STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD

ÅRGÅNG 10

1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Statistisk tidskrift / utgiven av Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Norstedt, 1860-1913, 1952-1962.
Efter ett uppehåll 1914-1951 uppstod Statistiska tidskrift igen åren 1952-1984.
H. 165, utg. 1913 utgör register till 1860-1913. – I Statistisk tidskrift årgångarna 1871-1913 publicerades *Sveriges officiella statistik i sammandrag* som första nummer.

Efterföljare:

Journal of official statistics : JOS : an international quarterly / published by SCB, Statistics Sweden. – Stockholm : Statistics Sweden [Statistiska centralbyrån], 1985-.
Tidskriften finns från 1985 fritt tillgänglig i fulltext på internet.

Anmärkning: Vid digitalisering av Statistisk tidskrift har häftena med *Sveriges officiella statistik i sammandrag* och tre bilagor brutits ut ur sin årgång och behandlats som separata häften.

Statistisk tidskrift, 1961
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

URN:NBN:SE:SCB-st-1961

STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD

ÅRGÅNG 10

1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM

STATISTICAL REVIEW

NEW SERIES
VOL. 10
1961

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN
STOCKHOLM

REGISTER

Siffran inom parentes anger tidskriftshäftets nummer

Alkoholhaltiga drycker

Fylleriförseelser och spritsmuggling . 305 (5)

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Labour force-undersökningarna i Italien: urvalsmetoden 325 (5)
LARSSON, F., Svenska försök med labour force-metoden. 2 ..... 36, 88 (1)
LUNDÉN, E., I statens tjänst anställd personal år 1960 ..... 380, 450 (7)
— Tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet år 1960 ..... 533, 626 (9)

Befolkning

Se: Folkmängden och dess förändringar

Brottslighet

Se även: Alkoholhaltiga drycker
Brott som kommit till polisens kännedom
1960: 4 kv. 97, 134 (2)
1961: 1 » 297, 308 (5)
2 » 461, 466 (8)
3 » 726, 736 (11)

Byggnader och bostäder

Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Arbetsgruppen för bostadsstatistiska frågor inom ECE:s bostadskommitté ... 181 (3)
Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1959 ..... 676 (10)

Finanser, kommunala

Antal skattekronor enligt 1961 års taxering 620 (9)
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1961 ..... 808 (12)
Kommunernas finanser
De borgerliga primärkommunernas finanser år 1959 ..... 465, 517 (8)
Landstingens finanser 1959 ..... 151 (2)
Sammanfattning år 1959 ..... 746 (11)
Städernas finanser 1959 ..... 148 (2)
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1960—1962. Snabb- och prognosstatistik 809 (12)
Taxeringsutfallet år 1961 ..... 641 (10)

Fiske

Se: Jordbruk med binäringar

Folkmängden och dess förändringar

Befolkningskonferens i New York ... 714 (11)
Befolkningsutvecklingen
1960: 4 kv. 183 (3)
1961: 1 » 341, 343 (6)
2 » 593 (9)
3 » 757, 759 (12)
Befolkningsutvecklingen i länen under år 1960 185 (3)
CEDERBLAD, C. O., Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. 2. Intervju- och registerundersökning 235, 328 (5)
Dödlighets- och livslängdstabeller för år 1959 199 (3)
Flerbördsregister i statistiska centralbyrån 292 (5)
Folkräkningens demografiska data klara 637 (9)
FRITZELL, Y., 1860 års folkräkning i Stockholm 167, 203 (3)
HYRENIUS, H., Demometric analysis by the use of electronic computors 691 (11)
Intervjuundersökningen i samband med 1960 års folkräkning 421 (7)
Världshälsoorganisationen: Europeisk teknisk konferens rörande mortalitetsstatistik 717 (11)

Försäkringsväsen

Preliminär försäkringsstatistik
1960: juli—dec. 100 (2)
1961: jan.—febr. 218 (4)
mars—april 357 (6)
1960 och första halvåret 1961 498, 515 (8)
1961: juli och aug. jämte vissa beståndsuppgifter från 1960 ..... 671 (10)
sept.—okt. 783 (12)

Handel och industri

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik 294 (5)
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté 56 (1)
Produktivitetsproblem: Sammanträde inom ECE 182 (3)

Industri

Se: Handel och industri

Inkomst och förmögenhet

CEDERBLAD, C. O., Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. 2. Intervju- och registerundersökning 235, 328 (5)
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Säsongrensning av ekonomiska tidsserier: Sammanträde inom OEEC 57 (1)
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår 97, 110 (2)
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår 297, 304 (5), 342, 344 (6), 428 (7), 465, 478 (8), 612 (9), 637, 646 (10), 721, 728 (11), 758, 760 (12)
Förmögenhetsfördelningen 1959 .... 154 (2)
Inkomstfördelningen 1960 ..... 797, 807 (12)
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter år 1959 . 316 (5)
De nordiska statistiska utskotten: Nationalräkenskaper 587 (9)
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1959 ..... 448 (7)

Internationella organisationer och möten

Befolkningskonferens i New York ... 714 (11)
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgruppen för europeiska databehandlingsmaskiner 423 (7)
Arbetsgruppen för industri- och annan näringsstatistik 294 (5)
Plenarsammanträde 588 (9)
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Arbetsgruppen för bostadsstatistiska frågor inom ECE:s bostadskommitté.... 181 (3)
ECE:s kommitté för inrikes transporter: Arbetsutskottet för statistiska frågor 711 (11)
GUIDE: Andra europeiska databehandlingskonferensen 295 (5)
Konferens mellan användare av IBM 1401 och 7070 i statistikproduktionen ... 712 (11)
Produktivitetsproblem: Sammanträde inom ECE 182 (3)
Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté 56 (1)
Säsongrensning av ekonomiska tidsserier: sammanträde inom OEEC 57 (1)
Förenta Nationernas statistiska byrå: Arbetsgrupp för stickprovsmetodik 713 (11)
Internationella statistiska institutets möte i Paris 715 (11)
Konferens om kvalitetskontroll i Stockholm 423 (7)
De nordiska statistiska utskotten:
Nationalräkenskaper 587 (9)
Samfärdselstatistik 294 (5)
Teknisk samverkan mellan de statistiska ämbetsverken 56 (1)
Vägtrafikolyckor 293 (5)
Världshälsoorganisationen:
Europeisk teknisk konferens rörande mortalitetsstatistik 717 (11)

Jordbruk med binäringar

Arealinventeringen:
den 1 juni 1961 ..... 496 (8)
okt. 1961 ..... 758 (12)
Husdjursräkningen den 1 juni 1961 ... 606 (9)
I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år under tiden 1956—1960 ..... 76 (1)
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter år 1959 . 316 (5)
Nötkreatursräkningen den 10 oktober 1960 och dess resultat i jämförelse med tidigare räkningar 131 (2)
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1960 ..... 222 (4)
Priserna på jordbruksfastigheter
1959 ..... 484 (8)
1960. Preliminära uppgifter 490 (8)
1960 ..... 790 (12)
Provundersökningar för ny skördeberäkningsmetod.
9. Av T. SÖDERLIND 275, 330 (5)
— Specialundersökningar på slåttervall, spannmål och potatis. Av B. NILSSON 555, 627 (9)
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1959 ..... 448 (7)

Konkurser och protesterade växlar

1960: dec. 82 (1)
1961: jan. 132 (2)
febr. 188 (3)
mars 224 (4)
april 306 (5)
maj 346 (6)
juni 426 (7)
juli 476 (8)
aug. 600 (9)
sept. 662 (10)
okt. 740 (11)
nov. 772 (12)

Kreditmarknad

Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen
31 dec. 1960 ..... 213 (4)
30 juni 1961 ..... 595 (9)
De nordiska statistiska utskotten: Nationalräkenskaper 587 (9)

Litteratur

Bokanmälningar
Controlled clinical trials (A. Taube) 630 (9)
Ezekiel, M., & Fox, K. A., Methods of correlation and regression analysis, linear and curvilinear (A. Taube) 207 (3)
Freeman, T. W., The conurbations of Great Britain (G. Enequist) 631 (9)
Harman, H. H., Modern factor analysis (K.-G. Jöreskog) 91 (1)
Historical statistics of the United States. Colonial times to 1957 (R. Vallerö) 453 (7)
Hoflund, O., Tests of independence based on unit expected cell frequencies (H. Wold) 335 (5)

Matérn, B., Spatial variation (C.-O. Segerdahl) 90 (1)
A short manual on sampling. Vol. 1. Elements of sample survey theory (O. Sjöström) 752 (11)
Sveriges officiella statistik. Priser och konsumtion. Hushållens konsumtion år 1958 (G. Albinsson) 454 (7)
Weibull, C., Some aspects of statistical inference with applications to sample survey theory (E. Lyttkens) 751 (11)
Yates, F., Sampling methods for censuses and surveys (O. Sjöström) 752 (11)
The issue in brief 87 (1), 202 (3), 328 (5), 449 (7), 626 (9), 749 (11)
Det nya bearbetnings- och tryckningsförfarandet vid 1960 års valstatistik 178 (3)
Nyare svensk statistisk litteratur 205 (3), 452 (7), 750 (11)
Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden oktober 1960—mars 1961 ..... 332 (5)

Löneförhållanden

Se: Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Penning- och bankväsen

Se även: Konkurser och protesterade växlar; Kreditmarknad
Asplund, L., Allmän sparbanksstatistik år 1959 11, 88 (1)
Preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet år 1960 ..... 606 (9)
Sparbanksstatistik
1960: 4 kv. 109 (2)
1961: 1 » 303 (5)
2 » 483 (8)
3 » 645 (10)

Priser och konsumtion

Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1959 ..... 676 (10)
Priserna på jordbruksfastigheter:
1959 ..... 484 (8)
1960. Preliminära uppgifter 490 (8)
1960 ..... 790 (12)

Protesterade växlar

Se: Konkurser och protesterade växlar

Rättsväsen

Se: Alkoholhaltiga drycker, Brottslighet, Konkurser och protesterade växlar

Skogsbruk

Se: Jordbruk med binäringar

Statistikens organisation och historia

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 57 (1), 96 (2), 182 (3), 212 (4), 295 (5), 340 (6), 425 (7), 460 (8), 592 (9), 636 (10), 756 (12)
Fritzell, Y., 1860 års folkräkning i Stockholm 167, 203 (3)
Holmstedt, G., Företagsregister — ett medel att effektivisera den ekonomiska statistiken 159, 202 (3)
De nordiska statistiska utskotten:
Teknisk samverkan mellan de statistiska ämbetsverken 56 (1)
Det nya bearbetnings- och tryckningsförfarandet vid 1960 års valstatistik 178 (3)
Pernelid, Å., Centralbyrån får en stor datamaskin 3, 87 (1)
Personalnotiser 57 (1), 296 (5), 425 (7), 592 (9), 720 (11)
Statistiska centralbyråns krönika för år 1960 45 (1)
Statistiska föreningen:
Verksamhet 1960 ..... 180 (3)
60-årsjubileum 707 (11)

Statistikens teori och metod

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgruppen för europeiska databehandlingsmaskiner 423 (7)
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Guide: Andra europeiska databehandlingskonferensen 295 (5)
Konferens mellan användare av IBM 1401 och 7070 i statistikproduktionen ... 712 (11)
Förenta Nationernas statistiska byrå: Arbetsgrupp för stickprovsmetodik 713 (11)
Hyrenius, H., Demometric analysis by the use of electronic computors 691 (11)
Intervjuundersökningen i samband med 1960 års folkräkning 421 (7)
Konferens om kvalitetskontroll i Stockholm 423 (7)
Labour force-undersökningarna i Italien: urvalsmetoden 325 (5)
Larsson, F., Svenska försök med labour force-metoden. 2. ..... 36, 88 (1)
Medin, K., Kvalitetskontrollen i offentlig statistikproduktion 371, 449 (7)
Nordbotten, S., Om maskinell granskning av statistiske primæroppgaver .. 695, 749 (11)
Produktivitetsproblem: Sammanträde inom ECE 182 (3)
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. 9. Av T. Söderlind 275, 330 (5)
— Specialundersökningar på slåttervall, spannmål och potatis. Av B. Nilsson 555, 627 (9)
Ståhl, I., Justering av sampelvärden. Något om olika metoder att justera sampelvärden, när information om vissa populationsvärden föreligger 523, 626 (9)
Åberg, C. J., Säsongrensningsförfaranden. 1. 172, 203 (3)

Transport- och kommunikationsväsen

Beställningstrafik med lastbil. Uppgifter sam-

manställda av statens biltrafiknämnd
1960: nov. ... 84 (1)
1961: febr. ... 230 (4)
maj ... 436 (7)
aug. ... 668 (10)
Beställningstrafiken med lastbil under år 1960 194, 204 (3)
Centrala bilregistret
Fordon fördelade efter fordonsslag, traktorer, bilar fördelade efter drivmedel, förändringar i beståndet av motorfordon
1960: 1 kv. ... 342, 352 (6)
2 » ... 758, 778 (12)
Fordonsbeståndet 31/12 1959 .... 58 (1)
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
ECE:s kommitté för inrikes transporter: Arbetsutskottet för statistiska frågor 711 (11)
De nordiska statistiska utskotten:
Samfärdselstatistik ... 294 (5)
Vägtrafikolyckor ... 293 (5)
Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1961 ... 742 (11)
Vägtrafikolyckor
1960: Preliminära uppgifter ... 136 (2)
1960: nov. ... 78 (1)
dec. ... 142 (2)
4 kv. ... 146 (2)
1961: jan. ... 190 (3)
febr. ... 226 (4)
mars ... 310 (5)
1 kv. ... 299, 314 (5)
april ... 348 (6)
maj ... 432 (7)
juni ... 470 (8)
2 kv. ... 463, 474 (8)
juli ... 602 (9)
aug. ... 664 (10)
3 kv. ... 722, 734 (11)
sept. ... 730 (11)
okt. ... 774 (12)
ZETTERBERG, O., Fordonsregistreringen 7, 87 (1)

Undervisning och annan bildningsverksamhet

Allmänbildande och yrkesutbildande högre skolor 1960 ... 439 (7)
Studentexamen vårterminen 1961 ... 788 (12)
Tentamensuppgifter i statistik vid Stockholms universitet ... 621 (9)
Yrkesutbildningen 1960 ... 362 (6)

INDEX

The figures in parentheses indicate the issue numbers

Agriculture and Adjacent Industries

Census of livestock:
October 10, 1960 ..... 131 (2)
June 1, 1961 ..... 606 (9)
Farm real estate prices
1959 ..... 484 (8)
1960. Preliminary data 490 (8)
1960 ..... 790 (12)
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1959 ..... 316 (5)
Income and expenditure of professional fishermen in 1959 ..... 448 (7)
The labour force in agriculture for 1956—1960 76 (1)
Landings in the Swedish sea fisheries in 1960 222 (4)
Pilot crop cutting surveys
9. By T. SÖDERLIND 275, 330 (5)
— Special surveys. By B. NILSSON 555, 627 (9)
Survey of acreage
June 1, 1961 ..... 496 (8)
October, 1961 ..... 758 (12)

Alcoholic Liquors

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 305 (5)

Bankruptcies and Protested Bills

1960: Dec. 82 (1)
1961: Jan. 132 (2)
Feb. 188 (3)
March 224 (4)
April 306 (5)
May 346 (6)
June 426 (7)
July 476 (8)
Aug. 600 (9)
Sept. 662 (10)
Oct. 740 (11)
Nov. 772 (12)

Commerce and Manufacturing

Conference of European Statisticians:
Working group on industrial statistics 294 (5)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
ECE Steel Committee: Session of working party on steel statistics 56 (1)
Productivity problems: Meeting within the ECE 182 (3)

Credit Market

Inter Nordic working groups for statistics:
National accounting 587 (9)
Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils:
Dec. 31, 1960 ..... 213 (4)
June 30, 1961 ..... 595 (9)

Criminality

See also: Alcoholic liquors
Offences known to the police
1960: 4 qr. 97, 134 (2)
1961: 1 » 297, 308 (5)
2 » 461, 466 (8)
3 » 726, 736 (11)

Education, Cultural Life

Examination papers for the first degree in statistics (Stockholm University) . 621 (9)
Higher certificate examinations, spring term, 1961 ..... 788 (12)
Secondary schools in 1960 ..... 439 (7)
Vocational education in 1960 ..... 362 (6)

Fisheries

See: Agriculture and Adjacent Industries

Housing

European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
ECE Housing Committee: Session of working party on housing and building statistics 181 (3)
Prices of dwelling and business real estate in 1959 ..... 676 (10)

Income and Property

CEDERBLAD, C. O., Investigation as to persons earning low incomes in 1959. 2. Statistical data based on an interview and register sample survey 235, 328 (5)
Distribution of property in 1959 .... 154 (2)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
Adjustment for seasonal variations in economic time series: Meeting within the OEEC 57 (1)
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1959 ..... 316 (5)
Income and expenditure of professional fishermen in 1959 ..... 448 (7)
The income distribution in 1960 797, 807 (12)
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1958 and 1959 .. 97, 110 (2)
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1959 and 1960 297, 304 (5), 342, 344 (6), 428 (7), 465, 478 (8), 612 (9), 637, 646 (10), 721, 728 (11), 758, 760 (12)
Inter Nordic working groups for statistics:
National accounting 587 (9)

Insurance

Preliminary insurance statistics
1960: July—Dec. 100 (2)
1961: Jan.—Feb. 218 (4)
March—April 357 (6)
1960 and Jan.—June, 1961 .. 498, 515 (8)
1961: July—Aug. 671 (10)
Sept.—Oct. 783 (12)

International Organizations and Conferences

Conference of European Statisticians:
Plenary session 588 (9)
Working group on electronic data-processing machines 423 (7)
Working group on industrial statistics 294 (5)
Conference on quality control in Stockholm 423 (7)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
Adjustment for seasonal variations in economic time series: Meeting within the OEEC 57 (1)
ECE Housing Committee: Session of working party on housing and building statistics 181 (3)
ECE Inland Transport Committee: Working party of experts on statistical information 711 (11)
ECE Steel Committee: Session of working party on steel statistics 56 (1)
Meeting of IBM 1401 and 7070 users in statistical production 712 (11)
Productivity problems: Meeting within the ECE 182 (3)
Second European GUIDE Conference 295 (5)
Inter Nordic working groups for statistics:
National accounting 587 (9)
Road traffic accidents 293 (5)
Technical co-operation between the statistical offices 56 (1)
Transport and communications ... 294 (5)
International Statistical Institute:
The 1961 session in Paris 715 (11)
The United Nations Statistical Office:
Working group on sample survey methods 713 (11)
World Health Organization:
European technical conference on mortality statistics 717 (11)
World Population Congress 714 (11)

Justice and Crime

See: Alcoholic liquors, Bankruptcies and protested bills, Criminality

Labour Market and Conditions of Work and Wages

Labour force surveys in Italy: The sampling method 325 (5)
LARSSON, F., Tentative labour force surveys in Sweden. 2..... 36, 88 (1)
LUNDÉN, E., Government employees in 1960 380, 450 (7)
—, Salaried employees in quasi-official occupational groups in 1960 ..... 533, 626 (9)

Literature

Book reviews
Controlled clinical trials (A. Taube) 630 (9)
Ezekiel, M., & Fox, K. A., Methods of correlation and regression analysis, linear and curvilinear (A. Taube) 207 (3)
Freeman, T. W., The conurbations of Great Britain (G. Enequist) 631 (9)
Harman, H. H., Modern factor analysis (K.-G. Jöreskog) 91 (1)
Historical statistics of the United States. Colonial times to 1957 (R. Vallerö) 453 (7)
Hoflund, O., Tests of independence based on unit expected cell frequencies (H. Wold) 335 (5)
Matérn, B., Spatial variation (C.-O. Segerdahl) 90 (1)
A short manual on sampling. Vol. 1. Elements of sample survey theory (O. Sjöström) 752 (11)
Sveriges officiella statistik. Priser och konsumtion. Hushållens konsumtion år 1958 (G. Albinsson) 454 (7)
Weibull, C., Some aspects of statistical inference with applications to sample survey theory (E. Lyttkens) 751 (11)
Yates, F., Sampling methods for censuses and surveys (O. Sjöström) 752 (11)
Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, October, 1960—March, 1961..... 332 (5)
The issue in brief 87 (1), 202 (3), 328 (5), 449 (7), 626 (9), 749 (11)
The new techniques of data processing and reproduction jointly used in the report of the 1960 election returns 178 (3)
Recent Swedish books and articles on statistics 205 (3), 452 (7), 750 (11)

Manufacturing

See: Commerce and manufacturing

Money and Banking

See also: Bankruptcies and protested bills; Credit market
Activity of local savings banks in 1960. Preliminary data 606 (9)
ASPLUND, L., Local savings banks in 1959 11, 88 (1)
Local savings banks statistics
1960: 4 qr. 109 (2)
1961: 1 » 303 (5)
2 » 483 (8)
3 » 645 (10)

Organization and History of Statistics

Chronicle of the Central Bureau of Statistics for 1960 ..... 45 (1)
FRITZELL, Y., The 1860 census of population: The method used in Stockholm 167, 203 (3)
HOLMSTEDT, G., A register of enterprises — a method of improving the efficiency of the economic statistics 159, 202 (3)
Inter Nordic working groups for statistics:
Technical co-operation between the statistical offices 56 (1)
The new techniques of data processing and reproduction jointly used in the report of the 1960 election returns 178 (3)
PERNELID, Å., The Central Bureau of Statistics installs a large scale computer 3, 87 (1)
Personal notes 57 (1), 296 (5), 425, (7), 592 (9), 720 (11)
Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance 96 (2), 182 (3), 212 (4), 295 (5), 340 (6), 425 (7), 460 (8), 592 (9), 636 (10), 756 (12)
The Swedish Statistical Society:
Activity in 1960 ..... 180 (3)
60 years old 707 (11)

Population and Vital Statistics

CEDERBLAD, C. O., Investigation as to persons earning low incomes in 1959. 2. Statistical data based on an interview and register sample survey 235, 328 (5)
Census of population 1960: demographic data now available 637 (9)
FRITZELL, Y., The 1860 census of population: The method used in Stockholm 167, 203 (3)
HYRENIUS, H., Demometric analysis by the use of electronic computors 691 (11)
Interview investigation in connection with the 1960 census of population 421 (7)
Life tables for 1959 ..... 199 (3)
Multiple births register in the Central Bureau of Statistics 292 (5)
Vital statistics:
1960: 4 qr. 183 (3)
1961: 1 » 341, 343 (6)
2 » 593 (9)
3 » 757, 759 (12)
Vital statistics in 1960, by county ... 185 (3)
World Health Organization:
European technical conference on mortality statistics 717 (11)
World Population Congress 714 (11)

Prices and Consumption

Farm real estate prices
1959 ..... 484 (8)
1960. Preliminary data 490 (8)
1960 ..... 790 (12)
Prices of dwelling and business real estate in 1959 ..... 676 (10)

Protested Bills

See: Bankruptcies and protested bills

Public Finance

Local government finance
County council finance in 1959 .... 151 (2)
Finance of civil primary communes in 1959 465, 517 (8)
Summary for 1959 ..... 746 (11)
Town finance in 1959 ..... 148 (2)
Local taxable income 620 (9)
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1961 ..... 808 (12)
Revenue and expenditure of local governments in 1960—1962. Provisional and projectional data 809 (12)
Tax assessment data for 1961 ..... 641 (10)

Theory and Method of Statistics

Conference of European Statisticians:
Working group on electronic data-processing machines 423 (7)
Conference on quality control in Stockholm 423 (7)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
Second European GUIDE Conference 295 (5)
Meeting of IBM 1401 and 7070 users in statistical production 712 (11)
HYRENIUS, H., Demometric analysis by the use of electronic computors 691 (11)
Interview investigation in connection with the 1960 census of population 421 (7)
Labour force surveys in Italy: The sampling method 325 (5)
LARSSON, F., Tentative labour force surveys in Sweden. 2. ..... 36, 88 (1)
MEDIN, K., Quality control in the production of official statistics 371, 449 (7)
NORDBOTTEN, S., Automatic editing of collected statistical data 695, 749 (11)
Pilot crop-cutting surveys
9. By T. SÖDERLIND 275, 330 (5)
— Special surveys. By B. NILSSON 555, 627 (9)
Productivity problems: Meeting within the ECE 182 (3)
STÅHL, I., Adjustment of sampling values. A brief review of different methods of adjusting sampling values when information on certain population values is available 523, 626 (9)
The United Nations Statistical Office:
Working group on sample survey methods 713 (11)
ÅBERG, C. J., Methods of seasonal adjustments. 1. ..... 172, 203 (3)

Transport and Communications

European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
ECE Inland Transport Committee: Working party of experts on statistical information 711 (11)
For-hire lorry transport in 1960 194, 204 (3)
For-hire lorry transport. Statistics prepared by the National Commission for Road Trans-

port
1960: Nov. 84 (1)
1961: Feb. 230 (4)
May 436 (7)
Aug. 668 (10)
Inter Nordic working group for statistics:
Road traffic accidents 293 (5)
Transport and communications ... 294 (5)
Number of vehicles according to the Central Registry of Motor Vehicles, Dec. 31, 1959 58 (1)
Registered motor vehicles
Vehicles by type, tractors, motor cars by fuel type, changes in registration
1960: 1 qr. 342, 352 (6)
2 » 758, 778 (12)
Road traffic accidents
1960: Preliminary data 136 (2)
1960: Nov. 78 (1)
Dec. 142 (2)
4 qr. 146 (2)
1961: Jan. 190 (3)
Feb. 226 (4)
March 310 (5)
1 qr. 299, 314 (5)
April 348 (6)
May 432 (7)
June 470 (8)
2 qr. 463, 474 (8)
July 602 (9)
Aug. 664 (10)
3 qr. 722, 734 (11)
Sept. 730 (11)
Oct. 774 (12)
The Swedish network of roads and streets: Jan. 1, 1961 ..... 742 (11)
ZETTERBERG, O., The registration of motor vehicles 7, 87 (1)

Wages and Salaries

See: Labour market and conditions of work and wages

Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1961

Reports and pamphlets issued in 1961 by the Central Bureau of Statistics

Sveriges officiella statistik

Befolkningsrörelsen 1959.
Brottsligheten 1958, 1959.
Dödsorsaker 1959.
Fiske 1959.
Folkmängden inom administrativa områden den 31 december 1960.
Folkräkningen den 1 november 1960: 1—2.
Företagens intäkter, kostnader och vinster år 1959.
Högre studier 1957/58—1958/59.
Jordbruk och boskapsskötsel 1960.
Kommunernas finanser 1958.
Riksdagsmannavalen 1959—1960: 2.
Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1960.
Vägtrafikolyckor 1959.
Årsväxten 1960.

Andra i tryck utgivna publikationer

Sammandrag av till statistiska centralbyrån inkomna årsväxt- och skörderapporter 1961: 15 maj, 15 juli, 16 okt.
Sparbankernas verksamhet, särskilda uppgifter för varje sparbank 1959.
Statistisk tidskrift, Ny följd: årg. 10 (1961): 1—12.
Statistisk årsbok för Sverige: årg. 48 (1961).
Årsbok för Sveriges kommuner: årg. 44 (1961).

Vissa stencilerade publikationer

Avdelningen för jordbruksstatistik m. m.:

Antalet kreatur enligt den representativa kreatursräkningen den 1 juni 1961 med fullständig fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen, inom vissa större produktionsområden. [Omfattar endast brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.]
Arealer för skörd av vallfrö år 1961.
Arealinventeringen i oktober 1961.
Den extra svinräkningen den 9 januari 1961 inom Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Skaraborgs län.
Fiskauktionerna i Gravarne och Smögen. Redogörelse: 1960, första halvåret 1961.
I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år under tiden 1959—1961.
Jordbrukarnas kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter år 1959.
Några resultat från arealinventeringen den 1 juni 1961.
Några resultat från inventeringen i juni av 1961 års vallfröarealer.
Nötkreatursräkningen den 10 oktober 1960 med återblick på tidigare räkningar.
Nötkreatursräkningen den 11 april 1961.
Obärgade arealer 1960 samt vissa kvalitets*uppgifter beträffande* 1960 års skörd.
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1960.
Preliminär rapport om de objektiva skördeuppskattningarna 1960.
Resultat av de objektiva skördeuppskattningarna 1960.
Specialundersökningar för 1960 års objektiva skördeuppskattningar på slåttervall och potatis.
Svin- och hönsräkningen den 10 april 1961.
Svinräkningen den 9 oktober 1961.
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1959.
Åkerjordens användning för olika växtslag år 1961, i hektar, enligt den representativa arealinventeringen den 1 juni 1961, med fullständig fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen, inom vissa större *produktionsområden.*

Avdelningen för ekonomisk statistik m. m.:

Inkomstfördelningen år 1960 (taxeringsåret 1961).
Kommunalskatterna år 1961. Preliminära uppgifter.
Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna och landstingen den 31/12 1960 och 30/6 1961.
Kreditmarknadsstatistiska uppgifter per den 31/12 1960. Preliminära uppgifter.
Preliminära uppgifter beträffande uppbörden av allmän varuskatt.
1961: jan./febr. —.
Prognos rörande de borgerliga primärkommunernas och landstingens inkomster och utgifter 1961 och 1962, grundad på från kommunerna och landstingen insamlade uppgifter.
Taxeringsutfallet år 1961.

Avdelningen för undervisningsstatistik:

Avdelningar och elever den 15 september 1961 vid allmänbildande gymnasier, högre

tekniska läroverk, handelsgymnasier och folkskoleseminarier.
Elevernas ålder höstterminen 1960.
Folkhögskolorna år 1960.
Folkskollärarexamen och småskollärarexamen vt 1961.
Licentiander och doktorander läsåret 1960/61.
Praktiska tillvalsämnen och fritt valt arbete m. m. på försöksskolans högstadium läsåret 1960/61.
Realexamen: år 1960, vårterminen 1961.
Statistiska uppgifter om klasser och elever i det obligatoriska skolväsendet den 15 september 1960.
Statistiska uppgifter om vissa icke-obligatoriska skolformer den 15 september 1960.
Statistiska uppgifter om yrkesskolväsendet för tiden 15/10 1959—15/10 1960.
Studentexamen år 1960.
Tillvalskombinationer och alternativkurser på försöksskolans högstadium läsåret 1960/61.
Uppgifter om antalet nyinskrivna studerande vid universiteten och Karolinska institutet höstterminen 1957—1961 (per den 10 oktober) jämte en beräkning av antalet nyinskrivna läsåret 1961/62.
Uppgifter om nyinskrivna och närvarande studerande samt examina vid universitet och högskolor under år 1960.
Uppgifter om nyinskrivna studerande samt examina vid universitet och högskolor under vårterminen 1961.

Register över signaturer

Signatures

Tjänstemän vid statistiska centralbyrån, där ej annat angives.

A. N-t	Arne Näverfelt, byrådirektör
B. H-n	Bertil Håkanson, förste revisor, försäkringsinspektionen
B. M-s	Bengt Malmås, amanuens
BoP	Bo Peterson, förste aktuarie
Br. B.	John Bredal Bauer, byråchef
C. J. Å.	Carl Johan Åberg, sakkunnig, konjunkturinstitutet
Ec	Inger-Britt Ericsson, förste aktuarie, kommerskollegium
E. R.	Erik Ruist, fil. dr, *Jernkontoret*
E v H	Erland von Hofsten, byråchef, socialstyrelsen
F. E.	Folke Edström, amanuens
Frs	Ingmar Fries, förste aktuarie
Fzl	Yngve Fritzell, förste aktuarie
G. B-d	Gustaf Berglund, byråchef
Gdo	Leif Gouiedo, förste aktuarie
G. J.	Gösta Jonsson, byrådirektör, försäkringsinspektionen
G. S.	Gunnar Sidenvall, byrådirektör, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen
Hg	Cecil Hammarberg, byrådirektör
H. H.	Hannes Hyrenius, professor, Göteborgs Universitet
J. E.	Jan Enfors, byrådirektör, försäkringsinspektionen
K. M.	Knut Medin, byråchef
K. v. W.	Karin von Willebrand, aktuarie, *försäkringsinspektionen*
K. W.	Klas Wallberg, byrådirektör
K. Z.	Kårlis Ziverts, byrådirektör
L. A.	Lars Asplund, förste aktuarie
L. L.	Lars Lehman, förste aktuarie
L. W.	Lars Widén, byrådirektör
M. E.	Magnus Elison, förste aktuarie, bostadsstyrelsen
M. G.	Magnus Gunnarsson, aktuarie
PGC	Per Gunnar Cassel, förste aktuarie
S. J.	Sven Jönhagen, byrådirektör, försäkringsinspektionen
T. Ds	Tore Dalenius, docent, Stockholms Universitet
T. L.	Tufve Ljunggren, byrådirektör, försäkringsinspektionen
Tn	Rune Tryggveson, amanuens
T. S.	Torsten Söderlind, byrådirektör
T. W.	Ture Widstam, byråchef
T. Z-r	Tage Zander, förste aktuarie
V. T.	Viktor Tryselius, förste byråsekreterare, statens biltrafiknämnd
Å. P.	Åke Pernelid, byråchef

KUNGL. BOKTR. STHLM 1962

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 1 JANUARI 1961

INNEHÅLL

ARTIKLAR

ÅKE PERNELID:
Centralbyrån får en stor datamaskin 3, 87
OTTO ZETTERBERG:
Fordonsregistreringen 7, 87
LARS ÅSPLUND:
Allmän sparbanksstatistik år 1959.. 11, 88
FOLKE LARSSON:
Svenska försök med labour force-metoden. II 36, 88

MEDDELANDEN

Statistiska centralbyråns krönika för år 1960 45
De nordiska statistiska utskotten:
Teknisk samverkan mellan de statistiska ämbetsverken 56
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté 56
Säsongrensning av ekonomiska tidsserier: Sammanträde inom OEEC 57
Personalnotiser 57
Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 57

STATISTISKA UPPGIFTER

Fordonsbeståndet enligt centrala bilregistret 31/12 1959 58
I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år under tiden 1956—1960 76
Vägtrafikolyckor 78
Konkurser och protesterade växlar 82
Beställningstrafik med lastbil 84

THE ISSUE IN BRIEF 87

LITTERATUR

Bokanmälningar:
Matérn, Bertil, Spatial variation (C.-O. Segerdahl) 90
Harman, Harry H., Modern factor analysis (K.-G. Jöreskog) 91

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 10 | No. 1 | JANUARY 1961

CONTENTS

ARTICLES

Å. PERNELID:
The Central Bureau of Statistics installs a large scale computer 3, 87

O. ZETTERBERG:
The registration of motor vehicles .. 7, 87

L. ASPLUND:
Local savings banks in 1959 ..... 11, 88

F. LARSSON:
Tentative labour force surveys in Sweden. II 36, 88

NOTES

Chronicle of the Central Bureau of Statistics for 1960..... 45

Inter Nordic Working Groups for Statistics: Technical co-operation between the statistical offices 56

European statistical meetings (Other than The Conference of European Statisticians): ECE Steel Committee: Session of working party on steel statistics..... 56

Adjustment for seasonal variations in economic time series: Meeting within the OEEC..... 57

Personal notes 57

Statistical experts wanted in the UN and Unesco Technical Assistance 57

TABLES

Number of vehicles according to the Central Registry of Motor Vehicles, Dec. 31, 1959 58

The labour force in agriculture for 1956—1960 76

Road traffic accidents 78

Bankruptcies and protested bills 82

For-hire lorry transport 84

THE ISSUE IN BRIEF 87

LITERATURE

Book reviews:
Matérn, Bertil, Spatial variation (C.-O. Segerdahl) 90
Harman, Harry H., Modern factor analysis (K.-G. Jöreskog) 91

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

CENTRALBYRÅN FÅR EN STOR DATAMASKIN

Av byråchefen ÅKE PERNELID

Statistikern pionjär

När de första hålkortsmaskinerna såg dagens ljus i slutet av 1800-talet, var det statistikern som allra först tog detta nya tekniska hjälpmedel i sin tjänst. Allt tyder på att konstruktionen av dessa maskiner var framsprungen ur det speciella behov av bearbetningar som folkräkningarna innebar. Under flera årtionden var hålkortsmaskin begreppsmässigt liktydigt med statistikmaskin. Det var först under 40-talet, som dessa nådde en mera allmängiltig användning inom det administrativa området och kom att spela en framträdande roll som tekniskt hjälpmedel för en högre grad av mekanisering inom kontorsarbetet.

Det kan måhända göras gällande att även ifråga om de automatiska databehandlingsmaskinerna (ADB-maskiner) var statistikern något av en pionjär när det gällde att taga detta nya hjälpmedel i sin tjänst. I varje fall var det folkräkningar och statistiska bearbetningar som utgjorde eldprovet för den första generationen av ADB-maskiner — utvecklade ur de elektroniska matematikmaskinerna och anpassade efter de speciella krav som administrativ databehandling uppställde.

ADB-maskinernas utveckling har varit oerhört snabb och deras historia är kort. Det är endast tio år sedan US Bureau of the Census tog en sådan maskin i sin tjänst för 1950 års folkräkning. Världen över står nu en ny folkräkning för dörren och denna gång är det många länder, som planerat att för detta arbete använda sig av ADB-maskiner, däribland även Sverige. Att så sker är ganska naturligt med hänsyn till den mycket omfattande volymen av databehandling som en räkning ger upphov till. Det är också uppenbart att samhällsplaneringens krav på utförligare och specialinriktad information ur folkräkningens grundmaterial samt behovet av en snar publicering av resultaten gör användningen av detta nya tekniska hjälpmedel än mer naturlig.

Olika faktorer har på ett gynnsamt sätt samverkat till att möjliggöra anskaffningen av en datamaskin med stor kapacitet till centralbyrån vid tiden för bearbetningen av 1960 års folk- och bostadsräkningar.

Maskincentralens utveckling

Under det decennium som maskincentralen vid statistiska centralbyrån varit i verksamhet, har den utvecklats till att bli en av de största hålkortsanläggningarna i landet. Dess omsättning har tiodubblats och uppgick sistförflutna budgetår till 3,4 milj. kronor, varav 75 % faller på uppdragsgivare utom centralbyrån. Redan för flera år sedan framstod det som naturligt, att en så omfattande verksamhet borde vara tillräcklig för att ge lönsamhet åt en datamaskin, i varje fall av medelstor typ. Dessa planer förverkligades genom förhyrning av en trumminnesmaskin av typ IBM 650, som installerades i augusti 1959. Redan dessförinnan hade utveck-

lingen i olika avseenden givit besked om att denna maskin inte representerade en definitiv eller ens en mera långsiktig lösning av databehandlingsfrågan för maskincentralen. Folk- och bostadsräkningarna trädde alltmer i förgrunden och allt eftersom konturerna av de därmed förbundna bearbetningarna började skönjas, bedömdes 650-maskinen komma att bli otillräcklig för maskincentralens databehandlingsverksamhet.

Det är förvisso värt att notera, att centralbyråns olika utredningar fram till det definitiva beslutet om en stor maskin skedde redan innan 650 installerades. Emellertid ansågs en »mellanlandning» på en medelstor maskin vara en försiktigare väg än att huvudstupa inträda i »elektronåldern». Det bör också nämnas, att beräkningarna avseende 650 ifråga om det förutsedda utnyttjandet präglades av stor försiktighet och att driftsresultatet visat sig bli bättre än vad ursprungligen förutsågs.

Beställning av en stor datamaskin

De av centralbyrån företagna utredningarna visade, att övergången till en större och framför allt modernare ADB-maskin skulle innebära besparingar och ge en lägre kostnad per arbetsenhet. Emellertid framstod det som lika klart, att maskincentralen ensam inte kunde utnyttja hela kapaciteten hos en stor ADB-maskin. Inte ens den vid folk- och bostadsräkningarna tillkommande belastningen skulle vara tillräcklig för att belägga mer än viss del av maskinens kapacitet. Centralbyrån har emellertid funnit en sådan form för sambruk med en annan part (IBM), att maskincentralens ekonomiska åtaganden synes balansera med dess självförsörjningsprincip och dessutom ger den önskvärda smidigheten ifråga om att i framtiden kunna tillgodose ett eventuellt växande kapacitetsbehov.

De olika faserna i utredningsarbetet har förelagts databehandlingskommittén. Dess uppdrag att utreda behovet av ADB-maskiner inom statsförvaltningen samt att överväga vissa därmed sammanhängande organisationsfrågor påverkade givetvis i hög grad maskinfrågans lösning. Därvid har även framkommit andra behov för statsförvaltningen av ett större datasystem. Sedan det konstaterats, att anskaffningen av en stor datamaskin till maskincentralen låg i linje med eller i varje fall inte föregrep framtida ställningstaganden och att bearbetningsbehov förelåg utanför av maskincentralen förutsedda arbeten, har Kungl. Maj:t genom beslut bemyndigat centralbyrån att för statsförvaltningens behov förhyra en magnetbandsutrustad datamaskin av typen IBM 7070 samt en därmed samarbetande IBM 1401.

Detta databehandlingssystem kommer att levereras till maskincentralen för att tas i bruk under våren 1961, när folk- och bostadsräkningarna börjar bearbetas.

ADB-systemets sammansättning

I förhållande till konventionella maskiner har ADB-maskinerna en kapacitet, som är så stor att den för en lekman är svår att fatta. Ett mått på hastigheten är att 7070 kan utföra inemot en miljon additioner eller subtraktioner i minuten. Även om multiplikationer och divisioner utföres endast tiondelen så fort, så är hastigheten ändock imponerande. Ett annat mått är att maski-

nen kan läsa in data från magnetband och omvänt skriva ut på tape med en hastighet av i runt tal 2,5 miljoner siffror eller bokstäver per minut.

Frånsett den stora hastigheten är ADB-maskinernas väsentligaste kännetecken deras förmåga att kunna genomföra långa och slutna bearbetningsprocesser. Förekomsten av minne förlänar dem deras automatiska egenskaper och är datamaskinernas mest framträdande kännetecken. Minnets uppgift är dels att lagra alla de data som ingår i bearbetningens olika faser, dels att lagra resultaten, exempelvis i form av tabeller, och dels att hålla det program som styr maskinen och ger alla detaljerade instruktioner för bearbetningens genomförande. Centralbyråns 7070 kommer att ha ett minne om 10 000 s. k. ord, där varje sådant ord består av 10 siffror eller tecken.

I ADB-systemet utgör 7070 centralmaskinen, som på grundval av inlästa data verkställer alla uträkningar, lagrar resultaten i minnet och där bygger upp önskade tabeller m. m. samt lämnar ifrån sig det färdiga arbetet i föreskriven form. In- och utmatningen sker med magnetband som medium, som läses och skrives enligt samma teknik som tillämpas i konventionella bandspelare. Genom att använda magnetband erhåller man den höga hastighet i kommunikationen med centralmaskinen, som denna kräver för att kunna effektivt utnyttjas.

Men om grunddata finns stansade i hålkort, vilket vanligtvis är fallet, erfordras följaktligen en form av »översättning» av dessa till magnetband. Likaså erfordras en ny »översättning» av de i centralmaskinen framställda magnetbanden till utskrivna tabeller, listor eller andra sammanställningar.

Dessa operationer utföres i 1401, som i grunden också är en datamaskin, ehuru av väsentligt mindre kapacitet. Den konverterar hålkort till magnetband med en hastighet av 800 kort per minut och skriver ut magnetband till klartext med 600 rader på motsvarande tid. Skrivkapaciteten är följaktligen stor och är uttryckt i antal skrivtecken drygt 75 000 per minut.

1401 ger också möjlighet att konvertera magnetband till hålkort, varjämte maskinen kan fungera som konventionell hålkortsutrustning. Det skulle emellertid föra för långt att närmare redogöra för maskinens skilda funktioneringsalternativ. Det väsentliga är att i det totala ADB-systemet de långsammare »kringoperationerna» hänförts till den enklare och billigare »satellitmaskinen» 1401, medan centralmaskinen 7070 genom magnetbandsaggregat hålls i arbete så nära gränsen av dess fulla kapacitet som möjligt.

Det beställda ADB-systemet omfattar, förutom 7070 och 1401, sju magnetbandsstationer.

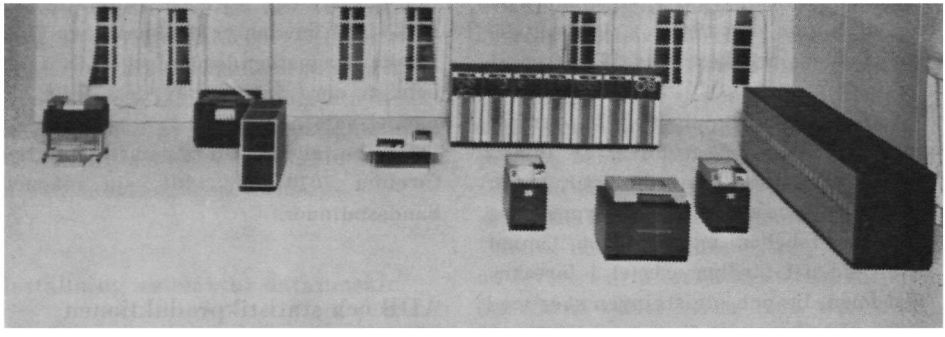
ADB och statistikproduktionen

I och med tillkomsten av ADB-maskinerna har tekniken ställt till förfogande ett hjälpmedel för kontorsarbetets rationalisering, som i jämförelse med konventionella maskiner har en enorm potential. Möjligheterna att rationalisera statistikproduktionen med ADB-maskinernas hjälp kan dock sägas begränsas av förmågan att tillfullo nyttiggöra kapaciteten hos detta nya tekniska hjälpmedel. Förutom de sedvanliga bearbetningarna kan maskinerna i statistikproduktionen främst tänkas bli av betydelse för granskning och rättning av primärmaterial, för utvidgad statistisk ana-

lys samt för nya metoder att mångfaldiga resultaten.

Anpassningen av statistikprocessen — liksom varje annat administrativt arbete —till den nya teknikens yttersta möjligheter, är förvisso ett omfattande och tidskrävande arbete. Maskinernas förmåga att genomföra långa och integrerade bearbetningar kräver ett nytt tänkande ifråga om processens systematiska uppbyggnad. Detta systemarbete pågår inom centralbyrån ifråga om ett antal statistikgrenar. De erfarenheter som vunnits vid bearbetningen i 650 är därvid i vissa avseenden värdefulla. Ännu mer betydelsefulla blir givetvis de lärdomar som folk- och bostadsräkningarna kommer att ge. Praktiska erfarenheter är nödvändiga, hur ambitiös den teoretiska utbildningen än må vara.

Det gäller dock givetvis att icke enbart se på maskinernas tekniska kapacitet. Den tid som ligger framför oss kommer säkerligen i början att vara törnbeströdd. Till sist blir det ju fråga om ett ekonomiskt avvägningsproblem och ännu kommer det med hänsyn till de stora engångskostnaderna för omläggning inte att vara lönande att utnyttja alla tekniska möjligheter som maskinerna i och för sig har. En snabb utveckling av standardprogram och automatisk kodning skulle här kunna underlätta utvecklingen.

Modell av databehandlingsanläggningen omfattande typerna IBM 1401 och 7070, som maskincentralen avser att installera februari—mars 1961.

FORDONSREGISTRERINGEN

Av f. d. byråchefen OTTO ZETTERBERG

En arbetsgrupp, bestående av representanter för statistiska centralbyrån, armétygförvaltningen, statens organisationsnämnd och matematikmaskinnämnden utreder f. n. möjligheterna till förbättringar i den centrala civila och militära fordonsregistreringen med hjälp av automatiska datamaskiner.

För gruppens förslag till systemlösning lämnas här en summarisk redogörelse.

Enligt bestämmelser i vägtrafikförordningen av den 28 september 1951 och vägtrafikkungörelsen av den 7 december samma år skall vid statistiska centralbyrån föras ett centralt bilregister, omfattande samtliga rikets motorfordon, släpfordon och traktorer. Alla tillkomster, avgångar och övriga förändringar (ej ägarbyten) i de registrerade uppgifterna skall från de regionala primärregistren hos länsregistren rapporteras till det centrala registret.

Detta sker i den formen att för alla fordon som nyregistreras i ett län eller överflyttas från annat län samt för ombesiktigade fordon insändes kopior av besiktningsinstrumenten från länsstyrelserna (via armétygförvaltningens biluttagningssektion). Övriga förändringar rapporteras på särskilda blanketter, s. k. ändringsmeddelanden. De insända besiktningsinstrumentens data, utom ägareuppgifter och andra ur statistisk synpunkt ej relevanta data, överförs till hålkort för att möjliggöra den statistiska bearbetningen, varmed det centrala registrets tillkomst främst motiverades. Såväl instrumenten som hålkorten, sorterade länsvis efter fordonsslag i registreringsnummerordning, bildar registret. Den statistiska bearbetningen sker kvartalsvis.

Vid biluttagningssektionen inom armétygförvaltningens fordonsavdelning sker uttagning av fordon för krigsmaktens och vissa civila myndigheters behov enligt bestämmelser i militära uttagningsförordningen av den 13 november 1953 resp. civila uttagningsförordningen av den 22 juni 1951. Över de så uttagna fordonen jämte kompletteringsreserv förs kortregister. Vid sektionen förs även ett centralt militärt fordonsregister över samtliga krigsmakten tillhöriga fordon enligt kungl. kungörelse av den 15 november 1954. Den 8 november 1957 bemyndigades sektionen dessutom att upprätta ett ägareregister, avsett att omfatta samtliga rikets lastbilar, ordnade efter ägare och med angivande av vilka som är uttagna. Detta blir i dagarna färdigt. Liksom vid centralbyrån överförs registerdata även till hålkort för att möjliggöra statistisk bearbetning.

Underlaget för uttagning och registrens aktualisering erhålles genom att de förut nämnda kopiorna av besiktningsinstrumenten från länsstyrelserna först sänds till biluttagningssektionen, varifrån de efter behandling vidarebefordras till centralbyrån. Ändringar rörande uttagna fordon meddelar länsstyrelserna på särskilda ändringsmeddelanden

till sektionen. För de efter lämplighetsbedömning militärt uttagna fordonen präglas adressograph-plåtar, med vilka de kort trycks som bildar registren. Plåtarna sänds till vederbörliga redovisande myndigheter, som i fortsättningen ändrar dem vid behov och då även tillställer biluttagningssektionen nya registerkort. För de civilt uttagna fordonen upprättas maskinskrivna registerkort, dels för sektionens egna register och dels för myndigheten ifråga. Samtidigt med uttagning hänförs lämpliga fordon till kompletteringsregistret. Uttagning eller införande av fordon i detta register rapporteras till vederbörlig länsstyrelse.

Den centrala registreringen omfattar inemot två miljoner fordon och påverkas av över en miljon årliga transaktioner, varmed ett antal register skall uppdateras. Det är uppenbart att registervården blir arbetskrävande eftersom den i allt väsentligt är baserad på manuellt utförande. Totalt sysselsättes i den centrala registreringen f. n. 50—60 personer, huvudsakligen biträdespersonal, varav ca en tredjedel vid centrala bilregistret och återstoden vid biluttagningssektionen.

Trots den stora insatsen av personal kan konstateras, att centralregistret inte fyller de krav som olika konsumenter av uppgifter numera uppställer och endast bristfälligt lämnar underlag för den officiella statistiken och analyser av rikets fordonsbestånd. För att trots tillväxten i beståndet kunna hålla personalbehovet vid en rimlig nivå såväl lokalt som centralt har rapporteringsförfarandet, när det avser de icke militärt uttagna fordonen, måst begränsas på sådant sätt, att centralregistret uppdateras endast i begränsad omfattning. Sålunda rapporteras inte ägarbyten eller adressförändringar så länge fordonet befinner sig inom ett och samma län, ej heller hemortsbyten för majoriteten av fordon. En konsekvens härav har blivit att de centrala hålkortsregistren inte kan utnyttjas annat än för begränsade statistiska ändamål och att övriga och framförallt individuella uppgifter ur registreringen får hämtas manuellt, antingen av konsumenterna själva eller genom kommissionärer. Dessutom har vid sidan av det officiella centralregistret för vissa konsumenter upplagts ett mera fullständigt hålkortsregister för att på servicebasis möjliggöra ett maskinellt framtagande av för dessa erforderliga uppgifter.

Även om här alla bristfälligheter och föga rationella moment i den centrala registreringen inte redovisats, kan det med fog sägas att denna inte endast är alltför personalkrävande genom den tillämpade systemutformningen, utan därjämte ofullständig. För centralbyrån har det framstått som naturligt, att en omläggning till bearbetning i automatiska databehandlingsmaskiner skulle vara lönsam och därjämte skänka möjligheter till en så fullständig registrering, att därur samtliga konsumentintressen kunde tillgodoses. Den registervård det här gäller påminner såväl systemtekniskt som volymmässigt om de arbetsuppgifter, som man återfinner hos försäkringsföretag och för vilka datamaskiner befunnits väl lämpade.

En närmare undersökning och upplinjering av systemutformningen för en maskinell databehandling har också utförts av en arbetsgrupp, bestående av representanter för centralbyrån, armétygförvaltningen, statens organisationsnämnd och matematikmaskinnämnden. Av gruppens redogörelse framgår, att en datamaskinlösning befunnits möjlig och även lämplig. Huvuddragen i sys-

temutformningen, som framgår av till artikeln hörande skiss, är sammanfattningsvis följande.

Vid centrala bilregistret hålles ett register i form av magnetband — beståndsband — som för varje registrerat fordon innehåller instrumentets samtliga data. Månadsvis uppdateras beståndsbandet med ledning av från länsregistren kontinuerligt inkomna rapporter beträffande tillkomster, avgångar samt övriga transaktioner i registren. Rapporterna stansas i hålkort, som konverteras till s. k. transaktionsband, och vid en genomgång i datamaskinen uppdateras beståndsbandet till aktuell status. Samtidigt därmed lagras alla statistiska data på ett särskilt magnetband, som deltagit i föregående månads uppdatering och därigenom även innehåller uppgifter från årets början. Dessutom uttages för fordon, som överförts till nytt län, underlag för meddelande härom till det avregistrerande länet.

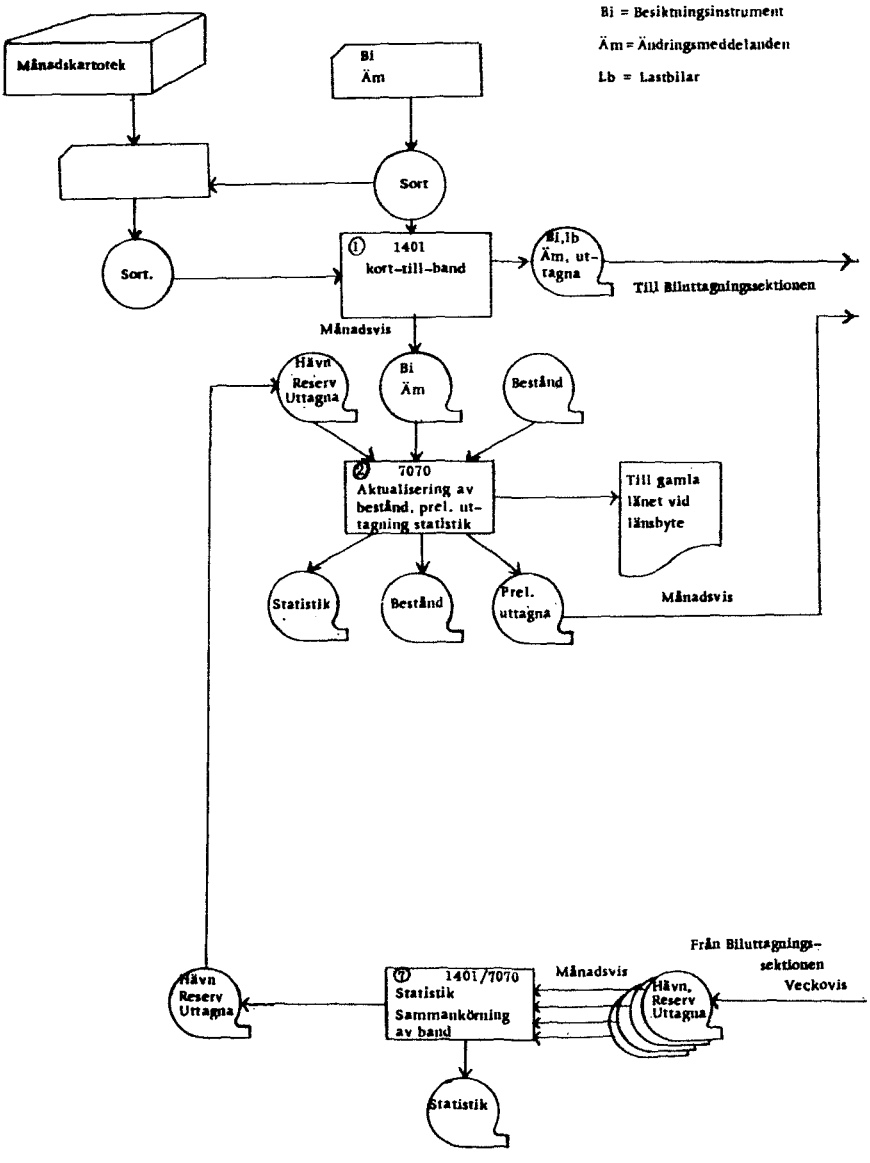
Utom de aktualiserade bestånds- och statistikbanden och därutöver erforderliga uppgifter, kan man ur bearbetningen erhålla ett band med preliminärt uttagna fordon. Detta innebär att datamaskinen på grundval av uppställda kriterier — mer eller mindre rigorösi definierade av biluttagningssektionen — gallrar bort för den fortsatta uttagningsverksamheten icke relevanta fordon.

Arbetsgruppen har sålunda skisserat en systemlösning för uttagning med hjälp av datamaskin. Denna innebär i princip att den bedömning som regleras enligt uppställda kriterier och som i ett manuellt system handhas av rutinpersonal, kan övertagas av datamaskinen, medan en personell och kvalificerad eftergranskning alltid kommer att kvarstå. Balansen mellan snävheten i den maskinella uttagningen och eftergranskningens omfattning är givetvis en avvägningsfråga, som blir beroende av framtida erfarenheter.

Arbetsgruppen har beräknat att den skisserade systemlösningen skulle innebära, att personalbehovet i den centrala registreringsorganisationen kunde reduceras till 20 personer. Även sedan hänsyn tagits till den maskinella bearbetningskostnaden, kvarstår ändock en betydande rationaliseringsvinst. Härtill kommer andra betydande fördelar med den angivna systemlösningen, vars värde inte låter sig direkt utvärderas. För det centrala bilregistrets del skulle den fullständiga registreringen med månatlig uppdatering medföra, att från detta kunde erhållas de statistiska och individuella uppgifter, som hitintills erhållits manuellt och genom särskilt upplagda hålkortskartotek, skilda från den officiella registreringen. De inkomster som därigenom skulle komma statsverket tillgodo, torde uppgå till betydande belopp och väsentligt överstiga kostnaden för den centrala registreringen.

Månatlig aktualisering av centrala fordonsregistret

Central Register of Motor Vehicles: Monthly updating

ALLMÄN SPARBANKSSTATISTIK ÅR 1959

Av förste aktuarien LARS ASPLUND

Redogörelsen Allmän sparbanksstatistik publiceras för de år, vilka slutar på 5 eller 0, som en särskild berättelse i serien Sveriges officiella statistik och under mellanliggande år i Statistisk Tidskrift. Någon tabell med uppgifter om de individuella sparbankernas verksamhet intages icke här i tidskriften utan redovisas i ett separat tryck, som kommer att utdelas till eller kan rekvireras av de närmast intresserade.

Vissa preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet 1959 har lämnats i häfte 1960:9.

Vad beträffar de förändringar, som ikraftträdandet av den nya sparbankslagen den 3 juni 1955 innebar, hänvisas till tidigare redogörelser i denna tidskrift, senast i häfte 1959:12.

Antalet sparbanker, deras belägenhet och storlek (tab. 1 och tab. A). Hela antalet sparbanker utgjorde vid 1959 liksom vid 1958 års slut 440.

Efter huvudkontorets belägenhet tillhörde 134 sparbanker städerna och 306 *landsbygden. Av de senare låg 48 i* köpingar och 25 i municipalsamhällen. Av tab. A framgår, att det största antalet sparbanker finns i skåne- och smålandslänen samt i Östergötlands, Gotlands och Blekinge län, där sammanlagt mer än 2/3 av samtliga sparbanker är belägna. I dessa län är särskilt de smärre bankerna talrikt representerade. *Insättarbehållningen per sparbank* är, om man bortser från Stockholms sparbank, störst i Stockholms, Uppsala, Västerbottens samt Göteborgs och Bohus län, där antalet sparbanker är ringa och större stadsbanker dominerar.

Vid 1959 års slut uppgick insättarbehållningen till högst 5 milj. kr i 130 sparbanker mot 135 föregående år och till mer än 20 milj. kr i 137 sparbanker mot 136 år 1958.

I 30 sparbanker uppgick insättarbehållningen till mer än 100 milj. kr. Uppgifter härom samt om antalet konton i dessa sparbanker lämnas i sammanställningen nederst på sid. 12.

Verksamhetsområdet utgjordes för 3 sparbanker enbart av stad, för 138 av såväl stad som landsbygd och för återstående 299 uteslutande av landsbygd.

Antalet sparbanker med filialer (avdelningskontor, sparbankskommittéer, sparställen) utgjorde 231, varav 103 med huvudkontor i stad och 128 med huvudkontor på landsbygden. Av samtliga 1 090 filialer sorterade 843 under huvudkontor i stad och 247 under huvudkontor på landsbygden. Enligt sparbankslagen benämnes filial, som kan bevilja eller utbetala lån eller ombesörja avräkningsbokföring eller hålles öppen mer än nio timmar i veckan, avdelningskontor. Andra filialer kallas sparställen.

Sparbankernas fördelning efter antalet expeditionsdagar vid huvudkontoren framgår av översikten på sid. 13.

Medelantalet expeditionsdagar uppgick år 1959 till 230, för landsbygdssparbanker till 200 och för stadssparbanker till 297 dagar.

Av de 440 sparbankerna hade 155 öppet mindre än 6 dagar i veckan; 115 av dessa tillhörde de mindre bankerna

Tab. A. Sparbankernas fördelning länsvis efter storlek vid 1959 års slut
Savings banks by size of deposits

Län *County*	Insättarbeh. *Deposits* i milj. kr 31/12								Landsbygd *Rural distr.*	Städer *Towns*	S:a *Total*	Behålln. per sparb. *Per bank* milj. kr	
	I -1	II 1-2	III 2-5	IV 5-10	V 10-20	VI 20-50	VII 50-100	VIII Över 100				1959	1958
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1078,2	1 021,3
Stockholms län	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	3	133,3	123,8
Uppsala län	—	—	—	1	—	—	1	1	1	2	3	132,3	122,6
Södermanlands län	—	—	2	1	2	3	3	1	5	7	12	38,8	36,5
Östergötlands län	2	5	9	6	2	8	—	2	25	9	34	21,6	20,2
Jönköpings län	—	1	4	4	8	6	3	1	18	9	27	28,3	26,5
Kronobergs län	—	1	5	11	7	1	1	1	25	2	27	16,8	15,8
Kalmar län	3	2	11	9	8	2	2	1	31	7	38	14,3	13,6
Gotlands län	14	6	1	—	—	1	—	—	21	1	22	2,5	2,4
Blekinge län	1	4	7	3	4	4	1	—	20	4	24	13,4	12,5
Kristianstads län	2	5	22	23	17	8	1	—	69	9	78	10,4	9,9
Malmöhus län	—	1	7	6	15	6	10	6	32	19	51	45,5	42,6
Hallands län	—	—	4	3	—	2	1	2	7	5	12	38,1	35,9
Göteborgs o. Bohus län	—	—	—	2	6	1	1	2	5	7	12	101,5	94,6
Älvsborgs län	—	—	—	2	1	3	4	1	5	6	11	61,8	57,9
Skaraborgs län	—	—	—	—	1	3	3	2	2	7	9	65,3	61,3
Värmlands län	—	—	4	—	1	2	2	1	6	4	10	44,6	42,1
Örebro län	—	—	1	7	1	4	1	1	9	6	15	37,1	35,2
Västmanlands län	—	—	—	1	—	1	3	1	1	5	6	68,2	64,0
Kopparbergs län	—	—	—	3	6	3	—	1	8	5	13	34,3	32,1
Gävleborgs län	—	—	1	3	—	4	—	2	5	5	10	41,0	38,9
Västernorrlands län	—	—	1	—	1	1	2	—	2	3	5	40,0	39,1
Jämtlands län	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	2	60,6	57,9
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	2	106,0	99,4
Norrbottens län	—	—	4	6	1	2	—	—	8	5	13	11,0	10,2
Hela riket	22	25	83	91	82	66	41	30	306	134	440	32,4	30,4
Landsbygd	22	25	81	85	69	21	3	—	306	.	306	8,9	8.6
Städer	—	—	2	6	13	45	38	30	.	134	134	86,0	80,1

	Antal konton	Insättar-behåll-ning, 1 000 kr
Stockholms sparbank	592 140	1 078 243
Göteborgs sparbank	256 736	515 075
Göteborgs och Bohus läns sparbank	147 012	469 499
Uppsala sparbank	153 306	325 880
Örebro sparbank	146 487	317 445
Sparbanken Bikupan	154 350	317 039
Länssparbanken Stockholm	169 537	293 032
Malmö sparbank	92 677	270 458
Kopparbergs läns sparbank	141 673	234 236
Borås sparbank	106 372	230 842
Karlstads sparbank	108 963	225 254
Linköpings sparbank	93 268	206 635
Länssparbanken Jönköping	86 555	190 173
Gamla Sparbanken i Lund	61 964	182 421
Kronobergs läns sparbank	67 444	176 488
Norrköpings sparbank	92 086	165 614
Västmanlands läns sparbank	74 040	162 520
Oxie härads sparbank	47 508	159 225
Gävleborgs läns sparbank	92 012	149 983
Västerbottens läns sparbank	88 447	138 325
Torna, Bara och Harjagers Härads sparbank	43 592	136 972
Sparbanken i Hälsingborg	47 302	131 719
Eskilstuna Sparbank	64 402	130 048
Halmstads sparbank	59 225	124 663
Varbergs sparbank	42 351	121 135
Jämtlands läns sparbank	60 914	109 334
Gävle sparbank	65 732	106 661
Skaraborgs läns sparbank	39 901	104 158
Sparbanken i Falköping	39 253	103 589
Kalmar stads sparbank	40 995	100 968

Antal expeditionsdagar	Antal sparbanker År 1959 Städer	Lands-bygd	Hela riket	År 1958 Hela riket
6 dagar i veckan..	132	153	285	276
5 » » » ..	—	5	5	3
4 » » » ..	—	8	8	12
3 » » » ..	—	35	35	31
2 » » » ..	2	49	51	60
1 dag » » ..	—	41	41	43
4 dagar » månaden	—	1	1	1
2 » » » ..	—	13	13	13
1 dag » » ..	—	1	1	1
Summa	134	306	440	440

med upp till 5 milj. kr i insättarbehållning, och bland dessa var 3—1 expeditionsdagar det vanligast förekommande.

Bland de större bankerna med en insättarbehållning på 20 milj. och över hade en bank 2 expeditionsdagar i veckan och alla de övriga 6.

Inlåningsräntan. Sparbankernas inlåningsräntor har liksom riksbankens diskonto varit oförändrade under år 1959.

Medelinlåningsräntan på sparbanksräkning och överinsättningsräkning för samtliga sparbanker uppgick till 4,39 % mot 4,62 % år 1958. (Om ej annat säges, inbegripes i fortsättningen även överinsättningsräkning i sparbanksräkning.) Av de 440 sparbankerna hade 247 samma ränta på alla innestående medel, under det att 193 hade högre ränta på innestående medel med längre uppsägningstid än på övriga medel.

Av de 247 sparbanker, som hade enhetlig ränteberäkning, hade 4 banker räntesatsen 4,25 % medan 243 banker lämnade 4,50 % på alla innestående medel. Flertalet av dessa 243 banker hade s. k. kapitalsparräkning och på sådana långtidsbundna medel kapitaliseras räntan i allmänhet halvårsvis. I de 193 bankerna med differentierad ränta tillämpades räntesatsen 4,25 % på vanliga sparkassesräkningar, under det att på kapitalsparräkning lämnades 4,50 %. Medelräntan för dessa banker var 4,35 %.

Efter medelinlåningsräntans höjd kan sparbankerna grupperas på följande sätt:

Medelinlåningsränta %	Sparbanker Antal	%	Förräntat kapital Milj. kr	%	Gottgjorda räntor Milj. kr	%
4¼–4½	197	44,8	10 061	73,5	437	72,7
4½–	243	55,2	3 635	26,5	164	27,3
4¼–4½	440	100	13 696	100	601	100

Med medelränta avses här s. k. faktisk medelränta, varmed menas förhållandet mellan gottgjorda räntor och genomsnittligen förräntat kapital, dvs. kapitaliserade värdet av räntorna enligt respektive räntesatser. Under en följd av år har för sparbanker med olika räntesatser för medel av skilda slag de gottgjorda räntornas fördelning på olika räntesatser ej alltid varit känd. Som närmevärde på förräntat kapital har därför för sådana sparbanker tidigare tagits aritmetiska mediet av behållningarna vid årets början och slut (utom gottskrivna räntor). För år 1959 har emellertid uppgifter erhållits om dessa gottgjorda räntor, varför ränteberäkningen nu kunnat ske med större exaktheet. Sålunda utgjorde år 1959 den faktiska medelräntan 4,39 %, medan det aritmetiska mediet uppgick till 4,45 %.

På grund av att sparbankslagen numera medger inlåning på annan räkning än sparbanksräkning, redovisade 88 sparbanker år 1959 inlåning på uppsägningsräkning. Av dessa tillämpade vid årets slut två räntesatsen 2,25 % och 86 räntesatsen 2 %. Medelränta för året på dessa räkningar med hänsyn tagen endast till antalet banker men ej till insättningarnas storlek utgör 2,01 %.

På medel insatta på checkräkning har någon ränta ej utgått.

Medelräntans förändringar under de senaste fem åren framgår av nedanstående sammanställning av sparbankernas inlåningsränta, jämförd med vissa andra räntesatser. Siffrorna rörande medelräntan på statsobligationer är hämtade ur Ekonomisk översikt, bilaga till Kommersiella Meddelanden. För affärsbankerna anförda tal har tagits ur Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen. Talen avser, liksom de för postsparbanken lämnade, det aritmetiska mediet av de olika räntesatserna.

Riksbankens medeldiskonto för år 1959 understeg 1958 års med 0,17 %, och en sänkning beträffande övriga ifrågavarande räntesatser kan iakttagas utom i postsparbanken, där medelräntan steg från 4,35 % år 1958 till 4,50 % år 1959.

Utlåningsräntan. Oavsett förändringar i det allmänna ränteläget företer utlåningsräntan större eller mindre variationer, beroende på lånets löptid och säkerhet. De från sparbankerna infordrade uppgifterna skall avse de lägsta räntesatserna för under olika tider av året utlämnade icke bundna kommunlån, inteckningslån och borgenslån, i huvudsak lån mot bästa säkerhet och utgörande den mest väsentliga delen av sparbankernas utlåning. Även för dessa lån kan säkerheten vara mer eller mindre god, varför räntans höjd under en viss period blir beroende av den säkerhet, mot vilken lån då utlämnats.

Enligt sparbankslagen må kredit i checkräkning beviljas till belopp i varje särskilt fall av högst 25 000 kr. Denna form av kreditgivning har under år 1959 begagnats av 148 sparbanker.

I följande sammanställning lämnas ovägda medeltal beträffande räntesatserna för de nyssnämnda slagen av lån.

År	Kommunlån[1]	Inteckningslån[1]	Borgenslån	Checkräkn.-kredit
	%	%	%	%
1955	4,31	4,35	5,45	—
1956	4,74	4,76	5,81	6,02
1957	5,45	5,46	6,49	6,99
1958	5,81	5,83	6,81	7,24
1959	5,63	5,65	6,63	7,07

[1] Icke bundna.

Utlåningsräntan år 1959 har jämfört med föregående år sjunkit med 0,18 resp. 0,18, 0,18 och 0,17 procentenheter.

Översikten överst på nästa sida visar sparbankernas fördelning efter medelutlåningsräntans storlek. För flertalet sparbanker låg utlåningsräntan på icke bundna kommunlån och inteckningslån mellan 5 1/2 och 6 %, för borgenslån mellan 6 3/4 och 7 % och för kreditgivning i checkräkning mellan 7 och 7 1/4 %.

År	Medelräntan i %: Sparbanker		Riksbankens medeldiskonto	Statsobligationer (effektiv)	Affärsbanker		Postsparbanken
	Sparb.-räkning	Uppsägn.-räkning			Dep.-ränta	Sparkass.-ränta	
1955	3,65	—	3,45	3,70	3,25	3,25	3,17
1956	3,97	2,08	3,78	3,75	3,54	3,54	3,50
1957	4,50	2,32	4,47	4,33	4,13	4,13	4,13
1958	4,62	2,25	4,67	4,34	4,17	4,17	4,35
1959	[1] 4,45	2,01	4,50	4,28	4,00	4,00	4,50

[1] Den verkliga medelräntan utgjorde år 1959 4,39 %.

Utlåningsränta (i medeltal) %	Icke bundna kommunlån Antal sparbanker	%	Icke bundna inteckningslån Antal sparbanker	%	Borgenslån Antal sparbanker	%	Kredit i checkräkning Antal sparbanker	%
4¾—5	1	0,3	—	—	—	—	—	—
5 —5¼	6	1,5	—	—	—	—	—	—
5¼—5½	5	1,2	4	0,9	—	—	—	—
5½—5¾	178	43,8	194	44,1	—	—	—	—
5¾—6	208	51,2	223	50,7	1	0,2	—	—
6 —6¼	4	1,0	17	3,9	9	2,1	—	—
6¼—6½	3	0,7	2	0,4	52	11,8	—	—
6½—6¾	—	—	—	—	90	20,5	1	0,7
6¾—7	1	0,3	—	—	280	63,6	11	7,3
7 —7¼	—	—	—	—	8	1,8	112	74,7
7¼—7½	—	—	—	—	—	—	9	6,0
7½—7¾	—	—	—	—	—	—	6	4,0
7¾—	—	—	—	—	—	—	11	7,3
Samtliga	406	100	440	100	440	100	150	100

Antal konton (tab. 1, kol. 4—8). Hela antalet konton på sparbanksräkning inräknat barn-, sparbanks-, lön- och premiesparande uppgick till 6 561 779 vid 1959 års slut, vilket är 127 349 mer än året innan. Ökningen utgör 2,0 %. Att full överensstämmelse icke föreligger i tab. 1 mellan antalet konton vid slutet av ett år och början av följande, beror på brister i de inkomna redogörelserna.

Ökningen av antalet konton vid resp. års slut framgår av följande sammanställning.

År	Totala antalet	Per 1 000 invånare
1905	1 374 632	260
1915	1 807 498	316
1925	2 497 449	413
1935	3 424 648	548
1940	3 767 128	591
1945	4 596 352	689
1950	5 214 048	740
1955	6 063 578	832
1958	6 434 430	865
1959	6 561 779	878

Vad beträffar storleksgrupperna har antalet konton vid årets slut jämfört med motsvarande vid 1958 års slut ökats i den högsta och den lägsta storleksgruppen, medan det sjunkit i de övriga med undantag för gruppen med insättningsbehållningar på 10—20 milj. kr för vart och ett av de olika länen iakttages ökning av antalet konton.

Hur antalet under år 1959 öppnade resp. dödade konton i procent av antalet konton vid årets början varierar inom olika storleksgrupper framgår av följande tablå.

Storleksgrupper efter insättarbehållning	I % av antalet konton vid årets början Öppnade konton	Dödade konton (utom preskrib.)	Ökning av konton
I	4,4	3,0	1,1
II	4,9	3,1	1,8
III	5,4	3,4	0,9
IV	5,4	3,4	1,4
V	5,5	3,7	1,5
VI	6,0	4,0	1,4
VII	7,0	4.8	1,5
VIII	7,1	4,3	2,6
Samtliga	6,7	4,2	2,0

I detta sammanhang kan nämnas, att år 1959 antalet konton uppgick till i postsparbanken nära 5 000 000, på sparkasseräkning i affärsbankerna ca 1 500 000 och i centralkassorna för jordbrukskredit ca 145 000. Dessutom förekommer sparkonton hos en del sammanslutningar, vilka dock endast bedriver inlåning från egna medlemmar, bl. a. hos Kooperativa förbundet, där antalet konton uppgick till ca 140 000.

Insättarnas medel (tab. 1). Förutom på sparbanksräkning har 88 sparbanker haft inlåning på uppsägningsräkning,

Insättarbehållning vid årets slut fördelad på medel bundna på 6 mån. och övriga sparräkningar, milj. kr

År	Sparbankerna		Postsparbanken		Affärsbankerna		Centralkassorna för jordbruks-kredit		Kooperativa förbundet		Samtliga	
	Sparkasseräkn.	Bundna på 6 mån.	Sparkasseräkn.	Bundna på 6 mån.	Spark.-dep.-o. kap.-räkn.	Bundna på 6 mån.	Sparkasseräkn.	Bundna på 6 mån.	Sparkasseräkn.	Bundna på 6 mån.	Övriga sparräkn.	Bundna på 6 mån.
1955....	10 696	..	3 219	—	8 411	1 955	113	602	230	—	22 669	2 557
1956....	11 478	..	3 427	—	7 934	2 699	131	646	247	—	23 217	3 345
1957....	12 402	..	3 713	—	7 729	4 075	141	709	264	—	24 249	4 784
1958....	9 719	3 654	4 023	—	8 373	5 211	149	764	284	—	22 548	9 629
1959....	9 924	4 312	4 253	—	9 449	6 351	159	822	296	—	24 081	11 485

275 på checkräkning och 171 på annan räkning (postväxelräkning).

Vid 1959 års början utgjorde insättarbehållningen på sparbanksräkning 13 373,0 milj. kr. Vid 1959 års slut uppgick behållningen till 14 235,7 milj. kr, varav gottgjorda räntor 601,1 milj. kr. Insättarbehållningen vid årets slut översteg behållningen vid årets början med 863 milj. kr eller 6,5 % mot 7,8 % år 1958. Frånsett räntorna var ökningen (insättningsöverskottet) år 1959, såsom framgår av sammanställningen på sid. 17 2,0 %. Det förräntade kapitalet har beräknats till 13 696 milj. kr mot 12 601 milj. kr år 1958. Av insättarnas medel på sparbanksräkning vid 1959 års slut utgjorde överinsättningsräkning 923,1 milj. kr eller 6,5 % av hela sparbanksräkningen.

Insättarnas medel vid 1959 års slut på uppsägningsräkning uppgick till 13,6, på checkräkning till 22,0 och på postväxelräkning till 66,1 milj. kr.

Ökning under året av insättarbehållningen på sparkasseräkning, %

År	1956	1957	1958	1959
Sparbankerna	7,3	8,0	7,8	6,5
Postsparbanken	6,5	8,3	8,4	5,7
Affärsbankerna	7,4	1,6	2,0	2,2
Centralkassorna för jordbrukskredit	15,6	7,5	6,1	6,7
Kooperativa förbundet	7,5	6,9	7,5	4,4
Samtliga	7,2	7,3	7,2	5,8

I postsparbanken uppgick behållningen vid 1959 års slut till 4 253, på sparkasseräkning i affärsbankerna till 2 313 och i centralkassorna för jordbrukskredit till 159 milj. kr. Tillsammans med behållningen i sparbankerna utgjorde nämnda belopp 20 961 milj. kr mot 19 808 år 1958. Behållningen på sparkonton hos Kooperativa förbundet var 296 milj. kr. De procentuella förändringarna (med räntor) av dessa medel under redogörelseåret framgår av ovanstående översikt.

I sparbankerna var vid 1959 års slut 30,3 % av insättarbehållningen på sparbanksräkning bunden på 6 mån. Vid 1958 års slut var motsvarande procenttal 27,3. För affärsbankernas del har behållningen på kapitalsamlingsräkning satt i relation till hela insättarbehållningen (exkl. på check- och uppsägningsräkning) ökat från 38,4 % år 1958 till 40,2 % 1959. Insättarbehållningen i centralkassorna för jordbrukskredit är till större delen bunden med 2—6 månaders uppsägning. Centralkassornas redovisning har hittills ej tillåtit frånskiljande av de medel som bundits på 6 månader från de med 2—4 månaders uppsägning, varför här bland medel bundna på 6 månader även ingår medel med kortare uppsägningstid. Den bundna insättarbehållningen i centralkassorna för jordbrukskredit uppgick till 83,8 % år 1959 mot 83,7 % föregående år. Postsparbanken och Kooperativa förbun-

det saknar långtidsbunden inlåning. I procent av den totala insättarbehållningen på sparräkningar i samtliga ovan nämnda inlåningsinrättningar uppgick den med 6 månaders uppsägning till 32,9 % mot 29,9 % 1958.

Insättarbehållning vid årets slut bunden på 6 mån. i % av totala insättarbehållningen i resp. inlåningsinrättning och totalt

År	Sparbankerna	Affärsbankerna	Centralkassorna för jordbrukskredit	Totalt
1955..	..	18,9	84,2	10,1
1956..	..	25,4	83,1	12,6
1957..	..	34,5	83,4	16,5
1958..	27,3	38.4	83,7	29,9
1959..	30,3	40,4	83,8	32,9

Som ett mått på utvecklingen av sparbankernas verksamhet användes insättningsöverskottet. I följande översikt redovisas detta för de fem sista åren. Gottskrivna räntor har här icke räknats som insättningar.

År	Insatta belopp, milj. kr	Uttagna belopp, milj. kr	Insättningsöverskott, milj. kr
1955	3 556	3 208	348
1956	3 779	3 427	352
1957	4 662	4 262	400
1958	4 737	4 348	389
1959	5 106	4 844	262

Insättningsöverskottet, som tidigare hade minskats under en följd av år, steg något år 1956 och ökade kraftigt under år 1957 för att återigen sjunka åren 1958 och 1959.

Överskottet av insättningar i procent av behållningen sjönk år 1959 med 1,1 procentenheter jämfört med föregående år och fortsatte därmed den utveckling som fortgått under en följd av år med undantag för 1957. Detta framgår av efterföljande sammanställning. Beträffande de olika storleksgrupperna framgår, att skillnaderna dem emellan, med undantag för de minsta sparbankerna, är obetydliga i detta avseende.

År	Överskott av insättningar i % av behållningen 1 jan. inom olika storleksgrupper				
	I	II	III	IV	V
1958	0,8	0,4	2,9	2,5	2,9
1959	−0,4	−0,2	1,3	1,8	1,9
	VI	VII	VIII	I-VIII	
1958	3,1	3,4	3,2	3,1	
1959	1,4	2,0	2,2	2,0	

Den s. k. omloppshastigheten eller förhållandet mellan uttagna belopp och medelsaldot (aritmetiska mediet mellan insättarnas medel vid årets början och slut utan gottskrivna räntor) är enligt tab. B något högre år 1959 än år 1958. Den s. k. omloppstiden (inverterade värdet av omloppshastigheten) är därför lägre än då eller 2,8 år (mot tidigare 2,9 år).

Medelbehållningen per konto (tab. B), som ökats under en lång följd av år, steg även under år 1959 och uppgick vid årets slut till 2 169 kr. Beträffande de olika storleksgrupperna av sparbanker observeras, att medelbehållningen är minst i de lägsta grupperna och störst i sparbanker med 10—20 milj. kr i insättarbehållning. Insättarbehållningen per invånare uppgick till 1 905 kr år 1959 mot 1 798 kr år 1958. Medräknas även postsparbanken samt sparkasseräkning hos affärsbankerna och centralkassorna för jordbrukskredit, erhålles siffran 2 806 kr mot 2 664 år 1958.

Insättningar gjordes i omkring 11 290 000 och uttagningar i omkring 5 190 000 poster. Antalet omsättningar var alltså omkring 16 480 000 mot 15 080 000 föregående år. I sammanställningen nederst på nästa sida lämnas en närmare redogörelse för omsättningsposterna från olika synpunkter.

Till följd av fordringspreskription avförda belopp motsvarar 0,02 ‰ av insättarbehållningen. Då emellertid även

Tab. B. Antal konton och insättarnas medel inom olika storleksgrupper av sparbanker år 1959 *Accounts and deposits by size of banks*

Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i milj. kr *Size groups*	Sparbanker *Banks*		Antal konton per sparbank vid årets slut *Accounts per bank*	Insättarbehållning *Deposits*		I % av medelbehållningen under året *As a % of average deposits*		Uttagna belopp i % av insatta *Withdrawals as a % of deposits made*
	Antal *Number*	%		per sparbank vid årets slut, 1 000 kr *per bank*	per konto vid årets slut, kr *per account*	Insättningar *Deposits made*	Uttag (omloppshastighet) *Withdrawals*	
I T. o. m. 1	22	5,0	592	684	1 155	13,2	13,6	103
II 1— 2	25	5,7	1 048	1 576	1 503	21,4	21,6	101
III 2— 5	83	18,9	1 917	3 552	1 853	26,9	25,6	95
IV 5— 10	91	20,7	3 396	7 354	2 165	32,0	30,3	95
V 10— 20	82	18,6	5 604	13 816	2 465	35,4	33,5	95
VI 20— 50	66	15,0	14 970	32 693	2 184	36,4	35,0	96
VII 50—100	41	9,3	32 455	71 926	2 216	39,7	37,7	95
VIII Över 100	30	6,8	109 208	232 588	2 130	39,0	36,9	94
Samtliga *Total* år 1959	440	100	14 913	32 354	2 169	37,8	35,9	95
» » » 1958	440	100	14 624	30 393	2 078	37,6	34,5	92
» » » 1957	442	100	14 266	28 059	1 967	39,9	36,5	91
» » » 1956	444	100	13 917	25 850	1 857	34,8	31,5	91
» » » 1955	447	100	13 565	24 532	1 764	35,0	31,6	90

preskriberade medel enligt allmänt tillämpad praxis på begäran återbetalas, innebär preskriptionen i verkligheten endast att räntekrediteringen upphör.

Barnsparverksamhet, hemsparbösserörelse, lönsparande och premiesparande (tab. 2). Beträffande dessa verksamhetsgrenars organisation hänvisas till publikationen Allmän sparbanksstatistik år 1955 i serien Sveriges officiella statistik.

Barnsparverksamhet bedrevs under år 1959 av 432 sparbanker (98 %). För att mindre antal av dessa är de lämnade uppgifterna i viss mån ofullständiga. Som insatta grundbelopp redovisas sammanlagt 247 000 kr till 78 900 nyfödda barn och 69 000 kr till 28 600 skolbarn. Grundbeloppen utgjorde i medeltal 3,14 kr för nyfödda och 2,40 för skolbarn. I övrigt insattes på barnsparböcker av barnen eller deras anhöriga 78,2 milj. kr. Hela antalet barnsparböcker uppgick vid 1959 års slut till 1 667 000 med en behållning av 431,9 milj. kr vilket gör 259 kr per sparbanksbok.

Hemsparbösserörelse bedrevs av 376 sparbanker mot 374 föregående år. Även

År	Antal insättningar i % av antalet omsättningar	Medeltal, kr per insättningspost	Medeltal, kr per uttagningspost	Per 1 000 konton, antal insättningsposter	Per 1 000 konton, antal uttagningsposter	Per 1 000 konton, antal omsättningar	Per 1 milj. kr insättarbeh., antal omsättn.
1955	71,4	430	966	1 364	548	1 912	1 084
1956	70,7	445	975	1 375	569	1 944	1 046
1957	70,7	501	1 107	1 477	611	2 088	1 061
1958	70,9	443	991	1 662	682	2 344	1 128
1959	68,5	452	933	1 721	791	2 513	1 158

för en del av dessa har något ofullständiga uppgifter lämnats. Antalet redovisade hemsparbössor uppgick vid 1959 års slut till i runt tal 1 190 000 mot 1 150 000 år 1958. Bössorna hade av sparbankerna tömts omkring 824 000 gånger mot 822 000 år 1958, och de insatta medlen utgjorde 29,8 milj. kr mot 30,8 föregående år. Den genomsnittliga omloppstiden per bössa utgjorde 1,4 år. Insättningarna motsvarar 25 kr per bössa och år och 36 kr per tömning.

Sparklubbsverksamhet utövades år 1959 av 290 sparbanker mot 285 år 1958. Antalet sparklubbar hade ökats till 14 900 från 14 400 år 1958 och antalet sparklubbsmedlemmar till 382 200 från 357 500. De under året insatta medlen uppgick till 189,5 och de vid årets slut innestående till 156,3 milj. kr. Motsvarande uppgifter för år 1958 var resp. 153,7 och 141,8 milj. kr.

Lönsparande förekom inom 215 sparbanker mot 214 år 1958. Antalet insättare hade ökats till 37 600 från 35 600 år 1958. Under året insatta medel utgjorde 19,3 och vid årets slut innestående 36,1 milj. kr mot 17,2 resp. 29,1 milj. kr år 1958.

Premiesparande har icke ägt rum efter år 1956. Av äldre insättare, som vid 1959 års början uppgick till 264 000, kvarstod 260 000 vid årets slut. Deras innestående medel, inräknat av sparbankerna krediterad ränta, utgjorde 421,8 milj. kr. Krediterad ränta uppgick till 19,3 milj. kr. Motsvarande belopp år 1958 var 408,5 resp. 18,9 milj. kr. Genomsnittlig behållning per konto vid 1959 års slut var 1 623 kr mot 1 549 år 1958.

Inkomster, utgifter och nettovinst (tab. 3). Inkomsterna under år 1959 utgjorde enligt vinst- och förlusträkningarna 832,1 milj. kr. Efter avdrag av ett belopp motsvarande insättarna gottgjorda räntor, 602,0 milj. kr, återstår 230,1 milj. kr mot 203,9 föregående år.

Utgifterna med avdrag för gottgjorda räntor uppgick till 197,6 milj. kr mot 179,0 år 1958. De egentliga förvaltningskostnaderna, 99 milj. kr, motsvarar 10,0 ‰ av omsättningssumman (insatta och uttagna medel) och 7,0 ‰ av insättarbehålllningen vid årets slut. Motsvarande promilletal var för 1958 9,9 resp. 6,7.

I sammanställningen nedan lämnas uppgifter om förvaltningskostnaderna beträffande sparbanker av olika storlek. Dessa kostnader är något högre för de mindre bankerna än för de större. Bland förvaltningskostnaderna ingår avlöningar, pensioner och understöd med 58,1 milj. kr. Bland andra utgifter märks avskrivningar med 70,5 milj. kr, varav 54,0 milj. kr på obligationer.

Storleksgrupper	Förvaltningskostnaderna i ‰ av			
	omsättningssumman		insättarbehålln.	
År	1958	1959	1958	1959
I	29,5	35,0	8,5	9,0
II	19,1	19,4	7,5	8,0
III	14,9	15,1	7,3	7,5
IV	12,5	12,5	7,1	7,4
V	10,1	11,0	6,6	7,2
VI	10,7	10,7	7,0	7,3
VII	9.0	9,3	6,6	6,9
VIII	9,6	9,5	6,6	6,8
Samtliga	9,9	10,0	6,7	7,0

Nettovinsten efter avskrivningar uppgick till 32,4 milj. kr eller 2,3 ‰ av insättarbehållningen mot 1,9 ‰ år 1958. För 436 sparbanker redovisas vinst, under det att 4 sparbanker använt medel till nedskrivningar på obligationer, så att varken vinst eller förlust uppkommit. Ingen sparbank hade alltså gått med förlust.

Sparbankernas *skulder* (tab. 5). Enligt balansräkningen utgöres dessa av insät-

tarnas medel, bankernas egna fonder samt andra skulder. För insättarmedlen har förut redogjorts. De egna fonderna utgöres enligt sparbankslagen av grundfond, garantifond och reservfond. De två förstnämnda saknas numera i de flesta fall. Fonderna uppgick vid årets slut till sammanlagt 539,2 milj. kr, varav reservfonden utgjorde 535,7 milj. kr. Fonderna hade under året ökats med 32,0 milj. kr eller 6,3 %. Insättarbehållningens ökning var obetydligt större, nämligen som förut nämnts 6,5 %. Förhållandet mellan fonderna och insättarbehållningen i sparbanker av olika storlek framgår av följande tablå.

	Fonder i % av insättarbehållningen inom olika storleksgrupper				
	I	II	III	IV	V
År 1958.....	7,0	6,1	4,3	3,9	3,7
» 1959.....	6,9	6,3	4,3	3,9	3,6
	VI	VII	VIII	I-VIII	
År 1958.....	3,9	3,9	3,7	3,8	
» 1959.....	4,0	3,8	3,7	3,8	

I andra skulder ingår skuld för upptagna lån samt på checkräkning hos annan kreditinrättning, 70,2 milj. kr, tillfälliga räkningar m. m., 23,7 milj. kr, samt till pensionsändamål avsatta medel, 11,3 milj. kr. Vidare ingår här anslag av årets vinst till allmännyttiga och välgörande ändamål med ett belopp av 0,59 milj. kr. Antalet sparbanker som beviljat dylika anslag var 162.

Tillgångar (tab. 4). Sparbankernas tillgångar vid 1959 års slut uppgick till 14 982,4 milj. kr. Deras fördelning på huvudgrupper efter tillgångens art (finansobjekt) och på sparbanker av olika storlek enligt balansräkningen framgår av tab. C. Den största posten utgöres av lån och utnyttjade krediter i checkräkning, som uppgick till 12 973,6 milj. kr eller 86,6 % av tillgångarna. Närmast kommer obligationer med 1 377,7 milj. kr eller 9,2 % och därefter kassa och likvida bankmedel med 245,2 milj. kr eller 1,6 %. Beträffande sparbanker av olika storlek kan iakttagas, att lån och utnyttjade krediter i checkräkning har ungefär samma betydelse i alla grupperna, medan obligationer har större betydelse i de medelstora och större sparbankerna samt kassa och likvida bankmedel i de mindre. Bland tillgångarna har inräknats fordringar på grund av beviljad kredit i checkräkning med sammanlagt 5,9 milj. kr. Fordringar beroende på lagsökning eller utredning under konkurs eller administration utgjorde 4,9 milj. kr eller 0,3 ‰ av tillgångarna.

I tab. 6, 7 och C redovisas fördelningen av det nominella värdet av obligationer samt lån på olika slag i varje storleksgrupp. I fråga om obligationerna är svenska statens utan jämförelse de viktigaste med nära hälften av totalvärdet. I de mindre sparbankerna är de helt dominerande. Närmast kommer stadshypotekskassans och bostadskreditkassans obligationer med större betydelse i de större än i de mindre sparbankerna.

Beträffande lånen har inteckningslånen den ojämförligt största betydelsen med 11 076,2 milj. kr eller 85,0 % av samtliga lån. Lån mot inteckning i jordbruksfastighet är relativt mest betydande i de mindre, i allmänhet på landsbygden belägna sparbankerna, medan däremot procenttalen för lån mot inteckning i bostads- och affärsfastigheter stiger med bankernas storlek. Inteckning mot tomträtt, som är en typisk tätortsföreteelse, är nästan helt koncentrerad till de största bankerna. Närmast inteckningslånen i betydelse kommer av kommun eller samfällighet upptagna och

Storleksgrupper Insättarbehållning milj. kr		Utlämnade lån, hela antalet	Antal lån i medeltal per sparbank	Antal lån per 1 milj. kr förvaltade medel	Utlånade medel, milj. kr	Medelbelopp per lån, kr
I	T. o. m. 1	3 059	139	190	14,0	4 592
II	1— 2	6 172	247	146	36,8	5 957
III	2— 5	35 272	426	114	259,4	7 353
IV	5— 10	65 608	721	93	593,3	9 043
V	10— 20	97 524	1 189	82	1 006,3	10 319
VI	20— 50	139 110	2 108	61	1 946,4	13 992
VII	50—100	158 847	3 874	51	2 669,8	16 807
VIII	Över 100	255 098	8 503	35	6 447,6	25 275
	Samtliga år 1959	760 690	1 729	51	12 973,6	17 055
	» » 1958	731 222	1 662	52	11 992,8	16 401
	» » 1957	720 153	1 629	55	11 112,8	15 431
	» » 1956	719 894	1 621	60	10 327,2	14 345
	» » 1955	722 749	1 617	65	9 697,8	13 418

garanterade lån med 1 180,3 milj. kr och 9,1 % av lånens totalvärde samt lån mot enbart borgen med 450,7 milj. kr eller 3,5 %. Kommunlånen är starkast företrädda i de största bankerna, vilka med sina större resurser lämpar sig bäst för dessa ofta stora lån. Lån mot enbart borgen har relativt sett större betydelse i de mindre än i de större bankerna.

Utlämnade lån. Hela antalet sådana lån uppgick vid redogörelseårets slut till 760 690 mot 731 222 år 1958. I sammanställningen ovan visas antalet lån för sparbanker av olika storlek i förhållande till förvaltade medel. Medelbeloppet per lån stiger med bankernas storlek, varför vid samma jämförelse antalet lån per 1 milj. kr förvaltade medel sjunker.

Tab. C. Fördelning av tillgångarna på grupper efter tillgångens art (finansobjekt) och på sparbanker av olika storlek

Assets by kind and by size of savings banks

Tillgångar *Assets*		Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i milj. kr *Size groups according to deposits*								Samtliga sparbanker	
		I T. o. m. 1	II 1—2	III 2—5	IV 5—10	V 10—20	VI 20—50	VII 50—100	VIII Över 100	År 1959	År 1958
ENLIGT BALANSRÄKNINGEN *According to balance sheet*											
Kassa o. likvida bankmedel *Cash and liquid bank assets*	1 000 kr	1 073	2 384	18 103	26 882	37 676	51 942	57 260	49 922	245 242	332 389
	%	6,7	5,7	5,9	3,8	3,2	2,3	1,8	0,7	1,6	2,4
Bundna bankmedel *Other bank assets*	1 000 kr	—	16	10	851	180	750	2 817	—	4 624	2 566
	%	—	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	—	0,0	0,0
Obligationer (bokförda värden) *Bonds (book value)*	1 000 kr	555	1 860	23 872	64 501	114 524	214 416	303 973	654 013	1 377 714	1 318 823
	%	3,4	4,4	7,7	9,2	9,6	9,4	9,8	8,9	9,2	9,4
Lån o. utnyttjade krediter i checkräkning (bokförda värden) *Loans and used credits on curr. acc. (book value)*	1 000 kr	14 046	36 766	259 361	593 316	1 006 335	1 946 439	2 669 779	6 447 606	12 973 648	11 992 847
	%	87,1	87,2	83,9	84,3	84,7	85,7	85,6	87,9	86,6	85,7
Övriga tillgångar *Other assets*	1 000 kr	444	1 150	7 704	18 606	29 387	58 994	84 538	180 365	381 188	352 362
	%	2,8	2,7	2,5	2,6	2,5	2,6	2,7	2,5	2,6	2,5
Summa tillgångar *Total*	1 000 kr	16 118	42 176	309 050	704 156	1 188 102	2 272 541	3 118 367	7 331 906	14 982 416	13 998 987
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ENLIGT SPECIFIKATION AV DE NOMINELLA VÄRDENA *Nominal value*											
OBLIGATIONER *Bonds*											
Svenska statens	1 000 kr	575	1 943	17 814	48 142	75 239	141 695	189 645	373 248	848 301	796 765
	%	78,2	76,6	59,5	58,8	51,6	49,5	46,7	42,6	46,4	46,1
Kommuners	1 000 kr	30	80	1 126	3 725	8 323	13 902	27 755	80 863	135 804	136 532
	%	4,1	3,1	3,8	4,5	5,7	4,9	6,8	9,2	7,4	7,9
Stadshypotekskassans och bostadskreditkassans	1 000 kr	120	410	7 138	22 113	37 589	74 294	102 396	184 100	428 160	401 753
	%	16,3	16,2	23,8	27,0	25,8	26,0	25,2	21,0	23,4	23,3
Inteckningsbolags och tomträttskassors	1 000 kr	—	80	1 197	2 295	7 398	14 322	15 978	68 684	109 954	94 798
	%	—	3,1	4,0	2,8	5,1	5,0	4,0	7,8	6,0	5,5

Allmänna Hypoteksbankens	1 000 kr	10	—	847	1 847	4 779	11 436	18 674	60 744	98 337	97 286
	%	1,4	—	2,8	2,3	3,3	4,0	4,6	6,9	5,4	5,6
Övriga	1 000 kr	—	25	1 815	3 755	12 372	30 305	51 313	109 811	209 396	201 067
	%	—	1,0	6,1	4,6	8,5	10,6	12,7	12,5	11,4	11,6
Summa obligationer	1 000 kr	735	2 538	29 937	81 877	145 700	285 954	405 761	877 450	1 829 952	1 728 201
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
LÅN O. UTNYTTJADE KREDITER											
Loans and credits used											
Statsgaranterade lån till jordbruk	1 000 kr	35	510	4 983	10 278	15 017	21 819	30 900	26 060	109 602	104 121
	%	0,2	1,4	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	0,4	0,8	0,9
Statsgaranterade lån, övriga	1 000 kr	111	15	489	2 288	3 897	8 931	12 928	48 799	77 458	72 473
	%	0,8	0,0	0,2	0,4	0,4	0,5	0,5	0,8	0,6	0,6
Av kommun el. dyl. upptagna lån	1 000 kr	824	1 414	13 315	28 097	61 501	103 442	149 578	392 131	750 302	678 883
	%	5,9	3,9	5,1	4,8	6,1	5,3	5,6	6,0	5,7	5,6
Av kommun el. dyl. garanterade lån	1 000 kr	29	281	3 136	11 943	20 552	55 448	101 053	237 599	430 041	385 935
	%	0,2	0,8	1,2	2,0	2,1	2,8	3,8	3,7	3,3	3,2
Lån mot pant av fullgoda obligationer	1 000 kr	5	162	2 042	4 236	8 359	18 440	19 221	26 384	78 849	93 108
	%	0,0	0,4	0,8	0,7	0,8	1,0	0,7	0,4	0,6	0,8
Lån mot inteckning i jordbruksfastighet	1 000 kr	3 572	10 353	68 951	125 143	180 586	225 284	298 917	234 910	1 147 716	1 076 305
	%	25,4	28,2	26,6	21,1	17,9	11,6	11,2	3,6	8,8	8,9
Lån mot inteckning i bostads- el. affärsfastighet	1 000 kr	4 284	14 191	114 084	297 800	551 308	1 305 391	1 793 520	4 387 152	8 467 730	7 831 270
	%	30,5	38,6	44,0	50,2	54,8	66,9	67,0	67,6	65,0	65,0
Lån mot inteckning i annan fastighet	1 000 kr	155	492	5 916	11 814	18 558	30 101	47 565	66 268	180 869	185 530
	%	1,1	1,3	2,3	2,0	1,9	1,5	1,8	1,0	1,4	1,5
Lån mot inteckning i tomträtt	1 000 kr	—	1	56	657	4 158	17 666	45 312	826 705	894 555	793 094
	%	—	0,0	0,0	0,1	0,4	0,9	1,7	12,7	6,9	6,6
Lån mot inteckning jämte borgen	1 000 kr	993	1 781	13 569	30 399	52 441	72 811	93 909	119 406	385 309	350 197
	%	7,1	4,8	5,2	5,1	5,2	3,7	3,5	1,9	3,0	2,9
Lån mot borgen	1 000 kr	4 030	7 530	31 908	68 184	87 019	81 022	71 979	99 059	450 731	423 484
	%	28,7	20,5	12,3	11,5	8,6	4,2	2,7	1,5	3,5	3,5
Lån mot annat hypotek	1 000 kr	8	26	644	2 004	2 290	5 676	6 611	15 673	32 932	29 032
	%	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
Övriga lån	1 000 kr	—	15	337	533	926	4 006	4 187	11 178	21 182	19 424
	%	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Summa lån och utnyttjade krediter	1 000 kr	14 046	36 771	259 430	593 376	1 006 612	1 950 037	2 675 680	6 491 324	13 027 276	12 042 856
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tab. 1. Antal sparbanker, antal avdelningskontor o. dyl., antal konton samt insättarnas

Number of savings banks, number of offices, number of accounts and depositors' funds,

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län *County*			Sparbanksräkning och överinsättningsräkning					
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Antal sparbanker *Savings banks*	Antal avd.-kontor o. dyl. *Offices*	Antal konton *Number of accounts*					Insättar-
			Vid årets början *At the beginning of the year*	Tillkomna under året *Accounts opened*	Dödade under året		Vid årets slut *At the end of the year*	Vid årets början
					genom slututtagning	till följd av preskription[1]		
1 Stockholms stad	1	42	577 369	40 064	23 126	2 167	592 140	1 021 345
2 Stockholms län	3	52	214 240	17 148	7 203	—	224 185	371 253
3 Uppsala län	3	17	177 167	12 775	7 948	114	181 880	367 774
4 Södermanlands län	12	57	217 801	15 168	9 687	1 740	221 542	437 746
5 Östergötlands län	34	66	348 589	26 653	16 340	1 013	357 889	688 497
6 Jönköpings län	27	33	306 290	22 344	14 614	790	313 230	716 097
7 Kronobergs län	27	65	176 556	10 116	6 382	1 137	179 153	426 777
8 Kalmar län	38	46	232 417	15 706	9 770	312	238 041	515 628
9 Gotlands län	22	7	43 934	1 929	1 201	39	44 623	51 718
10 Blekinge län	24	10	145 852	8 353	5 830	1 562	146 813	299 196
11 Kristianstads län	78	23	335 785	17 086	12 650	595	339 626	768 624
12 Malmöhus län	51	83	859 012	48 989	35 405	2 319	870 277	2 170 727
13 Hallands län	12	11	187 096	9 251	5 753	687	189 907	431 167
14 Göteborgs o. Bohus län	12	90	489 432	36 356	22 561	1 037	502 190	1 135 764
15 Älvsborgs län	11	28	304 658	23 409	16 173	886	311 008	636 915
16 Skaraborgs län	9	33	254 123	18 717	11 409	14	261 417	551 800
17 Värmlands län	10	41	208 197	14 764	9 356	3 141	210 464	420 598
18 Örebro län	15	52	256 744	16 715	12 891	990	259 578	528 218
19 Västmanlands län	6	37	190 216	14 468	9 106	1 459	194 119	383 720
20 Kopparbergs län	13	90	223 311	16 229	6 694	1 175	231 671	417 877
21 Gävleborgs län	10	47	246 126	14 562	11 584	2 162	246 942	388 994
22 Västernorrlands län	5	71	142 906	8 725	6 411	1 669	143 551	195 494
23 Jämtlands län	2	36	67 788	3 251	1 848	—	69 191	115 803
24 Västerbottens län	2	45	132 195	9 104	5 596	994	134 709	198 788
25 Norrbottens län	13	8	95 648	6 774	3 575	1 214	97 633	132 336
Storleksgrupper								
26 I T. o. m. 1 000	22	5	12 872	566	381	39	13 018	14 448
27 II 1 000— 2 000	25	5	25 750	1 256	801	—	26 205	37 757
28 III 2 000— 5 000	83	49	157 700	8 495	5 388	1 729	159 078	278 473
29 IV 5 000— 10 000	91	66	304 659	16 323	10 474	1 461	309 047	629 706
30 V 10 000— 20 000	82	78	452 886	24 935	16 891	1 387	459 543	1 064 432
31 VI 20 000— 50 000	66	117	974 688	58 912	39 371	6 222	988 007	2 038 135
32 VII 50 000—100 000	41	184	1 311 174	91 517	63 243	8 811	1 330 637	2 770 037
33 VIII Över 100 000	30	586	3 193 723	226 652	136 564	7 567	3 276 244	6 539 868
34 Summa år 1959	440	1090	6 433 452	428 656	273 113	27 216	6 561 779	13 372 856
35 » » 1958	440	1044	6 302 973	450 733	282 580	36 696	6 434 430	12 401 967
36 » » 1957	442	972	6 179 210	432 856	267 064	39 454	6 305 548	11 477 608
37 » » 1956	444	876	6 063 866	405 427	240 205	49 970	6 179 118	10 693 558
38 » » 1955	447	818	5 682 850	637 391	220 690	35 973	6 063 578	9 978 338

[1] Enligt allmänt tillämpad praxis återbetalar sparbankerna även preskriberade medel på begäran av insättarnas medel vid 1958 års slut och vid 1959 års början beror främst på överföring från spar-

medel, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1959

in each county and by size

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Savings accounts								Insättarnas medel, 1 000 kr, vid årets slut[2], på			
nas medel, 1 000 kr *Deposits by the public*											
Under året insatta medel *Amount paid in*	Gottgjorda räntor *Interest paid*	Under året uttagna medel *Amount withdrawn*	Preskriberade medel[1]	Vid årets slut: sparbanksräkning	Vid årets slut: överinsättningsräkning	Vid årets slut: Summa *Total*	Därav bundna på minst 6 mån.	uppsägningsräkning[3]	checkräkning *Sight deposits*	postväxelräkning *Bank drafts*	
280 155	45 505	268 739	23	1 046 168	32 075	1 078 243	457 438	1 312	1 585	3 398	1
163 443	16 760	151 416	—	361 613	38 427	400 040	160 375	2 285	226	3 332	2
232 681	16 281	219 848	0	358 235	38 653	396 888	90 428	321	690	2 252	3
194 141	19 440	186 095	23	430 638	34 571	465 209	130 290	877	394	2 716	4
326 921	30 794	310 410	20	701 426	34 355	735 781	216 600	319	997	2 947	5
262 520	32 046	247 615	15	723 957	39 076	763 033	188 177	73	2 069	4 936	6
134 967	19 562	127 348	16	436 491	17 451	453 942	19 033	41	2 107	1 637	7
253 117	23 083	246 789	8	512 934	32 097	545 031	237 499	52	1 234	3 580	8
19 793	2 386	18 474	0	52 984	2 439	55 423	—	—	189	639	9
102 824	13 966	93 935	18	306 731	15 302	322 033	14 646	192	1 059	994	10
255 414	35 148	244 312	5	777 014	37 855	814 869	76 637	335	3 551	3 120	11
939 351	97 931	889 606	21	2 104 063	214 319	2 318 382	1 048 292	1 010	3 357	14 074	12
147 753	19 421	140 648	13	432 497	25 183	457 680	66 361	11	565	2 809	13
405 409	52 081	374 796	13	1 165 771	52 674	1 218 445	413 539	1 648	245	5 497	14
228 114	28 468	213 736	8	644 929	34 824	679 753	241 937	1 382	709	4 211	15
224 742	24 702	213 650	0	546 795	40 799	587 594	210 015	392	837	3 123	16
146 944	18 619	140 428	30	410 789	34 914	445 703	127 729	482	303	1 975	17
151 118	23 198	145 789	11	515 960	40 774	556 734	197 260	271	395	671	18
144 173	16 847	135 643	33	379 983	29 081	409 064	100 548	1 301	369	1 092	19
142 896	18 988	134 362	4	407 947	37 448	445 395	64 934	1	328	916	20
124 862	17 085	121 054	18	368 960	40 909	409 869	109 799	912	476	781	21
64 978	8 589	68 949	30	181 116	18 966	200 082	86 409	159	121	874	22
43 462	5 355	43 478	—	108 466	12 676	121 142	2 546	1	110	320	23
70 790	8 962	66 627	8	198 589	13 316	211 905	17 992	23	8	132	24
45 764	5 903	40 546	21	138 497	4 939	143 436	33 492	240	44	90	25
1 898	652	1 960	0	15 038	—	15 038	415	—	—	—	26
8 057	1 711	8 136	0	39 055	334	39 389	843	—	—	—	27
75 391	12 588	71 651	20	285 786	8 995	294 781	46 195	46	506	330	28
203 294	28 450	192 213	12	646 542	22 683	669 225	131 030	417	3 418	2 006	29
379 860	48 288	359 618	12	1 082 988	49 962	1 132 950	219 187	786	3 609	4 614	30
746 946	91 126	718 415	84	2 024 021	133 687	2 157 708	527 179	2 402	3 665	9 511	31
1 109 418	123 891	1 054 277	118	2 731 069	217 882	2 948 951	937 609	2 500	4 053	20 018	32
2 581 468	294 414	2 438 024	92	6 488 054	489 580	6 977 634	2 449 518	7 489	6 717	29 637	33
5 106 332	601 120	4 844 294	338	13 312 553	923 123	14 235 676	4 311 976	13 640	21 968	66 116	34
4 737 140	582 251	4 347 963	442	12 586 688	786 265	13 372 953	3 654 390	15 060	14 588	39 122	35
4 661 914	525 027	4 261 990	510	11 767 943	634 106	12 402 049	—	14 566	11 143	31 624	36
3 779 075	431 975	3 426 520	485	11 093 463	384 140	11 477 603	—	8 480	5 173	17 590	37
3 555 949	370 157	3 208 051	433	10 695 960	—	10 695 960	—	—	—	—	38

kontoinnehavaren. — [2] *Deposits on other accounts.* — [3] *Short-term deposits.* — [4] Skillnaden mellan banksräkning till uppsägningsräkning.

Tab. 2. Barnsparverksamhet, hemsparbösserörelse, sparklubbsrörelse, lönsparande och

Children's savings, savings boxes, savings clubs movement, savings out of wages and premium

1	2	3	4	5	6	7	8
Län *County*	Barnsparverksamhet *Children's savings*					Hemsparbösserörelse [1]	
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Antal sparbanker med dylik	Av sparbankerna under året insatta medel, 1 000 kr		I övrigt under året insatta medel, 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr *Deposits*	Antal sparbanker med dylik	Under året insatta medel, 1 000 kr
		till skolbarn	till nyfödda barn				
1 Stockholms stad	1	22	—	754	36 187	1	3 433
2 Stockholms län	3	—	7	3 811	17 721	3	1 182
3 Uppsala län	3	2	8	2 659	13 740	3	869
4 Södermanlands län	12	2	15	4 665	22 613	12	1 157
5 Östergötlands län	34	1	12	3 231	18 026	27	1 322
6 Jönköpings län	25	2	18	4 413	27 746	22	1 270
7 Kronobergs län	27	1	8	2 814	15 782	22	640
8 Kalmar län	38	3	13	4 982	24 038	32	905
9 Gotlands län	21	1	2	543	2 946	14	144
10 Blekinge län	23	2	7	2 632	12 384	16	665
11 Kristianstads län	76	2	13	3 851	19 712	60	1 054
12 Malmöhus län	51	4	21	5 220	26 352	50	3 689
13 Hallands län	12	1	10	3 251	19 603	11	892
14 Göteborgs och Bohus län	11	9	19	8 793	33 939	9	2 239
15 Älvsborgs län	11	1	18	4 788	23 475	10	1 494
16 Skaraborgs län	9	1	11	3 331	17 616	9	936
17 Värmlands län	10	8	6	2 746	13 587	9	759
18 Örebro län	15	1	9	3 289	20 225	15	1 188
19 Västmanlands län	6	1	9	3 413	17 516	6	1 311
20 Kopparbergs län	12	0	15	1 608	9 575	13	1 026
21 Gävleborgs län	10	1	10	2 080	12 430	10	1 520
22 Västernorrlands län	5	2	4	1 303	7 276	5	663
23 Jämtlands län	2	1	2	1 180	5 180	2	201
24 Västerbottens län	2	1	6	1 271	6 897	2	624
25 Norrbottens län	13	0	4	1 612	7 351	13	618
Storleksgrupper							
26 I T. o. m. 1 000 ..	20	0	1	72	459	12	25
27 II 1 000— 2 000 ..	23	1	1	133	959	19	54
28 III 2 000— 5 000 ..	83	4	7	1 640	9 169	58	384
29 IV 5 000— 10 000 ..	89	3	12	3 833	22 069	78	872
30 V 10 000— 20 000 ..	80	5	21	5 488	30 185	73	1 375
31 VI 20 000— 50 000 ..	66	7	40	13 684	74 172	66	3 919
32 VII 50 000—100 000 ..	41	11	62	19 986	98 819	41	6 684
33 VIII Över 100 000 ..	30	38	103	33 404	196 085	29	16 488
34 Summa år 1959	432	69	247	78 240	431 917	376	29 801
35 » » 1958	428	71	247	74 816	393 936	374	30 762
36 » » 1957	429	67	254	64 790	358 740	371	27 085
37 » » 1956	432	76	253	63 461	332 264	366	24 872
38 » » 1955	433	85	242	61 703	309 658	365	23 932

[1] *Savings boxes.* — [2] *Premium savings accounts.* Insättningar på premiesparkonton förekom endast

premiesparande, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1959

savings accounts, in each county and by size of banks

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Sparklubbsrörelse *Savings clubs*					Lönsparande *Sav. out of wages*				Premiesparande[1]		
Antal sparbanker med dylik	Antal sparklubbar vid årets slut *Number*	Antal medlemmar i sparklubbar vid årets slut *Members*	Under året insatta medel, 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr *Deposits*	Antal sparbanker med dylikt	Antal insättare	Under året insatta medel, 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr *Deposits*	Antal insättare *Number*	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr *Deposits*	
1	2 981	67 100	12 859	16 256	1	1 125	670	1 052	22 886	41 414	1
3	147	2 176	893	933	3	57	40	58	6 316	11 528	2
3	411	12 074	5 419	7 259	3	1 057	507	966	7 483	11 837	3
11	579	14 267	6 675	8 715	10	1 960	822	1 831	8 552	13 941	4
24	1 050	28 850	26 224	10 013	17	5 132	2 526	4 340	16 813	25 721	5
21	897	17 946	8 050	7 558	14	1 659	951	1 361	13 860	23 411	6
19	255	6 015	4 028	3 523	12	529	277	554	8 986	14 814	7
31	508	11 084	8 560	5 023	19	991	444	1 024	11 688	15 860	8
10	100	2 276	1 302	1 231	2	48	29	42	1 194	1 830	9
10	158	4 174	3 068	2 131	9	539	368	603	5 049	8 311	10
39	387	7 771	3 778	2 798	27	584	342	596	12 568	19 961	11
30	1 397	32 703	21 159	10 655	28	9 222	4 486	8 111	34 719	56 440	12
7	406	12 913	4 318	6 655	5	549	288	535	5 977	10 714	13
5	461	12 728	6 192	4 931	5	1 767	1 022	1 587	20 064	33 825	14
10	817	23 331	11 732	11 656	9	2 390	1 378	2 739	13 356	21 570	15
9	609	10 539	7 289	4 634	8	1 593	734	1 464	8 873	14 355	16
7	408	11 341	6 448	4 621	6	2 612	1 337	2 757	10 136	16 495	17
11	683	19 627	5 860	8 411	7	1 350	679	1 290	13 309	16 579	18
6	561	16 138	10 818	7 923	4	831	353	695	7 242	12 187	19
10	409	13 243	10 870	7 233	8	247	125	289	7 853	13 285	20
8	530	21 339	6 544	10 205	6	2 178	1 169	2 753	7 698	11 945	21
3	393	13 996	6 306	4 755	3	717	403	767	4 210	7 032	22
2	126	2 082	803	963	2	27	13	24	2 441	4 153	23
2	471	15 019	4 282	6 155	2	93	64	123	5 343	9 070	24
8	137	3 477	5 991	2 043	5	374	306	546	3 305	5 482	25
7	10	346	44	180	2	11	15	14	327	547	26
7	17	548	176	298	1	2	2	2	689	1 037	27
32	109	2 861	1 666	2 030	18	519	375	685	4 895	7 682	28
55	338	7 870	3 334	3 843	25	336	219	392	12 390	19 121	29
53	525	10 810	4 354	5 066	39	824	421	825	19 274	30 883	30
65	2 033	46 202	35 585	23 242	60	3 914	1 958	3 647	36 489	58 963	31
41	3 328	93 638	48 562	38 454	40	8 619	4 357	8 384	51 908	83 685	32
30	8 521	219 934	95 747	83 167	30	23 406	11 986	22 158	133 949	219 842	33
290	14 881	382 209	189 468	156 280	215	37 631	19 333	36 107	259 921	421 760	34
285	14 372	357 549	153 705	141 755	214	35 569	17 170	29 093	263 711	408 455	35
280	13 619	337 054	119 274	120 038	156	27 691	10 605	20 557	271 946	400 143	36
269	11 034	310 471	88 562	99 695	131	21 801	8 991	17 089	290 341	403 643	37
254	10 503	287 538	74 336	84 261	130	20 751	8 079	15 425	269 433	237 025	38

[1] under åren 1955 och 1956.

Tab. 3. Sparbankernas inkomster och utgifter samt nettovinstens användning, 1 000 kr,

Income and expenditure and use of profits, in each county and by size of banks

1	2	3	4	5	6	7
Län *County*	Inkomster *Income*					
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Debiterade räntor *Interest due*	Vinst å utlottade o. försålda obligationer m. m.[1]	Övriga rörelseinkomster *Other income*	Uppskrivningar m. m. *Appreciations*		Summa *Total*
				å obligationer *bonds*	å andra tillgångar *other assets*	
1 Stockholms stad	58 910	1 072	2 257	—	—	62 239
2 Stockholms län	22 285	202	572	—	—	23 059
3 Uppsala län	22 696	510	320	—	—	23 526
4 Södermanlands län	26 752	165	526	—	—	27 443
5 Östergötlands län	42 347	469	1 029	—	—	43 845
6 Jönköpings län	42 891	270	1 085	—	—	44 246
7 Kronobergs län	25 141	346	261	—	—	25 748
8 Kalmar län	30 763	214	621	—	1	31 599
9 Gotlands län	3 203	5	52	—	—	3 260
10 Blekinge län	18 681	621	394	—	—	19 696
11 Kristianstads län	45 736	325	775	24	—	46 860
12 Malmöhus län	132 391	2 092	2 265	—	—	136 748
13 Hallands län	25 152	406	463	—	—	26 021
14 Göteb. o. Bohus län	67 440	680	1 043	—	—	69 163
15 Älvsborgs län	37 780	543	1 138	—	14	39 475
16 Skaraborgs län	32 645	751	584	—	—	33 980
17 Värmlands län	25 091	379	526	—	—	25 996
18 Örebro län	31 601	320	611	—	—	32 532
19 Västmanlands län	23 500	200	429	—	—	24 129
20 Kopparbergs län	25 106	977	246	—	—	26 329
21 Gävleborgs län	23 699	586	523	—	—	24 808
22 Västernorrlands län	12 152	78	343	66	—	12 639
23 Jämtlands län	7 234	126	277	—	—	7 637
24 Västerbottens län	12 268	81	203	—	—	12 552
25 Norrbottens län	8 205	148	190	—	—	8 543
Storleksgrupper						
26 I T. o. m. 1 000	879	0	3	—	—	882
27 II 1 000— 2 000	2 264	—	22	—	—	2 286
28 III 2 000— 5 000	16 503	131	221	—	1	16 856
29 IV 5 000— 10 000	37 494	301	508	24	—	38 327
30 V 10 000— 20 000	63 255	849	957	—	—	65 061
31 VI 20 000— 50 000	122 499	2 200	2 805	—	14	127 518
32 VII 50 000—100 000	166 928	2 235	3 926	66	—	173 155
33 VIII Över 100 000	393 847	5 850	8 291	—	—	407 988
34 Summa år 1959	803 669	11 566	16 733	90	15	832 073
35 » » 1958	763 419	8 372	15 091	—	92	786 974
36 » » 1957	665 582	7 588	13 222	95	1 886	688 373
37 » » 1956	545 886	8 547	11 187	112	2 766	568 498
38 » » 1955	473 678	9 807	12 556	37	1 021	497 099

[1] *Profit from dealings in bonds, etc.* — [2] *Used for.* — [3] Avser sparbanker för vilka nya sparbanks-

länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1959

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Utgifter *Expenditure*								Årets nettovinst *Net profit*	därav använd till[1]		
Räntor å insättarnas medel *Depositors' interest*	Övriga räntor *Other interest*	Avlöningar, pensioner, understöd o. d. *Salaries etc.*	Skatter *Taxes*	Övriga rörelseutgifter *Other expenditure*	Avskrivningar å *Depreciations*		Summa *Total*		reservfonden *Reserve fund*	allmännyttiga o. välgörande ändamål *Charitable purposes, etc.*	
					obligationer *bonds*	lån och andra tillgångar *other assets*					
45 521	18	4 624	1 525	3 678	2 311	1 993	59 670	2 569	2 469	100	1
16 843	39	2 111	630	1 495	1 017	435	22 570	489	483	6	2
16 291	25	1 421	974	939	2 024	711	22 385	1 141	1 084	57	3
19 473	80	1 924	933	1 500	2 052	323	26 285	1 158	1 133	25	4
30 827	136	3 232	1 542	2 600	2 981	669	41 987	1 858	1 854	4	5
32 066	54	2 829	1 608	2 172	3 047	636	42 412	1 834	1 814	20	6
19 576	57	1 535	669	1 267	1 436	369	24 909	839	831	8	7
23 093	58	2 292	863	1 546	2 127	404	30 383	1 216	1 199	17	8
2 407	15	324	38	197	173	50	3 204	56	55	1	9
13 976	37	1 330	477	907	1 866	454	19 047	649	642	7	10
35 183	115	3 544	1 080	2 292	2 969	332	45 515	1 345	1 324	21	11
98 074	372	9 358	4 858	6 683	7 768	3 568	130 681	6 067	5 959	108	12
19 426	15	1 416	614	882	1 611	1 127	25 091	930	917	13	13
52 132	32	4 646	2 453	2 810	2 763	1 803	66 639	2 524	2 478	46	14
28 507	85	2 576	1 155	1 750	3 196	673	37 942	1 533	1 499	34	15
24 726	40	2 239	1 103	1 488	2 556	476	32 628	1 352	1 310	42	16
18 630	84	1 836	537	1 369	2 498	227	25 181	815	813	2	17
23 231	30	2 222	1 160	1 316	2 191	1 009	31 159	1 373	1 357	16	18
16 961	69	1 817	872	1 120	2 149	183	23 171	958	953	5	19
19 010	49	1 618	809	1 257	2 342	278	25 363	966	964	2	20
17 145	26	1 939	993	1 323	1 819	242	23 487	1 321	1 296	25	21
8 695	79	975	544	990	643	138	12 064	575	562	13	22
5 355	6	653	115	605	618	122	7 474	163	157	6	23
8 962	28	843	630	493	1 051	110	12 117	435	431	4	24
5 903	18	752	196	482	833	87	8 271	272	267	5	25
653	6	83	26	52	26	3	849	33	33	0	26
1 711	9	193	57	121	112	12	2 215	71	70	1	27
12 615	46	1 311	336	906	1 051	97	16 362	494	489	5	28
28 531	152	2 958	799	1 971	2 535	250	37 196	1 131	1 120	11	29
48 356	157	4 568	1 300	3 544	4 772	468	63 165	1 896	1 879	17	30
91 234	239	9 118	3 746	6 568	10 574	1 518	122 997	4 521	4 453	68	31
124 169	390	11 807	5 338	8 406	13 615	2 888	166 613	6 542	6 434	108	32
294 744	568	28 018	14 776	19 593	21 356	11 183	390 238	17 750	17 373	377	33
602 013	1 567	58 056	26 378	41 161	54 041	16 419	799 635	32 438	31 851	587	34
583 082	1 760	53 482	20 117	36 548	55 242	11 834	762 065	24 909	24 434	475	35
525 591	1 225	48 817	12 057	31 041	47 660	7 121	673 512	14 861	14 585	270	36
432 378	1 432	43 323	9 223	28 358	35 291	6 935	556 940	11 558	[2] 9 640	236	37
370 157	2 505	39 827	8 217	24 928	27 794	5 577	479 005	18 094	..	543	38

[1] lagen trätt i kraft år 1956.

Tab. 4. Sparbankernas tillgångar, 1 000 kr, länsvis och efter sparbankernas storlek,

Assets of the savings banks, in each county and by size

1	2	3	4	5	6	7	8
Län *County* Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Kontant i kassa *Cash in hand*	Innestående medel *Due from commercial banks*					På inländsk penninginrättning dragna checkar *Cheques drawn on commercial banks*
		Hos inländskt bankbolag *Swedish banks*	Övriga *Others*	Summa *Total*	Därav		
					på högst 4 mån. uppsägning	bundna på längre tid	
1 Stockholms stad	3 100	2 641	23	2 664	2 664	—	295
2 Stockholms län	2 119	1 210	228	1 438	1 438	—	—
3 Uppsala län	1 079	1 111	142	1 253	1 253	—	—
4 Södermanlands län	2 088	2 945	542	3 487	3 287	200	—
5 Östergötlands län	2 867	7 231	621	7 852	7 836	16	—
6 Jönköpings län	2 698	12 739	659	13 398	13 398	—	—
7 Kronobergs län	2 022	7 344	411	7 755	7 575	180	—
8 Kalmar län	2 364	18 728	347	19 075	17 170	1 905	—
9 Gotlands län	415	769	332	1 101	1 101	—	—
10 Blekinge län	1 026	2 388	206	2 594	2 594	—	61
11 Kristianstads län	3 251	19 289	611	19 900	19 900	—	—
12 Malmöhus län	10 313	36 406	576	36 982	36 232	750	0
13 Hallands län	1 170	5 841	52	5 893	5 893	—	—
14 Göteborgs o. Bohus län	4 059	4 109	365	4 474	4 323	151	11
15 Älvsborgs län	2 561	4 958	383	5 341	4 841	500	6
16 Skaraborgs län	2 407	7 559	288	7 847	7 847	—	—
17 Värmlands län	1 427	5 242	394	5 636	4 836	800	1
18 Örebro län	1 807	7 941	591	8 532	8 532	—	1
19 Västmanlands län	2 441	7 268	138	7 406	7 406	—	—
20 Kopparbergs län	4 290	2 706	409	3 115	3 115	—	—
21 Gävleborgs län	1 596	5 530	238	5 768	5 768	—	—
22 Västernorrlands län	645	1 912	672	2 584	2 472	112	—
23 Jämtlands län	523	1 366	81	1 447	1 447	—	—
24 Västerbottens län	726	527	55	582	582	—	—
25 Norrbottens län	915	3 598	236	3 834	3 824	10	—
Storleksgrupper							
26 I T. o. m. 1 000	167	458	162	620	620	—	—
27 II 1 000— 2 000	290	1 487	246	1 733	1 717	16	—
28 III 2 000— 5 000	1 584	14 358	1 191	15 549	15 539	10	—
29 IV 5 000— 10 000	3 580	22 054	1 036	23 090	22 239	851	6
30 V 10 000— 20 000	4 757	29 975	1 441	31 416	31 236	180	72
31 VI 20 000— 50 000	7 897	40 656	2 351	43 007	42 257	750	1
32 VII 50 000—100 000	10 422	45 424	930	46 354	43 537	2 817	1
33 VIII Över 100 000	29 212	16 946	1 243	18 189	18 189	—	295
34 Summa år 1959	57 909	171 358	8 600	179 958	175 334	4 624	375
35 » » 1958	52 494	262 994	11062	274 056	271 490	2 566	291
36 » » 1957	47 080	272 976	8 758	281 734	274 601	7 133	543
37 » » 1956	44 331	211 950	7 802	219 752	208 706	11 046	270
38 » » 1955	40 812	..	..	171 180	147 687	23 493	—

[1] Även skattkammarväxlar m. m. — [2] Endast lån. — [3] Endast aktier och andelar.

år 1959 (balansräkningen)

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Obligationer *Bonds*	Andra statsskuldförbind. än obligationer *Treasury bills, etc.*	Lån o. utnyttjade krediter i checkräkning *Loans, etc.*	I annan sparbank innestående *Due from savings banks*	Aktier, andelar, förlagsbevis, tillskott o. bostadsrätter *Shares, etc.*	Tillfälliga räkningar *Sundry*	Upplupna, ej inbetalda räntor *Interest owed*	Fastigheter *Real estate*	Inventarier *Furniture and equipment*	Andra tillgångar *Other assets*	Summa *Total*	
122 382	30	958 911	730	1 015	166	13 240	20 022	1 172	—	1 123 727	1
41 752	641	359 176	184	540	2	5 612	11 138	918	389	423 909	2
35 962	43	368 809	14	512	223	4 346	1 671	299	—	414 211	3
42 515	—	432 981	466	785	19	5 963	3 831	665	20	492 820	4
70 160	181	672 524	1 304	655	181	9 393	7 799	1 228	54	774 198	5
64 427	450	697 915	1 268	1 124	66	9 784	7 243	681	87	799 141	6
44 692	139	409 909	513	482	34	5 657	2 652	489	5	474 349	7
53 531	315	480 170	2 125	719	19	8 358	4 803	545	27	572 051	8
3 983	—	52 449	29	46	2	1 039	444	28	2	59 538	9
32 302	379	293 856	59	427	14	4 833	3 728	353	51	339 683	10
78 528	605	735 647	705	853	40	14 353	6 661	632	36	861 211	11
248 460	1 161	2 098 256	1 937	2 679	167	39 281	21 132	2 885	534	2 463 787	12
41 661	83	420 056	283	662	34	5 479	3 665	399	17	479 402	13
100 147	631	1 149 850	123	2 081	14	12 637	7 511	2 380	123	1 284 041	14
68 364	—	618 395	40	519	45	8 767	7 437	1 004	98	712 577	15
69 474	27	526 361	23	693	49	8 015	5 587	566	105	621 154	16
46 768	66	402 578	222	635	59	4 427	3 581	487	42	465 929	17
55 640	238	498 156	623	584	14	12 332	3 670	486	34	582 117	18
32 643	—	377 557	513	374	11	5 772	2 754	375	62	429 908	19
37 448	—	412 203	344	491	34	3 723	1 638	533	33	463 852	20
37 074	85	377 341	7	436	20	5 453	2 793	516	141	431 230	21
13 717	1 860	190 640	64	181	51	3 855	1 313	222	26	215 158	22
9 235	—	111 760	—	117	2	2 237	2 725	204	24	128 274	23
15 451	276	198 799	32	212	3	3 021	1 501	111	14	220 728	24
11 398	60	129 349	16	120	8	2 512	1 062	137	10	149 421	25
555	—	14 046	286	8	1	389	39	7	0	16 118	26
1 860	—	36 766	377	46	1	787	304	10	2	42 176	27
23 872	97	259 361	980	320	21	5 192	1 930	139	5	309 050	28
64 501	445	593 316	1 057	898	63	11 776	4 805	591	28	704 156	29
114 524	654	1 006 335	1 611	1 131	70	18 824	7 728	907	73	1 188 102	30
214 416	1 239	1 946 439	1 787	2 472	157	32 168	20 610	2 146	202	2 272 541	31
303 973	2 851	2 669 779	3 300	3 349	421	44 218	29 495	3 603	601	3 118 367	32
654 013	1 984	6 447 606	2 226	8 718	543	86 735	71 450	9 912	1 023	7 331 906	33
1 377 714	7 270	12 973 648	11 624	16 942	1 277	200 089	136 361	17 315	1 934	14 982 416	34
1 318 823	7 366	11 992 847	8 114	17 581	944	191 675	120 909	12 525	1 362	13 998 987	35
1 204 274	6 824	11 112 812	8 748	16 008	2 137	183 899	110 680	10 000	1 148	12 985 887	36
1 131 524	7 245	10 327 218	7 566	14 289	2 061	142 832	102 512	8 236	983	12 008 819	37
[1] 1 033 570	..	[2] 9 697 790	4 641	[2] 10 677	2 073	130 560	91 429	6 781	4 582	11 194 095	38

Tab. 5. Sparbankernas skulder, 1 000 kr, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1959 (balansräkningen)

Liabilities of the savings banks, in each county and by size

Län *County* Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Insättarnas medel (= summan av kol. 16 + 18—20 i tab. 1) *Deposits*	Skuld för upptagna lån[1] *Borrowings*	Till pensionsändamål avsatta medel *Pension funds*	Sparbankernas fonder *Capital*		Övriga skulder *Other liabilities*	Summa *Total*
				Reservfond *Reserve fund*	Övriga fonder *Other funds*		
Stockholms stad	1 084 538	532	—	36 149	—	2 508	1 123 727
Stockholms län	405 883	3 268	—	14 233	—	525	423 909
Uppsala län	400 151	158	155	12 911	2	834	414 211
Södermanlands län	469 196	6 118	299	16 505	—	702	492 820
Östergötlands län	740 044	4 320	284	27 407	681	1 462	774 198
Jönköpings län	770 111	1 373	491	25 501	247	1 418	799 141
Kronobergs län	457 727	1 532	102	13 871	480	637	474 349
Kalmar län	549 897	1 838	190	18 930	295	901	572 051
Gotlands län	56 251	338	24	2 911	4	10	59 538
Blekinge län	324 278	1 760	585	12 536	137	387	339 683
Kristianstads län	821 875	697	1 411	36 236	358	634	861 211
Malmöhus län	2 336 823	16 625	1 459	104 071	192	4 617	2 463 787
Hallands län	461 065	1 004	74	16 758	4	497	479 402
Göteborgs o. Bohus län	1 225 835	5 892	143	49 926	2	2 243	1 284 041
Älvsborgs län	686 055	2 590	111	22 892	1	928	712 577
Skaraborgs län	591 946	4 751	1 586	21 956	—	915	621 154
Värmlands län	448 463	3 002	98	13 578	89	699	465 929
Örebro län	558 071	1 428	1 300	20 483	—	835	582 117
Västmanlands län	411 826	2 042	258	14 941	65	776	429 908
Kopparbergs län	446 640	1 521	124	14 598	432	537	463 852
Gävleborgs län	412 038	166	1 649	16 644	33	700	431 230
Västernorrlands län	201 236	5 861	415	6 866	104	676	215 158
Jämtlands län	121 573	934	338	5 300	—	129	128 274
Västerbottens län	212 068	2 134	100	5 852	—	574	220 728
Norrbottens län	143 810	345	107	4 662	324	173	149 421
Storleksgrupper							
I T. o. m. 1 000	15 038	26	—	1 017	15	22	16 118
II 1 000— 2 000	39 389	260	27	2 409	68	23	42 176
III 2 000— 5 000	295 663	403	139	12 008	578	259	309 050
IV 5 000— 10 000	675 066	2 097	471	24 811	1 126	585	704 156
V 10 000— 20 000	1 141 959	2 432	1 472	40 207	898	1 134	1 188 102
VI 20 000— 50 000	2 173 286	8 229	2 145	85 100	755	3 026	2 272 541
VII 50 000—100 000	2 975 522	22 064	3 240	112 451	4	5 086	3 118 367
VIII Över 100 000	7 021 477	34 718	3 809	257 714	6	14 182	7 331 906
Summa år 1959	14 337 400	70 229	11 303	535 717	3 450	24 317	14 982 416
» » 1958	13 441 723	18 706	10 974	503 815	3 385	20 384	13 998 987
» » 1957	12 459 382	19 960	11 026	479 381	3 394	12 744	12 985 887
» » 1956	11 508 846	9 504	10 993	464 669	3 623	11 184	12 008 819
» » 1955	10 695 960	[1]17 603	11 083	452 529	4 172	12 748	11 194 095

[1] *Samt å checkräkning hos annan kreditinrättning, år 1955 å alla checkräkningar.*

Tab. 6. Nominella värdet av obligationer, 1 000 kr, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1959

Nominal value of bonds in each county and by size of banks

Län *County* Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Obligationer utfärdade av *Bonds*						
	Svenska staten *Government*	Kommuner *Municipal*	Stadshypoteksk. o. bostadskreditk.[2]	Inteckningsbolag o. tomträttskassor[2]	Allm. hypoteksbanken[2]	Andra *Others*	Summa *Total*
Stockholms stad	50 880	25 483	27 953	21 070	18 893	13 433	157 712
Stockholms län	23 151	6 833	9 620	2 665	1 533	7 867	51 669
Uppsala län	26 471	3 414	8 850	1 215	5 632	3 787	49 369
Södermanlands län	26 972	2 620	15 229	2 769	3 468	6 859	57 917
Östergötlands län	46 988	6 650	22 516	2 940	4 521	9 212	92 827
Jönköpings län	46 345	5 999	21 779	3 797	2 864	4 003	84 787
Kronobergs län	28 632	2 333	13 840	5 964	2 995	1 983	55 747
Kalmar län	39 364	2 633	16 227	3 259	2 144	4 706	68 333
Gotlands län	2 587	70	2 130	50	210	—	5 047
Blekinge län	17 932	2 305	14 831	1 440	2 059	6 450	45 017
Kristianstads län	51 053	5 324	27 917	3 915	3 825	9 016	101 050
Malmöhus län	141 528	19 162	77 543	30 614	10 040	54 237	333 124
Hallands län	33 269	4 209	5 355	1 758	4 870	9 295	58 756
Göteborgs och Bohus län	56 654	13 701	36 884	5 468	5 105	20 036	137 848
Älvsborgs län	45 528	5 966	19 863	2 575	6 039	8 898	88 869
Skaraborgs län	39 643	7 627	23 899	2 716	5 157	10 919	89 961
Värmlands län	21 691	3 923	14 859	1 875	5 509	11 126	58 983
Örebro län	43 855	4 597	14 332	2 788	2 032	5 663	73 267
Västmanlands län	24 398	3 328	11 291	2 214	3 567	2 152	46 950
Kopparbergs län	25 721	3 374	13 734	2 917	2 417	6 787	54 950
Gävleborgs län	23 738	1 603	12 030	2 565	3 122	7 161	50 219
Västernorrlands län	7 549	2 234	4 572	1 320	1 258	2 097	19 030
Jämtlands län	6 023	1 307	2 912	1 320	360	946	12 868
Västerbottens län	9 116	959	6 329	1 505	483	2 579	20 971
Norrbottens län	9 213	150	3 665	1 235	234	184	14 681
Storleksgrupper							
I T. o. m. 1 000	575	30	120	—	10	—	735
II 1 000— 2 000	1 943	80	410	80	—	25	2 538
III 2 000— 5 000	17 814	1 126	7 138	1 197	847	1 815	29 937
IV 5 000— 10 000	48 142	3 725	22 113	2 295	1 847	3 755	81 877
V 10 000— 20 000	75 239	8 323	37 589	7 398	4 779	12 372	145 700
VI 20 000— 50 000	141 695	13 902	74 294	14 322	11 436	30 305	285 954
VII 50 000—100 000	189 645	27 755	102 396	15 978	18 674	51 313	405 761
VIII Över 100 000	373 248	80 863	184 100	68 684	60 744	109 811	877 450
Summa år 1959	848 301	135 804	428 160	109 954	98 337	209 396	1 829 952
» » 1958	796 765	136 532	401 753	94 798	97 286	201 067	1 728 201
» » 1957	751 212	125 639	346 420	73 147	95 968	175 534	1 537 920
» » 1956	716 262	130 040	290 549	70 496	95 219	150 949	1 453 515
» » [1]1955			921 609			111 961	1 033 570

[1] Bokförda värdet. — [2] *Mortgage institutions.*

Tab. 7. Nominella värdet av lån och utnyttjade krediter i checkräkning, 1 000 kr,

Nominal value of loans and used credits on current account, in each county and by size

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län *County* Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1959 i 1 000 kr *Size groups*	Statsgaranterade lån *With state guarantee*		Av kommun eller jämförlig samfällighet *With municipal guarantee*		Lån mot pant av fullgoda inhemska obligationer *Against bonds*	Lån mot inteckning inom 60 % av taxeringsvärdet i *Against mortgages of under 60 % of assessed value*			
						fast egendom uti			tomträtt
	till jordbruket	övriga	upptagna lån	garanterade lån		jordbruksfastighet	bostads- el. affärsfastighet	annan fastighet	
1 Stockholms stad	106	16 565	88 143	71 254	217	2 879	505 404	10 418	119 821
2 Stockholms län	1 990	2 325	35 193	11 820	1 076	13 516	223 381	2 404	5 830
3 Uppsala län	4 630	8 500	35 314	15 889	1 021	24 155	217 973	829	993
4 Södermanlands län	3 991	951	19 932	24 163	1 785	42 807	262 118	16 582	6 745
5 Östergötlands län	2 390	2 375	37 024	16 180	6 179	60 708	422 198	8 949	12 843
6 Jönköpings län	3 745	2 222	38 613	16 851	3 411	72 621	435 372	6 686	13 043
7 Kronobergs län	4 988	1 586	38 938	12 120	1 847	57 013	237 921	4 905	—
8 Kalmar län	3 365	2 104	26 568	11 323	4 475	57 483	283 536	6 755	567
9 Gotlands län	402	141	2 095	2 381	427	7 654	27 787	401	—
10 Blekinge län	3 575	1 038	17 296	11 030	2 566	28 700	176 716	4 574	292
11 Kristianstads län	16 190	3 448	28 321	10 832	6 672	142 140	364 564	15 272	8 567
12 Malmöhus län	13 606	16 563	94 598	29 674	20 347	206 719	1 098 911	32 121	180 394
13 Hallands län	6 467	1 153	24 495	12 650	3 129	61 322	230 670	6 819	12 043
14 Göteborgs o. Bohus län	2 439	3 795	51 289	19 592	2 073	22 762	619 412	12 374	188 594
15 Älvsborgs län	8 118	2 132	36 749	25 581	4 875	51 046	374 226	4 307	14 719
16 Skaraborgs län	10 758	1 836	48 970	20 534	4 210	70 143	278 171	5 436	1 872
17 Värmlands län	1 390	1 712	22 159	12 964	3 432	30 051	233 710	2 283	18 147
18 Örebro län	2 386	1 304	43 343	19 064	1 985	33 512	312 457	8 324	18 918
19 Västmanlands län	4 749	1 139	19 365	13 239	877	41 333	230 676	2 661	18 234
20 Kopparbergs län	1 772	1 099	13 394	24 348	2 592	24 864	305 066	3 782	3 231
21 Gävleborgs län	1 376	1 587	11 297	21 213	1 798	15 041	254 909	990	16 213
22 Västernorrlands län	1 518	1 165	5 759	10 022	831	10 217	134 075	1 904	—
23 Jämtlands län	2 339	629	2 005	3 044	629	16 622	68 717	598	747
24 Västerbottens län	5 554	1 434	3 533	10 457	1 209	25 687	136 794	2 656	66
25 Norrbottens län	1 758	655	5 909	3 816	1 187	14 613	77 949	754	686
Storleksgrupper									
26 I T. o. m. 1 000	35	111	824	29	5	3 539	4 189	153	—
27 II 1 000— 2 000	510	15	1 414	281	162	10 233	13 727	491	1
28 III 2 000— 5 000	4 983	489	13 315	3 136	2 042	67 880	109 757	5 435	49
29 IV 5 000— 10 000	10 278	2 288	28 097	11 943	4 236	124 172	280 693	10 304	657
30 V 10 000— 20 000	15 017	3 897	61 501	20 552	8 359	179 084	515 011	16 847	4 034
31 VI 20 000— 50 000	21 819	8 931	103 442	55 448	18 440	222 882	1 200 031	27 814	16 306
32 VII 50 000—100 000	30 900	12 928	149 578	101 053	19 221	295 044	1 602 726	39 456	36 087
33 VIII Över 100 000	26 060	48 799	392 131	237 599	26 384	230 774	3 786 579	62 284	585 431
34 Summa år 1959	109602	77 458	750 302	430 041	78 849	1133608	7 512 713	162 784	642 565
35 » » 1958	104121	72 473	678 883	385 935	93 108	1065511	7 068 390	172 972	580 610
36 » » 1957	96 190	65 636	590 483	348 263	101 367	986 519	6 554 567	160 888	521 387
37 » » 1956	86 827	58 162	543 952	285 153	117 106	918 119	5 883 975	129 593	426 599
38 » » [1]1955	78 201	51 894	695 947		130 185	871 812	5 294 795		404 425

[1] Bokförda värden.

länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1959

of banks

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Lån mot inteckning över 60 % av taxeringsvärdet i *Against mortgages of over 60 % of assessed value*				Lån till annan sparbank utan säkerhet	Övriga lån utan särskild säkerhet	Lån mot inteckn. i fast egendom eller tomträtt jämte borgen *Against mortgage + personal security*	Lån mot borgen *With personal security*	Lån mot pant av aktier och förlagsbevis	Lån mot annat hypotek	Summa *Total*	
fast egendom uti			tomträtt								
jordbruksfastighet	bostads- el. affärsfastighet	annan fastighet									
310	84 650	1 516	50 283	—	238	13 916	11 572	1 962	1 491	980 745	1
404	47 763	77	1 554	—	50	4 779	3 593	509	3 523	359 787	2
249	30 870	—	—	—	28	19 542	8 778	283	408	369 462	3
407	33 535	1 818	4 161	—	202	6 620	6 569	513	537	433 436	4
680	44 274	1 995	1 657	—	568	23 379	28 475	940	2 211	673 025	5
727	42 186	656	2 776	—	208	30 333	28 106	277	1 160	698 993	6
294	14 180	404	—	—	147	10 049	25 118	301	368	410 179	7
716	26 189	591	—	—	375	25 779	28 993	433	1 439	480 691	8
162	2 010	3	—	—	19	2 048	6 420	428	125	52 503	9
199	16 785	567	4	—	28	10 506	20 960	222	853	295 911	10
851	24 020	1 020	1 174	—	71	47 691	62 434	869	2 094	736 230	11
2 231	172 358	983	63 131	—	526	75 212	78 730	6 508	10 476	2 103 088	12
982	20 845	76	8 544	—	29	17 823	14 036	201	469	421 753	13
612	109 421	626	86 289	—	194	12 086	27 311	721	731	1 160 321	14
851	53 047	23	5 846	—	117	20 233	15 712	665	1 084	619 331	15
911	44 034	4 492	44	—	107	15 891	19 203	703	616	527 931	16
847	49 811	667	10 387	—	178	5 166	8 902	230	1 041	403 077	17
505	35 411	90	5 798	400	57	5 778	10 132	180	1 381	501 025	18
203	23 526	407	5 753	—	95	7 303	7 199	93	954	377 806	19
385	16 686	99	288	—	193	5 569	8 857	337	569	413 131	20
391	32 891	100	3 090	—	38	7 951	7 735	491	470	377 581	21
467	13 564	1 531	—	—	13	5 154	3 954	165	451	190 790	22
386	7 833	101	1 211	—	27	4 324	2 659	95	105	112 071	23
292	4 848	191	—	—	11	1 725	4 302	41	163	198 962	24
46	4 280	52	—	—	92	6 452	10 981	4	213	129 447	25
33	95	2	—	—	—	993	4 030	—	8	14 046	26
120	464	1	—	—	—	1 781	7 530	15	26	36 771	27
1 071	4 327	481	7	—	141	13 569	31 908	196	644	259 430	28
971	17 107	1 510	—	—	152	30 399	68 184	381	2 004	593 376	29
1 502	36 297	1 711	124	—	301	52 441	87 019	625	2 290	1 006 612	30
2 402	105 360	2 287	1 360	400	555	72 811	81 022	3 051	5 676	1 950 037	31
3 873	190 794	8 109	9 225	—	713	93 909	71 979	3 474	6 611	2 675 680	32
4 136	600 573	3 984	241 274	—	1 749	119 406	99 059	9 429	15 673	6 491 324	33
14 108	955 017	18 085	251 990	400	3 611	385 309	450 731	17 171	32 932	13 027 276	34
10 794	762 880	12 558	212 484	—	616	350 197	423 484	18 808	29 032	12 042 856	35
20 988	654 145	15 911	191 505	10	228	381 004	423 495	19 907	28 320	11 160 813	36
31 714	760 189	24 716	180 812	—	109	420 261	455 933	21 970	31 024	10 376 214	37
36 134	980 798		154 629	800	..	436 766	501 205	23 133	37 066	9 697 790	38

SVENSKA FÖRSÖK MED LABOUR FORCE-METODEN. II

Av fil. lic. FOLKE LARSSON, Detaljhandelns utredningsinstitut

I en artikel i Statistisk Tidskrift 1960:5 redogjordes för de erfarenheter som gjorts i samband med företagandet av två svenska provundersökningar med den s. k. Labour force-metoden. Det påpekades att förutsättningarna för anordnandet av arbetskraftsundersökningar av denna typ i ett land som Sverige är annorlunda än i Förenta staterna, där metoden först prövades. Detta har föranlett arbetsmarknadsmyndigheterna, som ansvarar för dessa undersökningar, att först söka analysera vissa metodproblem innan reguljära undersökningar påbörjas. En tredje provundersökning genomfördes därför i maj 1960. På grundval av vid denna och tidigare provstudier gjorda erfarenheter har det varit möjligt att dra upp riktlinjerna för de reguljära LF-undersökningar, som sedan påbörjades i november 1960.

Målsättningen

Genom Labour force-undersökningar erhålles information om de aktuella sysselsättningsförhållandena för befolkningen och olika delar därav. Befolkningen klassificeras på ett entydigt sätt med hänsyn till individens aktivitet under en viss mätvecka enligt ett system som redovisades i föregående artikel. Denna definition är dock otillräcklig som målsättning i samband med undersökningarnas planering. Det är således nödvändigt att närmare precisera de kvantiteter, som man önskar estimera för att kunna komma fram till den effektivaste planen.

Kriteriet på effektivitet anknyter här närmast till strävandena att maximera precisionen i skattningarna inom ramen för en given undersökningskostnad. Av flera skäl är det dock inte möjligt att på deduktiv väg komma fram till den optimala lösningen. Metoden inrymmer även felkällor av icke-stokastiskt ursprung, som ej på ett tillfredsställande sätt låter sig behandlas i matematisk form. Det är dessutom inte möjligt att i kvantitativa termer gradera betydelsen av olika typer av estimat.

Undersökningarnas multipurpose-karaktär gjorde det dock nödvändigt att söka åstadkomma en prioritetsordning i fråga om de olika önskemål rörande arbetskraftsdata av denna typ som var aktuella. Den centrala grupperingsprincipen har härvid sagts vara indelningen av befolkningen efter *LF-status* varmed förstås följande:

(1) Ej i LF (labour force)
(2) I LF, sysselsatta, i arbete
(3) » », » , ej i arbete
(4) » », ej sysselsatta

Även om det skattade antalet personer inom var och en av dessa grupper är av betydelse i och för sig, är det framför allt de därav bildade relativtalen som intresserar.

$$\text{Relativa arbetskraftstalet} = \frac{(2)+(3)+(4)}{(1)+(2)+(3)+(4)}$$

$$\text{Relativa sysselsättningstalet} = \frac{(2)+(3)}{(2)+(3)+(4)}$$

(Komplementtalet till relativa sysselsättningstalet benämnes relativa arbetslöshetstalet.)

Förutom punktestimaten, avseende en viss mätvecka, är det angeläget att erhålla skattningar av *förändringen* i de relevanta storheterna. Förslagsvis skulle LF-undersökningar företagas en gång i kvartalet. Tidsjämförelserna skulle framför allt belysa de kortsiktiga förskjutningarna (från kvartal till kvartal) i arbetskraftssituationen.

Studiet av arbetskraftsförhållandena bör ske mot bakgrund av olika *andra egenskaper* hos befolkningen. Korsklassificeringar bör därför ske med hänsyn till bl. a. kön, ålder, civilstånd, näringsgren och arbetstidens längd.

De gjorda övervägandena har lett fram till följande gruppering av de olika estimaten:

I Ökningen eller minskningen i relativa arbetskraftstalet samt relativa förändringen i totalantalet personer tillhörande LF

II Antalet personer per LF-status med relativ fördelning på resp.:
   a. Kön/civilstånd och åldersgrupper
   b. Näringsgren (ensiffernivå)
   c. Individualyrke (ensiffernivå)
   d. Arbetstidens längd

   samt totalantalet utförda arbetstimmar

III Detaljfördelningar efter ålder, näringsgren och individualyrke samt grupperingar efter arbetslöshetens längd; vidare kombinationer av huvudindelningar samt fördelningar efter specialfrågor etc.

Undersökningsplanen baseras på förutsättningen att skattningarna av *typ I* blir så effektiva som möjligt. Det betyder att urvalsmetod och estimationsförfarande väljes så att precisionen per undersökningskrona blir maximal beträffande dessa kvantiteter. Undersökningarna dimensioneras vidare så att skattningar av *typ II* som regel blir meningsfulla, dvs. felmarginalerna kan beräknas vara av mindre storleksordning än motsvarande populationsskattningar. Den undersökningsmodell som härledes med utgångspunkt härifrån kan beräknas få till följd att skattningar av *typ III* endast i begränsad utsträckning kan beräknas få acceptabel tillförlitlighetsgrad.

Uppläggningen av undersökningen i maj 1960

Underlaget för den tredje provundersökningen utgjordes liksom vid de båda föregående tillfällena av *befolkningsregistret*. Detta bildade således den första urvalsfasen. Enheterna i befolkningsregistret stratifierades efter kön, ålder och civilstånd och inom strata uttogs sedan var fjärde person. Härigenom erhölls ett *bottenurval* om ca 50 000 individer, ur vilket sedan *intervjuurvalet* om ca 4 500 individer drogs. Även detta urval föregicks av en stratifiering efter analoga grunder. Med hänsyn till skillnaderna i variabiliteten inom strata användes i tredje urvalsfasen två olika urvalskvoter, vilka bestämdes så att den totala urvalsfaktorn blev 0,1 % i vissa strata och 0,05 % i andra strata.

Anledningen till att ett särskilt bottenurval drogs, är att detta avses skola bilda basen för de substitutioner som kommer att göras i intervjuurvalet efter ett särskilt rotationsschema.

Intervjuerna skedde enligt i stort sett samma *formulär* som vid de föregående tillfällena (se Stat. Tidskr. 1960, s. 274). Formulärets enkelhet gjorde det möjligt att företa en del av förfrågningarna per telefon. Uppgiftsinsamlingen slutfördes i stort sett under den vecka som efterföljde mätveckan (15—21 maj 1960).

Medelfelsberäkningar

Avsikten med den tredje provundersökningen var bl. a. att kalkylera medelfelen i olika skattningar för att få ett underlag för bedömning av säkerheten i resultaten. Ett relativt stort antal dylika medelfelsberäkningar har utförts. Även medelfelen kännetecknas emellertid av en viss felfördelning, vilket naturligen kommer till synes när antalet kalkylerade medelfel är stort. Man har därför sökt finna ett enkelt funktionssamband mellan estimatet och dess medelfel, vilket skett på grafisk väg. Estimaten av olika populationsvärden har avsatts efter X-axeln och motsvarande skattade medelfel utefter Y-axeln, varvid dubbellogaritmiskt millimeterpapper använts. Det visade sig föreligga ett markerat samband, varför kurvor anpassades till punktsvärmarna. Två klasser av estimat särskildes härvid. Klass A omfattar sådana estimat som har avseende på egenskaper som utnyttjats vid stratifieringen, dvs. framförallt kön, civilstånd och ålder, medan klass B representerar övriga estimat. Vid skattningar av små kvantiteter var de båda estimattyperna i stort sett likvärda. Vid stigande populationsvärden ökade medelfelen i skattningar av B-typ i stort sett lineärt, medan kurvan för A-skattningarna böjde av nedåt som resultat av stratifieringen. Följande uppgifter anger kurvornas utseende i huvuddrag.

Estimerat befolkningsantal	Beräknat medelfel			
	Klass A		Klass B	
	Antal	%	Antal	%
5 000	2 300	46	2 300	46
10 000	3 500	35	3 500	35
20 000	4 500	22,5	5 000	25
50 000	6 000	12	8 000	16
100 000	7 200	7,2	11 500	11,5
200 000	9 000	4,5	16 000	8
500 000	12 000	2,4	26 000	5,2
1 000 000	15 000	1,5	37 000	3,7
2 000 000	19 000	0,95	54 000	2,7

Uppgifterna svarar mot en total urvalsstorlek om ca 4 500. Det är tydligt att Labour force-undersökningar av denna storleksordning inte är användbara för att skatta befolkningsandelar som är mindre än 10 000.

De först nämnda relativa Labour forcetalen bestämmes genom kvotskattningar för vilka speciella variansformler gäller. Ovanstående tabell är alltså inte tillämplig. Nedan anges de direkt kalkylerade medelfelen för några av dessa estimat.

Kategori	Relativa arbetskraftstalet %	Relativa arbetslöshetstalet %
Män	80,2 ± 0,7	1,6 ± 0,3
Gifta kvinnor	40,0 ± 1,2	2,7 ± 0,7
Icke gifta kvinnor	49,2 ± 1,1	3,9 ± 0,7
Samtliga	61,9 ± 0,6	2,2 ± 0,4

Enligt målsättningen för de svenska arbetskraftsundersökningarna, knytes intresset framförallt till tidsförskjutningarna i vissa populationsvärden och procenttal. Det har ännu inte varit möjligt att beräkna precisionen i dessa skattningar, eftersom den undersökningsmodell som avses skola ligga till grund för kommande undersökning hittills endast prövats en gång (i maj 1960).

Det bör noteras att de uppgifter rörande felmarginalerna i olika skattningar, som redovisats, inte inkluderar felkällor av annan art. Särskilt är mätproblemen svårbemästrade vid en undersökning av denna typ. Några specialstudier har utförts i anslutning till majundersökningen och beskrives längre fram.

Optimalisering

Eftersom den sista provundersökningen i viktiga hänseenden skiljer sig ifrån de båda tidigare, skedde stratifieringen och bestämningen av urvalssannolikhe-

terna i olika strata på grundval av ett tämligen ofullständigt material. Med den information, som erhållits vid den senaste undersökningen, har det varit möjligt att jämföra olika urvalsplaner med hänsyn till effektiviteten i skattningarna. Vad som har studerats är framförallt effekten av variationer i *urvalskvoterna* i de 40 strata som tillämpades vid majundersökningen. Enligt denna användes hälften så stor urvalsfraktion i strata omfattande män över 25 år och kvinnor över 65 år jämfört med övriga strata. Skulle man tillämpa optimal allokering enligt Neyman med utgångspunkt från antalet personer i LF skulle urvalssannolikheterna i vissa strata, bl. a. för män i åldrarna 25—55 år, bli väsentligt reducerade. En sådan lösning har dock inte ansetts tillrådlig, eftersom vissa estimat, t. ex. »antal sysselsatta i lantbruk» och »antal sysselsatta med mer än 42 timmars arbetsvecka» visat sig ge minimumvarians vid *över*representation av de nämnda åldersgrupperna. Ett kompromissalternativ som innebär följande urvalskvoter har därför föreslagits (alt. I).

Urvalskvot	Strata	
1:500	Män	14—24 år
	Kvinnor	14—24 »
1:1 000	Män	55—ω »
	Kvinnor	25—64 »
1:2 000	Män	25—54 »
	Kvinnor	65—ω »

Som ett andra alternativ (alt. II) har framförts tanken på ett helt proportionellt sample, som i detta fall skulle grundas på urvalskvoten 1:1000 i samtliga strata.

Om medelfelet i skattningen av antalet personer i LF enligt alt. I, som ligger närmast den optimala lösningen, sättes lika med 100, får man enligt den urvalsmodell, som användes i majundersökningen, värdet 100,9 och enligt alt. II 104,1. Resultaten bekräftar det kända förhållandet att, beträffande estimat avseende *kvalitativa* variabler, möjligheterna att förbättra precisionen genom användning av varierande urvalskvoter är synnerligen begränsade. I denna situation borde egentligen proportionell sampling (alt. II) vara att föredra på grund av enkelheten i uppräkningsförfarandet. Att trots detta alt. I förordats för de kommande undersökningarna beror bl. a. på önskemålet att kunna företa separata skattningar för den yngre arbetskraften, som har ett speciellt intresse ur arbetsmarknadssynpunkt.

Vid de kalkyleringar som gjorts i samband med allokeringen av samplet har hänsyn endast tagits till inom-strata-variansen. Det tillskott till den totala variansen som föranledes av variabiliteten mellan strata (till följd av att stratifieringen för intervjuurvalet ej skett på basis av totalmassan) har således ej beaktats.

Urvalsrotationen

Av olika skäl bör ett successivt utbyte av personerna i urvalet äga rum. Det är emellertid angeläget att skattningarna av förändringarna i olika arbetskraftskarakteristika så långt som möjligt baseras på ett identiskt urval av individer. Det föreslås således, att en sjättedel av hela urvalet, dvs. ca 1 000 personer, varje kvartal utbytes mot ett nytt, lika stort delurval. Det innebär att varje jämförelse från ett kvartal till det närmast följande grundas på 5 000 intervjuer, medan skattningar avseende viss tidpunkt bygger på uppgifter från ca 6 000 personer. Var och en som utvalts medverkar således sex gånger, dvs. i ett och ett halvt år.

Den förnyelse av populationen som sker genom att nya åldersklasser tillkommer (undersökningen gäller de som under kalenderåret fyller 14 år eller är äldre) eller genom inflyttning registreras automatiskt i befolkningsregistret. Därigenom får också ifrågavarande person chans att komma med i intervjuurvalet.

Alternativa skattningsmetoder

Som visats ovan kan felmarginalernas storlek vara besvärande vid skattningar av små befolkningsandelar. Man är dock särskilt angelägen att få fram effektiva skattningar ifråga om gruppen »ej sysselsatta» (arbetslösa), som i maj 1960 beräknades omfatta 77 000 personer. Olika metoder att förbättra precisionen i skattningar avseende denna grupp har prövats. Vid de två första provundersökningarna anordnades som förut nämnts en förberedande postenkät på ett större urval. Därigenom erhölls en preliminär klassificering av individerna efter LF-status, vilken information utnyttjades för förbättring av precisionen i skattningarna utifrån intervjuurvalet. Den genomsnittliga korrelationen mellan postenkäten och intervjuundersökningen med avseende på LF-faktorn visade sig dock inte ligga så högt att variansminskningen kompenserade de högre undersökningskostnaderna.

Vid undersökningen i maj 1960 prövades därför en annan metod att effektivisera skattningarna av gruppen »ej sysselsatta» genom att begagna information från andra undersökningar. I det syftet intervjuade man enligt LF-formuläret alla den 15:e födda av de vid arbetsförmedlingarna under mätveckan anmälda arbetslösa. Med utnyttjande av kännedomen om det totala antalet registrerade arbetslösa kan ett alternativt skattningsuttryck bildas som under vissa förutsättningar ger precisionsvinster. Förfarandet skall illustreras i det följande, där n symboliserar antalet individer i LF-samplet, medan a betecknar antalet i urvalet för arbetslöshetsundersökningen och N är totalantalet individer i befolkningen.

Enligt arbetslöshets-registreringen	Enligt Labour force-definitionen			Totalt
	Ej sysselsatta	Övriga	S:a	
LF-undersökningen				
Arbetslösa	n_{11}	n_{10}	$n_{1.}$	$N_{1.}$
Övriga	n_{01}	n_{00}	$n_{0.}$	$N_{0.}$
Summa	$n_{.1}$	$n_{.0}$	$n_{..}$	$N_{..}$
Arbetslöshetsundersökningen				
Arbetslösa	a_{11}	a_{10}	$a_{1.}$	
Totalt (okänt)	$N_{.1}$	$N_{.0}$		

Genom det enkla uppräkningsförfarandet skattas antalet »ej sysselsatta» enligt LF-definitionen på följande sätt[1], där P anger urvalssannolikheten

$$N^{*}_{.1} = \frac{1}{P} n_{.1}$$

Med utnyttjande av informationen från arbetslöshetsundersökningen kan i stället följande skattning bildas

$$N^{**}_{.1} = \frac{a_{11}}{a_{1.}} N_{1.} + \frac{n_{01}}{n_{0}} N_{0.}$$

I nedanstående tabell sammanfattas resultaten av beräkningarna

Skattning	Samtliga	Män	Män 18—64 år
Populationsvärdet			
$N^{*}_{.1}$	77 000	36 000	27 000
$N^{**}_{.1}$	74 700	37 000	25 800
Medeltelet (index)			
$N^{*}_{.1}$	100	100	100
$N^{**}_{.1}$	96	84	77,5

[1] Här bortses från den omständigheten att olika urvalssannolikheter använts i skilda strata.

På grund av urvalsmodellens komplexa karaktär baseras de redovisade medelfelen på beräkningar utifrån vissa förenklade antaganden, som kan förväntas ge en överskattning av precisionsvinsten vid användandet av det speciella estimationsförfarandet. Att förbättringen vid bestämningen av totalantalet »ej sysselsatta» blir så obetydligt som visas ovan är en följd av att LF-begreppet väsentligt avviker från det vedertagna arbetslöshetsbegreppet. Enligt det senare kan en person, som tillfälligt utfört några timmars arbete räknas som arbetslös, medan de som på grundval av LF-schemat klassificerats som ej sysselsatta inte får ha utfört någon timmes förvärvsarbete under mätveckan. Å andra sidan kan som »ej sysselsatt» räknas den, som t. ex. under semesterledigheten söker nytt arbete.

En stor del av de som »ej sysselsatta» klassificerade utgöres av arbetssökande kvinnor, ungdomar och överårig arbetskraft som endast i begränsad utsträckning kommer i kontakt med arbetsförmedlingarna. I fråga om skattningar avseende män i yrkesverksam ålder ger emellertid den beskrivna metoden vissa fördelar. Det är sannolikt att detta skattningsförfarande kan ytterligare förbättras och därför vara användbart för vissa ändamål. Avsikten är bl. a. att studera vilka möjligheter som finns att skärpa precisionen beträffande skattningen av förändringarna i arbetslösheten.

Avsikten är också att utnyttja data ur *folkräkningsmaterialet* för en »kalibrering» av skattningarna. Genom att individernas folkbokföringsnummer finns på blanketterna för såväl LF som folkräkningen kan de senare lätt utplockas. Genom att sätta LF-grupperingen i nov. 1960 i relation till motsvarande indelning enligt folkräkningen är det möjligt att bygga upp skattningsuttryck, som kan vara effektivare än de förut nämnda. Om korrelationen mellan de båda begreppen är hög bör vissa precisionsvinster kunna göras. Skattningen avseende hösten 1960 bör därigenom kunna användas som ett »bench mark» för framskrivning av LF-resultaten de följande undersökningstillfällena.

Intervjuformen

Den kvalitativa bedömningen av primärmaterialet utgör ett viktigt led i arbetet med LF-undersökningarnas planering och genomförande. I samband med den senaste provundersökningen har vissa försök gjorts att studera intervjuformens ev. effekt på svarsresultatet. Som nämnts förekommer såväl telefonintervjuer som utfrågningar vid personliga besök. Att på grundval av det ordinarie materialet analysera skillnaderna mellan de två metoderna är uppenbarligen inte möjligt, då fördelningen efter intervjuform skett godtyckligt. I stället har ett särskilt testurval dragits ur moderregistret. Härvid har individerna uttagits parvis så att mot varje individ svarar en annan med snarlika egenskaper (kön, ålder, civilstånd, yrkesverksamhet, län). Den första personen i paret har intervjuats per telefon, den andra genom personligt besök. Endast i de fall båda personerna har telefon har intervjuerna genomförts. I följande tabell redovisas antalet *par* av observationer, med fördelning efter den telefonledes resp. personligen intervjuades LF-status.

Enligt personlig intervju	Enligt telefonintervju		Summa
	I LF	Ej i LF	
I LF	233	58	291
Ej i LF	46	109	155
Summa	279	167	466

Det bör observeras att de båda intervjuformerna gäller olika personer. Även om en hög korrelation kan påräknas mellan medlemmar av samma par, var det väntat att olika LF-status skulle förekomma i en hel del fall. Vad som är väsentligt är emellertid den låga asymmetrigraden, som inte utesluter möjligheten av att fördelningen uppkommit till följd av slumpmässiga orsaker. Beräknar man motsvarande tabeller även för skilda kön/åldersgrupper finner man inte heller något stöd för hypotesen att beträffande vissa befolkningsgrupper, t. ex. äldre personer, risken att få felaktiga svar vid telefonintervjuer skulle vara särskilt stor. Naturligtvis kan intervjuformen tänkas påverka klassificeringen på LF-status, ehuru inte i sådan grad att det kunnat påvisas med den företagna specialstudien. Det bör också observeras att intervjuerna i allmänhet är mycket korta och därför av den anledningen lämpliga för telefonkontakt. De allra flesta människor har en sådan verksamhet att klassificeringen i LF-schemat inte vållar några svårigheter. Emellertid kan personer, som t. ex. går arbetslösa, håller på att byta anställning eller deltar i yrkesundervisning ibland inte hänföras till rätt LF-grupp utan att vissa tilläggsfrågor ställes. Det är dock svårt att experimentellt påvisa en systematisk effekt när det t. ex. gäller de »ej sysselsatta» eftersom arbetslösheten relativt sett ligger mycket lågt.

Aktuella metodfrågor

Den omständigheten, att man fr. o. m. november 1960 övergått till regelbundna LF-undersökningar enligt en i stort sett fastställd plan, innebär inte att alla metodologiska problem skulle vara lösta. Det torde bli nödvändigt att, liksom i USA, fortlöpande analysera undersökningstekniken och de framkomna resultaten för att successivt söka förbättra metoderna. De hittills gjorda erfarenheterna tyder emellertid på att förutsättningarna att på denna väg utvinna värdefull information rörande befolkningens sammansättning och förskjutningar ur arbetskraftssynpunkt är tämligen goda. Undersökningskostnaderna bör kunna hållas på en rimlig nivå, åtminstone så länge det kan accepteras att en del av intervjuerna sker per telefon.

Några av de ännu olösta metodproblemen har redan berörts. Frågan om intervjuformen bör tagas upp i ett vidare sammanhang, genom att man analyserar de olika typer av mätfel som kan förekomma. Framförallt måste intervjupersonalens sätt att ställa frågorna kontrolleras i större utsträckning än vad som hittills varit möjligt att göra. Man har i allmänhet använt personal från arbetsförmedlingarna för insamlingen av uppgifterna. Detta har varit fördelaktigt så till vida att dessa tjänstemän är väl insatta i de olika sysselsättningsformer som förekommer och därför relativt snabbt bör kunna få intervjuobjektets arbetssituation klarlagd. Å andra sidan innebär förfarandet risk för att de intervjuades sysselsättningsförhållanden påverkas av denna personal. Om t. ex. en arbetslös blir intervjuad kan det vara svårt för intervjuaren att undvika att besvara ev. frågor om arbetstillfällen o. d. Detta kan påverka resultaten vid följande undersökningstillfällen.

Svårigheter kan också uppstå när det gäller behandlingen i undersökningen av vissa befolkningsgrupper, t. ex. utlänningar som tillfälligt arbetar i Sverige, personer intagna på anstalter av olika slag och viss militärpersonal samt med-

hjälpande familjemedlemmar med kort arbetstid etc. Problemen är både av principiell och praktisk natur. Det torde bli nödvändigt att härvidlag i stor utsträckning arbeta med konventionella definitioner.

Labour force-tekniken innebär att vissa, helt nya arbetskraftsbegrepp införes i bilden. Den aktivitet som korresponderar mot termen »I LF» är av annan art än det förvärvsarbetande-begrepp som tillämpas i folkräkningarna. Likaså föreligger, som tidigare visats, väsentliga olikheter mellan gruppen »arbetslösa» och gruppen »ej sysselsatta». Det är viktigt att innebörden av de nya definitionerna görs till föremål för en närmare granskning.

Värdefull information

Det återstår att något beröra de användningsområden som Labour force-statistiken kan tänkas få. Det är ur *arbetsmarknadspolitisk* synpunkt uppenbarligen av intresse att på denna väg kunna beräkna omfattningen av den totala arbetslösheten. Hittills har det blott varit de som *anmält* sig till arbetsmarknadsorganen som registrerats som arbetslösa. Det är känt att stora grupper bland tjänstemännen och bland kategorier som normalt inte har förvärvsarbete, såsom studerande och husmödrar, ofta inte kontaktar arbetsförmedlingarna utan söker arbete på annat sätt och därför inte inkluderas i den ordinarie arbetslöshetsstatistiken. Å andra sidan bör det understrykas att en del av den arbetslöshet, som hänför sig till dessa grupper, inte är av samma kvalificerade natur som den som nu registreras. Man kan emellertid genom tilläggsfrågor på LF-formuläret rörande försörjningsbördans omfattning (barnantal o. d.) få ett begrepp om arbetslöshetens karaktär.

Det bör än en gång påpekas, att LF-undersökningarna inte kan ersätta de ordinarie arbetslöshetsinventeringarna. Dessa bygger som bekant på regelbundna räkningar av alla som arbetslösa anmälda och möjliggör därför en långtgående regional uppdelning, vilket inte är fallet med LF-resultaten. Dessutom är, som nämnts, de definitioner och begrepp som använts ej desamma.

Som *konjunkturindikator* bör de uppgifter som framkommer vid LF-undersökningarna kunna spela en viss roll, bl. a. därför att de även innefattar de ur arbetsmarknadspolitisk synpunkt marginella grupperna. När en försämring av konjunkturerna inträder torde det främst vara grupper med tillfällig anställning, deltidsarbete o. d. som drabbas, medan företagen så långt möjligt försöker undvika permitteringar av den ordinarie arbetsstyrkan. Det är därför sannolikt att LF-resultaten kan utgöra en känsligare konjunkturindikator än arbetslöshets- och sysselsättningsstatistiken. Det har förutsatts att preliminära siffror skall kunna publiceras fyra veckor efter mätveckan.

Även för studiet av de *demografiska* förändringarna bör LF-tekniken vara till god hjälp. Framförallt är det då de mera långsiktiga förskjutningarna som är av intresse. I Förenta staterna disponerar man nu över ett värdefullt material som belyser förändringarna i olika befolkningskomponenter under 40- och 50-talen. Inte minst för prognosändamål har sådana siffror visat sig synnerligen användbara.

Ur LF-resultaten kan också beräknas olika *relativtal* för befolkningen som ger delvis nya aspekter. Man har exempelvis uppskattat den andel av de gifta kvinnorna (under 55 år) som uppträder på arbetsmarknaden till närmare 50 procent, vilket är en mycket hög siffra både

Arbetskraftstablå maj 1960 ***Labour force Table, May, 1960***

Kategori *Age and sex*	1 000-tal personer							Rel. arbetskrafts-talet[2] (5) i % av (7)	Rel. arbetslöshets-talet[3] (4) i % av (5)
	I Labour force[1] *In the Labour force*					Ej i Labour force *Not in the Labour force*	Totalt *Grand total*		
	Sysselsatta *Employed*			Ej sysselsatta *Not employed*	Summa *Total*				
	I arbete *At work*	Ej i arbete *Not at work*	Summa *Total*						
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
Män *Men*									
14—17 år	104	2	106	5	111	144	255	43,5	4,5
18—24 »	213	29	242	7	249	77	326	76,4	2,8
25—34 »	396	18	414	4	418	8	426	98,1	1,0
35—44 »	474	22	496	2	498	4	502	99,2	0,4
45—54 »	468	24	492	6	498	20	518	96,1	1,2
55—64 »	344	14	358	8	366	46	412	88,8	2,2
65—ω »	134	6	140	4	144	264	408	35,3	2,8
Summa *Total*	2 133	115	2 248	36	2 284	563	2 847	80,2	1,6
Gifta kvinnor *Married women*									
14—17 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18—24 »	37	5	42	1	43	50	93	46,2	2,3
25—34 »	146	16	162	4	166	175	341	48,7	2,4
35—44 »	182	11	193	4	197	233	430	45,8	2,0
45—54 »	167	16	183	5	188	217	405	46,4	2,7
55—64 »	79	1	80	3	83	191	274	30,3	3,6
65—ω »	12	—	12	2	14	170	184	7,6	14,3
Summa *Total*	623	49	672	19	691	1 036	1 727	40,0	2,7
Ej gifta kvinnor *Not married women*									
14—17 år	63	2	65	6	71	173	244	29,1	8,5
18—24 »	147	6	153	10	163	55	218	74,8	6,1
25—34 »	68	6	74	1	75	11	86	87,2	1,3
35—44 »	61	6	67	1	68	12	80	85,0	1,5
45—54 »	81	5	86	2	88	20	108	81,5	2,3
55—64 »	74	2	76	2	78	63	141	55,3	2,6
65—ω »	20	2	22	—	22	250	272	8,1	—
Summa *Total*	514	29	543	22	565	584	1 149	49,2	3,9
Totalt *Grand total*	3 270	193	3 463	77	3 540	2 183	5 723	61,9	2,2

[1] Till Labour force (»arbetskraften») räknas för det första alla sysselsatta, dvs. de som den ifrågavarande veckan utfört någon timmes förvärvsarbete eller haft en anställning men ej arbetat (på grund av sjukdom, semester o. d.). Vidare hänföres dit personer som sökt arbete eller som skulle sökt arbete därest de ej varit förhindrade (av sjukdom m. m.). Gruppen Ej i Labour force består av husmödrar, studerande, arbetsoförmögna m. fl. — [2] *Labour force percentages.* — [3] *Unemployment percentages.*

internationellt sett och med hänsyn till förhållandena i landet tidigare.

Förutsättningen för att LF-undersökningarna skall kunna utnyttjas för att belysa viktiga sidor inom samhällslivet är dock att kraven på uppgiftsmaterialets kvalitet inte eftersättes. Trots den skenbart enkla uppläggningen av dessa undersökningar finns risker för allvarliga systematiska fel, om inte metoderna för uppgiftsinsamlingen och olika omständigheter i samband med det praktiska arbetet på fältet fortlöpande kontrolleras.

Statistiska centralbyråns krönika för år 1960

Chronicle of the Central Bureau of Statistics

1. Inledning

Den 1 juli fick centralbyrån en ny avdelning, den undervisningsstatistiska. Den omfattar skolstatistiken, som överförts från skolöverstyrelsen, och statistiken över högre studier. Samtidigt omlades skolstatistiken rätt väsentligt beträffande både innehåll och bearbetningsmetod. Tidigare planeringsarbeten på andra områden har fullföljts och nya påbörjats. Folkräkningsuppgifterna lämnades i oktober och förberedelsearbetet för den centrala bearbetningen har pågått under året. Skördeuppskattningarna enligt objektiv metod utbyggdes under året till full omfattning. Nya formulär har fastställts för den kommunala finansstatistiken. Maskincentralen har varit under ombyggnad för installationen av de nya magnetbandsorienterade databehandlingssystem som kontrakterats till våren 1961. Det manuella bilregistret har avskaffats den 1 juli 1960; arbetet med rationaliseringsetapp 2 pågår och etapp 3 skall snart påbörjas. En undersökning av möjligheterna att omlägga befolkningsregistret till magnetbandsvård har just påbörjats. Av valstatistiken har del 1 kommit ut med användande av nytt tryckningsförfarande. I övrigt har utvecklingsarbetet bedrivits med speciell inriktning på kvalitetskontroll och integrerad databehandling.

2. Befolkningsstatistiska avdelningen

Under året har för Kungl. Maj:t framlagts förslag till en fortlöpande total flyttningsstatistik, varigenom en kännbar brist i den årliga befolkningsstatistiken kommer att bli avhjälpt och tillförlitligheten ökas i de regionala folkmängdsuppgifterna. Det grundläggande materialet för den regionala framskrivningen har visat sig innehålla vissa felkällor, som i främsta rummet är att hänföra till uppgifterna om den inrikes omflyttningen. Beträffande denna har endast av pastorsämbetena lämnade summariska antalsuppgifter stått till förfogande, medan i fråga om befolkningsrörelsens övriga faktorer (födelser, dödsfall etc.) detaljerade individualuppgifter legat till grund för statistiken. Med den utformning statistiken hittills haft har centralbyrån saknat möjligheter att kontrollera de inhämtade antalsuppgifterna angående flyttningar mellan olika församlingar. Oriktiga uppgifter om inflyttningen till och utflyttningen från en församling har medfört oriktiga folkmängdsuppgifter, eftersom folkmängden i en församling vid varje års slut erhållits som resultat av folkmängdsförändringarna under året i jämförelse med folkmängden vid årets början. I flyttningsavierna finns emellertid ett obearbetat statistiskt material, som kan ge underlag till en förbättrad folkmängdsstatistik för regionala områden och samtidigt till en uttömmande omflyttningsstatistik. En fortlöpande bearbetning av flyttningsavierna ger dessutom med utgångspunkt från resultaten av 1960 års folkräkning möjlighet till årlig redovisning av befolkningen efter ålder och kön regionalt. För tiden efter den 1 november 1960 har flyttningsavierna ställts till förfogande för statistisk bearbetning.

På grund av det stora aktualitetsintresse den årliga statistiken över folkmängden inom olika regioner äger för myndigheterna och allmänheten har det varit ett starkt önskemål, att statistiken färdigställs tidigare än hittills varit möjligt. På förslag av centralbyrån har Kungl. Maj:t därför den 25 nov. 1960 förordnat, att de summariska folkmängdsredogörelser, som pastor i varje församling hittills skolat avgiva före februari månads utgång, fr. o. m. 1961 skall över-

sändas till statistiska centralbyrån mellan den 21 och den 31 januari; därigenom kan de summariska redogörelserna ge underlag till en preliminär snabbstatistik.

I anslutning till folkräkningen den 1 november 1960, som avser den mantalsskrivna befolkningen, har Kungl. Maj:t utfärdat bestämmelser för beräkning av den kyrkobokförda befolkningen vid årets slut på grundval av för ändamålet inhämtade uppgifter.

Under året har arbetet med omorganisationen av befolkningsregistret påbörjats. Avsikten är att detta register, sedan det avstämts mot folkräkningsmaterialet, skall uppläggas på magnetband.

För att få till stånd en fullständigare dödsorsaksstatistik, som hittills varit begränsad till grundorsaken till dödsfallet, har under året på prov påbörjats en bearbetning av dödsbevisens och dödsorsaksaviernas uppgifter om komplikationer och bidragande dödsorsaker. Beträffande s. k. våldsamma dödsorsaker (olyckshändelser, självmord och mord) har bearbetningen, som förut avsett endast skadans tillkomstsätt, utvidgats till att omfatta även skadans natur enligt den av Världshälsoorganisationen fastställda dödsorsaksnomenklaturen.

Arbetet med statistiken över andrakammarvalen 1960 pågår. Den statistiska redogörelsen har uppdelats på två volymer, av vilka den första utkom i slutet av november. I syfte att åstadkomma en snabbare publicering har centralbyrån i anslutning till anskaffningen av nya datamaskiner beträffande de mest arbetskrävande tabellerna övergått till ett nytt förfarande, som innebär att de i maskinerna framställda tabellerna direkt utnyttjats för tryckning.

Statistiken över motorfordonsbeståndet, som hittills utarbetats vid centralbyråns maskincentral, har under året överförts till befolkningsstatistiska avdelningen. Registervården omhänderhas emellertid t. v. av maskincentralen (centrala bilregistret).

Statistiken över högre studier har fr. o. m. den 1 juli 1960 överflyttats till den nyinrättade undervisningsstatistiska avdelningen.

3. Jordbruksstatistiska avdelningen

Skördeuppskattningarna enligt objektiv metod, vilka successivt utbyggts under en följd av år, har år 1960 berört sammanlagt 12 000 brukningsenheter och har därigenom fått den omfattning, som i tidigare kommittébetänkande antagits vara erforderlig för en skördeskadeförsäkring. De till uppskattningarna knutna specialundersökningarna rörande spill och bärgningsförluster har under året utvidgats till att omfatta hela landet.

Utöver de ordinarie statistiska undersökningarna har en extra svinräkning utförts i januari för fyra län, varjämte undersökningar av svinslaktens storlek, antalet nötkreatur och vallfröodlingens omfattning utförts i anslutning till de ordinarie arealinventeringarna och svinräkningarna.

Försöken med insamling av fiskeristatistiska uppgifter i anslutning till fiskauktionerna i Smögen och Gravarne har fortsatt under 1960.

Ett förslag till plan för 1961 års allmänna jordbruksräkning har avlämnats till Kungl. Maj:t. Enligt detta förslag skulle räkningen omfatta samtliga brukningsenheter med över 2 hektar åker samt ett stickprov av brukningsenheter i storleksgruppen 0,26—2 hektar. Räkningen skulle främst avse ägoslagsfördelningen, åkerjordens användning, förekomsten av olika husdjur samt förekomsten av vissa större jordbruksmaskiner.

Efter hemställan från 1960 års jordbruksutredning har Kungl. Maj:t uppdragit åt statistiska centralbyrån att utföra en undersökning rörande jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1960. Liknande undersökningar har tidigare utförts för åren 1933 och 1952. Förberedelserna för den nya undersökningen har påbörjats under året.

4. Avdelningen för ekonomisk statistik

Den under år 1958 tillsatta arbetsgruppen för kommunal finansstatistik har under år 1960 fortsatt och i det närmaste avslutat första etappen av sitt

arbete. Av denna etapp återstår nu i stort sett endast att ta ställning till den framtida utformningen och omfattningen av innehållet i centralbyråns årliga berättelse Kommunernas finanser. Den mindre arbetsgrupp, vilken, som nämnts i 1959 års krönika, bildades för revision av uppgiftsformulären, har under år 1960 utarbetat ett nytt formulär för städer (och köpingar) samt ett för landskommuner (och municipalsamhällen). Blankettarbetet har handhafts av centralbyråns avdelning för ekonomisk statistik och har ägt rum i samråd med representanter för konjunkturinstitutet samt Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund. De nya blanketterna har utformats med tanke på övergång till maskinella bearbetningsmetoder och skiljer sig från de hittillsvarande huvudsakligen i yttre hänseende. De nya blanketterna är avsedda att tagas i bruk fr. o. m. 1960 års statistik. Övriga formulär, nämligen för landsting och kommunalförbund samt kyrkliga kommuner (församlingar och pastorat) står nu i tur att omarbetas. Genom omläggningen av bearbetningsmetoderna beräknas en icke oväsentlig kostnadsbesparing samt en väsentligt ökad aktualitet i statistiken komma till stånd. Den andra etappen av arbetet med den kommunala finansstatistiken skall gälla möjligheten till maskinell granskning av primärmaterialet.

En kreditmarknadsstatistisk undersökning rörande placeringen av kommunernas tillgångar och skulder samt upplåning har utförts under 1960. Centralbyrån har för avsikt att upprepa denna undersökning, som den första gången närmast haft karaktären av en provundersökning, varje halvår. Medel därtill har begärts i 1960 års petitaskrivelse.

Den prognos rörande de kommunala finanserna, som centralbyrån utförde på hösten 1959, kompletterades för första gången med en efterföljande prognos, i det att centralbyrån på våren 1960 infordrade vissa uppgifter rörande kommunernas bruttoinvesteringar under åren 1959 och 1960.

Resultatet av den undersökning rörande vissa avdrag vid inkomsttaxeringen samt sambandet mellan vissa taxeringstekniska inkomstbegrepp, som utfördes på grundval av 1959 års taxeringsmaterial, har planenligt publicerats som ett särskilt kapitel i ämbetsverkets berättelse Skattetaxeringarna m. m. år 1959. Motsvarande undersökning har icke utförts under 1960, men medel till en liknande undersökning på grund av 1961 års taxering har begärts i 1960 års petitaskrivelse.

I enlighet med uppdrag av Kungl. Maj:t har statistiska centralbyrån i samråd med konjunkturinstitutet och socialstyrelsen m. fl. berörda myndigheter begynt utreda och planera utnyttjandet för ekonomiskt-statistiska ändamål av det i samband med administrationen av den allmänna varuskatten tillgängliga materialet. I avvaktan på en mer permanent utformning av varuskattestatistiken genomförs för varje uppbördstermin en statistisk bearbetning av uppgifterna rörande varuskatteuppbörden efter samma riktlinjer som vid en av konjunkturinstitutet verkställd provundersökning.

Statistiken över personal i statlig och statsunderstödd verksamhet skall, om så befinnes rationellt, överföras till integrerad databehandling. En arbetsgrupp bestående av ledaren för personalstatistiken samt en representant för maskincentralen har tillsatts för att utreda denna fråga.

Den statliga personalstatistikens utökning med en kvartalsstatistik av mera begränsad omfattning har diskuterats. Frågan har emellertid måst förfalla, då gjorda undersökningar visat, att ett flertal mer betydande myndigheter, särskilt sådana med stora lokalförvaltningar, icke skulle vara i stånd att lämna uppgifter till dylik statistik.

Önskemål om en kommunal personalstatistik efter samma riktlinjer som den statliga eller eventuellt i annan utformning har framförts från konsumenthåll, och vissa sonderingar i denna fråga har gjorts hos Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund och Svenska landstingsförbundet. Frågan om kommunal personalstatistik befinner sig emellertid än så länge endast på ett förberedande stadium. Anslag till det fortsatta arbetet har begärts i petita till 1961 års riksdag.

5. Avdelningen för rättsstatistik m. m.

Kriminalstatistiken. Genom Kungl. brev den 18 mars 1960 uppdrogs åt statistiska centralbyrån att verkställa vissa översyns- och planeringsarbeten för genomförande av en utbyggnad av kriminalstatistiken. Direktiven för uppdraget delgavs centralbyrån genom överlämnande av den i ämnet till 1960 års vårriksdag framlagda propositionen (nr 12) samt första lagutskottets utlåtande (nr 6). Till grund för propositionen låg kriminalstatistikutredningens år 1954 avgivna betänkande (SOU 1954: 35) samt ett av statistiska centralbyrån i skrivelse till chefen för justitiedepartementet den 1 juli 1957 framlagt förslag till successivt genomförande av den av utredningen föreslagna omläggningen av kriminalstatistiken.

Enligt direktiven borde omläggningen nu endast omfatta vissa angelägna men mindre kostnadskrävande delar av förslaget, medan återstående delar därav, omfattande bl. a. återfallsstatistik och uppläggande av ett kriminalstatistikarkiv, borde ytterligare överses och bearbetas.

Uppdraget föranledde ämbetsverket att bilda en särskild arbetsgrupp med rådgivande funktioner. Gruppen har bestått av representanter för, förutom statistiska centralbyrån, även justitiedepartementet, fångvårdsstyrelsen, kontrollstyrelsen, riksåklagarämbetet, socialstyrelsen och organisationsnämnden samt kriminalvetenskapliga institutet. Underhandsdiskussioner har förekommit med representanter för uppgiftslämnare och med vissa andra konsumentgrupper. Härjämte har i viss utsträckning blankettprov ägt rum dels enligt av Kungl. Maj:t lämnat medgivande vid ett antal domstolar, dels ock efter överenskommelser hos några åklagarmyndigheter. Prov har vidare företagits i syfte att söka utröna graden av enhetlighet, som kan ernås vid viss bedömning, ingående såsom ett element i en ifrågasatt uppgiftsplikt för åklagarna.

Förslag till omläggning av kriminalstatistiken framlades av centralbyrån i skrivelse den 31 oktober 1960. Enligt förslaget, som numera godtagits av Kungl. Maj:t, träder det nya systemet för uppgiftslämnande i kraft den 1 januari 1961. Kungl. Maj:ts beslut innebär i huvudsak följande.

Domstolsstatistiken utbygges med fullständigare uppgifter rörande den grövre, dvs. den i straffregistret registrerade brottsligheten, bl. a. med uppgifter om yrke, allmän skolutbildning, samt — i fråga om person som vid tiden för brottet var under 21 år — om förhållandena under uppväxttiden. Uppgifter kommer även bl. a. att meddelas om brott begångna under tiden för anstaltsbehandling (»rymning»).

Åklagarstatistiken utbygges på i huvudsak motsvarande sätt som domstolsstatistiken, såvitt angår personer, beträffande vilka åtal eftergivits för brott, vilket enligt åklagarens bedömande vid lagföring skulle ha föranlett antingen sådan påföljd, som antecknas i straffregistret eller också beslut om överlämnande åt barnavårdsnämnd eller styrelse för ungdomsvårdsskola att vidtaga åtgärd för lagöverträdarens omhändertagande för samhällsvård. Denna redovisning omfattar endast personer beträffande vilka beslutet att åtal icke skall ske meddelats jämlikt lagen om eftergift av åtal mot underåriga eller lagen om ungdomsfängelse eller barnavårdslagen. Härigenom väntas både den i straffregistret registrerade ungdomsbrottsligheten och den motsvarande ungdomsbrottslighet, för vilken åtal blivit eftergivet, kunna belysas. Möjlighet öppnas härvid att mera enhetligt och fullständigt än hittills varit möjligt redovisa den samlade ungdomsbrottsligheten.

Uppgiftsplikt införes för åklagare beträffande personer, som icke åtalats, enär de i anseende till sin sinnesbeskaffenhet icke kan fällas till ansvar, samt för polischefer beträffande lagstridiga gärningar, som förövats av barn under 15 år (icke straffmyndiga).

Polisstatistiken förblir tills vidare i huvudsak oförändrad.

Kungörelsen angående kriminalstatistiska uppgifter från polismyndigheter m. fl. upphäves. Bestämmelserna i detta ämne har inarbetats i kungörelsen angå-

ende rättsstatistiken. Härmed har rättsstatistiken fått en enhetlig reglering.

Från och med redogörelseåret 1959 ingår årsberättelsen Brott som kommit till polisens kännedom i serien Sveriges officiella statistik. Kvartalsstatistiken publiceras såsom förut i denna tidskrift.

Vägtrafikolyckorna. En undersökning, som företagits med avseende på uppgiftsmaterialet för år 1959 har utvisat, att polisundersökta vägtrafikolyckor med personskada, vilken lett till dödlig utgång inom 30 dagar från olyckstillfället räknat, i ett flertal fall redovisats med lindrigare påföljd. Det beräknas att av hela antalet vägtrafikolyckor med dödlig påföljd omkring 8 % icke blivit redovisade såsom dödsolyckor. De olyckor i fråga om vilka dödsfallet ej blivit rapporterat av uppgiftslämnarna synes i regel vara sådana olyckor, där personskadan lett till dödlig utgång först efter viss tids förlopp från olyckstillfället räknat. Utredning pågår om förutsättningarna för att i detta avseende underkasta materialet en fortlöpande kvalitetskontroll med ledning av primärmaterialet till dödsorsaksstatistiken.

6. Avdelningen för undervisningsstatistik

Enligt beslut vid 1960 års riksdag har den svenska undervisningsstatistiken från och med den 1 juli 1960 i allt väsentligt centraliserats till statistiska centralbyrån. En ny avdelning har inrättats, avdelningen för undervisningsstatistik, i vilken inrymmes huvuddelen av verksamheten vid det tidigare statistiska kontoret i skolöverstyrelsen, centralbyråns statistik över högre studier samt den löpande statistiken över yrkesskolväsendets och försöksskolans verksamhet.

Den nya avdelningen kommer sålunda att svara för den statistiska belysningen av folk- och försöksskolor, gymnasier, realskolor och flickskolor, tekniska läroverk och handelsgymnasier, folkskoleseminarier, yrkesskolor, folkhögskolor samt universitet och högskolor och annan högre undervisning som i princip bygger på studentexamen.

Under tiden sedan den 1 juli 1960 har arbetet på avdelningen främst varit inriktat på att färdigställa de nya blankettmaterialen och utforma insamlings- och arbetsrutiner, kodsystem o. d. De material som insamlats under hösten avser antal klasser och elever inom samtliga skolformer, antalet lärartjänster och lärarpersonal i de olika skolformerna, ämnesval o. d. i försöksskolans högstadium och i realskolan, elevernas ålder och hemort samt uppgifter om skolmåltidsverksamheten, skolskjutsar o. d. Samtidigt har förberedelserna fortgått för de delar av undervisningsstatistiken som kommer att behandlas under våren 1961, nämligen examinations- och betygsstatistik samt intagningsstatistik. Dessutom har i samarbete med en särskild arbetsgrupp med företrädare för den pedagogiska och sociologiska forskningen planeringen fortgått på en individualundersökning avseende ett urval barn med målsättning att kunna belysa de faktorer som påverkar övergången mellan olika skolformer ur såväl begåvnings- och miljösynpunkt som geografiska och andra aspekter.

Den nya skolstatistiken skall i huvudsak bearbetas med hjälp av maskinella bearbetningsmetoder. Planeringen av dessa bearbetningar har fortgått under hösten. Statistiken över antalet klasser och elever i den obligatoriska skolan och större delen av det icke obligatoriska skolväsendet kommer att bearbetas med hjälp av elektronisk databehandling; större delen av övriga grenar av skolstatistiken med hjälp av konventionella hålkortsmetoder.

Under senare delen av året har också vissa förberedande arbeten påbörjats för att överföra statistiken över högre studier till elektronisk databehandling. Detta arbete sker parallellt med att en försöksverksamhet bedrives med ett nytt registreringssystem av de studerande vid Stockholms Universitet.

Avdelningen har under året på uppdrag av studiesociala utredningen planerat och hämtat in material till en undersökning om akademikernas skuldsättning. Härvid har individuella uppgifter inhämtats från dem som under läsåret 1959/60 avlagt grundexamen vid

universitet eller högskola. Bearbetningen av denna undersökning pågår, och resultaten kommer att föreligga under början av 1961.

7. Bibliotek, arkiv och upplysningsavdelningen

Biblioteket. Den katalogiserade accessionen under år 1960 utgjorde 2 600 volymer, upptagande 45 hyllmeter. De på tidskriftshyllorna utlagda tidskrifterna uppgick vid årets slut till 533, varav 129 svenska. Antalet utlånade volymer utgjorde 5 100, varav 1 650 läsesalslån.

Under budgetåret 1959/60 har en arbetsgrupp undersökt möjligheterna att utan alltför stora kostnader förbättra bibliotekets kataloger. Gruppen har föreslagit en revision i tre etapper. I den första etappen, som påbörjats under året och beräknas pågå under två år, genomföres en viss förbättring av den nuvarande systematiska katalogen. I den andra etappen skall enligt arbetsgruppens förslag en alfabetisk katalog på kort upplaggas, täckande monografierna men icke serierna. I en tredje etapp skall fortsättningskatalogen för de nu löpande serierna ersättas av en modern katalog på kort.

Arkivet. Accessionen utgjorde ca 900 hyllmeter, under det att ca 700 hyllmeter utgallrats. Nettotillväxten var alltså ca 200 hyllmeter. I denna accession ingår bl. a. skolöverstyrelsens statistiska kontors arkiv, som övertagits av centralbyrån vid budgetårsskiftet i samband med centraliseringen av undervisningsstatistiken. Detta arkiv omfattade ca 300 hyllmeter, varav 180 hyllmeter sedermera utgallrats.

Antalet volymer utlånade till institutioner utgjorde 1 340 och lånen på stället 12 400.

Mikrofotografering av tabellverkets sockentabeller fortsätter i landsarkiven, och centralbyrån har numera fått kopior av film från sammanlagt 15 län.

Upplysningsverksamheten. I november utkom en volym med statistiska översiktstabeller, innehållande uppgifter för gångna år och fram till år 1950 på de områden, som ej täcks av Historisk statistik 1 och 2.

Antalet till avdelningen inkomna diarieförda skrivelser var 1 092, varav 597 från utlandet, och antalet avgångna skrivelser 908, varav 462 till utlandet.

8. Utredningsinstitutet

Under år 1960 har verksamheten vid utredningsinstitutet dominerats av några viktiga undersökningar. I första hand bör nämnas institutets medverkan vid planeringen av en intervjuundersökning i anslutning till 1960 års folkräkning. Denna undersökning har två syften, dels att tjäna som kontroll av folkräkningsdata, dels att ge vissa kompletterande uppgifter rörande sådant som av kostnadsskäl icke kunnat medtas i den totala räkningen. Intervjuundersökningar av detta slag har tidigare gjorts i vissa länder, men för Sveriges del är det första gången en sådan undersökning äger rum. Planeringsarbetet har varit relativt omfattande och har skett i nära samband med folkräkningsavdelningen och med olika intressenter utanför statistiska centralbyrån.

Under våren företogs ett par riksomfattande provundersökningar i syfte att testa frågeformulär och instruktioner och pröva olika fälttekniska förfaranden. För att höja kvaliteten i fältarbetet hölls speciella utbildningskurser för ombuden på olika platser i landet. Vidare kan nämnas att det befanns nödvändigt att rekrytera och utbilda ett antal tillfälliga lokalombud för att kunna genomföra undersökningen på kort tid. Sammanlagt deltog ca 290 lokalombud i denna intervjuundersökning, som kom att omfatta ca 3 500 hushåll. Fältarbetet genomfördes i huvudsak under sista hälften av oktober. Bortfallet uppgår endast till ett par procent.

I samband med 1960 års bostadsräkning har en liknande intervjuundersökning genomförts, omfattande ca 2 600 bostadshushåll i riket. Även i detta fall är syftet att kontrollera totalräkningen och att få vissa kompletterande uppgifter rörande bostadsförhållandena.

Vid sidan av nämnda undersökningar

har verksamheten vid utredningsinstitutet under året präglats av planläggandet och genomförandet av intervjuundersökningar beträffande personer med låga inkomster. Avsikten med detta studium var att kartlägga de olika slag av inkomster, som sådana personer har, och vilka personer som tillhör denna grupp med avseende på vissa demografiska egenskaper. Vidare har man velat belysa de närmaste anledningarna till låga taxerade inkomster. Undersökningen förbereddes genom en särskild bearbetning av befolkningsregistret och inkomststatistiken för år 1958 (Se Stat. Tidskr. 1960, s. 683 ff.). Urvalets storlek kom att omfatta 1 800 inkomstenheter, och fältarbetet genomfördes under våren och försommaren. Denna riksomfattande undersökning, som utfördes på uppdrag av finansdepartementet, har bearbetats inom institutet. Rapporten beräknas vara färdigställd i början av år 1961. Parallellt med denna undersökning utfördes en liknande undersökning i Göteborg på uppdrag av Göteborgs stads statistiska byrå. Såväl frågeformulär som bearbetningsmetoder är likartade för de båda undersökningarna.

På uppdrag närmast av den statsvetenskapliga institutionen i Göteborg har utredningsinstitutet utfört fältarbetet till en valundersökning i anslutning till höstens andrakammarval. Undersökningen omfattade 1 600 röstberättigade personer i hela landet. Dessa intervjuades i samband med valet på så sätt att hälften intervjuades före och hälften efter valet. De som intervjuades först blev föremål för en postenkät efter valet.

Institutet har liksom under tidigare år utfört såväl prisinsamling som hyresundersökning för socialstyrelsens räkning. Till de återkommande arbetsuppgifterna hör även Svenska Stadsförbundets statistiktjänst. Löpande aktuell statistik avseende alla städer insamlas från olika myndigheter, och två gånger i månaden redovisas denna statistik.

Bland mindre omfattande uppdrag, som utredningsinstitutet utfört, kan nämnas en intervjuundersökning rörande husmödrarnas inköpsvanor. Ungdomens alkoholvanor har varit föremål för en internordisk undersökning och i samband därmed har institutet utfört en intervjuundersökning i Stockholm. Under hösten har genomförts en kombinerad post- och telefonundersökning bland vissa bilägare i Stockholmsområdet.

Utredningsinstitutet har dessutom gjort urvalsdragningar och utfört konsultationer av olika slag.

Studierna inom institutet rörande möjligheterna att rationalisera verksamheten har fortsatt. Fältsektionen inom institutet har förstärkts, sedan distriktsombudssystemet avskaffats. Ombudskåren har under året uppgått till ca 225 fasta lokalombud, ett trettiotal reserver samt ett hundratal tillfälliga ombud. En utbildningskurs för nya lokalombud har hållits förutom de tidigare nämnda specialkurserna och utbildningskurserna för tillfälliga ombud.

I slutet av året har utredningsinstitutet startat planläggningen av tvenne större projekt. Dels gäller det arbetsmarknadsstyrelsens arbetskraftundersökningar, som enligt föreliggande förslag i statsverkspropositionen för budgetåret 1961/62 skall överflyttas till centralbyrån den 1/7 1961, dels en undersökning om kvinnornas problem i samhället med avseende på förvärvsarbete, hemarbete och utbildning.

9. Maskincentralen

Avdelningens verksamhet under det gångna året har på olika sätt starkt präglats av övergången till automatisk databehandling. Tillkomsten av IBM 650 har inneburit praktisk erfarenhet av en medelstor datamaskin ifråga om programmeringen och driften av en datamaskin. Den nya databehandlingstekniken har omfattats med stort intresse av maskincentralens uppdragsgivare, varigenom 650:s beläggning blivit gynnsam och väl motsvarat vad som ursprungligen förväntades.

Dessa nya erfarenheter har dock vunnits till priset av kraftiga påfrestningar på centralens organisation och stora personliga insatser, alldeles speciellt som planläggningen för nästa utvecklingsskede och övergången till ett stort databehandlingssystem samtidigt bedrivits i

forcerad takt. Detta har inneburit att programmeringspersonalen parallellt med aktivt arbete för 650 utbildats på två nya maskintyper, IBM 7070 och 1401. En närmare redogörelse för anskaffningen därav återfinnes på annan plats i tidskriften.

Förberedelserna för det kommande databehandlingssystemet har även inneburit ombyggnad av hittillsvarande lokaler för att anpassa dessa till de särskilda krav som de nya maskinerna uppställer. Ombyggnaden har även omfattat intilliggande utrymmen, som ger maskincentralen ett avsevärt lokaltillskott.

Verksamhetens omfattning och förestående strukturella förändringar därutinnan har också påkallat en ny organisationsplan, som fastställdes att gälla från 1 juli. Förutom att driften uppdelats på sektioner för hålkortsbearbetningar, EDP-bearbetningar och stansning, har tillkommit en sektion för allmän planering och arbetsberedning samt en annan för ekonomiska, driftskontrollerande och allmänt administrativa ärenden. Genom sektionsuppdelningen har eftersträvats en större delegering av beslutsfunktionerna och klarläggande av ansvarsområdena, reglerade i en organisationshandbok för avdelningen.

Under året har också upplagts ett nytt ekonomiskt redovisningssystem, som ger underlag för en detaljerad redovisning av maskincentralens ekonomiska förvaltning. Denna driftskontroll, som upplagts i samråd med sakrevisionen, är både kostnads- och intäktsspecificerande och omfattar även maskinbeläggning och personalutnyttjande. Den ekonomiska kontrollen är ytterst utformad för att till olika nivåer inom organisationen kontinuerligt lämna information om det erhållna driftsresultatet samt dessutom att ligga till grund för beräkningen av maskincentralens taxor.

Under det sistförflutna budgetåret utgjorde omsättningen 2,7 milj. kronor, vartill kom 0,4 milj. kronor i under året upparbetade tillgångar. Det till statsverket inlevererade överskottet utgjorde 11 600 kronor. Av omsättningen belöpte sig 21 % på centralbyrån, 30 % på andra statliga beställare, 5 % på kommunala myndigheter och 44 % på enskilda beställare. Den enskilda sektorns storleksordning måste dock ses mot bakgrunden av att bearbetningarna huvudsakligast grundat sig på primärmaterial som centralbyrån i egenskap av statistikverk ensam har tillgång till.

Bland serviceuppdrag av mera allmänt intresse kan nämnas framställningen av inbetalningskort för varuskatteskyldiga, uträkning av socialförsäkringsavgifter (ATP) och framställning av räkningar till arbetsgivare samt beräkningar för den samordnade pensionsutbetalningen till statlig personal.

Den i förhållande till tidigare år ökade omsättningen beror väsentligen på tillkomsten av 650, eftersom den konventionella delen av maskinparken kapacitetsmässigt inte utökats i annan mån än att äldre maskiner ersatts med modernare.

Även personalen har ökat avsevärt under det gångna året och uppgick i december till 130 personer. Ökningen hänför sig dels till EDP-sektionen, vars personalorganisation anpassats för att möta det programmerarbehov som det kommande datamaskinsystemet uppställer, och dels till stansningssektionen, som successivt utbygges inför den förestående folk- och bostadsräkningen.

Inom *centrala bilregistret* har under det gångna året vissa rationaliseringar vidtagits. Således har det så kallade manuella registret nedlagts, och centralbyråns fordonsregister består numera av de hålkort, som uppstansas på grundval av de från länsregistren erhållna exemplaren av besiktningsinstrument och typintyg. Samtliga besiktningsinstrument och typintyg mikrofilmas för att ge oförändrade möjligheter till rekonstruktion. Omläggningen av registreringsorganisationen vid det centrala registret har även inneburit vissa förändringar i fråga om länsregistrens rapportering. Bl. a. har den arbetskrävande dubbelrapportering, som förekommer vid överflyttning av fordon från ett län till ett annat, slopats. Registrering sker numera genom rapportering med besiktningsinstrument från inflyttningslänet. Under året har även vissa undersökningar gjorts angående

möjligheterna att under 1961 konvertera hålkortsregistret till magnetband och därmed lägga över registervården och statistikbearbetningen på centralbyråns nya datamaskin IBM 7070. — En närmare redogörelse för fordonsregistreringen återfinnes på annan plats i tidskriften.

10. Folkbokföringsavdelningen

För administrationen av den allmänna tilläggspensioneringen har länsbyråerna för folkbokföringen såsom engångsarbeten präglat ändrade beteckningar för folkpensionsförhållanden i vissa pensionärers tryckplåtar samt för rikets vuxna befolkning tryckt pensionskort, varå centralsjukkassorna skall registrera pensionspoängen. Vidare har länsbyråerna för första gången — i samband med adresstryckningen av debetsedlar för slutlig skatt — adresstryckt sådana inkomstkort och inkomstavier, som erfordras för beräkning och rapportering av pensionsgrundande inkomst.

Genom ändring i lagen om val till riksdagen har röstlängdsutdragen avskaffats och i stället har meddelats bestämmelser (SFS 1960:70), enligt vilka de röstberättigade i hela riket fr. o. m. 1960 års val genom kommunernas försorg tillställs s. k. röstkort. Dessa adresstrycks med hjälp av länsbyråernas tryckande register.

Länsbyråerna har med få undantag tillhandahållit 1960 års folk- och bostadsräkning ett särskilt exemplar av stommen till 1961 års mantalslängd att användas som hjälpmedel för räkningarna.

Centralbyrån har den 29 juli 1960 till Konungen överlämnat en redogörelse för vissa undersökningar beträffande förutsättningarna för registrering av körkortsinnehav i länsbyråernas tryckande register jämte förslag i ämnet. Däri förordas att, därest en registrering hos länsbyråerna anses böra komma till stånd, de uppgifter, som skall läggas till grund för registreringen, införskaffas genom mantalsuppgifterna till mantalsskrivningen för något av åren 1962 eller 1963.

Centralbyrån avgav den 1 oktober 1960 ett omfattande och ingående utlåtande över namnrättskommitténs förslag till namnlag (SOU 1960: 5). I utlåtandet framställde centralbyrån åtskilliga erinringar mot kommitténs förslag men tillstyrkte, att detta med iakttagande av erinringarna lägges till grund för lagstiftning i ämnet. Beträffande frågan om namnmyndighet yrkade centralbyrån, att verksamheten i samband med lagens ikraftträdande måtte överflyttas till patent- och registreringsverket och att, om detta ej bifölles, namnlagens ikraftträdande måtte uppskjutas till dess tillämpningen kunde övertagas av den myndighet, som i sådant fall skulle bli den slutliga myndigheten. Om intetdera av dessa yrkanden bifölles, hemställde centralbyrån om tillfälle att i särskild ordning framställa de yrkanden och förslag, som skulle påkallas härav.

Bland övriga remisser av mera allmänt intresse må nämnas centralbyråns utlåtande den 10 november 1960 över ett betänkande angående medicinska äktenskapshinder (SOU 1960: 21), i vilket bl. a. föreslås, att fallandesot icke längre skall utgöra hinder samt att äktenskapshindren sinnessjukdom och sinnesslöhet ersättes av och enligt den nyare forskningen närmare differentieras såsom sinnessjukdom, allvarlig psykisk efterblivenhet eller annan allvarlig rubbning av själsverksamheten. Förslaget medför förenkling av de nuvarande föreskrifterna om anteckning av ifrågavarande äktenskapshinder i kyrkobok och förutsätter som regel att anteckning skall ske med stöd av läkarintyg enligt fastställda formulär.

Antalet till folkbokföringsavdelningen under år 1960 inkomna registrerade ärenden utgjorde närmare 26 000, varav 4 400 utgjorde framställningar om byte av efternamn och 19 400 invandringsärenden. I jämförelse med 1959 har namnärendena ökat med 700 och invandringsärendena med 3 700. Av namnärendena har 2 800 bifallits och 1 200 avslagits.

Antalet inkomna icke diarieförda handlingar uppgick till omkring 113 000, varav ca 94 000 avsåg personakter för

avlidna, för emigranter och för till bok över obefintliga överförda personer och resten vissa prästbevis och enklare rutinärenden såsom födelsenummerändringar, blankettrekvisitioner m. m.

11. Folkräkningen

Förberedelsearbetet för 1960 års folkräkning har fortgått under året, varvid nära samarbete ägt rum med bostadsstyrelsen beträffande samordning med den samtidiga bostadsräkningen. Provundersökningar utfördes under våren 1960 i samarbete med statistiska centralbyråns utredningsinstitut (se s. 50). De omfattade dels ett slumpmässigt urval, dels särskilda undersökningar för jordbrukare och studenter. Till de utvalda hushållen utsändes en folkräkningsblankett; hushållen besöktes senare av intervjuare.

Under sommaren blev den gemensamma folk- och bostadsräkningsblanketten slutgiltigt fastställd samt tryckt och distribuerad. Blanketten användes även vid årets mantalsskrivning. Vidare utarbetades och trycktes en utförlig instruktion för de lokala granskningsorgan, som inom kommunerna skulle handha insamlingen och granskningen av uppgifterna.

Mycket arbete nedlades för att instruera granskningsorganen och ge allmänheten erforderlig information om folk- och bostadsräkningarna. I varje län utsågs två länsinstruktörer, och en tredagars kurs hölls för dem. Dessa i sin tur ledde kurser för de kommunala granskningsmännen. För de större städernas granskningsorgan anordnades en speciell kurs. Genom press, radio, TV och affischer skedde en livlig propaganda, vari framhölls vikten av att uppgifterna ifylldes riktigt och meddelades hur detta skulle ske. Uppgifterna insamlades i oktober, och vid årets slut pågick den lokala granskningen.

Omedelbart efter folkräkningsveckan — ett flertal uppgifter på blanketten skulle avse förhållandena den 2—8 oktober — påbörjades i samarbete med utredningsinstitutet den på s. 50 omnämnda intervjuundersökningen av 3 500 hushåll. Bearbetningen av denna undersökning pågick vid årsskiftet.

Kontakterna med andra myndigheter, organisationer etc. var mycket livliga. Förutom kontakter med bostadsräkningen kan nämnas samråd med olika städers representanter, vilka fick tillfälle att framföra sina önskemål om att mot ersättning få olika speciella behov tillfredsställda, bl. a. noggranna regionala uppdelningar i fråga om olika sammanställningar. Med Riksförbundet Landsbygdens Folk skedde en överenskommelse om att dess register över jordbrukare skulle på maskinell väg sammanställas med folkräkningsmaterialet. Härigenom kan folkräkningens data sammankopplas med uppgifter om bl. a. åker- och skogsareal.

Under hösten pågick arbetet med att utarbeta de koder, som behövs vid folkräkningsbearbetningen, och att fastställa uppställningen av folkräkningens tabeller, såväl råtabeller som publiceringstabeller. I motsats till vid tidigare folkräkningar skall nämligen detta arbete i huvudsak vara fullföljt då materialet börjar bearbetas. Ett företagsregister med angivande av näringsgrenskod för ett stort antal företag utarbetades; arbetet var i huvudsak fullföljt under året.

I slutet av året företogs ett kodningsprov, vars avsikt var att under olika betingelser pröva hur kodningsarbetet bäst skulle organiseras och hur instruktionerna för personalen borde utformas.

Arbetet med avgränsningen av tätorterna pågick under året enligt en ny metod. Den innebär att varje tätorts gränser skall utsättas på en karta till ledning för de kommunala organ, som skall angiva vilka personer som tillhör tätorten. Ett omfattande fältarbete utfördes av en geografisk expert och var i det närmaste avslutat vid årsskiftet.

12. Kansliet

En personalbroschyr har färdigställts. Den skall i första hand vara till hjälp för den som just fått anställning vid statistiska centralbyrån. Den avser att vara en introduktion till den nya arbetsplatsen och samtidigt ge en handledning

i att klara av frågor och situationer som kan uppkomma under anställningstiden.

En ny arbetsordning har varit under utarbetande. Ett utkast till en fullständig arbetsordning är nu föremål för diskussion. Den skall vara en komplettering till allmänna verksstadgan och instruktionen för statistiska centralbyrån. Den kan senare kompletteras med avdelningsföreskrifter och speciella instruktioner för vissa arbetsuppgifter.

Sedan lång tid tillbaka föres arbetsrapporter på de olika avdelningarna. Genom dessa är det möjligt att följa arbetets gång i arbetstimmar räknat med fördelning på statistikgrenar, olika årgångar och funktionella moment. Ett förslag till viss revidering av dessa arbetsrapporter, och framför allt deras bearbetning och samordning med bokföringen, har utarbetats under 1960 och skall prövas under början av 1961 i liten skala.

13. För statistiska centralbyrån gemensamma frågor

Gruppen för metod- och utvecklingsfrågor. Fr. o. m. budgetåret 1960/61 har medel ställts till centralbyråns förfogande för en grupp för metod- och utvecklingsfrågor. Gruppen skall ha till uppgift att följa metodutvecklingen på olika speciella områden. Gruppmedlemmarna arbetar självständigt; de lyder direkt under verkschefen. De har inga befogenheter gentemot andra tjänstemän vid verket. F. n. finns 3 tjänstemän anställda i gruppen. En sysslar med kvalitetskontroll inbyggd i produktionsprocessen, för operationer sådana som stansning och kodning; arbetet skall praktiskt anknytas till folkräkningen. En andra skall ägna sig åt kontorsrationalisering och systemanalys. En tredje sysslar med EDB-frågor. Ett första resultat av sådan fristående metodverksamhet är det nya tryckningsförfarande som använts för första gången i 1960 års valstatistik.

Arbetsgrupper. Under året har ett flertal arbetsgrupper varit i verksamhet. Av de i föregående års krönika omnämnda arbetsgrupperna har såväl arbetsgruppen för biträdesfrågor som arbetsgruppen för informationsfrågor slutfört sitt arbete. Bland under året nytillsatta arbetsgrupper märks bl. a. en arbetsgrupp för publiceringsfrågor. Den skall utreda utformningen av publikationer och andra typer av distribuerat material ur olika tekniska synpunkter. Dessutom har ett antal arbetsgrupper för systemarbete bildats med uppgift att förbereda överförandet av visst statistikarbete till elektronisk databehandling.

Fortbildningskurser. Under våren 1960 anordnades för den akademiskt utbildade personalen vid verket en kurs i sampling. Under våren anordnades ett seminarium för programmering på 7070 för statistikproduktionen och på hösten en kurs i programmering på 7070 i magnetbandsversion. Såväl i seminariet som i denna kurs har även tjänstemän från andra statistikproducerande ämbetsverk deltagit. För biträdespersonalen har en maskinräkningskurs anordnats under hösten 1960. Under hösten anordnades också 2 informationsdagar rörande EDB i statistikproduktionens tjänst; det var ett informationsmöte för chefspersonal inom statistikproduktionen. Personalföreningen anordnade också i samarbete med maskincentralen en informationskurs i databehandling.

Av Kungl. Maj:t eller med Kungl. Maj:ts bemyndigande under året meddelade uppdrag. Öd Ohlsson ledamot (tillika v. ordf.) i delegationen för statistikfrågor. Öd Ohlsson ledamot, tillika ordf., och bch Medin ledamot i en skördestatistisk kommitté med uppgift att förbereda ett skördeskadeskydd från och med 1961 års skörd. Bch Medin expert hos 1960 års jordbruksutredning. Bd Wallberg sakkunnig att utreda utformningen av ett fullt utbyggt system med förhandsanmälningar för olika ämnen vid de filosofiska fakulteterna från och med läsåret 1961/62. Bd Wallberg och fakt. Gouiedo experter hos gymnasieutredningen. Fakt. Brolin expert hos lärarutbildningssakkunniga. Bd Lindström expert med heltidsanställning hos uppbördsorganisationskommittén.

Internationellt arbete. Under år 1960 har representanter för statistiska centralbyrån deltagit i flera internationella

konferenser på offentligt uppdrag. Sålunda har centralbyrån varit representerad vid Internationella statistiska institutets 32:a session i Tokio (bch Medin), europeiska statistikerkonferensens plenarmöte i Genève (öd Ohlsson), nordiska statistiska chefsmötet i Helsingfors (öd Ohlsson och bch Widstam), nordiska utskottet för befolknings- och arbetskraftsstatistik i Helsingfors (bch Widstam, bch Berglund, fakt. Lublin), nordiska utskottet för kulturstatistik i Helsingfors (bch Widstam, bd Wallberg), nordisk databehandlingskonferens i Köpenhamn (öd Ohlsson och bch Pernelid), GUIDE i Paris för diskussion om tillämpning och drift av IBM-maskiner (bch Pernelid), Världshälsoorganisationens seminarium i Genève om användningen av befolknings- och hälsovårdsstatistik för studier i genetik och strålning (bch Widstam) samt OEEC:s expertgrupp inom arbetskraftskommittén i Paris för frågor om prognoser rörande befolkningsutvecklingen (bch Widstam).

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Teknisk samverkan mellan de statistiska ämbetsverken

Technical Co-operation between the Statistical Offices

Vid det nordiska chefsstatistikermötet i Helsingfors i augusti beslöt man bl. a. tillsätta ett utskott för teknisk samverkan inom statistikproduktionen. Såsom meddelades i h. 11 har sedermera till ledamöter av detta utskott utsetts för Finland överaktuarie J. Pöyhönen, för Norge byråsjef S. Nordbotten och för Sverige byråchef K. Medin.

Utskottet höll sitt första sammanträde i Stockholm den 7—8 november under ordförandeskap av överdirektör I. Ohlsson. Härvid gjordes en inventering av de områden, där ett samarbete kunde väntas bli till fördel för de deltagande länderna, samt en plan för arbetet under det närmaste året. Man beslöt bl. a. föreslå att Norge skulle stå för ordförandeskap och sekretariat i frågor rörande automatisk databehandling, medan Sverige skulle åtaga sig motsvarande funktioner beträffande övriga frågor och därvid i första hand frågor rörande kvalitetskontroll av statistikproduktionen.

K. M.

Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen)

European Statistical Meetings (Other than The Conference of European Statisticians)

Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté

ECE Steel Committee: Session of Working Party on Steel Statistics

Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté sammanträdde i Genève den 24—25 november. Från svensk sida deltog fil. dr Erik Ruist, Jernkontoret, som omvaldes till ordförande i utskottet.

Huvuddelen av sessionen upptogs av frågan hur kvaliteten skulle kunna höjas på den statistik som publiceras i Quarterly Bulletin of Steel Statistics. Det har sålunda visat sig att ländernas uppgifter ofta kommer in till sekretariatet först långt efter den överenskomna tidpunkten och att de dessutom ibland är behäftade med felaktigheter. För Sveriges del visade det sig att en stor del av förseningarna uppstår på vägen från kommerskollegium till sekretariatet.

Genom olika överenskommelser lyckades utskottet rätta till åtskilliga missförhållanden, varför kvaliteten på statistiken sannolikt kommer att höjas. Viss förbättring av rapporteringen från Sovjetunionen ställdes också i utsikt.

Från den amerikanska delegationen förelåg ett förslag till utökad statistik i vad avser export med länderfördelning, leveranser och arbetskraft. Det förstnämnda förslaget accepterades, då uppgifter överallt fanns tillgängliga. Beträffande leveransstatistiken rekommenderade utskottet viss rapportering, medan arbetskraftsstatistiken får avvakta resultatet av sekretariatets undersökningar i pro-

duktivitetsfrågan, som diskuterades i ett expertutskott ett par dagar tidigare. Där kommer nämligen att belysas en mängd problem rörande avgränsning av industrien, definition av olika typer av arbetskraft etc., som är nödvändiga att lösa innan man kan sätta igång en meningsfull arbetskraftsstatistik.

Den förra året beslutade statistiken över konsumenternas lager och verkliga förbrukning diskuterades åter. Utskottet beslöt föreslå stålkommittén att förelägga Europakommissionen ett resolutionsförslag som rekommenderar regeringarna att insamla dylik statistik.

E. R.

Säsongrensning av ekonomiska tidsserier: Sammanträde inom OEEC

Adjustment for Seasonal Variations in Economic Time Series: Meeting within the OEEC

OEEC anordnade i samarbete med Europeiska statistikerkonferensen ett möte i Paris den 28—30 november 1960. Syftet var att åstadkomma en kritisk diskussion om användningen av elektroniska räknemaskiner vid säsongrensning och om tolknings- och publiceringsproblem i anslutning till dessa säsongrensningar.

Genom utbyggnaden av den ekonomiska korttidsstatistiken inom en del länder har säsongrensningsproblemen blivit starkt aktualiserade och rapporter om olika förfaringssätt förelåg från flertalet medlemsländer. OEEC:s starka engagemang i dessa frågor får ses mot bakgrunden av att en internationell organisation av denna typ är mest betjänt utav att de olika medlemsländerna använder samma rensningsmetod för samma typer av serier. Hitintills har OEEC utfört egna säsongrensningar, vilka i vissa fall uppvisat beaktansvärda avvikelser från de på nationell nivå utförda rensningarna.

Vissa försiktiga rekommendationer gjordes av OEEC att en vid Bureau of the Census utarbetad metod (programmerad bl. a. för Univac) skulle användas, men denna metod blev under mötets gång utsatt för en stark metodologisk kritik, och mötet utmynnade i stället i rekommendationer att ytterligare forskning behövdes på detta område, innan något visst förfaringssätt programmerades för elektroniska räknemaskiner.

Bland dessa rekommenderade forskningsprojekt kan nämnas: utformning av kriterier för val av modell för säsongrörelserna och metoder för uppskattning av den slumpmässiga komponenten.

Sverige representerades vid mötet av sakkunnigen Carl Johan Åberg och fil. kand. Stig Cronvall, konjunkturinstitutet.

C. J. Å.

Personalnotiser

Personal Notes

Förste byråsekreteraren Bengt Lundberg, arbetsmarknadsstyrelsen, skall under ett år tjänstgöra som Unescos skolstatistiska expert i Etiopien. Uppdraget, som började den 4 december, har förmedlats av Svenska institutet.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and Unesco Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Afrika AFR-48-A

Ekonomisk statistik. Ett år. Bistå några afrikanska länder vid utarbetande av femårsplaner och vid det regionala statistiska samarbetet. Eventuellt undervisa vid nystartade träningscentra. Engelska och franska. 10 februari.

(forts. sid. 92)

Fordonsbeståndet enligt centrala bilregistret 31/12 1959

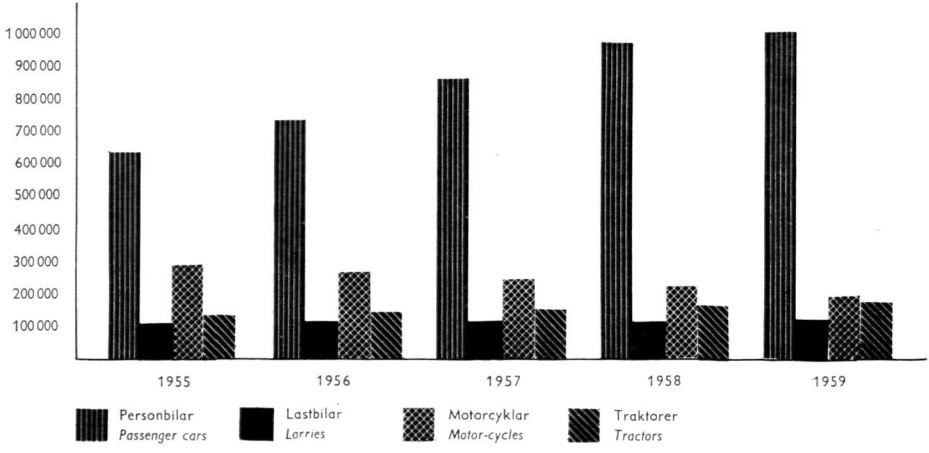
Number of Vehicles According to the Central Registry of Motor Vehicles

Här framlagda redovisningar av fordonsbeståndet vid utgången av år 1959 skiljer sig avsevärt från de för tidigare år publicerade redogörelserna. Den kraftiga utvidgningen av tabellbeståndet har ansetts motiverad av bilismens stora expansion och ökade betydelse för samhället. En utförlig redogörelse för centrala bilregistrets omorganisation och framtida arbetsuppgifter lämnas på annan plats i tidskriften.

De här publicerade uppgifterna gäller huvudsakligen *årssiffror* över fordonsbeståndet. Av viktigare förändringar märks främst tabeller över fordonsbeståndet fördelat efter bostadsområden, landsbygd och städer (inkl. köpingar), årsvisa sammanställningar över förändringar i fordonsbeståndet samt uppgifter om biltätheten. För att lämna större överskådlighet har i vissa tabeller procentfördelningar medtagits för de sammanfattande uppgifterna. För närmare studium av de kvartalsvisa förändringarna hänvisas till centrala bilregistrets stencilerade redogörelse för varje kvartal över fordonsbeståndet och dess förändringar.

(forts. sid. 70)

Beståndet av personbilar, lastbilar, motorcyklar och traktorer i centrala bilregistret vid slutet av åren 1955—1959[1] ***Motor vehicles***

[1] Uppgifter ang. bussar återfinnes i tab. 3. *For data of buses, see Table 3.*

Tab. 1. Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag och län

Motor vehicles by type and by county

Län den 31 dec. 1959 *County*	Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Lastbilar *Lorries*					Summa bilar *All motor cars*	Motorcyklar *Motor-cycles*		Samtliga motorfordon *All motor-vehicles*	
				Med en maximilast av *By capacity*			Specialbilar	Hela antalet lastbilar[1]					
	Antal *Number*	%		—2 ton	2,1—5 ton	5— ton				Hela antalet[2]	Med sidvagn[3]	Antal *Number*	%
A	105 292	10	752	7 759	4 018	1 401	1 548	14 732	120 776	10 608	787	131 384	9
B	64 803	6	541	3 763	1 308	1 496	767	7 335	72 679	8 254	500	80 933	6
C	25 444	2	214	1 195	582	628	323	2 729	28 387	4 209	251	32 596	2
D	34 474	3	254	1 531	839	763	538	3 672	38 400	5 608	324	44 008	3
E	52 250	5	347	2 581	1 182	1 142	610	5 516	58 113	10 159	479	68 272	5
F	44 526	4	341	1 626	883	1 040	476	4 026	48 893	9 023	209	57 916	4
G	23 944	2	127	803	510	741	276	2 330	26 401	4 296	173	30 697	2
H	35 122	3	230	1 317	786	1 017	398	3 518	38 870	6 762	191	45 632	3
I	8 104	1	69	389	276	159	88	912	9 085	2 219	141	11 304	1
K	19 000	2	142	829	516	535	227	2 108	21 250	3 472	157	24 722	2
L	40 164	4	169	1 894	1 092	1 201	590	4 779	45 112	7 457	211	52 569	4
M	90 848	8	453	5 033	2 584	1 956	1 126	10 702	102 003	14 080	585	116 083	8
N	24 999	2	174	1 349	705	735	314	3 103	28 276	5 755	150	34 031	3
O	78 383	7	500	4 802	2 688	1 523	988	10 003	88 886	16 866	598	105 752	8
P	55 761	5	369	2 494	1 350	1 376	715	5 935	62 065	12 367	349	74 432	5
R	40 916	4	229	1 369	869	1 111	427	3 780	44 925	7 675	235	52 600	4
S	45 064	4	352	1 686	1 005	1 002	780	4 476	49 892	8 546	293	58 438	4
T	42 567	4	264	1 544	970	956	529	3 999	46 830	7 576	364	54 406	4
U	36 864	4	290	1 427	776	851	454	3 508	40 662	4 905	256	45 567	3
W	47 334	4	302	1 712	1 146	985	708	4 551	52 187	9 596	280	61 783	4
X	41 644	4	385	1 944	1 038	865	759	4 606	46 635	8 882	250	55 517	4
Y	41 046	4	465	1 946	1 046	1 150	507	4 650	46 161	8 545	166	54 706	4
Z	18 871	2	246	981	481	454	205	2 121	21 238	3 688	95	24 926	2
AC	35 733	3	432	1 080	659	1 127	369	3 236	39 401	6 707	158	46 108	3
BD	34 380	3	439	1 449	1 000	1 116	375	3 940	38 759	5 970	95	44 729	3
Hela riket *Sweden*													
1959	1 087 533	100	8 086	52 503	28 309	25 330	14 097	120 267	1 215 886	193 225	7 297	1 409 111	100
1958	971 973		8 042	50 856	31 550	21 939	13 433	117 822	1 097 837	221 598	7 133	1 319 435	
1957	862 992		8 163	48 872	35 085	19 068	12 727	115 797	986 952	247 587	7 424	1 234 539	
1956	734 533		8 296	46 092	38 011	16 338	11 834	112 319	855 148	266 786	7 041	1 121 934	
1955	636 543		8 309	44 609	40 683	13 965	10 743	110 043	754 895	292 328	6 882	1 047 223	
1950	252 503		7 546	28 969	43 860	5 239	6 778	84 904	344 953	212 378	6 508	557 331	
1947	161 226		5 601	20 620	42 408	3 237	4 971	71 304	238 131	136 276	5 983	374 407	

[1] Häri ingår ett mindre antal bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. *Total.* — [2] *Total.* — [3] *With side-car.*

Tab. 2. Centrala bilregistret: traktorer och släpfordon fördelade efter län

Tractors and trailers, by county

Län den 31 dec. 1959 *County*	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
	Med gummihjul *Wheeled*	Med band *Caterpillars*	Summa *Total*	%	Släpvagnar *Wheeled trailers*	Släpslädar *Sleigh trailers*	Summa *Total*	%
A	700	55	755	—	1 242	—	1 242	4
B	6 675	20	6 695	4	1 089	1	1 090	3
C	6 821	17	6 838	4	771	6	777	2
D	7 407	15	7 422	4	881	—	881	3
E	11 289	40	11 329	7	1 429	2	1 431	4
F	5 623	14	5 637	3	1 387	—	1 387	4
G	3 540	19	3 559	2	791	2	793	2
H	8 516	19	8 535	5	1 072	—	1 072	3
I	4 391	7	4 398	3	257	—	257	1
K	2 482	4	2 486	1	648	—	648	2
L	12 678	37	12 715	7	1 490	—	1 490	5
M	18 442	69	18 511	11	2 206	—	2 206	7
N	7 083	17	7 100	4	769	—	769	2
O	4 703	19	4 722	3	1 511	—	1 511	5
P	9 050	28	9 078	5	1 386	—	1 386	4
R	14 662	26	14 688	8	1 471	3	1 474	4
S	7 178	102	7 280	4	1 457	16	1 473	4
T	7 287	69	7 356	4	1 335	1	1 336	4
U	7 405	74	7 479	4	1 116	52	1 168	4
W	6 021	140	6 161	4	1 548	103	1 651	5
X	5 209	69	5 278	3	1 846	204	2 050	6
Y	4 075	160	4 235	2	1 614	225	1 839	6
Z	2 813	128	2 941	2	799	242	1 041	3
AC	5 988	244	6 232	4	1 886	440	2 326	7
BD	3 606	219	3 825	2	1 505	594	2 099	6
Hela riket *Sweden*								
1959	173 644	1 611	175 255	100	31 506	1 891	33 397	100
1958	163 319	1 604	164 923		29 255	1 891	31 146	
1957	153 656	1 517	155 173		27 297	1 911	29 208	
1956	142 489	1 424	143 913		25 574	1 915	27 489	
1955	131 606	1 396	133 002		24 275	1 917	26 192	
1954	118 853	1 394	120 247		22 653	1 921	24 574	
1953	102 140	1 257	103 397		21 199	1 960	23 159	

Tab. 3. Centrala bilregistret: inregistrerade fordon den 31 dec. åren 1946—1959

Motor vehicles registered

År *Year*	Personbilar *Passenger cars*	Antal personbilar på 1 000 inv.[1]	Bussar *Buses*	Lastbilar *Lorries*	Summa bilar *All motor cars*	Antal bilar på 1 000 inv.[2]	Motorcyklar *Motorcycles*	Traktorer *Tractors*
1946	138 489	20	4 789	59 400	202 678	30	114 377	..
1947	161 226	24	5 601	71 304	238 131	35	136 276	..
1948	179 587	26	6 471	76 368	262 426	38	153 508	..
1949	194 454	28	7 014	79 503	280 971	40	172 338	..
1950	252 503	36	7 546	84 904	344 953	49	212 378	..
1951	313 058	44	7 818	89 486	410 362	58	258 451	..
1952	360 552	50	8 138	97 089	465 779	65	287 289	..
1953	431 085	60	8 272	102 977	542 334	75	306 394	103 397
1954	535 857	74	8 364	108 100	652 321	90	313 805	120 247
1955	636 543	87	8 309	110 043	754 895	104	292 328	133 002
1956	734 533	100	8 296	112 319	855 148	116	266 786	143 913
1957	862 992	117	8 163	115 797	986 952	134	247 587	155 173
1958	971 973	131	8 042	117 822	1 097 837	148	221 598	164 923
1959	1 087 533	146	8 086	120 267	1 215 886	163	193 225	175 255

[1] *Number of passenger cars per 1 000 inhabitants.* — [2] *Number of motor cars per 1 000 inhabitants.*

Tab. 4. Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag och bostadsområden

Vehicles by type and by dwelling region

Område *Region*	Personbilar *Passenger cars*		Antal personbilar på 1 000 inv.	Bussar *Buses*	Lastbilar *Lorries*	Bilar *All motor cars*		Antal bilar på 1 000 inv.	Motorcyklar *Motorcycles*	Traktorer *Tractors*
	Antal *Number*	%				Antal *Number*	%			
Stockholms stad	105 292	10	130	752	14 732	120 776	10	149	10 608	755
Mälarlänen	204 152	19	153	1 563	21 243	226 958	19	171	30 552	35 790
Östra Götaland	163 946	15	150	1 114	16 302	181 362	15	166	32 459	33 458
Skåne, Halland och Blekinge.....	175 011	16	147	938	20 692	196 641	16	165	30 764	40 812
Västkust- och Vänerlänen	220 124	20	143	1 450	24 194	245 768	20	160	45 454	35 768
Dalarna och Nedre Norrland	148 895	14	147	1 398	15 928	166 221	14	165	30 711	18 615
Övre Norrland.....	70 113	6	140	871	7 176	78 160	6	156	12 677	10 057
Hela riket *Sweden*	1 087 533	100	146	8 086	120 267	1 215 886	100	163	193 225	175 255

Tab. 5. Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1958		1959		1958		1959	
	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	3 970	11 690	4 774	12 856	216	295	228	244
Definitivt avregistrerade *Condemned*	6 628	7 134	8 122	9 621	24	17	25	35
Återregistrerade *Re-registered*	3 526	1 707	3 949	2 101	104	141	112	161
Nyregistrerade *Registered*	38 895	28 895	44 174	39 899	118	66	133	141
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+32 093	+11 767	+35 386	+19 400	− 28	− 111	− 7	+ 38
	Lastbilar *Lorries*				Motorcyklar *Motor-cycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 502	2 267	1 662	2 284	5 228	15 644	4 503	13 846
Definitivt avregistrerade *Condemned*	1 150	1 322	1 328	1 657	4 004	5 221	4 139	5 638
Återregistrerade *Re-registered*	1 250	980	1 071	902	4 886	1 252	4 319	1 251
Nyregistrerade *Registered*	3 111	3 563	3 807	3 820	4 880	1 230	3 297	1 164
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 1 773	+ 996	+ 1 985	+ 900	+ 815	−18 187	− 859	−17 567
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	153	183	111	176	363	513	424	474
Definitivt avregistrerade *Condemned*	376	478	381	461	94	120	131	272
Återregistrerade *Re-registered*	27	28	41	21	342	165	354	176
Nyregistrerade *Registered*	2 846	2 424	3 678	2 110	1 216	1 006	1 668	1 068
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 524	+ 1 923	+ 3 407	+ 1 503	+ 1 120	+ 530	+ 1 468	+ 494

Tab. 6. Centrala bilregistret: förändringar i fordonsbeståndet under 1959

Changes in registration of vehicles

Län *County*	Nyregistrerade *Registered*		Definitivt avregistrerade[2]		Överförda till BRR[3]	Återförda från[4] BRR	Andra ändringar[5]	Nettoskillnad *Net change*
	Antal[1]	%	Antal[1]	%				
Personbilar *Passenger cars*								
A	21 076	13	2 293	7	5 887	4 184	− 6 701	+ 10 379
B	10 624	6	1 453	5	2 598	1 406	+ 1 508	+ 9 487
C	3 599	2	934	3	855	498	+ 275	+ 2 583
D	5 204	3	1 126	3	1 178	651	− 164	+ 3 387
E	6 686	4	1 687	5	1 697	911	+ 398	+ 4 611
F	6 299	4	1 382	4	1 043	521	+ 158	+ 4 553
G	3 037	2	810	3	479	206	+ 227	+ 2 181
H	4 311	3	1 060	3	1 111	405	+ 838	+ 3 383
I	993	1	216	1	311	95	+ 207	+ 768
K	2 873	2	469	1	644	225	+ 40	+ 2 025
L	4 947	3	1 739	5	729	341	+ 1 214	+ 4 034
M	13 228	8	3 465	11	1 882	675	+ 606	+ 9 162
N	3 269	2	665	2	776	276	+ 526	+ 2 630
O	13 806	8	2 653	8	2 620	1 513	− 975	+ 9 071
P	7 496	4	1 486	5	1 374	722	+ 217	+ 5 575
R	5 474	3	1 175	4	865	475	+ 145	+ 4 054
S	6 240	4	1 599	5	1 163	612	+ 547	+ 4 637
T	5 805	3	1 441	4	1 543	742	+ 137	+ 3 700
U	5 427	3	1 209	4	1 740	956	− 209	+ 3 225
W	6 501	4	1 671	5	1 374	649	+ 715	+ 4 820
X	6 254	4	1 070	3	2 038	1 128	+ 115	+ 4 389
Y	7 070	4	976	3	2 426	1 229	+ 185	+ 5 082
Z	3 043	2	544	2	1 163	686	+ 55	+ 2 077
AC	6 236	4	644	2	1 814	998	− 1	+ 4 775
BD	6 375	4	739	2	1 707	896	+ 147	+ 4 972
Hela riket *Sweden*	165 873	100	32 506	100	39 017	21 000	+ 210	+ 115 560
Bussar *Buses*								
A	11	3	10	11	95	62	+ 1	− 31
B	60	15	11	12	39	28	− 1	+ 37
C	11	3	1	1	22	14	—	+ 2
D	17	4	2	2	20	8	+ 3	+ 6
E	18	4	2	2	30	14	− 3	− 3
F	16	4	1	1	27	13	—	+ 1
G	8	2	—	—	10	6	+ 7	+ 11
H	9	2	5	6	22	14	+ 2	− 2
I	3	1	1	1	11	7	+ 2	± 0
K	2	1	1	1	4	—	+ 3	± 0
L	2	1	2	2	7	10	+ 1	+ 4
M	15	4	8	9	55	41	+ 1	− 6
N	6	2	4	5	16	4	+ 4	− 6
O	18	4	3	4	81	84	+ 4	+ 22
P	9	2	1	1	44	29	+ 14	+ 7
R	17	4	1	1	26	21	+ 1	+ 12
S	18	4	5	6	17	20	+ 1	+ 17
T	14	3	1	1	26	12	− 7	− 8
U	11	3	3	3	43	36	− 4	− 3
W	15	4	4	5	33	20	− 2	− 4
X	12	3	—	—	51	39	− 3	− 3
Y	34	8	9	10	61	24	− 11	− 23
Z	14	3	3	3	29	18	− 3	− 3
AC	38	9	5	6	50	27	+ 7	+ 17
BD	28	7	6	7	38	11	+ 5	± 0
Hela riket	406	100	89	100	857	562	+ 22	+ 44

[1] *Number.* — [2] *Condemned.* — [3] Bilreservregistret. *Transferred to reserve.* — [4] *Re-registered.* — [5] *Other changes.*

Tab. 6 (forts.). Centrala bilregistret: förändringar i fordonsbeståndet under 1959

Changes in registration of vehicles (cont.)

Län	Nyregistrerade		Definitivt avregistrerade		Överförda till BRR	Återförda från BRR	Andra ändringar	Nettoskillnad
	Antal	%	Antal	%				
Lastbilar *Lorries*								
A	2 318	16	772	14	762	198	— 646	+ 336
B	912	6	416	7	525	157	+ 169	+ 297
C	305	2	183	3	206	83	+ 51	+ 50
D	415	3	182	3	320	107	+ 67	+ 87
E	511	4	252	4	488	180	+ 38	— 11
F	498	3	180	3	362	133	— 4	+ 85
G	257	2	102	2	257	100	+ 27	+ 25
H	334	2	142	3	373	158	+ 67	+ 44
I	64	1	26	1	95	33	+ 9	— 15
K	258	2	68	1	249	88	+ 26	+ 55
L	478	3	311	6	410	178	+ 179	+ 114
M	1 249	9	676	12	612	189	— 5	+ 145
N	336	2	105	2	295	119	+ 55	+ 110
O	1 153	8	523	9	615	218	— 11	+ 222
P	605	4	218	4	486	202	+ 31	+ 134
R	392	3	122	2	331	124	+ 5	+ 68
S	491	3	177	3	491	228	+ 74	+ 125
T	426	3	193	3	386	150	+ 39	+ 36
U	422	3	172	3	360	127	— 17	± 0
W	504	4	231	4	455	175	+ 77	+ 70
X	487	3	167	3	566	265	+ 33	+ 52
Y	584	4	162	3	606	238	+ 67	+ 121
Z	213	2	74	1	272	137	+ 2	+ 6
AC	527	4	98	2	553	244	— 28	+ 92
BD	594	4	126	2	513	192	+ 50	+ 197
Hela riket	14 333	100	5 678	100	10 588	4 023	+ 355	+ 2 445
Motorcyklar *Motor-cycles*								
A	1 036	12	729	4	4 864	3 380	— 344	— 1 521
B	527	6	567	3	2 585	1 400	+ 74	— 1 151
C	153	2	475	3	734	382	— 54	— 728
D	235	3	598	3	858	399	+ 8	— 814
E	450	5	897	5	1 225	748	— 423	— 1 347
F	282	3	943	5	984	389	+ 3	— 1 253
G	188	2	354	2	577	178	+ 37	— 528
H	306	3	727	4	863	283	+ 84	— 917
I	96	1	174	1	403	141	—	— 340
K	172	2	278	2	607	174	— 36	— 575
L	339	4	966	5	680	199	+ 99	— 1 009
M	780	9	1 384	7	1 772	833	— 14	— 1 557
N	195	2	632	3	635	243	+ 11	— 818
O	1 112	13	1 515	8	3 152	1 836	— 111	— 1 830
P	444	5	1 013	5	1 664	641	+ 36	— 1 556
R	224	3	1 027	5	834	319	+ 13	— 1 305
S	280	3	1 015	5	1 176	433	+ 69	— 1 409
T	357	4	789	4	1 314	568	— 9	— 1 187
U	260	3	503	3	1 247	512	+ 45	— 933
W	328	4	1 150	6	1 336	493	+ 68	— 1 597
X	288	3	785	4	1 447	598	+ 48	— 1 298
Y	266	3	696	4	1 260	419	— 8	— 1 279
Z	105	1	602	3	686	182	+ 30	— 971
AC	164	2	606	3	1 423	363	+ 2	— 1 500
BD	143	2	523	3	848	214	+ 64	— 950
Hela riket	8 730	100	18 948	100	33 174	15 327	— 308	— 28 373

Tab. 6 (forts.). Centrala bilregistret: förändringar i fordonsbeståndet under 1959

Changes in registration of vehicles (cont.)

Län	Nyregistrerade		Definitivt avregistrerade		Överförda till BRR	Återförda från BRR	Andra ändringar	Nettoskillnad
	Antal	%	Antal	%				
Traktorer *Tractors*								
A	109	1	6	—	12	1	— 25	+ 67
B	386	3	53	3	31	3	—	+ 305
C	275	2	107	7	20	4	+ 11	+ 163
D	411	3	85	5	56	5	— 67	+ 208
E	694	6	117	7	44	16	— 53	+ 496
F	472	4	17	1	12	1	+ 36	+ 480
G	353	3	22	2	6	1	+ 30	+ 356
H	534	5	55	4	22	14	+ 26	+ 497
I	243	2	36	2	23	2	+ 10	+ 196
K	162	1	17	1	8	—	+ 39	+ 176
L	936	8	138	9	29	4	+ 62	+ 835
M	1 388	12	190	12	19	9	— 88	+ 1 100
N	626	5	53	3	10	7	+ 71	+ 641
O	459	4	35	2	13	4	+ 45	+ 460
P	735	6	32	2	18	11	+ 43	+ 739
R	1 037	9	100	6	25	5	— 51	+ 866
S	433	4	74	5	32	9	+ 48	+ 384
T	374	3	62	4	32	7	+ 62	+ 349
U	321	3	87	6	48	7	— 14	+ 179
W	278	2	97	6	29	18	+ 96	+ 266
X	358	3	51	3	21	11	+ 5	+ 302
Y	278	2	37	2	29	2	+ 41	+ 255
Z	228	2	30	2	24	6	+ 45	+ 225
AC	536	5	62	4	8	5	+ 36	+ 507
BD	266	2	26	2	8	1	+ 47	+ 280
Hela riket	11 892	100	1 589	100	579	153	+ 455	+ 10 332
Släpfordon *Trailers*								
A	234	5	39	5	103	43	— 23	+ 112
B	168	4	16	2	74	42	+ 20	+ 140
C	89	2	14	2	61	30	+ 3	+ 47
D	147	3	21	3	83	22	+ 25	+ 90
E	185	4	34	5	104	57	+ 7	+ 111
F	208	5	21	3	111	53	—	+ 129
G	131	3	9	1	59	16	+ 4	+ 83
H	152	3	34	5	97	50	—	+ 71
I	29	1	—	—	17	13	—	+ 25
K	91	2	12	2	49	22	— 2	+ 50
L	203	5	40	5	105	39	+ 7	+ 104
M	280	6	131	17	119	46	— 25	+ 51
N	117	3	14	2	42	24	+ 3	+ 88
O	231	5	33	4	80	33	— 3	+ 148
P	201	5	24	3	119	44	+ 1	+ 103
R	208	5	19	3	89	33	— 7	+ 126
S	188	4	27	4	108	61	+ 8	+ 122
T	202	5	18	2	86	45	— 18	+ 125
U	149	3	20	3	94	49	+ 1	+ 85
W	204	5	47	6	137	47	— 5	+ 62
X	205	5	41	5	161	65	+ 19	+ 87
Y	213	5	38	5	124	43	+ 8	+ 102
Z	92	2	20	3	62	17	+ 1	+ 28
AC	232	5	43	6	168	54	+ 1	+ 76
BD	211	5	34	4	120	28	+ 1	+ 86
Hela riket	4 370	100	749	100	2 372	976	+ 26	+ 2 251

Tab. 7. Centrala bilregistret: bilar fördelade efter fordonsslag och län inom landsbygd och städer (inkl. köpingar)

Motor cars by type and by county in rural districts and in towns (incl. boroughs)

Län den 31 dec. 1959 *County*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*		Lastbilar *Lorries*		Summa bilar *All motor cars*		Antal bilar på 1 000 inv.[3]	
	Städer + köpingar[1]		Landsbygd[2]		Städer + köpingar	Landsbygd	Städer + köpingar	Landsbygd	Städer + köpingar	Landsbygd	Städer + köpingar	Landsbygd
	Antal	%	Antal	%								
A	105 292	100	.	.	752	.	14 732	.	120 776	.	150	.
B	39 517	61	25 286	39	364	177	3 875	3 460	43 756	28 923	166	158
C	15 684	62	9 760	38	115	99	1 720	1 009	17 519	10 868	189	147
D	24 448	71	10 026	29	169	85	2 628	1 044	27 245	11 155	195	129
E	36 502	70	15 748	30	228	119	4 095	1 421	40 825	17 288	173	142
F	28 801	65	15 725	35	222	119	2 760	1 266	31 783	17 110	191	146
G	12 288	51	11 656	49	62	65	1 310	1 020	13 660	12 741	188	147
H	16 861	48	18 261	52	131	99	1 823	1 695	18 815	20 055	196	142
I	3 224	40	4 880	60	43	26	461	451	3 728	5 357	204	146
K	9 949	52	9 051	48	106	36	1 129	979	11 184	10 066	171	127
L	18 280	46	21 884	54	79	90	2 268	2 511	20 627	24 485	198	160
M	66 732	73	24 116	27	363	90	8 065	2 637	75 160	26 843	165	162
N	13 243	53	11 756	47	74	100	1 604	1 499	14 921	13 355	199	141
O	63 382	81	15 001	19	396	104	8 154	1 849	71 932	16 954	150	121
P	30 100	54	25 661	46	257	112	3 531	2 404	33 888	28 177	190	144
R	20 446	50	20 470	50	121	108	2 110	1 670	22 677	22 248	213	155
S	24 736	55	20 328	45	228	124	2 714	1 762	27 678	22 214	194	150
T	30 095	71	12 472	29	195	69	2 915	1 084	33 205	13 625	199	144
U	26 656	72	10 208	28	189	101	2 558	950	29 403	11 259	192	146
W	22 022	47	25 312	53	145	157	2 015	2 536	24 182	28 005	242	150
X	20 476	49	21 168	51	200	185	2 416	2 190	23 092	23 543	187	138
Y	19 229	47	21 817	53	189	276	2 350	2 300	21 768	24 393	205	134
Z	6 475	34	12 396	66	107	139	765	1 356	7 347	13 891	208	131
AC	15 106	42	20 627	58	204	228	1 376	1 860	16 686	22 715	248	131
BD	14 707	43	19 673	57	133	306	1 734	2 206	16 574	22 185	198	125
Hela riket *Sweden*	684 251	63	403 282	37	5 072	3 014	79 108	41 159	768 431	447 455	177	143

[1] *Towns incl. boroughs.* — [2] *Rural districts.* — [3] *Number of motor cars per 1 000 inhabitants.*

Tab. 8. Centrala bilregistret: motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell den 31 dec. 1959. *Registered motor vehicles by make and model*

Fabrikat	Årsmodell											Summa *Total*
	1950 o. äldre	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	
Personbilar												
Austin	4 779	758	2 356	3 215	7 973	4 359	4 640	5 375	4 407	3 848	153	41 863
B.M.W.	174	51	13	48	136	302	196	258	237	173	1	1 589
Borgw. (Hansa-)	1 205	179	844	566	310	3 802	1 255	1 350	1 795	1 479	54	12 839
Buick	714	74	79	91	112	99	67	35	35	33	3	1 342
Cadillac	184	44	30	34	29	39	42	7	24	16	—	449
Chevrolet	5 731	2 286	830	2 629	2 949	2 467	2 072	1 373	800	464	3	21 604
Chrysler	534	56	61	110	137	158	58	26	50	27	—	1 217
Citroën	4 078	1 903	845	995	554	172	218	238	786	743	208	10 740
De Soto	699	127	40	270	237	339	195	167	10	1	—	2 085
D.K.W.	2 099	259	753	1 311	2 421	3 100	4 163	4 364	3 207	3 492	462	25 631
Dodge	1 880	393	132	630	326	919	236	290	172	28	1	5 007
Fiat	2 323	1 497	1 975	3 159	4 891	3 879	3 161	3 143	3 439	2 706	283	30 456
Ford	15 073	6 673	7 071	7 468	20 046	16 148	13 823	14 431	17040	14492	2 286	134 551
Goliath	3	34	318	487	549	440	147	244	74	2	—	2 298
Hillman	1 520	288	794	1 221	3 188	1 263	229	1 954	406	303	22	11 188
Hudson	523	110	53	32	84	297	140	173	338	17	—	1 767
Humber	61	53	18	62	34	66	27	2	16	1	—	340
Ifa	4	289	773	44	3 793	2 149	1 287	961	729	122	—	10 157
Lloyd	5	12	106	279	1 760	1 855	1 121	3	375	616	—	6 132
Mercedes-Benz	5 488	301	2 036	89	3 041	3 057	5 733	4 398	7 678	5 573	1 636	39 030
M.G.	117	18	23	30	140	358	280	264	310	279	4	1 823
Morris	5 529	2 162	2 534	3 976	3 393	2 695	1 679	2 869	2 596	2 234	93	29 760
Moskwitz	433	791	2	6	520	3	—	159	48	53	—	2 015
Nash	498	81	153	43	174	210	71	55	7	6	—	1 298
Oldsmobile	486	39	18	56	48	59	37	10	36	32	—	821
Opel	9 498	7 968	225	8 764	3 169	13 141	18 165	24 681	30363	18538	6 077	140 589
Peugeot	1 058	324	712	1 477	1 841	1 283	1 527	2 503	2 653	2 538	230	16 146
Plymouth	1 709	537	194	549	653	972	733	344	570	85	—	6 346
Pontiac	489	49	23	59	51	61	119	85	112	35	—	1 083
Renault	2 873	726	1 354	1 399	2 753	1 432	2 566	141	4 433	2 091	208	19 976
Rover	263	235	252	301	596	266	97	120	59	24	4	2 217
Saab	1 867	3 104	11	2 606	3 722	5 421	6 704	4 969	8 973	9 833	810	48 020
Simca	1 063	23	1 754	28	1 906	1 751	1 814	3 399	3 626	3 148	15	18 527
Skoda	1 248	88	188	393	175	62	862	388	409	416	—	4 229
Standard	4 275	260	1 199	1 185	4 888	1 682	1 096	465	683	6	—	15 739
Studebaker	697	175	145	483	317	276	272	166	103	94	1	2 729
Vauxhall	2 757	9	2 371	1 401	3 511	1 674	1 561	2 490	4 055	2 141	143	22 113
Volkswagen	13 492	6 875	568	7 829	14 392	24 932	21 871	15 806	27781	26046	7 824	167 416
Wolseley	263	118	28	260	585	95	84	231	453	348	1	2 466
Volvo	17 914	10231	3 896	34 796	24 960	1 598	26 285	43 885	33177	10744	3 622	211 108
Övriga	3 117	2 552	1 847	616	755	627	589	649	954	1 069	52	12 827
Summa	116723	51752	36 630	88 997	121119	103508	125222	142471	163019	113896	24 196	1087533
%	11	5	3	8	11	10	12	13	15	10	2	100
Bussar												
Scania-Vabis	1 589	148	174	326	243	82	250	284	155	92	2	3 345
Volvo	1 897	306	263	193	237	134	258	131	57	132	2	3 610
Övriga	525	73	52	33	40	30	34	100	118	126	—	1 131
Summa	4 011	527	489	552	520	246	542	515	330	350	4	8 086
%	50	7	6	7	6	3	7	6	4	4	—	100

Tab. 8 (forts.). Centrala bilregistret: motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell den 31 dec. 1959. *Registered motor vehicles by make and model*

Fabrikat	Årsmodell											Summa *Total*
	1950 o. äldre	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	
Lastbilar												
Austin	642	131	310	408	281	199	143	249	226	180	1	2 770
Bedford	428	177	361	236	399	179	128	131	167	196	1	2 403
Chevrolet	3 059	158	186	208	299	445	515	321	200	65	—	5 456
Commer	207	63	139	145	121	65	52	8	7	3	—	810
D.K.W.	182	21	74	150	17	143	101	22	35	71	—	816
Dodge	815	5	51	31	29	16	6	21	20	36	—	1 030
Ford	2 618	65	745	192	478	766	1 015	741	1 113	1 184	14	8 931
International	447	38	75	63	144	206	155	133	84	55	4	1 404
Morris	466	250	150	190	195	67	61	84	117	83	1	1 664
Opel	494	972	736	552	380	712	375	643	583	406	43	5 896
Plymouth-Fargo	478	2	25	23	57	46	53	46	28	15	—	773
Scania-Vabis	1 940	808	1 048	1 546	1 757	1 184	1 754	1 605	1 897	1 985	104	15 628
Willys	1 074	266	213	110	217	115	153	185	150	89	—	2 572
Volkswagen	95	513	107	927	1 694	1 309	1 662	2 173	2 038	1 271	536	12 325
Volvo	8 391	2 768	3 280	7 983	4 270	3 549	4 935	6 408	5 070	3 464	41	50 159
Övriga	1 502	514	733	852	864	613	630	581	836	484	21	7 630
Summa	22 838	6 751	8 233	13 616	11 202	9 614	11 738	13351	12571	9 587	766	120 267
%	19	6	7	11	9	8	10	11	10	8	1	100
Motorcyklar												
A.J.S.	163	92	178	367	430	200	25	64	65	8	—	1 592
Apollo	1 659	405	670	878	723	340	241	352	—	—	—	5 273
Ariel	352	116	97	132	387	173	55	11	20	5	—	1 348
Blixt	1 154	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1 174
B.M.W.	452	180	116	126	158	176	49	55	100	299	—	1 711
B.S.A.	1 125	734	248	1 063	766	201	190	103	90	98	—	4 618
Centrum	482	178	239	264	189	96	1	10	—	—	—	1 459
D.K.W.	855	522	688	101	229	266	425	4	4	2	—	3 096
Erlan	180	97	172	142	68	40	—	10	—	—	—	709
Fram	565	605	1 068	4	183	147	69	—	—	—	—	2 641
Goggo	—	1	—	82	349	398	163	—	—	—	—	993
Gripen	608	111	129	—	—	—	—	—	—	—	—	848
Harley-Davidson	1 100	6	8	3	5	—	—	—	3	—	—	1 125
Husqvarna	17 883	8 811	3 754	6 292	2 246	2 503	2 089	1 996	2 894	665	—	49 133
Indian	296	1	—	60	38	10	—	1	—	—	—	406
Jawa	1 509	7	38	470	57	40	88	99	100	101	—	2 509
King	340	280	515	3	85	55	38	1	—	22	—	1 339
Kärnan	661	144	121	2	99	1	—	—	1	—	—	1 029
Lambretta	464	4	518	529	1 309	630	563	568	603	745	—	5 933
Maico	4	—	4	36	476	285	6	7	—	—	—	818
Maraton	295	99	312	53	100	105	3	23	—	—	—	990
Matchless	240	116	218	309	345	168	34	58	30	8	—	1 526
Messerschmitt	2	—	—	3	397	822	172	139	145	73	—	1 753
Monark	9 813	2 640	3 111	4 067	2 873	2 181	16	1 079	51	10	—	25 841
Norton	163	191	24	439	110	67	31	33	47	2	—	1 107
N.S.U.	93	287	192	157	382	414	694	471	841	124	—	3 655
N.V.	5 377	6 574	1 536	4 738	976	2 520	845	6	6	3	—	22 581
Panther	62	88	144	100	108	37	—	1	—	—	—	540
Puch	563	136	137	26	345	331	6	8	11	5	—	1 568
Rex	5 107	350	1 272	216	475	443	6	1	—	1	—	7 871

Tab. 8 (forts.). Centrala bilregistret: motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell den 31 dec. 1959. *Registered motor vehicles by make and model*

Fabrikat	Årsmodell											Summa *Total*
	1950 o. äldre	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	
Royal Enfield ..	278	262	29	297	124	8	2	2	1	21	—	1 024
Speed	463	48	67	76	17	7	—	3	—	—	—	681
Stanley	224	88	98	94	58	19	1	—	—	—	—	582
Svalan	422	671	609	220	621	111	4	—	—	—	—	2 658
Suecia	87	6	311	24	14	1	—	—	—	—	—	443
Triumph	450	314	354	518	566	210	106	94	110	87	—	2 809
TWN	105	89	220	143	253	96	1	3	1	—	—	911
Velocette	96	80	93	87	36	2	1	2	1	—	—	398
Vespa	295	652	39	964	1 657	1 170	1 129	1 531	1 357	1 640	—	10 434
Zündapp	141	126	131	52	345	383	316	378	302	161	—	2 335
Örnen	333	361	152	256	187	1	1	—	—	—	—	1 291
Övriga	4 400	1 899	1 702	1 450	1 899	1 059	985	601	83	393	2	14 473
Summa	58 861	27 384	19 321	24 843	19 690	15 716	8 355	7 714	6 866	4 473	2	193 225
%	31	14	10	13	10	8	4	4	4	2	—	100
Hjultraktorer												
Allgaier	4	—	52	996	3	168	44	—	—	—	—	1 267
Allis Chalmers..	2 649	361	453	6	64	60	35	—	—	—	—	3 628
Bolinder-Munktell.....	6 744	1 399	3 643	1 067	1 495	959	7 647	1 866	20	2 174	—	27 014
Case	1 624	20	—	—	—	3	2	—	—	—	—	1 649
David Brown...	1 841	650	776	435	300	531	801	592	464	493	—	6 883
Deutz	40	83	355	63	97	22	6	8	1	—	—	675
Ferguson	8 958	3 852	5 376	3 456	4 510	4 999	29	3 938	13	1	1	35 133
Ford	137	3	2	2	—	—	—	2	1	—	—	147
Fordson	10 723	2 123	5 740	20	1 290	1 397	1 074	1 025	812	1 198	—	25 402
Hanomag	206	127	149	73	71	1	5	33	44	15	—	724
International-Harvester	3 614	548	783	370	1 481	122	430	662	730	605	1	9 346
John Deere	1 776	120	13	7	1	13	1	—	1	—	—	1 932
Johnston	208	65	66	20	—	1	—	—	—	—	—	360
Lanz	249	1	26	163	12	5	94	5	4	2	—	561
M. A. N.	185	58	55	25	51	52	58	63	58	18	—	623
Massey-Ferguson	—	—	—	—	—	—	2	3	2 130	1 328	650	4 113
Massey-Harris ..	1 192	85	71	—	69	12	24	19	15	4	—	1 491
Nuffield	499	382	845	5	338	317	263	87	344	286	—	3 366
Oliver	2 168	61	8	1	—	5	1	2	—	—	—	2 246
Renault	95	107	3	—	—	—	—	—	—	—	—	205
Steyer	334	113	50	3	3	—	—	—	1	1	—	505
Volvo	12 172	3 325	5 390	2 867	5 791	14	1 795	5 065	6	3	—	36 428
Zetor	326	339	210	4	2	28	86	107	7	—	—	1 109
Övriga	6 965	362	257	195	148	123	72	288	177	250	—	8 837
Summa	62 709	14 184	24 323	9 778	15 726	8 832	12 469	13 765	4 828	6 378	652	173 644
%	36	8	14	6	9	5	7	8	3	4	—	100
Bandtraktorer												
Allis Chalmers..	117	16	3	—	—	—	—	1	—	—	—	137
Caterpillar	212	17	7	2	2	3	—	—	—	—	—	243
Cletrac	230	93	151	—	—	—	1	—	—	—	—	475
International ...	101	9	1	1	1	—	—	1	—	—	—	114
Övriga	230	49	58	27	11	24	55	179	2	7	—	642
Summa	890	184	220	30	14	27	56	181	2	7	—	1 611
%	55	11	14	2	1	2	4	11	—	—	—	100

Tab. 9. Centrala bilregistret: fordon godkända resp. anmälda för yrkesmässig trafik[1]; bestånd den 31 dec. 1959

Motor vehicles for hire

Län *County*	Personbilar[2]		Lastbilar[3]		Släpfordon[4]	
	utan tidsbegränsning	med tidsbegränsning	utan tidsbegränsning	med tidsbegränsning	utan tidsbegränsning	med tidsbegränsning
A	1 554	2	2 529	50	161	2
B	449	—	1 053	15	88	1
C	210	5	567	7	237	1
D	270	1	766	6	270	—
E	375	—	883	1	321	—
F	372	16	733	—	282	—
G	324	—	492	1	166	—
H	375	4	702	14	292	2
I	85	—	127	—	20	—
K	102	—	351	1	151	1
L	299	16	611	12	317	6
M	471	2	1 223	209	358	28
N	158	—	451	—	163	—
O	975	11	1 803	8	230	—
P	546	—	911	36	246	6
R	377	5	684	32	345	15
S	511	9	763	59	340	6
T	263	10	626	90	210	4
U	260	1	644	33	229	4
W	469	6	658	37	283	4
X	472	49	865	145	366	33
Y	561	—	910	31	374	10
Z	319	2	342	8	181	2
AC	507	—	837	—	475	—
BD	439	20	903	116	334	15
Hela riket *Sweden*	10 743	159	20 434	911	6 439	140

[1] Jämlikt 25 § förordningen den 25 okt. 1940 (nr 910). — [2] *Passenger cars.* — [3] *Lorries.* — [4] *Trailers.*

(forts. från sid. 58)

I tabellerna har länen betecknats med följande bokstäver, som förekommer vid fordonsregistreringar, nämligen:

A Stockholms stad
B Stockholms län
C Uppsala »
D Södermanlands »
E Östergötlands »
F Jönköpings »
G Kronobergs »
H Kalmar »
I Gotlands »
K Blekinge »
L Kristianstads »
M Malmöhus »
N Hallands »
O Göteborgs o. Bohus »
P Älvsborgs »
R Skaraborgs »
S Värmlands »
T Örebro »
U Västmanlands »
W Kopparbergs »
X Gävleborgs »
Y Västernorrlands »
Z Jämtlands »
AC Västerbottens »
BD Norrbottens »

Tab. 10 a. Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Motor cars by fuel type

Län den 31 dec. 1959 *County*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Lorries*			
	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja *Gas oil*	Andra *Other*	Ej angivet[1]	Bensin- och bensinblandn.	Bränn-olja	An-dra	Ej an-gi-vet	Bensin- och bensinblandn.	Bränn-olja	An-dra	Ej an-gi-vet
A	104 818	474	—	—	42	602	108	—	12 887	1 840	4	1
B	64 555	247	1	—	72	469	—	—	5 513	1 819	3	—
C	25 373	71	—	—	61	153	—	—	1 892	834	3	—
D	34 409	65	—	—	53	201	—	—	2 594	1 074	3	1
E	52 134	115	1	—	75	272	—	—	3 988	1 527	1	—
F	44 410	115	1	—	98	243	—	—	2 596	1 427	2	1
G	23 849	94	1	—	52	75	—	—	1 384	944	1	1
H	35 050	72	—	—	88	142	—	—	2 293	1 220	5	—
I	8 094	10	—	—	28	41	—	—	697	215	—	—
K	18 957	43	—	—	22	120	—	—	1 471	634	3	—
L	40 071	93	—	—	51	118	—	—	3 413	1 365	1	—
M	90 744	101	3	—	107	346	—	—	8 766	1 931	5	—
N	24 896	102	1	—	50	124	—	—	2 223	879	1	—
O	77 995	388	—	—	48	438	14	—	8 019	1 978	6	—
P	55 559	200	2	—	86	283	—	—	4 094	1 838	3	—
R	40 723	192	1	—	71	158	—	—	2 301	1 478	1	—
S	44 757	306	1	—	100	252	—	—	2 731	1 743	2	—
T	42 469	92	5	1	59	205	—	—	2 614	1 384	1	—
U	36 743	120	1	—	74	216	—	—	2 278	1 229	1	—
W	47 222	111	1	—	74	228	—	—	2 848	1 702	1	—
X	41 446	197	1	—	105	280	—	—	3 043	1 561	2	—
Y	40 710	336	—	—	86	379	—	—	2 827	1 819	3	1
Z	18 659	212	—	—	50	196	—	—	1 338	783	—	—
AC	35 387	343	3	—	65	366	1	—	1 667	1 568	1	—
BD	34 125	254	1	—	94	345	—	—	2 104	1 836	—	—
Hela riket *Sweden*	1 083 155	4 353	24	1	1 711	6 252	123	—	85 581	34 628	53	5
%	100	—	—	—	21	77	2	—	71	29	—	—

[1] *Unknown.*

I tab. 4 har fordonsbeståndet uppdelats på befolkningsregistrets bostadsområden. Nedan följer en förteckning över länen (i bokstavsbeteckning) i de olika områdena.

Område	Län
Mälarlänen	B, C, D, T och U
Östra Götaland	E, F, G, H och I
Skåne, Halland och Blekinge	L, M, N och K
Västkust- och Vänerlänen	O, P, R och S
Dalarna och Nedre Norrland	W, X, Y och Z
Övre Norrland	AC och BD

Tab. 10 b. Centrala bilregistret: motorcyklar och traktorer fördelade efter drivmedel
Motor-cycles and tractors by fuel type

Län den 31 dec. 1959	Motorcyklar *Motor-cycles*			Traktorer *Tractors*				
	Bensin- och bensin-blandn.	Andra	Ej angivet	Bensin- och bensin-blandn.	Bränn-olja	Fotogen *Kerosene*	Andra	Ej angivet
A	10 598	1	9	220	412	122	—	1
B	8 219	5	30	734	2 521	3 401	1	38
C	4 206	1	2	445	2 839	3 529	1	24
D	5 585	—	23	738	2 939	3 718	—	27
E	10 095	3	61	1 176	4 654	5 459	2	38
F	8 972	1	50	1 768	1 988	1 867	—	14
G	4 271	2	23	809	1 503	1 236	—	11
H	6 747	3	12	1 029	3 205	4 285	—	16
I	2 197	—	22	334	1 564	2 466	—	34
K	3 444	2	26	338	1 032	1 098	—	18
L	7 441	3	13	2 233	4 848	5 608	3	23
M	13 981	8	91	2 961	6 729	8 732	3	86
N	5 685	1	69	1 354	2 364	3 335	1	46
O	16 774	—	92	1 499	1 339	1 875	2	7
P	12 349	—	18	2 928	2 530	3 598	2	20
R	7 600	2	73	2 821	5 344	6 510	1	12
S	8 484	4	58	1 583	2 088	3 580	1	28
T	7 479	—	97	1 204	2 240	3 879	2	31
U	4 893	2	10	571	2 861	4 020	3	24
W	9 553	1	42	1 964	1 779	2 403	—	15
X	8 814	5	63	1 232	2 121	1 909	1	15
Y	8 449	1	95	1 154	1 448	1 626	1	6
Z	3 671	2	15	786	1 185	962	—	8
AC	6 676	1	30	1 463	2 634	2 123	1	11
BD	5 935	1	34	630	1 704	1 482	—	9
Hela riket *Sweden*	192 118	49	1 058	31 974	63 871	78 823	25	562
%	99	—	1	18	37	45	—	—

Tab. 7 åskådliggör bilbeståndet fördelat på län samt landsbygd och städer (inkl. köpingar). Av tabellen framgår att biltätheten är störst i klassen »städer + köpingar». Det högsta täthetsvärdet för denna klass innehar Västerbottens län med 248 bilar på 1 000 invånare.

I tab. 8 bör observeras att fabrikatsfördelningen på hjultraktorer ändrats i förhållande till 1958 års redovisning. Fabrikat Ferguson redovisades då separat, och de nya traktorerna under fabrikat Massey-Ferguson fördes in under gruppen övriga. I årets redovisning har Ferguson och Massey-Ferguson redovisats separat.

I tab. 9 har redovisats de uppgifter, som inkommit från länsstyrelserna angående den yrkesmässiga trafiken. Termen »anmäld» är en nyare beteckning än »godkänd» men statistiskt sett är de båda termerna likvärdiga.

I tab. 10 har vid fördelningen efter drivmedel klassen »gasformiga bränslen» icke medtagits på grund av att denna uppgift för närvarande saknar relevans.

I tab. 14 har lastbilarna fördelats efter maximilast och årsmodell. Av tabellen framgår, att 40 % av lastbilsbeståndet består av fordon med årsmodell 1956 och senare.

F. E.

Tab. 11. Centrala bilregistret: personbilar fördelade efter tjänstevikt och län

Passenger cars by weight and by county

Län den 31 dec. 1959 *County*	Tjänstevikt (i kilogram)						
	—900	901— 1100	1101— 1300	1301— 1500	1501— 1700	1701— 1900	1900—
A	32 909	35 742	19 002	9 157	5 222	2 136	1 124
B	22 569	22 792	11 333	4 290	2 503	911	405
C	8 490	9 609	4 488	1 447	978	299	133
D	11 292	13 670	5 646	2 122	1 223	418	103
E	18 221	19 720	8 445	3 080	1 974	623	187
F	14 181	17 170	7 600	2 880	1 919	565	211
G	7 983	9 509	3 701	1 425	898	313	115
H	11 128	14 272	5 769	2 074	1 258	453	168
I	2 603	3 226	1 343	542	274	81	35
K	6 522	7 495	3 015	1 010	632	236	90
L	12 507	15 315	6 827	2 739	1 924	648	204
M	27 702	32 639	16 249	7 138	5 063	1 477	580
N	7 740	9 818	4 022	1 723	1 179	392	125
O	26 625	29 650	12 767	5 318	2 642	995	386
P	18 570	21 985	9 016	3 304	1 942	704	240
R	12 880	17 134	6 553	2 235	1 500	464	150
S	14 594	18 007	7 691	2 603	1 541	477	151
T	13 514	16 552	7 418	2 782	1 646	468	187
U	12 191	14 436	6 435	2 126	1 190	348	138
W	14 299	18 764	8 807	2 781	1 940	579	164
X	13 082	16 158	7 309	2 620	1 754	569	152
Y	12 272	16 472	7 706	2 484	1 425	514	173
Z	5 745	8 117	3 188	866	593	266	96
AC	10 919	14 501	6 728	1 802	1 127	521	135
BD	9 900	13 800	6 754	1 925	1 542	512	147
Hela riket *Sweden*	348 438	416 553	187 812	70 473	43 689	14 969	5 599
%	32	38	17	6	4	2	1

Tab. 12. Centrala bilregistret: bussar fördelade efter antal passagerare och län

Buses by number of passengers and by county

Län den 31 dec. 1959 *County*	Antal passagerare (högsta tillåtna antal)									Samtliga bussar[1]
	9—10	11—20	21—30	31—40	41—50	51—60	61—70	71—80	80—	
A	16	23	4	29	10	40	306	323	—	752
B	41	22	6	35	74	103	106	137	16	541
C	36	14	6	46	56	22	11	17	5	214
D	19	8	15	82	88	16	21	5	—	254
E	30	19	13	99	110	29	26	20	—	347
F	67	29	22	66	86	34	21	14	—	341
G	24	20	7	31	33	3	4	2	—	127
H	46	16	16	62	47	24	14	4	—	230
I	4	4	6	41	10	2	—	1	—	69
K	14	1	2	35	38	25	25	1	—	142
L	17	11	10	53	42	32	3	—	—	169
M	52	30	20	53	65	84	81	63	4	453
N	21	12	12	40	51	24	4	6	2	174
O	20	22	10	73	117	73	47	114	21	500
P	46	28	6	88	125	30	25	17	—	369
R	24	12	12	65	77	23	10	1	—	229
S	36	57	36	72	110	25	4	9	2	352
T	23	17	12	41	94	31	35	4	5	264
U	25	43	13	63	64	24	26	30	1	290
W	36	25	21	69	108	31	11	—	—	302
X	57	45	12	75	111	41	14	26	4	385
Y	45	51	22	63	149	80	29	22	2	465
Z	33	43	39	43	55	23	7	1	—	246
AC	38	72	88	104	91	18	6	12	2	432
BD	46	42	60	122	105	31	20	9	—	439
Hela riket *Sweden*	816	666	470	1 550	1 916	868	856	838	64	8 086
%	10	8	6	19	24	11	11	10	1	

[1] Här ingår dels sådana fordon med mindre än 9 passagerare, vilka registrerats som bussar, dels fordon utan angiven storlek.

Tab. 13. Centrala bilregistret: skåp- och flakbilar fördelade efter maximilast och län
Flat lorries, vans, etc., by capacity and by county

Län den 31 dec. 1959 *County*	Skåp- och flakbilar med en maximilast (i ton) av *Metric tons*									Special-bilar *Special vehicles*	Ej angiven storlek el. ej angivet karosseri
	—1	1,1—2	2,1—3	3,1—4	4,5—5	5,1—6	6,1—7	7,1—8	8—		
A	5 746	2 013	1 011	1 172	1 835	879	318	47	157	1 548	6
B	3 131	632	276	338	694	887	281	86	242	767	1
C	941	254	105	163	314	373	88	64	103	323	1
D	1 245	286	150	200	489	467	112	66	118	538	1
E	2 126	455	289	231	662	706	107	120	209	610	1
F	1 237	389	193	197	493	657	127	116	140	476	1
G	587	216	92	112	306	450	72	95	124	276	—
H	1 056	261	161	174	451	513	134	144	226	398	—
I	333	56	36	96	144	123	17	10	9	88	—
K	668	161	68	154	294	321	69	60	85	227	1
L	1 462	432	270	223	599	785	155	100	161	590	2
M	3 980	1 053	478	586	1 520	1 301	313	120	222	1 126	3
N	1 084	265	128	170	407	521	104	41	69	314	—
O	3 798	1 004	589	679	1 420	974	254	98	197	988	2
P	2 045	449	308	326	716	955	132	109	180	715	—
R	1 077	292	165	204	500	661	157	88	205	427	4
S	1 381	305	193	234	578	603	120	107	172	780	3
T	1 212	332	134	221	615	543	79	121	213	529	—
U	1 164	263	156	181	439	513	104	87	147	454	—
W	1 354	358	251	274	621	618	134	98	135	708	—
X	1 526	418	183	304	551	619	105	51	90	759	—
Y	1 594	352	198	210	638	728	199	112	111	507	1
Z	816	165	89	133	259	330	52	47	25	205	—
AC	834	246	110	142	407	580	231	152	164	369	1
BD	1 179	270	140	219	641	667	190	167	92	375	—
Hela riket *Sweden*	41 576	10 927	5 773	6 943	15 593	15 774	3 654	2 306	3 596	14 097	28
%	34	9	5	6	13	13	3	2	3	12	—

Tab. 14. Centrala bilregistret: lastbilar fördelade efter årsmodell och maximilast
Lorries, by model and by capacity

Årsmodell *Model*	Lastbilar med en maximilast (i ton) av *Metric tons*									Summa lastbilar *All lorries*	
	—1	1,1—2	2,1—3	3,1—4	4,1—5	5,1—6	6,1—7	7,1—8	8,1—9	9—	Antal[1]	%
1945 och tidigare	1 486	1 053	1 035	1 794	576	79	15	9	6	6	6 087	5
1946—48	2 457	903	723	1 845	2 416	425	136	45	21	7	8 981	8
1949—50	3 109	635	580	649	1 646	799	83	122	104	40	7 770	6
1951	3 008	414	550	472	1 368	620	97	110	85	22	6 751	6
1952	2 963	1 077	453	639	1 770	740	216	158	155	56	8 233	7
1953	7 853	775	523	533	1 719	1 366	299	240	227	77	13 616	11
1954	3 425	798	701	490	2 094	2 303	467	392	334	195	11 202	9
1955	3 101	929	632	405	1 572	1 895	367	290	243	176	9 614	8
1956	4 896	818	556	414	1 309	2 535	452	294	239	224	11 738	10
1957	6 866	1 203	331	318	894	2 412	481	310	246	290	13 351	11
1958	4 533	1 954	501	356	919	2 280	821	423	346	437	12 571	10
1959	2 005	1 703	465	265	658	1 734	1 092	553	456	656	9 587	8
1960	548	70	2	—	11	24	25	20	31	35	766	1
Samtliga *Total*	46 250	12 332	7 052	8 180	16 952	17 212	4 551	2 966	2 493	2 221	120 267	100

[1] Här ingår ett mindre antal fordon av ej angiven storlek ller ej angivet karosseri.

Tab. 15. Centrala bilregistret: släpvagnar fördelade efter maximilast och län
Wheeled trailers, by capacity and by county

Län den 31 dec. 1959 *County*	Släpvagnar med en maximilast (i ton) av *Metric tons*						Summa *Total*	Samtl. släpvagnar[1]
	—1	1,1—2	2,1—3	3,1—4	4,1—5	5—		
A	727	43	44	56	35	335	1 240	1 242
B	647	47	46	76	49	221	1 086	1 089
C	376	11	22	30	78	253	770	771
D	380	26	27	58	111	278	880	881
E	632	33	29	84	140	510	1 428	1 429
F	773	36	25	42	115	395	1 386	1 387
G	456	15	11	32	64	211	789	791
H	545	21	30	50	111	313	1 070	1 072
I	178	19	12	21	12	15	257	257
K	352	5	7	30	62	189	645	648
L	769	13	17	33	175	476	1 483	1 490
M	1 092	60	57	112	205	671	2 197	2 206
N	355	14	30	30	112	226	767	769
O	861	54	59	72	83	379	1 508	1 511
P	665	54	38	100	134	388	1 379	1 386
R	811	22	23	57	106	443	1 462	1 471
S	662	97	82	76	137	399	1 453	1 457
T	787	41	21	27	85	372	1 333	1 335
U	493	21	26	54	117	402	1 113	1 116
W	723	53	32	87	154	494	1 543	1 548
X	937	93	56	65	105	580	1 836	1 846
Y	720	72	59	110	179	471	1 611	1 614
Z	386	45	42	46	77	201	797	799
AC	938	113	80	116	184	451	1 882	1 886
BD	675	110	50	60	179	423	1 497	1 505
Hela riket *Sweden*	15 940	1 118	925	1 524	2 809	9 096	31 412	31 506
%	50	3	3	5	9	30	100	

[1] Här ingår fordon av ej angiven storlek.

I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år under tiden 1956—1960

The Labour Force in Agriculture

Efter framställning av statens jordbruksnämnd (kalkylsakkunniga) och socialstyrelsen infördes år 1951 en undersökning angående den i jordbruket i början av juni sysselsatta arbetskraften. Sådana undersökningar har därefter av statistiska centralbyrån gjorts för varje år. Fr. o. m. år 1952 har även uppgifter inhämtats om totala antalet i jordbruket utförda lejda arbetstimmar av såväl fast som tillfällig arbetskraft. Uppgiftsformuläret har därefter varit oförändrat.

Dessa undersökningar utföres enligt stickprovsmetod med det urval av jordbruk av mer än 2 hektar åker, som användes vid de årligen återkommande arealinventeringarna och husdjursräkningarna, och uppgifterna om arbetskraften inhämtas i samband med dessa; 1960 års undersökning grundar sig på ett nytt urval, första gången använt vid arealinventeringen och husdjursräkningen den 1 juni. I de sex senaste årens undersökningar ingår även fjällbygden i Jämtlands län och inlandsområdena i Västerbottens och Norrbottens län.

Skattning av totalsummor för de olika slagen av arbetskraft och antalet lejda arbetstimmar inom varje storleksgrupp har utförts med ledning av förhållandet mellan den i urvalet redovisade åkerarealen och den kända åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning.

Det totala antalet sysselsatta personer

vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker i hela riket för åren 1956—1960 uppgick till respektive 612 600, 601 900, 584 200, 572 900 och 558 700. Detta innebar en nedgång mellan åren 1956 och 1957 med 1,7 %, mellan 1957 och 1958 med 2,9 %, mellan 1958 och 1959 med 1,9 %, mellan 1959 och 1960 med 2,5 % samt för hela perioden 1956—1960 med 8,8 %.

Beträffande utvecklingen för hela riket från 1956 till 1960 i fråga om de olika kategorierna av arbetskraft konstateras, att nedgången var störst för den fast anställda arbetskraften. Sålunda minskade männen inom denna grupp med 24 % och kvinnorna med 18 %. För gruppen brukare jämte familjemedlemmar var nedgången under samma tid omkring 7 % för män och drygt 8 % för kvinnor. I fråga om gruppen tillfälligt anställda minskade antalet män med omkring 9 %, medan däremot antalet kvinnor ökade med 6 %. Utvecklingen inom de tre huvudområdena företedde en likartad tendens i fråga om grupperna brukare jämte familjemedlemmar och fast anställd manlig arbetskraft. För grupperna, fast anställda kvinnor och tillfälligt anställd arbetskraft däremot var utvecklingen mera ojämn; främst gäller detta de båda kategorierna anställda kvinnor, för vilka konstateras större växlingar mellan enskilda år än för män. Variationer i antalet sysselsatta, särskilt tillfälligt anställda, kan orsakas av olika faktorer, t. ex. onormala väderleksförhållanden, särskilt markant för åren 1959 och 1960, förskjutningar i växtlighetens utveckling, förändringar i driften o. d.

Antalet i jordbruket under hela året lejda arbetstimmar bör däremot bättre belysa utvecklingen från år till år. Totala antalet arbetstimmar för lejd arbetskraft inom hela riket vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker åren 1955—1959 samt de relativa förändringarna mellan åren redovisas i följande tablå:

	Milj. arbetstimmar	Minskning i %
År 1955	180,97	—
1956	166,88	7,8
1957	155,80	6,6
1958	149,26	4,2
1959	133,41	10,6

För att få tillgång till uppgifter om arbetskraftsförhållandena även vid andra tidpunkter under året än i början av juni har centralbyrån, efter framställning därom av jordbruksnämnden, utfört motsvarande undersökningar dels i början av oktober åren 1955—1960 i samband med inventeringarna av höstsådda arealer, dels i mitten av april åren 1956—1960 samtidigt med svin- och hönsräkningarna. Jämförbarheten med undersökningarna i början av juni är emellertid begränsad till Götaland, Svealand och Gästrikland, då Norrland i övrigt ej ingår i april- och oktoberräkningarna.

För de olika grupperna av jordbrukets arbetskraft framträder stora skillnader i fråga om säsongmässig variation under året. Som man kan vänta företer gruppen brukare jämte familjemedlemmar de minsta växlingarna, medan antalet tillfälligt anställda varierar starkt. För den senare gruppen föreligger en säsongmässig uppgång från april till oktober, orsakad av att jordbruket använder tillfällig arbetskraft främst i samband med skördearbetet. I oktober 1960 var antalet för tillfälligt anställd arbetskraft högre än i oktober tidigare år. Orsaken härtill synes främst vara de genom regnet under sommaren och hösten starkt försvårade förhållandena vid 1960 års skörd, som blev både utdragen och mycket arbetskrävande, då bl. a. maskiner vid skörden av sockerbetor och potatis kunnat användas endast i begränsad omfattning.

På begäran kan en utförligare, stencilerad redogörelse erhållas från statistiska centralbyrån.

T. Z-r

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — November 1960

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *November 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	25	1	26	44	15	59	271	138	409	340	154	494
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	15	—	15	52	14	66	289	172	461	356	186	542
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	1	1	2	2	5	7	10	37	47	13	43	56
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	2	—	2	4	2	6	6	2	8
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	7	9	16	14	12	26	24	119	143	45	140	185
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	—	—	1	5	6	4	20	24	5	25	30
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	12	10	22	12	34	46	24	127	151	48	171	219
Fotgängare *Pedestrians*	15	18	33	12	57	69	24	228	252	51	303	354
Övriga *Others*	5	2	7	4	2	6	9	12	21	18	16	34
Summa *Total*	80	41	121	143	144	287	659	855	1 514	882	1 040	1 922

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	6	7	36	49
7—10 »	2	9	41	52
11—14 »	7	14	40	61
15—17 »	4	17	151	172
18—29 »	24	53	369	446
30—44 »	13	49	260	322
45—59 »	23	59	238	320
60—69 »	28	27	122	177
> 69 »	14	24	64	102
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	28	193	221
Samtliga *Total*	121	287	1 514	1 922
Därav *Of which*				
män..... *males*	89	202	996	1 287
kvinnor .... *females*	32	75	422	529
okänt kön.. *sex not stated*	—	10	96	106

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 065	4 826	6 891
Lastbil ..... *Lorry*	488	755	1 243
Buss ..... *Bus*	52	153	205
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	18	95	113
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	50	214	264
Annan lätt mc..... *Other light mc*	11	44	55
Spårvagn ..... *Tram*	—	69	69
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	10	8	18
Cykel ..... *Cycle*	52	217	269
Annat fordon ..... *Other vehicle*	69	403	472
Fotgängare ..... *Pedestrian*	52	309	361
Andra trafikelement *Other traffic elements*	65	15	80
Summa *Total*	2 932	7 108	10 040

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — November 1960
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *November 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	3 256	18	419	466	421	2 369
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 704	16	389	442	406	1 856
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	582	10	115	145	256	181
» korsande » *crossing*	1 217	3	176	94	50	1 073
» samma » *same*	459	2	43	93	46	320
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	—	—	—	1
» annan » *other*	445	1	55	110	54	281
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	552	2	30	24	15	513
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 861	71	836	535	480	846
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	404	31	294	65	35	304
med fotgängare *with pedestrian*	316	31	279	44	19	253
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 141	9	263	426	426	289
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	263	19	109	35	49	179
Olycka av annan art *Other kind of accident*	35	2	4	5	10	20
Summa *Total*	5 415	110	1 368	1 041	960	3 414
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	928	32	209	209	298	421
Mellersta » *Middle* »	3 544	57	877	607	487	2 450
Södra » *South* »	943	21	282	225	175	543

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 405	43	73	468	729	1 676
Halvdager *Twilight*	286	5	14	66	136	150
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 857	22	93	426	194	1 663
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	796	40	59	166	745	51
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	71	—	1	2	8	63

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

November 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	3	8	31	71	113	4	13	55	72
Uppsala »	1	6	20	35	62	1	8	36	45
Södermanlands »	2	4	17	70	93	6	4	31	41
Östergötlands »	4	5	14	80	103	4	7	20	31
Jönköpings »	2	7	13	55	77	2	13	24	39
Kronobergs »	2	1	12	33	48	3	1	15	19
Kalmar »	3	9	14	35	61	4	11	28	43
Gotlands »	—	2	3	3	8	—	2	6	8
Blekinge »	—	1	6	17	24	—	1	7	8
Kristianstads »	3	5	30	55	93	3	5	42	50
Malmöhus »	5	7	25	75	112	5	11	39	55
Hallands »	4	3	9	36	52	4	5	17	26
Göteb. o. Bohus »	1	7	20	43	71	1	7	37	45
Älvsborgs »	6	4	23	59	92	6	5	30	41
Skaraborgs »	3	5	25	81	114	3	6	39	48
Värmlands »	3	4	18	80	105	3	9	33	45
Örebro »	—	3	20	37	60	—	4	31	35
Västmanlands »	2	—	10	48	60	2	—	14	16
Kopparbergs »	2	4	18	56	80	2	4	27	33
Gävleborgs »	6	3	24	63	96	8	5	36	49
Västernorrlands »	7	3	19	61	90	9	7	31	47
Jämtlands »	2	2	6	26	36	2	2	9	13
Västerbottens »	2	5	15	48	70	2	6	26	34
Norrbottens »	6	6	14	66	92	6	7	26	39
Summa *Total*	69	104	406	1 233	1 812	80	143	659	882

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *November 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	7	17	117	686	827	7	17	140	164
Stockholms län	2	13	40	121	176	2	13	47	62
Uppsala »	3	4	15	69	91	3	4	17	24
Södermanlands »	4	2	17	69	92	4	2	18	24
Östergötlands »	2	6	45	125	178	2	6	50	58
därav Norrköpings stad	2	1	24	65	92	2	1	24	27
Jönköpings län	—	11	33	84	128	—	12	43	55
Kronobergs »	—	2	12	17	31	—	2	14	16
Kalmar »	1	3	11	38	53	1	3	18	22
Gotlands »	—	—	2	12	14	—	—	4	4
Blekinge »	2	4	11	37	54	2	4	13	19
Kristianstads »	—	1	15	41	57	—	1	17	18
Malmöhus »	2	11	91	247	351	2	11	101	114
därav Malmö stad	2	9	46	135	192	2	9	53	64
Hallands län	1	1	18	44	64	1	1	23	25
Göteb. o. Bohus »	3	22	119	407	551	3	23	139	165
därav Göteborgs stad ..	2	19	108	369	498	2	20	128	150
Älvsborgs län	1	5	17	71	94	1	11	20	32
Skaraborgs »	1	—	10	53	64	1	—	13	14
Värmlands »	2	4	17	68	91	2	4	21	27
Örebro »	3	7	36	68	114	3	7	46	56
Västmanlands »	—	5	24	80	109	—	5	25	30
Kopparbergs »	3	6	10	40	59	3	6	12	21
Gävleborgs »	1	4	17	85	107	1	4	23	28
Västernorrlands »	1	4	17	74	96	1	4	18	23
Jämtlands »	—	—	3	35	38	—	—	3	3
Västerbottens »	2	3	8	52	65	2	3	11	16
Norrbottens »	—	1	17	81	99	—	1	19	20
Summa *Total*	41	136	722	2 704	3 603	41	144	855	1 040
Hela riket *Sweden*	110	240	1 128	3 937	5 415	121	287	1 514	1 922

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^{1}/_{1}$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1958 Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	1958 Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 336,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.

Beställningstrafik med lastbil — November 1960

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1955: Medeltal per månad	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
2	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
3	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
4	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
5	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
6	1959: November	22 227	5,47	46 131	2 645	17,44
7	1960: Februari	22 402	5,57	40 906	2 328	17,57
8	» Maj	22 554	5,62	46 744	2 623	17,82
9	» Augusti	22 968	5,70	48 312	2 628	18,38
10	» November	[2] 23 590	5,77	51 108	2 795	18,29
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 650	4,54	8 557	462	18,52
B	Stockholms län	1 445	5,79	4 629	233	19,87
C	Uppsala län	594	6,34	830	48	17,29
D	Södermanlands län	770	5,93	1 300	74	17,57
E	Östergötlands län	1 043	6,28	1 905	108	17,64
F	Jönköpings län	857	5,89	1 325	80	16,56
G	Kronobergs län	482	6,01	432	27	16,00
H	Kalmar län	669	6,38	1 178	63	18,70
I	Gotlands län	192	4,77	243	13	18,69
K	Blekinge län	386	6,09	594	35	16,97
L	Kristianstads län	796	6,19	842	48	17,54
M	Malmöhus län	1 564	5,51	2 697	168	16,05
N	Hallands län	517	5,73	704	42	16,76
O	Göteborgs och Bohus län	1 991	4,88	5 449	309	17,63
P	Älvsborgs län	1 071	5,56	1 530	90	17,00
R	Skaraborgs län	762	6,36	1 340	71	18,87
S	Värmlands län	958	6,14	1 445	79	18,29
T	Örebro län	834	6,23	1 813	100	18,13
U	Västmanlands län	624	6,19	1 280	75	17,07
W	Kopparbergs län	886	6,29	1 368	74	18,49
X	Gävleborgs län	1 166	6,68	2 787	146	19,09
Y	Västernorrlands län	1 177	5,74	3 187	164	19,43
Z	Jämtlands län	399	5,58	800	41	19,51
AC	Västerbottens län	897	6,60	2 650	128	20,70
BD	Norrbottens län	860	6,04	2 223	117	19,00

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 66 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *November 1960*

Statistics prepared by the National Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul-distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
2	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
3	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
4	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
5	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
6	4 140	22 421	10 617	32	52	1 545	38 680	117
7	3 378	21 634	10 987	34	62	1 539	38 379	118
8	4 201	23 569	11 771	33	54	1 610	41 884	119
9	4 134	23 405	11 808	34	56	1 627	42 105	120
10	4 576	24 216	12 075	33	54	1 629	43 930	121
A	10	307	5	—	533	11	526	169
B	188	582	468	45	26	39	1 070	102
C	144	829	463	36	52	62	1 491	115
D	167	1 118	497	31	64	72	1 909	118
E	240	1 450	715	33	60	99	2 511	116
F	219	1 391	467	25	67	90	2 444	132
G	148	986	545	36	64	67	1 617	107
H	150	1 132	467	29	78	67	2 021	126
I	112	270	196	42	15	21	515	111
K	64	817	211	21	143	43	1 356	132
L	282	1 885	722	28	71	117	3 358	129
M	383	2 025	851	30	52	140	3 656	127
N	107	778	382	33	67	54	1 218	105
O	98	776	305	28	88	45	1 473	136
P	303	1 581	810	34	42	117	2 690	113
R	134	1 338	461	26	116	79	2 165	120
S	267	1 321	877	40	50	98	2 540	116
T	357	997	507	34	33	68	1 979	132
U	152	695	350	33	45	45	1 366	131
W	374	1 169	837	42	28	95	2 451	122
X	165	944	585	38	63	66	1 867	122
Y	114	639	368	37	56	44	1 203	119
Z	141	320	285	47	17	29	718	119
AC	97	448	312	41	57	29	925	122
BD	160	418	389	48	28	32	861	106

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) November 1960

For-hire lorry transport (cont.) *November 1960*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
2	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
3	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
4	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
5	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
6	215 836	18	344 995	11	63	189	3 816
7	210 110	18	347 831	11	60	173	3 539
8	228 133	18	385 174	11	59	188	3 930
9	230 071	18	390 450	11	59	185	3 937
10	245 081	18	402 438	11	61	188	4 029
A	5 329	10	5 877	9	91	178	3 428
B	4 824	22	8 229	13	59	188	3 944
C	7 445	20	13 782	11	54	185	3 907
D	10 722	18	17 901	11	60	190	4 168
E	14 304	18	24 116	10	59	198	4 234
F	14 777	17	22 098	11	67	198	4 398
G	9 499	17	14 717	11	65	195	4 251
H	11 734	17	21 816	9	54	194	4 782
I	1 635	31	2 905	18	56	177	3 948
K	9 170	15	13 723	10	67	202	5 052
L	19 949	17	31 217	11	64	207	5 276
M	19 806	18	30 887	12	64	197	4 062
N	7 162	17	12 914	9	55	186	3 718
O	8 645	17	12 781	12	68	178	3 477
P	12 807	21	20 808	13	62	193	3 940
R	15 554	14	21 782	10	71	197	4 600
S	13 239	19	21 802	12	61	185	4 160
T	11 795	17	20 533	10	57	201	4 547
U	6 832	20	12 275	11	56	192	4 240
W	10 565	23	19 934	12	53	191	4 310
X	10 409	18	19 481	10	53	182	3 991
Y	6 386	19	10 727	11	60	177	3 730
Z	2 456	29	5 408	13	45	175	3 805
AC	5 499	17	9 479	10	58	175	3 986
BD	4 538	19	7 246	12	63	173	3 586

[1] Se not 1 på föregående sida.

THE ISSUE IN BRIEF

The Central Bureau of Statistics Installs a Large Scale Computer

By Å. Pernelid

As a matter of fact the statistician has been pioneering in the field of punched card equipment. Several decades ago sorting and tabulating for census was carried out by punch card machinery. These statistical dynamics will still come to be recognized due to the fact that the 1960 census data processing work is going to be performed by electronic data processing computers in several countries over the world, even in Sweden.

The Central Bureau of Statistics is running a medium size EDP computer — IBM 650 — since one and a half year. Because 650 does not meet the requirements of the work to be performed for the 1960 census, the Central Bureau has ordered a large scale computing system — IBM 7070 (tape oriented) and 1401 with seven tape stations in all. The whole set up is to be delivered this spring.

When approaching the EDP problems in statistical data production before the decision on the installation of 650, the Central Bureau was aware of the fact that this machine did not provide a long range solution. It was primarily considered as a step by step approach, getting used to this new kind of equipment. The objectives were also to upgrade programmers and operators. This approach turned out to be as successful as expected, and the 650 adventure has revealed a lot of good experience. It might be mentioned that the justification of the 7070/1401 installation is made not exclusively on the use for statistical purposes, but even for other operations in the Governmental area whatsoever.

The Registration of Motor Vehicles

By O. Zetterberg

The bodies responsible for the central vehicle registration in Sweden deal with nearly two million vehicles. They enter over a million annual transactions in updating a number of registers. The work of keeping the registers is extremely laborious as, in all essentials, this is done by hand. At present nearly 60 persons, mainly clerical staff, are employed by the central vehicle registration bodies, approximately one-third of this number being with the Central Registry of Motor Vehicles at the Central Bureau of Statistics and two-thirds being with the Motor Vehicle Commandeering Section of the Defence Forces.

In spite of the size of the staff employed, the Central Registry, in providing the data on the country's vehicles that is now called for, has not proved satisfactory. It has been apparent to the Central Bureau of Statistics for sometime that it would be well worth reorganizing and introducing automatic data computers; this, moreover, would make such complete registration possible that all consumer interests would be satisfied. A more detailed investigation into mechanical data processing has now been made, and a systematic plan drawn up, by a Working Group consisting of representatives of the Central Bureau of Statistics, the Army Ordnance Administration, the National Organization Office and the Mathematical Machines Board.

The Working Group has reported back that a solution with the use of computers is both possible and appropriate. The main lines of the proposed systematic plan are as follows: The Central Registry of Motor Vehicles would keep a register in the form of a

magnetic tape — the aggregate tape — which would contain for each registered vehicle all the data entered on the car ownership certificate. The tape would be updated each month in line with the reports continually sent in from the county registers on new registrations, de-registrations and other transactions in the registers. The reports would be entered on punched cards which would then be converted into transaction tape, and by running through the computer the aggregate tape would be updated so as to have current status. At the same time all the statistical data would be stored on a special magnetic tape updated the previous month and which, thus, would also contain data from the beginning of the year.

The Working Group estimates that it would be possible to reduce staff requirements in the Central Registry organization from approximately 60 persons to 20. Even after taking into account the cost of mechanical processing, there remains a significant rationalization gain. With complete registration updated each month it would be possible to acquire from the Central Registry of Motor Vehicles all the statistical and individual data that hitherto have been obtained manually and, by means of special punched card indexes, outside the official registration. This is expected to be a source of considerable income to the State.

Local Savings Banks in 1959

By L. Asplund

The statistical report of the savings banks in years ending with 5 or 0 is published with the title »Allmän sparbanksstatistik» in the series Sveriges officiella statistik, and in intermediate years in this Review.

At the end of 1959 the number of savings banks (not including the Post Office Savings Bank) was 440, 134 of which had their head office in towns, while 306 were domiciled in rural communities.

The average interest rate on deposits on savings accounts was 4,39 %. The average interest rate on loans to local governments was 5,63 %, on mortgage loans 5,65 % and on loans on personal guarantee 6,63 %.

The number of depositors' savings accounts increased during 1959 by 127 000 and was 6 562 000 at the end of the year (Table 1, cols. 4—8). 5 106 million kronor were deposited in 1959, while depositors' funds on savings account at the end of the year reached 14 236 million kr, including accrued interest to the amount of 601 million kr (Table 1, cols. 9—16). The average amount per account was 2 169 kronor.

The different measures taken in order to encourage thrift are described in the publication »Allmän sparbanksstatistik 1955». Details are given in Table 2.

Data on income, expenditure, and profits are to be found in Table 3.

Liabilities of savings banks at the end of 1959 (Table 5) were:

	Million kronor
Depositors' funds (savings accounts and other accounts)	14 337
Reserve and other funds	539
Other liabilities	106
Total	14 982

Assets of savings banks at the end of 1959 (Table 4) were:

	Million kronor
Cash in hand and at banks	250
Bonds	1 378
Loans	12 973
Other assets	381
Total	14 982

Table 7 will be found to give the distribution of loans and other credits to the public, Table 6 the distribution of bonds by different kinds.

Tentative Labour Force Surveys in Sweden. II

By F. Larsson

The attempts to find a practicable method to be used in Swedish labour

force surveys, which were described in issue No. 5, 1960 of this Review, have been continued and a third pilot survey was carried out in May 1960. As in the two previous surveys, the basis of the sample has been the *population sample register*, which comprises approximately 200 000 cards (private persons). A *master sample* of some 50 000 cards was drawn from the latter. As a final step the *interview sample*, which contains rather more than 4 500 cards, was selected. The sample was preceded by the stratification of the units. The purpose of the master sample was to make successive substitutions possible; it has been proposed that one-sixth of the sample is replaced in each survey. Labour force surveys are planned to be arranged once a quarter. The principal aim of the surveys is to be the determination of the short-term variations in the different labour force components. Special interest has been focused on the determination of certain relative figures, such as the percentage of persons in the labour force and the percentage of employed persons in the labour force.

The latest pilot survey included the making of calculations of the size of the *standard error*. For an estimate of a size of 10 000 the relative standard error was 35 %, of 100 000 persons 7—12 %, and for an estimate of approximately 1 000 000 1,5—4 %. The percentage in the labour force was 61,9 ± 0,6 % and the percentage unemployed 2,2 ± 0,4 %. It has turned out that there is not much chance of obtaining greater precision by making further changes in the system of stratification. It is proposed that the younger age-groups (14—20 years) shall be somewhat over-represented in the sample so that it is possible to present special results for these groups.

Parallel with the main survey in May 1960 labour force interviews were carried out with a sample of the persons registered with the authorities as *out of work*. This information was used in order to try to improve the reliability of the estimates for the group »unemployed».

As the form used in the interview is fairly simple, it has been possible to carry out a large number of the interviews by telephone. A special test survey was made to investigate whether the *method of interview* had a systematic effect on the result. Some 1 000 persons were selected in pairs, a telephone interview and a personal interview then being made with the persons concerned in each pair. When the result was analysed there was, however, nothing to show that telephone interviews in this case would give different results from direct interviews.

So much progress has been made with the trial surveys of this type which have been undertaken that a *regular series* of surveys has been commenced, the first being conducted in November 1960. It is intended to link this survey up with the results of the 1960 census of population which takes place at about the same time. In this way a more reliable basis for the calculations of the absolute figures according to the labour force schedule would be obtained. In future surveys, too, questions of method will attract great attention, and various possible ways of improving the survey technique will be tried out. In particular, the various problems connected with the quality of the primary material will be subjected to continual analysis.

LITTERATUR

Bokanmälningar

Book Reviews

Matérn, Bertil, Spatial variation. Stochastic models and their application to some problems in forest surveys and other sampling investigations. Sthlm 1960. 144 s. (Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut. Bd 49:5.) Akad. avh. Sthlms univ.

Föreliggande arbete, som är författarens doktorsdissertation, utgör det senaste tillskottet i en lång kedja av resultat från en genom åtskilliga år genomförd fruktbar forskarinsats. Trots detta utgör arbetet en självständig enhet även om dess nivå självfallet ligger ganska högt. Framställningen är dock så pedagogiskt upplagd, att nivån ligger mycket högre än kraven på läsaren för att denne skall förstå vad som avses.

Förf. börjar med att ge sannolikhetsteoretiska modeller, avsedda att beskriva uppkomsten av den företeelse, som sedan närmare skall stickprovsvis undersökas. Behandlingen sker i flera dimensioner och särskilt är det frågan om att få fram system, innebärande att uppträdandet av en företeelse på en punkt ökar uppkomsten av företeelsen i grannskapet av denna punkt. Exempel: Om man på en viss liten yta påträffar ett träd, är det sannolikt att man kommit på ett område, där förutsättningarna för uppkomsten av en planta är större än genomsnittet; man har råkat göra undersökningen på en punkt där det finnes jord, vatten m. m. och icke på rena berget. Följaktligen finns det då större sannolikhet för att ytterligare plantor finns i närheten av den först påträffade, alltså en slags »sannolikhetssmitta» i planet. När det gäller endimensionella förhållanden är det tidigare visat, att detta betraktelsesätt helt kan återföras på fallet utan dylik smitta genom vissa enkla transformationer, men så snart man har att göra med flera dimensioner, uppkommer vid denna åskådning något essentiellt nytt. I första hand betraktar författaren det fall, då denna sannolikhetssmitta verkar likartat i alla riktningar från den punkt, där förekomsten av företeelsen observerades, men han visar också, att man genom ett enkelt grepp kan på detta fall överföra fallet av en »ellipsoidal» utbredning av sannolikhetssmittan. Exempel: Vid en skogstaxering är det troligt att ett träd står i en långsgående dal, där det är större möjlighet att nästa planta förekommer i dalens längdriktning än i dess tvärriktning, där man kanske relativt snart vid undersökningen hamnar på berget vid sidan av dalen. Dessa modeller utbyggs på ytterligare ett antal sätt, som åskådliggör skilda möjligheter och som genom numeriska och visuella exempel behagligt läggs till rätta för läsaren.

Till detta kommer så företeelser som trendvariation i den intensitet varmed den undersökta händelsen uppträder, inverkan av observationsfel på riktigheten av sampling från en dylik »smittosam» händelses förekomst och korrektion för en i den omedelbara närheten av en händelses realiserande uppträdande negativ effekt: Ett träd kan ju inte växa och frodas hur nära ett annat träd som helst.

Förf. undersöker vidare effekten av olika metoder att stickprovsmässigt undersöka en på så sätt realiserad händelse. Dels behandlar han strikt på måfå gjord provtagning, dels på olika sätt stratifierad och framför allt styrd sampling. Det visar sig att den bästa effekten ernås vid styrd sampling, där man använder sig av metoden att för varje vald punkt undersöka en cirkulär provyta kring punkten i fråga. Håller man sig till provytor av en form som lineära månghörningar, vilka helt kan utan överlappning täcka planet, blir den regelbundna sexhörningen den bästa och skillnaden mot cirkulära ytor är negligeabel. Skall man emellertid taga hänsyn till reselängder, vilket innebär hänsynstagande till såväl tids- som kostnadsmomentet, kan lösningen ligga åt annat håll. I så fall visar sig den rena linjetaxeringen kunna ge det bästa resultatet.

En effekt, som man icke kan undgå att taga hänsyn till, är effekten av begränsningen av det område, man undersöker. Denna inverkar påtagligt på spridningen av resultaten vid tillämpningen av den provyteteknik, som i en eller annan form alltid måste användas. Förf. redovisar även hur man kan komma till rätta med denna fråga.

Sammanfattningsvis må sägas, att de vägar, på vilka forskningen här slagit in, innebär ett avsevärt fördjupande av tekniken vid undersökningar av detta för praktiken ytterst betydelsefulla slag. Matérns arbete kommer troligen att i detta hänseende för lång tid stå som en av milstolparna för utvecklingen. Det är i hög grad önskvärt

att de som på olika håll praktiskt använder sig av stickprovsmetodik för undersökningar — något som ju äger rum inom flera av de områden, vars studium är av särskilt stor betydelse i dagens samhälle — tillägnar sig kunskap om de nya utvecklingslinjerna och applicerar denna kunskap på sina respektive verksamhetsfält.

Carl-Otto Segerdahl

Harman, Harry H., Modern factor analysis. Chicago 1960. 469 s. $ 10.00.

Faktoranalysen har med tiden utvecklats från en ren psykologisk teori till ett stort komplex av metoder. Författaren säger i inledningen till kap. 1: »Factor analysis is a branch of statistical science, but because of its development and extensive use in psychology the technique itself is often mistakenly considered as psychological theory.» I denna bok ligger tyngdpunkten på metodsidan. Den moderna faktoranalysen innehåller element från matematiken, statistiken och psykologin och kan tillämpas inom flera av de samhällsvetenskapliga forskningsområdena. Enormt mycket har skrivits om faktoranalys under de senaste 30 åren. Att ge en presentation av faktoranalysen, med alla dess problem och metoder, som kastar ljus över den snabba utveckling, som ägt rum inom området under dessa år, förefaller att vara en svår uppgift. Författaren har dock lyckats mycket bra med detta.

Framställningen är klar och redig och så pass utförlig att en läsare med elementära kunskaper i matematik och statistik inte torde ha några svårigheter att läsa boken. Matriser används omväxlande med explicit utskrivning av uttryck. Författaren förutsätter dock ej att läsaren är bekant med matriser utan har ett särskilt kapitel med matrisalgebra (kap. 3). Genom att konsekvent belysa de teoretiska resonemangen och formlerna med exempel, artificiella eller verkliga, har författaren lyckats uppnå ett slags syntes av teori och empiri som gör det lättare för läsaren att förstå innehållet. Men detta är också en nackdel, ty därigenom har gränsen mellan teori och empiri blivit suddig. Man har ibland svårt att skilja på vad som hör till modellen och vad som är metoder för att estimera eller pröva modellen. Geometriska betraktelsesätt gör det ofta lättare att förstå faktoranalysens problem. Författaren har ägnat ett helt kapitel (kap. 4) åt geometriska begrepp och tolkningar, som är väsentliga i faktoranalysen. Även i de övriga kapitlen belyses olika problem med geometriska resonemang. Många figurer med koordinatsystem i två och tre dimensioner finns.

En bra sak anser anmälaren det vara, att författaren har lagt så stor vikt vid de numeriska problemen. En faktoranalytiker, som ej behärskar det praktiska handhavandet av data, är hjälplös, han må kunna aldrig så mycket teori. För att nämna några exempel, så genomgås på sid. 36—43 metoder, tillämpliga vid handräkning, för lösning av lineära ekvationssystem och för invertering av matriser. Framställningen är här utförlig. Fullständiga räknescheman ges och illustreras med exempel. Men faktoranalytikerna har, klokt nog, alltmer börjat att använda sig av de elektroniska matematikmaskinerna för att lösa sina numeriska problem. Därför är det angeläget att man har en viss orientering om matematikmaskiner, deras verkningssätt och kapacitet. Även detta önskemål har författaren i viss mån tillgodosett. Han ger på några olika ställen i boken förslag på problem som med fördel löses med hjälp av matematikmaskiner. Därvid visas hur sådana problem bör »programmeras» innan själva kodningen tar vid. Så t. ex. presenteras på sid. 179—185 Jacobis klassiska metod för beräkning av egenvärden och egenvektorer till symmetriska matriser. Ett fullständigt flödesschema med utförliga blockkommentarer ges.

Bokens disposition är i stort sett densamma som i författarens och Karl J. Holzingers bok »Factor Analysis» från 1941. En del stoff är direkt hämtat från denna bok, men åtskilligt är nytt. Boken är indelad i 4 huvudavdelningar. I den första av dessa (Foundations of Factor Analysis) presenteras den faktoranalytiska modellen både utan och med matriser, geometriska tolkningar av densamma samt kommunalitetsproblemet. I del 2 (Direct Solutions) presenteras en mängd metoder (Two-factor Solution, Bi-factor Solution, Principal-factor Solution, Centroid Solution, Multiple-Group Solution) för att estimera faktorladdningarna efter det att kommunaliteterna är bestämda. I del 3 (Derived Solutions) ges sedan en mängd grafiska och analytiska metoder att rotera denna faktorladdningsmatris till ett psykologiskt tolkbart ortogonalt eller icke-ortogonalt system. Del 4 (Special Topics) behandlar estimation av faktorvärden och statistisk hypotesprövning i modellen. Dessutom innehåller boken en mängd övningsexempel med lösningar och en ganska fullständig bibliografi.

I anmälarens tycke har den statistiska problematiken blivit alltför ytligt behandlad. Detta beror delvis kanske på att denna ännu i dag är underutvecklad. Åtskilligt har gjorts, men åtskilligt återstår att göra innan alla metoder blir statistiskt tillfredsställande.

I boken presenteras endast metoder för att estimera faktorladdningarna, som är tvåstegsprocedurer: först »estimerar» man kommunaliteterna och sedan estimerar man faktorladdningarna från den reducerade korrelationsmatrisen. Ingen hänsyn tas därvid till den statistiska variabiliteten. Kommunalitetsproblemet förefaller att vara omöjligt att lägga till grund för en till-

fredsställande statistisk behandling. I kap. 5 borde Whittles, Lawleys och Tuckers metoder att eliminera kommunalitetsproblemet ha nämnts. Med dessa metoder kan man estimera faktorladdningarna direkt utan att först bestämma kommunaliteterna. Estimationen vilar där på en, ur statistisk synpunkt, fastare grund.

På sid. 79 ställer författaren frågan: »How much can the rank of the n:th order correlation matrix be reduced by a suitable choice of diagonal values (communalities)?» Detta är inte den relevanta frågan. Vi måste också tillägga restriktionen att den reducerade matrisen skall kunna tolkas som en kovariansmatris, dvs. den måste vara positivt semidefinit. Utan detta bivillkor kan det nämligen inträffa att vissa faktorladdningar blir imaginära. Att svaret på *denna fråga med och utan denna restriktion* kan bli helt olika är lätt att ge exempel på. Innan ovanstående fråga har ställts har författaren gett en mängd villkor, som kommunaliteterna måste uppfylla för att den reducerade matrisen skall ha en given rang (1 eller 2). Dessa formler är värdelösa, av samma anledning som ovan. Även om de är exakt uppfyllda, så har vi ingen garanti för att den reducerade matrisen är positivt semidefinit, vilket den måste vara om faktoranalysen skall ha någon mening.

I kap. 16 (Measurement of Factors) har Whittles enkla minstakvadratmetod helt blivit bortglömd, vilket är en stor brist. Likaså saknar man metoder för att estimera faktorladdningarna, då man har en viss förhandsinformation om faktorstrukturen.

På sid. 13 i formel (2.7) har ett likhetstecken råkat bli ett minustecken.

På grund av att boken behandlar de flesta metoder inom faktoranalysen, kan boken rekommenderas som en handbok åt psykologer, pedagoger och sociologer.

K.-G. Jöreskog

(forts. från sid. 57)

Indonesien INS-48-D

Industriell statistik. Ett år. Bistå industriministeriet i frågor rörande insamling av data om produktion, sysselsättning, råmaterial och investeringar. Ge råd beträffande mekaniska hjälpmedel och personalutbildning. Engelska. 27 januari.

Irak IRAQED-14

Skolstatistik. Ett år. Bistå undervisningsdepartementet vid organisation av en statistisk avdelning, vid genomförande av en nationell survey och prognos samt vid personalutbildning. Engelska.

Iran IRA-48-A

Ekonomisk och social statistik. Ett år. Vid den statistiska centralbyrån ge råd rörande insamling, bearbetning och publicering av statistiskt material. Dra upp riktlinjer för rapportering och utbildning. Franska och engelska. 10 februari.

Nigeria NIG-46-A

Demografisk statistik. Två år. Deltaga i planering och genomförande av en förestående folkräkning omfattande hela federationen. Engelska. 3 februari.

Nigeria NIG-48-B

Ekonomisk statistik. Två år. Organisera och genomföra träningskurser för tjänstemän inom den centrala och regionala förvaltningen. Engelska. 3 februari.

Sudan SUD-45-A (OPEX)

Biträdande direktör vid statistisk centralbyrå. Ett år. Taga ansvar för byråns tekniska arbete och föreslå förbättringar i nativitets- och mortalitetsstatistiken samt i de årliga nationalinkomstberäkningarna. Engelska. 27 januari.

Tunisien TUN-47-A

Nationalräkenskap. Ett år. Bearbeta data från de senaste årens nationalräkenskaper och föreslå förbättringar i det framtida materialet. Utbilda personal i modern teknik. Franska. 10 februari.

Indien IND-48-A

Statistisk träning och undervisning. — se Stat. T. nr 12/1960.

Egypten UAR-48-B

Teoretisk och tillämpad statistik. — se Stat. T. nr 12/1960.

Utkom från trycket den 31 jan. 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

2 · 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

Stockholm 1961. Kungl. Boktr. P. A. Norstedt & Söner

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, anskn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 2 FEBRUARI 1961

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 96

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 97
Preliminär försäkringsstatistik för andra halvåret 1960 100
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 109
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter 97, 110
Nötkreatursräkningen den 10 oktober 1960 och dess resultat i jämförelse med tidigare räkningar 131
Konkurser och protesterade växlar 132
Brott som kommit till polisens kännedom 97, 134
Vägtrafikolyckor:
Vägtrafikolyckor 1960. Preliminära uppgifter 136
Månadsuppgifter 142
Års- och kvartalsuppgifter 146
Städernas finanser 1959 148
Landstingens finanser 1959. Preliminära uppgifter 151
Förmögenhetsfördelningen 1959. Preliminär redogörelse 154

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN and Unesco Technical Assistance 96

TABLES

Commentary 97
Preliminary insurance statistics, July—December, 1960 100
Local savings banks statistics, quarterly 109
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data 97, 110
Census of livestock: October, 1960 131
Bankruptcies and protested bills 132
Offences known to the police 97, 134
Road traffic accidents:
Road traffic accidents in 1960. Preliminary data 136
Monthly data 142
Annual and quarterly data 146
Town finance in 1959 148
County council finance in 1959. Preliminary data 151
Distribution of property in 1959. Preliminary data 154

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and Unesco Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Irak IRQ-41-B

Finansstatistik. Ett år. Bistå finansdepartementet vid reorganisationen av de statistiska avdelningarna, vid en nyklassificering av budgeten och vid utarbetande av budgetrapporter. Även deltaga i planeringsdepartementets utarbetande av nationalinkomststatistik. Engelska. 17 mars.

Nigeria NIG-48-C

Ekonomisk statistik. Två år. Planera en statistisk enhet vid byrån för ekonomisk planering i östra regionen. Övervaka arbetet och personalutbildningen den första tiden. Engelska. 10 mars.

Nigeria NIG-48-D

Ekonomisk statistik. Två år. Planera en statistisk byrå vid finansdepartementet. Övervaka arbetet och personalutbildningen den första tiden. Engelska. 10 mars.

Filippinerna PHI-47-D

Nationalinkomststatistik. Ett år. Undervisa vid universitetet i Manila och ge råd åt skilda institutioner rörande insamling och analys av data för nationalinkomstberäkningar med särskild hänsyn till ekonomisk planering. Engelska.

Sierra Leone, SIERRED 4

Skolstatistik. Ett år. Planera en statistisk byrå vid undervisningsdepartementet och starta det skolstatistiska forskningsarbetet. Engelska. 31 mars.

Somalia SOM-48-G

Statistisk sampling. Ett år. Starta ett sampling-program som ger uppgifter om jordbruksproduktion, konsumtion, befolkning och andra samhällsekonomiska aspekter. Engelska.

Somalia SOM-48-H

Utrikeshandelsstatistik. Sex månader. Bistå vid integreringen av handelsstatistiken för landets två regioner. Genomföra import- och exportberäkningar i enlighet med internationell praxis samt utarbeta en handbok för tullpersonal. Engelska.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor*

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 110.

Larger commercial enterprises

1 Number of employees

Income

2 Gross profit
3 Sundry
4 Total

Expenditure and net profit

5 Interest
6 Depreciation
7 Taxes
8 Pension funds
9 Sundry
10 Net profit
11 Total

Gross profit account

12 Sales proceeds
13 Added: Inventories at end of accounting period
14 Total
15 Deducted: Inventories at beginning of accounting period
16 Purchase of goods
17 Expenses
18 Excise duty
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 Inventories; variation in value
23 Inventories; variation in volume (rough estimate)
24 Wages and salaries
25 Costs of pension and pension insurance
26 Rent
27 Declared dividends
28 Paid dividends

Brottsligheten. Antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende) har år 1960 under vart och ett av årets kvartal visat en viss minskning i jämförelse med motsvarande kvartal år 1959. För fjärde kvartalet 1960 redovisas 66 375 sådana brott mot 68 516 vid samma tid år 1959, vilket innebär en minskning med omkring 3 %.

I vad mån dessa uppgifter rörande den till polisens kännedom komna strafflagsbrottsligheten är ägnade att belysa strafflagsbrottslighetens verkliga omfattning, är beroende av skilda faktorer, bl. a. anmälningsfrekvensen. Erinras må även att en del av de till polisen anmälda brotten avser förment brottsliga förfaranden, vilka senare konstateras icke vara brott. Viss osäkerhet torde vidare kunna föreligga såvitt angår det tillskott av icke anmälda brott, vilket framkommer vid utredningen av de under året anmälda brotten. Detta tillskott av brott torde emellanåt i sin helhet belasta fjärde kvartalets siffror.

Tabellen på nästa sida visar för vissa grupper av strafflagsbrott dels antalet sådana brott under fjärde kvartalet åren 1959 och 1960 dels brottstalens procentuella förändring. Härjämte meddelas motsvarande preliminära årssiffror. De redovisade brottsgrupperna är i huvudsak sådana som antagits bättre än andra ägnade för jämförelser av brottslighetens förändringar i tiden. I tabellen är medtagna uppgifter även om dels totalantalet strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), dels vissa av de brott enligt specialförfattningar, vilka kan föranleda urbota straff, nämligen lönnbränningsbrott och rattfylleribrott.

Av sammanställningen framgår bl. a., att enligt de preliminära siffrorna brottsgruppen våld eller hot mot tjänsteman (10 kap. 1—3 §§ SL) under år 1960 visar ökning med omkring 22 %. För rånbrotten noteras en ökning med nära nog 17 % och för våldtäktsbrotten med omkring 14 %. Någon ökning

Brottslighetens förändringar sedan föregående år, 4:e kvartalet resp. 1—4:e kvartalen 1960

Offences known to the police. Percentage change since the preceding year

Brott		Antal 4 kv.		Diff. i %	Antal 1—4 kv.		Diff. i %
		1959	1960		1959	1960	
SL (utom 11: 10 och 11)		68 516	66 375	96,9	273 882	269 001	98,2
Därav							
10: 1—3	Våld el. hot mot tjänsteman	159	211	132,7	638	779	122,1
10: 4	Våldsamt motstånd	402	435	108,2	1 761	1 747	99,2
14: 1, 3	Mord, dråp	12	14	116,7	53	38	71,7
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	2	2	—	10	15	150,0
15: 12—15a	Våldtäkt	95	119	125,3	404	461	114,1
20: 1, 4, 10	Stöld, grov stöld[1]	14 615	14 861	101,7	56 486	57 736	102,2
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	12 994	13 469	103,7	52 976	56 654	106,9
20: 1-4, 6, 10	Tillgrepp av:						
	Bil	4 945	5 010	101,3	17 933	18 306	102,1
	Motorcykel	875	650	74,3	4 414	3 270	74,1
	Moped	3 293	2 555	77,6	12 359	10 846	87,8
	Cykel	9 576	7 633	79,7	44 833	36 333	81,0
20: 5	Rån	110	125	113,6	408	477	116,9
Andra författningar:							
Lönnbränning		36	49	136,1	163	157	96,3
Rattfylleri		3 075	3 105	101,0	13 246	12 638	95,4

[1] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

visar även inbrottsstölderna samt den enkla och grova stölden (20 kap. 1, 4, 10 §§ SL), medan däremot tillgreppen av motorcyklar (utom mopeder) samt av mopeder och av trampcyklar minskat i antal. Minskningen av de nyssnämnda tre slagen av fordonstillgrepp växlar mellan omkring 12 % och 26 %. Även för år 1959 visade dessa tillgreppsbrott minskning. Den minskning av biltillgreppen, som ägde rum sistnämnda år, har däremot år 1960 efterträtts av en ökning med något mer än 2 %. Tillsammantagna visar motorfordonstillgreppen (inkl. mopeder)[1] under år 1960 en minskning i jämförelse med föregående år uppgående till ej fullt 7 %. Utvecklingen i de tre största städerna är i dessa hänseenden icke helt densamma som för hela riket. Inbrottsstölderna visar sålunda ökning endast i Malmö och stöldbrotten (20 kap. 1, 4, 10 §§ SL) endast i Stockholm. Antalet biltillgrepp har något minskat i Stockholm (ca 3 %), och antalet rånbrott i Malmö (14 %), där däremot antalet mopedtillgrepp tvärtom ökat i antal (ca 7 %).

Av antalet biltillgrepp i hela riket (18 306) har inemot 44 % (8 004) stannat vid försök.

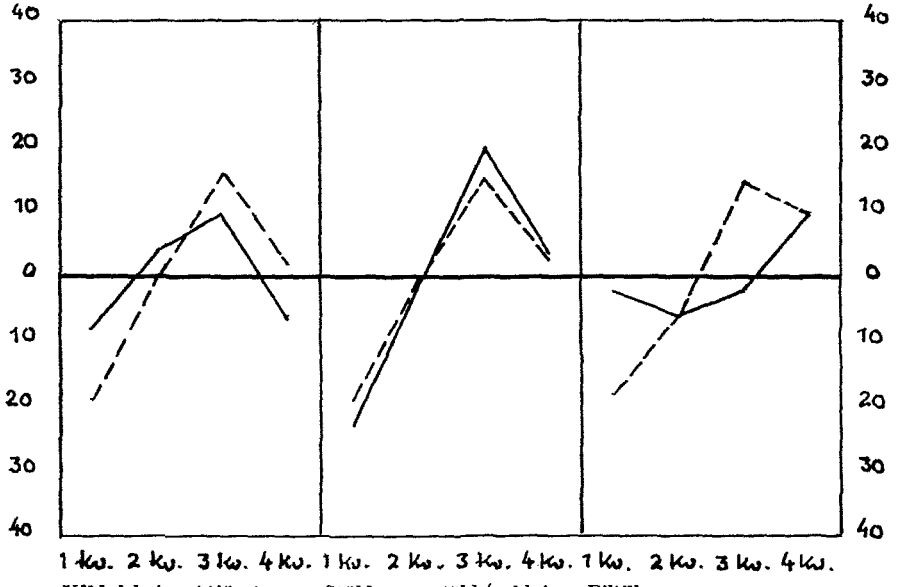
Diagrammet visar de kvartalsvisa förändringarna i brottslighetens omfattning för vissa grupper av strafflagsbrott i förhållande till årsmedelvärdet under åren 1959 och 1960.

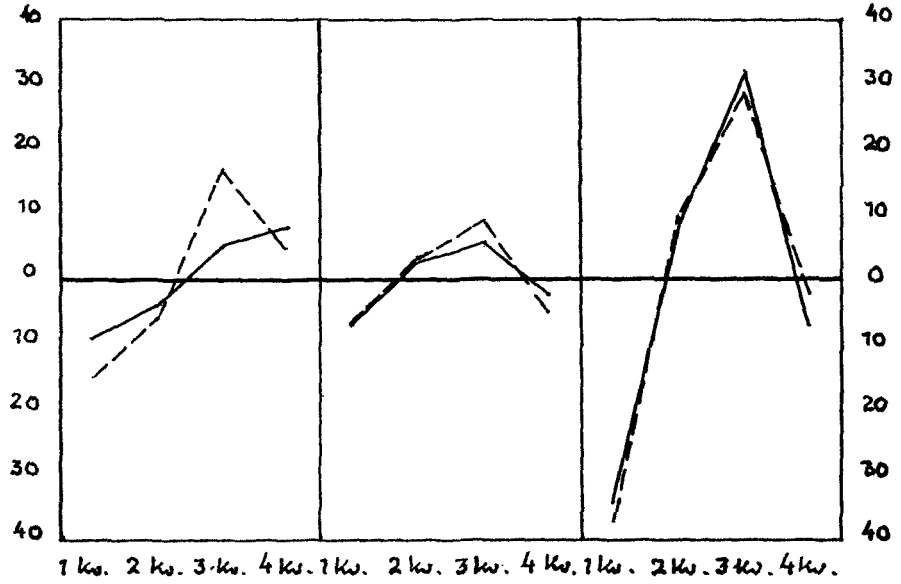
Det framgår, att våld eller hot mot tjänsteman och våldsamt motstånd (10 kap. 1—4 §§ SL) är vanligast under tredje kvartalet. Inbrottsstölderna visar jämförelsevis små kvartalsvariationer. Den avtagande frekvensen under fjärde kvartalet innebär en avvikelse i förhållande till utvecklingen åren 1957 och 1958. Stölderna, inberäknat grov stöld (20 kap. 1, 4 §§ SL utom inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel) kulminerar under tredje kvartalet. Detsamma gäller i utpräglad grad de polisanmälda rattfylleribrotten. För biltillgreppen har den olika brotts-

[1] En uppdelning av motorfordonstillgreppen efter det tillgripna fordonets art föreligger först fr. o. m. år 1957.

Brottslighetens kvartalsvariationer, %

Offences known to the police. Quarterly percentage changes. Cf page 98

utvecklingen under åren 1959 och 1960 medfört att kvartalsavvikelserna från årsmedelvärdet är större under det senare än under det förra året. Maximum har vidare mellan de båda åren förskjutits från fjärde till tredje kvartalet.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 134.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance to a public officer performing his duty
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly behaviour)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide (incl. attempts at)
Procuring abortion (incl. attempts at)
» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape (incl. attempts at)
» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age (incl. attempts at)
Other indecent assaults (incl. attempts at)
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson (incl. attempts at)
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary (incl. attempts at)
Unauthorized takings and thefts of motorcars (incl. attempts at)
motor cycles »
mopeds »
pedal cycles »
Robbery (incl. attempts at)
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: restaurant, hotel and taxi cab frauds
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Malicious damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly behaviour)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery
Driving motor vehicles under influence of drink
False or negligent income-tax return

Preliminär försäkringsstatistik för andra halvåret 1960

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen[1] *förvaltade tillgångar*

Nominalvärdet av riksbolagens *tillgångar* uppgick vid utgången av 1960 till över 17 miljarder kronor. Ökningen under 1960 utgjorde, liksom under 1959, ca 1 miljard, varav 527 mkr föll på första halvåret och 407 mkr på andra halvåret. Av hela ökningen kom ca 50 % (*f.* å. 60 %) på SPP, vilket visar att kapitalbildningen ännu inte hunnit nämnvärt påverkas av pensionsreformen. Tillgångarnas fördelning på skilda placeringsobjekt vid utgången av första och andra halvåret 1960 framgår av *tab. 1.* För jämförelse har i tabellen medtagits motsvarande siffror vid slutet av åren 1958 och 1959.

Placeringsförändringarna uttryckta i aktuella kontantvärden — dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. — ger en ökning av tillgångarna under andra halvåret 1960 av 474 mkr. Detta belopp utgör skillnaden mellan en bruttoökning av 1 120 mkr och en bruttominskning av 646 mkr. Bruttoförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1958—dec. 1960 redovisas i *tab. 2.*

[1] Redovisningen avser *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, häradsoch sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1958 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt 31/12 1958—31/12 1960. Nominella belopp
Assets*[1] *of Swedish nation-wide companies, by kind of object. Nominal values

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckn. liv- och sjukförs.-bolag *Life and sickness insurance companies*			
	31/12 1958	31/12 1959	30/6 1960	31/12 1960	31/12 1958	31/12 1959	30/6 1960	31/12 1960
Fastigheter[2] *Real property*[2]	640	667	704	710	345	364	393	391
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	406	444	470	515	205	236	255	275
Svenska *Swedish*	388	427	454	498	205	236	255	275
Utländska[3] *Foreign*	18	17	16	17	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 721	5 205	5 383	5 603	3 513	3 925	4 057	4 227
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 751	2 964	3 045	3 117	2 109	2 297	2 366	2 418
Övriga fastigheter *Other buildings*	1 970	2 241	2 338	2 486	1 404	1 628	1 691	1 809
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 506	1 578	1 623	1 646	1 386	1 457	1 494	1 513
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 155	1 186	1 199	1 215	1 055	1 085	1 090	1 102
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	351	392	424	431	331	372	404	411
Obligationer *Bonds*	6 469	6 853	7 139	7 310	5 701	6 063	6 311	6 461
Svenska *Swedish borrowers*	6 307	6 721	6 989	7 162	5 609	5 995	6 232	6 385
Issued by								
Statens o. statsgar.[3]	2 389	2 640	2 832	2 975	2 110	2 336	2 509	2 645
Statsskuldförbind.	25	25	35	25	20	20	30	20
Hypoteksbankens	524	530	533	531	492	498	498	497
Stadshypotekskassans	1 521	1 693	1 761	1 822	1 419	1 581	1 643	1 694
Bostadskreditkassans	389	421	427	433	349	376	380	384
Skeppshypotekskass:s	25	28	25	24	11	13	12	12
Övr. hyp. o. int.bol.	72	74	81	83	66	69	76	76
Kommuners *Municipalities*	614	591	587	570	552	531	526	506
Trafik- o. industri- *Traffic,shipping*								
bolags *and ind.comp.*	716	686	678	673	580	559	547	542
Övriga *Others*	32	33	30	26	10	12	11	9
Utländska[3] *Foreign borrowers*	162	132	150	148	92	68	79	76
Förlagsbevis *Debentures*	149	151	142	137	71	76	72	70
Andra värdehandlingar[4] *Other securities*	385	[3] 410	[3] 397	[3] 398	243	265	255	253
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	..	235	229	225	..	162	157	148
Övriga *Others*	..	175	168	173	..	103	98	105
Livlån *Policy loans*	607	614	605	565	607	614	605	565
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	217	237	223	209	52	53	34	41
Summa *Total*	15 100	16 159	16 686	17 093	12 123	13 053	13 476	13 796

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [3] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [4] Exkl. Framtidens lån till fyra återförsäkrare utgörande ult. 1958 143, 1959 134 och 1960 125 mkr.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning, dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp, med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för olika perioder jan. 1958—dec. 1960. Tabellen upptar även vissa huvudposter av inkomster och utgifter, dock icke för den senaste tvåmånadersperioden.

Vissa huvudposter av *in- och utbetal-*

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1958—dec. 1960 ***Gross and net changes of investments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Jan. —febr.	313	343	305	153	151	126	160	192	179
Mars —april	319	311	434	138	116	228	181	195	206
Maj —juni	259	291	256	112	138	121	147	153	135
Juli —aug.	225	241	278	102	94	125	123	147	153
Sept.—okt.	350	367	358	180	178	183	170	189	175
Nov.—dec.	422	477	484	158	203	338	264	274	146
Hela året *Whole year*....	1 888	2 030	2 115	843	880	1 121	1 045	1 150	994
Därav:									
Juli—dec. *Of which July—Dec.*	997	1 085	1 120	440	475	646	557	610	474

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1958—dec. 1960
Net result of the activities of Swedish nation-wide companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1958	1959			1960		
	Jan.–dec.	Jan.–dec.	Juli–dec.	Nov.–dec.	Jan.–dec.	Juli–dec.	Nov.–dec.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*..	1 045	1 150	610	274	994	474	146
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	68,5	78,2	35,5	17,2	87,6	40,6	17,6
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	48,5	51,0	21,4	12,8	58,5	25,1	12,0
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*.....	68,9	75,4	31,6	10,6	90,9	44,3	25,0
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	43,5	56,6	20,4	6,9	60,2	28,7	16,1
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 0,4	2,8	3,9	6,6	— 3,3	— 3,7	— 7,4
Nettoresultat *Net result*	1 046	1 146	605	267	997	477	153
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 052	2 127	1 083	437	..	..	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	573	655	337	137	..	..	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*.....	1 041	1 105	576	216	..	..	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—okt. 1959 och 1960

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—okt.								Jan.—dec.	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	450	469	401	359	839	882	1 690	1 710	505	369
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	244	269	166	194	108	107	518	570	206	231
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	333	373	62	70	494	538	889	981	74	84
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	361	365	505	483	453	451	1 319	1 299	637	516

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

ningar har för perioden jan.—okt. 1959 och 1960 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4.* I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten var 20 mkr högre under jan.—okt. 1960 än under motsvarande period 1959. I skadebolagen ökade premieintäkten med 43 mkr och i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) med 19 mkr. I SPP minskade premieintäkten med 42 mkr.

Brutto- resp. nettoökningarna under första halvåret 1960 med fördelning på skilda placeringsobjekt har tidigare publicerats i Statistisk Tidskrift häfte 8, 1960. Motsvarande siffror för andra halvåret 1960 återges i *tab. 5* resp. *tab. 6.*

Som ett led i 1950-talets svenska kreditpolitik ingick överenskommelser som träffats mellan riksbanken och försäkringsbolagen och rekommendationer som riksbanken riktat till bolagen rörande placeringsinriktningen. I jan. 1960 upphävdes efter överläggningar mellan riksbanken och försäkringsbolagen den rekommendation som grundats på de 1952 överenskomna placeringsreglerna. I stället rekommenderade riksbanken att livbolagen i fortsättningen skulle placera minst 75 % och sakbolagen minst 50 % av sin kapitalökning i s. k. prioriterade tillgångar. Som prioriterade tillgångar anses — förutom kassa, checkar och nettotillgodohavanden i banklån mot obligationer eller i annan form till staten, hypoteksbanken och bostadssektorn. Lån mot säkerhet i bostadsfastighet anses som prioriterat endast om det avser *ny* fastighet, som till minst 50 % består av bostäder.

Hur överenskommelserna med och rekommendationerna från riksbanken påverkat bolagens placeringsinriktning kommer till uttryck i tab. 5 och 6. Av tab. 5 framgår, att av det belopp bolagen placerat under andra halvåret 1960 (*bruttoökningarna* med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodo-

Tab. 5. Kontantvärden av placeringarnas bruttoökningar i riksbolagen under andra halvåret 1960

Cash values of gross increases in investments during July—Dec. 1960

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Juli–aug.	Sept.–okt.	Nov.–dec.	Juli–dec.	Juli–aug.	Sept.–okt.	Nov.–dec.	Juli–dec.
Fastigheter *Real property*	11	8	15	34	9	4	12	25
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	18	34	25	77	13	27	10	50
Svenska *Swedish*	16	34	25	75	13	27	10	50
Utländska[1] *Foreign*	2	0	0	2	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	71	76	164	311	46	43	125	214
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	29	35	35	99	21	21	27	69
Övriga fastigheter *Other buildings*	42	41	129	212	25	22	98	145
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	8	9	29	46	7	5	26	38
Lån till kommun *Loans to municipalities*	4	7	23	34	3	4	20	27
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	4	2	6	12	4	1	6	11
Obligationer *Bonds*	160	218	216	594	154	200	200	554
Svenska *Swedish borrowers*	159	216	213	588	154	200	200	554
Issued by								
Statens o. statsgar.[1] *the Government*	146	170	156	472	142	166	153	461
Statsskuldförbind. » »	12	6	0	18	12	6	—	18
Hypoteksbankens	0	—	—	0	0	—	—	0
Stadshypotekskassans	1	27	34	62	0	19	31	50
Bostadskreditkassans *Mortgage companies*	0	7	4	11	0	4	3	7
Skeppshypotekskass:s	—	—	0	0	—	—	0	0
Övr. hyp. o. int.bol.	—	0	1	1	—	—	1	1
Kommuners *Municipalities*	—	—	7	7	—	—	3	3
Trafik- o. industri- *Traffic, shipping*								
bolags *and ind.comp.*	0	6	11	17	0	5	9	14
Övriga *Others*	—	0	0	0	—	0	0	0
Utländska[1] *Foreign borrowers*	1	2	3	6	—	0	0	0
Förlagsbevis *Debentures*	0	1	1	2	0	0	1	1
Andra värdehandlingar[1] *Other securities*	6	11	27	44	1	3	16	20
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	0	4	16	20	—	0	9	9
Övriga *Others*	6	7	11	24	1	3	7	11
Livlån[2] *Policy loans*	..	(1)	(7)	(8)	..	(1)	(7)	(8)
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[2] *Cash at banks and in hand*	(4)	..	..	(4)	..	..	(16)	(16)
Summa *Total*	278	358	484	1 120	230	283	413	926

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [2] Endast nettoförändringar angives.

havanden) 44 % avsåg statslån, 16 % bostadslån (inteckningslån och lån till hypoteksinrättningar), 5 % utlånats till kommuner (inräknat av kommuner garanterade lån), 10 % använts för inköp av fastigheter och aktier samt 25 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt. För enbart liv- och sjukbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 53 %, 14 %, 5 %, 8 % och 20 %.

Förändringarna i placeringsinriktningen belyses ytterligare i *tab. 7*, där placeringsobjekten enligt tab. 1 och *nettoökningarna* under 1959—1960 för-

Tab. 6. Kontantvärden av placeringarnas nettoökningar i riksbolagen under andra halvåret 1960

Cash values of net increases in investments during July—Dec. 1960

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Juli–aug.	Sept.–okt.	Nov.–dec.	Juli–dec.	Juli–aug.	Sept.–okt.	Nov.–dec.	Juli–dec.
Fastigheter *Real property*	9	— 0	11	20	7	4	8	19
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	6	25	17	48	4	20	6	30
Svenska *Swedish*	4	25	20	49	4	20	6	30
Utländska[1] *Foreign*	2	0	— 3	— 1	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	49	42	129	220	36	28	106	170
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	24	23	23	70	18	16	20	54
Övriga fastigheter *Other buildings*	25	19	106	150	18	12	86	116
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	4	2	19	25	3	— 1	17	19
Lån till kommun *Loans to municipalities*	— 0	1	15	16	— 0	— 1	12	11
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	4	1	4	9	3	— 0	5	8
Obligationer *Bonds*	87	107	—21	173	83	94	—27	150
Svenska *Swedish borrowers*	89	107	—23	173	85	94	—27	152
Issued by								
Statens o. statsgar.[1] *the Government*	89	83	—33	139	84	81	—32	133
Statsskuldförbind. » »	12	— 4	—17	— 9	12	— 4	—17	— 9
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	0	— 1	— 0	— 1	0	— 1	— 0	— 1
Stadshypotekskass:s *Mortgage companies*	1	27	33	61	0	19	31	50
Bostadskreditkassans *Mortgage companies*	0	5	1	6	0	2	2	4
Skeppshypotekskassans *Mortgage companies*	— 1	— 1	— 0	— 2	— 0	— 0	0	— 0
Övr. hyp. o. int.bol. *Mortgage companies*	— 0	0	1	1	— 0	—	0	— 0
Kommuners *Municipalities*	— 7	— 2	— 6	—15	— 7	— 2	— 9	—18
Trafik- o. industribolags *Traffic, shipping and ind.comp.*	— 4	— 0	0	— 4	— 3	— 1	— 0	— 4
Övriga *Others*	— 1	— 0	— 2	— 3	— 1	0	— 2	— 3
Utländska[1] *Foreign borrowers*	— 2	— 0	2	— 0	— 2	0	— 0	— 2
Förlagsbevis *Debentures*	0	— 2	— 4	— 6	0	— 0	— 2	— 2
Andra värdehandlingar[1] *Other securities*	— 4	5	— 2	— 1	— 4	0	1	— 3
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	— 7	1	2	— 4	— 5	— 2	— 1	— 8
Övriga *Others*	3	4	— 4	3	1	2	2	5
Livlån *Policy loans*	— 2	1	7	6	— 2	1	7	6
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	4	— 5	—10	—11	— 4	— 3	16	9
Summa *Total*	153	175	146	474	123	143	132	398

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten.

delats mellan olika låntagargrupper. Uppdelningen på låntagargrupper ansluter sig till den gruppering som verkställts beträffande försäkringsbolagen i tab. 1 i Kreditmarknadsutredningens betänkande SOU 1960: 16. Tabellen visar att av bolagens placeringar vid utgången av år 1960 bostadssektorn dominerade med 36 %, statslånen upptog 18 %, kommunlånen 13 % och lånen till näringslivet i övrigt 29 % (livlån, kontanter och banktillgodohavanden upptog tillhopa 4 %). Statslånens andel i nettoökningarna visade en kraftig ökning under 1960. Stats-

Tab. 7. Placeringarnas fördelning mellan olika låntagargrupper 31/12 1958—31/12 1960
Investments by different groups of borrowers

	Samtliga riksbolag *All nation-wide companies*						
	Tillgångar[1] *Assets*[1]				Nettoökningar[2] *Net change of investments*[2]		
	31/12 1958 %	31/12 1959 %	30/6 1960 %	31/12 1960 %	1959 %	1960 %	Juli.–dec. 1960 %
Staten (obligationer m. m.) *Government (bonds etc.)*	16,0	16,5	17,2	17,6	21,5	33,5	27,4
Kommuner[3] *Municipalities*[3]	14,0	13,4	13,2	12,9	4,4	5,0	2,2
Lån till kommun *Loans to municipalities*	7,6	7,3	7,2	7,1	2,7	2,8	3.4
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	2,3	2,4	2,5	2,5	3,6	4,1	2,0
Obligationer *Bonds*	4,1	3,7	3,5	3,3	— 1,9	— 1,9	— 3,2
Bostäder *Residential bldgs*	35,6	36,0	36,1	36,1	40,6	33,3	33,3
Egna fastigheter[4] *Real property*[4]	4,2	4,1	4,2	4,2	4,3	2,9	4,2
Svenska inteckningslån *Mortgages*	18,3	18,4	18,3	18,2	18.3	15,4	14,8
Obligationer (hypoteksinrättn.)[4] *Bonds (mortgage companies)*[4]	13,1	13,5	13,6	13,7	18,0	15,0	14,3
Jordbruk (obligationer)[5] *Agriculture (bonds)*[5]	3,5	3,3	3,2	3,1	0,6	0,1	— 0,2
Övriga placeringar *Other investments*	25,5	25,5	25,4	25,8	28,7	29,3	38,3
Svenska aktier och andra andelsbevis *Swedish shares*	2,6	2,6	2,7	3,0	6,2	8,5	10,3
Svenska int.lån i övriga fastigheter *Swedish mortgages in other bldgs*	13,1	13,9	14,1	14,5	24,4	24,2	31,6
Övriga svenska obligationer och förlagsbevis *Other Swedish bonds and debentures*	6,1	5,6	5,2	5,0	— 1,6	— 3,5	— 3,2
Andra värdehandlingar[6] *Other securities*[6]	2,5	2,5	2,4	2,3	1,9	— 1,4	— 0,2
Utländska aktier och obligationer *Foreign shares and bonds*	1,2	0,9	1,0	1,0	— 2,2	1,5	— 0,2
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	1,4	1,5	1,3	1,2	4,0	— 2,6	— 2,3
Livlån *Policy loans*	4,0	3,8	3,6	3,3	0,2	1,4	1,3
Summa *Total*	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

[1] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [2] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [3] Inkl. krediter avseende rena bostadsändamål. *Loans to residential bldgs included.* — [4] Huvudsakligen bostäder. *Residential bldgs mainly.* — [5] Upptar endast hypoteksbankens obligationer. Annan placering i jordbruk framgår ej av uppgifterna. *Only bonds issued by the Mortgage Bank. Information concerning other investments in agriculture is not available.* — [6] Bostadskrediter ingår i mindre utsträckning. *Loans to residential bldgs are included to some extent.*

lånen och bostadslånen utgjorde tillsammans 67 % av den totala nettoökningen under samma år.

Liv- och sjukförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under 1960 (*tab. 8*) till 2 136 mkr (f. å. 1 931 mkr), en uppgång med 11 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring, som motsvarade drygt hälften av nyssnämnda nyanskaffning, utgjorde 1 105 mkr (f. å. 975 mkr). Av totalbeloppet föll 215 mkr eller 10 % (f. å. 14 %) på liten försäkring.

Inom grupplivförsäkring utgjorde det under 1960 nytecknade beloppet 1 699 mkr mot 1 680 mkr under 1959, innebärande en ökning med 1 %. Den totala nyanskaffningen av dödsfallskapital (in-

Tab. 8. Nyanskaffning av dödsfallskapital ***New life insurance business***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Gruppliv-försäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	66,1	98,4	55,4	65,7	121,5	164,1	17,7	16,5	397,7	84,4	519,2	248,5
Febr.	68,6	68,7	76,1	82,2	144,7	150,9	22,5	16,7	100,8	88,3	245,5	239,2
Mars	75,0	70,8	88,0	104,7	163,0	175,5	29,2	19,9	98,7	153,0	261,7	328,5
April	78,0	70,5	88,6	95,8	166,6	166,3	28,0	22,9	101,3	123,7	267,9	290,0
Maj	61,7	70,9	73,1	98,4	134,8	169,3	18,5	17,7	148,0	153,3	282,8	322,6
Juni	78,4	68,8	86,5	90,0	164,9	158,8	24,5	14,7	140,2	181,0	305,1	339,8
Juli	44,7	48,1	50,1	68,5	94,8	116,6	11,5	9,1	55,9	139,9	150,7	256,5
Aug.	37,0	47,7	46,6	63,6	83,6	111,3	10,4	12,6	59,7	129,7	143,3	241,0
Sept.	58,8	56,5	71,6	77,1	130,4	133,6	22,7	17,1	54,9	48,4	185,3	182,0
Okt.	89,3	88,3	103,3	101,0	192,6	189,3	39,9	29,5	141,5	108,2	334,1	297,5
Nov.	82,1	92,5	107,9	117,5	190,0	210,0	23,0	21,4	89,1	157,3	279,1	367,3
Dec.	216,3	249,2	128,1	140,8	344,4	390,0	22,0	17,3	291,7	331,4	636,1	721,4
Summa *Total*	956,0	1 030,4	975,3	1 105,3	1 931,3	2 135,7	269,9	215,4	1 679,5	1 698,6	3 610,8	3 834,3

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

dividuellt och kollektivt) under 1960 (3 835 mkr) blev sålunda 6 % större än året förut (3 611 mkr).

Lång sjukförsäkring (dvs. sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år) tecknades under 1960 (*tab. 9*) av drygt 20 000 personer (f. å. 18 000) till ett sammanlagt årligt ersättningsbelopp av 106 mkr (f. å. 90 mkr). Gruppsjukförsäkringen, som introducerades under 1958, svarade för 29 % av nyteckningen (antal) resp. 21 % (belopp).

SPP:s årliga avgiftssumma (*tab. 10*) uppgick vid utgången av september 1960 till 556 mkr mot 544 mkr vid samma tidpunkt förra året. Den omläggning av SPP:s pensionsförsäkringar, som föranletts av den allmänna tilläggspensionens införande, gör att de för 1960 lämnade uppgifterna om kassans årliga avgiftssumma är att betrakta som provisoriska. Efter september månads utgång 1960 har ej heller provisoriska uppgifter kunnat lämnas.

B. H-n K. v. W.

Tab. 9. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1959 och 1960

New sickness insurance business (for more than ten years) 1959 and 1960

Belopp i 1 000-tal kronor *Amounts 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	2 793	3 594	1 820	1 391	227	51	4 840	5 036
2:a kvartalet *April—June*	3 270	3 641	983	871	120	12	4 373	4 524
3:e kvartalet *July—September*	2 359	2 627	1 027	1 373	96	5	3 482	4 005
4:e kvartalet *October—December*	4 371	4 476	879	2 297	151	9	5 401	6 782
Hela året *Total year*	12 793	14 338	4 709	5 932	594	77	18 096	20 347
Årligt belopp *Annual income*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	14 389	20 699	7 547	6 167	1 269	372	23 205	27 238
2:a kvartalet *April—June*	16 289	19 558	3 729	3 958	871	85	20 889	23 601
3:e kvartalet *July—September*	13 431	14 828	3 487	3 951	139	55	17 057	18 834
4:e kvartalet *October—December*	24 702	27 451	3 593	8 325	861	56	29 156	35 832
Hela året *Total year*	68 811	82 536	18 356	22 401	3 140	568	90 307	105 505

Tab. 10. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman

Collective pension insurance: Size of business in force as measured by annual amount of premiums

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	2,7	1,8	1,5	0,2	519,5	547,2
Febr.	3,1	3,1	1,7	0,7	521,2	547,9
Mars	2,9	2,5	1,2	0,5	522,4	548,4
April	4,3	2,2	3,0	0,6	525,4	549,0
Maj	3,5	4,1	1,7	2,1	527,1	551,1
Juni	7,4	3,1	5,8	1,5	532,9	552,6
Juli	6,8	4,2	5,8	2,1	538,7	554,7
Aug.	5,7	2,2	3,9	0,4	542,6	555,1
Sept.	3,6	2,6	1,7	0,7	544,3	555,8
Okt.	3,6	..	1,6	..	545,9	..
Nov.	2,7	..	0,7	..	546,6	..
Dec.	2.0	..	0,4	..	547,0	..

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter (postsparbanken ingår ej) *Preliminary data (The Post Office Savings Bank is not included).*

	Ställningen i 1 000 kr				
	31 dec. 1959	31 mars 1960	30 juni 1960	30 sept. 1960	31 dec. 1960
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	14 963 844	15 162 061	15 337 160	15 653 511	16 053 630
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:					
Certain assets:					
Kassabehållning *Cash*	58 295	55 415	60 058	56 464	66 722
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	12 649	11 238	11 363	12 017	11 453
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc*	178 503	303 035	229 422	303 061	393 698
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc*	6 932	7 037	7 072	7 317	14 630
Obligationer *Bonds*	1 429 638	1 457 792	1 479 742	1 500 719	1 530 004
Lån *Loans*	13 015 765	13 189 297	13 334 816	13 527 368	13 743 020
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	5 821	6 976	7 576	7 888	7 877
AV SKULDERNA UTGJORDE:					
Certain liabilities:					
Insättarnas medel *Deposits by the public*	13 830 056	14 635 562	14 557 758	14 781 878	14 841 101
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	12 834 165	13 596 512	13 550 938	13 722 743	13 760 773
fria sektorn *Of which other accounts*	995 891	1 039 050	1 006 820	1 059 135	1 080 328
Upplåning *Borrowings*	70 228	19 761	24 238	14 920	8 296

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Fjärde kvartalet 1959 *4th quarter*	2 098 947	2 185 030
Första » 1960 *1st* »	2 314 661	2 014 965
Andra » 1960 *2nd* »	1 932 717	2 011 159
Tredje » 1960 *3rd* »	2 083 399	1 859 650
Fjärde » 1960 *4th* »	2 448 016	2 388 668

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Järn och metaller samt arbeten därav (114 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	18 100	18 853	+ 753	+ 4
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	71,8	76,3	+ 4,5	+ 6
3 Övriga intäkter	19,5	28,8	+ 9,3	+ 48
4 Summa	91,3	105,1	+ 13,8	+ 15
Kostnader och vinst				
5 Räntor	19,9	22,5	+ 2,7	+ 13
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	13,4	16,7	+ 3,3	+ 25
7 Skatter	17,9	16,3	— 1,6	— 9
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	14,8	13.2	— 1,5	— 10
9 Övriga kostnader	10,6	16.1	+ 5,5	+ 51
10 Redovisad vinst	14,7	20,2	+ 5,4	+ 37
11 Summa	91,3	105,1	+ 13,8	+ 15
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	2 913,6	3 361,4	+447,9	+ 15
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	238,9	296,1	+ 57,2	+ 24
14 Summa	3 152,4	3 657,5	+505,1	+ 16
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	252,9	238,9	— 14,0	— 6
16 Inköp av varor	2 407,4	2 865,6	+458,2	+ 19
17 Omkostnader	419,9	476,3	+ 56,4	+ 13
18 Försäljningsskatt	0,4	0,4	— 0,0	— 1
19 Summa avgående poster	3 080,7	3 581,3	+500,6	+ 16
20 Bruttovinst	71,8	76.3	+ 4,5	+ 6
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	30,0	40,1	+ 10,1	+ 34
22 Lagervärdeförändring	— 13,9	+ 56.9	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,3	+ 79,0	.	.
24 Lön till anställda	274,9	296,3	+ 21,4	+ 8
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	12,0	12,7	+ 0,7	+ 6
26 Lokalhyror	10,2	11.1	+ 0,9	+ 9
27 Beslutad utdelning	8.9	9.6	+ 0,7	+ 8
28 För föregående år beslutad utdelning	7,9	8,9	+ 1,0	+ 12

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Larger commercial enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Partihandel *Wholesale trade*

Bilar (36 företag) *Motor cars*				Pränsle, oljor, byggnadsmaterial (34 företag) *Combustibles, oils and greases, construction materials*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
6 183	6 242	+ 59	+ 1	10 823	10 229	— 594	— 5	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
43,8	40,6	— 3,3	— 7	59,3	58,7	— 0,6	— 1	2
10,7	11,1	+ 0,4	+ 4	9,1	12,5	+ 3,4	+ 38	3
54,5	51,6	— 2,9	— 5	68,4	71,2	+ 2,9	+ 4	4
8,9	8,8	— 0,1	— 1	12,9	14,0	+ 1,0	+ 8	5
3,9	4,2	+ 0,3	+ 8	44,4	42,9	— 1,4	— 3	6
20,8	18,3	— 2,5	— 12	3,8	3,2	— 0,7	— 17	7
1,3	0,9	— 0,4	— 32	11,1	11,7	+ 0,6	+ 5	8
3,9	4,5	+ 0,6	+ 16	5,4	5,6	+ 0,3	+ 5	9
15,7	15,0	— 0,8	— 5	— 9,2	— 6,1	+ 3,1	.	10
54,5	51,6	— 2,9	— 5	68,4	71,2	+ 2,9	+ 4	11
1 110,5	1 190,8	+ 80,3	+ 7	3 087,6	3 208,2	+120,6	+ 4	12
150,3	105,7	— 44,6	— 30	235,9	310,0	+ 74,1	+ 31	13
1 260,8	1 296,5	+ 35,7	+ 3	3 323,5	3 518,2	+194,7	+ 6	14
113,6	150,3	+ 36,7	+ 32	267,9	235.9	— 32,0	— 12	15
924,1	927,9	+ 3,7	+ 0	1 824,9	1 996,8	+171,9	+ 9	16
121,8	119.7	— 2,1	— 2	389,9	401,6	+ 11,7	+ 3	17
57,5	58,0	+ 0,5	+ 1	781,5	825,2	+ 43,6	+ 6	18
1 217,0	1 256,0	+ 39,0	+ 3	3 264,3	3 459,5	+195,2	+ 6	19
43,8	40.6	— 3,3	— 7	59,3	58,7	— 0,6	— 1	20
8,9	9,3	+ 0,4	+ 4	119.5	125,1	+ 5,6	+ 5	21
+36,7	— 44,6	.	.	— 29,6	+ 66,9	.	.	22
+48,0	— 43.2	.	.	— 0,3	+ 50,5	.	.	23
87,6	91,2	+ 3,6	+ 4	162,3	163,5	+ 1,2	+ 1	24
2,4	2,5	+ 0,1	+ 6	3,0	3,0	+ 0,1	+ 2	25
5,4	5,6	+ 0,2	+ 4	18,7	19,9	+ 1,3	+ 7	26
13,8	17,6	+ 3,8	+ 28	3,2	1,5	— 1,7	— 52	27
18,7	13,8	— 4,9	— 26	3,2	3,2	+ 0,1	+ 2	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Trävaror, snickeriarbeten, pappersmassa m. m. (26 företag) *Timber, wood products, wood pulp, etc.*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	1 848	1 788	— 60	— 3
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	4,0	6,1	+ 2,0	+ 50
3	Övriga intäkter	3,5	2,7	— 0,8	— 22
4	Summa	7,5	8,8	+ 1,3	+ 17
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	1,7	1,7	— 0,0	— 1
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,3	2,2	+ 0,9	+ 75
7	Skatter	0.5	0 5	— 0,0	— 4
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,0	0,7	— 0,3	— 33
9	Övriga kostnader	1,8	2,5	+ 0,7	+ 40
10	Redovisad vinst	1,2	1,2	— 0,0	— 2
11	Summa	7,5	8,8	+ 1,3	+ 17
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	277,3	297,5	+ 20,2	+ 7
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	20,6	18,3	— 2,3	— 11
14	Summa	297,8	315,7	+ 17,9	+ 6
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	20,8	20,6	— 0,2	— 1
16	Inköp av varor	232,5	251,1	+ 18,7	+ 8
17	Omkostnader	40,6	38,0	— 2,6	— 6
18	Försäljningsskatt	—	0,0	+ 0,0	—
19	Summa avgående poster	293,8	309,7	+ 15,9	+ 5
20	Bruttovinst	4,0	6,1	+ 2,0	+ 50
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,5	2,7	+ 0,2	+ 6
22	Lagervärdeförändring	— 0,9	— 2,4	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,1	— 1,7	.	.
24	Lön till anställda	24,2	24,3	+ 0,0	+ 0
25	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,8	0,9	+ 0,1	+ 9
26	Lokalhyror	0,7	0,8	+ 0,1	+ 10
27	Beslutad utdelning	0,2	0,2	+ 0,0	+ 3
28	För föregående år beslutad utdelning	0,1	0,2	+ 0,1	+ 38

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Papp och papper samt arbeten därav, kontors- och förlagsartiklar jämte kontorsmaskiner (24 företag) [1]				Livsmedel (56 företag) *Groceries and food*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
3 466	3 635	+ 169	+ 5	9 142	9 201	+ 59	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
27,7	31,8	+ 4,1	+ 15	32,8	31,8	— 1,0	— 3	2
3,8	4,8	+ 1,0	+ 28	8,1	9,5	+ 1,3	+ 16	3
31,5	36,6	+ 5,1	+ 16	40,9	41,3	+ 0,3	+ 1	4
1,9	2,1	+ 0,2	+ 11	12,1	12,3	+ 0,2	+ 2	5
2,3	2,3	— 0,0	— 0	12,8	13,1	+ 0,4	+ 3	6
9,1	10,5	+ 1,5	+ 16	5,8	5,9	+ 0,1	+ 1	7
8,7	8,2	— 0,6	— 6	3,5	1,4	— 2,1	— 61	8
[2] 1,3	[2] 3,7	+ 2,5	+194	2,9	3,9	+ 1,0	+ 35	9
8,2	9,7	+ 1,5	+ 19	3,9	4,7	+ 0,8	+ 20	10
31,5	36,6	+ 5,1	+ 16	40,9	41,3	+ 0,3	+ 1	11
428,3	481,0	+ 52,7	+ 12	1 942,4	2 014,1	+ 71,6	+ 4	12
29,2	30,5	+ 1,3	+ 5	82,7	83,0	+ 0,2	+ 0	13
457,5	511,6	+ 54,0	+ 12	2 025,2	2 097,0	+ 71,8	+ 4	14
26,5	29,2	+ 2,7	+ 10	76,4	82,7	+ 6,3	+ 8	15
323,6	362,4	+ 38,8	+ 12	1 723,3	1 781,7	+ 58,4	+ 3	16
79,6	88,1	+ 8,5	+ 11	192,6	200,8	+ 8,2	+ 4	17
0,1	0,1	— 0,0	— 18	—	—	—	—	18
429,8	479,8	+ 50,0	+ 12	1 992,4	2 065,2	+ 72,8	+ 4	19
27,7	31,8	+ 4,1	+ 15	32,8	31,8	— 1,0	— 3	20
5,6	13,8	+ 8,1	+144	28,1	23,6	— 4,5	— 16	21
+ 2,7	+ 1,3	.	.	+ 6,3	+ 0,2	.	.	22
+ 4,4	+ 2,1	.	.	+ 6,2	+ 4,5	.	.	23
51,7	58,1	+ 6,4	+ 12	113,9	118,3	+ 4,4	+ 4	24
1,2	1,2	+ 0,0	+ 3	3,5	3,6	+ 0,1	+ 2	25
2,7	2,8	+ 0,1	+ 2	4,2	4,3	+ 0,1	+ 2	26
4,7	5,6	+ 0,9	+ 19	2,6	2,7	+ 0,1	+ 4	27
4,7	4,7	— 0,1	— 1	2,7	2,6	— 0,2	— 6	28

[1] *Paper and its products; stationery, office supplies and office machines.* — [2] Därav avsättning till investeringsfonder 1958 0,4 milj. kr, 1959 2,6 milj. kr.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Textil- och beklädnadsvaror (34 företag) *Textile products, clothing*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	2 983	3 018	+ 35	+ 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	9,7	10,7	+ 1,0	+ 10
3 Övriga intäkter	2,4	2,7	+ 0,3	+ 11
4 Summa	12,2	13,4	+ 1,3	+ 10
Kostnader och vinst				
5 Räntor	3,1	3,3	+ 0,2	+ 6
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,1	1,2	+ 0,2	+ 14
7 Skatter	3,0	2.7	— 0,2	— 8
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,4	1,7	+ 0,3	+ 20
9 Övriga kostnader	1,9	2,0	+ 0,2	+ 10
10 Redovisad vinst	1,7	2,4	+ 0,7	+ 42
11 Summa	12,2	13,4	+ 1,3	+ 10
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	339,8	360,8	+ 21,0	+ 6
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	35,4	40,9	+ 5,6	+ 16
14 Summa	375,2	401,7	+ 26,6	+ 7
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	36,8	35.4	— 1,4	— 4
16 Inköp av varor	268,3	289,8	+ 21,5	+ 8
17 Omkostnader	60,4	65,8	+ 5,4	+ 9
18 Försäljningsskatt	0,0	0,1	+ 0,0	(+220)
19 Summa avgående poster	365,5	391,0	+ 25,6	+ 7
20 Bruttovinst	9,7	10,7	+ 1,0	+ 10
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1,5	4,4	+ 3,0	+203
22 Lagervärdeförändring	— 1,4	+ 5,6	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,9	+ 7,3	.	.
24 Lön till anställda	34,7	36,0	+ 1,3	+ 4
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,9	1,2	+ 0,3	+ 29
26 Lokalhyror	1,4	1,4	+ 0,0	+ 1
27 Beslutad utdelning	1,4	1,4	— 0,0	— 3
28 För föregående år beslutad utdelning	1,7	1,4	— 0,2	— 14

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Hudar och skinn, läder, gummivaror o. d. (10 företag) *Hides and furs, leather, rubber products, etc.*				Färger, kemisk-tekniska artiklar o. d. (22 företag) *Colours, chemicals, chemical products, etc.*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
706	676	— 30	— 4	2 726	2 778	+ 52	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
1,6	1,2	— 0,4	— 24	11,2	10,9	— 0,3	— 2	2
1,7	1,5	— 0,3	— 15	1,6	2,4	+ 0.8	+ 51	3
3,3	2,7	— 0,6	— 19	12,8	13,4	+ 0,5	+ 4	4
1,9	1,2	— 0,7	— 38	2,3	2,6	+ 0,3	+ 14	5
0,2	0,2	+ 0,0	+ 6	2,2	2,4	+ 0,2	+ 9	6
0,3	0,3	+ 0,0	+ 4	2,8	2,9	+ 0,1	+ 4	7
—	—	—	—	2,5	1,5	— 1,0	— 41	8
0,7	0,5	— 0,2	— 26	1,1	0,5	— 0,6	— 52	9
0,2	0,4	+ 0,2	+130	2,0	3,5	+ 1,5	+ 76	10
3,3	2,7	— 0,6	— 19	12,8	13,4	+ 0,5	+ 4	11
102,7	108,0	+ 5,3	+ 5	524,7	572,2	+ 47,5	+ 9	12
5,5	6,0	+ 0,5	+ 9	28,9	31,9	+ 3,0	+ 10	13
108,2	114.0	+ 5,8	+ 5	553,6	604,1	+ 50,5	+ 9	14
5,9	5,5	— 0,4	— 7	27,5	28,9	+ 1,4	+ 5	15
87,4	92,5	+ 5,1	+ 6	436,9	481,1	+ 44,2	+ 10	16
13,3	14,8	+ 1,5	+ 11	69,5	73.2	+ 3,6	+ 5	17
—	—	—	—	8,5	10,1	+ 1,6	+ 19	18
106,6	112,7	+ 6,2	+ 6	542,4	593,2	+ 50,8	+ 9	19
1,6	1,2	— 0,4	— 24	11,2	10,9	— 0,3	— 2	20
0,5	0,3	— 0,2	— 38	2,9	3,9	+ 1,0	+ 34	21
— 0,4	+ 0,5	.	.	+ 1,4	+ 3,0	.	.	22
— 0,8	+ 0,9	.	.	+ 5,9	+ 7,1	.	.	23
7,9	8,3	+ 0,4	+ 5	35,9	37,6	+ 1,6	+ 5	24
0,2	0,2	+ 0,0	+ 2	1,0	1,0	+ 0,1	+ 5	25
0,3	0,3	— 0,0	— 1	2,7	2,8	+ 0,1	+ 4	26
0,2	0,2	+ 0,0	+ 15	1,2	1,3	+ 0,1	+ 12	27
0,2	0,2	— 0,0	— 11	1,2	1,2	— 0,0	— 2	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Utsädes-, spannmåls- och fröhandel (14 företag) *Seed and grain*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	1 619	1 606	— 13	— 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	6,6	7,0	+ 0,4	+ 7
3 Övriga intäkter	2,0	2,2	+ 0,2	+ 11
4 Summa	8,6	9,3	+ 0,6	+ 8
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,7	2,9	+ 0,2	+ 6
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,5	2,5	+ 0,0	+ 0
7 Skatter	1,3	1,0	— 0,2	— 17
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,4	1,5	+ 1,1	+ 321
9 Övriga kostnader	0,6	0,8	+ 0,2	+ 37
10 Redovisad vinst	1,2	0,5	— 0,7	— 56
11 Summa	8,6	9,3	+ 0,6	+ 8
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	239,1	274,6	+ 35,5	+ 15
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	28,1	41,7	+ 13.6	+ 48
14 Summa	267,2	316,3	+ 49,1	+ 18
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	27,9	28,1	+ 0,2	+ 1
16 Inköp av varor	200,4	246,4	+ 46,0	+ 23
17 Omkostnader	32,4	34,7	+ 2,4	+ 7
18 Försäljningsskatt	—	—	—	—
19 Summa avgående poster	260,6	309,3	+ 48,6	+ 19
20 Bruttovinst	6,6	7,0	+ 0,4	+ 7
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	6,8	4,0	— 2,8	— 41
22 Lagervärdeförändring	+ 0,3	+ 13.6	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,9	+ 12,0	.	.
24 Lön till anställda	19,3	20,3	+ 1,0	+ 5
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,4	0,4	+ 0,0	+ 5
26 Lokalhyror	0,2	0,3	+ 0,1	+ 45
27 Beslutad utdelning	0,9	0,9	+ 0,0	+ 6
28 För föregående år beslutad utdelning	1,0	0,9	— 0,1	— 11

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Jordbrukskooperativa inköps- och försäljningsföreningar (22 föreningar) *Farm products and farm supplies (cooperative enterprises)*				Blandade eller ej specificerade varuslag (25 företag) *Nonspecified branches*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
4 462	4 643	+ 181	+ 4	2 534	2 518	— 16	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
33,0	36,5	+ 3,5	+ 11	6,4	7,8	+ 1,4	+ 21	2
24,6	24,8	+ 0,2	+ 1	3,7	6,1	+ 2,4	+ 64	3
57,6	61,3	+ 3,7	+ 6	10,2	13,9	+ 3,8	+ 37	4
31,7	34,2	+ 2,5	+ 8	2,8	3,0	+ 0,2	+ 7	5
15,2	16,7	+ 1,5	+ 10	2,3	2,5	+ 0,2	+ 10	6
3,1	2,8	— 0,4	— 11	1,7	2,1	+ 0,4	+ 25	7
1,9	2,9	+ 1,0	+ 52	0,7	0,8	+ 0,1	+ 17	8
2,8	2,1	— 0,7	— 26	0,7	2,0	+ 1,3	+184	9
2,9	2,8	— 0,2	— 5	2,0	3,5	+ 1,5	+ 74	10
57,6	61,3	+ 3,7	+ 6	10,2	13,9	+ 3,8	+ 37	11
1 737,3	1 922,5	+185,3	+ 11	577,1	627,4	+ 50,3	+ 9	12
120,1	171,3	+ 51,2	+ 43	31,0	32,4	+ 1,3	+ 4	13
1 857,4	2 093,8	+236,4	+ 13	608,1	659,7	+ 51,6	+ 8	14
143,0	120,1	— 22,9	— 16	30,0	31,0	+ 1,1	+ 4	15
1 589,3	1 858,7	+249,3	+ 16	513,6	562,4	+ 48,8	+ 10	16
92,0	98,5	+ 6,5	+ 7	58,0	58,4	+ 0,3	+ 1	17
—	0,0	+ 0,0	.	0,1	0,1	+ 0,0	+ 21	18
1 824,4	2 057,3	+232,9	+ 13	601,7	651,9	+ 50,2	+ 8	19
33,0	36,5	+ 3,5	+ 11	6,4	7,8	+ 1,4	+ 21	20
43,1	40,2	— 2,9	— 7	3,8	2,4	— 1,4	— 37	21
— 21,6	+ 49,5	.	.	+ 1,1	+ 1,3	.	.	22
— 12,7	+ 40,1	.	.	+ 1,0	+ 1,2	.	.	23
50,0	53,2	+ 3,2	+ 6	33,3	33,9	+ 0,6	+ 2	24
2,6	2,8	+ 0,2	+ 6	1,4	1,2	— 0,3	— 17	25
1,7	1,7	— 0,0	— 1	1,3	1,3	— 0,0	— 1	26
—	—	—	—	1,1	1,4	+ 0,3	+ 26	27
0,1	—	— 0,1	—100	1,1	1,1	+ 0,0	+ 1	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Samtliga branscher (417 företag) *Total*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	64 592	65 187	+ 595	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	308,0	319,4	+ 11,4	+ 4
3	Övriga intäkter	90,8	109,2	+ 18,4	+ 20
4	Summa	398,7	428,6	+ 29,8	+ 7
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	101,9	108,6	+ 6,7	+ 7
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	101,4	107,0	+ 5,6	+ 6
7	Skatter	70,1	66,6	— 3,5	— 5
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	47,3	44,4	— 3.0	— 6
9	Övriga kostnader	[1] 33,7	[1] 44,5	+ 10,8	+ 32
10	Redovisad vinst	44,4	57,6	+ 13,2	+ 30
11	Summa	398,7	428,6	+ 29,8	+ 7
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	13 280,3	14 418,4	+1 138,1	+ 9
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	1 006,7	1 167,7	+ 161,0	+ 16
14	Summa	14 287,0	15 586,1	+1 299,1	+ 9
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	1 029,2	1 006,7	— 22,5	— 2
16	Inköp av varor	10 531,7	11 696,3	+1 164,6	+ 11
17	Omkostnader	1 570,1	1 669,9	+ 99,8	+ 6
18	Försäljningsskatt	848,1	893,9	+ 45,8	+ 5
19	Summa avgående poster	13 979,0	15 266,7	+1 287,7	+ 9
20	Bruttovinst	308,0	319,4	+ 11,4	+ 4
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	253,3	269,8	+ 16,5	+ 7
22	Lagervärdeförändring	— 19,3	+ 151,7	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 52,0	+ 159,5	.	.
24	Lön till anställda	895,7	940,9	+ 45,2	+ 5
25	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	29,4	30,8	+ 1,4	+ 5
26	Lokalhyror	49,5	52,3	+ 2,8	+ 6
27	Beslutad utdelning	38,1	42,4	+ 4,3	+ 11
28	För föregående år beslutad utdelning	42,7	38,1	— 4,6	— 11

[1] Därav avsättning till investeringsfonder 1958 8,3 milj. kr, 1959 17,5 milj. kr.

Larger commercial enterprises (cont.)

Detaljhandel *Retail trade*

Textil- och beklädnadsvaror (38 företag) *Textile products, clothing*				Järnaffärer (16 företag) *Hardware*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
3 649	3 709	+ 60	+ 2	1 029	1 039	+ 10	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,2	7,0	+ 1,8	+ 35	2,9	2,5	— 0,4	— 13	2
3,0	3,3	+ 0,3	+ 10	1,0	0,9	— 0,2	— 15	3
8,2	10,3	+ 2,1	+ 26	3,9	3,4	— 0,5	— 14	4
1,3	1,4	+ 0,1	+ 10	1,0	1,0	— 0,1	— 6	5
1,2	1,5	+ 0,3	+ 30	0,6	0,7	+ 0,1	+ 10	6
2,5	2,8	+ 0,3	+ 12	0,3	0,4	+ 0,1	+ 31	7
0,1	0,7	+ 0,6	+569	0,5	0,1	— 0,4	— 80	8
1,3	1,6	+ 0,3	+ 21	1,0	0,9	— 0,1	— 12	9
1,7	2,2	+ 0,4	+ 26	0,4	0,3	— 0,1	— 20	10
8,2	10,3	+ 2,1	+ 26	3,9	3,4	— 0,5	— 14	11
203,0	219,4	+ 16,4	+ 8	135,6	143,3	+ 7,7	+ 6	12
27,1	25,1	— 2,0	— 7	10,9	11,5	+ 0,6	+ 6	13
230,1	244,6	+ 14,5	+ 6	146,5	154,7	+ 8,3	+ 6	14
26,6	27,1	+ 0,4	+ 2	11,5	10,9	— 0,6	— 5	15
137,9	146,9	+ 9,0	+ 7	112,3	120,4	+ 8,1	+ 7	16
60,4	63,6	+ 3,2	+ 5	19,9	21,0	+ 1,1	+ 6	17
0,0	0,1	+ 0,0	(+258)	—	—	—	—	18
224,9	237,6	+ 12,7	+ 6	143,6	152,2	+ 8,6	+ 6	19
5,2	7,0	+ 1,8	+ 35	2,9	2,5	— 0,4	— 13	20
2,5	3,9	+ 1,4	+ 58	1,4	1,3	— 0,1	— 9	21
+ 0,4	— 1,9	.	.	— 0,6	+ 0,6	.	.	22
— 1,1	— 2,5	.	.	— 0,7	+ 0,8	.	.	23
39,7	41,6	+ 1,8	+ 5	13,0	14,1	+ 1,0	+ 8	24
0,9	0,9	— 0,0	— 5	0,3	0,3	— 0,0	— 0	25
5,2	5,6	+ 0,4	+ 8	0,7	0,7	+ 0,0	+ 4	26
0,4	0,4	+ 0,1	+ 17	—	—	—	—	27
0,3	0,4	+ 0,0	+ 11	—	—	—	—	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Varuhus (7 företag) *Department stores*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 939	3 956	+ 17	+ 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	9,1	9,2	+ 0,0	+ 0
3 Övriga intäkter	7,0	8,7	+ 1,7	+ 24
4 Summa	16,1	17,8	+ 1,7	+ 10
Kostnader och vinst				
5 Räntor	1,9	1,8	— 0,1	— 4
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,9	1,9	— 0,0	— 0
7 Skatter	2,4	3,8	+ 1,4	+ 58
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	4,0	2,7	— 1,2	— 31
9 Övriga kostnader	0,3	0,5	+ 0,2	+ 54
10 Redovisad vinst	5,7	7,2	+ 1,4	+ 25
11 Summa	16,1	17,8	+ 1,7	+ 10
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	190,3	200,6	+ 10,4	+ 5
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	13,2	10,9	— 2,3	— 17
14 Summa	203,4	211,5	+ 8,1	+ 4
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	13,0	13,2	+ 0,1	+ 1
16 Inköp av varor	122,7	126,8	+ 4,0	+ 3
17 Omkostnader	57,9	61,8	+ 3,9	+ 7
18 Försäljningsskatt	0,6	0,7	+ 0,1	+ 11
19 Summa avgående poster	194,3	202,3	+ 8,1	+ 4
20 Bruttovinst	9,1	9,2	+ 0,0	+ 0
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,6	3,9	+ 1,3	+ 50
22 Lagervärdeförändring	+ 0,1	— 2,3	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,7	+ 0,5	.	.
24 Lön till anställda	42,8	45,4	+ 2,5	+ 6
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,2	1,2	+ 0,0	+ 2
26 Loka hyror	1,7	1,7	— 0,0	— 1
27 Beslutad utdelning	2,5	3,5	+ 1,0	+ 39
28 För föregående år beslutad utdelning	2,6	2,5	— 0,0	— 2

Larger commercial enterprises (cont.)

Detaljhandel *Retail trade*

Övrig detaljhandel (46 företag) [1] *Nonspecified branches*				Samtliga branscher (107 företag) *Total*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
5 501	5 343	— 158	— 3	14 118	14 047	— 71	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
59,1	63.9	+ 4,7	+ 8	76,3	82,5	+ 6,2	+ 8	2
4,3	3,2	— 1,1	— 25	15,3	16,1	+ 0,8	+ 5	3
63,4	67,1	+ 3,7	+ 6	91,6	98,6	+ 7,0	+ 8	4
1,5	1,6	+ 0,1	+ 5	5,7	5,8	+ 0,1	+ 1	5
2,6	2,9	+ 0,3	+ 13	6,2	6,9	+ 0,7	+ 12	6
32,8	34,5	+ 1,7	+ 5	38,1	41,6	+ 3,5	+ 9	7
0.6	1,7	+ 1,2	+208	5,2	5,3	+ 0,2	+ 3	8
0,8	0,7	— 0,1	— 9	3,4	3,7	+ 0,2	+ 7	9
25,2	25,6	+ 0,5	+ 2	33.0	35,3	+ 2,3	+ 7	10
63,4	67,1	+ 3,7	+ 6	91,6	98,6	+ 7,0	+ 8	11
1 697,6	1 740,0	+ 42,4	+ 2	2 226,4	2 303,3	+ 76.9	+ 3	12
114,5	112,8	— 1,7	— 2	165,6	160,3	— 5,3	— 3	13
1 812,1	1 852,8	+ 40,7	+ 2	2 392,0	2 463,6	+ 71,6	+ 3	14
110,7	114,5	+ 3,8	+ 3	161,9	165,6	+ 3,7	+ 2	15
1 539,9	1 569,1	+ 29,2	+ 2	1 912,8	1 963,1	+ 50,4	+ 3	16
101,8	104,7	+ 2,8	+ 3	240,0	251,0	+ 11,0	+ 5	17
0,5	0,6	+ 0,2	+ 38	1,1	1,4	+ 0,3	+ 27	18
1 752,9	1 788,9	+ 36,0	+ 2	2 315,7	2 381.0	+ 65,4	+ 3	19
59,1	63,9	+ 4,7	+ 8	76,3	82,5	+ 6,2	+ 8	20
3,6	4,3	+ 0,8	+ 21	10,1	13,5	+ 3.4	+ 33	21
+ 3,8	— 1,7	.	.	+ 3,7	— 5,3	.	.	22
— 5,8	— 1,5	.	.	— 8,3	— 2,5	.	.	23
61,4	62,9	+ 1,5	+ 2	157,0	163,9	+ 6,9	+ 4	24
8,0	7,9	— 0,1	— 1	10,4	10,2	— 0,1	— 1	25
6,7	7,3	+ 0,6	+ 8	14,3	15,3	+ 1,0	+ 7	26
0,2	0,2	+ 0,0	+ 26	3,1	4,1	+ 1,1	+ 36	27
0,2	0,2	— 0,0	— 19	3,1	3,1	— 0,0	— 1	28

[1] Nya Systemaktiebolaget ingår i denna bransch.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Mindre handelsföretag. Partihandel

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.[1]	1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959	
			Absolut	%
	Järn o. metaller samt arbeten därav (32 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
1 Antal anställda	586	614	+ 28	+ 5
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	77,14	88,90	+ 11,76	+ 15
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	69,63	79,57	+ 9,94	+ 14
4 Deklarerad nettointäkt	0,86	0,84	— 0,02	— 3
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,57	0,58	+ 0,00	+ 1
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,42	0,44	+ 0,02	+ 5
7 Lön till anställda	8,48	8,74	+ 0,26	+ 3
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,64	0,68	+ 0,04	+ 6
9 Lokalhyror	0,54	0,50	— 0,05	— 9
10 Lagervärdeförändring	+ 0,17	+ 0,11	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,19	1,07	— 0,11	— 9
12 Redovisad vinst	0,01	0,19	+ 0,18	[2] —
13 Betald utdelning	0,14	0,19	+ 0,05	+ 37
14 Beslutad utdelning	0,19	0,21	+ 0,02	+ 11
	Livsmedel (55 företag) *Groceries and foods*			
1 Antal anställda	632	628	— 4	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	139,01	138,47	— 0,54	— 0
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	101,71	103,78	+ 2,07	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,75	0,62	— 0,13	— 18
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,27	0,17	— 0,10	— 37
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,49	0,50	+ 0,00	+ 1
7 Lön till anställda	7,83	7,94	+ 0,11	+ 1
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,22	0,19	— 0,03	— 13
9 Lokalhyror	0,45	0,49	+ 0,05	+ 10
10 Lagervärdeförändring	— 0,52	+ 0,30	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,03	0,98	— 0,06	— 6
12 Redovisad vinst	0,07	0,08	+ 0,01	+ 9
13 Betald utdelning	0,01	—	— 0,01	— 100
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

[1] *For translation, v.* p. 124. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Small commercial enterprises. Wholesale trade

1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959			1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959		
		Absolut	%				Absolut	%	
Textil- och beklädnadsvaror (21 företag) *Textile products, clothing*					**Övrig partihandel (60 företag)** *Other wholesale trade*				
306	312	+ 6	+ 2		877	881	+ 4	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
34,97	35,74	+ 0,76	+ 2		111,22	114,36	+ 3,14	+ 3	2
33,05	34,12	+ 1,07	+ 3		94,62	98,13	+ 3,51	+ 4	3
0,24	0,14	— 0,10	— 42		1,37	1,54	+ 0,17	+ 13	4
0,13	0,12	— 0,02	— 13		0,62	0,86	+ 0,24	+ 39	5
0,11	0,12	+ 0,01	+ 6		0,53	0,50	— 0,04	— 7	6
4,36	4,45	+ 0,09	+ 2		11,27	11,59	+ 0,33	+ 3	7
0,18	0,14	— 0,04	— 22		0,24	0,14	— 0,10	— 43	8
0,36	0,38	+ 0,02	+ 5		0,62	0,71	+ 0,09	+ 14	9
— 0,25	+ 0,02	.	.		— 0,51	+ 0,28	.	.	10
0,93	0,92	— 0,00	— 0		1,98	1,92	— 0,06	— 3	11
0,05	0,05	— 0,00	— 2		0,30	0,32	+ 0,02	+ 6	12
0,02	0,04	+ 0,02	+ 71		0,08	0,08	+ 0,00	+ 3	13
0,04	0,03	— 0,01	— 25		0,08	0,10	+ 0,02	+ 22	14
Färger, kemisk-tekn. artiklar o. d. (14 företag) *Paints, chemicals, chemical products, etc.*					**Samtliga partihandelsbranscher (182 företag)** *Wholesale trade, total*				
235	230	— 5	— 2		2 636	2 665	+ 29	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
22,19	23,58	+ 1,38	+ 6		384,53	401,04	+ 16,51	+ 4	2
16,34	17,45	+ 1,11	+ 7		315,35	333,06	+ 17,71	+ 6	3
0,19	0,28	+ 0,09	+ 48		3,41	3,42	+ 0,01	+ 0	4
0,07	0,13	+ 0,06	+ 78		1,66	1,85	+ 0,19	+ 11	5
0,16	0,18	+ 0,03	+ 16		1,72	1,74	+ 0,02	+ 1	6
2,91	3,03	+ 0,12	+ 4		34,85	35,74	+ 0,89	+ 3	7
0,13	0,22	+ 0,09	+ 74		1,42	1,38	— 0,04	— 3	8
0,22	0,21	— 0,02	— 8		2,19	2,28	+ 0,09	+ 4	9
— 0,08	+ 0,30	.	.		— 1,18	+ 1,01	.	.	10
0,38	0,43	+ 0,04	+ 11		5,51	5,32	— 0,19	— 4	11
0,04	0,04	+ 0,00	+ 6		0,47	0,68	+ 0,21	+ 44	12
—	—	—	—		0,25	0,30	+ 0,06	+ 22	13
—	—	—	—		0,30	0,33	+ 0,03	+ 9	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Mindre handelsföretag. Detaljhandel

Kind of income, etc.[1]	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			Absolut	%
	Specerier, mjölk och kött (57 företag) *Groceries, milk, and meat*			
1 Number of employees	272	270	— 2	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Turnover	28,30	28,23	— 0,06	— 0
3 Of which in joint-stock companies and corporations	8,45	8,53	+ 0,08	+ 1
4 Net income according to returns to the assessment authorities	0,83	0,84	+ 0,01	+ 1
5 Of which in joint-stock companies and corporations	0,01	0,01	— 0,00	— 24
6 Depreciation	0,21	0,26	+ 0,04	+ 21
7 Wages and salaries	2,21	2,23	+ 0,01	+ 1
8 Interest (income interest deducted)	0,06	0,06	+ 0,00	+ 5
9 Rent	0,32	0,33	+ 0,01	+ 3
10 Inventories, variation in value	— 0,03	+ 0,01	.	.
Special information of joint-stock companies and corporations				
11 Salaries to board of directors, managing director and other executives	0,14	0,13	— 0,00	— 1
12 Net profit	0,00	— 0,01	— 0,02	[2] —
13 Paid dividends	—	—	—	—
14 Declared dividends	—	—	—	—
	Bageri- och konditorivaror (39 företag) *Bakery products*			
1 Number of employees	425	434	+ 9	+ 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Turnover	12,22	12,36	+ 0,15	+ 1
3 Of which in joint-stock companies and corporations	3,10	3,03	— 0,08	— 3
4 Net income according to returns to the assessment authorities	0,60	0,59	— 0,01	— 2
5 Of which in joint-stock companies and corporations	0,01	0,01	+ 0,00	+ 42
6 Depreciation	0,26	0,30	+ 0,04	+ 16
7 Wages and salaries	3,61	3,74	+ 0,13	+ 4
8 Interest (income interest deducted)	0,07	0,06	— 0,01	— 18
9 Rent	0,32	0,34	+ 0,02	+ 6
10 Inventories, variation in value	+ 0,02	— 0,03	.	.
Special information of joint-stock companies and corporations				
11 Salaries to board of directors, managing director and other executives	0,16	0,16	+ 0,00	+ 2
12 Net profit	0,02	0,02	— 0,00	— 2
13 Paid dividends	—	—	—	—
14 Declared dividends	—	—	—	—

[1] För den svenska texten, se sid. 122. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data
Small commercial enterprises. Retail trade

1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959			1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959		
		Absolut	%				Absolut	%	
Annan livsmedelshandel utom lant- och skeppshandel (44 företag) *Other food products*					Damkonfektion (26 företag) *Women's wear*				
349	370	+ 21	+ 6	1	270	263	— 7	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
29,12	30,32	+ 1,19	+ 4	2	14,55	13,99	— 0,56	— 4	2
12,73	13,33	+ 0,60	+ 5	3	11,71	11,22	— 0,48	— 4	3
0,50	0,54	+ 0,04	+ 7	4	0,22	0,31	+ 0,09	+ 40	4
0,02	0,02	+ 0,00	+ 10	5	0,09	0,14	+ 0,05	+ 57	5
0,27	0,29	+ 0,02	+ 8	6	0,05	0,06	+ 0,00	+ 8	6
3,25	3,47	+ 0,22	+ 7	7	2,56	2,50	— 0,06	— 2	7
0,08	0,08	+ 0,00	+ 3	8	0,06	0,06	— 0,00	— 4	8
0,25	0,28	+ 0,03	+ 11	9	0,41	0,42	+ 0,01	+ 3	9
+ 0,07	+ 0,17	.	.	10	— 0,05	— 0,16	.	.	10
0,20	0,28	+ 0,08	+ 39	11	0,48	0,48	+ 0,00	+ 1	11
0,00	0,01	+ 0,01	(+ 208)	12	0,02	0,06	+ 0,04	+177	12
—	—	—	—	13	0,01	0,01	—	—	13
—	—	—	—	14	0,01	0,01	—	—	14
Herrkonfektion (39 företag) *Men's wear*					Herr- och damkonfektion i kombination (17 företag) *Combined men's and women's wear*				
384	378	— 6	— 2	1	274	285	+ 11	+ 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
32,29	32,22	— 0,07	— 0	2	19,64	20,99	+ 1,35	+ 7	2
21,53	21,76	+ 0,23	+ 1	3	10,96	11,95	+ 0,99	+ 9	3
0,63	0,66	+ 0,03	+ 4	4	0,45	0,50	+ 0,05	+ 11	4
0,15	0,15	— 0,01	— 5	5	0,01	0,02	+ 0,00	+ 7	5
0,16	0,15	— 0,02	— 9	6	0,22	0,16	— 0,06	— 27	6
4,58	4,74	+ 0,17	+ 4	7	2,91	2,99	+ 0,09	+ 3	7
0,10	0,13	+ 0,03	+ 28	8	0,19	0,20	+ 0,01	+ 4	8
0,66	0,67	+ 0,01	+ 2	9	0,43	0,45	+ 0,03	+ 6	9
+ 0,37	— 0,27	.	.	10	+ 0,13	+ 0,08	.	.	10
0,72	0,79	+ 0,07	+ 10	11	0,36	0,35	— 0,01	— 3	11
0,06	0,04	— 0,02	— 36	12	0,01	— 0,01	— 0,02	(— 197)	12
—	—	—	—	13	—	—	—	—	13
—	—	—	—	14	—	—	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959	
			Absolut	%
	Modeartiklar (30 företag) *Women's hats, etc.*			
1 Antal anställda	90	87	— 3	— 3
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	3,15	3,19	+ 0,04	+ 1
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	1,28	1,31	+ 0,03	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,23	0,23	— 0,00	— 1
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,02	0,01	— 0,01	— 55
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,02	0,01	— 0,01	— 32
7 Lön till anställda	0,66	0,68	+ 0,01	+ 2
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,02	0,02	— 0,00	— 2
9 Lokalhyror	0,14	0,14	+ 0,00	+ 2
10 Lagervärdeförändring	+ 0,01	— 0,02	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,06	0,09	+ 0,03	+ 58
12 Redovisad vinst	— 0,01	0,00	+ 0,01	.
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Andra textilvaror (46 företag) *Other textiles and apparel*			
1 Antal anställda	402	410	+ 8	+ 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	26,21	26,68	+ 0,47	+ 2
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	15,59	15,92	+ 0,33	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,56	0,50	— 0,07	— 12
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,18	0,17	— 0,01	— 6
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,09	0,09	+ 0,00	+ 4
7 Lön till anställda	4,01	4,16	+ 0,16	+ 4
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,05	0,07	+ 0,02	+ 38
9 Lokalhyror	0,58	0,58	+ 0,01	+ 1
10 Lagervärdeförändring	+ 0,42	— 0,36	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,86	0,78	— 0,08	— 10
12 Redovisad vinst	0,04	0,08	+ 0,04	+ 82
13 Betald utdelning	0,02	0,02	—	—
14 Beslutad utdelning	0,02	0,02	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959			1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959		
		Absolut	%				Absolut	%	
Päls- och skinnvaror (24 företag) *Furs*					Bosättningsartiklar (22 företag) *Household appliances*				
126	116	— 10	— 8	1	70	67	— 3	— 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
6,20	6,68	+ 0,48	+ 8	2	4,64	4,82	+ 0,17	+ 4	2
3,68	3,87	+ 0,19	+ 5	3	1,99	2,03	+ 0,03	+ 2	3
0,20	0.21	+ 0,01	+ 6	4	0,18	0,19	+ 0 01	+ 7	4
0,01	0,01	— 0,00	— 8	5	0,00	0,00	— 0,00	— 18	5
0,05	0,05	+ 0,00	+ 0	6	0,04	0,03	— 0.01	— 34	6
1,07	1,10	+ 0,03	+ 3	7	0.61	0,61	— 0.00	— 0	7
0,06	0,05	— 0,01	— 18	8	0,02	0,02	+ 0,00	+ 25	8
0,22	0,22	+ 0,01	+ 3	9	0,16	0,16	+ 0,00	+ 1	9
+ 0,01	+ 0,09	.	.	10	+ 0,06	— 0,02	.	.	10
0,18	0,19	+ 0,01	+ 6	11	0,09	0,10	+ 0,01	+ 9	11
0,00	0,00	+ 0,00	+111	12	— 0,01	— 0,00	+ 0,01		12
—	—	—	—	13	—	—	—	—	13
—	—	—	—	14	—	—	—	—	14
Skodon (32 företag) *Shoes*					Möbler och mattor (25 företag) *Furniture*				
232	237	+ 5	+ 2	1	136	147	+ 11	+ 8	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
18,17	18,72	+ 0,55	+ 3	2	12,36	13,97	+ 1,62	+ 13	2
15,23	15,61	+ 0,38	+ 3	3	9,38	10,76	+ 1,38	+ 15	3
0,36	0.43	+ 0,07	+ 20	4	0,40	0,44	+ 0,04	+ 9	4
0,10	0,16	+ 0,06	+ 62	5	0,10	0,09	— 0,01	— 10	5
0,09	0,09	— 0,00	— 2	6	0,08	0,06	— 0,01	— 15	6
2,14	2,27	+ 0,13	+ 6	7	1,75	1,97	+ 0,23	+ 13	7
0,22	0,22	+ 0,00	+ 0	8	0,05	0,08	+ 0,02	+ 44	8
0,33	0,39	+ 0,06	+ 19	9	0,47	0,52	+ 0,05	+ 10	9
— 0,23	— 0,14	.	.	10	+ 0,59	— 0,35	.	.	10
0,29	0,22	— 0,07	— 23	11	0,49	0,59	+ 0,10	+ 20	11
0,09	0,07	— 0,02	— 18	12	0,03	0,03	+ 0,00	+ 4	12
0,00	0,00	— 0,00	— 54	13	0,01	0,01	—	—	13
0,00	0,00	—	—	14	0,01	0,01	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959	
			Absolut	%
	Järn- och metallvaror (66 företag) *Hardware*			
1 Antal anställda	1 025	1 022	— 3	— 0
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	107,05	117,23	+ 10,18	+ 10
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	96,45	106,24	+ 9,79	+ 10
4 Deklarerad nettointäkt	0,52	0,68	+ 0,16	+ 31
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,25	0,36	+ 0,11	+ 45
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,50	0,51	+ 0,01	+ 2
7 Lön till anställda	11,82	12,36	+ 0,54	+ 5
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,83	0,82	— 0,01	— 2
9 Lokalhyror	0,87	0,87	+ 0,01	+ 1
10 Lagervärdeförändring	+ 0,03	+ 0,81	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,93	2,14	+ 0,21	+ 11
12 Redovisad vinst	0,07	0,11	+ 0,04	+ 60
13 Betald utdelning	0,05	0,01	— 0,04	— 73
14 Beslutad utdelning	0,01	0,03	+ 0,02	+131
	Cyklar och sportartiklar (23 företag) *Bicycles and sporting goods*			
1 Antal anställda	103	102	—1	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	9,71	10,52	+ 0,81	+ 8
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	5,47	5,93	+ 0,46	+ 8
4 Deklarerad nettointäkt	0,25	0,28	+ 0,03	+ 14
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,01	0,00	— 0,01	— 68
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,04	0,06	+ 0,02	+ 55
7 Lön till anställda	1,06	1,11	+ 0,05	+ 5
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,06	0,08	+ 0,01	+ 18
9 Lokalhyror	0,10	0,19	+ 0,09	(+ 87)
10 Lagervärdeförändring	+ 0,25	+ 0,08	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,14	0,13	— 0,01	— 4
12 Redovisad vinst	0,00	— 0,00	— 0,00	[1] —
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan anges procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959			1958	1959	Ökning (+) eller minskning (—) 1958—1959		
		Absolut	%				Absolut	%	
Ur och guldsmedsarbeten (30 företag) *Watches and jewellery*					**Färger och kemikalier (25 företag)** *Paints and chemicals*				
172	170	— 2	— 1		298	281	— 17	— 6	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
8,36	9,31	+ 0,95	+ 11		18,39	18,88	+ 0,48	+ 3	2
4,60	5,00	+ 0,39	+ 9		15,84	16,25	+ 0,40	+ 3	3
0,39	0,48	+ 0,09	+ 22		0,33	0,35	+ 0,02	+ 7	4
0,02	0,02	— 0.00	— 10		0,08	0,09	+ 0,01	+ 13	5
0,05	0,05	+ 0,00	+ 2		0,13	0,15	+ 0,02	+ 17	6
1,95	1,97	+ 0,02	+ 1		3,15	3.15	— 0,00	— 0	7
0,04	0,04	+ 0,00	+ 3		0,09	0,09	+ 0,00	+ 4	8
0,26	0,27	+ 0,00	+ 1		0,32	0,36	+ 0,04	+ 13	9
+ 0,17	— 0,11	.	.		+ 0,02	+ 0,00	.	.	10
0,21	0,21	— 0,00	— 1		0,55	0,59	+ 0,04	+ 7	11
0,01	0,00	— 0,01	— 60		0,00	0,05	+ 0,05	[1] —	12
—	—	—	—		—	—	—	—	13
—	—	—	—		—	—	—	—	14
Böcker och pappersvaror, konst och antikviteter m. m. (44 företag) *Book and stationery, art goods, etc.*					**Lanthandel (65 företag)** *General stores*				
407	380	— 27	— 7		618	591	— 27	— 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
29,81	30,32	+ 0,51	+ 2		62,52	62,60	+ 0,07	+ 0	2
20,95	20,71	— 0,24	— 1		38,05	38,16	+ 0,11	+ 0	3
0,70	0,68	— 0,02	— 2		0,78	0,76	— 0,02	— 3	4
0,20	0,15	— 0,05	— 26		0,05	0,06	+ 0,02	+ 36	5
0,15	0,16	+ 0,02	+ 11		0,40	0,35	— 0,05	— 12	6
4,56	4,53	— 0.03	— 1		5,64	5,59	— 0,05	— 1	7
0,06	0,06	— 0,01	— 14		0,27	0,27	— 0,01	— 2	8
0,50	0,51	+ 0,02	+ 4		0,46	0,48	+ 0,02	+ 5	9
+ 0,60	— 0,33	.	.		+ 0,06	— 0,07	.	.	10
0,63	0,64	+ 0,01	+ 1		0,60	0,61	+ 0,01	+ 2	11
0,08	0,04	— 0,03	— 42		0,08	0,03	— 0,06	— 66	12
0,03	0,03	—	—		0,02	0,02	.	.	13
0,03	0,03	—	—		0,02	0,02	.	.	14

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan anges procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Income, expenditure and profits of business enterprises Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			Absolut	%
	Övrig detaljhandel (54 företag) *Other retail trade*			
1 Antal anställda	351	349	— 2	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	23,42	24,81	+ 1,39	+ 6
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	15,68	16,68	+ 0,99	+ 6
4 Deklarerad nettointäkt	0,92	0,86	— 0,06	— 6
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,26	0,16	— 0,09	— 36
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,19	0,19	— 0,01	— 4
7 Lön till anställda	3,81	3,84	+ 0,03	+ 1
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	0,05	0,02	— 0,03	— 61
9 Lokalhyror	0,43	0,45	+ 0,02	+ 4
10 Lagervärdeförändring	+ 0,19	+ 0,03	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,57	0,51	— 0,06	— 10
12 Redovisad vinst	0,23	0,12	— 0,10	— 46
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Samtliga detaljhandelsbranscher (708 företag) *Retail trade, total*			
1 Antal anställda	6 004	5 959	— 45	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	466,12	485,85	+ 19,72	+ 4
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	312,68	328,28	+ 15,60	+ 5
4 Deklarerad nettointäkt	9,06	9,54	+ 0,48	+ 5
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	1,58	1,63	+ 0,05	+ 3
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	3,01	3,03	+ 0,02	+ 1
7 Lön till anställda	61,35	63,01	+ 1,66	+ 3
8 Räntor (inkomsträntor avdragna)	2,39	2,41	+ 0,02	+ 1
9 Lokalhyror	7,21	7,64	+ 0,43	+ 6
10 Lagervärdeförändring	+ 2,68	— 0,59	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	8,66	9,00	+ 0,34	+ 4
12 Redovisad vinst	0,73	0,65	— 0,08	— 11
13 Betald utdelning	0,14	0,10	— 0,04	— 29
14 Beslutad utdelning	0,10	0,12	+ 0,02	+ 19

Nötkreatursräkningen den 10 oktober 1960 och dess resultat i jämförelse med tidigare räkningar

Census of Livestock: October, 1960

Utöver de årliga nötkreatursräkningarna i juni omfattande hela riket har statistiska centralbyrån fr. o. m. 1958 (okt.) även utfört extra nötkreatursräkningar i oktober och april. Dessa har i huvudsak begränsats till Svealand, Götaland och Gästrikland. Syftet har varit att få underlag för bedömning av slaktdjursproduktionens utveckling. Räkningarna har utförts enligt stickprovsmetod. Samma urval av gårdar har legat till grund som vid de årliga arealinventeringarna i juni. Urvalet, draget ur RLF:s register över jordbruk, är nytt fr. o. m. juni 1960, medan uppräkningen av stickproven liksom tidigare har skett emot totalarealen enligt 1956 års jordbruksräkning.

En stencilerad redogörelse för räkningsresultaten i oktober 1960 har utarbetats. Denna upptar för jämförelser även resultat från tidigare räkningar i april, juni och oktober; främst för 1959 och 1960. Redogörelsen publiceras som artikel i Jordbruksekonomiska Meddelanden 1961: 2. Beträffande tidigare räkningsresultat hänvisas även till Statistisk Tidskrift 1960: 2, sid. 143—144.

Följande tablå visar antalet nötkreatur av olika slag i oktober 1960 vid jordbruk med mer än 2 hektar åker inom Götaland, Svealand och Gästrikland.

Tjurar för avel, 1 år och däröver	19 970
Kor, som kalvat endast 1 gång	206 750
Övriga kor	824 740
Kor, som kalvat 2—4 gånger	433 800
» , » » 5—7 »	318 320
» , » » 8 » och däröver	72 620
Kvigor och kvigkalvar, 1 år och däröver avsedda för pålägg	390 490
Stutar, ungtjurar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver avsedda för slakt	150 210
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	282 910
» » » » » slakt	197 380
härav 3—12 månader avsedda för slakt	126 620
» under 3 » » » »	70 760

I det begränsade område som ovanstående resultat avser fanns vid juniräkningen 1960 ca 87 % av det för hela riket skattade antalet nötkreatur vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Enligt de olika räkningsresultaten i april, juni och oktober minskade antalet kor något mer än 2 % per årsperiod under 1959 och första halvåret 1960, dvs. ungefär som genomsnittligt under åren 1952—1960, men ökade sedan från juni till oktober. Antalet ungnöt över 1 år ökade omkring 3 % under 1960 mot ca 10 % per år 1958 och 1959. Antalet ungnöt under 1 år var i huvudsak oförändrat under 1959; minskade under första delen av 1960 men ökade åter starkt från juni till oktober liksom under åren före 1959. Resultaten från oktober 1960 såväl för kor som för ungnöt, är påverkade av en starkt återhållen slakt orsakad av fodersituationen jämte propaganda för uppskjuten slakt. Dessutom har viss pris- och kreditpolitik tillämpats under senare delen av 1959 i avsikt att uppskjuta slakten och få högre medelvikter för ungnöten.

M. G.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134 6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences*[1]	1958	1959	1960	1958 4 kv.	1959 1 kv.
	Strafflagsbrott					
1	10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 488	3 452	3 708	820	804
2	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	630	638	779	162	152
3	våldsamt motstånd	1 808	1 761	1 747	413	401
4	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	445	493	414	100	116
5	12 kap. Förfalskningsbrott	[2] 2 684	1 518	1 452	[2] 1 596	402
6	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	930	970	1 151	256	243
7	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 262	8 795	9 469	2 578	2 017
8	Därav: mord och dråp	55	53	38	17	6
9	vållande till annans död	278	245	259	85	50
10	barnamord o. dyl.	6	6	11	3	2
11	fosterfördrivning.....	61	69	77	25	13
12	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 519	2 552	2 522	713	655
13	Därav: våldtäkt	374	404	461	94	93
14	18 kap. Sedlighetsbrott	2 147	2 602	2 721	659	582
15	Därav: otukt med person under 15 år.	788	1 032	1 042	275	228
16	annan otukt	117	227	244	35	56
17	exhibitionism	479	594	695	141	142
18	annan sedlighetssårande handling	613	617	615	169	127
19	19 kap. Allmänfarliga brott	3 445	5 008	4 519	856	908
20	Därav: mordbrand	234	324	296	69	59
21	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	213 188	206 291	200 811	56 961	41 920
22	Därav: inbrottsstöld	53 611	52 976	56 654	14 966	12 367
23	tillgrepp av bilar	21 192	17 933	18 306	6 032	4 385
24	» » motorcyklar	5 796	4 414	3 270	1 449	475
25	» » mopeder	12 821	12 359	10 846	3 409	1 919
26	» » cyklar.....	48 918	44 833	36 333	11 989	7 871
27	rån	443	408	477	116	93
28	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	18 883	18 527	18 685	5 725	4 538
29	Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	3 935	3 788	3 782	956	992
30	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 659	6 267	5 865	1 604	1 377
31	23 kap. Gäldenärsbrott	386	395	390	97	90
32	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	12 383	13 235	13 269	3 219	2 819
33	25 kap. Ämbetsbrott	786	711	890	196	160
34	Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 198	3 066	3 135	890	717
35	Summa	279 403	273 882	269 001	76 270	57 348
	Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
36	Lönnbränning	173	163	157	39	38
37	Rattfylleri	12 092	13 246	12 638	3 173	2 179
38	Skattestrafflagen	3 838	3 678	3 597	1 232	578

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning.

Offences known to the police. Preliminary data

			1960				Därav i			
2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
889	916	843	804	908	1 026	970	290	48	44	1
164	163	159	154	171	243	211	63	20	11	2
461	497	402	361	459	492	435	137	15	13	3
148	148	81	117	93	102	102	4	4	—	4
374	395	347	339	386	329	398	56	17	7	5
238	186	303	241	306	259	345	71	27	6	6
2 072	2 401	2 305	1 995	2 341	2 515	2 618	592	239	162	7
15	20	12	6	7	11	14	4	1	—	8
32	83	80	49	46	72	92	4	—	1	9
2	1	1	—	5	4	2	—	—	—	10
35	11	10	11	10	32	24	17	—	—	11
603	631	663	576	634	631	681	122	40	32	12
106	110	95	93	133	116	119	22	4	11	13
774	581	665	583	675	628	835	141	38	40	14
336	191	277	218	279	219	326	35	12	10	15
75	55	41	94	50	35	65	14	1	2	16
165	145	142	124	160	168	243	43	13	18	17
156	157	177	109	162	179	165	32	9	9	18
1 566	1 493	1 041	980	1 745	785	1 009	326	7	39	19
81	99	85	75	73	60	88	19	—	8	20
53 809	59 901	50 661	41 200	53 238	57 639	48 734	11 216	4 066	2 240	21
13 661	13 954	12 994	13 137	14 566	15 482	13 469	2 960	1 296	687	22
4 211	4 392	4 945	3 736	4 319	5 241	5 010	2 214	450	130	23
1 433	1 631	875	320	1 121	1 179	650	226	78	21	24
3 335	3 812	3 293	1 842	3 219	3 230	2 555	507	322	238	25
12 880	14 506	9 576	6 561	10 818	11 321	7 633	567	324	411	26
98	107	110	101	112	139	125	43	24	8	27
4 330	4 278	5 381	5 010	4 207	4 662	4 806	1 185	392	199	28
1 007	891	898	960	884	1 015	923	372	91	43	29
1 888	1 451	1 551	1 500	1 412	1 465	1 488	253	135	137	30
131	79	95	140	89	70	91	8	2	3	31
3 668	3 258	3 490	2 705	3 816	3 515	3 233	367	142	124	32
193	145	213	226	229	204	231	14	1	—	33
664	808	877	744	831	726	834	69	45	4	34
71 347	76 671	68 516	57 160	70 910	74 556	66 375	14 714	5 203	3 037	35
46	43	36	16	48	44	49	—	—	—	36
3 606	4 386	3 075	1 991	3 459	4 083	3 105	403	287	142	37
344	1 330	1 426	677	374	1 328	1 218	27	23	15	38

Vägtrafikolyckor 1960
Preliminära uppgifter

Road Traffic Accidents. Preliminary Data

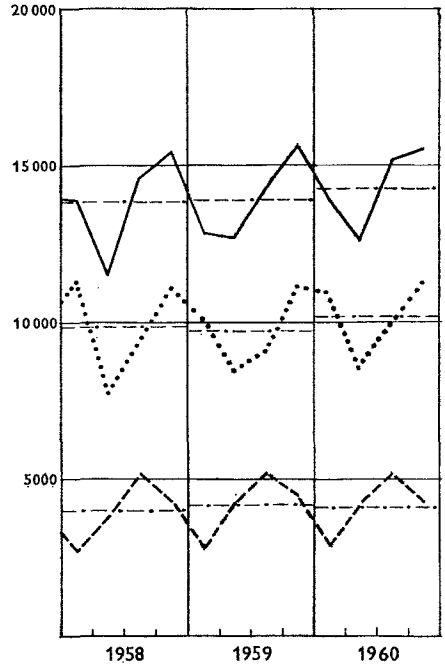
Årets fjärde kvartal. Antalet polisundersökta vägtrafikolyckor med dödlig utgång uppgick under årets fjärde kvartal i tättbebyggda områden till 96 och i icke tättbebyggda områden till 180. Siffran för tättbebyggda områden är högre än vid motsvarande tid under något av åren 1956—1959. För icke tättbebyggda områden är siffran visserligen något lägre än 1958 års höga siffra för fjärde kvartalet men dock högre än siffran för fjärde kvartalet 1959. Olyckorna med lindrig personskada visar såväl i tättbebyggda som icke tättbebyggda områden nedgång i jämförelse med motsvarande kvartal år 1959, medan olyckorna med svår personskada minskade i tättbebyggda men till antalet icke undergått någon nämnvärd ändring i icke tättbebyggda områden. Det föreliggande uppgiftsmaterialet medför icke möjlighet till någon bedömning av det inflytande den under senare delen av december månad år 1960 genomförda hastighetsbegränsningen kan ha haft på olycksfrekvensen under denna tid i icke tättbebyggda områden.

För hela riket redovisas 276 dödsolyckor, 703 olyckor med svår och 3 249 med lindrig personskada samt 11 298 olyckor med endast egendomsskada till följd eller tillsammans 15 526 vägtrafikolyckor mot 15 651 år 1959.

Hela antalet under fjärde kvartalet 1960 i trafiken dödade och skadade personer var 5 451, varav 298 dödade, 826 svårt och 4 327 lindrigt skadade. Av de olika i trafiken dödade och skadade trafikantgrupperna visar endast bilförare ökning i jämförelse med fjärde kvartalet 1959. Den procentuellt största minskningen noteras för motorcykelförare med passagerare (tung motorcykel 12 %, lätt motorcykel 24 %).

Vidstående diagram visar de kvartalsvisa förändringarna av antalet vägtrafikolyckor med olika skadepåföljd för hela riket åren 1958—1960.

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor *Number of Road traffic accidents: Quarterly data*

Hela året. Tabellen på sid. 146 återger såväl preliminära årssiffror som preliminära kvartalssiffror. Anledningen till att årssiffrorna överstiger summan av kvartalssiffrorna för året ifråga är, att i de förra är inräknade även olyckor, beträffande vilka uppgifter icke inkommit å sådan tid, att de kunnat medtagas i kvartalssiffrorna. De definitiva siffrorna brukar medföra någon ökning av det preliminärt redovisade antalet vägtrafikolyckor. Vad dödsolyckorna angår beror detta främst därpå, att en del av de per-

Tab. A. Vid vägtrafikolyckor dödade eller eljest skadade personer efter trafikantgrupper år 1960. Preliminära siffror

Road traffic accidents 1960: Persons killed and injured by group of road users Provisional figures

For translation, see table p. 142.

Område Skadans art	Bil		Tung motorcykel		Mopedister[1]	Förare av annan lätt mc[1]	Cyklister[1]	Fotgängare	Andra	Samtliga
	Förare	Passagerare	Förare	Passagerare						
ABSOLUTA TAL										
Ej tättbebyggt område										
Dödade	153	146	25	5	75	12	90	128	28	662
Svårt skadade	486	477	123	29	139	62	136	219	36	1 707
Lindrigt skadade	2 858	3 443	330	117	430	136	364	324	100	8 102
Samtliga	3 497	4 066	478	151	644	210	590	671	164	10 471
Tättbebyggt område										
Dödade	27	11	16	3	37	11	66	119	9	299
Svårt skadade	133	98	103	23	209	93	238	471	15	1 383
Lindrigt skadade	1 590	1 650	773	183	1 542	315	1 311	2 016	110	9 490
Samtliga	1 750	1 759	892	209	1 788	419	1 615	2 606	134	11 172
Hela riket										
Dödade	180	157	41	8	112	23	156	247	37	961
Svårt skadade	619	575	226	52	348	155	374	690	51	3 090
Lindrigt skadade	4 448	5 093	1 103	300	1 972	451	1 675	2 340	210	17 592
Samtliga	5 247	5 825	1 370	360	2 432	629	2 205	3 277	298	21 643
PROCENTTAL										
Ej tättbebyggt område										
Dödade	23,1	22,1	3,8	0,8	11,3	1,8	13,6	19,3	4,2	100
Svårt skadade	28,5	28,0	7,2	1,7	8,1	3,6	8,0	12,8	2,1	100
Lindrigt skadade	35,3	42,5	4,1	1,4	5,3	1,7	4,5	4,0	1,2	100
Samtliga	33,4	38,8	4,6	1,4	6,2	2.0	5,6	6,4	1,6	100
Tättbebyggt område										
Dödade	9,0	3,7	5,3	1,0	12,4	3,7	22,1	39,8	3,0	100
Svårt skadade	9,6	7,1	7,4	1,7	15.1	6,7	17,2	34,1	1,1	100
Lindrigt skadade	16,8	17,4	8,1	1,9	16,3	3,3	13,8	21,2	1,2	100
Samtliga	15,7	15,7	8,0	1,9	16,0	3,7	14,5	23,3	1,2	100
Hela riket										
Dödade	18,7	16,3	4,3	0,8	11,7	2,4	16,2	25,7	3,9	100
Svårt skadade	20,0	18,6	7,3	1,7	11,3	5,0	12,1	22,3	1,7	100
Lindrigt skadade	25,3	28,9	6,3	1,7	11,2	2,6	9,5	13,3	1,2	100
Samtliga	24,3	26,9	6,3	1,7	11,2	2,9	10,2	15,1	1,4	100

[1] Inkl. passagerare.

soner, som enligt de preliminära siffrorna redovisats såsom skadade, senare avlidit. Tillskottet av dödsolyckor till de preliminärt redovisade utgjorde det senaste år, för vilket siffror i detta hänseende är tillgängliga (1958), ca 2 % på

hela antalet preliminärt redovisade sådana olyckor.

Med dödsolycka förstås enligt anvisningarna olycka med sådan personskada, som inom 30 dagar från olyckstillfället räknat medfört dödlig utgång. Emellertid har en på grundval av uppgiftsmaterialet för åren 1959 och 1960 i kvalitetskontrollsyfte företagen särskild undersökning visat att samtliga polisundersökta vägtrafikolyckor, vilka inom denna tidrymd lett till dödlig utgång, icke blivit redovisade såsom sådana till den *definitiva* statistiken. Anledningen härtill har visat sig främst vara att i fall, då en vid en vägtrafikolycka uppkommen personskada icke redan vid olyckstillfället eller i omedelbar anslutning därtill medfört dödlig utgång, olyckan blivit redovisad med lindrigare påföljd. För år 1959 har visat sig att av hela antalet polisundersökta vägtrafikolyckor, som verkligen lett till dödlig utgång inom 30 dagar från olyckstillfället räknat, ca 8 % blivit redovisade med en lindrigare påföljd. En tillsvidare i huvudsak till de två första kvartalen år 1960 begränsad jämförelse mellan de preliminära och definitiva uppgifterna visar redan nu, att då de *definitiva* siffrorna blir tillgängliga, antalet dödsolyckor under år 1960 icke kommer att understiga 966 samt antalet dödade personer icke 1 033. Dessa siffror överstiger av skäl, som nyss anförts, icke obetydligt de definitiva siffrorna för tidigare år, återgivna i tabellen på sid. 146. Det kan väntas, att de definitiva siffrorna för år 1959 kommer att utvisa en motsvarande ökning.

Enligt de preliminära årssiffrorna har dödsolyckorna under år 1960 i jämförelse med år 1959 minskat med drygt 1 % i icke tättbebyggda områden, men ökat med mer än 12 % i tättbebyggda områden. Olyckorna med annan personskada har minskat med drygt 3 % i tättbebyggda områden. I icke tättbebyggda områden är de till antalet i huvudsak oförändrade. Olyckorna med endast egendomsskada till följd har ökat i tättbebyggda och icke tättbebyggda områden. För hela riket utgör enligt de preliminära årssiffrorna antalet dödsolyckor 895, antalet olyckor med svår personskada 2 634, med lindrig personskada 13 131 och med endast egendomsskada 41 495. Hela antalet polisundersökta vägtrafikolyckor är således 58 155 mot 56 561 år 1959.

Tab. A ger en fördelning av de i trafiken dödade och skadade på olika trafikantgrupper.

Det framgår att i icke tättbebyggda områden inemot tre fjärdedelar av de dödade och skadade är bilförare och bilpassagerare. I tättbebyggda områden är fotgängarna den relativt största gruppen (23 %). En jämförelse med motsvarande tabell i berättelsen för år 1959 (häfte 1960: 2, sid. 105) visar att trafiken under år 1960 skördat relativt flera offer framför allt bland bilförare och bilpassagerare, men även bland fotgängare än under år 1959. Däremot

Ålder	Dödade	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa	Dödade	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
	Antal				Procenttal			
< 7 år	50	124	524	698	5,2	4,0	3,0	3,2
7—17 »	151	577	2 945	3 673	15,7	18,7	16,8	17,0
18—29 »	160	719	4 718	5 597	16,7	23,3	26,8	25,9
30—59 »	330	899	5 311	6 540	34 3	29,1	30,2	30,2
60—69 »	138	248	1 006	1 392	14,4	8,0	5,7	6,4
>69 »	132	188	618	938	13,7	6,1	3,5	4,3
Okänd ålder ..	—	335	2 470	2 805	—	10,8	14,0	13,0
Samtliga	961	3 090	17 592	21 643	100	100	100	100
därav								
män	716	2 168	11 539	14 423	74,5	70,2	65,6	66,6
kvinnor	245	759	4 702	5 706	25,5	24,6	26,7	26,4
okänt ..	—	163	1 351	1 514	—	5,2	7,7	7,0

Tab. B. Vid vägtrafikolyckor dödade eller eljest skadade personer efter ålder år 1960. Preliminära siffror

Road traffic accidents 1960: Persons killed and injured by age. Provisional figures

For translation of boxhead, see table p. 142.

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Bil		Tung motorcykel		Mopedister[1]	Förare av annan lätt mc[1]	Cyklister[1]	Fotgängare	Andra	Samtliga
	Förare	Passagerare	Förare	Passagerare						
ABSOLUTA TAL										
< 7 år	—	150	—	1	4	—	57	444	42	698
7—17 »	70	842	84	86	966	348	632	588	57	3 673
18—29 »	2 360	1 320	932	138	254	123	161	271	38	5 597
30—59 »	2 412	1 277	263	32	792	102	767	819	76	6 540
60—69 »	196	188	35	—	248	25	295	381	24	1 392
> 69 »	43	103	7	—	92	8	201	457	27	938
Okänd ålder *Age unknown*	166	1 945	49	103	76	23	92	317	34	2 805
Samtliga *Total*	5 247	5 825	1 370	360	2 432	629	2 205	3 277	298	21 643
Därav: män *males*	4 649	2 165	1 311	122	2 164	603	1 490	1 723	196	14 423
kvinnor *females*	587	2 511	53	157	252	19	683	1 362	82	5 706
okänt *sex unknown*	11	1 149	6	81	16	7	32	192	20	1 514
PROCENTTAL										
< 7 år	—	21,5	—	0,1	0,6	—	8,2	63,6	6,0	100
7—17 »	1,9	22,9	2,3	2,3	26,3	9,5	17,2	16 0	1,6	100
18—29 »	42,2	23,6	16,6	2,5	4,5	2,2	2,9	4.8	0,7	100
30—59 »	36,9	19,5	4.0	0,5	12,1	1,6	11,7	12,5	1,2	100
60—69 »	14,1	13,5	2,5	—	17.8	1,8	21,2	27,4	1,7	100
> 69 »	4,6	11,0	0,7	—	9,8	0,9	21,4	48,7	2,9	100
Okänd ålder *Age unknown*	5,9	69,4	1,7	3,7	2,7	0,8	3,3	11,3	1,2	100
Samtliga *Total*	24,3	26,9	6,3	1,7	11,2	2,9	10,2	15,1	1,4	100
Därav: män *males*	32,2	15,0	9,1	0,9	15,0	4,2	10,3	11.9	1,4	100
kvinnor *females*	10,3	44,0	0,9	2,8	4,4	0,3	12,0	23,9	1.4	100
okänt *sex unknown*	0,7	75,9	0,4	5,3	1,1	0,5	2,1	12,7	1,3	100

[1] Inkl. passagerare.

utgör förarna av och passagerarna å tung resp. lätt motorcykel under år 1960 en mindre del av trafikoffren än år 1959. I detta avseende är utvecklingen i det stora hela likartad i icke tättbebyggda och i tättbebyggda områden. Förhållandet torde sammanhänga med minskad användning av dessa fordonstyper i trafiken och för passagerarbefordran. Ökningen av dödsolyckorna har medfört ett ökat inslag bland de dödade framför allt av fotgängare och dessutom i icke tättbebyggt område, förutom av bilförare och bilpassagerare, även av mopedister och i tättbebyggt område av cyklister.

I tablån på vidstående sida har de dödade samt skadade personerna fördelats på olika åldersgrupper och efter kön.

Såsom framgår av tablån befinner sig relativt flera av de dödade än av de skadade i åldrarna under 7 år samt över 29 år. Mest markerat framträder detta förhållande, förutom i den yngsta åldersgruppen, i fråga om åldersgrupperna över 69 och 60—69 år. En jämförelse med motsvarande tablå i be-

Tab. C. Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art år 1960

Road traffic accidents: Number of accidents, by type

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	35 056	167	5 069	4 862	5 599	24 595
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	29 081	162	4 876	4 678	5 335	19 068
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	6 627	93	1 379	1 293	3 296	2 038
» korsande » *crossing* »	12 864	32	2 188	899	895	11 070
» samma » *same* »	4 673	15	655	1 193	472	3 008
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	19	—	2	1	3	15
» annan » *other*	4 898	22	652	1 292	669	2 937
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	5 975	5	193	184	264	5 527
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	19 650	610	9 153	4 928	6 387	8 335
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	4 922	233	3 469	774	619	3 529
med fotgängare *with pedestrian*	2 821	230	2 530	387	338	2 096
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	11 907	147	3 154	3 767	5 430	2 710
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	2 956	106	1 387	335	615	2 006
Olycka av annan art *Other kind of accident*	493	12	156	89	130	274
Summa *Total*	58 155	895	15 765	10 214	12 731	35 210
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	10 209	217	2 656	1 891	3 742	4 576
Mellersta » *Middle* »	37 268	514	9 944	5 743	6 508	25 017
Södra » *South* »	10 678	164	3 165	2 580	2 481	5 617

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

rättelsen för föregående år (häfte 1960: 2, sid. 106) visar att ökningen sedan år 1959 av antalet i trafiken dödade huvudsakligen drabbat åldrarna 7—17 år samt 60—69 år.

Tab. B lämnar en fördelning av de i trafiken dödade och skadade personerna på dels ålder, dels olika trafikantgrupper. Det förhållandevis stora antalet personer, beträffande vilka uppgift saknas rörande ålder och/eller kön gör uppgifterna mindre säkra än motsvarande definitiva årsuppgifter. Avsaknaden av kännedom om den utsträckning, vari trafikanter i olika åldrar varit företrädda i trafiken, utesluter vidare en bedömning, huruvida vissa åldrar varit mera utsatta i trafiken än andra.

En fördelning av olyckorna bl. a. efter olyckans art samt efter påföljd är meddelad i tab. C. Av tabellen framgår även antalet olyckor, som inträffat i ej tättbebyggt och i tättbebyggt område samt på huvudled resp. ej huvudled och i olika delar av riket.

Indelningen efter olycksart är densamma som den som infördes i den preliminära statistiken för år 1959. Typindelningen avviker, såsom därvid framhölls, i vissa avseenden från den i den definitiva årsstatistiken och tidigare även i den preliminära statistiken tillämpade. Den innebär i huvudsak att en kombinering skett av den hittillsvarande indelningen av olyckorna efter olycksart med en indelning även efter fordonstyp. Härvid har eftersträvats en fördelning efter olyckans art i huvudsak endast för sådana olyckor, vari motorfordon — varmed här avses bil och annan motorcykel än moped — varit delaktigt. I enlighet härmed har exempelvis ur olycksarten kollision mellan fordon i rörelse eller kollision med parkerat fordon separerats och särredovisats de olyckor, vilka inneburit kollision mellan motorfordon. På motsvarande sätt har av övriga olycksarter i regel särredovisats endast de olyckor, vari ett motorfordon i nyss angiven bemärkelse varit delaktigt. Härvid har kollision motorfordon—moped/cykel och motorfordon—fotgängare utbrutits. Olyckor av samma art, vari även eller endast andra fordonstyper varit delaktiga, exempelvis kollisioner mellan motorfordon och annat fordon än motorfordon (inkl. moped) eller mellan annat fordon än motorfordon och fotgängare är sammanförda i någon av restgrupperna, »Annan kollisionsolycka» etc. och »Olycka av annan art».

Vid den regionala indelningen har till Norra Sverige förts Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län; till Södra Sverige Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län; samt till Mellersta Sverige övriga län.

Av tab. C framgår, att av de kollisioner, vilka utan samband med omkörning inträffat på huvudled mellan motorfordon, som varit i rörelse eller mellan sådana och tillfälligt stannade motorfordon, kollisionerna i motsatt och i samma färdriktning, varit i det närmaste lika frekventa. På ej huvudled är däremot i ej tättbebyggda områden kollisionerna i motsatt färdriktning och i tättbebyggda områden, såsom man kan vänta sig, kollisioner i korsande färdriktning de oftast förekommande. Vidare framgår, att av dödsolyckorna vid kollisioner mellan motorfordon i rörelse (162) närmare 14 % (22) ägt rum i samband med omkörning, vilket innebär någon minskning i jämförelse med år 1959, då motsvarande procenttal var 20.

Av samtliga polisundersökta vägtrafikolyckor har enligt de preliminära siffrorna för år 1960 något mer än 27 % (15 920) inträffat under mörker. Motsvarande procenttal för ej tättbebyggda områden är omkring 29 och för tättbebyggda områden 26.

Andelen mörkerolyckor växlar naturligen i hög grad vid olika tider på året. Följande tablå, vilken grundar sig på de preliminära kvartalssiffrorna, visar andelen mörkerolyckor under de olika kvartalen. Den inom parentes angivna årssiffran inkluderar olyckor, varom preliminära uppgifter inkommit senare under året.

Period	Mörkerolyckor i % av samtliga[1]
1 kv.	30,6
2 »	13,3
3 »	18,0
4 »	45,3
Hela året	27,4 (27,4)

[1] Olyckor under okända ljusförhållanden resp. 1,8; 1,7; 1,3 resp. 2,0 % (1,7 %).

Vid jämförelse med motsvarande tablå i berättelsen för föregående år framgår, att fördelningen är väsentligen densamma som för tidigare år.

Hg

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — December 1960

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *December 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	10	1	11	30	10	40	208	144	352	248	155	403
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	13	—	13	20	5	25	212	123	335	245	128	373
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	—	—	—	3	2	5	6	12	18	9	14	23
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	2
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	3	3	6	9	12	21	12	58	70	24	73	97
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	1	—	1	—	4	4	6	11	17	7	15	22
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	7	7	14	6	14	20	20	72	92	33	93	126
Fotgängare *Pedestrians* ..	10	13	23	24	53	77	20	197	217	54	263	317
Övriga *Others*	4	2	6	5	3	8	16	15	31	25	20	45
Summa *Total*	48	26	74	97	103	200	502	632	1 134	647	761	1 408

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	9	29	42
7—10 »	3	5	27	35
11—14 »	—	7	31	38
15—17 »	2	15	95	112
18—29 »	8	35	254	297
30—44 »	14	20	218	252
45—59 »	14	42	191	247
60—69 »	15	22	79	116
> 69 »	14	22	47	83
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	23	163	186
Samtliga *Total*	74	200	1 134	1 408
Därav *Of which*				
män..... *males*	59	126	721	906
kvinnor .... *females*	15	56	320	391
okänt kön.. *sex not stated*	—	18	93	111

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 812	4 384	6 196
Lastbil ..... *Lorry*	501	768	1 269
Buss ..... *Bus*	56	157	213
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	16	26	42
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	35	135	170
Annan lätt mc..... *Other light mc*	8	27	35
Spårvagn ..... *Tram*	—	56	56
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	12	4	16
Cykel ..... *Cycle*	42	121	163
Annat fordon ..... *Other vehicle*	99	506	605
Fotgängare ..... *Pedestrian*	55	267	322
Andra trafikelement *Other traffic elements*	100	15	115
Summa *Total*	2 736	6 466	9 202

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — December 1960
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *December 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	3 141	12	358	367	467	2 307
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 496	11	338	349	439	1 708
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	652	10	133	135	281	236
» korsande » *crossing*	1 122	1	133	61	68	993
» samma » *same*	392	—	41	74	39	279
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	—	—	—	1
» annan » *other*	329	—	31	79	51	199
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	645	1	20	18	28	599
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 461	47	588	359	444	658
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	268	18	180	51	29	188
med fotgängare *with pedestrian*	274	23	249	29	27	218
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	919	6	159	279	388	252
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	228	9	83	28	62	138
Olycka av annan art *Other kind of accident*	44	2	12	9	11	24
Summa *Total*	4 874	70	1 041	763	984	3 127
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	824	17	174	132	305	387
Mellersta » *Middle* »	3 189	40	649	455	484	2 250
Södra » *South* »	861	13	218	176	195	490

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 051	21	68	344	661	1 390
Halvdager *Twilight*	300	4	8	57	124	176
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 668	29	66	320	171	1 497
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	722	16	34	142	638	84
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	133	—	—	2	10	123

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis — December 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	2	23	45	72	2	3	34	39
Uppsala »	—	—	9	29	38	—	—	18	18
Södermanlands »	—	2	10	63	75	—	2	12	14
Östergötlands »	3	4	18	70	95	3	7	26	36
Jönköpings »	3	2	18	61	84	3	3	29	35
Kronobergs »	1	4	12	34	51	1	5	25	31
Kalmar »	1	3	9	32	45	1	3	11	15
Gotlands »	—	—	2	7	9	—	—	2	2
Blekinge »	1	4	4	32	41	1	4	8	13
Kristianstads »	1	1	17	63	82	1	1	23	25
Malmöhus »	5	5	25	79	114	5	7	34	46
Hallands »	2	4	9	31	46	2	4	11	17
Göteb. o. Bohus »	1	5	18	27	51	1	7	35	43
Älvsborgs »	1	3	21	69	94	2	6	31	39
Skaraborgs »	—	5	20	83	108	—	6	30	36
Värmlands »	3	7	13	60	83	3	8	22	33
Örebro »	3	3	11	38	55	4	5	15	24
Västmanlands »	3	2	9	39	53	5	3	17	25
Kopparbergs »	4	5	14	32	55	4	5	18	27
Gävleborgs »	3	4	15	33	55	3	4	26	33
Västernorrlands »	2	2	18	56	78	2	2	21	25
Jämtlands »	2	—	10	37	49	2	—	14	16
Västerbottens »	—	4	11	90	105	—	4	13	17
Norrbottens »	3	6	12	45	66	3	8	27	38
Summa *Total*	44	77	328	1 155	1 604	48	97	502	647

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *December 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	6	15	83	700	804	6	16	93	115
Stockholms län	4	6	33	117	160	4	9	40	53
Uppsala »	2	5	15	61	83	2	5	17	24
Södermanlands »	2	1	13	65	81	2	1	14	17
Östergötlands »	—	6	23	136	165	—	6	26	32
därav Norrköpings stad	—	2	14	65	81	—	2	14	16
Jönköpings län	1	6	15	80	102	1	6	15	22
Kronobergs »	1	—	7	15	23	1	—	7	8
Kalmar »	—	2	9	31	42	—	2	11	13
Gotlands »	—	—	2	11	13	—	—	4	4
Blekinge »	—	1	6	23	30	—	1	7	8
Kristianstads »	—	—	14	50	64	—	—	17	17
Malmöhus »	3	17	73	234	327	3	17	84	104
därav Malmö stad	1	7	51	127	186	1	7	59	67
Hallands län	—	—	11	37	48	—	—	14	14
Göteb. o. Bohus »	2	17	94	345	458	2	17	109	128
därav Göteborgs stad ..	2	15	88	310	415	2	15	102	119
Älvsborgs län	—	3	14	86	103	—	3	17	20
Skaraborgs »	—	3	10	46	59	—	3	16	19
Värmlands »	—	2	16	63	81	—	2	17	19
Örebro »	—	1	18	68	87	—	1	20	21
Västmanlands »	2	3	19	100	124	2	3	20	25
Kopparbergs »	1	—	7	24	32	1	—	8	9
Gävleborgs »	—	3	15	86	104	—	3	22	25
Västernorrlands »	1	2	9	62	74	1	2	11	14
Jämtlands »	—	—	8	26	34	—	—	10	10
Västerbottens »	—	3	9	60	72	—	3	12	15
Norrbottens »	1	3	14	82	100	1	3	21	25
Summa *Total*	26	99	537	2 608	3 270	26	103	632	761
Hela riket *Sweden*	70	176	865	3 763	4 874	74	200	1 134	1 408

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958.....	876	2 675	13 211	40 296	57 058	106 812	941	3 104	17 755	21 800
1959**[2].....	870	2 788	13 306	39 597	56 561	105 062	927	3 281	17 780	21 988
1960**[2].....	895	2 634	13 131	41 495	58 155	107 916	961	3 090	17 592	21 643
1958* 4 kv.	254	727	3 331	11 108	15 420	28 232	267	845	4 468	5 580
1959* 1 kv.	149	386	2 194	10 116	12 845	24 336	157	453	2 983	3 593
2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
2 kv.	191	640	3 300	8 457	12 588	23 250	202	729	4 347	5 278
3 kv.	263	814	4 076	9 988	15 141	27 936	284	957	5 543	6 784
4 kv.	276	703	3 249	11 298	15 526	28 939	298	826	4 327	5 451
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1958* 4 kv.	183	382	1 383	3 947	5 895	9 538	196	478	2 196	2 870
1959* 1 kv.	99	224	897	3 324	4 544	7 965	104	277	1 443	1 824
2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
2 kv.	124	314	1 161	2 537	4 136	6 680	134	384	1 832	2 350
3 kv.	183	443	1 665	3 696	5 987	9 933	202	559	2 657	3 418
4 kv.	180	323	1 213	3 562	5 278	8 701	202	426	1 920	2 548
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 4 kv.	71	345	1 948	7 161	9 525	18 694	71	367	2 272	2 710
1959* 1 kv.	50	162	1 297	6 792	8 301	16 371	53	176	1 540	1 769
2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822
2 kv.	67	326	2 139	5 920	8 452	16 570	68	345	2 515	2 928
3 kv.	80	371	2 411	6 292	9 154	18 003	82	398	2 886	3 366
4 kv.	96	380	2 036	7 736	10 248	20 238	96	400	2 407	2 903

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provi-*

Road traffic accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	Cyklister[3] *Cyclists*[3]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1951	1 294	2 163	2 096	425	.	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958.....	4 621	5 656	1 909	526	2 180	869	2 393	3 206	440	21 800
1959*[2].....	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
1960*[2].....	5 247	5 825	1 370	360	2 432	629	2 205	3 277	298	21 643
1958* 4 kv. ..	1 387	1 507	311	53	474	195	628	931	94	5 580
1959* 1 kv. ..	918	1 092	111	26	236	105	281	666	158	3 593
2 kv. ..	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv. ..	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv. ..	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv. ..	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
2 kv. ..	1 148	1 287	459	110	704	208	589	739	34	5 278
3 kv. ..	1 481	1 809	602	186	926	234	749	754	43	6 784
4 kv. ..	1 453	1 481	194	36	510	115	541	1 017	104	5 451
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1958* 4 kv. ..	974	1 128	109	20	103	65	184	226	61	2 870
1959* 1 kv. ..	624	757	41	9	53	34	77	142	87	1 824
2 kv. ..	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv. ..	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv. ..	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv. ..	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
2 kv. ..	751	868	150	41	181	67	146	130	16	2 350
3 kv. ..	1 008	1 322	230	86	274	85	214	173	26	3 418
4 kv. ..	963	1 000	52	15	122	32	130	177	57	2 548
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 4 kv. ..	413	379	202	33	371	130	444	705	33	2 710
1959* 1 kv. ..	294	335	70	17	183	71	204	524	71	1 769
2 kv. ..	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv. ..	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv. ..	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv. ..	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822
2 kv. ..	397	419	309	69	523	141	443	609	18	2 928
3 kv. ..	473	487	372	100	652	149	535	581	17	3 366
4 kv. ..	490	481	142	21	388	83	411	840	47	2 903

sional figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours. — [2] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Tab. 1. Städernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1959 *Income and expenditure of towns by economic categories*

INKOMSTER *Revenue*	Belopp, 1 000 kr	%	UTGIFTER *Expenditure*	Belopp, 1 000 kr	%
Intäkter *Current revenue*			Kostnader *Current expenditure*		
Skatter *Taxes*	2 342 185,6	42,2	Löner och arvoden *Wages and salaries*	1 692 031,8	30,4
Därav: allmän kommunalskatt.	2 318 952,1	41,8	Pensioneringskostnader *Pensions*	212 899,3	3,8
andra skatter	23 233,5	0,4	Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	316 737,1	5,7
Statsbidrag *State grants*	897 425,0	16,2	Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	75 123,5	1,3
Därav skatteersättning *Substitute for taxes*	249 471,9	4,5	Hyror och arrenden *Rents*	65 387,1	1,2
Hyror och arrenden *Rents*	227 648,8	4,1	Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	161 937,9	2,9
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	497 252,2	9,0	Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	133 875,2	2,4
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	1 189 294,3	21,4	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	586 841,7	10,5
Räntor *Interest*	93 616,7	1,7	Räntor och lånekostnader *Interest*	199 328,7	3,6
Andra driftinkomster *Others*	12 819,7	0,2	Expenser *Stationery, etc.*	96 176,3	1,7
Summa *Total*	5 260 242,3	94,8	Andra driftutgifter *Others*	693 400,0	12,5
Kapitalinkomster *Capital revenue*			Summa *Total*	4 233 738,6	76,0
Bidrag av staten till investering *State grants*	160 252,7	2,9	Kapitalutgifter *Capital expenditure*		
Andra bidrag till investering *Other grants*	29 466,2	0,5	Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	1 197 999,8	21,5
Försäljning av fastigheter och anläggningar *Sale of real estate*	92 807,2	1,7	Anskaffn. av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	115 640,2	2,1
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	3 723,1	0,1	Förvärv av aktier och andelar *Shares*	20 316,3	0,4
Andra kapitalinkomster *Others*	2 962,1	0,0	Andra kapitalutgifter *Others*	62,5	0,0
Summa *Total*	289 211,3	5,2	Summa *Total*	1 334 018,8	24,0
Totalsumma *Grand total*	5 549 453,6	100	Totalsumma *Grand total*	5 567 757,4	100

Städernas finanser 1959

Town Finance

Härmed framlägges i tre tabeller uppgifter om städernas finanser år 1959. Uppgifterna får anses som delvis preliminära, men några mer väsentliga förändringar i dem i samband med deras slutliga publicering i berättelsen Kommunernas finanser år 1959 torde dock ej vara att vänta.

I tab. 1 och 2 lämnas uppgifter om städernas inkomster och utgifter. I tab. 1 redogöres för dessas fördelning efter realekonomiska grunder, dvs. efter de särskilda slagen av inkomster och utgifter, såsom skatter och statsbidrag resp. löner samt anskaffning av fastighet, medan i tab. 2 uppgifter lämnas om inkomsternas och utgifternas fördelning på de 20 huvudtitlar, i vilka städernas räkenskaper enligt Svenska stadsförbundets bokföringssystem är indelade. Vidare må nämnas, att uppgifterna avser endast de borgerliga kommunerna och att således inga inkomster eller utgifter för de kyrkliga kommunerna är medtag-

na. Däremot ingår sådana räkenskaper, som är gemensamma antingen för enbart städer eller för städer och landskommuner. Dessa gemensamma räkenskaper är emellertid av en mycket obetydlig storleksordning. Deras sammanlagda utgifter utgör sålunda endast omkring tre promille av de i tabellerna angivna totalsummorna.

I tab. 1 har åtskillnad även gjorts mellan intäkter och kapitalinkomster resp. kostnader och kapitalutgifter. Skillnaden mellan drift- och kapitalbudget kan sammanfattningsvis sägas vara den, att den förstnämnda avser den löpande verksamheten, medan den sistnämnda gäller förändringar i kommunernas förmögenhetsförhållanden. Av tab. 1 framgår i stort sett vilka slags poster, som räknas till det ena eller det andra slaget. I den kommunala finansstatistiken upptagna lån eller i anspråk tagna medel ur egna fonder redovisas emellertid icke som inkomst, liksom ej heller amorteringar på kommunernas lån eller avsättningar till egna fonder medtages bland utgifterna.

Såsom framgår av tab. 1, uppgick städernas inkomster år 1959 till 5 549 milj. kr, varav den övervägande delen eller 95 % utgjordes av intäkter. Den mest betydande delposten var skatterna, som i sin tur huvudsakligen utgjordes av den allmänna kommunalskatten. Den sistnämnda uppgick till 42 % av totalsumman inkomster. En betydande andel, över 21 %, belöpte även på rörelseinkomsterna. Dessa härrör huvudsakligen från de industriella verken samt vattenverken. Det må i samband härmed påpekas, att gränsdragningen mellan rörelseinkomsterna samt avgifter och ersättningar ej alltid torde ske efter enhetliga principer i de olika städerna. Därnäst i betydenhet följde statsbidragen (exklusive investeringsbidragen) med över 16 % av totalsumman. Bland dessa märkes särskilt den s. k. skätteersättningen som kommunerna från och med år 1958 erhåller från staten som ersättning för det skattebortfall, de fått vidkännas till följd av de höjda ortsavdragen vid den kommunala inkomsttaxeringen.

Kapitalinkomsterna bestod huvudsakligen av statsbidrag till investering samt av inkomster genom försäljning av fastigheter och anläggningar.

Utgifterna uppgick till sammanlagt 5 568 milj. kr, varav drygt tre fjärdedelar utgjorde kostnader. Den största delposten är löner och arvoden, som svarade för något över 30 % av den totala utgiftssumman. Här må framhållas, att åtskilliga löner även ingår i posterna underhåll av fastigheter och anläggningar samt fastighetsanskaffning och nyanläggning. De sistnämnda utgifterna uppgår till omkring 21 % av utgiftssumman och kommer sålunda som nummer två i betydelse bland de i tabellen upptagna utgiftsslagen.

Till jämförelse kan nämnas, att städernas inkomster och utgifter år 1958 uppgick till 5 112 resp. 5 214 milj. kr. Siffrorna för år 1959 överstiger således 1958 års med 437 milj. kr eller över 8 % i fråga om inkomsterna samt med 354 milj. kr eller nära 7 % i fråga om utgifterna. Ökningen är ganska jämnt fördelad på de olika inkomst- och utgiftsslagen, dock visade andra skatteintäkter samt inkomst genom försäljning av fastigheter, anläggningar och andra fasta tillgångar någon nedgång i förhållande till år 1958.

I tab. 2 lämnas, som ovan nämnts, uppgifter om inkomster, bruttoutgifter och nettoutgifter för de olika förvaltningsgrenarna. I inkomsterna för de olika titlarna ingår inga skatter. Med nettoutgifter förstås skillnaden mellan bruttoutgifterna och inkomsterna. Totalsumman nettoutgifter motsvarar i stort sett det belopp, som måste finansieras medelst skatter, upplåningsöverskott eller i anspråk tagna fondmedel.

Av tab. 2 framgår även de olika huvudtitlarnas inbördes betydelse. Som synes kommer de industriella verken (elektricitetsverk, gasverk m. m.) främst i fråga om inkomster. I regel brukar inkomsterna överstiga bruttoutgifterna för de industriella verken. Detta var också fallet år 1959. Huvudtitlarna hamnförvaltning samt livsmedelshygien och livsmedelstillförsel, som bl. a. omfattar räkenskaper för saluhallar och salutorg, uppvisar även ett litet inkomstöverskott. Att finansförvaltningen uppvisar ett

Tab. 2. Städernas inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda huvudtitlar år 1959 *Income (except taxes) and expenditure of towns by administrative units*

Huvudtitlar *Administrative units*	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster *Revenue*	Bruttoutgifter *Gross expenditure*	Nettoutgifter *Net expenditure*	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Allmän förvaltning *General administration*	5 524,6	95 692,6	90 168,0	0,2	1,7	3,8
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police*	41 111,5	220 347,9	179 236,4	1,3	4,0	7,6
Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen *Registration of population and taxation*	8 868,0	50 157,1	41 289,1	0,3	0,9	1,8
Byggnads- och stadsplaneväsen *Construction and town planning*	12 455,2	49 141,1	36 685,9	0,4	0,9	1,6
Försvarsväsen *Civil defence*	26 997,4	39 632,6	12 635,2	0,8	0,7	0,5
Brandförsvar *Fire precaution*	9 023,9	70 405,7	61 381,8	0,3	1,3	2,6
Fastighetsförvaltning(ej annorstädes redovisad) *Real estate administration (not dealt with elsewhere)*	284 566,3	408 053,1	123 486,8	8,9	7,3	5,2
Gatu- och parkförvaltning *Construction and maintenance of streets and parks*	239 005,3	577 416,0	338 410,7	7,4	10,4	14,3
Hamnförvaltning *Harbours*	137 135,6	128 803,9	— 8 331,7	4,3	2,3	— 0,3
Kommunikationsföretag *Transport*	79 809,5	97 699,2	17 889,7	2,5	1,8	0,8
Industriella verk o. d. *Public utilities*	846 587,2	720 528,1	—126 059,1	26,4	12,9	— 5,3
Hälso- och sjukvård *Public health*	178 580,3	552 660,9	374 080,6	5,6	9,9	15,9
Allmän hygien *Sanitary service*	245 237,7	432 992,5	187 754,8	7,6	7,8	8,0
Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel *Supervision of food and food marketing*	14 667,5	13 337,1	— 1 330,4	0,4	0,2	— 0,1
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	506 116,7	1 075 847,3	569 730,6	15,8	19,3	24,1
Socialvård *Social services*	157 418,0	488 002,5	330 584,5	4,9	8,8	14,0
Social förmedlingsverksamhet *Social agency*	2 556,9	5 399,9	2 843,0	0,1	0,1	0,1
Socialförsäkring *Social security*	3,4	194 637,6	194 634,2	0,0	3,5	8,2
Kristidsförvaltning *Emergency administration (rationing, etc.)*	2,2	2 799,2	2 797,0	0,0	0,0	0,1
Finansförvaltning *Financial administration*	411 600,8	344 203,1	— 67 397,7	12,8	6,2	— 2,9
Summa *Total*	3 207 268,0	5 567 757,4	2 360 489,4	100	100	100

ganska stort inkomstöverskott, beror på att skatteersättningen föres under nämnda titel.

En viktig huvudtitel är undervisnings- och bildningsverksamhet, som i fråga om nettoutgifterna är den mest betydande med 24 % av totalsumman. Till omkring 3/5 avser denna titel folkskoleväsendet. För ytterligare tre huvudtitlar överstiger nettoutgifterna 10 % av totalsumman, nämligen hälso- och sjukvård, gatu- och parkförvaltning samt socialvård.

I tab. 3 lämnas uppgifter om städernas tillgångar och skulder vid 1959 års slut. Samtliga tillgångar uppgår till 12 330 milj. kr, varav nära 76 % belöper på anläggningstillgångar. Anläggningstillgångarna består till övervägande delen av fastigheter och anläggningar. Bland omsättningstillgångarna märkes bank- och postgirotillgodohavandena

Tab. 3. Städernas tillgångar och skulder vid 1959 års slut *Assets and liabilities of towns at the end of 1959*

	Belopp, 1 000 kr	%
TILLGÅNGAR *Assets*		
Anläggningstillgångar *Fixed assets*		
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	8 147 097,6	66,1
Maskiner och andra inventarier *Machines and other inventory*	393 763,2	3,2
Aktier och andelar *Shares*	227 391,8	1,8
Utlämnade anslagstäckta lån *Loans*	490 112,6	4,0
Andra anläggningstillgångar *Others*	45 766,6	0,4
Summa *Total*	9 304 131,8	75,5
Omsättningstillgångar *Liquid assets*		
Kassa *Cash in hand*	18 142,1	0,1
Postgiro *Postal cheque accounts*	47 475,1	0,4
Bank *At banks*	944 961,0	7,7
Obligationer *Bonds*	98 019,9	0,8
Interimsfordringar *Interim claims*	387 819,5	3,1
Andra omsättningstillgångar *Others*	1 529 827,3	12,4
Summa *Total*	3 026 244,9	24,5
Samtliga tillgångar *Total assets*	12 330 376,7	100
SKULDER *Liabilities*		
Långfristiga *Fixed*	4 240 446,3	68,5
Kortfristiga *Liquid*	1 949 674,8	31,5
Samtliga skulder *Total liabilities*	6 190 121,1	100

med sammanlagt 992 milj. kr, medan kassabehållningen utgör endast 18 milj. kr.

Städernas skulder utgjorde vid 1959 års slut 6 190 milj. kr, varav 69 % långfristiga och 31 % kortfristiga skulder.

Enligt 1958 års statistik uppgick städernas tillgångar och skulder vid detta års slut till 11 321 resp. 5 812 milj. kr. Under år 1959 ökades sålunda tillgångarna med 1 009 milj. kr och skulderna med 378 milj. kr.

Beträffande städernas fonder enligt kommunallagen lämnas uppgifter i följande sammanställning.

	Belopp, 1 000 kr	%
Pensionsfonder	566 752,0	31,6
Kassaförlagsfonder	57 924,2	3,2
Allmänna investeringsfonder	333 642,2	18,6
Särskilda investeringsfonder	79 904,5	4,5
Skatteregleringsfonder	453 553,5	25,3
Särskilda skatteregleringsfonder (jäml. SFS 1954: 154)	115 904,5	6,5
Övriga fonder	184 164,8	10,3
Summa	1 791 845,7	100

Av fondernas totalbehållning kommer nära 32 % på pensionsfonderna, under det att den näst största gruppen, skatteregleringsfonderna, utgör 25 % av densamma.

Samtliga fonders behållning har stigit med 128 milj. kr sedan år 1958. Ökningen faller huvudsakligen på pensionsfonderna och de allmänna investeringsfonderna, som stigit med 70 resp. 58 milj. kr.

Slutligen må nämnas, att städernas långfristiga upplåning under år 1959 uppgick till 448 milj. kr, under det att verkställda amorteringar endast utgjorde 200 milj. kr. Ett upplåningsöverskott på 248 milj. kr förelåg alltså nämnda år.

L. A.

Landstingens finanser 1959

Preliminära uppgifter

County Council Finance

Preliminary Data

Uppgifter om landstingens finanser år 1959 föreligger nu preliminärt sammanfattade. De viktigaste resultaten redovisas härmed i tre tabeller.

I tab. 1 lämnas uppgifter om landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, varvid även fördelning på drift- och kapitalbudget meddelas. Av tabellen framgår, att inkomsterna till största delen består av skatter, som år 1959 upptog 61,8 % av totalsumman. Av återstoden utgör stats-

Tab. 1. Landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1959 ***Income and expenditure of county councils by economic categories***

INKOMSTER *Revenue*	Belopp, 1 000 kr	%	UTGIFTER *Expenditure*	Belopp, 1 000 kr	%
Driftinkomster *Current revenue*			Driftutgifter *Current expenditure*		
Skatter *Taxes*	873 820,5	61,8	Löner och arvoden *Wages and salaries*	638 676,3	44,2
Statsbidrag *State grants*	222 552,9	15,7	Pensioneringskostnader *Pensions*	22 828,5	1,6
Därav skatteersättning *Substitute for taxes*	121 039,6	8,6	Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	20 977,3	1,4
Hyror och arrenden *Rents*	23 032,2	1,6	Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	37 151,1	2,6
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	210 267,0	14,9	Hyror och arrenden *Rents*	12 953,6	0,9
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	11 309,4	0,8	Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	55 144,7	3,8
Räntor *Interest*	35 725,6	2,5	Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	141 042,1	9,7
Andra driftinkomster *Others*	6 187,4	0,4	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	161 778,8	11,2
Summa *Total*	1 382 895,0	97,7	Räntor och lånekostnader *Interest*	5 961,8	0,4
Kapitalinkomster *Capital revenue*			Expenser *Stationery, etc.*	16 186,9	1,1
Bidrag av staten till investering *State grants*	30 127,5	2,1	Andra driftutgifter *Others*	65 169,2	4,5
Andra bidrag till investering *Other grants*	818,1	0,1	Summa *Total*	1 177 870,3	81,4
Försäljning av fastigheter och anläggningar *Sale of real estate*	504,2	0,1	Kapitalutgifter *Capital expenditure*		
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	71,2	0,0	Fastighetsanskaffning o. nyanläggning *Investment in real estate*	234 373,5	16,2
Andra kapitalinkomster *Others*	471,1	0,0	Anskaffn. av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	34 388,1	2,4
Summa *Total*	31 992,1	2,3	Förvärv av aktier och andelar *Shares*	130,4	0,0
Totalsumma *Grand total*	1 414 887,1	100	Andra kapitalutgifter *Others*	—	—
			Summa *Total*	268 892,0	18,6
			Totalsumma *Grand total*	1 446 762,3	100

bidragen den mest betydande posten, 17,8 %. Av statsbidragen utgjorde 121,0 milj. kr skatteersättning samt 30,1 milj. kr bidrag till investering. Skatteersättningen utgör en kompensation för minskade skatteintäkter på grund av de fr. o. m. år 1958 tillämpade höjda kommunala ortsavdragen. Bland övriga mera betydande inkomstslag märkes avgifter och ersättningar med 14,9 %. På utgiftssidan är löner och arvoden den största delposten med 44,2 % av samtliga utgifter. Närmast därefter i storleksordning kommer kostnaderna för fastighetsanskaffning och nyanläggning med 16,2 % samt förbrukningsmaterial o. d. (främst vid sjukvårdsanstalterna) med 11,2 %.

Landstingens totala inkomster och utgifter uppgick år 1959 till 1 414,9 resp. 1 446,8 milj. kr mot 1 258,1 resp. 1 316,8 milj. kr år 1958. Inkomsterna har sålunda ökat med 156,8 milj. kr eller 12,5 % och utgifterna med 130,0 milj. kr eller 9,9 %.

Ökningen av inkomsterna beror främst på stigande skatteintäkter. Ökningen av landstingsskatten uppgick sålunda till 88,1 milj. kr (11,2 %), vilket huvudsakligen beror på att flertalet landsting måst höja sin utdebitering i jämförelse med år 1958. För samtliga landsting höj-

Tab. 2. Landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1959 *Income (except taxes) and expenditure of county councils by administrative units*

Ändamål *Administrative units*	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster *Revenue*	Bruttoutgifter *Gross expenditure*	Nettoutgifter *Net expenditure*	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Hälso- och sjukvård *Public health*	284 350,8	1 207 114,8	922 764,0	52,6	83,5	101,9
därav: lasarettsvård	132 536,1	733 166,3	600 630,2	24,5	50,7	66,3
epidemisjukvård	4 984,7	22 004,5	17 019,8	0,9	1,5	1,9
tuberkulossjukvård	11 993,1	52 095,9	40 102,8	2,2	3,6	4,4
vård av kroniskt sjuka	16 836,6	94 427,5	77 590,9	3,1	6,5	8,6
vård av sinnessjuka	12 938,1	28 493,2	15 555,1	2,4	2,0	1,7
undervisning och vård av psykiskt efterblivna	35 729,4	72 926,6	37 197,2	6,6	5,0	4,1
folktandvård	37 219,5	84 656,1	47 436,6	6,9	5,9	5,2
Undervisnings- o. bildningsanstalter *Education*	80 743,0	148 511,4	67 768,4	14,9	10,3	7,5
Social verksamhet o. d. *Social services*	12 784,3	49 131,9	36 347,6	2,4	3,4	4,0
Allmän förvaltning *General administration*	786,5	19 202,7	18 416,2	0,1	1,3	2,0
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	1 845,7	7 796,8	5 951,1	0,3	0,5	0,7
Finansförvaltning *Financial administration*	160 556,3	15 004,7	−145 551,6	29,7	1,0	− 16,1
Summa *Total*	541 066,6	1 446 762,3	905 695,7	100	100	100

des utdebiteringen med i medeltal 28 öre per skattekrona. En betydande ökning visade även avgifter och ersättningar eller med 21,6 %. Bland utgifterna ökade löner och arvoden med drygt 8 % samt fastighetsanskaffning med nära 14 %.

Hur landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter år 1959 fördelar sig på skilda ändamål, framgår av tab. 2. Som synes av denna, utgöres landstingens huvudsakliga verksamhet av hälso- och sjukvård. Inkomsterna och utgifterna för denna förvaltningsgren upptar nämligen 52,6 resp. 83,5 % av landstingens samtliga inkomster och utgifter. Inom hälso- och sjukvården är lasarettsvården den mest omfattande verksamhetsgrenen. Landstingens undervisnings- och bildningsverksamhet avser huvudsakligen folkhögskolor och lantmannaskolor samt anstalter för yrkesutbildning o. d.

Tab. 2 innehåller även uppgifter om landstingens nettoutgifter för de olika verksamhetsområdena. Dessa uppgifter har erhållits genom att minska bruttoutgifterna med de i tabellen redovisade inkomsterna. Att finansförvaltningen visar en avsevärd nettoinkomst beror på att den betydande skatteersättningen föres under denna förvaltningsgren.

I tab. 3 lämnas uppgifter om landstingens tillgångar och skulder vid 1959 års slut. Tillgångarna uppgår till 2 714,5 milj. kr varav 1 610,3 milj. kr eller 59 % utgöres av fastighetsvärdena. De rörliga tillgångarna består till största delen av medel innestående i bank. Skulderna utgjorde vid samma tidpunkt 230,8 milj. kr. Vid 1958 års slut uppgick tillgångarna till 2 491,9 och skulderna till 207,4 milj. kr, vilket betyder att tillgångarna under år 1959 ökat med 9 % och skulderna med 11 %.

Beträffande landstingens fonder enligt landstingslagen lämnas uppgifter i tablån på nästa sida.

Som synes av sammanställningen är skatteregleringsfonderna de mest betydande, omfattande nära 40 % av den totala fondbehållningen. Den därnäst

Tab. 3. Landstingens tillgångar och skulder vid 1959 års slut ***Assets and liabilities of county councils at the end of 1959***

	Belopp, 1 000 kr	%
TILLGÅNGAR *Assets*		
Fasta *Fixed assets*		
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	1 610 332,3	59,3
Inventarier och transportmedel *Inventory and transport equipment*....	125 931,0	4,7
Aktier och andelar *Shares*	5 081,4	0,2
Utlånade medel *Loans* ..	22 081,8	0,8
Summa *Total*	1 763 426,5	65,0
Rörliga *Liquid assets*		
Kassa *Cash in hand*	1 623,7	0,0
Postgiro *Postal cheque accounts*	15 953,7	0,6
Bank *At banks*	562 077,2	20,7
Obligationer *Bonds*	142 956,3	5,3
Interimsfordringar *Interim claims*	61 068,4	2,2
Andra rörliga tillgångar *Others*	167 403,9	6,2
Summa *Total*	951 083,2	35,0
Samtliga tillgångar *Total assets*	2 714 509,7	100
SKULDER *Liabilities*		
Fasta *Fixed*	143 722,0	62,3
Rörliga *Liquid*.....	87 069,3	37,7
Samtliga skulder *Total liabilities*	230 791,3	100

största gruppen, pensionsfonderna, uppnådde knappt 20 % av totalbehållningen.

	Belopp, 1 000 kr	%
Pensionsfonder	128 766,8	19,8
Kassaförlagsfonder	23 891,8	3,7
Allmänna investeringsfonder	109 212,6	16,8
Särskilda investeringsfonder	81 886,7	12,6
Skatteregleringsfonder	255 269,3	39,2
Särskilda skatteregleringsfonder (jäml. SFS 1954:154)	47 106,1	7,2
Övriga fonder.....	4 477,2	0,7
Summa	650 610,5	100

Det totala fondkapitalet har sedan år 1958 ökat med 4,5 milj. kr, eller 0,7 %.

Utöver i tabellerna lämnade uppgifter må nämnas, att landstingens fasta upplåning under år 1959 uppgick till 41,6 milj. kr, under det att verkställda amorteringar utgjorde 11,5 milj. kr. Avsättningarna till egna fonder utgjorde 66,0 milj. kr, medan ur fonderna disponerade medel uppgick till 63,0 milj. kr.

L. A.

Förmögenhetsfördelningen 1959
Preliminär redogörelse

Distribution of Property
Preliminary Data

Föreliggande förmögenhetsstatistik omfattar endast fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (skattskyldiga enligt A-längderna) med förmögenhet överstigande 80 000 kr. Uppgifterna har erhållits ur 1960 års längder över taxeringen till statlig förmögenhetsskatt och avser således i huvudsak förmögenheterna den 31 december 1959.

I tab. 1—2 redovisas förmögenheternas fördelning efter storlek och i förhållande till respektive inkomst samt närings- och yrkesgrupp. Med förmögenhet avses här *den skattepliktiga förmögenheten* samt med inkomst *den sammanräknade nettoinkomsten*, vilken — enligt förordningen om statlig inkomstskatt — utgör summan av inkomsttagarens uppskattade inkomster av olika förvärvskällor, sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla. Samtaxerade makar har i förmögenhetsstatistiken genomgående räknats som en förmögenhetsägare.

Av tab. 1 framgår, att antalet förmögenheter för hela riket uppgår till 160 141, varav 85 720 (53,5 %) på landsbygden, 74 062 (46,3 %) i städerna och 359 (0,2 %) i det för riket gemensamma taxeringsdistriktet. I jämförelse med år 1958, då antalet i hela riket uppgick till 148 367, varav 80 898 på landsbygden, 67 137 i städerna och 332 i det för riket gemensamma taxeringsdistriktet, innebär detta en ökning för hela riket med 7,9 %, för landsbygden med 6,0 % och i städerna med 10,3 %.

De lägre förmögenhetsklasserna är starkare representerade på landsbygden än i städerna, vilket delvis även framgår av tab. 2, enligt vilken gruppen jordbruk med binäringar i jämförelse med övriga grupper är synnerligen starkt företrädd i dessa förmögenhetsklasser. På landsbygden har således enligt tab. 1

Tab. 1. Antal förmögenheter över 80 000 kr efter storlek och i förhållande till de skattskyldigas inkomster i hela riket år 1959 (taxeringsåret 1960)

Owners of taxable property in 1959, by size of property, and by size of income

Inkomstklasser, kr *Income*	Förmögenhetsklasser, kr *Property*										
	80 000— 90 000	90 000— 100 000	100 000— 125 000	125 000— 150 000	150 000— 200 000	200 000— 300 000	300 000— 400 000	400 000— 500 000	500 000— 1 000 000	1 000 000— ω	Summa
—	157	124	217	129	173	120	63	29	52	33	1 097
< 1 200...	126	95	141	67	55	29	11	5	5	1	535
1 200— 2 000...	237	141	183	69	66	39	7	4	4	—	750
2 000— 3 000...	776	433	606	234	141	75	17	9	11	2	2 304
3 000— 4 000...	1 081	747	1 092	518	317	129	23	9	12	4	3 932
4 000— 5 000...	1 346	957	1 336	688	498	166	36	11	8	2	5 048
5 000— 6 000...	1 770	1 265	1 714	811	668	258	36	16	10	5	6 553
6 000— 7 000...	1 599	1 268	2 031	982	755	331	48	18	21	2	7 055
7 000— 8 000...	1 480	1 158	1 924	1 119	943	425	79	17	21	3	7 169
8 000— 10 000...	2 789	2 093	3 482	1 984	2 037	1 123	248	61	43	11	13 871
10 000— 12 000...	2 456	1 937	3 160	1 762	1 867	1 348	319	91	57	7	13 004
12 000— 15 000...	2 870	2 484	4 098	2 508	2 509	1 820	504	195	141	14	17 143
15 000— 20 000...	3 101	2 540	4 409	3 019	3 330	2 493	915	427	358	42	20 634
20 000— 30 000...	3 121	2 604	4 692	3 137	3 931	3 639	1 451	757	873	126	24 331
30 000— 50 000...	1 954	1 775	3 392	2 459	3 407	3 522	1 667	950	1 589	347	21 062
50 000—100 000...	671	608	1 329	1 126	1 740	2 284	1 344	876	1 634	822	12 434
100 000—ω ...	60	54	134	148	247	414	343	277	692	850	3 219
Hela riket[1] *Total*	25 594	20 283	33 940	20 760	22 684	18 215	7 111	3 752	5 531	2 271	160 141
Därav landsbygden *Rural districts* ..	15 946	12 515	20 104	11 569	11 774	7 939	2 516	1 188	1 510	659	85 720
städerna *Towns*	9 624	7 747	13 788	9 153	10 860	10 221	4 554	2 546	3 980	1 589	74 062
I %:											
Hela riket	16,0	12,7	21,2	13,0	14,2	11,4	4,4	2,3	3,4	1,4	100
Landsbygden.....	18,6	14,6	23,4	13,5	13,7	9,3	2,9	1,4	1,8	0,8	100
Städerna.....	13,0	10,5	18,6	12,4	14,7	13,8	6,1	3,4	5,4	2,1	100

[1] Inräknat det för riket gemensamma taxeringsdistriktet med sammanlagt 359 förmögenheter.

70,1 % av förmögenhetsägarna en förmögenhet, som är mindre än 150 000 kronor. Motsvarande siffra i städerna är 54,5 %. Ser man till de största förmögenhetsklasserna visar sig skillnaden mellan landsbygd och stad även ganska stor. Endast 2,6 % av förmögenheterna på landsbygden uppgår till minst 1/2 milj. kr mot 7,5 % i städerna.

I allmänhet motsvaras de större förmögenheterna av höga inkomster. I åtskilliga fall förekommer dock större förmögenheter med ingen eller endast mindre inkomst.

Antalet miljonärer ökade till 2 271 mot 1 755 år 1958. Inom gruppen icke yrkesverksamma återfinnes 905 (39,9 %) av miljonärerna.

I tab. 2 bör observeras, att uppdelningen av yrkesverksamma mellan företagare och anställda inom vissa närings- och yrkesgrupper är av formell natur, i det att bland de anställda ofta ingår tjänstemän i chefsställning, vilka räknas som anställda inom företag, i vilka de är betydande delägare.

Den största gruppen bland de yrkesverksamma utgöres av jordbruk med binäringar med 52 856 förmögenhetsägare. Den därnäst största gruppen är handel med 25 443 förmögenhetsägare.

Tab. 2. Förmögenhetsfördelning efter storleksklasser inom närings- och yrkesgrupper i hela riket år 1959

Properties, by owner's group of industry, and by occupational status, in 1959

Närings- och yrkesgrupper	Antal förmögenheter *Number of properties*							
	Förmögenhetsklasser, kr *Size of property*							Summa *Total*
	80 000–100 000	100 000–150 000	150 000–200 000	200 000–300 000	300 000–500 000	500 000–1000000	1000000–	
FÖRETAGARE *Employers*								
Jordbruk med binäringar[1]	17 523	19 759	6 948	4 446	1 838	679	303	51 496
Byggnadsverksamhet[2]	624	690	280	216	137	53	19	2 019
Industri och hantv. i övr.[3]	1 486	1 862	836	646	337	159	77	5 403
Samfärdsel[4]	635	684	227	144	71	14	12	1 787
Handel *Commerce*	3 513	4 967	2 293	1 860	993	463	168	14 257
Fria yrken *Professions*	425	656	374	373	304	129	37	2 298
Övriga *Others*	92	89	45	48	22	16	7	319
Samtliga företagare	24 298	28 707	11 003	7 733	3 702	1 513	623	77 579
ANSTÄLLDA *Employees*								
Jordbruk med binäringar	540	463	143	123	55	27	9	1 360
Byggnadsverksamhet	1 054	855	268	176	105	77	18	2 553
Industri och hantv. i övr.	2 805	3 033	1 414	1 254	960	603	288	10 357
Samfärdsel	685	708	235	208	124	73	30	2 063
Handel	2 580	3 365	1 604	1 634	1 131	628	244	11 186
Allmän förvaltn.-tjänst[5]	2 632	3 314	1 437	1 307	816	387	137	10 030
Fria yrken	183	260	109	94	81	50	14	791
Husligt arbete[6]	81	71	18	17	2	3	—	192
Övriga	32	51	12	12	9	6	3	125
Samtliga anställda	10 592	12 120	5 240	4 825	3 283	1 854	743	38 657
ICKE YRKESVERKSAMMA *Economically inactive*	10 987	13 873	6 441	5 657	3 878	2 164	905	43 905
SAMTLIGA *Total*	45 877	54 700	22 684	18 215	10 863	5 531	2 271	160 141

[1] *Agriculture, forestry, fishing.* — [2] *Construction.* — [3] *Mining, manufacturing.* — [4] *Transport and communications.* — [5] *General administration.* — [6] *Domestic service.*

Den skattepliktiga förmögenheten uppgår för hela riket till 32 603,6 milj. kronor mot 28 741,4 milj. kronor år 1958 (ökn. 13,4 %). Av denna förmögenhet svarar landsbygden för 14 482,7 milj. kronor mot 13 403,6 milj. kronor år 1958 (ökn. 8,1 %) och städerna för 17 988,9 milj. kronor mot 15 218,3 milj. kronor år 1958 (ökn. 18,2 %). Den förhållandevis stora uppgången av den skattepliktiga förmögenheten i jämförelse med år 1958, torde delvis sammanhänga med de starkt stigande aktiekurserna.

Den beskattningsbara förmögenheten uppgår för hela riket till 30 921,5 milj. kr, varav landsbygden svarar för 13 555,0 milj. kronor och städerna för 17 248,3 milj. kronor. Den beskattningsbara förmögenheten understiger således beträffande hela riket den skattepliktiga förmögenheten med 1 682,1 milj. kronor. Den beskattningsbara förmögenheten utgöres emellertid av den skattepliktiga förmögenheten avrundad till närmast lägre hundratal kronor eller, därest den skattepliktiga förmögenheten överstiger ett belopp, som motsvarar trettio gånger den sammanräknade nettoinkomsten, av sistnämnda belopp, vilket dock inte får vara mindre än hälften av den skattepliktiga förmögenheten. Av bortfallet kan därför 8,0 milj. kronor antagas vara att hänföra till de förstnämnda s. k. avrundningsfallen och 1 674,1 milj. kronor till de sistnämnda s. k. reduktionsfallen.

L. A.

Utkom från trycket den 28 febr. 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20: — per år och kr. 3: — resp. 1: 50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 3 MARS 1961

INNEHÅLL

ARTIKLAR

GUSTAF HOLMSTEDT:
Företagsregister — ett medel att effektivisera den ekonomiska statistiken 159, 202
YNGVE FRITZELL:
1860 års folkräkning i Stockholm 167, 203
CARL JOHAN ÅBERG:
Säsongrensningsförfaranden . I ... 172, 203

MEDDELANDEN

Det nya bearbetnings- och tryckningsförfarandet vid 1960 års valstatistik 178
Statistiska föreningens verksamhet 1960 180
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
Arbetsgruppen för bostadsstatistiska frågor inom ECE:s bostadskommitté 181
Produktivitetsproblem: sammanträde inom ECE 182
Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 182

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 183
Befolkningsutvecklingen..... 183, 184
Befolkningsutvecklingen i länen under år 1960 185
Konkurser och protesterade växlar..... 188
Vägtrafikolyckor 190
Beställningstrafiken med lastbil under 1960..... 194, 204
Dödlighets- och livslängdstabeller för år 1959 199

THE ISSUE IN BRIEF..... 202

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur 205
Bokanmälningar:
Ezekiel, M., & Fox, K. A., Methods of correlation and regression analysis, linear and curvilinear (A. Taube) .. 207

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 10 | No. 3 | MARCH 1961

CONTENTS

ARTICLES

G. HOLMSTEDT:
A register of enterprises — a method of improving the efficiency of the economic statistics 159, 202

Y. FRITZELL:
The 1860 census of population: The method used in Stockholm 167, 203

C. J. ÅBERG:
Methods of seasonal adjustments. I 172, 203

NOTES

The new techniques of data processing and reproduction jointly used in the report of the 1960 election returns 178

The Swedish Statistical Society in 1960 180

European statistical meetings (Other than The Conference of European Statisticians):
ECE Housing Committee: Session of working party on housing and building statistics 181
Productivity problems: Meeting within the ECE 182

Statistical experts wanted in the UN and Unesco Technical Assistance..... 182

TABLES

Commentary 183
Vital statistics 183, 184
Vital statistics in 1960, by county..... 185
Bankruptcies and protested bills..... 188
Road traffic accidents..... 190
For-hire lorry transport in 1960.... 194, 204
Life tables for 1959..... 199

THE ISSUE IN BRIEF 202

LITERATURE

Recent Swedish books and articles on statistics 205

Book reviews:
Ezekiel, M., & Fox, K. A., Methods of correlation and regression analysis, linear and curvilinear (A. Taube) .. 207

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr / milj. / kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

FÖRETAGSREGISTER — ETT MEDEL ATT EFFEKTIVISERA DEN EKONOMISKA STATISTIKEN

Av byråchefen GUSTAF HOLMSTEDT

Frågan om inrättandet av ett centralt företagsregister aktualiserades 1948 av konjunkturinstitutet, som då gjorde en framställning om en utredning på området. Uppdraget att utföra den föreslagna undersökningen överlämnades till arbetsmarknadsstatistikkommittén. Det förslag om upprättandet av ett centralt företagsregister, som kommittén framlade år 1952, kunde emellertid icke läggas till grund för några åtgärder på grund av att mantalsskrivningen, varur underlaget för registret skulle hämtas, ändrades år 1953. De ändrade bestämmelserna för mantalsskrivningen nödvändiggjorde en omprövning av kommittéförslaget. Kungl. Maj:t uppdrog då åt statistiska centralbyrån att i samråd med socialstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen och kommerskollegium göra vissa ytterligare utredningar om ett företagsregister. Centralbyrån avlämnade i december 1953 ett förslag i ärendet. Ej heller detta förslag kunde läggas till grund för åtgärder. Frågan hänsköts därför år 1955 till förnyad utredning.[1] Resultatet av denna har vid det senaste årsskiftet framlagts i ett till statsrådet och chefen för socialdepartementet överlämnat stencilerat betänkande angående ett centralt företagsregister.

Företagsregistrets betydelse

Med hänsyn till att tillgången på företagsregister är bristfälligt ordnad inom flera grenar av näringsstatistiken utanför jordbruket framhåller utredningen det vara mycket angeläget att ett centralt företagsregister upprättas. Detta skulle i hög grad bidra till en effektivisering av den ekonomiska statistiken.

Ett företagsregister kan sägas vara en mycket enkel löpande företagsräkning och skulle sålunda för vissa speciella ändamål kunna ersätta denna. Om registret aktualiserades årligen kunde man för varje år erhålla en bild av näringsgrupperingen och lokaliseringen av våra företag och dess förskjutningar. Det skulle vara av stor betydelse om man på detta sätt fortlöpande kunde få en aktuell bild av företagsstrukturen samt tillkomsten och avgången av företag. Därigenom skulle erhållas en belysning av faktorer, som intar en central ställning såväl i konjunkturförloppet som i den ekonomiska långtidsutvecklingen.

När företagsräkningar skall företagas, kan ett allmänt företagsregister dessutom utnyttjas som underlag för uppgiftsinsamlingen. Därigenom kan det förberedelsearbete med uppgörande av företagsförteckningar, som under nuvarande förhållanden måste föregå en företagsräkning, inbesparas.

När det gäller den fortlöpande statistiken på det ekonomiska området skulle företagsregistret bidra till att eliminera bristerna i de nuvarande registren. De olika statistikproducenterna skulle slippa arbetet med kompletteringar av sina egna register och de kostnader, som

[1] Till utredningsman utsågs denna artikels förf. *(Red:s anm.)*

är förenade härmed. Ett företagsregister skapar också förutsättningar för att specialundersökningar av skilda slag på näringslivets olika områden snabbt kan igångsättas.

Företagsregistrets omfattning

I den utredning som statistiska centralbyrån framlade i dec. 1953 förordades, att företagsregistret i huvudsak skulle avse företagsenheter, som utövar rörelse i kommunalskattelagens mening, antingen som enda verksamhet eller i förening med annan verksamhet. Motsvarande verksamhet bedriven av stat och kommun skulle likaledes registreras.

I 27 § kommunalskattelagen har angivits vad slags verksamhet som är att hänföra till rörelse. Med vissa undantag överensstämmer de föreslagna reglerna för företagsregistrets omfattning i avseende på näringsgrenar med de bestämmelser som tillämpats i företagsräkningarna. Skiljaktigheter föreligger bl. a. beträffande fiske, pälsdjursuppfödning, yrkesmässigt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig och därmed jämförlig verksamhet samt den verksamhet, som utövas av privatpraktiserande läkare, tandläkare och veterinärer. Dessa slag av verksamhet undantogs från uppgiftsplikt till 1951 års företagsräkning (SFS 1950: 425). Inom sjukvård samt åldrings- och annan socialvård, där den offentliga verksamheten intar en dominerande ställning, men enskild verksamhet i affärsmässiga former förekommer i viss utsträckning, medtogs i företagsräkningen endast enskilda vårdinrättningar. Inom undervisningsväsendet ansågs endast de offentliga undervisningsanstalterna vara befriade från uppgiftsplikt, och i enlighet härmed infordrade kommerskollegium till företagsräkningen uppgifter från vissa kategorier privata skolor. Detta primärmaterial visade sig dock så ofullständigt att det utelämnades vid bearbetningen utom beträffande bilskolor. Det är att märka, att med den av centralbyrån föreslagna bestämningen av företagsregistrets omfattning skulle samtliga nu nämnda slag av verksamhet medtagas i sin helhet i registret, sålunda även de offentliga anstalterna inom angivna områden, vilka som regel registreras hos vederbörande offentliga myndigheter.

Vilka näringsgrenar företagsregistret bör omfatta är väsentligen beroende av vilka krav, som kommer att ställas på det inom olika användningsområden. Av den ekonomiska statistikens olika grenar ställer företagsräkningarna de största kraven på registrets omfattning i avseende på näringsgrenar. För detta ändamål erfordras nämligen ett register som till huvudsaklig del omspänner näringslivet i dess helhet med vissa undantag, bl. a. jordbruk, som blir föremål för särskilda räkningar, samt de i det föregående angivna slagen av verksamhet.

När ett centralt företagsregister upplägges är det enligt utredningens mening angeläget att registret från början ges en sådan omfattning att det på lång sikt kan täcka registerbehovet inom den ekonomiska statistiken inom olika områden av näringslivet. Med hänsyn härtill anser utredningen det mest ändamålsenliga vara att företagsregistret från början upplägges så att det i princip omfattar de näringsgrenar, som brukar ingå i företagsräkningarna. De slag av rörelse, som enligt det föregående undantagits från uppgiftsskyldighet till den senaste företagsräkningen, bör sålunda enligt utredningens mening uteslutas ur företagsregistret.

Den ungefärliga omfattningen av ett

centralt företagsregister kan man beräkna på grundval av 1951 års företagsräkning. Företagsräkningen omfattade i runt tal 300 000 arbetsställen, varav ca 200 000 utgjordes av företag med lejd arbetskraft och 100 000 av företag utan anställda. Av företagen var 10 000 s. k. huvudföretag eller firmor omfattande 55 000 filialer eller arbetsställen.

Registerkortens innehåll

Avsikten är att företagsregistret skall tjäna i huvudsak två slag av ändamål, nämligen dels att tillhandahålla aktuella namn- och adressuppgifter på företagsenheter av olika slag för den ekonomiska statistiken och för andra ändamål, dels att utgöra primärmaterial för statistiska undersökningar på det ekonomiska området. I första hand skall givetvis registret fungera såsom namn- och adressregister. I vilken utsträckning den andra uppgiften kan tillgodoses blir beroende av vilka uppgifter om företagen som kan beredas plats på registerkorten.

De huvuddata beträffande företagen som enligt centralbyråns förslag borde ingå på registerkorten är 1) företagets eller ägarens namn och adress i alfabetisk stansning samt koder för 2) företagsenheternas lokala belägenhet (kommun etc.), 3) näringsgren eller bransch, 4) ägarekategori (enskild person, aktiebolag etc.) och 5) storlek (efter antalet sysselsatta).

Det är enligt utredningens mening tydligt att samtliga dessa data är vad som erfordras för att företagsregistret skall kunna fylla sin primära funktion av namn- och adressregister. För olika statistiska undersökningar erfordras nämligen, att man ur registret kan framsortera och utskriva listor över företagsenheter, som förekommer inom speciella näringsgrenar, ägarekategorier och storleksgrupper inom skilda delar av riket. På grundval av dessa uppgifter kan företagsregistret, såsom centralbyrån framhållit, också i viss utsträckning nyttjas som primärmaterial för statistiska undersökningar.

Företagsregistret borde enligt centralbyråns förslag redovisa såväl den av fysisk eller juridisk person bedrivna verksamheten i dess helhet (firman) som i förekommande fall dess lokalt avgränsade arbetsställen. Med anledning härav föreslog centralbyrån två olika typer av registerkort, firmakort och arbetsställekort. Firmakort skulle upprättas endast för företag med flera arbetsställen. Arbetsställekort skulle upprättas för företag med endast ett arbetsställe samt för enskilda arbetsställen inom företag med flera arbetsställen.

Den uppställning centralbyrån föreslog för registerkorten är enligt utredningens mening icke tillfredsställande. Utredningen har därför omarbetat förslaget på denna punkt. Med de av utredningen föreslagna ändringarna av uppgifterna på de av centralbyrån uppställda registerkorten kommer samma slag av uppgifter att ingå på firmakort och på arbetsställekort. Därigenom behöver man använda sig av endast en kortserie i registret och kan upplägga detsamma såsom ett kombinerat firma- och arbetsställeregister. Detta anser utredningen vara en fördel ur arbetsteknisk synpunkt, enär det måste ställa sig väsentligt lättare att i ett sådant register koordinera firma- och arbetsställekort än vad fallet är vid två olika kortserier.

Efter den av utredningen företagna omredigeringen av centralbyråns förslag till registerkort skulle kortuppställningen i stort sett bli följande.

Kol. 1—2. Län
» 3—4. Kommun
» 5—7. Näringsgren
» 8. Ägarekategori
» 9. Storleksgrupp
» 10—40. Företagets namn
» 41—55. Gatuadress o. d.
» 56—71. Postadress
» 72—78. Firmanummer
» 79—80. Filialnummer

Registerkortens uppgifter upptar hålkortets samtliga 80 kolumner.

Varje företag i registret, firma eller arbetsställe, skall tilldelas ett löpande registreringsnummer. Detta nummer skall meddelas företaget, som på varje statistisk uppgift, vilken lämnas till olika offentliga myndigheter, skall ange detta nummer för att underlätta identifieringen av företagen och möjliggöra koordinering av statistiska uppgifter från olika områden av den ekonomiska statistiken.

Register över företag med anställda

Centralbyrån undersökte på sin tid fyra alternativa metoder för uppläggning av ett företagsregister.

I avseende på företag med lejd arbetskraft förordade centralbyrån att registret upprättades på grundval av de för riksförsäkringsanstaltens räkning av de lokala skattemyndigheterna upprättade arbetsgivarförteckningarna och vissa av riksförsäkringsanstalten direkt inhämtade dagsverks- och löneuppgifter. Centralbyrån förutsatte dock att särskilda anordningar träffades för att erhålla bättre underlag för registreringen av arbetsställen och branscher. Bland dylika anordningar nämndes ändringar i arbetsgivaruppgifterna till yrkesskadeförsäkringen, skärpt lokal granskning av dessa, ändrad uppställning av formulären till arbetsgivarförteckningarna samt till dagsverks- och löneuppgifterna.

Utredningen har också kommit fram till att riksförsäkringsanstaltens material alltjämt är det bästa grundmaterialet för upprättandet av ett register över företag med anställda. På grund av att en väsentlig omläggning skett av det system, som hittills använts av riksförsäkringsanstalten för debitering av arbetsgivares avgifter till bl. a. sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna, har dock skapats helt andra förutsättningar för materialets användning för uppläggningen av ett centralt företagsregister.

Riksförsäkringsanstaltens material utgöres f. n. av de arbetsgivaruppgifter som arbetsgivarna skall avlämna till skattemyndigheterna för visst år före utgången av januari månad året därpå. Det ena exemplaret av dessa uppgifter insändes till riksförsäkringsanstalten, som använder dem för debiteringsändamål och i samband därmed upprättar ett arbetsgivarregister på hålkort. Detta hålkortsregister innehåller de flesta uppgifter, som skall ingå i företagsregistret. Utredningen föreslår därför att man ifråga om företag som utövar en enhetlig verksamhet och icke har flera lokalt skilda arbetsställen upprättar registerkorten i företagsregistret genom en maskinell reproducering av ifrågavarande registerkort i riksförsäkringsanstaltens hålkortsregister. Särskilda anstalter måste emellertid vidtagas för att upprätta registerkorten för företag med flera arbetsställen och differentierad verksamhet. I dessa fall måste det organ som skall föra företagsregistret, statistiska centralbyrån, inhämta särskilda uppgifter från företagen rörande dess arbetsställen och skilda slag av verksamhet. Detsamma gäller om företag i statlig re-

gi, eftersom riksförsäkringsanstaltens material icke ger underlag för registrering av dessa företag.

Ifråga om branschgrupperingen i företagsregistret — en fråga som centralbyrån lämnat öppen i sin utredning — föreslår utredningen av skäl som närmare utvecklas i det följande att den internationella standardklassifikation, som utarbetats inom FN (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities, vanligtvis förkortad ISIC), användes.

I samband med övergången till den hålkortsmässiga debiteringen av yrkesskade- och sjukförsäkringarna har riksförsäkringsanstalten övergått till en ny premietariff. Denna tariff grundas på en radikalt reviderad näringsgrensindelning. Denna överensstämmer helt med den internationella nomenklaturen ISIC. Enligt detta klassificeringsschema grupperas näringsverksamheten på 9 huvudgrupper, 44 undergrupper och 123 detaljgrupper.

Den numera i vårt land tillämpade indelningen efter näringsgrenar i befolknings-, produktions- och arbetsmarknadsstatistiken har i huvudsak som mönster den internationella standardklassifikationen. De grupperingar, som användes i olika statistikgrenar, avviker något från varandra och även i vissa avseenden från ISIC, men i stort sett medger de anknytning till denna standardindelning. I 1950 års folkräkning tillämpades ett grupperingsschema, som upptog 8 huvudgrupper, 36 undergrupper och 315 detaljgrupper. I 1951 års företagsräkning användes för där berörda näringsområden ett mera specificerat grupperingsschema, som bestod av 8 huvudgrupper, vilka uppdelades på inalles 88 undergrupper och 475 detaljgrupper. Vad huvudgruppen industri och hantverk angår överensstämde företagsräkningens grupperingsschema i stort sett med det för kommerskollegii årliga industristatistik tillämpade, närmast i den utformning detta fått fr. o. m. 1952 års statistik.

Det grupperingsschema som skall användas i företagsregistret bör vara så beskaffat att det så långt möjligt tillgodoser behoven och önskemålen hos de statistikproducenter, som utnyttjar detsamma. Det förhållandet att ISIC bildar grunden för de ifråga om detaljrikedom varierande grupperingsscheman som användes i såväl befolknings- som näringsstatistiken i vårt land, utgör enligt utredningens mening ett starkt skäl för att branschgrupperingen i företagsregistret baseras på denna internationella standard. Genom tillämpande av ett enkelt och logiskt uppbyggt, ej alltför detaljerat men likväl mångsidigt användbart schema underlättas uppläggningen och handhavandet av registret. Utredningen förordar därför att ISIC lägges till grund för näringsgrensindelningen i företagsregistret.

Det är att märka att ISIC utmärkes av en betydande ojämnhet med hänsyn till specifikationen på olika områden av näringslivet. Den mest framträdande torde vara den skillnad som förefinns mellan huvudgrupperna förädlingsindustri och handel. De näringsgrenar, som brukar inordnas under förädlingsindustri, representeras sålunda av 25 undergrupper, medan parti- och detaljhandel vardera bildar en grupp. För vissa ändamål kan en ytterligare uppdelning av grupperna partihandel och detaljhandel bli erforderlig. Detta kan i så fall ske genom inhämtande av kompletterande uppgifter från de register, som för varuskattekontrollen upprättats hos länsstyrelserna.

Grundas näringsgrupperingen i före-

tagsregistret i enlighet med utredningens förslag på ISIC kan också koden för näringsgren överföras från hålkorten i riksförsäkringsanstaltens arbetsgivarregister för samtliga företag med endast ett arbetsställe. Detta innebär en avsevärd arbetsbesparing vid företagsregistrets upprättande, då man på grundval av 1951 års företagsräkning kan beräkna antalet dylika firmor till ca 145 000. Endast ifråga om firmor med flera arbetsställen, till antalet ca 10 000, skulle det ankomma på det registerförande organet att inhämta erforderliga uppgifter om deras arbetsställen samt utföra kodning av dessa och stansning av ifrågavarande registerkort.

Upprättandet av det centrala företagsregistret utgör ett viktigt led i den pågående omorganisationen av statistikproduktionen. Utredningen anser det därför vara angeläget, att arbetet med detsamma påbörjas så snart detta är möjligt. Ifråga om registret över företag med anställd arbetskraft kan arbetet påbörjas så snart riksförsäkringsanstalten färdigställt sitt arbetsgivarregister på hålkort och i slutet av 1961 avslutat sitt debiteringsarbete. *Utredningen föreslår därför att det uppdras åt statistiska centralbyrån att i samarbete med riksförsäkringsanstalten under budgetåret 1961/62 upprätta den del av det centrala företagsregistret, som avser företag med anställd arbetskraft,* och att medel anvisas för detta ändamål. De erforderliga kostnaderna härför har utredningen beräknat till 203 000 kr. Huvuddelen av kostnaderna för upprättandet och skötseln av ett centralt företagsregister erhålles genom en överflyttning av medel som användes för samma ändamål på annat håll.

Företagsregistret bör enligt utredningens mening revideras årligen i avseende på nytillkomna och avgångna företag. De uppgifter, som erfordras för detta ändamål erhålles i samband med debiteringsarbetet hos riksförsäkringsanstalten. Utredningen har tänkt sig att anstalten till tjänst för denna revidering varje år skall tillhandahålla statistiska centralbyrån maskinskrivna listor över avgångna företag, som bör utsorteras ur företagsregistret, samt reproducerade dubblettexemplar av registerkort för nytillkomna företag, vilka bör ges nummer och insorteras i företagsregistret.

Med längre tidsintervall bör en total förnyelse av företagsregistret ske. Detta bör enligt utredningens mening ske vart tredje år. Förnyelsen tar formen av en revision av samtliga på registerkorten ingående uppgifter.

Register över företag utan anställda

Beträffande denna företagarkategori innehåller riksförsäkringsanstaltens material inga uppgifter. Registerunderlaget måste därför hämtas från annat håll.

Centralbyrån föreslog att insamlingen av uppgifter om ifrågavarande företagsenheter i urvalskommunerna skulle förmedlas av de lokala ombud som centralbyråns utredningsinstitut förfogar över. Som vägledning för uppgiftsinsamlingen kunde bl. a. nyttjas uppgifter på mantalsblanketterna om personer, som genom sin yrkesangivning kunde antas vara självständiga yrkesutövare men som ej upptagits i arbetsgivarförteckningarna samt taxeringslängdernas uppgifter om inkomst av rörelse.

Utredningen påpekar, att det nya systemet för registreringen av arbetsgivare inom yrkesskadeförsäkringen m. m. har medfört, att mantalsblanketterna numera icke alls kan användas som grundmaterial för uppgörande av de s. k. hjälp-

förteckningarna över företag utan anställda. Sedan arbetsgivarnas uppgifter om anlitad arbetskraft försvunnit ur mantalsblanketterna, framgår det nämligen icke av detta material vilka företag som inte har anställd arbetskraft.

Under det nya system för registrering av arbetsgivare, som tillämpas från och med 1961, får rörelseidkarnas självdeklarationer en större betydelse än tidigare för uppläggningen av ett register över företag utan anställda. I och med att det ena exemplaret av de arbetsgivaruppgifter, som arbetsgivarna har att avlämna före utgången av januari månad, skall av skattemyndigheterna insorteras i rörelseidkarnas självdeklarationer blir det möjligt att i detta material urskilja sådana företag, som saknar anställda i rörelsen och uppgöra förteckningar över dessa upptagande namn, adress och verksamhetens art.

Deklarationsmaterialet är såsom centralbyrån anfört mycket svåråtkomligt med hänsyn till det löpande taxeringsarbetets behov att ständigt ha tillgång till detsamma. Centralbyrån har bl. a. av denna anledning ansett, att självdeklarationerna icke kan ifrågakomma såsom underlag för en företagsregistrering. Enligt utredningens mening torde det dock icke vara möjligt att under nuvarande förhållanden undvara detta material vid en registeruppläggning av det slag som det här rör sig om.

I jämförelse med självdeklarationerna är inkomstlängderna för rörelseidkare lättare åtkomliga för ett registreringsarbete. Inkomstlängderna har emellertid vissa begränsningar som gör dem mindre användbara; bl. a. saknas där uppgifter om anställd arbetskraft.

Vid registeruppläggning av företagsenheter på grundval av taxeringsmaterialet är att märka, att vanliga handelsbolag, kommanditbolag, enkla bolag och rederier enligt bestämmelser i kommunalskattelagen[1] (6 § 2 mom.) icke taxeras, »utan hänföres deras inkomst till de särskilda delägarnas inkomst med belopp, som för en var motsvarar hans andel av bolagets eller rederiets inkomst. Ej heller skall s. k. gruvbolag taxeras, utan skall deras delägare taxeras en var för den inkomst han åtnjutit av bolagets verksamhet». För identifieringen av nämnda företagsenheter erfordras sålunda uppgifter om delägarna. Det torde emellertid vara möjligt att verkställa denna identifiering på grundval av uppgifter i självdeklarationerna. Delägare i enkelt bolag skall sålunda i sin deklaration lämna uppgifter avseende företaget i dess helhet samt den på hans andel belöpande andelen i nettointäkten av rörelsen och dessutom uppge övriga delägares namn, yrke och postadress. Vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år avlämna uppgifter till ledning för delägares taxering. I motsats till självdeklarationerna innehåller inkomstlängderna icke några identifieringsuppgifter beträffande delägarna i nämnda bolag och rederier. Härav framgår, att självdeklarationerna torde utgöra ett bättre underlag än inkomstlängderna vid registeruppläggningen.

För att kunna ta ställning till registerfrågan för denna kategori av företagare anser utredningen det vara angeläget att närmare undersöka de praktiska förutsättningarna för en registeruppläggning på grundval av ifrågavarande rörelseidkares självdeklarationer. Arbetet torde försvåras främst av deklarationsmaterialets svåröverkomlighet. Även andra svårigheter kan tänkas uppstå. Sålunda tor-

[1] Likalydande bestämmelser i förordningen om statlig inkomstskatt.

de exempelvis i en del fall de uppgifter, som skall lämnas till taxeringsmyndigheterna om delägarna i samägda företag saknas eller vara ofullständiga. Det bör vidare undersökas hur användbara de upplysningar om företagen är som — utöver namn- och adressuppgifter — kan erhållas ur deklarationsmaterialet. Därjämte är det nödvändigt att inhämta erfarenheter ifråga om kostnaderna för olika arbetsmoment vid registreringen. Kostnadsfrågan kan eljest icke bedömas.

När det nya systemet för registreringen av arbetsgivare inom socialförsäkringarna kommer i användning under 1961 anser utredningen tiden inne för *en undersökning rörande möjligheterna och metoderna för uppläggningen av ett register över företag utan anställda på grundval av rörelseidkarnas självdeklarationer*. Utförandet av undersökningen bör uppdras åt statistiska centralbyrån och ske under medverkan av de lokala ombud, som centralbyrån förfogar över. Undersökningen bör utföras under en tid av året, då självdeklarationerna är åtkomliga för dylikt ändamål. Enligt vad utredningen inhämtat torde materialet vara åtkomligt för ändamålet under ca två månader efter utgången av juni månad, sedan taxeringsarbetet avslutats. Undersökningen bör utföras förslagsvis i tvenne större kommuner, i ena fallet en stad, i andra fallet en stad eller annan tätort med omgivande landsbygd. Den bör företas under så realistiska former som möjligt och omfatta samtliga arbetsmoment, som erfordras för upprättande av ett företagsregister över ifrågavarande företagskategori. När resultatet av denna undersökning föreligger bör statistiska centralbyrån framlägga de förslag vartill undersökningen kan ge anledning.

1860 ÅRS FOLKRÄKNING I STOCKHOLM

Av fil. lic. YNGVE FRITZELL

I samband med hundraårsminnet av den första svenska folkräkning som grundades på nominativa förteckningar, insända direkt till den centrala folkräkningsmyndigheten, lämnas här en redogörelse för 1860 års folkräkning i Stockholm, där primärmaterialet visserligen liksom i riket i övrigt utgjordes av nominativa förteckningar, men där folkräkningsmetoderna i flera avseenden avvek från de eljest tillämpade.

Det svenska tabellverket, som bildar en obruten serie från 1749, byggde på det lokala prästerskapets uppgifter i tabellform över den kyrkobokförda befolkningen. Ända från början avvek emellertid Stockholm från rikets övriga orter däri att uppgifterna till den »tredje» tabellen — som avgavs vart femte år och avsåg folkmängden och dess fördelning — i huvudstaden gällde den *mantalsskrivna* befolkningen. Orsaken härtill lär ha varit svårigheten att från prästerskapet i Stockholm erhålla tillförlitliga folkmängdsuppgifter. Att husförhörslängder inte fördes — och säkerligen aldrig förts — i huvudstadens territoriella församlingar, framgår bl. a. av ett yttrande av Stockholms stads konsistorium omkring år 1859. Först i 1900 års folkräkningsberättelse nämnes dock denna avvikelse uttryckligen.

När 1860 års folkräkning i riket ägde rum, hade det ärevördiga tabellverket upphört och statistiska centralbyrån kommit till som dess efterträdare. Den nya befolkningsstatistikens primärmaterial skulle som förut vara uppgifter från prästerna såväl för folkmängden som för dess förändringar. Men detta primärmaterial skulle från 1860 ha formen av nominativa förteckningar.

Att mantalslängderna användes i Stockholm i stället för husförhörslängder medförde att resultatet blev för lågt — det hade man klart för sig — därför att vissa personer undandrog sig mantalsskrivning och därmed skatt. Redan Wargentin hade anmärkt att den stora dödligheten i huvudstaden antagligen var delvis felaktig och för högt beräknad, emedan den satts i förhållande till en ofullständig folkmängdsuppgift.

Tiden ansågs nu lämplig att även i Stockholm söka få ett bättre material för folkräkningen. De internationella statistiska kongresserna hade nyligen startat. Fredrik Theodor Berg, ledaren för den nya centralbyrån, hade där fått en mängd impulser. Han beskriver i andra delen av folkräkningsberättelsen de grundläggande begreppen för sådana räkningar av olika typ. I fyra uppsatser i Statistisk Tidskrift, band 1—2 (1860—1865) redovisar Berg de metoder som tillämpades, då man planlade och genomförde folkräkningen i Stockholm.

Stockholmsmaterialet införskaffades enligt direktmetoden, dvs. genom särskilda folkräkningsblanketter insamlade från befolkningen. Denna metod, som praktiskt taget är allenarådande utanför vårt land, har således även här delvis an-

vänts redan vid Sveriges första folkräkning i modern mening. Senare har den svenska indirekta metoden dominerat våra folkräkningar.

Den direkta metoden förutsätter vanligen särskilda räknare, som i husen insamlar de antingen i förväg eller vid besöket ifyllda blanketterna. I Stockholm ordnade man det i stället så år 1860 — säkerligen med mantalsskrivningen som förebild — att polisen delade ut frågeformulär och åter samlade in de ifyllda blanketterna hos fastighetsägarna, som under mellantiden fått dem ifyllda av hyresgästerna.

Direktmetoden ger såsom resultat den faktiska folkmängden: de vid tillfället på orten närvarande, oberoende av om de är bosatta där eller inte. Men eftersom folkräkningen i landets övriga delar avsåg den rättsliga folkmängden, hade man att anordna räkningen i Stockholm så att det skulle bli möjligt att även fastställa huvudstadens rättsliga befolkningssiffra. Längre fram skall beskrivas hur man förfor därvid.

De förberedande åtgärderna för folkräkningen i huvudstaden var i korthet följande. Stadens område indelades i 86 särskilda räknedistrikt. Tre slag av blanketter användes:

1) Distriktslistor med egendomarnas nummer och namn angivna kvartersvis
2) Egendomslistor med för var egendom (fastighet) namn på ägare och förvaltare samt på alla som direkt hyrde bostadslägenhet där samt
3) Hushållslistor med uppgifter om samtliga personer som bodde i lägenheten natten efter den 31 december.

De båda första slagen av listor uppgjordes före folkräkningen. »I mån av mantalsskrivningens fortgång gjordes av därtill utsedda extra-ordinarier från statistiska byrån hemma hos mantalskommissarierna de utdrag ur mantalsuppgifterna, som voro nödiga för distrikts- och egendomslistornas upprättande samt avräknandet av erforderligt antal hushållslistor m. m., och fortgick detta arbete så raskt att inom några få dagar — — —, eller den 22 december, alla listorna voro färdiga.»

Hushållslistorna innehöll anvisningar för ifyllandet. Dessutom var anordningar träffade så att den som behövde kunde få skrivhjälp på särskilda lokaler i folkskolor eller på polisvaktkontoren. I skolorna biträdde därvid extra-ordinarier från statistiska byrån jämte en av skolans lärare och på vaktkontoren därtill beordrad polispersonal.

Vid denna »census» — Berg använder redan den numera internationellt brukliga benämningen — har »huvudstadens innevånare — — — gått till mötes med en beredvillighet, ordning och fullständighet i uppgifterna, som ingenstädes torde hava åt det första försöket givit lika stor framgång.» — »I sammanhang härmed torde ej heller med tystnad böra förbigås, att den första hushållslista, som till ämbetsverket inkom redan den 2 januari, var Hans Maj:t Konungens Egenhändigt ifyllda.»

Den 7 februari avlämnades rapport till Kungl. Maj:t om den särskilda folkräkningen i Stockholm, och rapporten offentliggjordes bl. a. i Aftonbladet den 11 februari 1861. Några smärre ändringar i siffrorna vidtogs likväl senare. I den första av artiklarna i Statistisk Tidskrift är specifikationen territoriellt driven så långt som till kvarter. Kvarterens areal och antal egendomar angives, och i noter nämnes viktigare offentliga byggnader o. d. Folktäthetsberäkningarna går även ner till kvarter.

Stockholmsräkningens uppgift att ur den primärt erhållna faktiska folkmängden räkna fram den rättsliga var ingalunda någon lätt sak, fastän principerna var klara. I tillämpliga fall skulle för varje person som redovisades på en hushållslista anges om personen var

1) här bosatt men vid folkräkningen frånvarande
2) ej här bosatt, utan såsom resande tillfälligt vistande
3) här bosatt men ej här kyrkoskriven.

Vidare skulle för varje person kyrkoskrivningsorten antecknas.

Om grupp 1, omfattande 1 755 personer, säger Berg att den skulle ha försvunnit ur rikets folkmängd, om den ej nu upptagits. Grupp 2, som bestod av 2 156 personer, utgjordes dels av utlänningar och dels av sådana svenskar som med säkerhet antagits komma med i folkmängden på andra orter. Utlänningar hör enligt vad Berg uttryckligen säger inte till Sveriges rättsliga befolkning.

Grupp 3 var både den största, 4 737 personer, och den ur folkräkningens synpunkt besvärligaste. Den som skrev hushållslistan missförstod ofta frågan om kyrkoskrivningsorten. Sålunda kunde man fatta den som bostadsorten och underlåta att lämna uppgift enligt kategori 3, även om kyrkoskrivning i Stockholm inte ägt rum. En del tolkade den som födelseorten. Följaktligen måste statistiska centralbyrån göra ett stort antal förfrågningar om denna kategori. Vidare gällde det att jämföra varje person i grupp 3 med husförhörslängdens personer i den uppgivna kyrkobokföringsorten. Om han återfanns där måste han strykas från stockholmslistan. Slutligen gjordes en ändring i avseende på fångarna i Stockholms fängelser. De hade preliminärt räknats till grupp 3 i den mån deras hemort inte var Stockholm. Men vid den fortsatta bearbetningen blev de dock hänförda till Stockholm med den motiveringen, att fängelserna bildade egna församlingar, där fångarna inregistrerats. Likväl har de samtidigt — det kan man förstå av redogörelsen — mestadels kvarstått skrivna i hemortsförsamlingarna. Centralbyråns åtgärd har tydligen bestått i att fångarna strukits i folkräkningslistorna för hemorterna. Åtgärden syns strida mot huvudprincipen för begreppet rättslig folkmängd. Avvikelsen är desto mer egendomlig, som i samma text av Berg nämns att förtydligande åtgärder hade utfärdats redan 1861, kort efter folkräkningen, som gick ut på att fånge fortfarande skulle mantalsskrivas där han senast varit mantalsskriven. Antalet personer som berörts av denna åtgärd har inte särskilts men måste vara omkring 700.

I ett antal fall hade man försummat att anteckna kyrkobokföringsorten, och komplettering hade ej heller kunnat erhållas senare.

I bd 1 av Statistisk Tidskrift redovisades såväl fördelningen av den faktiska folkmängden efter kyrkoskrivningsort (s. 267) som uträkningen av den rättsliga folkmängden (s. 325 ff.). Resultaten var följande:

	Faktisk folkmängd	Rättslig folkmängd
A) Enligt egen uppgift kyrkoskrivna i Stockholms församlingar.	110 644	110 644
B) Kyrkoskrivna utom Stockholm	5 516	1 498
C) Kyrkoskrivningsort ej uppgiven.....	249	249
D) Utlänningar.....	563	—
Summa	116 972	112 391

När det gällde att fastställa den rättsliga folkmängden, som skulle ingå såsom huvudstadens del av rikets befolkning, uteslöt man såsom redan är sagt utlän-

ningarna. Av dem som uppgivit sig kyrkobokförda utom Stockholm (grupp B = grupp 3 utom fångarna + del av grupp 2) återfanns nära tre fjärdedelar i de hemorter de redovisat, och de blev således strukna ur förteckningarna över huvudstadens rättsliga befolkning. Det tycks som om man vid bearbetningens början haft den uppfattningen att endast en mindre del av gruppen kvarstod i landsortens husförhörslängder. Att 4 000 stockholmare skulle stå kvar i kyrkoböckerna på andra orter hade man inte väntat. Dessa personer måste ha underlåtit att ta ut flyttningsbetyg, när de begav sig till Stockholm.

Berg säger i sin text att en mängd sådana personer visat sig ej blott bosatta utan även mantalsskrivna i huvudstaden. Det är inte fullt klart varpå han stöder sitt påstående. Någon individuell uppgift var mantalsskrivning skett har enligt redogörelsen inte lämnats vid folkräkningen. Antalet mantalsskrivna för 1861 var 109 878, en siffra som tämligen väl rimmar med ovan återgivna grupp A, i staden kyrkobokförda 110 644 (då utlänningarna förutsättes ej ha upptagits i mantalslängden).

Två alternativ syns mig tänkbara som förklaring. Det ena är att de utom Stockholm skrivna *inte* mantalsskrivit sig i huvudstaden. Det andra innebär att en på förhand väntad uraktlåtenhet att mantalsskriva sig (se början av artikeln) ägt rum som — förutsatt att dessa skatteskolkare anmält sig till folkräkningen — ungefärligen uppvägt den i så fall mantalsskrivna grupp B av den faktiska folkmängden. Men säker grund saknas för bedömning av sannolikheten för de båda alternativen eller rättare sagt för var mellan de bägge gränsfallen sanningen ligger.

Något annorlunda formulerat skulle resonemanget bli detta. Skillnaden mellan faktiskt närvarande och mantalsskriven befolkning är 7 000 runt. (Differensen i tid mellan de båda uppgifterna bjuder till avrundning.) Från de 7 000 bör avdras drygt 2 000 resande. Återstoden cirka 5 000 skulle utgöra vad jag kallat skatteskolkarna. Det syns troligast att flertalet av dem är identiska med de ungefär lika många som underlåtit att anmäla sig till prästerskapet för kyrkobokföring.

Överdirektör Berg betonar flerstädes, att kyrkoskrivning i regel utgör ett villkor för mantalsskrivning och att därför i allmänhet kyrko- och mantalsskrivningsort är likbetydande. Förhållandena i Stockholm bildade ett undantag från den allmänna regeln.

En annan erfarenhet som folkräkningen i Stockholm gav var att spridningen över *församlingarna i staden* efter kyrkobokföring och efter bostad inte fullt överensstämde. De som antecknat t. ex. Storkyrkoförsamlingen såsom sin kyrkobokföringsort bodde väl i regel inom den församlingen, men cirka 10 % hade sin bostad i andra av stadens församlingar, och liknande förhöll det sig i dessa. Endast till en del kan väl förklaringen här vara försenade flyttningsanmälningar.

Folkräkningen 1860 ställde statistiska centralbyrån inför en rad nya problem. På nutidens befolkningsstatistiker torde de inte imponera. Men för hundra år sedan gällde det att grunda ett nytt system för den demografiska statistiken. Ett stöd hade man i de riktlinjer som de internationella kongresserna hade dragit upp. En praxis måste likväl inträna.

Ett exempel på vacklande praxis är redovisningen av utlänningarna. Redan under tabellverkets första tid hade »resande och främlingar» inräknats i befolk-

ningen. Under en mellanperiod nämns de inte, men från 1825 är de på blanketten preciserade såsom »bosatta utlänningar». Berg deklarerar inte desto mindre att dessa ej bör inräknas i Sveriges rättsliga folkmängd, fastän han märker att en del av dem kyrkobokförts i riket.

Vad angår den faktiska folkmängden, tvekar Berg om han till den bör räkna sådana i Stockholm bosatta som var frånvarande vid folkräkningstillfället. Denna kategori har i alla fall innefattats ej blott i den rättsliga utan ock i den faktiska folkmängden, och motiveringen är den, att det i utlandet är brukligt att man till sin rätta bostad hänför »familjemedlemmar, som blott tillfälligt och för kort tid är frånvarande, då man nämligen genom ett motsatt förfarande skulle öka felen i redogörelsen för familjernas eller hushållens antal och storlek m. m.»

De lärdomar folkräkningen gett i avseende på Stockholm föranledde Kungl. Maj:t att år 1861 föreskriva att husförhörslängder skulle föras även i huvudstaden. Åtgärden kunde dock aldrig verkställas, och befrielse från skyldigheten har sedermera erhållits, såsom bl. a. framgår av senare folkräkningsberättelser. Följden har varit att särskilda hushållslistor också i fortsättningen har insamlats i staden vid folkräkningarna.

Från 1880 vidtogs emellertid den ändringen att själva mantalsuppgiften i utvidgad form fick vara primärmaterial, ehuru den ej kom statistiska centralbyrån tillhanda direkt utan endast genom utdrag, s. k. rotelistor. Utom i Stockholm har direktmetoden tillfälligt använts i Göteborg och i enstaka större städer.

Det kan vara skäl att sluta med ett påpekande, att »folkmängden de facto» är ett begrepp som har sitt självständiga värde och att centralbyråns första chef hade detta klart för sig. Vare sig det gäller regionala eller rikssiffror, är folkmängden de facto den bästa basen för konsumtionsberäkningar av olika slag. Förenta Nationerna föredrar också för sin statistik att beräkna folkmängden de facto, ehuru med en anmärkning att skillnaden mellan de båda metoderna under normala förhållanden är tämligen liten.

SÄSONGRENSNINGSFÖRFARANDEN. I

Av fil. lic. CARL JOHAN ÅBERG, konjunkturinstitutet[1]

1. Inledning

En stor del av den empiriskt inriktade konjunkturforskningen, som med stor frenesi bedrevs under mellankrigstiden i främst USA, tog sin utgångspunkt i en uppdelning av ekonomiska korttidsserier *i fyra komponenter:*

(1) $\varphi(t) = \varphi_1(t) + \varphi_2(t) + \varphi_3(t) + \varphi_4(t)$

vilka, såsom ovan, i allmänhet sammansattes additivt. Komponenterna ansågs vara

$\varphi_1(t)$ = *Den långsiktiga trenden*
$\varphi_2(t)$ = Den cykliska konjunkturrörelsen
$\varphi_3(t)$ = Säsongvariationer med perioden 12 månader
$\varphi_4(t)$ = Den slumpmässiga feltermen med förväntan = 0.

Med utgångspunkt i detta mycket allmänna schema utvecklades under 1910- och 20-talen »dekomponerings»-metoder, med vars hjälp de olika komponenterna kunde urskiljas i en given serie. Särskilt vanligt tillämpade blev metoderna att genom vissa typer av linjära operationer på summan $\varphi(t)$ rensa bort den säsongmässiga variationen från serierna för att man därigenom klarare skulle kunna studera trend- och konjunkturkomponenternas förändringar. Dessa rensningar utfördes under olika förutsättningar om funktionsformen hos $\varphi_3(t)$ och med hjälp av olika estimationsförfaranden.

[1] Vid utarbetandet av denna uppsats har förf. tillgodogjort sig anmärkningar av fil. kand. Stig Cronvall, konjunkturinstitutet.

För att bättre kunna klargöra dessa olika modeller skall uttrycket (1) skrivas om till

(2) $$y_{ik} = T_{ik} + S_{ik} + \varepsilon_{ik}$$

där alltså y är den observerade tidsserien, där T är trend-konjunkturkomponenterna *som i fortsättningen icke behöver* särskiljas, där S är säsongkomponenten och där slutligen ε är slumpkomponenten (*i är index för år och k index för* månad eller kvartal).

Den enklaste och ursprungligaste modellen var att betrakta S_{ik}, som en för varje k *additivt* tillagd konstant, vars storlek var opåverkad av såväl T, ε som i, dvs. en rent periodisk funktion som kan tecknas som

(3) $$S_{ik} = C(k).$$

Nästa steg i fråga om modell var att betrakta säsongen som en *multiplikativ* sammansättning:

(4) $$S_{ik} = C(k)\, T_{ik}$$

vari alltså säsongrörelsens amplitud göres beroende av nivån på trenden-konjunkturen.

Estimationsproblem i anslutning till dessa två, av Wald kallade stela modeller, skall bilda utgångspunkten för denna uppsats, som kommer att bli helt doktrin-historisk och som avses utgöra bakgrunden till en för ett senare nummer av denna tidskrift planerad redogörelse för modeller och teknik i fallet med ett i tiden föränderligt säsongmönster.

2. Additiv kontra multiplikativ säsong

En säsongvariation brukar enklast definieras som den variation i en ekonomisk tidsserie som har perioden 12 månader. Denna variabilitet sammanhänger direkt eller indirekt med en mängd olika, ofta svårpreciserbara exogena faktorer som på något sätt har med årstidsvariationen att göra och som i ekonomiska analyssammanhang oftast är helt irrelevanta. Orsaken till att man, som exemplifierades i inledningen, ofta låter säsongrörelserna representeras av en funktion med tiden som argument i stället för att förklara dem med ett strukturellt samband mellan en eller flera explicita »säsongvariabler» och den endogena ekonomiska variabeln är nog dels säsongmönstrens relativt starka stabilitet i tiden, dels förhållandet att det, som ovan redan antytts, i de flesta fall är svårt att avgränsa och precisera de variabler som genererar detta säsongmönster.

Trots att man i det enskilda fallet ofta har svårt att klarlägga strukturförhållandet bakom en viss säsongrörelse kan det i en del av dessa fall vara relativt lätt att klassificera säsongvariabiliteten som antingen multiplikativ eller additiv enligt definitionerna i inledningen. Detta kan antingen bero på att helt olika grupper av exogena faktorer verkar på de olika serierna eller också på att samma faktorer har olika effekt beroende på vilken endogen variabel som påverkas. Det förefaller mig som om man ofta kan framställa vissa säsongfaktorer som linjära restriktioner lagda på de endogena mikrovariablerna (exempel: arbetstidens effekt på produktionsresultatet), restriktioner som vid aggregering bör ge upphov till multiplikativa säsongmodeller. I vissa andra fall kan man däremot tänka sig säsongfaktorerna som variabler, vilka ger upphov till absolut eller relativt sett konstanta tillskott till någon i huvudsak av icke-säsongfaktorer bestämd ekonomisk variabel (exempel: bränsle- och lyseposten i bostadskonsumtionen). I dessa senare fall kan man icke a priori uttala sig om vilken modell som gäller, och de vaga resonemangen ovan illustrerar väl tillräckligt svårigheterna att i förväg specificera om en additiv eller multiplikativ modell kan förväntas gälla i ett enskilt fall.

Kriterierna för att i efterhand avgöra detta är enklare att formulera, åtminstone i det icke-stokastiska fallet, nämligen

a) en additiv modell föreligger när $(S_{ik} - T_{ik}) = C_k$ för alla i

b) en multiplikativ modell föreligger när $(S_{ik} : T_{ik}) = C_k$ för alla i, vilka två kriterier endast är omformuleringar av definitionerna i inledningen.

3. Omedelbar eller itererad säsongrensning

De flesta säsongrensningar syftar till att man skall erhålla en så bra skattning som möjligt av komponenten T_{ik} i uttrycket (2). Detta kan antingen uppnås omedelbart genom att man utför vissa typer av direkt säsongrensande linjäroperationer på y_{ik} (t. ex. ett centrerat 12-månaders löpande genomsnitt) eller också genom en flerstegsberäkning, där de olika momenten i korthet är:

a) en provisorisk skattning ($\tilde{T}_{ik}$) av det sökta T_{ik} erhålles genom en säsongrensande linjär operation på y_{ik}

b) genom att bilda genomsnitt av kvoter eller differenser mellan $\tilde{T}_{ik}$ och y_{ik} uppskattas säsongmönstret $\tilde{S}_k$.

c) Med skattningen $\tilde{S}_k$ reduceras slut-

ligen y_{ik}-talen för att man därigenom skall erhålla en i vissa avseenden förbättrad skattning av T_{ik}.

Orsaken till att man nästan aldrig låter sig nöja med den omedelbara säsongrensning som kan erhållas genom en linjär operation på ursprungsvärdena är i första hand att serien av ett säsongrensande, glidande genomsnitt måste upphöra åtminstone ett halvt år innan serien av ursprungstalen slutar och vidare att detta genomsnitt, speciellt om det är ovägt, ger en dålig estimation av T_{ik} i bl. a. den bemärkelsen att om konjunkturkurvan uppvisar ett rörligt förlopp så kan vändpunkterna fellokaliseras.

Genom ovan angivna iterativa förfaringssätt kan vissa av dessa nackdelar med det omedelbara rensningssättet undvikas, medan andra däremot kommer att bäddas in i beräkningarna redan från och med steget a), varför det fordras en helt annan ansats än den itererade beräkningen av est. (T_{ik}) för att undvika sådana nackdelar. Detta skall närmare beröras först i avsnitt 6. I de två närmast följande avsnitten 4 och 5 kommer att behandlas två olika iterativa metoder för rensning i fallen med additiva och multiplikativa säsongmönster.

4. Macaulays metod[1]

Grundläggande för denna metod är att den provisoriska skattningen av T_{ik} sker genom ett löpande 12-månadersgenomsnitt:

$$\tilde{T}_{ik} = \frac{1}{12}\left[\frac{1}{2}y_{i(k-6)} + \sum_{r=-5}^{+5} y_{i(k+r)} + \frac{1}{2}y_{i(k+6)}\right] \tag{5}$$

[1] Benämningen är Walds; vem som faktiskt först presenterade metoden är oklart.

I fallet med en additiv modell bildas sedan för varje k

$$\tilde{S}_k = \frac{\sum_i (y_{ik} - \tilde{T}_{ik})}{n-1}; \tag{6}$$

där i = 1,2,..., n-1, resp. = 2,3,..., n beroende på månadens belägenhet i serien (genomsnittsbildningen kan givetvis inte ske över samtliga n år eftersom man vid den löpande medelvärdesbildningen tappar det första och sista halvåret).

De genom (6) erhållna säsongtalen korrigeras därpå så, att

$$\sum_k \bar{S}_k = 0,$$

varefter en ny uppskattning av T_{ik}, då för samtliga n år, erhålles genom

$$\bar{T}_{ik} = y_{ik} - \bar{S}_k \tag{7}$$

I fallet med en multiplikativ modell bildas på motsvarande sätt en *säsongkvot* för varje k antingen medelst aritmetiskt genomsnitt:

$$\tilde{S}_k = \frac{1}{n-1}\sum_i \left(\frac{y_{ik}}{\bar{T}_{ik}}\right), \tag{8}$$

eller genom ett geometriskt genomsnitt:

$$S_k = \sqrt[n-1]{\prod_i \left(\frac{y_{ik}}{\bar{T}_{ik}}\right)}. \tag{9}$$

Efter korrektion av dessa kvoter så att kriteriet

$$\sum_k \bar{S}_k = 12$$

är uppfyllt, skattas T_{ik} genom

$$\bar{T}_{ik} = \frac{y_{ik}}{\bar{S}_k}. \tag{10}$$

Under förutsättning att säsongmodellerna är riktiga och att additiviteten mellan komponenterna gäller, så är problemen endast att för det första avgöra hur pass god estimator 12-månadersgenomsnittet är utav komponenten T_{ik} och för det andra undersöka huruvida omvä-

gen via ett explicit uppskattat säsongmönster kan förbättra skattningen av T_{ik}. Om man till att börja med förutsätter att slumpkomponenten är noll så är det första problemet enbart beroende på vilken funktion utav tiden som T_{ik} är. Om man som i formel (5) arbetar med ett ovägt genomsnitt kommer endast en linjär funktion av tiden att lämnas opåverkad av operationen. I övriga fall kommer genomsnittsbildningen att leda till att $\tilde{T}_{ik}$ avviker från T_{ik}, vilket, under de förutsättningar vi här gjort, i sin tur kan leda till en såväl systematisk som slumpmässig variabilitet i de enskilda S_{ik}; vilketdera som blir fallet beror på den speciella funktionsform som T_{ik} har. Vid genomsnittsbildningarna (6), (8) eller (9) är det givet att flera sådana avvikelser av visst slag kan upphäva varandra, vilket i så fall leder till att bättre skattningar av T_{ik} erhålles efter (7) eller (10) än genom (5). Någon som helst garanti för att skattningarna blir i någon mening syftningsriktiga finns helt självklart inte annat än i det linjära trendfallet då beräkningarna stämmer exakt under den gjorda förutsättningen att slumpkomponenten är noll.

Släpper vi på förutsättningen om att slumptermen skall vara noll uppträder även i det linjära trendfallet den komplikationen att genomsnittsbildningen över y_{ik} verkar som en löpande summation på ε_{ik}, vilket medför att genomsnittet uppvisar cykliska svängningar med varierande amplitud och period. Detta är den s. k. Slutsky-Yule effekten, som dock i det linjära trendfallet säkerligen är tämligen harmlös på grund av att dessa svängningar kan förmodas bli okorrelerade med säsongmönstret. I vissa andra situationer, då variansen i ε är en beaktansvärd del av hela variansen i y och då även funktionsformen för T_{ik} är ogynnsam för 12-månadersgenomsnittet, kan felen i trendbestämningen tillfälligt vara högt korrelerade med den kumulerade slumptermen så att mycket stora spridningar på $\overline{T}_{ik}$ kan förutsättas bli följden.

Någon metod att skatta den stokastiska variabiliteten i en med Macaulays metod rensad serie existerar ej och är svår att utarbeta på grund av de komplicerade beroendeförhållanden som skapas mellan värdena i den säsongrensade serien genom dels den löpande medelvärdesbildningen,[1] dels också genom själva säsongkorrektionen. Med god approximation torde dock metoden kunna tillämpas på fall med något så när linjära trender och distinkta, additiva eller multiplikativa säsongrörelser.

5. Link relatives-metoden

Den av W. M. Persons 1923 föreslagna link relatives-metoden avsåg ursprungligen att vara en metod för bortrensning av ett multiplikativt säsongmönster och fastän den mycket lätt låter sig generaliseras till ett additivt fall så skall här för enkelhetens och för historietrohetens skull endast Persons ursprungliga version av metoden behandlas.

Beräkningarna grundas på de successiva, relativa länkarna

$$g_{ik} = \frac{y_{ik}}{y_{i(k-1)}} \tag{11}$$

av vilka man, efter eventuell uteslutning av extremvärden, bildar de 12 månadsmedelvärdena (eller enligt Persons medianerna)

$$\bar{g}_k = \frac{\sum_i g_{ik}}{n} \tag{12}$$

[1] Variansförhållanden vid löpande medelvärdesbildningar finns dock bl. a. undersökta i [1], sid. 50 och följande.

Dessa genomsnittliga relationstal räknas sedan om till gemensam bas genom

$$c_1 = \bar{g}_1,\ c_2 = c_1 \cdot \bar{g}_2, \ldots,$$
$$c_k = c_{(k-1)}\bar{g}_k, \ldots,\ c_{12} = c_{11} \cdot \bar{g}_{12}.$$

Om $c_{12} = 1{,}00$ så kan säsongrensningen med denna metod genomföras utan något explicit antagande om eller direkt skattning av T_{ik}. Om däremot $c_{12} \neq 1{,}00$ så innebär detta enligt Persons att element av trenden-konjunkturen kommit med i uppskattningen av säsongmönstret, vilket alltid blir fallet med trendkonjunkturbilder som inte totalt sett utjämnas genom (12). Till skillnad från den i föregående avsnitt behandlade metoden förutsätter Persons' metod att en viss bestämd typ av trendvariation givit upphov till denna »driftning» av säsongmönstret, nämligen en geometrisk trendprogression, för vilken man alltså korrigerar på följande sätt:

$$(13) \qquad c_k^1 = c_k \left(\frac{1}{c_{12}}\right)^{\frac{k}{12}}.$$

Eftersom talen c_k^1 har uppbyggts endast med tanke på att deras inbördes relationer skall vara riktiga, men utan hänsyn till deras genomsnittliga nivå, måste en nivåjustering göras. Man bildar därför en slutlig nivåriktig, multiplikativ säsongkomponent

$$(14) \quad \bar{S}_k = 12\frac{c_k^1}{\sum_k c_k^1},$$ vars genomsnitt över

de 12 månaderna är = 1. T_{ik} skattas därpå medelst

$$(15) \qquad \bar{T}_{ik} = \frac{y_{ik}}{\bar{S}_k}.$$

En fördel med Persons' metod i jämförelse med Macaulays metod är att link relatives-metoden utnyttjar samtliga observationer vid bildandet av säsongkvoterna medan man i Macaulays metod i allmänhet tvingas avstå från säsonginformationen under det första och sista halvåret i serien.

Nackdelarna med metoden är bl. a. att vid många tillämpningar de relativa länkarna (g_{ik}) har en stor spridning, vilket gör skattningarna av $\bar{g}_k$ instabila, vilket i sin tur kan leda till att $c_{12} \neq 1{,}00$. Om denna avvikelse skulle bero enbart på inverkan av ε-komponenten, så kan en korrektion enligt (13) bli helt missledande genom att den accentuerar en stokastisk variabilitet i det preliminärt estimerade säsongmönstret c_k. Risken för detta kan dock givetvis kontrolleras och alternativa korrektioner tillgripas. Överhuvudtaget är det dock ytterst svårt att generellt precisera de båda metodernas relativa fördelar, eftersom utfallen av de båda rensningarna är så beroende av enskilda omständigheter.

6. Simultan skattning av säsong och trend

Kännetecknande för båda de tidigare metoderna är att estimationen av säsongmönstret ej sker simultant med uppskattningen av trend-konjunkturkomponenten. Det som egentligen låge närmast till hands, åtminstone om man betraktar problemet ur en konventionell teoretisk synvinkel, vore väl att specificera samtliga komponenters form i (2) och därefter estimera parametrarna i det specificerade uttrycket enligt minsta kvadraternas princip. I sin doktorsavhandling har Hald 1948 gjort en ansats i denna riktning, dock enbart för det additiva fallet.

Hald förutsätter att T_{ik} kan representeras av ett polynom i tiden, vars gradtal materialet får bestämma. Genom att han vid skattningen använder ortogona-

la polynom låter sig beräkningarna lätt utvidgas till successivt högre grad. Hur långt man skall gå i utvidgat gradtal kan man få ett grepp om genom att studera den takt varmed residualvariansen nedgår för varje högre grad; något strikt kriterium kan dock inte erhållas på detta sätt på grund av att om man fortsätter att öka gradtalet så kommer alltid residualvariansen att någon gång bli noll, nämligen då polynomet exakt ansluter sig till samtliga observationer. Denna ambivalens tillsammans med ett i jämförelse med de två tidigare metoderna mycket större räknearbete gör att metoden väl knappast är praktiskt användbar.

Den variant av metoden som däremot modellmässigt förutsätter att komponenten T_{ik} är ett polynom av ett visst givet gradtal eller någon viss exponentialfunktion är däremot helt invändningsfri ur åtminstone formellt teoretiska synpunkter.

7. Avslutande betraktelser

I den ovan givna redogörelsen har i samtliga fall förutsatts att säsongmönstret antingen är rent additivt eller rent multiplikativt. Även under dessa förutsättningar har det visat sig att en del svåra estimationsproblem uppstår; men i de flesta konkreta fall, då man släpper dessa förutsättningar, kommer problematiken att domineras av just valet av modell för säsongerna. De problem som behandlats i denna uppsats blir då av mindre vikt, praktiskt sett.

Problem rörande val av modell för säsongrörelserna skall jag återkomma till i en senare artikel.

Litteraturförteckning

[1] HALD, A., The decomposition of a series of observations composed of a trend, a periodic movement, and a stochastic variable. Copenhagen 1948. 134 s.

[2] KENDALL, M. G., The advanced theory of statistics. Vol. 2. London 1946. 521 s.

[3] MALMQUIST, S., A statistical analysis of the demand for liquor in Sweden. A study of the demand for a rationed commodity. Uppsala 1948. 135 s. Akad. avh. Uppsala univ.

[4] WALD, A., Berechnung und Ausschaltung von Saisonschwankungen. Wien 1936. 140 s. (Beiträge zur Konjunkturforschung hrsg. vom Österreichischen Institut für Konjunkturforschung. 9.)

MEDDELANDEN

Det nya bearbetnings- och tryckningsförfarandet vid 1960 års valstatistik

The New Techniques of Data Processing and Reproduction Jointly Used in the Report of the 1960 Election Returns

Inom gruppen för metod- och utvecklingsfrågor har av 1:e aktuarien G. Andreasson i samarbete med tryckeriet utarbetats ett nytt system för tryckningsförfarande, som har använts för valstatistiken. Erfarenheterna presenteras här av byråchefen T. Widstam.

Om det statistiska trycket har Kungl. Maj:t den 30 juni 1953 utfärdat föreskrifter i ett cirkulär till vederbörande statsmyndigheter (Svensk förf.saml. 526). Dessa föreskrifter gäller alla publikationer i serien Sveriges officiella statistik. Härutöver har statistiska centralbyrån den 26 augusti 1953 jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande utfärdat mera detaljerade anvisningar rörande det statistiska tryckets yttre anordning.

De utfärdade föreskrifterna och anvisningarna förutsätter vanligt boktrycksförfarande. Det är endast vid enstaka tillfällen som annan tryckningsmetod använts i serien Sveriges officiella statistik. Sålunda har statistiska centralbyrån på förslag av 1945 års statistikutredning tidigare prövat tryckningsförfarande enligt litografisk metod. I fjärde delen av redogörelsen för 1945 års folkräkning användes sålunda tryckningsförfarande enligt denna metod på prov, varvid utskriften företogs på elektrisk skrivmaskin med utbytbara stilar, s. k. vari-typers. Vidare trycktes elfte delen av samma folkräkningsredogörelse till större delen med offsetförfarande. Även om detta förfarande innebar en betydande kostnadsbesparing, var erfarenheterna i övrigt av detsamma dock sådana, att man ansåg sig tills vidare ej kunna fortsätta på den inslagna vägen.

I samband med anskaffningen av de nya datamaskinerna har övergång till nytt förfarande planerats för att redigera tabellerna i maskinerna och framställa mediet för tryckning direkt från dessa. Denna framställningsmetod har för första gången använts i valstatistiken för år 1960. I anslutning härtill har en genomgripande omläggning av bearbetningsmetoden skett vid utarbetandet av första delen av redogörelsen för riksdagsmannavalet 1960, vilken utkom av trycket den 25 november 1960, sålunda endast ca två månader efter valet.

Tidigare utarbetades motsvarande del av valstatistiken uteslutande manuellt. Sedan materialet inkommit och granskats, upprättades sålunda tabeller för hand och sändes till tryckeriet för sättning. Vid 1960 års valstatistik har en omläggning till maskinell bearbetning av materialet ägt rum, och de i maskinerna framställda tabellerna har redigerats och publicerats direkt i bokform. De tabeller, som utarbetats med det nya förfaringssättet, är de båda största i valstatistikberättelsens första del, och av dessa tabeller omfattar den ena ca 120 trycksidor.

Det primärmaterial, dessa tabeller framställes ur, är av tre olika slag, nämligen uppgifter angående rösträtten, som magistrater och kommunalborgmästare i städerna och valnämndsordförande på landsbygden lämnar, vidare uppgifter om valdeltagandet från länsstyrelserna och slutligen röstsammanräkningsprotokollens bilagor, som innehåller uppgifter om rösternas fördelning på partier. Hålkort stansades för varje typ av blanketter, alltså avseende rösträtten,

valdeltagandet och partifördelningen. Vidare alfabetstansades matriskort för valkretsar, kommuner och valdistrikt.

Vid den maskinella bearbetningen användes IBM 650, som utförde allt summeringsarbete och räknade ut röstningsfrekvensen för varje valdistrikt. Resultatkort framställdes för kommuner och valkretsar, och därefter bearbetades hela materialet i IBM 407, som skrev ut maskinlistor. Dessa fotograferades med förminskning till omkring hälften av sidytan och samtidigt framställdes klichéer, som användes vid tryckningen. Den nya metoden är sålunda ett vanligt boktrycksförfarande, som möjliggjorts genom anskaffning av speciell tryckeriteknisk utrustning.

Erfarenheterna av det nya framställningsförfarandet är övervägande goda. Metoden förutsätter emellertid en mycket omsorgsfull planering i alla detaljer. I valstatistiken var tillvägagångssättet i förväg noga planerat beträffande de i varandra ingripande delmomenten.

Fördelarna med det nya förfarandet är markanta. Det medför besparingar i tid och personal. Så har exempelvis röstningsfrekvensen för alla de ca 6 200 valdistrikten och för kommuner och valkretsar uträknats av datamaskinen. Korrekturläsning i vanlig mening bortfaller, eftersom överföringen från maskinlistorna sker på fotografisk väg. Omläggningen har medfört, att resultaten kunnat offentliggöras tidigare än förut.

Publikationen omfattar fem tabeller mot tidigare fyra. En tabell, som avser valdeltagande och partifördelning i församlingar av olika näringskaraktär, och som förut publicerats i redogörelsens andra del, har kunnat färdigställas och offentliggöras redan i första delen.

Med den förminskningsskala som använts kräver det nya förfarandet mindre utrymme än den vanliga tryckningsmetoden. Trots att tabellantalet ökats i jämförelse med föregående motsvarande valberättelse och antalet valdistrikt är större än vid föregående val har sidantalet inte ökats utan är tvärtom något lägre än förut.

Vissa olägenheter är förenade med det nya tryckningsförfarandet. Detta förutsätter, att manuskriptet är slutgiltigt utformat, när det inlämnas för klichéring. Alla kontroller måste därför göras på ett tidigt stadium. Kontrollen mellan tabellerna skall sålunda vara slutförd, innan manuskriptet sändes till tryckeriet. Ändringar kan dock göras, om de är mindre omfattande.

De typografitekniska resurserna i det nya tryckningsförfarandet är begränsade. Alfabettyperna utgöres sålunda endast av versaler. Vissa tecken saknas, t. ex. kolon och citationstecken, och vissa typer är mindre tydliga. Trycket i tabellerna är på en del sidor rätt tunt, sannolikt beroende på att maskinernas färgband varit slitet. Med mjukare papper av något bättre kvalitet skulle trycket otvivelaktigt ha blivit jämnare och tydligare. De utfärdade anvisningarna om det statistiska trycket är emellertid mycket kategoriskt avfattade beträffande papperssort och papperskvalitet.

Rubriker och huvud i tabellerna har skrivits ut medelst skrivmaskin på schabloner, som vid fotograferingen applicerats ovanför tabellerna. När det gäller en så omfattande tabell som valdistriktstabellen är det dock lämpligast att trycka rubriker och tabellhuvud direkt på maskinlistan. En viss tidsvinst skulle dessutom uppnås härigenom.

För utskrift av text och de mindre omfattande tabellerna har använts elektrisk skrivmaskin. En sådan maskin kräver emellertid tränad personal för att ge gott resultat. Utskrifts- och redigeringsarbetet har medfört en ökad arbetsbelastning för centralbyrån och motsvarande lättnad för tryckeriet, vilket varit värdefullt för det senare med hänsyn till den rådande bristen på sättningspersonal.

Ur kostnadssynpunkt ställer sig det nya tryckningsförfarandet fördelaktigt. Framställningen på tryckeriet av en ordinär trycksida i valstatistiken medförde nämligen en reducering av kostnaderna med ca 30 procent i jämförelse med vanlig sättning. Utslaget på de sammanlagda kostnaderna för tryckning och bindning innebär detta en reducering med minst 15 procent i fråga

om en publikation som till omfattning och upplaga motsvarar valstatistikberättelsens första del. Om emellertid, såsom skett i valstatistiken, utrymmet på varje trycksida bättre utnyttjas med det nya förfarandet än vid vanlig tryckning, blir i själva verket kostnadsminskningen ännu större. Därtill kommer minskade kostnader för iordningställande av manuskripttabeller och korrekturläsning men tilläggskostnader för programmering, maskinbearbetningar och diverse andra förberedelser.

De erfarenheter som gjorts bör kunna utnyttjas för framtiden såväl för valstatistikens vidkommande som för andra statistikgrenar. Vad valstatistiken angår bör en ännu snabbare publicering utan tvivel kunna uppnås. Detta förutsätter dock, att det statistiska materialet från röstsammanräkningarna tidigare än nu är fallet ställes till centralbyråns förfogande och vidare att det är bättre tillrättalagt än nu för bearbetning genom ändrad och enhetlig uppställning av röstsammanräkningsprotokollens bilagor.

Erfarenheterna av den nya tryckningsmetoden kan sammanfattas i det omdömet att den lämpar sig utmärkt för omfattande, detaljerade tabeller, som ej kräver speciellt redigeringsförfarande, sedan de framställts i datamaskinerna, t. ex. folkräkningsredogörelsens regionala tabeller. Beträffande textavsnitt och tabeller, som framställs på annat sätt än från maskinlistor, synes däremot vanligt boktryck vara att föredraga. Det senare har även den fördelen, att trycket är mera lättläst och av högre klass. Vid val av tryckningsförfarande får denna omständighet vägas mot de fördelar i form av snabbare publicering och lägre kostnader som den nya metoden innebär.

Statistiska föreningens verksamhet 1960

The Swedish Statistical Society

Under året har hållits 6 föreningsmöten och 8 styrelsesammanträden.

Programmen vid föreningsmötena framgår av följande uppställning.

21/1 1960. Årsmöte. Inledare: fil. lic. Per Holm. Överläggningsämne: »Bostadsefterfrågan på 60-talet».

14/3 1960. Inledare: byråchefen Sven Moberg och generaldirektören Rickard Sterner. Överläggningsämne: »Universitet och högskolor i 1960-talets samhälle».

27/4 1960. I samarbete med International Business Machines Svenska AB anordnades en informationsafton på Hotell Apollonia. Informationsmötet omfattade följande programpunkter:

1) Information om den senaste utvecklingen inom elektronisk databehandling
2) Visning av filmen »Information Machine»
3) Visning av 1401-film
4) Föredrag av överdirektören Ingvar Ohlsson: »Några reflexioner kring centralbyråns anskaffning av 7070»
5) En representant från Thulebolagen informerade om företagets planer på rationalisering av försäkringsrutinerna med en IBM 7070.

10/5 1960. Inledare: byrådirektören Gunnar Jacobsson och direktören Folke Larsson. Överläggningsämne: »Labourforce-undersökningar och 1960 års folkräkning: några metod- och definitionsproblem».

2/11 1960. Inledare: byrådirektören Olof Dopping, ingenjören Per-Olof Persson, fil. dr Ivar Öman: »Prognosmöjligheter under en valnatt».

14/12 1960 anordnades besök på Münchens Bryggerier, varvid sekreteraren Lars Berg höll ett anförande över ämnet »Säsongutjämningsfrågor i försäljningsstatistiken».

I det Nordiska statistikermötet i Helsingfors 11—13 augusti 1960 deltog 48 representanter från Sverige.

Ordförande har under året varit professorn Sten Malmquist och sekreterare byrådirektören Arne Näverfelt.

Antalet medlemmar i föreningen uppgick den 31/12 1960 till 401.

A. N—t

Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen)

European Statistical Meetings (Other than The Conference of European Statisticians)

Arbetsgruppen för bostadsstatistiska frågor inom ECE:s bostadskommitté

ECE Housing Committee: Session of Working Party on Housing and Building Statistics

Arbetsgruppen hade sitt elfte sammanträde i Genève den 12—16 december 1960.

I sammanträdet deltog ett 40-tal delegater från 21 stater. Med hänsyn till de viktiga frågor som stod på dagordningen hade regeringarna inbjudits att sända inte enbart statistiker utan även experter på bostadspolitik. Sverige representerades av professor Alf Johansson, byråchef Just Gustavsson och förste aktuarie Magnus Elison, bostadsstyrelsen.

Sammanträdet inleddes med en parentation över byrådirektör Lennart Björk, som avled den 10 december 1960 i sviterna efter en bilolycka i september 1958. Lennart Björk var under flera år svensk delegat i arbetsgruppen och hade uppdrag som rapportör i vissa frågor inom bostadskommittén.

Huvudpunkten på dagordningen var förberedelser för en översikt över bostadsförhållandena i Europa. Bostadskommittén har nämligen beslutat utarbeta en sådan på grundval av de folk- och bostadsräkningar som redan har gjorts eller snart kommer att göras under åren 1960 och 1961. Till sammanträdet förelåg ett dokument, avsett att utgöra en grundval för diskussion av de riktlinjer som de enskilda länderna skall följa vid utarbetandet av sina respektive redogörelser. Avsikten är att redogörelserna skall omfatta följande huvudavsnitt: bostadsbestånd och bostadsförhållanden 1960, utvecklingen under 50-talet (eller från senast utförda bostadsräkning), bostadsbehov och bostadsbrist 1960 samt bostadsbehovet och bostadsefterfrågan i framtiden. Förberedelserna skall fortsättas bl. a. genom en enkät till de olika länderna beträffande den omfattning, i vilken Europa-programmen för folk- och bostadsräkningarna har följts, och genom fortsatt arbete av fem rapportörer. I frågan om bostadsbehov och bostadsefterfrågan i framtiden skall ett samarbete äga rum mellan tre rapportörer från respektive Tjeckoslovakiet, Storbritannien och Sverige.

Vidare behandlades två dokument från FN:s statistiska kommitté: Proposed Methods of Estimating Housing Needs och Statistical Indicators of Housing Levels of Living.

Slutligen lämnades information i vissa frågor som behandlats av Europeiska statistikerkonferensen i september 1960 och som även berörde arbetet inom bostadskommitténs arbetsgrupp.

Vissa åtgärder skulle vidtagas som närmare klarlade arbetsuppgifterna för de två organen och samarbetet dem emellan. Till sammanträdet med bostadskommittén i juni 1961 skulle förslag framläggas om precisering av arbetsgruppens ställning och arbetsuppgifter.

Såväl bostadskommittén som Europeiska statistikerkonferensen har numera anslutit sig till ett förslag om förberedelser och allmänna riktlinjer för ett europeiskt program för löpande bostads- och byggnadsstatistik. Förberedelsearbetet skall nu sättas igång av de båda organisationerna, i första hand genom arbete av rapportörer beträffande olika specialproblem. Sverige har inbjudits att utse en rapportör beträffande frågor om hyresstatistik. Bostadsstyrelsen och kontaktkommittén för internationell statistik har emellertid i samråd funnit sig för närvarande icke kunna tillstyrka ett sådant engagemang från svensk sida med hänsyn till de flertal rapportörskap på bostadsområdet som Sverige redan har åtagit sig.

Nästa möte med arbetsgruppen för bostadsstatistiska frågor skall hållas i slutet av december 1961.

M. E.

Produktivitetsproblem: sammanträde inom ECE

Productivity Problems: Meeting within the ECE

I enlighet med ett beslut som fattats vid Europakommissionens fjortonde session sammankallade generalsekreteraren den 9—13 januari en konferens om produktivitetsproblem. Intresset för konferensen var särskilt stort från öststaterna, som deltog med många manliga och kvinnliga delegater. Sverige representerades av fil. dr Erik Ruist, Jernkontoret.

Avsikten med mötet var att diskutera mätningsproblem för dels arbetsproduktiviteten, dels faktorer som påverkar denna. Diskussionerna försvårades emellertid väsentligt av de helt olika sätt att se på problemen som man har i de planerade och i de fria ekonomierna. Det var uppenbart att man i östländerna såg produktivitetsmåttet i hög grad som ett planeringsinstrument, med vars hjälp man sökte få balans mellan arbetskraftstillgång och produktionsönskemål. Detta medförde att man betraktade produktionen som en integrerad enhet. Vid mätning i en isolerad bransch ville man därför uppskatta inte bara den direkta arbetsinsatsen i denna bransch utan också den i inköpta råvaror och halvfabrikat »inbakade» arbetsinsatsen. Även kapitalet betraktades i viss mån som innehållande »inbakade» arbetstimmar. I enlighet därmed ville man vid beräkning av produktivitetsindex mäta produktionen netto inte bara för råvaror utan även för amorteringar. Hur dessa senare beräknades framgick inte.

Några direkta nyheter i fråga om beräkningsmetoder etc. kan knappast sägas ha kommit fram under konferensen. Dess huvudsakliga resultat — vid sidan av den ökade förståelsen för varandras terminologi — var därför de försök att åstadkomma internationella jämförelser eller åtminstone jämförbarhet mellan nationella serier som gjordes. Sålunda rekommenderades den Europeiska statistikerkonferensen att vid den fortsatta planeringen av 1963 års företagsräkningar ta hänsyn till vissa specificerade behov för produktivitetsmätningar samt att ta upp frågan om beräkningsmetoderna för produktionsindex, också med hänsyn till produktivitetsmätningar. Vidare påmindes ECE:s övriga organ, exempelvis kommittéerna för olika varugrupper, att de skulle verka för produktivitetsjämförelser på sina respektive områden. Slutligen riktades en uppmaning till de nationella myndigheter som beräknar produktivitetsindexserier att utföra beräkningarna på flera olika sätt och i varje fall ange hur beräkningarna gjorts.

E. R.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and Unesco Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Afrika AFR-48-C

Regional statistisk rådgivare (ekonomisk och social statistik). Ett år. Bistå skilda afrikanska länder vid det statistiska organisationsarbetet och vid genomförande av en allafrikansk statistisk survey. Eventuellt undervisa vid nystartade träningscentra. Engelska och franska.

Israel ISR-48-E

Elektronisk databehandling. Sex månader. Planera en databehandlingscentral för administrationen. (IBM 1401 och/eller Philo-Transae 2000.) Utbilda personal för det administrativa mekaniseringsarbetet. Engelska. 31 maj.

(forts. sid. 198)

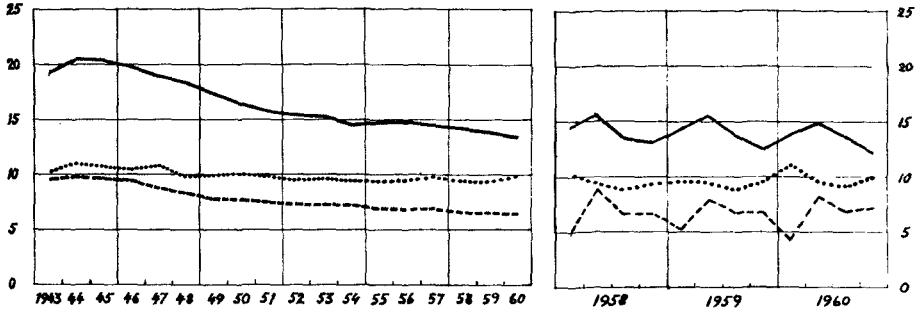
Kommentar

Commentary

Befolkningsutvecklingen. Födelsetalet i landet, som varit sjunkande sedan andra världskrigets slut, visar alltjämt avtagande tendens. Födelsetalet var förra året 13,65 promille, vilket är det lägsta födelsetal som hittills noterats i svensk befolkningsstatistik. Antalet födda barn under år 1960 var 102 100 eller 2 700 färre än under år 1959. Under fjärde kvartalet minskades antalet födda med 500 till 22 900 jämfört med motsvarande kvartal 1959.

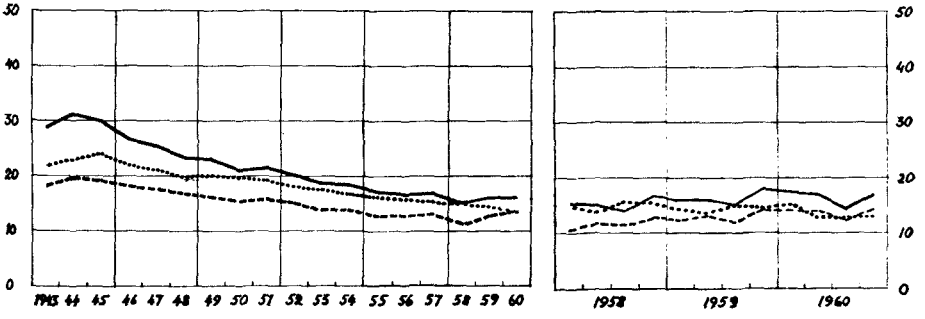
Antalet dödsfall under år 1960 var 75 000 eller 10,02 promille, vilket innebär en ökning med 4 100 jämfört med år 1959. Under sista kvartalet uppgick antalet dödsfall till 19 000 eller 800 fler än under samma period året före.

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Födelsetal — *Births*
Giftermålstal - - - - - *Marriages*
Dödstal ····· *Deaths*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Dödfödda ····· *Foetal mortality*
Döda inom de första 28 levnadsdagarna - - - - - *Infant neo-natal mortality*
Döda inom första levnadsåret —— *Infant mortality under 1 year*

Befolkningsutvecklingen *Vital statistics*

År och månad *Year and month*	Folkmängd den $^{31}/_{12}$ *Population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 522 827	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 597 348	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 673 749	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 763 685	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 842 046	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 924 888	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 986 181	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 041 829	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 099 204	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 150 606	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 192 316	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 234 664	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 290 112	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 341 122	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 392 872	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 436 066	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959	7 471 345	50 168	104 743	70 889	33 854	19 089	15 607	1 742	1 361	1 576
1960*	7 498 770	49 873	102 088	74 968	27 120	26 223	14 224	1 673	1 400	1 405
1959* okt.	.	4 693	8 026	5 949	2 077	2 948	1 414	130	103	127
nov.	.	3 309	7 498	5 915	1 583	2 956	1 920	159	117	116
dec.	.	4 840	7 945	6 358	1 587	1 914	3 285	139	116	106
1960* jan.	.	2 743	8 098	6 603	1 495	1 506	1 028	161	135	131
febr.	.	2 446	8 326	6 661	1 665	1 191	1 331	157	126	125
mars	.	2 548	9 582	7 419	2 163	1 263	836	134	107	145
april	.	5 329	9 661	6 098	3 563	1 311	792	156	132	129
maj	.	2 506	9 479	6 034	3 445	1 469	1 056	160	131	125
juni	.	8 252	8 672	5 725	2 947	1 528	946	153	128	113
juli	.	5 761	8 668	5 776	2 892	1 500	854	125	108	114
aug.	.	3 759	8 202	5 855	2 347	2 477	1 090	125	112	106
sept.	.	3 226	8 474	5 816	2 658	2 837	1 027	115	95	113
okt.	.	3 951	7 885	6 107	1 778	4 201	1 420	149	126	98
nov.	.	4 217	7 4 26	6 232	1 194	4 080	1 434	129	105	75
dec.	.	5 135	7 615	6 642	973	2 860	2 410	109	95	131
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1955	7 290 112	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 341 122	7,07	14,76	9,60	5,16	3.83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 392 872	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17,8	13,6	15,6
1958	7 436 066	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959	7 471 345	6,73	14,05	9,51	4,54	2,56	2,09	16,6	13,0	14,8
1960*	7 498 770	6,67	13,65	10,02	3,63	3,51	1,90	16,4	13,7	13,6
1959* 4 kv.	.	6,8	12,5	9,7	2,8	4,2	3,5	18,2	14,3	14,7
1960* 1 kv.	.	4,2	14,0	11,1	2,9	2,1	1,7	17,4	14,2	15,2
2 kv.	.	8,7	15.0	9,6	5,4	2,3	1,5	16.9	14,1	13,0
3 kv.	.	6,8	13,5	9,3	4,2	3,6	1,6	14,4	12,4	13,0
4 kv.	.	7,1	12,2	10,1	2,1	5,9	2,8	16,9	14,2	13,1

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Födelseöverskottet under år 1960 utgjorde 27 100 eller 3,63 promille mot 4,54 promille under år 1959, vilket motsvarar en minskning med 6 800. Under sista kvartalet var födelseöverskottet 3 900 eller 1 300 lägre än under samma tid år 1959.

Antalet giftermål under året var 49 900 mot 50 200 under år 1959. Under sista kvartalet var dock antalet giftermål 500 fler än under motsvarande period året före.

Befolkningsutvecklingen i länen under år 1960

Vital Statistics, by County

I anslutning till 1960 års folkräkning, som avser den mantalsskrivna befolkningen den 1 november 1960, har statistiska centralbyrån företagit en särskild räkning avseende den kyrkobokförda befolkningen den 31 december 1960. Medan förut s. k. framskrivning av folkmängden skett med utgångspunkt från folkräkningsresultaten, föreligger nu uppgifter om folkmängden vid årsskiftet 1960—1961 grundade på direkt räkning av antalet personakter i församlingsliggaren i varje församling. Enligt 1 § kung. den 4 november 1960 (nr 570) har pastorsämbetena sålunda haft att verkställa räkning av antalet personakter, som vid årsskiftet rätteligen skolat ingå i församlingsliggaren, och till centralbyrån översända en på denna räkning grundad uppgift om folkmängden.

Resultaten av denna räkning visar, att landets folkmängd vid det senaste årsskiftet uppgick till 7 498 770 personer. I avvaktan på resultaten från 1960 års folkräkning är uppgiften att betrakta som preliminär.

Uppgifter om folkmängdens förändringar under år 1960 har erhållits från summariska redogörelser för dessa förändringar, som pastorsämbetena enligt 1 § kung. den 25 november 1960 (nr 630) hädanefter årligen under tiden den 21—31 januari har att översända till centralbyrån.

Under år 1960 har landets folkmängd ökats med i runt tal 37 400 personer eller 5,0 $^0/_{00}$. Folkökningen är något större än föregående år till följd av ökad invandring från utlandet. Födelseöverskottet har starkt reducerats, nämligen med 6 600 till 27 200. Invandringsöverskottets andel i folkökningen, som 1957 uppgick till 35 % och sedan successivt reducerades till 10 % 1959, har 1960 åter stigit till 30 %.

Uttunningen av glesbygdernas befolkning genom inflyttning till städer och andra tätorter fortsätter. Vid början av innevarande år bodde i runt tal 230 000 flera personer i städerna än på landsbygden. Städernas nettovinst genom inflyttning från landsbygden uppgick under året till 23 000 personer, vilket är något mer än de närmast föregående åren.

Folkminskningen på landsbygden är större än under de senaste åren och uppgår till närmare 3 $^0/_{00}$. Sålunda har folkmängden på landsbygden i nära tre fjärdedelar av kommunerna minskats under år 1960, och i en del fall är nedgången i förhållande till folkmängden ganska betydande. I 109 av de 896 kommunerna på landsbygden understiger folkmängden numera 2 000 invånare, det antal som vid kommunindelningsreformen 1952 eftersträvades som minimigräns för folkmängden i en kommun, och i 379 kommuner är folkmängden lägre än 3000 invånare, vilken siffra togs som riktpunkt i storlekshänseende för en kommun. Av landets 133 städer uppvisar 108 folkökning, varav 10 med minst 1 000 personer. I 24 städer konstateras folkminskning, som dock i allmänhet håller sig inom relativt snäva gränser.

Liksom förut har folkökningen varit mest koncentrerad till de delar av landet, som inrymmer de tre största städerna, dvs. mälarprovinserna samt de sydvästra delarna av landet. Däremot har befolkningstillväxten i Norrbottens län blivit väsentligt mindre än de närmast föregående åren. Särskilt betydande har folkökningen under 1960 varit i Stockholms län, där den främst faller på kommunerna i huvudstadens omedelbara

närhet. Västmanlands, Södermanlands, Göteborgs och Bohus samt Uppsala län kommer närmast därefter i fråga om folkmängdstillväxt. I två större områden konstateras folkminskning, nämligen östra Götaland och mellersta Norrland. Folkmängden har sålunda gått ned i tio län. Den relativt största nedgången hade liksom föregående år Gotland med 13,9 ‰, följt av Jämtlands och Västernorrlands län.

Den inrikes omflyttningen under året har varit betydande, och antalet flyttningar mellan församlingar översteg 550 000. Inflyttningen var större än utflyttningen i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Jönköpings, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Örebro och Västmanlands län. Hela den återstående delen av landet från östra Skåne till nordligaste Norrland är numera ett sammanhängande mer eller mindre utpräglat utflyttningsområde. Relativt sett har utflyttningen varit särskilt betydande från Gotland. I Norrland har utflyttningen starkt ökat och medfört en nettoförlust av inalles 9 100 personer. Det kan även nämnas, att under år 1960 Stockholms stad till skillnad från förut hade utflyttningsöverskott.

Av befolkningsrörelsens olika faktorer visar giftermålsfrekvensen särskilt stora regionala variationer från maximum i Stockholms stad med 8,1 ‰ till endast 4,9 ‰ i Jämtlands län och 5,0 ‰ på Gotland. Födelsetalet var som vanligt högst i Norrbottens län med 17,1 ‰; närmast följde Stockholms län med 16,3 ‰. I motsats härtill understeg födelsefrekvensen flerstädes i Svealand och Götaland 13 ‰. Norrbottens län hade också det lägsta dödstalet (8,0 ‰) och som följd härav det största födelseöverskottet. Detta var dock i likhet med närmast föregående år relativt betydande även i Stockholms, Västerbottens, Västmanlands och Uppsala län.

Folkbytet med andra länder under 1960 resulterade i ett invandringsöverskott med cirka 11 400 personer. Detta är mer än tre gånger så mycket som 1959 men knappt två tredjedelar av 1957 års siffror, som emellertid var de högsta under årtiondet. Redovisningen av invandrare avser personer, som blivit kyrkobokförda i svensk församling, och omfattar därför även personer, som inflyttat tidigare men blivit kyrkobokförda först under 1960.

Antalet immigranter uppgick till omkring 26 200 personer, vilket innebär en ökning med cirka 7 100 sedan 1959. Antalet emigranter understeg däremot 1959 års siffror med 800 och uppgick till omkring 14 800 personer. Invandringsöverskottet härrör liksom tidigare år från folkbytet med andra europeiska länder, medan utvandringen till främmande världsdelar något översteg invandringen därifrån. En fördelning efter in- och utvandringsland visar, att folkbytet med Finland medförde det utan jämförelse största invandringsöverskottet, 9 300 personer.

Av immigranterna var endast 11 % svenska medborgare. Den största gruppen av immigranterna var av finländsk nationalitet och omfattade 47 % av alla immigranter. Danskarna och tyskarna utgjorde vardera 9 % och norrmännen 8 %. Av totalantalet emigranter var endast 31 % svenska medborgare. Utvandrare av finländsk nationalitet utgjorde 20 %, dansk 19 % och tysk 12 %.

T. W-m

Folkmängden den 1 januari 1961 och dess förändringar under år 1960 länsvis[1]. Preliminära uppgifter

Vital statistics in 1960, by county. Preliminary data

Län *County*	Folkmängd den 1 januari 1961 *Population 1 January 1961*			Ingångna äktenskap[2] *Marriages*		Levande födda *Live births*		Döda *Deaths*		Födelseöverskott *Excess of births*		Inflyttningsöverskott[4] *Excess of immigration*	
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]
Stockholms stad	377 563	429 340	806 903	6 551	8,12	10 250	12,71	8 277	10,26	1 973	2,45	— 1 060	— 1,31
Stockholms län	231 274	231 664	462 938	3 321	7,32	7 376	16,25	3 844	8,47	3 532	7,78	14 537	32,03
Uppsala »	82 780	85 076	167 856	1 077	6,45	2 528	15,13	1 613	9,65	915	5,48	616	3,69
Södermanlands »	114 560	113 364	227 924	1 350	5,95	3 044	13,43	2 334	10,29	710	3,14	1 682	7,42
Östergötlands »	178 288	179 497	357 785	2 259	6,31	4 795	13,40	3 719	10,39	1 076	3,01	— 1 081	— 3,02
Jönköpings »	143 263	142 138	285 401	1 752	6,15	3 910	13,73	2 691	9,45	1 219	4,28	213	0,75
Kronobergs »	81 410	77 684	159 094	956	6,01	1 976	12,42	1 658	10,42	318	2,00	— 360	— 2,26
Kalmar »	119 062	116 573	235 635	1 357	5,75	2 942	12,46	2 549	10,80	393	1,66	— 1 254	— 5,31
Gotlands »	27 337	26 872	54 209	272	4,98	824	15,09	645	11,82	179	3,27	— 940	—17,22
Blekinge »	72 728	71 770	144 498	924	6,39	1 880	13,01	1 606	11,11	274	1,90	— 333	— 2,30
Kristianstads »	129 071	127 470	256 541	1 562	6,08	3 238	12,61	2 735	10,65	503	1,96	— 839	— 3,27
Malmöhus »	306 576	319 540	626 116	4 258	6,83	8 286	13,29	6 294	10,09	1 992	3,20	3 069	4,92
Hallands »	85 841	84 170	170 011	942	5,55	2 191	12,91	1 714	10,10	477	2,81	153	0,90
Göteborgs och Bohus »	309 052	316 314	625 366	4 664	7,49	8 807	14,15	5 685	9,13	3 122	5,02	2 586	4,15
Älvsborgs »	187 353	187 684	375 037	2 253	6,02	4 932	13,18	3 811	10,19	1 121	2,99	603	1,61
Skaraborgs »	126 737	123 164	249 901	1 497	5,99	3 319	13,29	2 905	11,63	414	1,66	— 82	— 0,33
Värmlands »	147 796	143 230	291 026	1 759	6,05	3 689	12,68	3 258	11,20	431	1,48	— 337	— 1,16
Örebro »	131 621	130 913	262 534	1 722	6,57	3 276	12,51	2 869	10,95	407	1,56	854	3,26
Västmanlands »	119 227	113 739	232 966	1 599	6,91	3 465	14,98	2 125	9,19	1 340	5,79	1 896	8,20
Kopparbergs »	145 268	141 041	286 309	1 719	6,01	3 993	13,96	3 006	10,51	987	3,45	— 638	— 2,23
Gävleborgs »	148 202	145 193	293 395	1 716	5,85	3 845	13,10	3 052	10,40	793	2,70	— 1 131	— 3,85
Västernorrlands »	144 484	141 261	285 745	1 663	5,80	3 736	13,03	2 969	10,35	767	2,68	— 2 833	— 9,88
Jämtlands »	72 033	67 885	139 918	693	4,93	1 843	13,12	1 406	10,01	437	3,11	— 1 485	—10,57
Västerbottens »	123 169	116 535	239 704	1 553	6,48	3 585	14,95	2 138	8,91	1 447	6,04	— 1 682	— 7,01
Norrbottens »	135 106	126 852	261 958	1 851	7,07	4 480	17,11	2 098	8,01	2 382	9,10	— 2 002	— 7,65
Hela riket *Total*	3 739 801	3 758 969	7 498 770	49 873	6,67	102 210	13,66	75 001	10,03	27 209	3,63	10 152	1,36

[1] Uppgifterna företer vissa avvikelser från de på sid. 184 publicerade uppgifterna, för vilka kvartalsstatistiken ligger till grund. — [2] Efter mannens kyrkobokföringsort; i uppgifterna för hela riket ingår 603 fall, där mannen ej var kyrkobokförd i Sverige. — [3] Räknat på 1 000 av medelfolkmängden. — [4] Inräknat överföring till och från bok över obefintliga.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	1959 Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Januari 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *January 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	10	3	13	25	10	35	219	171	390	254	184	438
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	7	4	11	34	11	45	265	168	433	306	183	489
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	—	1	1	1	2	3	2	7	9	3	10	13
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	1	1	2	—	1	1	1	2	3
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	2	—	2	4	7	11	10	58	68	16	65	81
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	1	1	—	1	1	5	7	12	5	9	14
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	2	6	8	7	10	17	16	47	63	25	63	88
Fotgängare *Pedestrians* ..	10	12	22	14	37	51	18	131	149	42	180	222
Övriga *Others*	4	2	6	4	1	5	25	25	50	33	28	61
Summa *Total*	35	29	64	90	80	170	560	615	1 175	685	724	1 409

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	3	8	38	49
7—10 »	—	5	34	39
11—14 »	1	4	29	34
15—17 »	1	10	74	85
18—29 »	10	37	309	356
30—44 »	9	31	207	247
45—59 »	12	34	192	238
60—69 »	16	18	71	105
> 69 »	12	12	42	66
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	11	179	190
Samtliga *Total*	64	170	1 175	1 409
Därav *Of which*				
män..... *males*	49	104	733	886
kvinnor .... *females*	15	62	338	415
okänt kön.. *sex not stated*	—	4	104	108

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 028	4 088	6 116
Lastbil ..... *Lorry*	500	645	1 145
Buss ..... *Bus*	62	146	208
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	7	15	22
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	20	101	121
Annan lätt mc..... *Other light mc*	4	17	21
Spårvagn ..... *Tram*	—	44	44
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	8	7	15
Cykel ..... *Cycle*	30	80	110
Annat fordon ..... *Other vehicle*	89	348	437
Fotgängare ..... *Pedestrian*	44	184	228
Andra trafikelement *Other traffic elements*	132	8	140
Summa *Total*	2 924	5 683	8 607

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Januari 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *January 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 973	15	359	351	580	2 042
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 505	13	338	328	553	1 624
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	791	11	148	126	402	263
» korsande » *crossing*	1 065	1	133	55	74	936
» samma » *same*	318	—	39	75	27	216
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	—	—	—	—	—	—
» annan » *other*	331	1	18	72	50	209
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	468	2	21	23	27	418
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 486	39	519	421	479	586
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	190	8	137	26	24	140
med fotgängare *with pedestrian*	208	23	178	26	27	155
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 088	8	204	369	428	291
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	190	7	79	20	52	118
Olycka av annan art *Other kind of accident*	16	1	4	2	3	11
Summa *Total*	4 665	62	961	794	1 114	2 757
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	929	18	182	133	349	447
Mellersta » *Middle* »	2 885	30	566	448	560	1 877
Södra » *South* »	851	14	213	213	205	433

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 396	25	69	390	874	1 522
Halvdager *Twilight*	222	2	8	41	101	121
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 298	16	43	250	135	1 163
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	665	19	26	132	610	55
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	84	—	—	2	13	71

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Januari 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	6	20	67	95	2	7	42	51
Uppsala »	—	2	6	48	56	—	2	11	13
Södermanlands »	—	—	20	56	76	—	—	31	31
Östergötlands »	2	2	15	66	85	2	2	28	32
Jönköpings »	2	1	15	59	77	2	1	24	27
Kronobergs »	—	5	11	33	49	—	5	21	26
Kalmar »	2	3	10	59	74	2	6	20	28
Gotlands »	—	1	4	6	11	—	1	5	6
Blekinge »	1	1	8	39	49	1	2	14	17
Kristianstads »	3	3	21	61	88	3	6	32	41
Malmöhus »	1	6	28	55	90	1	10	45	56
Hallands »	—	3	11	50	64	—	3	19	22
Göteb. o. Bohus »	2	4	16	71	93	2	7	24	33
Älvsborgs »	1	5	18	97	121	1	6	21	28
Skaraborgs »	1	1	14	58	74	1	1	22	24
Värmlands »	3	4	16	67	90	3	4	26	33
Örebro »	1	1	10	26	38	1	1	16	18
Västmanlands »	—	3	11	46	60	—	3	19	22
Kopparbergs »	—	1	18	53	72	—	1	26	27
Gävleborgs »	3	6	9	60	78	3	6	22	31
Västernorrlands »	—	3	15	49	67	—	3	24	27
Jämtlands »	2	3	9	33	47	2	3	15	20
Västerbottens »	3	5	10	73	91	3	5	21	29
Norrbottens »	5	2	20	61	88	6	5	32	43
Summa *Total*	34	71	335	1 293	1 733	35	90	560	685

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *January 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	8	16	109	531	664	8	17	142	167
Stockholms län	—	5	29	114	148	—	5	37	42
Uppsala »	—	1	7	56	64	—	1	8	9
Södermanlands »	1	2	7	67	77	1	2	8	11
Östergötlands »	2	6	13	90	111	2	6	21	29
därav Norrköpings stad	—	2	8	38	48	—	2	12	14
Jönköpings län	—	4	9	89	102	—	4	13	17
Kronobergs »	1	1	2	15	19	1	1	2	4
Kalmar »	1	1	7	28	37	1	1	8	10
Gotlands »	—	—	2	7	9	—	—	3	3
Blekinge »	3	1	11	35	50	3	1	12	16
Kristianstads »	—	1	10	45	56	—	2	11	13
Malmöhus »	2	12	59	207	280	2	12	81	95
därav Malmö stad	1	7	33	112	153	1	7	48	56
Hallands län	1	—	10	32	43	1	—	10	11
Göteb. o. Bohus »	2	12	72	318	404	2	12	81	95
därav Göteborgs stad ..	1	5	67	262	335	1	5	74	80
Älvsborgs län	—	—	17	60	77	—	—	24	24
Skaraborgs »	—	2	11	44	57	—	2	13	15
Värmlands »	1	—	11	66	78	1	—	13	14
Örebro »	1	1	15	62	79	1	1	17	19
Västmanlands »	—	—	8	83	91	—	—	9	9
Kopparbergs »	2	5	11	63	81	3	8	20	31
Gävleborgs »	1	1	16	96	114	1	1	20	22
Västernorrlands »	2	1	14	75	92	2	1	19	22
Jämtlands »	—	1	4	28	33	—	1	7	8
Västerbottens »	—	1	10	43	54	—	1	15	16
Norrbottens »	—	1	16	95	112	—	1	21	22
Summa *Total*	28	75	480	2 349	2 932	29	80	615	724
Hela riket *Sweden*	62	146	815	3 642	4 665	64	170	1 175	1 409

Beställningstrafiken med lastbil under 1960

For-hire Lorry Transport

Biltrafiknämndens driftstatistik över lastbilstrafiken har för 1960, liksom för tidigare år, grundats på körrapporter, vilka — i princip för varje särskild körning — avgivits av innehavarna av tillstånd till beställningstrafik för godsbefordran. Visst bortfall, respektive viss försening, av uppgifter har icke kunnat undvikas, men redovisningen kan uppskattas till 98 % av bilantalet. Bilar enbart i linjetrafik — sådan trafik förekommer främst i Västernorrlands och Västerbottens län — samt bilar i s. k. fri trafik, dvs. i transporter enbart av mjölk, betor etc., omfattas icke av redovisningen. Som emellertid ett avsevärt antal sådana bilar användes jämväl på grund av tillstånd till beställningstrafik och för dem all trafik redovisas, ingår en stor del av linjetrafiken och av de fria transporterna i de redovisade transportprestationerna.

Antalet redovisade bilar steg från november 1959 till november 1960 med 6,1 % till 23 590. Såsom varit fallet sedan längre tid, försköts fördelningen på bärighetsklasser i den riktningen, att klassen om högst två ton ökade, klassen 2—4,5 ton minskade samt klasserna 4,5—6 och över 6 ton ökade i antal, så att de i november 1960 räknade 1 162, respektive 4 377, 10 124 och 5 565 bilar.

Sammanlagda bärigheten hos bilpar-

Tab. A. Beställningstrafik med lastbil

Relativtalen är t. o. m. 1957 beräknade på icke avrundade siffror.

	År *Year*	Antal redovisade bilar *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1943: Medeltal per månad	14 097	3,14	8 862	1 228	7,22
2	1944: » » »	14 497	3,15	9 295	1 255	7,41
3	1945: » » »	14 715	3,19	10 144	1 352	7,50
4	1946: » » »	15 677	3,45	10 232	1 414	7,24
5	1947: » » »	16 329	3,76	10 865	1 478	7,35
6	1948: » » »	16 474	3,94	12 112	1 460	8,30
7	1949: » » »	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
8	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
9	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
10	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
11	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
12	1954: » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
13	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
14	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
15	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
16	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
17	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
18	1960: » » »	23 128	5,67	45 859	2 552	17,97
19	1960: Månadsvis Februari.....	22 402	5,57	40 906	2 328	17,57
20	Maj	22 554	5,62	46 744	2 623	17,82
21	Augusti.....	22 968	5,70	48 312	2 628	18,38
22	November	23 590	5,77	51 108	2 795	18,29
23	1960: Totalt.....	—	5,67	550 308	30 619	17,97

ken, påhängsvagnar men icke andra släpvagnar inräknade, uppgick i november till 136 000 ton, en ökning på ett år med 12 %. Medelbärigheten hade under samma tid stigit från 5,47 till 5,77 ton.

På det sätt som började tillämpas 1958 har rikssiffror sammanställts endast för februari, maj, augusti och november. De i tab. A angivna årssummorna har, med tillämpning av samma förvandlingstal som angivits i nr 3 år 1958 av denna tidskrift, erhållits genom uppräkning av summorna för de angivna fyra månaderna. För kontroll har dock bilantal och sysselsättningstid direktsummerats för hela året, varvid konstaterats att kvotberäkningen givit resultat, som förhållit sig till de verkliga som 1: 1,011 för bilantalet, 1: 1,0006 för timantalet i timtaxa och 1: 1,038 för timantalet i kilometertaxa. De i tab. A angivna talen är för bilantal och sysselsättning de genom direktsummering erhållna och i övriga fall de på nyssnämnda sätt kalkylerade efter justering med nu angivna kvoter, skilda för timtaxa och kilometertaxa.

Relativtalen, utom frakten per bil, har icke påverkats av denna justering.

Totalantalet biltimmar i tjänst utgjorde 50,4 milj., fördelat med 30,6 milj. på tim- och 19,8 milj. på kilometertaxa. (Såsom kilometertaxekörning redovisas transpörter, där frakten bestäms efter godsvikt och transportavstånd, såsom timtaxekörning övriga transporter; de sistnämnda förekommer huvudsakligen på avstånd under 10 km.)

Transport by lorries (trucks) for hire

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	1 426	9 536	5 963	38	22	1 215	9 406	61
2	1 586	10 580	6 362	38	22	1 357	10 651	63
3	1 714	10 465	6 247	37	20	1 363	10 997	66
4	1 808	11 256	6 961	38	23	1 376	11 563	63
5	1 784	12 903	6 830	35	31	1 346	12 001	61
6	1 778	13 034	6 335	33	34	1 278	12 938	67
7	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
8	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
9	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
10	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
11	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
12	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
13	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
14	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
15	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
16	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
17	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
18	4 136	23 846	12 006	33	56	1 646	42 577	119
19	3 378	21 634	10 987	34	62	1 539	38 379	118
20	4 201	23 569	11 771	33	54	1 610	41 884	119
21	4 134	23 405	11 808	34	56	1 627	42 105	120
22	4 576	24 216	12 075	33	54	1 629	43 930	121
23	49 633	286 152	144 073	33	56	19 758	510 927	119

Sysselsättningen uppgick per bil och månad till 182 timmar, vilket med undantag för 1945 (185 timmar) är det högsta årsmedeltal som redovisats sedan statistikens början 1943. Såsom i det följande närmare skall belysas, är denna ökning av 3 timmar gentemot 1959 någorlunda jämnt fördelad över hela året.

Den inkörda frakten passerade under året miljardstrecket, i det att årssumman steg med cirka 14 % från 933 milj. 1959 till 1 061 milj. 1960. Till någon del kan ökningen tillskrivas taxehöjningar, varierande från (för de största bilarna) 0 till (för de minsta bilarna) 40 öre i timmen, vilka medgivits under senare halvåret. Främst är dock ökningen att hänföra till ökad bärighet och ökat utnyttjande. Antalet bärighetstontimmar (uppskattat genom multiplikation av medelbärigheten med antalet timmar i tjänst) steg nämligen till cirka 290 milj., dvs. ca 12 % mera än 1959.

Följande sammanställning utvisar sysselsättningens variation månad för månad, uttryckt i procent av ordinarie arbetstid.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni
1958	81,3	83,3	84,5	83,9	90,5	96,5
1959	85,9	84,9	91,4	90,0	96,9	100,0
1960	87,3	86,3	85,5	91,5	93,8	94,8
	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1958	74,5	86,9	93,3	90,6	94,3	84,8
1959	75,9	88,3	93,2	93,7	94,3	89,1
1960	79,1	85,1	95,7	94,7	93,8	88,3

Beställningstrafik med lastbil (forts.)

Transport by lorries (trucks) for hire (cont.)

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 tonkilometer	Frakt *Freight* per tonkm, öre	1 000 bärighetstonkm[1] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighetstonkm[1] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighetstonkm[1] *Load factor* %		
1	31 045	30	50 673	18	61	173	1 296
2	34 389	31	55 116	19	62	180	1 376
3	34 182	32	55 148	20	62	185	1 437
4	41 027	28	64 354	18	63	178	1 390
5	55 937	22	76 521	15	71	173	1 400
6	60 814	21	79 150	16	75	166	1 521
7	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
8	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
9	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
10	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
11	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
12	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
13	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
14	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
15	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
16	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
17	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
18	233 619	18	391 334	11	60	182	3 824
19	210 110	18	347 831	11	60	173	3 539
20	228 133	18	385 174	11	59	188	3 930
21	230 071	18	390 450	11	59	185	3 937
22	245 081	18	402 438	11	61	188	4 029
23	2 803 433	18	4 696 013	11	60	2 178	45 883

[1] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Tab. B. Jämförelse mellan fjärrtrafik och övrig kilometertaxetrafik 1960

Long-distance transport compared with other kilometre rate transport

F = fjärrtrafikbilar *Long-distance lorries.* Ö = övriga bilar *Other lorries.*

Månad *Month*	Antal bilar *Number of lorries*	Godsvikt *Goods carried* 1000 ton		Miljoner *Million* km		Tomkörning *Empty haulage* %		Medeltransportlängd *Mean hauling distance* km		1000 tonkm per timme ordinarie arbetstid *per regular working hour*		Frakt *Freight* per tonkilometer, öre	
	F	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö
Februari	1 318	330	3 048	7,5	25,1	10,5	40,6	260	40,7	429	619	12,4	22,3
Maj	1 358	357	3 844	8,1	27,2	9,5	40,4	255	35,6	455	683	13,0	22,0
Augusti	1 343	329	3 717	8,3	26,5	15,6	39,0	275	37,2	416	635	13,2	21,5
November	1 402	375	4 201	8,4	27,9	10,2	40,3	270	34,2	522	716	12,6	21,7
Månadsmedeltal *Average*	1 358	341	3 621	7,9	26,4	11,4	40,1	264	37,1	444	663	12,8	21,9

Det bör anmärkas, att i sammanställningen den ordinarie arbetstiden beräknats efter samma grund för alla tre åren, nämligen efter 48-timmarsvecka. Visserligen har inom biltrafiken liksom inom näringslivet i övrigt 45-timmarsvecka införts. Eftersom emellertid statistiken avser biltimmar, oberoende av vem som tjänstgör som förare, och dessutom inom biltrafiken i ej ringa omfattning arbetstidsförkortningen uttagits i form av hela fridagar, har det ansetts försvarbart att alltjämt fota jämförelsen på 48-timmarsvecka.

Sysselsättningen är med denna måttstock för de skilda månaderna 1960 ömsom högre och ömsom lägre än under de två närmast föregående åren. Ökningen i årsmedeltal kan sålunda icke sägas hänförlig till någon viss period, även om kulmen synes ha legat i september.

I fråga om *kilometertaxetrafiken* göres följande iakttagelser.

Transportprestationen ökade, mätt såväl efter transporterad godsvikt (13 %) som efter godstonkilometer (18 %) och efter bärighetstonkilometer (23 %). Olikheterna i ökningens procenttal sammanhänger med att medeltransportlängden ökat, varför godstonkilometertalet stigit mera än tontalet, och med att fordonens lastförmåga utnyttjats något sämre — procenttalet utnyttjade bärighetstonkilometer föll från 62 till 60 — varför ökningen i antalet godstonkilometer icke till fullo motsvarat bärighetstonkilometernas ökning.

Med dessa olikheter sammanhänger även utvecklingen hos frakten per prestationsenhet. Ökningen i medelbärighet och medeltransportlängd har motverkat den ökning av frakten per godstonkilometer, som man eljest kunnat vänta; i själva verket föll denna frakt från 18,3 till 18,2 öre. Frakten per bärighetstonkilometer föll ännu mera, nämligen från 11,4 till 10,9 öre. Däremot steg — bl. a. beroende på bärighetsökningen — frakten per körd kilometer från 113,9 till 118,8 öre.

Medelgodsvikten vid körning med last steg från 9,3 till 9,8 ton, antalet kilometer per timme i tjänst från 21,2 till 21,8. Trots att i båda avseendena tillväxten alltså var något mindre än under 1959, har den givetvis bidragit till att hålla nere frakten per prestationsenhet.

Det förtjänar framhållas, att jämväl de egentliga släpvagnarnas transportprestation — i godsvikt, godstonkilometer och bärighetstonkilometer — ingår i redovisningen, ehuru deras bärighet icke inräknas i medelbärigheten. Med utgångspunkt från antalet bärighetstonkilometer och körda kilometer kan emellertid ekipagens genomsnittliga lastförmåga vid kör-

ning uppskattas till cirka 10,9 ton 1960 mot 10,0 ton 1959.

Fjärrtrafiken (i princip trafiken på transportavstånd över 100 km) ingår i uppgifterna i tab. A. Beträffande de bilar, som enligt lastbilcentralernas bedömande huvudsakligen användes i dylik trafik, sker dock även separat redovisning. Jämförelse mellan fjärrtrafiken och övrig trafik är därför möjlig, på sätt som framgår av tab. B.

Antalet fjärrbilar steg från genomsnittligt 1 277 år 1959 till 1 358 år 1960, medan medelbärigheten höll sig i huvudsak oförändrad: 8,66 ton 1959 mot 8,69 ton 1960. Användning av släpvagnar av ökad bärighet och sannolikt också i något ökat antal medförde emellertid att genomsnittliga bärigheten vid körning steg från 15,6 till 16,3 ton. Lastvikten vid körning med last steg emellertid endast från 12,5 till 12,8 ton, vilket i förening med något ökad tomkörning medförde att procenttalet utnyttjade bärighetstonkilometer föll från 72,3 till 69,6. Trots att frakten per bärighetstonkilometer föll från 9,1 till 8,9 öre steg därför frakten per godstonkilometer från 12,6 till 12,8 öre. Medeltransportlängden höll sig praktiskt taget oförändrad: 264 km 1960 mot 263 km 1959.

Fjärrekipagen betingade med sin storlek per körd kilometer en frakt av 145 öre. De utnyttjades också intensivare, 235 timmar per bil och månad mot 177 för övriga.

Totalt befordrades i fjärrtrafik 4,1 milj. ton gods och inkördes en frakt av 138 milj. kronor, en ökning gentemot 1959 av 12 respektive 15 %.

Viktor Tryselius

(forts. från sid. 182)

Israel ISR-85-B

Tabulering. Fyra månader. Effektivisera arbetet inom förvaltningens hålkortsbyrå. Organisera en tabuleringscentral och planera dess arbete. Engelska. 7 juni.

Nicaragua NIC-47-A

Statistiker (nationalinkomst). Sex månader. Förbättra den ekonomiska och finansiella statistik som läggs till grund för utvecklingsplanering och analys samt bistå vid analysarbetet. Spanska.

Nigeria NIG-48-A (Opex)

Chef för statistisk centralbyrå. Ett år. Leda arbetet vid centralbyrån och planera dess utbyggnad. Koordinera verksamheten vid de regionala statistiska kontoren. Förbättra insamling och presentation av data rörande handel, finanser och naturresurser. Övervaka den myndighet som handhar folkräkningen. Engelska. 14 april.

Venezuela VEN-48-K

Statistisk rådgivare. Fyra månader. Föreslå förbättringar i basstatistiken med hänsyn till det ekonomiska planeringsarbetet. Även göra en översikt av den administrativa organisationen på det statistiska området. Spanska. 21 april.

Vietnam VIE-48-A

Statistisk sampling. Ett år. Bistå budget- och statistikmyndigheter vid organisation av sampling-undersökningar. Ge råd rörande både planering, genomförande och tolkning av dessa undersökningar. Franska eller engelska. 7 april.

Dödlighets- och livslängdstabeller för år 1959

Life Tables

Inom statistiska centralbyrån har nu dödlighets- och livslängdstabeller för år 1959 utarbetats. De viktigaste delarna av 1959 års tabeller, nämligen uppgifter om observerade dödsrisker, kvarlevande av 100 000 levande födda och återstående medellivslängden, återfinnes i tabellen på sid. 200. I manuskript hos centralbyrån finnes övriga uppgifter som brukar ingå i fullständiga dödlighets- och livslängdstabeller, nämligen medelfolkmängd, antal döda, »efter födelsedagen döda», successivt avlidna, genomlevda år och år att genomleva (de tre sistnämnda uppgifterna beräknade på 100 000 levande födda). Sannolika återstående livslängden har dock endast beräknats för nyfödda.

Beräkningsmetoderna har varit desamma som för de tabeller som tidigare framlagts för åren från och med år 1957 och finnes närmare beskrivna i Statistisk Tidskrift nr 10, 1959.

Av tabellen framgår bl. a., att återstående medellivslängden vid födelsen för män är 71,69 år och för kvinnor 75,24 år. För år 1958 var motsvarande tal 71,38 resp. 74,63 år. Den s. k. sannolika återstående livslängden vid födelsen, dvs. den tid som förflyter innan hälften av de födda avlidit, var för män 75,74 år och för kvinnor 78,63 år. Motsvarande tal för år 1958 var 75,52 år resp. 78,24 år.

En jämförelse mellan dödlighets- och livslängdstabellerna för åren 1958 och 1959 visar att dödsriskerna för både män och kvinnor minskat i flertalet åldrar. Den procentuella förändringen av dödsriskerna i vissa åldrar jämfört med femårsperioden 1951—55 och förändringen i återstående medellivslängd jämfört med år 1958 framgår av nedanstående tablå.

Dödsrisker beräknade för enstaka år inrymmer större variationer uppåt och nedåt som följd av tillfälliga variationer i antalet döda än dödsrisker beräknade för perioder av flera år. För att i någon mån undvika de tillfälliga variationernas inverkan vid en bedömning av dödsriskernas förändringar har i tablån jämförelsen gjorts med siffrorna för perioden 1951—55. I ett fåtal åldrar är dödsrisken större än under perioden 1951—55. I dessa åldrar är antalet döda i regel mycket lågt, varför tillfälliga variationer i antalet döda får stor inverkan på dödsrisken. Jämförelsen visar i övrigt en utpräglad nedgång i dödsriskerna. Denna är störst för 25-åriga män och 20-åriga kvinnor.

Åldersår	Dödsrisker 1959 i % av motsvarande för perioden 1951—55		Ökning av återstående medellivslängden (år) från år 1958 till 1959	
	M	Kv	M	Kv
0	78,6	77,1	+ 0,31	+ 0,61
1	78,0	72,3	+ 0,14	+ 0,44
2	78,6	81,6	+ 0,14	+ 0,41
5	79,5	130,2	+ 0,13	+ 0,41
10	100,0	93,5	+ 0,14	+ 0,42
15	98,6	97,7	+ 0,13	+ 0,39
20	83,8	55,2	+ 0,12	+ 0,37
25	71,7	82,6	+ 0,18	+ 0,39
30	75,8	74,7	+ 0,18	+ 0,39
35	101,7	66,9	+ 0,20	+ 0,38
40	85,1	82,8	+ 0,17	+ 0,37
45	89,7	71,9	+ 0,15	+ 0,37
50	91,4	89,7	+ 0,20	+ 0,32
55	88,8	79,7	+ 0,21	+ 0,29
60	90,5	92,0	+ 0,20	+ 0,26
65	98,6	87,7	+ 0,11	+ 0,22
70	96,5	85,1	+ 0,05	+ 0,19
75	95,2	89,4	+ 0,08	+ 0,18
80	93,3	94,5	+ 0,09	+ 0,14
85	94,3	94,5	+ 0,06	+ 0,08
90	94,0	94,3	+ 0,17	+ 0,02

Förändringarna i dödsriskerna har medfört att återstående medellivslängden ökat. Tillfälliga variationer har här inte lika stort inflytande som på dödsriskerna. I samtliga åldrar utom den högsta visar kvinnorna en större ökning av återstående medellivslängden än männen. För nyfödda har medellivslängden sedan år 1958 ökat med knappt 4 månader för gossarna och med drygt 7 månader för flickorna.

Frs

Dödlighets- och livslängdstabell för år 1959
Life tables

Åldersår *Age*	Observerade dödsrisker, ‰ *Mortality rates*		Kvarlevande av 100 000 levande födda *Survivors of 100 000 births*		Återstående medellivslängden, år *Mean expectation of life, years*	
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0	17,59	13,22	100 000	100 000	71,69	75,24
1	1,38	1,12	98 241	98 678	71,98	75,25
2	0,99	0,80	98 105	98 567	71,08	74,33
3	0,91	0,49	98 008	98 488	70,15	73,39
4	0,71	0,37	97 919	98 440	69,21	72,43
5	0,66	0,56	97 849	98 404	68,26	71,45
6	0,61	0,32	97 784	98 349	67,30	70,49
7	0,54	0,21	97 724	98 318	66,34	69,51
8	0,53	0,32	97 671	98 297	65,38	68,53
9	0,52	0,28	97 619	98 266	64,41	67,55
10	0,50	0,29	97 568	98 238	63,45	66,57
11	0,31	0,23	97 519	98 210	62,48	65,59
12	0,40	0,21	97 489	98 187	61,50	64,60
13	0,42	0,25	97 450	98 166	60,52	63,62
14	0,42	0,14	97 409	98 141	59,55	62,63
15	0,73	0,42	97 368	98 127	58,57	61,64
16	0,89	0,38	97 297	98 086	57,62	60,67
17	0,94	0,39	97 210	98 049	56,67	59,69
18	1,21	0,47	97 119	98 011	55,72	58,71
19	1,07	0,25	97 001	97 965	54,79	57,74
20	1,09	0,32	96 897	97 941	53,84	56,75
21	1,21	0,44	96 791	97 910	52,90	55,77
22	1,30	0,52	96 674	97 867	51,97	54,80
23	1,33	0,60	96 548	97 816	51,03	53,83
24	1,31	0,47	96 420	97 757	50,10	52,86
25	0,91	0,57	96 294	97 711	49,17	51,88
26	1,05	0,69	96 206	97 655	48,21	50,91
27	1,28	0,56	96 105	97 588	47,26	49,95
28	1,00	0,57	95 982	97 533	46,32	48,97
29	1,51	0,61	95 886	97 477	45,37	48,00
30	1,13	0,71	95 741	97 418	44,43	47,03
31	1,44	0,70	95 633	97 349	43,48	46,06
32	1,47	0,71	95 495	97 281	42,55	45,10
33	1,20	0,71	95 355	97 212	41,61	44,13
34	1,47	0,77	95 241	97 143	40,66	43,16
35	1,80	0,87	95 101	97 068	39,72	42,19
36	1,59	1,15	94 930	96 984	38,79	41,23
37	1,38	1,40	94 779	96 872	37,85	40,27
38	1,66	1,31	94 648	96 736	36,90	39,33
39	1,88	1,39	94 491	96 609	35,96	38,38
40	1,89	1,59	94 313	96 475	35,03	37,43
41	1,99	1,63	94 135	96 322	34,09	36,49
42	2,37	1,86	93 948	96 165	33,16	35,55
43	2,39	2,15	93 725	95 986	32,24	34,62
44	2,83	2,47	93 501	95 780	31,31	33,69
45	3,39	2,07	93 239	95 543	30,40	32,77
46	3,76	2,44	92 920	95 345	29,50	31,84

Dödlighets- och livslängdstabell för år 1959 (forts.)
Life tables (cont.)

Åldersår	Observerade dödsrisker, °/₀₀		Kvarlevande av 100 000 levande födda		Återstående medellivslängden, år	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
47	3,71	2,47	92 571	95 112	28,61	30,92
48	4,37	3,05	92 228	94 877	27,72	29,99
49	5,19	3,35	91 825	94 588	26,84	29,08
50	5,12	4,00	91 348	94 271	25,97	28,18
51	5,37	3,79	90 880	93 894	25,10	27,29
52	6,34	4,29	90 392	93 538	24,24	26,39
53	7,15	4,50	89 819	93 137	23,39	25,50
54	7,49	5,39	89 177	92 718	22,55	24,62
55	8,57	5,45	88 509	92 218	21,72	23,75
56	9,35	6,55	87 750	91 715	20,90	22,87
57	10,85	6,93	86 930	91 114	20,10	22,02
58	11,31	7,41	85 987	90 483	19,31	21,17
59	12,51	8,06	85 014	89 813	18,53	20,33
60	14,12	10,33	83 950	89 089	17,75	19,49
61	14,20	10,07	82 765	88 169	17,00	18,68
62	16,05	10,66	81 590	87 281	16,24	17,87
63	17,63	13,28	80 280	86 351	15,50	17,06
64	21,18	13,82	78 865	85 204	14,76	16,28
65	23,64	16,43	77 195	84 026	14,07	15,50
66	24,60	17,56	75 370	82 645	13,40	14,75
67	27,73	20,43	73 516	81 194	12,73	14,01
68	31,05	23,84	71 477	79 535	12,08	13,29
69	34,62	24,40	69 258	77 639	11,45	12,60
70	38,48	28,25	66 860	75 745	10,84	11,90
71	43,81	35,17	64 287	73 605	10,25	11,23
72	47,48	36,21	61 471	71 016	9,70	10,63
73	51,10	40,98	58 552	68 445	9,16	10,01
74	57,10	45,71	55 560	65 640	8,63	9,41
75	61,40	50,60	52 388	62 640	8,12	8,84
76	66,37	58,27	49 171	59 470	7,62	8,28
77	80,40	65,33	45 908	56 005	7,12	7,77
78	82,09	71,04	42 217	52 346	6,70	7,27
79	94,50	81,83	38 751	48 627	6,25	6,79
80	100,51	93,69	35 089	44 648	5,86	6,35
81	115,73	100,54	31 562	40 465	5,45	5,96
82	123,53	112,19	27 909	36 397	5,10	5,57
83	137,20	121,08	24 461	32 314	4,75	5,21
84	147,20	130,18	21 105	28 401	4,43	4,86
85	164,77	148,30	17 998	24 704	4,10	4,51
86	183,55	165,16	15 032	21 040	3,82	4,20
87	197,84	175,55	12 273	17 565	3,56	3,94
88	222,27	188,74	9 845	14 481	3,32	3,67
89	237,40	201,69	7 657	11 748	3,12	3,41
90	244,93	220,11	5 839	9 379	2,94	3,14
91	289,47	240,87	4 409	7 315	2,73	2,89
92	272,60	284,19	3 133	5 553	2,63	2,64
93	287,38	284,12	2 279	3 975	2,43	2,50
94	344,93	305,50	1 624	2 846	2,21	2,29

THE ISSUE IN BRIEF

A Register of Enterprises — a Method of Improving the Efficiency of the Economic Statistics

By G. Holmstedt

The registers of enterprises that are in use in different sections of the economic statistics are both incomplete and imperfect. For this reason the question has been brought to the fore of the establishment of a central register of enterprises, primarily for statistical requirements. This question has been the subject of inquiry on three separate occasions. The findings of the third inquiry have recently been set out in a stencilled report on a central register of enterprises.

The report recommends that the register of enterprises should cover the units of enterprise in the industries and trades that are usually included in the General Censuses of Economic Activities. In 1951 there were approximately 300 000 such units of enterprise, 200 000 of them being enterprises employing labour and 100 000 having no employees.

In the first place the register would serve as a name and address register. It would be used, in addition, for certain statistical compilations. It would provide information both on the activity in its entirety (the firm) conducted by individual persons or legal bodies and, if there are any, the separately located establishments. The register cards should contain the same particulars for both the firm and the establishment and they should be similar in arrangement.

The register would consist of punched cards, the primary data on enterprises that should be included on the cards being 1) the name and address of the enterprise or the owner in alphabetical punching, and codes for 2) the locality of the unit of enterprise (county, municipality) 3) industry and trade, or type of activity 4) ownership (private person, joint stock company, etc.) and 5) the size of the enterprise (according to the number of employees).

In the compilation of the register basic material of different kinds must be used for enterprises having and not having employees. The report proposes that for enterprises having employed labour use should be made of the National Insurance Office's material concerning employers liable for health and occupational injury insurance. The punched card register kept by the National Insurance Office on the basis of this material contains most of the particulars that would be included in a register of enterprises. It would thus be possible to set up register cards in the register of enterprises for the great majority of the enterprises in this category by mechanical reproduction of these register cards in the National Insurance Office's register of employers. Only in the case of enterprises with several establishments or whose activity is heterogeneous need special data be collected by the agency (the Central Bureau of Statistics) which is to be in charge of the register.

As regards enterprises having no employees, the report considers that the income tax returns made by the enterprises are at present the best basis for the register, and proposes that the Central Bureau of Statistics should be commissioned to inquire more closely into the practical requirements of setting up a register on the basis of the individual returns of own account workers.

The 1860 Census of Population: The Method Used in Stockholm

By Y. Fritzell

Right from their beginning in 1749, Swedish population censuses used the indirect method of collection; they were based upon extracts from the church registers, and the total they gave was the population *de jure*. Stockholm, the capital, keeping no complete parish records, had however, to resort to lists of inhabitants made up for taxation purposes. It turned out that this method yielded an incomplete population figure so it was necessary to include Stockholm in the re-organization of the population statistics of just a hundred years ago.

Though the indirect line was still to be held outside the capital, for Stockholm it was decided to introduce the direct method of collection. Each household had thus to deliver a schedule containing the names of those members present on the night following December 31, 1860, and of those temporarily absent. Records show that the inhabitants willingly performed this duty.

The present-in-area population of Stockholm was 116 972. Obviously, it would not have been correct to combine this figure with the *de jure* data obtained for the rest of the country. Therefore each person recorded in Stockholm had to state the place of his or her church registration. If this place was outside the capital the census extracts from that place were then scrutinized, and if a person was also noted there he was erased from the Stockholm lists for the population *de jure*. This latter population figure was stated as 112 391 and added to the census figure for the other parts of the realm.

There proved to be only 109 878 inhabitants registered for taxation purposes. Though the present-in-area number included about 2 000 visitors who did not belong to the capital, the taxation registration still showed a deficit of about 5 000. Thus it may be said that the Stockholm census affirmed the suspicion that a considerable number of people lived in the capital who were not registered for taxation.

The indirect method of collection, broadly speaking, has always characterized the Swedish population censuses, but for Stockholm and some other main cities as well as for samples the direct method has been occasionally used.

Methods of Seasonal Adjustments. I

By C. J. Åberg

This paper is the first of two surveys of seasonal adjustment techniques. The first paper deals exclusively with techniques in the case of strictly additive or multiplicative models; the forthcoming paper is going to deal with moving seasonal models.

The point of departure is the classical technique of decomposing a time series by linear operations on the sum of the components. The first method dealt with in the paper, the Macaulay method, is a typical example of this kind. According to this method the trend is first estimated through a centered 12-month moving average, then this estimate is used for deriving an estimate of an additive or multiplicative seasonal pattern, which pattern finally is used for deriving a new estimate of the trend. Some objections against the method are discussed in the paper, and the method is recommended only in the case the trend is rather linear and, of course, the seasonal pattern is either additive or multiplicative.

The next method, discussed in the paper, is the link relatives method, due to W. M. Persons 1923. According to this method the estimation of the seasonal pattern is, in the multiplicative case, based on quotients between successive months. After a recomputation of these quotients to a common base and after corrections if the mean of the quotients over the year is not equal to one or if the links contain a trend, the quotients are used as seasonal correction factors.

One of the advantages of this method in comparison with the Macaulay method is that it uses every observation up to the last one; the former method doesn't use the last six observations in determining the seasonal pattern.

A common disadvantage, from a theoretical point of view, with these two methods is that the estimation of the trend and of the seasonal pattern is more or less iteratively done. In Hald's doctoral thesis 1948 methods are developed for estimating according to the least squares criteria a polynomial trend together with an additive seasonal pattern. The degree of the polynomial is successively expanded and for each additional degree the decrease in the residual determines, according to Hald, when to stop the procedure. It is of course impossible to give criteria for this because the hypothesis of a polynomial of varying degree is too a flexible hypothesis for avoiding the pitfall of having »everything determined by the data».

Throughout the paper is supposed that the assumption of an either additive or multiplicative model is fulfilled. In the forthcoming paper this assumption is relaxed, which means that the proper choice of model for the seasonal movements is going to dominate the discussion.

For-hire Lorry Transport in 1960

In November 1960 the for-hire lorry fleet comprised 23 590 lorries with a mean loading capacity which had in one year increased from 5,47 to 5,77 tons. The structural development had continued in the direction of increase in the smallest and the biggest classes, while the medium class of 2,1—4,5 tons had decreased.

The annual total sums of the number of lorries and of hours in service have been obtained by direct summation. Other annual totals were estimated on the basis of the months of February, May, August and November, by means of the quotients given in the annual report for 1957; after comparison between actual and computed hours in service, they have, however, also been multiplied by the correction factors of 1,0006 in the case of hour rate, and of 1,038 in the case of kilometre rate. The relative values, except freight per vehicle, were not affected by this correction.

Hours in service amounted to 50,4 million, corresponding to 182 hours per lorry and month. With the exception of 1945, this is the highest annual mean observed since the start of the series in 1943. The increase from 1959 — 3 hours — can be said to be, in the main, evenly distributed throughout the year.

Total freight passed the 1 000 million kronor mark during the year, by increasing by 14 % from 933 million in 1959 to 1 061 million in 1960. About 12 of these 14 % may be ascribed to increased capacity and increased utilization, the rest to a small raise in tariffs in the latter half of the year.

In kilometre rate transport the output increased, whether measured by weight of goods (13 %), goods tonkilometres (18 %), or capacity tonkilometres (23 %). The differences in percentage are due to an increase in mean hauling distance and a decrease of the load factor. In accordance with this development, and with an increase in mean load weight from 9,3 to 9,8 tons, the freight per goods tonkilometre fell from 18,3 to 18,2 öre, and the freight per capacity tonkilometre from 11,4 to 10,9 öre. On the other hand, the freight per lorry kilometre rose from 113,9 to 118,8 öre.

Long-distance transport — more than 100 kms — is included in the figures given in Table A, but is also shown separately. The average number of lorries employed in this activity was 1 358, with a mean capacity of 8,69 tons. By using trailers they were able to take a mean load of 12,8 tons at a mean capacity of 16,3 tons. They hauled 4,1 million tons of goods over a mean distance of 264 kms, and earned a total freight of 138 million kronor.

V. T.

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur

Ett urval av tidskriftsartiklar och böcker[1]

Recent Swedish Books and Articles on Statistics

Ahlfort, B., Den renskötande befolkningen i Sverige. En demografisk undersökning. Statens offentliga utredningar 1960:41, s. 164—201.

Albinsson, G. [m. fl.], IUI:s konsumtionsprognos för år 1965. En granskning och revidering. Sthlm 1960. 106 s., 1 diagrambl. (Småtryck från Industriens utredningsinstitut. 18.) With English summary.

Ambjörn, E., Svenskt importberoende 1926—1956. En ekonomisk-statistisk kartläggning med kommentarer. Sthlm 1959. 267 s., 7 tab.-bl. (Ekonomiska studier. Utg. av Nationalekonomiska institutionen vid Göteborgs universitet. 2.) Akad. avh. Göteborgs univ.

Bengtsson, R., Stockholms biltrafikfält. Några uppgifter om biltrafiken till och inom Stockholmsområdet. Svensk geografisk årsbok 35 (1959), s. 133—146. With English summary.

Bennett, B. M., Note on the power function of the X_n test in genetics. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 1/2, s. 1—5.

Berfenstam, R., & Länne, T., Några reflektioner om den svenska dödsorsaksstatistiken med utgångspunkt från ett barnmaterial. Svenska läkartidningen 56 (1959): 47, s. 3258—3272. Diskussion i: Svenska läkartidningen 56 (1959): 51; 57 (1960): 4—5.

Bilhandelns lönsamhet åren 1956—1958. [Utredning av Statens pris- och kartellnämnd.] Pris- och kartellfrågor 1960: 7, s. 431—510. With English summary.

Blomberg, I., Ungdomsfyllerister i Stockholm. [1—2.] Alkoholfrågan 54 (1960): 4—5, s. 162—174, 210—218. With English summary.

Cederblad, C. O., Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. 1. Statistisk tidskrift 9 (1960): 11, s. 683—702. With English summary.
1. Material från en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958.

Clemmesen, J., Om lungekræftens tiltagen. Nordisk försäkringstidskrift 40 (1960): 4, s. 297—316.

Cramér, H., On the linear prediction problem for certain stochastic processes. Arkiv för matematik 4 (1959): 6, s. 45—53.

Dalenius, T., Förslag till organisation av ett svenskt statistiskt system. Ekonomisk tidskrift 61 (1959): 4, s. 240—257.

Dispensäktenskapen och skilsmässorna. Redovisning för resultaten av tredje etappen i Allmänna barnhusets undersökning om dispensäktenskapen och skilsmässofrekvensen bland dem. Av B. Sjöberg. Sociala meddelanden, Statistisk information 58 (1960): 8, s. 225—240. With English summary.

Eklund, G., & Medin, K., Sannolikhetskalkyl och statistiska metoder — en introduktion. D. 1—2. Sthlm 1959. (Svenska teknologföreningen & Tekniska läroverkens ingenjörsförbund.)

Ekman, G., A limit theorem in connection with stratified sampling. P. 1. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 3/4, s. 208—223.

Engström, L., & Falconer, B., En jämförelse mellan svenska nyfödda barns längd och vikt 1911—1920 och 1956—1957. Svenska läkartidningen 57 (1960): 23, s. 1750—1755.

Ericsson, I.-B., Översyn av näringsgrupperingen för bergverk och industri. Kommersiella meddelanden 47 (1960): 2, s. 47—53.

Gjeddebæk, N. F., Contribution to the study of grouped observations. 5. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 3/4, s. 194—207.
5. Three-class grouping of normal observations.

Gulbrandsen, O., Sveriges befolkning 1975. En prognos för regioner och bebyggelse-

[1] I de flesta fall utg. under tiden 16/11 1959—31/1 1961; urvalet har gjorts för den systematiskt ordnade bibliografien i kommande nummer av Revue de l'Institut international de statistique.

typer. D. 1—2. Sthlm 1960. (Stencil från Industriens utredningsinstitut. 1960: 1—2.)

Inghe, G., *Fattiga i folkhemmet. En studie av långvarigt understödda i Stockholm.* Sthlm 1960. 678 s. (Monografier utg. av Stockholms kommunalförvaltning. 24.)

Janson, Å., Sparbankerna i statistisk belysning. Svensk sparbankstidskrift 44 (1960): 7, s. 71—81.

Jensen, E. Lykke, Optimum stratification of the logarithmic normal distribution: *a comment.* Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 3/4, s. 144—147.

Karlsson, M.-B., Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar. Sociala meddelanden, Statistisk information 1961: 1, s. 7—11.

— Åldringarnas fördelning på olika hushållstyper m. m. Sociala meddelanden, Statistisk information 58 (1960): 11, s. 322—326. With English summary.

Larsson, F., Svenska försök med labour force-metoden. 1—2. Statistisk tidskrift 9 (1960): 5, s. 272—279; 10 (1961): 1, s. 36—44. With English summary.

Larsson, T., & Sjögren, T., Essential tremor. A clinical and genetic population study. Copenhagen 1960. 176 s., 1 tab.-bl. (Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica. Vol. 36 (1960): suppl. 144.)

Lindahl, G., & Lindskog, B., De små tätorterna. Omland och utnyttjande. 1—2. Landskommunernas tidskrift 40 (1959): 12, s. 789—801; 41 (1960): 2, s. 89—99.

Loberg, K., De gamla virdarnas kroppslängd. En matematisk-statistisk undersökning av kroppslängden hos indelta soldater vid Kronobergs regemente 1794 och en jämförelse med den hos indelta soldater vid Västgöta-Dals regemente 1793. Ymer 79 (1959): 4, s. 272—290. With English summary.

Lundberg, A., Vilka svenskar emigrerar? Industria 56 (1960): 1, s. 30—31, 58—59.

Marktorp, H., Arbetsvolymen och produktiviteten i jordbruket. Jordbruksekonomiska meddelanden 21 (1959): 10, s. 395—399. With English summary.

Matérn, B., Spatial variation. Stochastic models and their application to some problems in forest surveys and other sampling investigations. Sthlm 1960. 144 s. (Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut. Bd 49: 5.) Akad. avh. Sthlms univ.

Medhi, J., A note on the properties of a test procedure for discrimination between two types of spectra of a stationary process. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 1/2, s. 6—13.

Nationalräkenskaper för Sverige 1930—1954. 5. Kommersiella meddelanden 46 (1959): 11, s. 501—517.
5. Forsmo, O., Offentlig verksamhet 1950—1954.

Nordbotten, S., Integrert databearbeiding i statistikkproduksjonen. Statistisk tidskrift 9 (1960): 5, s. 259—271. With English summary.

— Linear programming and automatic computers. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 1/2, s. 61—72.

Nordström, O., Befolkningsförskjutningar i Sverige 1805—1950. Svensk geografisk årsbok 35 (1959), s. 123—132. With German summary.

Näverfelt, A., Hushållens bostadsförhållanden. Några resultat från levnadskostnadsundersökningen 1958. Sociala meddelanden, Statistisk information 58 (1960): 1, s. 5—10.

Orpana, V., Hushållens bilinnehav och reseutgifter. Preliminära resultat av 1958 års levnadskostnadsundersökning. Sociala meddelanden, Statistisk information 1959: 12, s. 377—396. With English summary.

Otterland, A., A sociomedical study of the mortality in merchant seafarers. Analysis of deaths in the population of active seafarers registered in Sweden 1945—1954. Göteborg 1960. 300 s. (Acta medica Scandinavica. Vol. 167: suppl. 357.) Akad. avh. Göteborgs univ.

Philipson, C., A method of estimating grouped frequencies. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 3/4, s. 159—193.

— A note on linear transforms of two sets of random variables. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 3/4, s. 132—143.

Probability and statistics. The Harald Cramér volume. Ed. by Ulf Grenander. Sthlm & New York 1959. 434 s., 1 pl.-bl.

Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. 7; 8: [1—3]. Statistisk tidskrift 8 (1959): 11, s. 684—701; 9 (1960): 3, 5, 9, s. 155—176, 280—300, 529—547. With English summary.

Rasmussen, K. N., Om lungetuberkulosens prognose. Nordisk försäkringstidskrift 41 (1961): 1, s. 57—79.

Rybarz, J., Elementarer Beweis zweier Sätze über die momenterzeugende Funktion. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 3/4, s. 148—158.

Rönöberg, O., Antalet sågar samt produktionen av sågade trävaror år 1958. Uppgifter enligt 1958 års sågverksinventering. Kommersiella meddelanden 47 (1960): 1, s. 3—6.

Samhällsservice och lokaliseringsverksamhet. Ett inom Arbetsmarknadsstyrelsen sammanställt material belysande närings- och bebyggelsestrukturen... Sthlm 1960. 271 s. (Kungl. Arbetsmarknadsstyrelsen.)

Simonsen, W., On numerical differentiation of functions of several variables. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 1/2, s. 73—89.

Ström, J., Om insjukningsfrekvensen i våra vanligaste epidemiska infektionssjukdomar belyst av förhållandena i Stockholm. Socialmedicinsk tidskrift 36 (1959): 9, s. 347—354.

Sveri, K., Kriminalitet og alder. Sthlm 1960. 242 s. Akad. avh. Sthlms univ. With English summary.

Söderlund, E. F., The Swedish iron industry, 1932—1939. The Scandinavian economic history review 7 (1959): 1, s. 41—66.

Thorburn, T., Supply and demand of water transport. Studies in cost and revenue structures of ships, ports and transport buyers with respect to their effects on supply and demand of water transport of goods. Sthlm 1960. 232 s., 1 diagrambl. (Företagsekonomiska forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm.) Akad. avh. Handelshögsk. i Sthlm.

Thore, S., Den sociala konsumtionsinterdependensen som en matrismultiplikator. Ekonomisk tidskrift 62 (1960): 1, s. 28—49.

— Vad händer med hushållens sparande under inflationen? Balans 1960: 4, s. 22—32.

Trygged, A., De politiska valen i Göteborg 1958 — några synpunkter. Sociala meddelanden, Statistisk information 58 (1960): 7, s. 201—211.

TS marknadsstatistik. Utg..... av Tidningsstatistik aktiebolag. Sthlm 1960. Lösbladssystem i ringpärm. With English heads of tables.

Ulfbringe, B., Jordbrukarinslaget i riksdagen och inom riksdagspartierna åren 1918, —28, —38, —48 och —58. Statsvetenskaplig tidskrift 63 (1960): 2/3, s. 170—199.

Weibull, C., Some aspects of statistical inference with applications to sample survey theory. Göteborg 1960. 87 s. (Statistiska institutionen, Göteborgs universitet. Skriftserie. 7.) Akad. avh. Göteborgs univ.

Weibull, M., Moments of the difference between means in two samples from a finite population. Applied in connection with a randomisation test. Skandinavisk aktuarietidskrift 42 (1959): 1/2, s. 36—60.

Widstam, T., Befolkningsutvecklingen under 60- och 70-talen. Arbetsmarknaden 1960: 2, s. 28—36.

Winberg, I. P., Bidrag till diskussionen om de regionala statistiska redovisningsområdena. Ymer 80 (1960): 1, s. 39—49. With German summary.

— Naturliga jordbruksområden i Sverige, för statistiskt bruk. Kungl. Skogs- och lantbruksakademiens tidskrift 98 (1959): 5, s. 352—390. With English summary.

Zetterberg, O., & Gunnarsson, M., Mjölkproduktionen och dess användning 1958 och föregående 20-årsperiod. Jordbruksekonomiska meddelanden 22 (1960): 1, s. 18—30. With English summary.

— & — Nötkreatursräkningarna 1959 och tidigare. Deras användning för slaktprognoser. Jordbruksekonomiska meddelanden 22 (1960): 2, s. 61—80. With English summary.

Bokanmälningar

Book Reviews

Ezekiel, Mordecai, & Fox, Karl A., Methods of correlation and regression analysis, linear and curvilinear. 3. ed. New York [m. fl.] 1959. 548 s. $ 10.95.

Ezekiels »Methods of Correlation Analysis» utkom i första upplaga 1930, andra 1941 och har 1959 reviderats av författaren i samarbete med K. A. Fox, varvid framställningens tyngdpunkt förskjutits från korrelation till regression. Boken behandlar, förutom rent introduktiva moment om statistisk variabilitet, normalfördelningen etc., både lineär och kurvlineär multipel regression samt flera grafiska metoder. Kap. 23 om variansanalys i samband med regressionsproblem har i tredje upplagan utvidgats och ett nytt kapitel »Fitting systems of two or more simultaneous equations» (24) har tillkommit. Ezekiel är som ekonomisk statistiker knuten till FAO och exemplifieringen i boken är till stor del grundad på tillämpningar av jordbruksekonomisk karaktär.

Boken innehåller relativt lättfattliga redogörelser för tillämpning av praktiska statistiska metoder, som före 1930 ej fanns behandlade annat än i facktidskrifter. Framställningen är matematiskt synnerligen elementär — förkunskaper motsvarande realgymnasiets matematikkurs bör anses tillräckliga för studium av boken. Det förefaller som om dess syfte är att först och

främst lära ut hur man utför kalkylarbetet vid regressionsanalys — långa konkreta (och bra) räkneexempel penetreras i detalj med ordrika kommentarer. Däremot berörs synnerligen flyktigt den bakomliggande teorien.

Från sid. 33 ägnas framställningen åt framräknande av empiriska karaktäristika vid regressionsanalys, mått på anpassningen etc. Först på sid. 281 presenteras (som hastigast) den teoretiska regressionskoefficienten β. Den teoretiska regressionsmodellen finns ingenstans angiven i sin helhet, inte ens i matematiskt appendix, utan alla resonemang illustreras med empiriska storheter. Däremot införes på sid. 128 beteckningen β på den empiriska regressionskoefficient, som erhålles om variablerna först divideras med sin spridning. (I det enkla lineära fallet är alltså detta $\beta_{xy} = r_{xy}$.) De förtydliganden i fotnotsform (s. 281 o. 326) om vilket β som avses i texten förefaller inte tillräckliga för att en student, som först läser denna bok, inte skall grundligt förvirras vid senare studium av annat arbete, där β betecknar den teoretiska regressionskoefficienten. Den teoretiska korrelationskoefficienten presenteras i en fotnot, sid. 128.

Kapitlet om variansanalys redovisar inte heller några teoretiska modeller eller ens de grundläggande resonemangen bakom variansanalysen. Redogörelserna för sex konkreta tillämpningar (s. 397—411) erbjuder emellertid intressant läsning för den som inhämtat elementa i variansanalys på annat håll. Det av Fox utarbetade nya kapitlet om regressionsmetoder vid system av simultana ekvationer är en intressant elementär översikt illustrerad med ekonometriska exempel.

I förordet till första upplagan säger förf.:

> »No attempt is made in the body of the text to present the mathematical theory on which the art of statistical analysis is based. Instead, the aim throughout has been to show how the various methods may be employed in practical research work, what their limitations are, and what the results really mean.»

Så vitt anmälaren kan förstå går det inte att klargöra de statistiska metodernas begränsningar utan att diskutera de matematiska förutsättningarna. Det hjälper ej att, som Ezekiel, ägna stort utrymme åt tolkning av resultat från i och för sig korrekta analyser. Det kan vara farligt att lära ut alltför mycket av den rent kalkylmässiga sidan åt »the practical research-worker» utan att understryka metodernas ibland starkt begränsade tillämpbarhet.

Textens rikhaltiga och goda illustrationsmaterial kan vara av stort värde för den som undervisar i statistik, och den omfångsrika referenslistan ger tips om flera intressanta arbeten. Några övningsproblem ingår ej i boken.

Adam Taube

Utkom från trycket den 30 mars 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

4 · 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STOCKHOLM 1961. KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 4 APRIL 1961

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s, Unescos och FAO:s tekniska bistånd ... 212

STATISTISKA UPPGIFTER

Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen den 31 dec. 1960 ... 213
Preliminär försäkringsstatistik för januari och februari 1961 ... 218
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1960 ... 222
Konkurser och protesterade växlar ... 224
Vägtrafikolyckor ... 226
Beställningstrafik med lastbil ... 230

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN, UNESCO and FAO Technical Assistance 212

TABLES

Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils on Dec. 31, 1960 ... 213
Preliminary insurance statistics, January—February, 1961 ... 218
Landings in the Swedish sea fisheries in 1960. Preliminary data ... 222
Bankruptcies and protested bills ... 224
Road traffic accidents ... 226
For-hire lorry transport ... 230

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr / milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s, Unescos och FAO:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN, UNESCO and FAO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50, utom i fråga om nedannämnda FAO-uppdrag; där upplysningar lämnas av FAO-kommittén, jordbruksdepartementet, Stockholm 2, telefon 22 45 00, ankn. 15 75.

Afrika AFR-48-C och H

Regional statistisk rådgivare. Två år. Bistå skilda afrikanska länder vid det statistiska organisationsarbetet och vid genomförandet av en allafrikansk statistisk survey. Eventuellt undervisa vid nystartade träningscentra. Engelska och franska. 28 april.

Indonesien INS-48-E

Matematisk statistiker. Ett år. Undervisa i statistik vid universitetet i Djakarta och ge råd åt statistiska centralbyrån rörande samplingteknik. Engelska. 28 april.

Jordanien JOR-46-A

Folkräkning. Ett år. Bistå regeringen vid förberedande av en förestående folkräkning. Engelska. 19 maj.

Mexiko MEX-48-C

Socialstatistik. Sex månader. Bistå statistiska myndigheter vid förbättrande och expansion av socialstatistiken. Spanska och engelska eller franska. 12 maj.

Nigeria NIG-46-A

Folkräkning. Två år. Deltaga i planering och genomförande av en folkräkning omfattande hela federationen. Engelska.

Statistiska experter i FAO:s tjänst

Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) söker f. n. ett större antal experter, bl. a. statistiker, för tjänstgöring i de ekonomiskt underutvecklade länderna.

För att kunna komma ifråga för uppdrag av den efterfrågade typen krävs som regel inte bara synnerligen ingående yrkeskunskaper utan också förmåga att arbeta självständigt, undervisa lokal arbetskraft och verka som rådgivare åt myndigheterna i anställningslandet. Goda språkkunskaper är därför oundgängligen erforderliga. Endast undantagsvis torde personer över 60 år kunna komma ifråga för dessa expertuppdrag.

Nigeria

Jordbruksräkning. 2 år, med början i april 1961. Engelska.

Turkiet

Statistisk analys. 9 månader, med början i april 1962. Engelska eller franska.

Förenade Arabrepubliken

Skördeuppskattningar. 9 månader, med början i oktober 1961. Engelska.

Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen den 31 dec. 1960

Statistical Data on Credit Market for the Civil Primary Communes and the County Councils on Dec. 31, 1960

I Statistisk Tidskrift för år 1960, häfte 9, publicerade statistiska centralbyrån för första gången kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga kommunerna och landstingen. Dessa uppgifter, som avsåg förhållandena den 31 december 1959 samt den 30 juni 1960, grundade sig på ett urval av primärkommunerna men omfattade däremot samtliga landsting. En kort redogörelse för principerna för detta urval återfinnes i ovannämnda häfte av Statistisk Tidskrift.

Statistiska centralbyrån har nu utfört en ny sådan undersökning avseende förhållandena den 31 dec. 1960. Urvalet har skett efter samma principer som tidigare och omfattar sålunda städer, köpingar, landskommuner och landsting, men däremot icke kyrkliga kommuner, municipalsamhällen och kommunalförbund. Centralbyrån har för avsikt att framgent utarbeta en sådan kreditmarknadsstatistik halvårsvis. Nästa undersökning skulle således avse den 30 juni 1961.

I tab. 1 redovisas vissa av de uppgifter som ingår i kreditmarknadsstatistiken för de borgerliga primärkommunerna och landstingen tillsammans och i tab. 2 motsvarande uppgifter för var och en av de olika kommuntyperna. För jämförelse har i tab. 1 medtagits siffror för den 31 december 1959 och 30 juni 1960.

Av tab. 1 framgår bl. a., att primärkommunernas och landstingens banktillgodohavanden, innehav av obligationer och aktier samt obligationslån och långfristiga reverslån visat ökning under år 1960, medan övriga i tabellen redovisade tillgångar och skulder nedgått under året. Beträffande övriga finansiella tillgångar resp. skulder har uppgiftslämnarna i många fall lämnat ofullständiga eller osäkra siffror, varför dessa uppgifter bör bedömas med försiktighet.

Beträffande de kreditmarknadsstatistiska förhållandena förefinnes, som framgår av tab. 2, en del skiljaktigheter mellan de olika kommuntyperna. Så har t. ex. städerna och landstingen över 70 % av sina banktillgodohavanden placerade i affärsbanker, medan landskommunerna har nära hälften av sina bankmedel placerade i sparbanker. Obligationer äges i stor utsträckning av städer och landsting men blott i ringa grad av köpingar och landskommuner. Utestående obligationslån förekommer endast i städer och landsting.

Utöver vad som redovisas i tabellerna kan nämnas, att primärkommunernas och landstingens långfristiga nyupplåning under år 1960 beräknas uppgå till sammanlagt omkring 609 milj. kr, varav 284 milj. kr under första och 325 milj. kr under andra halvåret. Av den totala upplåningen belöper ca 382 milj. kr på städerna, 46 milj. kr på köpingarna, 147 milj. kr på landskommunerna samt 33 milj. kr på landstingen.

L. A.

Tab. 1. Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna och landstingen den 31 dec. 1959, 30 juni 1960 och 31 dec. 1960 samt förändringarna mellan den 31 dec. 1959 och 31 dec. 1960

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount, 000 omitted*

Tillgångar *Assets*	Bokförda belopp *Book-value*			Ökning[1] + minskning[2] —
	31/12 1959	30/6 1960	31/12 1960	31/12 1959 –31/12 1960
Kassa *Cash*	22 630	21 178	13 501	— 9 129
Tillgodohavande hos *Assets in*				
riksgäldskontoret	4 236	3 225	9 022	+ 4 786
riksbanken	1 241	30	1 537	+ 296
affärsbanker	1 339 385	1 423 202	1 525 142	+ 185 757
sparbanker	694 377	683 758	747 915	+ 53 538
postsparbanken	300	22	2 261	+ 1 961
postgirokontoret	113 219	91 434	107 732	— 5 487
jordbrukskreditkassor	92 824	86 030	95 602	+ 2 778
ej spec. kreditinrättningar	18 577	19 104	21 401	+ 2 824
Summa	2 264 159	2 306 805	2 510 612	+ 246 453
Innehav av obligationer *Bonds held*				
svenska statens	154 579	180 344	196 822	+ 42 243
kommuners	57 378	67 538	53 165	— 4 213
kommunala aktiebolags	107	102	100	— 7
hypoteksbankens	1 060	1 085	1 060	—
stadshypotekskassans	10 039	10 014	10 465	+ 426
bostadskreditkassans	493	526	632	+ 139
skeppshypotekskassans	176	35	173	— 3
inteckningsbolags och tomträttskassors	150	150	150	—
privata aktiebolags	1 149	1 149	1 086	— 63
ekonomiska föreningars	640	484	857	+ 217
andra svenska	327	327	306	— 21
utländska	631	630	616	— 15
Summa	226 729	262 384	265 432	+ 38 703
Innehav av förlagsbevis *Unsecured debentures held*				
bankaktiebolags	3 400	3 400	3 400	—
försäkringsbolags	—	—	—	—
andra privata aktiebolags	310	310	210	— 100
ekonomiska föreningars	1 236	1 170	1 180	— 56
övriga	102	103	17	— 85
Summa	5 048	4 983	4 807	— 241
Innehav av aktier *Shares held*				
statliga aktiebolags	1 107	1 352	1 496	+ 389
kommunala aktiebolags	156 502	155 554	161 940	+ 5 438
bankaktiebolags	112	112	172	+ 60
försäkringsbolags	—	—	—	—
andra privata aktiebolags	73 281	73 884	79 713	+ 6 432
utländska	—	—	—	—
Summa	231 002	230 902	243 321	+ 12 319
Övriga finansiella tillgångar[3] *Other financial assets*	1 492 939	1 314 737	1 321 938	— 171 001
Summa finansiella tillgångar *Total*	4 242 507	4 140 989	4 359 611	+ 117 104

[1] *Increase.* — [2] *Decrease.* — [3] Här ingår statsbidragsfordringar samt fordran för vissa andra lån.

Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils on Dec. 31, 1959, June 30, 1960 and Dec. 31, 1960 together with changes occurred

Skulder *Liabilities*	Bokförda belopp *Book-value*			Ökning + minskning −
	31/12 1959	30/6 1960	31/12 1960	31/12 1959 -31/12 1960
Utestående obligationslån *Outstanding bond loans*	1 335 549	1 401 100	1 419 526	+ 83 977
Reverslån, långfristiga[1], hos *Promissory note loans, long-term, with*				
affärsbanker	111 550	126 830	107 406	− 4 144
sparbanker	656 727	647 838	673 903	+ 17 176
enskilda försäkringsanstalter	838 996	857 582	831 694	− 7 302
postsparbanken	868 442	914 707	928 809	+ 60 367
jordbrukskreditkassor	16 680	8 427	13 997	− 2 683
bostadsstyrelsen	47 942	47 303	56 324	+ 8 382
allmänna sjukkassor			17 415	
erkända arbetslöshetskassor			22 758	
allmänna pensionsfonder	645 929	672 168	41 040	+ 93 618
pensionsstyrelsen			447 168	
riksförsäkringsanstalten			211 166	
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	20 819	34 359	44 370	+ 23 551
kommuner	4 035	3 111	3 434	− 601
kommunala aktiebolag			4 604	
kommunala stiftelser	146 594	146 338	2 374	+ 45 038
av kommun förvaltade fonder			184 654	
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	362 735	391 836	457 257	+ 94 522
övriga	495 548	514 708	515 435	+ 19 887
Summa	4 215 997	4 365 207	4 563 808	+ 347 811
Tillfälliga lån (även mot reverser) hos *Temporary loans (incl. those against promissory notes) with*				
affärsbanker	301 957	288 828	229 197	− 72 760
sparbanker	40 504	42 781	27 638	− 12 866
enskilda försäkringsanstalter	7 572	7 450	7 525	− 47
postsparbanken	95 080	40 414	32 560	− 62 520
jordbrukskreditkassor	1 012	962	515	− 497
bostadsstyrelsen	638	653	1 225	+ 587
pensionsstyrelsen	6 038	5 638	2 222	− 885
riksförsäkringsanstalten			2 931	
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	2 042	1 988	3 538	+ 1 496
kommuner	12 241	3 332	12 254	+ 13
kommunala aktiebolag			12 797	
kommunala stiftelser	16 544	21 930	2 267	+ 736
av kommun förvaltade fonder			2 216	
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	1 439	148	700	− 739
övriga	138 338	142 874	131 533	− 6 805
Summa	623 405	556 998	469 118	− 154 287
Övriga skulder[2] *Other liabilities*	193 371	244 078	174 752	− 18 619
Summa skulder *Total*	6 368 322	6 567 383	6 627 204	+ 258 882

[1] Med långfristiga lån avses sådana lån som är upptagna för anläggningsändamål. — [2] Här ingår bl. a. sådana skulder som uppkommit genom att kommunen står som förmedlande organ.

Tab. 2. Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för städerna, köpingarna, landskommunerna och landstingen den 31 dec. 1960

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount, 000 omitted*

Tillgångar *Assets*	Bokförda belopp *Book-value*			
	Städer *Towns*	Köpingar *Boroughs*	Landskommuner *Rural communes*	Landsting *County councils*
Kassa *Cash*	10 311	238	2 514	438
Tillgodohavande hos *Assets in*				
riksgäldskontoret	6 001	1	20	3 000
riksbanken	1 537	—	—	—
affärsbanker	815 394	67 994	222 668	419 086
sparbanker	272 667	54 275	312 665	108 308
postsparbanken	—	500	1 761	—
postgirokontoret	49 093	5 979	43 774	8 886
jordbrukskreditkassor	1 563	1 781	44 336	47 922
ej spec. kreditinrättningar	5 343	386	6 772	8 900
Summa	1 151 598	130 916	631 996	596 102
Innehav av obligationer *Bonds held*				
svenska statens	80 012	3 152	5 707	107 951
kommuners	41 681	—	35	11 449
kommunala aktiebolags	15	2	83	—
hypoteksbankens	1 060	—	—	—
stadshypotekskassans	5 864	—	745	3 856
bostadskreditkassans	193	—	139	300
skeppshypotekskassans	—	138	—	35
inteckningsbolags och tomträttskassors	150	—	—	—
privata aktiebolags	1 072	—	14	—
ekonomiska föreningars	—	138	619	100
andra svenska	305	—	1	—
utländska	616	—	—	—
Summa	130 968	3 430	7 343	123 691
Innehav av förlagsbevis *Unsecured debentures held*				
bankaktiebolags	—	—	—	3 400
försäkringsbolags	—	—	—	—
andra privata aktiebolags	206	4	—	—
ekonomiska föreningars	86	8	86	1 000
övriga	2	—	15	—
Summa	294	12	101	4 400
Innehav av aktier *Shares held*				
statliga aktiebolags	1 189	1	306	—
kommunala aktiebolags	142 963	10 466	8 421	90
bankaktiebolags	—	—	139	33
försäkringsbolags	—	—	—	—
andra privata aktiebolags	76 206	349	2 669	489
utländska	—	—	—	—
Summa	220 358	10 816	11 535	612
Övriga finansiella tillgångar[1] *Other financial assets*	943 677	41 544	214 605	122 112
Summa finansiella tillgångar *Total*	2 457 206	186 956	868 094	847 355

[1] Se not 3 sid. 214.

Statistical data on credit market for towns, boroughs, rural communes and county councils on Dec. 31, 1960

Skulder *Liabilities*	Bokförda belopp *Book-value*			
	Städer *Towns*	Köpingar *Boroughs*	Landskommuner *Rural communes*	Landsting *County councils*
Utestående obligationslån *Outstanding bond loans*	1 414 438	—	—	5 088
Reverslån, långfristiga[1], hos *Promissory note loans, long-term, with*				
affärsbanker	61 111	8 728	34 440	3 127
sparbanker	280 855	100 256	270 566	22 226
enskilda försäkringsanstalter	684 959	38 061	83 470	25 204
postsparbanken	617 457	78 003	205 508	27 841
jordbrukskreditkassor	1 085	433	12 367	112
bostadsstyrelsen	22 974	2 515	29 642	1 193
allmänna sjukkassor	14 874	370	926	1 245
erkända arbetslöshetskassor	18 005	1 515	3 238	—
allmänna pensionsfonder	23 815	3 130	10 595	3 500
pensionsstyrelsen	223 859	44 982	164 078	14 249
riksförsäkringsanstalten	119 961	15 918	62 215	13 072
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	23 313	1 031	12 925	7 101
kommuner	2 059	—	1 310	65
kommunala aktiebolag	4 604	—	—	—
kommunala stiftelser	2 254	—	120	—
av kommun förvaltade fonder	180 984	793	958	1 919
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	355 730	37 845	62 825	857
övriga	436 028	16 517	22 970	39 920
Summa	3 073 927	350 097	978 153	161 631
Tillfälliga lån (även mot reverser) hos *Temporary loans (incl. those against promissory notes) with*				
affärsbanker	190 215	3 710	29 908	5 364
sparbanker	18 347	2 123	7 101	67
enskilda försäkringsanstalter	7 153	—	263	109
postsparbanken	26 693	2 768	275	2 824
jordbrukskreditkassor	—	17	498	—
bostadsstyrelsen	434	45	730	16
pensionsstyrelsen	—	—	—	2 222
riksförsäkringsanstalten	—	—	—	2 931
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	3 500	—	38	—
kommuner	9 578	—	1 709	967
kommunala aktiebolag	12 197	—	600	—
kommunala stiftelser	2 103	—	164	—
av kommun förvaltade fonder	869	100	504	743
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	700	—	—	—
Övriga	112 645	4 700	13 882	306
Summa	384 434	13 463	55 672	15 549
Övriga skulder[2] *Other liabilities*	90 067	12 996	71 599	90
Summa skulder *Total*	4 962 866	376 556	1 105 424	182 358

[1] Se not 1 sid. 215. — [2] Se not 2 sid. 215.

Preliminär försäkringsstatistik för januari och februari 1961

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1959 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under jan.—febr. 1961 med 108 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 223 mkr och en bruttominskning av 115 mkr. I *tab. 1* redovisas bruttoökningarna och nettoökningarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under jan.—febr. 1961 (bruttoökningarna med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodohavanden) 12 % avsåg statslån, 35 % bostadslån, 2 % utlånats till kommuner (inkl. av kommuner garanterade lån andra än bostadslån), 21 % använts för inköp av fastigheter och aktier, 28 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt samt 2 % placerats i utländska obligationer. För enbart liv- och sjukbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 13, 38, 2, 23, 23 och 1 %. Genom förbättrad redovisning har fr. o. m. 1961 som bostadslån även kunnat räknas bostadskrediter som ingår i svenska kommunlån och andra värdehandlingar. Statslån och bostadslån tillsammans upptog under jan.—febr. 47 % av den totala bruttoökningen. Denna procentuella andel var lägre än under andra halvåret 1960, då den uppgick till 60 %.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska inteckningslån den största ökningen medan förlagsbevis, andra värdehandlingar och livlån visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar aktier, fastigheter och utländska obligationer den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1959—febr. 1961 redovisas i *tab. 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under jan.—febr. 1961 var 71 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1960.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1959—febr. 1961. I tabellen har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadsperiod senare än de övriga uppgifterna.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—dec. 1959 och 1960 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Premieintäkten i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) och i skadebolagen har ökat något under 1960 i jämförelse med föregående år. Den stora minskningen av SPP:s avgiftssumma beror på den omläggning av verksamheten, som föranletts av införandet per 1 januari 1960 av den allmänna tilläggspensioneringen (ATP).

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under jan.—febr. 1961 (*tab. 5*) till 294 mkr (f.å. 315 mkr), en nedgång med 7 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring, som motsvarade närmare hälften av

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	31/12[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan.+febr. 1961		31/12[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan.+febr. 1961	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 710	19	19	[4] 391	15	15
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	515	27	21	275	23	18
Svenska *Swedish*	498	27	21	275	23	18
Utländska[5] *Foreign*	17	0	0	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 603	74	49	4 227	48	33
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	3 117	29	22	2 418	17	14
Kontors- o. affärsfast. *Office bldgs*		2	— 1		1	0
Fabriksfastigheter *Factories*		33	25		22	17
Kraftverk *Power plants*		9	8		8	7
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	2 486	0	— 0	1 809	0	— 0
Härav till industri *Of which for ind.*		0	0		0	— 0
Övriga fastigheter *Other buildings*		1	— 5		0	— 5
Sv. kommunlån *Loans to municipalities*	1 646	13	2	1 513	13	4
Lån till kommun *Loans to municip.*	1 215	2	— 9	1 102	2	— 7
Bostadslån m. kom.borgen *Loans with*	431	9	9	411	9	9
Övriga lån m. kom.borgen *mun. guar.*		2	2		2	2
Obligationer *Bonds*	7 310	82	36	6 461	64	23
Statens o. statsgar.[5] *Issued by Govt.*	3 000	27	— 1	2 665	22	— 5
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	531	3	3	497	2	2
Bostadshypotekskassors *Mortgage companies*	2 338	39	37	2 154	35	33
Fartygshypotekskassors *Mortgage companies*	[6]24	4	2	[6]12	1	0
Kommuners *Municipalities*	570	0	— 3	506	0	— 3
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	673	—	—	542	—	—
Industribolags *Industrial companies*		4	— 6		2	— 6
Övriga *Others*	[6]26	0	0	[6]9	—	—
Utländska[5] *Foreign borrowers*	148	5	4	76	2	2
Förlagsbevis *Debentures*	137	0	— 1	70	0	— 0
Andra värdehandlingar *Other securities*	[7]398	8	—11	[7]253	3	—11
Bostadslån *Residential loans*	..	1	0	..	1	— 0
Lån till sv. näringslivet *Loans to Sw. enterprises*	225	4	— 9	148	—	— 9
Övriga[5] *Others*	..	3	— 2	..	2	— 2
Kontant, checkar o. banker[5] *Cash and at banks*	209	..	— 0	41	..	—14
Livlån[5] *Policy loans*	[6]611	..	— 7	[6]611	..	— 7
Summa *Total*	17 139	223	108	13 842	166	61

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance comp., etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Fartygskredit AB redovisas $^{31}/_{12}$ 1960 under övriga men fr. o. m. 1961 under Fartygshypotekskassor. — [7] Exkl. 125 mkr utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enl. särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [8] Här har endast nettoförändringar angivits. — [9] Korrigerad siffra.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1959—febr. 1961 *Gross and net changes of investments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Jan. — febr.	343	305	223	151	126	115	192	179	108
Mars — april	311	434		116	228		195	206	
Maj — juni	291	256		138	121		153	135	
Juli — aug.	241	278		94	125		147	153	
Sept.— okt.	367	358		178	183		189	175	
Nov.— dec.	477	484		203	338		274	146	
Hela året *Whole year*....	2 030	2 115		880	1 121		1 150	994	

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1959—febr. 1961
Net result of the activities of Swedish nation-wide companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1959	1960							1961
	Jan.–dec.	Jan.–febr.	Mars–april	Maj–juni	Juli–aug.	Sept.–okt.	Nov.–dec.	Jan.–dec.	Jan.–febr.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*..	1 150	179	206	135	153	175	146	994	108
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	78,2	8,3	16,7	22,0	10,6	12,4	17,6	87,6	8,8
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	51,0	3,6	10,3	19,5	5,5	7,6	12,0	58,5	1,3
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*.....	75,4	10,2	14,6	21,8	9,0	10,3	25,0	90,9	5,7
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	56,6	6,1	12,8	12,6	6,5	6,1	16,1	60,2	4,2
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	2,8	— 1,9	2,1	0,2	1,6	2,1	— 7,4	— 3,3	3,1
Nettoresultat *Net result*	1 146	181	204	135	151	173	153	997	105
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 127	355	357	354	318	326	364	2 074	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	655	91	144	111	83	141	143	713	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 105	186	208	194	182	211	234	1 215	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—dec. 1959 och 1960 *Payments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—dec.								Jan.—febr.	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1960	1961
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	617	638	505	369	1 005	1 067	2 127	2 074	56	4
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	310	344	206	231	139	138	655	713	36	38
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	409	454	74	84	622	677	1 105	1 215	15	18
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	518	528	637	516	522	528	1 677	1 572	77	24

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital *New life insurance business*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*						Grupplivförsäkring *Group life insurance*			Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Vanlig *Ordinary*		Tjänstegruppliv *As coll. agreed*		
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1961	1960	1961
Jan.	98,4	82,6	65,7	54,6	164,1	137,2	84,4	203,1	7 251,7	248,5	7 592,0
Febr.	68,7	75,7	82,2	80,9	150,9	156,6	88,3	159,9	84,8	239,2	401,3
Mars	70,8		104,7		175,5		153,0			328,5	
April	70,5		95,8		166,3		123,7			290,0	
Maj	70,9		98,4		169,3		153,3			322,6	
Juni	68,8		90,0		158,8		181,0			339,8	
Juli	48,1		68,5		116,6		139,9			256,5	
Aug.	47,7		63,6		111,3		129,7			241,0	
Sept.	56,5		77,1		133,6		48,4			182,0	
Okt.	88,3		101,0		189,3		108,2			297,5	
Nov.	92,5		117,5		210,0		157,3			367,3	
Dec.	249,2		140,8		390,0		331,4			721,4	
Summa *Total*	1 030,4		1 105,3		2 135,7		1 698,6			3 834,3	
Därav: Jan.–febr.[2]	167,1	158,3	147,9	135,5	315,0	293,8	172,7	363,0	7 336,5	487,7	7 993,3

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. — [2] *Of which: Jan.–Feb.*

nyssnämnda nyanskaffning, utgjorde 136 mkr (f.å. 148 mkr).

Nyanskaffningen av vanlig grupplivförsäkring var 363 mkr under jan.—febr. 1961 (f.å. 173 mkr), vilket innebär något mer än en fördubbling. I förhållande till anskaffningsresultatet under motsvarande månader 1959 (498 mkr) var minskningen 27 %.

Tjänstegrupplivförsäkringen introducerades genom pensionsöverenskommelsen 1960 mellan Svenska Arbetsgivareföreningen, Svenska Industritjänstemannaförbundet och Sveriges Arbetsledareförbund. I anslutning till denna och andra liknande uppgörelser på arbetsmarknaden har avtal träffats om tjänstegrupplivförsäkring, varvid under januari 1961 tecknats $7^1/_4$ miljarder kronor. Under februari 1961 nytecknat belopp utgjorde 85 mkr.

Tabellen över SPP:s årliga avgiftssumma har uteslutits eftersom anstalten på grund av administrativa svårigheter vid anpassningen av verksamheten till ATP f. n. icke kan lämna några säkra uppgifter om den årliga avgiftssumman.

B. H-n T. L.

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1960

Landings in the Swedish Sea Fisheries Preliminary Data

Det svenska havsfisket gav år 1960 en fångst på 245 milj. kg (landad vikt) till ett värde av 169 milj. kr enligt den preliminära statistik, som utarbetats av statistiska centralbyrån. Fångstmängden var 2 % mindre än 1959 års (den största som noterats), men värdet var 4 % högre och därmed det högsta som hittills redovisats för något år. Av fångsten landades 118 milj. kg (varav 13 milj. kg skrapfisk) vid Västkusten, 39 milj. kg vid Sydkusten (varav 6 milj. kg skrapfisk), 23 milj. kg vid Ostkusten och 65 milj. kg direkt i utländska hamnar. Över 60 % av fångsten och 44 % av fångstvärdet utgjordes av sill och strömming. Sillfisket vid Västkusten gav betydligt ökad fångst, medan strömmingsfisket vid Ostkusten gick starkt och sillfisket vid Sydkusten något tillbaka. De relativa förändringarna för hela saltsjöfisket sedan föregående år i fråga om olika fisksorter framgår av nedanstående tablå, som även gör jämförelse av totalfångsterna för de olika kuststräckorna.

	Fångstmängd %	Fångstvärde %
Ostkusten[1]	— 9	+ 1
Sydkusten[1]	+ 18	+ 9
Västkusten[1]	+ 7	+ 10
Utrikes ilandföring[1]	— 21	— 11
Hela fångsten[1]	— 2	+ 4
därav:		
sill	+ 14	+ 17
strömming	— 20	— 10
skarpsill	— 26	— 14
torskfiskar	± 0	+ 4
flundrefiskar	+ 7	+ 11
makrill	+ 3	— 12
ål	— 32	— 23
lax	+ 27	+ 30
nordhavsräka	+ 11	+ 11

[1] Skrapfisk inkl. industrifisk inräknade.

Av vidstående tabell framgår i absoluta tal för de viktigare fisklagen fångstmängdens och fångstvärdets fördelning på kuststräckor och på utrikes ilandföring under år 1960 under jämförelse, vad hela fångsten beträffar, med år 1959.

Västkustfiskarna har i allt större utsträckning övergått till att landa sina fångster i Danmark. För redogörelseåret har dock hemlandets andel av landningarna åter ökats. Den i utlandet landade delen av västkustfiskarnas fångst uppgick år 1960 till 35 % i fråga om kvantiteten och till 25 % i fråga om värdet. Hela västkustfiskets fångstresultat för år 1960 ligger 4 % lägre än föregående år i fråga om kvantiteten men 4 % högre i fråga om värdet.

På begäran kan en utförligare redogörelse erhållas från statistiska centralbyrån. Därjämte finnes mer detaljerade uppgifter införda i aprilnumret av Jordbruksekonomiska Meddelanden.

Fzl

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1960

Landings in the salt-water fishery in 1960. Preliminary data

Anm. Tal, som innehåller approximativa tilläggsposter av 10—25 % storlek, har markerats med * för att utvisa, att en viss grad av osäkerhet föreligger. I de fall, där tilläggsposterna utgör mer än 25 % eller talen av annan anledning får betecknas som i högre grad osäkra, har de markerats med **.

Fiskar och skaldjur *Fish and shellfish*	I Sverige ilandförda fångster vid *Landings in Sweden*						Utrikes ilandföring *Landings abroad*		Summa år 1960 *Total*		Summa år 1959 *Total*	
	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten							
	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr
Sill och strömming *Herring*	15 871	9 993	10 999	6 157	68 308	32 742	53 790	25 443	148 968	74 335	135 988	65 925
Skarpsill *Sprat*	**142	**78	88	45	2 650	3 023	137	111	*3 017	3 257	4 071	3 786
Torskfiskar *Cods, haddocks, lings, etc.*	2 519	1 266	20 360	12 868	16 058	17 236	1 686	1 327	40 623	32 697	40 478	31 427
Flundrefiskar *Flounders, plaices, witches, etc.*	**358	**431	816	978	2 001	3 658	60	97	*3 235	5 164	*3 030	4 633
Makrill *Mackerel*	—	—	64	77	7 144	5 393	5 389	2 303	12 597	7 773	12 178	8 813
Ål *Eel*	539	3 328	815	4 362	165	656	—	—	1 519	8 346	2 239	10 853
Lax *Salmon*	275	2 752	116	1 234	15	197	—	—	406	4 183	320	3 230
Övriga havsfiskar *Other salt-water fishes*.....	—	—	90	65	1 271	1 344	291	228	1 652	1 637	1 294	1 346
Övriga söt- och bräckvattensfiskar *Other fresh-water fishes*	**2 134	**3 761	120	341	10	42	—	—	**2 264	**4 144	**2 266	**4 163
Skaldjur *Shellfish*	—	—	2	15	*5 503	*20 833	0	2	*5 505	*20 850	*4 797	*18 811
Skrapfisk *Scrap*	**1 322	**289	5 649	1 882	**13 265	**2 172	3 805	617	**24 041	*4 960	**42 768	*7 773
Ej specificerade *Not specified*	**127	**237	—	—	*1 527*	*1 389*	*12*	7	*1 666*	*1 633	1 527	*1 654
Samtliga år 1960 *Total*	*23 287	*22 135	39 119	28 024	117 917	88 685	65 170	30 135	245 493	168 979	—	—
» » 1959 »	*25 685	*21 972	33 241	25 794	*110 006	80 852	[1] 82 024	[1] 33 796	—	—	250 956	162 414
därav skrapfisk *of which scrap*	**201	**37	3 422	978	**17 488	**2 637	21 657	4 121	—	—	42 768	7 773

[1] Enligt SOS Fiske 1959.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	606	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	1959 Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Februari 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *February 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	20	1	21	29	12	41	173	135	308	222	148	370
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	3	2	5	38	6	44	203	126	329	244	134	378
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	2	1	3	—	3	3	1	12	13	3	16	19
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	3	2	5	5	7	12	13	65	78	21	74	95
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	—	—	3	2	5	—	14	14	3	16	19
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	1	3	4	10	11	21	18	69	87	29	83	112
Fotgängare *Pedestrians* ..	6	6	12	7	36	43	16	153	169	29	195	224
Övriga *Others*	3	2	5	12	3	15	7	11	18	22	16	38
Summa *Total*	38	17	55	104	80	184	431	586	1 017	573	683	1 256

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	7	34	43
7—10 »	2	8	31	41
11—14 »	1	6	21	28
15—17 »	2	15	85	102
18—29 »	11	37	232	280
30—44 »	10	22	191	223
45—59 »	10	33	154	197
60—69 »	5	19	70	94
> 69 »	12	16	39	67
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	21	160	181
Samtliga *Total*	55	184	1 017	1 256
Därav *Of which*				
män..... *males*	44	121	665	830
kvinnor .... *females*	11	52	281	344
okänt kön.. *sex not stated*	—	11	71	82

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 674	3 733	5 407
Lastbil ..... *Lorry*	413	637	1 050
Buss ..... *Bus*	61	123	184
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	5	42	47
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	25	134	159
Annan lätt mc..... *Other light mc*	5	20	25
Spårvagn ..... *Tram*	—	56	56
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	7	1	8
Cykel ..... *Cycle*	33	110	143
Annat fordon ..... *Other vehicle*	75	364	439
Fotgängare ..... *Pedestrian*	32	201	233
Andra trafikelement *Other traffic elements*	105	12	117
Summa *Total*	2 435	5 433	7 868

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Februari 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *February 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 659	18	296	309	438	1 912
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 173	18	282	295	412	1 466
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	556	11	93	96	273	187
» korsande » *crossing*	960	5	135	57	56	847
» samma » *same*	351	—	35	60	37	254
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	—	2	—	—
» annan » *other*	304	2	19	80	46	178
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	486	—	14	14	26	446
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 335	27	517	389	384	562
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	241	7	168	36	21	184
med fotgängare *with pedestrian*	201	12	183	20	15	166
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	893	8	166	333	348	212
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	184	5	73	15	45	124
Olycka av annan art *Other kind of accident*	39	3	9	5	4	30
Summa *Total*	4 217	53	895	718	871	2 628
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	876	7	171	154	322	400
Mellersta » *Middle* »	2 564	27	543	356	393	1 815
Södra » *South* »	777	19	181	208	156	413

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 428	31	90	409	799	1 629
Halvdager *Twilight*	231	2	6	49	97	134
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 003	8	30	186	149	854
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	467	12	32	91	407	60
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	88	—	—	2	18	70

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Februari 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	3	8	22	75	108	3	10	40	53
Uppsala »	1	3	5	35	44	1	3	7	11
Södermanlands »	2	1	7	36	46	2	3	10	15
Östergötlands »	3	4	7	47	61	4	4	16	24
Jönköpings »	1	6	12	30	49	1	7	26	34
Kronobergs »	1	—	7	14	22	1	—	9	10
Kalmar »	1	4	13	37	55	1	5	21	27
Gotlands »	—	1	1	13	15	—	1	2	3
Blekinge »	2	—	8	20	30	2	1	14	17
Kristianstads »	4	5	9	44	62	4	6	19	29
Malmöhus »	2	8	21	71	102	2	8	34	44
Hallands »	4	1	8	56	69	4	4	17	25
Göteb. o. Bohus »	2	5	10	37	54	2	6	21	29
Älvsborgs »	3	5	18	62	88	3	7	27	37
Skaraborgs »	1	6	12	46	65	1	8	18	27
Värmlands »	1	4	11	60	76	1	4	18	23
Örebro »	—	1	9	27	37	—	1	16	17
Västmanlands »	—	1	7	32	40	—	2	10	12
Kopparbergs »	—	5	11	68	84	—	5	19	24
Gävleborgs »	2	6	14	48	70	2	8	23	33
Västernorrlands »	—	4	11	73	88	—	4	13	17
Jämtlands »	—	1	7	35	43	—	1	12	13
Västerbottens »	2	3	11	72	88	2	3	20	25
Norrbottens »	1	3	15	55	74	2	3	19	24
Summa *Total*	36	85	256	1 093	1 470	38	104	431	573

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *February 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	1	9	96	513	619	1	11	122	134
Stockholms län	1	6	20	111	138	1	6	27	34
Uppsala »	—	1	8	52	61	—	1	8	9
Södermanlands »	—	3	10	55	68	—	3	10	13
Östergötlands »	—	4	22	71	97	—	5	26	31
därav Norrköpings stad	—	1	10	36	47	—	2	11	13
Jönköpings län	2	3	6	56	67	2	3	9	14
Kronobergs »	—	1	2	10	13	—	1	3	4
Kalmar »	—	—	9	22	31	—	—	11	11
Gotlands »	1	3	2	8	14	1	3	3	7
Blekinge »	1	1	4	35	41	1	1	4	6
Kristianstads »	—	—	10	40	50	—	—	15	15
Malmöhus »	4	8	58	204	274	4	9	68	81
därav Malmö stad	1	5	40	119	165	1	5	43	49
Hallands län	—	1	6	27	34	—	1	6	7
Göteb. o. Bohus »	1	13	99	357	470	1	13	121	135
därav Göteborgs stad ..	1	10	89	318	418	1	10	111	122
Älvsborgs län	1	1	10	45	57	1	1	11	13
Skaraborgs »	—	—	11	31	42	—	—	13	13
Värmlands »	—	1	10	58	69	—	1	10	11
Örebro »	1	3	18	53	75	1	3	22	26
Västmanlands »	2	1	14	81	98	2	1	16	19
Kopparbergs »	—	5	13	49	67	—	6	22	28
Gävleborgs »	—	4	9	57	70	—	6	9	15
Västernorrlands »	1	1	11	74	87	1	1	14	16
Jämtlands »	1	—	4	22	27	1	—	5	6
Västerbottens »	—	3	18	41	62	—	3	20	23
Norrbottens »	—	1	11	104	116	—	1	11	12
Summa *Total*	17	73	481	2 176	2 747	17	80	586	683
Hela riket *Sweden*	53	158	737	3 269	4 217	55	184	1 017	1 256

Beställningstrafik med lastbil — Februari 1961

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1956: Medeltal per månad	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
2	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
3	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
4	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
5	1960: » » »	23 128	5,67	45 859	2 552	17,97
6	1960: Februari	22 402	5,57	40 906	2 328	17,57
7	» Maj	22 554	5,62	46 744	2 623	17,82
8	» Augusti	22 968	5,70	48 312	2 628	18,38
9	» November	23 590	5,77	51 108	2 795	18,29
10	1961: Februari	[2] 23 652	5,87	43 891	2 393	18,34
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 668	4,58	7 416	398	18,63
B	Stockholms län	1 467	5,92	3 971	218	18,22
C	Uppsala län	599	6,16	660	39	16,92
D	Södermanlands län	792	6,05	1 069	60	17,82
E	Östergötlands län	1 055	6,17	1 685	93	18,12
F	Jönköpings län	841	6,01	944	62	15,23
G	Kronobergs län	484	6,10	344	22	15,64
H	Kalmar län	698	6,44	956	53	18,04
I	Gotlands län	159	4,81	129	8	16.13
K	Blekinge län	392	6,17	517	31	16.68
L	Kristianstads län	795	6,26	594	34	17,47
M	Malmöhus län	1 658	5,51	2 672	163	16,39
N	Hallands län	520	5,72	578	33	17,52
O	Göteborgs och Bohus län	1 915	5.03	4 673	252	18,54
P	Älvsborgs län	1 075	5,62	1 381	84	16,44
R	Skaraborgs län	768	6.41	1 068	57	18.74
S	Värmlands län	926	6.35	1 166	64	18,22
T	Örebro län	844	6.16	1 482	82	18.07
U	Västmanlands län	685	6 29	1 083	61	17.75
W	Kopparbergs län	884	6.74	1 134	59	19,22
X	Gävleborgs län	1 201	7,04	2 520	129	19.53
Y	Västernorrlands län	1 194	5.81	3 099	158	19,61
Z	Jämtlands län	369	5,67	480	24	20,00
AC	Västerbottens län	879	6,89	2 278	106	21,49
BD	Norrbottens län	784	6.10	1 992	103	19 34

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 165 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *February 1961*

Statistics prepared by the State Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd km *Mean haul-distance*	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
2	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
3	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
4	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
5	4 136	23 846	12 006	33	56	1 646	42 577	119
6	3 378	21 634	10 987	34	62	1 539	38 379	118
7	4 201	23 569	11 771	33	54	1 610	41 884	119
8	4 134	23 405	11 808	34	56	1 627	42 105	120
9	4 576	24 216	12 075	33	54	1 629	43 930	121
10	3 774	22 016	11 062	33	61	1 542	40 847	123
A	8	237	4	—	555	9	423	176
B	99	505	379	43	44	34	889	101
C	150	862	452	34	50	60	1 494	114
D	151	1 088	569	34	66	72	1 961	118
E	210	1 374	672	33	65	96	2 417	118
F	181	1 277	400	24	76	87	2 261	135
G	131	926	359	28	69	63	1 525	119
H	136	1 030	418	29	82	68	1 938	134
I	35	88	64	42	12	8	152	100
K	50	585	119	17	129	31	994	141
L	163	1 486	538	27	99	89	2 467	122
M	252	1 601	649	29	64	97	2 576	114
N	133	627	276	31	41	45	1 074	119
O	69	571	228	29	58	42	1 112	139
P	205	1 335	600	31	52	96	2 148	111
R	114	1 233	423	26	126	74	1 954	118
S	195	1 144	707	38	65	90	2 284	123
T	199	995	500	33	58	69	1 983	133
U	184	536	362	40	33	45	1 199	134
W	284	1 238	905	42	42	103	2 471	115
X	222	1 108	770	41	62	86	2 478	132
Y	134	671	428	39	53	52	1 409	128
Z	99	370	327	47	35	37	948	136
AC	134	668	527	44	64	51	1 587	133
BD	236	461	386	46	25	38	1 103	130

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) — Februari 1961

For-hire lorry transport (cont.) — *February 1961*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
2	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
3	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
4	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
5	233 619	18	391 334	11	60	182	3 824
6	210 110	18	347 831	11	60	173	3 539
7	228 133	18	385 174	11	59	188	3 930
8	230 071	18	390 450	11	59	185	3 937
9	245 081	18	402 438	11	61	188	4 029
10	228 443	18	383 942	11	59	166	3 583
A	4 439	10	4 473	9	99	153	2 938
B	4 311	21	7 638	12	56	172	3 313
C	7 558	20	14 221	11	53	165	3 596
D	10 017	20	16 767	12	60	167	3 826
E	13 666	18	24 352	10	56	179	3 888
F	13 718	16	18 626	12	74	177	3 811
G	9 034	17	14 053	11	64	176	3 862
H	11 124	17	19 789	10	56	173	4 146
I	428	36	844	18	51	101	1 767
K	6 472	15	10 476	9	62	158	3 854
L	16 207	15	25 708	10	63	155	3 850
M	16 092	16	23 815	11	68	157	3 165
N	5 505	20	10 088	11	55	150	3 177
O	4 033	28	8 651	13	47	154	3 022
P	10 713	20	17 721	12	60	167	3 283
R	14 377	14	21 035	9	68	171	3 935
S	12 709	18	20 143	11	62	166	3 726
T	11 542	17	19 123	10	60	179	4 105
U	6 041	20	12 077	10	50	155	3 331
W	11 799	21	22 320	11	53	183	4 078
X	13 691	18	26 007	10	53	179	4 162
Y	7 152	20	12 176	12	59	176	3 776
Z	3 508	27	6 685	14	52	165	3 912
AC	8 509	19	18 144	9	47	179	4 397
BD	5 798	19	9 010	12	64	180	3 948

[1] Se not 1 på föregående sida.

Utkom från trycket den 28 april 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 5 MAJ 1961

INNEHÅLL

ARTIKLAR

CARL OLOF CEDERBLAD:
Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. II. Intervju- och registerundersökning 235, 328

TORSTEN SÖDERLIND:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. IX 275, 330

MEDDELANDEN

Flerbördsregister i statistiska centralbyrån 292

De nordiska statistiska utskotten:
Vägtrafikolyckor 293
Samfärdselstatistik 294

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik 294

Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
GUIDE: Andra europeiska databehandlingskonferensen..... 295

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd..... 295

Personalnotiser 296

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 297
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 303
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter 297, 304
Fylleriförseelser och spritsmuggling 305
Konkurser och protesterade växlar 306
Brott som kommit till polisens kännedom 297, 308
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter 310
Års- och kvartalsuppgifter..... 299, 314
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter år 1959 316
Labour force-undersökningarna i Italien: urvalsmetoden..... 325

THE ISSUE IN BRIEF..... 328

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden oktober 1960—mars 1961..... 332

Bokanmälningar:
Hoflund, Olle, Tests of independence based on unit expected cell frequencies (H. Wold) 335

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 10 No. 5 MAY 1961

CONTENTS

ARTICLES

C. O. CEDERBLAD:
Investigation as to persons earning low incomes in 1959. II. Statistical data based on an interview and register sample survey 235, 328

T. SÖDERLIND:
Pilot crop-cutting survey. IX 275, 330

NOTES

Multiple births register in the Central Bureau of Statistics 292
Inter Nordic Working Groups for Statistics:
Road traffic accidents 293
Transport and communications 294
Conference of European Statisticians :
Working group on industrial statistics.. 294
European statistical meetings (Other than The Conference of European Statisticians):
Second European GUIDE conference 295
Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance 295
Personal notes 296

TABLES

Commentary 297
Local savings banks statistics, quarterly.. 303
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 297, 304
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 305
Bankruptcies and protested bills 306
Offences known to the police..... 297, 308
Road traffic accidents:
Monthly data 310
Annual and quarterly data 299, 314
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1959 316
Labour force surveys in Italy:
The sampling method 325

THE ISSUE IN BRIEF 328

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, October, 1960—March, 1961 332

Book reviews:
Hoflund, Olle, Tests of independence based on unit expected cell frequencies (H. Wold) 335

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

STATISTISK UNDERSÖKNING AV PERSONER MED LÅGA INKOMSTER

II. Intervju- och registerundersökning

Av förste aktuarien CARL OLOF CEDERBLAD

1. Inledning

I Statistisk Tidskrift 1960: 11 presenterades den första etappen i undersökningen av personer med »låga» inkomster: en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958. Bearbetningen gav en belysning av inkomstsituationen för befolkningen mellan 16 och 66 år med avseende på sammanräknad nettoinkomst 1957 och 1958, ålder, kön, civilstånd, barnantal, näringsgren, yrkesställning och län. Speciellt jämfördes »låga» inkomsttagare, med »höga» inkomsttagare, där »låga» inkomsttagare definierades som ej gifta med en sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr och gifta par med en sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr.

Specialbearbetningen kunde bidraga till att belysa endast ett fåtal av de frågeställningar som kan anses relevanta vid en bedömning av i vad mån »de som har »låg» deklarerad inkomst utgör en svag inkomstgrupp i bl. a. social- och skattepolitisk mening».[1]

Uppgifter om sysselsättningsförhållanden under året, försörjningsbörda, förekomst av ej beskattade inkomster, levnadsnivå etc. ansågs av den till undersökningen knutna arbetsgruppen som ytterst väsentliga för en bedömning av dem med »låg» deklarerad inkomst. Som en andra etapp i undersökningen beslöts därför att företa en kombinerad intervju- och registerundersökning. Resultaten av etapp II presenteras i denna artikel, som kommer att följas av ytterligare artiklar, där en analys av speciella problem och problemgrupper kommer att presenteras.

Denna artikel får endast betraktas som en presentation av de siffermässiga resultaten med vissa kommentarer för att underlätta läsningen. Därtill kommer en kvalitetsbeskrivning. Dess innehåll måste beaktas vid tabellstudierna. Några reservationer för precisionen vid tabellstudiet har ej gjorts för att ej belasta framställningen.

2. Planering av intervju- och registerundersökningen

2.1. Undersökningsperiod. Kalenderåret 1959 valdes som undersökningsperiod. Detta var det senaste år för vilket självdeklarationer förelåg. I etapp I utgjorde kalenderåret 1958 undersökningsperiod. Vid jämförelser mellan etapp I och etapp II bör det beaktas, att undersökningsenheten och populationen definierats på något olika sätt.

2.2. Undersökningsenhet och population. Som undersökningsenhet valdes »inkomstenhet», definierad på samma sätt som i undersökningarna om hushållens sparande: »Som självständig in-

[1] Målsättningen för undersökningen behandlades i föregående artikel.

komstenhet räknas varje ej gift person född 1942 eller tidigare. Gifta par räknas alltid till samma inkomstenhet. Barn födda 1943 eller senare räknas till föräldrarnas (vårdarnas) inkomstenhet».[1]

Ej gifta personer som 1959 eller tidigare fyllt 17 år räknas sålunda som självständiga inkomstenheter (oberoende av om de försörjts av t. ex. föräldrar). Barn som under 1959 fyllde eller senare kommer att fylla 16 år räknas däremot till föräldrarnas (vårdarnas) inkomstenhet.

Undersökningspopulationen begränsades till *ej gifta födda 1893 eller senare* och gifta par, där männen var födda 1893 eller senare. Inga personer i undersökningspopulationen har sålunda *fyllt* 67 år och därigenom uppburit ålderspension, med undantag för de inkomstenheter med gifta par, där hustrun kan vara berättigad till ålderspension. Personer som dött före 1.7 1959 uteslöts ur populationen. Samboende par har i undersökningen räknats som gifta.

Etapp I omfattar en åldersklass mera, även 16-åringar ingår som självständiga enheter. Ej gifta som är samboende har *inte räknats som gifta i etapp I.*

2.3. Planering av urvalet. Kostnaderna för en intervjuundersökning med personliga intervjuer är i regel betydande. Antalet intervjuade måste därför begränsas. Detta orsakar betydande svårigheter vid analysen, speciellt om »faktorkatalogen» är omfattande. För att få en meningsfull beskrivning krävs å den ena sidan en långtgående uppdelning av materialet, vilket å den andra sidan ger en dålig precision. Observationerna blir för få till antalet. Vid denna svåra avvägning ansåg arbetsgruppen, att det var viktigast att vid redovisningen hålla isär 1) inkomstenheter med olika försörjningsbörda och 2) inkomstenheter som haft respektive inte haft inkomst av företag. Med tanke främst på kostnaderna begränsades undersökningen till att göra det möjligt att belysa följande *12 »redovisningsgrupper».*

Redovisningsgrupp nr	Civilstånd, inkomst av företag eller ej	Sammanlagd sammanräknad nettoinkomst 1959, kr
1	Ej gifta *med* inkomst av företag	—1 999
2	»	2 000—5 999
3	»	6 000—
4	Ej gifta *utan* inkomst av företag	—1 999
5	»	2 000—5 999
6	»	6 000—
7	Gifta par *med* inkomst av företag	—5 999
8	»	6 000—9 999
9	»	10 000—
10	Gifta par *utan* inkomst av företag	—5 999
11	»	6 000—9 999
12	»	10 000—

Uppdelningen efter olika försörjningsbörda gjordes på enklaste sätt genom att skilja mellan ej gifta och gifta par. De *med* inkomst av företag hölls åtskilda från dem *utan* inkomst av företag. Inkomstklasserna sattes för ej gifta till — 1 999 kr, 2 000 — 5 999 kr och 6 000 kr — (sammanräknad nettoinkomst) och för gifta par till — 5 999 kr, 6 000 — 9 999 kr och 10 000 kr — (sammanlagd sammanräknad nettoinkomst). Även »höga» inkomsttagare finns sålunda med i redovisningsgrupperna.

Vid planeringen av urvalet för undersökningen togs hänsyn till att dessa redovisningsgrupper skulle kunna redovisas *var för sig* med godtagbar precision. Detta tillgodosågs genom en stratifiering, där redovisningsgrupper med ringa antal inkomstenheter överrepresenterades i urvalet.

[1] För en närmare diskussion se Medd. från konjunkturinstitutet, ser. B: 25.

2.4. Undersökningens utformning. Undersökningen har utformats som en beskrivning av de 12 redovisningsgrupperna och jämförelser dem emellan. Beskrivningen av grupperna kan indelas på följande huvudavsnitt.

A. Demografiska data — ålder, kön, civilstånd. Geografisk fördelning. Försörjningsbörda. Detta togs i stor utsträckning upp i etapp I och behandlas här för komplettering (speciellt försörjningsbördan) och som kontroll.

B. Förvärvsarbete under året — tid med förvärvsarbete under året, orsaker till avbrott i förvärvsarbetet, individualyrke (för att spåra vissa låginkomstyrken), näringsgren.

C. Inkomstens permanens — uppgifter om inkomsterna åren 1957—1959, förvärvsarbete under åren 1958—1960.

D. De olika inkomstkällornas betydelse — deras storlek och andel av den totala inkomsten. Icke deklarerade inkomster och totala inkomster.

E. Bostadsstandard. Trångboddhet, boendeförhållanden.

F. Levnadsnivå — uppgifter om innehav av vissa varaktiga konsumtionsvaror och utgifter under året för varaktiga konsumtionsvaror.

3. Urvalet

Urvalet gjordes som ett tvåstegsurval från befolkningsregistrets hålkortsmassa över 15:e födda. Som första steg användes statistiska centralbyråns utredningsinstituts basurval.[1] För gifta par utgjorde mannen urvalsenheten. I det andra steget gjordes en stratifiering efter

1) Sammanräknad nettoinkomst 1958 (för makar den sammanlagda sammanräknade nettoinkomsten). Om uppgift om 1958 års inkomst var okänd, användes 1957 års inkomst
2) Företagare — ej företagare enligt befolkningsregistrets yrkeskod
3) Ej gifta — gifta
4) Göteborg — landet i övrigt.[2]

Stratumindelning och urvalsfraktioner bestämdes på ett sådant sätt, att redovisningsgrupperna skulle komma att innehålla 100 respektive 200 inkomstenheter beroende på om redovisningsgruppen bestod av inkomstenheter med respektive utan inkomst av företag. Av tab. 1 framgår stratumindelningen, urvalsfraktioner, antal uttagna enheter och önskat antal uttagna enheter.

Redovisningsgrupperna 1—3 slogs samman till ett stratum. För Göteborg gjordes en något enklare stratumindelning. Inkomstklasserna för gifta höjdes till — 9 999 kr, 10 000—13 999 kr, 14 000 kr —, vilket motiverades av att redovisningen av Göteborgsintervjuerna torde bli intressantare med dessa inkomstklasser.

Uppräkning till befolkningsregistrets nivå sker genom multiplikation av varje enhet i stickprovet med inverterade värdet av den totala urvalsfraktionen. För att få rikssiffror multipliceras dessa resultat med 30,4375, dvs. inverterade värdet av fraktionen 15:e födda i riket. *Det bör observeras, att alla uppgifter, som meddelas i redovisningen är beräknade på uppräknade värden och inte på intervjumaterialet direkt.*

[1] Angående basurvalets konstruktion se: Statistisk Tidskr. 1954: 1.

[2] Riksundersökningen samordnades med en undersökning av personer med »låg» inkomst i Göteborg, utförd på uppdrag av Göteborgs stads statistiska byrå. Denna undersökning har i stort sett samma uppläggning som riksundersökningen och kommer att redovisas senare. Genom att låta göteborgsintervjuerna ingå i redovisningen för riket (med mindre vikttal) har man erhållit en viss ökning av precisionen för rikets del.

Tab. 1. Total urvalsfraktion, faktiskt antal uttagna enheter och önskat antal enheter i de olika strata

The total sampling fraction, the actual number of units selected and the desired number of units in the different strata

Stratumbeskrivning *The description of the stratum*	Total urvals-fraktion	Antal uttagna enheter	Önskat antal enheter
Riket utom Göteborg *The country excepting Gothenburg*			
1 Ej gifta företagare	1/12	256	300
2 Gifta företagare —5 999 kr inkomst	1/15	110	100
3 Gifta företagare 6 000—9 999 » »	1/25	113	100
4 Gifta företagare 10 000— » »	1/50	108	100
5 Ej gifta, ej företagare —1 999 kr inkomst	1/50	240	200
6 Ej gifta, » » 2 000—5 999 » »	1/75	201	200
7 Ej gifta, » » 6 000— » »	1/100	201	200
8 Gifta, » » —5 999 » »	1/12	179	200
9 Gifta, » » 6 000—9 999 » »	1/20	239	200
10 Gifta, » » 10 000— » »	1/150	209	200
Summa riket utom Göteborg	—	1 856	1 800
Göteborg			
11 Ej gifta och gifta företagare	1	323	200
12 Ej gifta, ej företagare — 1 999 kr inkomst	1/2	290	250
13 Ej gifta, » » 2 000— 5 999 » »	1/3	243	250
14 Ej gifta, » » 6 000— » »	1/7	208	250
15 Gifta, » » — 9 999 » »	1	267	250
16 Gifta, » » 10 000—13 999 » »	1/2	282	250
17 Gifta, » » 14 000— » »	1/8	210	250
Summa Göteborg	—	1 823	1 700

4. Intervjuformulär

Intervjuformuläret byggde, med undantag av sysselsättningsavsnittet, i stor utsträckning på intervjuformulären i undersökningarna om hushållens sparande. Vid utformningen av sysselsättningsavsnittet kunde man i viss mån dra nytta av det intervjuformulär som användes i samband med kontrollundersökningen för 1960 års folkräkning.

Formuläret omfattade avsnitt om 1) intervjupersonen och inkomstenheten 2) boendeförhållanden 3) sysselsättningsförhållanden för intervjupersonen och hans hustru 4) inkomster, inkomstvinster och skatter 5) innehav och inköp av varaktiga konsumtionsvaror.

Innan intervjuformuläret fastställdes, genomfördes en omgång provintervjuer med 50 personer utvalda ur inkomstlängderna för Stockholms stad och Stockholms län. Större delen av dessa personer hade »låga» inkomster.

5. Fältarbetet

Större delen av fältarbetet utfördes under tiden 16 maj—30 juni 1960. Under denna tid gjordes kontaktförsök med samtliga intervjupersoner, men det visade sig att många personer var svåranträffbara, och därför gjordes under tiden 15 augusti—1 september ytterligare ett antal intervjuer. Vid vägran att medverka i undersökningen kontaktades personen igen per brev, varefter ombudet gjorde ett nytt försök. Intervjutiden uppgick i genomsnitt till ca 50 min. men

varierade kraftigt för olika inkomstenheter (median 50 min., undre kvartil 40 min. och övre kvartil 1 tim. 5 min.).

6. Registeruppgifter

Registeruppgifter insamlades från länsstyrelser, socialnämnder och sjukkassor.

Från länsstyrelserna insamlades för samtliga uttagna enheter uppgift från deklarationerna om den sammanräknade nettoinkomsten 1959 och dess sammansättning på olika förvärvskällor. Inkomst av tjänst var dessutom uppdelad på: förmåner i pengar, förmåner in natura, folkpension (inklusive ev. tillägg), annan pension eller livränta (specificerat), undantagsförmån och periodiskt understöd samt avdrag.

Socialnämnderna bidrog, i den mån de hade tillgång, med uppgifter om folkpensionsförmån, familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag, annan arbetslöshetshjälp än ersättning från arbetslöshetskassa, familjebidrag under värnpliktstjänstgöring, bidragsförskott, utfyllnadsbidrag, bidrag till vård av fosterbarn, socialhjälp och mödrahjälp.

För samtliga enheter, som i intervjuformuläret angivit att de varit sjuka under året och/eller svarat att de mottagit något belopp från sjukkassa, sändes en särskild blankett till sjukkassorna, som antecknade vad enheten mottagit i form av sjukpenning, moderskapspenning och barntillägg.

7. Granskning och kodning

Granskning och kodning av intervjuformulären, så när som på det ekonomiska avsnittet, gjordes omedelbart efter det att formulären kommit in. Det ekonomiska avsnittet kodades efter den 15 juli, då insamling av uppgifterna från länsstyrelser, socialnämnder och sjukkassor påbörjades. Länsstyrelserna kunde inte lämna uppgifter från deklarationerna före denna tidpunkt.

De första 200 formulären kodades två gånger, varefter kodningen kontrollerades genom stickprov. Uppgifterna kodades på tre hålkort för varje intervjuad inkomstenhet och på ett hålkort för varje ej intervjuad inkomstenhet.

Göteborgs stads statistiska byrå svarade för granskning och kodning av göteborgsintervjuerna.

8. Stansning och ytterligare kontroller

Materialet stansades två gånger, varefter uppgifterna på de tre hålkorten listades efter redovisningsgrupp (maskinellt stansat) och inkomstenhetens nummer. En omfattande »rimlighetsgranskning» vidtogs, där uppgifterna på inkomstenheternas kort granskades mot varandra och mot den redovisningsgrupp, vari inkomstenheten ingick.

9. Definitioner för bestämmande av de 12 redovisningsgrupperna

Som tidigare nämnts, bestämdes de 12 redovisningsgrupperna av om inkomstenheten hade inkomst av företag eller ej, om intervjupersonen var gift eller ej gift och av inkomstenhetens sammanräknade nettoinkomst.

Som »med inkomst av företag» definierades de som för år 1959 i sin taxering till statlig inkomstskatt upptagit inkomst av jordbruksfastighet, rörelse eller han-

delsbolag. Bland dem som inte deklarerat, räknades till denna grupp de som besvarat frågan: »Ägde Ni eller någon i Er inkomstenhet under 1959 något jordbruk, enkelt bolag eller enskilt företag» i intervjuformuläret med »ja».

Ej gift — gift par bestämdes med hjälp av intervjuformuläret och vid indelningen har *huvudsakligt »faktiskt» civilstånd under år 1959* använts. (För stratumindelningen användes däremot civilståndet enligt kyrkobokföringen i slutet av år 1958.) Om urvalsenheten var en gift man, som under större delen av 1959 fortfarande var gift, klassades hans inkomstenhet som ett gift par. Ej gifta manliga urvalsenheter som under större delen av 1959 var gifta eller levat »under äktenskapsliknande förhållanden» fördes till gruppen gifta. Ej gifta kvinnliga urvalsenheter som gifte sig under 1959 och som var gifta under större delen av året utgick ur populationen (urvalsenheten för gifta par utgjordes av mannen) och redovisas som naturligt bortfall.

Den sammanlagda sammanräknade nettoinkomsten bestämdes med hjälp av länsstyrelsernas uppgifter. Beloppet utgör *summan av de i inkomstenheten ingående personernas sammanräknade nettoinkomst.* Vissa brister i materialet finns — uppgift om inkomst saknas i några fall för hustrun för de inkomstenheter, som klassats som »gift par» men inte blivit samtaxerade trots att bägge makarna hade inkomst, och vidare saknas i ett fåtal fall uppgift om inkomsten för de i inkomstenheten ingående barnen. Vid summeringen av de i inkomstenheten ingående personernas sammanräknade nettoinkomst har, i de fall någon av personernas inkomstuppgift saknats, denna satts lika med noll. I de 12 redovisningsgrupperna finns sålunda ett fåtal inkomstenheter, som skulle haft en högre sammanlagd sammanräknad nettoinkomst, om de ovan nämnda felen inte funnits. Vid kodningen var det, på grund av att inkomstuppgifter insamlades även genom intervju, möjligt att till en del kontrollera uppgifterna från länsstyrelserna, och kompletteringar och rättelser från länsstyrelserna kunde infordras.

10. Bortfall

10.1. Naturligt bortfall. Till populationen räknades endast personer som levat under större delen av 1959. Om urvalspersonen avled efter den 1/7 1959 gjordes intervjun med en efterlevande. De som avled före den 1/7 1959 har räknats som naturligt bortfall. Till denna kategori räknades även de som emigrerat före den 1/7 1959 samt ej gifta kvinnliga urvalsenheter, som under större delen av 1959 varit gifta eller levat under äktenskapsliknande förhållanden. (Urvalsenheten för gifta par skulle utgöras av mannen). Av 3 679 utvalda enheter utgjorde det naturliga bortfallet 156 enheter eller 4,2 %. Det naturliga bortfallet omfattade (ej uppvägt antal):

	Riket utom Göteborg	Göteborg	Samtliga
Döda och emigrerade före 1/7 1959	16	16	32
Samboende ej gifta kvinnliga urvalspersoner	22	20	42
Ej gifta kvinnliga urvalspersoner som varit gifta större delen av år 1959	14	21	35
Fel i urvalsramen (personer födda 1943 eller senare och 1892 eller tidigare, dubbletter, döda före 1959)	7	40	47
Summa	59	97	156

10.2. Faktiskt bortfall. Bland de återstående 3 523 inkomstenheterna kom intervju inte till stånd i 462 fall. Huvud-

orsakerna härför var att intervjupersonerna vägrade eller ej anträffades. Det faktiska bortfallet fördelade sig på följande kategorier (ej uppvägt antal):

	Riket utom Göteborg	Göteborg	Samtliga
Vägrare	97	171	268
Ej anträffade	30	88	118
Sjuka, på anstalt, i fängelse	12	4	16
Döda och emigrerade efter den 1/7 1959	4	5	9
Ej göteborgare[1]	.	30	30
Övriga	13	8	21
Summa	156	306	462

Den snedvridning av resultaten som bortfallet medför kommer att diskuteras senare. För bortfallet insamlades uppgifter om sammanräknad nettoinkomst från länsstyrelserna, uppgift om socialhjälp från socialnämnderna och uppgifter om yrkesställning, näringsgren, antal personer i inkomstenheten, inkomsten 1957 och 1958 och huvudsakligt civilstånd under år 1959 från befolkningsregistret. Dessa insamlade uppgifter har gjort det möjligt att få en god beskrivning av bortfallets sammansättning.

10.3. Fördelningen av intervjuer och bortfall på redovisningsgrupper. Målsättningen om 100 resp. 200 intervjuer i de olika redovisningsgrupperna kunde ej uppfyllas. Dels blev förändringarna mellan redovisningsgrupperna på grund av att inkomstenheterna bytte stratum, större än beräknat, dels blev bortfallet större än väntat i vissa grupper.

I tab. 2 redovisas antalet genomförda intervjuer och faktiskt bortfall i riket utom Göteborg och i Göteborg för redovisningsgrupperna samt uppräknat antal (rikssiffror i 1 000-tal) genomförda intervjuer och faktiskt bortfall. I kolumn 7 slutligen har faktiska bortfallet beräknats i % för det uppvägda materialet. Bortfallet blev totalt 7,9 % och understiger 10 % i samtliga redovisningsgrupper utom grupp 1, 4 och 10. I sistnämnda grupp blev bortfallet inte mindre än 17,6 %. Bortfallet var något större för ej gifta än för gifta par.

Genom att utfallet av urvalet ej blev det förväntade, på grund av större förändringar mellan strata än beräknat, blev redovisningsgrupperna 1, 2 och 10 dåligt representerade. I fortsättningen har därför observationerna i dessa grupper satts inom parentes.

11. Resultatens presentation, förkortningar

Undersökningens siffermässiga resultat redovisas i form av tabeller med korta beskrivningar. Tabellerna är i regel uppdelade på redovisningsgrupperna och en förspalt bestående av någon eller några egenskaper. Uppgifter om antal redovisas i hela avrundade 1 000-tal (bortfallet tillagt i den proportion som det utgör). På grund av avrundningarna stämmer inte alltid slutsummorna. Procentfördelningarna redovisas i avrundade hela procent.

För att i någon mån förenkla läsandet av tabellerna och förkorta kommentarerna har följande beteckningar och förkortningar införts:

1) sammanlagd sammanräknad nettoinkomst och sammanräknad nettoinkomst kallas *deklarerad inkomst* eller i vissa fall enbart *inkomst*
2) inkomstenheter *med* inkomst av företag betecknas MF
   inkomstenheter *utan* inkomst av företag betecknas UF

[1] De som inte bott i Göteborg under större delen av 1959, utgick ur göteborgspopulationen. För redovisningen av hela riket spelar detta mindre roll, eftersom urvalsenheterna i Göteborg hade förhållandevis stor urvalsfraktion.

Tab. 2. Genomförda intervjuer och faktiskt bortfall

Interviews carried out and actual non-response

	Redovisningsgrupp *Reporting group*	Genomförda intervjuer				Faktiskt bortfall				Genomförda intervjuer + fakt. bortfall / Uppräkn. ant. i riket 1 000-tal	Fakt. bortf. i % av genomförda intervjuer plus fakt. bortfall[2]
		I riket utom Göteborg antal	I Göteborg antal	I riket antal	Uppräkn. antal i riket[1] 1 000-tal	I riket utom Göteborg antal	I Göteborg antal	I riket antal	Uppräkn. antal i riket 1 000-tal		
		(1)	(2)	(1)+(2)	(3)	(4)	(5)	(4)+(5)	(6)	(3)+(6)	(7)
	Ej gifta *med* inkomst av företag *Single*[3] *persons with income from an enterprise*										
1	—1 999 kr sammanräkn. nettoinkomst	21	3	24	16	5	3	8	2	18	10.4
2	2 000—5 999 » »	87	20	107	56	13	8	21	6	62	9,3
3	6 000— » »	103	39	142	71	16	10	26	7	78	9,6
	Ej gifta *utan* inkomst av företag *Single persons without income from an enterprise*										
4	—1 999 kr sammanräkn. nettoinkomst	160	181	341	274	18	45	63	34	308	11.0
5	2 000—5 999 » »	171	166	337	354	15	32	47	30	384	7,9
6	6 000— » »	207	198	405	583	18	47	65	56	639	8,8
	Gifta par *med* inkomst av företag *Married couples with income from an enterprise*										
7	—5 999 kr samm.lagd, samm.räkn. nettoinkomst	112	10	122	72	5	7	12	4	76	5.0
8	6 000—9 999 » »	129	34	163	102	7	10	17	6	107	5,5
9	10 000— » »	154	163	317	225	11	30	41	18	243	7,3
	Gifta par *utan* inkomst av företag *Married couples without income from an enterprise*										
10	—5 999 kr samm.lagd, samm.räkn. nettoinkomst	76	61	137	38	14	25	39	8	47	17.6
11	6 000—9 999 » »	126	97	223	100	14	19	33	9	109	7,9
12	10 000— » »	295	448	743	954	20	70	90	63	1 017	6,2
	Summa *Total*	1 641	1 420	3 061	2 847	156	306	462	243	3 090	7,9

[1] *Raised numbers for the whole country.* — [2] *Actual non-response as % of interviews carried out plus actual non-response.* — [3] *Widowed and divorced persons also included.*

3) gifta par förkortas till enbart »gifta».

Redovisningsgrupperna får enligt detta följande beteckningar:

1	ej gifta MF	—1 999 kr
2	» » »	2 000—5 999 »
3	» » »	6 000— »
4	ej gifta UF	—1 999 kr
5	» » »	2 000—5 999 »
6	» » »	6 000— »
7	gifta MF	—5 999 kr
8	» »	6 000—9 999 »
9	» »	10 000— »
10	gifta UF	—5 999 kr
11	» »	6 000—9 999 »
12	» »	10 000— »

12. Felkällor

Under denna rubrik följer en tämligen utförlig genomgång av tänkbara felkällor.

12.1. Bortfall. Som tidigare framgått, fördelade sig bortfallet med vissa undantag tämligen jämt på redovisningsgrupperna. Fördelningen mellan inkomstklasserna påverkas i det närmaste inte alls, vilket framgår av tab. 3.

Även inom redovisningsgrupperna påverkas inte de procentuella fördelningarna speciellt av bortfallet. I tab. 4 har redovisningsgrupperna fördelats på ålder. Av tabellen framgår att bortfallet främst verkar snedvridande på åldersfördelningarna för ej gifta och gifta UF med under 6 000 kr deklarerad inkomst. Bortfallets inverkan på fördelningarna på näringsgren och barnantal är ännu mindre än i detta exempel.

12.2. Slumpfel. Resultaten i tabellerna är baserade på ett urval, där en tämligen komplicerad metod har använts för att utvälja ett visst antal inkomstenheter. Variansberäkningar utföres därför lämpligast med EDB-maskin. Dylika beräkningar pågår för närvarande. För att få ett begrepp om spridningarnas storlek presenteras i tab. 5 ett räkneexempel, där spridningarna i de olika redovisningsgrupperna beräknats enligt formeln

Tab. 3. Ej gifta och gifta MF och UF fördelade på deklarerad inkomst, i %

Single persons and married persons, with or without income from an enterprise, by income returned, in %

Deklarerad inkomst, kr	Genomförda intervjuer *Interviews carried out*	Bortfall *Non-response*	Genomförda intervjuer + bortfall[1]
	(1)	(2)	(1 + 2)
Ej gifta MF			
—1 999.....	12	13	12
2 000—5 999.....	39	38	39
6 000—	49	49	49
Samtliga *Total*	100	100	100
Ej gifta UF			
—1 999.....	23	28	23
2 000—5 999.....	29	25	29
6 000—	48	47	48
Samtliga *Total*	100	100	100
Gifta MF			
—5 999.....	18	14	18
6 000—9 999.....	26	22	25
10 000—	57	65	57
Samtliga *Total*	100	100	100
Gifta UF			
—5 999.....	4	10	4
6 000—9 999.....	9	11	9
10 000—	87	79	87
Samtliga *Total*	100	100	100

[1] *Interviews carried out + non-response.*

$\sqrt{\frac{p \cdot q}{n}}$. (Antalet observationer har i redovisningsgrupperna reducerats på ett sådant sätt att observationer från Göteborgsstratum beräknats som om urvalet ej speciellt stratifierats på Göteborg och riket i övrigt.) I tabellens nedre rad anges antalet observationer (reducerade), som ingår i de olika redovisningsgrupperna. Som synes är spridningarna stora speciellt för ej gifta MF och för gifta UF med under 6 000 deklarerad inkomst. I vad mån de pågående variansberäkningarna kommer att ge större eller

Tab. 4. Redovisningsgrupperna fördelade på födelseår, i % (för gifta par efter mannens födelseår)

The reporting groups distributed by year of birth, in % (for married couples by husband's year of birth)

	Deklarerad inkomst, kr															
	Ej gifta MF				Ej gifta UF				Gifta MF				Gifta UF			
	— 1999	2000-5999	6000 —	Samtliga	— 1999	2000-5999	6000 —	Samtliga	— 5999	6000-9999	10000 —	Samtliga	— 5999	6000-9999	10000 —	Samtliga
A. Åldersfördelningen om bortfallet ej medräknas[1]																
Födda år *Births year*																
1935—1942.....	—	9	4	6	56	62	33	46	1	0	0	0	8	14	2	3
1930—1934.....	9	6	3	5	7	6	17	12	5	2	2	2	2	5	9	8
1920—1929.....	2	8	22	14	7	5	16	11	16	20	17	17	17	17	34	32
1900—1919.....	59	51	60	56	17	17	30	23	46	55	65	59	36	47	48	48
1893—1899.....	29	25	11	19	13	10	5	8	33	23	16	21	37	16	7	9
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
B. Åldersfördelningen om bortfallet medräknas[2]																
Födda år:																
1935—1942.....	2	9	4	5	51	58	32	44	1	0	0	0	7	13	2	3
1930—1934.....	8	6	4	5	8	6	17	12	6	2	2	3	5	6	9	8
1920—1929.....	2	8	21	14	8	6	17	12	15	19	17	17	19	16	34	32
1900—1919.....	57	51	58	55	19	19	30	24	47	57	65	60	36	47	49	48
1893—1899.....	30	26	13	20	14	12	4	9	32	22	15	20	33	18	7	9
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Frekvenserna i B minus frekvenserna i A[3]																
Födda år:																
1935—1942.....	+2	0	0	−1	−5	−4	−1	−2	0	0	0	0	−1	−1	0	0
1930—1934.....	−1	0	+1	0	+1	0	0	0	+1	0	0	+1	+3	+1	0	0
1920—1929.....	0	0	−1	0	+1	+1	+1	+1	−1	−1	0	0	+2	−1	0	0
1900—1919.....	−2	0	−2	−1	+2	+2	0	+1	+1	+2	0	+1	0	0	+1	0
1893—1899.....	+1	+1	+2	+1	+1	+2	−1	+1	−1	−1	−1	−1	−4	+2	0	0
Samtliga *Total*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[1] *Age distribution if non-response is excluded.* — [2] *Age distribution if non-response is included.* — [3] *The frequencies in B minus the frequencies in A.*

mindre varianser än i detta räkneexempel kan i dagens läge ej anges.[1]

[1] Användningen av tab. 5 illustreras genom ett exempel. Andelen av de ej gifta UF med — 1 999 kr deklarerad inkomst som sökt arbete 1959, är 34 %, dvs. den observerade frekvensen ligger mellan 30 och 40 %. Spridningen blir i detta fall enligt tabellen ± 4 %. Intervallet 34 % ± 1,96 · 4 %, dvs. ≈ 26 % — 42 % innefattar i 95 fall av hundra den sanna andelen arbetssökande (s. k. 95 %-igt konfidensintervall).

12. 3. Mätfel

12.3.1. Den intervjuade svarar medvetet eller omedvetet fel. Följande talar för att dylika fel förekommer.

a) Intervjuerna gjordes i maj—juni 1960 och avsåg uppgifter om 1959, dvs. tämligen lång tid efteråt. Även perioden (1 år) är lång och kan därför förorsaka minnesfel.

Tab. 5. Spridningen, i procentenheter, för olika observerade frekvenser (p) i de olika redovisningsgrupperna

Dispersion, in percentage units, for different frequencies observed (p) in the different reporting groups

Beräknade enligt $100\sqrt{\frac{p \cdot q}{n}}$ *Calculated according to* $100\sqrt{\frac{p \cdot q}{n}}$

	Deklarerad inkomst, kr															
	Ej gifta MF				Ej gifta UF				Gifta MF				Gifta UF			
	— 1999	2000-5999	6000 —	Samtliga	— 1999	2000-5999	6000 —	Samtliga	— 5999	6000-9999	10000 —	Samtliga	— 5999	6000-9999	10000 —	Samtliga
Observerad frekvens p *Observed frequency p*																
10 % (eller 90 %)....	± 8	±3	±3	±2	±2	±2	±2	±1	±3	±3	±2	±2	±3	±3	±2	±1
20 % (eller 80 %)....	± 9	±4	±4	±3	±3	±3	±3	±2	±4	±4	±3	±2	±4	±3	±2	±2
30 % (eller 70 %)....	±10	±5	±4	±3	±4	±3	±3	±2	±4	±4	±4	±2	±5	±4	±3	±2
40 % (eller 60 %)....	±11	±5	±5	±3	±4	±4	±3	±2	±5	±4	±4	±2	±5	±4	±3	±2
50 %	±11	±5	±5	±3	±4	±4	±3	±2	±5	±4	±4	±3	±6	±4	±3	±2
Antal observationer, n *Number of observations, n*	21	89	106	216	167	178	221	566	113	130	157	400	81	131	309	521

b) Ämnet är känsligt, vilket kan medföra avsiktligt felaktiga uppgifter.

c) Ämnet är svårt. En person, som t. ex. vet, att han har »förtidspension» vet kanske inte om detta är folkpension, livränta eller någon annan typ av pension. Uttryck som »inkomstenhet» måste trots förklaringar vara svårt att förstå etc.

Nedan följer en genomgång av de insamlade egenskaperna och synpunkter på mätfel som kan förekomma.

Ålder, kön och geografisk belägenhet är kontrollerade i befolkningsregistret och därför relativt felfria.

Huvudsakligt civilstånd under året har berett en del svårigheter. Det har nämligen i några fall varit svårt att avgöra om personen varit samboende eller inte; denna företeelse torde dock vara tämligen ovanlig och spelar därför mindre roll.

Försörjningsbörda har berett svårigheter, speciellt för ungdomar, som bott hemma och samtidigt haft förvärvsarbete. Ett utförligare frågebatteri hade säkert kunnat skapa större klarhet.

Begreppet »inkomstenhet» beredde svårigheter både för intervjuarna och de intervjuade. Genom att uppgifter även insamlades om bostadshushållet erhölls en god kontroll och frågeskrivelser utgick ovillkorligt i de fall inkomstenheten ej var fullt klar.

Avsnittet om sysselsättningsförhållanden under året har för vissa grupper berett stora svårigheter, främst för jordbrukare, andra egna företagare och medhjälpande familjemedlemmar. För dessa har det varit svårt att ange om arbetstiden varit normal eller ej. Personer med många arbetsgivare, flera arbeten samtidigt och personer som varit sjuka eller arbetslösa »då och då», har haft svårigheter att precisera sin arbetstid. Svaren har vid kodningen i flera fall fått tolkas.

Beträffande yrken och näringsgrenar har svårigheten främst legat på kodningsplanet — beskrivningen av arbets-

uppgifterna har i regel varit mycket utförlig.

Inkomstavsnittet har berett de största besvären. Genom att inkomstuppgifter insamlades parallellt genom intervju, från deklarationer och beträffande vissa inkomster via socialregister och sjukkassor, har en omfattande kontroll kunnat göras. Deklarationsuppgifterna från länsstyrelserna var bristfälliga eller otillräckliga på vissa punkter, nämligen:

a) Inkomster för hustrur, samboende kvinnor och barn i inkomstenheten var i några fall utelämnade.

b) Den specifikation av inkomst av tjänst på förmåner i pengar, förmåner in natura, folkpension (ev. tillägg däri inräknade), annan pension eller livränta, undantagsförmån och periodiskt understöd, som skulle göras, var ofta felaktig.

c) Inkomst för personer som erlagt sjömansskatt var utelämnade.

d) Inkomster i annan kommun kan ha blivit utelämnade.

Ett flertal frågeskrivelser har utgått.

Någon eller några procent av de »låga» inkomsttagarna torde ha hamnat i fel redovisningsgrupp.

Intervjufrågorna om inkomst gällde:

α) komplettering av inkomstuppgifter för dem som inte deklarerat

β) uppgifter om icke deklarationspliktiga inkomster

γ) kontroll av inkomstuppgifter insamlade från deklarationer, socialregister och sjukkassor.

Större delen av inkomstuppgifterna, som insamlades genom intervju, utgör endast uppgifter för kontroll. För dem som inte deklarerat är emellertid intervjusvaren av stor betydelse. Bland dessa saknas uppgift om inkomst för ett 20-tal »låga» inkomsttagare som levt på mindre jordbruk och inte blivit taxerade.

Socialregisteruppgifterna är av god kvalitet, fel kan dock ha uppstått för personer som fått bidrag från annan socialnämnd än den tillfrågade (t. ex. på grund av flyttning).

Inkomstuppgifterna behandlas nedan med beskrivning av insamlingssätt och kommentarer angående felkällor.

A. Jordbruksfastighet och rörelse. Nettoinkomsten från deklarationen har använts. För dem som inte deklarerat, har intervjuuppgift använts. För vissa av dessa saknas uppgift. De har dock räknats till redovisningsgrupp MF.

B. Annan fastighet. Nettoinkomsten från deklarationen har använts.

C. Tjänst. Uppgifterna har i redovisningen uppdelats på

i) inkomst från anställning i pengar och in natura plus inkomst av inneboende med avdrag för direkta kostnader (ej hyra) plus icke deklarationspliktiga naturaförmåner (från arbetsgivare)

ii) folkpensionsförmåner inklusive tillägg, änke-änklingsbidrag, särskilt barnbidrag

iii) annan pension eller livränta (ej från RFA)

iiii) undantagsförmån, periodiskt understöd och bidrag från annan inkomstenhet (även in natura).

Uppgifterna har insamlats både via register och intervju. Svårigheten har främst legat i att deklarationsuppgifterna var dåligt specificerade. Taxeringsmyndigheterna rättar sannolikt inte en fel specificerad deklaration, om inte rättningen påverkar taxeringen. Beträffande i och ii har *deklarationsuppgifterna givits prioritet* för sådana uppgifter som fanns både från intervju och deklaration. Inkomst av inneboende har hämtats från intervju, och uppgift om folkpensionsförmån har i regel kunnat kontrolleras via socialregistren. Bidrag från

annan inkomstenhet har hämtats från intervju. Bostads- och kostförmån för Ip som bor hos annan IE har enhetligt beräknats med hjälp av de belopp, som skattemyndigheterna på orten använder.

D. Kapital. Bruttobelopp från deklaration. Icke deklarerade belopp har negligerats.

E. Sjukkasseersättningar och ersättningar från RFA. Uppgifter från sjukkassor och deklaration (livräntor från RFA). Intervjuuppgifterna skilde sig markant från registeruppgifterna.

F. Social- och mödrahjälp. Uppgifter från socialregistren. Intervjuuppgifterna visar en tydlig underskattning. Endast 30 % av dem som enligt registren erhållit social och/eller mödrahjälp har i intervjun angivit att de fått dylika bidrag.

G. Allmänt barnbidrag. Från intervjun. Har korrigerats med avseende på antal barn i bidragsberättigad ålder.

H. Arbetslöshetsbidrag, studiebidrag, stipendier, familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag. Grundar sig på intervjuuppgifter och torde vara ganska osäkra. I vissa fall har socialregistren kunnat komplettera, speciellt beträffande omskolningsbidrag och familjebostadsbidrag.

I. Bidragsförskott, bidrag till vård av fosterbarn och utfyllnadsbidrag. Uppgifterna från socialregistren torde vara tillfredsställande.

J. Värnpliktsersättningar. Grundar sig på intervjuuppgifter. Tämligen ofullständiga. Kompletterades med värdet av fritt vivre enligt taxeringsmyndigheternas beräkning samt med 2:75 per dag i ersättning under värnplikten.

K. Annan inkomst. Omfattar exempelvis vivre på anstalt, begravningshjälp, bidrag till förbättring av bostad. Uppgifterna från intervju, sannolikt ofullständiga.

Inkomstposterna har summerats för att skapa ett inkomstbegrepp benämnt *total inkomst*, som bättre än den deklarerade inkomsten skulle motsvara »verklig» inkomst. Vid summeringen är att märka att okänd inkomstsumma från någon inkomstpost har räknats som 0 kr, dvs. en underskattning av den totala inkomsten blir fallet.

Uppgifter om antal boende och antal rum insamlades för att kunna beräkna boendetäthet, dels för lägenhetshushållet, dels för inkomstenheten. Det första boendetäthetsbegreppet: antal boende per antal rum i lägenheten beredde inga svårigheter, medan det senare begreppet: antal boende tillhörande inkomstenheten per antal rum som disponeras av inkomstenheten visade sig praktiskt oanvändbart. Frågan »Hur många rum i lägenheten disponerade Er inkomstenhet över för egen räkning? Även halva rum eller delar av rum får anges!» kunde ej utredas av den intervjuade. Frågan »Hade Er inkomstenhet nyttjanderätten till den bostadslägenhet, som Ni bodde i den 31/12 1959 eller bodde Ni där som inneboende, anställd hos, eller anhörig till lägenhetsinnehavaren?» orsakade svårigheter för arrendatorer och personer som bodde hos föräldrar.

Innehav av varaktiga konsumtionsvaror visar enligt tidigare sparundersökningar inga större mätfel. Antal bilar och TV-apparater visar god överensstämmelse med officiell statistik.

Utgifter för varaktiga konsumtionsvaror är troligen underskattade på grund av minnesfel.

12.3.2. Kodfel och stansfel. Omfattande arbete lades ned på kodning och granskning av kodning. Granskningen omfattade

a) totalgranskning av de första 200 in-

tervjuerna och därefter stickprovsmässig granskning av kodningen;

b) »rimlighetsgranskning» genom korstabulering av de stansade hålkorten och rättning av orimliga uppgifter.

Metod a) gjorde att systematiska felkodningar kunde elimineras och kodinstruktionen förbättras.

Enligt metod b) listades samtliga hålkort ordnade efter redovisningsgrupp och uppgifterna jämfördes sinsemellan för varje enhet. Ca en tredjedel av korten berördes av dessa rättningar.

Genom att materialet stansades två gånger och att metod b) även rättar stansfel torde stansningsfelen vara obetydliga.

12. 4. Sammanfattning angående felkällor

Följande sammanfattning kan göras angående felkällor.

A. Bortfallet påverkar sannolikt resultaten relativt litet.

B. De slumpmässiga variationerna bör vara avsevärda. Speciellt gäller detta ej gifta MF och gifta UF med under 6 000 kr deklarerad inkomst.

C. Mätfelen är betydande för ej deklarationspliktiga inkomster, där uppgifterna erhållits genom intervju och inte har kunnat kontrolleras i social- eller sjukkasseregistren.

D. Kodnings- och stansningsfel är obetydliga.

Stor försiktighet bör användas vid tolkningen av uppgifter för ej gifta med under 2 000 kr deklarerad inkomst och gifta med under 6 000 kr deklarerad inkomst.

13. Tabellredogörelse

A. Ålder, barnförekomst, försörjningsbörda och tätort

A.1. Ej gifta

A.1.1. Ålder. För ej gifta ligger en väsentlig förklaring till »låg» inkomst i faktorer som har samband med ålder. Bland »låga» inkomsttagare återfinns ungdomar som inte börjat förvärvsarbeta eller just påbörjat förvärvsarbete eller som har lärlingslöner eller som i brist på yrkeserfarenhet har låga inkomster. En annan något mindre grupp är äldre personer, som på grund av mer eller mindre nedsatt arbetsförmåga eller anställnings- och omskolningssvårigheter har »låg» deklarerad inkomst.

I tab. 6 har för de olika redovisningsgrupperna andelen som *antingen* är födda 1942—1935 *eller* 1899—1893 beräknats.

Tab. 6. Andel (%) av de ej gifta i redovisningsgrupperna som är födda antingen 1942—1935 eller 1899—1893. (I procent av dem som är födda 1942—1893) *Percentage of single groups in the reporting groups born either 1942—35 or 1899—93. (As % of those born 1942—1893)*

Deklarerad inkomst, kr	Ej gifta MF	Ej gifta UF
—1 999	(29)	69
2 000—5 999	(35)	72
6 000—	15	37
Samtliga *Total*	24	54

I runt tal 70 % av de ej gifta UF med under 6 000 kr deklarerad inkomst är antingen mellan 17 och 24 år eller mellan 60 och 66 år, jämfört med endast 37 % av dem med över 6 000 kr inkomst. Ej gifta MF är genomsnittligt äldre än ej gifta UF. Andelarna i tab. 6 för ej

gifta MF hänför sig till stor del till personer födda 1899—1893.

A.1.2. Barnförekomst. Enligt stickprovet (bortfallet medräknat) fanns det 96 000 ej gifta som hade barn som ingick i inkomstenheten. 35 000 av dessa ensamstående med barn hade under 6 000 kr deklarerad inkomst.

A.1.3. Försörjningsbörda. Bland ej gifta är en stor del, speciellt bland dem med »låg» inkomst, försörjda mer eller mindre av andra personer. Av tab. 7 framgår andel ej gifta utan barn som helt eller delvis försörjes av andra personer.

Tab. 7. Andel (%) av de ej gifta utan barn i redovisningsgrupperna som helt eller delvis försörjes av annan person *Percentage of single persons without children in the reporting groups who are entirely or partly supported by another person*

Deklarerad inkomst, kr	Ej gifta MF utan barn	Ej gifta UF utan barn
—1 999	(2)	49
2 000—5 999	(10)	20
6 000—	0	1
Samtliga *Total*	4	18

Bland ej gifta MF är ytterst få försörjda av andra personer, medan det bland ej gifta UF utan barn fanns totalt 18 % som försörjdes mer eller mindre av annan person. I det närmaste samtliga av dessa hade under 6 000 kr deklarerad inkomst. I inkomstklassen —1 999 kr var 23 % »helt» försörjda, 9 % försörjda till »mer än 2/3» och 17 % till »mindre än 1/3».

A.1.4. Tätort. »Låga» inkomsttagare återfinns i något större utsträckning än »höga» inkomsttagare på landsbygden, vilket framgår tydligast av resultaten i etapp I, tab. 25.[1]

[1] Statistisk Tidskr. 1960: 11, sid. 698.

A.2. Gifta par

A.2.1. Ålder. Även för gifta är »sambandet» mellan ålder och inkomst påtagligt. Bland »låga» inkomsttagare finns många äldre. Andelen gifta par, där mannen är född 1899—1893 framgår av tab. 8.

Tab. 8. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna, där mannen är född 1899—1893. (I procent av dem som är födda 1942—1893) *Percentage of the married couples in the reporting groups where the husband was born between 1899—93 (As a % of those born 1942—1893)*

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—5 999.....	33	(37)
6 000—9 999.....	23	16
10 000—	16	7
Samtliga *Total*	21	9

Andelen äldre är speciellt hög i inkomstklassen — 5 999 kr, där över 1/3 är mellan 60 och 66 år. Bland gifta UF återfinns även många yngre par bland de »låga» inkomsttagarna. Andelen gifta par, där mannen *antingen* är — 24 år *eller* 60—66 år är för gifta UF resp. 45 %, 30 % och 9 % i inkomstklasserna — 5 999 kr, 6 000—9 999 kr och 10 000 kr —.

A.2.2. Barnförekomst. Av etapp I framgick att gifta »låga» inkomsttagare oftare än de »höga» inkomsttagarna saknar barn. Jämföres inkomstklasserna 6 000—9 999 kr och 10 000 kr— är dock fördelningarna på barnantal ytterst lika. Genomsnittligt antal barn per äktenskap är respektive 1,20 och 1,19. Bland dem med 6 000—9 999 kr deklarerad inkomst är de utan barn och de med 3 eller flera barn relativt sett något flera. I tab. 9 presenteras genomsnittligt antal barn per äktenskap i redovisningsgrupperna.

Tab. 9. Genomsnittligt antal barn per äktenskap i redovisningsgrupperna[1] *Average number of children per marriage in the reporting groups*[1]

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—5 999.....	0,99	(0,90)
6 000—9 999.....	1,30	1,11
10 000—	1,21	1,18
Samtliga *Total*	1,20	1,17

[1] Beräknat på klassindelat material, varvid den öppna klassen »4 eller flera barn» räknats som exakt 4 barn. *Calculated from material divided into classes, the open class »4 or more children» being counted as exactly 4 children.*

Gifta MF har genomsnittligt fler barn än gifta UF i samtliga inkomstklasser och speciellt är genomsnittet högt i inkomstklassen 6 000—9 999 kr. Skillnaderna i åldersfördelningarna för redovisningsgrupperna spelar stor roll vid dessa jämförelser.

A.2.3. Tätort. En stor del av de »låga» inkomsttagarna bor i områden med liten befolkningstäthet, vilket hänger samman med att många »låginkomstyrken» förekommer på landsbygden. »Låginkomstyrken» behandlas under B.

B. Arbetstid under året, orsaker till kortare arbetstid, arbetssökande, yrken, näringsgrenar och »låginkomstyrken»

B.1. Ej gifta

B.1.1. Arbetstid under året. Många av de yngre och de äldre med »låg» deklarerad inkomst har inte arbetat hela året. I tab. 10 har ej gifta utan barn fördelats på redovisningsgrupper och tid med förvärvsarbete under året, dvs. den tid av året som de varit sysselsatta med för sitt yrke full normal arbetstid. »Halvtid» har omräknats till »heltid», sålunda har t. ex. 6 månaders arbete under året med halvtid räknats som 3 månaders arbete. »Normal» semester har räknats som arbetstid.

För ej gifta MF är andelen som arbetat mer än 8 månader förhållandevis hög bland de »låga» inkomsttagarna, medan skillnaderna mellan inkomstklasserna för ej gifta UF är betydande. I inkomstklasserna —1 999 kr, 2 000—5 999 kr respektive 6 000 kr — har av ej gifta UF utan barn 13 %, 60 % resp. 91 % arbetat mer än 8 månader. I inkomstklassen 2 000—5 999 kr är de med 3—8 månaders arbetstid speciellt vanliga.

B.1.2. Orsaker till kortare arbetstid. I tab. 11 har ej gifta UF med mindre än 11 månaders arbetstid under året fördelats på huvudsaklig orsak till kortare arbetstid. (Den orsak som medförde längsta avbrottet.)

Av dem som arbetat 1—11 månader är i inkomstklassen —1 999 kr studier den vanligaste orsaken till minskad arbetstid. 50 % av samtliga har angivit detta som orsak till den kortare arbetstiden. Därnäst kommer sjukdom, arbetslöshet (ej säsong) och militärtjänst, vilket 16 %, 14 % respektive 12 % angivit som huvudsaklig orsak. I inkomstklassen 2 000—5 999 kr är ordningen sjukdom, studier, militärtjänst och arbetslöshet (ej säsong) med respektive 29 %, 21 %, 18 % och 14 % som angivit respektive orsak som huvudsaklig orsak till den kortare arbetstiden. I inkomstklassen 6 000 kr— har hela 43 % angivit sjukdom som huvudsaklig orsak. Avbrottens längd och betydelse varierar givetvis i de olika inkomstklasserna.

För dem som arbetat mindre än 1 månad är sjukdom den vanligaste orsaken. I inkomstklassen —1 999 kr återfinns dessutom 36 % som studerat.

Flera faktorer samverkar ofta till kor-

Tab. 10. Ej gifta utan barn fördelade på redovisningsgrupper och arbetstid under året (%) *Single persons without children by reporting groups and the length of time worked during the year* (%)

Arbetstid under året	Deklarerad inkomst, kr							
	Ej gifta MF utan barn				Ej gifta UF utan barn			
	— 1 999	2 000- 5 999	6 000 —	Samtliga	— 1 999	2 000- 5 999	6 000 —	Samtliga
Mer än 11 månader	(40)	(66)	77	69	8	47	76	52
8—11 månader	(11)	(22)	13	16	5	13	15	12
3— 8 »	(5)	(3)	2	3	15	21	6	13
Under 3 mån. samt de som under året gjort in- el. utträde på arbetsmarknaden	(42)	(8)	8	12	72	18	3	23
Uppgift saknas	(2)	(0)	—	0	0	0	0	0
Samtliga *Total*	(100)	(100)	100	100	100	100	100	100

Tab. 11. Ej gifta UF med mindre än 11 månaders arbetstid under året fördelade på deklarerad inkomst och huvudsaklig orsak till kortare arbetstid *Single persons without income from an enterprise having worked for less than 11 months during the year, by income returned and main reason for shorter length of time worked*

Arbetstid under året och orsaker till kortare arbetstid	Deklarerad inkomst, kr			
	— 1 999	2 000— 5 999	6 000 —	Samtliga
1—11 månaders arbete				
Antal (1 000-tal)	139	174	153	465
Därav i % med kortare arbetstid på grund av:				
sjukdom	16	29	43	29
hushålls- och vårdnadsskäl	6	6	4	5
arbetslöshet (ej säsong)	14	14	12	13
säsongarbetslöshet	—	3	5	3
studier	50	21	11	26
militärtjänst	12	18	16	16
andra uppgifter el. uppgift saknas	2	10	10	7
Summa *Total*	100	100	100	100
Mindre än 1 månads arbete				
Antal (1 000-tal)	147	(51)	(22)	219
Därav i % med kortare arbetstid på grund av:				
sjukdom	50	(74)	(61)	57
hushålls- och vårdnadsskäl	8	(11)	(37)	11
arbetslöshet (ej säsong)	0	(4)	(—)	1
studier	36	(1)	(0)	25
militärtjänst	5	(—)	(—)	3
andra uppgifter el. uppgift saknas	2	(11)	(1)	4
Summa *Total*	100	(100)	(100)	100

tare arbetstid. För gifta män och ej gifta som arbetat 1—11 månader var följande kombinationer vanligast:

Sjukdom i kombination med arbetslöshet (ej säsong)
Arbetslöshet (ej säsong) i kombination med sjukdom
Säsongarbetslöshet i kombination med sjukdom
Studier i kombination med arbetslöshet (ej säsong)
Hushålls- och vårdnadsskäl i kombination med sjukdom
Militärtjänst i kombination med sjukdom
Övriga orsaker i kombination med sjukdom

Sjukdom dominerar orsakerna till kortare arbetstid, både som huvudsaklig orsak och i kombination med annan orsak.

B.1.3. Arbetssökande. Många av de ej gifta har sökt arbete någon gång under året, och framförallt flera av dessa har »låg» inkomst. Av tab. 12 framgår andelen i redovisningsgrupperna som sökt arbete under året.

Var 3:dje ej gift UF med under 6 000 kr deklarerad inkomst har sökt arbete under året.

B.1.4. Näringsgrenar och »låginkomstyrken». Tab. 13 visar ej gifta med mer än 1 månads förvärvsarbete fördelade på näringsgrenar.

Jordbruk och husligt arbete och i någon mån handel är de näringsgrenar, vilka är vanligare bland »låga» än bland »höga» inkomsttagare.

Tab. 12. Andel (%) av de ej gifta i redovisningsgrupperna som sökt arbete under 1959 ***Percentage of single persons in the reporting groups who applied for work***

Deklarerad inkomst, kr	Ej gifta MF	Ej gifta UF
—1 999	(11)	34
2 000—5 999	(7)	32
6 000—	10	18
Samtliga *Total*	9	26

Tab. 14. Ej gifta som arbetat hela året (heltid) med] —5 999 kr deklarerad inkomst fördelade på individualyrken ***Single persons having worked the whole year (full-time) with an income returned of less than 5 999 kronor, by individual occupation***

Yrken	%
Jordbruks-, skogs- och flottningsarbete..	19
Jordbrukare, fiskare	10
Affärsanställda	11
Hembiträden, barnsköterskor	16
Kontorsanställda	9
Diverse-, lager- och förrådsarbetare	5
Småhantverkare och diverse försäljare	5
Skräddare, sömmerskor o. liknande	2
Lärlingar	9
Övriga yrken	14
Samtliga *Total*	100
Antal observationer	215

Tab. 13. Ej gifta med mer än 1 månads förvärvsarbete fördelade på deklarerad inkomst och näringsgren (%) ***Single persons having been economically active for more than 1 month, by income returned and branch of industry (%)***

Näringsgren	Deklarerad inkomst, kr			
	— 1 999	2 000— 5 999	6 000 —	Samtliga
Jordbruk	15	26	12	17
Gruvbrytning, industri och hantverk	23	26	45	36
Samfärdsel	13	3	8	7
Handel	13	21	17	18
Offentliga tjänster	21	11	18	16
Husligt arbete	14	12	0	6
Samtliga *Total*	100	100	100	100

Tab. 15. Gifta par fördelade på redovisningsgrupper och mannens arbetstid under året[1] *Married couples, by reporting groups and the length of time worked by the hus band during the year*

Mannens arbetstid under året	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5 999	6 000- 9 999	10 000 —	Samtliga	— 5 999	6 000- 9 999	10 000 —	Samtliga
Mer än 11 månader	53	78	77	73	(11)	45	84	77
8—11 månader	9	16	17	15	(13)	32	15	17
3— 8 »	18	5	3	6	(17)	15	1	3
Under 3 mån. samt de som under året gjort in- el. utträde på arbetsmarknaden	20	2	2	5	(58)	9	0	3
Uppgift saknas.....	—	—	0	0	(0)	0	0	0
Samtliga *Total*	100	100	100	100	(100)	100	100	100

[1] Se förklaringen under B. 1. 1.

Om man studerar dem som arbetat mer än 11 månader blir fördelningen på yrken ganska speciell. I tab. 14 har de ej gifta med under 6 000 kr deklarerad inkomst som arbetat mer än 11 månader med full normal arbetstid fördelats på individualyrken.

Totalt fanns det 248 000 ej gifta som arbetade hela året och som deklarerade en inkomst på under 6 000 kr. De största grupperna bland dessa är jordbruks-, skogs- och flottningsarbetare, hembiträden, affärsanställda, jordbrukare och fiskare, kontorsanställda och lärlingar i nu nämnd ordning. Dessa yrkesgrupper svarar tillsammans för i det närmaste 75 %.

B.1.5. Ägandeförhållande och areal åker för dem som har inkomst av jordbruksfastighet. Av de ej gifta med inkomst av jordbruksfastighet var 62 % av dem med under 6 000 kr deklarerad inkomst endast delägare i jordbruk, jämfört med 32 % för dem med över 6 000 kr deklarerad inkomst. 64 % av dem med under 6 000 kr deklarerad inkomst hade jordbruk med mindre än 10 ha åker jämfört med 42 % för dem med över 6 000 kr inkomst.

B.2. Gifta par

B.2.1. Arbetstid under året. I tab. 15 har de gifta fördelats med avseende på mannens arbetstid under året.

För gifta MF är skillnaden mellan inkomstklasserna 6 000—9 999 kr och 10 000 kr— obetydlig, medan däremot gifta UF visar betydande skillnader mellan dessa inkomstklasser. För gifta UF är andelen som arbetat mindre än 8 månader 75 %, 24 % respektive 1 % i inkomstklasserna —5 999 kr, 6 000— 9 999 kr och 10 000 kr—.

B.2.2. Orsaker till kortare arbetstid. För de gifta män som arbetat mindre än 1 månad under året har den huvudsakliga orsaken härför varit sjukdom i så gott som samtliga fall. Av tab. 16 framgår huvudsakliga orsakerna till kortare arbetstid för dem som arbetat 1—11 månader under året.

Av tabellen framgår att sjukdom är den dominerande orsaken till kortare

Tab. 16. Gifta män med 1—11 månaders arbetstid under året fördelade på huvudsaklig orsak till kortare arbetstid och familjens deklarerade inkomst (%)

Married men having worked from 1—11 months during the year, by main reason for shorter length of time worked and the income returned by the family (%)

Huvudsaklig orsak till kortare arbetstid	Familjens deklarerade inkomst, kr			
	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga
Antal gifta män med 1—11 månaders arbete (1 000-tal)	(44)	74	215	332
Därav i % med kortare arbetstid p. g. a.:				
sjukdom	(59)	59	49	52
arbetslöshet (ej säsong)	(17)	14	15	15
säsongarbetslöshet	(13)	7	4	6
militärtjänst	(3)	10	26	19
andra orsaker	(8)	10	6	7
Summa *Total*	(100)	100	100	100

arbetstid för samtliga inkomstgrupper. Bland de »låga» inkomsttagarna med 1—11 månaders arbete har inte mindre än 59 % angivit sjukdom som huvudsaklig orsak till kortare arbetstid. Kortare arbetstid p. g. a. arbetslöshet är något vanligare för de »låga» inkomsttagarna än för de »höga» inkomsttagarna. Speciellt gäller detta säsongarbetslösheten. Det bör observeras, att avbrottets längd inte framgår av tabellen.

B.2.3. Arbetssökande under året. Av tab. 17 framgår andelen gifta män och gifta kvinnor som sökt arbete under året.

Det är framför allt männen som sökt arbete och speciellt bland gifta UF. För »låga» inkomsttagare är andelen arbetssökande avsevärt högre än för »höga» inkomsttagare. Av kvinnorna har ytterst få bland gifta MF sökt arbete. Ytterst sällsynt är att båda makarna sökt arbete.

Tab. 17. Andel (%) gifta män resp. kvinnor i redovisningsgrupperna, som någon gång under året sökt arbete

Percentage married men and women in the reporting groups who applied at least once for work during the year

Arbetssökande *Applicants for work*	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga
Andel äktenskap där:								
mannen sökt arbete	11	13	5	8	(27)	29	10	12
hustrun sökt arbete	0	4	2	2	(9)	8	7	7
båda makarna sökt arbete	—	1	0	0	(7)	1	2	2

Tab. 18. Gifta par där mannen arbetat mer än en månad fördelade på redovisningsgrupper och mannens näringsgren (%)

Married men where the husband has worked for more than a month, by reporting groups and the husband's branch of industry (%)

Näringsgren (mannens)	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga
Jordbruk	64	66	32	46	(37)	15	3	5
Gruvbrytning, industri, hantverk	23	17	37	30	(29)	69	56	56
Samfärdsel	3	8	11	9	(11)	5	13	12
Handel	8	4	13	10	(10)	7	15	14
Offentliga tjänster	1	4	6	5	(13)	5	12	12
Husligt arbete	—	—	0	0	(—)	—	0	0
Summa *Total*	100	100	100	100	(100)	100	100	100

B.2.4. Näringsgrenar och »låginkomstyrken». I tab. 18 är de gifta par, där mannen arbetat mer än 1 månad fördelade efter mannens näringsgren.

Tabellen visar, att bland gifta MF dominerar jordbruk. Detta gäller främst de »låga» inkomsttagarna. Även bland gifta UF är andelen sysselsatta inom jordbruk avsevärt högre i de lägsta inkomstklasserna.

Liksom för ej gifta är yrkesfördelningen mycket speciell för dem med låg deklarerad inkomst som arbetat hela året. Fördelningen för dem med under 6 000 kr deklarerad inkomst framgår av tab. 19.

Tab. 19. Gifta män som arbetat hela året (heltid) med deklarerad familjeinkomst —5 999 kr fördelade på individualyrken

Married men who have worked the whole year (full-time) with a family income returned of less than 5 999 kronor, by individual occupation

Yrken	%
Jordbrukare	68
Jordbruks- och trädgårdsarbetare	5
Småhantverkare	10
Diverse försäljare	9
Övriga	7
Samtliga *Total*	100
Antal observationer	74

Gruppen utgjorde ca 47 000 familjer i riket, varav 73 % var sysselsatta inom jordbruk och 19 % utgjordes av småhantverkare och diverse försäljare.

I inkomstklassen 6 000—9 999 kr är yrkesfördelningen betydligt mer differentierad vilket framgår av tab. 20.

Tab. 20. Gifta män som arbetat hela året (heltid) med deklarerad familjeinkomst 6 000—9 999 kr fördelade på individualyrken

Married men who have worked the whole year (full-time) with a family income returned of 6 000—9 999 kronor, by individual occupation

Yrken	%
Jordbrukare, fiskare	45
Jordbruks-, skogs-, flottnings- och trädgårdsarbetare	10
Byggnads- och träarbetare	11
Stuveri-, grov-, diverse- och lagerarbetare	11
Småhantverkare	6
Motorfordonsförare och andra förare	4
Diverse försäljare	2
Fria yrken	1
Övriga	9
Samtliga *Total*	100
Antal observationer	195

Totalt utgjorde gruppen 132 000 familjer. Över hälften var sysselsatta inom jordbruks-, skogs- eller fiskenäringarna.

B.2.5. Ägandeförhållanden och areal åker för dem med inkomst av jordbruksfastighet. Kategorin delägare saknas i det närmaste för gifta par i motsats till för de ej gifta. Av samtliga gifta med inkomst av jordbruksfastighet ägde 73 % jordbruket ensamt, 3 % ägde tillsammans med andra, 18 % arrenderade jordbruk, och uppgift saknas för 6 %. Några större skillnader i ägarestrukturen för olika inkomstklasser märks ej. Beträffande areal åker hade 65 % respektive 48 % i inkomstklasserna — 9 999 kr respektive 10 000 kr — under 10 ha åker.

C. Uppgifter angående 3 års arbetstid och inkomst

C.1. Ej gifta

C.1.1. 3 års arbetstid. Många av de »låga» inkomsttagarna har under flera år inte arbetat eller haft kort arbetstid, vilket framgår av tab. 21. Tabellen är baserad på arbetstid under åren 1958—1960. Arbetstiden för varje år är uppdelad på 3 klasser: — 3 månader, 3—8 månader och 8 — månader. Dessa klasser har därefter kombinerats över 3 år. Indelningen A omfattar dem som arbetat över 8 månader samtliga år, indelningen B omfattar dem som arbetat 3—8 månader samtliga år och indelningen C dem som arbetat under 3 månader samtliga år. Indelningarna D—I utgör kombinationer med varierande arbetstid under de tre åren. Indelningen D (+ — —) omfattar dem som har haft längre arbetstid 1958 än både 1959 och 1960, dvs. arbetstidskombinationerna:

1958	1959	1960
8—mån.	3—8 mån.	3—8 mån.
8— »	3—8 »	—3 »
8— »	—3 »	3—8 »
8— »	—3 »	—3 »
och 3—8 »	—3 »	—3 »

Analogt omfattar indelningen E (— + —):

1958	1959	1960
3—8 mån.	8—mån.	3—8 mån.
3—8 »	8— »	—3 »
—3 »	8— »	3—8 »
—3 »	8— »	—3 »
och —3 »	3—8 »	—3 »

indelningen F (— — +):

1958	1959	1960
3—8 mån.	3—8 mån.	8—mån.
3—8 »	—3 »	8— »
—3 »	3—8 »	8— »
—3 »	—3 »	8— »
och —3 »	—3 »	3—8 »

indelningen G (+ + —):

1958	1959	1960
8—mån.	8—mån.	3—8 mån.
8— »	8— »	—3 »
8— »	3—8 »	—3 »
och 3—8 »	8— »	—3 »

dvs. längre arbetstid både 1958 och 1959 än 1960. Indelningen H (+ — +) och I (— + +) är analog med G. Tabellen ger endast en mycket grov uppfattning av förändringarna i arbetstidens längd under de tre åren.

Ytterst få av de ej gifta har arbetat 3—8 månader under samtliga av åren 1958—1960, dvs. det är ytterst ovanligt att ha halvtidsarbete regelbundet även bland »låga» inkomsttagare. De med under 2 000 kr deklarerad inkomst 1959 domineras av dem som haft under 3 månaders arbete under samtliga av åren 1958—1960 samt av dem som under 1958—60 antingen visar en avtagande eller en uppåtgående tendens beträffande arbetstiden, dvs. förmodligen de som under tidsperioden i en ganska vid mening håller på att utträda eller inträda på arbetsmarknaden. Även i inkomst-

Tab. 21. Ej gifta fördelade på redovisningsgrupper och arbetstid 1958, 1959 och 1960[1]
Single persons, by reporting groups and length of time worked in 1958, 1959 and 1960[1]

Arbetstid under åren 1958, 1959 och 1960	Deklarerad inkomst 1959			
	— 1999	2000–5999	6000 —	Samtliga
A. Över 8 mån. arbetstid samtl. år	9	42	78	52
B. 3—8 mån. arbetstid » »	2	2	0	1
C. —3 » » » »	42	13	3	14
D. Längre arb. tid 1958 än både 1959 och 1960 (+ — —)	14	6	1	5
E. » » 1959 än både 1958 och 1960 (— + —)	1	5	3	3
F. » » 1960 än både 1958 och 1959 (— — +)	15	10	2	7
G. » » 1958 och 1959 än 1960 (+ + —)	2	10	5	6
H. » » 1958 och 1960 än 1959 (+ — +)	8	3	4	5
I. » » 1959 och 1960 än 1958 (— + +)	7	9	5	7
Samtliga *Total*	100	100	100	100

[1] För 1960 är arbetstiden för den del av året som kom efter intervjutidpunkten uppskattad av Ip.
For 1960 the length of time worked for the part of the year coming after the date of interview has been estimated by the interviewed person.

klassen 2 000—5 999 kr har relativt många (13 %) arbetat mindre än 3 månader under åren 1958—1960.

Andelen som har haft kortare arbetstid under 1959 än under 1958 och 1960 (indelningen H) är ungefär lika stor bland »låga» som bland »höga» inkomsttagare.

C.1.2. 3 års inkomst. Av tab. 22 framgår andelen med under respektive över 6 000 kr deklarerad inkomst under åren 1957—1959 i olika kombinationer.

Tabellen visar, att en mycket stor del av dem som hade under 6 000 kr deklarerad inkomst 1959 även har haft under 6 000 kr inkomst 1958 och 1957. 92 % av dem med under 6 000 kr inkomst 1959 hade under 6 000 kr även 1958 och 87 % hade under 6 000 kr såväl 1958 som 1957.

Tab. 22. Ej gifta fördelade på deklarerad inkomst 1957—1959 i olika kombinationer %
Single persons, by income returned in 1957—59 in different combinations %

A. Deklarerad inkomst 1959, kr	%
—5 999	52
6 000—	48
Samtliga *Total*	100

B. Deklarerad inkomst 1958 och 1959, kr	%
—5 999 både år 1958 och år 1959.....	47
—5 999 år 1958 och 6 000— år 1959	9
6 000— år 1958 och —5 999 år 1959	4
6 000— både år 1958 och år 1959.....	39
Samtliga *Total*	100

C. Deklarerad inkomst 1957, 1958 och 1959, kr	%
—5 999 samtliga år	45
—5 999 2 av åren 1957—1959 och 6 000— 1 av åren	11
—5 999 1 av åren 1957—1959 och 6 000— 2 av åren	11
6 000 samtliga år	33
Samtliga *Total*	100

Tab. 23. Gifta par fördelade på redovisningsgrupper och arbetstid för de gifta männen åren 1958, 1959 och 1960[1]

Married couples, by reporting groups and length of time worked for the married men in 1958, 1959 and 1960[1]

Arbetstid under åren 1958, 1959 och 1960 för männen	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga
A. Över 8 mån. arbetstid samtliga år	59	87	92	85	(17)	66	96	91
B. 3—8 » » » »	2	1	1	1	(6)	1	0	0
C. —3 » » » »	14	1	1	3	(35)	7	0	2
D. Längre arb. tid 1958 än både 1959 och 1960 (+——)	9	2	1	3	(13)	2	0	1
E. » » 1959 än både 1958 och 1960 (—+—)	1	3	1	1	(3)	1	0	0
F. » » 1960 än både 1958 och 1959 (——+)	2	1	0	1	(11	5	0	1
G. » » 1958 och 1959 än 1960 (++—)	1	2	1	1	(4)	4	1	2
H. » » 1958 och 1960 än 1959 (+—+)	10	2	2	4	(8)	8	1	2
I. » » 1959 och 1960 än 1958 (—++)	1	2	1	1	(3)	6	1	2
Samtliga *Total*	100	100	100	100	(100)	100	100	100

[1] Se anmärkningarna till tab. 21. *See notes to Table 21.*

C.2. Gifta par

C.2.1. 3 års arbetstid. I tab. 23 har de gifta männens arbetstid under åren 1958—1960 satts i relation till den deklarerade familjeinkomsten 1959.

Gifta män med permanent kort arbetstid förekommer så gott som uteslutande bland »låga» inkomsttagare. Bland gifta MF är det avsevärd andel av de »låga» inkomsttagarna som arbetat mer än 8 månader under samtliga år jämfört med gifta UF. Variationer i arbetstid under åren 1958—1960 förekommer främst bland »låga» inkomsttagare och framför allt bland dem med under 6 000 kr deklarerad inkomst.

C.2.2. 3 års inkomst. Ytterst få av de gifta paren har haft över 10 000 kr deklarerad inkomst 1958 och under 10 000 kr år 1959, medan däremot relativt många har haft under 10 000 kr 1958 och över 10 000 kr 1959. Av tab. 24 framgår andelen med över respektive under 10 000 kr deklarerad inkomst under åren 1957—1959 i olika kombinationer.

Permanensen i inkomsten över 3 år mätt på detta sätt visar att flertalet av dem med under 10 000 kr inkomst 1959 har haft »låg» inkomst under hela treårsperioden. Av gifta MF, som 1959 hade under 10 000 kr inkomst hade 89 % även under 10 000 kr år 1958 och 78 % under 10 000 kr såväl 1958 som 1957. Av gifta UF med under 10 000 kr inkomst 1959 hade 95 % under 10 000 kr 1958 och 82 % under 10 000 kr såväl 1958 som 1957.

Tab. 24. Gifta par fördelade på deklarerad inkomst 1957—1959 i olika kombinationer %

Married couples, by income returned 1957—59 in various combinations %

Deklarerad inkomst	Gifta MF	Gifta UF
A. Deklarerad inkomst 1959, kr		
—9 999	44	13
10 000—	56	87
Samtliga *Total*	100	100
B. Deklarerad inkomst 1958 och 1959, kr		
—9 999 både år 1958 och 1959	39	12
—9 999 år 1958 och 10 000— 1959	14	12
10 000— år 1958 och —9 999 1959	5	1
10 000— både år 1958 och 1959	42	75
Samtliga *Total*	100	100
C. Deklarerad inkomst 1957, 1958 och 1959, kr		
—9 999 samtliga år	34	10
—9 999 2 av åren 1957—1959 och 10 000— 1 av åren	15	9
—9 999 1 av åren 1957—1959 och 10 000— 2 av åren	11	12
10 000— samtliga år	40	68
Samtliga *Total*	100	100

D. Inkomstkällor

D.1. Ej gifta

D.1.1. Huvudsakliga inkomstkällor. I undersökningen har två inkomstbegrepp använts, dels deklarerad inkomst och dels *total inkomst.* Den totala inkomsten utgöres av inkomstenhetens gemensamma inkomst av

a) *Jordbruksfastighet.* Nettoinkomsten från deklarationen eller intervjuuppgift för dem som inte deklarerat. Underskott å förvärvskälla har räknats negativt.

b) *Rörelse.* Nettoinkomst från deklarationen eller intervjuuppgift för dem som inte deklarerat. Underskott har räknats negativt.

c) *Annan fastighet.* Nettoinkomst från deklarationen. Underskott har räknats negativt.

d) *Tjänst* (ej pension, periodiskt understöd eller undantagsförmån). Består av deklarerad bruttoinkomst från anställning i pengar och in natura plus intervjuuppgift om bruttoinkomst av inneboende med avdrag för direkta kostnader för bränsle, elektricitet, mat o. d. (faktiska hyran har ej avdragits) plus icke deklarationspliktiga naturaförmåner (från arbetsgivare). För dem som inte deklarerat har alla uppgifterna hämtats ur intervjun.

e) *Handelsbolag, kommanditbolag eller ekonomiska föreningar.* Nettoinkomst från deklarationen. Underskott har räknats negativt.

f) *Folkpensionsförmån, änke-/änklingsbidrag, särskilt barnbidrag.* Uppgift ur deklarationen. För dem som inte deklarerat har uppgiften i regel stått att få från socialregistren.

g) *Kapital.* Bruttoinkomst från deklarationen. Icke deklarerade kapitalinkomster har inte medräknats.

h) *Annan pension eller livränta (ej från RFA).* Uppgifter från deklaration och från intervju för dem som inte deklarerat.

i) *Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE.* De två förstnämnda inkomstposterna har tagits från deklarationen medan bidrag från annan inkomstenhet har hämtats ur intervjun. Kost- och bostadsförmån från annan inkomstenhet (ej arbetsgivare) har enhetligt beräknats med hjälp av de belopp som skattemyndigheterna använder.

j) *Ersättningar från sjuk-, moderskaps- och yrkesskadeförsäkringarna.* Uppgifter från sjukkassor och från deklarationer, beträffande ersättningar för yrkesskador från RFA.

Tab. 25. Ej gifta fördelade på deklarerad inkomst och huvudsaklig inkomstkälla
Single persons, by income returned and main source of income

Minst 50 % av totala inkomsten härrör från:	Deklarerad inkomst, kr			
	— 1999	2000–5999	6000 —	Samtliga
Jordbruksfastighet	2	6	3	4
Rörelse	2	2	3	3
Kapital	1	1	1	1
Tjänst (ej pension, periodiskt understöd ooh undantagsförmån)	27	73	89	71
Folkpensionsförmån, ersättn. från sjuk-, yrkesskade- och arbetslösh.-försäkringarna och andra kommunala och statliga bidrag	24	12	0	9
Annan pension	0	1	2	1
Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE	33	1	0	7
Ersättning vid värnplikt	6	1	—	2
Ingen av ovanstående poster utgör minst 50 % av den totala inkomsten	5	3	2	2
Samtliga *Total*	100	100	100	100

k) *Ersättningar från erkänd arbetslöshetskassa.* Intervjuuppgift.

l) *Övrig arbetslöshetshjälp.* Intervjuuppgift och i vissa fall socialregistren.

m) *Allmänt barnbidrag, studiebidrag, stipendier.* Intervjuuppgifter.

n) *Familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag.* Intervjuuppgifter.

o) *Ersättningar under värnplikt.* Intervjuuppgift om familjebostadsbidrag vid värnplikt. Fritt vivre har beräknats med hjälp av skattemyndigheternas belopp och kontant ersättning under tjänstgöringen med 2:75 om dagen.

p) *Bidragsförskott, utfyllnadsbidrag, bidrag till vård av fosterbarn.* Intervjuuppgifter kompletterade med uppgifter från socialregistren.

q) *Socialhjälp, mödrahjälp.* Uppgifter från socialregistren.

r) *Övriga inkomster.* Intervjuuppgifter. Omfattar fritt vivre på anstalt, begravningshjälp, bidrag för förbättring av bostad, bidrag från landstinget för vård av sjuka i hemmet.

Totala inkomsten har erhållits genom maskinell summering av inkomstposterna a—r. Härvid är att märka att okänt inkomstbelopp har räknats som 0 kr.

För att få ett begrepp om vilka inkomstkällor, som med betydande del ingår i den totala inkomsten har i tab. 25 beräknats andelen av de ej gifta som haft *minst halva* den totala inkomsten från vissa inkomstkällor.

Av de ej gifta med under 6 000 kr deklarerad inkomst hade 17 % över halva sin totala inkomst av folkpensionsförmån/ersättn. från sjuk-, yrkesskade- och arbetslöshetsförsäkringar/andra kommunala och statliga bidrag, 14 % över halva sin inkomst från annan person och 3 % större delen av inkomsten som ersättning under värnplikt. Av dem med över 6 000 kr inkomst har ytterst få dessa inkomstkällor.

D.1.2. Förekomst av inkomstkällorna. I tab. 26 anges andelen av de ej gifta som har haft inkomst (positivt, negativt eller okänt belopp) från respektive inkomstkällor.

Tab. 26. Andel (%) av de ej gifta som haft inkomst (positivt, negativt eller okänt belopp) av vissa inkomstkällor

Percentage of single persons who have obtained an income (positive, negative or an unknown sum) from certain sources of income

Inkomstkällor	Deklarerad inkomst, kr			
	— 1999	2000–5999	6000 —	Samtliga *Total*
Jordbruksfastighet	4	10	7	7
Annan fastighet	1	3	6	4
Rörelse	2	4	4	4
Tjänst (ej pension, periodiskt understöd och undantagsförmån)	65	85	92	84
Folkpensionsförmån, änke/änklingsbidrag, särskilt barnbidrag	16	13	1	8
Annan pension	1	4	5	4
Kapital	16	13	22	18
Ersättningar från sjuk-, moderskaps- och yrkesskadeförsäkringarna	11	17	22	18
Ersättningar från erkända arbetslöshetskassor	1	4	2	2
Allmänt barnbidrag, studiebidrag, stipendier	23	8	8	11
Familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag	5	4	2	3
Bidragsförskott, utfyllnadsbidrag, bidrag för vård av fosterbarn	2	1	2	2
Socialhjälp, mödrahjälp	11	5	2	5
Ersättning vid värnplikt	7	7	3	5
Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE	52	24	6	21
Övriga inkomster	8	1	2	3

En redogörelse inkomstkälla för inkomstkälla följer:

a) *Jordbruksfastighet.* Definitionsmässigt är det bara MF som har inkomst av jordbruksfastighet. Andelen av de ej gifta MF som har inkomst av jordbruksfastighet är 67 %, 75 % respektive 61 % i inkomstklasserna — 1 999 kr, 2 000 — 5 999 kr och 6 000 kr —. Jämföres dessa uppgifter med andelen huvudsakligen sysselsatta inom jordbruk (minst 1 månads förvärvsarbete) finner man att många med inkomst av jordbruksfastighet ej är sysselsatta inom jordbruk. Andelen huvudsakligen sysselsatta inom jordbruk är nämligen 26 %, 57 % och 48 % i respektive inkomstklasser för ej gifta MF. Differenserna är som synes stora i samtliga inkomstklasser.

b) *Annan fastighet.* Inkomst av annan fastighet förekommer främst bland de höga inkomsttagarna. De deklarerade beloppen är mestadels små eller negativa.

c) *Rörelse.* Ytterst få av de ej gifta har inkomst av rörelse.

d) *Tjänst.* Inte mindre än 84 % av de ej gifta hade inkomst av tjänst; 77 % hade mer än 1 000 kr inkomst av tjänst och 71 % hade mer än halva inkomsten av tjänst. I inkomstklassen — 1 999 kr hade dock endast 29 % mer än halva den totala inkomsten av tjänst. Även för ej gifta MF spelar inkomst av tjänst en väsentlig roll, 43 % av de ej gifta MF hade inkomst av tjänst, 31 % hade mer än 1 000 kr inkomst av tjänst och 22 % hade mer än halva den totala inkomsten av tjänst. Speciellt vanligt bland ej gifta MF torde det vara med en mindre inkomst av jordbruksfastighet i kombination med inkomst av tjänst.

e) *Folkpension, änke/änklingsbidrag, särskilt barnbidrag.* 14 % av de »låga» inkomsttagarna hade dylika inkomster. Vilken av inkomstklasserna — 1 999 kr och 2 000 — 5 999 kr de tillhör är främst beroende av om de deklarerat eller inte.

f) *Annan pension (ej livränta från RFA).* Ytterst få har dylik pension, vilket är ganska naturligt då personerna är under 67 år.

g) *Kapital.* I det närmaste var 5:te ej gift har inkomst av kapital. Endast 3 % har över 1 000 kr inkomst och endast 1 % har mer än halva inkomsten av kapital.

h) *Ersättningar från sjuk-, moderskaps- och yrkesskadeförsäkringarna.* 18 % hade dylika ersättningar. Ersättningarna är vanligare bland »höga» än bland »låga» inkomsttagare. Belopp över 1 000 kr hade endast 2 %.

i) *Ersättningar från erkända arbetslöshetskassor.* Ytterst få av de ej gifta hade dylika ersättningar. Betydligt flera har angivit arbetslöshet som orsak till kortare arbetstid. 2 % fick ersättning från erkänd arbetslöshetskassa och 5 % angav arbetslöshet (även säsong) som huvudsaklig orsak till kortare arbetstid.

j) *Allmänt barnbidrag, studiebidrag, stipendier.* Belopp över 1 000 kr hade endast 2 %.

k) *Familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag.* Ytterst få av de ej gifta uppfyller villkoren för dylika bidrag. (Åldersgränsen för pensionärsbostadsbidrag är i regel 60 år.)

l) *Bidragsförskott, utfyllnadsbidrag, bidrag till vård av fosterbarn* är sällsynt i samtliga inkomstklasser.

m) *Socialhjälp, mödrahjälp.* Förekommer främst bland de »låga» inkomsttagarna. Socialhjälp och/eller mödrahjälp över 500 kr hade 3 % av de ej gifta. I inkomstklasserna — 1 999 kr, 2 000 —5 999 kr och 6 000 kr — var andelen med över 500 kr socialhjälp 7%, 2 % respektive 1 %.

n) *Ersättning vid värnplikt.* 6 % av dem med under 6 000 kr deklarerad inkomst gjorde rekryttjänstgöring under året, jämfört med 0 % av dem med över 6 000 kr inkomst.

o) *Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE.* Bidrag från annan inkomstenhet är kanske den viktigaste förklaringen till att så många ej gifta kan existera trots »låg» deklarerad inkomst. Speciellt gäller detta de med under 2 000 kr deklarerad inkomst,

Tab. 27. Andel (%) av de ej gifta i redovisningsgrupperna som haft 1 000 kr, 2 000 kr resp. 3 000 kr inkomst utöver den deklarerade inkomsten. (Kumulativ fördelning)

Percentage of single persons in the reporting groups who have had an income of 1 000 kronor, 2 000 kronor or 3 000 kronor over and above their income returned (Cumulative distribution)

Inkomst utöver den deklarerade inkomsten	Deklarerad inkomst, kr							
	Ej gifta MF				Ej gifta UF			
	— 1 999	2 000– 5 999	6 000 —	Samtliga	— 1 999	2 000– 5 999	6 000 —	Samtliga *Total*
1 000 kr eller mera	(50)	(18)	20	22	88	39	29	46
2 000 » » »	(31)	(11)	9	12	79	27	14	32
3 000 » » »	(2)	(9)	4	6	47	9	5	16

men även i inkomstklassen 2 000—5 999 kr har inte mindre än 24 % dylika inkomster och 13 % har över 1 000 kr.

p) *Övriga inkomster.* Förekommer i inkomstklassen — 1 999 kr och innefattar i regel fritt vivre på anstalt.

D.1.3. Icke deklarerade inkomster. Många av inkomstposterna för vilka det redogjorts ovan, är icke deklarationspliktiga eller har ej deklarerats. I tab. 27 har skillnaden mellan den totala inkomsten och den sammanräknade nettoinkomsten, dvs. inkomster utöver den deklarerade inkomsten beräknats.

Av de »låga» inkomsttagarna är det framförallt ej gifta UF som har haft inkomster utöver den deklarerade inkomsten. Av dessa har i inkomstklassen — 1 999 kr 79 % mer än 2 000 kr inkomst utöver den deklarerade inkomsten och i inkomstklassen 2 000—5 999 kr har inte mindre än 27 % mer än 2 000 kr inkomst utöver den deklarerade inkomsten.

Betydelsen av inkomster utöver den deklarerade framgår ännu tydligare om dessa sätts i relation till den totala inkomsten. I tab. 28 har andelen för vilka icke deklarerade inkomster utgör *minst* 30 % av den totala inkomsten beräknats.

Tab. 28. Andel (%) av de ej gifta i redovisningsgrupperna för vilka minst 30 % av den totala inkomsten utgöres av inkomster utöver den deklarerade

Percentage of single persons in the reporting groups with at least 30 % of their total income made up of income over and above their income returned

Deklarerad inkomst, kr	Ej gifta MF	Ej gifta UF
—1 999	(53)	92
2 000—5 999	(11)	32
6 000—	(2)	3
Samtliga *Total*	(11)	31

För över hälften av de ej gifta med under 6 000 kr deklarerad inkomst utgjorde de icke deklarerade inkomsterna minst 30 % av den totala inkomsten.

Tab. 29. Gifta par fördelade på inkomstklasser och huvudsaklig inkomstkälla

Married couples, by income classes and main source of income

Minst 50 % av den totala inkomsten härrör från:	Deklarerad inkomst, kr			
	— 5999[1]	6000— 9999	10000 —	Samtliga
Jordbruksfastighet	23	23	4	8
Rörelse	13	9	7	8
Kapital	0	0	0	0
Tjänst (ej pension, periodiskt understöd och undantagsförmån)	26	61	86	78
Folkpensionsförmån, ersättningar från sjuk-, moderskaps-, yrkesskade- och arbetslöshetsförsäkringarna samt andra kommunala och statliga bidrag	24	1	—	2
Annan pension	1	2	0	0
Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE	1	0	0	0
Ingen av ovanstående poster utgör 50 % av den totala inkomsten	12	4	3	4
Samtliga *Total*	100	100	100	100

[1] Uppgift saknas angående beloppets storlek för 6 % i denna inkomstklass som har inkomst av jordbruksfastighet. Flertalet av dessa har jordbruksfastighet som huvudsaklig inkomstkällla, dvs. andelen med jordbruksfastighet som huvudsaklig inkomstkälla torde vara högre än vad som angivits i tabellen.

D.2. Gifta par

D.2.1. Huvudsakliga inkomstkällor. I tab. 29 har de gifta fördelats på huvudsaklig inkomstkälla, dvs. inkomstkälla från vilken minst *halva* den totala inkomsten (se förklaring under D.1.1.) härrör.

Av tab. 29 framgår att bland »låga» inkomsttagare återfinns många som har jordbruksfastighet eller rörelse som huvudsaklig inkomstkälla. I inkomstklassen — 5 999 kr finns en stor grupp (24 %) som huvudsakligen är försörjda av stat och kommun.

D.2.2. Förekomst av inkomstkällorna. I tab. 30 anges andelen av de gifta som haft inkomst (positivt, negativt eller okänt belopp) från respektive inkomstkällor.

Nedan följer en redogörelse för varje inkomstkälla:

a) *Jordbruksfastighet.* Av gifta med under 10 000 kr inkomst hade 39 % inkomst av jordbruksfastighet jämfört med endast 9 % av dem med över 10 000 kr inkomst. Inkomst av jordbruksfastighet förekommer tämligen ofta i kombination med inkomst av tjänst.

b) *Annan fastighet.* 29 % av de gifta paren hade inkomst av annan fastighet. Endast 3 % hade över 1 000 kr inkomst av annan fastighet. Av dem som *deklarerat* inkomst av annan fastighet deklarerade 55 % underskott å förvärvskälla, 33 % 1—499 kr, 4 % 500—999 kr och 8 % över 1 000 kr.

c) *Rörelse.* Av dem med under 10 000 kr deklarerad inkomst som hade inkomst av rörelse var det 13 % som hade underskott å förvärvskällan jämfört med

Tab. 30. Andel (%) av de gifta paren i de olika inkomstklasserna som har inkomst (positivt, negativt eller okänt belopp) av vissa inkomstkällor

Percentage of the married couples in the different income classes with an income (positive, negative or an unknown sum) from certain sources of income

Inkomstkällor	Deklarerad inkomst, kr			
	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga *Total*
Jordbruksfastighet	47	35	9	15
Annan fastighet	18	26	30	29
Rörelse	21	16	11	12
Tjänst (ej pension, periodiskt understöd och undantagsförmån)	64	80	95	90
Folkpensionsförmån, änke/änklingsbidrag, särskilt barnbidrag	25	6	2	4
Annan pension	7	14	4	6
Kapital	13	16	23	21
Ersättning från sjuk-, moderskaps- och yrkesskadeförsäkring	35	42	30	32
Erkänd arbetslöshetskassa	8	5	4	4
Allmänt barnbidrag, studiebidrag, stipendier	48	61	66	64
Familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag	10	10	7	8
Bidragsförskott, utfyllnadsbidrag, bidrag till vård av fosterbarn	4	4	1	1
Socialhjälp, mödrahjälp	17	5	1	3
Ersättning vid värnplikt	1	4	5	5
Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE	10	1	2	3
Övriga inkomster	4	2	1	2

endast 1 % av dem med över 10 000 kr inkomst.

d) *Tjänst.* Inkomst av tjänst hade 90 % av de gifta, och 78 % hade det som huvudsaklig inkomstkälla. Variationerna mellan inkomstklasserna är stora. 26 %, 61 %, respektive 86 % hade tjänst som huvudsaklig inkomstkälla i inkomstklasserna — 5 999 kr, 6 000—9 999 kr respektive 10 000 kr —. 2/3 av gifta MF hade inkomst av tjänst och 29 % hade tjänst som huvudsaklig inkomstkälla.

e) *Folkpensionsförmån, änke/änklingsbidrag, särskilt barnbidrag.* Gifta med folkpensionsförmån återfinns framför allt i inkomstklassen — 5 999 kr, där inte mindre än 25 % hade sådan inkomst. 24 % har folkpensionsförmån och andra statliga och kommunala bidrag som huvudsaklig inkomstkälla i denna inkomstklass.

f) *Annan pension* (ej livränta från RFA). 6 % av de gifta har sådan pension och 0 % har det som huvudsaklig inkomst.

g) *Kapital.* 21 % av de gifta paren hade inkomst av kapital. Kapitalinkomster över 1 000 kr hade 8 % och av dem med under 10 000 kr hade 4 % mer än 1 000 kr inkomst av kapital.

h) *Ersättningar från sjuk-, moderskaps- och yrkesskadeförsäkringarna.* Över 30 % av de gifta i samtliga inkomstklasser har haft sådana ersättningar. Av gifta UF är det helt naturligt flera som haft ersättningar än av gifta MF. Detta framgår av tab. 31.

Större belopp än 1 000 kr har framför allt gifta UF med under 10 000 kr inkomst erhållit.

i) *Ersättning från erkänd arbetslöshetskassa.* Andelen som mottagit sådan ersättning är 4 %. Flertalet har erhållit mindre än 1 000 kr.

j) *Allmänt barnbidrag, studiebidrag och stipendier.* I inkomstklasserna 6 000—9 999 kr och 10 000 kr — är det tämligen lika andel som fått sådana bidrag. I inkomstklassen — 5 999 kr är andelen mindre.

k) *Familjebostadsbidrag, pensionärsbostadsbidrag.* Pensionärsbostadsbidragen torde spela en underordnad roll. Familjebostadsbidrag ges endast till familjer med barn och är inkomstprövat. En mera riktig beskrivning torde därför fås om familjebostadsbidragen sätts i relation till barnfamiljerna, vilket redovisas i tab. 32.

Tab. 31. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna som haft ersättning från sjuk-, moderskaps- och yrkesskadeförsäkringarna

Percentage of the married couples in the reporting groups who have received payments from sickness, maternity or industrial injuries insurance

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—5 999	32	(39)
6 000—9 999	27	57
10 000—	18	32
Samtliga *Total*	23	35

Tab. 32. Andel (%) av gifta med barn i redovisningsgrupperna som haft familjebostadsbidrag

Percentage of married persons with children in the reporting groups who have received family housing allowances

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—9 999	22	12
10 000—	4	12
Samtliga *Total*	11	12

För gifta UF är det ingen skillnad mellan inkomstklasserna beträffande andelen med familjebostadsbidrag, medan gifta MF visar betydande skillnader. För att erhålla familjebostadsbidrag fordras att bostaden har minst 2 rum och kök samt är modernt utrustad. Möjligt är att bristen på dylika bostäder i tätorter speciellt drabbar »låga» inkomsttagare bland gifta UF. De flesta barnfamiljerna med under 10 000 kr deklarerad inkomst är inkomstmässigt sett berättigade till familjebostadsbidrag.

l) *Bidragsförskott, utfyllnadsbidrag, bidrag till vård av fosterbarn.* Ytterst få av de gifta har haft sådan inkomst.

m) *Socialhjälp, mödrahjälp.* Speciellt bland dem med under 6 000 kr deklarerad inkomst är det många som har socialhjälp. Av gifta MF hade 9 % och av gifta UF hade 34 % socialhjälp i denna inkomstklass. Socialhjälp över 1 000 kr hade endast 1 % av de gifta. I inkomstklassen — 5 999 kr bland gifta UF hade inte mindre än 21 % över 1 000 kr i socialhjälp.

n) *Ersättning vid värnplikt.* Ytterst få av de gifta männen har gjort rekryttjänstgöring. Bidragen hänför sig främst till repetitionsövningar och är obetydliga.

o) *Undantagsförmån, periodiskt understöd, bidrag från annan IE.* Ytterst få av de gifta har sådana inkomster. I inkomstklassen — 5 999 kr hade emellertid 6 % över 1 000 kr från denna inkomstkälla.

D.2.3. Icke deklarerade inkomster. I tab. 33 har skillnaden mellan den totala inkomsten[1] och den deklarerade inkomsten, dvs. inkomster utöver den deklarerade inkomsten beräknats.

I samtliga inkomstklasser har en stor andel betydande inkomster utöver den deklarerade inkomsten. För gifta UF med under 10 000 kr deklarerad inkomst har mer än hälften av familjerna minst 2 000 kr inkomst utöver den deklarerade.

[1] Se förklaringen under D.1.1.

Tab. 33. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna som haft 1 000 kr, 2 000 kr resp. 3 000 kr inkomst utöver den deklarerade inkomsten. (Kumulativ fördelning)

Percentage of the married couples in the reporting groups who have had an income of 1 000 kronor, 2 000 kronor or 3 000 kronor over and above their income returned. (Cumulative distribution)

Inkomst utöver den deklarerade	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5 999	6 000– 9 999	10 000 —	Samtliga	— 5 999	6 000– 9 999	10 000 —	Samtliga *Total*
1 000 kr eller mera	53	53	47	49	(79)	78	73	74
2 000 » » »	40	16	23	24	(61)	50	38	40
3 000 » » »	29	9	14	16	(47)	31	19	21
4 000 » » »	19	5	10	10	(36)	20	12	14

I tab. 34 har andelen av de gifta för vilka minst 30 % av den totala inkomsten utgöres av inkomster utöver den deklarerade beräknats.

Tab. 34. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna för vilka minst 30 % av den totala inkomsten utgöres av inkomster utöver den deklarerade

Percentage of the married couples in the reporting groups with at least 30 % of their total income made up of income over and above their income returned

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
– 5 999	44	67
6 000 – 9 999	8	23
10 000 –	2	5
Samtliga *Total*	11	9

De som har minst 30 % av den totala inkomsten från inkomster utöver den deklarerade återfinns framförallt i inkomstklassen — 5 999 kr. För över hälften av de gifta i denna inkomstklass utgör icke deklarerade inkomster minst 30 %. Bland gifta UF i inkomstklassen 6 000—9 999 kr är det inte mindre än 23 % för vilka icke deklarerade inkomster utgör minst 30 % av den totala inkomsten.

E. Boendeförhållanden, boendetäthet och bostadsstandard

E.1. Ej gifta

E.1.1. Boendeförhållanden. En stor del av de ej gifta bor hos föräldrar, barn eller anhöriga. Speciellt gäller detta de »låga» inkomsttagarna. Bland dessa återfinns även anstaltshushållen. I tab. 35 är de ej gifta uppdelade på boendekategorier.

Av dem som bor hos föräldrar, barn eller annan anhörig hade 65 % under 6 000 kr deklarerad inkomst, medan av dem som har egen nyttjanderätt i hyres-, bostadsrättslägenhet eller tjänstebostad 30 % hade under 6 000 kr deklarerad inkomst.

E.1.2. Trångboddhet. Ytterst få av de ej gifta är trångbodda. Endast 4 % var trångbodda i den meningen att det fanns fler än 2 boende per rum i den lägenhet där Ip bodde. Andelen trångbodda visar ingen skillnad vid en uppdelning efter Ip:s inkomst.

Tab. 35. Ej gifta fördelade på inkomstklasser och boendekategorier (%)

Single persons, by income classes and housing categories (%)

Boendekategorier	Deklarerad inkomst, kr			
	— 1999	2000– 5999	6000 —	Samtliga
Ip bor:				
i hyres-, bostadsrättslägenhet eller tjänstebostad med egen nyttjanderätt	17	19	45	31
i hus som ingår i egen jordbruksfastighet	3	8	5	5
i eget hem eller eget hyreshus	6	6	6	6
hos föräldrar, barn eller annan anhörig	56	51	31	42
hos arbetsgivare eller är inneboende	7	13	11	11
på anstalt eller är bostadslös	12	4	3	5
Samtliga *Total*	100	100	100	100

Tab. 36. Ej gifta fördelade på redovisningsgrupper och sanitär utrustning i den lägenhet, där Ip bor (%). Anstaltshushåll ingår ej

Single persons, by reporting groups and the sanitary equipment of the dwelling unit in which the interviewed person lives (%). Institutional households not included

Sanitär utrustning	Deklarerad inkomst, kr							
	Ej gifta MF				Ej gifta UF			
	— 1 999	2 000– 5 999	6 000 —	Samtliga	— 1 999	2 000– 5 999	6 000 —	Samtliga
Vatten, avlopp, cv., wc, eget el. delat badrum	(6)	(27)	52	37	56	58	59	58
Vatten, avlopp i kombination med cv. eller wc el. båda delarna	(7)	(27)	14	18	23	20	25	24
Endast vatten och avlopp	(32)	(24)	22	24	11	12	9	10
Saknar vatten och/eller avlopp	(55)	(20)	13	20	9	9	7	8
Uppgift saknas	—)	(3)	—	1	1	1	—	0
Samtliga *Total*	(100)	(100)	100	100	100	100	100	100

E.1.3. Bostadsstandard. Bostadens standard har mätts genom frågor angående den *sanitära* utrustningen. Resultaten redovisas i tab. 36.

Ej gifta MF har väsentligt lägre standard än gifta UF. För ej gifta UF är skillnaderna mellan inkomstklasserna obetydlig medan standarden för ej gifta MF är lägre för »låga» inkomsttagare. Dessa bor i stor utsträckning på landsbygden.

E.2. Gifta par

E.2.1. Boendeförhållanden. I tab. 37 har de gifta fördelats på boendekategorier.

Andelen som bor i eget hem eller eget hyreshus är tämligen lika i samtliga inkomstklasser, medan det bland de »låga» inkomsttagarna är betydligt fler som bor i hus som ingår i jordbruksfastighet än bland de »höga» inkomsttagarna.

Tab. 37. Gifta par fördelade på inkomstklasser och boendekategorier (%)

Married couples, by income classes and housing categories (%)

Boendekategorier	Deklarerad inkomst, kr			
	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga
Ip bor:				
i hyres-, bostadsrättslägenhet eller tjänstebostad	32	43	63	58
i hus som ingår i egen jordbruksfastighet	38	28	6	11
i eget hem eller eget hyreshus	26	29	31	30
hos föräldrar, barn, annan anhörig, arbetsgivare eller är inneboende	3	1	1	1
på anstalt eller är bostadslös	0	0	0	0
Samtliga *Total*	100	100	100	100

E.2.2. Trångboddhet. För de gifta paren är andelen trångbodda betydligt större än för ej gifta. De med »låg» inkomst är mera trångbodda än de med »hög» inkomst. Andelen trångbodda av de gifta framgår av tab. 38.

Tab. 38. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna som är trångbodda (fler än två boende per rum i den lägenhet där Ip bor)

Percentage of the married couples in the reporting groups living in overcrowded conditions (more than two persons per room in the dwelling unit occupied by the interviewed person)

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—5 999	9	(20)
6 000—9 999	11	26
10 000—	7	11
Samtliga *Total*	9	13

Andelen trångbodda är speciellt stor för gifta UF med under 10 000 kr deklarerad inkomst.

E.2.3. Bostadsstandard. Den sanitära utrustningen i lägenheterna framgår av tab. 39.

De »låga» inkomsttagarna har avsevärt lägre standard än de »höga» inkomsttagarna. För gifta MF är bostadsstandarden något lägre än för gifta UF.

F. Levnadsnivå

F.1. Ej gifta

F.1.1. Innehav av bil. I tab. 40 har de ej gifta fördelats på bilinnehav.

Andelen som har bil är större för ej gifta MF än för ej gifta UF. Användningen av bilen skiljer sig dock markant för ej gifta MF och ej gifta UF. I tab. 41 har ej gifta bilägare fördelats på bilens användning.

Tab. 39. Gifta par fördelade på redovisningsgrupper och sanitär utrustning i den lägenhet där Ip bor (%). Anstaltshushåll ingår ej

Married persons, by reporting groups and the sanitary equipment of the dwelling unit in which the interviewed person lives (%). Institutional households not included

Sanitär utrustning	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga	— 5 999	6 000— 9 999	10 000 —	Samtliga
Vatten, avlopp, cv., wc, eget el. delat badrum	31	37	75	57	(30)	37	71	67
Vatten, avlopp i kombination med cv. el. wc el. båda delarna	29	26	10	17	(21)	35	19	21
Endast vatten och avlopp	21	25	11	17	(29)	20	5	7
Saknar vatten och/eller avlopp	18	12	4	9	(21)	8	4	5
Samtliga *Total*	100	100	100	100	(100)	100	100	100

Tab. 40. Ej gifta fördelade på redovisningsgrupper och innehav av personbil, ej för yrkesmässig trafik (%)

Single persons, by reporting groups and ownership of a private car not used commercially (%)

Innehav av personbil	Deklarerad inkomst, kr					
	Ej gifta MF			Ej gifta UF		
	— 5 999	6 000 —	Samtliga	— 5 999	6 000 —	Samtliga
Äger bil värd 3 000 kr—[1]	12	32	22	5	21	12
» » » —2 999 kr[1]	5	10	8	2	6	4
Äger del av bil	5	—	2	0	1	1
Äger ej bil	78	58	68	94	72	83
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100

[1] Enligt Ip: s egen uppskattning.

Tab. 41. Ej gifta bilägare fördelade på bilens användning (%)

Single persons owning cars, by use of car (%)

Bilens användning	Ej gifta MF	Ej gifta UF
Hela körsträckan för privat bruk	28	62
Mer än halva körsträckan för privat bruk, dock ej hela körsträckan	50	33
Mer än halva körsträckan i arbete, dock ej hela körsträckan	20	5
Hela körsträckan i arbete	3	—
Samtliga *Total*	100	100

Ej gifta MF använder bilen i arbete i betydligt större utsträckning än ej gifta UF.

F.1.2. Innehav av TV. Även innehav av TV är starkt inkomstbundet. Andelen som ägde TV var i slutet av 1959 för ej gifta 1 %, 3 % respektive 10 % i inkomstklasserna — 1 999 kr, 2 000 — 5 999 kr och 6 000 kr —.

F.1.3. Utgifter under året för varaktiga konsumtionsvaror. I tab. 42 har de ej gifta fördelats på summan av de kontanta utgifterna under år 1959 för varaktiga konsumtionsvaror.

Tab. 42. Andel (%) av de ej gifta i redovisningsgrupperna, som under året kontant erlagt över 500 kr, 1 000 kr resp. 2 000 kr för varaktiga konsumtionsvaror.[1] (Kumulativ fördelning)

Percentage of single persons in the reporting groups who have made cash payments during the year of 500 kronor, 1 000 kronor and 2 000 kronor for durable consumption goods. (Cumulative distribution)

Kontant utgift under året för varaktiga konsumtionsvaror	Deklarerad inkomst, kr							
	Ej gifta MF				Ej gifta UF			
	— 1999	2000–5999	6000 —	Samtliga	— 1999	2000–5999	6000 —	Samtliga *Total*
över 500 kr	(12)	(24)	22	22	5	15	39	24
över 1 000 kr	(9)	(18)	21	18	2	8	28	16
över 2 000 kr	(—)	(7)	12	8	1	6	16	10

[1] Som varaktiga konsumtionsvaror har räknats: eget hem, sommarstuga, bil, motorcykel, scooter, moped, radiogrammofon, skivspelare, bandspelare, TV, dammsugare, symaskin, tvättmaskin, mangel, kylskåp, frysbox, båt, radio, möbler, antikviteter, tavlor och andra konstverk, musikinstrument, golvbonare, stickmaskin, hushållsassistenter och andra elektriska matberedningsmaskiner, cyklar, mattor, kameror, projektorer och annan apparatur för fotografering, filmning, framkallning och kopiering, kikare, smycken av ädla stenar och metaller.

Tab. 43. Gifta par fördelade på redovisningsgrupper och innehav av personbil, ej för yrkesmässig trafik (%)

Married couples by reporting groups and ownership of a private car not used commercially (%)

Innehav av personbil	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga
Äger bil värd 3 000 kr—[1]	16	33	54	42	(5)	24	39	36
» » » —2 999 kr[1]	10	7	11	10	(10)	13	9	9
» del av bil	—	1	—	0	(—)	0	0	0
» ej bil	74	59	33	47	(84)	62	52	54
Uppgift saknas	—	—	2	1	(—)	—	0	0
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100

[1] Enligt Ip:s egen uppskattning.

Betydligt färre av de »låga» inkomsttagarna än av de »höga» inkomsttagarna har haft utgifter för varaktiga konsumtionsvaror som överstiger 500, 1 000 resp. 2 000 kr.

F.2. Gifta par

F.2.1. Innehav av bil. De gifta paren fördelade på bilinnehav presenteras i tab. 43.

Andelen som har bil är större för gifta MF än för gifta UF i samtliga inkomstklasser. De »höga» inkomsttagarna har i större utsträckning än de »låga» inkomsttagarna bilar som är värda över 3 000 kr. Skillnaderna mellan hur MF och UF har använt sina bilar är ännu påtagligare för gifta än för ej gifta, vilket framgår av tab. 44.

Gifta MF använder i större utsträckning än gifta UF sina bilar i arbete. Av gifta MF är det dock inte mindre än 64 % som använder bilen huvudsakligen för privat bruk.

F.2.2. Innehav av TV. Andelen av de gifta som hade TV i slutet av år 1959 framgår av tab. 45.

Tab. 44. Gifta par som äger bil fördelade på bilens användning (%)

Married persons owning car, by use of car (%)

Bilens användning	Gifta MF	Gifta UF
Hela körsträckan för privat bruk	23	73
Mer än halva körsträckan för privat bruk, dock ej hela körsträckan	41	17
Mer än halva körsträckan i arbete, dock ej hela körsträckan	34	8
Hela körsträckan i arbete	2	2
Samtliga *Total*	100	100

Tab. 45. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna som ägde TV i slutet av år 1959

Percentage of the married couples in the reporting groups who owned a television set at the end of 1959

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—5 999	13	(12)
6 000—9 999	20	17
10 000—	31	43
Samtliga *Total*	25	39

Andelen som ägde TV var större för »höga» än för »låga» inkomsttagare. Av gifta MF var det mindre andel som ägde

TV än av gifta UF. Detta gäller dock främst de »höga» inkomsttagarna; av dem med under 10 000 kr inkomst var andelen som hade TV ungefär lika stor för gifta MF som för gifta UF.

Andelen av de gifta som ägde både bil och TV i slutet av 1959 framgår av tab. 46.

Tab. 46. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna som ägde både bil och TV i slutet av år 1959

Percentage of the married couples in the reporting groups who possessed both a car and a television set at the end of 1959

Deklarerad inkomst, kr	Gifta MF	Gifta UF
—5 999	4	(2)
6 000—9 999	14	5
10 000—	21	22
Samtliga *Total*	16	19

19 % av familjerna hade både bil och TV. För »låga» inkomsttagare är andelen som har både bil och TV avsevärt större bland gifta MF än bland gifta UF.

F.2.3. Utgifter under året för varaktiga konsumtionsvaror. Många av de »låga» inkomsttagarna har haft stora utgifter för varaktiga konsumtionsvaror under året. Utgifter över 500 kr, 1 000 kr och 2 000 kr presenteras i tab. 47.

I inkomstklassen 6 000—9 999 kr är andelen av de gifta som köpt varaktiga konsumtionsvaror för över 2 000 kr betydligt mindre för MF än för UF. Av dessa är förhållandevis många unga, och utgifterna kan därför hänföra sig till kostnader i samband med bosättning.

14. Sammanfattning

Enligt den undersökning, som statistiska centralbyrån nu till vissa delar slutfört över personer med låga inkomster, fanns i Sverige 1959 ca 770 000 *ej gifta* personer i åldrarna 17—66 år med lägre deklarerad inkomst än 6 000 kronor. Detta antal är drygt hälften av landets omkring 1,5 miljon ej gifta personer i samma åldrar. I de 770 000 ingår ca 150 000 personer med så låga inkomster, att de inte deklarerat och för den

Tab. 47. Andel (%) av de gifta paren i redovisningsgrupperna som under året kontant erlagt över 500 kr, 1 000 kr resp. 2 000 kr för varaktiga konsumtionsvaror.[1] (Kumulativ fördelning)

Percentage of the married couples in the reporting groups who have made cash payments during the year of 500 kronor, 1 000 kronor and 2 000 kronor for durable consumption goods. (Cumulative distribution)

Kontantutgift under året för varaktiga konsumtionsvaror	Deklarerad inkomst, kr							
	Gifta MF				Gifta UF			
	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga	— 5999	6000– 9999	10000 —	Samtliga *Total*
Över 500 kr	33	33	55	45	(25)	49	59	57
» 1 000 kr	19	23	44	34	(13)	32	44	42
» 2 000 kr	6	8	26	18	(4)	19	27	25

[1] Se not till tab. 42.

skull inte medtagits i den gängse officiella inkomststatistiken.

Undersökningen visar att av de ca 770 000 ej gifta personerna i åldrarna 17—66 år med lägre deklarerad inkomst än 6 000 kronor var det nära 170 000, som idkade studier under året och ca 45 000 som gjorde militärtjänst (arbetade högst 8 hela månader). Av de övriga ca 560 000 ej gifta personerna var det ca 250 000 personer, som under 1959 arbetade heltid hela året. Dessa personer arbetade till större delen inom jord- och skogsbruk, husligt arbete, handel och kontor.

Något mer än 300 000 ej gifta personer i åldrarna 17—66 år med lägre deklarerad inkomst än 6 000 kr återfanns således bland personer, som varken studerade, gjorde militärtjänst eller arbetade heltid under året. Av dessa 300 000 hade knappt hälften förvärvsarbete, som motsvarade heltidssysselsättning 3—11 månader, medan den övriga dryga hälften inte förvärvsarbetade alls eller förvärvsarbetade mindre än 3 månader under året. Omkring 190 000 personer av de 300 000 har uppgivit sjukdom som den huvudsakliga orsaken till frånvaron eller avkortningen av förvärvsarbete — ca 70 % av gruppen med mindre än 3 månaders och ca 40 % av gruppen med 3—11 månaders förvärvsarbete — angav sjukdom som huvudskäl. I övrigt uppgavs de väsentligaste orsakerna till reducerat eller uteblivet förvärvsarbete vara arbetslöshet för drygt 50 000 personer och hushålls- och vårdnadsskäl för ca 40 000 personer.

Flertalet ej gifta personer, som 1959 haft låga deklarerade inkomster i samband med studier och militärtjänst, tillhör åldersgrupperna under 25 år. Även ej gifta personer, som trots heltidsarbete hela året har låga deklarerade inkomster, är i regel unga. Bland personerna med sjukdom som huvudsakligt hinder för förvärvsarbete återfinns främst medelålders och äldre personer.

Drygt en tredjedel av de ca 770 000 ej gifta personerna i åldrarna 17—66 år med lägre deklarerade inkomster än 6 000 kr hade inkomst av undantagsförmån eller periodiskt understöd eller fick bidrag från annan person till försörjningen. Av personer med över 6 000 kr i deklarerad inkomst var det endast 6 %, som hade sådana inkomster. För mer än hälften av de »låga» inkomsttagarna utgjorde inkomster utöver den deklarerade minst 30 % av den totala inkomsten.

Statistiska centralbyråns undersökning visar för de *gifta paren*, där mannen är i åldrarna 17—66 år, en helt annan bild. Omkring 340 000 eller en femtedel av landets drygt 1,6 miljon gifta par i dessa åldrar hade sålunda 1959 en gemensam deklarerad inkomst under 10 000 kr. Bland dessa 340 000 gifta par var det 6 000, där mannen huvudsakligen studerade eller gjorde militärtjänst under året. Drygt hälften eller ca 180 000 gifta par med lägre deklarerad inkomst än 10 000 kr var fall, där mannen arbetade heltid hela året. Männen hade i dessa fall sysselsättning främst inom jord- och skogsbruk, småhantverk och försäljningsarbete.

Av de 340 000 gifta paren med en gemensam deklarerad inkomst under 10 000 kr var det vidare ca 50 000 par, där mannen arbetade mindre än 3 månader av året, och ca 100 000 par, där han arbetade 3—11 månader. I den förstnämnda gruppen uppgavs sjukdom vara huvudorsak för flertalet till avkortat eller uteblivet förvärvsarbete och för den senare gruppen uppgavs sjukdom vara huvudorsak i två fall av tre. Ar-

betslöshet angavs i ca 30 000 fall vara huvudorsak till avkortad arbetstid.

Låga deklarerade inkomster är särskilt vanligt förekommande för äldre gifta par. Sålunda var en fjärdedel av de gifta paren med lägre inkomst än 10 000 sådana par, där mannen var mellan 60 och 66 år. Drygt en tredjedel av alla gifta par med lägre gemensam deklarerad inkomst än 10 000 kr och där mannen är i åldrarna 17—66 år hade sin huvudsakliga inkomst från jordbruksfastighet eller rörelse.

Över 40 % av samtliga gifta par med lägre gemensam deklarerad inkomst än 10 000 kr hade icke-deklarationspliktiga inkomster, som svarade mot lägst en femtedel av totalinkomsten.

De standardmässiga skillnaderna mellan »låga» och »höga» gifta inkomsttagare märker man främst i bostadskvaliteten. Andelen gifta par i åldrarna 17—66 år, som hade bostad med vatten, avlopp, cv, wc och badrum, var således 31 % för par med en gemensam deklarerad inkomst under 6 000 kr mot 37 % för par med 6 000—9 999 kr och 72 % för par med minst 10 000 kr. Skillnaden mellan »låga» och »höga» gifta inkomsttagare är även markant beträffande bilinnehav. Andelen gifta par i åldrarna 17—66 år som hade bil var 22 % för par med under 6 000 kr, 39 % för dem med 6 000—9 999 kr och 51 % för dem med minst 10 000 kronor gemensam deklarerad inkomst.

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. IX

Av byrådirektören TORSTEN SÖDERLIND

Under 1960 har objektiva skördeuppskattningar utförts i ytterligare utökad omfattning. Utvidgningen har skett i enlighet med en plan härför, som statistiska centralbyrån upprättat i samråd med representanter för olika myndigheter och institutioner på jordbrukets område. Utbyggnaden till större skala påbörjades 1957, sedan skördeskadeutredningen föreslagit att de objektiva skördeuppskattningarna borde få en sådan omfattning, att tillfredsställande underlag skulle erhållas för skördeskadeberäkningar. Härför beräknades att skördeuppskattning enligt provytemetod måste göras vid 12 000 brukningsenheter för de viktigaste växtslagen, nämligen höstvete, höstråg, vårvete, korn, havre, potatis och vallhö. Utredningen ansåg vidare att omfattande undersökningar erfordrades för bestämning av spill- och bärgningsförluster. År 1957 företogs skördeuppskattning vid cirka 3 000 gårdar. Efter en successiv ökning med 3 000 provytegårdar under de följande åren fick de objektiva skördeuppskattningarna den planerade fulla omfattningen 1960 eller cirka 12 000 gårdar. Utbyggnaden har skett på följande sätt. År 1957 företogs en allmän utvidgning i samtliga län. Skördeuppskattningarna avsåg då att ge enbart länsmedeltal. Den fortsatta utbyggnaden planerades så att skördeuppskattningarna fick den fullständiga omfattningen i 7 hushållningssällskapsområden 1958, i ytterligare 9 områden 1959 och i samtliga områden 1960. För 10 hushållningssällskapsområden är det nu första året som arbetet utförts i den stora omfattningen.

I denna rapport lämnas en redogörelse för främst huvudundersökningen. Specialundersökningarna av spill- och bärgningsförluster beröres endast i korthet.

Skördeuppskattningsområden

Skördeuppskattningarna har planerats för att i varje hushållningssällskapsområde ge skördeuppgifter för ett antal mindre områden, som benämnts strata. För större delen av landet har liksom tidigare år använts den områdesindelning, som låg till grund för skördeskadeutredningens undersökningar och som upprättats av Jordbrukets utredningsinstitut. I tre län, Stockholms, Uppsala och Kristianstads län, har statistiska centralbyrån med resp. hushållningssällskaps hjälp företagit en ny områdesindelning, som använts för 1960 års skördeuppskattningar. Vid denna nyindelning har antalet strata gjorts lika stort som förut. Strävan efter större homogenitet har emellertid medfört, att områdenas storlek kommit att variera mer än tidigare. Antalet skördeuppskattningsområden uppgår för hela riket till nära 400.

Uttagning av provytegårdar inom strata

Vid bestämningen av antalet provytegårdar inom strata (skördeuppskatt-

ningsområdena) har viss hänsyn tagits till åkerarealen. I mellersta och södra Sverige, där antalet provytegårdar i genomsnitt uppgår till 30 per stratum, har sålunda antalet minskats till 26 i vissa områden med övervägande små brukningsenheter, medan 32 gårdar uttagits i områden med större areal. I norra Sverige har för huvudstratum uttagits 51 gårdar i kuststrata och i Jämtlands silurområde samt 45 i övriga områden.

I mellersta och södra Sverige har provytegårdarna uttagits som primär urvalsenhet, medan i norra Sverige först valts byar. Inom dessa har sedan gårdar uttagits. Urvalet av gårdar (även byar) har gjorts med hjälp av förteckningar, som upprättats stratumvis på grundval av RLF:s jordbruksregister. Uttagningen har skett enligt slumpmässig metod men så att urvalssannolikheten varit proportionell mot gårdarnas storlek efter åkerarealen. För hela landet har nytt urval av gårdar gjorts varje år. Åtskilliga av de största gårdarna har dock blivit uttagna flera år.

Fältarbetet

a) *Organisation och personal.* Liksom tidigare år har hushållningssällskapen anställt personal för fältarbetet. Hos varje sällskap har utsetts en ledare samt anställts ett antal assistenter. I fråga om de senare har man sökt få personal bosatt i olika delar av länet. Därigenom blir reslängd och restid kortare. Vidare är det lättare att hålla kontakt med provytegårdarna. I allmänhet synes det ej ha förelegat större svårigheter att erhålla personal för fältarbetet. Assistenterna har i flertalet fall haft detta arbete som bisyssla. Utbildning och övning av ny personal har skett under ledning av personal från statistiska centralbyrån och hushållningssällskapen.

b) *Fältarbetets teknik.* I tidigare redogörelser för de objektiva skördeuppskattningarna har lämnats fullständiga redogörelser för fältarbetets teknik (se Statistisk Tidskrift 1960: 3). I huvudsak har tekniken varit lika som närmast föregående år. Beträffande potatis har dock vissa ändringar vidtagits under 1960. Provytornas storlek har utökats från 2 till 4 meters längd. En fullständigare kvalitetssortering än tidigare har tillämpats. Vid provtagningen har av den på provytorna uppvägda totala skörden frånsorterats och vägts dels skadad potatis, dels små och stora knölar (under 35 resp. över 70 mm). Beträffande skadad potatis har fastställts, att som sådan skall räknas knölar av alla storlekar, som har grönfärgning på minst 10 % av ytan eller har synliga angrepp av röta (blötröta, brunröta o.dyl.). För storlekssorteringen har använts ett särskilt såll. Upptagningsskadad potatis har ej frånsorterats vid provtagningen. Vid skörd av provytorna uppstår ej dylika skador i den omfattning som sker vid jordbrukarnas skörd. Däremot har för varje provytegård inhämtats uppgift om upptagningsmetod. Med ledning därav och av uppgifter om skadorna vid olika metoder, erhållna från särskilda undersökningar, har frånsortering även gjorts för skador, som uppstått vid jordbrukarnas upptagning. Här nämnda kvalitetssorteringar gäller matpotatis. För foderpotatis har frånsortering utförts endast beträffande rötskador. Genom att mer detaljerade bestämmelser föreskrivits för kvalitetssorteringen kan man få mer likformig behandling i skilda delar av landet. I de sydligaste länen har i år företagits separata uppskattningar för mat- resp. fabrikspotatis.

Beträffande tröskningen av spannmålsproven har i år gjorts försök att centralisera denna för ett antal län. Sålunda har en tröskningsstation organiserats i Kristianstad för Kristianstads, Hallands och Kronobergs län och en station i Uppsala för Uppsala, Södermanlands, Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs län. Genom en centralisering av tröskningen till ett fåtal stationer blir det möjligt att anskaffa bättre lokaler och anordningar samt effektivare utrustning. Vidare erhålles härigenom en mera likformig tröskning. Vid tröskningen uppstår ett mindre spill, som kan variera något beroende av hur tröskningen utföres.

Bearbetning

a) *Kontroll av materialet.* Ett omfattande uppgiftsmaterial insamlas vid fältarbetet för de objektiva skördeuppskattningarna. Sålunda inhämtas uppgifter om arealer, olika data om skörden på provytorna och vattenhalter samt uppgifter om tidpunkt för skörd, skördemetoder, bortfall och orsaker därtill. Vidare redovisas arbetstid och reslängd för arbetet. Samtliga uppgifter insändes till centralbyrån, där kontroll göres i olika avseenden, innan stansning och räknearbete påbörjas. Granskning och kontroller utföres vidare som mellanled under räkneoperationerna, som göres maskinellt.

b) *Skattningsmetoder.* Skattningar av hektarskörd och medelfel har utförts för varje stratum. Genom sammanvägning har man sedan fått skattningar för större områden. Liksom tidigare har hektarskörden erhållits som kvoten mellan skattad totalskörd och areal. Redogörelse för skattningsmetoderna har lämnats i Statistisk Tidskrift 1958: 3, vartill hänvisas.

På grund av de ogynnsamma bärgningsförhållandena under hösten 1960 blev vissa arealer ej bärgade. Detta medförde en stark ökning av variationen i skörden på olika gårdar och fält, vilket innebar risk för försämrad säkerhet i skördeuppskattningen. I de län, där man befarade större skador, nämligen Stockholms, Uppsala, Södermanlands län, Kalmar läns norra del, samt Örebro och Västmanlands län, verkställdes en inventering av obärgad areal på dels samtliga provytegårdar, dels ett tilläggsurval. Med ledning därav skattades obärgad areal för strata inom de undersökta länen.

Dessa uppgifter om obärgad areal utnyttjades för skattningarna av biologisk skörd för spannmål och potatis i nämnda län. Samtliga obärgade provytefält uteslöts, så att man först fick en skattning av skörden på bärgad areal. Den därvid erhållna skörden reducerades sedan med ledning av uppgifterna om obärgad areal inom resp. stratum. För ovannämnda län är de här redovisade medelfelen för spannmål och potatis därför grundade på skördevariationerna för bärgad areal. Förfarandet kan antas ha medfört någon underskattning av medelfelen i ovan nämnda län.

Specialundersökningar

De särskilda undersökningar, som 1960 utförts för bestämning av spill- och bärgningsförluster, har huvudsakligen gällt slåttervall och spannmål. Det spill, som uppstår vid skörd av potatis genom att en del blir kvar i jorden, bestämmes genom efterskörd på potatisfälten efter jordbrukarens skörd. I mindre omfattning har gjorts undersökningar av

förlusterna för potatis vid olika upptagningsmetoder. Syftemålet med dessa undersökningar av spill- och bärgningsförluster är att erhålla korrektionsfaktorer, som gör det möjligt att med utgångspunkt från den enligt provytorna skattade skörden bestämma den av jordbrukaren tillvaratagna skörden. De skattningar av skörden, som grundas på provyteskördarna, motsvarar i huvudsak den biologiska skörden. Undersökningar har dock visat, att det vid tröskningen av provyteskördarna uppstår ett mindre spill.

För att beräkna skillnaden mellan den enligt provytorna skattade biologiska skörden och den faktiskt bärgade skörden, erfordras säkra beräkningar av dessa två slag av skördeuppgifter för såväl hö som spannmål. Vid undersökningarna har i första hand eftersträvats en bestämning av denna skillnad. För spannmål beror skillnaden mellan biologisk och bärgad skörd huvudsakligen av spill. Beträffande hö förklaras skillnaden främst av olika sätt för torkning av provyteskörd och jordbrukarens skörd, olika stubbhöjd och olika tidpunkt för skörd.

Specialundersökningar har koncentrerats till särskilt uttagna undersökningsområden, som omfattat ett till två strata. Under 1960 har sådana områden uttagits i de flesta hushållningssällskapsområden. I första hand har man eftersträvat att samtliga 18 produktionsområden i landet skulle vara representerade. Med hänsyn till det omfattande fältarbetet för dessa undersökningar och vikten av kontroll därav har man koncentrerat undersökningarna till särskilda områden. Det kan eljest i andra avseenden anses vara lämpligt att dessa undersökningar sprides ut över större områden.

Resultat

Antal undersökta brukningsenheter och förekomst av grödor samt bortfall av brukningsenheter och provytor. I *tab. A* redovisas för hushållningssällskapsområden och hela riket antalet uttagna brukningsenheter samt det antal som fallit bort. De senare har fördelats

Tab. A. Antal uttagna brukningsenheter (BE) och antal, som fallit bort vid de objektiva skördeuppskattningarna 1960
Farms selected and farms not used, by county

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal uttagna BE *Farms selected*	Bortfall av BE *Non response* Undersökning ej tillåten på BE *Harvesting not allowed*	Åkerarealen nedlagd till skog, uppdelad på flera brukare och andra orsaker *Wood planted etc.*
Stockholms län	416	3	8
Uppsala »	320	6	7
Södermanlands »	352	3	3
Östergötlands »	576	7	—
Jönköpings »	580	6	10
Kronobergs »	496	6	6
Kalmar läns norra del	186	3	—
» » södra »	400	3	—
Gotlands län	256	—	1
Blekinge »	320	3	6
Kristianstads »	780	2	11
Malmöhus »	750	13	9
Hallands »	466	11	6
Göteborgs och Bohus »	477	20	9
Älvsborgs läns norra del	516	11	9
» » södra »	417	5	4
Skaraborgs län	870	4	6
Värmlands »	802	24	50
Örebro »	540	—	19
Västmanlands »	328	3	1
Kopparbergs »	474	24	39
Gävleborgs »	351	10	21
Västernorrlands »	369	1	27
Jämtlands »	231	—	1
Västerbottens »	387	1	8
Norrbottens »	309	7	10
Hela riket	11 969	176	[1]271

[1] Här ingår ej 99 BE som saknat undersökta grödor. Dessa har i flertalet fall endast haft betesvall.

på fall, där jordbrukaren vägrat undersökning och fall där bortfall uppstått av annan orsak, i allmänhet genom nedläggning eller uppsplittring av åkerarealen. För hela riket har 176 brukningsenheter fallit bort på grund av jordbrukarens vägran. I 271 fall har bortfall uppstått på grund av annan orsak. Dessutom har på 99 av de uttagna brukningsenheterna hela åkerarealen använts till bete eller odling av andra grödor än de 7, som undersökningen omfattat. Dessa har ej betraktats som bortfall.

Bortfallets relativa storlek 1960 har i följande tablå sammanställts med motsvarande tal för åren 1959—1957.

Bortfall av brukningsenheter i % av antalet uttagna

Undersökning ej tillåten				Nedläggning			
1960	1959	1958	1957	1960	1959	1958	1957
1,5	1,3	1,3	0,7	2,3	2,3	1,3	1,2

Det relativa antalet fall, där jordbrukaren vägrat undersökning har ökat något i jämförelse med tidigare år. Det övriga bortfallet har haft samma omfattning som 1959, men ligger högre än åren 1957 och 1958.

Förekomsten av ifrågavarande grödor på de undersökta brukningsenheterna framgår av *tab. 1*, där för varje hushållningssällskap och hela riket anges antalet brukningsenheter med respektive grödor.

Av samtliga undersökta brukningsenheter i hela riket hade 40 % odling av höstvete, 32 % av höstråg, 30 % av vårvete, 55 % av korn, 68 % av havre, 66 % av potatis och 94 % av slåttervall. Mellan olika hushållningssällskapsområden föreligger stora skillnader, vilket särskilt gäller spannmål. Slåttervall förekom mest allmänt, nämligen på lägst 81 % av provytegårdarna (Malmöhus län) och i vissa län på nästan samtliga. Beträffande potatis har mycket obetydliga arealer samt odling i trädgård uteslutits, varför de redovisade talen ej motsvarar all odling. Det bör vidare observeras, att det här angivna relativa antalet brukningsenheter med odling av ifrågavarande grödor ej ger uttryck för förhållandena inom jordbruket i dess helhet. Urvalet av brukningsenheter har nämligen ej lika sammansättning som hela populationen i fråga om fördelningen på skilda storleksgrupper. Vidare har hushållningssällskapsområdena varit olika starkt representerade i urvalet med hänsyn till åkerarealen.

Förutom bortfall av uttagna provytegårdar uppstår i vissa fall även bortfall av fält, där provytor utlagts. I genomsnitt för hela riket har detta slag av bortfall varit störst för vårvete och potatis, 2,9 resp. 2,8 %, och lägst för höstråg och slåttervall, 1,2 %. I allmänhet förklaras bortfall av provtagning av att vederbörande jordbrukare skördat fältet tidigare än beräknat och ej meddelat detta till provtagaren. I följande tablå har för hela riket det relativa antalet fält, där provtagning fallit bort 1960, sammanställts med motsvarande antal åren 1959—1957.

Relativa antalet fält, där provtagning fallit bort

	1960	1959	1958	1957
	%	%	%	%
Höstvete	1,7	1,8	2,7	0,8
Höstråg	1,2	1,5	2,2	0,7
Vårvete	2,8	2,6	2,7	1,6
Korn	1,5	1,6	1,9	1,5
Havre	1,7	2,0	2,5	1,7
Potatis (mat)	2,9	2,6	3,4	1,0
Slåttervall	1,2	1,6	1,4	1,0

För flertalet grödor har bortfallet kunnat nedbringas något i jämförelse med 1959.

Skattad skörd per hektar med dess medelfel. I tab. 2 redovisas för hushållningssällskapsområden och hela riket den på grundval av provytorna skattade s. k. biologiska skörden per hektar och dess medelfel. För bedömning av säkerheten i skattningarna redovisas förutom medelfelet för varje gröda även det antal brukningsenheter, för vilka skördeuppgift erhållits och använts vid bearbetningen.

Den biologiska skörden avser den på fälten befintliga totala skörden före bärgningen. Vid provtagningen tillses, att all skörd bärgas på provytorna. Det kan dock ej undvikas, att mindre spill uppstår vid transport av proven och vid tröskningen av dessa, varför den fullständiga biologiska skörden ej erhålles. För potatis erhålles dock biologisk skörd.

Beträffande de fem spannmålsgrödorna avses skörd med 16,5 % vattenhalt. Omräkning till gemensam vattenhalt har skett för varje fält före skattningarna. Variansberäkningarna grundar sig därför på skörd med lika vattenhalt. För slåttervall däremot är de i tab. 2 angivna hektarskördarna ej vattenhaltskorrigerade utan avser den vattenhalt, som höproven i genomsnitt hade vid vägningen. Varianserna för slåttervall inkluderar därför bidrag från variationer i vattenhalt. Då vattenhalten för skörden på slåttervall bestämts endast för var fjärde gård, har omräkning till gemensam vattenhalt gjorts endast för områdesmedeltal.

Den här redovisade skörden för slåttervall avser första skörden inklusive skörd till ensilage. Den skattade avkastningen på slåttervall torde dock ganska väl motsvara hela höskörden. Enligt undersökningar av återväxtens tillvaratagande användes nämligen endast obetydlig del av återväxten till höberedning.

I fråga om potatis har verkställts tre skattningar av biologisk hektarskörd och dess medelfel, nämligen 1) total biologisk skörd, 2) skörd efter reducering för stora, små och skadade knölar och 3) skörd efter ytterligare reducering för mekaniska skador.

Precisionen i den skattade biologiska hektarskörden framgår av de angivna medelfelen. För hela riket är medelfelet hos den skattade hektarskörden lågt, mellan 0,4 och 1,0 %. Det är lägst för havre och högst för vårvete och potatis. Medelfelen för de olika hushållningssällskapsområdena växlar något, men endast i enstaka fall föreligger större avvikelser, vilket i regel gäller skattningar grundade på ett fåtal prov. Detta framgår i tabellerna av det där angivna antalet brukningsenheter med skördeuppgift.

Skattad hektarskörd med dess medelfel för strata. Skattningar av hektarskörd och dess medelfel har verkställts för samtliga strata i hela landet. Av utrymmesskäl har resultaten av dessa skattningar ej medtagits här. Tabeller har emellertid uppgjorts med uppgifter för samtliga strata. De kan erhållas från centralbyråns jordbruksstatistiska avdelning.

Reducering för spill m. m. och jämförelse med hushållningsgillenas uppskattning. Spannmål. Såsom tidigare nämnts har särskilda undersökningar företagits för bestämning av spillet, som här definieras som skillnaden mellan den enligt provytorna skattade biologiska skörden och den av jordbrukarna bärgade. De särskilda undersökningarna av spillet 1960 har haft större omfattning än tidigare. En mera regional beräkning av spillet har därför ansetts möjlig. Med ledning av resultaten av spillundersök-

ningarna i olika naturliga områden har spillet beräknats för varje län. Nu föreliggande spillberäkningar är emellertid preliminära, beroende på att skördeuppgifter ännu ej blivit tillgängliga för samtliga undersökta brukningsenheter. Följande sammanställning visar det för hela riket preliminärt beräknade spillet 1960 i jämförelse med det skattade spillet 1959 och 1958. Det anges i procent av provyteskörden.

	1960	1959	1958
	%	%	%
Höstvete	9	6,9	2,9
Höstråg	11	4,9	6,1
Vårvete	7	8,0	3,7
Korn	9	6,1	6,1
Havre	10	11,2	6,6

För höstvete, höstråg och korn konstateras betydligt högre spill 1960 än de två föregående åren. Beträffande vårvete och havre är spillet något mindre än 1959. Det jämförelsevis höga spillet för vårvete och havre 1959 sammanhängde troligen med att dessa grödor drabbades hårdare av torkan än övriga spannmålsgrödor. Med hänsyn till de ovanligt svåra bärgningsförhållandena 1960 kunde ännu högre spill förväntas. De förluster, som uppstått på grund av att vissa arealer ej kunnat bärgas, har emellertid ej ökat spillet, då de beaktats vid skattningen av den biologiska skörden. Mellan olika delar av landet föreligger dock ganska stora skillnader. I de mest regnskadade områdena har erhållits betydligt större spill än de här för hela riket angivna talen.

Det bör emellertid beaktas, att de här angivna spillprocenttalen 1960 är preliminära och att de slutgiltiga beräkningarna kan innebära en ökning av dessa. De nu föreliggande spillprocenttalen för 1960 har här använts för nedräkning av den biologiska skörden (provyteskörden) till att avse bärgad skörd.

Den sålunda skattade tillvaratagna skörden har i *tab. 3* sammanställts med de på grundval av hushållningsgillenas uppskattningar beräknade hektarskördarna. Vid jämförelse med de på grundval av subjektiva skördeuppskattningar beräknade hektarskördarna för spannmål konstateras liksom tidigare år i allmänhet högre skörd enligt den objektiva uppskattningen. I följande tablå redovisas för de fem spannmålsgrödorna skillnaden mellan objektivt och subjektivt uppskattad skörd per hektar för hela riket. Skillnaden har beräknats i % av den subjektiva uppskattningen. För jämförelse har även medtagits motsvarande tal 1959 och 1958, sedan spillreducering där gjorts med de definitiva spillprocenttalen.

Skillnad mellan objektivt och subjektivt uppskattad skörd per hektar 1960, i jämförelse med åren 1959 och 1958, hela riket

	1960	1959	1958
	%	%	%
Höstvete	18,0	18,3	19,0
Höstråg	11,7	11,8	16,6
Vårvete	14,5	19,4	16,1
Korn	6,1	7,1	7,1
Havre	24,6	19,0	23,2

Liksom tidigare år är differensen mellan de båda uppskattningarna lägst för korn. För höstvete, höstråg och korn är skillnaden av ungefär samma storlek som 1959, medan den minskat betydligt för vårvete och ökat för havre.

Differensen mellan de två uppskattningarna varierar mellan olika hushållningssällskapsområden. I allmänhet torde detta bero av växlande säkerhet i de subjektiva uppskattningarna. För de områden och grödor, där endast ett fåtal provskördade fält legat till grund för

de objektiva skattningarna, kan även dessa vara osäkra.

Slåttervall. För slåttervall har en förenklad metod använts för omräkning av provyteskörden till konstant vattenhalt. Endast för var fjärde provytegård har vattenhalten bestämts hos det torkade höprovet. På grundval därav har den genomsnittliga vattenhalten för samtliga höprov skattats inom resp. hushållningssällskapsområde. Den sålunda bestämda vattenhalten har använts för omräkning av hektarskörden till 16,5 % vattenhalt för samtliga strata inom resp. område.

För att erhålla en skattning av bärgad skörd på slåttervall har företagits vissa korrigeringar av den biologiska skörden. Av specialundersökningarna 1960 har framgått att den bärgade skörden understigit den enligt provytorna skattade, nämligen med 12,8 % för riket i dess helhet. Mellan olika län föreligger dock rätt stora variationer.

På grund av de ogynnsamma bärgningsförhållandena 1960 har bärgningsförlusterna i vissa delar av landet varit ovanligt stora. Sålunda har kassering av hö förekommit. I fråga om slåttervall har obärgad areal ej beaktats vid skattningen av biologisk skörd såsom skett för övriga grödor. Förluster på grund av att skörden ej kunnat bärgas har inkluderats i bärgningsförlusterna för vallhö. Dessa har därför blivit stora i de områden, där obärgad areal förekommit i större omfattning, såsom i Gotlands och Jämtlands län. De erhållna korrigeringstalen i dessa län torde emellertid vara förhållandevis osäkra, då förekomsten av obärgad areal på specialgårdarna ej med säkerhet motsvarar den för hela länet.

Korrigeringsfaktorer för omräkningen av provyteskörd till att avse bärgad skörd har i första hand beräknats för större naturliga jordbruksområden och hushållningssällskapsområden. En viss lokal justering därav har emellertid kunnat göras med ledning av den för varje stratum bestämda skillnaden i skördetidpunkt samt resultaten av tillväxtundersökningarna.

Såsom framgår av tab. 3 är den objektivt uppskattade tillvaratagna skörden per hektar på slåttervall 1960 endast 1 % högre än den subjektiva uppskattningen i fråga om riksmedeltalet. Motsvarande avvikelse 1959 och 1958 var 24 resp. 12 %. Skillnaden mellan de två uppskattningarna är således liten för 1960 i motsats till närmast föregående år. Detta torde sammanhänga med växtlighetens olika karaktär under regnåret 1960 och torkåret 1959, vilket synes ha påverkat den okulära bedömningen.

Potatis. a) matpotatis. Vid de objektiva skördeuppskattningarna för tidigare år har potatis betraktats som en gröda. Sålunda har endast ett fält av potatis uttagits. I sju hushållningssällskapsområden i södra Götaland har under 1960 mat- och fabrikspotatis behandlats som separata grödor. För gårdar med båda slagen av potatis har där sålunda uttagits två provytefält. För övriga län har uppskattningen liksom tidigare gällt potatis oavsett sorten. Då odlingen av fabrikspotatis huvudsakligen förekommer i de sydligaste hushållningssällskapsområdena, kan uppskattningen för övriga områden anses gälla matpotatis. Endast enstaka fält av fabrikspotatis ingår där i uppskattningen. Som förut nämnts har beträffande den biologiska skörden av potatis verkställts skattningar av dels total skörd, dels skörd efter reducering för stora, små och skadade knölar och dels skörd efter ytterligare reducering för mekaniska skador (upptagningsskador). De två första skattningarna har grun-

dats på de vägningar, som utförts på fältet. Den för 1960 gjorda frånsorteringen av stora knölar har ej tillämpats tidigare.

Reduceringen för mekaniska skador har ej kunnat grundas på skörden från provytorna. För att få kännedom om dessa skador har därför utförts särskilda undersökningar, vilka dock haft mindre omfattning. De utfördes sålunda endast i ett fåtal län, nämligen i Södermanlands, Kronobergs, Kristianstads, Hallands och Norrbottens län. Då de mekaniska skadorna är beroende av upptagningssättet har de beräknats för olika upptagningsmetoder.

Vid provtagningen har inhämtats uppgift om upptagningsmetod. Med ledning därav samt fastställda skador vid olika skördesätt har för varje provytefält med potatis företagits en reducering av den, efter frånsortering av stora, små och på annat sätt skadade knölar, erhållna skörden.

Vid jordbrukarens skörd av potatis uppstår även ett spill, nämligen i jorden kvarlämnad kvantitet. Genom efterundersökningar på var tredje eller fjärde gård av det skördade potatisfältet (efterskörd på tre provytor) har för varje hushållningssällskapsområde verkställts en skattning av kvantiteten kvarlämnad potatis per hektar. Resultaten därav redovisas i *tab. 4*. I medeltal för hela riket har 2 200 kg per hektar eller 9,5 % av den totala biologiska skörden lämnats kvar på fälten vid jordbrukarnas skörd av potatis 1960. Motsvarande tal föregående år var 1 450 kg och 7,4 %. Ökningen förklaras av de svåra bärgningsförhållandena 1960. Under torkåret 1959 var dessutom spillet för potatis lägre än normalt. Det här för 1960 redovisade spillet hänför sig till bärgad areal. De förluster, som uppstått på grund av att vissa arealer ej kunnat bärgats, har medtagits vid skattningen av biologisk skörd och har därför ej påverkat spillet. Mellan olika områden föreligger rätt stora skillnader. I östra Svealand konstateras mycket stort spill, medan norra delen av Norrland företer låga spilltal. Bärgningsförlusterna för potatis påverkas emellertid även av upptagningsmetoderna. Det bör vidare beaktas att efterskörden i vissa län utförts vid ett jämförelsevis lågt antal gårdar och att säkerheten i de olika länssiffrorna varierar. Vid efterskörden har, liksom vid första provtagningen, ej blott den totala

Skörd per hektar av potatis, hela riket

	1960, kg	1959, kg	1958, kg	1957 kg
Objektiv uppskattning				
Total skörd	20 980	18 210	18 610	19 920
Efter reducering för stora, små och skadade knölar	16 630	[1] 15 730	[1] 16 010	[1] 16 770
Efter ytterligare reducering för mekaniska skador	15 430	14 750	[2] 15 020	[2] 15 730
Subjektiv uppskattning	14 110	11 880	12 260	12 560
Skillnaden mellan de två uppskattningarna i % av den subjektiva:				
a) i förhållande till totalskörd	48,7	53,3	51,8	58,6
b) i förhållande till reducerad skörd	9,4	24,2	22,5	25,2

[1] Reducering för stora knölar gjordes ej åren 1957—1959. För att erhålla bättre jämförbarhet har här gjorts en reducering för dessa år med ledning av andelen frånsorterade stora knölar 1960, som för hela riket utgjorde 3,1 % av totala skörden. Denna korrigering är dock approximativ, då andelen stora knölar torde variera mellan olika år.

[2] För åren 1957 och 1958, då reducering för mekaniska skador ej utfördes, har motsvarande reducering beräknats med ledning av relationerna 1959.

Tab. B. Skattad biologisk och bärgad skörd per hektar för fabrikspotatis
Potatoes for factory production: estimated biological and actual yield per hectare

Undersökta hushållningssällskapsområden	Antal BE med skördeuppgift	Total biologisk skörd per hektar, kg	Medelfel *Standard deviation*, %	I jorden kvarlämnad kvantitet per hektar, kg	Bärgad skörd per hektar	
					Totalt *Total*, kg	Efter reducering för rötskador, kg
Kronobergs län	127	26 350	2,9	1 640	24 710	23 140
Kalmar läns norra del	—	—	—	—	—	—
» » södra »	27	24 790	6,6	2 420	22 370	21 400
Gotlands län	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	204	25 540	3,1	2 000	23 540	23 430
Kristianstads »	361	26 500	2,6	2 610	23 890	23 160
Malmöhus »	121	26 240	3,4	2 890	23 350	22 820
Hallands »	45	26 650	4,6	2 620	24 030	22 370

kvantiteten på provytan bestämts utan även skörden efter reducering för stora, små och skadade knölar.

Den enligt objektiv metod uppskattade skörden av potatis överstiger hushållningsgillenas uppskattning. För hela riket uppgår skillnaden till nära 49 % beträffande den totala skörden och över 9 % i fråga om skörden efter reducering för stora, små och skadade knölar (mekaniska skador inberäknade).

För jämförelse redovisas i följande sammanställning för åren 1960—1957 den skattade skörden per hektar i hela riket enligt objektiv resp. subjektiv metod.

För samtliga angivna år konstateras stor skillnad mellan de två uppskattningarna i fråga om den totala skörden. Jämförelsen med den reducerade skörden visar mindre differens för 1960 än tidigare, vilket torde förklaras av dels skärpta sorteringsbestämmelser, dels större skador än tidigare år.

b) *Fabrikspotatis.* I fråga om fabrikspotatis har tillämpats en något avvikande sortering. Sålunda har vid provtagningen endast gjorts frånsortering för rötskadade knölar. Vidare har reducering för mekaniska skador ej skett. Den skattade skörden av fabrikspotatis redovisas i *tab. B.* För jämförelse har vidare i följande tablå sammanställts skörden per hektar av mat- resp. fabrikspotatis i de hushållningssällskapsområden, där separat uppskattning förekommit. Med undantag för Malmöhus län konstateras högre skörd för fabrikspotatis. Den sam-

Hushållningssällskapsområden	Skattad total skörd per hektar, kg			
	Biologisk skörd		Bärgad skörd	
	Matp.	Fabriksp.	Matp.	Fabriksp.
Kronobergs län	23 760	26 350	21 480	24 710
Kalmar läns norra del	21 110	—	19 300	—
» » södra »	19 770	24 790	17 350	22 370
Gotlands »	20 250	—	18 870	—
Blekinge »	24 080	25 540	21 940	23 540
Kristianstads »	23 770	26 500	21 800	23 890
Malmöhus »	27 430	26 240	24 680	23 350
Hallands »	24 980	26 650	22 360	24 030

manlagda arealen fabrikspotatis för dessa har uppskattats till 22 900 hektar, varav 21 100 hektar faller på Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län. För Kalmar läns norra del och Gotlands län redovisas endast matpotatis. Eventuell odling av fabrikspotatis i dessa områden torde därför vara obetydlig.

Använd tid samt reslängd för de objektiva skördeuppskattningarna 1960

Arbetsmoment	Tid och resor hela riket
Förarbete (utläggning av provytor)	
Tid	
Antal timmar	46 400
Tid per uttagen BE, timmar	3,9
Reslängd	
Totalt, km	358 310
Per uttagen BE, km	29,9
Provtagning	
Tid	
Antal timmar	65 830
Tid per uttagen BE, timmar	5,5
Reslängd	
Totalt, km	839 030
Per uttagen BE, km	70,1
Tröskning	
Tid	
Antal timmar	7 740
Tid per uttagen BE, timmar	0,6
Reslängd	
Totalt, km	17 670
Per uttagen BE, km	1,5

Arbetstid och reslängd för fältarbetet. Med ledning av de uppgifter om arbetstid och reslängd, som samtliga deltagare i fältarbetet för huvudundersökningen varje dag redovisat på arbetsprotokoll, har gjorts en sammanräkning av den totala arbetstiden och reslängden för samtliga hushållningssällskapsområden. I tablån ovan redovisas för hela riket den sammanlagda arbetstiden och reslängden för förarbete (utläggning av provytor), provtagning resp. tröskning. Uppgifterna omfattar ej arbetstid och resor för specialundersökningarna utan avser enbart fältarbetet för huvudundersökningen. Vidare ingår ej expeditionstid, vilken beträffande ledarpersonal, som endast i mindre utsträckning deltagit i fältarbetet, utgör stor del av arbetstiden. För ledarna har medtagits huvudsakligen tid och resor, som avsett egentligt fältarbete (utläggning, provtagning, tröskning och mätningar).

Sammanlagt användes för förarbetet 46 400 timmar. Den genomsnittliga tiden per uttagen brukningsenhet utgjorde 3,9 timmar.

För provtagningen användes totalt 65 830 timmar. Per uttagen brukningsenhet krävde provtagningen 5,5 timmar. Den sammanlagda tiden för tröskning uppgick till 7 740 timmar eller 0,6 timmar per brukningsenhet.

Den totala reslängden för fältarbetet utgjorde 1 215 010 km varav 358 310 km för förarbetet, 839 030 km för provtagningen och 17 670 km för tröskningen, vilket för hela fältarbetet motsvarade 101,5 km och för de tre arbetsmomenten utgjorde resp. 29,9, 70,1 och 1,5 km per uttagen brukningsenhet.

I nedanstående tablå har medeltal av tid och resor per uttagen brukningsenhet under 1960 sammanställts med motsvarande tal för åren 1959—1957.

	Förarbete	Provtagning	Tröskning
Tid, timmar			
1960	3,9	5,5	0,6
1959	3,9	5,8	0,7
1958	3,8	6,2	0,8
1957	4,0	6,4	0,8
Reslängd, km			
1960	29,9	70,1	1,5
1959	30,9	75,9	1,6
1958	32,2	81.3	2,8
1957	36,2	92,2	2,9

I fråga om förarbetet konstateras endast mindre avvikelser från medeltalen för närmast föregående år. För provtagningen har en fortsatt reducering skett av såväl arbetstid som reslängd. Genom utökningen av antalet provytegårdar

minskas avståndet mellan dessa, vilket påverkar provtagningen mera än utläggningsarbetet. Provtagningen kräver nämligen flera besök och vidare kan resorna då ej planeras på ett lika ekonomiskt sätt, som är möjligt vid utläggningen av provytor. För tröskningen har en obetydlig minskning av tid och resor skett.

Tab. 1. Antal undersökta brukningsenheter (BE) och antal befintliga fält (grödor)

Farms visited (BE), by county; fields selected

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal undersökta BE	Därav med *Of which*													
		höstvete *winter wheat*		höstråg *winter rye*		vårvete *spring wheat*		korn *barley*		havre *oats*		matpotatis[1] *potatoes*		slåttervall *tame hay*	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Stockholms län.....	405	329	81,2	74	18,3	216	53,3	226	55,8	267	65,9	294	72,6	361	89,1
Uppsala »	307	241	78,5	49	16,0	162	52,8	214	69,7	206	67,1	196	63,8	267	87,0
Södermanlands »	346	309	89,3	99	28,6	102	29,5	207	59,8	320	92,5	188	54,3	321	92,8
Östergötlands »	569	443	77,9	286	50,3	162	28,5	294	51,7	450	79,1	348	61,2	506	88,9
Jönköpings »	564	146	25,9	186	33,0	249	44,1	165	29,3	488	86,5	506	89,7	553	98,0
Kronobergs »	484	71	14,7	179	37,0	158	32,6	136	28,1	417	86,2	385	79,5	480	99,2
Kalmar läns norra del.....	183	99	54,1	101	55,2	97	53,0	61	33,3	161	88,0	164	89,6	179	97,8
» » södra »	397	227	57,2	254	64,0	130	32,7	251	63,2	213	53,7	355	89,4	383	96,5
Gotlands län.....	255	225	88,2	162	63,5	35	13,7	237	92,9	43	16,9	163	63,9	244	95,7
Blekinge »	311	109	35,0	186	59,8	75	24,1	162	52,1	169	54,3	203	65,3	288	92,6
Kristianstads »	767	165	21,5	348	45,4	200	26,1	426	55,5	287	37,4	369	48,1	707	92,2
Malmöhus »	728	340	46,7	290	39,8	311	42,7	509	69,9	268	36,8	232	31,9	593	81,5
Hallands	449	62	13,8	228	50,8	181	40,3	298	66,4	359	80,0	308	68,6	427	95,1
Göteborgs och Bohus »	448	149	33,3	126	28,1	285	63,6	170	37,9	366	81,7	363	81,0	419	93,5
Älvsborgs läns norra del.....	496	180	36,3	159	32,1	191	38,5	246	49,6	454	91,5	335	67,5	470	94,8
» » södra »	408	46	11,3	102	25,0	189	46,3	180	44,1	378	92,6	360	88,2	402	98,5
Skaraborgs län.....	860	557	64,8	440	51,2	123	14,3	501	58,3	820	95,3	427	49,7	800	93,0
Värmlands »	728	273	37,5	93	12,8	176	24,2	250	34,3	606	83,2	575	79,0	708	97,3
Örebro »	521	251	48,2	157	30,1	145	27,8	348	66,8	478	91,7	343	65,8	458	87,9
Västmanlands »	324	206	63,6	33	10,2	162	50,0	216	66,7	288	88,9	127	39,2	286	88,3
Kopparbergs »	411	131	31,9	91	22,1	25	6,1	290	70,6	324	78,8	228	55,5	386	93,9
Gävleborgs »	320	46	14,4	11	3,4	61	19,1	216	67,5	257	80,3	239	74,7	309	96,6
Västernorrlands »	341	2	0,6	2	0,6	4	1,2	250	73,3	124	36,4	257	75,4	339	99,4
Jämtlands »	230	1	0,4	1	0,4	6	2,6	145	63,0	46	20,0	162	70,4	227	98,7
Västerbottens »	378	—	—	—	—	1	0,3	238	63,0	14	3,7	288	76,2	375	99,2
Norrbottens »	292	—	—	—	—	—	—	130	44,5	14	4,8	193	66,1	287	98,3
Hela riket *Sweden*	11 522	4 608	40,0	3 657	31,7	3 446	29,9	6 366	55,3	7 817	67,8	7 608	66,0	10 775	93,5

[1] För vissa län ingår enstaka fält av fabrikspotatis. *Some counties include disjointed fields with potatoes for factory production.*

Tab. 2. Skattad biologisk skörd per hektar, relativa medelfelet samt antalet brukningsenheter (BE) med skördeuppgift
Estimated biological crop yield per hectare, standard deviation and number of farms (BE) with crop

För spannmålsgrödorna avses 16,5 % vattenhalt, men höskörden är här ej omräknad till gemensam vattenhalt.
Hektarskörd *Yield per hectare*, kg. Medelfel *Standard deviation*.

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal uttagna BE	Höstvete *Winter wheat*			Höstråg *Winter rye*			Vårvete *Spring wheat*			Korn *Barley*		
		Antal BE med skörde-uppg.	Hektar skörd, kg	Medel-fel, %	Antal BE med skörde-uppg.	Hektar skörd, kg	Medel-fel, %	Antal BE med skörde-uppg.	Hektar skörd, kg	Medel-fel, %	Antal BE med skörde-uppg.	Hektar skörd, kg	Medel-fel, %
Stockholms län	416	303	3 170	2,5	66	2,300	6,1	192	2 510	4,0	206	2 340	3,8
Uppsala »	320	237	3 270	3,1	48	2 960	7,4	158	3 130	2,9	214	3 060	2,3
Södermanlands »	352	303	2 830	2,1	98	2 210	5,4	97	2 410	3,7	205	2 530	2,8
Östergötlands »	576	442	3 270	1,8	285	2 690	2,5	157	2 440	3,7	286	2 730	2,9
Jönköpings »	580	145	2 710	3,1	184	2 750	3,0	239	2 110	3,6	164	2 640	2,9
Kronobergs »	496	71	3 170	3,9	178	3 060	2,5	155	2 340	2,3	135	3 100	2,8
Kalmar läns norra del	186	99	3 010	4,0	101	2 100	5,7	97	1 830	4,9	61	2 260	7,1
» » södra »	400	225	2 910	3,1	253	2 280	2,5	129	2 150	5,0	248	2 720	2,8
Gotlands län	256	224	2 730	2,5	162	2 790	3,4	35	1 840	13,9	237	3 080	2,4
Blekinge »	320	108	4 050	3,5	186	2 600	3,4	75	2 820	5,9	162	3 260	3,9
Kristianstads »	780	165	4 270	2,5	346	3 010	2,3	196	3 570	2,2	426	3 870	1,5
Malmöhus »	750	337	4 500	1,5	285	3 350	2,1	307	4 070	1,4	507	4 340	1,3
Hallands »	466	61	4 080	5,1	222	3 240	2,4	178	3 270	2,4	296	3 830	1,9
Göteborgs och Bohus »	477	141	3 290	3,4	125	2 890	6,5	275	2 820	2,2	164	3 480	2,7
Älvsborgs läns norra del	516	175	2 340	4,5	158	2 370	4,4	187	2 320	3,6	246	2 880	3,4
» » södra »	417	44	2 300	7,8	102	2 660	5,8	186	2 640	3,3	177	2 960	3,2
Skaraborgs län	870	551	2 930	2,1	433	2 850	2,0	120	2 210	5,4	496	3 070	1,7
Värmlands »	802	271	1 490	6,5	93	1 470	8,6	169	1 940	4,9	247	2 240	2,9
Örebro »	540	249	2 710	3,3	155	2 340	3,1	141	2 270	4,0	344	2 590	1,9
Västmanlands »	328	202	2 750	3,6	33	2 360	8,9	162	2 820	3,2	212	2 990	2,7
Kopparbergs »	474	128	2 440	6,7	87	2 560	7,4	24	1 690	5,2	284	2 040	2,8
Gävleborgs »	351	44	2 240	8,2	11	2 350	13,1	59	1 940	9,3	214	1 870	4,4
Västernorrlands »	369	2	3 120	—	2	2 210	10,6	4	1 840	17,4	244	2 150	3,4
Jämtlands »	231	1	..	—	1	..	—	6	2 260	10,4	140	1 700	3,9
Västerbottens »	387	—	—	—	—	—	—	1	..	—	234	2 470	2,2
Norrbottens »	309	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	2 330	3,3
Hela riket *Sweden*	11 969	4 528	3 160	0,7	3 614	2 800	0,8	3 349	2 970	1,0	6 270	3 050	0,6

Tab. 2 (forts.) Skattad biologisk skörd per hektar, relativa medelfelet samt antalet brukningsenheter (BE) med skördeuppgift
Estimated biological crop yield per hectare, standard deviation and number of farms (BE) with crop (cont.)

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Havre *Oats*			Matpotatis[1] *Potatoes* Total skörd *Total*			Matpotatis Skörd efter reducering för stora, små och skadade knölar[2]			Matpotatis Efter ytterligare reducering för mekaniska skador[3]			Slåttervall *Tame hay*		
	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %
Stockholms län	231	2 370	2,5	244	16 800	4,1	244	10 740	6,4	244	10 180	6,7	355	4 730	2,4
Uppsala »	203	3 480	2,3	187	21 360	4,8	187	13 470	7,9	187	12 490	8,2	260	5 210	2,6
Södermanlands »	315	2 680	1,9	184	14 920	5,8	184	10 490	6,4	184	9 880	6,3	313	4 340	2,0
Östergötlands »	447	3 080	1,9	347	20 980	4,6	347	16 110	6,4	347	15 220	6,5	499	4 500	2,0
Jönköpings »	481	2 720	1,7	500	24 680	2,0	500	19 850	2,4	500	18 560	2,4	548	5 050	1,7
Kronobergs »	414	2 970	1,5	382	23 760	2,3	382	18 100	2,4	382	16 740	2,4	471	5 030	1,9
Kalmar läns norra del	161	2 330	3,0	164	21 110	3,6	164	15 380	4,7	164	14 490	4,8	178	4 180	2,8
» » södra »	210	2 350	4,5	344	19 770	5,0	344	14 540	6,0	344	13 420	6,0	378	4 640	2,7
Gotlands län	43	2 660	13,6	160	20 250	6,7	160	13 740	8,9	160	12 110	8,9	243	5 010	2,8
Blekinge »	169	2 890	2,9	203	24 080	2,7	203	18 970	3,4	203	17 550	3,4	282	5 620	2,6
Kristianstads »	285	3 740	2,2	362	23 770	2,7	362	17 350	3,7	362	15 950	3,8	701	5 180	1,3
Malmöhus »	268	4 430	1,9	230	27 430	3,0	230	21 780	3,6	230	20 190	3,6	579	4 910	1,5
Hallands »	355	3 580	1,6	299	24 980	2,7	299	18 730	3,4	299	16 990	3,4	422	5 130	1,9
Göteborgs och Bohus »	359	3 090	1,8	346	24 800	2,5	346	18 980	3,5	346	17 860	3,6	417	4 770	2,3
Älvsborgs läns norra del	453	2 830	1,6	325	18 140	3,1	325	11 240	4,4	325	10 600	4,5	468	3 840	2,1
» » södra »	372	3 010	1,6	356	20 820	2,6	356	13 890	3,7	356	13 030	3,8	398	4 640	2,1
Skaraborgs län	813	3 020	1,1	401	26 140	2,1	401	20 460	2,9	401	19 070	2,9	790	4 510	1,6
Värmlands »	594	2 330	1,8	558	23 340	3,3	558	18 120	3,5	558	17 020	3,5	704	3 250	2,6
Örebro »	471	2 680	1,9	333	19 030	3,8	333	13 300	5,2	333	12 590	5,4	453	4 620	2,2
Västmanlands »	284	3 310	1,8	126	16 470	6,6	126	11 970	10,9	126	11 360	11,0	286	4 520	2,3
Kopparbergs »	316	2 360	2,8	220	21 800	5,2	220	17 190	6,4	220	16 270	6,8	380	4 690	3,0
Gävleborgs »	251	2 420	2,9	233	22 480	4,1	233	17 530	4,2	233	16 490	4,1	305	4 130	2,3
Västernorrlands »	119	2 170	3,6	253	24 130	3,7	253	20 430	4,0	253	19 300	4,1	336	3 600	3,4
Jämtlands »	45	2 150	6,1	156	25 200	4,2	156	20 500	5,0	156	19 300	4,9	221	4 860	2,9
Västerbottens »	11	2 190	4,1	284	24 640	2,4	284	16 860	4,3	284	15 860	4,2	374	4 270	2,6
Norrbottens »	14	2 530	6,8	191	30 120	1,9	191	26 960	2,2	191	25 440	2,1	280	4 050	2,6
Hela riket *Sweden*	7 684	2 920	0,4	7 388	23 180	0,7	7 388	17 560	1,0	7 388	16 360	1,0	10 641	4 480	0,5

[1] För vissa län ingår enstaka fält av fabrikspotatis. *Some counties include disjointed fields with potatoes for factory production.* — [2] *Reduced for large, small and damaged potatoes.* — [3] *Further reduced for mechanical damage.*

Tab. 3. Skattad tillvaratagen skörd per hektar samt hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1961

Reduced yield per hectare, further reduced for waste; yield per hectare according to ocular estimate

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Skattad skörd per hektar efter reducering av säd för spill, samt efter omräkning av vallhö till 16,5 % vattenhalt och korrigering för bärgningsförluster m. m. kg *Estimated yield per hectare, reduced: for grain by waste, for hay to 16,5 % water content and for waste*						Hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1961, kg *Yield per hectare according to ocular estimate*					
	Höstvete *Winter wheat*	Höströg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Slåttervall *Tame hay*	Höstvete *Winter wheat*	Höströg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Slåttervall *Tame hay*
Stockholms län	2 980	1 890	2 310	2 110	1 900	4 380	2 560	1 920	2 080	2 260	1 910	3 940
Uppsala »	3 070	2 430	2 880	2 750	2 780	4 810	2 560	2 100	2 500	2 750	2 450	3 820
Södermanlands »	2 660	1 810	2 220	2 280	2 140	4 130	2 060	1 730	1 930	2 370	1 990	4 040
Östergötlands »	3 070	2 210	2 240	2 460	2 460	4 020	2 510	2 070	1 990	2 390	2 070	3 710
Jönköpings »	2 440	2 480	1 940	2 380	2 450	4 410	2 350	2 060	1 810	2 100	1 950	4 740
Kronobergs »	2 850	2 750	2 150	2 790	2 670	4 530	2 380	2 200	1 770	2 290	1 880	5 090
Kalmar läns norra del	2 590	1 790	1 680	2 030	1 960	3 740	2 460	1 610	1 480	1 790	1 410	4 060
» » södra »	2 500	1 940	1 980	2 450	1 970	4 050	2 490	2 000	1 910	2 270	1 560	4 000
Gotlands län	2 320	2 290	1 690	2 770	2 130	3 290	2 440	2 380	2 240	2 770	2 290	5 040
Blekinge »	3 730	2 370	2 650	3 000	2 660	5 160	3 230	2 280	2 600	2 970	2 000	4 120
Kristianstads »	3 930	2 740	3 360	3 560	3 440	4 520	3 440	2 490	2 900	3 220	2 510	4 740
Malmöhus »	4 140	3 050	3 830	3 990	4 080	4 440	3 640	2 920	3 360	3 810	3 410	4 450
Hallands »	3 750	2 950	3 070	3 520	3 290	4 540	3 320	2 530	2 750	3 190	2 680	4 650
Göteborgs och Bohus »	2 960	2 600	2 590	3 200	2 840	4 650	2 110	1 910	2 290	2 600	2 430	4 050
Älvsborgs läns norra del	2 060	2 090	2 130	2 650	2 600	3 380	1 530	1 600	1 540	2 360	2 130	3 100
» » södra »	2 070	2 390	2 430	2 660	2 710	4 130	1 670	1 760	1 600	2 100	1 720	3 620
Skaraborgs län	2 640	2 570	2 030	2 820	2 780	3 930	2 110	2 130	1 810	2 510	2 290	3 810
Värmlands »	1 340	1 320	1 780	2 060	2 140	2 860	960	1 100	1 430	1 760	1 710	2 900
Örebro »	2 520	1 990	2 090	2 330	2 250	3 960	2 090	1 950	2 000	2 210	1 880	3 540
Västmanlands »	2 560	1 980	2 590	2 690	2 710	4 020	1 910	1 710	2 330	2 600	2 500	3 880
Kopparbergs »	2 150	2 300	1 550	1 880	2 170	4 020	1 760	1 820	1 480	1 930	1 690	3 670
Gävleborgs »	1 970	2 120	1 780	1 720	2 230	3 560	1 790	1 570	1 600	1 820	1 820	3 840
Västernorrlands »	2 750	1 990	1 690	1 980	2 000	3 160	1 980	1 620	1 300	1 800	1 540	3 620
Jämtlands »	..	..	2 080	1 560	1 980	3 470	1 500	1 400	1 700	2 090	1 810	4 050
Västerbottens »	—	—	..	2 220	1 970	3 930	—	1 300	1 200	2 100	1 830	3 780
Norrbottens »	—	—	—	2 100	2 280	4 130	—	1 000	—	2 210	2 040	3 890
Hela riket *Sweden*	2 880	2 490	2 760	2 780	2 630	3 970	2 440	2 280	2 410	2 620	2 110	3 930

Tab. 4. Skattad kvantitet i jorden kvarlämnad potatis, tillvaratagen skörd per hektar samt hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1961

Potatoes: tubers left in ground by cultivators (estimate); actual yield per hectare according to plot method and to ocular estimate

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	I jorden kvarlämnad kvantitet av matpotatis[1] *Left in ground*			Tillvaratagen skörd per hektar *Actual yield*			Skörd per hektar enligt skörderapporterna i januari 1961, kg *Ocular estimate*
	Totalt, kg per hektar	%	Därav stora, små och skadade knölar, kg per hektar[2]	Totalt, kg per hektar	Efter reduc. för stora, små och skadade knölar, kg[3]	Efter ytterligare reducering för mekaniska skador, kg[4]	
Stockholms län	3 290	19,6	2 040	13 510	9 490	8 930	9 510
Uppsala »	2 990	14,0	2 300	18 370	12 780	11 800	10 100
Södermanlands »	2 030	13,6	1 470	12 890	9 930	9 320	6 370
Östergötlands »	2 290	10,9	1 200	18 690	15 020	14 130	8 940
Jönköpings »	2 760	11,2	1 270	21 920	18 360	17 070	13 620
Kronobergs »	2 280	9,6	1 390	21 480	17 210	15 850	15 680
Kalmar läns norra del	1 810	8,6	1 220	19 300	14 790	13 900	9 030
» » södra »	2 420	12,2	1 420	17 350	13 540	12 420	11 550
Gotlands län	1 380	6,8	1 000	18 870	13 360	11 730	9 880
Blekinge »	2 140	8,9	1 250	21 940	18 080	16 660	17 910
Kristianstads »	1 970	8,3	1 100	21 800	16 480	15 080	16 920
Malmöhus »	2 750	10,0	1 570	24 680	20 600	19 010	15 620
Hallands »	2 620	10,5	1 510	22 360	17 620	15 880	16 500
Göteborgs och Bohus »	1 800	7,3	1 060	23 000	18 240	17 120	11 410
Älvsborgs läns norra del	1 660	9,2	1 060	16 480	10 640	10 000	9 770
» » södra »	1 990	9,6	1 150	18 830	13 050	12 190	11 290
Skaraborgs län	2 790	10,7	1 770	23 350	19 440	18 050	11 630
Värmlands »	1 750	7,5	1 090	21 590	17 460	16 360	10 990
Örebro »	1 380	7,3	860	17 650	12 780	12 070	7 630
Västmanlands »	1 350	8,2	820	15 120	11 440	10 830	7 910
Kopparbergs »	1 550	7,1	960	20 250	16 600	15 680	13 490
Gävleborgs »	2 380	10,6	950	20 100	16 100	15 060	14 680
Västernorrlands »	1 660	6,9	700	22 470	19 470	18 340	14 760
Jämtlands »	2 040	8,1	990	23 160	19 450	18 250	17 110
Västerbottens »	830	3,4	440	23 810	16 470	15 470	19 540
Norrbottens »	1 540	5,1	840	28 580	26 260	24 740	19 080
Hela riket *Sweden*	2 200	9,5	1 270	20 980	16 630	15 430	14 110

[1] För vissa län ingår enstaka fält av fabrikspotatis. *Some counties include disjointed fields with potatoes for factory production.* — [2] *Of which large, small and damaged potatoes.* — [3] *Reduced for large, small and damaged potatoes.* — [4] *Further reduced for mechanical damage.*

MEDDELANDEN

Flerbördsregister i statistiska centralbyrån

Multiple Births Register in the Central Bureau of Statistics

Statens medicinska forskningsråd hemställde i skrivelse till statistiska centralbyrån den 17 december 1957 om att registrering av i flerbörder födda personer skulle utföras i samband med 1960 års folkräkning. Forskningsrådet framhöll, att behovet av medicinsk forskning rörande tvillingar är mycket stort och att tvillingmetodiken utvecklats till ett betydelsefullt instrument i humangenetiken. Utomlands, framför allt i USA och England, har denna forskningsmetod tilldragit sig stor uppmärksamhet. Framställningen utmynnade i ett förslag om att en särskild fråga skulle upptagas i folkräkningsuppgifterna, huruvida födsel i flerbörd förelåg. Forskningsrådet ansåg, att det även borde övervägas att införa särskild markering om flerbörd på »folkbokföringens registerkort».

Medicinalstatistiska undersökningar av i flerbörd födda personer har utförts av bl. a. professor Erik Essen-Möller, Lund och professor Lars Friberg, Stockholm. Den senare har med bidrag från Svenska Tobaksmonopolet utfört undersökningar av rökvanorna hos enäggstvillingar och tvääggstvillingar; i anslutning härtill har skett en inventering av i landet bosatta tvillingar av samma kön i vissa åldersgrupper.

Ett upptagande av en fråga om flerbörd på folkräkningsblanketten skulle i och för sig ha möjliggjort upplägg-ning av ett flerbördsregister. Utrymmet på folkräkningsblanketten var dock mycket knappt, och under inga förhållanden kunde mer än en enkel fråga beredas plats. Det ansågs emellertid mycket ovisst, om man kunde förvänta ett fullständigt material genom denna registreringsmetod. Med hänsyn till de krav som framställts om beredande av utrymme i folkräkningen för frågor, som ansågs böra ges större prioritet, och med hänsyn även till ovissheten om fullständiga uppgifter för registrering av i flerbörd födda personer kunde förväntas i på detta sätt inhämtat material beslöt centralbyrån, att frågan ej skulle tas upp i programmet för 1960 års folkräkning.

Statistiska centralbyrån har dock tagit under övervägande, om framställningen från statens medicinska forskningsråd kan tillmötesgås på annan väg, som ställer sig mindre kostsam. Härvid har åtminstone följande tre möjligheter stått till buds.

1. Från födelseavierna kan en registrering av tvillingar göras fortlöpande, varigenom ett tvillingregister kan byggas upp successivt. Uppläggningen kan göras i anslutning till den årliga bearbetningen av födelseavierna, varför uppläggningskostnaderna blir rätt obetydliga. Någon fortlöpande aktualisering genom rapportering är dock ej möjlig att åstadkomma utan ett omfattande arbete; en viss aktualisering bör emellertid kunna komma till stånd i form av registrering av dödsfall i första levnadsåret, som inträffat bland tvillingar i födelsehemorten. Ett på detta sätt upplagt register skulle närmast tjäna som bas för urval av tvillingar i olika forskningsprojekt, och vederbörande forskare skulle sedan vara hänvisad att på egen hand företa vidare efterforskningar. Registret kan dock ej få någon praktisk användning förrän i framtiden.

2. En förteckning över 15-födda tvillingar kan göras manuellt ur det i centralbyrån förda befolkningsregistret; för efter 1950 födda tvillingar finns uppgift om flerbörd på hålkortet, varigenom en förteckning över dessa tvillingar kan framställas på maskinell väg. Ett på detta sätt upplagt register kan fortlöpande hållas aktuellt jämsides med befolknings-

registret. Kostnaderna för uppläggningen är relativt små. Då emellertid urvalet är begränsat till 1/30 av populationen, är det i allmänhet otillräckligt för konsumenternas behov.

3. I flerbörd födda barn under 15 år upptages parvis i mantalslängderna, eftersom de med få undantag bor tillsammans. En förteckning över dessa tvillingar kan därför upprättas maskinellt vid 1960 års folkräkning. De härvid upprättade listorna innehåller individuella uppgifter om bl. a. födelsetid och födelsenummer. Med ledning av dessa uppgifter och övriga identifieringsdata kan tvillingarna sökas i folkräkningslängden och ett namn- och adressregister upprättas. Det bör emellertid observeras, att av ett tvillingpar, där den ene tvillingen avlidit, den kvarlevande icke kommer att ingå i registret. Tvillingmaterialet kan sedan — vilket dock ställer sig relativt dyrbart — identifieras och aktualiseras i följande folkräkningars material, varigenom man successivt skulle kunna bygga upp ett tvillingregister: 0—20-åringar 1965, 0—25-åringar 1970 etc.

För att kunna fatta avgörande beslut i denna fråga har statistiska centralbyrån inhämtat uppgifter om olika intressenters och experters åsikt och synpunkter på de ovan nämnda alternativa förslagen. Flertalet av de svar, som inkommit, har förordat det här ovan först upptagna förslaget. Centralbyrån har med anledning härav beslutat att upplägga ett register över tvillingar födda fr. o. m. år 1960 samt att, om personalresurserna räcker, föra tillbaka registret till 1950. Det kan tilläggas, att register hittills upplagts för år 1959.

Registret är upprättat på kartoliner, en för varje flerbörd. Som kartolinblankett har använts folkbokföringens födelseaviblankett. Denna innehåller uppgifter om bl. a. barnens namn, födelsehemort, postadress, födelsetid, födelsenummer, ordningsnummer samt äktenskaplig eller utomäktenskaplig börd. Vidare finns uppgifter om bl. a. föräldrarnas namn, födelse- och vigseldata samt faderns yrke.

T. W-m

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Vägtrafikolyckor
Road Traffic Accidents

På det 22:a nordiska chefsstatistikermötet i Helsingfors 1960 beslöts bl. a. att tillsätta ett ad-hoc utskott för behandling av frågor rörande statistiken över vägtrafikolyckor. Utskottet har hållit sitt första sammanträde i Oslo den 22 mars under ordförandeskap av byråchefen Kåre Ofstad. Från Norge deltog i övrigt byråchefen i justitiedepartementet R. N. Torgersen och utskottets sekreterare, konsulenten Anders Schram. Övriga deltagare var från Finland överaktuarien Ilmari Teijula och från Sverige byrådirektören C. Hammarberg samt sekreteraren L. -B. Kritz.

Utskottet har tillkommit genom en utbrytning ur det nordiska utskottet för transportstatistik, vilket tidigare hållit två sammanträden före det nordiska chefsstatistikermötet. Bland frågor som avhandlades vid utskottets första sammanträde kan nämnas frågan om förutsättningarna för en koordinering av uppgiftslämnandet till trafikolycksstatistiken och arbetet med förundersökningsprotokollens upprättande samt frågan om ny typindelning av vägtrafikolyckorna efter olyckans art i kombination med fordonstyp och manövrerna i trafiken. En sådan typindelning har utarbetats inom statens trafiksäkerhetsråd i Stockholm av dess arbetsgrupp TRAG och har försöksvis tillämpats även i Oslo. En variant av den förekommer sedan något år i kvartalsredogörelserna för vägtrafikolyckorna i denna tidskrift. Vissa frågor hänsköts till särskild utredning efter förslag från de olika deltagarna, såsom frågan om gemensamma grunder, efter vilka de nordiska ländernas statistik rörande vägtrafikolyckor borde utformas.

Hg

Samfärdselstatistik

Transport and Communications

Nordiska samarbetsgruppen för samfärdselstatistik sammanträdde i Oslo den 23 mars 1961 under ordförandeskap av byråchefen K. Ofstad, Norge. I mötet deltog från svensk sida byrådirektören G. Sidenvall och förste aktuarien S. Öhman.

Vid mötet redogjordes för utvecklingen på samfärdselstatistikens område i de nordiska länderna. Bland de grenar som mer ingående diskuterades var luftfartsstatistik, sjöfartsstatistik, bilregister och bilstatistik. Vidare behandlades problem som sammanhänger med utformningen av redovisningen av specialstatistiken i de länder där samfärdselstatistiska årsböcker utarbetas. Samarbetsgruppen har även till uppgift att samarbeta i internationella samfärdselstatistiska frågor. Bland sådana frågor som togs upp vid mötet var förhandlingarna vid den statistiska expertgruppens under Inland Transport Committee möte hösten 1960 och förfrågningar från ECE till de olika länderna såsom bl. a. beträffande en ny gemensam varugruppering för olika samfärdselgrenar, undersökningar av godstransporter på vägarna och trafikräkningar på de internationella huvudvägarna.

G. S.

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik

Working Group on Industrial Statistics

Den av Europeiska statistikerkonferensen tillsatta arbetsgruppen för industri- och annan näringsstatistik sammanträdde under tiden den 13—21 februari i Genève. I sammanträdet deltog delegater från 17 europeiska länder samt Canada. Närvarande var även representanter för ILO, GATT, Europarådet, den europeiska gemenskapens (CEE) statistiska kontor samt ISI. Från Sverige deltog förste aktuarien I.-B. Ericsson, kommerskollegium.

Vid sammanträdet behandlades arbetsgruppens nu föreliggande förslag till en europeisk version av programmet för 1963 års världsomfattande produktionsräkning. Världsprogrammet har framlagts av FN i publikationen International Recommendations on the 1963 World Programme of Basic Industrial Statistics. Vissa förberedande arbeten åt arbetsgruppen beträffande grundläggande klassificeringsfrågor i näringsstatistiken hade sedan arbetsgruppens föregående sammanträde i januari 1960 utförts av en för ändamålet tillsatt rapportörsgrupp.

I förhållande till världsprogrammet har det föreslagna europeiska programmet utökats med ett antal data, bl. a. har tillkommit ytterligare indelningar av arbetskraften (personal och löner), uppgifter om antal utförda arbetstimmar, uppdelning av kostnadsposten för råvaror och material på viktigare varuslag m. m. Dessutom har i det europeiska programmet vissa definitioner och begrepp preciserats. Å andra sidan har inskränkningar gjorts vad gäller insamlingen av data från mindre statistiska enheter.

Enligt arbetsgruppens förslag kommer det europeiska programmet att även innefatta en varulista omfattande 350 varuposter eller varugrupper, för vilka internationellt jämförbara produktionsuppgifter skall insamlas i samband med 1963 års-räkningen av de deltagande europeiska länderna.

Vidare har i ett tillägg till programmet intagits rekommendationer om sammanställande av vissa data ur räkningen för statistiska enheter av företagstyp förutom de i själva programmet ingående tabelleringarna för enheter av arbetsställetyp.

Arbetsgruppen diskuterade även branschgrupperingsfrågor i samband med statistik på företagsbasis resp. på arbetsställebasis. Den internationella branschnomenklaturen, ISIC, avses ligga till grund för grupperingar efter verksamhetens art vare sig det är fråga om

företaget eller arbetsstället som statistisk enhet. Man enades också om att i det europeiska programmet inrymma en uppdelning av några av den internationella branschnomenklaturens tresiffriga grupper.

Ec

Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):

European Statistical Meetings (Other than The Conference of European Statisticians):

GUIDE: Andra europeiska databehandlingskonferensen

Second European GUIDE Conference

GUIDE (uttytt Guidance for Users of IBM Data processing Equipment) är en internationell organisation som har till syfte att vara ett forum för utbyte av erfarenheter mellan brukare av stora databehandlingssystem, typ IBM. En europeisk dotterorganisation bildades förra året i Paris och i år avhölls i Rom dess andra konferens under dagarna 22—24 mars. Drygt 60 europeiska företag och statliga förvaltningar representerades av ca 160 deltagare. Av Sveriges 14 deltagare från 7 medlemsföretag var två från statistiska centralbyråns maskincentral, nämligen byråchefen Åke Pernelid och byrådirektören Åke Åkesson. Konferensens huvudsakliga innehåll var föredrag och diskussioner rörande automatiska programmeringssystem samt organisation och drift av EDP-centraler. För deltagarna, och speciellt för dem som står inför installation av ett stort EDP-system, var det givetvis av största intresse att få del av alla de erfarenheter som här redovisades såväl vid sessionerna som vid mera informella sammankomster, inom och utom konferensens ram.

En jämförelse med den första konferensen förra året gav vid handen, att stora framsteg gjorts inom EDP-tekniken och dess tillämpning inom skilda administrativa områden. En väsentligt bidragande orsak härtill är utvecklandet av en mångfald standardprogram och symboliska programmeringssystem — något som GUIDE har till uppgift att stimulera och även att distribuera till medlemmarna.

Till konferensen hade IBM arrangerat en utställning där deltagarna hade möjligheter att se företagets senaste nyheter inom databehandlings- och datatransmissionsområdet.

Å. P.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Indonesien INS-48-D

Industriell statistik. Ett år. Bistå vid förbättring av det statistiska materialet rörande produktion, råvaror och sysselsättning inom skilda industribranscher. Föreslå nya metoder för insamling av data, hålkortsbehandling och redovisning. I viss utsträckning utbilda personal för dessa uppgifter. Engelska.

Iran IRA-48-A

Ekonomisk och social statistik. Ett år. Bistå regeringens statistiska centralbyrå vid planering och förbättrande av statistiska publikationer rörande särskilt ekonomisk och social statistik. Ge råd beträffande standarddefinitioner och uniforma redovisningsmetoder för det statistiska material som insamlas genom skilda departement. Ge vidareutbildning åt inhemska tekniker på den tillämpade statistikens område. Franska och engelska.

Malaya MAL-48-C (OPEX)

Nationalinkomststatistik. Ett år. Föreslå en avdelning vid departementet för statistiska frågor. Såsom avdelningsföreståndare ansvara för genomförandet av beräkningar rörande nationalinkomst och utrikeshandel. Träna högre tjänstemän till ledande befattningar inom departementet. Engelska. 2 juni.

Mexiko MEX-00-J

Nationalinkomstberäkningar. Aderton månader. Värdera och förbättra de metoder för nationalinkomstberäkningar som nu används vid nationalbankens avdelning för ekonomiska studier. Utarbeta en systematisk plan för detta reformarbete. Spanska och engelska. 31 juli.

Sierra Leone SIERRED-4

Skolstatistik. Tre månader. Bistå i utvecklingsarbetet på detta område. Engelska.

Sudan SUD-45-A (OPEX)

Biträdande direktör vid statistisk centralbyrå. Ett år. Såsom expert föreslå den tekniska sidan av verksamheten. Särskilt föreslå reformer i nationalinkomstberäkningen och träna yngre statistiker vid centralbyrån. Engelska.

Nigeria NIG-46-A

Folkräkning. Två år. Se Stat. T. nr 4/1961.

Personalnotiser

Personal Notes

Chefen för statistiska centralbyråns utredningsinstitut, byrådirektören Gunnar Jacobsson, har av Förenta Nationerna förordnats som statistisk expert i vissa länder och territorier i Afrika, där han skall assistera de statistiska kontoren med långtidsplanering och medverka vid utformningen av ett regionalt program för statistisk samverkan. Jacobssons tjänstledighet varar 1/5 1961—30/4 1962.

Förste aktuarien Karl-Gunnar Brolin, statistiska centralbyrån, har utsetts till innehavare av en nyinrättad befattning vid den statistiska avdelningen inom Unescos sekretariat i Paris. Brolins tjänstledighet varar 5/4 1961—4/4 1963.

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster. Preliminära uppgifter om företagens intäkter, kostnader och vinster år 1960 eller motsvarande bokföringsår kommer att införas i Statistisk Tidskrift, så snart huvuddelen av uppgifterna till en bestämd bransch eller uppgiftslämnarekategori bearbetats. I detta nummer redovisas på sid. 304 bryggerier och vattenfabriker. En definitiv redogörelse för 1960 utkommer i serien Sveriges officiella statistik.

Uppgifter för år 1960 eller motsvarande bokföringsår insamlas från i stort sett samma företag som närmast föregående år eller omkring 3 800. Härav tillhör ca 1 800 industrin och 1 600 handeln.

I fråga om industrin omfattar undersökningen alla företag med mer än 50 arbetare och ett begränsat antal med 26—50 arbetare samt i fråga om handeln alla företag med mer än 50 anställda jämte ett antal mindre företag.

Undersökningen rörande förhållandena inom rederinäringen grundar sig på uppgifter från ca 150 rederiföretag (vilka uttagits med hjälp av Sveriges skeppslista).

Utvecklingen inom den yrkesmässiga lastbilstrafiken belyses genom uppgifter från inemot 250 lastbilstrafikföretag.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 304.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 " Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 " ; " " volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 of which payments by employers for Supplementary Pension
32 Declared dividends
33 Declared dividends for previous year

Brottsligheten. Nedgången under år 1960 i den till polisens kännedom komna strafflagsbrottsligheten (utom fylleri och förargelseväckande beteende) har icke fortsatt under första kvartalet 1961, utan tvärtom såsom synes av tablån på nästa sida, efterträtts av en ökning i jämförelse med motsvarande kvartal år 1960. Totalt ökade antalet sådana strafflagsbrott från 57 160 till 59 748 eller med inemot 5 %.

Brott		Antal 1 kvartalet		Diff. i %[1]
		1960	1961	
SL (utom 11: 10 och 11)		57 160	59 748	+ 4,5
Därav				
10: 1—3	Våld el. hot mot tjänsteman	154	183	+ 18,8
10: 4	Våldsamt motstånd	361	389	+ 7,8
14: 1, 3	Mord, dråp	6	13	—
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	5	5	—
15: 12—15a	Våldtäkt	93	83	— 10,8
20: 1, 4, 10	Stöld, grov stöld[2]	11 715	13 293	+ 13,5
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	13 137	12 893	— 1,9
20: 1-4, 6, 10	Tillgrepp av:			
	Bil	3 736	4 505	+ 20,6
	Motorcykel	320	308	— 3,8
	Moped	1 842	2 010	+ 9,1
	Cykel	6 561	6 352	— 3,2
20: 5	Rån	101	105	+ 4,0
Andra författningar:				
Brännvinstillverkningsförordningen, 19 §		16	34	—
Trafikbrottslagen, 4 §		1 991	2 300	+15,5

[1] Procenttal ej uträknade på tal mindre än 50. — [2] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

Ökningen kommer till synes inom flertalet grupper av brott enligt strafflagens olika kapitel. Relativt störst är ökningen av brotten enligt 13 kap. (mened, falskt åtal och annan osann utsaga), 18 kap. (sedlighetsbrott) samt 24 kap. (skadegörelse m. m.). Ökningen motsvarar för var och en av dessa brottsgrupper, tagna i ett, omkring 41 %, 27 % resp. 24 %. Vad angår den dominerande brottsgruppen — brotten enligt 20 kap. (stöld o. dyl.) — noteras en ökning bl. a. för biltillgreppen samt för tillgreppen av mopeder, motsvarande ca 21 % resp. 9 %. Även stölderna, inberäknat grov stöld (utom inbrottsstöld samt tillgrepp av motorfordon och cykel) visar ökning, medan däremot inbrottsstölderna upphört att öka under första kvartalet 1961; för de sistnämnda brotten noteras en minskning med ej fullt 2 %. Cykeltillgreppen visar fortsatt nedgång (3 %), och även motorcykeltillgreppen har minskat i antal i jämförelse med första kvartalet år 1960 (4 %). Minskning visar i övrigt bl. a. de allmänfarliga brotten (19 kap.).

Av biltillgreppen under första kvartalet 1961, tillhopa 4 505, hade 1 977 eller 43,9 % stannat vid försök till sådant tillgrepp. I 167 fall har inbrottsstöld förövats medelst inbrott i kassaskåp, valv el. dyl.

I tablån är medtagna uppgifter dels om totalantalet strafflagsbrott, dels om vissa grupper av strafflagsbrott, vilka antagits ägnade att bättre än andra belysa brottslighetens förändringar i tiden; dels ock om vissa av de brott enligt specialförfattningar, vilka kan föranleda urbota straff. Liksom hittills redovisas brott enligt 19 § brännvinstillverkningsförordningen och enligt 4 § trafikbrottslagen (rattfylleri och rattonykterhet). Under 19 § brännvinstillverkningsförordningen föres emellertid enligt en författningsändring, som trätt i kraft den 1 januari 1961, förutom såsom förut olovlig tillverkning av brännvin (lönnbränning), även viss annan befattning med brännvin, såsom förvärv, forsling, döljande och förvaring av brännvin, som är olovligen tillverkat. Siffrorna för första kvartalet 1961 är därför icke helt jämförbara med dem för tidigare år. Nytillkommen i redovisningen är gruppen brott mot uppbördsförordningen 80 § 1 mom. andra stycket (underlåtenhet att inbetala avdragen källskatt).

Antalet för första kvartalet 1961 redovisade fall av varusmuggling är 143.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 308.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance to a public officer performing his duty
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly behaviour)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide (incl. attempts at)
Procuring abortion (incl. attempts at)
» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape (incl. attempts at)
» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age (incl. attempts at)
Other indecent assaults (incl. attempts at)
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson (incl. attempts at)
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary (incl. attempts at)
Unauthorized takings and thefts of motorcars (incl. attempts at)
motor cycles »
mopeds »
pedal cycles »
Robbery (incl. attempts at)
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: restaurant, hotel and taxi cab frauds
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Malicious damage, trespass on land
» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly behaviour)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery
Driving motor vehicles under influence of drink
False or negligent income-tax return
Regulations concerning the collection of taxes.

Vägtrafikolyckor

Första kvartalet 1961. En fördelning av de polisundersökta vägtrafikolyckorna efter skadepåföljd återges i tabellen på s. 314. I tabellen har kunnat intagas de definitiva siffrorna för år 1959.

Såsom tidigare omtalats, har en på grundval av uppgiftsmaterialet för år 1959 företagen kontrollundersökning i fråga om vägtrafikolyckor med dödlig utgång visat, att icke samtliga sådana olyckor blivit redovisade till den definitiva statistiken såsom dödsolyckor utan till en del med lindrigare påföljd.[1] Den definitiva statistiken för år 1959 beräknas genom denna kontroll ha tillförts 60 dödsolyckor samt genom kontroll av sådan art, som kunnat företagas även under år 1958 ytterligare 9 eller tillhopa 69 dödsolyckor. Bl. a. till följd härav visar den definitiva siffran för år 1959 ett mindre antal olyckor med svår personskada än den preliminära siffran för samma år. Den ökning i antalet dödsolyckor, som framgår av de definitiva siffrorna för åren 1958 och 1959 är, såsom härav framgår, till större delen blott skenbar. De framlagda definitiva siffrorna är 876 resp. 939. Frånräknas de genom den särskilda kontrollen framkomna dödsolyckorna (60) erhålles en med år 1958 mera jämförbar siffra för år 1959 eller 879 dödsolyckor; dvs. i det närmaste samma antal som för år 1958. Motsvarande preliminära siffror är 859 resp. 870. De preliminära siffrorna utvisar således en absolut sett större ökning av dödsolyckorna än de definitiva. Detta sammanhänger med variationer under de båda åren i graden av fullständighet, varmed dödsolyckorna blivit redovisade till den definitiva resp. preliminära statistiken. Härvid är att märka att de preliminära siffrorna i allmänhet icke omfattar olyckor vilka medfört dödlig utgång mer än 24 timmar efter olyckstillfället. Även tämligen små förändringar olika år emellan i frå-

[1] Med dödsolycka förstås enligt anvisningarna vägtrafikolycka, som medfört dödlig utgång inom 30 dagar från olyckan räknat.

ga om tiden från olyckstillfället räknat, inom vilken de vid en olycka skadade personerna avlidit, kan därför medföra märkbara variationer i relationen mellan de preliminära resp. definitiva siffrorna.

År 1959 är det första redogörelseår, för vilket en kontroll kunnat genomföras av graden av fullständighet, varmed polisundersökta dödsolyckor bliva redovisade till den officiella statistiken. Kontrollen har emellertid icke kunnat fullständigt genomföras för året i sin helhet. Först från och med år 1960 föreligger en hela året omfattande sådan kontroll.

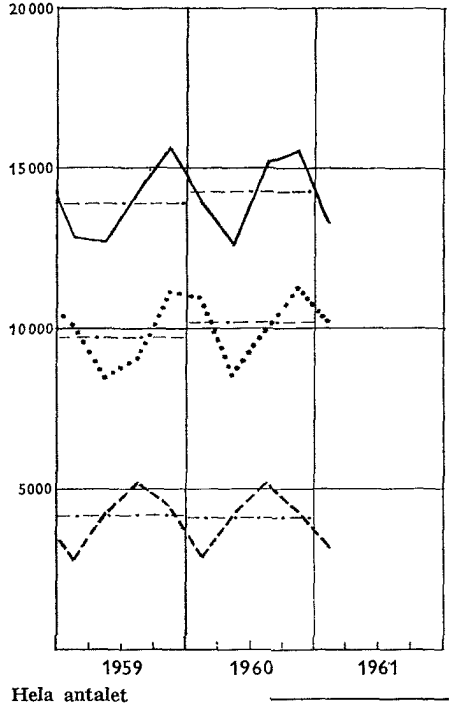
Antalet dödsolyckor under första kvartalet 1961 är enligt de preliminära siffrorna 182 mot 160 vid samma tid år 1960. För tättbebyggda områden är motsvarande siffror 71 resp. 54 och för icke tättbebyggda områden 111 resp. 106. Siffran för tättbebyggda områden är förhållandevis hög; den har tidigare visat endast mindre variationer detta kvartal åren 1956—1960.

Även de svåra personskadeolyckorna visar en viss ökning såväl i ej tättbebyggda som framför allt i tättbebyggda områden i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år. Olyckorna med endast egendomsskada och i ej tättbebyggda områden de lindrigare personskadeolyckorna har däremot minskat i antal. Totalantalet polisundersökta vägtrafikolyckor under första kvartalet 1961 i hela riket är 13 292 mot 13 842 vid samma tid år 1960, vilket innebär en minskning med omkring 4 %.

Under första kvartalet 1961 har hastighetsbegränsning för motorfordon gällt följande dagar: 1/1—9/1 samt 29/3—31/3. Av tidigare framlagda preliminära månadssiffror kan utläsas en minskning i icke tättbebyggda områden av antalet dödsolyckor under januari 1961 i jämförelse med januari 1960 ävensom av totalantalet olyckor under månaden. Rörande olycksfrekvensen under de båda hastighetsbegränsningsperioderna lämnas vissa uppgifter i det följande.

Diagrammet visar de kvartalsvisa förändringarna i antalet vägtrafikolyckor samt olika efter skadepåföljd bestämda huvudgrupper av dessa, åren 1959—1961.

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor *Number of Road traffic accidents: Quarterly data*

För åren 1959 och 1960 är till jämförelse även kvartalsmedelvärdet inlagt.

Antalet under första kvartalet 1961 i trafiken dödade och skadade personer uppgår till 4 180, varav 186 dödade, 553 svårt och 3 441 lindrigt skadade. Siffrorna är genomgående högre än motsvarande preliminära siffra för år 1960. Av de dödade var 46 bilförare, 23 bilpassagerare, 6 förare av tung och 1 av lätt motorcykel, 13 mopedister, 20 cyklister, 64 fotgängare samt 13 andra trafikanter, därav 7 färdats med sparkstötting eller

kälke. I åldern under 15 år dödades 18 barn.

Hastighetsbegränsningsperioderna. De båda perioder, under vilka hastighetsbegränsning gällde — anslutande till jul- och påskhelgerna — inföll såsom förut nämnts till viss del under första kvartalet 1961. I sin helhet omfattade den förra perioden tiden den 22 december 1960—9 januari 1961 och den senare perioden den 29 mars—5 april 1961.

Det är naturligen icke möjligt att endast genom en jämförelse med motsvarande perioder föregående år, dvs. tiden den 22 december 1959—9 januari 1960 resp. den 13—20 april 1960, verkställa en bedömning av hastighetsbegränsningens inflytande på olycksfrekvensen i ej tättbebyggt område.[1] Kunskap föreligger icke om övriga i sammanhanget för trafiken och olycksfrekvensen betydelsefulla faktorer.

Av en sådan jämförelse, som nyss nämnts, kan blott den allmänna informationen inhämtas, att under den första hastighetsbegränsningsperioden dvs. perioden vid årsskiftet 1960/61 totalantalet polisundersökta vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område nedgick i jämförelse med motsvarande period vid årsskiftet 1959/60 samt att minskningen av de svårare olyckorna, de med dödlig utgång eller svår personskada, var relativt starkare än av de lindrigare olyckorna. Förhållandet belyses i följande tablå. För jämförelseperioden är här liksom i det följande, siffrorna definitiva, för hastighetsbegränsningsperioden preliminära; de preliminära siffrorna har emellertid uppräknats med ledning av tillgängliga uppgifter rörande preliminärsiffrornas fullständighetsgrad i jämförelse med de definitiva siffrorna.

Påföljd	Vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område	
	1959/60[1]	1960/61[1]
Dödlig utgång	37	15
Annan personskada		
svår	56	33
lindrig	251	176
Endast egendomsskada	745	706
Summa	1 089	930

[1] $^{22}/_{12}$—$^{9}/_{1}$.

[1] Tättbebyggt område beröres ej av hastighetsbegränsningen.

Minskningen av totalantalet olyckor motsvarar 15 %.

Utvecklingen har varit väsentligen likartad i tättbebyggda som i ej tättbebyggda områden under hastighetsbegränsningsperioden, men mindre markerad. Totalt nedgick således antalet vägtrafikolyckor även i tättbebyggda områden under hastighetsbegränsningsperioden. I dessa områden skedde en nedgång av totalantalet olyckor till 1 666 från 1 801 eller med 7,5 %.

Följande tablå ger en procentuell fördelning av olyckorna efter svårhetsgrad för ej tättbebyggt resp. tättbebyggt område under de båda perioderna.

Påföljd	Vägtrafikolyckor			
	Ej T		T	
	1959/60[1]	1960/61[1]	1959/60[1]	1960/61[1]
Procenttal				
Dödlig utgång	3,4	1,6	0,9	0,7
Annan personskada svår	5,1	3,5	3,4	2,6
lindrig	23,1	18,9	17,6	17,2
Endast egendomsskada	68,4	76,0	78,1	79,5
Summa	100	100	100	100
Absoluta tal	1 089	930	1 801	1 666

[1] $^{22}/_{12}$—$^{9}/_{1}$.

Minskningen i totalantalet vägtrafikolyckor i ej tättbebyggda områden hänför sig helt till decemberdelen av hastighetsbegränsningsperioden, medan januaridelen tvärtom visar en viss ökning framför allt av olyckorna med endast egendomsskada till följd. Under decemberdelen nedgick totalantalet olyckor sålunda från 610 under år 1959 till 391 år 1960 och under januaridelen skedde en uppgång från 479 år 1960 till 539 år 1961. Även i detta avseende företer utvecklingen i tättbebyggda områden en viss överensstämmelse med utvecklingen i ej tättbebyggda områden.

Nedgången i olycksfrekvensen i ej tättbebyggda områden under decemberdelen av hastighetsbegränsningsperioden hänför sig framför allt till sön- och helgdagar samt lördagar. Det genomsnittliga antalet olyckor per dygn minskade sålunda under sön- och helgdagar från 61 till 28 och under lördagar från 67 till

38. Motsvarande siffror för måndagar—fredagar är 59 resp. 44.

För ej tättbebyggt område noteras vidare en avsevärd förändring i vägtrafikolyckornas fördelning efter väglaget (vägbanan is- eller snöbelagd resp. ej is- eller snöbelagd) under de båda perioderna. Andelen barmarksolyckor var sålunda väsentligen mindre under hastighetsbegränsningsperioden (20,5 %) än under jämförelseperioden (45,9 %) och detta förhållande framträder mera markerat under hastighetsbegränsningsperiodens januaridel (14,9 % mot 43,2 % under jämförelseperioden) än under dess decemberdel (28,2 % mot 48,1 % under jämförelseperioden). I avseende på fördelningen av vägtrafikolyckorna efter olyckans art konstateras i anslutning härtill under hastighetsbegränsningsperioden en minskning av det procentuella antalet olyckor av typen körning av vägen, vilken typ av olyckor brukar i övervägande grad ha karaktären av en barmarksolycka. Andelen sådana olyckor har sålunda nedgått från 37,2 % under jämförelseperioden till 28,6 % under hastighetsbegränsningsperioden. Absolut sett faller minskningen till största delen på decemberdelen av hastighetsbegränsningsperioden. Olyckor av typen kollision i motsatt färdriktning mellan fordon i rörelse (eller sådant och tillfälligt stillastående fordon) har däremot under hastighetsbegränsningsperioden tvärtom kommit att utgöra en större del av totalantalet olyckor än under jämförelseperioden (31,0 % resp. 22,4 %).

Påskens hastighetsbegränsningsperiod visar i jämförelse med motsvarande perioder åren 1959 och 1960, dvs. tiden den 25 mars—1 april 1959 resp. den 13—20 april 1960 i icke tättbebyggda områden ett ökat antal vägtrafikolyckor. En fördelning av olyckorna efter påföljd meddelas i följande tablå. Siffrorna för åren 1959 och 1960 är definitiva; för år 1961 preliminära och *ej* uppräknade till samma fullständighet som de definitiva.

Påföljd	Vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område		
	1959[1]	1960[2]	1961[3]
Dödlig utgång	12	13	10
Annan personskada			
svår.....	22	23	29
lindrig.....	93	90	143
Endast egendoms-			
skada	307	223	452
Summa	434	349	634

[1] $^{25}/_{3}$—$^{1}/_{4}$. — [2] $^{13}/_{4}$—$^{20}/_{4}$. — [3] $^{29}/_{3}$—$^{5}/_{4}$.

De svårare olyckorna visar till numerären icke någon avsevärd förändring under de tre perioderna. Relativt sett har de dock undergått en minskning under hastighetsbegränsningen. En avsevärd ökning har däremot olyckorna med lindrig personskada och endast egendomsskada till följd undergått under tiden för hastighetsbegränsningen. Orsakerna härtill kan icke här bli föremål för bedömande. Bl. a. saknas kännedom om de förändringar trafiken undergått till omfattning och sammansättning under de olika perioderna. Anmärkas må endast att, liksom under den förra hastighetsbegränsningsperioden, även under den senare olyckornas fördelning efter väglaget företer betydande skiljaktigheter under de olika observationsperioderna. Vid påsken 1960 hade således praktiskt taget samtliga olyckor (98 %) inträffat på barmark, medan vid påsken 1959 och 1961 andelen barmarksolyckor var väsentligt mindre (57 % resp. 44 %). Av tillgängligt uppgiftsmaterial framgår vidare att ökningen av olycksantalet i jämförelse med motsvarande period år 1959 huvudsakligen faller på vardagarna. I medeltal per dygn har olyckorna under måndag—fredag ökat från 28 till 73. Motsvarande värden är för lördagar 41 resp. 76 samt för sön- och helgdagar 89 resp. 88.

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter (postsparbanken ingår ej) *Preliminary data (The Post Office Savings Bank is not included).*

	Ställningen i 1 000 kr				
	31 mars 1960	30 juni 1960	30 sept. 1960	31 dec. 1960	31 mars 1961
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	15 162 061	15 337 160	15 653 511	16 053 630	16 332 549
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:					
Certain assets:					
Kassabehållning *Cash*	55 415	60 058	56 464	66 722	61 918
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	11 238	11 363	12 017	11 453	11 510
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc.*	303 035	229 422	303 061	393 698	447 591
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc.*	7 037	7 072	7 317	14 630	16 608
Obligationer *Bonds*	1 457 792	1 479 742	1 500 719	1 530 004	1 547 397
Lån *Loans*	13 189 297	13 334 816	13 527 368	13 743 020	14 009 929
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	6 976	7 576	7 888	7 877	9 096
AV SKULDERNA UTGJORDE:					
Certain liabilities:					
Insättarnas medel *Deposits by the public*	14 635 562	14 557 758	14 781 878	14 841 101	15 684 690
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	13 596 512	13 550 938	13 722 743	13 760 773	14 523 394
fria sektorn *Of which other accounts*	1 039 050	1 006 820	1 059 135	1 080 328	1 161 296
Upplåning *Borrowings*	19 761	24 238	14 920	8 296	18 693

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Första kvartalet 1960 *1st quarter*	2 314 661	2 014 965
Andra » 1960 *2nd* »	1 932 717	2 011 159
Tredje » 1960 *3rd* »	2 083 399	1 859 650
Fjärde » 1960 *4th* »	2 448 016	2 388 668
Första » 1961 *1st* »	2 959 788	2 679 084

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m.m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data

Industriföretag *Manufacturing enterprises*

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Bryggerier och vattenfabriker (36 företag) *Breweries and aerated water industry*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	5 668	5 689	+ 21	+ 0
2 Antal industriarbetare	4 304	4 324	+ 20	+ 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	40,4	30,8	— 9,6	—24
4 Utdelning å aktier och andelar	8,6	8,2	— 0,4	— 4
5 Räntor	3,3	3,7	+ 0,5	+ 15
6 Överskott å annan rörelse	0,9	1,0	+ 0,0	+ 3
7 Övriga intäkter	2,5	6,5	+ 4,0	+ 158
8 Summa	55,7	50,3	— 5,4	—10
Kostnader och vinst				
9 Räntor	2,9	3,4	+ 0,5	+ 18
10 Avskrivning på materiella anläggningstillg.	14,1	15,2	+ 1,2	+ 8
11 Skatter	11,5	6,2	— 5,3	—46
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	6,9	0,0	— 6,9	—100
13 Avsättningar till investeringsfonder	1,5	5,0	+ 3,5	+ 236
14 Övriga kostnader	1,4	3,3	+ 1,9	+ 132
15 Redovisad vinst	17,4	17,2	— 0,2	— 1
16 Summa	55,7	50,3	— 5,4	—10
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	392,8	380,5	—12,3	— 3
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	227,6	228,5	+ 0,9	+ 0
19 Varuskatter	124,8	121,1	— 3,6	— 3
20 Summa avgående poster	352,4	349,6	— 2,8	— 1
21 Bruttovinst	40,4	30,8	— 9,6	—24
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillg.	17,8	19,8	+ 2,1	+ 12
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	16,2	18,9	+ 2,6	+ 16
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,3	0,2	— 1,1	—88
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,3	9,5	+ 1,2	+ 15
26 Lagervärdeförändring	—3,9	+ 4,2	·	·
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 3,1	+ 2,0	·	·
28 Lön till anställda	77,7	82,7	+ 5,0	+ 6
29 Därav till industriarbetare	51,6	53,7	+ 2,1	+ 4
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	4,6	5,8	+ 1,2	+ 25
31 Därav arbetsg. avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,1	+ 1,1	·
32 Beslutad utdelning	15,7	15,6	— 0,1	— 1
33 För föregående år beslutad utdelning	14,3	15,7	+ 1,4	+ 10

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

År och kvartal *Year and quarter*	Omhändertaganden för fylleri i städerna *Arrests for drunkenness in towns*								Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
	På allmän plats *In public places*	På enskilt område[1] *On private premises*	Summa *Total*	Därav *Of which*		Stockholm[2]	Göteborg[2]	Malmö	Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litres*
				Kvinnor *Women*	Personer under 21 år[1]					
1955	54 107	2 929	57 036	1 191	2 442	10 912	9 140	2 474	2 145	4 498
1956	93 945	5 089	99 034	1 888	3 706	24 429	19 217	3 342	1 070	2 790
1957	94 012	5 284	99 296	2 234	3 652	28 605	18 534	3 742	1 859	4 228
1958	87 805	4 786	92 591	2 440	3 597	28 220	17 730	3 590	2 139	5 534
1959	85 918	4 904	90 822	2 423	4 107	25 512	18 422	3 917	2 225	5 060
1960	84 326	5 034	89 360	2 462	4 874	23 561	18 365	3 768	3 160	8 322
1956 4 kv.	19 943	1 215	21 158	388	822	5 517	4 186	690	355	799
1957 1 kv.	20 144	1 139	21 283	449	807	6 237	4 222	767	355	674
2 kv.	25 724	1 491	27 215	580	1 003	7 913	5 251	1 017	437	1 276
3 kv.	27 271	1 285	28 556	748	886	8 048	5 090	1 131	666	1 379
4 kv.	20 873	1 369	22 242	457	956	6 407	3 971	827	401	899
1958 1 kv.	17 952	1 123	19 075	443	758	6 395	3 359	752	320	858
2 kv.	24 150	1 190	25 340	632	938	7 496	4 921	1 029	462	1 007
3 kv.	25 439	1 261	26 700	790	901	8 047	5 331	948	814	2 403
4 kv.	20 264	1 212	21 476	575	1 000	6 282	4 119	861	543	1 266
1959 1 kv.	18 842	1 198	20 040	429	901	5 966	3 997	794	298	683
2 kv.	23 181	1 206	24 387	686	1 007	6 934	4 948	1 062	594	1 247
3 kv.	24 620	1 128	25 748	821	1 099	7 105	5 271	1 117	729	1 854
4 kv.	19 275	1 372	20 647	487	1 100	5 507	4 206	944	604	1 276
1960 1 kv.	16 480	1 113	17 593	443	890	4 524	3 939	717	571	1 208
2 kv.	22 523	1 203	23 726	657	1 210	6 135	4 788	1 100	684	1 458
3 kv.	24 919	1 341	26 260	763	1 365	6 764	5 384	1 047	1 031	3 757
4 kv.	20 404	1 377	21 781	599	1 409	6 138	4 254	904	874	1 899

[1] Exkl. Stockholm och Göteborg. *Persons < 21. Exclud. Stockholm and Göteborg.* — [2] Endast på allmän plats.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89.2	1959 April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205,4	324,3	April

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences* [1]	1958	1959	1960	1959	
					1 kv.	2 kv.
	Strafflagsbrott					
1	10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 488	3 452	3 708	804	889
2	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	630	638	779	152	164
3	våldsamt motstånd	1 808	1 761	1 747	401	461
4	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	445	493	414	116	148
5	12 kap. Förfalskningsbrott	[2] 2 684	1 518	1 452	402	374
6	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	930	970	1 151	243	238
7	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 262	8 795	9 469	2 017	2 072
8	Därav: mord och dråp	55	53	38	6	15
9	vållande till annans död	278	245	259	50	32
10	barnamord o. dyl.	6	6	11	2	2
11	fosterfördrivning.....	61	69	77	13	35
12	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 519	2 552	2 522	655	603
13	Därav: våldtäkt	374	404	461	93	106
14	18 kap. Sedlighetsbrott	2 147	2 602	2 721	582	774
15	Därav: otukt med person under 15 år.	788	1 032	1 042	228	336
16	annan otukt	117	227	244	56	75
17	exhibitionism	479	594	695	142	165
18	annan sedlighetssårande handling	613	617	615	127	156
19	19 kap. Allmänfarliga brott	3 445	5 008	4 519	908	1 566
20	Därav: mordbrand	234	324	296	59	81
21	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	213 188	206 291	200 811	41 929	53 809
22	Därav: inbrottsstöld	53 611	52 976	56 654	12 367	13 661
23	tillgrepp av bilar	21 192	17 933	18 306	4 385	4 211
24	» » motorcyklar	5 796	4 414	3 270	475	1 433
25	» » mopeder	12 821	12 359	10 846	1 919	3 335
26	» » cyklar.....	48 918	44 833	36 333	7 871	12 880
27	rån	443	408	477	93	98
28	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	18 883	18 527	18 685	4 538	4 330
29	Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	3 935	3 788	3 782	992	1 007
30	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 659	6 267	5 865	1 377	1 888
31	23 kap. Gäldenärsbrott	386	395	390	90	131
32	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	12 383	13 235	13 269	2 819	3 668
33	25 kap. Ämbetsbrott	786	711	890	160	193
34	Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 198	3 066	3 135	717	664
35	Summa	279 403	273 882	269 001	57 348	71 347
	Vissa i strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa					
36	Brännvinstillverkningsförordningen, 19 §[3] .	173	163	157	38	46
37	Trafikbrottslagen, 4 §	12 092	13 246	12 638	2 179	3 606
38	Skattestrafflagen	3 838	3 678	3 597	578	344
39	Uppbördsförordningen, 80 § 1 mom. 2 st.	..	..	..	..	..

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning. —

Offences known to the police. Preliminary data

		1960				1961	Därav under 1:a kv.			
3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
916	843	804	908	1 026	970	859	178	71	41	1
163	159	154	171	243	211	183	42	20	3	2
497	402	361	459	492	435	389	82	29	17	3
148	81	117	93	102	102	123	5	3	—	4
395	347	339	386	329	398	404	67	31	16	5
186	303	241	306	259	345	339	61	23	10	6
2 401	2 305	1 995	2 341	2 515	2 618	2 190	497	233	173	7
20	12	6	7	11	14	13	4	1	—	8
83	80	49	46	72	92	59	12	—	8	9
1	1	—	5	4	2	2	—	—	—	10
11	10	11	10	32	24	66	47	3	—	11
631	663	576	634	631	681	612	117	50	31	12
110	95	93	133	116	119	83	13	10	7	13
581	665	583	675	628	835	739	125	69	53	14
191	277	218	279	219	326	269	16	20	12	15
55	41	94	50	35	65	94	23	11	1	16
145	142	124	160	168	243	187	36	21	25	17
157	177	109	162	179	165	164	39	16	13	18
1 493	1 041	980	1 745	785	1 009	837	199	11	47	19
99	85	75	73	60	88	78	8	5	13	20
59 901	50 661	41 200	53 238	57 639	48 734	43 254	9 753	4 362	2 217	21
13 954	12 994	13 137	14 566	15 482	13 469	12 893	2 714	1 692	844	22
4 392	4 945	3 736	4 319	5 241	5 010	4 505	2 007	561	128	23
1 631	875	320	1 121	1 179	650	308	75	56	16	24
3 812	3 293	1 842	3 219	3 230	2 555	2 010	374	336	162	25
14 506	9 576	6 561	10 818	11 321	7 633	6 352	427	227	414	26
107	110	101	112	139	125	105	32	20	8	27
4 278	5 381	5 010	4 207	4 662	4 806	4 349	968	332	193	28
891	898	960	884	1 015	923	910	298	108	57	29
1 451	1 551	1 500	1 412	1 465	1 488	1 578	246	139	156	30
79	95	140	89	70	91	109	11	5	2	31
3 258	3 490	2 705	3 816	3 515	3 233	3 354	433	162	118	32
145	213	226	229	204	231	214	18	—	1	33
808	877	744	831	726	834	787	38	48	5	34
76 671	68 516	57 160	70 910	74 556	66 375	59 748	12 716	5 539	3 063	35
43	36	16	48	44	49	34	—	—	—	36
4 386	3 075	1 991	3 459	4 083	3 105	2 300	361	220	114	37
1 330	1 426	677	374	1 328	1 218	607	14	73	5	38
..	..	..	..	..	..	1 204	168	103	23	39

[a] Jfr. texten sid. 298.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Mars 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *March 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	10	2	12	24	10	34	198	140	338	232	152	384
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	7	—	7	33	11	44	210	130	340	250	141	391
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	1	1	2	2	6	8	3	36	39	6	43	49
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	5	5
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	2	4	6	8	15	23	19	93	112	29	112	141
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	—	—	4	7	11	7	30	37	11	37	48
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	3	5	8	7	17	24	16	77	93	26	99	125
Fotgängare *Pedestrians*	15	12	27	12	27	39	25	146	171	52	185	237
Övriga *Others*	2	—	2	1	—	1	4	10	14	7	10	17
Summa *Total*	40	24	64	91	93	184	482	667	1 149	613	784	1 397

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	5	5	40	50
7—10 »	2	7	38	47
11—14 »	1	6	31	38
15—17 »	3	21	121	145
18—29 »	12	50	330	392
30—44 »	12	28	170	210
45—59 »	8	26	167	201
60—69 »	10	18	59	87
> 69 »	11	9	36	56
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	14	157	171
Samtliga *Total*	64	184	1 149	1 397
Därav *Of which*				
män *males*	49	133	763	945
kvinnor *females*	15	40	311	366
okänt kön.. *sex not stated*	—	11	75	86

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 485	3 418	4 903
Lastbil *Lorry*	332	500	832
Buss *Bus*	37	103	140
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	12	96	108
Moped *Cycle with aux. motor*	32	194	226
Annan lätt mc *Other light mc*	15	57	72
Spårvagn *Tram*	—	37	37
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	3	4	7
Cykel *Cycle*	30	136	166
Annat fordon *Other vehicle*	47	385	432
Fotgängare *Pedestrian*	51	196	247
Andra trafikelement *Other traffic elements*	32	4	36
Summa *Total*	2 076	5 130	7 206

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Mars 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *March 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 353	11	306	295	306	1 752
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	1 879	11	299	285	295	1 299
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	413	8	88	91	197	125
» korsande » *crossing*	842	1	147	42	48	752
» samma » *same*	332	1	42	78	21	233
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	5	—	1	—	—	5
» annan » *other*	287	1	21	74	29	184
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	474	—	7	10	11	453
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 380	46	635	379	397	604
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	298	11	209	28	39	231
med fotgängare *with pedestrian*	216	25	186	25	26	165
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	866	10	240	326	332	208
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	182	6	76	21	34	127
Olycka av annan art *Other kind of accident*	40	1	6	9	9	22
Summa *Total*	3 955	64	1 023	704	746	2 505
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	675	11	163	137	252	286
Mellersta » *Middle* »	2 537	39	645	382	333	1 822
Södra » *South* »	743	14	215	185	161	397

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 760	41	102	629	899	1 861
Halvdager *Twilight*	148	2	6	34	62	86
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	642	10	30	110	53	589
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	324	11	14	97	303	21
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	81	—	1	—	4	77

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Mars 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	6	17	64	89	2	10	30	42
Uppsala »	—	1	7	27	35	—	1	15	16
Södermanlands »	3	1	19	37	60	3	2	29	34
Östergötlands »	2	2	9	34	47	2	4	12	18
Jönköpings »	2	5	10	41	58	2	5	15	22
Kronobergs »	—	—	11	23	34	—	—	16	16
Kalmar »	—	2	15	30	47	—	4	23	27
Gotlands »	—	2	1	4	7	—	3	4	7
Blekinge »	—	1	10	20	31	—	2	17	19
Kristianstads »	3	1	9	43	56	3	—	11	14
Malmöhus »	5	6	25	67	103	5	9	44	58
Hallands »	1	1	16	42	60	1	2	22	25
Göteb. o. Bohus »	5	4	15	41	65	5	6	23	34
Älvsborgs »	3	3	20	37	63	3	3	28	34
Skaraborgs »	1	4	16	36	57	1	4	18	23
Värmlands »	1	3	10	48	62	1	3	15	19
Örebro »	2	2	8	23	35	2	2	15	19
Västmanlands »	2	2	16	30	50	2	4	25	31
Kopparbergs »	1	4	10	41	56	1	8	15	24
Gävleborgs »	3	3	18	38	62	3	4	36	43
Västernorrlands »	1	6	9	37	53	1	8	13	22
Jämtlands »	—	1	5	22	28	—	1	8	9
Västerbottens »	3	3	9	57	72	3	3	14	20
Norrbottens »	—	3	23	65	91	—	3	34	37
Summa *Total*	40	66	308	907	1 321	40	91	482	613

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *March 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	5	14	114	535	668	5	14	130	149
Stockholms län	—	5	25	67	97	—	7	29	36
Uppsala »	1	5	9	52	67	1	5	12	18
Södermanlands »	—	2	11	65	78	—	2	15	17
Östergötlands »	—	6	24	84	114	—	6	29	35
därav Norrköpings stad	—	2	9	37	48	—	2	11	13
Jönköpings län	—	4	15	48	67	—	4	17	21
Kronobergs »	2	—	7	19	28	2	—	9	11
Kalmar »	—	3	10	20	33	—	3	14	17
Gotlands »	—	—	4	5	9	—	—	4	4
Blekinge »	—	2	3	25	30	—	2	5	7
Kristianstads »	1	—	15	35	51	1	—	16	17
Malmöhus »	4	8	69	206	287	4	8	85	97
därav Malmö stad	3	5	37	133	178	3	5	47	55
Hallands län	—	1	11	17	29	—	1	15	16
Göteb. o. Bohus »	5	15	92	307	419	5	17	110	132
därav Göteborgs stad ..	4	13	82	276	375	4	15	98	117
Älvsborgs län	1	4	24	57	86	1	5	31	37
Skaraborgs »	—	3	11	36	50	—	3	13	16
Värmlands »	—	3	11	48	62	—	3	14	17
Örebro »	—	2	29	37	68	—	2	35	37
Västmanlands »	2	4	15	57	78	2	4	16	22
Kopparbergs »	—	1	8	24	33	—	1	8	9
Gävleborgs »	2	2	20	45	69	2	3	21	26
Västernorrlands »	—	1	6	41	48	—	1	6	7
Jämtlands »	—	—	5	25	30	—	—	7	7
Västerbottens »	1	1	11	18	31	1	1	11	13
Norrbottens »	—	1	13	88	102	—	1	15	16
Summa *Total*	24	87	562	1 961	2 634	24	93	667	784
Hela riket *Sweden*	64	153	870	2 868	3 955	64	184	1 149	1 397

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958.....	876	2 675	13 211	40 296	57 058	106 812	941	3 104	17 755	21 800
1959[4]	939	2 662	13 568	39 473	56 642	106 216	1 000	3 137	18 338	22 475
1960*[2].....	895	2 634	13 131	41 495	58 155	107 916	961	3 090	17 592	21 643
1959* 1 kv.	149	386	2 194	10 116	12 845	24 336	157	453	2 983	3 593
2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
2 kv.	191	640	3 300	8 457	12 588	23 250	202	729	4 347	5 278
3 kv.	263	814	4 076	9 988	15 141	27 936	284	957	5 543	6 784
4 kv.	276	703	3 249	11 298	15 526	28 939	298	826	4 327	5 451
1961* 1 kv.	182	471	2 501	10 138	13 292	24 504	186	553	3 441	4 180
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1959* 1 kv.	99	224	897	3 324	4 544	7 965	104	277	1 443	1 824
2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
2 kv.	124	314	1 161	2 537	4 136	6 680	134	384	1 832	2 350
3 kv.	183	443	1 665	3 696	5 987	9 933	202	559	2 657	3 418
4 kv.	180	323	1 213	3 562	5 278	8 701	202	426	1 920	2 548
1961* 1 kv.	111	230	936	3 415	4 692	7 714	114	294	1 521	1 929
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1959* 1 kv.	50	162	1 297	6 792	8 301	16 371	53	176	1 540	1 769
2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822
2 kv.	67	326	2 139	5 920	8 452	16 570	68	345	2 515	2 928
3 kv.	80	371	2 411	6 292	9 154	18 003	82	398	2 886	3 366
4 kv.	96	380	2 036	7 736	10 248	20 238	96	400	2 407	2 903
1961* 1 kv.	71	241	1 565	6 723	8 600	16 790	72	259	1 920	2 251

[1] I de preliminära siffrorna för »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provi-*

Road traffic accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[2] *Drivers of cycle with aux. motor*[2]	Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	Cyklister[2] *Cyclists*[2]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1951	1 294	2 163	2 096	425	.	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958.....	4 621	5 656	1 909	526	2 180	869	2 393	3 206	440	21 800
1959[4]	4 855	5 870	1 717	502	2 616	849	2 435	3 194	437	22 475
1960*[1].....	5 247	5 825	1 370	360	2 432	629	2 205	3 277	298	21 643
1959* 1 kv. ..	918	1 092	111	26	236	105	281	666	158	3 593
2 kv. ..	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv. ..	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv. ..	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv. ..	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
2 kv. ..	1 148	1 287	459	110	704	208	589	739	34	5 278
3 kv. ..	1 481	1 809	602	186	926	234	749	754	43	6 784
4 kv. ..	1 453	1 481	194	36	510	115	541	1 017	104	5 451
1961* 1 kv. ..	1 220	1 289	82	9	327	82	332	718	121	4 180
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1959* 1 kv. ..	624	757	41	9	53	34	77	142	87	1 824
2 kv. ..	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv. ..	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv. ..	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv. ..	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
2 kv. ..	751	868	150	41	181	67	146	130	16	2 350
3 kv. ..	1 008	1 322	230	86	274	85	214	173	26	3 418
4 kv. ..	963	1 000	52	15	122	32	130	177	57	2 548
1961* 1 kv. ..	730	820	12	1	71	19	80	133	63	1 929
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1959* 1 kv. ..	294	335	70	17	183	71	204	524	71	1 769
2 kv. ..	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv. ..	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv. ..	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv. ..	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822
2 kv. ..	397	419	309	69	523	141	443	609	18	2 928
3 kv. ..	473	487	372	100	652	149	535	581	17	3 366
4 kv. ..	490	481	142	21	388	83	411	840	47	2 903
1961* 1 kv. ..	490	469	70	8	256	63	252	585	58	2 251

sional figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours. — [1] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [2] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.* — [4] Jämför texten sid. 299.

Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter år 1959

Farmers' Assessed Income and Expenditure in Cash and Net Income

I anslutning till de alltsedan 1930-talet årligen utförda undersökningarna av jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m. m. har statistiska centralbyrån efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 september 1960 nu verkställt en undersökning för inkomståret 1959, grundad på självdeklarationer avlämnade under 1960.

Materialet till deklarationsundersökningen avser 8 200 gårdar, som även ingår i de vid centralbyrån årligen utförda arealinventeringarna och husdjursräkningarna. Från det större slumpmässiga urvalet av gårdar (ca 27 000) för de sistnämnda undersökningarna uttages — ävenledes slumpmässigt — ett begränsat antal gårdar (subsampel) för deklarationsundersökningen.

Skattningarna av totalsiffror och siffror per hektar jordbruksjord har utförts för varje storleksgrupp av jordbruk (7 st) inom de olika områdena (18 delområden och 3 huvudområden) varvid beräkningarna baserats på den totala åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning.

Vid användningen av resultaten från deklarationsundersökningen bör man särskilt observera att brukningsenheter med mindre än 2 hektar åker ej ingår, att undersökningen avser kalenderår och att skogsbruket ingår.

De i årets redogörelse framlagda talen rörande inkomster omfattar icke de till beskattning deklarerade uttagen från skogskonto. I tidigare publicerade resultat för 1957 (det år då sådana uttag först förekommit) ingick dessa uttag.

Tabellerna i föreliggande redogörelse lämnar uppgifter dels för hela riket och dels för tre naturliga jordbruksområden. Tabelluppgifterna om absoluta tal avser 1959 och i fråga om vissa totalbelopp för riket och dess tre huvudområden även 1958; tab. 1. I fråga om nettointäkter per brukningsenhet lämnas uppgifter för alla åren 1956—1959, tab. 4. För de relativa förändringarna i olika poster 1958—1959 lämnas främst uppgifter i texten. Indextal med 1953 som basår lämnas i tab. 2. Kommentaren upptar dock huvudsakligen jämförelser mellan 1959 och 1958.

Inkomster för hela riket

Av jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster 1959, som redovisas i tab. 1, kom 3 669,7 milj. kronor (65,5 %) från försäljning av animaliska produkter, under det att inkomsterna av vegetabiliska produkter skattats till 1 103,0 milj. kr (19,7 %) och inkomsterna från skogsbruket till 542,5 milj. kr (9,7 %). Dessa tre grupper av inkomster omfattade således 94,9 % av samtliga kontanta inkomster.

Jordbrukarnas *sammanlagda kontanta inkomster* (tab. 1) ökade från 1958 till 1959 med 207,0 milj. kr eller med 3,8 %. Denna ökning hade som bakgrund en betydande ökning i inkomster av jordbruksprodukter — såväl för vegetabilier som för animalier. Däremot sjönk inkomsterna av skogsprodukter och körslor relativt sett starkt. Vidare märkes att stödbidrag för skördeskador icke utbetalats 1959, såsom var fallet 1958.

De sammanlagda inkomsterna av jordbruksprodukter ökade med 9,5 % varav den del som avser vegetabilier ökade 17,2 % och den som avser animalier 7,4 %.

Ökningen av *inkomster för vegetabilier* är i grova drag i överensstämmelse med tillgänglig pris- och kvantitetsstatistik. Ökningen för posten spannmål och frö med ca 23 % enligt deklarationsundersökningen synes dock något låg, vilket tyder på att en viss utjämning av respektive års försäljningar skett. Skördarna av brödsäd och oljeväxter ökade över 30 %, medan skörden av fodersäd sjönk ca 6 %. Samtidigt steg priserna på brödsäd ca 3 %, på oljeväxter ca 11 % och på fodersäd ca 20 %. Enligt dessa uppgifter skulle man

Tab. 1. Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter i milj. kr 1958 och 1959

Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income, millions of kr

	Södra o. mell. Sveriges slättbygder		Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder	
	1958	1959	1958	1959
Samtliga kontanta inkomster *Income*	2 936,1	3 115,4	1 766,6	1 815,1
därav: från försålda jordbruksprodukter *Farming*	2 645,6	2 898,7	1 335,4	1 455,5
från skogsbruk *Forests*.....	161,1	110,2	321,7	263,4
Samtliga kontanta utgifter *Expenditure* ..	2 300,7	2 489,0	1 254,8	1 331,1
därav arbetslöner *Wages*	421,2	407,7	183,2	177,8
Samtliga nettointäkter *Net income*	961,5	993,6	863,4	872,2
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	793,1	807,0	685,6	679,2
	Norra Sverige		Hela riket	
Samtliga kontanta inkomster *Income*	694,0	673,2	5 396,7	5 603,7
därav: från försålda jordbruksprodukter *Farming*	378,2	421,1	4 359,2	4 775,3
från skogsbruk *Forests*.....	214,7	168,9	697,5	542,5
Samtliga kontanta utgifter *Expenditure* ..	470,5	476,7	4 026,0	4 296,8
därav arbetslöner *Wages*	86,3	71,0	690,7	656,5
Samtliga nettointäkter *Net income*	570,5	580,1	2 395,4	2 445,9
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	348,5	330,9	1 827,2	1 817,1

Tidigare för 1957 publicerade inkomster omfattade, i motsats till de här framlagda, uttag från skogskonto.

väntat inemot 30 % höjda inkomster för posten spannmål och frö.

Inkomster av sockerbetor minskade 5 %. Detta gäller utbetalda likvider under året, medan inkomster, beräknade enligt respektive års priser och skördar, borde ha ökat ca 13 %; både priser och kvantiteter ökade. Inkomsterna för potatis ökade 14,7 %, främst beroende på prishöjningar.

Den sammanlagda ökningen av *inkomster för animalier* är också i huvudsak i överensstämmelse med tillgänglig pris- och kvantitetsstatistik. Den är en följd av ökningar i fråga om samtliga de häri ingående huvudposterna. Inkomsterna av slaktboskap, svin- och livdjursförsäljning ökade 10,2 %. Priserna på storboskap steg ca 3 %, men var i huvudsak oförändrade för svin. Samtidigt ökade slakten av nötkreatur 5,8 % och för svin 7,2 % (häri ingår även export av levande svin). Enligt anförda pris- och kvantitetsuppgifter kommer man till att inkomstökningen av samtlig slakt borde blivit nära 8 %. Beaktar man att även livdjursförsäljningarna skall ingå i jämförelserna kommer man till ungefär samma tal — troligen något lägre. En eftersläpning i deklarerade inkomster jämfört med de beräknade kan föreligga och förklara skillnaden.

Inkomsterna av mjölk ökade 4,4 % enligt deklarationsundersökningen. Enligt mejeristatistiken höjdes priserna fritt mejeri ca 7 % och minskade invägningen vid mejerierna med ca 3 %, vilket bör ha lett till ca 4 % inkomstökning. Inkomster beräknade fritt gården och med beaktande av skummjölksvärde och skilda pristillägg visar däremot liksom enligt deklarationsundersökningen 4,4 % ökning.

Inkomster av fjäderfä och ägg ökade

Tab. 2. Indextal för jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1959 (år 1953 = 100)

Index numbers for farmers' assessed income and expenditure in cash and net income

	Södra och mellersta Sveriges slättbygder	Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	Norra Sverige	Hela riket
KONTANTA INKOMSTER *Income*				
Jordbruksprodukter[1] *Farming*	118,4	130,4	111,6	121,1
därav vegetabiliska	95,4	104,5	117,7	96,9
animaliska[1]	133,6	134,2	111,3	130,9
Diverse inkomster *Sundry*	147,5	150,7	96,0	126,4
Skogsbruk[2] *Forests*	80,6	88,3	70,8	80,5
Samtliga kontanta inkomster[1] *Total*	117,2	122,7	96,2	115,9
KONTANTA UTGIFTER *Expenditure*				
Arbetslöner *Wages*	95,9	92,2	85,1	93,6
Inköp av förnödenheter[1] *Requisites*	137,7	153,3	129,8	141,5
Inköp av levande och döda inventarier *Investments in equipment*	139,9	138,5	109,7	136,2
Underhåll av inventarier och byggnader *Maintenance*	111,5	113,0	104,2	110,8
Diverse driftkostnader[1] *Sundry*	124,3	134,5	136,4	129,2
Räntor *Interest*	182,6	208,4	234,5	195,0
Samtliga kontanta utgifter[1] *Total*	128,0	135,2	120,8	129,3
Samtliga nettointäkter *Net income*	106,8	116,0	108,0	110,2
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	98,1	107,5	85,3	98,6

[1] Med anledning av olika principer för självdeklaration för 1959 i jämförelse med 1953 har vissa absoluta tal för 1953 korrigerats för jämförbarhet med 1959. I första hand beröres härav posten för animaliska produkter och de poster, vari denna ingår samt även posten inköp av förnödenheter. — [2] I inkomsterna av skog ingår ej uttag från skogskonto.

6,3 %. Med ledning av tillgänglig pris- och kvantitetsstatistik hade man kunnat vänta oförändrade inkomster.

Skogsinkomsterna minskade enligt deklarationsundersökningen 22,2 %. Volymen avverkad skog från rikets samtliga skogar sjönk enligt officiell statistik ca 8 % och priserna torde genomsnittligt ha fallit ca 15 %. Enligt dessa uppgifter kommer man till en relativ inkomstminskning för rikets samtliga skogar, som sammanfaller med den enligt deklarationsundersökningen för jordbrukets skogar. Av de i tab. 1 redovisade skogsinkomsterna insatte jordbrukarna på s. k. skogskonto i bank 28,3 milj. kr 1958 och 14,6 milj. kr 1959. Samtidigt uttogs 30,1 och 42,8 milj. kr.

Inkomster för rikets tre huvudområden

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster ökade från 1958 till 1959 med 6,1 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder och med 2,7 % i dess skogs- och dalbygder men minskade i norra Sverige med 3,0 %.

Inkomster av enbart jordbruksprodukter ökade från 1958 till 1959 inom respektive 3 huvudområden med 9,6, 9,0 och 11,3 %. I södra och mellersta Sveriges slättbygder ökade inkomster av vegetabilier och inkomster av animalier ungefär med samma absoluta tal; i områdets skogs- och dalbygder samt i norra Sverige hade ökningen för animalier den största betydelsen. Ökningen för in-

komster av jordbruksprodukterna tagna som helhet var större i de två södra områdena än de där samtidigt förekommande minskningarna för skog och övriga inkomster (körslor m. m.); så var ej fallet i norra Sverige, trots att även där inkomstökningen av animalier var betydande.

Skogsinkomsterna minskade i södra och mellersta Sveriges slättbygder med 31,6 %, i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder med 18,1 % och i norra Sverige med 21,3 %.

Utgifter för hela riket

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta avdragbara utgifter (tab. 1) ökade från 1958 till 1959 med 270,8 milj. kr eller med 6,7 %. Utöver de avdragbara utgifterna tillkommer vissa icke avdragbara. Dessa minskade markant 1958—1959, dock mindre än 1957—1958 (se även nedan).

Kontanta arbetslöner minskade 5 %. Med en ökning av ca 2 % i timlöner i jordbruket såväl som tim- och ackordslöner i skogsbruket kommer man till att volymen lejd arbetskraft skulle ha minskat 7 à 8 % inom det jord- och skogsbruk, som deklarationsundersökningen omfattar. Andra undersökningar rörande lejd arbetskraft visar större minskningar eller omkring 10 %; troligen beroende på att de i mindre utsträckning än deklarationsundersökningen omfattar skogsbruket och anläggningsarbeten i jordbruket.

Utgifter för utsäde och fodermedel ökade 13,7 %. Ökningen torde i huvudsak vara en följd av höjda priser. Utgifterna för handelsgödsel ökade 6,7 %, och då priserna sjunkit något synes det föreligga en ökning i kvantiteterna med ca 10 %. För bränn- och smörjoljor ökade utgifterna med ca 5 %. Priserna hade ökat något och ökningen i kvantiteterna torde begränsas till 3 à 4 %. Utgifterna för elström ökade 7,9 % (för såväl hushåll som drift), vilket i huvudsak torde bero på höjda taxor.

För levande inventarier ökade utgifterna 5,9 %. Inköpsvolymen torde ha ökat ungefär som utgifterna.

Utgifter för ersättningsköp av döda inventarier var 15,9 % större 1959 än 1958. Priserna för såväl maskiner och redskap som traktorer anses ha ökat relativt litet (ca 1 %), och troligen kan man utgå från att den för maskiner och traktorer gemensamma inköpsvolymen ökat ca 15 %. En nedgång märktes däremot 1955 och 1956 samt 1958. För underhållet av döda inventarier konstateras en ökning med 9,1 %, och en liknande volymmässig förändring torde föreligga. Utgifterna för nyuppsättning av yttre inventarier som ej är avdragbara ökade 18,4 %.

De sammanlagda utgifterna för döda inventarier, omfattande ersättningsköp, underhåll och nyuppsättning (i sistnämnda del ingår i någon utsträckning även levande inventarier) ökade sammanlagt 13,4 %. Med hänsyn till prisutvecklingen för döda inventarier torde man kunna räkna med att inköpsvolymen var 10—15 % större 1959 än 1958. Markanta minskningar förelåg däremot 1955, 1956 och 1958.

De kontanta utgifterna för byggnadsunderhållet ökade 8,7 % och de redovisade utgifterna för ny-, till- och ombyggnad minskade ca 21 %. Utgår man från att byggnadskostnadsindex varit ungefär oförändrat kommer man till att byggnadsvolymen varit ungefär lika 1959 och 1958. Enligt samma beräkningsunderlag minskade däremot byggnadsvolymen från 1957 till 1958 med ca 10 % och minskningar synes också ha förelegat under vart och ett av de närmast föregående åren 1953—1957. Vid beräkningarna har det emellertid ej kunnat tagas hänsyn till jordbrukarnas egen arbetsinsats eller till förbrukning av virke från egen skog.

Underhåll jämte nyanläggning av vägar, diken, stängsel o. d. visade tillsammans en ökning med 17,7 %. Den mot utgifterna svarande volymen kan ha ökat avsevärt.

De icke avdragbara utgifterna för yttre inventarier, byggnader och markanläggningar (vägar, diken, stängsel o. d.) utgjorde 1959 130,0 milj. kr, vilket var 6 % lägre än 1958. Även 1957—1958 förelåg minskning.

Tab. 3. Taxerade kontanta inkomster och utgifter i kr per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden 1959

Assessed income and expenditure in cash of farming per hectare of arable land, by size groups in major regions

	Storleksgrupper, hektar åker *Hectare of arable land*							Samtliga
INKOMSTER AV FÖRSÅLDA VEGETABILISKA PRODUKTER *Income from vegetable products*	2–5	5–10	10–20	20–30	30–50	50–100	över 100	
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	170	203	293	398	487	643	662	453
skogs- och dalbygder	70	61	102	143	256	350	545	139
Norra Sverige	33	35	60	98	..	..	..	44
Hela riket	71	88	195	327	441	589	645	305
INKOMSTER AV FÖRSÅLDA ANIMALISKA PRODUKTER[1] *Income from animal products*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 645	1 495	1 237	1 083	862	592	540	955
skogs- och dalbygder	1 330	1 461	1 238	995	940	647	493	1 195
Norra Sverige	795	917	872	774	..	..	..	862
Hela riket	1 166	1 312	1 192	1 051	875	603	534	1 016
SAMTLIGA KONTANTA INKOMSTER[1] *Total income*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 881	1 821	1 622	1 575	1 429	1 336	1 370	1 514
skogs- och dalbygder	1 906	1 898	1 602	1 338	1 429	1 228	1 555	1 663
Norra Sverige	1 617	1 468	1 280	1 202	..	..	..	1 450
Hela riket	1 786	1 755	1 573	1 506	1 426	1 317	1 394	1 551
UTGIFTER FÖR ARBETSLÖNER *Expenditure: wages*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	62	72	104	150	184	263	402	198
skogs- och dalbygder	127	123	117	133	253	295	524	163
Norra Sverige	186	136	140	164	..	..	..	153
Hela riket	140	114	113	147	196	267	417	182
SAMTLIGA KONTANTA UTGIFTER[1] *Total expenditure*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 527	1 303	1 175	1 205	1 147	1 145	1 293	1 210
skogs- och dalbygder	1 352	1 315	1 140	1 018	1 196	1 053	1 431	1 220
Norra Sverige	1 174	1 008	912	909	..	..	..	1 027
Hela riket	1 308	1 223	1 130	1 150	1 153	1 128	1 310	1 189
Indextal, år 1956 = 100								
SAMTLIGA KONTANTA INKOMSTER[1] *Total income*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	95,5	101,8	105,0	109,5	106,2	104,3	110,3	106,0
skogs- och dalbygder	103,4	105,1	104,1	103,0	122,5	105,9	100,6	105,1
Norra Sverige	83,1	90,7	87,0	92,2	..	..	..	87,4
Hela riket	93,8	100,4	102,5	107,5	108,6	104,4	108,6	103,1
SAMTLIGA KONTANTA UTGIFTER[1] *Total expenditure*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	109,3	108,4	110,8	115,3	111,8	108,5	115,3	111,9
skogs- och dalbygder	114,6	113,0	111,5	108,9	135,0	105,5	103,1	112,8
Norra Sverige	99,6	104,0	104,7	114,8	..	..	..	103,2
Hela riket	107,8	109,6	110,4	113,9	115,5	108,1	113,4	111,1

[1] Då andra principer för självdeklaration tillämpades 1956, 1957, 1958 och 1959 än 1955 och tidigare är resultaten i fråga om inkomster av försålda animaliska produkter, samtliga kontanta inkomster och samtliga kontanta utgifter i denna tabell ej fullt jämförbara med dem som lämnats för 1955 och tidigare. I inkomsterna för 1958 och 1959 ingår ej uttag från skogskonto vilket var fallet 1957.

Sammanlagda avdragbara och icke avdragbara utgifter för nämnda anläggningar — döda inventarier, byggnader, markanläggningar — belöpte sig till 894,9 milj. kr 1959. Beloppet hade då ökat sedan 1958 med 8,9 %. Priserna på berörda produktionsmedel torde endast ha medfört en ökning med omkring 2 %, och man torde kunna utgå ifrån att den volymmässiga ökningen ligger mellan 5 och 10 %.

Jordbrukarnas ränteutgifter ökade med 5,2 % och skulderna med ca 4,6 %.

Utgifter för rikets tre huvudområden

Jordbrukarnas samtliga kontanta utgifter ökade i södra och mellersta Sveriges slättbygder med 8,2 %, i dess skogs- och dalbygder med 6,1 % och i norra Sverige med 1,3 %.

Arbetslönerna minskade i alla tre huvudområdena och med respektive 3,2, 2,9 och 17,7 %. Den starka minskningen i norra Sverige bör sättas i samband med minskade skogsavverkningar och körslor, medan ökad anläggningsverksamhet torde ha begränsat reduceringarna i de två södra områdena.

Utgifter för utsäde och fodermedel ökade med ungefär samma procenttal i alla tre huvudområdena — troligen betingade av liknande prishöjningar. För handelsgödsel märkes också ökade utgifter i alla tre huvudområdena, dock främst i södra och mellersta Sveriges slättbygder. Även utgifterna för bränn- och smörjoljor såväl som för elström ökade i alla tre huvudområdena.

För levande inventarier ökade utgifterna procentuellt mest i södra och mellersta Sveriges slättbygder.

Sammanlagda utgifter för ersättningsköp, underhåll och nyuppsättning av döda inventarier ökade med 15,8 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder, med 9,6 % i dess skogs- och dalbygder samt med 9,7 % i norra Sverige. För byggnadsunderhåll jämte ny-, till- och ombyggnad ökade utgifterna i södra och mellersta Sveriges slättbygder med ca 13 %, men minskade i dess skogs- och dalbygder samt i norra Sverige med respektive ca 3 och 14 %. För markanläggningarna finner man ökningar med ca 30 respektive ca 20 % i de två södra områdena, men minskning med ca 25 % i norra Sverige.

De sammanlagda utgifterna för anläggningar (döda inventarier, byggnader och markanläggningar) ökade från 1958 till 1959 med 16,0 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder, med 5,1 % i dess skogs- och dalbygder, men minskade med 7,5 % i norra Sverige. Den starka ökningen i södra och mellersta Sveriges slättbygder torde kunna sättas i samband med de ökade inkomsterna från jordbruket, och minskningen i norra Sverige i samband med de reducerade skogsavverkningarna och körslorna.

Ränteutgifterna ökade i södra och mellersta Sveriges slättbygder respektive skogs- och dalbygder med 4,5 % och 4,6 % och i norra Sverige med 10,2 %. Skulderna ökade i respektive områden med 4,9, 3,8 och 5,4 %.

Jordbrukarnas taxerade nettointäkter

Taxerade totala nettointäkter för *riket* och *dess 3 huvudområden* framgår av tab. 1, som visar dels nettointäkter av enbart jordbruksfastighet och dels samtliga nettointäkter.

De taxerade nettointäkterna av enbart jordbruksfastighet minskade från 1958 till 1959 med 0,6 %. Eliminerar man inverkan av uttag och insättningar på skogskonto blir minskningen 2,0 %. Den differens mellan kontanta inkomster och utgifter som erhålles, då uttag från skogskonto ej ingår, minskade 63,8 milj. kr eller med 4,7 %. Den nämnda minskningen är även i absoluta tal betydligt större än den för nettointäkterna. Reduceringen av de senare begränsades nämligen avsevärt genom att värdet av naturaförmånerna ökat ca 5 % men även av att insättningarna på skogskonto minskat.

I södra och mellersta Sveriges slättbygder ökade de totala nettointäkterna av jordbruk med 1,7 %, medan de minskade i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder med 0,9 % och i norra Sverige med 5,0 % (utan korrigering för skogskonto). Differensen mel-

Tab. 4. Jordbrukarnas taxerade nettointäkter i kr per brukningsenhet 1956[1], 1957, 1958 och 1959

Farmers' assessed net income per holding

TAXERAD NETTOINTÄKT AV JORDBRUKSFASTIGHET *Assessed net income from farming and forests*	År	Storleksgrupper, hektar åker *Hectare of arable land*							Samtliga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1956	3 648	6 435	8 990	11 527	14 384	17 725	26 350	9 335
	1957	3 398	6 109	8 957	11 707	13 776	16 012	25 322	9 078
	1958	3 129	6 135	8 702	10 880	12 801	14 152	20 194	8 547
	1959	2 918	5 998	8 673	11 210	13 144	15 705	23 190	8 695
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1956	4 097	6 787	9 344	11 016	12 832	13 720	27 834	6 788
	1957	4 380	7 045	9 069	10 639	12 220	15 332	25 209	6 904
	1958	4 104	6 709	8 935	10 439	12 567	12 831	..	6 607
	1959	3 925	6 630	8 953	10 298	11 878	14 661	(26711)	6 545
Norra Sverige	1956	4 122	6 330	9 291	13 459	..	..	..	..
	1957	4 054	6 179	7 927	9 379	..	..	..	..
	1958	3 564	5 770	7 384	8 336	..	..	..	..
	1959	3 236	5 520	7 363	9 315	..	..	..	..
Hela riket[2]	1956	4 036	6 565	9 159	11 482	14 107	17 059	26 546	7 369
	1957	4 084	6 562	8 857	11 369	13 498	15 899	25 307	7 242
	1958	3 718	6 289	8 606	10 680	12 759	13 932	19 653	6 816
	1959	3 472	6 144	8 595	10 925	12 918	15 531	23 657	6 778
SAMTLIGA TAXERADE NETTOINTÄKTER *Assessed total net income*									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1956	6 632	7 752	9 701	12 324	15 638	20 510	35 965	10 869
	1957	6 441	7 558	9 848	12 655	15 221	19 495	36 109	10 807
	1958	6 351	7 607	9 704	11 845	14 110	17 422	32 909	10 361
	1959	6 341	7 762	9 755	12 240	14 746	19 224	37 252	10 706
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1956	6 108	7 951	10 232	12 406	14 739	17 436	37 421	8 261
	1957	6 717	8 252	10 050	11 726	14 376	17 492	29 933	8 492
	1958	6 615	8 036	9 994	11 515	14 805	15 230	..	8 319
	1959	6 611	8 158	10 003	11 385	14 091	16 767	(37222)	8 405
Norra Sverige	1956	7 322	8 500	11 039	16 002	..	..	..	..
	1957	7 260	8 368	9 897	11 068	..	..	..	..
	1958	7 286	8 319	9 428	10 638	..	..	..	..
	1959	7 396	8 406	9 791	10 944	..	..	..	..
Hela riket[2]	1956	6 707	8 071	10 076	12 484	15 477	19 999	36 158	9 183
	1957	6 903	8 124	9 928	12 378	15 071	19 162	35 291	9 173
	1958	6 857	8 021	9 771	11 721	14 234	17 057	31 293	8 935
	1959	6 901	8 140	9 849	11 991	14 629	18 815	37 248	9 123

[1] Tidigare för 1956 publicerade resultat har här omräknats med hänsyn till åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning. — [2] I medeltalen under rubriken »hela riket» för grupperna 30—50, 50—100 och över 100 ingår ej Norra Sverige.

lan kontanta inkomster och utgifter minskade i alla tre huvudområdena med resp. 1,4 %, 5,4 % och 12,1 %.

Samtliga taxerade nettointäkter för hela riket ökade med 2,1 % från 1958 till 1959. Av dessa nettointäkter kom 74,3 % från jordbruksfastighet, 18,8 % från tjänst och förvärvsverksamhet, 3,9 % från kapital och 3,0 % från övriga förvärvskällor.

I rikets tre huvudområden ökade beloppen avseende *samtliga taxerade nettointäkter* med 3,3 %, 1,0 % och 1,7 %.

Taxerade nettointäkter per brukare framgår för olika storleksgrupper av jordbruk av tab. 4.

De taxerade nettointäkterna av enbart *jordbruksfastighet* beräknade per brukningsenhet avser hela den areal åker och skog som jordbrukarna deklarerat i huvudformuläret. Lönsamhetsutvecklingen som framgår av dessa nettointäkter är i huvudsak i överensstämmelse med den enligt differensen mellan kontanta inkomster och utgifter (se nästa avsnitt). Detta gäller dock i första hand södra och mellersta Sveriges slättbygder, där man ej avsevärt kunnat reglera nettointäkterna genom uttag och insättning på skogskonto. För södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder och norra Sverige finner man nämligen att nettointäkterna ofta visar en gynnsammare utveckling än differensen mellan inkomster och utgifter. Korrigerar man för inverkan av uttag och insättningar på skogskonto samt för icke avdragna underskott försämras där utvecklingen 1958—1959.

Vid jämförelser mellan de absoluta tal, som tabellen över nettointäkterna visar för olika storleksgrupper av jordbruk, bör det beaktas att nettointäkterna icke omfattar de underskott som i vissa fall förekommer. Underskott utföres såsom noll vid deklaration på huvudformuläret. För hela riket (alla storleksgrupper av jordbruk sammantagna) blir de sammanlagda underskotten av relativt begränsad betydelse. Korrigerar man för underskotten reduceras i detta fall de taxerade nettointäkterna av jordbruksfastighet 1959 med endast 1,4 % liksom var fallet 1958. I fråga om gårdar med 50—100 hektar åker och över 100 hektar reduceras emellertid de taxerade nettointäkterna med respektive 2,8 och 16,2 % 1959 mot 3,8 och 21,6 % 1958. För gruppen med 10—20 hektar åker var talen 0,5 % 1959 och 0,3 % 1958.

Samtliga nettointäkter per brukare (eller medelinkomsten) innefattar utöver nettointäkt av jordbruk även inkomst av tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet, kapital och övriga förvärvskällor. Såsom medeltal för brukningsenheter med mer än 2 hektar åker utgjorde (tab. 4) samtliga nettointäkter 9 183 kr 1956, 9 173 kr 1957, 8 935 kr 1958 och 9 123 kr 1959. Enligt den av centralbyrån för publikationen »Skattetaxeringarna» utarbetade inkomststatistiken var medelinkomsten avseende företagare i jordbruk med binäringar 8 182 kr för 1959, dvs. omkring 90 % av den som deklarationsundersökningen visar för samma år. Denna relation mellan nettointäkterna enligt de båda undersökningarna har varit nästan konstant under hela perioden 1953—1959. Vissa orsaker till differensen har angivits i tidigare redogörelser. Härav märkes att skattetaxeringarna omfattar samtliga jordbruk, även dem med 2 hektar åker och mindre, medan deklarationsundersökningen endast omfattar jordbruk med mer än 2 hektar åker. Vidare omfattar skattetaxeringarna vissa representanter för jordbrukets binäringar såsom fiske och trädgårdsskötsel, vilka ej ingår i deklarationsundersökningen.

Kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord för olika storleksgrupper av jordbruk

Uppgifterna om kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord (tab. 3) belyser en del av de faktorer som främst är orsak till nettointäkternas förändringar. I det följande kommenteras främst sådana lönsamhetsresultat som differensen mellan kontanta inkomster och utgifter och relationen mellan dessa inkomster och utgifter. Kommentarerna grundas på ett mera detaljerat material än som framlagts i hithörande tabeller. De avser endast utvecklingen så som den framgår av jämförelser mellan 1958 och 1959. I de skattade uppgifterna återspeglas de båda årens skilda ekonomiska resultat, dels beroende på prisutveckling och tekniska produktionsresultat (skörden etc.) och dels påverkade av hur jordbrukarna enligt principer för kontant deklaration reglerat sina in- och utbetalningar. Särskilt bör beaktas att lagerförändringarna ej kommer till uttryck. De ekonomiska resultaten blir således andra än om varje års särskilda produktionsresultat kunde redovisas. För perioden 1958—1959 märker man i olika storleksgrupper ofta för-

sämrade lönsamhetsresultat trots ökade inkomster av olika jordbruksprodukter. Man har emellertid i så stor utsträckning ökat utbetalningarna att relationen mellan inkomster och utgifter försämrats och differensen mellan talen minskat.

Södra och mellersta Sveriges slättbygder. Den allmänna tendensen 1958—1959 var att de sammanlagda kontanta inkomsterna ökade markant jämfört med perioderna 1956—1957 och 1957—1958. Utgifterna ökade dock procentuellt betydligt mer än inkomsterna. Detta ledde till att relationen mellan inkomster och utgifter försämrades 1958—1959 inom flertalet grupper av jordbruk såsom även varit fallet under hela perioden 1953—1959. Försämringen 1959 märkes dock främst vid storleksgrupperna med 2—5, 5—10 och 10—20 hektar åker. För dessa grupper minskade också differensen mellan kontanta inkomster och utgifter såväl som nettointäkterna av jordbruk. Inom samtliga grupper med mer än 20 hektar åker ökade nettointäkterna.

Den något gynnsammare lönsamhetsutvecklingen för gårdarna med mer än 20 hektar åker än för de mindre torde bl. a. få tillskrivas förbättrade inkomster av vegetabilier. På utgiftssidan märkes de ökade utgifterna för utsäde och foder som en konsekvens av ökade priser; vidare ökade utgifterna för anläggningar. De senare ökningarna torde få ses som en kompensation för tidigare begränsade inköp, nu möjliggjorda av de ökade inkomsterna för produktionen. Ökade utgifter för handelsgödsel kan ses på samma sätt. Av den från 1958 till 1959 försämrade relationen mellan inkomster och utgifter bör man således ej draga den slutsatsen att 1959 varit ett sämre år än 1958. En skattemässig utjämning av resultaten har skett. Lönsamheten bör bedömas ur de relationer som framgår för en följd av år.

Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder (> 100 hektar särredovisas ej helt). Den allmänna tendensen 1958—1959 var att de sammanlagda kontanta inkomsterna såväl som utgifterna ökade. De senare ökade emellertid procentuellt mer och detta ledde till att relationen mellan inkomster och utgifter försämrades inom samtliga storleksgrupper av jordbruk. Differensen mellan kontanta inkomster och utgifter minskade liksom nettointäkterna; undantag utgör gruppen med 50—100 hektar åker, där resultaten förbättrades.

Försämringar i de ekonomiska resultaten förelåg trots att man märker markant ökade inkomster av animalier vid de små gårdarna och ökade inkomster av vegetabilier vid de större gårdarna. De ökade inkomsterna utjämnades emellertid, bl. a. ökade utgifterna för foder och utsäde samt anläggningar. De senare ökningarna torde liksom i södra och mellersta Sveriges slättbygder få ses som en kompensation för tidigare begränsade inköp, nu möjliggjorda av ökade inkomster från produktionen. Försämringen av de ekonomiska resultaten bör således i viss utsträckning ses som en följd av skattemässig utjämning.

Norra Sverige. De sammanlagda kontanta inkomsterna minskade markant vid gårdarna med 2—5 och 5—10 hektar åker, var oförändrade vid gruppen med 10—20 och ökade vid gruppen med 20—30 hektar åker. Utgifterna ökade i grupperna med upp till 20 hektar åker. Resultatet blev en försämrad relation mellan inkomster och utgifter i grupperna med 2—20 hektar åker och en förbättrad i gruppen med 20—30 hektar. Differensen mellan inkomster och utgifter minskade i de tre storleksgrupperna mellan 2—20 hektar, men blev i huvudsak oförändrad i grupper med över 20 hektar. Nettointäkterna för respektive grupper visade samma tendenser i utvecklingen.

Det som utmärker undersökningsresultaten i norra Sverige jämfört med södra och mellersta är, att man i norra Sverige ej kunnat notera ökade inkomster av vegetabilier och vidare att man haft ett betydande inkomstbortfall för skog och körslor — i södra och mellersta Sverige hade man stor ökning för vegetabilier samtidigt som minskningen för skog och körslor ej hade så stor betydelse. Som en följd av försämrade inkomster i norra Sverige knappade man in på utgifter för anläggningar etc.;

dock i så begränsad omfattning att relationen mellan inkomster och utgifter likväl försämrades, och således liksom nettointäkterna etc. återspeglar reellt försämrade resultat. Ett undantag i norra Sverige utgör gruppen med 20—30 hektar åker, där inkomsterna av skog och körslor har relativt sett mindre betydelse i förhållande till jordbruket än inom grupperna med 2—20 hektar åker.

En i vissa avseenden utförligare redogörelse för deklarationsundersökningen ingår i Jordbruksekonomiska Meddelanden 1961: 5, medan den oavkortade redogörelsen finnes tillgänglig i stencil i statistiska centralbyrån.

M. G.

Labour force-undersökningarna i Italien: urvalsmetoden

Labour Force Surveys in Italy: The Sampling Method

I allt fler länder har man börjat tillämpa det system att studera arbetskraften med intervjuer på urvalsbas, vilket först infördes i USA. Italien var ett av de första länder som följde efter (1951). Artiklar och meddelanden rörande labour force-undersökningar såväl i Sverige som i vissa andra länder har vid flera tillfällen återgivits i Statistisk Tidskrift. I det följande lämnas en redogörelse för de undersökningar som pågår i Italien. Den är grundad på en officiell källa och gäller den ändrade form, som systemet fick 1957.[1] Ändringar som kan ha skett i samband med en övergång nyligen till databehandling har här inte beaktats.

Man skiljer inom arbetskraften på »occupati», »disoccupati» (arbetslösa) och »inoccupati» (de som söker sitt första arbete). Nedre åldersgränsen räknas i allmänhet vid 14 år. Undersökningsramen omfattar hela befolkningen över den åldern utom dem som varaktigt tillhör kollektivhushåll såsom sjukhus och barnhem. Även arbetskraft tillfälligt sysselsatt utom landet medräknas. Huvudsakligen ges resultaten i form av rikssiffror, men viktiga data lämnas också för de 11 »statistiska regionerna».[2] Urvalet görs i två steg med stratifiering och slumpurval i första steget samt systematiskt urval i andra steget. Förstastegsenhet är kommunen eller en grupp av kommuner (ett basurval) och som andrastegsenhet fungerar familjen. Undersökningen upprepas en gång om året, och mätperioden är en vecka.

Basurvalet. Den italienska landskommunen är med i medeltal 6 000 invånare en halv gång till så folkrik som vår storkommun. Mellan denna minsta enhet och provinsen har man skjutit in dels en »naturlig» indelning i höjdzoner av tre typer och inom dem i jordbruksregioner om i medeltal 10 kommuner. På senare tid har man skapat s. k. statistiska sektorer av i genomsnitt 25 närgränsande kommuner. Man har velat finna områden som är enhetliga ur mera allmänt ekonomisk synpunkt än jordbruksregionerna.

Stratifiering. För labour force-undersökningarnas basurval har det tydligen erfordrats en finare indelning än sektorindelningen. Sektorerna har därför uppdelats i strata på följande sätt:

A/ Kommuner med mer än 20 000 invånare bildar egna strata, ibland med tillägg av någon angränsande kommun (300 strata bestående av 375 kommuner)

B/ Övriga kommuner är grupperade efter två argument i kombination: höjdzon och förhärskande näringsgren, och de så erhållna grupperna bildar i regel var och en ett stratum (861 strata omfattande landets övriga 7 559 kommuner).

Enligt nedan angivna tablå över antalet B-strata i riket hade nio strata per sektor varit teoretiskt möjliga, men faktiska medelantalet blev blott 2,6. Vad som enligt huvudregeln skulle ha utgjort ett stratum har i speciella fall uppdelats i

[1] Rilevazioni campionarie delle forze di lavoro. Roma 1958. (Istituto centrale di statistica. Metodi e norme. Ser. A: 3.)

[2] För den statistiska regionindelningen i Italien, se Stat. Tidskr. 1960: 11, sid.726.

två eller tre sådana, nämligen när procenttalet för förhärskande näringsgren inom kommunerna i gruppen har en variationsbredd större än 25.

Förhärskande näringsgren	Höjdzon Berg	Kullar	Slätt
Jordbruk	186	290	136
Industri	75	72	57
Annan	13	25	7

Genomsnittliga antalet kommuner i B-strata är ej fullt 9 eller nära samma som medelsiffran för en jordbruksregion. Det sägs inte om stratum någon gång sammanfallit med en sådan region. Men eftersom strata inte behöver bilda sammanhängande områden torde det inte ha inträffat annat än undantagsvis.

Det är uppenbart att A-strata, som i stort sett omfattar tätorterna, måste representera en stor del av folkmängden: dit hör också hela 44 % av den. Slättstrata av jordbruks- och industrityp har den största medelstorleken, vardera med omkring 40 000 invånare. I genomsnitt minst, med 10 000—20 000 invånare, är industristrata i bergen samt strata av annan näringstyp, oavsett vilken höjdzon de tillhör.

Medan A-strata, som förstås av det sagda, helt ingår i basurvalet, har från B-strata uttagits en kommun per stratum med sannolikheter proportionella mot folkmängden. (Tekniskt går detta till så att inom varje stratum först de hela talen 1—100 fördelas på kommunerna efter deras procentuella andelar av totalfolkmängden och därefter ett av talen lottas ut.) Totalt omfattar sålunda basurvalet 1 161 områden eller 1 236 kommuner.

Andra stegets urval. Som redan är sagt fungerar familjen som urvalsenhet i andra steget. Det framgår av frågeformuläret att till familjen räknas tjänare o. d., men inte inneboende eller inackorderade. Enpersonshushåll innefattas således i familjebegreppet.

Italien har ett folkregister (»l'anagrafe») som förs av de borgerliga kommunala myndigheterna. Varje familj representeras där av ett blad med vederbörliga data. En fördel är det givetvis om de lokala registerförarna kan anlitas för att verkställa urvalet av familjer. En sådan anordning förutsätter systematiskt urval. Man har valt denna väg och förefaller ha säkrat det riktiga genomförandet bl. a. genom noggranna detaljföreskrifter.

Urvalsfraktionen i andra steget hålls enhetlig över hela landet utom i tre av de statistiska regionerna. Den är 0,5 % i de åtta och 1 % i de tre regionerna. Detta är dock slutresultatet av en hel serie operationer.

Preliminärt urval. Först har man då haft att iaktta, att fraktionen i B-urvalskommunerna höjs så mycket, att de uttagna familjerna motsvarar den fastställda proportionen av stratums hela folkmängd, ej urvalskommunens. Proportionen har — såsom framgår av vad som sagts om stratumstorleken — härigenom i medeltal niofaldigats. I A-strata, som helt ingår i basurvalet, erfordras inte någon motsvarande höjd urvalsfraktion.

Vidare har man i såväl A- som B-strata fördubblat den ursprungliga resp. den nyss uträknade proportionen och avrundat den uppåt till närmaste hela tal. Motiven härför är två: dels vill man skaffa sig ett reservurval för bortfall och dels beräknar man genom ökningen vinna en jämnare territoriell fördelning av familjerna i urvalet.

Nu kommer den tekniska sidan av arbetet med det preliminära urvalet. Tjänstemännen vid de kommunala registren måste få enkla metoder att tillämpa, som utesluter misstag och godtycke. Alla heltaliga procenttal för urvalsfraktionen inom kommunen upp till närmare 30 kan förekomma. Ett slags »dragningslista för urvalet» distribueras av ISTAT i Rom. Den förutsätter en numrering av familjebladen i registren. Numreringen tycks få göras särskilt för detta ändamål, ty ordningen är i registret först geografisk och därinom efter medborgarnummer. För varje urvalsfraktion från 1 till 28 % anger dragningslistan en serie nummer: de blad i ordningsföljden i l'anagrafe som skall tas ut. Dragningsförrättaren har blott att uppsöka den kolumn som motsvarar den för hans kommun fixerade urvalsfraktionen. Dock, han har en sak till att

komma ihåg vid dragningen. Urvalet skall delas i två delar: »huvuddelen» och »tilläggsdelen». Den sistnämnda består av var fjärde uttagen familj.

Efter dragningen skrivs nominativa listor för de båda delarna av det preliminära urvalet: »Elenco base dei capi famiglia» och »Elenco suppletivo dei capi famiglia». Man anser det uteslutet att något nämnvärt systematiskt fel skulle kunna störa urvalets representativitet och hänvisar till den geografiska indelning (efter gator, torg osv.) som är grunden för folkregistret.

Definitivt urval. Ovan är sagt att man tar ut ett betydligt större urval i andra steget än som behövs för att fylla den fastställda kvoten. Det framgår av beskrivningen att huvuddelen av urvalet motsvarar ungefär 1,5 gånger urvalsfraktionen och att tilläggsdelen utgör omkring hälften av densamma. Den reduktion som därefter skall verkställas i den förra för att det exakta antalet familjer skall kvarstå och bilda det definitiva familjeurvalet, görs med slumpmässig metod. För att härvid bevara den jämna territoriella fördelning som det preliminära urvalet äger, gör man emellertid en ny stratifiering före denna dragning. Basurvalets kommuner (utom de allra minsta) indelas således i substrata med stöd av existerande underindelningar såsom församlingar, stadsdelar, kvarter osv.

Nästa steg är en ny listning av det preliminära urvalets familjer med huvuddel och tilläggsdel var för sig. Nu listas de nämligen särskilt för varje substratum. Sedan därpå det definitiva *antalet* urvalsfamiljer i stratum utproportionerats på substrata i förhållande till de preliminärt fastställdas antal, sker den definitiva dragningen i substrata med lottning utan återläggning. Den gäller endast huvuddelen. Av det föregående förstås att vid denna slutgiltiga dragning ungefär två tredjedelar av familjerna blir uttagna. Slutskedet innefattar ännu en listning av urvalsfamiljerna i huvuddelen, även den separat för vart substratum.

Vid den första tillämpningen av här beskriven metod, i maj 1957, utgjorde det definitiva huvudurvalet av familjer 73 120, varav 34 809 i A-urvalskommunerna och 38 311 i B-urvalskommunerna. Totala urvalsfraktionen var i medeltal 5,5 promille.

Ersättning för bortfall. Att döma av frågeformulärets text räknas med att tre besök skall göras innan bortfall anses föreligga. Bortfallna familjer ersätts med andra enligt följande normer: Ersättarfamiljen tas ur tilläggsurvalet och skall ha samma antal medlemmar som den bortfallna. Bortfall brukar inträffa i omkring 5 % av fallen.

Räknearbete. Bearbetningen utförs centralt. Hålkorten (ett per individ, inte per familj) inom ett visst stratum multipelstansas med det tal som uttrycker proportionen mellan stratums hela folkmängd och antalet individer i urvalet från stratum. Denna estimationskoefficient ger ett bättre resultat än urvalsfraktionen för familjer. Sagda koefficient, hopadderad för en kortmassa vilken som helst (t. ex. alla med en viss egenskap) estimerar motsvarande antal individer i hela befolkningen.Konfidensintervall och variationskoefficienter har bara räknats ut en gång (1955). För hela den förvärvsarbetande befolkningen erhölls en variationskoefficient av endast 0,44 % och för kategorin arbetslösa blev den 3,3 %.

Analys. Två fördelningar är grundläggande: 1) uppdelningen på förvärvsarbetande befolkning och familjemedlemmar och 2) karakteristiken av de förvärvsarbetande. Den senare är ganska detaljerad. En mellanställning intages av tillfällig arbetskraft — mestadels kvinnor som huvudsakligen arbetar i hemmet. Ställningen i yrket eller socialgrupperingen redovisas på följande sätt: företagare, tjänstemän, självständiga arbetare, anställda arbetare och hantlangare. En rad andra attribut undersöks.

Som i början sagts redovisas resultatet av labour force-undersökningarna i huvudsak med rikssiffror, men i fråga om de viktigaste data även för var och en av de 11 statistiska regionerna. Materialet har således inte givit siffror av tillräcklig precision för de nya statistis-

(forts. sid. 331)

Investigation as to Persons Earning Low Incomes in 1959

II. Statistical Data Based on an Interview and Register Sample Survey

By C. O. Cederblad

Single persons

According to the official income statistics there were in 1959 840 220 single income earners with a returned income of less than 6 000 kronor (these statistics do not cover those with an income of less than 1 200 kronor). A total of 220 630 persons having an income of less than 6 000 kronor were 67 years old or older. Thus there were 619 590 single income earners under the age of 67 with an income of less than 6 000 kronor.

According to the interview inquiry in 1959 772 000 (52 %) of the single persons between 17 and 66 years old had a returned income of less than 6 000 kronor. This figure also covers those having less than 1 200 kronor in income, but single persons living as if married in 1959 have been classed as married persons. Out of these 772 000 persons a total of 166 000 were studying during the year and 45 000 doing their military service (the latter worked at the most for a total of 8 complete months in the year and stated that their military service was the main reason for the shorter length of time worked by them).

Apart from those who were studying or doing their military service during the year, there were thus 561 000 (45 %) single persons between 17 and 66 who had returned an income of less than 6 000 kronor.

Out of these 561 000 persons a total of 168 000 worked totally for less than 3 complete months; these persons stated that the main reason for the short length of time they worked was illness (122 000 persons), household requirements and the care of others (25 000 persons), unemployment (8 000 persons) and other reasons (13 000). A total of 145 000 persons out of the 561 000 worked between 3 and 11 complete months during the year. 60 000 of them stated that illness was the main reason for the shorter time worked, one half in this group having worked from 3 to 8 complete months and one half between 8 and 11 complete months. 45 000 persons gave unemployment as the reason and 23 000 of them worked for 3—8 months and 22 000 for 8—11 months. A total of 16 000 persons gave household requirements and the care of others as the chief reason for the shorter length of time worked, 7 000 persons military service (between 8 and 11 months worked) and 17 000 other reasons (including reasons unknown).

The remainder, 248 000 persons or 32 % of the total number of single persons between 17 and 66 years of age with a returned income of less than 6 000 kronor worked full-time throughout the year (a total of 11 complete months). 81 % of these persons are to be found in the following occupational categories: workers engaged in agriculture, forestry, timber floating (19 %), maids and children's nurses (16 %), shop employees (11 %), farmers and fishermen (10 %), office employees (9 %) apprentices and persons gaining practical experience of their future occupation (9 %), and various persons working on their own in a small way (7 %).

Most of those who were studying or doing their military service were young. Young people, too, are chiefly to be found in certain »low income occupa-

tions». Many of these single persons are therefore under 25 years of age. A greater proportion of elderly people are also to be found among the »low» income earners than among the »high» income earners. In particular it would seem that disabled persons are more usually found among the old than among the young and that certain »low income occupations» primarily provide work for the elderly. Out of the 772 000 persons with a declared income of less than 6 000 kronor, only 33 % or 258 000 were between the ages of 25—59 while out of those having more than 6 000 kronor in income, 65 % were between 24—59 years of age.

Many of the »low» income earners were supported partly or entirely by other persons or by the community. 35 % of those with less than 6 000 kronor in income received an income from life benefits in kind or in the form of periodical allowances or received some contribution from another person for their living expenses. Only 6 % of those with a returned income of more than 6 000 kronor were in receipt of income of this kind. Approximately 27 % of the single persons received State or municipal grants of at least 500 kronor. More than half of the »low» income earners had an income over and above their income returned that amounted to at least 30 % of their total income.

Married couples

According to the income inquiry in 1959 a total of 339 000 (21 %) of the married couples where the husband was under 67 years of age had a joint returned income of under 10 000 kronor.

A classification according to the husband's occupation indicates that out of these 339 000 married couples there were 6 000 where the husband was studying or doing his military service (worked totally less than 8 complete months and stated that military service was the chief reason for the shorter length of time worked).

Out of the remaining 333 000 married couples there were 49 000 where the husband worked less than 3 whole months in the year. The majority of these persons stated that illness was the reason for the shorter time worked. 104 000 of the married men worked between 3 and 11 complete months during the year. These 104 000 consisted of 62 000 where the husband stated that illness was the main reason for the short length of time worked (37 000 with 8—11 complete months' work and 25 000 with 3—8 complete months' work), 27 000 where the main reason for the short length of time worked was unemployment and 15 000 where there were other reasons.

In the case of the remaining 180 000 married couples (53 % of those with less than 10 000 kronor joint returned income), the husband worked full-time throughout the year (totally more than 11 complete months). Out of these 180 000, 48 000 made returns for a joint income of under 6 000 kronor and 132 000 for a joint income of between 6 000 and 10 000 kronor. Those with a returned income of less than 6 000 kronor consisted of farmers (68 %), labourers on farms and gardens (5 %), craftsmen and similar persons working in a small way and salesmen of various kinds (19 %) and others (7 %). Out of those persons having a joint declared income of 6 000—9 999 kronor 45 % were farmers or fishermen, 10 % workers in agriculture, forestry, timber floating or gardening, 11 % building or wood workers, 12 % persons working on their own in a small way and salesmen, 1 % professional people and 9 % others.

Every fourth married couple with a »low» income is characterized by the fact that the husband was between 60 and 66 years of age (84 000 married couples with the husband between 60—66 years of age). In respect of the »high» income earners the proportion of married couples where the husband was between 60—66 years old was considerably smaller, only 9 %.

49 % of those with a »low» income, as against 86 % with a »high» income, had wages and salaries (not a pension,

a periodical allowance or life benefits in kind) as the source of income that supplied at least half of their total income. Those having as their principal source of income either agricultural real estate or trades and professions or national pensions benefits and other State and municipal grants or other pensions made up 44 % of the »low» income earners and only 11 % of the »high» income earners.

39 % of the »low» income earners received an income from agricultural real estate i. e. considerably more than those who had agricultural real estate as their main source of income (23 %).

In the case of certain of the »low» income earners, income that must be included in the income tax return does not account for a large part of the total income. Over 40 % received at least 20 % of their total income in the form of income over and above the income returned.

If the differences between the »low» and »high» income earners are regarded from a »standard» viewpoint, it can be seen that the principal difference lies in their housing standard. More of the »low» income earners than the »high» income earners live in overcrowded conditions and live in worse equipped dwelling units. In regard to married couples with a joint returned income of less than 5 999, 6 000—9 999 and 10 000 kr — 31 %, 37 % and 72 % respectively had water, drainage, central heating, wc, their own or shared bathroom.

Pilot Crop-Cutting Survey. IX

By T. Söderlind

During 1960 the Central Bureau of Statistics has continued and further expanded the pilot surveys for harvest estimates according to objective methods that were begun in 1952. As in the previous year, these surveys have covered 7 types of crops — winter wheat, winter rye, spring wheat, barley, oats, potatoes, and tame hay. The surveys have been extended so as to cover nearly 12 000 farming units as against nearly 9 000 in the previous year. The objective harvest estimates are now regarded as being sufficiently large to be able to be used as a basis for calculations of harvest damage.

The sample, as was previously the case, has taken the form of stratified multistage sampling. All the county agricultural committee districts were divided into a number of strata covering approximately 800 farming units. There were 388 strata in the whole country. In Southern and Central Sweden the farming units formed the primary sampling unit, and about 30 units of this kind were selected in each stratum while, in Northern Sweden, 15 villages were first chosen and then a selection was made of 3 farming units in each of them. On each selected farming unit, a field of the crops in question has been chosen, 2 plots 1 sq. m. in area then being harvested on it. The potato plots covered about 4 metres of a furrow. The samples of parishes, farming units and fields have been drawn at random with probability proportional to their area. When the plots were laid out on the field, a choice was made at random of 2 coordinates in a parallelogram, which included or coincided with the field.

The field work has been carried out by the county agricultural committees. In the main, the same technical methods have been used for the field work as in the previous year (See the Statistical Review 1960, p. 204).

Special surveys. The corn harvest estimated by test cutting is practically the equivalent of the biological harvest. A reduction must be made in order to form an estimate of the harvest gathered in. Special surveys have therefore been made in order to determine the difference, the »waste», between the biological harvest and the harvest carried. In one stratum per county all sample farms were surveyed. For those farms the yield per hectare carried by the farmer on the field was stated. The size of the waste has been obtained by means of comparisons. In the case of hay, to obtain an estimate of the harvest

gathered in, certain corrections had also to be made.

Estimation. As in previous years, the yield per hectare has been obtained by ratio estimates, giving the ratio between the estimated total yield and area. For each stratum an estimate has been made of the total standard error in the hectare yield, the calculations being based on the variance between the primary sampling units in the stratum.

Results. It proved possible to carry out the field work satisfactorily in spite of the large coverage of the survey in all the areas. Plots were placed on 11 423 of the 11 969 selected farming units and 45 162 fields. The plots were cut on 44 359 fields, the wastage being 1,8 %.

The following table shows the estimated biological yield per hectare for the whole country with its relative standard error and after reduction for waste. For purposes of comparison, the table also indicates the hectare yield according to the official ocular estimates as set out in the harvest reports of January 1961. As was formerly the case, the harvest according to objective estimates is higher for all crops. The difference is greatest for potatoes and smallest for hay.

Estimated harvest per hectare for the whole country in 1960

Crop	According to the plot method				According to ocular inspection,
	Biological yield,	Relative standard error	Yield further reduced for waste,		
	kg	%	by %	kg	kg
Winter wheat	3 160	0,7	9	2 880	2 440
Winter rye ...	2 800	0,8	11	2 490	2 230
Spring wheat..	2 970	1,0	7	2 760	2 410
Barley	3 050	0,6	9	2 780	2 620
Oats	2 920	0,4	10	2 630	2 110
Potatoes					
Total harvest	23 180	0,7	[1])	20 980	14 110
Reduced for large, small and damaged potatoes	17 560	1,0	[1])	16 630	
Reduced for large, small and damaged potatoes and mechanical damage	16 360	1,0	[1])	15 430	
Tame hay	4 480	0,5	[2])	3 970	3 930

[1] Reduced by yield left in ground. — [2] Converted to 16,5 % of water content.

(forts. från sid. 327)

ka sektorerna. Samtidigt har sektorerna såsom förut beskrivits befunnits för stora såsom strata. De nya områdena har sålunda inte direkt kommit till användning vid denna typ av undersökningar.

Det intressanta med den italienska typen av labour force är måhända den höga graden av lokal medverkan. Å ena sidan har denna givetvis nedbringat kostnaderna. Men å andra sidan har proceduren blivit tämligen omständlig och kostnadsbesparingen därför kanske inte så stor. Varje definitivt uttagen familj figurerar t. ex. på tre olika listor, och av det preliminära urvalets familjer kommer endast vid pass hälften till användning som intervjuobjekt.

Fzl

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Ur accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek
under tiden oktober 1960—mars 1961

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. From the Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, October, 1960—March, 1961

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Basic texts. Vol. 1. Roma 1960. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Diccionario demográfico plurilingüe. Volumen español. Preparado por la Comisión del diccionario demográfico de la Unión internacional para el estudio científico de la población. New York 1959. 108 s. (Estudios de población. No 29. Publicación de las Naciones Unidas. 1958. 13: 4.)

Dictionnaire démographique multilingue. Volume français. Préparé par la Commission du dictionnaire démographique de l'Union internationale pour l'étude scientifique de la population. New York 1958. 105 s. (Etudes démographiques. No 29. Publication des Nations Unies. 1958. 13: 4.)

Dizionario demografico multilingue. Preparato dalla Commissione del dizionario demografico. Volume italiano. Redatto da Bernardo Colombo . . . Milano 1959. 166 s. (Union internationale pour l'étude scientifique de la population.)

An enquiry into the problems of agricultural price stabilization and support policies. Rome 1960. 234 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

FAO fisheries papers. No 1—6, 9—18. Rome 1955—60. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Handbook on data processing methods. Prepared jointly by Statistical office of the United Nations, New York & Statistics division, Food and agriculture organization of the United Nations, Rome. Provisional ed. P. 1. Rome 1959.

Officiella statistiska publikationer

Bolivia

Informe de labores. 1956/60. La Paz 1960. (Ministerio de hacienda y estadística.)

Bulgarien

Vănšna tărgovija na narodna republika Bălgarija. Statističeski sbornik. Sofija 1958. 191 s. (Centralno statističesko upravlenie pri ministerskija săvet.)

Vătrešna tărgovija na narodna republika Bălgarija. Statističeski sbornik. Sofija 1960. 275 s. (Centralno statističesko upravlenie pri ministerskija săvet.)

Costa Rica

Censo de población de Costa Rica 11 de mayo de 1927. San José 1960. 115 s. (Dirección general de estadística y censos.)

Danmark

Handelsstatistisk varefortegnelse. Udg. i medfør af toldlovens § 188. København 1960. 351 s.

Filippinerna

Fisheries statistics of the Philippines. 1957—59. Quezon City u. å. (Department of agriculture and natural resources. Bureau of fisheries.)

Grekland

Recensement des établissements industriels et commerciaux effectué le 15 novembre 1958. Athènes 1960. 34 cm. 517 s. (Office national de statistique.)

Indien

The national sample survey. Issued by the Cabinet secretariat, Government of India. No 1, 4, 7—32. Calcutta 1952—60.

Statistics of the maritime navigation of India. 1957. Calcutta 1960. (Department of commercial intelligence and statistics.)

Island

Manntalið 1703. Gefið út af Hagstofu Íslands. Reykjavík 1960. 59 s. (Hagskýrslur Íslands. 2: 21.)

Italien

Comuni e loro popolazione ai censimenti dal 1861 al 1951. Roma 1960. 342 s. (Istituto centrale di statistica.)

Elezione della camera dei deputati 25 maggio 1958. Vol. 1. Roma 1960. (Istituto centrale di statistica & Ministero dell'interno.)

Japan

Economic bulletin. No 1—5. Tokyo 1959—60. (Economic planning agency. Economic research institute.)

Statistical services of the Japanese government. Tokyo 1960. 24 s. (Statistical standards bureau.)

Norge

Melding om virksomheten i Statistisk sentralbyrå i budsjett-terminen 1959—60. Oslo 1960. 16 s.

Tolltariff med statistisk varefortegnelse. Gjeldende fra 1. juli 1959 . . . Halden 1959. 336 s.

Rumänien

Recensământul populaţiei din 21 februarie 1956. Structura social-economică a populaţiei. Populaţia activă . . . subramuri de activitate. Bucureşti 1960. 1021 s. (Direcţia centrală de statistică.)

Schweiz

Ergebnisse der Unfallstatistik der achten fünfjährigen Beobachtungsperiode 1953—1957. [Luzern 1960.] 175 s. (Schweizerische Unfallversicherungsanstalt.)

Spanien

Estadística del tráfico marítimo. 1958—59. Madrid 1960. (Ministerio de hacienda. Dirección general de aduanas.)

Proyecto del censo de la población y de las viviendas de España de 1960. Madrid 1960. 69 s. (Instituto nacional de estadística.)

Tunisien

Parc automobile et parc tracteur de la Tunisie. Situation au 31 décembre. 1958—59. Tunis u. å. (Direction du plan. Service des statistiques.)

Social progress. Public health and social affairs 1956—1960. Tunis 1960. 72 s. (The Secretariate of state for public health and social affairs.)

Tyskland (Förbundsrepubl.)

Statistisches Handbuch über Landwirtschaft und Ernährung der Bundesrepublik Deutschland. Hrsg. vom Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten. Hamburg [m. fl.] 1956. 230 s. (Berichte über Landwirtschaft. Sonderheft 164.)

Statistisches Jahrbuch über Ernährung, Landwirtschaft und Forsten der Bundesrepublik Deutschland. Hrsg. vom Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten. 1957—59. Hamburg [m. fl.] 1958—60.

Stichproben in der amtlichen Statistik. Hrsg.: Statistisches Bundesamt, Wiesbaden. Stuttgart [m. fl.] 1960. 626 s.

USA

The American workers' fact book. 2. ed. Washington 1960. 355 s. (U. S. department of labor.)

Important events in American labor history. [A chronology 1778—1959.] Compiled by the Division of wages and industrial relations, Bureau of labor statistics, U. S. department of labor. Washington 1960. 50 s.

Standard metropolitan areas. Prepared by Office of statistical standards. Washington 1959. 12 s. (Executive office of the president. Bureau of the budget.)

Övriga publikationer

Annals of the Institute of statistical mathematics. Vol. 11— . Tokyo 1959— .

Barclay, G. W., Techniques of population analysis. New York [m. fl.] 1958. 311 s.

Batzer, E., & Laumer, H., Die deutsche Handelsstatistik. Quellen, Vergleichbarkeit und Aussagewert. Berlin [m. fl.] 1960. 103 s. (Schriftenreihe des IFO-Instituts für Wirtschaftsforschung. Nr 39.)

Bibliografisk fortegnelse over statens tryksager og statsunderstøttede publikationer . . . Udg. af Danmarks institut for international udveksling af videnskabelige publikationer. [1] (1948)—12 (1959). København 1949—60.

Blank, D. M., & Stigler, G. J., The demand and supply of scientific personnel. New York 1957. 200 s. (National bureau of economic research. General series. 62.)

Boligen i samfunnsökonomien. Boligsektorens plass i de nordiske lands ökonomi i 1950-årene. Helsinki 1960. 286 s. (Nordisk byggnadskooperativ organisation.)

Bry, G., Wages in Germany 1871—1945. Princeton 1960. 486 s. (National bureau of economic research. General series. 68.)

Bulletin of mathematical statistics. Vol. 9— . Fukuoka 1960— . (Research association of statistical sciences, Kyushu university, Fukuoka, Japan.)

Comparisons of the United States and Soviet economies. Papers submitted by panelists appearing before the Subcommittee on economic statistics. P. 1—3 & suppl. statement. Washington 1959—60. (Joint economic committee. Congress of the United States 86, session 1—2.)

The consumption of fruit and vegetables in O.E.E.C. countries. Report of the European meeting of experts . . . Vienna (Austria) June 1959. Publ. by the European productivity agency. Paris [1960]. 218 s. (Organisation for European economic co-operation.)

Cox, P. R., Demography. 3. ed. Cambridge 1959. 346 s.

Crow, E. L., Davis, F. A., & Maxfield, M. W., Statistics manual. With examples taken from ordnance development. New York 1960. 288 s.

Dansk list-tech. 1960. København 1960. (Dansk bibliografisk kontor.)

Empfehlungen des Wissenschaftsrates zum Ausbau der wissenschaftlichen Einrichtungen. T. 1. Bonn 1960.

Fisz, M., Wahrscheinlichkeitsrechnung und mathematische Statistik. Autorisierte Übersetzung aus dem Polnischen . . . Berlin 1958. 528 s. (Hochschulbücher für Mathematik . . . Bd 40.)

Forecasting manpower needs for the age of science. Paris 1960. 141 s. (Organisation for European economic co-operation. Office for scientific and technical personnel.)

Freeman, T. W., The conurbations of Great Britain. With a chapter on the Scottish conurbations by Catherine P. Snodgrass. Manchester 1959. 393 s.

Freund, J. E., Modern elementary statistics. 2. ed. Englewood Cliffs, N. J. 1960. 413 s. (Prentice-Hall mathematics series.)

Freund, J. E., & Williams, F. J., Modern business statistics. London 1959. 539 s.

Friedman, M., A theory of the consumption function. Princeton 1957. 243 s. (National bureau of economic research. General series. 63.)

Garvin, W. W., Introduction to linear programming. New York [m. fl.] 1960. 281 s.

Gas in Europe. Production, availabilities, consumption. A study by the Gas committee. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. 1960. Paris 1960. (Trends in economic sectors.)

Gautier, E., & Henry, L., La population de Crulai, paroisse normande. Etude historique. Paris 1958. 269 s. (Institut national d'études démographiques. Travaux et documents. Cahier no 33.)

Girard, A., Henry, L., & Nistri, R., Facteurs sociaux et culturels de la mortalité infantile. Une enquête sur le comportement des familles dans le Nord et le Pas-de-Calais. Paris 1960. 210 s. (Institut national d'études démographiques. Travaux et documents. Cahier no 36.)

Grossman, G., Soviet statistics of physical output of industrial commodities. Their compilation and quality. Princeton 1960. 151 s. (National bureau of economic research. General series. 69.)

Harman, H. H., Modern factor analysis. Chicago 1960. 469 s.

Henrysson, S., Haseloff, O. W., & Hoffmann, H. J., Kleines Lehrbuch der Statistik für Naturwissenschaftler, Mediziner, Psychologen, Sozialwissenschaftler und Pädagogen. Berlin 1960. 173 s. Övers. och bearb. av S. Henrysson, Elementär statistik för psykologer, pedagoger m. fl., 2. uppl., Sthlm 1959.

Housing in the northern countries. By the Ministry of housing, Copenhagen, the State housing board, Helsinki, the Housing directorate, Oslo, the National housing board, Stockholm. Copenhagen 1960. 148 s. Även fransk uppl. med titel: L'habitation dans les pays nordiques.

Integrated data processing and computers. Report on a mission to the United States by a group of European experts. Paris 1960. 77 s. (Organisation for European economic co-operation. European productivity agency.)

Library resources and technical services. Vol. 4 (1960)— . Richmond. (American library association. Resources and technical services division.)

Linder, F. E., National health survey. Established in 1956, it is measuring levels, trends, and social consequences of various illnesses. Washington 1958. 6 s. Ur: Science. Vol. 127 (1958): 3309.

Lukacs, E., Characteristic functions. London 1960. 216 s. (Griffin's statistical monographs & courses. Nr 5.)

Mehrsprachiges demographisches Wörterbuch. Deutschsprachige Fassung bearb. . . . von Wilhelm Winkler. Hamburg 1960. 147 s. (Deutsche Akademie für Bevölkerungswissenschaft an der Universität Hamburg.)

Nelson, R. L., Merger movements in American industry 1895—1956. Princeton 1959. 177 s. (National bureau of economic research. General series. 66.)

Oxford regional economic atlas. The Middle East and North Africa. Prepared by the Economist intelligence unit and the cartographic department of the Clarendon press. London 1960. 135 s.

Parker, W. V., & Eaves, J. C., Matrices. New York 1960. 195 s.

Periodicakatalog. Fortegnelse over løbende udenlandske periodica ved danske videnskabelige og faglige biblioteker. Udarb. på Rigsbibliotekarembedets foranstaltning. Foreløbig udg. pr. 1. januar 1953. København 1955. 281 s. — Suppl. . . . til 31. december 1958 nyerhvervede, løbende tidsskrifter. København 1959. 104 s.

La prévention des naissances dans la famille. Ses origines dans les temps modernes. [Par Hélène Bergues . . .] Paris 1960. 400 s. (Institut national d'études démographiques. Travaux et documents. Cahier no 35.)

The problem of scientific and technical manpower in western Europe, Canada and the United States. Published by the Organisation for European economic co-operation. Paris [1957]. 221 s.

Quenouille, M. H., Rapid statistical calculations. A collection of distribution-free and easy methods of estimation and testing. London 1959. 81 s.

Raw hides and skins. A memorandum on production, utilisation, trade and prices of cattle hides, calfskins, sheepskins and goatskins. Prepared in the Intelligence branch of the Commonwealth economic committee. London 1960. 64 s.

Robinson, E. A., An introduction to infinitely many variates. London 1959. 132 s. (Griffin's statistical monographs & courses. Nr 6.)

Saaty, T. L., Mathematical methods of operations research. New York [m. fl.] 1959. 421 s.

Sovani, N. V., & Rath, N., Economics of a

multiple-purpose river dam. Report of an inquiry into the economic benefits of the Hirakud dam. Poona 1960. 389 s. (Gokhale institute of politics and economics.)
Statisztikai szótár. 1700 statisztikai kifejezés hét nyelven. Statistical dictionary. 1700 statistical terms in seven languages. Budapest 1960. 171 s. (Központi statisztikai hivatal. Hungarian central statistical office.)
Tintner, G., Handbuch der Ökonometrie. Berlin [m. fl.] 1960. 328 s. (Enzyklopädie der Rechts- und Staatswissenschaft. Abt. Staatswissenschaft.)
Williams, E. J., Regression analysis. New York [m. fl.] 1959. 214 s.
Wörterbuch demographischer Grundbegriffe. Bearb. von Heinz Schwenk. Hamburg 1960. 136 s. (Deutsche Akademie für Bevölkerungswissenschaft an der Universität Hamburg.)
Yates, F., Sampling methods for censuses and surveys. 3. ed. rev. and enlarged. London 1960. 440 s.

Bokanmälningar

Book Reviews

Hoflund, Olle, Tests of independence based on unit expected cell frequencies. Uppsala 1961. 63 s. Akad. avh. Uppsala univ. Distribution genom författaren.

Fil. lic. Olle Hoflund, universitetslektor vid Stockholms Universitet, framlägger i sin doktorsavhandling en allmän metod för att testa, pröva, huruvida två statistiska variabler är oberoende i sannolikhetsteoretisk mening. Metoden är helt ny. Dess enkla grundidé framstår klarast när antalet observationer N är en jämn kvadrat, $N = k^2$, t. ex. $N = 25$ stycken. Tänker man sig observationerna inprickade i ett spridningsdiagram indelar man detta i ett rutnät där vardera variabeln får fem ($k = 5$) marginalklasser, alla lika stora och således innehållande fem observationer vardera. Rutnätet får således 25 rutor, och om variablerna är strikt oberoende blir det förväntade antalet observationer i varje ruta lika med 1. Det faktiska antalet observationer i rutorna kommer att visa slumpmässiga avvikelser från det förväntade, och om variablerna ej är oberoende kommer även systematiska avvikelser att uppträda. Som mått på avvikelserna — dvs. som test på oberoendet — begagnar Hoflund dels antalet tomma rutor, vilket betecknas med W, dels kvadratsumman av antalet observationer i de enskilda rutorna, vilken betecknas med Q. Metoden genomföres i båda dessa varianter.

Den gängse standardmetoden för testning av oberoende är den s. k. χ^2-metoden. I jämförelse med χ^2-metoden har W- och Q-testen två fördelar: (a) De kan användas även när observationsmaterialet är mycket litet, t. ex. 10 à 15 observationer, och (b) de är känsliga för alla slag av beroenden mellan variablerna. Det ligger i sakens natur att sistnämnda fördel har en frånsida: För specifika former av beroenden (t. ex. lineära samband) är W- och Q-testen mindre känsliga än sådana test som är specifikt konstruerade för att testa just sådana samband (t. ex. Spearman's R-test).

W- och Q-testen är av ickeparametrisk natur. De är närmast avsedda för små eller relativt små observationsmaterial, säg upp till omkring 150 observationer.

Huvudproblemet i Hoflunds avhandling är att bestämma sannolikhetsfördelningen för W- och Q-testen på grundval av nollhypotesen, dvs. att oberoende föreligger. Problemet är i princip av algebraisk natur. Dess exakta behandling leder till omfattande matematiska beräkningar redan vid så små material som 9 eller 16 observationer. I kap. 1 ger Hoflund sex olika matematiska formuleringar av sitt huvudproblem. I kap. 2 gör han ansatser till exakt behandling av problemet från dessa olika utgångspunkter, men nödgas konstatera att det synes vara alltför komplicerat för att det skall vara möjligt att nå fram till explicita allmänna formler. Kap. 3 ger en explicit behandling dels av kvadratiska rutnät upp till $N = 16$ observationer, dels av rektangulära rutnät med två klasser för den ena variabeln och ett godtyckligt antal klasser för den andra. Som exempel på hur omfattande kalkyler det rör sig om må nämnas, att antalet tänkbara permutationer i fallet av 16 observationer är 63 063 000. I kap. 4 samt Appendix redovisas approximativa bestämningar av W- och Q-testens fördelning, genomförda enligt Monte Carlometoden med hjälp av matematikmaskin (Besk). Tabellerna i Appendix täcker 43 olika fall, nämligen de kvadratiska och de mest relevanta rektangulära indelningarna av upp till $N = 144$ observationer. Kap. 5 och 6 ger exakta formler för matematisk förväntan och variansen av W och Q. Dessa formler har erhållits genom att tillämpa och utveckla en klassisk kombinatorisk teknik, och resultaten utnyttjas bl. a. för att kontrollera noggrannheten i de bestämningar som utförts med Monte Carlometoden. I kap. 7 an-

vänds Monte Carlometoden för att studera W- och Q-testens makt (= power), varvid testen tillämpas på artificiella material med normal fördelning och känd korrelation. Det visar sig att W- och Q-testen i denna situation har mindre makt än Spearmans R-test men ungefär samma makt som ett aggregerat χ^2-test. Härvid är att märka att situationen är gynnsam för R-testet och i viss mån även för χ^2-testet på grund av att sambandet mellan variablerna är lineärt. I kap. 8 redovisar Hoflund tre tillämpningar av W- och Q-testen på empiriska material hämtade ur litteraturen. I alla tre fallen erhålles resultat som stämmer med vad respektive författare funnit med andra metoder.

Grundidén till W-testet har Hoflund fått av undertecknad, såsom han redovisar i förordet, och detta gäller även uppslaget att beräkna förväntan och varians för W med kombinatoriska metoder. Det med χ^2-testet nära besläktade Q-testet kom in i bilden på ett relativt sent stadium, ett uppslag härrörande från Dr. Peter Whittle, Cambridge, England.

I formellt hänseende är Hoflunds avhandling av hög klass. Framställningen är koncis och mönstergillt klar. Särskilt gäller detta de matematiska och teoretiska partierna. Måhända kan man säga att den i övriga stycken är något för kortfattad. Det skulle sålunda ha varit värdefullt om förf. något mer utförligt uppehållit sig vid det faktum att W- och Q-testen ej blott kan användas som oberoendetest utan även som homogenitetstest, låt vara att de som homogenitetstest är begränsade till situationer där de jämförda populationerna är lika stora, något som ofta är fallet vid experimentella observationsmaterial. Vidare hade det varit önskvärt att förf. hade gått närmare in på möjligheterna att genom enkla approximerande grepp utsträcka testens användbarhet till material där antalet observationer ej motsvarar ett kvadratiskt eller nästan kvadratiskt rutnät. Likaså kunde förf. ha givit något utförligare kommentarer till resultaten angående W- och Q-testens makt, bl. a. att de har tämligen stor makt trots att det rör sig om ickeparametriska test. Även kapitlet om tillämpningar kunde ha varit fylligare; bl. a. skulle det ha varit intressant att se W- och Q-testen använda som homogenitetstest. Dessa kritiska påpekanden har emellertid även en positiv sida: De visar att Hoflund begränsat sig till de mest centrala frågeställningarna, och att hans avhandling ger material för fortsatta studier i olika riktningar.

Hoflunds avhandling är ett värdefullt bidrag till den statistiska metodlärans teori och praktik. Genom att hans metoder är användbara även vid mycket små material fyller han en väsentlig lucka i den förefintliga arsenalen av oberoendetest, något som även betonades av fakultetsopponenten, professor E. Robinson, Univ. of Wisconsin. Hoflunds arbete kommer säkerligen att bli internationellt uppmärksammat och att tagas till utgångspunkt för fortsatta undersökningar.

Herman Wold

Utkom från trycket den 31 maj 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

6 · 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STOCKHOLM 1961. KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, anskn. 456 och 450 (redaktörens personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 6 JUNI 1961

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 340

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 341
Befolkningsutvecklingen 341, 343
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter 342, 344
Konkurser och protesterade växlar 346
Vägtrafikolyckor 348
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 342, 352
Traktorer 354
Bilar fördelade efter drivmedel 355
Förändringar i beståndet av motorfordon 356
Preliminär försäkringsstatistik för mars och april 1961 357
Yrkesutbildningen 1960 362

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance 340

TABLES

Commentary 341
Vital statistics 341, 343
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 342, 344
Bankruptcies and protested bills 346
Road traffic accidents 348
Registered motor vehicles 342, 352
Preliminary insurance statistics, March—April, 1961 357
Vocational education in 1960 362

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Cambodja CAM-46-D

Folkräkning. Ett år. Förbereda den första allmänna folkräkningen i Cambodja och bistå både vid planering, bearbetning av materialet och publicering av resultaten. Franska.

Indien IND-48-C

Matematisk statistik. Sex månader. Undervisa i sannolikhetsteori och matematisk statistik vid det centrala statistiska institutet i Calcutta samt bistå vid institutets forskningsarbete. Engelska. 30 sept.

Indien IND-48-D

Statistisk »input-output analysis». Ett år. Genomföra en kritisk analys av institutets »input-output» beräkningar och deras användbarhet för ekonomisk planering. Engelska. 30 sept.

Tanganyika TAN-48-A

Statistisk utbildning. Två år. Vidareutbilda personalen vid den statistiska centralbyrån rörande alla former av grundläggande ekonomisk statistik. Engelska. 7 juli.

Malaya MAL-48-C (OPEX)

Nationalinkomststatistik. Ett år. Se Stat. T. nr 5/1961.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr / milj. / kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

Kommentar

Commentary

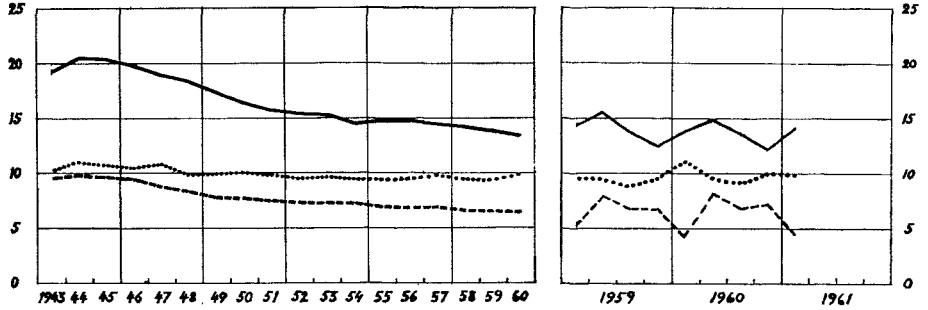
Befolkningsutvecklingen. Födelsetalet i landet var under första kvartalet 1961 något högre än under samma kvartal föregående år. Antalet födda uppgick till 26 300 motsvarande 14,2 promille av medelfolkmängden mot 26 000 eller 14,0 $^0/_{00}$ under första kvartalet förra året.

Antalet dödsfall under kvartalet var 18 400 eller 10,0 $^0/_{00}$ av folkmängden, vilket innebär en minskning med icke mindre än 2 300 jämfört med samma period föregående år, då antalet dödsfall var ovanligt högt.

Födelseöverskottet har härigenom ökat med 2 600 till 7 900 motsvarande 4,2 $^0/_{00}$ av folkmängden mot 2,9 $^0/_{00}$ föregående år.

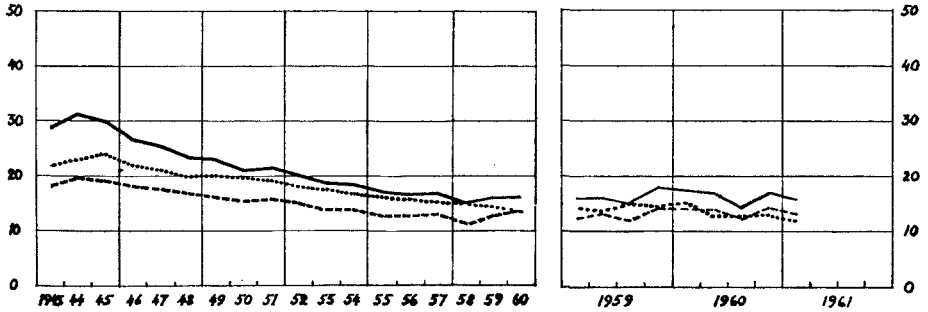
Antalet giftermål har i jämförelse med första kvartalet 1960 ökat med 400 till 8 100 motsvarande en ökning i giftermålsfrekvensen från 4,2 till 4,4 $^0/_{00}$. Ök-

Befolkningsutvecklingen i $^0/_{00}$ *Birth, death and marriage rates*

Födelsetal ——— *Births*
Giftermålstal - - - - - - - - *Marriages*
Dödstal ..... *Deaths*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i $^0/_{00}$ *Infant and foetal mortality rates*

Dödfödda ..... *Foetal mortality*
Döda inom de första 28 levnadsdagarna - - - - - - - - *Infant neo-natal mortality*
Döda inom första levnadsåret ——— *Infant mortality under 1 year*

ningen får delvis sättas i samband med att påsken då antalet giftermål i regel är stort förra året inföll under andra kvartalet men i år delvis under första kvartalet.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 344.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 » Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 of which payments by employers for Supplementary Pension
32 Declared dividends
33 Declared dividends for previous year

Motorfordonsbeståndet. Vid slutet av första kvartalet 1960 omfattade motorfordonsbeståndet 1 219 600 bilar, varav 1 092 400 var personbilar, 119 200 lastbilar och 8 000 bussar samt 178 900 motorcyklar, 177 500 traktorer och 33 300 släpfordon (inkl. släpslädar). Under kvartalet har antalet personbilar ökat med 4 900 mot 9 000 under samma kvartal 1959, medan antalet lastbilar däremot nedgått med 1 100 (2 200).

Under kvartalet har även en genomgång av i registret befintliga dubbelnummer verkställts, vilket återspeglas i förändringstabellerna. Antalet definitivt avregistrerade fordon har bl. a. på grund av denna genomgång varit större under ifrågavarande kvartal än under samma period föregående år.

Denna kvartalsstatistik är avsevärt försenad till följd av bilregistrets omläggning från hålkortsmässig bearbetning till automatisk databehandling med hjälp av magnetband. Fortsättningsvis förutses att denna övergång till en ny redovisningsteknik även skall giva till resultat en snabbare presentation av såväl kvartals- som årsstatistiken.

Befolkningsutvecklingen *Vital statistics*

År och månad *Year and month*	Folkmängd den $^{31}/_{12}$ *Population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 522 827	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 597 348	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 673 749	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 763 685	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 842 046	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 924 888	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 986 181	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 041 829	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 099 204	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 150 606	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 192 316	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 234 664	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 290 112	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 341 122	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 392 872	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 436 066	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959	7 471 345	50 168	104 743	70 889	33 854	19 089	15 607	1 742	1 361	1 576
1960*	7 498 770	49 873	102 088	74 968	27 120	26 223	14 224	1 673	1 400	1 405
1960* jan.	.	2 743	8 098	6 603	1 495	1 506	1 028	161	135	131
febr.	.	2 446	8 326	6 661	1 665	1 191	1 331	157	126	125
mars	.	2 548	9 582	7 419	2 163	1 263	836	134	107	145
april	.	5 329	9 661	6 098	3 563	1 311	792	156	132	129
maj	.	2 506	9 479	6 034	3 445	1 469	1 056	160	131	125
juni	.	8 252	8 672	5 725	2 947	1 528	946	153	128	113
juli	.	5 761	8 668	5 776	2 892	1 500	854	125	108	114
aug.	.	3 759	8 202	5 855	2 347	2 477	1 090	125	112	106
sept.	.	3 226	8 474	5 816	2 658	2 837	1 027	115	95	113
okt.	.	3 951	7 885	6 107	1 778	4 201	1 420	149	126	98
nov.	.	4 217	7 426	6 232	1 194	4 080	1 434	129	105	75
dec.	.	5 135	7 615	6 642	973	2 860	2 410	109	95	131
1961* jan.	.	2 616	8 349	6 671	1 678	2 225	1 019	143	116	103
febr.	.	2 568	8 172	5 611	2 561	1 686	1 106	138	113	101
mars	.	2 872	9 821	6 134	3 687	1 456	854	135	120	118
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1955	7 290 112	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 341 122	7,07	14,76	9,60	5,16	3,83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 392 872	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17,8	13,6	15,6
1958	7 436 066	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959	7 471 345	6,73	14,05	9,51	4,54	2,56	2,09	16,6	13,0	14,8
1960*	7 498 770	6,67	13,65	10,02	3,63	3,51	1,90	16,4	13,7	13,6
1960* 1 kv.	.	4,2	14,0	11,1	2,9	2,1	1,7	17,4	14,2	15,2
2 kv.	.	8,7	15,0	9,6	5,4	2,3	1,5	16,9	14,1	13,0
3 kv.	.	6,8	13,5	9,3	4,2	3,6	1,6	14,4	12,4	13,0
4 kv.	.	7,1	12,2	10,1	2,1	5,9	2,8	16,9	14,2	13,1
1961* 1 kv.	.	4,4	14,2	10,0	4,2	2,9	1,6	15,8	13,2	12,1

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Stenindustri (16 företag) *Stone quarrying and manufacturing*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	2 553	2 574	+ 21	+ 1
2 Antal industriarbetare	2 183	2 162	— 21	— 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	14,6	17,8	+ 3,2	+ 22
4 Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,2	+ 0,0	+ 17
5 Räntor	0,4	0,2	— 0,2	— 48
6 Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	— 0,0	— 33
7 Övriga intäkter	0,7	0,1	— 0,5	— 80
8 Summa	15,8	18,3	+ 2,5	+ 16
Kostnader och vinst				
9 Räntor	1,5	1,7	+ 0,2	+ 12
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,9	8,8	+ 0,9	+ 11
11 Skatter	0,5	1,5	+ 1,0	+ 184
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,0	0,3	— 0,7	— 67
13 Avsättningar till investeringsfonder	0,2	0,7	+ 0,5	+ 200
14 Övriga kostnader	3,8	4,4	+ 0,5	+ 13
15 Redovisad vinst	0,8	1,0	+ 0,2	+ 20
16 Summa	15,8	18,3	+ 2,5	+ 16
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	82,0	96,8	+ 14,8	+ 18
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	67,1	78,5	+ 11,3	+ 17
19 Varuskatter	0,3	0,6	+ 0,3	+ 114
20 Summa avgående poster	67,4	79,0	+ 11,6	+ 17
21 Bruttovinst	14,6	17,8	+ 3,2	+ 22
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	5,7	25,7	+ 20,1	+ 354
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	3,1	24,8	+ 21,7	+ 693
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,2	— 0,0	— 12
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	4,2	5,5	+ 1,3	+ 30
26 Lagervärdeförändring	+ 0,5	— 0,3	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,2	— 0,0	.	.
28 Lön till anställda	30,1	33,2	+ 3,1	+ 10
29 Därav till industriarbetare	23,8	25,3	+ 1,5	+ 7
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,4	1,1	+ 0,8	+ 210
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,6	+ 0,6	.
32 Beslutad utdelning	0,4	0,4	+ 0,0	+ 6
33 För föregående år beslutad utdelning	0,3	0,4	+ 0,0	+ 2

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Cement- och betongindustri (8 företag) *Manufacture of concrete products*				Porslins-, kakel- och lergodsindustri (8 företag) *Manufacture of china, pottery and earthenware*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
1 720	1 880	+ 160	+ 9	5 299	5 589	+ 290	+ 5	1
1 373	1 493	+ 120	+ 9	4 272	4 508	+ 236	+ 6	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
11,4	10,8	− 0,6	− 5	24,4	23,5	− 0,9	− 4	3
0,2	0,2	—	—	1,7	2,0	+ 0,3	+ 16	4
0,2	0,2	+ 0,0	+ 18	1,0	1,3	+ 0,2	+ 23	5
—	—	—	—	0,0	0,1	+ 0,0	+ 93	6
0,2	0,1	− 0,0	− 28	0,0	0,1	+ 0,0	+ 253	7
11,9	11,3	− 0,6	− 5	27,2	26,9	− 0,3	− 1	8
1,3	1,5	+ 0,1	+ 10	2,2	2,4	+ 0,3	+ 12	9
4,2	4,3	+ 0,1	+ 3	7,5	5,9	− 1,7	− 22	10
2,0	1,8	− 0,2	− 11	6,1	6,7	+ 0,6	+ 10	11
1,4	—	− 1,4	− 100	3,0	0,6	− 2,4	− 81	12
1,0	1,5	+ 0,6	+ 58	2,8	3,2	+ 0,4	+ 14	13
0,4	0,0	− 0,4	− 91	0,0	0,0	+ 0,0	[1] —	14
1,6	2,2	+ 0,6	+ 39	5,7	8,2	+ 2,5	+ 44	15
11,9	11,3	− 0,6	− 5	27,2	26,9	− 0,3	− 1	16
102,1	106,1	+ 4,0	+ 4	181,4	185,5	+ 4,1	+ 2	17
90,7	93,5	+ 2,8	+ 3	156,6	161,3	+ 4,7	+ 3	18
0,1	1,9	+ 1,8	[1] —	0,5	0,7	+ 0,3	+ 58	19
90,7	95,3	+ 4,6	+ 5	157,0	162,0	+ 5,0	+ 3	20
11,4	10,8	− 0,6	− 5	24,4	23,5	− 0,9	− 4	21
6,0	10,7	+ 4,7	+ 78	6,5	11,3	+ 4,7	+ 73	22
5,7	10,3	+ 4,5	+ 79	6,5	10,5	+ 4,0	+ 61	23
0,2	0,1	− 0,1	− 48	0,1	0,0	− 0,0	− 48	24
4,4	5,2	+ 0,8	+ 19	6,7	10,5	+ 3,8	+ 56	25
+ 0,0	+ 3,9	.	.	− 3,0	+ 5,4	.	.	26
+ 1,5	+ 4,0	.	.	− 2,1	+ 5,3	.	.	27
25,7	29,8	+ 4,1	+ 16	59,3	66,7	+ 7,4	+ 12	28
19,3	22,1	+ 2,8	+ 14	42,9	47,7	+ 4,8	+ 11	29
0,4	1,0	+ 0,6	+ 144	1,4	2,7	+ 1,2	+ 86	30
—	0,6	+ 0,6	.	—	1,1	+ 1,1	.	31
1,0	1,2	+ 0,2	+ 17	4,1	4,1	—	—	32
0,8	1,0	+ 0,2	+ 28	4,0	4,1	+ 0,1	+ 3	33

†—610767

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^1/_1$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	1959 Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205,4	324,3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — April 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *April 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	6	3	9	32	9	41	173	114	287	211	126	337
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	10	1	11	35	6	41	231	119	350	276	126	402
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	1	—	1	8	5	13	17	59	76	26	64	90
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	2	—	2	5	16	21	7	16	23
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	4	5	9	6	15	21	28	130	158	38	150	188
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	—	—	2	6	8	10	16	26	12	22	34
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	1	5	6	7	6	13	14	86	100	22	97	119
Fotgängare *Pedestrians* ..	9	7	16	11	34	45	16	127	143	36	168	204
Övriga *Others*	2	—	2	1	2	3	2	7	9	5	9	14
Summa *Total*	33	21	54	104	83	187	496	674	1 170	633	778	1 411

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	6	21	55	82
7—10 »	1	6	37	44
11—14 »	2	8	32	42
15—17 »	4	25	134	163
18—29 »	16	40	331	387
30—44 »	4	27	191	222
45—59 »	7	23	145	175
60—69 »	9	13	55	77
> 69 »	5	4	34	43
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	20	156	176
Samtliga *Total*	54	187	1 170	1 411
Därav *Of which* män..... *males*	38	123	778	939
kvinnor .... *females*	16	51	297	364
okänt kön.. *sex not stated*	—	13	95	108

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 454	3 266	4 720
Lastbil ..... *Lorry*	253	482	735
Buss ..... *Bus*	21	87	108
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	32	138	170
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	46	262	308
Annan lätt mc..... *Other light mc*	16	42	58
Spårvagn ..... *Tram*	—	37	37
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	9	1	10
Cykel ..... *Cycle*	27	135	162
Annat fordon ..... *Other vehicle*	38	358	396
Fotgängare ..... *Pedestrian*	36	176	212
Andra trafikelement *Other traffic elements*	55	8	63
Summa *Total*	1 987	4 992	6 979

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — April 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *April 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 231	11	318	274	272	1 685
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	1 777	10	308	271	258	1 248
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	335	4	81	79	169	87
» korsande » *crossing*	801	2	165	42	33	726
» samma » *same*	311	—	38	66	21	224
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	—	—	—	1
» annan » *other*	329	4	24	84	35	210
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	454	1	10	3	14	437
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 314	36	631	323	401	590
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	358	14	242	31	40	287
med fotgängare *with pedestrian*	179	15	158	19	17	143
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	777	7	231	273	344	160
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	164	4	73	10	32	122
Olycka av annan art *Other kind of accident*	33	1	12	9	8	16
Summa *Total*	3 742	52	1 034	616	713	2 413
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	455	9	120	80	159	216
Mellersta » *Middle* »	2 581	33	681	381	407	1 793
Södra » *South* »	706	10	233	155	147	404

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 794	42	120	693	886	1 908
Halvdager *Twilight*	123	1	5	24	47	76
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	446	2	17	90	20	426
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	280	7	12	71	264	16
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	99	—	—	2	7	92

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

April 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	6	25	49	81	1	8	42	51
Uppsala »	1	4	6	23	34	1	4	10	15
Södermanlands »	—	5	12	36	53	—	5	17	22
Östergötlands »	3	2	16	44	65	3	4	24	31
Jönköpings »	1	6	15	56	78	1	11	26	38
Kronobergs »	2	3	14	37	56	2	3	29	34
Kalmar »	—	1	16	23	40	—	1	24	25
Gotlands »	1	—	1	6	8	1	1	5	7
Blekinge »	1	1	9	20	31	1	1	13	15
Kristianstads »	—	4	16	36	56	—	4	21	25
Malmöhus »	3	7	30	52	92	3	10	46	59
Hallands »	—	3	9	35	47	—	3	14	17
Göteb. o. Bohus »	2	6	16	45	69	2	9	29	40
Älvsborgs »	2	6	22	57	87	2	6	33	41
Skaraborgs »	1	4	14	52	71	2	6	28	36
Värmlands »	1	4	20	35	60	1	5	31	37
Örebro »	4	2	6	28	40	4	4	10	18
Västmanlands »	2	2	8	21	33	2	4	13	19
Kopparbergs »	—	3	10	23	36	—	3	15	18
Gävleborgs »	—	4	11	20	35	—	4	12	16
Västernorrlands »	5	—	11	35	51	6	—	23	29
Jämtlands »	—	1	6	24	31	—	4	7	11
Västerbottens »	—	2	7	28	37	—	2	12	14
Norrbottens »	1	1	9	22	33	1	2	12	15
Summa *Total*	31	77	309	807	1 224	33	104	496	633

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *April 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	2	10	111	517	640	2	12	120	134
Stockholms län	—	5	24	72	101	—	5	26	31
Uppsala »	1	—	8	50	59	1	—	13	14
Södermanlands »	—	5	16	67	88	—	5	18	23
Östergötlands »	1	1	21	97	120	1	1	24	26
därav Norrköpings stad	1	—	10	49	60	1	—	11	12
Jönköpings län	1	2	20	57	80	1	2	22	25
Kronobergs »	—	1	8	6	15	—	2	9	11
Kalmar »	—	3	5	22	30	—	3	5	8
Gotlands »	1	1	2	5	9	1	1	4	6
Blekinge »	1	1	8	20	30	1	2	9	12
Kristianstads »	—	3	11	34	48	—	3	17	20
Malmöhus »	3	10	80	188	281	3	10	91	104
därav Malmö stad	2	6	47	108	163	2	6	56	64
Hallands län	—	3	9	22	34	—	3	13	16
Göteb. o. Bohus »	4	16	119	270	409	4	18	134	156
därav Göteborgs stad ..	4	13	110	238	365	4	15	125	144
Älvsborgs län	1	3	17	45	66	1	3	22	26
Skaraborgs »	—	—	9	41	50	—	—	11	11
Värmlands »	2	—	16	56	74	2	—	17	19
Örebro »	1	2	27	50	80	1	2	33	36
Västmanlands »	—	3	13	56	72	—	3	15	18
Kopparbergs »	—	3	10	23	36	—	3	19	22
Gävleborgs »	1	1	8	42	52	1	1	10	12
Västernorrlands »	1	3	9	35	48	1	3	16	20
Jämtlands »	—	—	2	16	18	—	—	2	2
Västerbottens »	1	—	7	18	26	1	—	8	9
Norrbottens »	—	1	11	40	52	—	1	16	17
Summa *Total*	21	77	571	1 849	2 518	21	83	674	778
Hela riket *Sweden*	52	154	880	2 656	3 742	54	187	1 170	1 411

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957	40 011	8 861	6 137	9 819	19 129	12 550	2 272	4 246	12 727	115797	20 892
1958 1 kv.	39 613	8 774	5 956	8 893	17 876	12 869	2 362	4 282	12 766	113439	20 578
2 kv.	40 263	9 042	5 956	8 735	17 730	13 305	2 506	4 426	13 049	115053	20 724
3 kv.	40 840	9 395	5 986	8 621	17 627	13 792	2 638	4 615	13 269	116826	21 094
4 kv.	41 162	9 694	5 926	8 310	17 314	14 355	2 752	4 832	13 433	117822	21 009
1959 1 kv.	40 440	9 722	5 738	7 543	16 281	14 576	2 831	4 942	13 490	115601	20 823
2 kv.	40 923	10 077	5 784	7 375	16 125	15 073	3 031	5 248	13 710	117382	21 226
3 kv.	41 390	10 549	5 830	7 217	15 970	15 518	3 376	5 596	13 887	119367	21 494
4 kv.	41 576	10 927	5 773	6 943	15 593	15 774	3 654	5 902	14 097	120267	21 345
1960 1 kv.	41 148	11 029	5 712	6 458	14 738	15 925	3 893	6 055	[2]14 178	119163	20 111
Därav *County*											
A o. AA Sthlms stad	5 660	2 030	993	1 113	1 793	933	329	197	1 542	14 594	2 493
B Stockholms län	3 063	613	275	315	645	871	298	329	766	7 176	1 000
C Uppsala »	925	255	101	147	297	379	97	166	326	2 694	526
D Södermanlands »	1 228	301	153	184	470	495	118	194	522	3 666	730
E Östergötlands »	2 084	463	286	223	618	735	115	319	613	5 457	842
F Jönköpings »	1 219	382	190	188	452	662	136	261	484	3 975	683
G Kronobergs »	608	222	85	107	279	452	76	220	290	2 339	461
H Kalmar »	1 048	259	152	158	438	507	143	366	402	3 473	677
I Gotlands »	319	55	31	86	135	123	18	20	84	871	120
K Blekinge »	656	158	74	146	276	323	63	148	229	2 074	332
L Kristianstads »	1 449	438	255	209	560	775	173	257	567	4 685	586
M o. MA Malmöh. »	3 956	1 072	473	556	1 468	1 323	345	340	1 157	10 693	1 384
N Hallands »	1 098	263	127	165	390	529	110	105	338	3 125	440
O o. OA Gbgs o. Boh. »	3 824	1 016	571	647	1 360	1 010	258	298	996	9 982	1 735
P Älvsborgs »	2 030	458	301	296	679	966	145	292	717	5 884	892
R Skaraborgs »	1 062	298	172	191	474	651	169	301	415	3 737	675
S Värmlands »	1 355	298	187	200	532	574	124	279	787	4 339	754
T Örebro »	1 212	334	142	205	593	558	95	345	542	4 026	682
U Västmanlands »	1 147	269	161	174	415	526	112	237	446	3 487	632
W Kopparbergs »	1 336	363	242	239	583	626	146	229	698	4 462	645
X Gävleborgs »	1 493	430	187	276	518	617	123	151	775	4 571	929
Y Västernorrl. »	1 593	360	205	193	593	740	210	244	512	4 651	886
Z Jämtlands »	792	165	92	120	230	349	57	87	212	2 104	324
AC Västerbottens »	816	257	111	137	386	555	227	355	375	3 220	778
BD Norrbottens »	1 175	270	146	183	554	646	206	315	383	3 878	905

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 329.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[3] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	1956
862 992	11 321	8 163	986 952	247 587	7 424	13 219	1 223	1 189	11563	27 297	1 911	1957
877 978	11 234	8 120	999 537	230 448	7 131	12 957	1 173	1 109	11594	26 933	1 902	1958 1 kv.
928 113	11 293	8 181	1051347	238 970	7 410	13 399	1 161	1 091	11847	27 597	1 899	2 kv.
960 206	11 249	8 153	1085185	239 785	7 584	14 185	1 164	1 082	12187	28 718	1 898	3 kv.
971 973	11 145	8 042	1097837	221 598	7 133	14 395	1 172	1 050	12534	29 255	1 891	4 kv.
980 989	11 119	8 006	1104596	205 724	6 840	14 124	1 142	997	12441	28 806	1 891	1959 1 kv.
1032747	11 098	8 055	1158184	211 651	7 234	14 621	1 147	972	12701	29 544	1 891	2 kv.
1068133	10 966	8 048	1195548	210 792	7 572	15 771	1 135	943	13163	31 012	1 891	3 kv.
1087533	10 902	8 086	1215886	193 225	7 297	15 940	1 118	925	13429	31 506	1 891	4 kv.
1092442	9 782	8 030	1219635	178 868	7 017	15 918	1 112	860	13394	31 379	1 891	1960 1 kv.
												Därav *County*
105 874	1 352	750	121 218	9 939	750	712	45	40	415	1 214	—	A o. AA
65 711	398	531	73 418	7 607	475	642	40	45	340	1 070	1	B
25 485	190	215	28 394	3 916	238	369	11	18	362	761	6	C
34 601	227	252	38 519	5 198	305	380	22	22	453	878	—	D
52 081	347	342	57 880	9 463	470	645	34	24	714	1 418	2	E
44 952	356	339	49 266	8 482	202	782	39	20	537	1 379	—	F
24 449	288	126	26 914	3 967	174	456	15	12	307	792	2	G
35 241	330	230	38 944	6 222	185	543	23	28	468	1 064	—	H
8 087	76	61	9 019	2 030	146	166	19	11	44	240	—	I
19 138	96	143	21 355	3 224	155	354	5	6	282	650	—	K
40 645	297	171	45 501	6 944	200	768	14	15	689	1 493	—	L
91 566	437	458	102 717	12 491	535	1 078	64	53	993	2 197	—	M o. MA
25 179	140	174	28 478	5 370	148	368	13	28	354	765	—	N
78 671	920	502	89 155	15 750	567	859	59	53	538	1 512	—	O o. OA
56 430	489	377	62 691	11 408	337	676	53	31	633	1 400	—	P
40 971	352	227	44 935	7 229	231	812	23	22	608	1 474	3	R
45 195	465	344	49 878	7 870	290	650	95	81	599	1 429	16	S
42 762	243	262	47 050	7 069	354	801	41	21	492	1 357	1	T
36 819	230	292	40 598	4 456	242	489	21	25	553	1 091	52	U
47 410	392	299	52 171	8 893	266	720	50	31	744	1 550	103	W
41 612	471	379	46 562	8 167	239	916	92	53	759	1 830	204	X
40 758	510	454	45 863	7 976	160	708	71	54	762	1 598	225	Y
18 976	296	239	21 319	3 381	89	395	45	42	338	822	242	Z
35 580	471	430	39 230	6 117	162	951	111	78	764	1 909	440	AC
34 249	409	433	38 560	5 699	97	678	107	47	646	1 486	594	BD

[3] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[4] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjultraktorer *Tractors wheeled*	Bandtraktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja *Gas oil*	Fotogen *Kerosene*	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Ej angivet *Unknown*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957	153 656	1 517	155 173	26 962	45 990	81 598	20	3	600
1958 1 kv.	155 929	1 585	157 514	27 591	48 001	81 304	21	3	594
2 kv.	158 880	1 596	160 476	28 299	50 525	81 040	21	3	588
3 kv.	161 401	1 599	163 000	28 858	52 735	80 797	21	3	586
4 kv.	163 319	1 604	164 923	29 340	54 553	80 426	20	3	581
1959 1 kv.	165 252	1 610	166 862	29 835	56 385	80 043	19	5	575
2 kv.	168 737	1 608	170 345	30 775	59 311	79 664	19	5	571
3 kv.	172 138	1 614	173 752	31 704	62 139	79 318	20	5	566
4 kv.	173 644	1 611	175 255	31 974	63 871	78 823	17	8	562
1960 1 kv.	175 893	1 656	177 549	32 426	66 270	78 271	17	9	556
Därav *County*									
A o. AA Sthlms stad	725	56	781	221	437	122	—	—	1
B Stockholms län	6 731	19	6 750	738	2 592	3 381	1	—	38
C Uppsala »	6 890	18	6 908	450	2 916	3 518	1	—	23
D Södermanlands »	7 432	15	7 447	726	3 028	3 666	—	—	27
E Östergötlands »	11 346	42	11 388	1 176	4 749	5 422	1	1	39
F Jönköpings »	5 732	12	5 744	1 795	2 091	1 844	—	—	14
G Kronobergs »	3 659	19	3 678	850	1 589	1 229	—	—	10
H Kalmar »	8 579	17	8 596	1 041	3 299	4 240	—	—	16
I Gotlands »	4 411	7	4 418	340	1 591	2 453	—	—	34
K Blekinge »	2 529	4	2 533	349	1 077	1 089	—	—	18
L Kristianstads »	12 876	37	12 913	2 252	5 062	5 572	2	1	24
M o. MA Malmöh. »	18 686	69	18 755	2 981	7 023	8 663	2	2	84
N Hallands »	7 169	17	7 186	1 387	2 458	3 297	—	1	43
O o. OA Gbgs o. Boh. »	4 798	19	4 817	1 537	1 399	1 872	2	—	7
P Älvsborgs »	9 228	29	9 257	3 001	2 660	3 574	—	2	20
R Skaraborgs »	14 896	25	14 921	2 868	5 573	6 467	—	1	12
S Värmlands »	7 270	109	7 379	1 596	2 186	3 568	1	—	28
T Örebro »	7 336	69	7 405	1 222	2 317	3 833	2	—	31
U Västmanlands »	7 471	74	7 545	576	2 947	3 996	2	1	23
W Kopparbergs »	6 061	153	6 214	1 956	1 845	2 398	—	—	15
X Gävleborgs »	5 282	70	5 352	1 257	2 188	1 891	1	—	15
Y Västernorrlands »	4 153	164	4 317	1 167	1 518	1 625	1	—	6
Z Jämtlands »	2 878	129	3 007	806	1 240	953	—	—	8
AC Västerbottens »	6 084	262	6 346	1 487	2 732	2 115	1	—	11
BD Norrbottens »	3 671	221	3 892	647	1 753	1 483	—	—	9

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957	860 726	2 225	38	3	1 865	6 155	1	142	86 126	29 601	17	53
1958 1 kv.	875 680	2 263	32	3	1 813	6 157	1	149	84 012	29 361	16	50
2 kv.	925 662	2 417	31	3	1 830	6 214	1	136	84 903	30 088	16	46
3 kv.	957 501	2 673	29	3	1 794	6 224	1	134	85 762	31 004	15	45
4 kv.	968 982	2 959	29	3	1 753	6 148	1	140	85 982	31 780	15	45
1959 1 kv.	977 704	3 259	24	2	1 703	6 162	1	140	83 843	31 703	15	40
2 kv.	1029248	3 475	23	1	1 704	6 216	1	134	84 650	32 679	15	38
3 kv.	1064342	3 768	21	2	1 704	6 218	1	125	85 520	33 800	13	34
4 kv.	1083155	4 357	17	4	1 711	6 252	1	122	85 581	34 645	12	24
1960 1 kv.	1087771	4 651	17	3	1 694	6 215	1	120	84 092	35 031	12	28
Därav: *County*												
A o. AA	105 374	500	—	—	42	602	—	106	12 722	1 868	—	4
B	65 453	257	1	—	72	459	—	—	5 343	1 831	1	1
C	25 407	78	—	—	59	156	—	—	1 843	850	—	1
D	34 533	68	—	—	50	202	—	—	2 558	1 104	—	4
E	51 962	119	—	—	74	268	—	—	3 910	1 547	—	—
F	44 826	125	1	—	98	241	—	—	2 536	1 438	1	—
G	24 335	113	1	—	53	73	—	—	1 394	944	—	1
H	35 166	75	—	—	88	142	—	—	2 245	1 227	1	—
I	8 074	13	—	—	24	37	—	—	654	217	—	—
K	19 097	41	—	—	23	120	—	—	1 437	635	—	2
L	40 541	104	—	—	51	120	—	—	3 309	1 376	—	—
M o. MA	91 452	111	3	—	107	351	—	—	8 685	2 003	4	1
N	25 065	114	—	—	51	123	—	—	2 230	895	—	—
O o. OA	78 256	415	—	—	48	440	—	14	7 968	2 009	2	3
P	56 220	209	1	—	89	288	—	—	4 021	1 861	—	2
R	40 768	202	1	—	75	152	—	—	2 248	1 489	—	—
S	44 891	303	1	—	94	250	—	—	2 634	1 703	—	2
T	42 658	100	1	3	58	204	—	—	2 589	1 436	1	—
U	36 691	127	1	—	77	215	—	—	2 245	1 241	—	1
W	47 289	120	1	—	72	227	—	—	2 768	1 693	—	1
X	41 389	222	1	—	101	278	—	—	2 971	1 598	—	2
Y	40 399	359	—	—	87	367	—	—	2 808	1 840	1	2
Z	18 747	229	—	—	49	190	—	—	1 307	797	—	—
AC	35 218	359	3	—	60	369	1	—	1 618	1 600	1	1
BD	33 960	288	1	—	92	341	—	—	2 049	1 829	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1958	1959	1959	1960	1958	1959	1959	1960
	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	11 690	17 282	12 856	17 618	295	192	244	210
Definitivt avregistrerade *Condemned*	7 134	7 877	9 621	10 233	17	18	35	30
Återregistrerade *Re-registered*	1 707	4 636	2 101	2 114	141	113	161	65
Nyregistrerade *Registered*	28 895	29 496	39 899	30 143	66	60	141	101
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+11 767	+ 9 016	+19 400	+ 4 909	− 111	− 36	+ 38	− 56
	Lastbilar *Lorries*				Motorcyklar *Motor-cycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	2 267	4 739	2 284	4 484	15 644	11 741	13 846	9 272
Definitivt avregistrerade *Condemned*	1 322	1 577	1 657	1 648	5 221	6 107	5 638	6 606
Återregistrerade *Re-registered*	980	829	902	558	1 252	1 489	1 251	1 079
Nyregistrerade *Registered*	3 563	3 204	3 820	4 318	1 230	556	1 164	514
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 996	− 2 221	+ 900	− 1 104	−18 187	- 15 874	−17 567	−14 357
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	183	172	176	162	513	1 098	474	1 080
Definitivt avregistrerade *Condemned*	478	349	461	479	120	225	272	231
Återregistrerade *Re-registered*	28	52	21	24	165	145	176	130
Nyregistrerade *Registered*	2 424	2 300	2 110	2 772	1 006	716	1 068	1 017
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 1 923	+ 1 939	+ 1 503	+ 2 294	+ 530	- 449	+ 494	− 127

Preliminär försäkringsstatistik för mars och april 1961

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1959 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under mars—april 1961 med 145 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 288 mkr och en bruttominskning av 143 mkr. I *tab. 1* redovisas bruttoökningarna och nettoökningarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under mars—april 1961 (bruttoökningarna med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodohavanden) 25 % avsåg statslån, 22 % bostadslån, 3 % utlånats till kommuner (inkl. av kommuner garanterade lån andra än bostadslån), 25 % använts för inköp av fastigheter och aktier, 23 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt samt 2 % placerats i utländska obligationer. För enbart liv- och sjukbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 32, 19, 3, 25, 21 och 0 %. Genom förbättrad redovisning har fr. o. m. 1961 som bostadslån även kunnat räknas bostadskrediter som ingår i svenska kommunlån och andra värdehandlingar. Statslån och bostadslånen tillsammans upptog under mars—april 47 % av den totala bruttoökningen. Denna procentuella andel var lägre än under andra halvåret 1960, då den uppgick till 60 %.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska inteckningslån den största ökningen medan förlagsbevis och andra värdehandlingar visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar kontanta medel och banktillgodohavanden, svenska aktier samt fastigheter den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1959—april 1961 redovisas i *tab. 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under mars—april 1961 var 61 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1960.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1960—april 1961. I tabellen har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadsperiod senare än de övriga uppgifterna.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—febr. 1960 och 1961 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Premieintäkten i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) och i skadebolagen har ökat något under jan.—febr. 1961 i jämförelse med motsvarande period 1960. Den stora minskningen av SPP:s avgiftssumma beror på den omläggning av verksamheten, som föranletts av införandet per 1 januari 1960 av den allmänna tilläggspensioneringen (ATP).

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under mars—april 1961 *(tab. 5)* till 324 mkr (f. å. 342 mkr), en nedgång med

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] *of Swedish nation-wide companies, by kind of object*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	31/12[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Mars+april 1961		31/12[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Mars+april 1961	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 710	35	34	[4] 391	32	32
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	515	32	18	275	19	14
Svenska *Swedish*	498	32	26	275	19	14
Utländska[5] *Foreign*	17	—	— 8	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 603	78	45	4 227	53	33
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	3 117	43	36	2 418	26	22
Kontors- o. affärsfast. *Office bldgs*		3	0		2	0
Fabriksfastigheter *Factories*		24	6		19	7
Kraftverk *Power plants*		2	1		2	1
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	2 486			1 809		
		4	2		3	2
Härav till industri *Of which for ind.*		4	2		3	2
Övriga fastigheter *Other buildings*		2	— 0		1	1
Sv. kommunlån *Loans to municipalities*	1 646	12	4	1 513	11	6
Lån till kommun *Loans to municip.*	1 215	5	— 0	1 102	4	1
Bostadslån m. kom.borgen *Loans with*	431	4	3	411	4	3
Övriga lån m. kom.borgen *mun. guar.*		3	1		3	2
Obligationer *Bonds*	7 310	105	31	6 461	88	19
Statens o. statsgar.[5] *Issued by Govt*	3 000	67	5	2 665	65	6
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	531	0	0	497	—	—
Bostadshypotekskassors *Mortgage companies*	2 338	13	12	2 154	8	7
Fartygshypotekskassors *Mortgage companies*	[6]24	2	1	[6]12	2	1
Kommuners *Municipalities*	570	—	— 2	506	—	— 2
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	673	1	1	542	1	1
Industribolags *Industrial companies*		17	11		12	6
Övriga *Others*	[6]26	0	0	[6]9	—	— 0
Utländska[5] *Foreign borrowers*	148	5	3	76	0	— 0
Förlagsbevis *Debentures*	137	1	— 4	70	0	— 3
Andra värdehandlingar *Other securities*	[7]398	8	— 0	[7]253	2	— 4
Bostadslån *Residential loans*	..	1	0	..	0	— 1
Lån till sv. näringslivet *Loans to Sw. enterprises*	225	3	— 0	148	—	— 2
Övriga[5] *Others*	..	4	— 0	..	2	— 1
Kontant, checkar o. banker[8] *Cash and at banks*	209	(17)	17	41	(5)	5
Livlån[8] *Policy loans*	611	(0)	0	611	(0)	0
Summa *Total*	17 139	288	145	13 842	210	102

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance comp., etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Fartygskredit AB redovisas $^{31}/_{12}$ 1960 under övriga men fr. o. m. 1961 under Fartygshypotekskassor. — [7] Exkl. 125 mkr utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enl. särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [8] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1959—april 1961 *Gross and net changes of investments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Jan. — febr.	343	[1] 297	223	151	[1] 134	115	192	[1] 163	108
Mars — april	311	434	288	116	228	143	195	206	145
Maj — juni	291	256		138	121		153	135	
Juli — aug.	241	278		94	125		147	153	
Sept.— okt.	367	358		178	183		189	175	
Nov.— dec.	477	484		203	338		274	146	
Hela året *Whole year*	2 030	2 107		880	1 129		1 150	978	
Därav: Jan.—april *Of which: Jan.—April* ..	654	731	511	267	362	258	387	369	253

[1] Korrigerad siffra. *Corrected figure.*

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1960—april 1961 *Net result of the activities of Swedish nation-wide companies*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1960		1961		
	Jan.–dec.	Jan.–april	Jan.–april	Jan.–febr.	Mars–april
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments* ..	[3]978	[3]369	253	108	145
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	87,6	25,0	30,5	8,8	21,7
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	58,5	13,9	7,5	1,3	6,2
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	90,9	24,8	12,3	5,7	6,6
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	60,2	18,9	7,7	4,2	3,5
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 3,3	0,2	18,2	3,1	15,1
Nettoresultat *Net result*	[3]981	[3]369	235	105	130
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 074	712	..	325	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	713	235	..	97	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 215	394	..	207	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.* — [3] Korrigerad siffra.

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—febr. 1960 och 1961 ***Payments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—febr.								Jan.—april	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	109	116	56	4	190	205	355	325	140	10
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	40	42	36	38	15	17	91	97	87	98
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	76	74	15	18	95	115	186	207	29	33
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	73	84	77	24	110	107	260	215	198	75

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital ***New life insurance business***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*						Grupplivförsäkring *Group life insurance*			Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Vanlig *Ordinary*		Tjänstegruppliv *As coll. agreed*		
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1961	1960	1961
Jan.	98,4	82,6	65,7	54,6	164,1	137,2	84,4	203,1	7 251,7	248,5	7 592,0
Febr.	68,7	75,7	82,2	80,9	150,9	156,6	88,3	159,9	[2]94,1	239,2	[2]410,6
Mars	70,8	68,8	104,7	93,3	175,5	162,1	153,0	226,0	49,0	328,5	437,1
April	70,5	67,5	95,8	94,7	166,3	162,2	123,7	171,2	30,3	290,0	363,7
Maj	70,9		98,4		169,3		153,3			322,6	
Juni	68,8		90,0		158,8		181,0			339,8	
Juli	48,1		68,5		116,6		139,9			256,5	
Aug.	47,7		63,6		111,3		129,7			241,0	
Sept.	56,5		77,1		133,6		48,4			182,0	
Okt.	88,3		101,0		189,3		108,2			297,5	
Nov.	92,5		117,5		210,0		157,3			367,3	
Dec.	249,2		140,8		390,0		331,4			721,4	
Summa *Total*	1 030,4		1 105,3		2 135,7		1 698,6			3 834,3	
Därav: Jan.–april[3]	308,4	294,6	348,4	323,5	656,8	618,1	449,4	760,2	7 425,1	1 106,2	8 803,4

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. — [2] Korrigerad siffra. *Corrected figure.* — [3] *Of which: Jan.—April.*

Tab. 6. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1960 och 1961

New sickness insurance business (for more than ten years) 1960 and 1961

Belopp i 1 000-tal kronor *Amounts 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	3 594	3 705	1 391	3 374	51	18	5 036	7 097
2:a kvartalet *April—June*	3 641		871		12		4 524	
3:e kvartalet *July—September*	2 627		1 373		5		4 005	
4:e kvartalet *October—December*	4 476		2 297		9		6 782	
Årligt belopp *Annual income*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	20 699	23 694	6 167	12 222	372	121	27 238	36 037
2:a kvartalet *April—June*	19 558		3 958		85		23 601	
3:e kvartalet *July—September*	14 828		3 951		55		18 834	
4:e kvartalet *October—December*	27 451		8 325		56		35 832	

5 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring utgjorde 188 mkr (f. å. 201 mkr), motsvarande 58 % av nyssnämnda nyanskaffning.

Nyanskaffningen av vanlig grupplivförsäkring var 397 mkr under mars—april 1961 (f. å. 277 mkr), vilket innebär en ökning med 43 %. I förhållande till anskaffningsresultatet under motsvarande månader 1959 (200 mkr) har en fördubbling skett.

Tjänstegrupplivförsäkringen introducerades genom pensionsöverenskommelsen 1960 mellan Svenska Arbetsgivareföreningen, Svenska Industritjänstemannaförbundet och Sveriges Arbetsledareförbund. I anslutning till denna och andra liknande uppgörelser på arbetsmarknaden har avtal träffats om tjänstegrupplivförsäkring, varvid under mars—april 1961 tecknats 79 milj. kronor.

Lång sjukförsäkring (dvs. sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år) tecknades under första kvartalet 1961 *(tab. 6)* av drygt 7 000 personer till ett sammanlagt årligt ersättningsbelopp av 36 mkr (f. å. 27 mkr). Gruppsjukförsäkringen, som introducerades under 1958, svarade härvid för 48 % av nyteckningen (antal) resp. 34 % (belopp).

Tabellen över SPP:s årliga avgiftssumma har uteslutits eftersom anstalten på grund av administrativa svårigheter vid anpassningen av verksamheten till ATP, f. n. icke kan lämna några säkra uppgifter om den årliga avgiftssumman.

B. H-n T. L.

Yrkesutbildningen 1960

Vocational Education

Från och med den 1 juli 1960 har huvuddelen av den svenska skolstatistiken överförts till en nyinrättad avdelning inom statistiska centralbyrån, avdelningen för undervisningsstatistik. I denna inrymmes bl. a. den tidigare inom överstyrelsen för yrkesutbildning förda löpande statistiken över yrkesskolväsendet. En redogörelse för detta utbildningsområde lämnas i tab. 1—5 och omfattar dels elever med avslutad utbildning under perioden 15. 10 1959—14. 10 1960, dels antalet elever under utbildning den 15. 10 1960. Redogörelsen grundar sig på av yrkesskolerektorerna insända uppgifter, vilka bearbetats av statistiska centralbyrån. Materialet avser endast skolor, som står under inseende av överstyrelsen för yrkesutbildning. Ett nytt klassifikationssystem för undervisningen inom yrkesutbildningens olika grenar har utarbetats av statistiska centralbyrån i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning. Klassifikationssystemet är uppbyggt på 4-siffernivå med möjligheter att redovisa på alla fyra nivåerna beroende på vilken detaljrikedom man önskar.

Tabellerna 1—5 utgör ett urval och sammandrag av en mer detaljerad stencilerad tabellredogörelse, som kan erhållas efter hänvändelse till statistiska centralbyrån. Det bör för jämförelsen med tidigare år framhållas, att statistiska centralbyrån redovisar antalet kursdeltagare och ej antalet personer under yrkesutbildning. Detta förhållande medför en viss överskattning i nu framlagda siffror jämfört med tidigare år redovisade uppgifter, eftersom en person kan räknas som kursdeltagare vid flera tillfällen. Vidare ingår ett mindre antal elever i kurser som ej åtnjuter statsbidrag trots att skolan i övrigt erhåller sådant bidrag.

Tab. 1 visar antalet elever och skolor den 15 okt. 1960 med uppdelning på skolform och kursernas varaktighet. Skolorna är av övervägande kommunal karaktär, och ca 2/3 av eleverna går i deltidskurser. Dessa är till sin natur en mycket heterogen grupp, och kursinnehåll och timantal varierar inom vida gränser från exempelvis en kurs i räknestickans användning på 15 timmar till en femårig teknisk aftonskola med 624 timmar per läsår. Heltidskurserna å andra sidan är mera enhetligt utformade. Antalet veckotimmar skall i heltidskurser enligt yrkesskolstadgan normalt utgöra lägst 37 och högst 45. För kurser längre än fem månader varierar varaktigheten mellan ett och fyra år. Vid redovisningen har kurser med en längd om 5—12 mån. samtliga förts som ettårig utbildning. De flesta kurserna är ettåriga, och de fleråriga förekommer huvudsakligen inom industri och hantverk.

Utvecklingen av yrkesskolväsendet de senaste 10 åren framgår av diagrammet. Det är som synes framför allt under de senaste 5—6 åren som en mycket snabb utbyggnad skett, särskilt inom de kommunala yrkesskolorna.

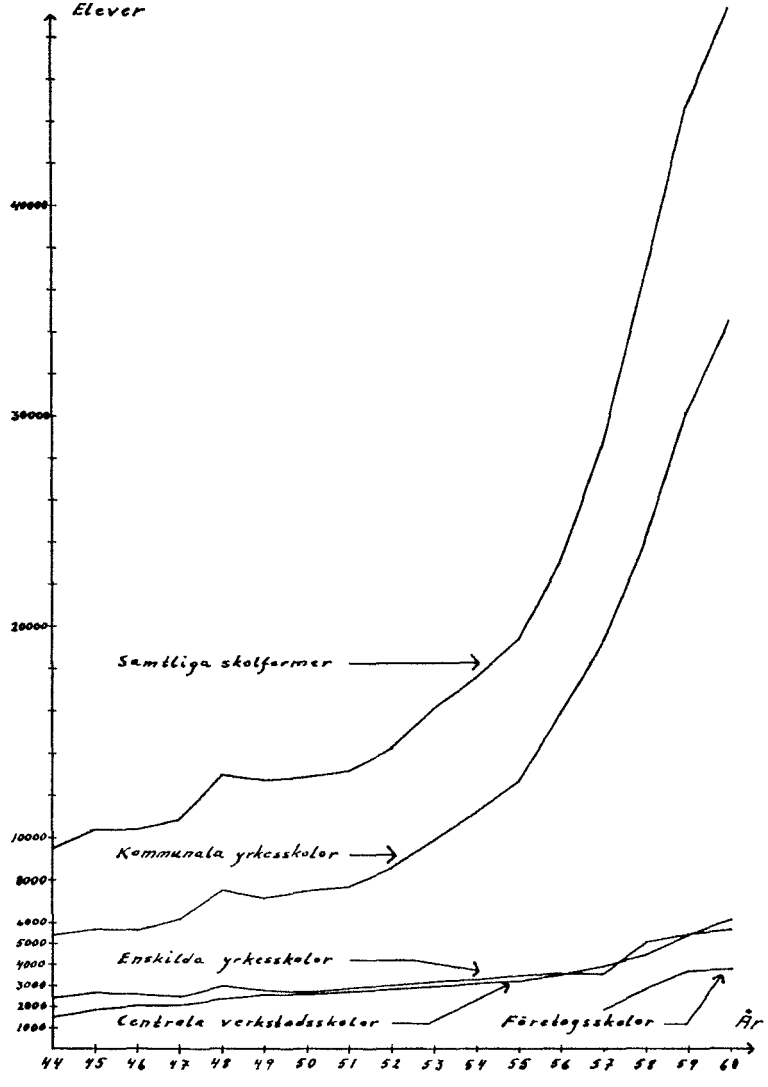
I tab. 2 redovisas elevantalet i pågående kurser den 15 okt. 1960 och i avslutade deltidskurser under tiden 15 okt. 1959—14 okt. 1960. Vid jämförelse mellan elevantal i pågående kurser och antalet vid kursens slut kvarvarande elever bör beaktas att bland de avgångna då ej medtages sådana elever vilka avbrutit kursen innan denna slutat. Som avgångna från tekniska aftonskolor har medräknats elever vilka avslutat antingen teknikerkursen på 6 terminer eller den högre fackkursen på 4 terminer. Gruppen »Övriga» omfattar kurser av mera hobbybetonad karaktär och med relativt få undervisningstimmar, maximalt 20 timmar.

Tab. 3 är en länstabell med elever i heltidskurser den 15 okt. 1960 fördelade efter utbildningsgren. Gruppen »Övriga» omfattar här utbildning för samfärdselns yrken, konstnärlig utbildning m. m. samt övrig både yrkesinriktad och icke yrkesinriktad utbildning.

I tab. 4 har gjorts en sammanställning av elever i heltidskurser den 15 okt. 1960 med uppdelning på varaktighet och utbildningsgren. Här finnes både elever

(forts. sid. nr 368)

Diagram. Antal elever vid yrkesskolor 1944—1960 i heltidskurser om minst 5 mån.
Number of pupils in vocational schools (full-time courses of at least 5 months' duration)

Tab. 1. Antal elever vid yrkesskolor den 15 okt. 1960
Number of pupils in vocational schools

	Antal skolor *Number of schools*	Antal elever *Number of pupils*				
		Deltidskurser *Part-time courses*	Heltidskurser *Full-time courses*			Samtliga *Total*
			Samtliga *Total*	Därav i kurser[1]		
				om 5 mån. el. längre[2]	om mindre än 5 mån.[3]	
Centrala verkstadsskolor *Central workshop schools*	37	—	6 109	6 097	12	6 109
Kommunala yrkesskolor *Municipal vocational schools*	[4] 590	98 070	36 432	34 587	1 845	134 502
Enskilda yrkesskolor *Private vocational schools*	66	8 152	5 698	4 972	726	13 850
Företagsskolor *Schools maintained by employers*	72	387	4 176	3 770	406	4 563
Samtliga skolformer *Total*	[4] 765	106 609	52 415	49 426	2 989	159 024

[1] *Of which in courses.* — [2] *Of at least 5 months' duration.* — [3] *Of less than 5 months' duration.* — [4] Därav 11 skolor som enbart redovisar avgångna elever 15 okt. 1959—14 okt. 1960 och som den 15 okt. 1960 ännu ej påbörjat någon undervisning för läsåret 1960/61.

Tab. 2. Antal skolor med deltidskurser samt totala antalet elever i dessa kurser efter utbildningsgren 15/10 1959—15/10 1960. Hela riket
Number of schools and pupils in part-time courses, by branch of education

Utbildningsgren *Branch of education*	Antal skolor $^{15}/_{10}$ 1959—$^{15}/_{10}$ 1960[1] *Number of schools*	Antal elever i kurser som pågick den $^{15}/_{10}$ 1960 *Number of pupils in courses going on*		Antal elever vid kursens slut i kurser som slutade under perioden $^{15}/_{10}$ 1959—$^{15}/_{10}$ 1960 *Number of pupils at the end of the courses*	
		Samtliga *Total*	Därav kvinnor *Of which women*	Samtliga	Därav kvinnor
Tekniska aftonskolor	42	6 722	167	1 466	23
Förberedande kurser för inträdessökande till tekniska läroverk	23	983	14	658	15
Industri och hantverk	415	20 537	2 756	20 253	2 730
Kontorsutbildning	501	33 307	26 221	35 543	27 075
Detaljhandelsutbildning	169	4 664	2 205	10 054	3 812
Husligt arbete	496	29 985	29 586	43 247	42 451
Vårdyrken	16	48	48	301	301
Språkkurser	321	9 715	6 321	7 577	5 036
Naturvetenskapliga ämnen	24	329	70	298	41
Övriga	64	319	102	916	206
Summa *Total*		106 609	67 490	120 313	81 690

[1] Avser skolor som haft kurser någon gång under den angivna perioden.

Tab. 3. Antal yrkesskolor och elever i heltidskurser den 15 okt. 1960 fördelade länsvis efter undervisningens inriktning
Number of vocational schools and pupils in full-time courses, by county and by branch of education

Län *County*	Antal skolor *Number of schools*	Samtliga *Total*							Därav kvinnor *Of which women*						
		Teknisk utbildning[1]	Industri och hantverk[2]	Kontor och handel[3]	Husliga områden *Domestic work*	Vårdyrken *Nursing*	Övriga *Others*	Summa *Total*	Teknisk utbildning	Industri och hantverk	Kontor och handel	Husliga områden	Vårdyrken	Övriga	Summa
Stockholms stad	40	1 481	3 130	2 241	863	124	444	8 283	67	462	1 566	640	115	123	2 973
Stockholms län	31	94	1 897	714	430	84	—	3 219	9	204	577	430	84	—	1 304
Uppsala »	11	36	623	272	186	42	51	1 210	36	60	201	185	42	1	525
Södermanlands »	18	601	894	301	129	19	—	1 944	8	59	230	129	19	—	445
Östergötlands »	16	116	1 652	538	161	67	—	2 534	11	183	378	143	67	—	782
Jönköpings »	20	98	884	298	219	116	29	1 644	1	94	222	219	116	1	653
Kronobergs »	16	—	471	247	56	—	—	774	—	49	181	56	—	—	286
Kalmar »	21	—	659	237	108	52	13	1 069	—	61	164	96	52	—	373
Gotlands »	8	—	118	72	53	—	15	258	—	12	56	40	—	—	108
Blekinge »	6	—	438	170	90	25	55	778	—	44	140	90	25	—	299
Kristianstads »	15	563	343	333	140	17	16	1 412	4	63	267	140	17	2	493
Malmöhus »	23	88	2 098	709	515	190	99	3 699	35	253	520	455	190	5	1 458
Hallands »	10	—	369	187	97	—	28	681	—	46	123	97	—	4	270
Göteborgs o. Bohus »	34	45	2 480	879	762	139	185	4 490	37	323	620	665	139	55	1 839
Älvsborgs »	27	—	1 004	414	337	67	83	1 905	—	247	289	337	67	—	940
Skaraborgs »	14	—	568	317	134	75	—	1 094	—	101	233	134	75	—	543
Värmlands »	19	160	1 164	405	283	80	69	2 161	16	140	329	283	80	6	854
Örebro »	19	21	1 221	347	276	107	—	1 972	5	194	259	254	107	—	819
Västmanlands »	16	98	1 040	210	152	27	82	1 609	—	56	163	152	27	—	398
Kopparbergs »	32	—	1 499	604	343	21	8	2 475	—	107	495	343	21	—	966
Gävleborgs »	17	61	1 033	329	167	27	—	1 617	—	69	246	149	27	—	491
Västernorrlands »	27	495	767	414	306	88	36	2 106	17	33	321	293	88	1	753
Jämtlands »	15	—	316	148	130	30	—	624	—	23	106	130	30	—	289
Västerbottens »	29	66	1 044	400	288	76	48	1 922	—	73	310	288	76	2	749
Norrbottens »	25	106	1 801	524	359	59	86	2 935	2	46	436	358	59	2	903
Summa *Total*	509	4 129	27 513	11 310	6 584	1 532	1 347	52 415	248	3 002	8 432	6 106	1 523	202	19 513
Därav i heltidskurser om mindre än 5 mån. längd	—	59	1 446	218	933	176	157	2 989	14	1 078	149	928	176	28	2 373

[1] *Technical education.* — [2] *Manufacturing industries, construction and handicraft.* — [3] *Clerical and sales work.*

Tab. 4. Antal elever i yrkesskolornas heltidskurser den 15 okt. 1960 samt antalet avgångna elever med och utan fullbordad utbildning under perioden 15/10 1959—14/10 1960 efter årskurs och utbildningsgren

Number of pupils in full-time courses of vocational schools, and number of pupils with and without completed education, by year and by branch of education

	Samtliga *Total*							Därav kvinnor *Of which women*						
	Teknisk utbildning[1]	Industri och hantverk[2]	Kontor och handel[3]	Husliga områden *Domestic work*	Vårdyrken *Nursing*	Övriga *Others*	Summa *Total*	Teknisk utbildning	Industri och hantverk	Kontor och handel	Husliga områden	Vårdyrken	Övriga	Summa
Antal elever i kurser pågående den 15 okt. 1960 *Number of pupils in courses going on*														
Kurser om mindre än 5 mån. *Courses of less than 5 months' duration*	59	1 446	218	933	176	157	2 989	14	1 078	149	928	176	28	2 373
Kurser om 5 mån. el. längre *Courses of at least 5 months' duration*														
Årskurs 1	2 105	13 168	9 875	5 389	1 356	1 064	32 957	201	1 341	7 442	5 012	1 347	113	15 456
» 2	1 323	8 862	1 166	262	—	98	11 711	23	511	812	166	—	46	1 558
» 3	642	3 508	51	—	—	28	4 229	10	58	29	—	—	15	112
» 4	—	529	—	—	—	—	529	—	14	—	—	—	—	14
Summa *Total*	4 129	27 513	11 310	6 584	1 532	1 347	52 415	248	3 002	8 432	6 106	1 523	202	19 513
Avgång med fullbordad utbildning under perioden $^{15}/_{10}$ 1959—$^{14}/_{10}$ 1960 *Number of pupils with completed education*														
Kurser om mindre än 5 mån. *Courses of less than 5 months' duration*	210	3 128	884	1 804	260	159	6 445	42	1 801	478	1 722	259	56	4 358
Kurser om 5 mån. el. längre *Courses of at least 5 months' duration*														
Årskurs 1	412	1 767	7 154	4 800	1 686	914	16 733	122	581	5 329	4 523	1 661	40	12 256
» 2	30	3 575	831	198	—	41	4 675	—	357	592	164	—	9	1 122
» 3	918	2 445	37	—	—	57	3 457	20	26	26	—	—	31	103
» 4	—	440	—	—	—	—	440	—	13	—	—	—	—	13
Summa *Total*	1 570	11 355	8 906	6 802	1 946	1 171	31 750	184	2 778	6 425	6 409	1 920	136	17 852
Avgång utan fullbordad utbildning under perioden $^{15}/_{10}$ 1959—$^{14}/_{10}$ 1960 *Number of pupils without completed education*														
Kurser om mindre än 5 mån. *Courses of less than 5 months' duration*	2	374	42	53	5	37	513	—	247	26	53	4	—	330
Kurser om 5 mån. el. längre *Courses of at least 5 months' duration*														
Årskurs 1	151	688	506	307	133	106	1 891	8	94	370	271	130	14	887
» 2	73	699	99	44	—	6	921	2	32	67	21	—	1	123
» 3	17	216	3	—	—	—	236	1	6	2	—	—	—	9
» 4	—	22	—	—	—	—	22	—	2	—	—	—	—	2
Summa *Total*	243	1 999	650	404	138	149	3 583	11	381	465	345	134	15	1 351

[1] *Technical education.* — [2] *Manufacturing industries, construction and handicraft.* — [3] *Clerical and sales work.*

Tab. 5. Antal elever i yrkesskolornas heltidskurser den 15 okt. 1960 samt antalet avgångna elever med fullbordad utbildning under perioden 15/10 1959—14/10 1960 efter utbildningsgren och varaktighet

Number of pupils in full-time courses of vocational schools and number of pupils with completed education, by branch of education and duration

Utbildningsgren *Branch of education*	Elever i kurs pågående den 15 okt. 1960[1]				Elever avgångna m. fullbordad utbildning under perioden $^{15}/_{10}$ 1959—$^{14}/_{10}$ 1960[2]			
	Kurser om mindre än 5 mån.[3]		Kurser om 5 mån. eller längre[4]		Kurser om mindre än 5 mån.		Kurser om 5 mån. eller längre	
	Samtliga *Total*	Därav kvinnor[5]	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Teknisk utbildning *Technical education*								
Kommunala o. enskilda tekniska skolor	—	—	3 635	62	—	—	918	20
Övrig teknisk utbildning	59	14	435	172	210	42	442	122
Industri och hantverksutbildn. m. m. *Manufacturing industries, construction and handicraft*								
Utbildning för								
metallarbete m. m.	118	5	15 060	27	316	4	4 474	1
elektroarbete	15	—	3 035	60	33	—	856	—
träarbete	6	—	1 316	3	26	—	364	9
byggnads- och anläggningsarbete	—	—	3 017	—	—	—	924	—
cellulosa- och pappersindustri samt kemisk o. kemisk-teknisk ind. m. m.	—	—	466	—	—	—	142	—
grafiskt arbete m. m.	141	18	519	9	678	56	130	2
textil-, sömnads-, sko- och läderarbete m. m.	675	600	1 714	1 598	1 544	1 302	1 022	925
livsmedelsarbete	—	—	125	6	9	—	75	2
övrigt industri- och hantverksarbete	491	455	815	221	522	439	240	38
Kontors- och handelsutbildning *Clerical and sales work*								
Kontorsutbildning	43	42	9 171	6 955	255	182	6 588	4 978
Detaljhandelsutbildning	59	26	1 741	1 158	93	25	1 325	880
Övrig kontors- och handelsutbildning	116	81	180	170	536	271	109	89
Utbildning för husliga och närliggande områden *Domestic work*								
Husmodersutbildning m. m.	727	727	4 605	4 596	1 054	1 054	4 337	4 302
Utbildning av								
föreståndarinnor o. ledarpersonal för storhushåll (exkl. hotell o. restaur.)	15	15	104	93	16	16	91	69
övrig personal för storhushåll (exkl. hotell och restauranger)	41	41	216	136	61	61	220	111
personal för hotell och restauranger	—	—	602	229	40	14	241	96
yrkeslärare och arbetsledare i sömnad och vävning	—	—	65	65	—	—	46	46
Övrig utbildning för husliga och närliggande områden	150	145	59	59	633	577	63	63
Utbildning för vårdyrken *Nursing*								
Sjukvård	107	107	714	705	217	216	708	704
Sysselsättnings- och arbetsterapi	—	—	80	80	—	—	82	81
Barnavård	25	25	562	562	20	20	882	862
Åldringsvård	44	44	—	—	23	23	14	14

[1] *Number of pupils in courses going on.* — [2] *Number of pupils with completed education.* — [3] *Courses of less than 5 months' duration.* — [4] *Courses of at least 5 months' duration.* — [5] *Of which women*

Tab. 5 (forts.). Antal elever i yrkesskolornas heltidskurser den 15 okt. 1960 samt antalet avgångna elever med fullbordad utbildning under perioden 15/10 1959—14/10 1960 efter utbildningsgren och varaktighet

Utbildningsgren	Elever i kurs pågående den 15 okt. 1960				Elever avgångna m. fullbordad utbildning under perioden $^{15}/_{10}$ 1959—$^{14}/_{10}$ 1960			
	Kurser om mindre än 5 mån.		Kurser om 5 mån. eller längre		Kurser om mindre än 5 mån.		Kurser om 5 mån. eller längre	
	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Utbildning för samfärdselns yrken *Transport and communications*								
Sjömansutbildning	—	—	160	—	10	—	337	1
Trafikvärdinneutbildning	28	28	—	—	56	56	—	—
Konstnärlig utbildning och reklamutbildning m. m. *Arts, etc.*								
Konstnärlig utbildning	—	—	103	55	—	—	58	36
Reklamutbildning	—	—	150	69	—	—	72	23
Journalistutbildning	—	—	32	14	—	—	25	6
Högre grafisk utbildning	—	—	60	12	—	—	34	3
Övrig utbildning *Other education*								
Övrig yrkesinriktad utbildning	—	—	35	—	—	—	33	—
Ej yrkesinriktad utbildning	129	—	650	24	93	—	453	11
Summa *Total*	2 989	2 373	49 426	17 140	6 445	4 358	25 305	13 494

(forts. från sid. 362)

i pågående kurser och elever som avgått med endera fullbordad eller icke fullbordad utbildning. Tab. 5 är också en sammanställning för jämförelse mellan elevbestånd och avgång och med en mera finfördelad indelning efter utbildningsgrenar och en grövre uppdelning på varaktighet än i tab. 4.

K. W.

Utkom från trycket den 30 juni 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 7 JULI 1961

INNEHÅLL

ARTIKLAR

KNUT MEDIN:
Kvalitetskontrollen i offentlig statistikproduktion 371, 449

ERIK LUNDÉN:
I statens tjänst anställd personal år 1960 ..... 380, 450

MEDDELANDEN

Intervjuundersökningen i samband med 1960 års folkräkning 421
Konferens om kvalitetskontroll i Stockholm 423
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgruppen för elektroniska databehandlingsmaskiner 423
Personalnotiser 425
Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 425

STATISTISKA UPPGIFTER

Konkurser och protesterade växlar 426
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter 428
Vägtrafikolyckor 432
Beställningstrafik med lastbil 436
Allmänbildande och yrkesutbildande högre skolor 1960 439
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1959 448
THE ISSUE IN BRIEF 449

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur 452
Bokanmälningar:
Historical statistics of the United States (R. Vallerö) 453
Sveriges officiella statistik. Priser och konsumtion. Hushållens konsumtion år 1958 (G. Albinsson) 454

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 10 No. 7 JULY 1961

CONTENTS

ARTICLES

K. MEDIN:

Quality control in the production of official statistics....371, 449

E. LUNDÉN:

Government employees in 1960....380, 450

NOTES

Interview investigation in connection with the 1960 census of population 421

Conference on quality control in Stockholm 423

Conference of European Statisticians: Working group on electronic data-processing machines 423

Personal notes 425

Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance..... 425

TABLES

Bankruptcies and protested bills 426

Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 428

Road traffic accidents..... 432

For-hire lorry transport 436

Secondary schools in 1960 439

Income and expenditure of professional fishermen in 1959..... 448

THE ISSUE IN BRIEF 449

LITERATURE

Recent Swedish books and articles on statistics 452

Book reviews:

Historical statistics of the United States (R. Vallerö)..... 453

Sveriges officiella statistik. Priser och konsumtion. Hushållens konsumtion år 1958 (G. Albinsson)..... 454

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten.....	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ..	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

KVALITETSKONTROLLEN I OFFENTLIG STATISTIKPRODUKTION

Av byråchefen KNUT MEDIN

En betydande del av arbetsinsatsen i den offentliga statistikproduktionen har i alla tider avsett kontrollåtgärder av skilda slag. Man har kontrollerat att material inkommit från alla uppgiftsskyldiga, man har lagt ner stor möda på att granska detta material i olika avseenden, man har kontrollräknat, man har kontrolläst, man har jämfört resultaten med andra statistiska uppgifter etc. Under de senaste årtiondena har tillkommit en rad nya kontrollmetoder baserade på modern stickprovsteori och försöksteknik. I samband härmed har de centrala frågorna om kvalitetskontrollens målsättning blivit mer uppmärksammade än förut.

Denna artikel syftar i första hand till att ge exempel på olika kontrollförfaranden. En viss allsidighet har eftersträvats, men exempelserien kan inte i något avseende göra anspråk på fullständighet. De äldre förfarandena torde vara välbekanta för alla förvaltningsstatistiker, men är kanske mindre kända utanför deras krets. Å andra sidan synes de nyare metoderna inte ännu ha fått mera vidsträckt användning inom den offentliga statistikproduktionen i vårt land, ehuru vissa försök utförts inom skilda statistikgrenar.

Kvalitetsbegreppet

En precisering av kvalitetsbegreppet kan göras med utgångspunkt från att man för varje statistikgren kan tala om vissa egenskaper med avseende på omfattning (innehåll), aktualitet och noggrannhet. Till var och en av dessa egenskaper kan sedan knytas ett kvalitetsbegrepp.

a. En detaljrik statistik — med t. ex. separatredovisning för små geografiska områden — får anses ha högre (omfattnings-) kvalitet än en summarisk statistik.

b. Om statistiken rörande folkmängden vid en viss tidpunkt blir tillgänglig efter tre månader, kan den sägas ha högre (aktualitets-) kvalitet än om den blir tillgänglig efter sex månader.

c. Om den genom arealinventeringen beräknade vetearealen för hela landet är fel på 300 hektar, har uppgiften högre kvalitet — i betydelsen noggrannhet — än om felet är 500 hektar. (Här avses i princip det faktiska felet, varvid bortses från de svårigheter som är förknippade med mätningen därav.)

Gränsdragningen mellan omfattning och noggrannhet skulle kunna preciseras på följande sätt. Redan innan en statistik föreligger, kan man sätta upp blindtabeller för de sifferuppgifter, som skall redovisas. Rubriker, definitioner, tabellhuvuden, förspalter etc. kommer att bestämma statistikens omfattning och därmed dess omfattningsmässiga kvalitet. Till varje ruta i blindtabellerna kan knytas två tal: det tal som så småningom kommer att stå där och det korrekta ta-

let, dvs. det i någon viss mening rätta eller sanna talet. Graden av överensstämmelse mellan dessa två — mätt på ett eller annat sätt — kan sägas ange resultatens kvalitet med avseende på noggrannheten.

De olika kvalitetsbegreppen kan jämföras med motsvarande begrepp inom industriproduktionen, där man ibland talar om konstruktionskvalitet respektive produktionskvalitet. Den förra är bestämd av konstruktionsritningar och specifikationer, medan den senare är ett uttryck för hur väl den slutliga produkten överensstämmer med konstruktörens anvisningar.

Liksom den industriella kvalitetskontrollen avser produktionskvaliteten, brukar man i samband med kvalitetskontrollen inom statistikproduktionen göra en *begränsning till kvalitet i betydelsen noggrannhet.*

Kontrollbegreppet

Även i fråga om kontrollbegreppet är innebörden oklar, och i första hand särskiljs följande två situationer.

a. Man utgår från den tillämpade produktionstekniken och tar som sin uppgift att närmare studera den uppnådda noggrannheten.

b. Man utgår från det erkända förhållandet att fel eller felrisker förekommer inom alla led i den statistiska produktionsprocessen och betraktar de härav betingade särskilda arbetsmomenten (inklusive de i punkt a berörda) som kvalitetskontroll.

Som framgått redan av de inledande synpunkterna på äldre och nyare kontrollförfaranden anknyts i denna artikel närmast till situationen b. Ett av skälen härtill är följande. Även om vissa av de på senare tid utvecklade metoderna är särskilt lämpade för ett studium av en löpande produktion, torde de i likhet med tidigare framkomna metoder så småningom bli integrerade i produktionsprocessen. Enligt synsättet i situation a skulle de då inte längre kunna betraktas som kontrollmetoder. Att låta graden av integration vara avgörande för om ett förfarande skall benämnas kvalitetskontroll eller inte torde dock få anses vara föga lämpligt.

Kvalitetskontrollens uppgifter

Uppgifterna för kvalitetskontrollen måste ses mot bakgrund av målsättningen i stort för varje särskild statistikgren. Vid en mera fullständig kontrollverksamhet fordras emellertid att denna målsättning äger en kvantitativ precisering, som kan vara baserad på exempelvis estimationsteorin eller beslutsteorin. Beträffande möjligheterna att utnyttja den sistnämnda teorin, se Dalenius (1959).

I själva verket torde man få räkna med att just införandet av en systematisk kvalitetskontroll kommer att utgöra incitament till en fördjupad behandling av målsättningsfrågorna i stort. Inom industrin har denna tendens varit klart märkbar.

Om man emellertid här betraktar målsättningen för statistiken som given, skulle kvalitetskontrollens uppgifter kunna sägas vara

att *förebygga* fel — en provundersökning är i regel avsedd att fylla just denna funktion liksom även en fortlöpande stickprovsgranskning av stansade hålkort (varigenom tillses att stansningen är »under kontroll» — ett exempel på s. k. processkontroll),

att *upptäcka* fel och felkällor — detta

sker t. ex. vid granskning av primärmaterial, korrekturläsning av resultattabeller eller genomförandet av särskilda kontrollintervjuer med uppgiftslämnare,

att *mäta* noggrannheten —hit kan t. ex. räknas bestämmande av medelfelen i en stickprovsundersökning eller avstämning av slutresultaten mot annan statistik.

Ehuru gränsdragningen kan diskuteras, synes det vara lämpligt att till kvalitetskontrollens uppgifter även hänföra

att *korrigera* (konstaterade eller misstänkta) fel — vilket sker t. ex. vid rättning av felstansade hålkort eller vid införandet av särskilda vägningsförfaranden i syfte att justera för selektion och bortfall,

att *klargöra* konsekvenserna av valda definitioner, avgränsningar, klassificeringar etc. — hit hör t. ex. analyser av hur definitionsolikheter påverkar jämförbarheten mellan skilda statistikgrenar.

Erfarenheten visar att en mycket viktig funktion för kontrollen — ehuru man skulle kunna tala om en biprodukt av densamma — är dess förmåga

att *påverka* utformningen av annan statistikproduktion (kommande årgångar, andra statistikgrenar etc.) än den kontrollen egentligen avsett.

Hittills har frågan om kvalitetskontrollens omfattning inte blivit särskilt berörd. Eftersom kontrollåtgärderna i regel får betraktas som reguljära led i den statistiska produktionsprocessen, blir emellertid avvägningen gentemot andra arbetsmoment, liksom även den inbördes avvägningen olika kontrollåtgärder emellan, av samma karaktär som övriga avvägningsfrågor. Det gäller här ett fullföljande av målsättningen för hela verksamheten, inklusive exempelvis maximering av precisionen eller minimering av kostnaderna.

Å andra sidan medför möjligheterna till systematisk kvalitetskontroll vissa komplikationer vid valet av målsättning. De ökade kraven på kvantitativ precisering har redan berörts. Härtill kommer att kontrollen ibland måste särskilt anges i målsättningen. Man kräver kanske inte endast maximal precision utan även att precisionen skall vara känd, dvs. kontrollerad.

Efterföljande kontrollexempel avser sådana metoder, som i första hand har till uppgift att förebygga fel, att upptäcka fel och felkällor eller att mäta noggrannheten. Turordningen för exemplen följer i stort sett det normala tidsschemat i en undersökning.

Kontroll av undersökningsplaner

Provundersökningen torde få anses vara det viktigaste instrumentet för kontroll av en undersökningsplan. Det är numera också regel — ehuru en regel med många undantag — att provundersökningar utförs före igångsättandet av större statistiska undersökningar eller påbörjandet av nya serier löpande statistik. I detta sammanhang torde dock begreppet provundersökning böra ges en något snävare innebörd än vid vissa andra tillfällen. Här avses sålunda en undersökning, vanligen i mindre skala, för kontroll av ett planerat undersökningsförfarande som helhet eller för kontroll av exempelvis ett formulär. Däremot avses ej förundersökningar i syfte att ge allmän orientering om förhållandena på ett visst område som underlag för den egentliga undersökningsplaneringen.

Som ett tidigt exempel kan nämnas den provundersökning i en förort till Bryssel, som utfördes under ledning av Quetelet i samband med förberedelserna för den belgiska folkräkningen 1846.

Under åren 1952—1960 genomförde statistiska centralbyrån en serie provundersökningar rörande den s. k. objektiva skördeuppskattningsmetoden, där särskilt anställd personal skördar ett antal små provytor omedelbart före jordbrukarnas skörd. Dessutom sker vissa kompletterande undersökningar av spill, bärgningsförluster och kvalitetsavvikelser. 1952 omfattade dessa provundersökningar några få fält, där man i första hand studerade tekniken för utplacering av provytorna och jämförde olika instrument för ytornas avgränsning. 1960 års provundersökningar omfattade 45 000 fält vid 12 000 brukningsenheter i alla delar av landet. Från och med 1961 utnyttjas mätningsresultaten enligt den nya metoden som underlag för dels skördestatistiken, dels det permanenta skördeskadeskydd som beslutats av 1961 års riksdag. Särskilda provundersökningar i syfte att förbättra metoden pågår dock alltjämt. För de tidigare provundersökningarna har redogörelser lämnats i en serie artiklar i Statistisk Tidskrift av Zetterberg m. fl. (1952—1961).

Registerkontroll

De vid 1951 års företagsräkning upprättade företagsförteckningarna avstämdes mot bl. a. telefonkatalogens yrkesregister, taxeringslängderna (beträffande fysiska och juridiska personer som taxerats för inkomst av rörelse) och vissa branschförteckningar.

Vid statens pris- och kartellnämnd förs ett register över butiker och hantverksställen inom ett s. k. basurval av kommuner över hela landet. Registret används främst som urvalsunderlag för nämndens prisundersökningar i detaljhandelsledet. För varje företag anges i registret förutom firmanamn, adress o. dyl., de varuslag och tjänster som tillhandahålls, ävensom butikstyp, ägarekategori och antal sysselsatta. Adressuppgifterna erhålls från skilda källor, medan själva registreringarna i huvudsak utförs per telefon. En experimentellt arrangerad kontroll av registreringsarbetet har utförts på följande sätt. I samband med den systematiska omregistreringen av butiker, som inte kontaktats på en längre tid, fördelades ett större antal butiker mellan fyra intervjuare enligt en viss *försöksplan*. Intervjuarna jämfördes sedan inbördes beträffande frekvensen ändrade identifieringsdata, medelantal nytillkomna respektive avförda varugruppsmarkeringar per butik, frekvensen ändringar av butikstyp, frekvens och storlek av ändringarna i antalet sysselsatta, tidsåtgång för intervjuerna m. m. Härvid framkom vissa signifikativa differenser, vilka på grund av den experimentella uppläggningen — som hade formen av ett s. k. randomiserat blockförsök — kunde återföras på skiljaktigheter i fråga om sättet att genomföra intervjuerna. Värdet av denna information visade sig vara tvåfaldigt. För det första fick man, då något resultat för en enskild intervjuare avvek starkt från motsvarande resultat för de övriga, anledning förmoda att hans uppgiftsinsamling inte genomförts på det planerade sättet. För det andra gav kontrollen anvisning på felkällor av olika slag, t. ex. oklarheter i registreringsinstruktionerna. Däremot erhölls t. ex. inget underlag för rättning av enskilda felaktigheter. Kontrollen utfördes inom ramen för den löpande verksamheten, varvid den enda förändringen gällde arbetsuppgifternas fördelning. Kontrollkostnaderna avsåg därför i huvudsak endast resultatanalysen.

Urvalskontroll

Tillämpandet av s. k. sannolikhetsurval innebär på sätt och vis en automatisk kontroll av urvalets sammansättning. Man har då också möjlighet att beräkna hur noggrannheten påverkats av att statistiken baserats på stickprovsförfarande i stället för totalförfarande.

En speciell form av representativitetskontroll tillämpades vid den särskilda folkräkningen 1935/36 (redogörelsen del 4), där man först gjorde ett kommunurval medelst slumpförfarande och därefter verkställde utbyten av kommuner i syfte att öka representativiteten med avseende på vissa kontrollerade variabler. Detta exempel har väl numera främst historiskt intresse, men det kan å andra sidan inte anses vara helt klart, hur en *representativitetskontroll* bäst skall genomföras.

Kontrollmätning av bortfallseffekter

När det föreligger brister i ett statistiskt material, t. ex. på grund av bortfall, är det ofta möjligt att bestämma den maximala effekten härav genom olika extrema antaganden beträffande de saknade enheterna. Tekniken har behandlats av bl. a. Westergaard (1915) och Dalenius (1957). Problem i samband med bortfall och annan selektion vid kausalanalytiska undersökningar har behandlats av Eklund (1959).

Granskning av primärmaterial

Nästan undantagslöst blir statistikens primärmaterial föremål för granskning, innan den egentliga bearbetningen tar vid. Denna granskning kan vara intern eller extern, dvs. den kan baseras på uppgifter inhämtade för just den aktuella undersökningen eller bygga på avstämning mot annat material, t. ex. motsvarande uppgifter för ett annat år eller från en helt annan källa. Granskningen kan vara av »bindande» karaktär: man tillser att uppgift A är lika med summan av B och C eller att antalet redovisade arbetsdagar under ett år inte överstiger 365. Granskningen kan emellertid också avse »rimligheten» i de erhållna uppgifterna: man jämför en persons ålder med antalet barn eller lönesumman i ett företag med produktvärdet etc.

De vid granskningen upptäckta (förmodade) felaktigheterna kan resultera i att

man införskaffar nya uppgifter,

man substituerar med »rimligare» uppgifter,

man utesluter delar av materialet från fortsatt bearbetning eller

man utnyttjar materialet trots vetskapen om felaktigheterna.

I många statistikgrenar är granskningen ett av de kostsammaste arbetsmomenten och stora förhoppningar knyts därför för närvarande till möjligheterna att utnyttja elektroniska databehandlingsmaskiner. Som exempel kan nämnas följande.

Primäruppgifterna för den norska import- och exportstatistiken stansas först på hålkort. Efter förberedande sorteringar av korten överförs uppgifterna till en elektronisk databehandlingsmaskin, som bl. a. kontrollerar

att priset per enhet ligger mellan vissa gränser,

att värde och mängd inte är orimligt höga,

att det inte noterats en orimlig kombination av varuslag och produktionsland,

att tullstället blivit rätt angivet.

I de fall då felaktigheter konstateras eller misstänks, stansar maskinen särskilda felkort, som blir föremål för manuell granskning och eventuell rättning,

varefter slutresultaten korrigeras maskinellt. Se Nordbotten (1959).

Fältkontroller av primärmaterial 1 — återbesök

På senare år har fältundersökningar för kontroll av primärmaterial tilldragit sig stort intresse. Följande exempel härrör från 1948 års företagsräkning i Förenta staterna.

Räkningen företogs från senvåren 1949 till senhösten samma år och omfattade i princip nästan alla arbetsställen av industriell eller kommersiell natur. En stab av fältarbetare över hela landet upprättade förteckningar över företagen, klassificerade dem enligt vissa regler samt tillställde dem blanketter, som de själva skulle ifylla och insända.

En särskild kontrollundersökning företogs under tiden november 1949—januari 1950 och berörde ett stickprov om 2 500 små geografiska områden, inom vilka omkring 1/200 av alla företag i landet beräknades ligga. Personalen för denna kontroll utvaldes bland de bästa fältarbetarna i företagsräkningen. Arbetet bestod dels av en omsorgsfull listning och klassificering av alla företag inom kontrollområdena, dels av en speciell uppgiftsinsamling från de enskilda företagen motsvarande deras egen rapportering på blanketten för företagsräkningen.

Förfaringssättet möjliggjorde en kontroll av fullständigheten beträffande antalet företag, *the coverage check*, samt en kontroll av riktigheten i erhållna data, *the content check*. En redogörelse av denna och andra kontrollundersökningar vid *U S Bureau of the Census* i Washington har lämnats av Ross Eckler and Pritzker (1951). Redogörelser för nyare undersökningar har lämnats av bl. a. Ross Eckler and Hurwitz (1957) och av Hansen m. fl. (1960).

Det kan tilläggas att den nämnda uppdelningen på två slag av kontroller återfinns redan i äldre förvaltningsstatistisk litteratur. Müller (1927) gör sålunda en uppdelning på *Prüfung auf Vollständigkeit* resp. *Prüfung auf Richtigkeit*. Frågan behandlas även av Žižek (1921).

Fältkontroller av primärmaterial 2 — interpenetrerade urval

En på senare år mycket diskuterad kontrollmetod bygger på s. k. interpenetrerade urval. Ett enkelt exempel härpå är följande. Antag att uppgiftsinsamlingen i en intervjuundersökning skall verkställas av två intervjuare. Antag vidare att man uttar två stickprov av uppgiftslämnare enligt samma urvalsschema samt att intervjuarna tilldelas var sitt stickprov. När resultaten för de två stickproven jämförs med varandra, kan eventuella differenser (efter beaktande av slumpvariationen) återföras på skillnader mellan intervjuarna. Som synes påminner tekniken starkt om den tidigare beskrivna registerkontrollen, där arbetsuppgifterna fördelades enligt en viss försöksplan.

Interpenetreringen kan utbyggas till att avse flera än två uppgiftsinsamlare. Den kan också avse olika arbetsledare eller olika blanketter och andra mätinstrument.

En speciell användning av tekniken är följande. I t. ex. vissa postundersökningar kan en stickprovskontroll med intervjuer inte genomföras, därför att svaren skulle bli starkt påverkade av eventuella fel i de först lämnade uppgifterna. Intervjumetoden tillämpas därför på ett särskilt urval av uppgiftslämnare, vilka icke deltager i postundersökningen. I efterhand kan man sedan jämföra postundersökningens resultat med intervjuundersökningens, som — om kontrollen skall

ha någon mening — måste kunna förutsättas ha hög (högre) noggrannhet.

Närmare redogörelser för metoden har lämnats av bl. a. Lahiri (1957), Mahalanobis and Lahiri (1960) samt i A short manual on sampling, United Nations (1960).

Kontroll av numeriska kalkyler

En vanlig regel är att alla numeriska kalkyler skall utföras (minst) två gånger av skilda personer. Alternativt kan kalkylerna ibland kontrolleras genom jämförelser mellan olika delresultat. Behovet av kontroller är kanske särskilt stort just i fråga om de numeriska kalkylerna, eftersom felen där ofta har stort inflytande på slutresultaten.

Genom den automatiska databehandlingen torde huvuddelen av det manuella kalkylarbetet komma att försvinna. Behovet av särskilda kalkylkontroller får därför i framtiden bedömas ur delvis andra synvinklar än de nuvarande.

Kontroll av kodning och hålkortsstansning[1]

Vid överföringen av data till hålkort är det traditionella förfarandet att samtliga kort kontrollstansas efter den egentliga stansningen. Eftersom de två operationerna är ungefär lika dyrbara, skulle en begränsning av kontrollstansningen kunna medföra en väsentlig reduktion av de totala stansningskostnaderna. I vissa fall skulle det också vara möjligt att påskynda färdigställandet av statistiken.

Stickprovsvis genomförd kontrollstansning har tillämpats i de amerikanska folkräkningarna 1940 och 1950, se Deming and Geoffrey (1941) samt Daly and Gilford (1953). I andra etappen av den svenska folkräkningen 1960 sker kontrollstansningen enligt en av Billström utarbetad stickprovsplan. Detsamma gäller för kodningskontrollen.

Det finns här skäl att anknyta till den industriella kvalitetskontrollen, inom vilken man brukar skilja mellan processkontroll och acceptanskontroll. I förra fallet bevakas exempelvis att felfrekvensen inte undergår någon systematisk ökning, utan att den hela tiden befinner sig »under kontroll». Vid hålkortsstansning kan detta utföras på så sätt, att man för varje stanserska fortlöpande uttager nya stickprov för bestämmande av den aktuella felfrekvensen. Om denna visar sig stiga över en viss gräns, vidtas särskilda åtgärder för ett återförande till tidigare nivå. Ett viktigt hjälpmedel i processkontrollen utgör det s. k. kontrolldiagrammet, som i det här aktuella fallet skulle kunna utnyttjas för markering av felfrekvenserna i de successiva stickproven. I den andra huvudtypen av industriell kvalitetskontroll, acceptanskontrollen, är uppgiften att — inom ramen för angivna sannolikhetsgränser — garantera vissa egenskaper hos stickprovsgranskade partier, motsvarande t. ex. att felfrekvensen bland hålkorten för ett visst distrikt ej överstiger ett givet tal.

Kontroll av delresultat

Med delresultat menas här närmast slutresultat för delar av ett material, dvs. resultat som erhålles vid uppdelning på kommuner, åldrar, butikstyper etc.

Vid en svinräkning kan man jämföra antalet svin per hektar i olika kommuner med likartad inriktning av jordbruket. Om skillnaden är stor, finns det anledning undersöka förhållandet närmare. Se Müller (1927).

[1] Detta avsnitt har utarbetats i samråd med byrådirektör F. Billström.

I folkräkningar baserade på uppgiftsinsamling direkt från befolkningen visade det sig tidigt att vissa jämna åldrar (särskilt 10 år, 20 år, 30 år, etc.) hade större frekvens än som var rimligt i jämförelse med övriga åldersgrupper. Detta illustreras av följande tal från en utländsk folkräkning enligt Hiess (1931).

Antal män i vissa åldrar, absoluta tal

Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
29	134 772	39	105 971	49	86 482
30	170 805	40	153 632	50	153 820
31	130 366	41	105 773	51	98 771

Kontrollen har här formen av en allmän rimlighetsbedömning vid jämförelse mellan talen för de olika åldersgrupperna.

Kontroll av slutresultat

Folkmängdens förändring under åren 1931—1935 kan erhållas dels genom jämförelse mellan 1930 och 1935/36 års folkräkningar, dels på basis av uppgifterna om antalet födda, döda, inflyttade etc. under ifrågavarande år. En jämförelse av detta slag — som i första hand utgör en kontroll av överensstämmelsen mellan olika statistikgrenar — återfinnes i publikationen *Särskilda folkräkningen* 1935/36, del 4. Samma kontroll har utförts också i samband med andra folkräkningar.

I sparundersökningen 1955 har de till totalnivå uppräknade resultaten jämförts med nationalbokföringens uppgifter, statistiska centralbyråns inkomststatistik samt försäkrings- och bankstatistiken. En redogörelse härför har lämnats av Wallberg (1959). Liknande jämförelser har utförts i bl. a. konsumtionsundersökningen 1958.

John Graunts beräkningar över folkmängden i London på 1650-talet utfördes enligt olika metoder, varefter resultaten jämfördes med varandra. Detta klassiska exempel på kvalitetskontroll i samband med statistiska undersökningar får tjäna som avslutning på exempelserien. Följande tre beräkningssätt användes, se Westergaard (1932).

1. a. På basis av tillgängliga dopregister bedömes det »normala» antalet döpta barn per år vara 12 000.

b. Antalet »Teeming-Women» (som kanske kan översättas med »gifta kvinnor i sin fruktsamma period») antas vara dubbelt så stort som antalet döpta barn, dvs. 24 000.

c. Totala antalet familjer antas vara dubbelt så stort som antalet »Teeming-Women», eller 48 000.

d. Antalet familjemedlemmar antas i genomsnitt vara åtta: man och hustru, tre barn samt tre tjänare eller inneboende. Hela antalet invånare blir sålunda $8 \times 48\,000 = 384\,000$.

2. a. Enligt tillgängliga uppgifter var det normala antalet döda 13 000.

b. En undersökning i några församlingar gav till resultat att det årligen inträffade 3 dödsfall per 11 familjer (i genomsnitt). Antalet familjer blir sålunda

$$\frac{11}{3} \times 13\,000 = 48\,000.$$

c. Om man även nu antar att varje familj består av 8 personer blir totalantalet invånare liksom förut 384 000.

3. a. Genom att studera kartan över den del av London, som låg innanför stadsmuren beräknade Graunt antalet familjer där till närmare 12 000.

b. Antalet dödsfall i området utanför murarna var tre gånger så stort som antalet innanför. Samma relation antogs gälla för antalet familjer, varför totalantalet familjer blir 48 000.

c. Med 8 personer per familj blev totala invånarantalet ånyo 384 000.

Det kan påpekas att den enda befolkningsregistreringen vid denna tid avsåg dop och dödsfall.

* *
*

De här exemplifierade metoderna har mycket olika räckvidd. Några anknyter till enstaka produktionsled, medan andra berör statistikprocessen som helhet. Om man betraktar de förut nämnda uppgifterna för kvalitetskontrollen ur denna synpunkt, skall man i stort sett finna, att kontroller med anknytning till enstaka produktionsled i första hand syftar till att förebygga fel eller att upptäcka fel och felkällor, medan kontrollerna av processen som helhet närmast syftar till en mätning av noggrannheten.

Som berördes i början av artikeln har målsättnings- och avvägningsfrågorna tilldragit sig större intresse på senare tid. Man har sålunda försökt konstruera mer eller mindre fullständiga *kontrollsystem*, i vilka de olika kontrollmomenten samordnas med varandra. Ett dylikt system kan vara baserat på någon enstaka metod eller på en kombination av olika förfaranden. Här återgivna metoder kan i bägge fallen tänkas bli utnyttjade som grundelement. Se Mahalanobis and Lahiri (1960), Hansen m. fl. (1960) samt referat i Statistisk Tidskrift 1960:9, s. 560.

Litteraturförteckning

Dalenius, T., Sampling in Sweden. Contributions to the methods and theories of sample survey practice. Sthlm 1957. 247 s. Akad. avh. Uppsala univ.

— Statistisk teori och officiell statistikproduktion. Ett debattinlägg. Ekonomisk tidskrift 61 (1959), s. 11—33.

Daly, J. F., & Gilford, L., Sample verification and quality control methods in the 1950 census. I: Hansen, M. H., Hurwitz, W. N., & Madow, W. G., Sample survey methods and theory, vol. 1, New York & London 1953.

Deming, W. E., & Geoffrey, L., On sample inspection in the processing of census returns. Journal of the American statistical association 36 (1941), s. 351—360.

Eckler, A. Ross, & Hurwitz, W. N., Response variance and biases in censuses and surveys. Bulletin de l'Institut international de statistique 36 (1957): 2, s. 12—35.

Eckler, A. Ross, & Pritzker, L., Measuring the accuracy of enumerative surveys. Bulletin of the International statistical institute 33 (1951): 4, s. 7—24.

Eklund, G., Studies of selection bias in applied statistics. Uppsala 1959. 144 s. Akad. avh. Uppsala univ.

Hansen, M. H., Hurwitz, W. N., & Bershad, M. A., Measurement errors in censuses and surveys. [Tokyo 1960.] 15 s. (The International statistical institute, session 32 (1960). [Bulletin] 74.)

Hiess, F., Methodik der Volkszählungen. Jena 1931. 242 s.

Lahiri, D. B., Observations on the use of interpenetrating samples in India. Bulletin de l'Institut international de statistique 36 (1957): 3, s. 144—152.

Mahalanobis, P. C., & Lahiri, D. B., Analysis of errors in censuses and surveys with special reference to experience in India. [Tokyo 1960.] 27 s. (The International statistical institute, session 32 (1960). [Bulletin] 72.)

Müller, J., Grundriss der deutschen Statistik. T. 1. Theorie und Technik der Statistik. Jena 1927. 294 s.

Nordbotten, S., Bruk av en EDB-maskin i statistikkproduksjonen. Statistisk tidskrift 8 (1959): 9, s. 487—501.

A short manual on sampling. Vol. 1. Elements of sample survey theory. New York 1960. 214 s. (Studies in methods. Ser. F: 9. United Nations.)

Sveriges officiella statistik
Hushållens konsumtion år 1958. Sthlm 1961. 435 s.
Särskilda folkräkningen 1935/36. 1—8. Sthlm 1937—40.
1951 års företagsräkning. Sthlm 1955. 386 s.

Wallberg, U., Hushållens sparande år 1955. En provundersökning. D 1. Undersökningens genomförande och resultat. Sthlm 1959. 175 s. (Meddelanden från Konjunkturinstitutet. Ser. B: 25.)

Westergaard, H., Contributions to the history of statistics. London 1932. 280 s.

— Statistikens Teori i Grundrids. 2. fuldstændig omarb. Udg. København 1915. 433 s.

Zetterberg, O., [m. fl.]. Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. [1] —9. Statistisk tidskrift 2 (1953)—10 (1961).

Žižek, F., Grundriss der Statistik. München & Leipzig 1921. 470 s.

I STATENS TJÄNST ANSTÄLLD PERSONAL ÅR 1960

Av förste aktuarien ERIK LUNDÉN

Statistikens omfattning

Sedan år 1954 utarbetar statistiska centralbyrån statistik över tjänstemännen inom statlig och statsunderstödd verksamhet. Resultaten har årligen redovisats dels i denna tidskrift, dels även i en särskild publikation med titeln »Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957». Den redogörelse, som framlägges här nedan, omfattar emellertid endast statistik över tjänstemän inom det statliga verksamhetsområdet.

Beträffande allmänna redovisningsprinciper samt insamlingsförfarande m. m. hänvisas till ovannämnda publikation. De från myndigheterna varje år insamlade uppgifterna beträffande tjänstemännen hänför sig till den 1 oktober med undantag av postverket, som i stället redovisar sin personal per den 1 januari. I tabellerna lämnade uppgifter avser sålunda i fråga om postverket förhållandena den närmast följande 1 januari, oaktat i tabellrubrikerna endast angivits 1 oktober.

I fråga om löneplansplacerad personal innehåller primärmaterialet följande data i nämnd ordning:

Namn
folkbokföringsnummer (födelseår, -månad, -dag, -nr)
anställningsår i statstjänst
tjänstetidsbefordran
lönegradsbeteckning
lönegrad
löneklass
anslagstyp (avlöningsanslag, sakanslag m. m.)
pensionsålder
befattning
utbildning.

Beträffande under redovisningsperioden avgångna tjänstemän lämnas dessutom uppgift om tidpunkt för samt orsak till avgången. I fråga om icke löneplansplacerade tjänstemän (arvodister) har uppgifterna om födelsenummer, anställningsår och utbildning uteslutits. Uppgifterna om lönegrad m. m. har ersatts med det under september månad utbetalade arvodet.

Statens löneförordning, som trädde i kraft den 1 juli 1957, omfattar fem löneplaner, varav löneplan A avser det stora flertalet statstjänstemän, medan chefstjänstemän fr. o. m. byråchefs tjänsteställning ingår på löneplan B. Av övriga löneplaner avser löneplan C provinsialläkare, löneplan D distriktsveterinärer samt löneplan E vissa militära beställningar vid försvaret. Till vägledning vid studium av tabellerna lämnas på följande sida en sammanställning av omfattningen av löneplanerna A och B.

Anställningsform	Löneplan A		Löneplan B	
	Lönegrads-beteckning	Nummer	Lönegrads-beteckning	Nummer
Ordinarie anställning:				
Fullmakt eller konstitutorial	Ao	1—26	Bo	1—10
Förordnande för viss tid	ABp	18—26	Bp	1—10
» för begränsad anställningstid	ABq	20—26	Bq	1—10
» tillsvidare	Ar	1—26		
	ABr	25	Br	1—10
Icke ordinarie anställning:				
Förordnande såsom extra ordinarie	Ae	1—26	Be	1—10
» såsom aspirant	Af	1—24	—	—
» såsom extra	Ag	1—26	Bg	1

För den som önskar beräkna lönesummor med ledning av i tabellerna angivna löneklasser och ortsgrupper hänvisas till »Statsliggare för budgetåret 1960/61», II. Bihang, sid. B 16.

I likhet med tidigare år redovisas statstjänstemännen med fördelning efter olika indelningsgrunder i ett antal tabeller, där uppdelning i allmänhet skett på dels allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet, dels affärsverken m. m. I avsikt att underlätta studiet av tabellerna ges här nedan en sammanfattning av tabellernas innehåll.

Tab. 1 fördelning efter löneplan och anställningsform på huvudtitlar

Tab. 2 löneplan A med fördelning efter lönegrad och anställningsform

Tab. 3 löneplan B

Tab. 4 löneplan C och D

Tab. 5 löneplan A med fördelning efter lönegrad och ortsgrupp

Tab. 6 löneplan A med fördelning efter löneklass och ortsgrupp

Tab. 7 icke löneplansplacerade tjänstemän fördelade efter månadslön

Tab. 8 fördelning efter födelseår (löneplan A, B, C och D)

Tab. 9 fördelning efter utbildning, födelseår och lönegrad (a = män, b = kvinnor)

Tab. 10 fördelning efter myndighet och anställningsform

Tab. 11 nyanställda fördelade efter lönegrad och anställningsform på löneplan A

Tab. 12 avgångna fördelade efter födelseår och avgångsorsak (löneplan A, B, C och D)

Tab. 13 avgångna på löneplan A med fördelning efter lönegrad och avgångsorsak (a = män, b = kvinnor)

Tab. 14 vissa uppgifter beträffande de vanligast förekommande befattningarna

Tab. 15 befordrade på löneplan A fördelade efter erhållen lönegrad och antal uppflyttade lönegrader

Tab. 16 befordrade på löneplan A fördelade efter erhållen löneklass och antal uppflyttade löneklasser

Tab. 17 statens lönekostnader under år 1960.

Personalläget den 1 oktober 1960

Av *tab. A* framgår förändringen av totala antalet statstjänstemän under redovisningsåret 1959/60. Enligt tabellen redovisas totalt en ökning med 2 756 personer eller 1,2 %. Ökningen faller helt på allmänna civilförvaltningen, under det att affärsverken och försvarsväsendet däremot uppvisar minskning i personalläget. En väsentlig del av ökningen hänför sig till under 8:e huvudtiteln lydande myndigheter, som under redovisningsperioden ökat med över 1 900 tjänstemän. Det är närmast fråga om ök-

Tab. A. Förändringar i antalet statstjänstemän under redovisningsåret 1959/60 (ökning +, minskning —)

Changes in Government employees staff

Huvudtitlar m. m.	1959	1960	Antal	%
Allm. civilförvaltn. och försvarsväsendet				
Justitiedepartementet	4 838	5 031	+ 193	+ 4,0
Utrikesdepartementet	1 046	1 065	+ 19	+ 1,8
Försvarsdepartementet	39 708	39 371	— 337	— 0,8
Socialdepartementet	5 617	5 884	+ 267	+ 4,8
Kommunikationsdepartementet	5 442	5 550	+ 108	+ 2,0
Finansdepartementet	6 001	6 088	+ 87	+ 1,4
Ecklesiastikdepartementet	18 844	20 773	+ 1 929	+ 10,2
Jordbruksdepartementet	5 105	5 097	— 8	— 0,2
Handelsdepartementet	3 533	3 587	+ 54	+ 1,5
Inrikesdepartementet	26 251	26 991	+ 740	+ 2,8
Civildepartementet	135	154	+ 19	+ 14,1
Riksdagen och dess verk	999	1 022	+ 23	+ 2,3
Summa	117 519	120 613	+ 3 094	+ 2,6
Affärsverken m. m.				
Postverket	32 055	33 533	+ 1 478	+ 4,6
Televerket	23 459	22 925	— 534	— 2,3
Statens järnvägar	49 360	48 219	— 1 141	— 2,3
Statens vattenfallsverk	6 559	6 293	— 266	— 4,1
Domänverket	1 717	1 720	+ 3	+ 0,2
Övriga affärsverk	1 419	1 541	+ 122	+ 8,6
Summa	114 569	114 231	— 338	— 0,3
Totalsumma	232 088	234 844	+ 2 756	+ 1,2

ning av lärarpersonalen vid de allmänna läroverken samt universiteten och högskolorna. Genom tillkomsten av Stockholms Universitet den 1 juli 1960 överfördes till 8:e huvudtiteln omkring 550 tjänstemän från Stockholms Högskola, vars personal tidigare redovisats i statistiken över tjänstemännen inom det statsunderstödda verksamhetsområdet.

I *tab. B* har statstjänstemännen grupperats efter olika verksamhetsområden enligt en indelningsgrund, som ursprungligen uppgjordes för 1949 års arbetskraftsutredning. Om man enligt denna indelning utgår från 1954 såsom jämförelseår, dvs. det år denna statistik i dess nuvarande form upprättades, visar det sig, att ökningen i personalbeståndet i huvudsak hänför sig till de verksamhetsområden där den statliga upprustningen och utbyggnaden under de senaste åren varit särskilt påtaglig. Det gäller här i främsta rummet undervisningsväsendet men även sjukvård, socialvård, fångvård, rätts- och ordningsväsen samt forskningsinstitutioner m. m. Tillsammans svarar dessa verksamhetsområden för en ökning med omkring 14 000 tjänstemän eller 65 % av den totala tillväxten i personalbeståndet sedan 1954.

Tjänstemännens fördelning efter olika anställningsformer framgår av tab. 1 och i relativa tal av *tab. C*. Av samtliga

Tab. B. Samtliga statstjänstemän fördelade efter olika verksamhetsområden åren 1954, 1959 och 1960

All Government employees by different types of occupation

Verksamhetsområden	Antal tjänstemän 1954	Antal tjänstemän 1959	Antal tjänstemän 1960			Lönekostnad 1960 (i 1 000 kr)	
			Män	Kvinnor	S:a	Tjänstemän	Totalt[1]
Undervisning	12 609	17 836	12 334	7 387	19 721	420 001	435 736
Därav universitet o. högskolor	4 081	6 677	5 348	2 578	7 926	145 957	152 866
» allmänna läroverk	6 374	8 661	5 541	3 715	9 256	213 122	219 063
Sjukvårdsanstalter	13 944	16 879	6 168	11 144	17 312	222 285	224 199
Därav statens sinnessjukhus	10 560	12 803	5 009	8 204	13 213	159 111	160 831
Socialvårds- o. fångvårdsanstalter	2 115	3 339	2 842	730	3 572	50 229	50 548
Försvarsväsendet	40 648	40 474	32 410	7 766	40 176	684 931	848 996
Därav centrala förvaltningsmyndigheter m. m.	7 361	6 637	4 895	2 029	6 924	115 621	118 539
» armén	16 945	17 390	13 860	3 143	17 003	290 983	336 224
» marinen	7 921	6 986	5 777	970	6 747	115 566	164 813
» flygvapnet	8 421	8 644	7 289	1 347	8 636	148 100	190 758
Statens järnvägar, post- o. televerken	101 750	104 874	73 541	31 136	104 677	1 401 353	1 706 501
Andra industri- o. kommunikationsverk	11 960	15 335	12 499	2 714	15 213	260 050	659 792
Rätts- o. ordningsväsen	5 484	6 275	3 260	3 057	6 317	109 871	111 124
Bibliotek o. forskningsinstitutioner m. m.	4 072	5 117	3 170	2 225	5 395	90 280	95 678
Övrig förvaltning	20 553	21 959	11 768	10 693	22 461	397 719	417 105
Därav tullverket	4 596	4 530	3 737	723	4 460	68 998	69 774
» departement o. centralförvaltning	4 452	5 144	2 575	2 703	5 278	113 056	124 245
» lokalförvaltning	6 721	7 509	3 193	4 542	7 735	124 307	127 879
Summa	213 135	232 088	157 992	76 852	234 844	3 636 719	4 549 679

[1] Avser såväl tjänstemän som arbetare.

tjänstemän på löneplan A och B innehade endast omkring 45 % ordinarie tjänst. Stora olikheter föreligger i detta avseende mellan män och kvinnor. Kvinnliga tjänstemän hade sålunda i betydligt mindre utsträckning än männen uppnått ordinarie tjänst (33 % resp. 56 % av tjänstemännen på löneplan A). Inom affärsverken är innehavet av ordinarie tjänst vanligare och redovisas för 67 % av männen och närmare 44 % av kvinnorna.

De icke löneplansplacerade tjänstemännen (arvodister) är redovisade i tab. 7. Enligt anvisningarna till uppgiftslämnarna skall såsom månadslön anges det under september månad utbetalda arvodet. I allmänhet rör det sig här om ganska låga månadslöner. Huvudparten av de arvodesanställda eller 72 % tillhör affärsverken. Jämfört med föregående år har de icke löneplansplacerade tjänstemännen ökat med 1 222 personer. Det torde i detta sammanhang böra påpekas, att såsom norm för redovisningen i de framlagda tabellerna av den icke löneplansplacerade personalen gäller, att endast personal med anställning motsva-

Tab. C. Statstjänstemännen procentuellt fördelade efter löneplaner m. m. år 1960

Government employees, by salary scheme, etc., in percentage

Löneplaner m. m.	Allm. civilförvaltn. o. försvarsväsendet		Affärsverken m. m.		Hela statsförvaltningen		
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	Summa
Löneplan A: ordinarie	41,7	25,1	60,6	34,4	51,4	29,2	44,1
extra ordinarie	30,6	38,3	24,2	32,4	27,4	35,7	30,2
aspiranter	2,0	2,1	2,1	3,3	2,1	2,6	2,2
extra	14,1	27,8	3,0	8,3	8,4	19,4	12,0
arvodister (löneklassplacerade)	2,4	0,8	0,0	0,0	1,1	0,5	0,9
Summa för löneplan A	90,8	94,1	89,9	78,4	90,4	87,4	89,4
Löneplan B	3,6	0,1	0,3	—	1,9	0,1	1,3
Löneplan C	0,6	0,0	—	—	0,3	0,0	0,2
Löneplan D	0,3	0,0	—	—	0,2	0,0	0,1
Löneplan E	0,3	—	—	—	0,1	—	0,1
Arvodister (icke löneplansplacerade)	4,4	5,8	9,8	21,6	7,1	12,5	8,9
Totalt	100	100	100	100	100	100	100

rande minst halv arbetstid medtagits. I fråga om löneplansplacerad personal redovisas däremot all personal på löneplan, även om tjänstgöringstiden är avkortad.

Statstjänstemännens fördelning på födelseår framgår av tab. 8, som omfattar löneplanerna A, B, C och D. I *tab. D*, som innehåller relativa tal, ser man tydligare skillnaden i åldersfördelningen mellan män och kvinnor. Av männen är inom allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet 32,8 % och inom affärsverken 33,3 % födda 1926 eller senare, medan motsvarande relativtal för kvinnorna är 48,1 % resp. 60,6 %.

I tab. 9 (a och b) lämnas redovisning för tjänstemännens utbildning i kombination med födelseår och lönegradsfördelning, dels för män och dels för kvinnor. Vid kodsättningen har uppgifterna grupperats på ca 125 olika examina eller utbildningslinjer, varav de viktigaste medtagits i tab. 9. De uppgifter som infordrats medger icke en fullständig redovisning av utbildningsförhållandena i avseende på grundutbildning, yrkesutbildning, kurser o. d. I regel skall i stäl-

Tab. D. Procentuell fördelning av löneplansplacerade statstjänstemän efter födelseår

Government employees by year of birth, %

Födelseår	Allm. civilförvaltningen o. försvarsväsendet		Affärsverken m. m.	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1943	0,1	0,8	0,6	1,3
1942—40	2,2	7,8	3,2	8,8
1939—37	4,8	10,5	4,9	12,5
1936—34	6,0	9,1	5,1	9,2
1933—31	7,0	7,9	6,1	9,4
1930—26	12,7	12,0	13,4	19,4
1925—21	15,2	12,0	19,6	12,8
1920—16	15,6	11,3	18,5	7,6
1915—11	12,5	10,1	11,7	6,4
1910—06	10,9	9,0	7,9	6,7
1905—01	8,0	6,3	5,9	3,3
1900—	5,0	3,2	3,1	2,6
Summa	100	100	100	100

Tab. E. Under redovisningsåret 1959/60 nyanställda statstjänstemän fördelade efter födelseår

Government employees, appointed during 1959/60, by year of birth

Födelseår	Män	Kv	S:a
1943	491	624	1 115
1942—40	1 632	2 677	4 309
1949—37	1 434	1 399	2 833
1936—34	1 313	876	2 189
1933—31	1 080	609	1 689
1930—26	1 068	701	1 769
1925—21	770	605	1 375
1920—16	582	550	1 132
1915—11	398	346	744
1910—06	279	272	551
1905—01	197	140	337
1900—	112	74	186
Summa	9 356	8 873	18 229

let endast en utbildning anges frånsett vissa kombinationer. Allmänbildande studier skall redovisas i de fall, då denna utbildning icke efterföljts av yrkesutbildande studier. Som regel skall sålunda yrkesutbildningen angivas, där sådan finnes. Intern verksutbildning, dvs. utbildning bedriven inom ett verk helt inriktad på vederbörande verks personalbehov (t. ex. postassistentutbildning, kammarskrivarutbildning), skall icke redovisas. Med verksutbildning jämställes officers- och underofficersutbildning. Utbildning, som normalt förvärvas på kortare tid än ett år (två terminer), medtages icke.

De i tab. 9 redovisade tjänstemännen med utbildning utöver folkskola och mindre kurser utgör endast 41,4 % av samtliga civila löneplansplacerade män och 53,0 % av kvinnorna. Dessa siffror påverkas dock i hög grad av affärsverkens stora tjänstemannagrupper, som i stor utsträckning antingen saknar utbildning av det slag som här redovisas eller också genomgått intern verksutbildning.

Nyanställning, avgång och befordran under redovisningsåret 1959/60

Resultatet av förändringsstatistiken, som framlägges i ett flertal tabeller, omfattar endast löneplansplacerad personal. Icke löneplansplacerade tjänstemän (arvodister) ingår överhuvudtaget ej i förändringsstatistiken (avgångna, nyanställda, befordrade). Väg- och vattenbyggnadsverket samt arbetsmarknadsstyrelsen (inkl. den offentliga arbetsförmedlingen m. m.), vilka myndigheter tidigare lämnat uppgifter per den 1 januari, har fr. o. m. detta redovisningsår övergått till redovisning per den 1 oktober. I fråga om dessa myndigheter omfattar redovisningsperioden och således även förändringsstatistiken endast tiden 2 januari t. o. m. 1 oktober 1960.

Under redovisningsåret på löneplan A nyanställda civila tjänstemän redovisas med fördelning efter erhållen lönegrad i kombination med anställningsform i tab. 11. Samtliga nyanställda tjänstemän (på löneplan A, B, C och D) har i *tab. E* fördelats efter födelseår. I denna ingår även militära tjänstemän. Skillnaden i antal tjänstemän mellan tab. 11 och tab. E, som utgör 1 734 personer, består dels i nyanställd militär personal på sammanlagt 948 personer, dels 141 nyanställda på löneplanerna B, C och D samt 645 löneplansplacerade arvodister på löneplan A. Avgångna civila tjänstemän redovisas i tab. 12 och 13, dels efter födelseår och dels efter lönegrad, i båda fallen i kombination med avgångsorsak. För att erhålla uppgift om det totala antalet på löneplan avgångna tjänstemän måste emellertid avgångna militära tjänstemän tilläggas. Desssa uppgick under redovisningsperioden till 1 269 personer.

Tab. F. Tjänstetidsbefordrade statstjänstemän den 1 oktober 1960

Government employees promoted after certain length of service

Lönegrad	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet inkl. militärer			Affärsverken m. m.			Hela statsförvaltningen		
	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	21	21	—	110	110	—	131	131
6	3	112	115	—	146	146	3	258	261
7	4	16	20	—	—	—	4	16	20
8	464	58	522	1 210	565	1 775	1 674	623	2 297
9	109	9	118	118	2	120	227	11	238
10	205	18	223	162	18	180	367	36	403
11	48	46	94	22	159	181	70	205	275
12	147	5	152	8	31	39	155	36	191
13	98	30	128	371	3	374	469	33	502
14	157	18	175	20	1	21	177	19	196
15	16	10	26	8	—	8	24	10	34
16	31	2	33	8	—	8	39	2	41
17	30	23	53	3	—	3	33	23	56
18	10	1	11	5	—	5	15	1	16
19	9	3	12	—	—	—	9	3	12
20	96	27	123	3	—	3	99	27	126
Summa	1 427	399	1 826	1 938	1 035	2 973	3 365	1 434	4 799

Vid redovisningen av avgångna och nyanställda tjänstemän på löneplan har övergång till annan statstjänst utgjort ett speciellt problem. Principen har varit, att förflyttning inom statstjänst icke räknas som vare sig avgång eller nyanställning. Centralbyrån har sålunda vid bearbetningen kvittat dylika avgångs- och nyanställningskort mot varandra. Det har dock visat sig omöjligt att vare sig på maskinell eller manuell väg bland de nyanställda återfinna alla personer, som enligt uppgiftslämnarna övergått till annan statstjänst. Detta kan ha flera orsaker. Uppgiftslämnarna torde i en del fall ha lämnat felaktig uppgift om avgången, såsom att för jurister och lärare vid övergång till kommunal tjänst angivits övergång till annan statstjänst. En del fall torde dock kvarstå, där det verkligen rör sig om en överflyttning inom statstjänst. Dessa personer har på så sätt kommit med både som avgångna och nyanställda. En väsentlig anledning härtill torde vara felaktigheter i fråga om folkbokföringsnummer.

Tillfälligt nyanställda i form av vikarier o. dyl., som avgått före redovisningsårets slut, ingår icke i de redovisade siffrorna. Dessa har icke heller medräknats bland avgångna.

Under redovisningsåret erhållen befordran framgår av tab. 15 och 16, som utvisar antalet vunna lönegrader och löneklasser i fråga om civila tjänstemän. Såsom befordran har redovisats uppflyttning i lönegrad men ej förändring av anställningsformen, t. ex. erhållande av ordinarie tjänst, under förutsättning av att den tidigare lönegraden bibehållits.

Fr. o. m. den 1 juli 1957 infördes bestämmelsen om tjänstetidsbefordran. Den innebär i korta drag, att tjänsteman, som innehar ordinarie eller extra ordinarie tjänst i högst lönegrad A 19, under vissa förutsättningar kan erhålla en personlig extra ordinarie tjänst i lönegraden närmast över den, i vilken den innehavda ordinarie eller extra ordinarie tjänsten är placerad. Såsom villkor härför uppställes emellertid att vederbörande tjänsteman under sammanlagt 72 kalendermånader varit placerad i lönegradens högsta löneklass samt att femton år förflutit, sedan han första gången tillträdde tjänst i lönegraden.

I *tab. F* har uppgifter om samtliga tjänstemän, som erhållit tjänstetidsbefordran, sammanställts. Separata uppgifter om tjänstetidsbefordrade finns icke intagna i någon av tabellbilagans tabeller men är delvis medräknade i uppgifterna om befordrade tjänstemän i tab. 15, nämligen i det fall att tjänstetidsbefordran inträffat under redovisningsåret. Uppgifterna i tab. F avser samtlig personal, som var tjänstetidsbefordrad den 1 oktober 1960, oavsett om tjänstetidsbefordran inträffat under redovisningsåret 1959/60 eller under något tidigare år sedan 1957. Totala antalet tjänstetidsbefordrade (inkl. militär personal) uppgick till 4 799 personer, vilket tal bör sättas i relation till samtliga tjänstemän, som enligt bestämmelserna har möjlighet att erhålla tjänstetidsbefordran. Vid en sådan jämförelse, som således endast bör omfatta ordinarie och extra ordinarie tjänstemän i högst lönegrad 20, erhålles följande relativtal:

	Män	Kvinnor	Samtliga
Allmänna civilförvaltningen etc.	3,3	1,5	2,6
Affärsverken m. m.	2,9	4,7	3,4
Hela statsförvaltningen	3,1	3,0	3,0

Statens lönekostnader

Uppgifter om under kalenderåret 1960 utbetalda löner infordrades på särskild blankett under januari från samtliga myndigheter. Enligt anvisningarna till blanketten skall de löneuppgifter, som under nämnda månad lämnas till skattemyndigheterna, ligga till grund för uppgiftslämnandet. Lönesummorna avser sålunda icke enbart från avlöningsanslag utbetalda belopp utan myndigheternas totala lönekostnader. Enligt tab. 17 utgjorde statens lönekostnader under år 1960 sammanlagt 4 549 milj. kr, vilket innebär en ökning med 6,3 % i jämförelse med året förut. Av de totala lönekostnaderna utgick 73,9 % till löneplansplacerade tjänstemän, 6,0 % till arvodister (icke löneplansplacerade) samt 20,1 % till arbetarpersonal.

Tab. 1. Samtliga tjänstemän fördelade efter löneplan och anställningsform på olika huvudtitlar m. m. den 1 oktober 1960

	Huvudtitel m. m.	Män *Males* Kvinnor *Females*	Löneplan A								
			Ordinarie tjänstemän					Icke-ordinarie tjänstemän			
			Ao	Ar	ABp	ABq	ABr	Ae	Af	Ag	Arvode
1	Justitiedepartementet	M	693	—	—	—	2	819	9	1 521	2
2		Kv	526	—	—	—	—	441	29	519	3
3	Utrikesdepartementet	M	123	—	—	—	—	153	17	21	—
4		Kv	107	—	—	—	—	166	39	41	—
5	Försvarsdepartementet	M	15 642	127	15	—	—	10 989	754	2 752	862
6		Kv	1 196	—	—	—	1	3 734	78	2 234	9
7	Socialdepartementet	M	763	—	2	—	2	1 117	43	697	36
8		Kv	708	—	—	—	—	1 305	64	821	39
9	Kommunikationsdeparte-	M	561	—	17	—	—	1 861	5	1 283	278
10	mentet	Kv	161	—	—	—	—	473	17	552	11
11	Finansdepartementet	M	3 355	—	—	—	2	725	46	178	44
12		Kv	621	1	—	—	—	507	91	235	49
13	Ecklesiastikdepartementet .	M	4 137	—	117	12	3	3 485	430	1 623	391
14		Kv	2 061	1	5	1	1	3 325	200	1 129	136
15	Jordbruksdepartementet...	M	784	—	1	—	2	1 196	70	282	41
16		Kv	391	—	—	—	—	929	69	472	11
17	Handelsdepartementet	M	859	—	5	—	1	972	15	464	105
18		Kv	153	1	—	—	—	264	33	157	42
19	Inrikesdepartementet	M	4 569	2	—	—	1	2 089	122	1 960	49
20		Kv	4 961	2	—	—	1	5 403	265	5 959	55
21	Civildepartementet	M	8	—	—	—	3	33	2	3	5
22		Kv	11	—	—	—	—	27	4	28	3
23	Riksdagen och dess verk..	M	200	9	21	—	—	165	5	14	—
24		Kv	109	—	—	—	—	178	10	38	—
25	Summa för allm. civil-	M	31 694	138	178	12	16	23 604	1 518	10 798	1 813
26	förvaltn. o. försvarsväs.	Kv	11 005	5	5	1	3	16 752	899	12 185	358
27	Postverket	M	8 603	—	—	—	—	2 367	1 082	978	—
28		Kv	4 575	—	—	—	—	1 758	578	915	—
29	Televerket	M	4 039	—	—	—	—	2 983	128	239	—
30		Kv	5 817	—	—	—	—	6 884	242	1 363	5
31	Statens järnvägar	M	35 745	—	7	—	—	8 618	347	536	—
32		Kv	944	—	—	—	—	677	111	198	—
33	Statens vattenfallsverk	M	117	—	3	—	—	4 443	102	366	—
34		Kv	10	—	—	—	—	793	90	126	—
35	Domänverket.....	M	666	—	2	—	—	473	56	75	—
36		Kv	40	—	—	—	—	306	32	29	1
37	Statens reproduktionsanstalt	M	—	—	—	—	—	13	—	—	—
38		Kv	—	—	—	—	—	14	—	8	—
39	Försvarets fabriksverk	M	1	—	—	—	—	424	—	134	—
40		Kv	—	—	—	—	—	186	2	86	—
41	Luftfartsverket.....	M	13	—	6	—	—	331	14	75	2
42		Kv	6	—	—	—	—	86	20	34	—
43	Summa för affärsverken ..	M	49 184	—	18	—	—	19 652	1 729	2 403	2
44		Kv	11 392	—	—	—	—	10 704	1 075	2 759	6
45	Samtliga tjänstemän.....	M	80 878	138	196	12	16	43 256	3 247	13 201	1 815
46		Kv	22 397	5	5	1	3	27 456	1 974	14 944	364
47		S:a	103 275	143	201	13	19	70 712	5 221	28 145	2 179

All employees, by salary scheme, and by type of appointment under different ministries, etc.

Summa löneplan A	Löneplan B							Summa löneplan B	Löneplan C	Löneplan D	Löneplan E	Icke löneplansplacerade arvodister m. m.	Samtliga tjänstemän *All salaried employees*	
	Ordinarie tjänstemän				Icke-ordinarie tjänstemän									
	Bo	Bp	Bq	Br	Be	Bg	Arvode		Co	Do	Eh			
3 046	368	1	—	12	30	1	4	416	—	—	—	18	3 480	1
1 518	3	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	29	1 551	2
314	80	—	—	—	10	—	—	90	—	—	—	181	585	3
353	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	125	480	4
31 141	208	96	—	9	2	—	12	327	—	—	207	191	31 866	5
7 252	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	253	7 505	6
2 660	66	11	—	5	4	3	2	91	—	—	—	102	2 853	7
2 937	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	93	3 031	8
4 005	22	66	—	7	5	1	2	103	—	—	—	149	4 257	9
1 214	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	78	1 293	10
4 350	72	5	—	18	1	2	2	100	—	—	—	78	4 528	11
1 504	2	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	53	1 560	12
10 198	694	157	1	6	10	51	4	923	—	—	—	1 711	12 832	13
6 859	9	3	—	—	3	1	—	16	—	—	—	1 066	7 941	14
2 376	188	16	—	4	8	2	1	219	—	267	—	211	3 073	15
1 872	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	148	2 024	16
2 421	39	24	—	8	9	—	4	84	—	—	—	372	2 877	17
650	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	59	710	18
8 792	274	19	—	9	36	3	3	344	476	—	—	316	9 928	19
16 646	10	—	—	—	1	—	—	11	12	—	—	394	17 063	20
54	7	1	—	6	1	—	—	15	—	—	—	2	71	21
73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	83	22
414	5	24	—	3	3	—	1	36	—	—	—	24	474	23
335	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	548	24
69 771	2 023	420	1	87	119	63	35	2 748	476	267	207	3 355	76 824	25
41 213	29	3	—	3	5	1	—	41	12	2	—	2 521	43 789	26
13 030	6	10	—	—	1	—	—	17	—	—	—	6 838	19 885	27
7 826	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 822	13 648	28
7 389	3	28	—	—	—	—	—	31	—	—	—	347	7 767	29
14 311	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	847	15 158	30
45 253	8	39	—	—	4	—	—	51	—	—	—	585	45 889	31
1 930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	2 330	32
5 031	3	29	—	—	24	—	—	56	—	—	—	141	5 228	33
1 019	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	1 065	34
1 272	17	3	—	—	1	—	—	21	—	—	—	13	1 306	35
408	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	414	36
13	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	14	37
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	38
559	3	8	—	—	4	—	—	15	—	—	—	15	589	39
274	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	277	40
441	3	3	—	—	—	1	—	7	—	—	—	42	490	41
146	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	149	42
72 988	43	120	—	—	35	1	—	199	—	—	—	7 981	81 168	43
25 936	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 127	33 063	44
142 759	2 066	540	1	87	154	64	35	2 947	476	267	207	11 336	157 992	45
67 149	29	3	—	3	5	1	—	41	12	2	—	9 648	76 852	46
209 908	2 095	543	1	90	159	65	35	2 988	488	269	207	20 984	234 844	47

Tab. 2. Civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1960

Civil Government employees in salary scheme A, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad *Salary scale*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*								Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*								Hela statsförvaltningen *Total civil service*		
	Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra		Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra				
	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*
1	—	—	2	4	15	588	131	1 611	—	—	—	1	34	1 029	11	457	193	3 690	3 883
2	1	—	1	430	—	6	5	1 283	—	—	—	8	9	—	16	—	32	1 727	1 759
3	—	2	9	2 162	1	87	72	1 328	—	1	18	317	3	21	30	553	133	4 471	4 604
4	—	8	1	394	12	3	49	376	—	223	1	58	1 356	—	37	126	1 456	1 188	2 644
5	40	1 937	72	4 137	28	20	609	2 956	5	2 260	42	6 614	115	25	16	975	927	18 924	19 851
6	—	43	8	139	2	15	337	559	—	—	619	151	34	—	888	—	1 888	907	2 795
7	510	1 453	2 374	3 266	14	1	1 871	2 077	11 234	3 991	4 031	1 344	6	—	247	214	20 287	12 346	32 633
8	2 840	1 695	2 167	942	20	11	953	427	10 877	773	3 762	658	46	—	306	141	20 971	4 647	25 618
9	2 581	1 724	1 533	1 699	113	22	731	396	9 308	1 227	2 849	415	19	—	127	57	17 261	5 540	22 801
10	2 598	1 238	1 141	619	9	—	604	204	4 350	1 656	1 243	621	63	—	108	206	10 116	4 544	14 660
11	529	132	678	278	—	—	169	68	2 229	5	336	161	—	—	32	—	3 973	644	4 617
12	1 160	311	1 545	239	7	—	581	89	5 324	765	1 095	201	1	—	115	5	9 828	1 610	11 438
13	454	337	1 620	366	60	1	770	128	867	73	1 278	74	6	—	119	10	5 174	989	6 163
14	512	35	329	127	9	6	121	19	928	177	312	4	—	—	25	—	2 236	368	2 604
15	898	171	1 083	77	478	132	1 161	387	568	56	1 068	48	32	—	42	—	5 330	871	6 201
16	303	80	340	108	—	—	95	17	525	79	164	—	—	—	26	—	1 453	284	1 737
17	586	64	1 923	657	20	6	749	91	1 008	85	762	13	—	—	61	13	5 109	929	6 038
18	322	165	85	96	—	—	8	—	6	—	25	—	—	—	2	1	448	262	710
19	835	145	2 102	532	6	1	487	46	671	15	757	11	5	—	29	—	4 892	750	5 642
20	152	102	219	123	—	—	70	27	3	—	16	1	—	—	8	—	468	253	721
21	1 157	403	1 398	177	1	—	332	23	507	6	621	3	—	—	52	1	4 068	613	4 681
22	2	—	1	—	—	—	18	9	—	—	8	—	—	—	5	—	34	9	43
23	2 882	854	935	111	—	—	301	47	256	—	326	1	—	—	17	—	4 717	1 013	5 730
24	878	66	632	53	—	—	163	12	157	—	277	—	—	—	16	—	2 123	131	2 254
25	306	8	42	—	—	—	60	1	15	—	—	—	—	—	2	—	425	9	434
26	1 161	46	350	16	—	—	100	4	364	—	42	—	—	—	66	—	2 083	66	2 149
Summa *Total*	20 707	11 019	20 590	16 752	795	899	10 547	12 185	49 202	11 392	19 652	10 704	1 729	1 075	2 403	2 759	125 625	66 785	192 410

Tab. 3. Statstjänstemän på löneplan B fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1960

Government employees in salary scheme B, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad *Salary scale*	Anställningsform *Type of appointment*										Därav *Of which*		
	Bo	Be	Bg	Bp	Bq	Br	Arvode	Samtliga *Total*			Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*		Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*
								Män	Kvinnor	Summa	Civila	Militära	
1	1 059	131	63	294	1	6	22	1 541	35	1 576	1 418	56	102
2	—	3	—	—	—	46	—	48	1	49	46	—	3
3	777	16	1	99	—	—	8	898	3	901	779	88	34
4	125	9	1	70	—	25	4	232	2	234	159	37	38
5	48	—	—	30	—	11	—	89	—	89	63	13	13
6	18	—	—	30	—	1	—	49	—	49	45	4	—
7	68	—	—	9	—	—	1	78	—	78	71	3	4
8	—	—	—	6	—	1	—	7	—	7	5	1	1
9	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	3
10	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	1	—	1
Summa *Total*	2 095	159	65	543	1	90	35	2 947	41	2 988	2 587	202	199

Tab. 4. Statstjänstemän på löneplanerna C och D fördelade efter löneklass och lönegrupp den 1 oktober 1960

Government employees in salary schemes C and D, by salary class, and by salary group

Löneklass *Salary class*	Löneplan C [1]						Löneplan D [2]					
	Lönegrupp					Summa *Total*	Lönegrupp					Summa *Total*
	I	II	III	IV	V		I	II	III	IV	V	
1	70	8	4	3	3	88	16	11	10	11	10	58
2	76	14	3	3	—	96	6	13	9	7	4	39
3	42	7	1	3	1	54	1	4	1	—	3	9
4	213	22	9	6	—	250	86	34	30	6	7	163
Summa *Total*	401	51	17	15	4	488	109	62	50	24	24	269

[1] Provinsialläkare. — [2] Distriktsveterinärer.

Tab. 5. Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Government employees in salary scheme A, by salary scale, and by regional cost-of-living group

Lönegrad *Salary scale*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*											Totalt *Total*		
	Civila tjänstemän *General civil service*						Militära tjänstemän *Military personnel*							
	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor *Of which females*	Ortsgrupp				Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
	2	3	4	5			2	3	4	5				
1	85	975	203	1 088	2 351	2 203	—	—	—	—	—	148	2 203	2 351
2	53	749	155	769	1 726	1 719	—	—	—	—	—	7	1 719	1 726
3	97	1 534	395	1 635	3 661	3 579	—	—	—	—	—	82	3 579	3 661
4	32	405	81	325	843	781	—	430	93	107	630	692	781	1 473
5	223	4 493	1 140	3 943	9 799	9 050	—	50	17	26	93	842	9 050	9 892
6	22	705	102	274	1 103	756	—	—	—	—	—	347	756	1 103
7	263	5 256	1 254	4 793	11 566	6 797	29	880	247	476	1 632	6 401	6 797	13 198
8	268	5 763	1 258	1 766	9 055	3 075	18	355	92	202	667	6 647	3 075	9 722
9	289	3 975	1 341	3 194	8 799	3 841	39	1 339	348	601	2 327	7 285	3 841	11 126
10	384	3 268	736	2 025	6 413	2 061	—	6	1	4	11	4 363	2 061	6 424
11	101	860	301	592	1 854	478	89	1 731	437	657	2 914	4 290	478	4 768
12	246	1 869	554	1 263	3 932	639	—	1	2	1	4	3 297	639	3 936
13	130	1 629	424	1 553	3 736	832	69	1 640	450	816	2 975	5 879	832	6 711
14	78	646	141	293	1 158	187	1	63	12	19	95	1 066	187	1 253
15	255	1 959	486	1 687	4 387	767	1	145	56	80	282	3 902	767	4 669
16	82	478	111	272	943	205	—	—	—	—	—	738	205	943
17	182	1 819	503	1 592	4 096	818	14	497	137	353	1 001	4 279	818	5 097
18	32	392	91	161	676	261	1	2	—	—	3	418	261	679
19	113	1 556	424	2 061	4 154	724	—	4	—	11	15	3 445	724	4 169
20	1	364	124	204	693	252	—	—	—	—	—	441	252	693
21	121	1 224	321	1 825	3 491	603	35	894	217	847	1 993	4 881	603	5 484
22	1	20	4	5	30	9	—	—	—	—	—	21	9	30
23	246	2 174	508	2 202	5 130	1 012	—	1	—	2	3	4 121	1 012	5 133
24	21	714	173	896	1 804	131	9	175	44	249	477	2 150	131	2 281
25	36	189	58	134	417	9	—	—	—	—	—	408	9	417
26	29	669	195	784	1 677	66	2	68	17	110	197	1 808	66	1 874
Summa *Total*	3 390	43 685	11 083	35 336	93 494	40 855	307	8 281	2 170	4 561	15 319	67 958	40 855	108 813

Tab. 5 (forts.). Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Lönegrad *Salary scale*	Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*											Hela statsförvaltningen *Total*		
	Ortsgrupp				Samtliga ortsgrupper			Därav						
	2	3	4	5	Män	Kvinnor	Summa	Postverket	Televerket	Statens järnvägar	Vattenfallsverket	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
1	18	409	196	909	45	1 487	1 532	579	617	—	126	193	3 690	3 883
2	—	2	2	29	25	8	33	7	25	—	1	32	1 727	1 759
3	25	283	149	486	51	892	943	216	513	—	117	133	4 471	4 604
4	11	797	337	656	1 394	407	1 801	1 080	51	271	8	2 086	1 188	3 274
5	322	4 206	1 618	3 906	178	9 874	10 052	2 418	6 552	72	264	1 020	18 924	19 944
6	26	596	306	764	1 541	151	1 692	1 126	127	365	69	1 888	907	2 795
7	1 747	10 145	3 376	5 799	15 518	5 549	21 067	3 981	4 286	11 730	511	21 919	12 346	34 265
8	2 099	8 587	2 414	3 463	14 991	1 572	16 563	4 446	703	11 101	113	21 638	4 647	26 285
9	1 013	6 825	2 259	3 905	12 303	1 699	14 002	1 133	2 816	8 860	769	19 588	5 540	25 128
10	332	3 619	1 266	3 030	5 764	2 483	8 247	2 869	1 505	2 709	723	10 127	4 544	14 671
11	96	1 426	466	775	2 597	166	2 763	234	987	1 345	159	6 887	644	7 531
12	366	3 582	1 303	2 255	6 535	971	7 506	916	1 142	4 436	710	9 832	1 610	11 442
13	117	894	359	1 057	2 270	157	2 427	191	396	797	367	8 149	989	9 138
14	184	575	248	439	1 265	181	1 446	368	162	650	221	2 331	368	2 699
15	27	642	242	903	1 710	104	1 814	181	372	764	333	5 612	871	6 483
16	55	399	133	207	715	79	794	147	123	359	113	1 453	284	1 737
17	26	674	310	932	1 831	111	1 942	432	413	583	401	6 110	929	7 039
18	—	27	—	7	33	1	34	1	—	8	—	451	262	713
19	44	404	173	867	1 462	26	1 488	238	324	475	299	4 907	750	5 657
20	—	17	—	11	27	1	28	—	—	5	—	468	253	721
21	19	343	127	701	1 180	10	1 190	181	256	323	291	6 061	613	6 674
22	—	4	—	9	13	—	13	—	—	—	—	34	9	43
23	3	143	59	395	599	1	600	59	154	148	187	4 720	1 013	5 733
24	2	92	33	323	450	—	450	44	93	81	181	2 600	131	2 731
25	—	8	1	8	17	—	17	3	2	6	—	425	9	434
26	9	150	52	261	472	—	472	6	76	165	87	2 280	66	2 346
Summa *Total*	6 541	44 849	15 429	32 097	72 986	25 930	98 916	20 856	21 695	45 253	6 050	140 944	66 785	207 729

Tab. 6. Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Government employees in salary scheme A, by salary class, and by regional cost-of-living group

Anm. I tabellen ingår 2 179 icke lönegradsplacerade tjänstemän, som har arvode motsvarande viss löneklass.

Löneklass *Salary class*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*											Totalt *Total*		
	Civila tjänstemän						Militära tjänstemän							
	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor *Of which females*	Ortsgrupp				Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
	2	3	4	5			2	3	4	5				
1	100	1 064	223	1 128	2 515	2 240	—	—	—	—	—	275	2 240	2 515
2	52	698	142	731	1 623	1 614	—	—	—	—	—	9	1 614	1 623
3	59	583	156	710	1 508	1 385	—	—	—	—	—	123	1 385	1 508
4	27	592	119	401	1 139	1 065	—	431	93	107	631	705	1 065	1 770
5	123	3 001	699	2 111	5 934	5 230	—	50	17	26	93	797	5 230	6 027
6	102	1 707	421	1 393	3 623	3 313	—	—	—	—	—	310	3 313	3 623
7	162	2 964	705	2 139	5 970	3 870	29	875	245	472	1 621	3 721	3 870	7 591
8	159	2 807	648	2 292	5 906	4 378	—	6	2	6	14	1 542	4 378	5 920
9	165	2 337	697	1 869	5 068	2 832	22	440	93	193	748	2 984	2 832	5 816
10	200	3 207	739	2 681	6 827	3 169	14	418	123	201	756	4 414	3 169	7 583
11	259	3 976	827	1 811	6 873	2 066	64	871	210	348	1 493	6 300	2 066	8 366
12	257	2 989	1 036	2 163	6 445	2 030	22	823	196	342	1 383	5 798	2 030	7 828
13	288	3 075	809	2 061	6 233	1 717	29	468	90	194	781	5 297	1 717	7 014
14	137	1 088	331	750	2 306	558	25	956	256	457	1 694	3 442	558	4 000
15	261	2 514	630	1 881	5 286	998	4	107	22	50	183	4 471	998	5 469
16	97	1 043	225	790	2 155	459	32	1 101	366	583	2 082	3 778	459	4 237
17	201	1 832	511	1 409	3 953	814	21	403	91	258	773	3 912	814	4 726
18	124	742	184	620	1 670	268	2	234	75	154	465	1 867	268	2 135
19	104	1 180	346	1 267	2 897	546	1	13	4	12	30	2 381	546	2 927
20	54	732	173	729	1 688	296	6	183	58	91	338	1 730	296	2 026
21	53	924	247	1 035	2 259	399	9	173	34	209	425	2 285	399	2 684
22	37	614	173	891	1 715	283	5	176	42	183	406	1 838	283	2 121
23	96	1 085	262	1 067	2 510	548	5	161	39	146	351	2 313	548	2 861
24	104	1 125	240	1 218	2 687	480	19	529	130	464	1 142	3 349	480	3 829
25	51	522	123	589	1 285	211	6	23	4	41	74	1 148	211	1 359
26	90	1 007	265	1 036	2 398	349	2	48	9	68	127	2 176	349	2 525
27	12	295	84	538	929	52	4	125	33	185	347	1 224	52	1 276
28	39	332	89	260	720	19	1	25	2	28	56	757	19	776
29	18	321	80	328	747	24	—	32	14	56	102	825	24	849
Summa *Total*	3 431	44 356	11 184	35 898	94 869	41 213	322	8 671	2 248	4 874	16 115	69 771	41 213	110 984

Tab. 6 (forts.). Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Löneklass *Salary class*	Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*											Hela statsförvaltningen *Total*		
	Ortsgrupp				Samtliga ortsgrupper			Därav						
	2	3	4	5	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Postverket	Televerket	Statens järnvägar	Vattenfallsverket	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
1	18	410	196	909	45	1 488	1 533	579	618	110	126	320	3 728	4 048
2	—	3	2	23	25	3	28	1	26	—	1	34	1 617	1 651
3	25	278	149	484	51	885	936	217	507	51	116	174	2 270	2 444
4	4	617	273	566	1 394	66	1 460	1 085	44	323	8	2 099	1 131	3 230
5	55	1 116	736	1 766	166	3 507	3 673	1 025	1 946	354	216	963	8 737	9 700
6	103	1 520	647	1 300	1 536	2 034	3 570	1 416	1 525	493	96	1 846	5 347	7 193
7	203	2 417	928	1 721	2 208	3 061	5 269	1 226	2 195	1 490	249	5 929	6 931	12 860
8	392	3 276	1 052	2 444	3 890	3 274	7 164	1 673	2 035	3 136	161	5 432	7 652	13 084
9	429	2 570	944	1 722	3 813	1 852	5 665	1 277	1 490	2 453	334	6 797	4 684	11 481
10	1 182	5 876	1 783	3 423	8 420	3 844	12 264	2 197	2 817	6 472	509	12 834	7 013	19 847
11	2 038	8 945	2 512	3 920	15 630	1 785	17 415	4 031	1 593	11 293	352	21 930	3 851	25 781
12	897	6 113	1 982	3 390	10 945	1 437	12 382	1 335	1 777	8 445	647	16 743	3 467	20 210
13	332	3 362	1 162	2 453	6 266	1 043	7 309	1 959	1 286	3 279	570	11 563	2 760	14 323
14	156	2 084	773	1 280	3 825	468	4 293	590	916	2 281	345	7 267	1 026	8 293
15	286	2 550	868	1 837	4 932	609	5 541	651	1 000	3 162	464	9 403	1 607	11 010
16	108	763	290	644	1 679	126	1 805	146	250	813	209	5 457	585	6 042
17	166	679	290	791	1 733	193	1 926	375	339	783	344	5 645	1 007	6 652
18	22	428	152	415	924	93	1 017	147	191	449	139	2 791	361	3 152
19	30	452	162	557	1 116	85	1 201	230	206	413	266	3 497	631	4 128
20	19	361	155	402	882	55	937	193	199	370	108	2 612	351	2 963
21	5	143	65	402	606	9	615	60	128	134	214	2 891	408	3 299
22	44	250	83	351	716	12	728	170	122	277	86	2 554	295	2 849
23	2	87	35	255	378	1	379	27	62	93	139	2 691	549	3 240
24	11	217	73	351	646	6	652	143	160	180	105	3 995	486	4 481
25	—	51	21	156	228	—	228	8	36	46	110	1 376	211	1 587
26	4	95	42	234	375	—	375	56	98	94	73	2 551	349	2 900
27	1	72	20	171	264	—	264	34	69	66	39	1 488	52	1 540
28	4	37	10	44	95	—	95	3	7	46	9	852	19	871
29	5	83	24	88	200	—	200	2	58	77	15	1 025	24	1 049
Summa *Total*	6 541	44 855	15 429	32 099	72 988	25 936	98 924	20 856	21 700	47 183	6 050	142 759	67 149	209 908

Tab. 7. Icke löneplansplacerade statstjänstemän fördelade efter månadslön den 1 oktober 1960

Government employees, not in receipt of a schemed salary, by monthly salary

Månadslön, kr *Monthly salary*	Allmänna civilförvaltn. och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*			Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*			Samtliga *Total*	Därav	
	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*		stadigvarande anställda	uppbärande statlig pension
Högst 99	7	62	69	259	238	497	566	498	8
100— 199	42	16	58	451	455	906	964	925	28
200— 299	53	29	82	411	495	906	988	946	33
300— 399	143	151	294	488	606	1 094	1 388	1 223	44
400— 499	294	263	557	856	837	1 693	2 250	2 043	56
500— 599	160	430	590	1 129	1 092	2 221	2 811	2 629	35
600— 699	179	403	582	1 206	1 345	2 551	3 133	2 775	48
700— 799	162	269	431	1 019	750	1 769	2 200	1 879	113
800— 899	290	254	544	868	512	1 380	1 924	1 619	97
900— 999	283	111	394	616	512	1 128	1 522	1 312	67
1 000—1 099	192	95	287	424	187	611	898	790	46
1 100—1 199	124	58	182	104	63	167	349	280	21
1 200—1 299	171	64	235	51	31	82	317	235	28
1 300—1 399	148	62	210	37	1	38	248	168	16
1 400—1 499	154	59	213	9	1	10	223	142	16
1 500—1 599	178	51	229	9	1	10	239	163	11
1 600—1 699	115	42	157	6	1	7	164	116	6
1 700—1 799	108	30	138	2	—	2	140	106	6
1 800—1 899	123	22	145	10	—	10	155	122	11
1 900—1 999	53	10	63	2	—	2	65	52	5
2 000—2 099	65	7	72	4	—	4	76	59	3
2 100—2 199	40	6	46	5	—	5	51	43	2
2 200—2 299	57	6	63	1	—	1	64	53	3
2 300—2 399	35	5	40	2	—	2	42	35	4
2 400—2 499	30	6	36	1	—	1	37	32	5
2 500—2 599	30	3	33	2	—	2	35	24	3
2 600—2 699	19	2	21	3	—	3	24	17	6
2 700—2 799	13	1	14	—	—	—	14	12	1
2 800—2 899	5	1	6	—	—	—	6	5	—
2 900—2 999	11	—	11	1	—	1	12	8	1
3 000—3 099	11	1	12	1	—	1	13	10	—
3 100—3 199	3	—	3	—	—	—	3	3	2
3 200—3 299	2	—	2	—	—	—	2	2	1
3 300—3 399	2	—	2	—	—	—	2	2	—
3 400—3 499	15	—	15	—	—	—	15	11	1
3 500 och däröver	38	2	40	4	—	4	44	37	4
Summa *Total*	3 355	2 521	5 876	7 981	7 127	15 108	20 984	18 376	731

Tab. 8. Löneplansplacerade statstjänstemän fördelade efter födelseår den 1 oktober 1960

Government employees, in receipt of a schemed salary, by year of birth

Födelseår *Year of birth*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*			Därav militära tjänstemän	Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*			Samtliga *Total*		
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*		Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
—1943	69	315	384	9	431	326	757	500	641	1 141
42	311	837	1 148	146	769	648	1 417	1 080	1 485	2 565
41	467	1 114	1 581	301	777	765	1 542	1 244	1 879	3 123
40	797	1 259	2 056	533	811	862	1 673	1 608	2 121	3 729
39	1 044	1 491	2 535	558	1 079	1 102	2 181	2 123	2 593	4 716
38	1 182	1 460	2 642	565	1 267	1 155	2 422	2 449	2 615	5 064
37	1 323	1 396	2 719	542	1 226	974	2 200	2 549	2 370	4 919
36	1 409	1 343	2 752	495	1 146	877	2 023	2 555	2 220	4 775
35	1 488	1 240	2 728	495	1 241	753	1 994	2 729	1 993	4 722
34	1 498	1 159	2 657	403	1 313	763	2 076	2 811	1 922	4 733
33	1 645	1 111	2 756	412	1 412	784	2 196	3 057	1 895	4 952
32	1 707	1 127	2 834	423	1 441	822	2 263	3 148	1 949	5 097
31	1 801	1 019	2 820	406	1 582	833	2 415	3 383	1 852	5 235
30	1 739	1 055	2 794	351	1 711	1 008	2 719	3 450	2 063	5 513
29	1 673	1 048	2 721	343	1 721	997	2 718	3 394	2 045	5 439
28	1 867	1 011	2 878	398	2 021	1 048	3 069	3 888	2 059	5 947
27	1 985	908	2 893	441	2 117	992	3 109	4 102	1 900	6 002
26	2 054	912	2 966	419	2 252	980	3 232	4 306	1 892	6 198
25	2 220	1 020	3 240	520	2 397	871	3 268	4 617	1 891	6 508
24	2 168	933	3 101	475	2 709	690	3 399	4 877	1 623	6 500
23	2 273	1 019	3 292	513	2 958	625	3 583	5 231	1 644	6 875
22	2 152	908	3 060	496	3 062	547	3 609	5 214	1 455	6 669
21	2 310	1 085	3 395	547	3 229	593	3 822	5 539	1 678	7 217
20	2 509	1 046	3 555	674	3 412	529	3 941	5 921	1 575	7 496
19	2 257	952	3 209	604	2 789	451	3 240	5 046	1 403	6 449
18	2 265	919	3 184	682	2 864	371	3 235	5 129	1 290	6 419
17	2 304	891	3 195	607	2 331	349	2 680	4 635	1 240	5 875
16	2 065	863	2 928	506	2 135	292	2 427	4 200	1 155	5 355
15	1 818	861	2 679	410	1 888	294	2 182	3 706	1 155	4 861
14	1 842	876	2 718	370	1 813	289	2 102	3 655	1 165	4 820
13	1 866	825	2 691	341	1 751	376	2 127	3 617	1 201	4 818
12	1 838	806	2 644	289	1 655	342	1 997	3 493	1 148	4 641
11	1 798	805	2 603	270	1 463	357	1 820	3 261	1 162	4 423
10	1 724	785	2 509	203	1 342	318	1 660	3 066	1 103	4 169
09	1 670	759	2 429	221	1 301	393	1 694	2 971	1 152	4 123
08	1 622	762	2 384	210	1 183	425	1 608	2 805	1 187	3 992
07	1 525	707	2 232	204	994	353	1 347	2 519	1 060	3 579
06	1 486	720	2 206	192	962	266	1 228	2 448	986	3 434
05	1 305	641	1 946	126	852	178	1 030	2 157	819	2 976
04	1 250	521	1 771	139	852	134	986	2 102	655	2 757
03	1 110	504	1 614	106	812	145	957	1 922	649	2 571
02	1 104	473	1 577	95	900	166	1 066	2 004	639	2 643
01	1 065	478	1 543	95	950	227	1 177	2 015	705	2 720
00	865	367	1 232	50	593	216	809	1 458	583	2 041
1899	727	274	1 001	26	480	169	649	1 207	443	1 650
98	656	225	881	35	488	156	644	1 144	381	1 525
97	491	170	661	25	313	74	387	804	244	1 048
96	420	116	536	28	259	39	298	679	155	834
95	246	76	322	14	119	11	130	365	87	452
94	129	21	150	4	12	1	13	141	22	163
93	123	55	178	—	2	—	2	125	55	180
Summa *Total*	73 262	41 268	114 530	16 317	73 187	25 936	99 123	146 449	67 204	213 653

Tab. 9 a. Statstjänstemän fördelade efter utbildning (utöver folkskola) samt efter födelseår och lönegrad den 1 oktober 1960. Män

	Utbildning *Professional training*	Samtliga löneplansplacerade män									
		Födelseår *Year of birth*									
		-1943	42—39	38—35	34—31	30—26	25—21	20—16	15—11	10—01	00—
1	Teol. dr, teol. lic., teol. kand.	—	—	1	2	15	27	50	82	189	78
2	Jur. dr, jur. lic., jur. kand.	—	—	46	291	411	391	397	421	639	236
3	Med. dr, med. lic., med. kand.	—	4	90	157	247	276	233	200	373	156
4	Fil. dr, fil. lic.	—	—	1	38	179	319	338	308	620	249
5	Fil. mag.	—	1	100	577	703	400	353	247	493	147
6	Fil. kand.	—	2	87	154	149	99	73	57	103	48
7	Pol. mag.	—	—	1	22	51	53	76	24	3	—
8	Kansliexamen	—	—	—	—	—	—	—	21	74	44
9	Utländsk akademisk examen	—	—	3	22	46	32	41	25	56	35
10	Tekn. dr, tekn. lic., civilingenjörsex.	—	—	87	373	460	508	425	389	584	217
11	Läroverksingenjörsexamen	—	39	287	388	564	598	458	335	289	119
12	Institutsingenjörsexamen	1	48	271	434	645	944	932	539	430	65
13	Sjöingenjörsexamen	—	—	3	9	21	18	40	36	96	18
14	Utländsk högre teknisk utbildning	—	—	1	13	26	9	14	13	40	21
15	Lägre teknisk utbildning	9	150	380	450	765	906	827	689	881	186
16	Ekon. dr, ekon. lic., civilekonom	—	—	10	45	57	87	99	92	91	21
17	Handelsgymnasium	—	33	102	93	79	85	80	48	69	20
18	Handelsskola o. handelsinstitut	6	36	61	65	84	121	161	139	164	66
19	Studentex. jämte handelsutbildning	—	1	16	20	16	44	55	32	51	15
20	Realex. jämte handelsutbildning	2	21	47	28	27	50	55	43	40	13
21	Sjökaptensexamen	—	—	2	23	70	72	73	56	109	14
22	Styrmansexamen	—	—	1	10	27	29	38	44	98	7
23	Lägre navigationsutbildning	—	—	27	22	28	30	40	54	106	21
24	Radiotelegrafistutbildning	—	4	42	40	107	200	72	32	51	13
25	Odont. dr, odont. lic., tandläkarexamen	—	—	16	53	39	38	30	20	50	5
26	Farm. lic., apotekarex., receptarieex.	—	—	—	1	3	11	8	8	5	—
27	Vet. med. dr, veterinärexamen	—	—	4	19	30	63	59	57	124	51
28	Diplomerad från socialinstitut	—	—	—	19	38	51	53	51	23	—
29	Folkskoleseminarium	—	—	34	99	177	135	77	69	136	47
30	Gymnastiklärarexamen	—	—	1	32	42	51	48	34	54	5
31	Musikhögskolan	—	—	—	4	14	17	22	22	54	15
32	Teckningslärarexamen	—	—	2	20	21	27	34	29	37	6
33	Slöjdlärarutbildning	—	—	1	10	21	31	30	38	28	10
34	Agr. dr, agr. lic., agronomexamen	—	—	1	14	41	47	45	23	82	43
35	Annan jordbruks- o. trädgårdsutbildn.	—	3	24	40	84	90	105	135	146	31
36	Civiljägmästarexamen	—	—	—	30	67	59	56	27	51	62
37	Skogsskolor	—	—	5	82	177	184	188	142	147	52
38	Landsfiskalsutbildning	—	—	5	53	66	58	53	27	266	75
39	Studentexamen utan påbyggnad	—	62	503	507	484	594	642	373	435	289
40	Realexamen utan påbyggnad	75	803	711	496	684	978	903	537	705	380
41	Andra allmänbildande studier	38	356	361	254	304	397	346	336	353	75
42	Övrig utbildning	27	105	82	157	327	941	830	733	577	150
43	Summa *Total*	158	1 668	3 416	5 166	7 396	9 070	8 459	6 587	8 922	3 105

Government employees by professional training and degrees, by year of birth and by salary scale; Males

Summa *Total*	Därav löneplan A: Lönegrad *Salary scale* 1—2	3—4	5—6	7—8	9—10	11—12	13—14	15—16	17—18	19—20	21—22	23—24	25—26	Summa *Total*	
444	—	—	—	—	1	2	2	19	15	28	55	214	63	399	1
2 832	—	—	1	—	1	—	3	238	231	329	277	567	310	1 957	2
1 736	1	—	—	—	—	—	6	84	58	88	52	567	23	879	3
2 052	1	—	—	—	—	2	2	27	28	69	142	545	674	1 490	4
3 021	—	—	—	—	1	—	9	410	459	196	253	1 506	96	2 930	5
772	—	—	—	3	1	5	14	190	85	96	100	160	26	680	6
230	—	—	—	—	1	1	—	11	13	40	51	81	7	205	7
139	—	—	—	—	—	2	3	7	2	23	33	54	7	131	8
260	1	1	3	7	3	—	5	13	5	16	23	70	9	156	9
3 043	1	—	1	—	1	3	4	153	194	176	232	991	786	2 542	10
3 077	2	—	2	4	105	131	256	383	470	687	606	372	37	3 055	11
4 309	2	1	5	39	316	345	501	620	752	820	576	268	15	4 260	12
241	—	—	—	4	11	49	35	46	51	22	20	2	—	240	13
137	—	—	—	—	3	1	5	17	21	6	19	42	12	126	14
5 243	13	21	101	667	1 226	1 208	654	717	301	191	71	33	3	5 206	15
502	—	—	—	—	—	—	3	30	21	48	129	169	60	460	16
609	2	2	3	19	135	36	90	102	74	58	43	28	10	602	17
903	16	19	48	127	215	98	127	82	61	58	26	11	1	889	18
250	—	—	2	1	22	13	10	29	43	38	47	28	8	241	19
326	6	6	12	31	57	31	45	35	37	25	21	13	—	319	20
419	—	—	1	7	56	223	41	16	13	27	10	14	8	416	21
254	—	—	2	4	28	187	28	1	1	1	1	1	—	254	22
328	—	—	9	59	138	100	17	4	1	—	—	—	—	328	23
561	—	—	1	9	56	236	183	43	22	4	7	—	—	561	24
251	—	—	—	—	—	—	7	90	49	71	2	3	6	228	25
36	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	7	6	7	27	26
407	—	—	—	—	—	—	—	11	8	6	22	25	13	85	27
235	—	—	—	—	—	11	9	32	59	53	40	20	2	226	28
774	—	—	1	2	1	28	123	110	95	344	11	34	4	753	29
267	—	—	—	—	—	—	—	41	194	24	6	1	—	266	30
148	—	—	—	—	—	2	—	9	70	53	10	3	1	148	31
176	—	—	—	—	1	—	—	18	122	25	8	—	2	176	32
169	—	—	—	1	1	126	10	4	24	2	—	1	—	169	33
296	—	—	—	—	2	—	3	16	15	41	60	98	12	247	34
658	—	—	9	170	140	150	77	50	15	20	13	6	—	650	35
352	—	—	—	—	—	—	1	20	20	34	56	34	149	314	36
977	—	—	—	54	198	17	558	91	26	15	5	5	2	971	37
603	—	—	—	1	2	—	43	37	21	141	162	184	10	601	38
3 889	2	2	17	46	142	78	600	653	637	695	469	320	60	3 721	39
6 272	56	312	386	1 165	1 128	789	572	652	387	340	194	161	36	6 178	40
2 820	9	156	263	971	652	275	240	128	57	27	13	4	—	2 795	41
3 929	9	47	63	1 017	1 412	504	215	176	103	111	104	74	25	3 860	42
53 947	121	567	930	4 408	6 056	4 653	4 501	5 415	4 862	5 053	3 976	6 715	2 484	49 741	43

Tab. 9 b. Statstjänstemän fördelade efter utbildning (utöver folkskola) samt efter födelseår och lönegrad den 1 oktober 1960. Kvinnor

	Utbildning *Professional training*	Samtliga löneplansplacerade kvinnor									
		Födelseår *Year of birth*									
		-1943	42—39	38—35	34—31	30—26	25—21	20—16	15—11	10—01	00—
1	Teol. dr, teol. lic., teol. kand.	—	—	—	—	1	3	7	8	15	5
2	Jur. dr, jur. lic., jur. kand.	—	—	5	50	68	52	44	32	28	6
3	Med. dr, med. lic., med. kand.	—	—	9	28	35	46	36	15	24	12
4	Fil. dr, fil. lic.	—	—	1	7	13	32	54	35	57	9
5	Fil. mag.	—	—	149	490	393	249	277	171	298	82
6	Fil. kand.	—	1	37	49	38	58	48	38	39	10
7	Pol. mag.	—	—	—	3	7	15	16	1	—	—
8	Kansliexamen	—	—	—	—	—	—	—	6	8	3
9	Utländsk akademisk examen	—	—	2	7	8	7	15	13	15	8
10	Civilingenjörsexamen	—	—	3	7	4	9	5	1	—	1
11	Läroverksingenjörsexamen	—	2	5	4	4	6	3	—	1	—
12	Institutsingenjörsexamen	—	—	6	9	17	20	13	8	8	—
13	Lägre teknisk utbildning	7	109	156	79	70	78	39	32	30	4
14	Civilekonomexamen	—	—	1	7	4	8	5	6	2	—
15	Handelsgymnasium	—	31	53	27	28	41	46	23	29	9
16	Handelsskola och handelsinstitut	46	440	423	332	386	381	232	200	219	77
17	Studentex. jämte handelsutbildning	—	13	48	31	24	35	50	25	25	1
18	Realex., normalskolekompetens jämte handelsutbildning	8	241	252	127	123	168	137	98	128	25
19	Sjukgymnastutbildning	—	—	2	1	1	3	2	3	5	3
20	Sjuksköterske- och barnmorskeutbildn.	—	2	148	230	140	147	174	144	262	28
21	Laboratris- och preparatrisutbildning	—	27	52	30	21	10	9	7	12	4
22	Tandsköterske- o. tandteknikerutbildn.	—	7	50	35	54	34	17	18	19	1
23	Diplomerad från socialinstitut	—	—	5	19	43	36	44	43	22	4
24	Högre lärarinneseminarium	—	—	—	—	—	—	17	24	125	55
25	Folkskoleseminarium	—	2	29	43	63	59	38	38	95	24
26	Småskoleseminarium	—	—	7	6	8	8	6	7	27	8
27	Gymnastiklärarexamen	—	—	7	37	31	42	37	41	67	24
28	Musikhögskolan	—	—	1	3	4	10	5	12	16	6
29	Teckningslärarexamen	—	—	—	6	8	7	13	13	31	8
30	Skolköks- och lanthushållsseminarium	—	—	5	22	29	28	35	37	79	15
31	Handarbets- och vävlärarinneutbildn.	—	—	5	14	21	19	19	39	78	19
32	Ekonomi- och internatföreståndarinneutbildning	—	—	11	25	31	34	30	37	48	7
33	Barnsköterskeutbildning	—	18	27	20	9	8	12	15	12	—
34	Lanthushållsskolor, husmoderskurser	1	32	31	27	9	11	17	16	20	2
35	Studentexamen utan påbyggnad	—	100	344	221	264	304	255	156	212	57
36	Normalskolekompetens	6	342	471	329	516	581	631	610	1 111	489
37	Realexamen utan påbyggnad	156	2 224	2 076	1 326	1 769	1 290	792	420	539	140
38	Andra allmänbildande studier	43	673	942	613	782	479	360	276	325	63
39	Övrig utbildning	54	212	52	54	55	51	53	45	84	13
40	Summa *Total*	321	4 476	5 415	4 318	5 081	4 369	3 593	2 713	4 115	1 222

Government employees by professional training and degrees, by year of birth, and by salary scale; Females

Summa *Total*	Därav löneplan A: Lönegrad *Salary scale* 1—2	3—4	5—6	7—8	9—10	11—12	13—14	15—16	17—18	19—20	21—22	23—24	25—26	Summa *Total*	
39	—	—	—	—	1	—	—	2	1	1	6	23	1	35	1
285	—	—	—	—	—	2	1	25	43	88	52	42	10	263	2
205	—	—	1	—	1	—	2	6	7	15	5	128	1	166	3
208	—	—	—	—	—	—	—	4	16	19	20	81	51	191	4
2 109	1	—	—	2	4	3	6	363	461	244	236	777	3	2 100	5
318	—	—	1	11	17	19	20	83	41	57	38	20	1	308	6
42	—	—	—	—	—	2	—	2	2	13	11	10	—	40	7
17	—	—	—	2	2	—	1	2	1	3	2	3	1	17	8
75	—	2	7	7	6	—	6	4	4	1	9	19	—	65	9
30	—	—	—	1	—	1	—	3	6	5	4	7	2	29	10
25	—	1	—	3	2	2	2	5	6	2	2	—	—	25	11
81	1	—	—	7	17	15	15	18	1	5	2	—	—	81	12
604	27	76	159	181	130	23	5	—	—	—	—	—	—	601	13
33	—	—	1	1	—	1	—	2	2	10	12	3	—	32	14
287	11	10	20	49	118	31	28	10	2	5	2	1	—	287	15
2 736	314	176	916	721	486	65	23	8	3	3	3	—	—	2 718	16
252	6	16	34	64	73	13	18	12	10	3	1	—	—	250	17
1 307	158	105	280	368	288	44	27	15	3	1	2	—	—	1 291	18
20	—	—	—	—	2	12	2	—	4	—	—	—	—	20	19
1 275	—	2	6	272	777	92	91	7	13	8	2	2	—	1 272	20
172	—	6	41	56	62	6	1	—	—	—	—	—	—	172	21
235	—	—	81	126	23	5	—	—	—	—	—	—	—	235	22
216	—	—	—	—	7	64	24	26	30	41	16	4	2	214	23
221	—	—	1	2	2	—	4	10	1	60	137	3	1	221	24
391	—	—	1	6	4	24	60	45	26	216	3	4	—	389	25
77	—	—	—	4	21	16	31	3	—	1	—	—	—	76	26
286	—	—	2	1	2	6	6	36	182	41	7	—	—	283	27
57	—	—	—	—	—	1	—	3	28	25	—	—	—	57	28
86	—	—	—	—	1	—	—	19	52	12	2	—	—	86	29
250	—	—	—	3	4	13	182	14	4	21	4	3	1	249	30
214	—	—	11	4	21	77	30	12	54	2	2	1	—	214	31
223	—	—	2	4	87	57	58	12	1	1	1	—	—	223	32
121	—	73	11	25	12	—	—	—	—	—	—	—	—	121	33
166	10	18	57	48	26	2	3	1	—	—	—	—	—	165	34
1 913	36	18	91	201	619	342	238	159	95	38	16	4	—	1 857	35
5 086	178	155	1 071	1 318	1 492	502	187	108	30	13	3	—	1	5 058	36
10 732	998	580	3 381	2 540	2 534	452	130	60	14	12	1	—	—	10 702	37
4 556	312	262	2 056	1 329	503	55	14	5	—	—	1	—	—	4 537	38
673	159	71	126	65	59	19	29	39	40	33	17	8	—	665	39
35 623	2 211	1 571	8 357	7 421	7 403	1 966	1 244	1 123	1 183	999	619	1 143	75	35 315	40

Tab. 10. Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1960

All Government employees by authorities and types of appointment

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Justitiedepartementet									
Justitiedepartementet	24	6	6	26	11	9	41	41	82
Lagberedningen	3	—	—	1	—	—	3	1	4
Justitiekanslersämbetet	5	1	—	—	2	1	7	2	9
Riksåklagarämbetet	5	2	2	1	1	—	8	3	11
Högsta domstolen och nedre justitierevisionen	62	23	23	10	2	6	87	39	126
Regeringsrätten	18	—	—	—	—	—	18	—	18
Svea hovrätt	52	27	94	27	30	27	176	81	257
Göta hovrätt	17	9	18	5	10	6	45	20	65
Hovrätten över Skåne och Blekinge	16	8	23	7	5	7	44	22	66
Hovrätten för Västra Sverige	16	9	18	2	4	11	38	22	60
Hovrätten för Nedre Norrland	9	8	13	2	—	1	22	11	33
Hovrätten för Övre Norrland	9	8	10	2	4	1	23	11	34
Domsagorna	166	342	52	144	341	242	559	728	1 287
Vattendomstolarna	27	18	17	13	26	10	70	41	111
Tornedalens rättshjälpsanstalt	—	—	3	1	—	—	3	1	4
Fångvårdsstyrelsen	18	10	25	23	12	29	55	62	117
Fångvårdsanstalterna	616	55	526	145	1 104	211	2 246	411	2 657
Interneringsnämnden	—	—	1	1	—	2	1	3	4
Ungdomsfängelsenämnden	—	—	1	2	—	2	1	4	5
Skyddskonsulentorganisationen	13	4	17	29	3	15	33	48	81
Summa	1 076	530	849	441	1 555	580	3 480	1 551	5 031
Utrikesdepartementet									
Utrikesförvaltningen	203	109	163	166	219	204	585	479	1 064
Flyktkapitalbyrån	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Summa	203	109	163	166	219	205	585	480	1 065
Försvarsdepartementet									
Försvarsdepartementet	22	10	6	5	17	1	45	16	61
Försvarets civilförvaltning	69	74	65	48	16	19	150	141	291
Försvarets sjukvårdsstyrelse	15	6	11	9	10	2	36	17	53
Fortifikationsförvaltningen	27	25	258	54	104	39	389	118	507
Armétygförvaltningen	207	117	585	183	84	91	876	391	1 267
Arméintendenturförvaltningen	21	27	87	32	16	27	124	86	210
Marinförvaltningen	115	36	229	94	64	48	408	178	586
Flygförvaltningen	177	20	608	177	216	146	1 001	343	1 344
Försvarsstaben m. m.	203	58	451	198	254	115	908	371	1 279
Armén	8 060	529	4 206	1 628	1 594	986	13 860	3 143	17 003
Marinen	3 200	138	1 625	478	952	354	5 777	970	6 747
Flygvapnet	3 891	134	2 270	621	1 128	592	7 289	1 347	8 636
Krigsarkivet	4	2	6	2	4	5	14	9	23
Armémuseum	6	2	1	1	—	—	7	3	10
Försvarets forskningsanstalt	51	18	559	147	300	78	910	243	1 153
Försvarets socialbyrå	1	1	7	3	1	2	9	6	15
Försvarets läroverk	24	—	6	1	—	—	30	1	31
Garnisonssjukhusen	1	—	2	30	5	49	8	79	87
Militärapoteket	3	—	9	23	13	20	25	43	68
Summa	16 097	1 197	10 991	3 734	4 778	2 574	31 866	7 505	39 371
Socialdepartementet									
Socialdepartementet	19	4	7	12	6	5	32	21	53
Socialstyrelsen	24	71	26	78	12	61	62	210	272
Förlikningsmän för medling i arbetstvister	—	—	—	—	8	—	8	—	8
Arbetsdomstolen	—	2	2	—	3	—	5	2	7
Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	90	52	130	91	184	125	404	268	672

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1960

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	58	2	59	21	75	28	192	51	243
Länsnykterhetsnämnderna	—	—	43	40	2	12	45	52	97
Arbetsmarknadsstyrelsen	54	51	110	116	57	87	221	254	475
Den offentliga arbetsförmedlingen	369	213	409	377	250	344	1 028	934	1 962
Arbetskliniken i Stockholm	—	—	2	5	6	3	8	8	16
Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsföretag	—	—	58	—	160	18	218	18	236
Bostadsstyrelsen	19	25	53	86	16	20	88	131	219
Länsbostadsnämnderna	23	6	76	100	9	37	108	143	251
Statens råd för byggnadsforskning	1	—	—	2	—	6	1	8	9
Statens institut för byggnadsforskning	—	—	—	—	3	2	3	2	5
Försäkringsrådet	13	3	4	3	1	1	18	7	25
Riksförsäkringsanstalten	70	123	53	166	20	86	143	375	518
Arbetarskyddsstyrelsen	20	12	10	12	8	8	38	32	70
Yrkesinspektionen	55	33	33	15	17	13	105	61	166
Pensionsstyrelsen	33	112	46	180	33	140	112	432	544
Statens hyresråd	1	—	—	—	13	20	14	20	34
Statens nämnd för samlingslokaler	—	—	—	1	—	1	—	2	2
Summa *Kommunikationsdepartementet*	849	709	1 121	1 305	883	1 017	2 853	3 031	5 884
Kommunikationsdepartementet	21	1	5	11	9	7	35	19	54
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	69	34	100	52	177	80	346	166	512
Vägförvaltningarna	420	58	1 328	165	1 065	313	2 813	536	3 349
Statens bilinspektion	53	8	39	32	24	24	116	64	180
Statens biltrafiknämnd	—	3	7	10	2	6	9	19	28
Statens trafiksäkerhetsråd	—	—	—	—	5	3	5	3	8
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	28	22	141	62	208	142	377	226	603
Byggnadsstyrelsen	41	28	132	69	135	28	308	125	433
Länsarkitektsorganisationen	24	6	76	61	28	21	128	88	216
Statens väginstitut	8	1	21	3	35	15	64	19	83
Statens geotekniska institut	3	—	11	4	26	11	40	15	55
Statens elektriska inspektion	6	1	3	1	3	8	12	10	22
Djurgårdsnämnden	—	—	3	3	1	—	4	3	7
Summa *Finansdepartementet*	673	162	1 866	473	1 718	658	4 257	1 293	5 550
Finansdepartementet	30	23	25	40	27	6	82	69	151
Kammarkollegiet	21	10	7	8	5	4	33	22	55
Statskontoret	25	24	6	10	13	43	44	77	121
Kammarrätten	40	11	46	17	5	7	91	35	126
Statistiska centralbyrån	28	111	16	44	77	136	121	291	412
Delegationen för statistikfrågor	—	—	—	—	2	—	2	—	2
Riksräkenskapsverket	37	41	16	32	6	24	59	97	156
Konjunkturinstitutet	1	6	3	5	23	14	27	25	52
Statens sakrevision	1	—	12	3	8	2	21	5	26
Statens organisationsnämnd	1	—	20	3	24	9	45	12	57
Generaltullstyrelsen	75	62	8	42	17	41	100	145	245
Tullstaten	3 136	309	439	204	62	65	3 637	578	4 215
Kontrollstyrelsen	27	16	58	55	29	35	114	106	220
Mynt- och justeringsverket	13	4	9	14	7	7	29	25	54
Statens justerare	—	—	33	—	1	—	34	—	34
Riksskattenämnden	3	4	9	2	2	1	14	7	21
Bank- och fondinspektionen	8	3	1	4	1	1	10	8	18
Sparbanksinspektionen	4	1	3	2	—	—	7	3	10
Mellankommunala prövningsnämnden	2	—	1	1	3	1	6	2	8

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1960

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar	—	—	—	19	2	18	2	37	39
Matematikmaskinnämnden	—	—	14	2	36	14	50	16	66
Summa	3 452	625	726	507	350	428	4 528	1 560	6 088
Ecklesiastikdepartementet									
Ecklesiastikdepartementet	23	10	15	12	11	7	49	29	78
Riksarkivet	19	5	20	10	9	3	48	18	66
Lands- och länsarkiven	18	—	20	8	29	8	67	16	83
Kungl. biblioteket	17	6	21	23	22	25	60	54	114
Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Stifts- och landsbiblioteken	6	1	2	7	—	2	8	10	18
Nationalmuseum	21	4	24	18	4	6	49	28	77
Livrustkammaren	7	2	2	3	1	1	10	6	16
Naturhistoriska riksmuseet	26	4	21	7	8	3	55	14	69
Statens etnografiska museum	3	1	4	—	—	1	7	2	9
Domkapitlen och stiftsnämnderna	54	16	20	29	10	16	84	61	145
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien	27	21	32	24	22	27	81	72	153
Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan	13	3	3	—	4	—	20	3	23
Musikaliska akademien med musikhögskolan	27	2	22	7	5	4	54	13	67
Universitetskanslersämbetet	2	4	2	3	3	3	7	10	17
Utrustningsnämnden för universitet och högskolor	—	—	2	2	3	2	5	4	9
Uppsala universitet	214	26	395	223	345	157	954	406	1 360
Lunds universitet	165	17	256	222	437	150	858	389	1 247
Göteborgs universitet	72	8	116	98	153	52	341	158	499
Stockholms universitet	91	9	112	64	256	141	459	214	673
Karolinska institutet	73	18	79	123	104	116	256	257	513
Medicinska högskolan i Umeå	13	—	9	18	22	17	44	35	79
Tandläkarhögskolan i Stockholm	16	34	60	58	76	116	152	208	360
Tandläkarhögskolan i Malmö	13	1	74	106	44	34	131	141	272
Tandläkarinstitutet i Umeå	4	—	26	37	11	48	41	85	126
Farmacevtiska institutet	7	—	7	13	21	19	35	32	67
Ortnamnskommissionen	—	1	4	2	2	2	6	5	11
Landsmålsarkiven	—	—	9	5	4	5	13	10	23
Garantilånenämnden	—	—	1	2	—	1	1	3	4
Överstyrelsen för de tekniska högskolorna	1	—	—	1	1	1	2	2	4
Tekniska högskolan i Stockholm	107	15	181	86	592	111	880	212	1 092
Chalmers tekniska högskola	62	2	117	40	307	67	486	109	595
Skolöverstyrelsen	41	51	19	60	43	76	103	187	290
Statens försöksskola i Linköping	21	13	8	13	3	4	32	30	62
Länsskolnämnderna	76	26	2	9	2	20	80	55	135
Lärarhögskolan i Stockholm	55	26	9	13	67	40	131	79	210
Lärarhögskolan i Malmö	15	3	—	3	11	16	26	22	48
Folkskoleseminarierna	298	128	226	226	53	48	577	402	979
Statens skolköksseminarium	—	8	—	11	—	1	—	20	20
Slöjdlärarseminariet	4	—	2	1	1	1	7	2	9
Allmänna läroverken m. m.	3 173	1 513	1 298	1 357	1 070	845	5 541	3 715	9 256
Statens läroboksnämnd	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet	—	—	—	2	2	3	2	5	7
Nomadskolorna	9	18	1	17	5	33	15	68	83
Läroanstalterna för blinda	13	12	8	47	4	22	25	81	106

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1960

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte	4	10	3	53	—	11	7	74	81
Dövstumskolorna	31	33	62	161	19	42	112	236	348
Överstyrelsen för yrkesutbildning	21	15	17	35	41	75	79	125	204
Högre tekniska läroverk	238	5	147	36	67	11	452	52	504
Konstfackskolan	19	6	15	10	15	3	49	19	68
Studiehjälpsnämnden	1	—	1	2	—	3	2	5	7
Statens biografbyrå	3	2	1	1	1	2	5	5	10
Gymnastiska centralinstitutet	4	2	5	5	3	2	12	9	21
Statens medicinska forskningsråd	—	—	—	3	4	3	4	6	10
Statens naturvetenskapliga forskningsråd	—	—	5	4	120	89	125	93	218
Statens råd för atomforskning	—	—	3	4	158	30	161	34	195
Statens nämnd för flyg- och navalmedicinsk forsknings- och försöksverksamhet	—	—	6	1	12	4	18	5	23
Svenska Unescorådet	—	—	1	—	—	2	1	2	3
Tekniska högskolans byggnadskommitté	—	—	—	—	3	1	3	1	4
Summa	5 127	2 081	3 495	3 328	4 210	2 532	12 832	7 941	20 773
Jordbruksdepartementet									
Jordbruksdepartementet	16	7	6	6	6	2	28	15	43
Lantbruksstyrelsen	47	19	30	28	13	18	90	65	155
Lantbruksnämnderna	175	89	172	110	20	62	367	261	628
Skogs- och lantbruksakademien	6	—	1	—	—	—	7	—	7
Jordbrukets forskningsråd	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Statens växtskyddsanstalt	8	2	30	21	8	15	46	38	84
Lantbrukshögskolan	57	5	123	67	100	48	280	120	400
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut	22	—	21	23	26	24	69	47	116
Lantbruksskolan vid Ultuna	2	—	1	—	7	1	10	1	11
Statens hingstdepåer och stuteri	3	—	30	1	1	—	34	1	35
Veterinärstyrelsen	10	4	6	8	4	6	20	18	38
Veterinärhögskolan	50	3	47	36	42	25	139	64	203
Veterinärinrättningen i Skara	2	—	9	1	1	2	12	3	15
Statens veterinärmedicinska anstalt	27	17	29	46	16	52	72	115	187
Veterinärstaten	290	2	—	—	—	—	290	2	292
Statens centrala frökontrollanstalt	7	21	23	90	3	9	33	120	153
Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	2	2	3	8	2	10	7	20	27
Statens jordbruksnämnd	18	17	30	41	22	27	70	85	155
Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter	—	—	11	4	8	3	19	7	26
Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader	1	—	7	3	1	—	9	3	12
Nämnden för täckdikningsförsök	—	—	—	—	3	1	3	1	4
Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök samt fiskeriintendenter	21	2	37	15	17	24	75	41	116
Skogsstyrelsen	10	3	17	14	13	6	40	23	63
Skogshögskolan	10	3	12	7	27	12	49	22	71
Statens skogsmästarskola	—	—	4	—	—	1	4	1	5
Statens skogsforskningsinstitut	12	15	34	23	58	51	104	89	193
Statens skogsskolor m. m.	12	—	4	—	4	—	20	—	20
Lantmäteristyrelsen	19	17	7	21	9	22	35	60	95
Lantmäteristaten	284	129	434	334	142	242	860	705	1 565
Rikets allmänna kartverk	146	36	60	20	54	37	260	93	353
Lappfogdarna m. fl.	5	2	15	2	—	—	20	4	24
Summa	1 262	395	1 204	929	607	700	3 073	2 024	5 097

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1960

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Handelsdepartementet									
Handelsdepartementet	20	5	9	11	7	5	36	21	57
Kommerskollegium	28	36	25	42	22	30	75	108	183
Bergsstaten	6	3	—	—	—	1	6	4	10
Spängämnesinspektionen	3	1	3	1	2	1	8	3	11
Näringsfrihetsrådet och ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor	—	—	7	3	3	1	10	4	14
Statens pris- och kartellnämnd	3	—	37	19	26	21	66	40	106
Sveriges geologiska undersökning	18	3	24	11	39	17	81	31	112
Statens provningsanstalt	12	9	25	13	83	23	120	45	165
Flygtekniska försöksanstalten	6	—	45	22	108	23	159	45	204
Statens hantverksinstitut	7	5	11	7	49	11	67	23	90
Statens tekniska forskningsråd	1	—	—	—	34	4	35	4	39
Statens institut för konsumentfrågor	—	2	3	27	4	19	7	48	55
Sjöfartsstyrelsen	75	22	103	24	46	23	224	69	293
Lots- och fyrstaten	546	1	537	—	375	5	1 458	6	1 464
Fartygsinspektionen	25	7	16	2	6	1	47	10	57
Sjöbefälsskolorna	40	—	4	4	12	5	56	9	65
Södertälje kanalverk	9	—	9	—	3	—	21	—	21
Handelsflottans pensionsanstalt	1	1	1	—	—	1	2	2	4
Statens skeppsprovningsanstalt	2	—	16	2	15	3	33	5	38
Statens sjöhistoriska museum	4	2	8	—	8	2	20	4	24
Handelssekreterare	—	—	—	—	8	—	8	—	8
Patent- och registreringsverket	104	49	62	51	57	52	223	152	375
Försäkringsinspektionen	15	6	9	11	—	1	24	18	42
Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap	9	2	24	7	27	17	60	26	86
Statens handelslicensnämnd	1	—	—	—	19	22	20	22	42
Exportkreditnämnden	1	—	3	8	7	3	11	11	22
Summa	936	154	981	265	960	291	2 877	710	3 587
Inrikesdepartementet									
Inrikesdepartementet	20	6	12	9	6	8	38	23	61
Medicinalstyrelsen	36	29	20	51	19	46	75	126	201
Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd	—	—	4	8	7	8	11	16	27
Statens bakteriologiska laboratorium	25	17	40	109	54	142	119	268	387
Statens rättskemiska laboratorium	1	2	5	16	10	34	16	52	68
Statens farmacevtiska laboratorium	2	2	6	9	2	17	10	28	38
Svenska farmakopékommittén m. m.	—	—	—	1	2	2	2	3	5
Statens rättsläkarstationer	3	—	3	4	5	6	11	10	21
Provinsialläkarstaten	499	12	4	1	—	—	503	13	516
Statens sinnessjukhus	2 873	2 938	695	1 542	1 441	3 724	5 009	8 204	13 213
Statens skol- och yrkeshem	9	4	11	18	4	4	24	26	50
Statens anstalt för fallandesjuka	16	45	6	21	5	56	27	122	149
Karolinska sjukhuset	50	248	232	975	148	853	430	2 076	2 506
Serafimerlasarettet	14	69	68	268	46	240	128	577	705
Statens institut för folkhälsan	8	5	31	81	26	58	65	144	209
Barnmorskeläroanstalterna	3	4	—	3	—	62	3	69	72
Statens sjuksköterskeskolor	1	6	—	17	—	11	1	34	35
Centralskolan för specialutbildning av barnsjuksköterskor	—	—	—	—	—	2	—	2	2
Medicinalstyrelsens skärmbildscentral	—	—	18	21	3	13	21	34	55
Centrala sjukvårdsberedningen	3	—	8	5	1	—	12	5	17
Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor	—	—	—	4	—	7	—	11	11
Medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd	4	—	17	8	10	9	31	17	48
Överståthållarämbetet	139	88	34	83	29	79	202	250	452
Länsstyrelserna	1 000	866	473	781	359	664	1 832	2 311	4 143
Landsfogdarna m. fl.	25	3	36	2	11	—	72	5	77

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1960

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Häradsskrivarna m. fl.	166	226	54	686	28	326	248	1 238	1 486
Landsfiskalerna m. fl.	368	374	234	342	177	208	779	924	1 703
Statspolisintendenten m. fl.	6	14	6	134	14	36	26	184	210
Norrbottens statliga poliskår	45	1	6	2	5	2	56	5	61
Statens polisskola	3	2	4	2	4	4	11	8	19
Statens kriminaltekniska anstalt	13	5	10	26	10	6	33	37	70
Polisväsendets organisationsnämnd	1	—	4	3	2	1	7	4	11
Civilförsvarsstyrelsen	15	19	59	20	18	8	92	47	139
Statens brandinspektion	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Statens brandskola	1	—	1	2	—	—	2	2	4
Statens utlänningskommission	—	—	23	150	—	32	23	182	205
Mentalsjukvårdsberedningen	—	—	1	—	7	5	8	5	13
Sinnessjuknämnden	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Summa	5 350	4 986	2 125	5 404	2 453	6 673	9 928	17 063	26 991
Civildepartementet									
Civildepartementet	18	2	10	4	3	3	31	9	40
Statens lönenämnd	2	1	4	1	—	—	6	2	8
Statens avtalsnämnd	1	—	4	3	1	—	6	3	9
Statens pensionsanstalt	4	8	16	19	3	39	23	66	89
Statens personalbostadsdelegation	—	—	—	—	5	3	5	3	8
Summa	25	11	34	27	12	45	71	83	154
Riksdagen och dess verk									
Riksgäldskontoret	21	45	5	24	1	21	27	90	117
Riksdagens ekonomibyrå	14	1	35	3	3	1	52	5	57
Riksdagsbiblioteket	5	3	3	5	2	1	10	9	19
Justitieombudsmannen och hans expedition	7	2	—	—	3	—	10	2	12
Militieombudsmannen och hans expedition	4	1	—	—	2	2	6	3	9
Riksdagens revisorer (kansliet)	1	—	3	—	1	—	5	—	5
Riksbanken (inkl. sedeltryckeriet och pappersbruket)	210	57	122	144	30	236	362	437	799
Nordiska rådet	—	—	—	2	2	—	2	2	4
Summa	262	109	168	178	44	261	474	548	1 022
Affärsverken m. m.									
Generalpoststyrelsen (inkl. postsparbanken och postgirokontoret)	290	1 518	263	907	186	2 179	739	4 604	5 343
Postverkets lokalförvaltningar	8 329	3 057	2 105	851	8 712	5 136	19 146	9 044	28 190
Telestyrelsen	320	189	740	230	182	132	1 242	551	1 793
Televerkets lokalförvaltningar	3 750	5 628	2 243	6 654	532	2 325	6 525	14 607	21 132
Järnvägsstyrelsen	928	226	535	161	158	93	1 621	480	2 101
Statens järnvägars lokalförvaltningar	34 871	718	8 087	516	1 310	616	44 268	1 850	46 118
Vattenfallsstyrelsen	23	5	1 535	464	301	128	1 859	597	2 456
Statens vattenfallsverks lokalförvaltningar och byggnadsföretag	129	5	2 932	329	308	134	3 369	468	3 837
Domänstyrelsen	32	29	94	129	33	37	159	195	354
Domänverkets lokalförvaltningar	656	11	380	177	111	31	1 147	219	1 366
Statens reproduktionsanstalt	—	—	14	14	—	8	14	22	36
Försvarets fabriksstyrelse	5	—	86	52	56	21	147	73	220
Försvarets fabriksverks lokalförvaltningar	7	—	342	134	93	70	442	204	646
Luftfartsstyrelsen	19	4	54	32	44	12	117	48	165
Luftfartsverkets lokalförvaltningar	6	2	277	54	90	45	373	101	474
Summa	49 365	11 392	19 687	10 704	12 116	10 967	81 168	33 063	114 231
Totalsumma *Grand total*	84 677	22 460	43 410	27 461	29 905	26 931	157 992	76 852	234 844

Tab. 11. Under redovisningsåret 1959/60 nyanställda civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter erhållen lönegrad och anställningsform

Civil Government employees, appointed during 1959/60 in salary scheme A, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad *Salary scale*	Anställningsform					Samtliga			Därav							
	Ao	Ae	Af	Ag	Övriga	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet		Statens järnvägar *State railways*		Postverket *Post office*		Övriga affärsverk *Other State business enterprises*	
									Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1	—	5	1 394	1 680	—	130	2 949	3 079	99	1 720	—	99	—	585	31	545
2	—	78	16	831	—	27	898	925	5	897	—	1	—	—	22	—
3	—	73	71	424	—	44	524	568	31	453	—	9	—	3	13	59
4	—	9	1 093	247	—	1 130	219	1 349	27	192	222	26	857	—	24	1
5	19	268	141	1 960	2	597	1 793	2 390	493	1 592	68	10	1	82	35	109
6	—	22	32	173	—	167	60	227	86	60	5	—	—	—	76	—
7	27	359	15	1 100	1	976	526	1 502	767	471	80	4	45	7	84	44
8	73	146	52	475	—	376	370	746	227	203	40	—	39	165	70	2
9	50	409	80	457	2	775	223	998	343	205	13	3	28	6	391	9
10	35	103	57	301	3	334	165	499	173	140	7	3	6	15	148	7
11	14	29	—	94	—	105	32	137	66	32	3	—	—	—	36	—
12	25	98	5	298	11	362	75	437	232	74	47	—	—	—	83	1
13	7	94	49	344	11	404	101	505	363	99	11	—	4	1	26	1
14	9	57	12	47	2	85	42	127	67	42	6	—	4	—	8	—
15	6	57	305	844	—	891	321	1 212	844	321	4	—	—	—	43	—
16	20	54	—	18	1	61	32	93	54	32	1	—	—	—	6	—
17	12	310	13	189	3	382	145	527	362	144	4	—	—	—	16	1
18	11	34	—	1	—	22	24	46	21	24	—	—	—	—	1	—
19	14	152	4	98	3	222	49	271	188	49	8	—	2	—	24	—
20	2	15	—	49	—	50	16	66	45	16	—	—	—	—	5	—
21	44	117	—	46	—	170	37	207	160	37	1	—	2	—	7	—
22	—	—	—	16	—	12	4	16	9	4	—	—	—	—	3	—
23	131	105	—	91	3	262	68	330	256	68	—	—	1	—	5	—
24	50	51	—	50	2	141	12	153	137	12	—	—	1	—	3	—
25	1	—	—	13	4	18	—	18	18	—	—	—	—	—	—	—
26	28	13	—	24	2	63	4	67	59	4	1	—	—	—	3	—
Summa *Total*	578	2 658	3 339	9 870	50	7 806	8 689	16 495	5 132	6 891	521	155	990	864	1 163	779

Tab. 12. Under redovisningsåret 1959/60 avgångna civila statstjänstemän fördelade efter födelseår och avgångsorsak

Civil Government employees who have resigned during 1959/60, by year of birth, and by cause of resignation

Födelseår *Year of birth*	Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän						Aspiranter, extra tjänstemän och arvodister[2]		Samtliga *Total*	Därav *Of which*	
	Avgångsorsak *Cause of resignation*				Summa *Total*						
	Ålderspension	Annan pension[1]	Dödsfall	Annan orsak	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor		Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet	Affärsverken m. m.
—1942	—	—	—	—	—	—	74	149	223	80	143
41	—	—	—	—	—	—	120	347	467	261	206
40	—	—	—	37	19	18	182	503	722	417	305
39	—	—	1	214	92	123	173	440	828	434	394
38	—	—	1	385	168	218	155	346	887	462	425
37	—	—	—	360	136	224	163	266	789	477	312
36	—	—	1	335	123	213	175	204	715	480	235
35	—	—	1	332	112	221	152	193	678	447	231
34	—	—	1	357	135	223	155	138	651	421	230
33	—	—	1	329	122	208	136	132	598	409	189
32	—	2	2	334	133	205	146	114	598	400	198
31	—	1	3	355	141	218	154	89	602	409	193
30	—	1	—	317	134	184	121	79	518	376	142
29	—	2	2	328	161	171	94	74	500	321	179
28	—	2	2	281	121	164	79	69	433	295	138
27	—	—	3	258	133	128	66	63	390	262	128
26	—	2	1	237	116	124	68	83	391	288	103
25	—	2	5	231	125	113	43	58	339	239	100
24	—	1	2	192	133	62	32	53	280	198	82
23	—	3	4	178	112	73	47	60	292	214	78
22	—	1	7	152	99	61	31	52	243	170	73
21	—	2	4	142	89	59	33	41	222	178	44
20	—	4	5	116	84	41	28	43	196	149	47
19	—	4	6	107	80	37	22	47	186	148	38
18	—	5	8	84	66	31	24	49	170	142	28
17	1	6	7	69	54	29	22	27	132	99	33
16	—	1	9	52	42	20	15	31	108	96	12
15	—	4	9	54	45	22	10	35	112	99	13
14	—	3	15	45	38	25	9	30	102	91	11
13	—	3	10	42	34	21	8	23	86	70	16
12	—	10	11	31	32	20	21	29	102	82	20
11	—	8	12	25	25	20	13	22	80	64	16
10	1	1	16	27	28	17	5	27	77	66	11
09	—	4	18	31	31	22	13	34	100	84	16
08	—	11	22	24	37	20	7	20	84	67	17
07	—	11	10	21	28	14	8	21	71	56	15
06	1	11	9	20	26	15	9	19	69	59	10
05	67	3	13	21	29	75	6	12	122	75	47
04	32	10	15	10	33	34	6	17	90	68	22
03	8	6	19	15	29	19	2	12	62	43	19
02	30	17	15	8	28	42	3	19	92	50	42
01	7	16	24	8	36	19	5	9	69	45	24
00	530	16	13	5	491	73	17	9	590	139	451
1899	205	12	15	5	180	57	10	16	263	108	155
98	57	10	30	6	83	20	7	16	126	74	52
97	413	9	16	7	326	119	16	23	484	227	257
96	171	3	17	6	149	48	11	12	220	110	110
95	296	1	15	7	265	54	13	19	351	206	145
94	230	—	3	6	209	30	16	8	263	180	83
93—	108	—	—	4	103	9	50	39	201	183	18
Summa	2 157	208	403	6 210	5 015	3 963	2 775	4 221	15 974	10 118	5 856

[1] Invalid-, sjuk- och förtidspension. — [2] Därav ålderspension 83, annan pension 3, dödsfall 42, i övrigt annan orsak.

Tab. 13 a. Under redovisningsåret 1959/60 avgångna civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och avgångsorsak. Män

Civil Government employees who have resigned during 1959/60, in salary scheme A, by salary scale, and by cause of resignation; Males

Lönegrad *Salary scale*	Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän						Aspiranter och extra tjänstemän[1]	Samtliga *Total*	Därav *Of which*			
	Avgångsorsak					Summa *Total*			Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs. *Civil service and defence forces*	Postverket *Post office*	Statens järnvägar *State railways*	Övriga affärsverk *Other State business enterprises*
	Ålderspension *Old age pension*	Invalid- o. sjukpension *Invalidity and sickness pension*	Förtidspension *Pension before normal retiring age*	Dödsfall *Death*	Annan orsak *Other cause*							
1	—	—	—	—	—	—	57	57	38	—	—	19
2	—	—	—	—	1	1	5	6	6	—	—	—
3	1	—	—	—	5	6	22	28	23	—	—	5
4	—	—	—	—	2	2	220	222	10	176	31	5
5	2	—	—	—	24	26	346	372	344	1	11	16
6	—	1	—	—	93	94	152	246	41	89	103	13
7	74	13	—	24	771	882	467	1 349	592	147	526	84
8	303	27	4	41	156	531	95	626	227	84	283	32
9	190	20	4	37	211	462	144	606	262	46	171	127
10	170	6	—	31	192	399	96	495	266	23	112	94
11	53	2	—	12	45	112	20	132	63	2	43	24
12	159	9	3	23	148	342	68	410	178	1	120	111
13	99	2	2	13	165	281	181	462	276	3	73	110
14	116	3	1	18	24	162	17	179	66	11	77	25
15	29	3	—	17	156	205	357	562	463	3	14	82
16	38	2	1	3	50	94	9	103	56	3	24	20
17	36	2	—	14	301	353	84	437	338	1	32	66
18	8	—	—	2	12	22	2	24	24	—	—	—
19	44	3	—	15	183	245	36	281	209	2	28	42
20	12	—	—	3	9	24	18	42	41	—	1	—
21	44	3	—	14	99	160	34	194	141	8	21	24
22	1	—	—	—	1	2	23	25	25	—	—	—
23	68	4	3	18	125	218	59	277	239	8	5	25
24	21	1	—	6	76	104	24	128	97	4	7	20
25	23	1	—	1	4	29	6	35	25	—	—	10
26	45	—	—	12	31	88	13	101	81	1	7	12
Summa *Total*	1 536	102	18	304	2 884	4 844	2 555	7 399	4 131	613	1 689	966

[1] Därav ålderspension 29, invalid- och sjukpension 1, dödsfall 30.

Tab. 13 b. Under redovisningsåret 1959/60 avgångna civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och avgångsorsak. Kvinnor

Civil Government employees who have resigned during 1959/60, in salary scheme A, by salary scale, and by cause of resignation; Females

Lönegrad *Salary scale*	Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän						Aspiranter och extra tjänstemän[1]	Samtliga *Total*	Därav *Of which*			
	Avgångsorsak					Summa *Total*			Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs. *Civil service and defence forces*	Postverket *Post office*	Statens järnvägar *State railways*	Övriga affärsverk *Other State business enterprises*
	Ålderspension *Old age pension*	Invalid- o. sjukpension *Invalidity and sickness pension*	Förtidspension *Pension before normal retiring age*	Dödsfall *Death*	Annan orsak *Other cause*							
1	—	—	—	—	1	1	896	897	553	69	14	261
2	2	—	—	—	86	88	611	699	699	—	—	—
3	25	9	—	5	224	263	459	722	446	68	12	196
4	13	1	—	2	24	40	54	94	73	—	16	5
5	61	10	2	23	1 501	1 597	1 113	2 710	1 484	334	76	816
6	17	1	—	—	12	30	63	93	85	5	1	2
7	84	12	6	13	558	673	462	1 135	837	43	18	237
8	58	5	2	3	105	173	104	277	205	18	11	43
9	30	9	1	5	180	225	74	299	233	17	10	39
10	95	4	—	8	194	301	58	359	196	89	9	65
11	30	6	1	2	10	49	8	57	33	2	—	22
12	37	3	3	2	48	93	32	125	71	20	2	32
13	17	3	—	1	52	73	31	104	95	2	—	7
14	2	2	—	2	6	12	6	18	13	5	—	—
15	9	1	—	2	10	22	114	136	126	3	3	4
16	1	1	—	—	18	20	2	22	21	1	—	—
17	3	—	—	—	119	122	15	137	136	—	—	1
18	5	1	—	1	14	21	1	22	22	—	—	—
19	4	2	—	1	61	68	4	72	72	—	—	—
20	4	—	1	1	5	11	2	13	13	—	—	—
21	12	—	—	1	31	44	5	49	47	—	—	2
22	—	—	—	—	—	—	3	3	3	—	—	—
23	8	—	—	2	22	32	17	49	49	—	—	—
24	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	2	2	—	2	2	—	—	—
Summa *Total*	518	70	16	74	3 283	3 961	4 134	8 095	5 515	676	172	1 732

[1] Därav ålderspension 47, invalid- och sjukpension 1, dödsfall 10.

Tab. 14. Statstjänstemän i vissa befattningar fördelade efter lönegrad och anställningsår samt under redovisningsåret 1959/60 inträffad avgång, nyanställning och befordran

	Befattning *Employment*	Lönegrad	Antal tjänstemän 1 oktober 1960										
			Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*
			1960–57	56–55	54–53	52–51	50–46	45–41	40–36	35–31	30–26	25–	
1	Skrivbiträde	1—2	2 692	10	3	1	2	1	2	—	—	—	2 711
2		3—4	1 389	43	5	1	3	—	2	2	—	—	1 445
3	Kontorsbiträde	5	3 650	2 658	1 155	1 348	2 070	694	80	17	15	5	11 692
4		6	2	3	2	1	10	103	58	22	16	18	235
5	Kanslibiträde	6	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	11
6		7	915	615	565	694	2 179	1 343	353	159	99	81	7 003
7		8	1	—	1	2	1	10	25	23	25	16	104
8	Kontorist	9	260	189	219	283	1 266	1 935	1476	367	247	342	6 584
9		10	—	1	—	1	4	2	6	8	14	42	78
10	Kontorist, förste	10	1	—	—	5	65	139	399	128	42	160	939
11		11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	8
12	Kansliskrivare	10	58	41	54	64	253	408	259	139	118	193	1 587
13		11	—	—	—	—	1	3	4	2	4	35	49
14	Kansliskrivare, förste	12	16	9	20	25	103	245	296	158	106	297	1 275
15		13	—	—	—	—	2	—	6	2	5	1	16
16	Kontorsskrivare	13	30	9	10	15	96	147	117	47	38	103	612
17		14	1	—	—	—	—	3	2	3	3	9	21
18	Kontorsskrivare, förste	15	2	—	1	1	2	4	7	7	6	21	51
19	Sjukvårdsbiträde	2	457	7	3	1	—	—	—	—	—	—	468
20		3—4	90	92	57	70	98	38	18	6	2	—	471
21	Sjuksköterska	8	181	13	4	7	2	—	1	—	—	—	208
22		9	33	9	3	2	6	2	1	—	—	—	56
23		10	23	3	5	5	8	1	—	—	—	—	45
24	Ekonomibiträde	1	72	—	—	—	—	1	—	—	—	—	73
25		2	977	21	7	—	5	4	3	1	—	—	1 018
26		3—4	303	281	283	241	405	267	115	32	26	12	1 965
27		5—6	49	23	14	27	59	96	28	16	8	9	329
28		7—8	52	15	11	3	16	11	10	8	2	—	128
29	Skötare	5	1 388	2	1	1	1	—	—	—	—	—	1 393
30		6	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8
31		7	1 032	226	95	45	52	4	2	1	—	—	1 457
32		8	517	543	538	505	1 136	563	478	271	86	24	4 661
33	Skötare, förste	9	10	12	22	43	158	112	193	115	29	—	694
34	Överskötare	10	—	2	—	—	1	3	44	81	62	9	202
35	Översköterska (med sjuk-	9	117	38	16	24	39	13	19	6	3	1	276
36	sköterskeutbildning)	10	107	33	25	21	51	42	53	15	10	1	358
37		11	2	—	1	—	1	1	4	—	—	—	9
38	Översköterska (övriga)	9	5	4	1	3	5	5	1	—	—	1	25
39		10	16	5	11	7	40	84	140	121	54	3	481
40	Vaktkonstapel	7	313	8	2	1	2	1	1	—	—	—	328
41		8	234	117	82	76	149	89	74	30	23	19	893
42	Eldare	7	162	62	36	130	41	23	5	2	—	—	461
43		8	1	2	—	4	2	2	6	4	4	3	28

Government employees in certain types of employment, by salary scale, and by year of appointment; number of resignations, of appointments, and of advancements during 1959/60

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1960—57	56—55	54—53	52—51	50—46	45—41	40—36	35—31	30—26	25—		
580	—	2 244	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
270	—	291	979	18	1	—	—	—	—	—	—	—	998	2
1 527	51	750	1 189	118	6	1	5	3	1	—	—	—	1 323	3
18	10	1	—	2	—	—	2	55	7	1	2	—	69	4
1	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5
597	45	328	175	143	123	130	275	80	23	4	1	—	954	6
10	8	1	—	—	—	1	—	3	9	9	5	2	29	7
236	45	108	61	58	52	68	280	297	78	33	26	22	975	8
7	5	1	—	1	—	—	2	1	5	—	1	6	16	9
29	22	1	—	—	—	3	25	40	127	16	8	11	230	10
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
80	29	21	14	15	10	21	61	57	38	22	18	19	275	12
9	8	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	5	9	13
55	37	16	1	4	9	7	19	46	69	29	13	27	224	14
2	1	1	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	4	15
24	9	5	13	3	4	2	18	20	12	3	7	16	98	16
3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
2	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	1	5	18
215	—	247	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	19
61	6	22	37	15	—	—	—	—	1	—	—	—	53	20
78	—	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
5	—	15	12	—	—	—	—	—	1	—	—	—	13	22
6	—	13	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9	23
34	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
430	5	508	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	11	25
179	31	82	72	37	5	3	9	2	1	—	—	—	129	26
31	7	21	5	1	3	—	3	3	3	—	—	—	18	27
43	11	23	3	1	—	—	2	2	1	2	—	—	11	28
684	—	1 220	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	29
10	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	30
335	4	118	405	3	4	1	1	1	—	—	—	—	415	31
146	23	66	288	109	31	21	9	3	—	1	—	—	462	32
12	5	2	3	7	11	16	42	16	26	7	2	—	130	33
15	11	—	—	—	—	—	—	1	9	10	4	—	24	34
48	2	49	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	35
49	3	46	6	1	1	—	—	1	—	—	—	—	9	36
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37
6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
60	47	11	1	—	2	2	9	17	19	9	3	—	62	39
84	—	177	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	40
31	7	19	106	5	2	3	—	1	2	—	—	—	119	41
87	16	79	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	42
5	5	—	1	1	—	2	2	1	1	1	—	—	9	43

Tab. 14 (forts.). Statstjänstemän i vissa befattningar fördelade efter lönegrad och anställ-

	Befattning *Employment*	Lönegrad	Antal tjänstemän 1 oktober 1960										
			Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*
			1960–57	56–55	54–53	52–51	50–46	45–41	40–36	35–31	30–26	25–	
44	Värmeskötare	8	21	23	20	134	50	56	22	13	4	1	344
45	Vaktmästare, exp.vakt o.	1–5	124	3	2	—	—	—	—	—	—	1	130
46	förste exp.vakt	6	83	18	4	1	—	—	—	—	—	—	106
47		7	378	216	148	117	316	135	47	11	2	6	1 376
48		8	52	23	26	41	108	119	127	54	55	53	658
49		9	4	—	2	—	6	11	31	12	7	17	90
50	Reparatör	7	2	—	—	—	—	2	—	2	—	2	8
51		8	39	12	8	67	48	48	22	15	13	26	298
52		9	178	153	88	333	1 087	1 244	832	521	224	129	4 789
53		10	—	—	—	—	—	2	12	9	15	15	53
54	Reparatör, förste	10	61	51	24	40	82	62	61	51	28	31	491
55		11	6	13	6	35	260	454	502	251	115	86	1 728
56	Flygtekniker	9	54	3	—	—	1	1	—	—	—	—	59
57		10	171	134	53	81	287	817	36	2	—	—	1 581
58		11	—	—	—	—	6	2	1	1	—	—	10
59	Ingenjörsbiträde	12	140	42	20	41	52	46	16	2	—	1	360
60	Ingenjör, biträdande	13	142	62	26	43	96	83	20	—	2	—	474
61	Ingenjör	14	15	4	—	—	4	2	—	—	—	1	26
62		15	264	210	79	92	221	153	78	39	12	16	1 164
63		16	3	2	—	3	5	12	3	—	—	—	28
64		17	237	128	129	161	298	237	138	52	23	33	1 436
65		18	6	4	2	5	5	2	3	1	—	—	28
66		19	84	52	50	78	191	215	113	35	15	28	861
67		21	55	47	28	30	147	128	97	46	24	36	638
68		23	5	1	5	2	6	13	—	2	1	1	36
69		24–26	—	—	1	1	2	2	2	—	—	—	8
70	Byråingenjör o. förste by-	19	55	33	31	44	115	134	52	16	3	6	489
71	råingenjör	21	23	23	22	23	120	160	68	12	8	5	464
72		23	39	38	30	30	100	109	58	16	13	11	444
73	Amanuens	13	154	—	2	—	1	—	—	—	—	—	157
74		15	392	6	2	1	2	1	—	1	—	—	405
75		17	184	27	5	1	3	2	—	—	—	—	222
76	Byråsekreterare	19	25	35	26	26	71	107	70	20	9	25	414
77	Byråsekreterare, förste	21	20	23	17	24	86	122	100	21	11	36	460
78		23	8	4	8	11	57	121	86	28	18	30	371
79	Adjunkt	15	569	11	4	1	5	2	—	1	—	—	593
80		17	615	127	16	13	16	4	1	—	—	—	792
81		19	56	139	88	35	31	8	4	1	1	1	364
82		21	124	60	59	54	137	45	23	13	3	—	518
83		23	195	207	252	209	581	329	311	239	151	68	2 542
84	Lektor	19–23	2	4	1	1	5	3	3	3	—	—	22
85		24	94	40	42	32	90	33	22	18	8	3	382
86		26	46	25	15	27	109	105	115	69	51	37	599
87	Tullvakt	4–6	30	4	—	—	—	—	—	—	—	—	34
88		7	99	24	3	4	1	—	1	—	—	—	132
89		8	—	44	28	15	1	—	—	1	—	—	89
90	Tulluppsyningsman	9	—	—	16	83	632	40	207	107	64	11	1 160
91		10	—	—	—	—	—	—	2	3	10	60	75

ningsår samt under redovisningsåret 1959/60 inträffad avgång, nyanställning och befordran

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1960— 57	56— 55	54— 53	52— 51	50— 46	45— 41	40— 36	35— 31	30— 26	25—		
2	—	8	4	8	10	13	34	17	4	3	1	—	94	44
31	—	62	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	45
9	—	19	55	10	—	—	—	—	—	—	—	—	65	46
92	5	134	27	30	6	1	—	—	—	—	—	—	64	47
25	14	22	15	4	8	11	20	18	10	6	2	3	97	48
4	4	2	2	—	—	—	2	4	4	1	—	4	17	49
2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
20	12	16	—	—	1	2	5	2	1	—	—	—	11	51
129	61	298	26	19	7	34	69	57	21	13	3	4	253	52
4	4	—	—	—	—	—	—	2	4	3	8	3	20	53
41	32	11	10	9	—	10	19	40	37	24	17	5	171	54
9	5	9	2	7	4	23	159	341	325	136	74	69	1 140	55
4	—	30	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	26	56
82	1	12	46	13	1	—	1	—	—	—	—	—	61	57
1	1	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	5	58
32	—	90	16	4	4	5	3	1	—	—	—	—	33	59
64	—	68	23	5	4	4	2	4	1	—	—	—	43	60
—	—	4	7	4	—	—	3	2	—	—	—	—	16	61
149	1	95	67	82	16	21	48	35	23	9	2	2	305	62
5	1	3	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	6	63
123	2	83	66	41	52	33	57	40	18	8	4	3	322	64
1	—	1	2	3	2	3	3	—	1	—	—	—	14	65
43	6	26	29	26	26	35	53	69	24	8	2	6	278	66
28	6	7	29	27	13	15	59	42	18	4	4	4	215	67
3	1	1	3	1	3	1	3	4	—	2	—	—	17	68
1	—	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	3	69
30	—	24	7	2	3	2	5	9	2	—	—	—	30	70
27	1	13	2	2	3	3	17	15	2	2	2	—	48	71
28	4	12	20	19	8	6	31	25	9	5	2	—	125	72
52	1	108	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	73
90	—	191	47	2	2	1	1	1	—	—	—	—	54	74
29	—	15	137	11	2	—	1	2	—	—	—	—	153	75
20	4	14	10	26	7	5	15	19	9	2	—	3	96	76
5	1	7	10	11	1	10	18	25	23	1	1	5	105	77
15	6	4	3	1	5	3	19	29	11	5	3	4	83	78
133	—	387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79
126	—	145	233	9	3	1	—	2	1	—	—	—	249	80
50	1	36	18	78	15	1	1	—	1	—	1	1	116	81
41	1	57	40	26	20	12	10	—	—	1	—	—	109	82
92	28	145	56	90	44	33	53	18	9	5	—	—	308	83
—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84
11	1	39	11	5	8	5	8	4	2	2	—	—	45	85
40	23	19	8	5	2	1	5	1	—	1	1	—	24	86
2	—	24	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	87
5	—	—	22	3	2	1	—	—	—	—	—	—	28	88
—	—	—	—	43	26	9	1	—	—	—	—	—	79	89
11	1	1	—	—	15	61	14	—	—	—	—	—	90	90
8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	91

Tab. 14 (forts.). Statstjänstemän i vissa befattningar fördelade efter lönegrad och anställ-

	Befattning *Employment*	Lönegrad	Antal tjänstemän 1 oktober 1960										
			Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*
			1960–57	56–55	54–53	52–51	50–46	45–41	40–36	35–31	30–26	25–	
92	Tulluppsyningsman,förste	10	—	—	—	—	2	2	9	41	124	290	468
93	Tullöveruppsyningsman .	12	—	—	—	—	1	—	—	4	23	111	139
94	Telefonist	1	361	18	—	—	—	—	—	—	—	—	379
95		3	317	33	3	1	—	—	—	—	—	—	354
96		4	2	1	—	—	2	5	6	2	—	—	18
97		5	698	1 095	451	804	1 777	302	58	36	33	7	5 261
98		6	—	—	—	—	—	3	3	3	2	3	14
99		7	—	1	—	—	3	3	5	1	—	—	13
100	Rikstelefonist	7	1	—	9	29	911	1 193	500	245	303	75	3 266
101		8	—	—	—	—	—	1	113	120	158	125	517
102	Postiljon	4	1 080	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 080
103		6	955	—	—	—	—	—	—	—	—	—	955
104		7	880	580	349	342	807	77	—	—	1	—	3 036
105		8	—	—	—	5	57	105	63	22	8	8	268
106	Postiljon, förste	8	13	12	27	27	329	336	163	69	63	26	1 065
107		9	—	—	—	—	2	4	5	18	24	21	74
108	Postiljon, förste (brev-	8	15	16	21	49	453	398	196	78	49	14	1 289
109	bärare)	9	—	—	—	1	—	3	5	5	11	23	48
110	Överpostiljon	10	1	3	1	1	76	421	505	206	48	31	1 293
111	Postexpeditör	10	521	79	199	152	89	4	—	—	—	—	1 044
112		11	1	—	—	—	—	6	—	2	3	—	12
113	Postexpeditör, förste	12	13	6	17	23	253	180	54	36	15	10	607
114	Trafikbiträde	4	119	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119
115		5	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48
116		6	182	26	—	—	—	—	—	—	—	—	208
117		7	364	1 654	4 024	271	3 379	770	46	6	3	—	10 517
118		8	—	—	—	—	2	261	143	47	11	17	481
119	Trafikbiträde, förste.....	8	—	12	11	111	1 579	3 032	589	134	56	70	5 594
120	Stationsförman	8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
121		9	—	—	1	1	27	393	306	61	14	21	824
122	Banbiträde	6	68	13	—	—	—	—	—	—	—	—	81
123		7	141	389	93	255	376	275	46	16	2	—	1 593
124		8	—	—	—	—	—	21	55	58	27	10	171
125	Banbiträde, förste	8	18	37	20	97	342	845	594	403	166	71	2 593
126	Maskinbiträde	6	17	13	—	—	—	—	—	—	—	—	30
127		7	114	527	51	324	501	323	63	7	4	—	1 914
128		8	—	—	1	—	—	55	65	37	27	19	204
129	Maskinbiträde, förste....	8	—	4	2	87	515	519	162	56	26	14	1 385
130	Lokbiträde	8	—	—	1	81	274	36	4	3	1	1	401
131		9	—	—	—	2	723	648	11	4	7	6	1 401
132	Lokförare	10	—	—	—	1	3	384	12	—	2	—	402
133		12	—	1	—	—	2	1 038	1397	193	103	47	2 781
134		13	—	—	—	—	1	—	—	96	109	107	313
135	Konduktör	9	—	—	—	—	65	510	562	66	29	22	1 254
136		10	—	—	—	—	—	—	1	2	4	9	16

ningsår samt under redovisningsåret 1959/60 inträffad avgång, nyanställning och befordran

Antal avgångna		Antal nyan-ställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samt-liga	Därav med ål-derspen-sion		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1960— 57	56— 55	54— 53	52— 51	50— 46	45— 41	40— 36	35— 31	30— 26	25—		
20	15	—	—	—	—	—	1	—	4	12	30	1	48	92
10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9	12	23	93
171	—	234	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94
144	—	13	264	25	—	—	—	—	—	—	—	—	289	95
1	—	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	3	96
623	9	58	386	71	7	1	3	3	—	2	1	—	474	97
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	98
—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	5	99
130	41	—	1	—	2	7	81	25	7	2	3	1	129	100
39	33	—	—	—	—	—	—	—	50	25	74	44	193	101
176	—	857	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102
85	—	—	499	—	—	—	—	—	—	—	—	—	499	103
133	5	37	419	70	—	—	—	—	—	—	—	—	489	104
18	4	—	—	—	—	5	8	42	—	—	—	—	55	105
15	9	—	8	11	18	10	74	15	—	—	—	—	136	106
14	13	—	—	—	—	—	—	3	1	6	6	4	20	107
28	16	—	7	7	9	22	122	17	—	—	—	—	184	108
18	18	—	—	—	—	1	—	2	3	1	7	6	20	109
13	9	—	—	1	—	—	26	45	8	—	1	—	81	110
82	—	14	152	10	—	3	1	—	—	—	—	—	166	111
—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	112
17	—	—	11	2	4	3	176	79	8	5	3	—	291	113
14	—	122	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114
7	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115
69	—	—	46	1	—	—	—	—	—	—	—	—	47	116
315	13	18	117	192	2	1	1	2	—	—	—	—	315	117
33	24	—	—	—	—	—	1	156	16	8	—	—	181	118
93	45	—	—	6	6	23	245	159	5	2	1	1	448	119
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120
19	11	3	—	—	—	—	3	41	9	1	—	—	54	121
10	—	4	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	122
61	7	54	40	48	—	—	—	—	—	—	—	—	88	123
14	12	—	—	—	—	—	—	11	9	2	2	1	25	124
92	81	38	5	21	8	30	74	128	24	9	4	1	304	125
17	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7	126
124	9	5	33	72	—	2	7	6	—	—	—	—	120	127
10	6	—	—	—	—	—	—	22	16	2	1	—	41	128
30	14	—	—	1	1	25	55	27	12	—	—	—	121	129
7	—	—	—	—	1	5	3	—	—	—	—	—	9	130
12	3	—	—	—	—	—	175	18	1	—	—	—	194	131
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	132
24	14	—	—	—	—	—	—	201	5	—	—	—	206	133
54	50	—	—	—	—	—	1	—	—	72	50	50	173	134
12	2	—	—	—	—	—	33	23	1	1	—	—	58	135
5	5	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	5	136

Tab. 15. Under redovisningsåret 1959/60 på löneplan A befordrade civila statstjänstemän fördelade efter erhållen lönegrad och antal uppflyttade lönegrader

Civil Government employees in salary scheme A who have advanced during 1959/60, by salary scale, and by rise on the scale

Efter befordran erhållen lönegrad	Antal uppflyttade lönegrader														Samtliga befordrade	Därav			
	Män *Males*							Kvinnor *Females*								Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs.	Postverket	Statens järnvägar	Övriga affärsverk
	1	2	3	4	5	6—	Summa	1	2	3	4	5	6—	Summa					
2	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	40	40	40	—	—	—
3	—	51	—	—	—	—	51	296	1 455	—	—	—	—	1 751	1 802	1 029	220	39	514
4	—	12	7	—	—	—	19	39	16	2	—	—	—	57	76	62	—	1	13
5	11	43	1	15	—	—	70	72	1 884	22	218	—	—	2 196	2 266	1 119	349	68	730
6	43	689	1	2	1	—	736	152	200	3	3	—	—	358	1 094	372	561	113	48
7	932	279	248	10	—	5	1 474	62	1 559	20	35	1	23	1 700	3 174	1 444	633	626	471
8	1 955	99	309	5	1	1	2 370	537	357	48	10	2	—	954	3 324	1 336	743	925	320
9	1 250	514	10	17	1	4	1 796	162	718	3	100	1	8	992	2 788	1 360	118	875	435
10	1 392	255	96	3	6	2	1 754	409	149	50	3	32	6	649	2 403	1 026	328	581	468
11	1 259	408	16	9	—	—	1 692	80	47	5	5	—	1	138	1 830	341	221	1 009	259
12	175	1 277	172	5	10	1	1 640	41	334	27	1	10	3	416	2 056	798	327	512	419
13	724	139	111	58	16	17	1 065	108	27	26	19	—	3	183	1 248	698	52	140	358
14	114	324	6	20	5	1	470	33	37	2	7	—	—	79	549	215	80	152	102
15	413	1 088	101	6	13	4	1 625	34	101	15	3	7	1	161	1 786	1 132	67	303	284
16	23	136	25	33	—	5	222	2	11	24	9	1	1	48	270	102	54	63	51
17	103	1 198	36	273	18	4	1 632	13	236	7	41	4	1	302	1 934	1 323	163	142	306
18	20	12	2	—	1	—	35	6	7	—	—	—	—	13	48	36	1	—	11
19	54	985	47	158	2	26	1 272	4	128	5	40	1	5	183	1 455	1 077	36	139	203
20	40	4	2	13	3	1	63	3	1	—	7	1	2	14	77	64	—	—	13
21	7	667	1	155	2	83	915	3	90	1	19	1	18	132	1 047	730	33	69	215
22	11	1	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	12	4	—	—	8
23	8	637	9	80	—	97	831	4	94	4	35	—	32	169	1 000	817	17	47	119
24	336	—	50	1	20	21	428	24	—	1	—	2	2	29	457	334	16	20	87
25	17	15	—	7	—	7	46	—	1	—	1	—	—	2	48	46	—	—	2
26	148	228	40	—	33	15	464	—	10	3	—	—	1	14	478	306	2	16	154
Summa *Total*	9 035	9 061	1290	870	132	294	20 682	2 124	7 462	268	556	63	107	10 580	31 262	15 811	4 021	5 840	5 590

Tab. 16. Under redovisningsåret 1959/60 på löneplan A befordrade civila statstjänstemän fördelade efter erhållen löneklass och antal uppflyttade löneklasser

Civil Government employees in salary scheme A who have advanced during 1959/60, by salary class, and by rise on the class scale

Efter befordran erhållen löneklass	Antal uppflyttade löneklasser														Samtliga befordrade	Därav			
	Män *Males*							Kvinnor *Females*								Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs.	Postverket	Statens järnvägar	Övriga affärsverk
	1	2	3	4	5	6—	Summa	1	2	3	4	5	6—	Summa					
2	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	40	40	40	—	—	—
3	—	51	—	—	—	—	51	17	1 452	—	—	—	—	1 469	1 520	749	220	39	512
4	—	13	6	—	—	—	19	52	230	2	—	—	—	284	303	289	—	1	13
5	19	43	1	13	—	—	76	26	1 878	22	215	—	—	2 141	2 217	1 070	348	69	730
6	44	687	1	2	2	—	736	90	209	1	4	2	—	306	1 042	353	527	116	46
7	820	250	257	10	—	5	1 342	254	671	12	35	1	23	996	2 338	1 076	481	562	219
8	274	148	6	6	1	1	436	304	390	17	7	2	—	720	1 156	800	153	62	141
9	299	284	24	9	1	4	621	487	283	38	41	—	8	857	1 478	896	148	120	314
10	796	138	79	4	4	2	1 023	363	390	25	7	12	6	803	1 826	788	394	267	377
11	1 692	230	13	6	—	—	1 941	514	107	15	1	1	2	640	2 581	949	447	807	378
12	1 250	466	45	2	7	1	1 771	144	192	8	3	1	3	351	2 122	785	130	768	439
13	1 555	233	47	44	5	6	1 890	254	51	5	9	—	1	320	2 210	774	195	800	441
14	1 454	365	13	6	2	1	1 841	240	43	2	1	—	—	286	2 127	397	411	1 084	235
15	603	990	33	16	5	2	1 649	84	157	6	1	2	—	250	1 899	1 034	162	326	377
16	499	165	16	2	3	—	685	85	37	7	—	—	—	129	814	453	40	169	152
17	396	955	38	220	12	1	1 622	35	226	10	34	2	—	307	1 929	1 334	101	216	278
18	392	179	6	—	—	—	577	60	25	3	—	1	—	89	666	427	100	66	73
19	250	662	30	117	4	14	1 077	32	108	3	41	—	2	186	1 263	925	51	104	183
20	152	152	9	4	3	2	322	12	14	3	3	2	2	36	358	212	24	55	67
21	192	342	15	137	—	79	765	26	28	—	20	—	18	92	857	611	14	55	177
22	97	167	3	—	1	1	269	10	14	1	—	—	1	26	295	195	14	45	41
23	166	284	16	55	1	91	613	34	34	11	21	—	32	132	745	599	13	35	98
24	160	119	31	5	15	19	349	25	29	2	—	3	2	61	410	297	16	24	73
25	135	70	4	4	1	2	216	20	9	—	—	—	—	29	245	183	11	17	34
26	141	186	12	14	15	11	379	4	12	—	—	—	1	17	396	287	10	17	82
27	156	42	8	1	—	—	207	4	—	1	—	—	—	5	212	152	11	8	41
28	47	31	3	5	5	7	98	—	1	1	1	—	—	3	101	73	—	3	25
29	44	57	2	—	1	3	107	—	5	—	—	—	—	5	112	63	—	5	44
Summa *Total*	11 633	7 309	718	682	88	252	20 682	3 216	6 595	195	444	29	101	10 580	31 262	15 811	4 021	5 840	5 590

Tab. 17. Statens lönekostnader under år 1960 (1 000 kr)

Government expenditure on wages and salaries in 1960 (000 omitted)

Huvudtitlar och affärsverk m. m. *Government agencies, etc.*	Löneplans-placerade tjänste-män *Schemed salary*	Övriga tjänste-män *Other salary*	Arbetare (inkl. städerske-personal) *Wages for workers, incl. cleaning staff*	Summa år 1960	Summa år 1959
Allmänna civilförvaltningen och försvars-väsendet:					
Justitiedepartementet	82 940	860	330	84 130	75 265
Utrikesdepartementet	27 235	3 577	94	30 906	29 601
Försvarsdepartementet	662 019	9 677	140 063	811 759	771 438
Därav civil o. civilmilitär personal:					
armén	101 018	2 883	45 241	149 142	141 547
marinen	39 253	1 110	49 246	89 609	90 449
flygvapnet	93 536	1 075	42 658	137 269	123 398
i övrigt	111 458	2 357	2 918	116 733	109 280
militär personal: armén	185 178	1 904	—	187 082	177 003
marinen	75 004	200	—	75 204	73 452
flygvapnet	53 344	145	—	53 489	52 931
i övrigt	3 228	3	—	3 231	3 378
Socialdepartementet	88 578	5 293	10 634	104 505	98 521
Därav arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen	39 708	2 519	9 875	52 102	51 719
Kommunikationsdepartementet	82 569	5 121	145 568	233 258	224 220
Därav väg- och vattenbyggnadsverket	57 650	3 320	129 359	190 329	184 062
Finansdepartementet	96 167	1 705	2 018	99 890	95 837
Därav generaltullstyrelsen och tullstaten	68 786	212	776	69 774	67 160
Ecklesiastikdepartementet	402 122	49 758	13 823	465 703	400 933
Därav allmänna läroverken	203 613	9 227	5 936	218 776	197 798
Jordbruksdepartementet	87 049	4 537	5 239	96 825	90 319
Handelsdepartementet	60 013	5 753	7 442	73 208	68 909
Inrikesdepartementet	362 541	9 430	5 468	377 439	342 180
Därav statens sinnessjukhus	158 198	913	1 720	160 831	147 819
ÖÄ och länsstyrelserna	70 123	2 635	2 252	75 010	55 048
Landsfogdarna	2 257	8	24	2 289	1 955
Häradsskrivarna	17 971	1 083	339	19 393	17 610
Landsfiskalerna	25 225	987	273	26 485	24 928
Civildepartementet	2 887	92	22	3 001	2 509
Riksdagen och dess verk	14 403	2 080	2 637	19 120	18 624
Summa för allm. civ.förv. o.försvarsväsendet	1 968 523	97 883	333 338	2 399 744	2 218 356
Affärsverken m. m.:					
Postverket	264 563	98 682	18 977	382 222	352 949
Televerket	277 466	60 453	107 200	445 119	433 593
Statens järnvägar	688 886	11 303	178 971	879 160	851 127
Statens vattenfallsverk	107 264	5 518	104 446	217 228	207 129
Domänverket	29 037	496	143 202	172 735	169 419
Statens reproduktionsanstalt	582	—	1 304	1 886	1 786
Försvarets fabriksverk	14 518	140	24 002	38 660	35 833
Luftfartsverket	10 459	947	1 519	12 925	11 435
Summa för affärsverken m. m.	1 392 775	177 539	579 621	2 149 935	2 063 271
Totalsumma *Grand total*	3 361 298	275 422	912 959	4 549 679	4 281 627
Hushållningssällskap	13 180	2 136	1 867	17 183	15 234
Skogsvårdsstyrelser	16 335	350	11 945	28 630	29 113

Intervjuundersökningen i samband med 1960 års folkräkning

Interview Investigation in Connection with the 1960 Census of Population

Folkräkningens omfattning

1960 års folkräkning består av fyra delar, nämligen a) totalräkning, b) snabbstatistik, c) bearbetning inom befolkningsregistrets ram samt d) intervjuundersökning.

Underlaget för *totalräkningen* utgörs av uppgifter dels i mantalslängden och dels i den särskilda blankett — folk- och bostadsräkningsblankett — som allmänheten hade att avlämna den 10 oktober 1960. Totalräkningen omfattar den för år 1961 mantalsskrivna befolkningen i riket.

Bearbetningen av totalräkningen sker i två etapper. *Totalräkningens etapp 1*, från vilken resultat beräknas framkomma i sommar, omfattar uppgifterna i mantalslängden om kön, ålder, civilstånd och vigselår samt för utlänningar medborgarskap och födelseland.

Totalräkningens etapp 2 omfattar uppgifterna på folk- och bostadsräkningsblanketten om hushållsställning, sysselsättning, utbildning och bilinnehav samt för förvärvsarbetande personer om yrke, yrkesställning (anställda eller företagare m. m.), näringsgren, anställningens art (statlig, kommunal eller annan anställning) och arbetsplatsens belägenhet. Bearbetningen av etapp 2 innebär ett tidsödande kodifieringsarbete, vilket icke kan väntas vara helt avslutat förrän omkring mitten av 1962. För vissa kommuner kommer dock resultat att föreligga tidigare.

Vid den maskinella bearbetningen kommer uppgifterna i etapp 1 och etapp 2 att sammanköras och därigenom blir det möjligt att kombinera uppgifterna i de båda etapperna med varandra.

Snabbstatistiken omfattar data som ingår i totalräkningens etapp 2. Urvalet består av kluster av fastigheter och fastigheterna ingår med sannolikheten proportionell med innevånarantalet. Snabbstatistikens urval omfattar ca 280 000 personer. Genom denna bearbetning beräknas rikssiffror för tät- och glesbebyggelse kunna framläggas under tredje kvartalet 1961.

Bearbetningen inom befolkningsregistrets ram utgör en komplettering till den redovisning som totalräkningen ger, och den omfattar data som fortlöpande redovisas i befolkningsregistret eller som i samband med 1960 års folkräkning införes på registret. Till denna del i folkräkningen hör familjestatistik och inkomststatistik liksom även inrikes omflyttning och växling av näringsgren mellan 1950 och 1960. Bearbetningen kan ske först under år 1962.

Intervjuundersökningens primära funktion är att tjäna som underlag för en kvalitetskontroll. Dess syfte i detta avseende är att ge material för en analys av tillförlitligheten av de uppgifter som skriftligen lämnats av allmänheten. Intervjuundersökningen avser med andra ord att ge ett mått på i vilken utsträckning de på blanketterna lämnade uppgifterna — trots granskning och komplettering — kan vara felaktiga eller missvisande och därmed i vilken utsträckning de kan användas för olika ändamål. Kontrolldelen av intervjuundersökningen kan slutföras först när totalräkningens etapp 2 är klar.

Intervjuundersökningen innehåller även vissa *tilläggsdata* utöver totalräkningen. Syftet härmed har varit att få en mer ingående belysning av vissa frågekomplex, vilka endast i begränsad omfattning kunnat belysas i totalräkningen.

Bearbetningen av tilläggsfrågorna har nu framskridit så långt att det kan vara motiverat att här lämna en kort redogörelse för intervjuundersökningen vid 1960 års folkräkning.[1]

Urval

Målpopulationen omfattar den för år 1961 mantalsskrivna befolkningen. Den kan till största delen anknytas till lägenheter, så att en viss person på ett entydigt sätt kan hänföras till en (och endast en) lägenhet. Av dessa orsaker har lägenheten utnyttjats som slutlig urvalsenhet. För den mindre del av målpopulationen som ej kan hänföras till en lägenhet har individen utgjort den slutliga urvalsenheten.

Urvalet innebär ett tvåstegsurval, där de primära urvalsenheterna utgjorts av statistiska centralbyråns utredningsinstituts basurval och de sekundära av lägenheter eller individer. Urvalet av lägenheter har skett genom den s. k. personmetoden. Som urvalsram för individer har mantalslängderna utnyttjats.

Den s. k. personmetoden för lägenhetsurval som använts har i detta fall följande innebörd. Ett systematiskt sampel av personer födda 1944 och tidigare uttogs med lika sannolikhet för hela riket ur mantalslängder för år 1960. De lägenheter utvaldes, där de uttagna personerna bodde vid intervjutillfället. Lokalombudens instruktioner innehöll omfattande anvisningar om hur boendebegreppet skulle definieras.

Urvalsdragningen hade av praktiska och ekonomiska skäl samordnats för ett flertal undersökningar. Sammanlagt uttogs ca 19 400 personer. De ca 3 500 individer som skulle representera hushållen i folkräkningens intervjuundersökning uttogs genom systematisk sampling ur den större urvalsmassan.

Den viktiga avgränsningen av bostadshushållet, varigenom urvalssannolikheten blir bestämd, gjordes sedan vid intervjutillfället.

[1] Resultat från bearbetningen av intervjuundersökningens *tilläggsdata* framlägges i stencilerad form.

Fältarbetet

Fältarbetet har utförts av statistiska centralbyråns utredningsinstitut. Antalet fasta intervjuare som institutet förfogade över var otillräckligt och ca 100 tillfälliga intervjuare måste därför anställas. Sammanlagt ca 290 lokalombud deltog i fältarbetet efter genomgången utbildning. Eftersom en del data gällde en viss speciell vecka och risk för minnesfel kunde föreligga, om intervjun gjordes för lång tid efter den aktuella veckan, förutsattes att intervjuarbetet skulle genomföras inom 2 veckor efter folkräkningsveckan. Under denna tid hade 89,6 % av intervjuerna utförts. De ca 10 % som ej intervjuats inom två veckor från starten bestod i huvudsak av svåranträffbara hushåll och vägrare.

Bortfallet

Av de 3 508 hushåll som urvalet omfattade, har godkända intervjuer erhållits för 3 414 eller för 97,3 %. Nära hälften av detta bortfall utgjordes emellertid av ett »naturligt bortfall» (avlidna personer samt personer födda efter år 1944) vilka ej skulle ingå i urvalsramen. Ser man på det urval som återstår när det naturliga bortfallet frånräknats, uppgick antalet godkända intervjuer till 98,6 %. Sammanlagt uppgår det egentliga bortfallet till 49 hushåll. Orsaken till bortfallet har varit i 13 fall utomlandsvistelse, i 7 fall oanträffbarhet, i 3 fall sjukdom och i 26 fall vägran.

Bearbetningen

När formulären med de gjorda intervjuerna inkommit skedde en första granskning av materialet. I samband härmed kompletterades ofullständigheter och rättades felaktigheter. Under våren 1961, sedan folkräkningens olika koder fastställts, genomfördes kodifieringen av det omfattande materialet. Därefter överlämnades materialet till stansning och maskinbearbetning. Den maskinella bearbetningen har skett med centralbyråns nya elektroniska databehandlingsmaskiner. I programmet för intervjuundersökningen har även inlagts omfattande variansberäkningar.

Redovisningen av tilläggsdata

Resultaten från denna del av intervjuundersökningen belyser i främsta rummet omfattningen och arten av det förvärvsarbete som utfördes under veckan den 2—8 oktober 1960. Alla personer med något förvärvsarbete har sålunda redovisats på yrkes- och näringsgrensgrupper. Härvid har de personer särredovisats som haft förvärvsarbete minst halv normal arbetstid, vilket är den i totalräkningen använda definitionen på förvärvsarbetande. Vidare redovisas arbetstidens längd samt förekomsten av deltidsarbete och biyrke. För de förvärvsarbetande kvinnorna belyses även arbetstiden i hemmet.

Yrkesverksamheten under tolvmånadersperioden 1 oktober 1959—30 september 1960 belyses i flera tabeller.

Intervjuundersökningen ger vidare uppgifter om allmän skolutbildning samt yrkesutbildning utöver den utbildning som redovisas i totalräkningen. Slutligen ges en mer ingående belysning av förekomsten av bilinnehav än vad totalräkningen ger.

Kontrolldelen av intervjuundersökningen

Ur kontrollsynpunkt kan intervjuundersökningen sägas ha två huvudsyften. Det ena är att skatta (netto) felet i olika uppgifter som redovisas i totalräkningen. Grunden för dessa skattningar är differenserna mellan uppgifterna för varje person enligt intervjuformuläret och enligt folkräkningsblanketten, där intervjuformuläret anses innehålla de »riktiga» uppgifterna. Denna målsättning avser att lämna konsumenterna av folkräkningsdata upplysningar om tillförlitligheten i olika folkräkningsuppgifter.

Intervjuundersökningen kan därjämte även utnyttjas för en analys av olika typer av felkällor.

Arbetet med denna del av intervjuundersökningen kommer som nämnts icke att slutföras förrän totalräkningen i dess helhet föreligger.

G. B-d

Konferens om kvalitetskontroll i Stockholm

Conference on Quality Control

I syfte att belysa problemställningar och metoder i samband med kvalitetskontrollen inom statistikproduktionen anordnade statistiska centralbyrån en konferens i Stockholm den 12—13 juni. Vid konferensen hölls följande föredrag:

Den 12 juni.

Byråchef Knut Medin: Målsättning och metoder för kvalitetskontrollen inom statistikproduktionen (jämför s. 371).

Docent Gunnar Blom: Statistisk kvalitetskontroll inom industrin — en informell översikt.

Byrådirektör Frithiof Billström: Stickprovskontroll av kodnings- och stansningsarbete. Redogörelse för en pågående undersökning.

Byråsjef Svein Nordbotten, Norge: Principerna för maskinell granskning av statistiska primäruppgifter.

Förste aktuarie Olof Sjöström: Kontrolldelen av intervjuundersökningen i samband med 1960 års folkräkning.

Den 13 juni.

Byråchef Knut Medin: Ytterligare exempel på kontrollförfaranden inom statistikproduktionen.

Docent Gunnar Blom: Modern försöksplanering — några grundprinciper och industriella tillämpningar.

Europeiska statistikerkonferensen: Arbetsgruppen för elektroniska databehandlingsmaskiner

Conference of European Statisticians:
Working Group on Electronic Data-Processing Machines

Arbetsgruppen hade sitt andra sammanträde i Rom den 26 april—2 maj 1961.

I sammanträdet deltog delegater från 16 europeiska länder samt USA. Närvarande var även representanter för FAO, UNESCO, WHO, Europarådet, OEEC, De

europeiska gemenskapernas statistiska kontor och Brysselrådet. Sverige representerades av överdirektören Ingvar Ohlsson, som valdes till mötets ordförande, och förste aktuarien Lars Lehman, statistiska centralbyrån. Norsk delegat var byråsjef Svein Nordbotten. Övriga nordiska länder deltog ej.

Syftet med konferensen var att utbyta informationer om erfarenheterna och planerna i fråga om användningen av elektronisk databehandling (EDP) inom den officiella statistikproduktionen samt att överväga möjligheterna av internationellt samarbete på detta område. Mötet hade förberetts genom nationella rapporter.

De frågor som behandlades (utom internationellt samarbete) kan sammanfattas i följande punkter.

1) Organisatoriska och personella problem vid EDP. Här diskuterades bl. a. ansvars- och arbetsfördelningen inom ett statistikverk vid planläggning och genomförande av EDP. Olika system tillämpas. I vissa länder är ansvaret koncentrerat till en central grupp (»closed shop») i anslutning till EDP-avdelningen, i andra ligger ansvaret hos de statistikproducerande avdelningarna (»open shop»), i ytterligare andra tillämpas ett blandat system. Man var överens om att ingen allmän rekommendation kunde göras beträffande val av system. Väsentligt var emellertid att effektiv kommunikation upprätthålles mellan ämnesavdelningarna och EDP-experterna samt att ansvarsfördelningen klart fastställes.

Vidare diskuterades erforderliga kvalifikationer hos den personal (systemplanerare, programmerare, kodare, operatörer) som krävs för EDP samt rekrytering, lämplighetstestning och utbildning av sådan personal.

2) Erfarenheter från olika typer av EDP-utrustning.

3) Problem och erfarenheter vid olika stadier av EDP.

a) Input. Här diskuterades bl. a. »Fosdic» och andra metoder att överföra primäruppgifter till magnetband utan hålkortsstansning.

b) Maskinell kontroll och rättning. Det framgick att flertalet länder liksom Sverige ofta använder EDP för att upptäcka ofullständiga och uppenbart eller sannolikt felaktiga uppgifter i ett inputmaterial. Själva rättningen utföres manuellt. Endast USA kunde rapportera praktiska erfarenheter från automatisk rättning inom EDP-systemet.

Man var överens om att ehuru de metoder för maskinell kontroll och rättning med hjälp av EDP, som hittills tillämpats, var överlägsna de tidigare konventionella metoderna, är de inte helt tillfredsställande ur teoretisk synvinkel och gör inte fullt bruk av de möjligheter de nya maskinerna erbjuder. Det borde vara möjligt att på grundval av moderna statistiska principer utarbeta objektiva metoder, där hänsyn kan tas till såväl kvalitet, tid som kostnader. Det framhölls att utvecklandet av en sådan teoretisk grundval för maskinell kontroll och rättning är en mycket viktig uppgift som kräver systematisk forskning.

c) Sortering, tabulering, analys.

d) Output. Här diskuterades framför allt olika metoder att direkt från maskinlistor framställa mediet för tryckning, så att manuell sättning undvikes. Åtskilliga länder kunde rapportera erfarenheter och försök på detta område.

4) Tillämpning av EDP inom olika statistikområden. Det framgick av diskussionen att de viktigaste faktorerna att ta hänsyn till när det gäller att bedöma om EDP skall tillämpas på ett statistikområde eller ej är dess inverkan på kvalitet, tid och kostnader. Allmänt sett tycks tillämpning av EDP vara särskilt fördelaktig där mängden av data som skall bearbetas är stor och där också ett relativt stort antal tabuleringar eller beräkningar skall göras.

Arbetsgruppen ansåg sig ej, på grund av nationella differenser i förutsättningarna och i sättet att värdera de ovan nämnda faktorerna, kunna ge några speciella rekommendationer beträffande vilka statistikområden som är särskilt lämpade för EDP eller i vilken ordning olika statistikområden bör överföras till EDP.

5) Kö-problemet, dvs. problem som sammanhänger med ett effektivt utnytt-

jande av en EDP-anläggning. I detta sammanhang redogjorde den norske delegaten S. Nordbotten för det s. k. arkivstatistiska systemet, som han tidigare presenterat i en artikel i denna tidskrift (1960, nr 5).

Mötet var överens om att arbetsgruppens verksamhet borde fortsätta. Man ansåg att ett nytt möte för diskussion av allmänna erfarenheter och utvecklingslinjer beträffande EDP inom statistikproduktionen borde hållas om 3 à 4 år. Dessutom skulle det vara värdefullt om sammanträden i mer begränsade och speciella frågor kunde hållas från tid till annan. Arbetsgruppen rekommenderade således ett möte för diskussion av problem i samband med input och/eller maskinell kontroll och rättning att hållas någon gång 1961—62.

Andra former för internationellt samarbete diskuterades också. Bl. a. rekommenderades grupper av länder med likartade problem och förutsättningar att samarbeta även utanför arbetsgruppens ram. Särskilt värdefullt kan sådant samarbete vara mellan länder med i stort sett samma EDP-utrustning. Det kan nämnas att vissa andra europeiska länder har eller snart kommer att få samma maskinsammansättning (IBM 1 401 och 7 070) som Sverige, nämligen Frankrike, Västtyskland och Schweiz.

Arbetsgruppen ansåg det också önskvärt att sekretariatet medverkade till att organisera ett utbyte av informationer mellan länderna. Sekretariatet borde således från de olika länderna infordra följande slag av dokument: a) årlig rapport över erfarenheter och utvecklingstendenser, b) detaljerad beskrivning av EDP-utrustningen, c) beskrivning av sådana maskinprogram och systemlösningar som kan tänkas ha allmänt intresse, d) rapporter om samarbetet med andra länder, e) sådana speciella informationer som kan behövas som förberedelse för arbetsgruppens möten.

L. L.

Personalnotiser

Personal Notes

Sedan befattningen som chef för statistiska centralbyrån förvandlats från överdirektörs- till generaldirektörstjänst, har Kungl. Maj:t till generaldirektör och chef för statistiska centralbyrån från den 1 juli 1961 utnämnt hittillsvarande överdirektören, docent Ingvar Ohlsson.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Ghana GHA-48-E (OPEX)

Industristatistiker. Ett år. Planera och genomföra en företagsräkning och leda arbetet vid analys och användning av resultatet för en årlig och mer ingående statistisk studie av den industriella och kommersiella utvecklingen. Utbilda inhemska tjänstemän att överta ansvaret för verksamheten. Engelska. 11 augusti.

Mali MAL-48-E

Utbildning av statistisk biträdespersonal. 18 månader. Utbilda personal för praktiskt statistikarbete på elementär- och mellannivå, t. ex. indexkonstruktion, enkäter, materialbearbetning, maskinutrustningens funktion m. m. Franska. 18 augusti.

(forts. sid. 451)

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127
Juni	93	10	1 090	364	590	153	2 197	527	182	90

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	1959 Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205,4	324,3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj
260,9	274,2	1 330,1	2 133,3	3 998,5	1 138,6	334,9	184,3	Juni

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tegelbruk (26 företag) *Manufacture of bricks and tiles*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	1 356	1 350	— 6	— 0
2	Antal industriarbetare	1 171	1 152	— 19	— 2
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	4,7	4,9	+ 0,2	+ 5
4	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	+ 24
5	Räntor	0,2	0,2	+ 0,1	+ 32
6	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	— 0,0	— 39
7	Övriga intäkter	0,4	1,2	+ 0,8	+ 175
8	Summa	5,4	6,4	+ 1,0	+ 19
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	0,9	0,9	+ 0,0	+ 1
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,3	2,9	+ 0,7	+ 30
11	Skatter	0,6	0,7	+ 0,2	+ 31
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,1	0,1	+ 0,0	+ 10
13	Avsättningar till investeringsfonder	0,2	0,4	+ 0,2	+ 82
14	Övriga kostnader	0,6	0,5	— 0,0	— 8
15	Redovisad vinst	0,8	0,8	+ 0,0	+ 2
16	Summa	5,4	6,4	+ 1,0	+ 19
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	34,8	35,5	+ 0,7	+ 2
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	30,1	30,3	+ 0,3	+ 1
19	Varuskatter	0,1	0,3	+ 0,2	+ 207
20	Summa avgående poster	30,1	30,6	+ 0,5	+ 2
21	Bruttovinst	4,7	4,9	+ 0,2	+ 5
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,1	2,2	+ 0,1	+ 3
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	1,9	2,0	+ 0,1	+ 4
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,0	— 0,1	— 74
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,8	1,8	— 0,0	— 1
26	Lagervärdeförändring	— 0,6	+ 1,0	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 0,3	+ 0,7	.	.
28	Lön till anställda	15,2	16,0	+ 0,8	+ 5
29	Därav till industriarbetare	11,8	12,3	+ 0,5	+ 4
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,3	0,5	+ 0,2	+ 65
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,3	+ 0,3	.
32	Beslutad utdelning	0,3	0,2	— 0,1	— 32
33	För föregående år beslutad utdelning	0,3	0,3	+ 0,0	+ 1

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Glasindustri (32 företag) *Manufacture of glass and glass product*				Annan jord- och stenindustri samt komb. företag (19 företag) *Not specified non-metallic industry including enterprices combining different non-metallic branches*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
4 738	4 894	+ 156	+ 3	7 047	7 227	+ 180	+ 3	1
4 156	4 285	+ 129	+ 3	5 544	5 601	+ 57	+ 1	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
8,9	10,4	+ 1,5	+ 17	86,6	80,8	— 5,7	— 7	3
0,1	0,1	— 0,0	— 24	1,0	1,3	+ 0,3	+ 27	4
0,2	0,2	+ 0,0	+ 7	5,1	5,5	+ 0,4	+ 7	5
0,1	0,1	+ 0,0	+ 19	0,2	0,6	+ 0,4	+ 231	6
0,3	0,4	+ 0,1	+ 46	4,1	5,8	+ 1,7	+ 41	7
9,6	11,3	+ 1,7	+ 17	97,0	94,0	— 3,0	— 3	8
1,4	1,4	— 0,0	— 2	5,8	6,1	+ 0,3	+ 5	9
4,5	5,0	+ 0,5	+ 11	25,3	25,0	— 0,3	— 1	10
1,0	1,7	+ 0,7	+ 63	22,5	16,2	— 6,3	— 28	11
0,7	0,5	— 0,2	— 25	6,2	0,5	— 5,7	— 92	12
0,7	0,4	— 0,3	— 42	16,9	22,7	+ 5,7	+ 34	13
0,3	0,5	+ 0,3	+106	3,0	2,0	— 1,1	— 35	14
1,0	1,7	+ 0,7	+ 72	17,3	21,7	+ 4,4	+ 25	15
9,6	11,3	+ 1,7	+ 17	97,0	94,0	— 3,0	— 3	16
122,7	136,8	+ 14,1	+ 11	343,8	363,0	+ 19,2	+ 6	17
113,5	126,0	+ 12,5	+ 11	253,9	278,3	+ 24,4	+ 10	18
0,3	0,4	+ 0,1	+ 24	3,3	3,9	+ 0,5	+ 16	19
113,8	126,4	+ 12,6	+ 11	257,2	282,1	+ 24,9	+ 10	20
8,9	10,4	+ 1,5	+ 17	86,6	80,8	— 5,7	— 7	21
6,9	6,8	— 0,2	— 2	29,5	39,4	+ 9,8	+ 33	22
6,9	6,7	— 0,1	— 2	28,6	34,6	+ 6,1	+ 21	23
0,9	0,9	— 0,0	— 1	0,3	0,4	+ 0,1	+ 17	24
4,0	4,1	+ 0,1	+ 2	37,2	46,1	+ 8,9	+ 24	25
— 0,4	+ 1,5	.	.	— 1,2	+ 17,0	.	.	26
+ 2,5	+ 2,7	.	.	+ 3,4	+ 14,9	.	.	27
49,3	55,4	+ 6,0	+ 12	89,1	99,6	+ 10,5	+ 12	28
39,0	43,7	+ 4,6	+ 12	62,6	68,3	+ 5,7	+ 9	29
1,4	2,0	+ 0,6	+ 43	4,3	5,4	+ 1,1	+ 26	30
—	1,0	+ 1,0	.	—	1,7	+ 1,7	.	31
0,7	0,8	+ 0,1	+ 18	10,4	10,4	+ 0,1	+ 1	32
0,7	0,7	+ 0,0	+ 0	9,3	10,4	+ 1,1	+ 12	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Jord- och stenindustri; samtliga branscher (109 företag)[1] *Total non-metallic mining, quarrying and manufacturing of non-met. mineral prod.*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	22 713	23 514	+ 801	+ 4
2 Antal industriarbetare	18 699	19 201	+ 502	+ 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	150,4	148,2	— 2,2	— 1
4 Utdelning å aktier och andelar	3,2	3,8	+ 0,6	+ 18
5 Räntor	7,1	7,6	+ 0,5	+ 7
6 Överskott å annan rörelse	0,4	0,9	+ 0,4	+ 96
7 Övriga intäkter	5,7	7,7	+ 2,0	+ 36
8 Summa	166,9	168,2	+ 1,3	+ 1
Kostnader och vinst				
9 Räntor	13,1	13,9	+ 0,8	+ 6
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	51,7	51,9	+ 0,2	+ 0
11 Skatter	32,7	28,6	— 4,1	— 13
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	12,3	2,0	— 10,3	— 84
13 Avsättningar till investeringsfonder	21,9	28,8	+ 7,0	+ 32
14 Övriga kostnader	8,1	7,4	— 0,7	— 9
15 Redovisad vinst	27,1	35,4	+ 8,4	+ 31
16 Summa	166,9	168,2	+ 1,3	+ 1
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	866,8	923,8	+ 56,9	+ 7
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	711,8	767,8	+ 56,0	+ 8
19 Varuskatter	4,6	7,8	+ 3,2	+ 71
20 Summa avgående poster	716,4	775,6	+ 59,2	+ 8
21 Bruttovinst	150,4	148,2	— 2,2	— 1
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	56,7	96,0	+ 39,3	+ 69
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	52,7	88,9	+ 36,2	+ 69
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,7	1,6	— 0,2	— 9
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	58,3	73,2	+ 14,8	+ 25
26 Lagervärdeförändring	— 4,8	+ 28,6	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 4,8	+ 27,5	.	.
28 Lön till anställda	268,8	300,8	+ 32,0	+ 12
29 Därav till industriarbetare	199,5	219,4	+ 19,9	+ 10
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	8,2	12,7	+ 4,5	+ 55
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	5,2	+ 5,2	.
32 Beslutad utdelning	16,8	17,1	+ 0,3	+ 2
33 För föregående år beslutad utdelning	15,4	16,8	+ 1,4	+ 9

[1] De i gruppen ingående branscherna, stenindustri, cement- och betongindustri samt porslins-

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Järn-, stål- och andra metallverk (13 företag) *Iron, steel and other metal mills*				Järn- och stålmanufaktur (66 företag) *Manufacture of hardware*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
26 779	29 318	+ 2 539	+ 9	14 635	15 515	+ 880	+ 6	1
20 683	22 901	+ 2 218	+ 11	11 541	12 306	+ 765	+ 7	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
210,4	228,2	+ 17,9	+ 8	52,0	67,4	+ 15,4	+ 30	3
6,3	6,7	+ 0,4	+ 7	2,9	2,6	− 0,3	− 9	4
4,7	5,5	+ 0,7	+ 16	1,8	2,0	+ 0,2	+ 9	5
1,0	1,8	+ 0,8	+ 87	0,4	0,7	+ 0,3	+ 60	6
3,0	2,3	− 0,8	− 25	2,0	5,4	+ 3,4	+ 166	7
225,4	244,5	+ 19,1	+ 8	59,2	78,2	+ 18,9	+ 32	8
20,4	26,2	+ 5,8	+ 28	7,0	7,9	+ 0,9	+ 12	9
84,6	96,8	+ 12,2	+ 14	19,7	25,0	+ 5,3	+ 27	10
21,0	27,7	+ 6,6	+ 32	9,7	12,5	+ 2,9	+ 29	11
58,4	2,4	− 56,0	− 96	5,3	1,8	− 3,5	− 66	12
15,2	37,7	+ 22,5	+ 149	5,1	11,5	+ 6,4	+ 127	13
2,3	4,6	+ 2,3	+ 99	2,5	3,3	+ 0,8	+ 33	14
23,5	49,1	+ 25,6	+ 109	9,9	16,1	+ 6,2	+ 62	15
225,4	244,5	+ 19,1	+ 8	59,2	78,2	+ 18,9	+ 32	16
1 323,7	1 641,2	+ 317,5	+ 24	598,1	701,3	+ 103,3	+ 17	17
1 104,5	1 401,7	+ 297,2	+ 27	545,3	631,2	+ 86,0	+ 16	18
8,8	11,3	+ 2,4	+ 28	0,8	2,7	+ 2,0	+ 254	19
1 113,3	1 412,9	+ 299,6	+ 27	546,0	633,9	+ 87,9	+ 16	20
210,4	228,2	+ 17,9	+ 8	52,0	67,4	+ 15,4	+ 30	21
115,6	146,9	+ 31,3	+ 27	33,4	43,7	+ 10,4	+ 31	22
115,3	144,6	+ 29,3	+ 25	32,3	41,4	+ 9,2	+ 28	23
4,7	3,5	− 1,2	− 25	0,8	1,0	+ 0,2	+ 28	24
86,9	115,8	+ 28,9	+ 33	20,2	21,8	+ 1,6	+ 8	25
+ 18,6	+ 77,1	.	.	+ 0,2	+ 31,8	.	.	26
+ 38,1	+ 124,1	.	.	+ 2,5	+ 26,7	.	.	27
362,3	426,2	+ 63,9	+ 18	183,8	205,9	+ 22,1	+ 12	28
259,0	301,6	+ 42,7	+ 16	130,3	143,6	+ 13,3	+ 10	29
12,6	18,2	+ 5,6	+ 44	5,2	7,5	+ 2,3	+ 44	30
—	7,4	+ 7,4	.	—	3,2	+ 3,2	.	31
18,1	18,8	+ 0,8	+ 4	8,1	8,6	+ 0,6	+ 7	32
16,2	18,1	+ 1,9	+ 12	8,2	8,1	− 0,1	− 2	33

kakel- och lergodsindustri har redovisats i Stat. Tidskr. nr 6.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Maj 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *May 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	6	2	8	35	12	47	194	134	328	235	148	383
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	12	1	13	33	13	46	221	158	379	266	172	438
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	4	2	6	1	24	25	16	79	95	21	105	126
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	1	2	3	6	15	21	7	17	24
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	6	2	8	10	26	36	41	150	191	57	178	235
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	—	2	2	2	4	17	27	44	21	29	50
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	10	4	14	6	22	28	21	117	138	37	143	180
Fotgängare *Pedestrians* ..	6	7	13	15	37	52	14	179	193	35	223	258
Övriga *Others*	5	2	7	1	2	3	7	3	10	13	7	20
Summa *Total*	51	20	71	104	140	244	537	862	1 399	692	1 022	1 714

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	7	13	55	75
7—10 »	1	8	45	54
11—14 »	5	7	34	46
15—17 »	12	29	158	199
18—29 »	10	61	409	480
30—44 »	12	24	212	248
45—59 »	4	38	172	214
60—69 »	12	24	92	128
> 69 »	8	15	45	68
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	25	177	202
Samtliga *Total*	71	244	1 399	1 714
Därav *Of which*				
män..... *males*	59	169	911	1 139
kvinnor .... *females*	12	60	415	487
okänt kön.. *sex not stated*	—	15	73	88

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 449	3 876	5 325
Lastbil ..... *Lorry*	223	483	706
Buss ..... *Bus*	20	94	114
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	37	196	233
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	64	294	358
Annan lätt mc..... *Other light mc*	28	57	85
Spårvagn ..... *Tram*	—	66	66
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	7	9	16
Cykel ..... *Cycle*	43	187	230
Annat fordon ..... *Other vehicle*	47	404	451
Fotgängare ..... *Pedestrian*	37	235	272
Andra trafikelement *Other traffic elements*	98	12	110
Summa *Total*	2 053	5 913	7 966

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Maj 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *May 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 507	10	372	290	246	1 971
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	1 995	9	356	284	230	1 481
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	295	3	74	56	126	113
» korsande » *crossing*	959	6	188	58	44	857
» samma » *same*	417	—	51	91	27	299
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	1	—	—	2
» annan » *other*	322	—	42	79	33	210
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	512	1	16	6	16	490
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 464	45	724	351	441	672
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	402	16	284	52	44	306
med fotgängare *with pedestrian*	214	12	197	27	12	175
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	848	17	243	272	385	191
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	267	13	143	24	46	197
Olycka av annan art *Other kind of accident*	36	1	13	6	8	22
Summa *Total*	4 274	69	1 252	671	741	2 862
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	528	11	162	73	173	282
Mellersta » *Middle* »	2 938	37	866	417	402	2 119
Södra » *South* »	808	21	224	181	166	461

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 414	61	162	876	961	2 453
Halvdager *Twilight*	158	2	5	33	75	83
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	417	4	19	88	46	371
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	203	2	16	51	187	16
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	82	—	—	2	7	75

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Maj 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	5	10	49	77	141	5	15	88	108
Uppsala »	2	2	9	27	40	2	2	21	25
Södermanlands »	5	1	15	33	54	5	1	22	28
Östergötlands »	2	5	12	43	62	2	9	24	35
Jönköpings »	1	1	12	24	38	1	1	16	18
Kronobergs »	—	3	7	22	32	—	7	11	18
Kalmar »	2	1	11	27	41	2	2	13	17
Gotlands »	—	—	4	5	9	—	—	5	5
Blekinge »	2	4	8	30	44	2	5	11	18
Kristianstads »	5	5	13	49	72	5	8	21	34
Malmöhus »	2	4	35	56	97	2	4	44	50
Hallands »	3	2	12	28	45	3	3	20	26
Göteb. o. Bohus »	4	8	21	43	76	4	9	32	45
Älvsborgs »	—	2	35	56	93	—	2	48	50
Skaraborgs »	1	3	17	66	87	2	6	26	34
Värmlands »	1	4	13	32	50	1	4	21	26
Örebro »	4	1	8	17	30	4	2	13	19
Västmanlands »	2	—	7	28	37	3	—	8	11
Kopparbergs »	1	4	15	20	40	1	4	28	33
Gävleborgs »	2	6	4	27	39	2	8	8	18
Västernorrlands »	—	2	11	18	31	—	2	12	14
Jämtlands »	1	4	6	17	28	1	4	9	14
Västerbottens »	2	2	8	34	46	2	3	19	24
Norrbottens »	2	3	9	30	44	2	3	17	22
Summa *Total*	49	77	341	809	1 276	51	104	537	692

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *May 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	1	25	158	613	797	1	27	184	212
Stockholms län	2	7	42	99	150	2	10	53	65
Uppsala »	—	1	17	50	68	—	1	21	22
Södermanlands »	1	4	20	56	81	1	5	24	30
Östergötlands »	—	12	30	100	142	—	12	31	43
därav Norrköpings stad	—	6	19	44	69	—	6	20	26
Jönköpings län	—	5	21	65	91	—	5	23	28
Kronobergs »	—	3	4	17	24	—	3	4	7
Kalmar »	1	3	12	30	46	1	3	15	19
Gotlands »	—	—	5	8	13	—	—	5	5
Blekinge »	—	—	12	26	38	—	—	15	15
Kristianstads »	2	1	9	56	68	2	1	13	16
Malmöhus »	2	6	64	226	298	2	7	75	84
därav Malmö stad	2	4	41	136	183	2	5	49	56
Hallands län	2	3	10	22	37	2	5	16	23
Göteb. o. Bohus »	2	29	138	319	488	2	32	173	207
därav Göteborgs stad ..	1	28	122	283	434	1	31	156	188
Älvsborgs län	—	4	24	44	72	—	4	27	31
Skaraborgs »	1	1	5	37	44	1	1	10	12
Värmlands »	2	3	13	48	66	2	4	14	20
Örebro »	—	1	29	59	89	—	1	36	37
Västmanlands »	1	2	23	60	86	1	2	26	29
Kopparbergs »	—	1	9	29	39	—	1	16	17
Gävleborgs »	—	9	17	55	81	—	10	27	37
Västernorrlands »	1	—	23	40	64	1	—	25	26
Jämtlands »	2	—	8	9	19	2	—	8	10
Västerbottens »	—	2	4	20	26	—	3	4	7
Norrbottens »	—	3	12	56	71	—	3	17	20
Summa *Total*	20	125	709	2 144	2 998	20	140	862	1 022
Hela riket *Sweden*	69	202	1 050	2 953	4 274	71	244	1 399	1 714

Beställningstrafik med lastbil — Maj 1961

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1956: Medeltal per månad	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
2	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
3	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
4	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
5	1960: » » »	23 128	5,67	45 859	2 552	17,97
6	1960: Maj	22 554	5,62	46 744	2 623	17,82
7	» Augusti	22 968	5,70	48 312	2 628	18,38
8	» November	23 590	5,77	51 108	2 795	18,29
9	1961: Februari	23 652	5,87	43 891	2 393	18,34
10	» Maj	[2] 23 947	5,97	50 621	2 672	18,94
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 662	4,61	7 617	408	18,67
B	Stockholms län	1 417	6,00	4 230	211	20,04
C	Uppsala län	605	6,51	843	48	17,56
D	Södermanlands län	806	6,18	1 245	69	18,04
E	Östergötlands län	1 060	6,36	1 811	102	17,75
F	Jönköpings län	878	6,02	1 290	74	17,43
G	Kronobergs län	511	6,12	455	28	16,25
H	Kalmar län	663	6,95	1 093	61	17,92
I	Gotlands län	161	4,85	192	11	17,45
K	Blekinge län	396	6,19	593	41	14,46
L	Kristianstads län	825	6,32	1 104	56	19,71
M	Malmöhus län	1 677	5,63	3 008	180	16,71
N	Hallands län	535	5,80	839	48	17,48
O	Göteborgs och Bohus län	1 963	4,99	5 261	290	18,14
P	Älvsborgs län	1 094	5,74	1 633	96	17,01
R	Skaraborgs län	784	6,49	1 472	71	20,73
S	Värmlands län	939	6,47	1 417	74	19,15
T	Örebro län	854	6,35	1 657	90	18,41
U	Västmanlands län	674	6,47	1 370	74	18,51
W	Kopparbergs län	903	6,54	1 273	67	19,00
X	Gävleborgs län	1 211	7,17	2 736	141	19,40
Y	Västernorrlands län	1 247	5,94	3 845	167	23,02
Z	Jämtlands län	374	5,95	614	36	17,06
AC	Västerbottens län	903	6,85	2 491	117	21,29
BD	Norrbottens län	805	6,46	2 532	112	22,61

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 101 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *May 1961*

Statistics prepared by the State Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd km *Mean haul-distance*	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
2	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
3	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
4	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
5	4 136	23 846	12 006	33	56	1 646	42 577	119
6	4 201	23 569	11 771	33	54	1 610	41 884	119
7	4 134	23 405	11 808	34	56	1 627	42 105	120
8	4 576	24 216	12 075	33	54	1 629	43 930	121
9	3 774	22 016	11 062	33	61	1 542	40 847	123
10	4 199	23 507	11 616	33	59	1 620	44 039	125
A	10	271	1	—	467	10	478	176
B	90	416	335	45	39	66	876	117
C	157	848	477	36	55	61	1 583	119
D	209	1 199	625	34	55	83	2 289	125
E	235	1 372	680	33	61	95	2 530	123
F	184	1 780	487	21	80	94	2 513	111
G	160	1 023	442	30	62	72	1 771	121
H	173	1 059	451	30	55	74	2 008	133
I	51	88	65	42	45	9	182	119
K	59	648	164	20	123	34	1 118	138
L	200	1 648	651	28	93	97	2 794	122
M	294	1 709	726	30	64	105	2 934	120
N	100	733	327	31	65	51	1 249	118
O	83	727	267	27	117	41	1 418	143
P	290	1 507	752	33	44	109	2 672	118
R	140	1 244	472	28	101	77	2 116	123
S	282	1 226	783	39	47	94	2 589	129
T	154	1 014	511	34	80	66	2 020	132
U	171	811	449	36	60	60	1 623	129
W	382	1 320	982	43	32	104	2 814	122
X	256	1 087	732	40	55	85	2 481	136
Y	118	615	340	36	55	42	1 191	125
Z	98	283	224	44	28	28	776	153
AC	150	553	413	43	50	39	1 244	129
BD	153	326	260	44	34	24	770	131

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) — Maj 1961

For-hire lorry transport (cont.) — *May 1961*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
2	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
3	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
4	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
5	233 619	18	391 334	11	60	182	3 824
6	228 133	18	385 174	11	59	188	3 930
7	230 071	18	390 450	11	59	185	3 937
8	245 081	18	402 438	11	61	188	4 029
9	228 443	18	383 942	11	59	166	3 583
10	249 186	18	414 543	11	60	179	3 953
A	4 674	10	5 505	9	85	157	3 041
B	3 498	25	6 886	13	51	195	3 603
C	8 588	18	11 761	13	73	180	4 010
D	11 534	20	19 446	12	59	189	4 385
E	14 298	18	23 410	11	61	186	4 095
F	14 733	17	21 570	12	68	191	4 331
G	9 844	18	15 181	12	65	196	4 356
H	9 577	21	20 628	10	46	204	4 677
I	527	35	811	22	65	124	2 322
K	7 265	15	11 818	9	61	189	4 321
L	18 560	15	29 406	10	63	185	4 725
M	18 781	16	27 074	11	69	170	3 543
N	6 477	19	11 603	11	56	185	3 903
O	9 711	15	12 197	12	80	169	3 402
P	12 711	21	20 838	13	61	187	3 935
R	14 205	15	21 887	10	65	189	4 577
S	13 216	20	21 175	12	62	179	4 266
T	12 383	16	20 072	10	62	183	4 306
U	10 234	16	24 337	7	42	180	4 012
W	12 400	23	23 696	12	52	189	4 526
X	14 082	18	24 578	10	57	187	4 308
Y	6 494	18	10 859	11	60	168	4 038
Z	2 781	28	5 573	14	50	171	3 717
AC	7 459	17	14 899	8	50	173	4 136
BD	5 154	15	9 333	8	55	169	4 102

[1] Se not 1 på föregående sida.

Allmänbildande och yrkesutbildande högre skolor 1960

Secondary Schools

I en stencilerad redogörelse har statistiska centralbyråns avdelning för undervisningsstatistik sammanställt detaljerade uppgifter om antalet närvarande ordinarie elever och specialelever den 15 september 1960 vid allmänna läroverk (inkl. försöksgymnasier och kommunala gymnasier), högre kommunala skolor, privatläroverk, högre tekniska läroverk, handelsgymnasier och folkskoleseminarier. Dessa uppgifter omfattar därutöver även korrespondensgymnasier. Preparandkurserna för realexamen och studentexamen vid Hermods korrespondensinstitut ingår ej däri liksom ej heller de i folkskolan inbyggda realskollinjerna och korrespondensrealskollinjerna.

I föreliggande meddelande komprimeras uppgifterna enligt ovan nämnda redogörelse. Vissa jämförelser görs också med motsvarande uppgifter för höstterminen 1959. För information om elevantalet vid högre folkskolor, vilka icke medtagits här, hänvisas till den stencilerade redogörelsen.

Avsikten är att statistiken i fortsättningen skall ges en samlad publicering i en tryckt årlig statistisk berättelse.

Elevantalet

Hela antalet elever vid det allmänbildande högre skolväsendet den 15 september 1960 var 222 172. Fördelningen på linjer sådan den erhållits ur tab. 2, 4 och 6 framgår av nedanstående sammanställning. Elevantalet i den 3-åriga gymnasielinjen omfattar även de fåtaliga eleverna på 2-årig linje.

		Antal elever
Realskolestadiet	2-årig linje	155
	3-årig linje	32 941
	4-årig linje	88 704
	5-årig linje	20 514
	S:a	142 314
Flickskolestadiet	5-årig linje	7 438
	6-årig linje	3 768
	7-årig linje	13 286
	S:a	24 492
Gymnasiestadiet	3-årig linje	22 568
	4-årig linje	32 798
	S:a	55 366
	Totalt	222 172

Det totala elevantalet innebär en ökning från föregående år med 3 %. Gymnasiestadiet har ökat med 16 %, medan realskole- och flickskolestadierna visar i det närmaste oförändrade elevantal.

Elevnumerären vid vissa yrkesutbildande gymnasiala skolformers olika linjer har på grundval av uppgifterna i tab. 8 tabellerats här nedan. Handelsgymnasiernas påbyggnadslinjer ingår ej i tablån.

		Antal elever
H. tekn. läroverk	Gymnasium	6 063
	Fackskola	
	2-årig linje	532
	3-årig linje	640
	4-årig linje	160
	S:a	7 395
Handelsgymnasier	1-årig linje	503
	2-årig linje	2 961
	4-årig linje	325
	S:a	3 789
Folkskoleseminarier	Folkskollärarlinje	
	3-årig linje	571
	4-årig linje	1 040
	Vidareutb.-linje	16
	Småskollärarlinje	
	2-årig linje	2 115
	3-årig linje	71
	S:a	3 813
	Totalt	14 997

Av tablån framgår, att antalet elever vid de högre tekniska läroverken och handelsgymnasierna uppgick till 7 395 respektive 3 789, vilket innebär en ökning från föregående år med 17 resp. 10 %.

Elevantalet vid folkskoleseminarierna, 3 813, är i det närmaste lika med siffrorna för höstterminen 1959.

Uppgifterna om de allmänbildande gymnasierna kompletteras i följande tablå med uppgifter över antalet elever på det grenade gymnasiet.

Ring	Allmän linje		Latinlinje			Reallinje				Summa
	Social	Språklig	Halvklassisk	Helklassisk	Nyspråklig	Biologisk	Matematisk	Nyspråklig	Social	
Samtliga										
II[3]	1 161	538	1 200	209	287	1 753	1 748	65	375	7 336
III[3]	972	528	1 002	149	138	1 318	1 225	38	306	5 676
III[4]	957	455	2 009	406	210	1 776	1 711	22	120	7 666
IV[4]	711	359	1 680	299	178	1 252	1 203	19	116	5 817
S:a	3 801	1 880	5 891	1 063	813	6 099	5 887	144	917	26 495
Därav kvinnor										
II[3]	582	409	906	121	227	717	264	26	187	3 439
III[3]	486	386	715	94	110	463	168	22	128	2 572
III[4]	474	318	1 486	216	151	735	253	9	64	3 706
IV[4]	333	243	1 279	168	141	503	154	8	56	2 885
S:a	1 875	1 356	4 386	599	629	2 418	839	65	435	12 602

De i tablån lämnade uppgifterna beträffande ring II[3] understiger talen i tab. 6. Detta beror på tvenne omständigheter. Dels ingår i nämnda tabell i denna ring vissa elever i ring I[2] utan grenval. Dels omfattar tabellen också ett antal elever i ring II[3], vilka gör sitt grenval först under vårterminen. För detaljinformation hänvisas till den stencilerade redogörelsen.

Sammanföres latinlinjens och reallinjens A-kombinationer, dvs. de nyspråkliga grenarna och den sociala grenen, med motsvarande grenar på den allmänna linjen erhålles vidstående relativa andelar elever i det differentierade gymnasiet.

I tab. 1 har elevantalet den 15 september 1960 vid här avsedda skolformer fördelats länsvis. I fråga om elevantalet i realskolan och flickskolan sådant det sammanställts i tabellen, bör man hålla i minnet, att uppgifterna omfattar eleverna inom den äldre organisationen (frånsett de i folkskolan inbyggda realskol- och korrespondensrealskollinjerna) och att relationerna länen emellan troligen blir annorlunda, om man inbegriper också elevantalet på enhetsskolans högstadium.

Gren	Procent		
	II[3]+III[4]	III[3]+IV[4]	Samtliga
Social	17,4	18,3	17,8
Språklig	10,5	11,0	10,7
Halvklassisk ...	21,4	23,3	22,3
Helklassisk	4,1	3,9	4,0
Biologisk	23,5	22,4	23,0
Matematisk	23,1	21,1	22,2
S:a	100	100	100

Klass	Realskollinje				Flickskollinje				Samtliga
	3-årig	4-årig	5-årig	S:a	5-årig	6-årig	7-årig	S:a	
1	45,9	19,0	7,8	23,4	51,8	9,0	3,7	18,0	22,5
2	37,3	24,6	7,8	25,1	33,3	15,2	3,6	14,2	23,4
3	16,8	29,0	15,1	24,3	10,1	23,0	6,5	10,9	22,3
4	—	27,4	31,5	21,9	3,9	18,7	15,0	12,7	20,5
5	—	—	37,8	5,3	0,9	19,2	28,3	18,9	7,4
6	—	—	—	—	—	14,9	22,1	14,5	2,2
7	—	—	—	—	—	—	20,8	10,8	1,7
S:a	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Avdelningarna

Ur tab. 3 och 5 erhålles tablån på s. 440 över det procentuella antalet avdelningar klassvis på realskolestadiets och flickskolestadiets linjer. Realskolans 1^2 och 2^2 har därvid hänförts till klass 1 respektive 2 på den 3-åriga linjen.

Klasstorleken

I fråga om det allmänbildande högre skolväsendet framgår spridningen i klasstorleken av tab. 3, 5 och 7.

Sålunda kan beträffande realskolestadiet och flickskolestadiet konstateras, att av det totala antalet klassavdelningar på dessa stadier, 5 423, hade 759 eller 14 % mer än 35 elever per klass. Fördelningen på klasser av sistnämnda avdelningar framgår av tablån på s. 442, där procenttalet utsäger hur stor andel av totala antalet avdelningar i exempelvis klass 1, dvs. i detta fall 1^3, 1^4 och 1^5, som har mer än 35 elever per klass.

Enligt läroverksstadgan skall delningstalet i realskolans högsta klass utgöra 30. En undantagsbestämmelse har emellertid i en följd av år varit gällande, innebärande att ett elevantal av 36 erfordras för en delning av realskolans

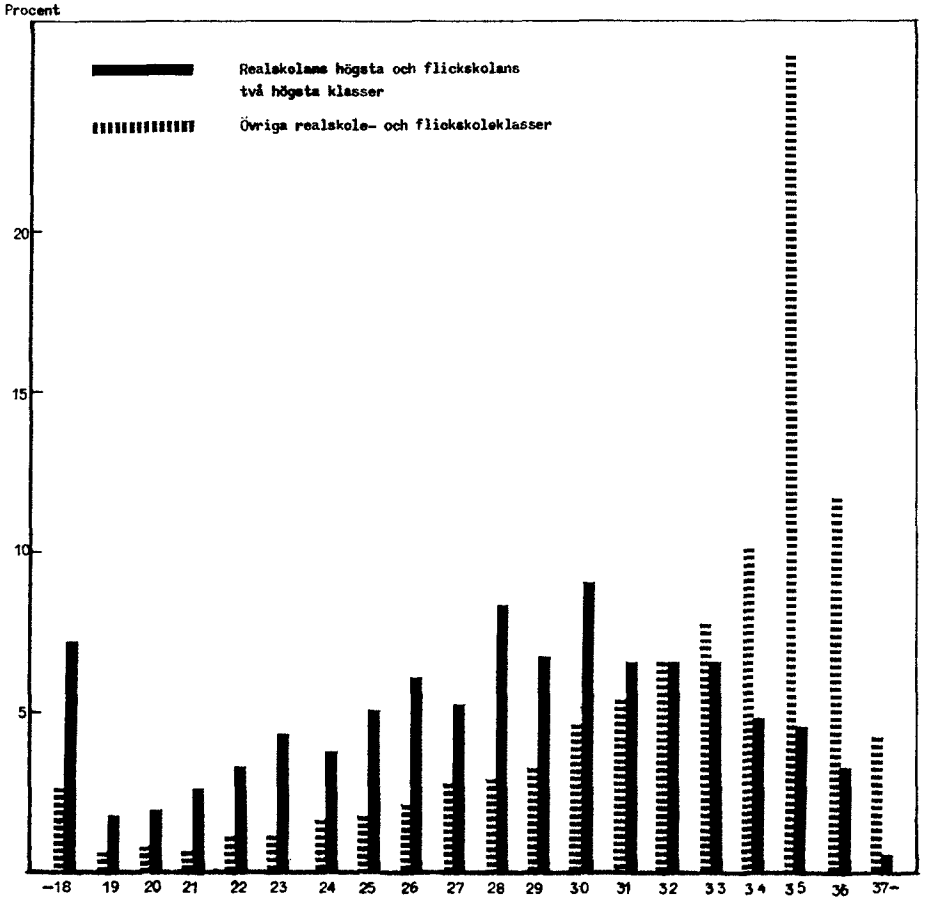

Fig. 1. Realskolor och flickskolor: Avdelningarna den 15 sept. 1960 procentuellt fördelade efter klasstorlek. *Middle schools and girl's schools: percentage distribution of classes by number of pupils.*

Klass	Realskole-stadiet	Flickskole-stadiet	S:a
1	20,9	18,7	20,6
2	21,1	11,0	20,2
3	10,0	17,1	10,6
4	7,7	11,8	8,1
5	9,5	4,4	7,5
6	—	0,8	0,8
7	—	0,0	0,0
	S:a 14,8	9,2	14,0

högsta klass. För att i någon mån belysa spridningen i klassernas storlek enligt stadgornas bestämmelser har fig. 1 uppgjorts. Härvid har å ena sidan avdelningarna inom realskolestadiets högsta klass och flickskolans två högsta klasser sammanförts och fördelats procentuellt efter antalet elever per klass. Motsvarande har gjorts i fråga om avdelningar i realskolans och flickskolans övriga klasser.

Av gymnasiestadiets 2 147 avdelningar bestod 259 av avdelningar med mer än 30 elever, motsvarande 12 %. Avdelningarna inom gymnasiets olika linjer har i fig. 2 fördelats procentuellt efter klasstorlek inom vardera linjen för att ge en illustration till spridningen i klasstorleken linjerna emellan. Det bör påpekas att latinlinjen och reallinjen innefattar även A-kombinationerna.

Kvarsittningen

Uppgifter om antalet kvarsittare ingår för första gången i den löpande undervisningsstatistiken redovisningsåret 1960/61. Detaljerade uppgifter återfinnes i tab. 2, 4, 6 och 8.

Vid exempelvis realskollinjerna uppgick enligt tab. 2 kvarsittarnas andel till 4 % av samtliga elever. På grundval av talen i denna tabell erhålles nedanstående tablå, utvisande kvarsittarnas andel med fördelning på realskolans olika klasser.

Klass	Proc. kvars.	Klass	Proc. kvars.	Klass	Proc. kvars.
1^3	2,5	1^4	2,0	1^5	1,5
2^3	3,7	2^4	4,6	2^5	2,4
3^3	2,1	3^4	6,4	3^5	4,9
		4^4	3,9	4^5	6,2
				5^5	6,8

Av tablån framgår att betydande variationer finnes i andelen kvarsittare.

Gdo

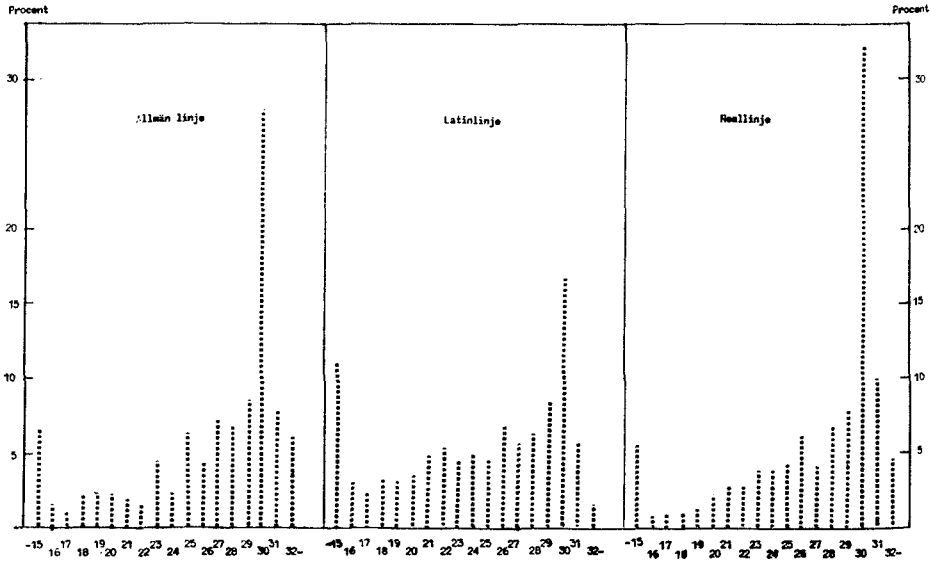

Fig. 2. Gymnasiet: Avdelningarna den 15 sept. 1960 procentuellt fördelade efter klasstorlek inom olika linjer. *Secondary schools, higher section: percentage distribution of classes by number of pupils.*

Tab. 1. Elever i vissa icke-obligatoriska skolformer länsvis den 15 sept. 1960

Secondary schools and teacher training colleges: Pupils by kind of course, and by county

Län *County*	Realskollinjer *Middle school courses*	Flickskollinjer *Girls' school courses*	Allmänbildande gymnasier *General education: higher stage*	H. tekniska läroverk *Technical secondary schools*	Handelsgymnasier *Commercial secondary schools*	Folkskoleseminarier *Teacher training colleges*	Samtliga *Total*	Realskollinjer	Flickskollinjer	Allmänbildande gymnasier	H. tekniska läroverk	Handelsgymnasier	Folkskoleseminarier	Samtliga
	Antal elever *Number of pupils*							Relativ fördelning *% Percentage*						
Stockholms stad	12 532	6 062	12 300	1 036	729	188	32 847	38,15	18,46	37,45	3,15	2,22	0,57	100
Stockholms län.....	8 515	728	3 827	—	52	—	13 122	64,89	5,55	29,16	—	0,40	—	100
Uppsala län	2 246	523	1 504	182	73	185	4 713	47,65	11,10	31,91	3,86	1,55	3,93	100
Södermanlands län ..	4 722	1 096	1 526	363	57	144	7 908	59,71	13,86	19,30	4,59	0,72	1,82	100
Östergötlands län....	6 046	1 499	2 294	633	234	238	10 944	55,25	13,70	20,96	5,78	2,14	2,17	100
Jönköpings län.....	6 959	701	1 753	183	51	146	9 793	71,06	7,16	17,90	1,87	0,52	1,49	100
Kronobergs län.....	3 163	296	803	—	52	266	4 580	69,06	6,46	17,53	—	1,14	5,81	100
Kalmar län	6 316	591	1 432	—	53	144	8 536	73,99	6,92	16,78	—	0,62	1,69	100
Gotlands län	1 046	407	309	—	—	—	1 762	59,36	23,10	17,54	—	—	—	100
Blekinge län	3 902	609	906	312	—	—	5 729	68,11	10,63	15,81	5,45	—	—	100
Kristianstads län....	5 741	374	1 258	—	59	190	7 622	75,33	4,91	16,50	—	0,77	2,49	100
Malmöhus län	11 606	2 425	5 545	912	617	341	21 446	54,11	11,31	25,86	4,25	2,88	1,59	100
Hallands län	2 870	776	896	61	84	—	4 687	61,23	16,56	19,12	1,30	1,79	—	100
Göteb. o. Bohus län..	9 788	3 022	4 347	559	518	333	18 567	52,72	16,28	23,41	3,01	2,79	1,79	100
Älvsborgs län	7 329	852	1 961	475	155	—	10 772	68,04	7,91	18,20	4,41	1,44	—	100
Skaraborgs län.....	4 218	493	1 502	85	54	191	6 543	64,47	7,53	22,96	1,30	0,82	2,92	100
Värmlands län	5 483	920	1 654	167	149	219	8 592	63,82	10,71	19,25	1,94	1,73	2,55	100
Örebro län.....	6 124	489	1 569	568	153	—	8 903	68,79	5,49	17,62	6,38	1,72	—	100
Västmanlands län ..	2 911	173	1 532	307	107	—	5 030	57,87	3,44	30,46	6,10	2,13	—	100
Kopparbergs län	6 832	281	1 371	231	106	162	8 983	76,06	3,13	15,26	2,57	1,18	1,80	100
Gävleborgs län	5 641	544	1 582	270	112	193	8 342	67,63	6,52	18,96	3,24	1,34	2,31	100
Västernorrlands län..	4 502	655	1 864	382	138	238	7 779	57,88	8,42	23,96	4,91	1,77	3,06	100
Jämtlands län	2 958	380	681	102	—	—	4 121	71,77	9,22	16,53	2,48	—	—	100
Västerbottens län....	5 115	365	1 339	186	132	317	7 454	68,62	4,90	17,96	2,50	1,77	4,25	100
Norrbottens län	5 749	231	1 611	381	104	318	8 394	68,49	2,75	19,19	4,54	1,24	3,79	100
Summa *Total*	142 314	24 492	55 366	7 395	3 789	3 813	237 169	60,00	10,33	23,34	3,12	1,60	1,61	100

Tab. 2. Elever på realskolestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter klass
Intermediary school level: Pupils by grade

Klass *Grade*	Elever *Pupils*					
	Män *Men*	Därav kvarsittare[1]	Kvinnor *Women*	Därav kvarsittare[1]	Samtliga *Total*	Därav kvarsittare[1]
1^2	44	1	42	—	86	1
2^2	30	—	39	—	69	—
1^3	8 272	287	7 866	122	16 138	409
2^3	5 796	256	6 251	192	12 047	448
3^3	1 973	53	2 783	48	4 756	101
1^4	9 226	251	9 667	136	18 893	387
2^4	11 393	681	11 494	390	22 887	1 071
3^4	12 065	886	12 847	716	24 912	1 602
4^4	10 031	493	11 981	381	22 012	874
1^5	979	19	740	7	1 719	26
2^5	968	27	732	15	1 700	42
3^5	1 681	119	1 507	40	3 188	159
4^5	3 894	295	2 747	122	6 641	417
5^5	4 538	392	2 728	106	7 266	498
Summa *Total*	70 890	3 760	71 424	2 275	142 314	6 035

[1] *Of which repeaters.*

Tab. 3. Avdelningar på realskolestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter klasstorlek
Intermediary school level: Classes by grade, and by number of pupils

Klass *Grade*	Klasstorlek *Size of class*										
	—18	19	20	21—23	24—26	27—29	30—32	33—35	36	37—	S:a avdelningar[1]
1^2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	3
2^2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
1^3	1	—	1	—	5	3	19	334	92	10	465
2^3	$10\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	9	14	45	$82\frac{1}{2}$	153	40	23	378
3^3	9	3	3	7	22	50	47	26	$3\frac{1}{2}$	1	$171\frac{1}{2}$
1^4	4	—	3	2	14	15	68	331	80	39	556
2^4	9	9	8	38	41	70	126	243	110	64	718
3^4	$57\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$	$17\frac{1}{2}$	$45\frac{1}{2}$	$74\frac{1}{2}$	$131\frac{1}{2}$	186	$231\frac{1}{2}$	50	45	$847\frac{1}{2}$
4^4	70	12	9	$88\frac{1}{2}$	120	154	178	$141\frac{1}{2}$	25	4	802
1^5	—	—	—	—	3	2	5	38	3	—	51
2^5	—	1	—	—	1	3	6	35	3	2	51
3^5	2	—	—	2	3	8	23	47	8	5	98
4^5	5	1	1	$3\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2}$	$17\frac{1}{2}$	$41\frac{1}{2}$	$79\frac{1}{2}$	31	18	$204\frac{1}{2}$
5^5	8	4	3	$11\frac{1}{2}$	24	50	68	$53\frac{1}{2}$	$17\frac{1}{2}$	6	$245\frac{1}{2}$
Summa *Total*	176	39	46	207	330	549	850	1 714	464	218	4 593

[1] *Classes, total.*

Tab. 4. Elever på flickskolestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter klass
Girls' school courses: Pupils by grade

Klass *Grade*	Elever *Pupils*					
	Män *Men*	Därav kvarsittare[1]	Kvinnor *Women*	Därav kvarsittare[1]	Samtliga *Total*	Därav kvarsittare[1]
1^5	—	—	3 935	178	3 935	178
2^5	—	—	2 501	105	2 501	105
3^5	—	—	746	28	746	28
4^5	4	—	208	3	212	3
5^5	—	—	44	—	44	—
1^6	—	—	400	8	400	8
2^6	—	—	724	33	724	33
3^6	—	—	1 023	54	1 023	54
4^6	—	—	754	36	754	36
5^6	—	—	517	1	517	1
6^6	—	—	350	3	350	3
1^7	55	—	463	6	518	6
2^7	42	2	510	10	552	12
3^7	49	—	866	32	915	32
4^7	88	3	1 976	40	2 064	43
5^7	79	11	3 803	134	3 882	145
6^7	28	1	2 795	36	2 823	37
7^7	12	—	2 520	18	2 532	18
Summa *Total*	357	17	24 135	725	24 492	742

[1] *Of which repeaters.*

Tab. 5. Avdelningar på flickskolestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter klasstorlek
Girls' school courses: Classes by grade, and by number of pupils

Klass *Grade*	Klasstorlek *Size of class*										
	—18	19	20	21—23	24—26	27—29	30—32	33—35	36	37—	S:a avdelningar[1]
1^5	—	—	—	—	10	8	12	66	17	5	118
2^5	—	—	—	2	2	7	13	42	7	3	76
3^5	1	—	—	—	1	2	6	7	3	3	23
4^5	1	1	—	2	2	3	—	—	—	—	9
5^5	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
1^6	2	—	—	1	1	4	1	$4\frac{1}{2}$	1	1	$15\frac{1}{2}$
2^6	2	—	1	1	4	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	9	1	2	26
3^6	3	1	$1\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	8	$2\frac{1}{2}$	7	$7\frac{1}{2}$	3	$\frac{1}{2}$	$39\frac{1}{2}$
4^6	2	1	—	1	7	$5\frac{1}{2}$	5	$8\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	32
5^6	$\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	6	7	$7\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	—	—	33
6^6	2	—	1	8	3	5	4	$2\frac{1}{2}$	—	—	$25\frac{1}{2}$
1^7	1	—	—	—	1	1	3	6	4	—	16
2^7	—	—	—	—	—	2	4	$9\frac{1}{2}$	—	—	$15\frac{1}{2}$
3^7	—	1	—	—	2	$8\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$	6	2	4	28
4^7	—	—	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	10	$6\frac{1}{2}$	13	$19\frac{1}{2}$	4	$6\frac{1}{2}$	$64\frac{1}{2}$
5^7	2	—	1	9	12	$15\frac{1}{2}$	30	$45\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	122
6^7	$3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$	14	27	$16\frac{1}{2}$	$17\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$	1	—	95
7^7	13	1	5	14	20	19	14	$3\frac{1}{2}$	—	—	$89\frac{1}{2}$
Summa *Total*	33	11	20	66	118	117	140	248	48	29	830

[1] *Classes, total.*

Tab. 6. Elever på gymnasiestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter ring
General education, higher stage: Pupils by side, and by grade

Ring *Grade*	Män *Men*	Därav kvarsittare[1]	Kvinnor *Women*	Därav kvarsittare[1]	Samtliga *Total*	Därav kvarsittare[1]
A I[3]	900	73	1 340	60	2 240	133
II[3]	730	75	1 026	74	1 756	149
III[3]	628	76	872	42	1 500	118
I[4]	793	48	1 012	26	1 805	74
II[4]	719	51	821	32	1 540	83
III[4]	620	70	792	31	1 412	101
IV[4]	494	28	576	6	1 070	34
L I[3]	525	46	1 469	66	1 994	112
II[3]	453	55	1 283	91	1 736	146
III[3]	370	30	919	48	1 289	78
I[4]	934	56	2 142	49	3 076	105
II[4]	854	30	2 178	54	3 032	84
III[4]	772	68	1 853	96	2 625	164
IV[4]	569	20	1 588	25	2 157	45
R I[3]	3 538	184	1 645	41	5 183	225
II[3]	2 771	261	1 212	85	3 983	346
III[3]	2 106	188	781	50	2 887	238
I[4]	3 588	110	1 601	27	5 189	137
II[4]	3 279	113	1 394	32	4 673	145
III[4]	2 568	270	1 061	84	3 629	354
IV[4]	1 869	131	721	32	2 590	163
Summa *Total*	29 080	1 983	26 286	1 051	55 366	3 034

[1] *Of which repeaters.*

Tab. 7. Avdelningar på gymnasiestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter klasstorlek
General education, higher stage: Classes by grade, and by number of pupils

Ring *Grade*	Klasstorlek *Size of class*										
	—15	16	17	18—20	21—23	24—26	27—29	30	31	32—	S:a avdelningar[1]
A I[3]	1	—	$\frac{5}{6}$	$1\frac{1}{2}$	—	7	9	45	10	3	$77\frac{1}{3}$
II[3]	$3\frac{1}{3}$	$2\frac{1}{3}$	1	$3\frac{1}{3}$	4	11	$20\frac{1}{2}$	10	6	6	$67\frac{1}{2}$
III[3]	$6\frac{2}{3}$	—	$1\frac{1}{3}$	8	$9\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{2}$	16	7	2	3	63
I[4]	1	—	—	3	1	1	6	45	5	—	62
II[4]	2	1	1	4	5	8	19	5	6	7	58
III[4]	7	3	—	4	7	8	14	7	4	4	58
IV[4]	7	—	—	5	7	10	13	—	1	3	46
L I[3]	$2\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{3}$	1	8	15	15	25	6	—	$72\frac{5}{6}$
II[3]	$11\frac{2}{3}$	$4\frac{1}{3}$	1	$7\frac{1}{3}$	15	12	$14\frac{1}{2}$	7	1	4	78
III[3]	$18\frac{1}{3}$	1	$6\frac{1}{3}$	12	15	6	7	1	1	—	$67\frac{1}{2}$
I[4]	3	—	1	3	4	8	17	57	14	1	108
II[4]	8	1	1	9	13	25	43	11	6	1	118
III[4]	13	5	2	18	$15\frac{1}{2}$	20	$18\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$	4	113
IV[4]	18	$8\frac{1}{2}$	4	13	$25\frac{1}{2}$	$20\frac{1}{2}$	18	$1\frac{1}{2}$	—	—	109
R I[3]	$1\frac{1}{2}$	—	$\frac{5}{6}$	$\frac{1}{3}$	$4\frac{1}{2}$	9	28	106	24	2	$176\frac{1}{3}$
II[3]	$10\frac{5}{6}$	$2\frac{1}{3}$	2	$9\frac{1}{3}$	19	$24\frac{1}{2}$	31	$20\frac{1}{2}$	18	17	$154\frac{1}{2}$
III[3]	$22\frac{1}{6}$	$1\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{3}$	14	23	29	22	$6\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	3	130

[1] *Classes, total.*

Tab. 7 (forts.). Avdelningar på gymnasiestadiet den 15 sept. 1960 fördelade efter klasstorlek

Ring *Grade*	Klasstorlek *Size of class*										
	—15	16	17	18—20	21—23	24—26	27—29	30	31	32—	S:a avdelningar[1]
R I[4]	4	—	—	2	1	7	12	124	23	4	177
II[4]	2	—	—	1	12	17	49	49	25	8	163
III[4] ...	5	2	2	4	11	29½	34½	29	6½	12	135½
IV[4]	12	—	2	15	23	31	21	4	3½	1	112½
Summa *Total*	160	32	30	138	223	308	428	569	176	83	2 147

Tab. 8. Elever och avdelningar vid vissa yrkesutbildande gymnasiala skolformer den 15 sept. 1960 ***Vocational secondary schools and teatcher training colleges: Pupils and classes***

	H. tekn. läroverk[1]				Handelsgymnasier[4]			Folkskoleseminarier *Teacher-training colleges*				
	Gymnasium[2]	Fackskola[3]			1-årig linje	2-årig linje	4-årig linje	Folkskollärarlinje *Middle stage*			Småskollärarlinje *Junior stage*	
		2-årig linje *2-year course*	3-årig linje	4-årig linje				2-årig linje	4-årig linje	Vidareutbildningslinje[5]	2-årig linje	3-årig linje
Klass I *Grade*												
Samtliga *Total*	2 640	280	277	45	503	1 698	163	281	197	16	1 062	25
Därav kvarsittare *Of which repeaters*	234	21	35	2	3	181	10	—	7	—	4	—
Kvinnor *Women* ..	117	2	1	—	250	969	56	135	95	16	1 062	25
Därav kvarsittare *Of which repeaters*	13	—	—	—	1	74	3	—	3	—	4	—
Antal avdelningar *Number of classes*	84	10	12	3	17	54	5	11	8	1	44	1
Klass II												
Samtliga.....	2 001	252	191	57	—	1 263	76	290	280	—	1 053	24
Därav kvarsittare .	189	4	31	13	—	69	7	1	4	—	2	—
Kvinnor.....	74	2	—	—	—	636	22	143	141	—	1 051	24
Därav kvarsittare .	8	—	—	—	—	22	1	—	3	—	2	—
Antal avdelningar .	80	13	10	3	—	47	4	12	12	—	44	1
Klass III												
Samtliga.....	1 422	—	172	26	—	—	48	—	284	—	—	22
Därav kvarsittare .	17	—	2	3	—	—	2	—	2	—	—	—
Kvinnor.....	56	—	2	—	—	—	12	—	145	—	—	22
Därav kvarsittare .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Antal avdelningar .	73	—	10	3	—	—	3	—	12	—	—	1
Klass IV												
Samtliga.....	—	—	—	32	—	—	38	—	279	—	—	—
Därav kvarsittare .	—	—	—	2	—	—	1	—	3	—	—	—
Kvinnor.....	—	—	—	—	—	—	5	—	135	—	—	—
Därav kvarsittare .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Antal avdelningar .	—	—	—	6	—	—	3	—	12	—	—	—
Summa												
Samtliga.....	6 063	532	640	160	503	2 961	325	571	1 040	16	2 115	71
Därav kvarsittare .	440	25	68	20	3	250	20	1	16	—	6	—
Kvinnor.....	247	4	3	—	250	1 605	95	278	516	16	2 113	71
Därav kvarsittare .	21	—	—	—	1	96	4	—	8	—	6	—
Antal avdelningar .	237	23	32	15	17	101	15	23	44	1	88	3

[1] *Technical secondary schools.* — [2] 3-årigt. *3-year course.* — [3] *Specialized technical school.* — [4] *Commerical secondary schools.* — [5] 2-årig. *2-year fill-up course.*

Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1959

Income and Expenditure of Professional Fishermen

Genom beslut den 15 september 1960 uppdrog Kungl. Maj:t åt statistiska centralbyrån att i anslutning till de tidigare urvalsundersökningarna av yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m., avseende åren 1938 och 1941—1958, verkställa en motsvarande undersökning för år 1959. Som primärmaterial för undersökningen har från länsstyrelserna infordrats självdeklarationer, avseende inkomståret 1959, för ett urval av yrkesfiskare. Detta urval har varit detsamma som de tre närmast föregående åren.

En mera fullständig redogörelse för dessa undersökningar lämnas årligen i Jordbruksekonomiska Meddelanden, nu senast i nr 1961: 7. Efter hänvändelse till centralbyrån kan även en stencilerad fullständig redogörelse erhållas.

I detta sammanhang kan endast några korta kommentarer till resultaten lämnas.

1959 var ett gott år för fisket på främst Västkusten och Ostkusten med Norrland men även för Sydkusten. Den sedvanliga jämförelsen med jordbrukare i fråga om nettointäkten utfaller denna gång något förmånligare för fiskarna än tidigare. Endast på Västkusten, där fisket bedrives i större omfattning och under andra former än på övriga kuststräckor, kommer dock yrkesfiskarna upp till högre nettoinkomst än jordbrukare med 10—20 hektar åker, 13 321 kr resp. 8 976 kr. För Norrland är motsvarande tal 6 644 för fiskarna och 9 836 för jordbrukarna. Sydkusten intar som vanligt en mellanställning; i området södra Kalmar, Blekinge och Kristianstads län var år 1959 genomsnittliga nettoinkomsten för yrkesfiskare 9 631 kr mot 10 553 för jordbrukare.

Båtlagsfisket inom vissa kommuner av Göteborgs och Bohus län har liksom tidigare år blivit föremål för specialundersökning.

För samtliga de fem undersökta kommunerna har såväl bruttoförsäljningssumman som kostnaderna oavbrutet ökat sedan år 1953 och ligger för år 1959 respektive 56 % och 48 % högre än 1952. Nettointäkten per båtlag ligger 65 % högre. Även med hänsyn tagen till penningvärdets fall sedan 1952 innebär detta en betydande förbättring. Den ökade nettointäkten har främst kommit manskapslotterna till del.

T. Z-r

THE ISSUE IN BRIEF

Quality Control in the Production of Official Statistics

By K. Medin

A considerable part of the work involved in producing official statistics has always been the exercising of various kinds of checks on the work. Steps have been taken to make sure that material has been received from all those liable to make returns, a great deal of time and energy has been spent in examining the material closely from different points of view, checks have been carried out on figures and text, the results have been compared with other sets of statistics available, etc. In recent years, however, there have emerged a number of new control methods based on modern theories of random sampling and experimental design.

The primary purpose of this article is to give examples of different control methods.

The concepts of quality

What is meant by quality can be more closely defined by establishing the basic premise that each branch of statistics may be spoken of as possessing certain characteristics with regard to scope (content), up-to-dateness and accuracy. To each of these characteristics can then be linked a certain conception of quality.

a) Detailed statistics — with, for example, separate figures for small geographical areas — must be regarded as being of a higher quality (of scope) than summary statistics.
b) If statistics concerning the population figures at a specific time become available three months later, then they can be said to reflect a higher quality (of up-to-dateness) than if they become available six months later.
c) If the total area of land under wheat for the whole country, as shown by the statistics, is in error by 300 hectares, then the statistics may be spoken of as being of a higher quality — in terms of accuracy — than if the error had been 500 hectares. (Here this is in principle a question of factual error, the difficulties associated with the measurement of the error being disregarded.)

Just as industrial quality control refers to production quality, so in connection with quality control in statistics production *the quality tested is usually that of accuracy.*

The functions of quality control

The functions which quality control are to fulfil must be viewed against the background of the broader aim behind each individual branch of statistics. In the making of more comprehensive checks, however, there must be quantitative definition of this aim, based on, for example, the theory of estimation.

If one accepts here the aims of statistics as given, then the functions to be fulfilled by quality control may be said to be

to *prevent the occurrence* of error — a pretest is as a rule designed to serve this very purpose just as a continuous sample checking of punched cards also does (thus ensuring that the punching process is »in control» — an example of so-called process control),

to *reveal* errors and sources of error — this is done, for example, in the checking of primary material, proof-

reading of tables or the conducting of special verifying interviews with suppliers of information,

to *measur* accuracy — this includes the calculation of standard errors in a sample survey or the comparison of final results with other statistics.

Although the question of where the line should be drawn may be open to discussion, it appears that quality control may appropriately also include

to *correct* errors (noted or suspected) — as happens for example with the correction of wrongly punched cards or the introduction of special weighing procedures designed to allow adjustment for selection or nonresponse,

to *establish beyond doubt* the consequences of definitions, divisions, classifications, etc. made — this covers for example analyses of how variations in definition influence comparability between different branches of statistics.

Experience has shown that a very important function of quality control — although one might refer to it as a by-product — is its ability

to *influence* the form given to other sets of statistics (in subsequent years, other branches of statistics, etc.) than those actually checked.

The methods cited differ vastly in scope. Some concern individual stages of the production process, while others refer to the compilation of statistics as a whole. Looking at the functions of quality control in this way, one will find by and large that checks associated with individual stages of the process are primarily intended to prevent the occurrence of error or to reveal errors and sources of error, while checks of the process as a whole have the immediate purpose of measuring accuracy.

In later years efforts have been made to construct more or less comprehensive *control systems* in which the various elements of control are co-ordinated. A system of this kind can be based on a single method or on a combination of different procedures.

Government Employees in 1960

By E. Lundén

Since 1954 the Central Bureau of Statistics has collected annual statistics of salaried employees in official and quasi-official occupational groups. A punched-card register of the salaried employees who were employed on 1st October was set up during this year. Changes that have occurred had been entered in the register during its annual revision. The result of the revision up to 1st October 1960 is set out in an article on p. 380. These statistics only cover salaried employees.

The primary material for the personnel statistics includes the following data: name, date of birth, year of appointment to Government service, promotion after certain length of service, salary scale designation, salary scale, salary class, pensionable age, type of employment, and education and for those who have resigned, the date and the reason for their resignation is given. A somewhat simpler form has been used for salaried employees outside the salary scheme (persons in receipt of specific remuneration).

Where those coming under the salary scheme are concerned, all persons are covered, even if they were only employed for reduced working hours. Persons on leave of absence have also been included, but not, on the other hand, vacant situations. Each employee is recorded in the highest position he holds, or is filling with a deputy's salary. Where other personnel are concerned, it has been the rule only to include those doing at least half the standard hours of work.

The State Remuneration Regulations cover five salary schemes, Salary Scheme A referring to salaried employees in general and covering nearly 90 % of all Government employees. Certain higher salaried employees come under Salary Scheme B, while Salary Schemes C—E refer to special salaried employees. Only 1,7 % of all salaried employees belong to Salary Schemes B—E. Persons

in receipt of specific remuneration, 8,9 %, account for the remainder.

Figures for the personnel situation on 1st October 1960 are set out in Tables 1—10. The distribution of the employees here includes type of appointment, salary scale, salary class, employing authority, education and age.

On 1st October 1960 there were 234 844 Government employees, this number being 1,2 % more than in the previous year. Salaried employees in Government business enterprises amounted to just under half the total.

The changes that have taken place during the accounting year, 2nd October 1959—1st October 1960, are set out in Tables 11—16. These changes do not refer to military personnel. Newly appointed salaried employees are recorded with distribution by salary scale received; those who have resigned are recorded both by year of birth and by salary scale in combination with cause of resignation. Employees who have been promoted are recorded by their rise in salary scale and salary class. A compilation has finally been made, in Table 14, of the number of salaried employees in the most usual types of employment with distribution by salary scale and year of appointment, as well as by the resignations, new appointments and promotions that have occurred during the accounting year. In the processing of the primary material, transfer to other Government employment has neither been counted as resignation nor as a new appointment. Nor have short-term deputies who have resigned before the end of the accounting year been included in the figures.

In addition to the detailed statistics on salaried employees, data on Government expenditure on wages and salaries were collected. According to Table 17, Government expenditure on wages and salaries in 1959 amounted to kronor 4 549 million, this being an increase of 6,2 % since the previous year.

(forts. från sid. 425)

Libyen LIB-48-E

Valuta- och finansstatistik. Ett år. Upprätta och organisera en statistisk sektion vid en forskningsavdelning, vars huvudsakliga uppgift blir att systematiskt insamla och tolka data angående den valutamässiga, finansiella situationen samt analysera ekonomiska och kommersiella data insamlade av andra organ. Utbildning av inhemsk personal. Engelska. 4 augusti.

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur

Ett urval av tidskriftsartiklar, nya tidskrifter och böcker[1]

Recent Swedish Articles, New Periodicals and Books on Statistics

Alexandersson, G., Geografiska förskjutningar i världshandeln 1938—1959. Ekonomisk revy 18 (1961): 3, s. 190—203.

Blom, G., *Om spelteori och beslutsteori.* Lund 1961. 59 s.

Blomberg, C., Matematisk-statistisk behandling av en stadsplaneprognos. Plan 15 (1961): 2, s. 81—84.

Blomberg, D., Den svenska ungdomsbrottsligheten. Sthlm 1960. 207 s.

Bohman, H., Approximate Fourier analysis of distribution functions. Arkiv för matematik 4 (1960): 10, s. 99—157.

Borch, K., Reciprocal reinsurance treaties seen as a two-person co-operative game. Skandinavisk aktuarietidskrift 43 (1960): 1/2, s. 29—58.

Cancer incidence in Sweden in 1958. Sthlm 1960. 85 s. (The Swedish cancer registry, National board of health.)

Cederblad, C. O., Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. 2. Intervju- och registerundersökning. Statistisk tidskrift 10 (1961): 5, s. 235—274. With English summary.

Cramér, H., On the structure of purely nondeterministic stochastic processes. Arkiv för matematik 4 (1961): 19, s. 249—266.

Data. Utg. av Föreningen för rationell databehandling. 1961—. Sthlm.

De Geer, G., Järnet, stormakt i svenskt näringsliv. Sthlm 1960. 149 s.

Ekman, G., A limit theorem in connection with stratified sampling. P. 2 & Appendix. Skandinavisk aktuarietidskrift 43 (1960): 1/2, s. 1—26.

Erber, T., The gamma function inequalities of Gurland and Gautschi. Skandinavisk aktuarietidskrift 43 (1960): 1/2, s. 27—28.

Fritzell, Y., 1860 års folkräkning i Stockholm. Statistisk tidskrift 10 (1961): 3, s. 167—171. With English summary.

[1] I de flesta fall utg. under tiden 1/2—27/5 1961; urvalet har gjorts för den systematiskt ordnade bibliografien i kommande nummer av Revue de l'Institut international de statistique.

Godlund, S., Population, regional hospitals, transport facilities, and regions. Planning the location of regional hospitals in Sweden. Lund 1961. 32 s. (Lund studies in geography. Ser. B: 21.)

Grenander, U., Stochastic groups. Arkiv för matematik 4 (1960): 12, 14, s. 163—183, 189—207.

Gunnarsson, M., Nötkreatursräkningarna 1960 och tidigare. Deras användning för slaktprognoser. Jordbruksekonomiska meddelanden 23 (1961): 2, s. 60—76. With English summary.

Hagstroem, K.-G., Moyennes et stochastique. Skandinavisk aktuarietidskrift 43 (1960): 1/2, s. 72—86.

— Remarks on Pareto distributions. Skandinavisk aktuarietidskrift 43 (1960): 1/2, s. 59—71.

Hoflund, O., Tests of independence based on unit expected cell frequencies. Uppsala 1961. 63 s. Akad. avh. Uppsala univ.

Holmstedt, G., Företagsregister —ett medel att effektivisera den ekonomiska statistiken. Statistisk tidskrift 10 (1961): 3, s. 159—166. With English summary.

Lewan, N., Om pendling mellan bostad och arbetsplats. En undersökning med material från sydvästra Skåne. Lund [1960]. 137 s. (Meddelanden från Lunds universitets geografiska institution. Avhandlingar. 38.) With English summary.

Linder, L., Dödsfall i kliniskt odiagnostiserad tuberkulos. Svenska läkartidningen 58 (1961): 20, s. 1510—1516.

Om läkarbehov och läkartillgång. Betänkande av Läkarprognosutredningen. Sthlm 1961. 228 s. (Statens offentliga utredningar. 1961: 8.)

Principer för en ny kommunindelning. Betänkande avgivet av Indelningssakkunniga. Sthlm 1961. 248 s. (Statens offentliga utredningar. 1961: 9.)

Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. 9. Av T. Söderlind. Statistisk tidskrift 10 (1961): 5, s. 275—291. With English summary.

Ringertz, N., & Ericsson, J., Frekvensen av maligna tumörer och leucemi i Sverige

1958 jämte jämförelse med de övriga nordiska ländernas frekvens. Svenska läkartidningen 58 (1961): 9, s. 565—586.
Shumway, R., & Gurland, J., A fitting procedure for some generalized Poisson distributions. Skandinavisk aktuarietidskrift 43 (1960): 1/2, s. 87—108.
Sjövall, E., Riksdagens ålderssammansättning. Tiden 53 (1961): 4, s. 198—205.
Ylander, H., Tätortsavgränsningen till 1960 års folkräkning. Plan 15 (1961): 1, s. 34—37.
Åberg, C. J., Säsongrensningsförfaranden. 1. Statistisk tidskrift 10 (1961): 3, s. 172—177. With English summary.

Bokanmälningar

Book Reviews

Historical statistics of the United States. Colonial times to 1957. Prepared by the Bureau of the Census with the cooperation of the Social Science Research Council. Washington 1960. 789 s. (A Statistical abstract supplement.) $ 6.00.

Folkräkningsbyrån i amerikanska handelsdepartementet har år 1960 utgivit »Historical Statistics of the United States, Colonial Times to 1957». Volymen är ett historiskt supplement till den årligen utkommande »Statistical Abstract of the United States» och innehåller på 800 kvartosidor drygt 8 000 statistiska serier med förklarande text. Det år 1949 utgivna historiska supplementet har härmed ersatts med ett nytt, vari man dels upptagit och utvidgat alla de ämnesområden, som täcktes i den förra utgåvan, dels infogat ett antal nya sådana. Bakom publikationen står även the Committee on Historical Statistics, tillsatt av the Social Science Research Council, samt mer än 125 konsulterade specialister, alla namngivna och ansvariga för skilda delar av arbetet.

Utgivarna har haft två målsättningar. Man har velat dels i ett översiktligt uppslagsverk sammanföra ett urval av statistik från olika tider och ämnesområden, dels ge en samling exempel på hur denna statistik kan användas för att teckna olika sidor av nationens ekonomiska och sociala utveckling. Anmälaren, som endast närmare granskat avsnittet om utrikeshandeln, anser att utgivarnas tvenne målsättningar icke gått att lyckligt förena vid redigeringen av det äldre handelsstatistiska materialet. Nationens ekonomiska tillväxt illustreras enligt utgivarna bäst i de statistiska serier man utarbetat över landets utrikeshandel. Detta skulle särskilt gälla tillväxten under republikens första 100 år, då landet var mera ensidigt beroende av utländska marknader än det varit på 1900-talet. Tyvärr måste det nog ifrågasättas, huruvida seriernas sifferuppgifter för nämnda 100 år verkligen är jämförbara med varandra och om en jämförelse dem emellan kan anses ge en god och pålitlig illustration av utrikeshandelns förlopp. Till grund för serierna har följande material varit tillgängligt. För åren 1790—1820 förekommer officiella sammanställningar över importens och exportens årliga totalvärden, vilka avser såväl handelsvaror som mynt och ädelmetall. Importvärdena är dock uppskattningar; för flertalet år är de gjorda långt efter det avsedda året. För åren efter 1820 finns kontinuerligt sammanställd statistik över landets import och export, som ehuru överlägsen den tidigare statistiken dock är behäftad med åtskilliga brister i synnerhet beträffande värderingen av importen och täckandet av handeln över landgränserna. Kvantiteter och värden för bomullsexporten under inbördeskriget är till största delen uppskattade, och mellan åren 1862—1879 är värdet av importen respektive exporten uttryckt i olika valutor. Stora svårigheter har således förelegat för dem, som av ett så skiftande material sökt teckna en bild av utrikeshandeln under republikens första 100 år. Stora svårigheter föreligger även för läsaren, när det gäller att avgöra tillförlitligheten hos detta slags historieskrivning.

Lättare är att ta ställning till volymen såsom uppslagsverk över amerikansk statistik från olika tider och ämnesområden. Som sådan är den förträfflig. Stor möda har nedlagts på insamling och utforskande av äldre statistiskt material, och det inhemska materialet har, där så varit önskvärt och möjligt, kompletterats med utländskt. De statistiska tablåerna är i volymens textavsnitt utförligt kommenterade. Där redovisas källorna och den källkritik forskningen hittills presterat samt de metoder som nyttjats vid bearbetningen. Dessa textavsnitt ger även vissa aspekter på den amerikanska samhällsstatistikens utveckling, som från politisk-historisk och lärdomshistorisk synpunkt är av stort intresse.

Utgivarna har till sitt förfogande haft stora resurser; framstående expertis har kunnat anlitas; erfarenheter och kritik av den tidigare publikationen har kunnat utnyttjas. Allt detta har bidragit till att den

amerikanska samhällsvetenskapen begåvats med ett arbete som i sin egenskap av uppslagsverk i historisk statistik torde vara mönstergillt.

Rolf Vallerö

Sveriges officiella statistik. Priser och konsumtion. Hushållens konsumtion år 1958. [Av] Kungl. Socialstyrelsen. Sthlm 1961. 435 s. Kr 13:—.

I socialstyrelsens regi och under medverkan av statistiska centralbyråns utredningsinstitut genomfördes under 1958 en stor s. k. levnadskostnadsundersökning. Dylika undersökningar har sedan 1914 gjorts med längre eller kortare mellanrum. Den närmast föregående gjordes 1952. Avsikten med undersökningarna är att statistiskt kartlägga konsumtionen inom hushållssektorn under en kortare period, vanligen ett år. Resultaten från levnadskostnadsundersökningarna har en vidsträckt användning. Särskilt har de brukats i samband med beräkningarna av prisindex för konsumtionssektorns förbrukning. De används också för att beräkna effekten av olika socialpolitiska åtgärder, för uppskattningar av den privata konsumtionen, för efterfrågeanalyser, osv.

I Hushållens konsumtion år 1958 har socialstyrelsen låtit redovisa huvudresultaten från 1958 års levnadskostnadsundersökning. Vissa preliminära resultat har redan tidigare presenterats i Sociala Meddelanden.

Det är omöjligt att i en kort tidskriftsanmälan såväl presentera som söka värdera ett så omfattande arbete som 1958 års levnadskostnadsundersökning. Antalet aspekter som kan anläggas är så stort, att ett urval är nödvändigt. Den uppsättning synpunkter som återfinnes nedan är helt subjektivt utvald.

För att börja med själva boken är den redigt och klart disponerad samt skriven på ett föredömligt enkelt språk. Även personer utan någon tidigare kontakt med statistiska undersökningar bör kunna tillgodogöra sig innehållet. Undersökningsledaren Arne Näverfelt har skrivit avsnitten om undersökningens planläggning och utförande samt resultatens tillförlitlighet. Därutöver har han författat två av de nio kapitel i vilka de egentliga undersökningsresultaten redovisas. De övriga kapitlen har utarbetats av Veikko Orpana och Maj-Britt Karlsson. Bland de sju bilagorna märkes särskilt en uppsats av Erland von Hofsten om konsumtionsbeloppets storlek som mått på levnadsnivån. Av stort intresse är också vad Yngve Lindén skrivit om tidigare levnadskostnadsundersökningar samt den jämförelse han gjort mellan 1952 och 1958 års levnadskostnadsundersökningar.

1958 års levnadskostnadsundersökning skiljer sig i flera avseenden från sina föregångare. I de flesta fall har det varit fråga om förbättringar. Särskilt förtjänar framhållas undersökningens omfattning samt den fylliga resultatredovisningen. Undersökningen var upplagd som en kombinerad bokförings- och intervjuundersökning. I princip har detta försökts tidigare ehuru inte i den utsträckning och med den framgång som kännetecknar 1958 års levnadskostnadsundersökning.

De två typer av undersökningsmetoder, som användes vid budgetundersökningar — bokförings- resp. intervjumetoden — diskuteras i inledningskapitlet; de har båda sina fördelar och nackdelar. Bokföringsmetodens största fördel ligger i att den erbjuder måttliga risker för minnesfel, dvs. att hushållen helt enkelt glömmer bort en del av sina utgifter. Å andra sidan blir det gärna ett starkt bortfall, genom att många hushåll inte vill åtaga sig besväret att föra bok över sina utgifter eller så småningom tröttnar. Vidare finns risken att bokföringen som sådan medför indirekta mätfel, genom att hushållen ändrar sina konsumtionsvanor, när de genom bokföringen får en systematisk överblick av sin budget. Till intervjumetodens fördelar hör att bortfallet kan hållas nere. Och risken för indirekta mätfel försvinner, emedan intervjun utföres sedan inköpen redan är gjorda. En stor nackdel med intervjumetoden är emellertid att risken är stor för minnesfel, vilket betyder mycket om intervjun avser att täcka en längre utgiftsperiod. — I 1958 års levnadskostnadsundersökning insamlades uppgifter om konsumtionen genom bokföring under en så kort period som en månad. Vid intervjuer omedelbart före bokföringsperiodens början insamlades data om hushållens sammansättning, bostadsförhållanden, osv. I samband härmed instruerades också hushållen hur bokföringen skulle ske.

Urvals- och undersökningsenhet var kosthushållet. Antalet utvalda hushåll var omkring 4 500 med systematisk överrepresentation för särskilt vissa typer av jordbrukarhushåll. Det kan ifrågasättas, om det inte i dagens läge hade varit berättigat att överrepresentera vissa andra hushållstyper, t. ex. pensionärshushåll. Undersökningsåret — 10/1 1958—9/1 1959 — uppdelades på tolv perioder. Hushållen fördelades slumpmässigt på de tolv perioderna så att ca 375 hushåll avsågs bli undersökta varje period. Bearbetningsbara uppgifter erhölls från 86,3 % av hushållen. Oavslutade eller eljest ofullständiga bokföringar sökte man komplettera med intervjuer. Att perioderna inte helt sammanföll med kalendermånaderna (första perioden omfattade sålunda tiden 10/1—9/2 1958) berodde framförallt på att man ville begränsa riskerna för att de månadsavlönade hushållen skulle ställa om sin konsumtion. Detta sker nämligen lätt om bokföringen börjar just de dagar ett större belopp står till hushållens förfogande.

Genom att varje hushåll blott deltog en månad i undersökningen kunde riskerna för bortfall och minnesfel hållas nere. Samtidigt underlättades och förbilligades materialets bearbetning inom socialstyrelsen som följd av en jämnare inströmning av formulär. Å andra sidan innebar den valda metoden att undersökningen måste omfatta fler hushåll än om det gällt årsdata. Det krävs nämligen fler månadsobservationer än årsobservationer för att t. ex. uppskrivningar till totaler för hela riket skall kunna ske med en given tillförlitlighet. Säsongvariationerna skapar särskilda problem, när undersökningsperioden är så kort som en månad. Som exempel kan nämnas att köpen av bl. a. grönsaker är störst under semestertiden, då hushållens konsumtion starkt präglas av utgifter för den långa ledigheten. De efterfrågesamband för grönsaker som kan räknas fram får därför ett ganska diskutabelt värde. Till bilden hör också att bortfallet var störst under juli månad. När det gäller varaktiga varor av säsongkaraktär eller med låg inköpsfrekvens borde det ha varit möjligt att genom intervjuer få klarhet om köpen under en längre tidrymd än en månad. — Enligt 1958 års levnadskostnadsundersökning låg konsumtionen totalt sett på en högre nivå första kvartalet än andra kvartalet. I Konjunkturläget februari 1961 (sid. 19 f.) redovisas ett material som pekar på att varje år (dvs. även 1958) under perioden 1954—60 har hushållens konsumtion under första kvartalet legat på en lägre nivå än andra kvartalet. Det vore intressant att få nämnda förhållande klarlagt.

De direkta mätfelen i 1958 års levnadskostnadsundersökning är desamma, som alltid vidlåder budgetstudier. Särskilt märkes hushållens obenägenhet att fullständigt redovisa sina utgifter för sprit, vin, tobak och annan konsumtion som anses moraliskt belastad. Köpen av pornografi och serietidningar är exempel på konsumtion som många hushåll dels är benägna att medvetet underskatta, dels helt enkelt ofta glömmer bort på grund av beloppens ringhet. — Näverfelt säger själv följande (sid. 60): »Som sammanfattande (omdöme) om effekten av mätfelen, såväl de direkta som de indirekta, torde kunna sägas, att dessa troligen spelar en större roll än några andra fel. I fråga om vissa varugrupper är det att befara, att de har resulterat i en icke obetydlig bias, som vanligen bör ha resulterat i för låga värden.»

Uppläggningen av 1958 års levnadskostnadsundersökning har som nämnts i stor utsträckning dikterats av en strävan att nedbringa mätfelen. Inom Industriens Utredningsinstitut har vi haft förmånen att i olika sammanhang få utnyttja materialet för specialbearbetningar. Ju mer vi kommit att syssla med detta, desto mer övertygade har vi blivit, att 1958 års levnadskostnadsundersökning i alla stadier — alltifrån planering och fältarbete till kodning och hålkortskörning — är föredömligt utförd. Det är med hänsyn härtill särskilt beklagligt att notera ett par »olycksfall i arbetet», vilka kunnat undvikas.

För det första finns s. k. ramfel i undersökningen. Bakgrunden är denna. Urvalet av hushåll utfördes under sommaren 1957 på basis av de hösten 1956 avgivna mantalsblanketterna. I de fall flyttning ägt rum mellan mantalsskrivningen 1956 och undersökningsperioden 1958 har inte det avflyttade hushållet, utan det hushåll som bodde på den utlottade adressen fått deltaga i undersökningen. Som följd av detta urvalsförfarande har bl. a. hushåll som inflyttat i bostäder färdigställda efter mantalsskrivningen 1956 ej alls kommit med i undersökningen. Dessa hushåll som till stor del måste ha bestått av nygifta par kan i väsentliga avseenden förväntas ha haft en särpräglad konsumtionsstruktur. Speciellt bör detta ha gällt möbler, hemtextilier, porslin, köksgeråd och annat som hör samman med etablerandet av ett nytt hem. — Denna effekt påpekas visserligen i redogörelsen, men den hade väl på något sätt kunnat elimineras genom ett ändrat urvalsförfarande.

Som utgångspunkt för en redogörelse av det andra »olycksfallet» kan följande citat ur von Hofstens ovan nämnda artikel tjäna. Under rubriken efterfrågeanalytiska frågeställningar skriver han (sid. 373): »I den nu framlagda undersökningen saknas någon storhet, som tillfredsställer ideala krav på att utgöra ramen kring individernas ekonomiska handlande. Det totala konsumtionsbeloppet kan emellertid anses som en i stort sett tillfredsställande approximation på vad som i samband med en efterfrågeanalytisk studie brukar benämnas inkomst.» Vad von Hofsten här säger är i och för sig korrekt. Uttrycket »en i stort sett tillfredsställande approximation» hade han emellertid kunnat byta ut mot något mindre vagt, ifall konsumtionen mätts enligt betalningsprincipen istället för leveransprincipen.

Såväl praktiska som principiella skäl talar för att hushållen bör redovisa de faktiska utbetalningarna (betalningsprincipen) och ej de nominella inköpen (leveransprincipen). Genom att konjunkturinstitutet förordade leveransprincipen kom denna dock att användas. Motivet var att levnadskostnadsundersökningen därigenom blev bättre ägnad att ge bidrag till nationalinkomstberäkningarna. Näverfelt anför diplomatiskt (sid. 32): »Det är svårt att säga huruvida de nyssnämnda företrädena hos leveransprincipen (dvs. att den tjänar konjunkturinstitutets syften) har uppvägt nackdelarna. Till de senare hör, förutom en eventuell ökning hos mätfelen och viss fördyring av undersökningen, också att varianserna har

blivit betydligt större. I samband med utförandet av en ny levnadskostnadsundersökning torde det bli anledning att ånyo överväga, huruvida betalnings- eller leveransprincipen bör tillämpas.»

Med anknytning till citatet ur von Hofstens uppsats kan ytterligare skäl ges för att utdöma leveransprincipen. Om ett hushåll under redovisningsmånaden köper en varaktig vara — en bil, en motorcykel, en motorbåt, en TV-apparat eller en tvättmaskin — hamnar det i en högre utgiftsklass än där det s. a. s. normalt hör hemma. Leveransprincipen medför att konsumtionens storlek mäts av värdet av de levererade varorna, alldeles oberoende av när betalningen erlägges. I de högsta utgiftsklasserna återfinnes t. ex. såväl bankdirektörer som arbetare vilka köpt bil. Detta förhållande gör det svårt att dra några slutsatser om konsumtionsvanorna i högre utgiftsgrupper. *Med hänsyn till den roll som köpen av varaktiga varor* spelar har tillämpningen av leveransprincipen på ett olyckligt sätt minskat levnadskostnadsundersökningens användbarhet som analys- och prognosinstrument.

För vissa hushållstyper har konsumtionen redovisats med uppdelning på inkomstklasser. Inkomsterna är hushållens sammanräknade nettoinkomst för inkomståret 1958. Detta inkomstbegrepp har ett flertal svagheter bland vilka kan nämnas, att det ej innefattar en mängd inkomsttyper (t. ex. barnbidrag och olika sociala förmåner) samt notoriskt underskattar värdet av naturaförmåner. Det är att beklaga att nettoinkomsten och inte totala konsumtionsutgiften, som ju von Hofsten själv förordar, valdes såsom inkomstvariabel. De brister som präglar den sammanräknade nettoinkomsten upphäver ju på intet sätt den förbryllande konsumtionsstrukturen som följer av leveransprincipen. I stället blir tabellerna ännu mer svårtolkade. Man skulle kunna säga att det i detta fall blir särskilt svårt att dra några slutsatser om lägre inkomsttagares konsumtionsvanor.

*

Helhetsintrycket av Hushållens konsumtion år 1958 är positivt. Det arbetslag som med von Hofsten och Näverfelt i spetsen fört 1958 års levnadskostnadsundersökning i hamn är att gratulera till en trevlig presentation av ett gott arbete. Att arbetstakten måste ha varit hög på socialstyrelsen förstår var och en som har den minsta erfarenhet av vad sådana här undersökningar kräver. Trots att den föreliggande boken omfattar inte mindre än 435 sidor utlovas *i förordet nya bearbetningar. Den utförliga* resultatredovisningen och den partiella frigörelsen från ett ensidigt beroende av socialpolitiska frågeställningar är något som skiljer 1958 års levnadskostnadsundersökning från sina föregångare. Utan tvivel är det en riktig utvecklingslinje som här med påtaglig försiktighet prövats. I framtiden kommer de marknadsanalytiska aspekterna att bli allt viktigare. Regelbundet återkommande levnadskostnadsundersökningar innebär en betydelsefull service åt näringslivet. — Inom Industriens Utredningsinstitut har vi hittills producerat åtta marknadsstudier på grundval av specialbearbetningar av 1958 års levnadskostnadsundersökning. Det kommer säkert att bli fler.

Göran Albinsson

Utkom från trycket den 31 juli 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

8 · 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STOCKHOLM 1961. KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY
THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 8 AUGUSTI 1961

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 460

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 461
De borgerliga primärkommunernas finanser år 1959. Preliminära uppgifter 465
Brott som kommit till polisens kännedom 461, 466
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter 470
Års- och kvartalsuppgifter 463, 474
Konkurser och protesterade växlar 476
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter 465, 478
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 483
Priserna på jordbruksfastigheter år 1959 484
Priserna på jordbruksfastigheter år 1960. Preliminära uppgifter 490
Arealinventeringen den 1 juni 1961 496
Preliminär försäkringsstatistik för 1960 och första halvåret 1961 ..... 498, 515

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance 460

TABLES

Commentary 461
Finance of civil primary communes in 1959. Preliminary data 465
Offences known to the police 461, 466
Road traffic accidents:
Monthly data 470
Annual and quarterly data 463, 474
Bankruptcies and protested bills 476
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 465, 478
Local savings banks statistics, quarterly 483
Farm real estate prices in 1959 484
Farm real estate prices in 1960. Preliminary data 490
Survey of acreage 1st June, 1961 496
Preliminary insurance statistics: 1960 and Jan.—June, 1961 ..... 498, 515

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Afrika AFR-48-C och H

Regional statistisk rådgivare. Två år. Bistå skilda afrikanska länder vid det statistiska organisationsarbetet och vid genomförandet av en allafrikansk statistisk survey. Eventuellt undervisa vid nystartade träningscentra. Engelska och franska.

Liberia LIBERED-17

Skolstatistik. Ett år. Bistå undervisningsdepartementet vid omorganisation av den statistiska avdelningen, vid skolstatistiskt prognosarbete och personalutbildning. Engelska.

Mexiko MEX-48-C

Social statistik. Sex månader. Föreslå förbättringar i den sociala statistik som handhas av statliga myndigheter och uppgöra planer för en bredare statistisk verksamhet. Spanska med engelska eller franska. 22 september.

Tanganyika TANGANED-1

Skolstatistik. Ett år. Bistå undervisningsdepartementet vid upprättandet av en statistisk avdelning, vid skolstatistiskt prognosarbete och personalutbildning. Engelska.

Venezuela VEN-48-K

Statistisk rådgivare. Fyra månader. Utarbeta förslag rörande bättre anpassning av grundstatistiken till den ekonomiska planeringens behov och föreslå administrativa förbättringar. Spanska. 15 september.

Indien IND-48-C

Matematisk statistik. Se Statistisk Tidskrift nr 6/1961.

Indien IND-48-D

Statistisk »input-output analysis». Se Statistisk Tidskrift nr 6/1961.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr / milj. / kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

Kommentar

Commentary

Brottsligheten. Från och med andra kvartalet 1961 lämnas en mera specificerad redovisning efter brottens art av de till polisens kännedom komna brotten. Härigenom har kvartalsstatistikens brottskatalog bringats i överensstämmelse med den mera detaljerade brottsredovisningen i den definitiva årsstatistiken. Översiktstabellen på s. 466 lämnar motsvarande uppgifter för första kvartalet 1961, samt, i den mån primärmaterialet det medgiver, för vart och ett av de för tidigare år till jämförelse medtagna kvartalen.

Den omläggning som skett av kriminalstatistiken från och med ingången av år 1961, berör i någon mån även den förutvarande s. k. polisstatistiken. Uppgiftsplikten till denna regleras sålunda numera genom bestämmelser i 1948 års kungörelse angående rättsstatistiken. I samband med att denna givits ändrad lydelse har 1950 års kungörelse angående *kriminalstatistiska uppgifter från* polismyndigheter m. m. upphört att gälla (se SFS 1960: 692). Samtidigt har fastställts nya formulär bl. a. till kvartalsuppgifterna rörande de till polisens kännedom komna brotten. Den hittills tillämpade brottskatalogen har dock i huvudsak lämnats orubbad. Såvitt det gäller strafflagsbrotten torde de vidtagna ändringarna i huvudsak framgå av den nyssnämnda översiktstabellen. I vad avser specialförfattningarna har en redogörelse för de vidtagna ändringarna, vilka i huvudsak sammanhänger med ikraftträdandet den 1 januari 1961 av lagstiftningen om varusmuggling, lämnats i redogörelsen för första kvartalet 1961 (häfte 1961: 5, s. 298).

Antalet under andra kvartalet 1961 till polisens kännedom komna strafflagsbrott understiger obetydligt motsvarande siffra för i fjol. Den under årets första kvartal konstaterade ökningen i

Brott		Antal 2 kvartalet		Diff. i %[1]
		1960	1961	
SL (utom 11: 10 och 11)		70 910	69 656	— 1,8
Därav				
10: 1—3	Våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	171	173	+ 1,2
10: 4	Våldsamt motstånd	459	476	+ 3,7
14: 1, 3	Mord, dråp	7	4	—
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	3	5	—
15: 12—15a	Våldtäkt	133	120	— 9,8
20: 1, 4, 10	Stöld, grov stöld[2]	14 497	16 698	+ 15,2
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	14 566	14 129	— 3,0
20: 1-4, 6, 10	Tillgrepp av:			
	Bil	4 319	4 678	+ 8,3
	Motorcykel	1 121	766	— 31,7
	Moped	3 219	2 806	— 12,8
	Cykel	10 818	9 219	— 14 8
20: 5	Rån	112	108	— 3,6
Andra författningar:				
Brännvinstillverkningsförordningen, 19 §		48	43	—
Trafikbrottslagen, 4 §		3 459	3 522	+ 1,8

[1] Procenttal ej uträknade på tal mindre än 50. — [2] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

jämförelse med motsvarande kvartal år 1960 har således under andra kvartalet efterträtts av en minskning; denna uppgår ej fullt till 2 %.

Inom den dominerande gruppen av strafflagsbrott — brotten enligt 20 kap. SL (stöld o. dyl.) — är det framför allt tillgreppen av motorcyklar, mopeder och cyklar samt snatteri och bodräkt, som visar minskning i jämförelse med andra kvartalet 1960. Minskningen uppgår för de nyssnämnda tre grupperna av tillgreppsbrott enligt tablån på föregående sida till inemot 32 %, 13 % resp. 15 %; för gruppen snatteri och bodräkt uppgår minskningen till något mer än 22 %. En tämligen stark minskning (ca 35 %) visar de allmänfarliga brotten (19 kap. SL). Även inbrottsstölderna har något minskat i antal under årets andra kvartal (3 %), medan däremot stöldbrotten i övrigt (inkl. grov stöld, men exkl. förutom inbrottsstöld, även tillgrepp av motorfordon och cykel) tvärtom ökat.

Av biltillgreppen under andra kvartalet 1961, tillhopa 4 678, hade 1 897 eller 40,6 % stannat vid försök till sådant tillgrepp. I 197 fall har inbrottsstöld förövats medelst inbrott i kassaskåp, valv eller dylikt. Antalet för andra kvartalet 1961 redovisade fall av varusmuggling är 128.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 466.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance to a public officer performing his duty

» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly behaviour)
of which:
Riot

» 12. Forgery
of which:
Forgery (incl. attempts at) of documents
Forgery (incl. attempts at) of signature
Counterfeiting coins, forgery of banknotes, uttering (incl. attempts at)

Chapter 13. Perjury, false charge and other false statements
of which:
Perjury and false party-statement (incl. attempts at)
False prosecution, false charge, etc.

» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Attempt to murder or manslaughter
Felonious wounding resulting in death
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide (incl. attempts at)
Procuring abortion (incl. attempts at)
Assault and battery resulting in a slight injury or none
Grave assault and battery
Exposing another person to the risk of being infected with sexual disease

» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape (incl. attempts at)

» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age (incl. attempts at)
Other indecent assaults (incl. attempts at)
Indecent exposure
Other indecent actions

» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson (incl. attempts at)

» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Larceny, aggravated larceny, burglary, housebreaking (incl. attempts at)
Thereof by blasting safes
Other housebreaking, etc.
Petty larceny and larceny from family members
Unauthorized takings and thefts of motorcars (incl. attempts at)
motor cycles »
mopeds »
pedal cycles »
Robbery (incl. attempts at)

» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which:
Extortion (incl. attempts at)
Usury (incl. attempts at)
Receiving stolen goods
Restaurant, hotel and taxi cab frauds
Other frauds

Chapter 22. Embezzlement, etc.
of which:
Embezzlement, petty embezzlement (incl. attempts at)
Illegal disposal of hire-purchase goods
Other illegal disposal of goods
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Malicious damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
» 26. Military offences
of which:
Absence without leave from military service, desertion (incl. attempts at)

Other chapters
Chapter 8. Offences against the security of the State
» 9. Lese-majesty
» 16. Defamation
» 17. Bigamy, etc.

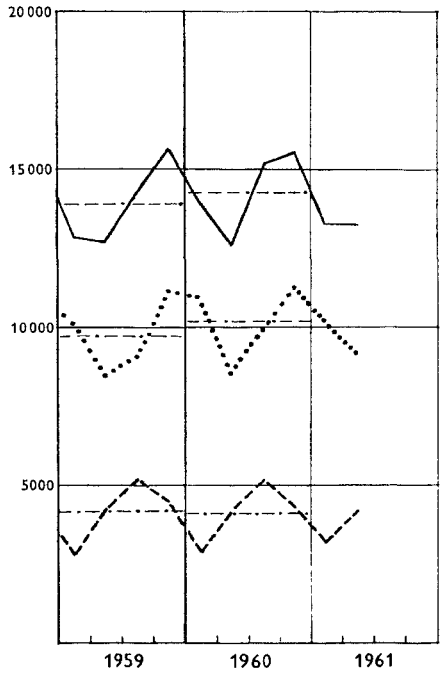
Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed
Unlicensed distillery
Illegal importation of goods

Driving motor vehicles under influence of drink
False or negligent income-tax return
Regulations concerning the collection of taxes.

Vägtrafikolyckor. En fördelning kvartalsvis av de polisundersökta vägtrafikolyckorna efter skadepåföljd, åren 1959—1961 återges i tabellen på s. 474. I det härefter intagna diagrammet, som visar de kvartalsvisa förändringarna i dels totalantalet vägtrafikolyckor, dels antalet sådana olyckor med personskada resp. endast egendomsskada till följd, har för åren 1959 och 1960 till jämförelse även kvartalsmedelvärdet inlagts.

Av tabellen framgår att antalet polisundersökta vägtrafikolyckor under andra kvartalet 1961 i det stora hela icke undergått några mera anmärkningsvärda förändringar i jämförelse med motsvarande kvartal år 1960. En viss minskning i antal noteras såväl i tättbebyggda som ej tättbebyggda områden för olyckor, med svår personskada. I ej tättbebyggda områden hänför sig minskningen huvudsakligen till juni månad. Totalt har antalet sådana olyckor nedgått från 640 till 584 eller med inemot 9 %; minskningen är relativt större i ej tättbebyggda (12 %) än i tättbebyggda områden (5 %). I de sistnämnda har även

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor. *Number of Road traffic accidents; Quarterly data*

Hela antalet
Total
Med personskada
Personal injury
Med enbart egendomsskada
Damage to property only

Kvartalsmedelvärde:
Quarterly mean:
Hela antalet
Med personskada
Med enbart egendomsskada

dödsolyckorna minskat i jämförelse med motsvarande tid föregående år; i ej tättbebyggda områden har dödsolyckorna tvärtom ökat i antal. Härvid är emellertid att märka att, om jämförelsen utsträckes till att omfatta åren 1956—1959, siffran för andra kvartalet 1960 för tättbebyggda områden får anses förhållandevis hög, men att detsamma icke kan sägas om motsvarande siffra för ej tättbebyggda områden. Antalet dödsolyckor i hela riket under andra kvartalet 1961 utgör 197 mot 191 vid samma tid i fjol.

Olyckorna med lindrig personskada och enbart egendomsskada visar ökning såväl i tättbebyggda som ej tättbebyggda områden.

Totalt har antalet polisundersökta vägtrafikolyckor ökat från 12 588 under andra kvartalet 1960 till 13 263 under motsvarande kvartal år 1961 eller med något mer än 5 %. Häremot svarar en ökning av antalet i trafiken dödade och skadade personer från 5 278 till 5 395 eller med drygt 2 %. Det är huvudsakligen bilpassagerare, bilförare och mopedister, som i ökad utsträckning blivit offer för trafiken (se tabellen på s. 475).

De båda hastighetsbegränsningsperioderna för motorfordon i samband med jul- och påskhelgerna har följts av ytterligare två sådana begränsningsperioder, av vilka den ena, anslutande till pingsten, i sin helhet och den andra delvis infaller under andra kvartalet 1961. Hastighetsbegränsning har sålunda gällt dels under tiden den 19—24 maj, dels under tiden den 22 juni — 12 juli. I vad mån tidigare framlagda preliminära siffror för maj och juni 1961 kan ha rönt inflytande härav låter sig icke bedömas med ledning enbart av preliminärstatistikens summariska data. En särskild bearbetning för preliminärstatistiken föreligger f. n. endast i fråga om pingstens hastighetsbegränsning. Genom en jämförelse med motsvarande period föregående år (den 3—8 juni 1960) kan dock blott en viss allmän information inhämtas rörande förändringarna i olycksfrekvensen under tiden för hastighetsbegränsningen i samband med pingsten och jämförelseperioden. Vissa uppgifter härom lämnas i följande tablå för ej tättbebyggda områden.[1] För jämförelseperioden är siffrorna definitiva, för hastighetsbegränsningsperioden preliminära. De preliminära siffrorna har emellertid uppräknats med ledning av tillgängliga uppgifter rörande preliminärsiffrornas fullständighetsgrad.

Det framgår, att hastighetsbegränsningsperioden i samband med pingsten, utom såvitt angår dödsolyckorna, visar en minskning av antalet vägtrafikolyckor i förhållande till jämförelseperioden. Om man frånser dödsolyckorna, visar sålunda hastighetsbegränsningsperioden — liksom hastighetsbegränsningen i samband med julhelgen — ett minskat totalantal vägtrafikolyckor och en minskad svårhetsgrad hos de inträffade olyckorna.

Påföljd	Vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område	
	1960[1]	1961[2]
Antal		
Dödlig utgång	10	12
Annan personskada		
svår	41	16
lindrig	108	71
Endast egendomsskada ..	214	180
Summa	373	279
Procenttal		
Dödlig utgång	2,7	4,3
Annan personskada		
svår	11,0	5,7
lindrig	28,9	25,5
Endast egendomsskada ..	57,4	64,5
Summa	100	100

[1] 3/6—8/6. — [2] 19/5—24/5.

Fördelas dödsolyckorna på sådana, vilka inträffat på huvudled resp. ej huvudled, befinnes att ökningen av antalet dödsolyckor under hastighetsbegränsningen uteslutande avser olyckor, vilka ej inträffat på huvudled. Motsvarande gäller minskningen av antalet olyckor med svår personskada som följd.

Nedgången i olycksfrekvensen i ej tättbebyggda områden under hastighetsbegränsningsperioden vid pingsten avser framför allt helgtrafiken (pingstafton—annandag pingst).

För den del av den följande hastighetsbegränsningsperioden, som infaller under kvartalets sista månad, dvs. i samband med midsommarhelgen, (den 22—30 juni) föreligger, såsom nämnts, för närvarande icke motsvarande uppgifter. En viss uppfattning om förändringarna i olycksfrekvensen under denna tid i jämförelse med motsvarande tid i fjol lämnar dock uppgifterna i följande tablå; vilka är hämtade ur veckorapporterna. Dessa, vilka i regel avslutas inom omkring två veckor efter den sista veckodagen, medger emellertid icke en uppdelning för båda perioderna av person-

[1] Tättbebyggda områden berörs ej av hastighetsbegränsningen.

skadeolyckorna i sådana med svår resp. lindrig personskada som följd.

Påföljd	Vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område 1960[1]	1961[1]
Antal		
Dödlig utgång	16	14
Annan personskada	181	169
Endast egendomsskada ..	329	262
Summa	526	445
Procenttal		
Dödlig utgång	3,0	3,1
Annan personskada	34,4	38,0
Endast egendomsskada ..	62,6	58,9
Summa	100	100

[1] 22/6—30/6.

Av tablån synes, att väl antalet olyckor nedgått under hastighetsbegränsningen i juni i jämförelse med motsvarande period år 1960; men däremot kan av siffrorna, sådana de föreligger, ej utläsas någon minskning av olyckornas svårhetsgrad. Det bör uppmärksammas, att de ur veckorapporterna hämtade uppgifterna i fråga om fullständighetsgraden icke är helt jämförbara med de för den sistnämnda hastighetsbegränsningsperioden framlagda siffrorna.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 478.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 of which payments by employers for Supplementary Pension
32 Declared dividends
33 Declared dividends for previous year

De borgerliga primärkommunernas finanser år 1959. Preliminära uppgifter

Finance of Civil Primary Communes Preliminary Data

I fyra tabeller (se sid. 517—520) lämnas en preliminär sammanfattning av *samtliga* borgerliga primärkommuners finanser. Uppgifter för enbart städer har lämnats i ett tidigare häfte av Statistisk Tidskrift (nr 2/1961).

Inkomsterna och utgifterna har redovisats efter samma principer som för städerna, jfr sid. 149 i ovannämnda häfte av tidskriften.

Kommunerna finansierar sin verksamhet till största delen med skattemedel och statsbidrag. Den allmänna kommunalskatten utgjorde år 1959 42 % av inkomsterna och statsbidragen 24 %. Inkomsten av den allmänna kommunalskatten har jämfört med föregående år ökat med ca 260 mkr eller 8,4 %. Den som kompensation för höjda ortsavdrag erhållna skatteersättningen från staten har inräknats i statsbidragen i tab. 1 och utgjorde år 1959 448 mkr.

L. A.

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences*[1]	1958	1959	1960	1959	
					2 kv.	3 kv.
1	*Strafflagsbrott*	279 403	273 882	269 001	71 347	76 671
2	10 kap. Brott mot allmän verksamhet	3 488	3 452	3 708	889	916
3	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	630	638	779	164	163
4	våldsamt motstånd	1 808	1 761	1 747	461	497
5	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	445	493	414	148	148
6	Därav: upplopp	1	1	2	1	—
7	12 kap. Förfalskningsbrott	[2] 2 684	1 518	1 452	374	395
8	Därav: urkundsförfalskning o. dyl.	2 418	1 164	1 177	310	282
9	signaturförfalskning o. dyl.	29	37	23	14	7
10	penningförfalskning o. dyl.	146	150	170	30	38
11	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	930	970	1 151	238	186
12	Därav: mened o. dyl.	237	261	260	70	34
13	falsk angivelse, falskt åtal o. dyl.	153	134	165	35	27
14	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 262	8 795	9 469	2 072	2 401
15	Därav: mord och dråp	55	53	38	15	20
16	försök till mord och dråp	64	60	76	13	10
17	misshandel varav döden följt	19	10	15	4	1
18	vållande till annans död	278	245	259	32	83
19	barnamord o. dyl.	6	6	11	2	1
20	*fosterfördrivning*	61	69	77	35	11
21	ringare misshandel (13 §)	8 283	7 837	8 455	1 869	2 122
22	svårare misshandel (10—14 §§)					
23	överförande av könssjukdom o. dyl.	53	66	106	10	25
24	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 519	2 552	2 522	603	631
25	Därav: våldtäkt	374	404	461	106	110
26	18 kap. Sedlighetsbrott	2 147	2 602	2 721	774	581
27	Därav: otukt med person under 15 år	788	1 032	1 042	336	191
28	annan otukt	117	227	244	75	55
29	exhibitionism	479	594	695	165	145
30	annan sedlighetssårande handling	613	617	615	156	157
31	19 kap. Allmänfarliga brott	3 445	5 008	4 519	1 566	1 493
32	Därav: mordbrand	234	324	296	81	99
33	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	213 188	206 291	200 811	53 809	59 901
34	Därav: Stöld, även grov[3]	107 895	109 462	114 390	27 724	30 936
35	därav: medelst inbrott i kassaskåp, valv o. dyl.	53 611	52 976	56 654	13 661	13 954
36	övriga fall av inbrottsstöld					
37	snatteri och bodräkt[3]	12 465	13 176	13 528	3 252	3 380

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning. —

Offences known to the police. Preliminary data

	1960				1961		Därav under 2:a kv.			
4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
68 516	57 160	70 910	74 556	66 375	59 748	69 656	14 672	5 572	3 000	1
843	804	908	1 026	970	859	905	229	56	48	2
159	154	171	243	211	183	173	40	16	3	3
402	361	459	492	435	389	476	117	28	25	4
81	117	93	102	102	123	129	6	3	6	5
—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	6
347	339	386	329	398	404	313	35	15	4	7
296	249	321	284	323	333	257	26	12	4	8
5	5	7	3	8	7	8	—	1	—	9
28	62	39	25	44	44	27	6	2	—	10
303	241	306	259	345	339	243	39	21	8	11
97	73	54	60	73	70	74	11	2	1	12
39	28	49	30	58	56	26	5	3	—	13
2 305	1 995	2 341	2 515	2 618	2 190	2 221	425	229	188	14
12	6	7	11	14	13	4	—	—	—	15
21	16	23	15	22	16	19	3	—	—	16
2	5	3	5	2	5	5	—	—	—	17
80	49	46	72	92	59	54	4	1	6	18
1	—	5	4	2	2	2	—	—	—	19
10	11	10	32	24	66	17	8	1	1	20
2 043	1 767	2 119	2 236	2 333	1 618	1 803	370	223	170	21
					311	206	16	2	4	22
12	44	27	13	22	21	26	5	2	1	23
663	576	634	631	681	612	675	98	61	31	24
95	93	133	116	119	83	120	22	13	4	25
665	583	675	628	835	739	789	89	73	65	26
277	218	279	219	326	269	288	10	18	17	27
41	94	50	35	65	94	39	6	6	—	28
142	124	160	168	243	187	253	37	38	24	29
177	109	162	179	165	164	181	25	6	22	30
1 041	980	1 745	785	1 009	837	1 142	270	11	32	31
85	75	73	60	88	78	47	8	6	—	32
50 661	41 200	53 238	57 639	48 734	43 254	52 240	11 705	4 344	2 173	33
27 609	24 852	29 063	32 145	28 330	26 186	30 827	7 335	2 603	1 096	34
12 994	13 137	14 566	15 482	13 469	167	197	56	3	5	35
					12 726	13 932	2 868	1 354	604	36
3 368	3 116	3 548	3 373	3 491	2 993	2 756	318	326	227	37

[3] Utom tillgrepp av bilar, motorcyklar, mopeder och cyklar (jfr rad 38—41).

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter (forts.)

	Brott *Offences*	1958	1959	1960	1959	
					2 kv.	3 kv.
38	tillgrepp av bilar	21 192	17 933	18 306	4 211	4 392
39	» » motorcyklar	5 796	4 414	3 270	1 433	1 631
40	» » mopeder	12 821	12 359	10 846	3 335	3 812
41	» » cyklar	48 918	44 833	36 333	12 880	14 506
42	rån	443	408	477	98	107
43	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri	18 883	18 527	18 685	4 330	4 278
44	Därav: utpressning	69	61	68	20	14
45	ocker	86	88	85	27	17
46	häleri o. dyl.	1 438	1 774	1 764	411	340
47	rest.-, hotell- o. droskbedrägeri	3 935	3 788	3 782	1 007	891
48	övriga fall av bedrägeri o. dyl.	13 355	12 816	12 986	2 865	3 016
49	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 659	6 267	5 865	1 888	1 451
50	Därav: förskingring, undandräkt	..	..	..	..	..
51	olovligt förfogande över avbetalningsgods	1 565	1 950	1 707	501	478
52	övriga fall av olovligt förfogande	..	..	..	..	..
53	23 kap. Gäldenärsbrott	386	395	390	131	79
54	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	12 383	13 235	13 269	3 668	3 258
55	25 kap. Ämbetsbrott	786	711	890	193	145
56	26 kap. Brott av krigsmän	3 066	2 900	2 943	614	773
57	Därav: undanhållande och rymning	1 226	1 179	1 157	209	398
58	Övriga strafflagsbrott (8, 9, 16, 17, 27 kap.)	132	166	192	50	35
59	*Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa*	16 103	17 087	16 392	3 996	5 759
60	Brännvinstillverkningsförordningen, 19 §[1]	173	163	157	46	43
61	Varusmuggling	..	..	..	..	..
62	Trafikbrottslagen, 4 §	12 092	13 246	12 638	3 606	4 386
63	Skattestrafflagen	3 838	3 678	3 597	344	1 330
64	Uppbördsförordningen, 80 § 1 mom. 2 st.	..	..	..	..	..
65	Summa *Total*	295 506	290 969	285 393	75 343	82 430

[1] Härunder föres fr. o. m. $^1/_1$ 1961 förutom lönnbränning även viss annan olovlig befattning med brännvin.

Offences known to the police. Preliminary data (cont.)

	1960				1961		Därav under 2:a kv.			
4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
4 945	3 736	4 319	5 241	5 010	4 505	4 678	1 953	387	104	38
875	320	1 121	1 179	650	308	766	301	92	28	39
3 293	1 842	3 219	3 230	2 555	2 010	2 806	581	387	180	40
9 576	6 561	10 818	11 321	7 633	6 352	9 219	1 026	443	510	41
110	101	112	139	125	105	108	30	23	10	42
5 381	5 010	4 207	4 662	4 806	4 349	4 363	938	391	197	43
12	17	12	31	8	16	9	4	2	1	44
21	22	16	15	32	37	49	24	2	3	45
538	454	343	408	559	516	534	37	29	36	46
898	960	884	1 015	923	910	882	264	137	50	47
3 912	3 557	2 952	3 193	3 284	2 870	2 889	609	221	107	48
1 551	1 500	1 412	1 465	1 488	1 578	1 479	291	166	60	49
..	..	..	..	..	971	859	195	117	34	50
481	441	412	362	492	301	261	61	33	18	51
..	..	..	..	..	200	217	20	16	4	52
95	140	89	70	91	109	118	10	6	1	53
3 490	2 705	3 816	3 515	3 233	3 354	4 103	490	157	179	54
213	226	229	204	231	214	212	7	—	2	55
830	672	775	706	790	762	704	38	39	6	56
317	242	240	357	318	246	271	21	15	1	57
47	72	56	20	44	25	20	2	—	—	58
4 537	2 684	3 881	5 455	4 372	4 288	4 927	567	427	234	59
36	16	48	44	49	34	43	1	1	—	60
..	..	..	..	..	143	128	4	4	—	61
3 075	1 991	3 459	4 083	3 105	2 300	3 522	392	312	187	62
1 426	677	374	1 328	1 218	607	281	40	16	15	63
..	..	..	..	..	1 204	953	130	94	32	64
73 053	59 844	74 791	80 011	70 747	64 036	74 583	15 239	5 999	3 234	65

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Juni 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *June 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	15	1	16	46	6	52	255	135	390	316	142	458
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	16	—	16	35	14	49	341	150	491	392	164	556
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	3	1	4	13	5	18	26	96	122	42	102	144
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	—	1	2	5	7	15	32	47	18	37	55
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	10	5	15	13	28	41	56	209	265	79	242	321
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	—	2	3	6	9	11	37	48	16	43	59
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	11	6	17	10	16	26	42	157	199	63	179	242
Fotgängare *Pedestrians* ..	5	7	12	11	21	32	27	145	172	43	173	216
Övriga *Others*	1	1	2	2	2	4	7	4	11	10	7	17
Summa *Total*	64	21	85	135	103	238	780	965	1 745	979	1 089	2 068

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	6	9	55	70
7—10 »	5	11	52	68
11—14 »	3	7	46	56
15—17 »	4	28	224	256
18—29 »	19	59	439	517
30—44 »	11	36	287	334
45—59 »	14	28	251	293
60—69 »	13	25	110	148
> 69 »	10	10	58	78
Okänd ålder .. *Age not stated*	—	25	223	248
Samtliga *Total*	85	238	1 745	2 068
Därav *Of which*				
män ..... *males*	66	162	1 139	1 367
kvinnor .... *females*	19	64	486	569
okänt kön .. *sex not stated*	—	12	120	132

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 830	3 861	5 691
Lastbil ..... *Lorry*	284	513	797
Buss ..... *Bus*	37	113	150
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	67	229	296
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	98	395	493
Annan lätt mc..... *Other light mc*	20	59	79
Spårvagn ..... *Tram*	—	55	55
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	5	7	12
Cykel ..... *Cycle*	70	230	300
Annat fordon ..... *Other vehicle*	59	366	425
Fotgängare ..... *Pedestrian*	45	176	221
Andra trafikelement *Other traffic elements*	87	8	95
Summa *Total*	2 602	6 012	8 614

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Juni 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *June 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 653	14	469	344	389	1 920
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 185	14	459	340	374	1 471
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	381	6	96	58	214	109
» korsande » *crossing*	1 033	5	255	79	97	857
» samma » *same*	454	—	50	103	40	311
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	3	—	—	2	—	1
» annan » *other*	314	3	58	98	23	193
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	468	—	10	4	15	449
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 677	50	879	394	525	758
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	584	26	421	65	87	432
med fotgängare *with pedestrian*	168	11	157	25	25	113
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	925	13	301	304	413	208
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	281	8	154	28	49	204
Olycka av annan art *Other kind of accident*	44	2	11	9	8	27
Summa *Total*	4 655	74	1 513	775	971	2 909
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	635	20	221	103	196	336
Mellersta » *Middle* »	3 132	36	979	454	558	2 120
Södra » *South* »	888	18	313	218	217	453

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 935	65	180	1 148	1 290	2 645
Halvdager *Twilight*	232	3	9	58	122	110
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	246	—	3	59	19	227
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	166	6	9	46	150	16
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	76	—	—	1	8	68

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Juni 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	9	42	81	133	1	9	67	77
Uppsala »	2	3	14	31	50	2	3	17	22
Södermanlands »	1	3	25	51	80	2	6	37	45
Östergötlands »	1	6	27	58	92	1	8	39	48
Jönköpings »	2	5	13	44	64	6	6	20	32
Kronobergs »	3	2	13	22	40	3	2	19	24
Kalmar »	5	7	16	35	63	5	12	35	52
Gotlands »	—	1	7	10	18	—	1	8	9
Blekinge »	—	2	18	26	46	—	2	28	30
Kristianstads »	5	5	23	42	75	5	7	33	45
Malmöhus »	3	6	42	61	112	3	9	73	85
Hallands »	1	6	21	43	71	1	7	33	41
Göteb. o. Bohus »	3	7	34	51	95	4	8	50	62
Älvsborgs »	—	7	24	53	84	—	8	41	49
Skaraborgs »	2	5	30	43	80	4	5	43	52
Värmlands »	2	7	25	67	101	2	10	50	62
Örebro »	4	6	23	21	54	4	6	44	54
Västmanlands »	3	2	10	41	56	5	5	13	23
Kopparbergs »	2	1	20	24	47	2	1	22	25
Gävleborgs »	4	1	11	31	47	4	2	20	26
Västernorrlands »	6	5	26	39	76	6	5	35	46
Jämtlands »	—	3	9	17	29	—	3	13	16
Västerbottens »	2	6	13	19	40	2	8	22	32
Norrbottens »	2	2	12	20	36	2	2	18	22
Summa *Total*	54	107	498	930	1 589	64	135	780	979

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *June 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	4	18	148	581	751	5	19	181	205
Stockholms län	—	10	52	113	175	—	10	66	76
Uppsala »	—	3	14	53	70	—	3	18	21
Södermanlands »	—	3	16	60	79	—	3	19	22
Östergötlands »	—	9	39	99	147	—	9	42	51
därav Norrköpings stad	—	3	21	43	67	—	3	22	25
Jönköpings län	—	3	18	61	82	—	3	23	26
Kronobergs »	1	1	9	23	34	1	1	9	11
Kalmar »	—	2	10	29	41	—	2	15	17
Gotlands »	—	—	2	6	8	—	—	2	2
Blekinge »	—	—	11	36	47	—	—	11	11
Kristianstads »	1	1	14	38	54	1	1	16	18
Malmöhus »	3	8	84	187	282	3	9	102	114
därav Malmö stad	2	5	52	123	182	2	6	67	75
Hallands län	—	3	24	44	71	—	4	32	36
Göteb. o. Bohus »	1	13	150	305	469	1	17	169	187
därav Göteborgs stad ..	1	8	129	259	397	1	8	146	155
Älvsborgs län	—	2	32	55	89	—	3	36	39
Skaraborgs »	1	—	13	27	41	1	—	16	17
Värmlands »	2	2	27	59	90	2	2	33	37
Örebro »	1	4	27	49	81	1	4	31	36
Västmanlands »	2	2	22	69	95	2	2	24	28
Kopparbergs »	2	3	15	42	62	2	3	19	24
Gävleborgs »	—	3	25	59	87	—	4	30	34
Västernorrlands »	1	—	18	41	60	1	—	20	21
Jämtlands »	—	—	5	26	31	—	—	6	6
Västerbottens »	—	—	19	27	46	—	—	23	23
Norrbottens »	1	4	20	49	74	1	4	22	27
Summa *Total*	20	94	814	2 138	3 066	21	103	965	1 089
Hela riket *Sweden*	74	201	1 312	3 068	4 655	85	238	1 745	2 068

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958.....	876	2 675	13 211	40 296	57 058	106 812	941	3 104	17 755	21 800
1959.....	[4]939	2 662	13 568	39 473	56 642	106 216	[4]1 000	3 137	18 338	22 475
1960*[2].....	895	2 634	13 131	41 495	58 155	107 916	961	3 090	17 592	21 643
1959* 2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
2 kv.	191	640	3 300	8 457	12 588	23 250	202	729	4 347	5 278
3 kv.	263	814	4 076	9 988	15 141	27 936	284	957	5 543	6 784
4 kv.	276	703	3 249	11 298	15 526	28 939	298	826	4 327	5 451
1961* 1 kv.	182	471	2 501	10 138	13 292	24 504	186	553	3 441	4 180
2 kv.	197	584	3 369	9 113	13 263	24 657	212	698	4 485	5 395
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1959* 2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
2 kv.	124	314	1 161	2 537	4 136	6 680	134	384	1 832	2 350
3 kv.	183	443	1 665	3 696	5 987	9 933	202	559	2 657	3 418
4 kv.	180	323	1 213	3 562	5 278	8 701	202	426	1 920	2 548
1961* 1 kv.	111	230	936	3 415	4 692	7 714	114	294	1 521	1 929
2 kv.	136	275	1 190	2 665	4 266	6 931	150	359	1 884	2 393
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1959* 2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822
2 kv.	67	326	2 139	5 920	8 452	16 570	68	345	2 515	2 928
3 kv.	80	371	2 411	6 292	9 154	18 003	82	398	2 886	3 366
4 kv.	96	380	2 036	7 736	10 248	20 238	96	400	2 407	2 903
1961* 1 kv.	71	241	1 565	6 723	8 600	16 790	72	259	1 920	2 251
2 kv.	61	309	2 179	6 448	8 997	17 726	62	339	2 601	3 002

[1] I de preliminära siffrorna för »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death*

Road traffic accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[2] *Drivers of cycle with aux. motor*[2]	Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	Cyklister[2] *Cyclists*[2]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958.....	4 621	5 656	1 909	526	2 180	869	2 393	3 206	440	21 800
1959.....	4 855	5 870	1 717	502	2 616	849	2 435	3 194	437	22 475
1960*[1].....	5 247	5 825	1 370	360	2 432	629	2 205	3 277	298	21 643
1959* 2 kv. ..	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv. ..	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv. ..	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv. ..	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
2 kv. ..	1 148	1 287	459	110	704	208	589	739	34	5 278
3 kv. ..	1 481	1 809	602	186	926	234	749	754	43	6 784
4 kv. ..	1 453	1 481	194	36	510	115	541	1 017	104	5 451
1961* 1 kv. ..	1 220	1 289	82	9	327	82	332	718	121	4 180
2 kv. ..	1 221	1 444	370	103	774	148	562	719	54	5 395
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1959* 2 kv. ..	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv. ..	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv. ..	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv. ..	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
2 kv. ..	751	868	150	41	181	67	146	130	16	2 350
3 kv. ..	1 008	1 322	230	86	274	85	214	173	26	3 418
4 kv. ..	963	1 000	52	15	122	32	130	177	57	2 548
1961* 1 kv. ..	730	820	12	1	71	19	80	133	63	1 929
2 kv. ..	792	967	93	32	181	50	129	119	30	2 393
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1959* 2 kv. ..	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv. ..	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv. ..	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv. ..	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822
2 kv. ..	397	419	309	69	523	141	443	609	18	2 928
3 kv. ..	473	487	372	100	652	149	535	581	17	3 366
4 kv. ..	490	481	142	21	388	83	411	840	47	2 903
1961* 1 kv. ..	490	469	70	8	256	63	252	585	58	2 251
2 kv. ..	429	477	277	71	593	98	433	600	24	3 002

within 24 hours. — [1] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [2] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.* — [3] Ökningen från år 1958 torde till största delen vara blott skenbar. Jfr texten i nr 5, 1961, s. 299.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad och Luleå stad är dock medtagna även växlar protesterade av den i staden ifråga fr. o. m. $^{1}/_{1}$ 1959 resp. $^{18}/_{7}$ 1961 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127
Juni	93	10	1 090	364	590	153	2 197	527	182	90
Juli	96	11	1 134	384	555	149	2 222	535	191	106

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	1959 Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205,4	324,3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj
260,9	274,2	1 330,1	2 133,3	3 998,5	1 138,6	334,9	184,3	Juni
275,9	287,2	1 244,4	2 852,6	4 660,1	1 902,0	372,8	273,0	Juli

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Malmbrytning och anrikningsverk (10 företag)[1] *Ore mines and processing plants*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	7 354	8 111	+ 757	+ 10
2	Antal industriarbetare	4 107	4 547	+ 440	+ 11
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	55,5	82.0	+ 26,5	+ 48
4	Utdelning å aktier och andelar	12,2	12,5	+ 0,3	+ 2
5	Räntor	39,4	34,8	— 4,6	— 12
6	Överskott å annan rörelse	30,2	50,7	+ 20,6	+ 68
7	Övriga intäkter	15,8	16,8	+ 1,0	+ 6
8	Summa	153,1	196,9	+ 43,8	+ 29
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	3,5	5,9	+ 2,4	+ 71
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	78,2	98,2	+ 20,0	+ 26
11	Skatter	23,7	31,7	+ 8,0	+ 34
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,3	0,1	— 0,2	— 70
13	Avsättningar till investeringsfonder	2,0	2,3	+ 0,3	+ 13
14	Övriga kostnader	13,9	8,7	— 5,2	— 37
15	Redovisad vinst	31,6	50,1	+ 18,5	+ 59
16	Summa	153,1	196,9	+ 43,8	+ 29
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	244,7	337,3	+ 92,6	+ 38
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	188,2	253,9	+ 65,7	+ 35
19	Varuskatter	1,0	1,4	+ 0,4	+ 34
20	Summa avgående poster	189,2	255,3	+ 66,0	+ 35
21	Bruttovinst	55,5	82,0	+ 26,5	+ 48
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	314,2	261,6	— 52,6	— 17
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	314,2	248,4	— 65,8	— 21
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	4,1	—	— 4,1	— 100
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	22,2	29,8	+ 7,7	+ 35
26	Lagervärdeförändring	+ 4,0	+ 20,7	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 7,4	+ 16,7	.	.
28	Lön till anställda	101,8	118,8	+ 17,0	+ 17
29	Därav till industriarbetare	51,7	60,6	+ 8,9	+ 17
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	5,3	8,2	+ 2,9	+ 55
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,8	+ 1,8	.
32	Beslutad utdelning	41,3	44,7	+ 3,4	+ 8
33	För föregående år beslutad utdelning	41,6	41,3	— 0,3	— 1

[1] LKAB ingår ej på grund av omläggning av bokföringsåret. De redovisade siffrorna har på-

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Annan metallmanufaktur (36 företag) *Manufacture of non-ferrous metal products*				Mekaniska verkstäder och gjuterier (193 företag) *Engineering works and foundries*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
5 608	6 046	+ 438	+ 8	102 383	109 771	+ 7 388	+ 7	1
4 403	4 824	+ 421	+ 10	71 122	75 963	+ 4 841	+ 7	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
19,2	23,7	+ 4,5	+ 23	566,3	563,9	− 2,4	− 0	3
0,3	0,4	+ 0,1	+ 26	14,4	17,1	+ 2,7	+ 19	4
1,4	1,3	− 0,0	− 2	41,7	48,5	+ 6,8	+ 16	5
0,6	0,4	− 0,2	− 33	2,4	3,1	+ 0,7	+ 27	6
0,3	0,7	+ 0,4	+ 112	19,2	24,7	+ 5,4	+ 28	7
21,8	26,6	+ 4,7	+ 22	644,0	657,2	+ 13,2	+ 2	8
2,4	2,9	+ 0,5	+ 19	47,2	59,0	+ 11.8	+ 25	9
6,4	7,2	+ 0,8	+ 13	173,8	185,4	+ 11,6	+ 7	10
5,4	6,5	+ 1,0	+ 19	127,9	109,0	− 18,9	− 15	11
2,2	0,0	− 2,1	− 98	103,4	19,8	− 83,6	− 81	12
1,0	2,4	+ 1,3	+ 129	76,9	131,3	+ 54,3	+ 71	13
0,3	0,9	+ 0,6	+ 172	9,9	22,5	+ 12,5	+ 126	14
4,0	6,7	+ 2,7	+ 67	104,8	130,3	+ 25,5	+ 24	15
21,8	26,6	+ 4,7	+ 22	644,0	657,2	+ 13,2	+ 2	16
267,8	325,2	+ 57,3	+ 21	5 742,0	6 283,4	+541,5	+ 9	17
248,5	300,5	+ 52,0	+ 21	5 102,2	5 609,4	+507,2	+ 10	18
0,1	0,9	+ 0,8	+ 534	73,4	110.1	+ 36,7	+ 50	19
248.6	301,4	+ 52,8	+ 21	5 175,6	5 719,5	+543,9	+ 11	20
19,2	23,7	+ 4,5	+ 23	566,3	563,9	− 2,4	− 0	21
10,6	11,0	+ 0,4	+ 4	278,3	364,0	+ 85,7	+ 31	22
10.1	10,6	+ 0,6	+ 5	234,7	353,2	+118,5	+ 50	23
0,2	0,3	+ 0,1	+ 54	3,0	7,1	+ 4,2	+ 139	24
4,1	5,8	+ 1,6	+ 40	138,4	157,3	+ 18,9	+ 14	25
+ 3.5	+ 17,8	.	.	− 96,7	+ 353,3	.	.	26
+ 6,9	+ 19,1	.	.	− 81,5	+ 345,2	.	.	27
67,3	77,1	+ 9,8	+ 15	1 393,3	1 605,5	+212,3	+ 15	28
45,6	51,9	+ 6,2	+ 14	854,0	956,5	+102,5	+ 12	29
1,1	2,1	+ 1,0	+ 94	50,6	80,0	+ 29,3	+ 58	30
—	1,1	+ 1,1	.	—	28,6	+ 28,6	.	31
3,2	3,8	+ 0,6	+ 19	65,2	73,9	+ 8,7	+ 13	32
3,3	3,2	− 0,2	− 5	59,4	65,2	+ 5,8	+ 10	33

verkats av vissa organisatoriska förändringar inom branschen.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Skeppsvarv och båtbyggerier (16 företag) *Shipyards and boat building*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	26 440	26 133	— 307	— 1
2 Antal industriarbetare	20 852	20 337	— 515	— 2
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	170,2	194,9	+ 24,7	+ 15
4 Utdelning å aktier och andelar	1,4	1,4	+ 0,0	+ 1
5 Räntor	58,8	59,3	+ 0,5	+ 1
6 Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 286)
7 Övriga intäkter	0,3	1,3	+ 0,9	+ 293
8 Summa	230,8	256,9	+ 26,2	+ 11
Kostnader och vinst				
9 Räntor	16,0	21,1	+ 5,0	+ 31
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	47,3	47,3	— 0,0	— 0
11 Skatter	51,7	47,5	— 4,2	— 8
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	15,5	2,5	— 13,0	— 84
13 Avsättningar till investeringsfonder	50,9	83,7	+ 32,8	+ 65
14 Övriga kostnader	9,2	10,9	+ 1,7	+ 18
15 Redovisad vinst	40,1	44,0	+ 3,9	+ 10
16 Summa	230,8	256,9	+ 26,2	+ 11
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	1 432,4	1 569,9	+ 137,5	+ 10
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 261,9	1 374,6	+ 112,7	+ 9
19 Varuskatter	0,2	0,3	+ 0,1	+ 31
20 Summa avgående poster	1 262,1	1 375.0	+ 112,8	+ 9
21 Bruttovinst	170,2	194,9	+ 24,7	+ 15
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	88,0	79,9	— 8,1	— 9
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	83,5	78,2	— 5,3	— 6
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	—	—	—
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	17,2	17,9	+ 0,7	+ 4
26 Lagervärdeförändring	— 140,1	— 61,4	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 71,5	— 9,8	.	.
28 Lön till anställda	396,3	424,5	+ 28,2	+ 7
29 Därav till industriarbetare	287,5	295,2	+ 7,7	+ 3
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	10,3	18,3	+ 8,0	+ 78
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	7,8	+ 7,8	.
32 Beslutad utdelning	13,2	14,0	+ 0,8	+ 6
33 För föregående år beslutad utdelning	11,6	13,2	+ 1,5	+ 13

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Elektroteknisk industri (54 företag) *Manufacture of electrical machinery, apparatus etc.*				Annan metallindustri samt kombinerade företag (34 företag) *Not specified metal industries incl. enterprises comb. different ore and metal products industries*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
53 476	58 610	+ 5 134	+ 10	32 027	34 048	+ 2 021	+ 6	1
32 971	36 587	+ 3 616	+ 11	23 092	24 744	+ 1 652	+ 7	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
265,9	295,4	+ 29,5	+ 11	238,9	257,0	+ 18,2	+ 8	3
32,9	37,6	+ 4,7	+ 14	137,4	32,1	− 105,3	− 77	4
32,8	42,8	+ 10,1	+ 31	15,7	17,1	+ 1,4	+ 9	5
0,1	0.0	− 0,1	− 82	1,0	1,2	+ 0,2	+ 26	6
64,0	26,8	− 37,3	− 58	25,4	4,2	− 21,1	− 83	7
395,7	402,6	+ 6,9	+ 2	418,4	311,7	− 106,7	− 26	8
23,2	28,1	+ 4,9	+ 21	17,7	23,5	+ 5,8	+ 33	9
63,5	71,0	+ 7,5	+ 12	81,6	90,5	+ 8,9	+ 11	10
79,8	75,4	− 4,4	− 5	51,7	52,7	+ 1,0	+ 2	11
64,0	31,9	− 32,1	− 50	10,7	3,8	− 6,9	− 64	12
20,2	56,8	+ 36,6	+ 181	33,8	55,6	+ 21,8	+ 65	13
27,0	32,3	+ 5,3	+ 20	114,0	8,3	− 105,7	− 93	14
118,0	107,1	− 10,9	− 9	108,9	77,3	− 31,6	− 29	15
395,7	402,6	+ 6,9	+ 2	418,4	311,7	− 106,7	− 26	16
2 389,6	2 727,9	+ 338,3	+ 14	1 667,4	1 921,0	+ 253,7	+ 15	17
2 121,7	2 415,5	+ 293,8	+ 14	1 421,1	1 652,7	+ 231,7	+ 16	18
2,0	17,0	+ 15,0	+ 756	7,4	11,3	+ 3,8	+ 52	19
2 123,7	2 432,5	+ 308,8	+ 15	1 428,5	1 664,0	+ 235,5	+ 16	20
265,9	295,4	+ 29,5	+ 11	238,9	257,0	+ 18,2	+ 8	21
106,9	145,8	+ 38,9	+ 36	99,0	123.8	+ 24,7	+ 25	22
93,6	129,9	+ 36,3	+ 39	96,0	120,9	+ 24,9	+ 26	23
0,6	2,8	+ 2,2	+ 382	3,5	4,3	+ 0.9	+ 25	24
51,0	56,5	+ 5,4	+ 11	99,4	132,6	+ 33,2	+ 33	25
− 26,9	+ 184,8	.	.	+ 65,3	+ 104,2	.	.	26
− 29,9	+ 200,1	.	.	+ 72,6	+ 117,5	.	.	27
720,3	845,2	+ 124,9	+ 17	450.6	515,0	+ 64.5	+ 14	28
373,8	428,5	+ 54,7	+ 15	297,1	334,9	+ 37,8	+ 13	29
32,8	43,4	+ 10.6	+ 32	17,6	18,5	+ 0,9	+ 5	30
—	15,1	+ 15,1	.	—	8,0	+ 8,0	.	31
69,2	74,7	+ 5,5	+ 8	47,1	53,8	+ 6,7	+ 14	32
61,9	69,2	+ 7,3	+ 12	45,5	47,1	+ 1,6	+ 4	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data (cont.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Malmbrytning och metallindustri; samtliga branscher (422 företag)[1] *Ore mining, metal industries, manufacture of metal products*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	268 702	287 552	+ 18 850	+ 7
2	Antal industriarbetare	188 771	202 209	+ 13 438	+ 7
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	1 578,4	1 712,6	+ 134,1	+ 8
4	Utdelning å aktier och andelar	207,9	110,5	— 97,4	— 47
5	Räntor	196,2	211,3	+ 15,0	+ 8
6	Överskott å annan rörelse	35,6	57,9	+ 22,3	+ 63
7	Övriga intäkter	130,2	82,2	— 48,0	— 37
8	Summa	2 148,4	2 174,5	+ 26,1	+ 1
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	137,4	174,5	+ 37,1	+ 27
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	555,1	621,3	+ 66,2	+ 12
11	Skatter	371,0	363,0	— 8,0	— 2
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	259,8	62,4	— 197,5	— 76
13	Avsättningar till investeringsfonder	205,1	381,2	+ 176,1	+ 86
14	Övriga kostnader	179,2	91,5	— 87,7	— 49
15	Redovisad vinst	440,7	480,6	+ 39,8	+ 9
16	Summa	2 148,4	2 174,5	+ 26,1	+ 1
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	13 665,6	15 507,2	+1 841,6	+ 13
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	11 993,3	13 637,6	+1 644,3	+ 14
19	Varuskatter	93,8	157,0	+ 63,2	+ 67
20	Summa avgående poster	12 087,2	13 794,6	+1 707,4	+ 14
21	Bruttovinst	1 578,4	1 712,6	+ 134,1	+ 8
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1 046,0	1 176,8	+ 130,8	+ 13
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	979,6	1 127,2	+ 147,6	+ 15
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	16,8	23.3	+ 6,5	+ 38
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	439,4	537,5	+ 98,2	+ 22
26	Lagervärdeförändring	— 172,1	+ 728,3	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 55,4	+ 839,5	.	.
28	Lön till anställda	3 675,7	4 218,3	+ 542,6	+ 15
29	Därav till industriarbetare	2 299,1	2 572,8	+ 273,7	+ 12
30	Av företagen erlagda pens. o. pens. premier	135,4	196,1	+ 60,7	+ 45
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	73,1	+ 73,1	.
32	Beslutad utdelning	265,2	292,3	+ 27,1	+ 10
33	För föregående år beslutad utdelning	247,7	265,2	+ 17,5	+ 7

[1] De i gruppen ingående branscherna, järn-, stål- och andra metallverk samt järn- och stålmanufaktur har redovisats i Stat. Tidskr. nr 7.

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter (postsparbanken ingår ej) *Preliminary data (The Post Office Savings Bank is not included).*

	Ställningen i 1 000 kr				
	30 juni 1960	30 sept. 1960	31 dec. 1960	31 mars 1961	30 juni 1961
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	15 337 160	15 653 511	16 053 630	16 332 549	16 406 112
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:					
Certain assets:					
Kassabehållning *Cash*	60 058	56 464	66 722	61 918	67 438
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	11 363	12 017	11 453	11 510	11 467
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc.*	229 422	303 061	393 698	447 591	281 803
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc.*	7 072	7 317	14 630	16 608	19 812
Obligationer *Bonds*	1 479 742	1 500 719	1 530 004	1 547 397	1 573 088
Lån *Loans*	13 334 816	13 527 368	13 743 020	14 009 929	14 211 389
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	7 576	7 888	7 877	9 096	10 190
AV SKULDERNA UTGJORDE:					
Certain liabilities:					
Insättarnas medel *Deposits by the public*	14 557 758	14 781 878	14 841 101	15 684 690	15 542 290
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	13 550 938	13 722 743	13 760 773	14 523 394	14 465 150
fria sektorn *Of which other accounts*	1 006 820	1 059 135	1 080 328	1 161 296	1 077 140
Upplåning *Borrowings*	24 238	14 920	8 296	18 693	38 449

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Andra kvartalet 1960 *2nd quarter*	1 932 717	2 011 159
Tredje » 1960 *3rd* »	2 083 399	1 859 650
Fjärde » 1960 *4th* »	2 448 016	2 388 668
Första » 1961 *1st* »	2 959 788	2 679 084
Andra » 1961 *2nd* »	2 417 197	2 560 574

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Priserna på jordbruksfastigheter år 1959

Farm Real Estate Prices

Här framlagda uppgifter för år 1959 rörande förhållandet mellan jordbruksfastigheters saluvärden och taxeringsvärden är *definitiva*. Preliminära uppgifter för år 1959 återgavs i häfte 1960: 7, s. 425, medan preliminära uppgifter för år 1960 återges i det följande (s. 490). De definitiva siffrorna för år 1958 återgavs i häfte 1959: 11, s. 731.

De definitiva uppgifterna omfattar av 1959 års frivilliga köp, i motsats mot de preliminära uppgifterna, även de köp, beträffande vilka lagfart sökts under första halvåret 1960. I jämförelse med de preliminära har härigenom de definitiva siffrorna erhållit ett tillskott av 349 köp. Detta har medfört en höjning av den preliminärt redovisade överprisprocenten för år 1959 från 26,9 till 27,6.

Tab. A. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, efter produktionsområden

Market prices and assessed values of farm land, by production area, 1 000 kr

Produktionsområden *Production area*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %
Götalands				
s. slättbygder	259	19 461,7	15 580,4	24,9
mellanbygder	272	14 812,0	11 450,2	29,4
skogsbygder ..	574	34 515,3	27 378,1	26,1
n. slättbygder	314	20 105,4	15 462,0	30,0
Svealands				
slättbygder ..	333	21 252,2	16 530,7	28,6
skogsbygder[1] ..	267	11 603,4	8 855,7	31,0
Norrland				
nedre[2]	219	6 064,5	4 760,2	27,4
övre	151	4 052,2	3 345,8	21,1
Hela riket				
Sweden 1959	2 389	131 866,7	103 363,1	27,6
» » 1958	2 424	127 954,5	98 899,1	29,4

[1] Omfattar även mindre delar av Götaland.
[2] » » » » » Svealand.

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, länsvis

Market prices and assessed values of farm land, by county, 1 000 kr

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr eller lydande under rådhusrätt ej medtagna.

Län *County*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %
Stockholms	32	2 258,8	1 770,2	27,6
Uppsala	69	4 553,1	3 453,5	31,8
Södermanlands ..	82	5 538,3	4 312,1	28,4
Östergötlands ..	126	9 850,0	7 881,8	25,0
Jönköpings	77	5 349,1	4 608,4	16,1
Kronobergs	58	3 081,4	2 204,6	39,8
Kalmar	83	7 562,9	6 105,6	23,9
Gotlands.....	59	3 030,2	2 542,4	19,2
Blekinge.....	41	2 212,1	1 647,2	34,3
Kristianstads....	216	12 486,1	9 477,0	31,8
Malmöhus	301	18 970,9	15 121,0	25,5
Hallands.....	66	3 684,2	2 862,1	28,7
Göteborgs o. Bohus	58	2 260,3	1 704,9	32,6
Älvsborgs	168	8 699,1	6 813,3	27,7
Skaraborgs.....	215	14 436,4	10 975,3	31,5
Värmlands.....	139	5 810,2	4 560,7	27,4
Örebro	115	4 792,0	3 780,8	26,7
Västmanlands ..	52	4 374,9	3 307,8	32,3
Kopparbergs....	48	2 219,7	1 600,6	38,7
Gävleborgs	82	2 698,8	2 235,0	20,8
Västernorrlands	110	2 722,4	2 076,1	31,1
Jämtlands	54	1 540,0	1 266,3	21,6
Västerbottens ..	83	2 400,9	1 969,4	21,9
Norrbottens	55	1 334,9	1 087,0	22,8
Summa *Total* 1959	2 389	131866,7	103363,1	27,6
» » 1958	2 424	127954,5	98899,1	29,4

Genomsnittssiffrorna för länen utvisar, frånsett Blekinge län, endast mindre förändringar i jämförelse med de preliminära siffrorna. Den i tab. A förekommande indelningen i produktionsområden överensstämmer med den av lantbruksstyrelsen tillämpade i de genom dess försorg utförda jordbruksekonomiska undersökningarna.

Hg

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of farm land by assessed farm value, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—10 000 kronor				10 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	1	17,0	6,9	146	18	704,3	583,0	21	10	917,5	691,8	33	3	620,0	488,5	27
Uppsala	7	85,0	57,2	49	42	1 382,2	1 105,4	25	13	1 050,0	857,4	22	7	2 035,9	1 433,5	42
Södermanlands	3	42,5	24,6	73	54	1 878,8	1 452,3	29	17	1 482,5	1 219,9	22	8	2 134,5	1 615,3	32
Östergötlands	9	92,0	72,2	27	66	2 162,2	1 704,7	27	31	2 879,0	2 330,5	24	20	4 716,8	3 774,4	25
Jönköpings	4	45,0	27,0	67	42	1 329,0	1 119,0	19	19	1 414,5	1 245,0	14	12	2 560,6	2 217,4	15
Kronobergs	10	114,6	76,7	49	35	1 117,8	890,8	25	10	811,5	627,9	29	3	1 037,5	609,2	70
Kalmar	1	13,0	7,0	86	49	1 891,6	1 497,3	26	18	1 454,0	1 219,3	19	15	4 204,3	3 382,0	24
Gotlands	11	109,0	80,3	36	32	1 066,2	883,7	21	11	845,0	734,7	15	5	1 010,0	843,7	20
Blekinge	6	41,2	38,7	6	26	869,9	715,2	22	7	576,0	453,8	27	2	725,0	439,5	65
Kristianstads	23	257,4	181,0	42	129	4 421,7	3 149,5	40	44	3 705,3	2 948,3	26	20	4 101,7	3 198,2	28
Malmöhus	22	220,0	172,3	28	177	6 024,0	4 531,5	33	67	5 763,4	4 511,4	28	35	6 963,5	5 905,8	18
Hallands	5	48,4	38,4	26	45	1 787,4	1 403,4	27	12	975,4	780,9	25	4	873,0	639,4	37
Göteborgs o. Bohus	3	39,0	20,1	94	49	1 557,0	1 224,6	27	5	364,3	317,6	15	1	300,0	142,6	110
Älvsborgs	15	166,8	122,9	36	113	3 604,3	2 782,0	30	33	2 795,0	2 232,6	25	7	2 133,0	1 675,8	27
Skaraborgs	19	189,6	151,7	25	135	4 443,1	3 521,5	26	42	3 535,0	2 791,8	27	19	6 268,7	4 510,3	39
Värmlands	21	235,6	163,2	44	100	3 115,6	2 390,7	30	11	894,0	698,4	28	7	1 565,0	1 308,4	20
Örebro	19	216,5	153,8	41	77	2 362,9	1 853,4	27	13	1 017,6	859,2	18	6	1 195,0	914,4	31
Västmanlands	7	74,9	54,7	37	28	1 097,0	811,8	35	9	763,0	616,2	24	8	2 440,0	1 825,1	34
Kopparbergs	8	113,5	66,2	71	30	964,7	706,0	37	8	641,5	535,2	20	2	500,0	293,2	71
Gävleborgs	18	178,4	139,7	28	55	1 564,7	1 263,4	24	6	464,1	414,5	12	3	491,6	417,4	18
Västernorrlands	39	422,5	308,0	37	66	1 829,9	1 418,3	29	5	470,0	349,8	34	—	—	—	—
Jämtlands	8	95,8	62,6	53	43	1 110,2	959,9	16	2	164,0	137,4	19	1	170,0	106,4	60
Västerbottens	14	130,0	110,1	18	65	2 025,9	1 625,3	25	4	245,0	234,0	5	—	—	—	—
Norrbottens	8	64,4	54,3	19	45	1 165,2	923,6	26	2	105,3	109,1	−4	—	—	—	—
Summa *Total* 1959	281	3 012,1	2 189,6	37,6	1 521	49 475,6	38 516,3	28,5	399	33 332,9	26 916,7	23,8	188	46 046,1	35 740,5	28,8
» » 1958	313	3 532,8	2 472,0	42,9	1 567	50 630,2	38 845,1	30,3	389	32 696,3	26 344,5	24,1	155	41 095,2	31 237,5	31,6

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	0,0 %				0,1—25,0 %				25,1—50,0 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %
Stockholms	—	—	—	—	20	978,9	797,5	23	11	1 237,5	930,3	33
Uppsala	12	340,1	231,5	47	37	2 646,1	1 940,7	36	18	1 479,9	1 204,0	23
Södermanlands	6	251,7	193,0	30	31	2 361,7	1 657,6	42	39	2 560,9	2 147,2	19
Östergötlands	35	1 651,6	1 148,7	44	34	2 955,9	2 339,5	26	29	2 598,1	2 238,3	16
Jönköpings	5	119,0	92,2	29	6	437,6	298,0	47	20	779,9	663,4	18
Kronobergs	5	75,0	53,1	41	14	640,6	460,9	39	18	496,1	422,3	17
Kalmar	10	398,7	305,0	31	23	1 823,9	1 511,8	21	10	525,0	459,5	14
Gotlands	9	169,9	124,7	36	38	2 269,8	1 898,7	20	10	568,5	503,5	13
Blekinge	1	28,0	17,5	60	18	846,3	693,6	22	8	198,5	162,3	22
Kristianstads	113	6 912,8	5 443,4	27	67	3 903,1	2 807,1	39	20	948,1	766,5	24
Malmöhus	268	16 758,4	13 274,3	26	30	2 080,5	1 746,1	19	3	132,0	100,6	31
Hallands	24	1 314,5	960,7	37	20	1 438,3	1 131,7	27	12	416,1	368,6	13
Göteborgs o. Bohus	6	183,0	97,6	88	32	1 015,1	815,4	24	16	866,2	617,5	40
Älvsborgs	14	391,9	271,4	44	59	2 361,3	1 877,4	26	52	2 119,3	1 694,1	25
Skaraborgs	49	1 688,6	1 246,4	35	92	7 580,7	5 713,0	33	55	4 045,1	3 058,7	32
Värmlands	12	199,8	128,0	56	38	1 046,0	796,7	31	56	2 393,7	1 959,2	22
Örebro	24	640,8	464,2	38	43	1 281,4	1 029,9	24	28	1 590,1	1 352,2	18
Västmanlands	5	122,8	91,3	35	29	2 397,1	1 783,7	34	11	1 120,0	865,5	29
Kopparbergs	4	73,0	54,8	33	15	470,3	331,1	42	15	619,0	505,6	22
Gävleborgs	13	155,1	121,5	28	24	504,7	375,5	34	26	821,0	696,7	18
Västernorrlands	42	599,6	443,5	35	34	712,6	556,2	28	15	451,2	346,6	30
Jämtlands	15	247,2	199,6	24	24	834,4	691,2	21	13	428,4	351,1	22
Västerbottens	10	123,1	99,3	24	40	1 062,9	889,2	20	27	929,9	737,1	26
Norrbottens	9	122,4	98,3	25	24	582,8	491,0	19	16	495,3	382,3	30
Summa *Total* 1959	691	32 567,0	25 160,0	29,4	792	42 232,0	32 633,5	29,4	528	27 819,8	22 533,1	23,5
» » 1958	694	30 331,0	23 430,7	29,4	840	39 327,0	30 307,4	29,8	538	32 343,0	24 642,9	31,2

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	50,1—75,0 %				75,1—90,0 %				Över 90 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	1	42,4	42,4	±0	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	2	87,0	77,3	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	6	364,0	314,3	16	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	16	1 359,1	1 158,1	17	12	1 285,3	997,2	29	—	—	—	—
Jönköpings	39	3 509,5	3 149,5	11	7	503,1	405,3	24	—	—	—	—
Kronobergs	17	773,2	613,1	26	3	496,5	345,4	44	1	600,0	309,8	94
Kalmar	27	3 215,8	2 674,1	20	12	1 489,5	1 056,5	41	1	110,0	98,7	11
Gotlands	2	22,0	15,5	42	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	10	425,6	358,4	19	3	638,7	361,4	77	1	75,0	54,0	39
Kristianstads	14	565,1	357,8	58	1	75,0	51,7	45	1	82,0	50,5	62
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	9	468,7	378,3	24	1	46,6	22,8	104	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	4	196,0	174,4	12	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	29	2 365,1	1 868,5	27	13	1 396,5	1 043,3	34	1	65,0	58,6	11
Skaraborgs	13	897,5	793,6	13	5	201,5	142,5	41	1	23,0	21,1	9
Värmlands	23	1 794,4	1 397,2	28	9	351,3	267,4	31	1	25,0	12,2	105
Örebro	18	1 044,7	792,4	32	1	210,0	122,4	72	1	25,0	19,7	27
Västmanlands	7	735,0	567,3	30	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	11	945,4	644,0	47	3	112,0	65,1	72	—	—	—	—
Gävleborgs	14	1 087,6	935,5	16	5	130,4	105,8	23	—	—	—	—
Västernorrlands	12	636,0	536,8	18	5	165,0	117,5	40	2	158,0	75,5	109
Jämtlands	2	30,0	24,4	23	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	5	230,0	222,7	3	1	55,0	21,1	161	—	—	—	—
Norrbottens	5	126,4	110,0	15	—	—	—	—	1	8,0	5,4	48
Summa *Total* 1959	286	20 920,5	17 205,6	21,6	81	7 156,4	5 125,4	39,6	11	1 171,0	705,5	66,0
» » 1958	275	19 008,3	15 208,2	25,0	60	5 587,5	4 328,0	29,1	17	1 357,7	981,9	38,3

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, länsvis efter åkerarealens storlek

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land* / Län *County*	Högst 5 ha *hectares*				5—10 ha *hectares*				10—20 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	6	164,9	129,0	28	7	390,0	307,1	27	5	234,0	196,0	19
Uppsala	12	195,5	138,7	41	13	357,5	282,9	26	14	663,7	497,6	33
Södermanlands	12	276,4	177,1	56	9	270,5	195,9	38	10	563,5	417,0	35
Östergötlands	26	461,0	344,5	34	11	363,5	299,4	21	13	868,5	667,5	30
Jönköpings	7	123,6	81,5	52	1	40,0	42,8	−7	2	333,0	215,2	55
Kronobergs	12	197,0	142,8	38	4	255,0	177,0	44	2	138,6	118,6	17
Kalmar	9	209,3	137,9	52	6	200,8	139,8	44	12	729,5	571,7	28
Gotlands	12	154,1	130,7	18	5	158,9	108,8	46	14	511,7	439,5	16
Blekinge	10	194,1	168,3	15	4	224,2	174,7	28	5	456,0	368,1	24
Kristianstads	66	1 316,4	963,7	37	47	1 990,5	1 382,4	44	48	3 648,8	2 960,4	23
Malmöhus	133	3 190,7	2 468,4	29	59	2 928,6	2 238,2	31	68	5 682,9	4 411,7	29
Hallands	16	399,0	274,4	45	9	416,9	313,9	33	14	1 024,9	832,2	23
Göteborgs o. Bohus	18	446,0	312,5	43	17	566,1	449,0	26	3	186,0	151,5	23
Älvsborgs	31	596,2	431,7	38	19	596,5	445,6	34	14	630,5	510,9	23
Skaraborgs	37	606,5	486,6	25	35	1 079,4	805,1	34	43	2 519,7	1 972,4	28
Värmlands	35	645,8	429,9	50	7	162,0	121,9	33	5	204,0	156,7	30
Örebro	46	857,4	612,9	40	7	177,5	154,1	15	10	564,3	452,2	25
Västmanlands	13	232,9	146,6	59	4	165,0	107,7	53	10	519,5	385,2	35
Kopparbergs	13	241,2	157,5	53	3	71,0	61,5	15	3	231,1	166,9	38
Gävleborgs	31	465,3	349,1	33	5	159,5	114,2	40	1	35,0	33,7	4
Västernorrlands	65	1 029,2	774,2	33	10	242,2	184,7	31	1	40,8	40,8	±0
Jämtlands	30	537,1	453,0	19	5	160,5	145,7	10	2	114,0	103,4	10
Västerbottens	26	399,8	318,1	26	18	522,6	462,0	13	6	263,6	208,4	26
Norrbottens	23	381,2	294,6	29	9	267,0	245,3	9	1	57,0	49,4	15
Summa *Total* 1959	689	13 320,6	9 923,7	34,2	314	11 765,7	8 959,7	31,3	306	20 220,6	15 927,0	27,0
» » 1958	758	15 187,7	11 105,0	36,8	340	11 922,4	9 143,3	30,4	286	18 865,1	14 913,8	26,5

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1960, länsvis efter åkerarealens storlek (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land* / Län *County*	20—50 ha *hectares*				50—100 ha *hectares*				Över 100 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	2	190,0	165,4	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	9	869,5	713,8	22	—	—	—	—	1	900,0	539,2	67
Södermanlands	3	283,0	218,9	29	1	215,0	161,9	33	2	1 005,0	679,8	48
Östergötlands	18	2 584,5	1 943,8	33	1	330,0	233,0	42	—	—	—	—
Jönköpings	1	60,0	50,7	18	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	1	125,0	75,6	65	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	3	210,0	183,1	15	3	873,0	784,3	11	—	—	—	—
Gotlands	13	955,0	808,8	18	3	660,0	535,6	23	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	19	3 860,2	2 944,0	31	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	32	5 076,7	4 168,2	22	4	1 100,0	1 030,6	7	2	860,0	703,3	22
Hallands	5	912,0	671,9	36	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	8	775,0	630,8	23	1	155,0	129,8	19	—	—	—	—
Skaraborgs	19	1 920,7	1 516,6	27	3	663,0	554,5	20	4	2 480,0	1 624,2	53
Värmlands	2	134,0	106,9	25	1	100,0	109,3	−9	—	—	—	—
Örebro	4	323,0	274,9	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands	5	722,5	478,2	51	1	130,0	125,4	4	1	750,0	631,9	19
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	2	270,0	188,7	43	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total* 1959	146	19 271,1	15 140,3	27,3	18	4 226,0	3 664,4	15,3	10	5 995,0	4 178,4	43,5
» » 1958	131	16 210,8	12 990,3	24,8	14	3 752,0	2 887,4	29,9	5	3 720,0	2 698,3	37,9

Priserna på jordbruksfastigheter år 1960. Preliminära uppgifter

Farm Real Estate Prices
Preliminary Data

Här framlagda uppgifter för år 1960 rörande förhållandet mellan jordbruksfastigheters saluvärden och taxeringsvärden är *preliminära,* dvs. de omfattar av 1960 års frivilliga köp icke de köp, beträffande vilka lagfart sökts senare än den 31 december s. å. Såsom redan meddelats på s. 484, återgavs de preliminära uppgifterna för år 1959 i häfte 1960: 7, s. 425.

Den nedgång överpriserna för hela riket undergick år 1959 har enligt de preliminära siffrorna år 1960 efterträtts av en markerad ökning. Överprisprocenten, varmed menas förhållandet mellan å ena sidan skillnaden mellan köpeskilling och taxeringsvärde och å andra sidan taxeringsvärdet, har således enligt de preliminära siffrorna (se tab. A) ökat från 26,9 år 1959 till 33,6 år 1960. Motsvarande siffra för år 1958 var 29,5 %. Sammanställas de *definitiva* uppgifter-

(forts. sid. 496)

Tab. A. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, efter produktionsområden. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land, by production area, 1 000 kr. Preliminary data

Produktionsområden *Production area*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxeringsvärde *Ass. value*	Överpris% *Surplus %*
Götalands				
s. slättbygder	245	22 844,0	16 720,4	36,6
mellanbygder	231	14 331,3	10 734,8	33,5
skogsbygder ..	503	32 266,1	24 755,4	30,3
n. slättbygder	313	18 799,5	14 482,9	29,8
Svealands				
slättbygder ..	273	23 109,0	16 963,2	36,2
skogsbygder[1]	241	10 434,5	7 753,5	34,6
Norrland				
nedre[2]	206	6,558,1	4 540,6	44,4
övre.....	103	2 852,2	2 267,2	25,8
Hela riket				
Sweden 1960	2 115	131 194,7	98 218,0	33,6
» » 1959	2 040	115 235,6	90 795,3	26,9

[1] Omfattar även mindre delar av Götaland.
[2] » » » » » Svealand.

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, länsvis. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr eller lydande under rådhusrätt ej medtagna.

Län *County*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris% *Surplus %*
Stockholms.....	28	3 695,0	2 718,1	35,9
Uppsala.....	37	2 577,4	2 064,4	24,8
Södermanlands..	78	7 864,2	5 597,9	40,5
Östergötlands...	130	9 696,1	7 532,7	28,7
Jönköpings	87	8 397,9	6 766,8	24,1
Kronobergs.....	58	3 349,9	2 555,6	31,1
Kalmar	56	3 868,7	3 350,9	15,5
Gotlands	39	1 785,7	1 380,3	29,4
Blekinge	25	1 883,6	1 119,1	68,3
Kristianstads ...	177	10 492,3	7 519,9	39,5
Malmöhus	311	25 783,9	19 009,6	35,6
Hallands	61	4 039,6	3 182,0	27,0
Göteborgs o. Bohus	39	3 565,3	2 506,8	42,2
Älvsborgs	137	6 087,4	4 652,9	30,8
Skaraborgs	225	11 297,1	8 745,6	29,2
Värmlands	116	7 021,3	4 445,4	57,9
Örebro	115	5 936,8	4 740,3	25,2
Västmanlands ..	37	2 506,7	1 955,1	28,2
Kopparbergs ...	37	1 770,8	1 206,8	46,7
Gävleborgs	84	3 162,3	2 357,0	34,2
Västernorrlands.	114	2 963,1	2 086,3	42,0
Jämtlands.....	29	881,4	685,5	28,6
Västerbottens...	55	1 495,4	1 184,5	26,2
Norrbottens	40	1 072,8	854,5	25,5
Summa *Total* 1960	2 115	131194,7	98 218,0	33,6
» » 1959	2 040	115235,6	90 795,3	26,9

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, länsvis efter taxeringsvärdet. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land by assessed farm value, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—10 000 kronor				10 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	—	—	—	—	11	465,5	381,7	22	10	1 089,5	646,5	69	7	2 140,0	1 689,9	27
Uppsala	2	20,0	15,7	27	18	616,1	527,3	17	11	874,0	685,6	27	6	1 067,3	835,8	28
Södermanlands	2	18,0	14,5	24	46	1 708,2	1 262,8	35	17	1 588,5	1 199,6	32	13	4 549,5	3 121,0	46
Östergötlands	8	89,2	60,8	47	67	2 293,4	1 774,3	29	38	3 069,5	2 606,6	18	17	4 244,0	3 091,0	37
Jönköpings	—	—	—	—	39	1 377,9	1 082,9	27	29	2 304,3	2 037,5	13	19	4 715,7	3 646,4	29
Kronobergs	5	54,2	35,2	54	34	1 135,7	848,3	34	16	1 340,0	1 061,2	26	3	820,0	610,9	34
Kalmar	9	97,3	71,2	37	27	1 013,3	847,2	20	12	1 050,5	861,8	22	8	1 707,6	1 570,7	9
Gotlands	9	108,4	74,2	46	21	758,8	582,4	30	8	568,5	469,8	21	1	350,0	253,9	38
Blekinge	5	36,7	39,2	—6	14	449,9	298,2	51	4	410,0	308,7	33	2	987,0	473,0	109
Kristianstads	15	165,8	111,9	48	121	4 539,5	3 179,8	43	30	2 607,5	1 969,6	32	11	3 179,5	2 258,6	41
Malmöhus	13	152,2	110,9	37	195	6 685,9	4 973,0	34	65	6 288,8	4 661,6	35	38	12 657,0	9 264,1	37
Hallands	—	—	—	—	35	1 308,1	1 017,6	29	20	1 781,9	1 382,2	29	6	949,6	782,2	21
Göteborgs o. Bohus	1	10,0	8,7	15	27	957,6	704,2	36	6	512,0	411,8	24	5	2 085,7	1 382,1	51
Älvsborgs	14	165,9	104,5	59	96	3 343,0	2 427,1	38	20	1 681,5	1 266,7	33	7	897,0	854,6	5
Skaraborgs	33	388,7	264,4	47	146	4 747,5	3 795,8	25	34	2 966,4	2 348,5	26	12	3 194,5	2 336,9	37
Värmlands	30	350,1	215,6	62	68	2 021,2	1 407,9	44	12	1 213,5	853,9	42	6	3 436,5	1 968,0	75
Örebro	11	137,7	96,2	43	71	2 248,8	1 701,8	32	27	2 333,3	1 908,3	22	6	1 217,0	1 034,0	18
Västmanlands	—	—	—	—	19	635,2	508,3	25	15	1 277,0	1 013,1	26	3	594,5	433,7	37
Kopparbergs	2	18,5	16,3	13	29	1 026,3	723,5	42	5	451,0	317,8	42	1	275,0	149,2	84
Gävleborgs	9	112,3	77,6	45	66	1 836,5	1 455,7	26	7	698,5	517,3	35	2	515,0	306,4	68
Västernorrlands	37	396,4	277,9	43	74	2 236,7	1 559,2	43	3	330,0	249,2	32	—	—	—	—
Jämtlands	5	61,9	43,7	42	22	571,5	467,6	22	2	248,0	174,2	42	—	—	—	—
Västerbottens	11	109,1	94,6	15	44	1 386,3	1 089,9	27	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	6	50,4	46,0	10	32	732,4	590,8	24	—	—	—	—	2	290,0	217,7	33
Summa *Total* 1960	227	2 542,8	1 779,1	42,9	1 322	44 095,3	33 207,3	32,8	391	34 684,2	26 951,5	28,7	175	49 872,4	36,280,1	37,5
» » 1959	227	2 453,7	1 766,7	38,9	1 294	42 027,9	32 952,1	27,5	347	28 836,1	23 392,1	23,3	172	41 917,9	32 684,4	28,3

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	0,0 %				0,1—25,0 %				25,1—50,0 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	2	124,0	94,0	32	13	1 879,5	1 345,4	40	12	1 391,5	999,7	39
Uppsala	1	55,0	54,3	1	20	1 550,2	1 165,9	33	15	907,2	788,8	15
Södermanlands	3	91,5	62,5	46	39	4 555,9	3 106,1	47	27	2 363,6	1 816,8	30
Östergötlands	28	1 854,7	1 377,7	35	44	3 797,1	2 853,0	33	32	1 995,4	1 677,2	19
Jönköpings	4	89,0	74,9	19	14	669,0	489,2	37	21	2 177,6	1 620,4	34
Kronobergs	1	16,5	12,7	30	13	558,7	445,6	25	18	1 299,1	936,5	39
Kalmar	9	171,5	133,3	29	11	445,8	346,9	29	10	636,0	529,7	20
Gotlands	9	177,0	135,6	31	22	880,7	694,6	27	6	603,0	448,1	35
Blekinge	4	188,0	115,6	63	6	174,0	155,8	12	7	213,6	156,7	36
Kristianstads	75	4 802,1	3 695,6	30	70	4 253,5	2 854,1	49	23	1 033,2	712,4	45
Malmöhus	282	20 618,7	15 204,7	36	28	5 122,2	3 773,8	36	1	43,0	31,1	38
Hallands	22	1 796,1	1 395,1	29	25	1 473,4	1 148,4	28	7	322,8	282,6	14
Göteborgs o. Bohus	4	130,0	88,5	47	21	1 245,0	974,8	28	13	2 075,3	1 351,0	54
Älvsborgs	10	226,3	146,4	55	39	1 220,3	928,7	31	46	2 171,6	1 736,2	25
Skaraborgs	58	1 492,3	1 120,8	33	89	4 539,3	3 506,2	29	55	2 886,5	2 314,8	25
Värmlands	12	177,8	126,3	41	40	835,4	583,2	43	38	1 579,8	1 179,2	34
Örebro	16	369,8	259,0	43	50	2 975,6	2 464,4	21	28	1 438,2	1 227,9	17
Västmanlands	3	181,5	154,1	18	11	636,5	471,7	35	18	1 218,7	977,5	25
Kopparbergs	2	65,0	43,6	49	15	462,2	356,9	30	12	461,1	366,8	26
Gävleborgs	8	119,7	90,3	33	27	650,2	509,1	28	31	936,7	730,0	28
Västernorrlands	37	534,7	373,5	43	45	1 010,9	707,0	43	13	546,0	368,3	48
Jämtlands	7	102,5	73,9	39	13	300,8	265,1	13	6	259,0	212,9	22
Västerbottens	8	107,7	81,1	33	28	736,0	634,5	16	15	505,1	387,8	30
Norrbottens	7	89,1	76,4	17	23	510,6	408,1	25	7	138,1	126,2	9
Summa *Total* 1960	612	33 580,5	24,989,9	34,4	706	40 482,8	30 188,5	34,1	461	27 202,1	20 978,6	29,7
» » 1959	591	28 959,7	22 479,5	28,8	680	36 786,7	28 577,8	28,7	451	24 456,1	19 882,3	23,0

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen. Preliminära uppgifter (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr. Preliminary data (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	50,1—75,0 %				75,1—90,0 %				Över 90 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	1	300,0	279,0	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	1	65,0	55,4	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	9	853,2	612,5	39	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	20	1 495,5	1 198,1	25	6	553,4	426,7	30	—	—	—	—
Jönköpings	37	4 075,6	3 467,6	18	9	983,0	893,4	10	2	403,7	221,3	82
Kronobergs	22	1 205,6	923,6	31	4	270,0	237,2	14	—	—	—	—
Kalmar	16	1 161,9	1 021,9	14	8	750,0	720,9	4	2	703,5	598,2	18
Gotlands	1	62,5	41,8	50	1	62,5	60,2	4	—	—	—	—
Blekinge	4	622,0	331,4	88	3	612,0	326,5	87	1	74,0	33,1	124
Kristianstads	8	331,5	204,4	62	—	—	—	—	1	72,0	53,4	35
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	6	363,3	274,7	32	1	84,0	81,2	3	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	1	115,0	92,5	24	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	30	1 678,2	1 211,5	39	10	626,5	511,8	22	2	164,5	118,3	39
Skaraborgs	21	2 189,5	1 658,3	32	2	189,5	145,5	30	—	—	—	—
Värmlands	16	2 764,8	1 492,1	85	9	1 548,5	1 009,6	53	1	115,0	55,0	109
Örebro	15	777,5	599,6	30	4	345,0	168,0	105	2	30,7	21,4	43
Västmanlands	5	470,0	351,8	34	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	7	657,5	393,0	67	—	—	—	—	1	125,0	46,5	169
Gävleborgs	15	1 136,1	815,3	39	2	301,0	189,4	59	1	18,6	22,9	−19
Västernorrlands	17	821,5	585,7	40	2	50,0	51,8	− 3	—	—	—	—
Jämtlands	3	219,1	133,6	64	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	3	111,6	66,3	68	1	35,0	14,8	136	—	—	—	—
Norrbottens	2	195,0	130,4	50	1	140,0	113,4	23	—	—	—	—
Summa *Total* 1960	260	21 671,9	15 940,5	36,0	63	6 550,4	4 950,4	32,3	13	1 707,0	1 170,1	45,9
» » 1959	239	18 056,4	14 889,2	21,3	69	5 830,7	4 280,7	36,2	10	1 146,0	685,8	67,1

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, länsvis efter åkerarealens storlek. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land area* / Län *County*	Högst 5 ha *hectares*				5—10 ha *hectares*				10—20 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	3	114,5	97,0	18	4	388,0	220,4	76	2	104,0	89,8	16
Uppsala	2	20,0	15,7	27	3	60,1	56,0	7	7	314,8	266,6	18
Södermanlands	9	253,1	150,4	68	12	364,8	280,0	30	10	550,5	434,6	27
Östergötlands	23	402,3	321,2	25	13	507,5	367,5	38	16	1 036,0	883,1	17
Jönköpings	12	331,5	238,4	39	2	81,5	61,0	34	3	158,0	122,8	29
Kronobergs	11	312,2	253,7	23	2	138,0	97,6	41	—	—	—	—
Kalmar	12	231,3	176,6	31	4	181,0	133,5	36	4	205,0	170,1	21
Gotlands	13	196,8	148,3	33	3	54,9	40,3	36	9	390,0	293,0	33
Blekinge	7	105,0	74,8	40	1	32,0	25,0	28	2	225,0	171,6	31
Kristianstads	53	1 314,8	889,4	48	45	2 041,8	1 390,7	47	38	2 900,5	2 276,6	27
Malmöhus	131	3 408,8	2 554,5	33	71	3 422,2	2 505,4	37	70	6 514,4	4 876,9	34
Hallands	10	271,0	194,1	40	12	565,0	428,4	32	16	1 154,9	888,4	30
Göteborgs o. Bohus	9	197,0	129,5	52	7	302,0	215,5	40	7	376,0	300,5	25
Älvsborgs	21	371,6	238,7	56	16	480,5	360,1	33	10	476,0	373,9	27
Skaraborgs	55	912,7	616,1	48	34	888,4	712,5	25	41	2 122,5	1 699,3	25
Värmlands	42	659,7	444,9	48	7	249,5	170,3	47	2	61,0	52,4	16
Örebro	31	624,2	458,6	36	9	333,0	251,3	33	13	663,4	546,4	21
Västmanlands	4	99,0	70,4	41	1	30,0	21,9	37	4	175,0	133,5	31
Kopparbergs	11	289,0	195,9	48	3	94,5	63,4	49	1	36,7	33,6	9
Gävleborgs	23	418,6	317,9	32	12	351,3	281,5	25	—	—	—	—
Västernorrlands	77	1 341,9	923,1	45	5	203,7	157,4	29	—	—	—	—
Jämtlands	16	284,4	234,3	21	4	118,9	104,7	14	—	—	—	—
Västerbottens	20	318,0	255,3	25	10	314,7	260,3	21	6	211,0	200,0	6
Norrbottens	20	302,2	266,0	14	9	276,5	196,1	41	1	21,0	22,4	— 6
Summa *Total* 1960	615	12 779,6	9 264,8	37,9	289	11 479,8	8 400,8	36,7	262	17 695,7	13 835,5	27,9
» » 1959	578	11 355,7	8 435,9	34,6	263	9 875,5	7 614,9	29,7	272	17 990,2	14 217,9	26,5

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts år 1960, länsvis efter åkerarealens storlek. Preliminära uppgifter (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr. Preliminary data (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land area* / Län *County*	20—50 ha *hectares*				50—100 ha *hectares*				Över 100 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	2	272,0	163,4	66	4	1 125,0	868,8	29	—	—	—	—
Uppsala	8	785,3	623,6	26	1	425,0	258,3	65	—	—	—	—
Södermanlands	6	777,0	535,5	45	1	275,0	185,8	48	4	2 427,0	1 582,3	53
Östergötlands	18	2 741,0	1 986,1	38	1	305,0	226,5	35	1	660,0	446,3	48
Jönköpings	1	187,0	141,9	32	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	1	125,0	107,0	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands	6	416,0	348,6	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	7	1 108,5	844,8	31	—	—	—	—	2	1 690,0	1 148,2	47
Malmöhus	27	5 217,5	3 899,3	34	8	3 993,0	2 853,6	40	3	3 185,0	2 288,8	39
Hallands	9	1 278,6	1 032,6	24	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	1	200,0	161,9	24	1	300,0	255,9	17	—	—	—	—
Älvsborgs	2	118,5	102,4	16	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs	16	1 693,0	1 357,6	25	1	415,0	241,5	72	—	—	—	—
Värmlands	1	43,0	41,9	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	12	1 299,8	1 069,5	22	—	—	—	—	1	425,0	397,6	7
Västmanlands	4	389,0	288,0	35	1	125,0	112,0	12	—	—	—	—
Kopparbergs	2	107,0	107,6	− 1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total* 1960	123	16 758,2	12 811,7	30,8	18	6 963,0	5 002,4	39,2	11	8 387,0	5 863,2	43,0
» » 1959	133	17 572,0	13 798,8	27,3	16	3 683,0	3 217,4	14,5	9	5 270,0	3 772,4	39,7

(forts. från sid. 490)
na för åren 1957—1959 med den *preliminära* siffran för år 1960 erhålles följande uppställning.

År	Överprisprocent
1957	26,8
1958	29,4
1959	27,6
1960 prel.	33,6

Den i tab. A förekommande indelningen i produktionsområden överensstämmer med den av lantbruksstyrelsen tillämpade i de genom dess försorg utförda jordbruksekonomiska undersökningarna. Till grund för denna indelning ligger den av statistiska centralbyrån i jordbruksstatistiken tillämpade indelningen i naturliga jordbruksområden, vilken innebär, att flertalet län uppdelats på områden, vart och ett med såvitt möjligt likartade naturförhållanden.

Av tab. A framgår vid en jämförelse med de preliminära uppgifterna för år 1959 i motsvarande tabell i häfte 1960: 7 (s. 425), att överprisprocenten för nedre Norrland, Svealands slättbygder och Götalands södra slättbygder undergått den största ökningen sedan år 1959 eller från 27,1, 27,4 resp. 24,7 till 44,4, 36,2 resp. 36,6. I det stora hela oförändrad är däremot överprisprocenten för Götalands norra slättbygder eller 29,8 mot 29,1 år 1959. Den lägsta överprisprocenten, 25,8 har liksom år 1959 (20,4) övre Norrland.

Spridningen mellan de olika produktionsområdena är, såsom härav framgår, stor. Än större blir spännvidden mellan den lägsta och den högsta överprisprocenten, om i stället de olika länen jämförs (se tab. 1).

Antalet köp har i vissa län undergått en väsentligt större procentuell ökning än som motsvarar den för riket i dess helhet noterade (4 %). Så är fallet bl. a. med Östergötlands (17 %), Malmöhus (18 %), Skaraborgs (32 %) samt Västernorrlands län (34 %).

Tab. 2 redovisar köpen efter fastigheternas taxeringsvärden. Tab. 4 ger en fördelning av fastigheterna med högst 25 % skog efter åkerarealens storlek. I tab. 3 är en fullständig fördelning genomförd av fastigheterna efter den procent summan av värdena för skogsmarken och skogen utgör av hela taxeringsvärdet.

De minsta fastigheterna, dvs. fastigheterna med ett taxeringsvärde av 5 100—10 000 kronor, visar såsom synes av tab. 2, de högsta överpriserna. Emellertid kan på grund av primärmaterialets beskaffenhet icke helt uteslutas, att i denna grupp i viss utsträckning kan ingå även fastigheter, taxerade såsom jordbruksfastigheter, vilka icke inköpts för att användas för jordbruk. Vad angår fördelningen efter åkerareal av fastigheter med högst 25 % skog, märkes att antalet köp i de båda grupperna av fastigheter med mer än 50 ha åker är för litet för att överpriserna i dessa arealgrupper skall kunna tillmätas betydelse. Frånsett dessa arealgrupper visar även här de minsta fastigheterna (<5 ha åker) de högsta överpriserna.

Hg

Arealinventeringen den 1 juni 1961

Survey of Acreage

Åkerarealens användning på försommaren 1961 har undersökts enligt bestämmelserna i kungörelsen den 13 april 1956 (nr 116). Undersökningen har liksom tidigare år varit baserad på uppgifter, som kommunernas styrelser insamlat från ett av statistiska centralbyrån fastställt urval av brukningsenheter. Detta urval har omfattat 26 758 brukningsenheter av vilka 25 668 eller 95,9 % ingått i det bearbetade materialet. Stickprovsundersökningen, vilken berör hela riket, har avsett brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. I det följande redovisas huvudresultaten från inventeringen.

Vid jämförelse med de 1960 skördade arealerna kännetecknas arealdispositionen innevarande år främst av ökad areal för fodersäd, foderväxter (exkl. grönfoder av säd och baljväxter), andra oljeväxter än vårrybs och oljelin, andra växtslag, helträda och obrukad åkerjord

samt minskning av arealerna för brödsäd, baljväxter, grönfoder av säd och baljväxter, potatis, foderrotfrukter, vårrybs och oljelin samt köksväxter på åkern.

Brödsädsarealen uppgår i år till sammanlagt 349 900 hektar, vilket är 92 700 hektar (20,9 %) mindre än 1960. Minskningen kommer huvudsakligen på höstsäden. Höstveteodlingen har sålunda reducerats med 88 700 hektar (36,6 %), och den omfattar nu 153 800 hektar. Arealen för höstråg har minskats med 28 100 hektar (28,1 %) och uppgår till 71 900 hektar. I samband med dessa jämförelser bör man emellertid beakta, att höstsädsarealerna 1960 var ovanligt stora, på grund av att förutsättningarna för höstsåddén 1959 var rätt gynnsamma. Den betydande reduceringen av dessa arealer 1961 orsakades av den mycket regniga väderleken hösten 1960, som till stor del förhindrade sådd. Endast i de södra och västra delarna av Götaland kunde man utföra höstsådd i normal omfattning. Som en följd därav har vårveteodlingen i år utvidgats med 25 100 hektar (26,1 %) och omfattar 121 100 hektar. Fodersädsarealerna uppgår i år till 1 152 300 hektar, vilket är 40 700 hektar (3,7 %) mer än 1960. Ökningen kommer på korn och havre. Kornarealen har i år utvidgats med 35 400 hektar (11,0 %) till 358 200 hektar. Havren uppvisar en mindre arealökning jämfört med föregående år, nämligen med 10 700 hektar (1,9 %) och omfattar nu 568 300 hektar. Odlingen av blandsäd, 225 800 hektar, visar en nedgång med 5 400 hektar (2,3 %). Den sammanlagda arealen för baljväxter samt grönfoder av säd och baljväxter omfattar i år 61 500 hektar, vilket är 18 600 hektar (23,2 %) mindre än år 1960. Den fältmässiga odlingen av potatis har i år minskats med 14 600 hektar (11,7 %) till 109 700 hektar. Sockerbetsarealen är i år 50 400 hektar, d. v. s. nästan lika stor som 1960 och 1959. Arealen för foderrotfrukter utgör 22 200 hektar, vilket är 3 000 hektar (11,9 %) mindre än 1960.

Arealerna för vall uppgår i år till 1 471 000 hektar, vilket innebär en ökning med 29 500 hektar (2,0 %). Efter den dåliga utvecklingen och arealminskningen av förstaårsvallarna i fjol, uppvisar alla slag av vallar i år arealökning. En relativt stor ökning (12,7 %) konstateras för vall till fröskörd. Även arealen för vall till grönfoder och bete (inkl. till ensilage) har betydligt utvidgats, nämligen med 7 900 (7,8 %). En mindre relativ ökning visar däremot arealerna för permanent betesvall (2,0 %) och vall till hö (1,2 %).

Den sammanlagda odlingen av oljeväxter omfattar i år 69 200 hektar, vilket är 28 700 hektar (70,9 %) mer än år 1960. Man bör dock beakta, att arealen för de höstsådda oljeväxterna i fjol var osedvanligt liten. Odlingen av vårrybs och oljelin, som har den minsta omfattningen bland oljeväxterna, visar en relativt betydande nedgång. Ökningen kommer främst på de höstsådda oljeväxterna och på vitsenap (under rubr. övriga oljeväxter). Arealen för övriga oljeväxter är i år 5 gånger så stor som 1960 och utgör 15 000 hektar; den är nu näst störst efter arealen för höstraps. För höstraps och höstrybs uppgår årets areal till 36 600 resp. 11 200 hektar mot 23 800 resp. 6 700 hektar föregående år, vilket innebär en ökning med 53,8 resp. 67,2 %. Arealen för vårraps har ökats med 16,7 %.

Odlingen av köksväxter på åkern uppgår till 13 300 hektar, vilket är något mindre (1,5 %) än år 1960. Arealen för »andra växtslag» omfattar 14 900 hektar och är 2,8 % större än i fjol. Arealen för helträda och tillfälligt obrukad åkerjord uppvisar en ökning med 10 400 hektar (6,7 %) i förhållande till 1960. Den varaktigt obrukade åkerjorden har ökat med 19 700 hektar (20,0 %) jämfört med år 1960 och uppgår till 118 300 hektar.

För mer detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska Meddelanden 1961: 8.

K. Z.

Preliminär försäkringsstatistik för 1960 och första halvåret 1961

Preliminary Insurance Statistics

Försäkringsinspektionens preliminärstatistik är grundad på dels försäkringsbolagens årsredovisningar samt *ogranskade* specifikationer till dessa, som bolagen varje år är skyldiga att avlämna till inspektionen, dels preliminära månadsrapporter från bolagen.

Redovisningen i det följande avser *svenska riksbolag* (inalles 102, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, häradsoch sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1959 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarnas nominella värde* den 30/6 1961 var 17,4 miljarder kronor. Ökningen under första halvåret 1961 uppgick till 296 miljoner eller 1,7 % medan den under samma period 1960 var 527 miljoner. För SPP:s del var ökningen 80 miljoner under första halvåret 1961 mot 285 under motsvarande tid 1960. Verkningarna av pensionsreformen på kapitalbildningen inom SPP börjar sålunda nu visa sig. I detta sammanhang kan det vara av intresse notera, att enligt uppgifter från Allmänna pensionsfondens kansli fondens tillgångar under motsvarande period 1961 växte med nominellt 281 miljoner mot 218 miljoner under de första sex månaderna 1960, och att tillgångarnas nominella belopp den 30 juni 1961 uppgick till 761 miljoner. Fondens ökning under första halvåret 1961 har sålunda väl ersatt vad kapitalmarknaden förlorat genom nedgång i kapitalbildningen inom enskilda försäkringsbolag, men fondens och försäkringsbolagens sammanlagda ökning i nominella tillgångar var dock under denna tid avsevärt mindre än under motsvarande period 1960, då fonden var ny och pensionsreformen ännu inte fått någon större verkan på kapitalbildningen inom försäkringsbolagen.

Fördelningen av försäkringsbolagens tillgångar på skilda placeringsobjekt den 30/6 1961 framgår av *tab. 1*. För jämförelse har i tabellen medtagits motsvarande siffror vid slutet av vart och ett av åren 1958—1960.

Placeringsförändringarna uttryckta i *aktuella kontantvärden* — dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. — ger en ökning av tillgångarna under första halvåret 1961 av 329 miljoner. Detta belopp utgör skillnaden mellan en bruttoökning av 789 miljoner och en bruttominskning av 460 miljoner. Placeringarnas nettoökning under första halvåret 1961 var 175 miljoner lägre än nettoökningen under första halvåret 1960. Brutto- och nettoförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1959 —juni 1961 redovisas i *tab. 2*.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning, dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp, med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för olika perioder jan. 1960—juni 1961. Tabellen upptar även vissa huvudposter av inkomster och utgifter, dock icke för den senaste tvåmånadersperioden.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för perioden jan.—april 1960 och 1961 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten har minskat 12 % under jan.—april 1961 i jämförelse med motsvarande period föregående år. Nedgången hänför sig uteslutande till SPP, medan försäkringsbolagen i övrigt företett en mindre ökning.

Brutto- resp. nettoökningarna under 1960 med fördelning på skilda placeringsobjekt har tidigare publicerats i Statistisk Tidskrift häfte 8, 1960 och häfte 2, 1961. Motsvarande siffror för förs-

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt 31/12 1958—30/6 1961. Nominella belopp i miljoner kronor

Swedish nation-wide companies. Assets[1] by kind of object. Nominal values 000 000 omitted

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckande liv- och sjukförs.-bolag *Life and sickness insurance companies*			
	31/12 1958	31/12 1959	31/12 1960	30/6 1961	31/12 1958	31/12 1959	31/12 1960	30/6 1961
Fastigheter[2] *Real property*[2]	640	684	710	756	345	375	391	437
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	406	448	515	553	205	238	275	304
Svenska *Swedish*	388	430	498	537	205	238	275	304
Utländska[3] *Foreign*	18	18	17	16	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 721	5 212	5 603	5 763	3 513	3 924	4 227	4 350
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 751	2 954	3 117	3 192	2 109	2 294	2 418	2 488
Kontors- o. affärsfast. *Office buildings*				456				317
Fabriksfastigheter *Factories*				1 301				885
Kraftverk *Power plants*				303				272
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	1 970	2 258	2 486	267	1 404	1 630	1 809	224
Härav till industri *Of which for ind.*				226				192
Övriga fastigheter *Other buildings*				244				164
Sv. kommunlån *Loans to municipalities*	1 506	1 579	1 646	1 646	1 386	1 457	1 513	1 515
Lån till kommun *Loans to municip.*	1 155	1 187	1 215	1 199	1 055	1 086	1 102	1 087
Bostadslån m. kom.borgen *Loans with*	351	392	431	381	331	371	411	372
Övriga lån m. kom.borgen *mun. guar.*				66				56
Obligationer *Bonds — issued by*	6 469	6 856	7 310	7 375	5 701	6 063	6 461	6 516
Statens o. statsgar.[3] *the Government*	2 414	2 662	3 000	2 987	2 130	2 354	2 665	2 674
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	524	530	531	535	492	498	497	500
Bostadshypotekskassors *Mortgage companies*	1 982	2 191	2 338	2 413	1 834	2 028	2 154	2 207
Fartygshypotekskassors *Mortgage companies*	25	27	24	22	11	13	12	11
Kommuners *Municipalities*	614	591	570	564	552	531	506	500
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	716	693	673	4	580	561	542	2
Industribolags *Industrial companies*				675				537
Övriga *Others*	32	27	26	25	10	10	9	7
Utländska[3] *Foreign borrowers*	162	135	148	150	92	68	76	78
Förlagsbevis *Debentures*	149	151	137	126	71	76	70	65
Andra värdehandlingar[4] *Other securities*	385	406	398	388	243	269	253	245
Bostadslån *Residential loans*	..	..	..	89	..	..	..	75
Lån till sv. näringslivet *Loans to Sw. enterprises*	..	..	225	214	..	..	148	139
Övriga *Others*	..	..	..	85	..	..	..	31
Kontant, checkar o. banker *Cash and at banks*	217	246	209	220	52	51	41	31
Livlån *Policy loans*	607	606	611	608	607	606	611	608
Summa *Total*	15 100	16 188	17 139	17 435	12 123	13 059	13 842	14 071

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [3] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [4] Exkl. Framtidens lån till fyra återförsäkrare utgörande ult. 1958 143, 1959 134, 1960 125 och 30/6 1961 121 mkr.

ta halvåret 1961 återges i *tab. 5* resp. *tab. 6*.

I konjunkturdämpande syfte företog riksbanken i januari 1960 en genomgripande skärpning av kreditpolitiken. I samband med att diskontot höjdes från $4^1/_2$ % till 5 % skärptes riksbankens rekommendationer till de olika grupperna av kreditinstitut angående placeringarnas sammansättning. I vad avser för-

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1959—juni 1961 *Gross and net changes of investments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Jan. — febr.	343	297	223	151	134	115	192	163	108
Mars — april	311	434	288	116	228	143	195	206	145
Maj — juni	291	256	278	138	121	202	153	135	76
Juli — aug.	241	278		94	125		147	153	
Sept.— okt.	367	358		178	183		189	175	
Nov.— dec.	477	484		203	338		274	146	
Hela året *Whole year*	2 030	2 107		880	1 129		1 150	978	
Därav: Jan.—juni *Of which: Jan.—June* ..	945	987	789	405	483	460	540	504	329

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1960—juni 1961 *Net result of the activities of Swedish nation-wide companies*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1960		1961			
	Jan.–dec.	Jan.–juni	Jan.–juni	Jan.–febr.	Mars–april	Maj–juni
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments* ..	978	504	329	108	145	76
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	87,6	47,0	49,4	8,8	21,7	18,9
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	58,5	33,4	23,6	1,3	6,2	16,1
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	90,9	46,6	31,4	5,7	6,6	19,1
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	60,2	31,5	17,8	4,2	3,5	10,1
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 3,3	0,4	18,0	3,1	15,1	— 0,2
Nettoresultat *Net result*	981	504	311	105	130	76
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 074	1 066	..	325	298	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	713	346	..	97	161	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 215	588	..	207	215	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—april 1960 och 1961 *Payments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—april								Jan.—juni	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	201	208	140	11	371	404	712	623	221	[1]5
Influten nettoavkastning av kapital[2] *Net investment earnings*[2]	108	118	87	98	40	42	235	258	116	134
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[3] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[3] *Direct business*	155	155	29	33	210	234	394	422	42	46
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	154	171	198	76	201	212	553	459	295	93

[1] Netto, efter avdrag vid reglering av vissa tidigare å konto erlagda avgifter. *Net, after deductions when settling some provisional payments made earlier.* — [2] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [3] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

säkringsbolagen upphävdes den rekommendation som grundats på de år 1952 överenskomna placeringsreglerna. I stället rekommenderade riksbanken att livbolagen i fortsättningen skulle placera minst 75 % och sakbolagen minst 50 % av sin kapitalökning i s. k. prioriterade tillgångar. Som prioriterade tillgångar anses — förutom kassa, checkar och nettotillgodohavanden i bank — lån mot obligationer eller i annan form till staten, hypoteksbanken och bostadssektorn. Lån mot säkerhet i bostadsfastighet anses som prioriterat endast om det avser *ny* fastighet, som till minst 50 % består av bostäder.

Hur förenämnda rekommendationer påverkat bolagens placeringsinriktning kommer till uttryck dels i tab. 5 och 6 och dels i *tab. 7*, som visar hur placeringsobjekten enligt tab. 1 och placeringarnas nettoökningar enligt tab. 6 fördelats mellan olika låntagargrupper. Tabellen visar att av bolagens placeringar den 30/6 1961 bostadssektorn dominerade med 39 %, statslånen upptog 17 %, kommunlånen 10 %, jordbruket 3 % och lånen till näringslivet i övrigt 25 % (livlån, kontanter och banktillgodohavanden upptog tillhopa 5 %). Av den totala nettoökningen under samma tid föll 76 % på bostadslån och direkt ägda bostadsfastigheter, medan bl. a. lån till stat och kommun företedde nettominskning.

Livförsäkringstagarnas behållningar i livbolag (tab. 8) uppgick vid utgången av 1960 till 12,5 miljarder, varav 46 % inom SPP. Inräknas konsolideringsnedskrivningar och kursvinster hade de under året stigit med 881 miljoner, varav SPP svarade för 62 %. Den kontinuerliga ökning av detta försäkringssparande, som — även om hänsyn tages till penningvärdets fall — ägt rum under senare år tack vare utvecklingen inom SPP, avbröts 1960. Detta sammanhänger med att de SPP-anslutna företagen, som i avvaktan på en uppgörelse rörande samordningen mellan den av SPP bedrivna tjänstepensioneringen och den allmänna tilläggspensioneringen (ATP) allmänt accepterat att under 1960 provisoriskt erlägga samma fortlöpande av-

Tab. 5. Kontantvärden av placeringarnas bruttoökningar i riksbolagen under 1960 och första halvåret 1961

Cash values of gross increases in investments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	1960		1961		1960		1961	
	Jan.–dec.	Jan.–juni	Jan.–juni	Maj–juni	Jan.–dec.	Jan.–juni	Jan.–juni	Maj–juni
Fastigheter *Real property*	54	20	78	24	39	14	63	16
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	116	39	88	29	79	29	64	22
Svenska *Swedish*	114	39	88	29	79	29	64	22
Utländska[1] *Foreign*	2	0	0	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	544	233	243	91	373	159	173	72
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	204	105	114	42	149	80	79	36
Kontors- och affärsfastigheter *Office buildings*			18	13			13	10
Fabriksfastigheter *Factories*			81	24			57	16
Kraftverk *Power plants*			12	1			10	—
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	340	128	5	1	224	79	4	1
Härav till industri *Of which for industry*			4	0			3	0
Övriga fastigheter *Other buildings*			13	10			10	9
Svenska kommunlån *Loans to municipalities*	123	77	30	5	102	64	27	3
Lån till kommun *Loans to municip.*	75	41	12	5	56	29	9	3
Bostadslån m. kom. borgen *Loans with mun. guar.*	48	36	13	0	46	35	13	0
Övriga lån m. kom. borgen *Loans with mun. guar.*			5	0			5	—
Obligationer *Bonds — issued by*	1 177	583	294	107	1 075	521	238	86
Statens o. statsgar.[1] *the Government*	915	425	160	66	876	397	152	65
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	4	4	4	1	2	2	2	0
Bostadshypotekskass:s *Mortgage companies*	163	89	81	29	139	81	58	15
Fartygshypotekskass:s *Mortgage companies*	2	2	2	—	1	1	2	—
Kommuners *Municipalities*	13	6	3	3	7	4	1	1
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	46	29	1	—	34	20	1	—
Industribolags *Industrial companies*			27	6			18	4
Övriga *Others*	3	3	4	—	2	2	1	—
Utländska[1] *Foreign borrowers*	31	25	12	2	14	14	3	1
Förlagsbevis *Debentures*	6	4	1	0	3	2	0	0
Andra värdehandlingar *Other securities*	73	29	32	16	24	4	12	7
Bostadslån *Residential loans*	..	..	4	2	..	..	2	1
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	29	9	13	6	11	2	4	4
Övriga *Others*	..	..	15	8	..	..	6	2
Kontant, checkar och banker[2] *Cash and at banks*	(5)	(1)	(17)	..	(18)	(2)	(5)	..
Livlån[2] *Policy loans*	(9)	(1)	(6)	(6)	(9)	(1)	(6)	(6)
Summa *Total*	2 107	987	789	278	1 722	796	588	212

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [2] Endast nettoförändringar angives.

Tab. 6. Kontantvärden av placeringarnas nettoökningar i riksbolagen under 1960 och första halvåret 1961

Cash values of net increases in investments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	1960		1961		1960		1961	
	Jan.-dec.	Jan.-juni	Jan.-juni	Maj-juni	Jan.-dec.	Jan.-juni	Jan.-juni	Maj-juni
Fastigheter *Real property*	29	9	70	17	27	8	63	16
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	81	33	58	19	57	27	46	14
Svenska *Swedish*	84	35	66	19	57	27	46	14
Utländska[1] *Foreign*	— 3	— 2	— 8	— 0	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	394	174	146	52	301	131	114	48
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	153	83	91	33	123	69	66	30
Kontors- o. affärsfastigheter *Office buildings*			9	10			9	9
Fabriksfastigheter *Factories*			32	1			25	1
Kraftverk *Power Plants*			9	0			7	— 1
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	241	91	2	0	178	62	2	0
Härav till industri *Of which for industry*			1	— 1			1	— 1
Övriga fastigheter *Other buildings*			3	8			5	9
Svenska kommunlån *Loans to municipalities*	69	44	— 1	— 7	56	37	3	— 7
Lån till kommun *Loans to municipalities*	28	12	—15	— 6	15	4	—12	— 6
Bostadslån m. kom.borgen *Loans with mun. guar.*	41	32	11	— 1	41	33	11	— 1
Övriga lån m. kom.borgen *Loans with mun. guar.*			3	0			4	— 0
Obligationer *Bonds — issued by*	462	289	66	— 1	402	252	51	9
Statens o. statsgar.[1] .. *the Government*	333	203	—13	—17	307	183	3	2
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	1	2	4	1	— 1	0	2	0
Bostadshypotekskassors *Mortgage companies*	149	81	77	28	128	74	53	13
Fartygshypotekskassors *Mortgage companies*	— 4	— 2	— 2	— 2	— 1	— 1	— 1	— 1
Kommuners *Municipalities*	—19	— 4	— 4	1	—22	— 4	— 5	0
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	—10	— 6	1	— 0	—14	—10	1	—
Industribolags *Industrial companies*			— 1	— 6			— 4	— 4
Övriga *Others*	— 6	— 3	1	— 2	— 4	— 1	— 0	— 1
Utländska[1] *Foreign borrowers*	18	18	3	— 4	9	11	2	0
Förlagsbevis *Debentures*	—15	— 9	— 9	— 4	— 7	— 5	— 4	— 1
Andra värdehandlingar *Other securities*	—14	—13	— 8	3	—19	—16	—16	— 1
Bostadslån *Residential loans*	..	..	2	2	..	..	0	1
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	— 7	— 3	— 9	0	—14	— 6	—11	0
Övriga *Others*	..	..	— 1	1	..	..	— 5	— 2
Kontant, checkar o. banker *Cash and at banks*	—26	—15	8	— 9	—10	—19	—10	— 1
Livlån *Policy loans*	— 2	— 8	— 1	6	— 2	— 8	— 1	6
Summa *Total*	978	504	329	76	805	407	246	83

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten.

Tab. 7. Placeringarnas fördelning mellan olika låntagargrupper 31/12 1958—30/6 1961
Investments by different groups of borrowers
Relativ fördelning (%) *Percent distribution*

	Samtliga riksbolag *All nation-wide companies*						
	Tillgångar[1] *Assets*[1]				Nettoökningar[2] *Net change of investments*[2]		
	31/12 1958	31/12 1959	31/12 1960	30/6 1961	1959	1960	Jan.-Juni 1961
Staten (obligationer m. m.) *Government (bonds etc.)*	16,0	16,5	[7]17,5	17,1	21,5	34,1	—3,9
Kommuner *Municipalities*	14,0	13,4	12,9	10,5	4,4	5,1	—4,8
Lån till kommun *Loans to municipalities*	7,6	7,3	7,1	6,9	2,7	2,8	—4,5
Lån med kommunborgen (exkl. bostadslån) *Loans with municipal guarantee (Residential loans excluded)*	[3]2,3	[3]2,4	[3]2,5	0,4	[3]3,6	[3]4,2	0,9
Obligationer *Bonds*	4,1	3,7	3,3	3,2	—1,9	—1,9	—1,2
Bostäder *Residential buildings*	35,6	36 0	[7]36,0	39,2	40,6	33,8	76,3
Egna fastigheter[4] *Real property*[4]	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	3,0	21,3
Svenska inteckningslån *Mortgages*	18,3	18,3	18,2	18,3	18,3	15,6	27,7
Obligationer (hypoteksinrättn.)[4] *Bonds (mortgage companies)*[4]	13,1	13,5	[7]13,6	13,9	18,0	15,2	23,4
Bostadslån m. kommunborgen *Residential loans with municipal guarantee*	..	..	..	2,2	..	..	3,3
Andra värdehandlingar *Other securities*	..	..	..	0,5	..	..	0,6
Jordbruk[5] *Agriculture*[5]	3,5	3,3	3,1	3,3	0,6	0,1	1,3
Obligationer *Bonds*	3,5	3,3	3,1	3,1	0,6	0,1	1,0
Svenska inteckningslån *Mortgages*	..	..	..	0,2	..	..	0,3
Övriga placeringar *Other investments*	25,5	25,6	[7]25,7	25,1	28,7	29,7	28,9
Svenska aktier och andra andelsbevis *Swedish shares*	2,6	2,7	[7]2,9	3,1	6,2	8,6	20,0
Svenska int.lån i övriga fastigheter *Swedish mortgages in other bldgs*	13,1	14,0	14,5	14,5	24,4	24,6	16,4
Övriga svenska obligationer och förlagsbevis *Other Swedish bonds and debentures*	6,1	5,5	5,0	4,9	—1,6	—3,6	—3,0
Andra värdehandlingar *Other securities*	[6]2,5	[6]2,5	[6]2,3	1,7	[6]1,9	[6]—1,4	—3,0
Utländska aktier och obligationer *Foreign shares and bonds*	1,2	0,9	1,0	0,9	—2,2	1,5	—1,5
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	1,4	1,5	1,2	1,3	4,0	—2,6	2,5
Livlån *Policy loans*	4,0	3,7	[7]3,6	3,5	0,2	—0,2	—0,3
Summa *Total*	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

[1] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [2] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [3] Inkl. krediter avseende rena bostadsändamål. *Loans to residential bldgs included.* — [4] Huvudsakligen bostäder. *Residential bldgs mainly.* — [5] Upptar endast hypoteksbankens obligationer samt svenska inteckningslån i jordbruks- och skogsfastigheter (exkl. industrilån). Annan placering i jordbruk framgår ej av uppgifterna. *Only bonds issued by the Mortgage Bank and mortgages in farms and forest properties (loans to manufacturing not included). Information concerning other investments in agriculture is not available.* — [6] Bostadskrediter ingår i mindre utsträckning. *Loans to residential bldgs are included to some extent.* — [7] Korrigerad siffra. *Corrected figure.*

gifter som året förut, på SPP:s inrådan stoppade inbetalningarna under årets fyra sista månader. Inom övriga bolag har försäkringssparandet under senare år hållit sig någorlunda oförändrat på en nivå som emellertid, om man räknar i realvärden, varit märkbart lägre än i slutet på 40-talet. Denna mindre till-

Tab. 8. Spararnas behållningar i livbolag och banker samt det årliga försäkringssparandet 1949—1960

Savers' holdings in life insurance companies and in banks. Life insurance savings

Belopp i milj. kronor *Amounts 000 000 omitted*

	Spararnas behållningar *Savers' holdings*			Livförsäkringssparandet[1] *Life insurance savings*[1]	
	Livbolag *Life insurance companies*		Banker, sparbanker o. d.[2] *Commercial and savings banks, etc.*[2]	Inkl. SPP	Exkl. SPP
	Inkl. SPP	Exkl. SPP			
I löpande priser *Current prices*					
1949	5 111	3 869	11 369	424	253
1957	10 082	6 005	23 538	836	313
1958	10 908	6 287	26 084	917	352
1959	11 773	6 556	28 451	970	338
1960	12 548	6 815	31 498	881	332
I 1960 års priser[3] *1960 Prices*[3]					
1949	8 178	6 190	18 190	674	402
1957	10 899	6 492	25 446	917	343
1958	11 482	6 618	27 457	959	368
1959	12 232	6 811	29 559	1 008	351
1960	12 548	6 815	31 498	881	332
D:o index (1949 = 100) *Ibid. indices*					
1949	100	100	100 (100)[4]	100	100
1957	133	105	140 (130)	136	85
1958	140	107	151 (139)	142	92
1959	150	110	163 (148)	150	87
1960	153	110	173 (154)	131	83

[1] Inklusive konsolideringsnedskrivningar och kursvinster. — [2] Ökningen under åren 1957—1960 ger ett överdrivet uttryck för utvecklingen av det *personliga* banksparandet (jfr texten). — [3] Vid omräkning till enhetligt penningvärde har konsumentprisindex (1949 = 100) använts. — [4] Approximativ indexserie efter avdrag för institutionellt banksparande (jfr not 2 och texten).

[1] *Includes decreases in book value of assets and profit on sales.* — [2] *The series includes, for 1957—1960, an increasing share of business accounts; thus, it exaggerates the development of personal savings.* — [3] *Based upon the consumer price index (1949 = 100).* — [4] *Calculated development of personal bank savings (cf. Note 2 above).*

fredsställande utveckling sammanhänger med ökade annullationer, övergången till riskförsäkringar och minskad försäljning av sparförsäkringar samt givetvis med penningvärdesfallet.

I tab. 8 jämföres också livförsäkringstagarnas behållningar med bankspararnas. Som behållningar i livbolag räknas summan av försäkringsfond och övriga tekniska fonder minskad med utestående livlån. Härigenom uppstår dock viss underskattning av livspararnas tillgodohavanden, eftersom livförsäkringstagarna enligt återbäringsgrunderna även skall utfå sina andelar i sådana dolda reserver, som åstadkommits genom konsolideringsnedskrivningar å bolagens aktiva. I fråga om banker medräknas behållningar i sparbanker och postsparbanken, på sparkasseräkning och kapitalsamlingsräkning i affärsbanker, på lönsparkonto samt på KF:s och jordbrukskassornas sparkasse- och kapitalräkningar. En mindre del av dessa behållningar synes dock avse institutionellt sparande. Särskilt i vad avser medel på

Tab. 9. Översikt av livförsäkringsverksamheten 1951—1960. Direkt försäkring i svenska bolag

Belopp i miljoner kronor, där ej annat angives. Antal i 1 000-tal

	1951	1952	1953	1954	1955
All verksamhet utom tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier	496	546	720	551	602
Avkastning av kapital[1]	149	167	190	204	218
Utbetalningar för försäkringsfall	177	176	194	205	220
» » återköp	26	27	31	40	114
Tilldelad återbäring	19	19	29	34	50
Förvaltningskostnader	90	97	98	99	115
Försäkringsfond vid årets slut	4 238	4 566	5 038	5 295	5 509
Tekniska överskottsfonder vid årets slut	426	451	496	545	597
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier[2a]	271	310	316	342	389
Avkastning av kapital[1]	51	62	74	88	103
Utbetalningar för försäkringsfall	26	30	36	42	47
» » återköp[2b]	3	4	4	5	5
Tilldelad återbäring	—	—	8	9	10
Förvaltningskostnader	5	6	6	7	7
Försäkringsfond vid årets slut	1 582	1 866	2 164	2 487	2 858
Tekniska överskottsfonder vid årets slut[3]	130	170	204	240	285
Vissa uppgifter om försäkringsbeståndet					
Försäkrat dödsfallskapital					
Individuell kapitalförsäkring för dödsfall, stor försäkring	7 763	8 486	9 045	9 509	11 055
» » » » , liten »	4 095	4 450	5 192	5 759	6 727
» » » » , summa	11 858	12 936	14 237	15 268	17 782
Härav: kapitalförsäkring med sparmoment	11 858	12 936	14237[1]	14 177	14 938
temporär försäkring				1 091	[11a] 2 844
Grupplivförsäkring	327	485	875	1 447	2 757
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)[4]	307	364	392	429	488
Årligt belopp i livränteförsäkring					
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)[5]	757	942	1 017	1 138	1 316
Annan livränteförsäkring[6]	264	308	342	379	426
Individuell kapitalförsäkring för dödsfall, antal försäkr.					
stor försäkring	1 512	1 543	1 571	1 582	1 615
liten försäkring	2 820	2 956	3 264	3 432	3 396
summa	4 332	4 499	4 835	5 014	5 011
Grupplivförsäkring, antal försäkrade	132	219	302	599	934
Tjänstepensionsförsäkring (SPP), antal försäkrade	132	140	148	158	168
Specialuppgift för individuell kapitalförsäkring för dödsfall[7]					
Nettoökning av försäkrat dödsfallskapital	798	1 065	913	842	2 514
Nyteckning (inkl. nettotillkomst vid ändring)	1 209	1 492	1 418	1 425	1 759
Härav: kapitalförsäkring med sparmoment	..	..	..	[10] 1 276	[10] 1 378
temporär försäkring	..	..	..	[10] 149	[10] 381
Ökning på grund av annan ändring (netto)	—5	16	3	—15	[11b] 1 437
Minskning på grund av dödsfall eller utlupen försäkringstid	178	188	205	226	239
Minskning på grund av förtidsannullationer	228	255	303	342	443
Härav tidiga annullationer	107	112	132	139	166
Total försäkringssumma per försäkring i kronor					
Nytecknade försäkringar[8]	5 123	6 393	5 666	5 750	6 897
Beståndet vid årets slut	2 737	2 875	2 944	3 045	3 549
Index (1949 = 100) utvisande realvärdet[9] av premier					
All verksamhet, exkl. tjänstepensionsförsäkring (SPP)	106	108	140	106	113
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)	144	153	154	165	182

[1] Häri ingår icke kursvinster, uppskrivningar, kursförluster eller nedskrivningar. — [2] Häri ingår före 1958 [a] mottagna portföljpremier, [b] avgivna portföljpremier. — [3] Före 1956 ingår häri s. k. tilläggsreserv, vilken den $^{31}/_{12}$ 1955 uppgick till 95 milj. kr. Fr. o. m. 1956 har tilläggsreserven överförts till premiereserven. — [4] Kombinerad med på följande rad redovisad livränteförsäkring i SPP. — [5] Häri ingår icke sjuk- och invalidräntor. Dessa ingår emellertid i den ekonomiska redovisningen ovan. — [6] Exkl. ränte- och kapitalförsäkringsanstalter för åren före 1953. — [7] Fr. o. m.

Summary of life insurance 1951—1960. Direct insurance. Swedish companies

Amounts 000 000 omitted, where not otherwise is stated. Numbers 000 omitted

1956	1957	1958	1959	1960	
					Total business, except group pension insurance for salaried employees (SPP)
590	602	606	620	634	Premiums
237	260	292	313	339	Interest and other investment earnings
239	261	262	276	304	Claims paid
94	90	105	110	108	Surrenders paid
43	51	55	62	67	Bonus allocated to policyholders
130	136	130	133	141	Administration expenses
5 710	5 912	6 118	6 320	6 497	Insurance fund at end of year
656	708	776	842	923	Bonus fund and similar funds at end of year
					Group pension insurance for salaried employees (SPP)
399	464	486	528	426	Premiums
124	149	179	211	245	Interest and other investment earnings
52	59	66	74	84	Claims paid
6	8	3	2	2	Surrenders paid
12	15	19	23	27	Bonus allocated to policyholders
8	8	8	8	9	Administration expenses
3 337	3 788	4 268	4 794	5 310	Insurance fund at end of year
234	290	353	422	422	Bonus fund and similar funds at end of year
					Data on policies in force
					Life insurance (death benefit), amount
12 014	13 090	13 918	14 664	15 637	*Individual life insurance, Ordinary*
7 105	7 008	6 831	6 441	5 999	» » » , Industrial
19 119	20 098	20 749	21 105	21 636	» » » , Total
15 474	15 661	15 682	15 554	15 500	of which: policies with a »saving content»
[11c] 3 645	[11d] 4 437	[11e] 5 067	[11f] 5 551	[11g] 6 136	term insurance
3 887	5 175	7 271	9 089	11 220	Group life insurance
546	602	649	694	..	Group pension insurance (SPP)
					Annuities, annual income
1 467	1 625	1 771	1 892	..	Group pension insurance (SPP)
477	537	597	639	704	Other annuities
					Individual life insurance (death benefit), No. of policies
1 693	1 826	1 892	1 949	2 009	Ordinary insurance
3 303	3 169	3 022	2 823	2 619	Industrial insurance
4 996	4 995	4 914	4 772	4 628	Total
1 133	1 390	1 682	1 993	2 155	Group life insurance, No. of insured persons
178	186	194	201	..	Group pension insurance (SPP), No. of insured persons
					Special data on individual life insurance (death benefit)
1 353	978	649	459	531	Net increase of amount
2 351	2 121	1 937	1 966	2 151	New business
[10] 1 335	1 080	1 017	989	1 035	of which: policies with a »saving content»
[10] 1 016	1 041	920	977	1 116	term insurance
[12a] *–161*	[12b] *–167*	[12c] *–114*	[12d] *–73*	[12e] *–124*	Other changes (net)
257	273	253	277	292	Reduction of amount: death or maturity
580	703	921	1 157	1 204	» » » : lapses and surrenders
213	308	371	530	505	of which lapses and surrenders of policies in force less than three years
					Business in force per policy (Kr.)
7 525	7 703	8 516	8 880	9 645	Policies written during year
3 827	4 014	4 212	4 422	4 675	Policies in force at end of year
					Index numbers (1949 = 100) showing real value of premiums
106	104	99	101	99	Total business, except group pension insurance (SPP)
178	199	199	215	166	Group pension insurance (SPP)

1957 avser uppgifterna endast i Sverige tecknade försäkringar. — [8] Fr. o. m. 1953 exkl. påbyggnadsförsäkringar. — [9] Realvärdet har beräknats med användning av konsumentprisindex (1949 = 100). — [10] Approximativ beräkning. — [11] Härav tilläggsförsäkring på grund av särskild återbäring [a] 1 432, [b] 1 433, [c] 1 277, [d] 1 151, [e] 1 040, [f] 933, [g] 828. — [12] Härav minskning av tilläggsförsäkring på grund av särskild återbäring [a] 152, [b] 124, [c] 109, [d] 107, [e] 103.

Tab. 10. Nyanskaffning av dödsfallskapital ***New life insurance business***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*			Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Industrial insurance*		Vanlig *Ordinary*		Tjänstegruppliv *As coll. agreed*		
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1961	1960	1961
Jan.	98,4	82,6	65,7	54,6	164,1	137,2	16,5	12,6	84,4	203,1	7 251,7	248,5	7 592,0
Febr. ..	68,7	75,7	82,2	80,9	150,9	156,6	16,7	15,5	88,3	159,9	94,1	239,2	410,6
Mars	70,8	68,8	104,7	93,3	175,5	162,1	19,9	16,3	153,0	226,0	49,0	328,5	437,1
April	70,5	67,5	95,8	94,7	166,3	162,2	22,9	17,5	123,7	171,2	30,3	290,0	363,7
Maj	70,9	71,9	98,4	93,7	169,3	165,6	17,7	14,3	153,3	179,6	20,6	322,6	365,8
Juni	68,8	74,8	90,0	92,4	158,8	167,2	14,7	12,8	181,0	311,4	13,4	339,8	492,0
Juli	48,1		68,5		116,6		9,1		139 9			256,5	
Aug.	47,7		63,6		111,3		12,6		129,7			241,0	
Sept.	56,5		77,1		133,6		17,1		48,4			182,0	
Okt.	88,3		101,0		189,3		29,5		108,2			297,5	
Nov.	92,5		117 5		210,0		21,4		157,3			367,3	
Dec.	249,2		140,8		390,0		17,3		331,4			721,4	
Summa *Total*	1 030,4		1 105,3		2 135,7		215,4		1 698,6			3 834,3	
Därav: Jan.–Juni *Of which: Jan.–June*	448,1	441,3	536,8	509,6	984,9	950,9	108,4	89.0	783,7	1 251,2	7 459,1	1 768,6	9 661,2

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

kapitalsamlingsräkning i affärsbankerna torde en sedan 1954 allt mer ökad andel vara att hänföra till dylikt sparande. Utgår man från det förhållandevis rimliga antagandet, att konton å kapitalsamlingsräkning överstigande 100 000 kronor, varom uppgifter tidigare lämnats den 31 maj varje år, tillhör kategorien institutionellt sparande, kan en approximativ korrigering göras. De uppgifter om banksparandet som lämnas för åren 1957—1960 i tab. 8 ger alltså en överdriven bild av det *personliga* banksparandet. Indextalen för detta ligger sannolikt i närheten av de korrigerade tal som i tab. 8 anges inom parentes.

Följer man dessa inom parentes satta indextal, skulle realvärdet av bankspararnas behållningar under 1949—1960 ha ökat i ungefär samma grad (54 %) som livförsäkringsspararnas (53 %). Detta gäller om SPP medräknas bland livbolagen. För nysparandet inom övriga livbolag var ökningen (10 %) väsentligt mindre. Det totala här redovisade banksparandet under 1960 skulle enligt tabellen ha uppgått till över 3 000 miljoner, men eftersom denna siffra inbegriper visst institutionellt sparande, får man räkna med att det *personliga* banksparandet legat något över 2 000 miljoner och sålunda varit mer än dubbelt så stort som försäkringssparandet.

Utvecklingen av *livförsäkringsverksamheten* under 1951—1960 framgår av översikten i *tab. 9*, vilken avser de svenska livförsäkringsbolagens direkta affär i Sverige och utlandet. (Den utländska affären inskränker sig numera till förvaltningen av ett litet, snabbt

Tab. 11. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1960 och 1961

New sickness insurance business (for more than ten years)

Belopp i 1 000-tal kronor *Amounts 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet ..... *Jan.—March*	3 594	3 705	1 391	3 374	51	18	5 036	7 097
2:a kvartalet ..... *April—June*	3 641	4 055	871	4 115	12	18	4 524	8 188
3:e kvartalet..... *July—September*	2 627		1 373		5		4 005	
4:e kvartalet ..... *October—December*	4 476		2 297		9		6 782	
Härav: Första halvåret..... *Of which: First six months*	7 235	7 760	2 262	7 489	63	36	9 560	15 285
Årligt belopp *Annual income*								
1:a kvartalet ..... *Jan.—March*	20 699	23 694	6 167	12 222	372	121	27 238	36 037
2:a kvartalet ..... *April—June*	19 558	22 032	3 958	17 143	85	173	23 601	39 348
3:e kvartalet..... *July—September*	14 828		3 951		55		18 834	
4:e kvartalet..... *October—December*	27 451		8 325		56		35 832	
Härav: Första halvåret..... *Of which: First six months*	40 257	45 726	10 125	29 365	457	294	50 839	75 385

krympande bestånd.) Vad avser andra bolag än SPP var premieinkomsten under 1960 (634 miljoner) 2 % högre än 1959 (620 miljoner). Vad gäller SPP:s premieinkomst är att märka följande. På grund av svårigheter i samband med den administrativt mycket krävande anpassningen av tidigare gällande pensionsanordningar till ATP och folkpensioneringen har den definitiva premieinkomsten för året icke kunnat anges, varför SPP:s bokslut i stället upptager de under året à konto inbetalda avgifterna (426 miljoner), vilket är 19 % mindre än 1959 (528 miljoner). Den totala redovisade premieinkomsten för livbolagen under 1960 (1 060 miljoner) blev därigenom 8 % lägre än 1959 (1 148 miljoner). Med hjälp av konsumentprisindex (1949 = 100) kan beräknas (jfr. de sista raderna i tab. 9), att realvärdet av premieintäkten i andra bolag än SPP år 1960 var i stort sett lika med det för år 1949. För SPP:s vidkommande var premieintäktens realvärde, som till 1959 års slut mer än fördubblats sedan 1949, för år 1960 reducerat till ungefär samma nivå som det nått redan 1954.

Utbetalningarna för försäkringsfall uppgick 1960 hos andra livbolag än SPP till 304 miljoner, innebärande en ökning med 10 % i förhållande till 1959. SPP:s pensionsutbetalningar under 1960 uppgick till 84 miljoner (ökning från 1959

Tab. 12. Under året influtna premier och betalda skador i olika skadeförsäkringsgrenar[1]

Tabellen omfattar de svenska riksbolagens direkta affär i Sverige. 1 000-tal kronor

	1955	1956	1957
Premieinkomst			
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	16 873	20 157	23 534
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	3 140	2 797	2 531
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år			
Individuell försäkring			
Förarplatsförsäkring	—	—	10 961
Annan individuell försäkring	25 466	27 762	29 170
Kollektiv försäkring	27 440	29 366	31 532
Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenlednings-skade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m.[2]	246 527	269 399	287 437
Sjökaskoförsäkring	75 416	85 008	97 932
Transportförsäkring	51 693	54 561	56 819
Trafikförsäkring	158 121	150 373	153 785
Annan motorfordonsförsäkring	102 133	117 450	132 786
Luftfartsförsäkring	2 043	1 823	2 083
Hagelförsäkring	2 953	2 344	3 107
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	907	939	925
Garantiförsäkring	2 006	2 296	2 475
Kreditförsäkring	858	1 071	1 517
Avbetalningsförsäkring	—	—	—
Smycke- och diverseförsäkring	2 885	3 160	3 465
Husdjursförsäkring			
Försäkring mot smittsjukdomar	305	211	206
Annan försäkring	13 750	19 245	11 863
Summa	732 516	787 962	852 128
Skador			
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	4 185	5 016	5 670
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	1 012	1 104	1 229
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år			
Individuell försäkring			
Förarplatsförsäkring	—	—	998
Annan individuell försäkring	10 602	11 413	11 221
Kollektiv försäkring	17 880	19 140	21 510
Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenlednings-skade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m.[2]	137 137	166 330	153 103
Sjökaskoförsäkring	70 227	73 394	77 509
Transportförsäkring	28 180	39 734	38 127
Trafikförsäkring	68 823	81 125	93 440
Annan motorfordonsförsäkring	52 409	67 825	79 283
Luftfartsförsäkring	212	1 304	431
Hagelförsäkring	1 380	1 764	3 653
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	496	955	726
Garantiförsäkring	1 054	1 108	1 289
Kreditförsäkring	151	144	49
Avbetalningsförsäkring	—	—	—
Smycke- och diverseförsäkring	1 414	1 394	1 675
Husdjursförsäkring			
Försäkring mot smittsjukdomar	2	1	14
Annan försäkring	9 956	9 466	9 129
Summa	405 120	481 217	499 056

[1] Exkl. erkända sjukkassor och yrkesskadeförsäkring. *Approved sickness funds and workmen's compensation insurance are not included.* —

[2] Beträffande den före 1956 tillämpade branschfördelningen se Statistisk Tidskrift, häfte 8, 1956. —

Premiums received and claims paid during the year in specified classes of fire and casualty insurance[1]

Direct business in Sweden of Swedish nation-wide companies. 000 omitted

1958	1959	1960	
			Premiums
27 409	31 518	31 562	Sickness insurance for more than ten years
2 342	2 146	1 921	Accident insurance for more than ten years
			Accident and sickness insurance for ten years or less
			Individual insurance
15 252	15 021	17 729	Insurance for motor car drivers
30 677	32 290	33 695	Other individual insurance
34 263	37 719	41 246	Collective insurance
			Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance
[2] 312 751	[2]334 004	[2]359 852	
100 410	108 455	97 814	Marine hull insurance
55 009	57 448	62 022	Transportation insurance
163 438	170 415	177 177	Motor third party insurance
154 022	168 209	188 426	Motor vehicle insurance
2 809	3 534	4 780	Aviation insurance
2 503	2 595	2 505	Hailstorm insurance
979	927	1 028	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
2 599	2 933	3 163	Fidelity guarantee insurance
1 907	2 206	2 581	Credit insurance
—	18	249	Insurance of unpaid balance
3 728	4 267	4 398	Jewellery insurance and miscellaneous
			Live stock insurance
200	198	20	Insurance against epizootic diseases
16 108	16 488	18 097	Other insurance
926 406	990 391	1 048 265	Total
			Claims
6 626	7 774	8 636	Sickness insurance for more than ten years
1 431	1 672	1 927	Accident insurance for more than ten years
			Accident and sickness insurance for ten years or less
			Individual insurance
2 071	3 475	5 946	Insurance for motor car drivers
11 523	12 309	12 904	Other individual insurance
24 650	26 700	29 943	Collective insurance
			Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance
[2] 168 963	[2]193 347	[2]214 692	
75 875	78 743	80 393	Marine hull insurance
33 219	30 642	32 142	Transportation insurance
105 976	121 205	132 520	Motor third party insurance
99 247	111 110	119 623	Motor vehicle insurance
2 500	853	3 523	Aviation insurance
1 037	1 660	1 954	Hailstorm insurance
744	441	847	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
1 233	1 492	1 524	Fidelity guarantee insurance
204	208	460	Credit insurance
—	4	77	Insurance of unpaid balance
1 768	1 822	1 828	Jewellery insurance and miscellaneous
			Live stock insurance
2	11	—	Insurance against epizootic diseases
12 430	13 254	14 895	Other insurance
549 499	606 722	663 834	Total

[2] Beträffande fördelning av här angivna premie- och skadebelopp på objektförsäkringsgrupperna hem-, fastighets-, företagare- och villaförsäkring samt brandförsäkring för all framtid, se tab. 13.

Tab. 13. Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenledningsskade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m. 1 000-tal kronor

Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance. 000 omitted

	1958		1959		1960	
	Premier	Skador	Premier	Skador	Premier	Skador
Hemförsäkring	50 638	19 334	52 816	21 324	56 053	21 936
Fastighetsförsäkring	38 559	28 297	42 143	32 171	47 124	38 503
Företagareförsäkring	203 745	110 972	213 281	127 396	225 658	140 013
Villaförsäkring	18 540	8 988	24 461	10 576	29 693	12 850
Brandförsäkring för all framtid	1 269	1 372	1 303	1 880	1 324	1 390
Summa	312 751	168 963	334 004	193 347	359 852	214 692
Härav skogsförsäkring	2 706	931	3 083	2 389	2 797	1 326

med 14 %). Livbolagens (exkl. SPP:s) utbetalningar för återköp sjönk från 110 miljoner under 1959 till 108 miljoner 1960, en nedgång med 2 % som kanske är ett tecken på att den sedan 1955 mycket höga återköpsfrekvensen för kapitalförsäkringar med sparmoment är på väg nedåt. Preliminära uppgifter för första halvåret 1961 visar nämligen att den nedåtgående tendensen fortsätter. Återköpen bland SPP-försäkrade redovisades i det provisoriska bokslutet för 1960 till ett obetydligt högre belopp än året förut (ca 2 miljoner).

Nyteckningen av *individuell kapitalförsäkring för dödsfall* (2 151 miljoner) var under 1960 9 % högre än 1959 (1 966 miljoner) men nådde icke upp till 1956 års toppnivå, som låg 9 % högre. Uppgången har dock icke fortsatt under 1961 utan nyteckningen var under första halvåret 3 % lägre än under motsvarande tid året innan *(tab. 10)*. Något mer än halva nyteckningen 1960 hänförde sig till försäkring av enbart dödsfallsrisk utan större sparmoment (temporär försäkring). Det totala beståndet av individuell kapitalförsäkring för dödsfall uppgick vid 1960 års utgång till 21 636 miljoner varav 15 500 miljoner eller drygt 71 % kapitalförsäkring med större sparmoment. Återstoden 6 136 miljoner bestod av riskförsäkringar (temporär dödsfallsförsäkring och försäkring mot naturliga premier). Häri ingår 828 miljoner utgörande ett långsamt minskande bestånd av tilläggsförsäkringar för dödsfallsrisk på grund av återbäring som tilldelats 1955 i samband med införandet av nya premiegrunder. Beståndet av individuell kapitalförsäkring för dödsfall fördelar sig på 4,6 miljoner försäkringar. Det bör dock observeras att samma person stundom kan ha två eller flera försäkringar. Livbolagen har emellertid under senare år i rationaliseringssyfte försökt sammanföra försäkringar tagna i samma bolag till ett brev samtidigt som en anpassning av försäkringsbeloppet till kundens ökade penninginkomster eftersträvas. Detta har medfört att antalet individuella kapitalförsäkringar för dödsfall minskat 8 % sedan 1954 oaktat en betydande nyteckning förekommit under perioden. Medelförsäkringssumman i beståndet har därför stigit från 3 045 kr 1954 till 4 675 kr 1960 eller mer än 50 %.

Förtidsannullationerna i individuell kapitalförsäkring för dödsfall ökade från 1 157 miljoner 1959 till 1 204 miljoner 1960 eller 4 %. Av annullationsbeloppet hänförde sig 505 miljoner till tidiga annullationer, dvs. försäkringar med kortare varaktighet än 3 år. Återstoden (699 miljoner) motsvarades i stort sett av beståndsminskning på grund av återköp och fribrevsutbyte. Beståndsminskningen till följd av dödsfall eller utlupen försäkringstid, som

1959 uppgick till 277 miljoner, redovisades för 1960 med 292 miljoner, dvs. med ett 5 % högre belopp än 1959.

För den vanliga *grupplivförsäkringen*, som under de 13 år den förekommit på marknaden fått en mycket stor utbredning, var beståndet 11 220 miljoner 1960 mot 9 089 miljoner 1959, en ökning med 23 %. Antalet grupplivförsäkrade (2 155 000 personer) ökade samtidigt med 8 %. Tillväxten under första halvåret 1961 låg icke mindre än 60 % högre än under samma tid 1960. Härtill bidrager självfallet de liberaliseringar i fråga om bl. a. gruppbildningen som med stöd av gjorda erfarenheter successivt ansetts kunna medgivas.

Under 1960 kom huvudorganisationerna på den enskilda arbetsmarknaden överens om principerna för den frivilliga tjänstepensioneringens anpassning till ATP, innebärande bl. a. att från den 1 januari 1961 en av arbetsgivarna helt bekostad grupplivförsäkring infördes för de anställda (huvudsakligen privatanställda tjänstemän) inom avtalsområdet (*tjänstegrupplivförsäkring*). Försäkringen utfaller med ett engångsbelopp, om den försäkrade avlider före pensionsåldern. Grundbeloppet är 24 000 kr, vartill kommer visst barntillägg (grundbelopp 7 000 kr per barn under 21 års ålder) samt i vissa fall även änketillägg. Grundbeloppen trappas ned efter viss skala i åldersintervallet 55—67 år för den anställde och i intervallet 17—21 år för barnet. Under första halvåret 1961 erhöll 249 000 anställda tjänstegrupplivförsäkring med en sammanlagd försäkringssumma på 7 459 miljoner, vilket utgör 30 000 kr i genomsnitt per försäkring.

I fråga om den *kollektiva tjänstepensioneringen* (SPP) innebar den ovannämnda pensionsuppgörelsen, att i SPP tecknad sjuk- och familjepension skulle nedsättas till fribrev den 1 januari 1960 och att det bortfallande riskskyddet under 1960 och 1961, då ATP icke ger något skydd vid inträffade pensionsfall, skulle ersättas av en (temporär) riskförsäkring. I SPP:s försäkringsrörelse kommer sålunda i fortsättningen — vid sidan av förvaltandet av fribreven — ålderspensionsförsäkringen att helt dominera. Som tidigare omnämnts kunde arbetet med de tidsödande omräkningarna icke medhinnas under 1960. SPP har därför icke varit i stånd att lämna några uppgifter om försäkringsbeståndets storlek vid 1960 års utgång.

Redovisningen av den långa sjukförsäkringen, dvs. sådan som meddelas för längre tid än tio år, har i tab. 12 sammanförts med uppgifterna om av skadeförsäkringsbolagen bedriven kort sjukförsäkring m. m. och kommenteras i anslutning till nämnda tabell. I *tab. 11* återges emellertid kvartalsuppgifter om nyteckningen under 1960 och första halvåret 1961, som bl. a. visar en ökning på 48 % i nytecknad årlig försäkringssumma under de två första kvartalen 1961 i förhållande till motsvarande period 1960. I fråga om antalet var ökningen 60 %. Den starka ökningen hänför sig främst till gruppsjukförsäkringen (omkring en tredubbling i vad avser både antalet och det årliga beloppet i nyteckningen).

Skadeförsäkringens utveckling återspeglas i *tab. 12 och 13*, som innehåller uppgifter om premieinkomst och under året betalda skador. Några motsvarande data beträffande försäkringsbeståndet kan inte lämnas i detta nummer, då dessa uppgifter på grund av en omläggning av statistiken från och med räkenskapsåret 1959 inkommer senare och kan redovisas först i nr 10 av denna tidskrift. Det bör uppmärksammas att uppgifterna i tab. 12 och 13 inte ägnar sig för bedömande av frågan om hur stor del av premien, som försäkringstagaren får tillbaka i form av skadeersättningar (inkl. skaderegleringskostnader). Försäkringar tecknas och betalas vanligen per försäkringsår, som ej sammanfaller med räkenskapsåret. Vidare tar regleringen av svårare skador, särskilt i sjö- och personförsäkring, ofta flera år i anspråk. En mera rättvisande jämförelse mellan premier och skador erhålles först, när man även tar förändringarna i premie- och ersättningsreserverna med i beräkningen. Sådana jämförelser återges årligen i inspektionens publikation »Enskilda försäkringsanstalter» (jfr t. ex.

årgång 1959, sid. 71° o. f.). Uppgifterna i tab. 12 och 13 om under året influtna premier och betalda skador tjänar av anförda skäl främst till att belysa utvecklingen inom olika branscher.

Uppgifterna i tab. 12 omfattar åren 1955—1960. Motsvarande uppgifter för räkenskapsåret 1938 och vissa år före 1955 återfinnes bl. a. i tidigare årgångar av Statistisk Tidskrift.

De svenska riksbolagens totala premieinkomst av direkt skadeförsäkring i Sverige — exkl. socialförsäkringsbolagens, som i konkurrens med riksförsäkringsanstalten driver yrkesskadeförsäkring — uppgick 1960 till 1 048 miljoner eller 6 % mer än 1959. För skadorna var motsvarande tal 664 miljoner och 9 %.

Inom sjökaskoförsäkring har premieinkomsten (98 miljoner) minskat med 11 %. Den redovisade kastningen i fråga om premieinkomst under åren 1958—60 beror till stor del på redovisningstekniska omläggningar inom bolagen Hansa och Mälaren. Skadebeloppet (80 miljoner) har ökat med 2 %. I transportförsäkring (62 miljoner i premier och 32 i skador), ökade premierna med 8 % och skadorna med 5 %.

På grund av ändrat redovisningsförfarande har den tidigare tillämpade fördelningen av verksamhetsgrenen brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenledningsskade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-[1], inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m. efter skilda försäkringsgrenar (eller grupper av försäkringsgrenar) fr. o. m. 1956 ersatts med en uppdelning på objektförsäkringsgrupperna hemförsäkring, fastighetsförsäkring, företagareförsäkring och villaförsäkring. För att t. v. bibehålla en kontinuerlig sifferserie för nämnda kombinerade verksamhetsgren lämnas fortfarande summauppgifter för premier och skador i tab. 12. Fördelningsuppgifter för de angivna objektförsäkringsgrupperna redovisas i tab. 13, som även innehåller uppgifter rörande brandförsäkring för all framtid och skogsförsäkring. Det kan även antecknas, att villaförsäkring endast redovisas av vissa bolag, som med hänsyn till försäkringarnas konstruktion ej kan skilja mellan hem- och fastighetsägaremomentet inom denna grupp av försäkringar.

För hela verksamhetsgrenen brandförsäkring med bigrenar utgjorde premieinkomsten 360 miljoner år 1960 mot 334 miljoner 1959 (ökning med 8 %). Samtliga objektförsäkringsgrupper visar enligt tab. 13 en stegring i premieinkomsten under det att brandförsäkring för all framtid har stagnerat och i fortsättningen kan antas minska i relativ betydelse. Skadorna var 1960 för hela grenen 215 miljoner mot 193 miljoner 1959 innebärande en ökning med 11 %.

Inom den obligatoriska trafikförsäkringen har de reduktioner av trafikförsäkringspremierna som ägt rum under senare år dels genom en allmän premiesänkning år 1955, dels genom de betydande rabatter (eller återbäring) som beviljats försäkringstagarna haft till följd att skadeutbetalningarna ökat mycket kraftigare än premieinkomsten. En jämförelse mellan 1960 års data (premier 177 och skador 132 miljoner) och 1955 års visar ökningar på 12 respektive 93 %. Annan motorfordonsförsäkring visar en liknande men mindre stark divergens. Mot en ökning av premieinkomsten på 84 % under samma tidsperiod svarar en ökning av skadorna på 128 %.

S. k. lång sjukförsäkring, dvs. sådan med avtalstider på mer än 10 år, uppvisade både 1959 och 1960 en premieinkomst på 32 miljoner mot 27 miljoner 1958 och 24 miljoner 1957. Den fortgående ökningen tyder på att det finns god marknad för denna försäkringsform vid sidan av den allmänna sjukförsäkringen. Den långa olycksfallsförsäkringen, som endast inbegriper speciella former, främst barn- och reseolycksfallsförsäkring, är numera under avveckling, vilket förklarar de stadigt sjunkande siffrorna för premieinkomsten. Inom den korta olycksfalls- och sjukförsäkringen dominerar olycksfallsförsäkringen, medan sjukförsäkring bara ingår som kompletterande moment. I början av år

[1] Maskinförsäkring redovisas först fr. o. m. 1956 under denna verksamhetsgren; den har tidigare hänförts till verksamhetsgrenen »Annan skadeförsäkring».

1957 introducerades förarplatsförsäkringen, som utgör ett komplement till bilförsäkringen men som på grund av sin karaktär redovisas som olycksfallsförsäkring. Av premieinkomsten år 1960 inom individuell kort olycksfallsförsäkring, 51 miljoner, härrör 18 miljoner, dvs. 34 %, från förarplatsförsäkringen. Under de första åren efter introduktionen har förarplatsförsäkring uppvisat en stor skillnad mellan premieinkomst och skadeutbetalningar, vilket till en del bör bedömas med hänsynstagande till de på sid. 513, sista stycket, berörda förhållandena. Den kraftiga differensen har emellertid föranlett försäkringsbolagen att under början av 1960 i stort sett fördubbla tidigare gällande ersättningsbelopp. Inom den kollektiva korta olycksfallsförsäkringen, som till större delen drivs av Folksam och uppvisar väsentligt lägre förvaltningskostnader, uppgick premieintäkten till 41 miljoner (ökning med omkring 9 % sedan 1959) och skadorna till 30 miljoner (ökning omkring 12 %).

Preliminary Insurance Statistics: 1960 and Jan.—June 1961

The *nominal value of the assets* of Swedish insurance companies (not counting amounts due from other insurance companies, values of reinsurers' liabilities, or assets of local companies and foreign companies operating in Sweden), at the end of 1960, was 6 % higher than in 1959. During the first half of 1961 there was a further increase of 296 million kronor or less than 2 % and the total figure attained was 17 435 million kronor or about $ 3 400 million, life insurance companies accounting for 81 % of the total amount (Table 1, p. 499). The decline in the rate of growth was due to the effects on private collective pension insurance caused by a considerable reform increasing the size of public pension insurance; and providing for a capital formation, within this public system, which, so far, has been larger than the cuts in net capital increase within private insurance companies.

The earlier agreement between the Riksbank and the insurance companies concerning investments was replaced in January 1960 by a recommendation to the effect that so-called preferential assets (Government securities, mortgage bonds, direct mortgage loans on new house property, and cash) should account for at least 75 % of the net increase in placements of life insurance companies, and for at least 50 % in the case of non-life companies.

The real value (1960 prices) of savers' assets in life insurance companies (12 548 million) — i. e. policy reserves and technical reserves less policy loans — was 53 % higher than in 1949 (Table 8, p. 505). If *Svenska Personal-Pensionskassan* (SPP), which carries on collective pension insurance of salaried private employees, is excluded, the corresponding real value (6 815 million) was only 10 % higher than in 1949. The real value of the annual growth in holdings of individual policy owners (i. e. individual life insurance savings) has actually declined since 1949 owing to inflation, an increase in lapses and surrenders, and to a change in new business from policies with a saving content to term insurance and pure premium insurance policies.

Premiums received in direct life insurance (Table 9, p. 506) during 1960 amounted to 1 060 million kronor or 8 % less than in 1959 (1 148 million). The decrease was due to SPP, being a result of a beginning adaptation to the new national pension insurance scheme (ATP). In other life insurance companies, on the other hand, premiums increased by 2 % to 634 million. On the basis of the consumer price index, it has been calculated (see the last lines in Table 9), that the real value of premiums received in other companies than SPP was almost the same in 1960 as in 1949. In the case of SPP on the other hand, the corresponding gain in real value of premiums was 66 %.

Claims paid by other companies than SPP were 10 % higher in 1960 than in 1959 and amounted to 304 million kronor. In the case of SPP the increase was

14 %, and 84 million were paid in 1960. Surrenders paid by other companies than SPP in 1960 (108 million) were 2 % lower than in 1959 (110 million), whereas surrenders paid by SPP were about the same in 1960 as the year before (2 million).

The amount of new business in individual life insurance (death benefit) (2 151 million) was 9 % higher than in 1959 (1 966 million) but did not reach as far as in 1956, when the amount was 9 % higher. Term insurance accounted for a little more than 50 % of the new business. The business in force in individual life insurance (death benefit) at end of 1960 amounted to 21 636 million kronor, of which 15 500 million consisted of policies with a considerable saving content. Term insurance and pure premium insurance accounted for remaining 6 136 million. The number of individual life insurance (death benefit) policies was 4,6 million, but it must be kept in mind that one and the same person sometimes is holding two or more policies.

Lapses and surrenders of individual life insurance increased by 4 % to 1 204 million in 1960.

The ordinary group life insurance in force (11 220 million) increased by 23 % during 1960 and the number of insured persons (more than 2 million), by 8 %.

In 1960 the leading organizations of the private labour market agreed upon the principles for the adaptation of the SPP insurances to the new public pension scheme. These principles involved *inter alia* that a special group life insurance, entirely paid by the employers, take effect from 1. January 1961 for the benefit of the employees (mainly privately employed salaried workers). During the first six months of 1961 about 249 000 employees were collectively insured for a total amount of 7 459 million. Some of the other decisions included in the agreement was to the effect that family pension and disability pension insurances be converted into paid-up policies from January 1960; and that certain temporary gaps in the death and disability insurance benefits be covered by pure premium insurance. Owing to the time-consuming conversions definite figures on business in force at end of 1960 could not be given.

During the first six months of 1961 the amount of new business in individual life insurance (951 million kronor) was 3 % lower than during the corresponding period of 1960 (Table 10, p. 508). Group life insurance attained a new business of 1 251 million, which is 60 % more than during the first half of 1960.

Premiums received in 1960 by Swedish nation-wide companies (except workmen's compensation insurance companies) on direct fire and casualty insurance in Sweden totalled 1 048 million kronor, whereas claims paid amounted to 664 million kronor (Tables 12 and 13). The increase over 1959 was 6 and 9 per cent, respectively.

Premiums received in marine hull insurance (98 million kronor) decreased by 11 % and claims increased by 2 %, making the balance less unsatisfactory than in 1958 and 1959. In transportation insurance premiums increased by 8 per cent and claims by 5 per cent.

From 1956 on, fire and allied lines of business (forest, liability, burglary, theft and robbery, water damage and plate glass insurance) which, more and more often, are included on the same comprehensive policy, are not broken down any more by line of business, but rather by the character of the comprehensive policy (real estate, home, business insurance, etc.). The total amount of premiums received in 1960 was 360 million or 8 % more than in 1959. Claims (215 million) increased by 11 %. Premiums in motor third party insurance gained 4 %, whereas claims increased by 9 %. The growth of premiums and claims in other motor insurance was about 12 and 8 %, respectively.

S. J. G. J.

Tab. 1. De borgerliga primärkommunernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, 1 000 kr, år 1959. Preliminära uppgifter

Revenue and expenditure of civil primary communes by economic categories Preliminary data

Inkomst- och utgiftsslag	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
INKOMSTER *Revenue*				
Intäkter *Current revenue*				
Skatter *Taxes*	829 416,4	191 845,6	2 342 185,6	3 363 447,6
Därav:				
allmän kommunalskatt *Local tax*	822 979,4	190 248,8	2 318 952,1	3 332 180,3
andra skatter *Other taxes*	6 437,0	1 596,8	23 233,5	31 267,3
Statsbidrag *State grants*	668 901,7	97 872,1	897 425,0	1 664 198,8
Hyror och arrenden *Rents*	45 728,7	9 607,7	227 648,7	282 985,1
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	123 243,3	28 886,8	497 252,2	649 382 3
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	49 717,7	48 919,3	1 189 294,2	1 287 931,2
Räntor *Interest*	29 972,8	6 218,4	93 616,7	129 807,9
Andra intäkter *Others*	8 726,8	1 210,7	12 820,3	22 757,8
Summa *Total*	1 755 707,4	384 560,6	5 260 242,7	7 400 510,7
Kapitalinkomster *Capital revenue*				
Bidrag av staten *State grants*	90 388,3	17 020,8	160 252,6	267 661,7
Andra bidrag till investering *Other grants*	32 835,6	7 518,1	29 466,4	69 820,1
Försäljning av fastigheter o. anläggningar *Sale of real estate*	34 881,1	11 051,0	92 807,2	138 739,3
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	1 762,2	581,0	3 722,7	6 065,9
Andra kapitalinkomster *Others*	1 313,9	1,7	2 962,0	4 277,6
Summa *Total*	161 181,1	36 172,6	289 210,9	486 564,6
Totalsumma *Grand total*	1 916 888,5	420 733,2	5 549 453,6	7 887 075,3
UTGIFTER *Expenditure*				
Kostnader *Current expenditure*				
Löner och arvoden *Wages and salaries*	676 465,3	122 017,4	1 692 031,8	2 490 514,5
Pensioneringskostnader *Pensions*	18 761,1	8 209,6	212 899,3	239 870,0
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	65 180,0	19 648,5	316 737,1	401 5€5,6
Anskaffning o. underhåll av inventarier *Inventory*	22 548,2	4 194,5	75 123,5	101 866,2
Hyror och arrenden *Rents*	11 157,3	3 792,6	65 387,1	80 337,0
Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	68 245,4	16 175,1	161 937,9	246 358,4
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	109 778,2	14 115,6	133 875,2	257 769,0
Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	120 944,2	38 245,3	586 841,7	746 031,2
Räntor och lånekostnader *Interest*	44 761,0	14 821,7	199 328,7	258 911,4
Expenser *Stationery, etc.*	51 631,7	8 571,9	96 176,3	156 379,9
Andra kostnader *Others*	269 940,9	55 892,7	693 400,0	1 019 233,6
Summa *Total*	1 459 413,3	305 684,9	4 233 738,6	5 998 836,8
Kapitalutgifter *Capital expenditure*				
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	552 999,6	120 623,9	1 197 999,8	1 871 623 3
Anskaffning av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	29 966,7	10 147,6	115 640,2	155 754,5
Förvärv av aktier och andelar *Shares*	2 657,3	945,5	20 316,3	23 919,1
Andra kapitalutgifter *Others*	873,2	18,8	62,5	954,5
Summa *Total*	586 496,8	131 735,8	1 334 018,8	2 052 251,4
Totalsumma *Grand total*	2 045 910,1	437 420,7	5 567 757,4	8051 088 2

Tab. 2. De borgerliga primärkommunernas inkomster för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1959. Preliminära uppgifter

Revenue of civil primary communes for certain administrative purposes. Preliminary data

Ändamål *Administrative units*	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
Allmän förvaltning *General administration* ...	2 637,1	1 050,6	5 524,6	9 212,3
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	19 108,3	2 014,8	41 111,5	62 234,6
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	84 631,2	23 099,4	284 566,3	392 296,9
Byggnads- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*				
Gator, vägar och allm. platser *Streets and parks*	4 315,2	11 561,4	239 005,3	254 881,9
Vattenverk *Water works*	50 678,4	15 894,1	150 771,9	217 344,4
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	35 306,3	4 562,8	19 069,6	58 938,7
Annan verksamhet *Other purposes*	2 056,8	1 048,6	12 455,2	15 560,6
Summa *Total*	92 356,7	33 066,9	421 302,0	546 725,6
Industriella och andra affärsdrivande verk *Public utilities*				
Gasverk *Gas works*	—	—	147 965,2	147 965,2
Elektricitetsverk *Electricity works*	15 824,4	33 327,6	674 681,0	723 833,0
Hamn *Harbours*	957,2	407,1	137 135,6	138 499,9
Kommunikationsföretag *Transport*	304,5	12,2	79 809,5	80 126,2
Andra verk *Other works*	869,2	130,7	23 941,0	24 940,9
Summa *Total*	17 955,3	33 877,6	1 063 532,3	1 115 365,2
Hälso- och sjukvård *Public health*	1 778,5	535,8	178 580,3	180 894,6
Allmän hygien *Sanitary service*				
Renhållningsverk *Sanitary works*	3 783,2	3 232,0	56 731,7	63 746,9
Annan verksamhet *Other purposes*	3 140,2	1 633,8	33 332,0	38 106,0
Summa *Total*	6 923,4	4 865,8	90 063,7	101 852,9
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*				
Folkskola *Primary Schools*	482 086,9	64 501,4	361 574,5	908 162,8
Annan undervisning *Other education*	30 520,5	12 459,0	144 542,2	187 521,7
Summa *Total*	512 607,4	76 960,4	506 116,7	1 095 684,5
Socialvård *Social services*				
Socialhjälp *Public assistance*	96 314,2	11 321,6	80 777,0	188 412,8
Barnavård *Child welfare*	14 914,7	2 610,4	45 819,6	63 344,7
Folkpensionering *National pensions*	34,8	29,4	3,4	67,6
Annan socialvård *Other social services*	10 259,9	1 661,2	30 821,4	42 742,5
Summa *Total*	121 523,6	15 622,6	157 421,4	294 567,6
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*				
Brandförsvar *Fire precaution*	4 478,2	894,3	9 023,9	14 396,4
Andra ändamål *Other purposes*	12 339,5	2 579,2	38 424,5	53 343,2
Summa *Total*	16 817,7	3 473,5	47 448,4	67 739,6
Finansförvaltning[1] *Financial administration*[1]	1 040 549,3	226 165,8	2 753 786,4	4 020 501,5
Totalsumma *Grand Total*	1 916,888,5	420 733,2	5 549 453,6	7 887 075,3

[1] Inklusive skatter. *Including taxes.*

Tab. 3. De borgerliga primärkommunernas utgifter för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1959. Preliminära uppgifter

Expenditure of civil primary communes for certain administrative purposes Preliminary data

Ändamål *Administrative units*	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
Allmän förvaltning *General administration* ..	75 113,2	17 765,0	95 692,6	188 570,8
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	47 703,9	9 946,1	220 347,9	277 997,9
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	174 622,2	36 054,4	408 053,1	618 729,7
Byggnads- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*				
Gator, vägar och allm. platser *Streets and parks*	37 674,5	41 797,7	577 416,0	656 888,2
Vattenverk *Water works*	120 818,5	22 905,4	173 195,0	316 918,9
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	121 556,6	23 040,3	136 668,3	281 265,2
Annan verksamhet *Other purposes*	13 525,3	4 913,3	49 141,1	67 579,7
Summa *Total*	293 574,9	92 656,7	936 420,4	1 322 652,0
Industriella och andra affärsdrivande verk *Public utilities*				
Gasverk *Gas works*	—	—	129 131,7	129 131,7
Elektricitetsverk *Electricity works*	14 891,5	32 450,8	560 089,0	607 431,3
Hamn *Harbours*	1 259,0	401,7	128 803,9	130 464,6
Kommunikationsföretag *Transport*	309,5	116,3	97 699,2	98 125,0
Andra verk *Other works*	1 019,5	350,7	31 307,4	32 677,6
Summa *Total*	17 479,5	33 319,5	947 031,2	997 830,2
Hälso- och sjukvård *Public health*	10 066,8	3 063,9	552 660,9	565 791,6
Allmän hygien *Sanitary service*				
Renhållningsverk *Sanitary works*	7 018,6	4 274,0	73 865,4	85 158,0
Annan verksamhet *Other purposes*	11 700,2	3 599,4	62 600,9	77 900,5
Summa *Total*	18 718,8	7 873,4	136 466,3	163 058,5
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*				
Folkskola *Primary schools*	787 139,0	116 823,8	642 254,8	1 546 217,6
Annan undervisning *Other education*	90 988,3	35 509,3	433 592,5	560 090,1
Summa *Total*	878 127,3	152 333,1	1 075 847,3	2 106 307,7
Socialvård *Social services*				
Socialhjälp *Public assistance*	230 003,2	26 021,2	252 929,3	508 953,7
Barnavård *Child welfare*	27 161,2	5 045,5	140 673,1	172 879,8
Folkpensionering *National pensions*	130 054,6	19 225,8	194 637,6	343 918,0
Annan socialvård *Other social services*	40 241,7	6 214,8	94 400,1	140 856,6
Summa *Total*	427 460,7	56 507,3	682 640,1	1 166 608,1
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*				
Brandförsvar *Fire precaution*	35 629,3	7 526,9	70 405,7	113 561,9
Andra ändamål *Other purposes*	18 489,0	3 804,2	97 988,8	120 282,0
Summa *Total*	54 118,3	11 331,1	168 394,5	233 843,9
Finansförvaltning *Financial administration* ..	48 924,5	16 570,2	344 203,1	409 697,8
Totalsumma *Grand total*	2 045 910,1	437 420,7	5 567 757,4	8 051 088,2

Tab. 4. De borgerliga primärkommunernas tillgångar, skulder, lånerörelse och fonder, 1 000 kr, år 1959. Preliminära uppgifter

Assets, liabilities, loans and funds of civil primary communes. Preliminary data

	Lands-kommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
TILLGÅNGAR VID ÅRETS SLUT *Assets as of December 31*				
Anläggningstillgångar *Fixed assets*				
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	2 900 753,9	678 675,5	8 147 063,2	11 726 527,0
Maskiner och andra inventarier *Machines and other inventories*	135 756,0	43 569,3	393 763,2	573 088,5
Aktier, andelar och bostadsrätter *Shares*	23 959,9	13 829,8	227 391,8	265 181,5
Utlämnade anslagstäckta lån *Loans*	41 325,4	10 812,1	490 112,6	542 250,1
Andra anläggningstillgångar *Other fixed assets*	16 273,7	1 708,3	45 766,6	63 748,6
Summa *Total*	3 118 068,9	748 595,0	9 304 131,8	13 170 795,7
Omsättningstillgångar *Liquid assets*				
Kassa *Cash in hand*	4 339,7	429,6	18 142,1	22 911,4
Postgiro och bank *Postal cheque accounts and money at banks*	623 566,5	113 211,1	992 436,1	1 729 213,7
Obligationer *Bonds*	9 733,5	1 661,4	98 019,9	109 414,8
Interimsfordringar *Interim claims*	46 555,9	15 186,2	387 819,5	449 561,6
Andra omsättningstillgångar *Other liquid assets*	271 532,0	58 624,1	1 529 827,3	1 859 983,4
Summa *Total*	955 727,6	189 112,4	3 026 244,9	4 171 084,9
Totalsumma tillgångar *Grand total*	4 073 796,5	937 707,4	12 330 376,7	17 341 880,6
SKULDER VID ÅRETS SLUT *Liabilities as of December 31*				
Långfristiga skulder *Fixed*	964 774,6	324 171,3	4 240 446,4	5 529 392,3
Kortfristiga skulder *Liquid*	251 901,8	54 346,5	1 949 674,8	2 255 923,1
Summa skulder *Total*	1 216 676,4	378 517,8	6 190 121,2	7 785 315,4
LÅNERÖRELSE UNDER ÅRET *Loan operations during year*				
Upptagna anläggningslån *Loans raised*	176 476,9	48 844,9	447 721,0	673 042,8
Verkställda amorteringar *Loans redeemed*	62 956,2	20 277,5	200 250,5	283 484,2
EGNA FONDER VID ÅRETS SLUT *Funds as of December 31*				
Pensionsfonder	13 423,4	11 239,9	566 752,0	591 415,3
Kassaförlagsfonder	27 006,7	4 376,9	57 924,2	89 307,8
Allmänna investeringsfonder	234 705,5	39 620,5	333 642,2	607 968,2
Särskilda investeringsfonder	61 501,2	13 926,7	79 904,5	155 332,4
Skatteregleringsfonder	260 842,2	43 823,6	453 553,5	758 219,3
Särskilda skatteregleringsfonder	50 512,2	7 997,5	115 904,5	174 414,2
Övriga fonder	22 495,0	4 237,8	184 164,8	210 897,6
Summa fonder *Total*	670 486,2	125 222,9	1 791 845,7	2 587 554,8
Till egna fonder avsatta medel *Transferred to funds*	149 422,7	31 106,6	525 513,2	706 042,5
Från egna fonder i anspråk tagna medel *Transferred from funds*	145 219,0	24 696,8	399 609,5	569 525,3

Utkom från trycket den 31 augusti 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20: — per år och kr. 3: — resp. 1: 50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 9 SEPTEMBER 1961

INNEHÅLL

ARTIKLAR

INGEMAR STÅHL:
Justering av sampelvärden. Något om olika metoder att justera sampelvärden, när information om vissa populationsvärden föreligger.... 523, 626

ERIK LUNDÉN:
Tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet år 1960.... 533, 626

BÖRJE NILSSON:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. IX. Specialundersökningar på slåttervall, spannmål och potatis..... 555, 627

MEDDELANDEN

De nordiska statistiska utskotten: Nationalräkenskaper 587
Europeiska statistikerkonferensen: Plenarsammanträde 588
Personalnotiser 592
Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 592

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 593
Befolkningsutvecklingen 593, 594
Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna och landstingen den 30 juni 1961 595
Konkurser och protesterade växlar 600
Vägtrafikolyckor 602
Husdjursräkningen den 1 juni 1961 606
Preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet år 1960 606
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter..... 612
Antal skattekronor enligt 1961 års taxering. Preliminära uppgifter 620

TENTAMENSUPPGIFTER

Tentamensuppgifter i statistik vid Stockholms Universitet 621

THE ISSUE IN BRIEF..... 626

LITTERATUR

Bokanmälningar:
Controlled clinical trials (A. Taube).... 630
Freeman, T. W., The conurbations of Great Britain (G. Enequist) 631

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 10 No. 9 SEPTEMBER 1961

CONTENTS

ARTICLES

I. STÅHL:

Adjustment of sampling values. A brief review of different methods of adjusting sampling values when information on certain population values is available 523, 626

E. LUNDÉN:

Salaried employees in quasi-official occupational groups in 1960 ..... 533, 626

B. NILSSON:

Pilot crop-cutting survey. IX. Special surveys 555, 627

NOTES

Inter Nordic Working Groups for Statistics: National accounting 587
Conference of European Statisticians: Plenary session 588
Personal notes 592
Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance 592

TABLES

Commentary 593
Vital statistics 593, 594
Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils on June 30, 1961 595
Bankruptcies and protested bills 600
Road traffic accidents 602
Census of livestock on June 1, 1961 606
Activity of local savings banks in 1960. Preliminary data 606
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 612
Local taxable income. Preliminary data .. 620

EXAMINATION PAPERS

Examination papers for the first degree in statistics (Stockholm University) 621

THE ISSUE IN BRIEF 626

LITERATURE

Book reviews:
Controlled clinical trials (A. Taube) 630
Freeman, T. W., The conurbations of Great Britain (G. Enequist) 631

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	"	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr / milj. / kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

JUSTERING AV SAMPELVÄRDEN

Något om olika metoder att justera sampelvärden, när information om vissa populationsvärden föreligger[1]

Av fil. kand. INGEMAR STÅHL

0. Presentation av problemställning

Med den vidgade användningen av sampelundersökningar i statistikproduktionen föreligger större möjligheter att kombinera data från totalundersökningar med skattningar hämtade från sampel. Problem av denna typ har främst behandlats med utgångspunkt från kvot- och differensskattningar inom samplingteorien när uppgiften är att skatta en enda parameter.

Mindre använda och kända i svensk statistikproduktion tycks de metoder vara, som behandlar problemet att justera hela tabeller baserade på sampelvärden när information föreligger om tabellens marginalfördelningar genom totalundersökningar. Dessa problem finns dock för multinomiala fördelningar ingående behandlade i den amerikanska tidskriftslitteraturen, och avsikten är här att ge en kortfattad presentation och exemplifiering av dessa metoder.[2] Artikeln avslutas med en behandling av en multivariat normalfördelning.

Justeringar med de i artikeln redovisade metoderna kan bli aktuella i bl. a. följande fall:

0.1. I en totalundersökning har vissa data endast bearbetats i ett urval — exempelvis görs vissa korstabuleringar i ett censusprogram endast i ett sampel. I allmänhet är värden från samplet ej överensstämmande med motsvarande »sanna» marginalfördelningar i populationen. Detta kan vara en nackdel då statistikkonsumenten får två olika uppgifter för en och samma total. Problemet blir att finna metoder för justering av sampelvärdena så att marginalfördelningarna i samplet överensstämmer med de kända populationsvärdena.

0.2. Ett beträffande lösningsmetoderna likartat problem är möjligheterna att erhålla bättre estimat ur stickprovsundersökningar genom att simultant använda information från sampel och population. Denna aspekt aktualiseras framförallt av den ökning av delvis övertäckande undersökningar på total- och sampelbasis som görs. Med den snabba produktivitetsutvecklingen på beräkningsområdet genom EDB kan det ur kostnadssynpunkt vara bättre att göra precisionsvinster genom mer komplicerade estimationsmetoder för sampel än att öka sampelstorlekarna, då produktivitetsutvecklingen på insamlingsområdet inte är lika gynnsam.

De två ovanstående punkterna visar också två olika problemansatser. Den första punkten behandlar ett syfte av snarast »*bokföringsmässig*» karaktär — önskemålet är att i första hand uppnå överensstämmande marginalfördelningar. Den andra punkten tar upp en mer *statistisk* ansats, med syftet att erhålla

[1] Den föreliggande artikeln baseras på en längre stencilerad promemoria, som har utarbetats för 1960 års folkräkning.

[2] Se litteraturförteckningen. I artikeln kommer inga direkta litteraturhänvisningar att ges, men synpunkter har hämtats från samtliga de i litteraturförteckningen upptagna artiklarna.

estimat där ytterligare information utnyttjas. Denna senare ansats motiverar användandet av olika metoder som maximum-likelihood-metoden eller minstakvadrat-metoden med vilka det är möjligt att från givna kriterier finna estimatorer i sampel när supplementär information beträffande populationsvärden i marginalfördelningar föreligger.

1. Exempel från 1950 års folkräkning

Det följande citatet är hämtat ur redogörelsen för urvalsundersökningen vid 1950 års folkräkning och belyser den problemställning som behandlades ovan under punkt 0.1.[3]

»Vid uppskrivningen har hänsyn däremot ej tagits till den i folkräkningsredogörelsens första del publicerade köns- och civilståndsfördelningen, vilken är preliminär. Till följd härav förete de i nämnda del offentliggjorda uppgifterna vissa skiljaktigheter från de här publicerade, men differenserna uppgå till högst en eller annan procent... De relationstal, som använts vid uppskrivningen, ha för tätbebyggelse varit 30,29611 och för glesbebyggelse 30,31976.»

Genom att använda olika uppräkningstal för glesbygd och tätbebyggelse hade man i 1950 års folkräkning tvingat totalerna för glesbygd resp. tätbebyggelse att helt överensstämma i urvalsundersökning och totalundersökning. Den använda metoden kan formaliseras enligt följande:

Antag att data i urvalsundersökningen ordnas i en tabell med uppdelning på bebyggelseform: (n_{ij} betecknar antal individer i klass i och bebyggelseform j, n användes för sampelvärden, N för populationsvärden)

[3] Folkräkningen den 31 december 1950, del 2, s. 5.

Tab. 1:1

	Tätbebyggelse	Glesbygd	Summa
Klass 1	n_{11}	n_{12}	$n_{1.}$
Klass 2	n_{21}	n_{22}	$n_{2.}$
.	.	.	.
.	.	.	.
Klass i	n_{i1}	n_{i2}	$n_{i.}$
.	.	.	.
Klass k	n_{k1}	n_{k2}	$n_{k.}$
Summa	$n_{.1}$	$n_{.2}$	$n_{..}$

Totalerna för glesbygd och tätbebyggelse är kända i populationen och betecknas $N_{.1}$ och $N_{.2}$. Utan kännedom om dessa totaler skulle uppräkning ske enligt formlerna:

$$(1:1) \qquad n'_{ij} = \frac{N_{..}}{n_{..}} n_{ij}$$

$$(1:2) \qquad n'_{i.} = \sum_j n'_{ij} = \frac{N_{..}}{n_{..}} n_{i.}$$

varvid i allmänhet

$$(1:3) \qquad n'_{.j} = \sum_i n'_{ij} \neq N_{.j}$$

Om hänsyn tas till att totalerna $N_{.j}$ är kända erhålles de justerade estimaten: (m användes för att beteckna justerade estimat)

$$(1:4) \qquad m_{ij} = \frac{N_{.j}}{n_{.j}} n_{ij}$$

$$(1:5) \qquad m_{.j} = \sum_i \frac{N_{.j}}{n_{.j}} n_{ij} = \frac{N_{.j}}{n_{.j}} n_{.j} = N_{.j}$$

Överensstämmelse kommer alltså att gälla för marginalfördelningen.

Uttrycken $\frac{N_{.1}}{n_{.1}}$ och $\frac{N_{.2}}{n_{.2}}$ är de olika uppräkningstal som använts för de olika bebyggelseformerna. Överensstämmelsen i marginalfördelningar kom i detta fall att endast gälla en enda variabel — fördelningen på bebyggelseform. I senare avsnitt skall visas hur justeringen kan utsträckas till att gälla två variabler. Den teoretiska bakgrunden för ett justeringsförfarande enligt ovan skall också diskuteras närmare.

2. Justering av sampel från multinomiala fördelningar

Den fortsatta framställningen skall begränsas till tabeller i högst två dimensioner.[4] I detta avsnitt skall olika metoder presenteras för justering av sampel som erhållits från multinomiala fördelningar. För sådana fördelningar gäller att varje samplad enhet hänföres till en enda klass med observationsvärdet 1 för denna klass och värdet 0 för övriga klasser (0,1-variation). De ur samplet observerade värdena återges i den tvådimensionella tabellen:

$$(2:1)\qquad \begin{vmatrix} n_{11} & n_{12} & \cdot\cdot & n_{1k_2} \\ n_{21} & n_{22} & \cdot\cdot & n_{2k_2} \\ \cdot & \cdot & \cdot\cdot & \cdot \\ n_{i1} & n_{i2} & \cdot\cdot & n_{ik_2} \\ \cdot & \cdot & \cdot\cdot & \cdot \\ n_{k_1 1} & n_{k_1 2} & \cdot\cdot & n_{k_1 k_2} \end{vmatrix}$$

där n_{ij} anger det antal element i samplet som tillhör klass ij. I övrigt användes samma beteckningar som tidigare. Värdena i tabellen tänkes genererade genom dragningar ur den multinomiala frekvensfunktionen:

$$(2:2)\qquad f = \frac{x_{11}\ x_{12}\ \cdots\ x_{ij}\ \cdots\ x_{k_1 k_2}}{p_{11}\ p_{12}\ \cdots\ p_{ij}\ \cdots\ p_{k_1 k_2}}$$

med $x_{ij} = 0,1$ och

$$\sum_i \sum_j x_{ij} = 1$$

där sannolikheterna p_{ij} bestäms av $\frac{N_{ij}}{N_{..}} = p_{ij}$.

(Dragningarna tänkes ske med återläggning.)

Först behandlas det fall då en marginalfördelning — dvs. antingen alla $\sum_i N_{ij} = N_{.j}$ eller alla $\sum_j N_{ij} = N_{i.}$ är kända. De okända N_{ij} skall skattas med värden m_{ij} under betingelsen att $m_{i.} = N_{i.}$ för alla i. (Eller motsvarande betingelse för j.) För att finna en estimator skall maximum-likelihood-metoden användas.[5]

För det fall härledningen begränsas till en tabell av storleksordningen 2×2 blir den för samplet simultana frekvensfunktionen:

$$(2:3)\qquad \pi = \frac{1}{N_{..}^{n}} \cdot N_{11}^{n_{11}}\ N_{12}^{n_{12}}\ N_{21}^{n_{21}}\ N_{22}^{n_{22}}$$

och motsvarande likelihood-funktion:

$$(2:4)\qquad L = -n_{..} \ln N_{..} + n_{11} \ln m_{11} + n_{12} \ln m_{12} + n_{21} \ln m_{21} + n_{22} \ln m_{22}$$

Denna likelihood-funktion, i vilken m_{ij} ersätter N_{ij}, skall maximeras under bivillkoren

$$(2:5)\qquad \begin{cases} m_{11} + m_{12} = N_{1.} \\ m_{21} + m_{22} = N_{2.} \end{cases}$$

För maximeringen uppställes lagrangeuttrycket

$$(2:6)\qquad F = L - \lambda_{1.}(m_{11} + m_{12} - N_{1.}) - \lambda_{2.}(m_{21} + m_{22} - N_{2.})$$

där $\lambda_{i.}$ betecknar lagrangemultiplikatorer.

Derivering med avseende på parametrarna ger

$$(2:7)\qquad \frac{\partial F}{\partial m_{ij}} = n_{ij} \cdot \frac{1}{m_{ij}} - \lambda_{i.} = 0$$

som kan omformas till:

$$(2:8)\qquad n_{ij} = \lambda_{i.} m_{ij}$$

Efter addition erhålles

$$(2:9)\qquad n_{i.} = \lambda_{i.} m_{i.}$$

och

$$(2:10)\qquad \lambda_{i.} = \frac{n_{i.}}{m_{i.}}$$

Men enligt bivillkoren skall $m_{i.} = N_{i.}$, varför insättning av lagrangemultiplikatorerna ger $m_{ij} = \frac{N_{i.}}{n_{i.}} \cdot n_{ij}$, dvs. den formel som användes i 1950 års folkräkning. Detta estimationsförfarande är alltså baserat på maximum-likelihood-me-

[4] I den tidigare nämnda stencilerade promemorian behandlas även fall av högre dimensioner.

[5] Någon presentation av denna metod göres inte här utan läsaren hänvisas till standardhandböckerna i statistisk teori.

toden med hänsynstagande till vissa bivillkor.[6]

Det fall då endast en marginalfördelning är känd bjuder inte på några beräkningstekniska svårigheter. Något mer arbetsam blir justeringen då bägge *marginalfördelningarna* är kända. Presentationen av olika metoder för detta fall skall illustreras med ett genomgående exempel. Från 1950 års folkräkning har nedanstående tabell hämtats från urvalsundersökningen (uppräknade värden).[7]

Tab. 2: 1

Män

Civilstånd / Ålder	Ogift	Gift	Förut gift	Summa
20—25	192 163	35 393	484	228 040
25—30	130 221	134 629	2 698	267 548
30—35	73 857	197 752	4 152	275 761
Summa	396 241	367 774	7 334	771 349

Motsvarande tabell i totalräkningen var (folkräkningen den 31 december 1950, del 5, s. 46):

Tab. 2: 2

	og	g	fg	Σ
20—25	194 503	35 404	325	230 232
25—30	130 948	135 708	2 571	269 227
30—35	73 971	195 494	4 900	274 365
Σ	399 422	366 606	7 796	773 824

Som utgångspunkt skall en uppräknad sampeltabell användas i vilken $n_{..} = N_{..}$.

[6] Det kan visas att minsta-kvadrat-metoden ger identiskt samma resultat för tvådimensionella tabeller med en marginalfördelning känd.

[7] Folkräkningen den 31 december 1950 del 2, s. 59. I det följande tas ingen hänsyn till det speciella uppräkningsförfarande som ägde rum, utan exemplet behandlas som om uppräkning ägt rum enligt 1.1. Uppräknade men icke justerade värden skrives i det följande med n.

Denna erhålles genom att alla element i tab. 1 multipliceras med en faktor $1{,}00321 = \frac{773\,824}{771\,349}$. Denna uppräknade sampeltabell blir:

Tab. 2: 3

	og	g	fg	Σ
20—25	192 780	35 506	486	228 772
25—30	130 639	135 061	2 706	268 406
30—35	74 094	198 387	4 165	276 646
Σ	397 513	368 954	7 357	773 824

Problemställningen är nu: Antag att vi känner bägge marginalfördelningarna från totalundersökningen, dvs. ålders- och civilståndsfördelningarna är kända var för sig. Däremot känner vi den simultana fördelningen på ålder och civilstånd endast från samplet. Hur skall då sampelvärdena justeras så att överensstämmelse föreligger mellan marginalfördelningarna i population och justerat sampel?

I det föregående avsnittet, då en marginalfördelning var känd, användes justeringsfaktorer av typen:

$$(1:4) \qquad m_{ij} = \frac{N_{.j}}{n_{.j}} n_{ij}$$

Genom att applicera denna formel på värdena i tab. 2: 3 erhålles följande tabell:

Tab. 2: 4

	og	g	fg	Σ
20—25	194 010	35 753	489	230 232
25—30	131 038	135 474	2 715	269 227
30—35	73 483	196 751	4 131	274 365
Σ	398 531	367 958	7 335	773 824

Denna tabell har erhållits genom att alla element i första raden i tab. 2: 3 har multiplicerats med en faktor $\frac{230\,232}{228\,772}$

= 1,00638, alla element i den andra raden med faktorn $\frac{269\,227}{268\,406}$ och motsvarande även för den tredje raden. I denna justerade tabell föreligger nu överensstämmelse beträffande åldersfördelningen. Genom att upprepa justeringsförfarandet — nu med avseende på civilståndsfördelningen — kan den andra marginalfördelningen bringas att överensstämma med den kända fördelningen i populationen. Samtidigt går dock överensstämmelsen i den första marginalfördelningen förlorad. Men genom att upprepa justeringsförfarandet omväxlande för de båda marginalfördelningarna kan dessa bringas att asymptotiskt överensstämma med fördelningarna från totalundersökningen.

Den fjärde approximationen blir:

Tab. 2: 5

	g	og	fg	Σ
20—25	194 253	35 534	518	230 305
25—30	131 408	134 926	2 885	269 219
30—35	73 761	196 146	4 393	274 300
Σ	399 422	366 606	7 796	773 824

Avvikelserna i åldersfördelningen är nu av storleksordningen 10-tal individer.

Den här redovisade iterationsmetoden — upprepad kvotjustering — kan formaliserat anges som:

$$(2{:}11)\quad \begin{cases} m_{ij}(1) = n_{ij}\dfrac{N_{i.}}{n_{i.}} \\ m_{ij}(2) = m_{ij}(1)\dfrac{N_{.j}}{m_{.j}(1)} \\ m_{ij}(g) = m_{ij}(g-1)\dfrac{N_{i.}}{m_{i.}(g-1)} \\ m_{ij}(g+1) = m_{ij}(g)\dfrac{N_{.j}}{m_{.j}(g)} \end{cases}$$

där *g anger iterationsstegets nummer.* Processen avbrytes då önskad noggrannhet i överensstämmelse mellan marginalfördelningarna uppnåtts.

En beräkningstekniskt enklare metod är att arbeta med en proportionell fördelning av avvikelserna i marginalfördelning mellan sampel och population. Bilda differenserna

$$(2{:}12)\quad \begin{cases} d_{i.} = N_{i.} - n_{i.} \\ d_{.j} = N_{.j} - n_{.j} \end{cases}$$

som i det aktuella exemplet blir:

Tab. 2: 6

	Rader	Kolumner
i, j	$d_{i.}$	$d_{.j}$
1	1 460	1 909
2	821	— 2 348
3	— 2 281	439
Σ	0	0

Dessutom beräknas radsummornas resp. kolumnsummornas andel av totalsumman. Beteckna dessa andelar med $p_{i.}$ och $p_{.j}$ som definieras

$$(2{:}13)\quad \begin{cases} p_{i.} = \dfrac{N_{i.}}{N_{..}} \\ p_{.j} = \dfrac{N_{.j}}{N_{..}} \end{cases}$$

och som i exemplet blir

Tab. 2: 7

	Rader	Kolumner
i, j	$p_{i.}$	$p_{.j}$
1	0,2975	0,5161
2	0,3480	0,4738
3	0,3545	0,0101
Σ	1,0000	1,0000

De justerade elementen bestämmes nu som:

$$(2{:}14)\quad m_{ij} = n_{ij} + p_{i.}d_{.j} + p_{.j}d_{i.}$$

eller med ett mera utförligt skrivsätt:

$$(2{:}15)\quad m_{ij} = n_{ij} + \frac{N_{i.}}{N_{..}}(N_{.j} - \sum_i n_{ij}) + \frac{N_{.j}}{N_{..}}(N_{i.} - \sum_j n_{ij})$$

Metoden innebär att raddifferenserna »sprides ut» proportionellt över de olika kolumnerna, samtidigt som kolumndifferenserna fördelas proportionellt över de olika raderna. För att denna metod skall ge ett bra resultat beträffande elementen inne i tabellen fordras att beroendet mellan de två variablerna är svagt. Den justerade tabellen blir i räkneexemplet:

Tab. 2: 8

	g	og	fg	Σ
20—25	194 101	35 500	631	230 232
25—30	131 727	134 633	2 867	269 227
30—35	73 594	196 473	4 298	274 365
Σ	399 422	366 606	7 796	773 824

Summan av de absoluta avvikelserna mellan sampel och totalundersökning — mätt för varje element i tabellen — är för det icke justerade men till totalnivå uppräknade samplet (tab. 2: 3) 6 828. Efter den ovanstående justeringen är samma summa 4 912. Samtidigt som överensstämmelse uppnåtts i marginalfördelningarna har de absoluta avvikelserna minskat.

De två hittills presenterade metoderna har enbart avsett att bringa överensstämmelse i marginalfördelningarna. Det enda kriterium som dessa metoder behöver uppfylla är, att de asymptotiskt ger den önskade överensstämmelsen samt är tekniskt lätthanterliga. Däremot uppfyller dessa metoder inte alltid de kriterier som kan ställas med utgångspunkt från den andra ansatsen, i vilken problemet är att utnyttja extra information om marginalfördelningarna för estimatorerna. Av möjliga teoretiska ansatser skall här maximum-likelihood-metoden och minsta-kvadrat-metoden användas.

Likelihood-funktionen enligt 2: 4 kan generaliseras för en tvådimensionell tabell (erhållen ur en multinomial fördelning) av godtycklig storlek till:

$$(2:16) \qquad L = -n_{..} \ln N_{..} + \sum_i \sum_j n_{ij} \ln m_{ij}$$

Denna funktion skall nu maximeras under bivillkoren

$$(2:17) \qquad \begin{cases} \sum_j m_{ij} = N_{i.} \\ \sum_i m_{ij} = N_{.j} \end{cases}$$

Lagrangeuttrycket blir

$$(2:18) \qquad F = L - \sum_i \lambda_{i.} (\sum_j m_{ij} - N_{i.}) - \sum_j \lambda_{.j} (\sum_i m_{ij} - N_{.j})$$

där $\lambda_{i.}$ och $\lambda_{.j}$ är lagrangemultiplikatorer.

Derivering med avseende på m_{ij} och nollställning av derivatorerna ger

$$(2:19) \qquad \frac{n_{ij}}{m_{ij}} - \lambda_{i.} - \lambda_{.j} = 0 \qquad \begin{matrix} i = 1 \ldots k_1 \\ j = 1 \ldots k_2 \end{matrix}$$

Bivillkor och ovanstående uttryck något omformat blir

$$(2:20) \qquad \begin{cases} n_{ij} = m_{ij} (\lambda_{i.} + \lambda_{.j}) \\ \sum_j m_{ij} = N_{i.} \\ \sum_i m_{ij} = N_{.j} \end{cases}$$

som är ett icke-linjärt ekvationssystem med $k_1 k_2 + (k_1 + k_2)$ ekvationer och lika många obekanta (inkl. lagrangemultiplikatorerna). Detta ekvationssystem kan dock lösas med hjälp av en iterationsmetod.

Denna iterationsmetod kan beskrivas på följande sätt: Som ett första värde av den ena gruppen med lagrangemultiplikatorer sättes 0,5. Med hjälp av detta värde bestämmes sedan ur ekvationssystemet en approximation av den andra gruppen med multiplikatorer. Därefter insättes en approximation av de sökta m_{ij}:na — förslagsvis beräknade med någon av de två tidigare nämnda metoderna — upprepad kvotjustering eller proportionell fördelning av marginal-

avvikelser. Ju bättre denna approximation av m_{ij}:na är, desto bättre blir den lösning av lagrangemultiplikatorerna, som erhålles. Iterationsprocessen fortskrider genom att växelvis beräkna nya approximationer av de båda multiplikatorgrupperna.

Insättning av $\lambda_{.j} = 0{,}5$ och summering över j ger

(2: 21) $n_{i.} = m_{i.}(\lambda_{i.} + 0{,}5) = N_{i.}(\lambda_{i.} + 0{,}5)$

som kan skrivas

(2: 22) $$\lambda_{i.} = \frac{n_{i.}}{N_{i.}} - 0{,}5$$

Om m_{ij} i formel 2: 20 ersättes med approximationen m^*_{ij} kan nu en approximation av $\lambda_{.j}$ beräknas ur

(2: 23) $$\lambda_{.j} = \frac{n_{.j}}{N_{.j}} - \frac{\sum_i m^*_{ij}\lambda_{i.}(1)}{N_{.j}}$$

och helt generellt erhålles

(2: 24) $$\lambda_{i.}(g+1) = \frac{n_{i.}}{N_{i.}} - \frac{\sum_j m^*_{ij}\lambda_{.j}(g)}{N_{i.}}$$

samt

(2: 25) $$\lambda_{.j}(g+1) = \frac{n_{.j}}{N_{.j}} - \frac{\sum_i m^*_{ij}\lambda_{i.}(g)}{N_{.j}}$$

För att visa hur iterationsprocessen konvergerar har de olika λ-värdena beräknats för tre iterationssteg. Som approximativa m_{ij}-värden har data från tab. 2: 8 använts.

Approximationer av lagrangemultiplikatorerna:

Tab. 2: 9

	Utgångsvärde	Steg 1	Steg 2	Steg 3
$\lambda_{1.}$		0,49366	0,49513	0,49542
$\lambda_{2.}$		0,49695	0,49683	0,49680
$\lambda_{3.}$		0,50831	0,50720	0,50696
$\lambda_{.1}$	0,5	0,49778	0,49734	0,49722
$\lambda_{.2}$	0,5	0,50368	0,50418	0,50429
$\lambda_{.3}$	0,5	0,44073	0,44127	0,44138

Justerade medelvärden erhålles sedan genom

(2: 26) $$m_{ij} = \frac{n_{ij}}{\lambda_{i.} + \lambda_{.j}}$$

Om iterationsprocessen brytes efter tredje steget — som i detta fall torde vara fullt tillräckligt — erhålles följande justerade värden:

Tab. 2: 10

	g	og	fg	Σ
20—25	194 209	35 516	519	230 244
25—30	131 425	134 914	2 884	269 223
30—35	73 786	196 180	4 392	274 358
Σ	399 420	366 610	7 995	773 825

Justeringen har — trots de ganska omständliga iterationsberäkningarna — givit en nästan exakt överensstämmelse i marginalfördelningarna. Summan av de absoluta avvikelserna är efter denna justering 3 561.

En annan ansats är att söka minimera de relativa kvadratavvikelserna under de bivillkor som föreligger beträffande marginalfördelningarna. Minsta-kvadratmetoden (eller i detta fall snarare en minimum - χ^2 metod) ger följande uttryck som skall minimeras:

(2: 27) $$S = \sum_i\sum_j \frac{(m_{ij} - n_{ij})^2}{n_{ij}} - 2\lambda_{i.}(\sum_j m_{ij} - N_{i.}) - 2\lambda_{.j}(\sum_i m_{ij} - N_{.j})$$

Derivering ger följande partiella derivator vilka skall sättas lika med noll:

(2: 28) $$\frac{1}{2}\frac{\partial S}{\partial m_{ij}} = \frac{m_{ij} - n_{ij}}{n_{ij}} - \lambda_{i.} - \lambda_{.j} = 0$$

som kan skrivas

(2: 29) $$m_{ij} = n_{ij}(1 + \lambda_{i.} + \lambda_{.j})$$

Summering över i och j och ersättande av $m_{i.}$ och $m_{.j}$ med $N_{i.}$ och $N_{.j}$ ger det linjära ekvationssystemet:

(2:30)
$$\begin{cases} n_{i.}\lambda_{i.} + \sum_j n_{ij}\lambda_{.j} = N_{i.} - n_{i.} & i = 1 \ldots k_1 \\ \sum_i n_{ij}\lambda_{i.} + n_{.j}\lambda_{.j} = N_{.j} - n_{.j} & j = 1 \ldots k_2 \end{cases}$$

Genom koefficientmatrisens enkla form är det inte nödvändigt att lösa detta system med någon av standardmetoderna utan en enklare iterationslösning är möjlig. Som ett första värde på lagrangemultiplikatorerna $\lambda_{.j}$ sättes 0. Ur den första delen av ekvationssystemet kan därvid $\lambda_{i.}$ lösas, då

$$(2:31) \qquad n_{i.}\lambda_{i.} = N_{i.} - n_{i.}$$

Dessa första approximationer insättes sedan i den andra halvan av ekvationssystemet varvid en approximation av $\lambda_{.j}$ erhålles:

$$(2:32) \qquad \sum_i n_{ij}\lambda_{i.}(1) + n_{.j}\lambda_{.j} = N_{.j} - n_{.j}$$

som ger

$$(2:33) \qquad \lambda_{.j}(1) = \frac{N_{.j} - n_{.j} - \sum_i n_{ij}\lambda_{i.}(1)}{n_{.j}}$$

Iterationsprocessen fortsätter på detta sätt till dess approximationerna är stabila. Den generella lösningen blir:

$$(2:34) \qquad \begin{cases} \lambda_{i.}(g+1) = \dfrac{N_{i.} - n_{i.} - \sum_j n_{ij}\lambda_{.j}(g)}{n_{i.}} \\ \lambda_{.j}(g+1) = \dfrac{N_{.j} - n_{.j} - \sum_i n_{ij}\lambda_{i.}(g)}{n_{.j}} \end{cases}$$

Beräkningar på det tidigare redovisade exemplet gav efter fyra iterationssteg följande tabell: (De redovisade elementen har erhållits som $m_{ij} = n_{ij}(1 + \lambda_{i.} + \lambda_{.j})$)

Tab. 2: 11

	g	og	fg	Σ
20—25	194 196	35 516	518	230 230
25—30	131 435	134 910	2 883	269 228
30—35	73 792	196 179	4 395	274 366
Σ	399 423	366 605	7 796	773 824

Lösningen blir i detta fall i det närmaste identisk med det resultat som erhölls med maximum-likelihood-metoden. De ekvationssystem som ligger till grund för de två metoderna uppvisar också sådana likheter att man kan vänta att metoderna för praktiska ändamål kommer att ge samma resultat.

Det är inte möjligt att ge ett entydigt svar på frågan vilken av de här redovisade justeringsmetoderna som bäst lämpar sig för att lösa de i inledningsavsnittet angivna problemställningarna. Valet av metod måste baseras på en avvägning mellan precisionskrav och kostnader. Beräkningstekniskt är metoder som upprepad kvotjustering och proportionell fördelning av marginalavvikelser enklast, men precisionsvinsterna är inte alltid säkerställda. För bägge dessa metoder finns exakta variansformler för det tvådimensionella fallet (med justering av två marginalfördelningar). Maximum-likelihood- och minsta-kvadrat-metoderna torde ur precisionssynpunkt vara fördelaktigare, även om exakta variansberäkningar försvåras genom att de slutliga estimaten erhålles genom lösningar av ekvationssystem. Beräkningskostnaderna är större men de i artikeln redovisade iterationsmetoderna är lämpliga för EDB-maskiner, varigenom det är möjligt att justera även ganska omfattande tabeller.

3. Metoder för justering av multivariata normalfördelningar

I detta avsnitt skall några synpunkter ges på ett specialfall av justering av multivariata fördelningar, när en summa av medelvärden eller totaler är känd. Problemet kan vara, att samplingenheten utgöres av exempelvis kommuner eller församlingar och att en serie variabler (numrerade från 1 till n) skall mätas. Varje samplingenhet kan tänkas som en observation av en multivariat fördelning med frekvensfunktionen $f(x_1, x_2, \ldots x_n)$.

Vi skall anta att man önskar estimera medelvärdena ($\mu_1\ \mu_2 \ldots \mu_n$) från ett sampel samtidigt som summan av dessa medelvärden är känd (från en totalundersökning).

Av de i föregående avdelning presenterade metoderna ger samtliga med undantag av maximum-likelihood-metoden samma lösningar i det multivariata fallet som i det multinomiala — vilket är helt naturligt då dessa metoder ej tar någon hänsyn till hur sampelvärdena genererats. Maximum-likelihood-metoden skall här presenteras för det fall fördelningen är en multivariat normalfördelning och en summa av medelvärdena är känd.[8]

Problemet kan nu formellt anges som: Ur ett sampel ($x_{1u}, x_{2u}, \ldots, x_{nu}$), $u = 1,2,\ldots, k$, omfattande k observationer, önskar vi skatta medelvärdena ($\mu_1\ \mu_2 \ldots, \mu_n$) under bibetingelsen att $\sum \mu_i = \mu$. Samplet är draget ur en multivariat normalfördelning med oberoende dragningar och med återläggning.

Detta innebär att vi skall maximera följande likelihood-funktion under bivillkoret $\sum \mu_i = \mu$:

$$(3:1)\quad L = -\frac{nk}{2}\ln 2\pi + \frac{n}{2}\ln|\sigma^{ij}| - \frac{1}{2}\sum_i\sum_j\sum_u \sigma^{ij}(x_{iu}-\mu_i)(x_{ju}-\mu_j)$$

(σ_{ij} betecknar kovariansen för variablerna i och j, och σ^{ij} motsvarande element i den inverterade kovariansmatrisen.)

Maximering med avseende på μ_r leder till

$$(3:2)\quad \sum_i\sum_u \sigma^{ir}(x_{iu}-\mu_i) - \lambda = 0$$

där λ är en lagrangemultiplikator.

[8] I den stencilerade versionen har mer generella fall behandlats, främst då flera, delvis övertäckande, delsummor av medelvärden är kända.

Multiplikation med σ_{rs} och ersättande av $\sum_u x_{iu}$ med det skattade medelvärdet $k\bar{x}_i$ samtidigt med division med k — sampelstorleken — samt addition över r för över till

$$(3:3)\quad k\sum_i \sigma^{ir}(\bar{x}_i-\mu_i) - \lambda = 0$$

$$(3:4)\quad \sum_i \sigma^{ir}\sigma_{rs}(\bar{x}_i-\mu_i) - \frac{\lambda}{k}\sigma_{rs} = 0$$

$$(3:5)\quad \sum_i \delta_{is}(\bar{x}_i-\mu_i) - \frac{\lambda}{k}\sum_r \sigma_{rs} = 0$$

där δ_{is} är ett kroneckerdelta (dvs. $\delta_{is} = 1$ för $i = s$; $\delta_{is} = 0$ för $i \neq s$).

Detta ger, om μ_s utbytes mot skattningen av det justerade medelvärdet m_s:

$$(3:6)\quad \bar{x}_s - m_s - \frac{\lambda}{k}\sum_r \sigma_{rs} = 0$$

Men då $\sum m_s = \mu$ kan lagrangemultiplikatorn elimineras genom

$$(3:7)\quad \frac{\lambda}{k} = \frac{\sum_s \bar{x}_s - \mu}{\sum_r\sum_s \sigma_{rs}}$$

och det justerade medelvärdet anges explicit som:

$$(3:8)\quad m_s = \bar{x}_s - \frac{\sum_r \sigma_{rs}}{\sum_r\sum_s \sigma_{rs}}\left(\sum_r \bar{x}_r - \mu\right)$$

Varianser och kovarianser bör i princip beräknas på justerade medelvärden m_s, men som en första approximation torde de icke-justerade värdena kunna användas.

Metoden skall demonstreras med ett enkelt sifferexempel. Vid andrakammarvalen på Gotlands landsbygd 1958 erhölls följande resultat:[9]

Tab. 3: 1

	Hö-gern	Center-partiet	Folk-partiet	Soc. dem.	Σ
Antal röster . .	2714	9311	2860	6065	20 950
Medeltal röster per församling	29,82	102,32	31,43	66,65	230,22

[9] Riksdagsmannavalen åren 1957—1958 1, s. 57 ff.

Ett sampel om 10 församlingar gav följande resultat:

Tab. 3: 2

	H	Cp	Fp	S	Σ
Medeltal röster per församling	37,8	101,0	36,3	95,4	270,5

Detta resultat kan — om vi vet att antalet röstande per församling i medeltal var 230,22 — justeras med en faktor $\frac{230,22}{270,22} = 0,8510$. Denna enkla korrigering ger följande resultat:

Tab. 3: 3

	H	Cp	Fp	S	Σ
Medeltal röster per församling	32,17	85,96	30,89	81,20	230,22

För en alternativ justering med maximum-likelihood-metoden måste alla kovarianser i samplet skattas. Dessa redovisas i följande tabell:

Tab. 3: 4

Kovarianstabell

σ_{rs}	H	Cp	Fp	S	$\sum_r \sigma_{rs}$
Högern	1113,5	997,4	1439,8	3709,8	7260,5
Center-partiet	997,4	4943,7	783,1	2144,5	8868,7
Folk-partiet	1439,8	783,1	2421,2	5455,7	10099,8
Social-demokraterna	3709,8	2144,5	5455,7	13261,8	24931,8
					51160,8
					$= \sum_r \sum_s \sigma_{rs}$

Därefter beräknas för varje rad kovariansernas radsummas relativa andel av summan av samtliga kovarianser, dvs. uttryck av formen $\frac{\sum_r \sigma_{rs}}{\sum_r \sum_s \sigma_{rs}}$

Tab. 3: 5

	$\frac{\sum_r \sigma_{rs}}{\sum_r \sum_s \sigma_{rs}} = \alpha$	$\alpha(\sum_r \bar{x}_r - \mu) = \beta$	$\bar{x}_s - \beta = m_s$
H	0,1419	5,72	32,08
Cp	0,1733	6,98	94,02
Fp	0,1974	7,96	28,34
S	0,4874	19,64	75,76
Σ	1,0000	40,30	230,20

De justerade resultaten erhålles sedan enkelt genom att den totala differensen mellan medelvärdessumma i sampel och population fördelas på de olika variablerna alltefter dessa variablers kovarianssummors andel av den totala kovarianssumman (se tab. 3:5). Det bör observeras att metoden i detta fall snarast bör betraktas som en pseudo-maximum-likelihood-metod då vi inte vet om den ursprungliga fördelningen verkligen är en normalfördelning. De absoluta avvikelserna från de sanna medelvärdena är dock avsevärt mindre med denna justeringsmetod än med det enkla uppräkningsförfarande som angavs i anknytning till tab. 3: 3.

Litteraturförteckning

DEMING, W. E., & STEPHAN, F. F., On a least squares adjustment of a sampled frequency table when the expected marginal totals are known. The annals of mathematical statistics 11 (1940), s. 427—444.

EL BADRY, M. A., & STEPHAN, F. F., On adjusting sample tabulations to census counts. Journal of the American statistical association 50 (1955), s. 738—762.

SMITH, J. H., Estimation of linear functions of cell proportions. The annals of mathematical statistics 18 (1947), s. 231—254.

STEPHAN, F. F., An iterative method of adjusting sample frequency tables when expected marginal totals are known. The annals of mathematical statistics 13 (1942), s. 166—178.

THIONET, P., L'ajustement des résultats des sondages sur ceux des dénombrements. Revue de l'Institut international de statistique 27 (1959), s. 8—25.

TJÄNSTEMÄN INOM DET STATSUNDERSTÖDDA VERKSAMHETSOMRÅDET ÅR 1960

Av förste aktuarien ERIK LUNDÉN

Statistikens omfattning

Sedan år 1954 utarbetar statistiska centralbyrån statistik över tjänstemännen inom statlig och statsunderstödd verksamhet. Resultaten har årligen redovisats dels i denna tidskrift, dels även i en särskild publikation med titeln »Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957». Den redogörelse, som framlägges här nedan, omfattar endast statistik över tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet. För i statens tjänst anställd personal år 1960 har i Statistisk Tidskrift (1961: 7, s. 380 ff.) en redogörelse lämnats.

Den nu framlagda statistiken omfattar följande tjänstemannagrupper, vilka utgör huvudparten av de tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet, för vilka av staten fastställda avlöningsreglementen gäller: präster, kyrkomusiker, lärarpersonal vid det obligatoriska skolväsendet[1], polismän samt personal vid skogsvårdsstyrelserna, hushållningssällskapen och socialinstituten. Personalen vid Stockholms Högskola, som tidigare redovisats i denna statistik, har genom tillkomsten av Stockholms Universitet den 1 juli 1960 överförts till 8:e huvudtiteln. Redovisningen av denna personal sker därför numera i statistiken över i statens tjänst anställd personal. I fråga om insamlingsförfarandet, primäruppgifternas innehåll samt redovisningsmetoder i övrigt hänvisas till ovannämnda publikation. Påpekas bör dock, att insamlingen av primäruppgifterna beträffande lärarpersonalen vid det obligatoriska skolväsendet numera sker genom länsskolnämnderna.

De i tabellerna 1—7 framlagda resultaten avser *personalläget den 1 oktober* 1960. I tab. 8 och 9 redovisas förändringsstatistik för de båda största grupperna, nämligen lärarpersonalen vid det obligatoriska skolväsendet samt polismän. För en del övriga i statistiken ingående tjänstemannagrupper redovisas vissa huvuddata i texttabell C. För samtliga grupper finnes hos statistiska centralbyrån arbetstabeller, som mera ingående belyser förändringarna under året. I tab. 10 och 11 slutligen lämnas vissa uppgifter om de vanligast förekommande befattningarna i fråga om lärarpersonalen vid det obligatoriska skolväsendet samt polismän.

Personalläget den 1 oktober 1960

Lärare vid det obligatoriska skolväsendet redovisas efter lönegrad, löneklass, ortsgrupp och anställningsform i tab. 1—3, efter ålder i tab. 5 samt efter utbildning i tab. 7. I relativa tal belyses fördelningen på anställningsform i *tab. A* samt fördelningen på lönegrader *i tab. B*. Samtliga lärare uppgick till 46 837, varav huvudparten eller 43 723 var in-

[1] Tidigare benämning »Lärare vid folk- och småskolor».

Tab. A. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet procentuellt fördelade efter anställningsform år 1960

Salaried employees in quasi-official occupational groups, by type of appointment, in percentage

Anställningsform *Type of appointment*	Lärare vid det obligatoriska skolväsendet[1]		Polismän *Policemen*	Präster *Clergymen*	Kyrkomusiker *Church organists*	Tjänstemän vid	
	Män *Men*	Kvinnor *Women*				skogsvårdsstyrelser[2]	hushållningssällskap[3]
År 1960							
Löneplan A							
ordinarie	61,8	46,3	79,2	75,0	42,9	49,1	58,8
extra ordinarie	23,6	38,1	13,5	18,4	27,1	17,8	11,0
aspiranter	1,5	3,3	2,6	4,1	—	7,0	1,6
extra	5,0	6,5	3,6	0,5	7,8	18,1	13,9
arvodister	0,0	0,0	0,2	—	8,2	5,4	0,7
Summa för löneplan A	91,9	94,2	99,1	98,0	86,0	97,4	86,0
Löneplan B	0,1	—	—	0,8	—	0,9	—
Icke löneplansplacerade (arvodister m. fl.)	8,0	5,8	0,9	1,2	14,0	1,7	14,0
Summa *Total*	100	100	100	100	100	100	100

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] *Regional forestry boards.* — [3] *County agricultural committees.*

placerade på löneplan A. Omkring 65 % av lärarna utgöres av kvinnor. Ungefär hälften av kvinnorna på löneplan A är placerade som småskollärare i lönegraderna 7, 9, 10 och 11 medan huvudparten av de övriga liksom flertalet män innehar folkskollärartjänst i lönegraderna 12, 14 och 16. Av samtliga lärare innehar 85 % ordinarie eller extra ordinarie tjänst. Med undantag av ca 1 200 lärare i aspirantställning utgöres återstoden av Ag-anställda eller arvodister. Till de sistnämnda (icke löneplansplacerade) har räknats timlärare samt tjänstgörande pensionerade lärare, av vilka dock endast sådana med minst 15 veckotimmars tjänstgöring medtagits i redovisningen (inalles 3 093).

Av redovisningen efter olika lärarkategorier i tab. 10 framgår att ca 80 % av hela lärarkåren utgöres av folk- eller småskollärare. Av folkskollärarna är 11 912 män och 10 794 kvinnor. Av övriga större grupper utgör rektorer 1 223, adjunkter 774, slöjdlärare 2 347 och lärare i hushållsgöromål 971. Lärare i gymnastik, musik och teckning är däremot relativt fåtaliga.

Lärarnas åldersfördelning enligt tab. 5 utvisar ett relativt litet antal lärare i åldrarna 35—50 år, medan frekvensen är större såväl i de yngre som i de äldre åldersklasserna. Omkring 56 % av de manliga och 59 % av de kvinnliga lärarna är under 40 år. Beträffande lärarnas utbildning framgår av tab. 7, att det finns ca 2 000 lärare, som icke är utexaminerade från folk- och småskoleseminarium eller har den för lärare i övningsämnen stipulerade utbildningen. Av dessa har omkring 900 avlagt akademisk examen samt ca 480 studentexamen. Då statistiken hänför sig till en viss tidpunkt, kan det antagas, att flertalet lärare med icke erforderlig kompetens utgöres av tillfälliga vikarier.

Tab. B. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet på löneplan A procentuellt fördelade efter lönegrad år 1960

Salaried employees in quasi-official occupational groups in salary scheme A, by salary scale, in percentage

Lönegrad *Salary scale*	Lärare vid det obligatoriska skolväsendet[1]		Polismän *Policemen*	Präster *Clergymen*	Kyrkomusiker *Church organists*	Tjänstemän vid	
	Män *Men*	Kvinnor *Women*				skogsvårdsstyrelser[2]	hushållningssällskap[3]
1	—	—	—	—	—	2,2	2,2
2	—	—	—	—	—	0,2	0,1
3	—	—	—	—	—	1,6	2,3
4	—	—	—	—	—	—	0,1
5	—	—	—	—	—	7,6	10,3
6	—	—	—	—	—	—	0,9
7	0,0	5,5	4,4	—	—	6,1	5,6
8	—	0,2	0,0	—	—	4,5	1,9
9	0,1	8,9	8,1	—	—	0,9	5,8
10	0,0	25,5	29,8	—	—	19,5	1,6
11	2,6	12,0	1,2	—	7,8	0,1	0,4
12	10,8	10,2	24,5	—	3,1	0,4	19,5
13	3,4	3,3	13,8	3,9	0,9	33,7	6,6
14	13,7	8,3	0,5	—	—	—	0,3
15	0,6	0,4	10,9	1,2	1,9	6,4	5,7
16	53,8	24,0	1,4	—	—	0,1	1,0
17	1,5	0,4	2,7	0,5	3,1	4,5	2,2
18	0,2	0,1	0,8	—	—	—	3,2
19	5,4	0,6	0,9	22,0	80,1	4,4	6,0
20	1,9	0,0	0,2	11,8	0,3	0,1	0,3
21	1,4	0,2	0,3	13,6	2,8	2,9	0,7
22	0,8	0,0	—	4,7	—	—	2,3
23	1,8	0,4	0,5	27,3	—	2,2	15,7
24	1,6	0,0	0,0	7,8	—	1,2	0,9
25	0,0	—	—	—	—	—	0,7
26	0,4	0,0	—	7,2	—	1,4	3,7
Summa *Total*	100	100	100	100	100	100	100

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] *Regional forestry boards.* — [3] *County agricultural committees.*

Uppgifterna rörande *polismän* avser endast kommunalanställda sådana (inkl. statspolisavdelningarna) men däremot ej landsfiskaler, viss polispersonal i landsfiskalsdistrikten, Norrbottens statliga poliskår m. fl. grupper, vilka samtliga är statstjänstemän och ingår i redovisningen över i statens tjänst anställd personal.

Fördelningen av polismännen efter lönegrad (tab. 1, 4 och B) utvisar att den största gruppen, 29 %, är placerad i 10:e lönegraden (poliskonstapel). I 12:e lönegraden, som omfattar 24 % av samtliga, är inplacerade dels förste poliskonstapel, dels ett mindre antal assistenttjänster. Lönegraderna 13—17 (huvudsakligen polis- och kriminalassistenter) har uppnåtts av 29 %, medan högre lönegrader endast omfattar 2,7 % (huvudsakligen kommissarier). De kvinnliga polismännen uppgick till ett antal av 103, varav 96 innehade ordinarie eller extra ordinarie anställning. Annan kvinnlig personal inom polisväsendet, såsom kontorsbiträden m. fl., ingår ej i statistiken.

Polismännens åldersfördelning framgår av tab. 5. I tab. 6 redovisas deras

Tab. C. Antal avgångna, nyanställda och befordrade inom vissa tjänstemannagrupper tillhörande statsunderstödd verksamhet under redovisningsåret 1959/1960

Salaried employees in quasi-official occupational groups, number of resignations, of appointments, and of advancements, during the year 1959/1960

Lönegrad *Salary scale*	Präster *Clergymen*			Skogsvårdsstyrelser[1]			Hushållningssällskap[2]		
	Avgång	Nyanställning	Befordran	Avgång	Nyanställning	Befordran	Avgång	Nyanställning	Befordran
1	—	—	—	3	14	—	5	10	—
2	—	—	—	—	—	2	—	1	—
3	—	—	—	3	4	7	1	3	9
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	15	3	12	16	6	7
6	—	—	—	—	—	—	1	—	—
7	—	—	—	—	3	4	3	3	—
8	—	—	—	13	2	1	1	—	—
9	—	—	—	—	—	1	2	1	1
10	—	—	—	6	6	30	2	2	1
11	—	—	—	1	1	—	—	—	—
12	—	—	—	1	—	—	5	8	1
13	—	65	—	14	7	17	2	1	2
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	3	4	15	3	6	35	1	2	—
16	—	—	—	—	—	1	—	—	—
17	5	—	5	2	4	15	—	—	1
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	15	19	56	4	—	1	4	12	1
20	8	5	35	—	—	—	—	—	—
21	20	3	27	—	1	—	1	—	1
22	6	—	10	—	—	—	1	2	4
23	40	8	45	—	—	—	2	3	1
24	7	—	12	—	1	—	1	—	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	19	3	21	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	123	107	226	65	52	126	48	54	29

[1] *Regional forestry boards.* — [2] *County agricultural committees.*

utbildning i kombination med dels födelseår, dels lönegrad. Enligt tabellen skulle 1 321 eller omkring 13 % av polismännen sakna utbildning utöver folkskolestadiet. Uppgifterna torde dock vara något ofullständiga och nämnda siffra därför vara för hög. Polisutbildning ingår icke i tabellen utan endast grundutbildning. Som synes av tabellen, är den vanligaste utbildningen för polismännen militära skolor, vilken utbildning redovisas för 39 % av samtliga. Omkring 14 % har avlagt realexamen och 26 % genomgått folkhögskolor o. dyl.

Prästerna uppgår till inalles 2 739 personer och redovisas efter lönegrad, löneklass, ortsgrupp, anställningsform och ålder i tab. 1—2 samt 5. Omkring 76 % innehar ordinarie tjänst, dvs. i allmänhet kyrkoherde- eller komministertjänst. Lönegraderna 19—22 omfattar 51 % av prästerna samt lönegraderna 23—26 omkring 41 %. Över hälften av antalet präster har uppnått en ålder av 50 år.

Kyrkomusikerna omfattar enligt tab. 1 endast 413 tjänstemän. Huvudparten är placerad i 19:e lönegraden som ordi-

Tab. D. Förändringar i antalet tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet mellan åren 1959 och 1960

Changes in the number of salaried employees during 1959/60

	1959	1960	Ökning (+) Minskning (—)	Procentuell förändring
Präster *Clergymen*				
Ordinarie	2 111	2 077	— 34	— 1,6
Extra ordinarie	505	504	— 1	— 0,2
Aspiranter	102	113	+ 11	+ 10,8
Extra	12	13	+ 1	+ 8,3
Arvodister	26	32	+ 6	+ 23,1
Summa *Total*	2 756	2 739	— 17	— 0,1
Lärare vid det obligatoriska skolväsendet[1]				
Ordinarie	24 106	24 267	+ 161	+ 0,7
Extra ordinarie	14 978	15 449	+ 471	+ 3,1
Aspiranter	42	1 224	+1 182	+ 2 814,3
Extra	3 686	2 799	— 887	— 24,1
Arvodister	2 809	3 098	+ 289	+ 10,3
Summa *Total*	45 621	46 837	+1 216	+ 2,7
Polismän *Policemen*				
Ordinarie	8 628	8 179	— 449	— 5,2
Extra ordinarie	647	1 390	+ 743	+ 114,8
Aspiranter	289	270	— 19	— 6,6
Extra	336	368	+ 32	+ 9,5
Arvodister	189	116	— 73	— 38,6
Summa *Total*	10 089	10 323	+ 234	+ 2,3
Tjänstemän vid hushållningssällskap[2]				
Ordinarie	472	480	+ 8	+ 1,7
Extra ordinarie	93	90	— 3	— 3,2
Aspiranter	17	13	— 4	— 23,5
Extra	108	113	+ 5	+ 4,6
Arvodister	102	120	+ 18	+ 17,6
Summa *Total*	792	816	+ 24	+ 3,0
Tjänstemän vid skogsvårdsstyrelser[3]				
Ordinarie	558	533	— 25	— 4,5
Extra ordinarie	173	190	+ 17	+ 9,8
Aspiranter	99	75	— 24	— 24,2
Extra	211	193	— 18	— 8,5
Arvodister	32	75	+ 43	+ 134,4
Summa *Total*	1 073	1 066	— 7	— 0,7

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] *County agricultural committees.* — [3] *Regional forestry boards.*

narie eller extra ordinarie. Omkring 22 % avlönas som arvodister.

Tjänstemän vid hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser, vilka till största delen avlönas med statsmedel, redovisas i tab. 1 och 2 och uppgår till ett antal av 816 resp. 1 066. Skogsvårdsstyrelserna, som tidigare lämnat redovisning per den 1 januari, har fr. o. m. detta redovisningsår övergått till redovisning per den 1 oktober. I fråga om skogsvårdsstyrelserna omfattar redovisningsperioden således endast tiden 2 januari t. o. m. 1 oktober 1960.

Socialinstitutens anställda tjänstemän uppgår endast till 33, av vilka 13 var placerade i lönegrad 19 eller högre.

(forts. sid. 554)

Tab. 1. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1960

Salaried employees in quasi-official occupational groups, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad *Salary scale*	Lärare vid det obligatoriska skolväsendet *Teachers at primary schools*											Polismän *Policemen*					
	Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra o. arvodister		Samtliga			Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa *Total*	Därav kvinnor
	M *Men*	Kv *Women*	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	Summa *Total*						
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	2	8	—	618	5	931	7	1 557	1 564	1	7	263	173	444	1
8	—	—	—	55	—	1	—	4	—	60	60	—	1	—	—	1	—
9	—	7	11	2 491	—	1	—	32	11	2 531	2 542	116	545	7	156	824	22
10	3	6 600	2	649	—	—	—	13	5	7 262	7 267	2 808	192	—	38	3 038	34
11	162	48	233	3 372	—	—	—	1	395	3 421	3 816	52	68	—	—	120	—
12	441	862	303	850	221	336	681	851	1 646	2 899	4 545	2 496	8	—	—	2 504	10
13	6	121	506	817	—	1	10	7	522	946	1 468	1 129	281	—	1	1 411	27
14	2	2	2 009	2 321	7	4	66	43	2 084	2 370	4 454	4	51	—	—	55	—
15	8	2	25	5	12	22	53	79	98	108	206	1 117	1	—	—	1 118	5
16	7 671	6 059	509	789	—	—	5	4	8 185	6 852	15 037	6	132	—	—	138	—
17	15	4	200	112	1	—	5	5	221	121	342	274	1	—	—	275	—
18	18	2	13	13	—	—	—	1	31	16	47	—	85	—	—	85	—
19	756	117	57	42	—	—	3	—	816	159	975	90	—	—	—	90	—
20	280	4	1	—	—	—	—	—	281	4	285	1	18	—	—	19	—
21	183	55	33	14	—	—	—	—	216	69	285	29	—	—	—	29	—
22	116	3	—	—	—	—	—	—	116	3	119	—	—	—	—	—	—
23	272	100	4	3	—	—	—	—	276	103	379	54	—	—	—	54	—
24	249	12	—	—	—	—	—	—	249	12	261	2	—	—	—	2	—
25	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
26	61	4	—	—	—	—	—	—	61	4	65	—	—	—	—	—	—
Arvodister m. fl...	[1] 20	—	—	—	—	—	[2] 1 326	1 772	1 346	1 772	3 118	—	—	—	116	116	4
Summa *Total*	10 265	14 002	3 908	11 541	241	983	2 154	3 743	16 568	30 269	46 837	8 179	1 390	270	484	10 323	103

[1] På löneplan B. — [2] Inräknat 1 på löneplan B.

Tab. 1 (forts.). *Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1960*

Lönegrad *Salary scale*	Präster *Clergymen*					Hushållningssällskap *County agricultural committees*						Skogsvårdsstyrelser *Regional forestry boards*						Kyrkomusiker [1]	Socialinstituten [2]
	Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa	Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa	Därav kvinnor	Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa	Därav kvinnor		
1	—	—	—	—	—	1	—	11	3	15	15	—	—	21	—	21	21	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2	2	2	—	—
3	—	—	—	—	—	—	4	1	11	16	16	—	2	1	13	16	16	—	1
4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	18	31	—	23	72	71	11	42	—	21	74	72	—	2
6	—	—	—	—	—	5	1	—	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	—	—	—	23	7	—	9	39	17	26	5	—	29	60	48	—	4
8	—	—	—	—	—	9	2	—	2	13	4	—	3	31	10	44	—	—	—
9	—	—	—	—	—	35	3	—	2	40	34	7	—	—	2	9	8	—	—
10	—	—	—	—	—	—	2	1	8	11	—	68	77	—	46	191	3	—	4
11	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	1	—	—	1	—	1	—	25	—
12	—	—	—	—	—	104	9	—	23	136	—	1	—	—	3	4	—	10	—
13	—	—	103	3	[3]106	38	5	—	3	46	1	289	10	12	20	331	1	3	—
14	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	25	5	2	[3]32	37	1	—	2	40	4	10	23	9	21	63	—	6	—
16	—	—	—	—	—	4	3	—	—	7	6	—	1	—	—	1	—	—	—
17	—	12	1	—	13	14	1	—	—	15	5	17	14	—	13	44	4	10	1
18	—	—	—	—	—	21	1	—	—	22	22	—	—	—	—	—	—	—	—
19	151	428	4	7	590	11	11	—	20	42	14	25	12	—	6	43	—	257	3
20	291	25	—	—	316	—	2	—	—	2	—	—	1	—	—	1	—	1	—
21	362	3	—	—	365	1	1	—	3	5	1	21	—	—	7	28	—	9	—
22	125	1	—	—	126	15	1	—	—	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—
23	721	10	—	1	732	107	2	—	—	109	—	22	—	—	—	22	—	—	5
24	210	—	—	—	210	5	1	—	—	6	—	12	—	—	—	12	—	—	—
25	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	194	—	—	—	194	26	—	—	—	26	—	14	—	—	—	14	—	—	8
Arvodister m. fl...	[4]23	—	—	32	55	—	—	—	120	120	48	[4]10	—	—	75	85	—	92	5
Summa *Total*	2 077	504	113	45	2 739	480	90	13	233	816	268	533	190	75	268	1 066	175	[5]413	[6]33

[1] *Church organists.* — [2] *Institutes of social science.* — [3] Därav 1 kvinna. — [4] På löneplan B. — [5] Därav 67 kvinnor. — [6] Därav 22 kvinnor.

Tab. 2. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Salaried employees in quasi-official occupational groups in salary scheme A, by salary class, and by regional cost-of-living group

Löneklass *Salary class*	Lärare vid det obligatoriska skolväsendet *Teachers at primary schools*						Polismän *Policemen*						Präster *Clergymen*				
	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa *Total*
	2	3	4	5			2	3	4	5			2	3	4	5	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	318	768	206	233	1 525	1 518	28	175	64	145	412	—	—	—	—	—	—
8	10	28	11	7	56	56	—	7	2	10	19	—	—	—	—	—	—
9	216	626	197	270	1 309	1 300	51	327	115	184	677	23	—	—	—	—	—
10	246	580	179	273	1 278	1 275	102	426	128	183	839	21	—	—	—	—	—
11	*360*	*983*	*320*	*372*	*2 035*	*1 903*	*135*	*709*	*121*	*170*	*1 135*	*9*	—	—	—	—	—
12	824	2 354	725	1 160	5 063	3 839	105	383	146	127	761	5	—	—	—	—	—
13	602	1 947	633	834	4 016	3 651	195	544	198	295	1 232	5	30	45	17	14	106
14	1 103	2 533	845	1 085	5 566	4 493	67	337	100	241	745	8	—	—	—	—	—
15	456	1 662	764	1 003	3 885	2 371	140	553	238	432	1 363	5	8	18	5	1	32
16	507	1 540	625	800	3 472	1 735	85	686	230	247	1 248	18	—	—	—	—	—
17	432	1 195	379	620	2 626	1 209	13	101	33	49	196	—	2	8	—	3	13
18	284	796	254	381	1 715	749	32	432	152	295	911	5	—	—	—	—	—
19	2 013	4 276	1 391	1 434	9 114	4 124	1	84	22	59	166	—	42	79	29	34	184
20	9	56	49	47	161	26	1	111	50	93	255	—	30	63	17	23	133
21	16	64	55	61	196	70	—	32	20	48	100	—	60	89	21	24	194
22	199	145	52	35	431	38	—	18	16	35	69	—	80	122	22	37	261
23	142	209	91	101	543	76	—	16	5	14	35	—	89	166	43	33	331
24	40	110	35	32	217	31	—	22	3	8	33	—	122	174	35	43	374
25	20	68	30	20	138	13	—	—	3	5	8	—	72	95	14	31	212
26	—	25	10	14	49	7	—	2	10	15	27	—	236	258	50	19	563
27	11	122	39	89	261	12	—	—	—	1	1	—	47	64	29	28	168
28	1	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	23	3	7	34
29	1	13	32	18	64	4	—	—	—	—	—	—	5	36	12	26	79
Summa *Total*	7 810	20 100	6 922	8 891	43 723	28 500	955	4 965	1 656	2 656	10 232	99	824	1 240	297	323	2 684

Tab. 2 (forts.). Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Löneklass *Salary class*	Hushållningssällskap *County agricultural committees*						Skogsvårdsstyrelser *Regional forestry boards*						Kyrkomusiker *Church organists*		Socialinstituten *Institutes of social science*	
	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
	2	3	4	5			2	3	4	5						
1	—	14	2	1	17	17	—	13	2	6	21	21	—	—	—	—
2	—	1	—	—	1	1	—	1	2	—	3	3	—	—	—	—
3	—	13	—	2	15	15	3	9	4	3	19	19	—	—	1	1
4	—	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	19	2	6	27	27	—	24	7	7	38	37	—	—	1	1
6	—	26	—	2	28	28	—	12	3	2	17	17	—	—	1	1
7	—	15	2	1	18	15	1	25	8	1	35	27	9	3	3	2
8	1	24	—	1	26	16	9	31	9	15	64	20	—	—	—	—
9	—	7	1	6	14	10	2	12	4	5	23	14	16	6	1	1
10	1	25	1	5	32	10	20	59	31	21	131	16	—	—	—	—
11	—	7	1	3	11	3	17	21	3	6	47	1	14	4	—	—
12	1	44	5	5	55	24	11	18	2	2	33	4	18	8	1	1
13	1	25	4	5	35	2	14	43	19	19	95	2	7	3	3	3
14	2	19	2	5	28	2	6	12	9	8	35	—	4	1	—	—
15	5	47	14	12	78	3	29	47	20	16	112	—	9	1	—	—
16	3	20	6	3	32	2	40	80	35	34	189	1	1	—	—	—
17	—	9	6	2	17	2	2	20	7	3	32	—	3	2	—	—
18	—	15	1	4	20	3	1	11	1	2	15	1	2	—	—	—
19	1	22	2	6	31	10	—	14	4	5	23	3	29	2	2	1
20	—	14	—	1	15	7	—	10	1	1	12	—	27	1	1	1
21	1	11	2	2	16	11	—	10	4	3	17	—	48	7	1	1
22	1	24	3	2	30	14	—	9	5	1	15	—	158	20	—	—
23	—	10	4	6	20	—	—	1	—	2	3	—	1	—	—	—
24	—	16	2	2	20	1	—	10	2	4	16	—	8	—	—	—
25	1	27	1	5	34	—	—	3	2	2	7	—	1	—	2	2
26	—	44	2	4	50	—	—	6	6	5	17	—	—	—	4	2
27	—	9	—	1	10	—	—	6	—	—	6	—	—	—	1	—
28	—	6	—	—	6	—	—	4	—	—	4	—	—	—	1	—
29	—	10	2	2	14	—	—	8	—	1	9	—	—	—	5	—
Summa *Total*	18	525	65	94	702	225	155	519	190	174	1 038	186	355	58	28	17

Tab. 3. Lärare vid det obligatoriska skolväsendet fördelade efter lönegrad, löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Teachers at primary schools, by salary scale, by salary class, and by regional cost-of-living group

Lönegrad *Salary scale*	Löneklassens ordningsnummer inom lönegraden																				Summa *Total*
	Ortsgrupp 2					Ortsgrupp 3					Ortsgrupp 4					Ortsgrupp 5					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	318	1	5	2	1	768	3	5	2	3	206	3	2	2	2	233	2	—	1	5	1 564
8	9	—	—	3	—	25	—	—	5	—	8	2	—	2	—	5	—	—	1	—	60
9	211	121	26	12	—	621	378	111	62	4	193	105	21	23	2	270	224	96	58	4	2 542
10	123	315	299	496	5	200	811	1012	1 432	15	72	270	332	505	12	48	244	405	644	27	7 267
11	16	18	9	730	9	56	49	55	1 530	29	27	12	5	468	59	31	22	21	593	77	3 816
12	494	66	51	77	—	1 228	263	177	442	1	352	77	59	154	3	670	126	99	201	5	4 545
13	31	49	30	49	4	196	232	144	206	9	44	75	51	136	3	41	56	30	82	—	1 468
14	269	324	53	4	—	580	993	211	23	—	232	460	108	5	—	320	611	227	34	—	4 454
15	15	1	2	2	—	50	6	1	1	—	41	3	—	—	—	78	3	—	3	—	206
16	404	405	281	1 992	—	1 116	1 090	764	4 141	—	373	320	238	1 272	—	477	520	335	1 309	—	15 037
17	17	1	1	2	—	73	27	12	8	—	51	16	10	6	—	66	22	16	14	—	342
18	—	—	—	7	—	3	—	1	9	—	—	—	—	2	—	21	—	3	1	—	47
19	20	7	3	197	1	123	46	26	140	2	109	43	23	48	—	109	30	21	26	1	975
20	—	—	—	124	—	1	—	—	123	—	—	—	—	25	—	—	—	—	12	—	285
21	6	2	—	35	—	29	5	5	83	—	30	4	4	17	—	39	9	2	15	—	285
22	—	—	—	18	—	—	—	—	60	—	—	1	—	25	—	—	—	—	1	14	119
23	17	5	2	—	—	79	27	8	25	—	61	18	5	9	1	86	17	5	14	—	379
24	—	—	—	11	—	—	—	—	122	—	—	—	1	38	—	—	—	—	89	—	261
25	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
26	—	—	—	1	—	—	—	—	13	—	—	—	—	32	—	—	—	1	18	—	65

Tab. 4. Polismän fördelade efter lönegrad, löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1960

Policemen, by salary scale, by salary class, and by regional cost-of-living group

Lönegrad *Salary scale*	Löneklassens ordningsnummer inom lönegraden																				Summa *Total*
	Ortsgrupp 2					Ortsgrupp 3					Ortsgrupp 4					Ortsgrupp 5					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	28	—	1	—	—	172	7	14	3	—	64	2	2	—	—	140	10	1	—	—	444
8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
9	48	6	5	26	1	312	23	12	29	1	111	3	3	29	—	181	13	3	18	—	824
10	96	130	76	180	3	397	695	260	329	9	120	118	37	118	2	168	167	72	61	—	3 038
11	—	—	1	31	—	1	—	1	55	—	—	—	—	8	—	—	—	4	19	—	120
12	3	10	20	115	1	94	206	243	449	4	80	80	85	219	18	37	226	212	402	—	2 504
13	3	13	23	78	—	7	30	99	642	2	—	5	18	208	—	4	10	27	242	—	1 411
14	—	—	1	5	—	—	—	4	25	—	—	—	—	4	—	—	—	—	16	—	55
15	2	5	8	32	—	5	36	73	429	1	1	4	29	152	8	3	5	33	292	—	1 118
16	—	—	—	1	—	—	—	—	71	—	—	—	—	11	—	—	—	—	55	—	138
17	—	—	—	1	—	1	3	10	106	—	—	—	3	49	2	—	3	4	93	—	275
18	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	17	—	—	—	—	45	—	85
19	—	—	—	—	—	2	5	8	15	1	—	1	1	16	3	—	—	3	35	—	90
20	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	12	—	19
21	—	—	—	—	—	1	3	4	19	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	29
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	—	—	—	—	5	3	—	2	—	1	3	3	10	—	1	7	5	14	—	54
24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 5. Löneplansplacerade lärare vid det obligatoriska skolväsendet, polismän samt präster fördelade efter födelseår den 1 oktober 1960

Teachers at primary schools, policemen and clergymen, in receipt of a schemed salary, by year of birth

Födelseår *Year of birth*	Lärare vid det obl. skolväsendet[1]			Polismän *Policemen*			Präster *Clergymen*
	Män *Men*	Kvinnor *Women*	Summa *Total*	Män	Kvinnor	Summa	
—1943	—	2	2	—	—	—	—
42	2	10	12	—	—	—	—
41	13	54	67	—	—	—	—
40	18	214	232	6	1	7	—
39	58	394	452	100	—	100	—
38	88	639	727	182	2	184	—
37	129	812	941	239	13	252	1
36	253	974	1 227	294	3	297	5
35	354	1 096	1 450	313	9	322	9
34	472	1 095	1 567	320	4	324	19
33	532	1 170	1 702	338	9	347	21
32	687	1 300	1 987	381	1	382	23
31	683	1 296	1 979	394	4	398	17
30	704	1 251	1 955	309	1	310	[2]23
29	674	1 119	1 793	354	4	358	36
28	675	1 101	1 776	364	1	365	37
27	620	937	1 557	343	2	345	30
26	566	823	1 389	367	2	369	36
25	600	706	1 306	339	4	343	37
24	503	590	1 093	303	1	304	38
23	388	469	857	260	6	266	57
22	309	385	694	288	4	292	34
21	279	365	644	290	4	294	52
20	240	371	611	336	—	336	57
19	215	318	533	313	1	314	55
18	213	287	500	312	1	313	59
17	191	262	453	285	2	287	73
16	190	225	415	227	1	228	71
15	186	264	450	199	1	200	65
14	209	244	453	222	3	225	101
13	206	314	520	244	4	248	94
12	204	329	533	238	3	241	[2]75
11	278	369	647	267	—	267	80
10	243	407	650	221	2	223	103
09	245	436	681	219	2	221	117
08	279	489	768	208	1	209	112
07	267	506	773	169	—	169	158
06	344	661	1 005	162	1	163	131
05	312	705	1 017	159	2	161	115
04	316	832	1 148	146	—	146	109
03	357	917	1 274	99	—	99	94
02	349	893	1 242	121	—	121	101
01	379	804	1 183	97	—	97	58
00	341	651	992	34	—	34	66
1899	313	508	821	37	—	37	57
98	311	445	756	18	—	18	61
97	239	281	520	8	—	8	70
96	124	117	241	3	—	3	50
95	68	47	115	3	—	3	51
94	13	11	24	—	—	—	21
93	5	5	10	2	—	2	28
Summa *Total*	15 244	28 500	43 744	10 133	99	10 232	2 707

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] Därav 1 kvinna.

Tab. 6. Löneplansplacerade polismän fördelade efter utbildning, födelseår och lönegrad den 1 oktober 1960

Policemen, in receipt of a schemed salary, by professional training, by year of birth, and by salary scale

Utbildning *Professional training and degrees*	Födelseår *Year of birth*									
	-1939	38-35	34-31	30-26	25-21	20-16	15-11	10-01	1900-	Summa *Total*
Studentexamen	1	6	5	1	6	14	26	70	2	131
Normalskolekompetens	—	3	7	7	3	7	2	9	—	38
Realexamen	39	300	263	178	135	197	165	225	9	1 511
Andra allmänbildande studier (folkhögskolor o. dyl.)	32	428	508	597	337	349	227	195	14	2 687
Teknisk utbildning	2	9	20	37	14	6	7	6	—	101
Handelsutbildning	1	18	28	14	16	20	23	41	3	164
Sjuksköterskeutbildning	—	—	1	—	6	2	6	5	—	20
Officersutbildning	—	16	40	53	38	7	1	2	—	157
Underofficersutbildning	1	19	58	58	56	55	64	121	12	444
Underbefälsutbildning	20	155	336	475	700	607	490	633	22	3 438
Övrig utbildning	1	7	25	55	25	21	28	53	5	220
Ingen redovisad utbildning	10	94	160	272	163	193	142	249	38	1 321
Summa *Total*	107	1 055	1 451	1 747	1 499	1 478	1 181	1 609	105	10 232

Utbildning	Därav i nedanstående lönegrader										
	7-8	9	10	11	12	13	14-16	17-18	19	20-24	Summa
Studentexamen	4	4	4	2	11	15	31	29	7	24	131
Normalskolekompetens	1	4	19	—	7	4	2	—	1	—	38
Realexamen	90	200	393	6	245	168	257	102	29	21	1 511
Andra allmänbildande studier (folkhögskolor o. dyl.)	201	316	1 002	20	575	305	205	37	10	3	2 674
Teknisk utbildning	4	9	22	—	48	7	9	1	—	1	101
Handelsutbildning	8	13	42	3	30	21	23	12	6	5	163
Sjuksköterskeutbildning	—	—	1	—	1	14	4	—	—	—	20
Officersutbildning	2	16	77	—	32	19	9	—	—	1	156
Underofficersutbildning	3	26	127	9	97	67	81	18	5	9	442
Underbefälsutbildning	75	114	737	43	1 027	638	603	145	24	29	3 435
Övrig utbildning	4	10	90	4	45	23	24	6	4	10	220
Ingen redovisad utbildning	53	112	524	33	386	130	63	10	4	1	1 316
Summa *Total*	445	824	3 038	120	2 504	1 411	1 311	360	90	104	10 207

Tab. 7. Löneplansplacerade lärare vid det obligatoriska skolväsendet fördelade efter utbildning, födelseår och lönegrad den 1 oktober 1960

	Utbildning *Professional training and degrees*	Födelseår *Year of birth*								
		-1939	38-35	34-31	30-26	25-21	20-16	15-11	10-01	1900-
	Män									
1	Fil. mag.	—	11	63	115	85	52	21	30	4
2	Fil. kand.	—	1	5	10	17	7	10	29	15
3	Övrig akademisk utbildning	—	—	1	4	4	3	4	9	6
4	Teknisk utbildning	—	3	7	13	8	3	8	7	1
5	Handelsutbildning	3	3	5	4	3	1	1	1	3
6	Folkskoleseminarium	3	238	740	948	604	277	391	1 768	997
7	Folkskolesem. jämte kantorsutbildning.	—	23	53	123	70	76	130	508	177
8	Folkskolesem. jämte akademiskt betyg	—	6	23	53	47	23	15	20	7
9	Folkskolesem. jämte behörighet att undervisa i visst ämne	4	393	1 151	1 448	831	335	263	404	114
10	Folkskolesem. jämte behörighet för erh. av tjänst i lönegrad 19	—	2	47	202	164	57	49	59	6
11	Gymnastiklärarexamen	—	4	28	16	11	2	2	7	1
12	Musikhögskolan	—	—	4	6	5	3	5	15	1
13	Teckningslärarexamen	—	1	11	5	5	2	1	1	—
14	Slöjdlärarutbildning	—	25	191	240	181	187	160	191	65
15	Studentexamen	72	77	16	9	7	—	5	7	5
16	Realexamen	5	7	6	7	2	2	—	4	1
17	Utländsk utbildning	1	1	1	6	2	1	3	6	1
18	Övrig utbildning	2	27	19	29	31	16	12	22	7
19	Summa *Total*	90	822	2 371	3 238	2 077	1 047	1 080	3 088	1 411
	Kvinnor									
20	Fil. mag.	—	37	81	72	42	33	23	29	4
21	Fil. kand.	—	3	5	4	3	7	18	30	1
22	Övrig akademisk utbildning	—	—	4	1	2	5	1	4	—
23	Högre lärarinneseminarium	—	—	—	2	—	3	6	19	3
24	Folkskoleseminarium	24	497	727	631	248	228	366	1 715	716
25	Folkskolesem. jämte kantorsutbildning.	—	12	32	23	16	15	17	34	14
26	Folkskolesem. jämte akademiskt betyg	—	6	13	30	27	5	7	18	3
27	Folkskolesem. jämte behörighet att undervisa i visst ämne	32	837	1 272	1 170	444	249	237	450	123
28	Folkskolesem. jämte behörighet för erh. av tjänst i lönegrad 19	—	—	18	63	39	17	18	22	4
29	Småskoleseminarium	396	1 892	2 278	2 881	1 419	612	530	3 676	938
30	Gymnastiklärarexamen	—	22	34	25	19	12	15	27	6
31	Musikhögskolan	—	1	11	2	8	5	4	11	3
32	Teckningslärarexamen	—	1	7	2	6	—	1	7	2
33	Slöjdlärarinneutbildning	—	4	12	—	5	3	7	11	2
34	Skolköks- o. lanthushållsseminarium	—	28	138	128	104	108	149	252	98
35	Handarbets- o. vävlärarinneutbildning	—	53	193	149	87	114	91	288	137
36	Studentexamen	159	71	9	9	13	13	5	4	2
37	Realexamen	39	13	1	3	2	3	3	4	1
38	Normalskolekompetens	16	8	2	4	3	1	2	6	1
39	Utländsk examen	—	2	3	8	9	5	6	15	1
40	Övrig utbildning	6	19	12	16	19	19	14	17	4
41	Summa *Total*	672	3 506	4 852	5 223	2 515	1 457	1 520	6 639	2 063

Teachers at primary schools, in receipt of a schemed salary, by professional training, by year of birth, and by salary scale

	Därav i nedanstående lönegrader													
Summa *Total*	7-8	9	10	11	12	13	14-15	16	17-18	19-20	21-23	24-26	Summa *Total*	
381	—	—	—	—	—	—	62	13	43	18	213	27	376	1
94	—	—	—	—	4	1	5	30	3	16	14	19	92	2
31	—	—	—	—	1	—	1	6	—	2	8	10	28	3
50	—	—	—	3	11	6	9	4	—	15	2	—	50	4
24	—	—	—	—	14	—	5	2	—	—	3	—	24	5
5 966	—	—	1	—	287	143	931	3 692	50	450	241	162	5 957	6
1 160	—	—	—	—	13	7	17	1 036	2	71	9	5	1 160	7
194	—	—	—	—	4	5	31	87	39	15	12	—	193	8
4 943	—	1	—	—	298	218	1 044	3 039	28	200	66	49	4 943	9
586	—	—	—	—	1	5	36	110	98	274	35	27	586	10
71	—	—	—	—	—	—	—	60	10	—	—	—	70	11
39	—	—	—	1	—	—	2	29	5	—	—	2	39	12
26	—	—	—	—	—	—	—	24	2	—	—	—	26	13
1 240	1	—	—	381	723	129	3	2	—	—	—	1	1 240	14
198	4	—	—	—	183	—	3	6	—	1	—	—	197	15
34	—	—	—	—	31	—	3	—	—	—	—	—	34	16
22	—	—	—	—	4	4	2	9	—	1	1	—	21	17
165	2	10	4	6	66	2	24	35	3	6	6	1	165	18
15 224	7	11	5	391	1 640	520	2 178	8 184	283	1 069	610	303	15 201	19
321	—	—	—	—	2	2	98	15	57	32	113	2	321	20
71	—	—	1	1	4	—	11	32	2	9	10	1	71	21
17	—	—	1	—	—	—	3	4	3	1	4	1	17	22
33	—	—	2	—	—	—	1	6	—	4	20	—	33	23
5 152	11	18	36	11	334	200	974	3 513	7	26	19	3	5 152	24
163	1	2	—	3	1	21	134	—	—	1	—	—	163	25
109	—	—	—	—	3	6	10	76	6	8	—	—	109	26
4 814	3	6	10	1	395	278	1 321	2 759	15	18	3	5	4 814	27
181	—	—	—	—	—	4	9	71	29	64	4	—	181	28
14 622	1 393	2 481	7 191	3 397	143	5	4	7	—	—	—	1	14 622	29
160	—	—	—	—	1	1	148	9	—	—	—	1	160	30
45	—	3	—	—	—	—	—	41	1	—	—	—	45	31
26	—	—	—	—	1	1	—	20	4	—	—	—	26	32
44	17	2	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	44	33
1 005	—	—	—	—	564	430	7	3	—	—	—	1	1 005	34
1 112	31	3	2	6	1 060	7	2	—	—	—	—	1	1 112	35
285	55	2	1	1	220	—	2	—	—	1	—	—	282	36
69	41	—	—	1	26	—	—	1	—	—	—	—	69	37
43	24	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	43	38
49	5	4	3	—	16	5	7	9	—	—	—	—	49	39
126	19	6	9	1	66	6	2	10	4	1	2	—	126	40
28 447	1 600	2 527	7 256	3 422	2 880	966	2 733	6 576	128	165	175	16	28 444	41

Tab. 8. Lärare vid det obligatoriska skolväsendet: förändringar under redovisningsåret 1959/60

Teachers at primary schools: changes during the year 1959/60

Lönegrad *Salary scale*	Nyanställda *New appointments*								Avgångna *Resignations*							Befordrade till ifrågavarande lönegrad[1]						
	Anställningsform					Samtliga			Ordinarie och extra ordinarie				Aspiranter, extra o. arvodister		Samtliga avgångna	Antal uppflyttade lönegrader				Samtliga		
	Ao	Ae	Af	Ag	Övriga	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	Därav ålderspens.	M	Kv		1	2	3	4—	M	Kv	Summa
7.....	—	5	483	550	—	6	1 032	1 038	—	2	2	—	1	208	211	—	—	—	—	—	—	—
8.....	—	41	1	3	—	—	45	45	—	2	2	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—
9.....	—	247	—	12	—	6	253	259	—	200	200	22	—	2	202	1	405	—	—	3	403	406
10.....	97	36	—	6	—	3	136	139	—	216	216	58	—	3	219	988	—	65	—	—	1 053	1 053
11.....	6	67	—	1	—	63	11	74	8	396	404	359	—	1	405	211	3	—	—	1	213	214
12.....	20	277	418	874	—	639	950	1 589	11	150	161	22	228	365	754	66	4	19	27	45	71	116
13.....	5	101	1	2	—	15	94	109	172	316	488	40	2	—	490	180	—	1	2	51	132	183
14.....	—	269	1	25	—	140	155	295	—	4	4	1	5	2	11	3 387	709	—	9	1 906	2 199	4 105
15.....	1	13	28	96	—	56	82	138	3	1	4	—	14	29	47	1	8	3	2	10	4	14
16.....	164	103	—	2	—	154	115	269	416	349	765	413	—	1	766	5	17	1 183	54	479	780	1 259
17.....	2	57	—	6	—	33	32	65	18	16	34	1	1	—	35	104	40	10	37	133	58	191
18.....	—	14	—	—	—	7	7	14	1	—	1	—	—	—	1	—	16	—	—	8	8	16
19.....	51	27	—	—	1	53	26	79	31	10	41	9	—	—	41	—	79	142	32	187	66	253
20.....	—	—	—	—	3	3	—	3	13	—	13	9	—	—	13	29	3	2	19	52	—	53
21.....	23	15	—	—	4	26	16	42	11	7	18	3	1	—	19	2	9	—	21	21	11	32
22.....	—	—	—	—	1	1	—	1	4	—	4	1	—	—	4	5	21	4	5	34	1	35
23.....	56	—	—	—	1	39	18	57	28	2	30	2	—	—	30	2	27	1	37	52	15	67
24.....	1	—	—	—	4	5	—	5	14	1	15	4	—	—	15	4	8	11	20	43	—	43
25.....	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26.....	1	—	—	—	6	7	—	7	3	—	3	2	—	—	3	—	—	3	1	4	—	4
Arvodister	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	26	45	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	427	1 272	932	1 577	21	1 257	2 972	4 229	733	1 672	2 405	947	271	638	3 314	4 985	1 349	1 444	266	3 030	5 014	8 044

[1] *Advancement to the salary scale in question.*

Tab. 9. Polismän: förändringar under redovisningsåret 1959/60

Policemen: changes during the year 1959/60

Lönegrad *Salary scale*	Nyanställda *New appointments*								Avgångna *Resignations*							Befordrade till ifrågavarande lönegrad[1]						
	Anställningsform					Samtliga			Ordinarie och extra ordinarie				Aspiranter, extra o. arvodister		Samtliga avgångna	Antal uppflyttade lönegrader				Samtliga		
	Ao	Ae	Af	Ag	Övriga	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	Därav ålderspens.	M	Kv		1	2	3	4—	M	Kv	Summa
7	1	4	217	145	—	366	1	367	—	—	—	—	75	5	80	—	—	—	—	—	—	—
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	6	93	3	88	—	187	3	190	32	2	34	2	26	3	63	—	290	—	—	274	16	290
10	122	14	—	17	—	151	2	153	130	3	133	10	6	—	139	379	—	11	—	373	17	390
11	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	4	86	3	—	—	89	—	89
12	18	—	—	—	—	18	—	18	69	1	70	30	—	—	70	13	282	7	1	301	2	303
13	13	—	—	1	—	13	1	14	27	—	27	8	—	—	27	433	—	20	1	453	1	454
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	—	—	—	54	—	54
15	3	—	—	—	—	3	—	3	26	—	26	9	—	—	26	—	120	3	—	123	—	123
16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	137	—	—	1	138	—	138
17	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	17	13	—	—	17	—	68	—	1	69	—	69
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—	—	—	85	—	85
19	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	1	—	—	3	—	13	—	2	15	—	15
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	18	—	18
21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	1	14	—	14
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	5	—	—	7	—	—	—	6	6	—	6
24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arvodister	—	—	—	—	10	10	—	10	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	163	111	220	251	10	748	7	755	315	6	321	78	114	8	443	1 205	789	41	13	2 012	36	2 048

[1] *Advancement to the salary scale in question.*

Tab. 10. Lärare vid det obligatoriska skolväsendet i olika befattningar fördelade efter lönegrad och anställningsår samt under redovisningsåret 1959/60 inträffad avgång, nyanställning och befordran

	Befattning *Employment*	Lönegrad *Salary scale*	Antal lärare den 1 oktober 19 60										
			Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*
			1960– 57	56– 55	54– 53	52– 51	50– 46	45– 41	40– 36	35– 31	30– 26	25–	
1	Småskollärare	7	1 497	13	11	5	14	—	2	2	2	4	1 550
2		9	1 007	624	394	222	184	14	14	10	20	17	2 506
3		10	276	428	778	1 239	2 795	641	260	281	323	216	7 237
4		11	5	2	1	2	17	66	139	454	1 036	1 669	3 391
5	Biträdande folkskollärare	9	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	3
6	och lärare vid mindre	10	—	—	—	1	1	—	1	—	1	1	5
7	folkskolor	11	—	—	—	—	—	—	—	2	1	11	14
8	Folkskollärare	12	1 940	39	15	11	20	3	3	9	1	6	2 047
9		13	267	234	159	113	80	5	7	6	3	9	883
10		14	1 936	1 531	679	153	53	7	7	10	8	6	4 390
11		15	5	3	1	1	2	2	—	1	—	—	15
12		16	317	703	1 433	1 768	2 432	796	998	1 419	2 173	2 568	14 607
13		17	15	32	50	45	43	6	6	6	3	3	209
14		19	15	16	68	134	187	35	33	28	25	14	555
15	Ämneslärare	12-21	44	9	8	5	8	5	3	6	4	6	98
16	Adjunkt	15	143	5	—	2	2	—	—	—	—	—	152
17		17	89	14	7	5	4	1	—	—	—	—	120
18		19	4	19	12	3	6	1	—	—	1	—	46
19		21	32	24	13	13	27	1	2	2	1	—	115
20		23	35	32	45	51	112	25	17	11	6	7	341
21	Rektor	19	—	2	8	18	26	27	44	50	81	76	332
22		20	—	—	6	12	33	21	25	34	54	81	266
23		21	2	—	—	1	11	11	24	23	26	26	124
24		22	—	—	—	4	7	12	16	19	26	24	108
25		23	—	—	—	1	2	4	3	2	7	9	28
26		24-26	8	1	3	3	28	19	49	61	54	73	299
27	Rektor, förste	19	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3
28		20	—	—	—	1	1	1	2	3	2	4	14
29		21	—	—	—	1	—	—	1	4	2	4	12
30		22	—	—	—	—	1	—	2	1	1	4	9
31		23	—	—	—	—	—	—	—	2	3	1	6
32		24-26	—	—	—	—	3	1	4	3	6	5	22
33	Lärare i kvinnlig slöjd..	8-10	12	—	—	2	3	3	5	5	3	2	35
34		11	1	1	1	—	1	1	—	—	1	—	6
35		12	199	122	99	97	182	75	61	51	86	79	1 051
36		13	—	—	—	—	1	—	1	—	2	2	6
37	Lärare i manlig slöjd ...	11	90	58	60	60	96	17	5	2	1	—	389
38		12	127	121	92	91	167	71	43	8	6	—	726
39		13	1	—	—	4	2	10	33	39	26	19	134
40	Lärare i hushållsgöromål.	12	102	79	52	53	88	62	41	30	21	17	545
41		13	71	39	32	23	44	25	38	43	57	46	418
42		14-16	2	—	—	1	2	—	2	—	1	—	8
43	Lärare i gymnastik	16	69	25	27	18	22	11	10	6	8	6	202
44	Lärare i musik	16	18	7	4	4	11	5	4	5	6	2	66
45	Lärare i teckning	16	20	8	4	4	5	3	—	2	1	3	50
46	Yrkeslärare	10-14	5	6	1	—	6	3	2	—	1	1	25
47		15-17	38	9	7	2	5	2	2	—	—	—	65

Teachers at primary schools in various employments by salary scale, and by year of appointment; number of resignations, of appointments, and of advancements, during the year 1959/60

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1960—57	56—55	54—53	52—51	50—46	45—41	40—36	35—31	30—26	25—		
211	2	1 029	4	2	1	—	1	—	—	—	—	—	8	1
202	22	251	379	15	4	1	2	—	—	1	1	—	403	2
214	57	130	134	111	193	275	265	23	9	14	12	14	1 050	3
388	354	9	2	1	—	1	1	37	42	62	37	30	213	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	6
3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
585	4	1 257	20	3	3	1	—	1	—	1	—	—	29	8
438	13	46	80	1	2	2	2	1	—	—	—	—	88	9
6	1	282	1 763	1 476	647	129	46	4	6	9	6	6	4 092	10
2	—	7	1	2	1	1	—	1	—	—	—	—	6	11
729	406	179	120	91	319	385	221	35	17	16	22	19	1 245	12
13	2	24	2	1	10	25	18	—	3	1	3	—	63	13
16	—	54	4	10	36	47	63	14	17	12	7	5	215	14
7	—	30	7	—	2	1	2	—	—	—	1	—	13	15
40	—	117	1	1	—	1	2	—	—	—	—	—	5	16
18	—	36	32	2	3	1	1	—	—	—	—	—	39	17
7	—	9	2	8	2	—	1	1	—	—	1	—	15	18
12	—	31	5	3	1	3	3	—	—	—	—	—	15	19
28	—	56	8	7	7	11	21	1	4	1	—	1	61	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	24
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	25
—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	3	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
1	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
62	19	85	2	4	4	3	2	1	1	1	2	—	20	35
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	36
7	1	59	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	37
9	—	75	14	9	7	5	7	3	—	—	—	—	45	38
13	12	1	—	—	—	—	—	3	5	1	—	—	9	39
87	3	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
36	14	46	14	10	13	8	13	7	10	6	2	—	83	41
3	—	1	1	—	—	1	2	—	2	—	—	—	6	42
24	3	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
5	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	44
4	2	13	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	45
2	—	13	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46
8	—	25	2	1	4	—	2	—	—	—	—	—	9	47

Tab. 11. Polismän i olika befattningar fördelade efter lönegrad och anställningsår samt under redovisningsåret 1959/60 inträffad avgång, nyanställning och befordran

	Befattning *Employment*	Lönegrad *Salary scale*	Antal polismän den 1 oktober 1960										
			Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*
			1960–57	56–55	54–53	52–51	50–46	45–41	40–36	35–31	30–26	25–	
1	Polisaspirant	7	264	—	—	—	—	—	—	—	—	—	264
2		9	24	2	—	—	—	—	—	—	—	—	26
3	Polisman	7	142	4	1	—	—	—	—	—	—	—	147
4		9	55	1	—	—	1	—	1	—	—	—	58
5	Exekutionsbiträde	9	7	6	2	4	11	5	2	2	1	—	40
6		10	—	—	—	—	—	1	—	4	2	1	8
7	Poliskonstapel	9	568	22	9	4	26	25	18	18	7	1	698
8		10	460	678	648	374	495	173	89	70	24	4	3 015
9		11	—	—	1	1	8	33	31	34	10	1	119
10		12	—	1	2	5	3	3	9	2	—	—	25
11	Poliskonstapel, förste	12	25	90	169	379	840	287	292	250	95	19	2 446
12		13	—	—	—	—	2	40	104	83	35	10	274
13	Polisassistent	12	1	—	—	—	3	12	7	2	1	1	27
14		13	2	3	1	3	140	189	83	44	11	4	480
15		14	—	—	—	—	—	12	18	8	2	2	42
16	Kriminalassistent	12	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	4
17		13	2	—	7	7	246	295	63	18	2	1	641
18		14	—	—	—	—	—	8	13	9	4	—	34
19	Polisassistent, förste	15	1	1	1	3	26	180	158	103	48	9	530
20		16	—	—	—	—	—	2	15	32	26	4	79
21		17	—	—	—	—	—	—	19	36	16	3	74
22	Kriminalassistent, förste	15	2	—	—	—	10	164	294	88	24	2	584
23		16	—	—	—	—	—	—	15	32	10	—	57
24		17	—	—	—	—	—	3	56	94	22	2	177
25		18	—	—	—	—	—	—	1	47	28	7	83
26	Poliskommissarie	17	—	—	—	—	—	1	6	12	5	—	24
27		19	—	—	—	—	—	—	9	38	8	7	62
28		20	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	6
29		21	—	—	—	—	—	—	1	6	9	8	24
30		23	—	—	—	—	—	—	—	5	16	10	31
31		24	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
32	Kriminalkommissarie	19	1	—	—	—	—	—	—	17	6	3	27
33		20	—	—	—	—	—	—	—	5	7	1	13
34		21	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5
35		23	—	—	—	—	1	—	—	5	9	8	23
36		24	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1

Policemen in various employments, by salary scale, and by year of appointment; number of resignations, of appointments, and of advancements, during the year 1959/60

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1960—57	56—55	54—53	52—51	50—46	45—41	40—36	35—31	30—26	25—		
36	—	221	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	—	12	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	2
44	—	121	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
3	—	29	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	4
1	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4	6
—	2	141	261	1	—	—	1	—	—	—	—	—	263	7
139	—	—	273	66	5	—	8	10	8	4	1	—	375	8
4	—	—	—	—	1	—	3	21	25	30	7	1	88	9
1	—	—	—	1	2	5	1	1	7	2	—	—	19	10
68	30	17	10	65	69	43	55	14	15	11	1	—	283	11
—	—	—	—	—	—	—	2	39	104	83	35	10	273	12
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
19	6	9	1	—	—	1	49	20	7	2	2	—	82	14
—	—	—	—	—	—	—	—	6	8	4	1	1	20	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
8	2	4	—	—	1	1	71	15	7	—	—	—	95	17
—	—	—	—	—	—	—	—	8	13	9	4	—	34	18
17	7	3	—	—	1	—	8	31	12	4	3	—	59	19
—	—	—	—	—	—	—	—	2	15	32	26	4	79	20
9	7	—	—	—	—	—	—	—	10	21	3	—	34	21
9	2	—	1	—	—	—	3	33	18	4	1	—	60	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	32	10	—	57	23
8	6	—	—	—	—	—	—	—	10	7	4	—	21	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	47	28	7	83	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7	3	—	14	26
2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	4	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	5	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	7	3	14	29
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	6	2	1	10	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	1	13	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	4	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36

(forts. från sid. 537)

Nyanställning, avgång och befordran under redovisningsåret 1959/60

Resultatet av förändringsstatistiken framlägges för lärarpersonal och polismän i tab. 8 och 9. För ytterligare några grupper lämnas sammanfattningsvis siffror i *tab. C.*

Förflyttning av en tjänsteman inom samma verksamhetsområde har icke räknats som vare sig avgång eller nyanställning. Vid bearbetningen av hålkortsmaterialet har dylika avgångs- och nyanställningskort kvittats mot varandra. Innebörden härav är t. ex. att en folkskollärare, som flyttar till annat skoldistrikt, icke registreras som vare sig avgången eller nyanställd. Erhåller han däremot en tjänst vid läroverk eller annan skola utanför det obligatoriska skolväsendet, räknas han som avgången. I en del fall har dock avgångs- och nyanställningskorten icke kunnat identifieras mot varandra, varför ett mindre antal förflyttningar kommit att ingå i siffrorna över avgångna resp. nyanställda.

Tillfälligt nyanställda, såsom vikarier o. dyl., vilka avgått före redovisningsårets slut, ingår icke i de redovisade siffrorna. Dessa personer har icke heller medräknats bland avgångna.

Beträffande uppgifterna om befordran kan nämnas, att en person som befordrats under året och därefter avgått, endast redovisas som avgången. På samma sätt ingår ej heller i befordringsstatistiken ev. befordran, som erhållits av under året nyanställd tjänsteman. Dessa har redovisats som nyanställda i den lönegrad de hade vid redovisningsårets slut. Däremot har hänsyn tagits till befordran, som erhållits i samband med förflyttning. Som befordran har endast räknats uppflyttning i lönegrad men däremot ej förändring av anställningsformen t. ex. ordinariesättning, i de fall den tidigare lönegraden kvarstår.

Beträffande lärarpersonalen framgår bl. a., att över 7 % av den löneplansplacerade lärarkåren avgått under året. Endast en mindre del av avgången, sammanlagt 947, hänför sig till avgång med ålderspension. En väsentlig del av de avgångna torde få hänföras till korttidsvikarier, som tjänstgjort vid uppgiftstillfället den 1 oktober 1960. Sedan föregående år har lärarkåren ökat med 1 216 personer eller 2,7 %. Omkring 18 % av de lönegradsplacerade lärarna har under året erhållit befordran.

Polismännens antal har under redovisningsåret ökat med 234 eller 2,3 %. Över 400 polismän har under året slutat sin tjänst, varav 78 avgått med ålderspension. Nyanställningen har uppgått till över 750. Genom befordran har 2 063 polismän, 20 % av samtliga löneplansplacerade, under året erhållit lönegradsuppflyttning.

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. IX

Specialundersökningar på slåttervall, spannmål och potatis

Av förste aktuarien BÖRJE NILSSON

1960 års specialundersökningar på slåttervall har avsett tidsskillnaden mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd, tillväxten vid det utvecklingsstadium då slåttern genomföres, skillnaden mellan skattad höskörd (biologisk skörd) och vägd höskörd (tillvaratagen skörd), vallåterväxtens storlek samt sättet för vallåterväxtens tillvaratagande. Specialundersökningarna på betesvall har avsett avkastningens storlek. Specialundersökningarna på potatis respektive spannmål har avsett storleken av de mekaniska skadorna vid jordbru-

Tab. 1. Tidsskillnad mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd
Time difference between pilot-plot haymaking and farm haymaking

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal uttagna brukningsenheter (BE) där provytor skördats	Antal bortfall av tidsuppgift	Antal BE med uppgift om tidp. för provyteskörd resp. jordbrukarnas skörd	Genomsnittlig tidsskillnad mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd, dagar
Stockholms län	355	1	354	2,2
Uppsala »	260	9	251	1,3
Södermanlands »	313	4	309	1,8
Östergötlands »	499	25	474	0,9
Jönköpings »	548	6	542	1,6
Kronobergs »	471	4	467	1,6
Kalmar läns norra del	178	1	177	1,5
» » södra »	378	2	376	1,4
Gotlands län	243	—	243	1,4
Blekinge »	282	—	282	0,6
Kristianstads »	701	2	699	1,1
Malmöhus »	579	11	568	1,4
Hallands »	422	5	417	1,4
Göteborgs och Bohus »	417	6	411	4 6
Älvsborgs läns norra del	468	7	461	2,0
» » södra »	398	9	389	2,7
Skaraborgs län	790	2	788	1,9
Värmlands »	704	14	690	2,9
Örebro »	453	17	436	1,7
Västmanlands »	286	5	281	1,4
Kopparbergs »	380	8	372	2,2
Gävleborgs »	305	9	296	1,3
Västernorrlands »	336	—	336	3,2
Jämtlands »	221	2	219	1,8
Västerbottens »	374	1	373	1,4
Norrbottens »	280	4	276	2,6
Hela riket *Sweden*	10 641	154	10 487	1,9

Tab. 2. Tillväxtens storlek i olika undersökningsområden

Undersökningsområden (geografiska områden)	Antal provskördade försöksrutor	Skattad provyteskörd vid 1:a provtagningen	
		Kg hö/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %
1. Malmöhus län	10	4 500	1,6
2. Kristianstads län	10	5 630	1,2
3. Hallands län	9	5 170	1,5
1—3. (Skåne—Hallands slättbygd)	29		
4. Kristianstads län	11	5 690	1,5
5. Kalmar läns södra del	10	5 590	1,4
4—5. (Sydsvenska mellanbygden och Öland)	21		
6. Gotlands län	10	5 220	1,4
7. Östergötlands län (Östgötaslätten)	15	4 220	1,4
8. Skaraborgs län	9	4 020	2,4
9. Värmlands län	10	3 600	2,1
8—9. (Vänerslätten)	19		
10. Södermanlands län	12	5 270	1,2
11. Uppsala län	12	4 330	1,4
10—11. (Mälar- och Hjälmarbygden)	24		
12. Kronobergs län	12	4 700	1,8
13. Jönköpings län	10	5 080	1,7
12—13. (Sydsvenska höglandet)	22		
14. Kalmar läns norra del (Östsvenska dalbygden)	10	4 430	2,1
15. Göteborgs och Bohus län (Västsvenska dalbygden)	10	3 440	2,3
16. Örebro län (Södra och norra Bergslagen)	10	4 730	2,3
17. Älvsborgs läns norra del (Västsvenska dalsjöområdet samt nordsvenska mellanbygden i Värmlands och Kopparbergs län)	11	3 140	3,5
18. Kopparbergs län (Östra Dalarne-Gästrikland)	10	4 100	2,3
19. Gävleborgs län (Kustlandet i nedre Norrland)	10	3 690	1,9
20. Västerbottens län	10	3 450	2,7
21. Norrbottens län	9	3 080	2,2
22. Västernorrlands län (Nordsvenska mellanbygden i Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län)	11	5 130	2,3
23. Jämtlands län (Jämtländska silurområdet samt fjäll- och moränbygden i Jämtlands län)	9	5 010	1,7
24. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	118		
25. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	73		
26. Norra Sverige	49		
24—26. Hela riket *Sweden*	240		

karnas skörd respektive skillnaden i de spillförluster, som erhålles vid skörd och tröskning enligt jordbrukarnas metoder och enligt provytemetoden samt sättet för skördens tillvaratagande. Undersökningarna över betesvallarnas avkastning och storleken av de mekaniska skadorna har haft karaktären av metodundersökningar och har utförts i begränsad omfattning, varför årets resultat ej kan läggas till grund för allmängiltiga bedömanden, utan ytterligare undersökningar krävs.

Growth of hay in regions of survey

Skattad provyteskörd vid 2:a provtagningen		Tillväxt under perioden, kg hö/ha (*biologisk* skörd)	Genomsnittligt tidsintervall mellan 1:a och 2:a provtagningen, dagar	Tillväxt per dag		Genomsnittlig nederbördsmängd under perioden m. m.
Kg hö/ha (*biologisk* skörd)	Relativa medelfelet, %			Kg hö/ha (*biologisk* skörd)	i % av skörden vid 1:a provtagningen	
5 530	1,4	1 030	8,0	130	2,9	17,7
6 850	1,5	1 220	7,7	160	2,8	7,4
6 200	1,3	1 030	7,7	130	2,5	12,5
					2,7	
6 910	1,5	1 220	7,7	160	2,8	7,6
6 560	1,3	970	7,7	130	2,3	8,8
					2,6	
6 320	1,7	1 100	8,0	140	*2,7*	15,5
4 960	1,4	740	8,5	90	*2,1*	32,1
4 650	2,4	630	8,8	70	1,7	46,2
4 280	2,0	680	7,9	90	2,5	25,1
					2,1	
5 980	1,1	710	7,3	100	1,9	20,0
4 940	1,6	610	7,7	80	1,8	25,6
					1,9	
5 450	1,8	750	7,8	100	2,1	21,7
5 680	1,8	600	7,7	80	1,6	35,0
					1,9	
5 020	2,0	590	7,7	80	*1,8*	25,9
4 110	2,1	670	7,1	90	*2,6*	20,1
5 200	2,6	470	7,8	60	*1,3*	36,0
3 330	3,6	190	7,2	30	*1,0*	32,0
4 900	2,4	800	7,0	110	*2,7*	33,5
4 150	1,9	460	7,8	60	*1,6*	38,1
4 060	2,5	610	7,8	80	*2,3*	36,9
3 700	2,0	620	8,0	80	*2,6*	8,0
6 170	2,1	1 040	8,2	130	*2,5*	24,2
6 040	1,9	1 030	7,9	130	*2,6*	26,1
					2,2	
					1,9	
					2,2	
					2,1	

a) Tidsskillnad mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd av slåttervall

Vid skörd av provytorna på slåttervall är det önskvärt, att tidpunkten härför sammanfaller med jordbrukarnas slåtter. Av praktiska skäl kan dock fullständig anslutning av provtagningen till jordbrukarnas skörd ej erhållas. Ofta sker provtagningen någon dag före den verkliga slåttern, vilket medför en underskattning av skörden, beroende på tillväxt. I enstaka fall sker provtagning-

en någon dag efter den verkliga slåttern, vilket å andra sidan medför en överskattning av skörden. För att erhålla kännedom om denna tidsskillnad inhämtades vid 1960 års provyteundersökning uppgift om tidpunkten för brukarens slåtter på det uttagna vallfältet för samtliga uttagna brukningsenheter, där provytor skördats. Med ledning av dessa uppgifter samt uppgifter om tidpunkten för provtagningen har för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet beräknats den genomsnittliga tidsskillnaden mellan provtagning och jordbrukarnas skörd. Härigenom föreligger möjlighet att med kännedom om tillväxtens relativa storlek korrigera den skattade höskörden för den erhållna tidsskillnaden i fråga.

Resultaten av beräkningarna redovisas i tab. 1. I tabellen anges för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet antalet uttagna brukningsenheter där provytor skördats, antalet bortfall (dvs. antalet gårdar, där uppgift om tidpunkten för jordbrukarnas skörd ej har erhållits), antalet brukningsenheter med uppgift om tidpunkt för provyteskörd respektive verklig skörd samt den genomsnittliga tidsskillnaden i dagar mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd. Av tabellen framgår, att bortfallet i de flesta länen är obetydligt. För riket i dess helhet uppgår bortfallsprocenten till 1,4 %. I några enstaka län är den dock relativt betydande, dock ej så stor, att den nämnvärt behöver påverka tillförlitligheten i resultaten. Tabellen visar även, att den genomsnittliga tidsskillnaden mellan provyteskörd och verklig skörd, beräknad som enkelt medeltal, utgör för riket i dess helhet 1,9 dagar, vilket innebär betydligt större intervall än föregående år. Detta torde sammanhänga med de rådande väderleksbetingelserna vid skörden. Jordbrukarnas uppgivna tidpunkt för slåttern blev i år i många fall uppskjuten av regn, vilket förklarar den relativt stora differensen. För huvudparten av hushållningssällskapsområdena ligger den genomsnittliga tidsskillnaden mellan 1,5 och 2,5 dagar. I fem län är tidsskillnaden större än 2,5 dagar.

b) Tillväxtens storlek för slåttervall

För att kunna korrigera den skattade provyteskörden för den i punkt a) redovisade tidsskillnaden har under 1960 vissa specialundersökningar utförts i

Tab. 3. Tillväxtens storlek i olika hushållningssällskapsområden

Growth of hay in county agricultural committee areas

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Tillväxt per dag i % av skattad provyteskörd
Stockholms län	1,9
Uppsala »	1,9
Södermanlands »	1,9
Östergötlands »	1,9
Jönköpings »	1,9
Kronobergs »	1,9
Kalmar läns norra del	1,8
» » södra »	2,3
Gotlands län	2,7
Blekinge »	2,1
Kristianstads »	2,3
Malmöhus »	2,5
Hallands »	2,5
Göteborgs och Bohus »	2,6
Älvsborgs läns norra del	2,0
» » södra »	1,9
Skaraborgs län	2,0
Värmlands »	1,4
Örebro »	1,7
Västmanlands »	1,8
Kopparbergs »	2,1
Gävleborgs »	2,1
Västernorrlands »	2,0
Jämtlands »	2,6
Västerbottens »	2,3
Norrbottens »	2,6
Hela riket *Sweden*	2,1

syfte att bestämma tillväxtens relativa storlek vid det utvecklingsstadium då slåttern genomföres. Dessa undersökningar har utförts i samtliga hushållningssällskapsområden utom i Stockholms, Blekinge och Västmanlands län samt Älvsborgs läns södra del.

Inom vartdera av hushållningssällskapsområdena utsågs i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 specialstrata, inom vilka 10—15 av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna valdes för tillväxtundersökning. Saknades vall eller vägrades undersökningen utsågs en ny brukningsenhet. Denna utsågs bland ett antal på förhand slumpmässigt uttagna reservgårdar. Utgångspunkten vid val av ny gård var, att denna skulle vara av ungefär samma storleksordning, som den ersatta. På varje gård uttogs slumpmässigt ett vallfält, på vilket en försöksruta på ca 0,25 ha valdes i samråd med brukaren. Vid val av försöksruta har avsikten varit att på denna erhålla ett relativt jämnt bestånd för att därigenom med ett begränsat antal provytor uppnå god precision i skattningarna av skördens storlek vid de olika provtagningstillfällena. På varje försöksruta utlades slumpmässigt 20 provytor. Antalet utvalda försöksrutor uppgick totalt till 244. Av dessa fullföljdes undersökningen på 240. Bortfallen berodde på missförstånd vid skörden.

För samtliga uttagna försöksrutor studerades tillväxten under ett tidsintervall av ca 8 dagar. Provtagning gjordes två gånger. Första provtagningen gjordes ungefär 3 dagar före brukarens slåtter. Härvid skördades de utlagda 20 provytorna. Andra provtagningen inföll ca 8 dagar senare, varvid 20 nya provytor slumpmässigt utvaldes och skördades. Skörd och torkning av provyteprov verkställdes på samma sätt som för övriga provytefält för slåttervall i den objektiva skördeuppskattningen. För bestämning av höprocenten uttogs vid varje provtagningstillfälle 4 grönmasseprov. Vid vägningen av det torkade höet från dessa prov uttogs ett generalprov för bestämning av vattenhalten. Då tillväxtens storlek är beroende av bl. a. väderleksförhållandena inhämtades från samtliga brukare uppgift om nederbördsmängden under det studerade tidsintervallet.

Resultaten av de utförda undersökningarna redovisas i tab. 2—3. I tab. 2 anges för de olika undersökningsområdena antalet provskördade fält, den genomsnittliga skattade hektarskörden vid de båda provtagningstillfällena uttryckt i kg hö, den skattade hektarskördens relativa medelfel, den genomsnittliga totala tillväxten under det studerade tidsintervallet uttryckt i kg hö/ha, det genomsnittliga tidsintervallet i dagar, den genomsnittliga tillväxten per dag uttryckt i kg hö/ha och i % av den skattade hektarskörden vid första provtagningstillfället och den genomsnittliga nederbördsmängden i mm. De angivna hektarskördarna och tillväxten är beräknade för den gemensamma vattenhalten 16,5 %. Den genomsnittliga skattade hektarskörden vid de båda provtagningstillfällena är fastställd som ett ovägt medeltal av de enskilda försöksrutornas skattade hektarskörd. Varianserna är likaledes beräknade som ovägda skattningar. Vid beräkningarna har antagits att produktionskurvan för slåttervall visar ett lineärt förlopp, dvs. att det råder ett lineärt samband mellan avkastning och utvecklingsstadium. Ett sådant antagande bör utan större felaktigheter kunna göras för ett så kort tidsintervall, som det här är fråga om. Under ett

Tab. 4. Bärgningsförlusternas storlek i olika undersökningsområden

Undersökningsområden (Geografiska områden)	Antal provskördade försöksrutor	Skattad provyteskörd		Vägd skörd, kg hö/ha (tillvaratagen skörd)
		Kg hö/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %	
1. Malmöhus län	29	4 910	0,9	4 560
2. Kristianstads län	30	6 130	0,8	5 300
3. Hallands län	30	5 450	0,9	5 090
1—3. (Skåne-Hallands slättbygd)	89			
4. Kristianstads län	27	5 940	1,1	5 150
5. Kalmar läns södra del	30	5 490	1,1	4 990
4—5. (Sydsvenska mellanbygden och Öland)	57			
6. Gotlands län	30	5 360	0,9	3 650
7. Östergötlands län (Östgötaslätten)	30	4 970	0,8	4 400
8. Skaraborgs län	29	4 880	1,2	4 220
9. Värmlands län	30	4 000	1,5	3 670
8—9. (Vänerslätten)	59			
10. Södermanlands län	28	5 010	1,0	4 700
11. Uppsala län	28	4 990	0,7	4 680
10—11. (Mälar- och Hjälmarlänen)	56			
12. Kronobergs län	30	5 330	1,2	4 750
13. Jönköpings län	29	5 600	1,2	5 100
12—13. (Sydsvenska höglandet)	59			
14. Kalmar läns norra del (Östsvenska dalbygden)	28	5 110	1,0	4 530
15. Göteborgs och Bohus län (Västsvenska dalbygden)	29	4 710	1,4	4 330
16. Örebro län (Södra och norra Bergslagen)	30	5 100	1,4	4 610
17. Älvsborgs läns norra del (Västsvenska dalsjöområdet samt nordsvenska mellanbygden i Värmlands och Kopparbergs län)	30	4 070	1,9	3 430
18. Kopparbergs län (Östra Dalarne-Gästrikland)	30	5 920	1,3	5 290
19. Gävleborgs län (Kustlandet i nedre Norrland)	27	3 910	1,5	3 560
20. Västerbottens län	30	4 210	1,5	3 840
21. Norrbottens län	29	4 230	1,1	4 160
22. Västernorrlands län (Nordsvenska mellanbygden i Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län)	30	5 510	1,3	4 160
23. Jämtlands län (Jämtländska silurområdet samt fjäll- och moränbygden i Jämtlands län)	30	4 780	1,2	3 600
24. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	321			
25. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	206			
26. Norra Sverige	146			
24—26. Hela riket *Sweden*	673			

Hay harvesting losses, by size and by region of survey

Differens mellan skattad provyteskörd och vägd skörd		Genomsnittlig tidsdiff. mellan provyteskörd o. jordbrukarnas skörd, dagar	Tillväxt per dag, %	För tillväxt korrig. diff. mellan skattad provyteskörd och vägd skörd (bärgningsförl.)		Genomsnittlig nederbördsmängd m. m.	
Kg hö/ha	i % av skattad provyteskörd			Kg hö/ha	i % av för tillväxt korrig. provyteskörd	Medan grönmassan legat på slag	Medan höet varit hässjat, volmat el. krakat
350	7,1	1,3	2,9	540	10,5	11,6	27,9
830	13,5	1,2	2,8	1 040	16,5	8,1	29,5
360	6,6	1,0	2,5	500	9,0	7,7	55,3
	9,1				*12,0*		
790	13,3	1,5	2,8	1 040	16,8	7,5	51,5
500	9,1	1,1	2,3	630	11,5	5,3	42,9
	11,2				*14,2*		
1 710	*31,9*	1,7	2,7	1 940	*34,7*	16,2	39,1
570	*11,5*	0,7	2,1	640	*12,7*	22,6	51,4
660	13,5	0,9	1,7	730	14,8	30,1	66,8
330	8,3	1,4	2,5	470	11,4	8,5	53,4
	10,9				*13,1*		
310	6,2	1,1	1,9	420	8,1	6,0	80,8
310	6,2	1,0	1,8	400	7,8	7,8	57,5
	6,2				*8,0*		
580	10,9	1,0	2,1	690	12,7	8,1	95,4
500	8,9	1,5	1,6	640	11,1	15,4	76,1
	9,9				*11,9*		
580	*11,4*	0,8	1,8	650	*12,6*	8,7	62,3
380	*8,1*	0,5	2,6	440	*9,3*	26,9	77,2
490	*9,6*	1,4	1,3	590	*11,3*	13,9	101,2
640	*15,7*	1,4	1,0	660	*16,1*	7,5	42,1
630	*10,6*	2,2	2,7	990	*15,8*	14,7	66,5
350	*9,0*	1,6	1,6	450	*11,1*	4,9	46,9
370	*8,8*	0,5	2,3	410	*9,6*	2,3	53,8
70	*1,7*	1,4	2,6	220	*4,9*	0,8	14,0
1 350	*24,5*	1,5	2,5	1 560	*27,2*	2,2	67.0
1 180	*24,7*	2,1	2,6	1 440	*28,6*	1,3	133,7
	10,2				12,4		
	10,2				12,2		
	11,7				14,2		
	10,6				12,8		

längre tidsintervall däremot beskriver produktionskurvan till en början ett progressivt stigande förlopp, senare ett degressivt stigande och slutligen ett avtagande förlopp.

De erhållna resultaten har ansetts kunna representera olika geografiska områden, sammansatta av de naturliga jordbruksområdena. Områdesindelningen framgår av tab. 2. Har mer än ett undersökningsområde ingått i något av de fastställda geografiska områdena, har ett genomsnittligt tillväxtprocenttal för området i fråga fastställts som ett ovägt medeltal av de enskilda undersökningsområdenas tillväxtprocenttal. Med ledning av värdena för de olika geografiska områdena har ett genomsnittligt tillväxtprocenttal för de tre huvudområdena (södra och mellersta Sveriges slättbygder, södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder och norra Sverige) samt för riket i dess helhet beräknats som ett vägt medeltal med totalskörden som vikt. Slutligen har för varje hushållningssällskapsområde beräknats ett genomsnittligt tillväxtprocenttal på basis av värdena för de olika geografiska områdena, även detta som ett vägt medeltal med totalskörden som vikt. Resultaten härav framgår av tab. 3. Tabellerna visar, att för riket i dess helhet tillväxten per dag uppgår till 2,1 % av skörden vid första provtagningen med variationer mellan olika områden. Jämfört med föregående år är procenttalen större för de flesta områdena, vilket torde sammanhänga med den regniga väderleken under det studerade tidsintervallet. Då relativa medelfelen är låga, synes god säkerhet i skattningarna ha erhållits. Vid bedömning av medelfelens storlek bör beaktas, att primäruppgifterna härstammar från ett särskilt utvalt undersökningsområde inom varje län.

c) Bärgningsförlusternas storlek för slåttervall

Vid provtagning av provytorna på slåttervall och torkning av provyteprov erhålles i regel lägre spill- och torkningsförluster än vad som erhålles vid jordbrukarnas slåtter och höberedning. Dessutom erhålles vid provtagningen i allmänhet lägre stubbhöjd än vad slåttermaskinerna ger. Dessa faktorer orsakar en överskattning av skörden. Å andra sidan skördas som tidigare nämnts provytorna i regel någon dag före jordbrukarnas slåtter, vilket ger en underskattning av skörden. Dessa faktorer sammantagna ger dock i allmänhet en total överskattning av den tillvaratagna skörden. För att erhålla kännedom om den differens, benämnd bärgningsförluster, som beror på skillnader i spill- och torkningsförluster samt på skillnader i stubbhöjd, utfördes under 1960, i likhet med tidigare år, vissa specialundersökningar. Dessa undersökningar utfördes i samtliga hushållningssällskapsområden utom i Stockholms, Blekinge och Västmanlands län samt Älvsborgs läns södra del. Inom vartdera av hushållningssällskapsområdena utsågs i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 specialstrata, inom vilka 30 (i Kristianstads län 60) av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna valdes för bärgningsförlustundersökning. Saknades vall eller vägrades undersökningen utsågs en ny brukningsenhet. I likhet med tillväxtundersökningarna utsågs denna bland ett antal på förhand slumpmässigt uttagna reservgårdar och med utgångspunkt från att den nya gården skulle vara av ungefär samma storleksordning som den ersatta. På varje gård uttogs slumpmässigt ett vallfält, på vilket en försöksruta på ca

0,5 ha valdes i samråd med brukaren. Utgångspunkten vid val av denna har varit att erhålla ett relativt jämnt bestånd, för att därigenom med ett begränsat antal provytor uppnå god precision i skattningen av hektarskörden. På varje försöksruta utlades slumpmässigt 20 provytor. Antalet utvalda försöksrutor uppgick totalt till 690. Av dessa fullföljdes undersökningarna på 673, varför bortfallsprocenten uppgår till 2,5 %, med variationer mellan områdena. Bortfallen berodde i allmänhet på missförstånd vid slåttern eller vid inkörningen av höet.

Skörd och torkning av provyteprov utfördes på samma sätt som för övriga provytefält för slåttervall. Från varje fält uttogs 4 grönmasseprov för bestämning av höprocenten. För beräkning av tidsintervallet mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd inhämtades från samtliga brukare uppgift om tidpunkten för brukarens slåtter. Då det kunde antagas, att bl. a. väderleksförhållandena under fälttorkningsperioden har inflytande på storleken av bärgningsförlusterna, införskaffades från samtliga gårdar uppgift om den fallna nederbördsmängdens storlek, dels medan grönmassan legat på slag, dels medan höet varit hässjat, volmat eller krakat. Vid utläggningen av provytorna uppmättes försöksrutorna noggrant. Vid inkörningen vägdes höet på fältet med speciell våganordning. Prov för bestämning av vattenhalten togs dels vid vägningen av de torkade provyteskördarna och dels vid inkörningen av skörden från den undersökta försöksrutan. För att man skall få tillförlitliga resultat av dylika undersökningar krävs att hektarskörden kan skattas med god precision och att inga systematiska mätfel förekommer. Sålunda är det viktigt, att

Tab. 5. Bärgningsförlusternas storlek i olika hushållningssällskapsområden

Hay harvesting losses, by size and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Bärgningsförluster i % av skattad provyteskörd[1]
Stockholms län	8,0
Uppsala »	8,0
Södermanlands »	8,0
Östergötlands »	12,3
Jönköpings »	11,9
Kronobergs »	11,9
Kalmar läns norra del	12,4
» » södra »	13,4
Gotlands län	34,7
Blekinge »	13,0
Kristianstads »	12,9
Malmöhus »	12,9
Hallands »	11,4
Göteborgs och Bohus »	9,3
Älvsborgs läns norra del	12,6
» » södra »	11,7
Skaraborgs län	12,8
Värmlands »	14,5
Örebro »	9,5
Västmanlands »	8,3
Kopparbergs »	15,5
Gävleborgs »	14,8
Västernorrlands »	18,5
Jämtlands »	28,4
Västerbottens »	9,6
Norrbottens »	4,9
Hela riket *Sweden*	12,8

[1] För tillväxt korrigerad skörd.

stor noggrannhet iakttages vid uppmätning av försöksrutorna samt vid skörd av provytorna och vägningen. Vidare måste provytorna skördas i nära anslutning till den faktiska skörden. Det är även av stor betydelse, att vattenhaltsproven uttages på ett representativt sätt.

För varje undersökningsområde har den genomsnittliga skattade respektive vägda hektarskörden beräknats som ovägt medeltal av de enskilda fältens skattade resp. vägda hektarskörd. Varianser har likaledes beräknats som oväg-

da skattningar. Med ledning av uppgifter om tidsdifferensen mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd har den erhållna skillnaden mellan skattad och vägd skörd korrigerats för tillväxt, varvid skattning av bärgningsförlusternas storlek har erhållits. Härvid har tillämpats de tillväxtprocenttal, som framkommit i tillväxtundersökningen för de olika områdena.

Resultaten av de utförda undersökningarna framgår av tab. 4—5. I tab. 4 anges för varje undersökningsområde antalet provskördade försöksrutor, den genomsnittliga skattade respektive vägda hektarskörden uttryckt i kg hö vid 16,5 % vattenhalt, den skattade hektarskördens relativa medelfel, den genomsnittliga differensen mellan skattad och vägd skörd uttryckt dels i kg hö/ha och dels i % av den skattade skörden, den genomsnittliga differensen i dagar mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd, den relativa tillväxten, den för tillväxt korrigerade genomsnittliga differensen mellan skattad och vägd skörd uttryckt dels i kg hö/ha och dels i % av den för tillväxt korrigerade skattade skörden samt den genomsnittliga nederbördsmängden under fälttorkningen i mm. De erhållna resultaten har i likhet med tillväxtundersökningen ansetts kunna representera olika geografiska områden (samma områden som för tillväxtundersökningen). Har mer än ett undersökningsområde ingått i något av de fastställda geografiska områdena har ett genomsnittligt bärgningsförlustprocenttal för området ifråga fastställts som ett ovägt medeltal av de enskilda undersökningsområdenas bärgningsförlustprocenttal. Med ledning av värdena för de olika geografiska områdena har ett genomsnittligt bärgningsförlustprocenttal för de tre huvudområdena (södra och mellersta Sveriges slättbygder, södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder och norra Sverige) samt för riket i dess helhet beräknats som ett vägt medeltal med totalskörden som vikt. Slutligen har för varje hushållningssällskapsområde ett genomsnittligt bärgningsförlustprocenttal på basis av värdena för de olika geografiska områdena beräknats, likaledes som ett vägt medeltal med totalskörden som vikt. Resultaten härav redovisas i tab. 5. Av tabellerna framgår att för riket i dess helhet uppgår bärgningsförlusterna till 12,8 %, med relativt stora variationer mellan olika områden. Då medelfelen genomgående är låga, synes god säkerhet i skattningarna ha erhållits. Vid bedömning av medelfelens storlek bör beaktas att primäruppgifterna härstammar från ett särskilt utvalt undersökningsområde inom varje län. De olika stora skillnaderna för skilda områden torde bero på skiljaktigheter i väderleksförhållandena före slåttern och under fälttorkningsperioden, baljväxthalterna, torkningsmetoderna samt jordbrukarnas noggrannhet vid höberedningen. Jämfört med föregående år gav årets undersökningar som resultat högre bärgningsförlustprocenttal. Detta torde bero på årets regniga väderleksförhållanden dels före och dels under skörden, varigenom stort spill och stora omsättnings- och urlakningsförluster erhölls vid jordbrukarnas beredning.

d) Vallåterväxtens storlek

Provtagningen för skördeuppskattningen på slåttervall har avsett den första skörden (inklusive ensilage). För att få kännedom om den del av den totala avkastningen på vallarna, som erhålles

i form av återväxt, företogs under år 1960 särskilda undersökningar i samtliga hushållningssällskapsområden. Dessa undersökningar planerades på följande sätt. I samtliga substrata uttogs slumpmässigt 2—5 av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna (i Norrland 5—6 per huvudstratum) för vallåterväxtundersökning. Dessutom valdes i samtliga hushållningssällskapsområden utom i Stockholms, Blekinge och Västmanlands län samt i Älvsborgs läns södra del i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 specialstrata, inom vilka samtliga för objektiv skördeuppskattning uttagna brukningsenheter uttogs för vallåterväxtundersökning. På dessa gårdar skulle på det för första provtagningen slumpmässigt uttagna vallfältet förnyad provtagning verkställas på samma platser och på samma sätt, som beträffande första skörden. Tillvaratogs ej återväxten på det utvalda fältet, skulle provtagning ej verkställas. Tillvaratogs återväxten i form av hö eller ensilage skulle provtagning ske i nära anslutning till slåttern. Betades fältet, skulle för Götaland och Svealand två provtagningar göras, varvid första provtagningen skulle göras omkring den 15 augusti och andra provtagningen sista betesdagen, dock senast den 15 oktober. Betades fältet enbart före den 15 augusti eller först efter nämnda tidpunkt, skulle endast en provtagning göras (sista betesdagen, dock senast 15 oktober). I Norrland skulle alltid endast en provtagning göras. Tillvaratogs återväxten först som hö eller ensilage och därefter som bete, skulle även betet provtagas. Vägning och torkning av proven skulle ske enligt samma metoder som för första skörden.

För att provytorna för vallåterväxten skulla kunna placeras på exakt samma platser på fältet, som vid den första skörden, lät man markeringsstörarna stå kvar efter första provtagningen. I de fall fältet skulle betas inhägnades provytorna med stängsel omedelbart efter brukarens slåtter för att skydda dessa mot djuren. Om markeringsstörarna vid provtagningen eller inhägnaden hade borttagits, lokaliserades provytorna med hjälp av utläggningsskissen. I dylika fall torde de båda provytorna ej ha sammanfallit fullständigt. Det fel i relationen mellan första skörden och återväxtskörden, som därigenom uppstår, torde dock vara litet. I de fall fälten vid sista provtagningen ej helt var avbetade, skördades en tilläggsprovyta 4 meter i en förutbestämd riktning från varje inhägnad. Grönmassevikten från de ordinarie provytorna korrigerades med skörden från dessa tilläggsprovytor, varigenom den tillvaratagna skörden har kunnat bestämmas. Vid vägningen av de torkade höproven uttogs för vattenhaltsbestämning ett prov från varje brukningsenhet. Med ledning därav har vallåterväxten omräknats till att avse hö med 16,5 % vattenhalt. Skattningar av medeltal och varianser har verkställts enligt samma metoder, som för första skörden. Med hänsyn bl. a. till bortfallet av gårdar vid provtagning av återväxten har för erhållande av bättre jämförbarhet en särskild skattning av första skörden utförts, som grundats på samma gårdar, som i fråga om återväxtskörden. Vid bearbetningen för de gårdar, där återväxten ej utnyttjats, har totalskörden för återväxtskörden satts till 0, varvid således den genomsnittliga tillvaratagna hektarskörden för totala vallarealen har erhållits. Den skattade återväxtskörden har uttryckts i relation till första skörden, dels i % av den biologiska skörden och dels i % av den tillvaratagna skörden. Någon korrigering

av återväxtskörden för spill- och bärgningsförluster har ej gjorts, då återväxten huvudsakligen tillvaratages som bete. Skattningar är gjorda för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet.

Resultaten av undersökningarna framgår av tab. 6—7. I tab. 6 anges för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet antalet uttagna brukningsenheter, antalet brukningsenheter där båda provytorna fallit bort, antalet brukningsenheter utan slåttervall, antalet brukningsenheter utan tillvaratagande av vallåterväxten på det uttagna fältet samt antalet brukningsenheter med skörd av provytor för vallåterväxt. Av tabellen framgår, att för riket i dess helhet 1 735 gårdar uttagits. Av dessa har 192 eller 11,1 % fallit bort, med variationer mellan olika län. Orsaken till detta relativt stora bortfall är huvudsakligen det förhållandet, att inhägnaderna på betade fält ej alltid har motstått djurens åverkan, varigenom provytorna har blivit avbetade. Jämfört med föregående år är årets bortfall betydligt mindre. Tabellen visar även, att antalet brukningsenheter med skörd av provytor uppgick till 1 020 för hela riket eller 58,8 % av antalet för återväxtundersökning uttagna brukningsenheter, med variationer mellan olika län.

I tab. 7 anges för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet den skattade hektarskörden i kg/ha,

Tab. 6. Antal brukningsenheter (BE) i vallåterväxtundersökningen

Number of farming units in new hay crop investigation

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av båda provytorna	Antal BE utan slåttervall	Antal BE utan tillvaratagande av vallåterväxten på det uttagna fältet	Antal BE med skörd av provytor
Stockholms län	26	5	6	4	11
Uppsala »	69	10	14	6	39
Södermanlands »	62	7	4	15	36
Östergötlands »	66	10	10	18	28
Jönköpings »	70	7	4	5	54
Kronobergs »	70	7	1	3	59
Kalmar läns norra del	57	4	4	10	39
» » södra »	69	7	4	17	41
Gotlands län	60	4	6	20	30
Blekinge »	33	5	1	0	27
Kristianstads »	104	6	10	14	74
Malmöhus »	88	10	17	3	58
Hallands »	60	4	9	3	44
Göteborgs och Bohus »	63	10	3	3	47
Älvsborgs läns norra del	64	2	8	11	43
» » södra »	30	2	1	1	26
Skaraborgs län	92	13	13	11	55
Värmlands »	85	11	6	37	31
Örebro »	64	5	8	10	41
Västmanlands »	30	1	4	5	20
Kopparbergs »	68	9	4	23	32
Gävleborgs »	81	7	3	40	31
Västernorrlands »	81	8	9	27	37
Jämtlands »	81	6	2	31	42
Västerbottens »	81	20	3	24	34
Norrbottens »	81	12	2	26	41
Hela riket *Sweden*	1 735	192	156	367	1 020

dels för första skörden (biologisk resp. tillvaratagen skörd), och dels för återväxtskörden, relativa medelfelen samt återväxtskörden i % av dels den biologiska skörden, dels den tillvaratagna skörden. Av tabellen framgår, att för riket i dess helhet uppgår återväxtskörden i relation till första skörden till 38,9 % av den biologiska skörden och till 42,8 % av den tillvaratagna skörden med stora variationer mellan olika län. Den högsta återväxtprocenten redovisar Malmöhus län (63,3 % resp. 70,3 %) och den lägsta Gävleborgs län (16,0 % resp. 18,2 %). Jämfört med föregående år årets återväxtskörd betydligt större, vilket torde bero på den för tillväxt mycket gynnsamma väderleken under vegetationsperioden. För vissa län får tolkningen av resultaten ske med viss försiktighet, då urvalet är begränsat och bortfallet relativt stort. De olika stora procenttalen för hushållningssällskapsområdena torde förutom växlande säkerhet i skattningarna bero på skillnader i baljväxthalten och tidsintervallet mellan första skörden och återväxtskörden, olikheter beträffande natur- och väderleksförhållandena samt på olikheter i antalet gårdar, som ej tillvaratagit åter-

Tab. 7. Vallåterväxtens storlek i olika hushållningssällskapsområden
New hay crop, by size

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Första skörd[1]			Återväxtskörd		Återväxtskörd i % av första skörd (biologisk skörd)	Återväxtskörd i % av första skörd (tillvaratagen skörd)
	Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %	Kg/ha (tillvaratagen skörd)	Kg/ha	Relativa medelfelet, %		
Stockholms län	4 800	9,6	4 590	2 960	17,0	61,7	64,5
Uppsala »	4 650	7,0	4 380	2 430	11,7	52,3	55,5
Södermanlands »	4 290	7,2	4 070	2 310	17,1	53,8	56,8
Östergötlands »	4 470	6,6	3 990	1 850	20,2	41,4	46,4
Jönköpings »	5 510	5,5	5 000	1 920	8,4	34,8	38,4
Kronobergs »	4 620	5,3	4 190	1 990	4,0	43,1	47,5
Kalmar läns norra del ..	4 030	6,3	3 620	1 740	13,7	43,2	48,1
» » södra » ..	3 880	4,6	3 470	1 870	12,5	48,2	53,9
Gotlands län	5 250	13,4	3 550	1 470	22,3	28,0	41,4
Blekinge »	7 230	7,3	6 370	3 080	14,0	42,6	48,4
Kristianstads »	5 210	3,7	4 650	2 410	9,1	46,3	51,8
Malmöhus »	5 530	1,4	4 980	3 500	10,3	63,3	70,3
Hallands »	4 260	3,6	3 910	2 630	9,4	61,7	67,3
Göteb. o. Bohus »	4 690	6,9	4 780	2 290	16,2	48,8	47,9
Älvsborgs läns norra del..	3 930	8,4	3 570	1 480	14,1	37,7	41,5
» » södra » ..	4 950	10,1	4 590	1 960	7,9	39,6	42,7
Skaraborgs län	3 790	3,2	3 430	2 310	9,2	60,9	67,3
Värmlands »	3 270	4,6	2 910	900	16,3	27,5	30,9
Örebro »	4 120	6,8	3 830	1 530	18,1	37,1	39,9
Västmanlands »	4 790	5,5	4 500	2 150	15,7	44,9	47,8
Kopparbergs »	4 450	8,7	3 930	1 950	13,8	43,8	49,6
Gävleborgs »	4 200	3,1	3 680	670	19,0	16,0	18,2
Västernorrlands »	4 110	10,2	3 560	1 230	17,7	29,9	34,6
Jämtlands »	4 960	4,7	3 720	980	12,8	19,8	26,3
Västerbottens »	3 960	4,5	3 690	1 040	9,4	26,3	28,2
Norrbottens »	3 910	7,7	3 960	750	18,7	19,2	18,9
Hela riket *Sweden*	4 530	1,4	4 110	1 760	2,8	38,9	42,8

[1] Beräknad för BE ingående i vallåterväxtundersökningen.

växten. Vid jämförelse mellan de relativa medelfelen för återväxtskörden resp. första skörden finner man, att de förra i allmänhet avsevärt överstiger de senare, vilket är naturligt med tanke på bl. a. de olika utvecklingsstadier, under vilka återväxten skördas. Då samma provytor har skördats för återväxten, som för första skörden, torde relationen mellan återväxtskörden och första skörden vara säkrare än vad de höga medelfelen ger uttryck för.

Med ledning av hektarskörden för första skörden, skattad på basis av samtliga provytegårdar och de i tab. 7 redovisade återväxtprocenttalen, har beräkning av den genomsnittliga tillvaratagna återväxtskörden gjorts för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet. Med ledning härav har den totala tillvaratagna skörden beräknats. Resultaten av beräkningarna redovisas i tab. 8. I tabellen anges för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet den skattade tillvaratagna skörden för första skörden, den tillvaratagna återväxtskörden (beräknad skörd) samt den totala tillvaratagna skörden. De redovisade hektarskördarna är angivna i kg/ha vid en gemensam vattenhalt av 16,5 %. Av tabellen framgår att för riket i dess helhet uppgår den totala skörden till 5 670 kg/ha med stora variationer mellan olika län. Den högsta hek-

Tab. 8. Slåttervallens totala avkastning i olika hushållningssällskapsområden
Total yield of hay

Hushållningssällskapsområden	Första skörd[1] kg/ha	Återväxtskörd kg/ha (beräknad)	Total skörd, kg/ha
Stockholms län	4 380	2 830	7 210
Uppsala »	4 810	2 670	7 480
Södermanlands »	4 130	2 350	6 480
Östergötlands »	4 020	1 870	5 890
Jönköpings »	4 410	1 690	6 100
Kronobergs »	4 530	2 150	6 680
Kalmar läns norra del	3 740	1 800	5 540
» » södra »	4 050	2 180	6 230
Gotlands län	3 290	1 360	4 650
Blekinge »	5 160	2 500	7 660
Kristianstads »	4 520	2 340	6 860
Malmöhus »	4 440	3 120	7 560
Hallands »	4 540	3 060	7 600
Göteborgs och Bohus »	4 650	2 230	6 880
Älvsborgs läns norra del	3 380	1 400	4 780
» » södra »	4 130	1 760	5 890
Skaraborgs län	3 930	2 640	6 570
Värmlands »	2 860	880	3 740
Örebro »	3 960	1 580	5 540
Västmanlands »	4 020	1 920	5 940
Kopparbergs »	4 020	1 990	6 010
Gävleborgs »	3 560	650	4 210
Västernorrlands »	3 160	1 090	4 250
Jämtlands »	3 470	910	4 380
Västerbottens »	3 930	1 110	5 040
Norrbottens »	4 130	780	4 910
Hela riket *Sweden*	3 970	1 700	5 670

[1] Beräknad för samtliga BE i skördeuppskattningen.

tarskörden redovisar Blekinge län med 7 660 kg och den lägsta Värmlands län med 3 740 kg. De olika stora hektarskördarna för hushållningssällskapsområdena torde förutom natur- och väderleksförhållandena bero på skillnader i baljväxthalterna och skillnader i frekvenser gårdar, som tillvaratagit återväxten.

e) Sättet för vallåterväxtens tillvaratagande

I samband med skörden av provytorna för spannmål och potatis inhämtades från samtliga uttagna gårdar, där provyteundersökning utförts och där slåttervall förekommit, uppgift om det sätt, på vilket återväxten tillvaratagits på det uttagna vallfältet. Bortfallet i denna undersökning är således detsamma, som vid skördeuppskattningen. Tillämpades mer än ett sätt vid tillvaratagandet av återväxten, angavs den relativa andelen av fältets areal för varje sätt av tillvaratagande. På de enstaka fält, där mer än en återväxtskörd tagits, exempelvis först ensilageskörd och därefter bete, fick det sätt, på vilket första återväxtskörden tillvaratagits vara utslagsgivande. Med ledning av de sålunda inhämtade uppgifterna har för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet verkställts skattningar av slåttervallens relativa fördelning efter sättet för vallåterväxtens tillvaratagande. Resultaten redovisas i tab. 9.

I tabellen har uppdelning av den totala vallarealen gjorts på vall som upplöjts och på vall, som skulle ligga kvar ytterligare ett år. För varje kategori har angivits vallarealens fördelning efter sättet för återväxtens tillvaratagande. Dessutom har i tabellen angivits sättet för tillvaratagandet för den totala vallarealen. Beträffande den totala vallarealen torde skattningarna av arealen för de olika sätten för tillvaratagandet i olika hushållningssällskapsområden vara relativt säkra. Däremot torde skattningarna efter uppdelning på »upplöjning» respektive »kvarliggande vall» förutom slumpfel vara behäftade med vissa fel på grund av att det vid tidpunkten för uppgiftslämnandet i vissa fall kunde vara svårt att med säkerhet angiva, om vallen skulle plöjas upp eller ligga kvar ytterligare ett år. Felet torde dock ej vara av någon större storleksordning. Av tabellen framgår, att för riket i dess helhet arealen med outnyttjad återväxt uppgår till 18,4 % av den totala arealen slåttervall, varav 6,7 % faller på kategorien »upplöjning» och 11,7 % på kategorien »kvarliggande vall». Variationen är stor mellan olika län. De sydligaste länen har de lägsta värdena och de nordligaste de högsta, vilket är fullt naturligt med tanke på den lägre intensiteten i vallproduktionen och den kortare vegetationsperioden i Norrland. I de sistnämnda länen faller huvudparten av den outnyttjade återväxten på kategorien »kvarliggande vall». Bete utgör det vanligaste sättet för vallåterväxtens tillvaratagande. För riket i dess helhet uppgår andelen bete till 72,8 %. I södra Sverige uppgår andelen till ca 80—90 %, medan i Norrland motsvarande andel är ca 65—75 %. Endast på en relativt liten del av slåttervallen användes återväxten till ensilage, höberedning eller till frö. För riket i dess helhet uppgår andelen ensilage till 4,5 %, andelen hö till 3,4 % och andelen frö till 0,9 %. Variationen är stor mellan olika län. Jämfört med föregående år har andelen outnyttjad återväxt ökat något, andelen bete minskat betydligt (ca 10 %) samt andelen ensilage och hö ökat relativt

Tab. 9. Fördelning av arealen slåttervall efter sättet för återväxtens tilltagande i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of hay area, by method of harvesting new crops

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Upplöjning					Kvarliggande vall					Summa vall				
	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %
Stockholms län	9,9	16,6	3,6	0,5	0,1	9,0	41,2	9,7	7,3	2,1	18,9	57,8	13,3	7,8	2,2
Uppsala »	9,8	23,4	—	1,6	—	10,3	48,8	4,4	1,3	0,4	20,1	72,2	4,4	2,9	0,4
Södermanlands »	9,8	23,8	5,1	—	2,7	2,9	39,9	12,0	1,4	2,4	12,7	63,7	17,1	1,4	5,1
Östergötlands »	8,5	27,7	4,3	0,2	—	3,1	43,8	7,0	3,4	2,0	11,6	71,5	11,3	3,6	2,0
Jönköpings »	1,9	27,1	—	—	—	1,3	64,6	3,7	0,1	1,3	3,2	91,7	3,7	0,1	1,3
Kronobergs »	2,1	29,8	0,2	0,3	—	3,1	60,7	1,3	1,1	1,4	5,2	90,5	1,5	1,4	1,4
Kalmar läns norra del	5,0	26,0	0,5	—	—	2,8	62,1	2,8	0,8	—	7,8	88,1	3,3	0,8	—
» » södra »	9,0	18,1	—	0,7	—	1,4	54,5	11,7	3,0	1,6	10,4	72,6	11,7	3,7	1,6
Gotlands län	15,8	15,4	—	1,3	—	8,2	49,9	0,7	8,7	—	24,0	65,3	0,7	10,0	—
Blekinge »	2,3	18,6	1,3	3,6	—	2,8	51,4	6,7	12,9	0,4	5,1	70,0	8,0	16,5	0,4
Kristianstads »	4,5	28,4	0,5	1,7	—	0,7	52,8	4,6	6,7	0,1	5,2	81,2	5,1	8,4	0,1
Malmöhus »	4,6	36,7	0,8	1,0	—	0,2	42,3	3,6	10,7	0,1	4,8	79,0	4,4	11,7	0,1
Hallands »	1,7	44,3	5,8	0,7	0,1	0,6	40,0	6,3	0,3	0,2	2,3	84,3	12,1	1,0	0,3
Göteborgs och Bohus »	0,9	32,4	1,7	—	—	3,4	55,2	3,1	—	3,3	4,3	87,6	4,8	—	3,3
Älvsborgs läns norra del	5,7	24,2	—	0,3	—	14,0	52,6	0,5	2,1	0,6	19,7	76,8	0,5	2,4	0,6
» » södra »	0,5	25,5	—	—	—	3,0	65,1	3,2	2,6	0,1	3,5	90,6	3,2	2,6	0,1
Skaraborgs län	9,4	37,0	0,5	1,3	0,1	3,1	46,4	1,6	0,6	—	12,5	83,4	2,1	1,9	0,1
Värmlands »	6,0	15,5	0,1	0,5	—	31,8	43,3	1,1	0,6	1,1	37,8	58,8	1,2	1,1	1,1
Örebro »	11,8	18,8	0,2	0,9	—	14,6	48,6	3,0	2,0	0,1	26,4	67,4	3,2	2,9	0,1
Västmanlands »	17,3	22,8	1,3	0,2	—	8,3	36,9	6,3	2,7	4,2	25,6	59,7	7,6	2,9	4,2
Kopparbergs »	13,9	16,1	0,8	1,5	—	19,0	40,4	3,5	4,8	—	32,9	56,5	4,3	6,3	—
Gävleborgs »	9,4	18,4	—	—	—	18,7	45,3	2,4	4,9	0,9	28,1	63,7	2,4	4,9	0,9
Västernorrlands »	4,9	18,5	—	—	—	19,9	55,8	0,1	—	0,8	24,8	74,3	0,1	—	0,8
Jämtlands »	4,4	10,4	—	—	—	27,0	57,8	0,4	—	—	31,4	68,2	0,4	—	—
Västerbottens »	2,5	8,8	—	—	—	28,0	60,0	—	0,7	—	30,5	68,8	—	0,7	—
Norrbottens »	4,4	11,1	—	—	—	31,6	51,9	—	1,0	—	36,0	63,0	—	1,0	—
Hela riket *Sweden*	6,7	23,1	1,0	0,5	0,1	11,7	49,7	3,5	2,9	0,8	18,4	72,8	4,5	3,4	0,9

Tab. 10. Antal brukningsenheter (BE) i spillundersökningen för höstvete
Number of holdings (BE) investigated as to waste of winter wheat

Spillområden[1]	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av skördeuppgift	Antal BE utan höstvete	Antal BE med skördeuppgift
1	125	6	53	66
2	128	6	19	103
3	91	7	54	30
4	112	13	8	91
5	124	14	59	51
6	145	9	92	44
Hela riket	725	55	285	385

[1] Områdesindelningen framgår av tab. 15.

Tab. 11. Antal brukningsenheter (BE) i spillundersökningen för höstråg
Number of holdings (BE) investigated as to waste of winter rye

Spillområden[1]	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av skördeuppgift	Antal BE utan höstråg	Antal BE med skördeuppgift
1	97	3	38	56
2	151	6	73	72
3	190	15	116	59
4	48	1	14	33
Hela riket	486	25	241	220

[1] Områdesindelningen framgår av tab. 16.

mycket. Orsaken till denna utveckling torde vara årets mycket gynnsamma väderlek under vegetationsperioden med en god återväxt.

f) Betesvallens avkastning

För att finna en lämplig metod att utföra objektiv skördeuppskattning på betesvallar enligt provytemetoden har under 1960 en metodundersökning härför utförts i Kristianstads län. Denna undersökning utfördes inom ett substratum (nr 382), inom vilket samtliga för objektiv skördeuppskattning uttagna brukningsenheter uttogs för betesvallsundersökning. Undersökningen utfördes på följande sätt. På de uttagna gårdarna (30 st), vilka samtliga hade betesvall, uttogs slumpmässigt ett fält. På detta utvaldes slumpmässigt två provytor. Vid lottningen av fält medtogs alla typer av betesvallar utom hagmarksbeten. Således medtogs betesvallar på åker, kultiverade och naturliga betesvallar. Efter lottningen av fältet tillfrågades jordbrukaren om detta tillhörde kategorien betesvall på åker eller kultiverad- resp. naturlig betesvall (fortsättningsvis benämnd övrig betesvall). För att skydda de båda provytorna mot djuren inhägnades dessa med stängsel. Förekom övergödsling av fältet, övergödslades provytorna med motsvarande mängd. Provtagning av provytorna gjordes 5 gånger under vegetationsperioden med ett in-

Tab. 12. Antal brukningsenheter (BE) i spillundersökningen för vårvete
Number of holdings (BE) investigated as to waste of spring wheat

Spillområden[1]	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av skördeuppgift	Antal BE utan vårvete	Antal BE med skördeuppgift
1	138	9	69	60
2	122	14	51	57
3	191	17	131	43
4	95	9	34	52
Hela riket	546	49	285	212

[1] Områdesindelningen framgår av tab. 17.

Tab. 13. Antal brukningsenheter (BE) i spillundersökningen för korn
Number of holdings (BE) investigated as to waste of barley

Spillområden[1]	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av skördeuppgift	Antal BE utan korn	Antal BE med skördeuppgift
1	38	13	4	21
2	78	7	11	60
3	46	6	22	18
4	78	12	14	52
5	41	6	12	23
6	44	4	10	30
7	102	17	33	52
8	102	8	27	67
Hela riket	529	73	133	323

[1] Områdesindelningen framgår av tab. 18.

Tab. 14. Antal brukningsenheter (BE) i spillundersökningen för havre
Number of holdings (BE) investigated as to waste of oats

Spillområden[1]	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av skördeuppgift	Antal BE utan havre	Antal BE med skördeuppgift
1	111	9	47	55
2	49	8	9	32
3	32	1	3	28
4	43	4	7	32
5	30	2	4	24
6	43	7	4	32
7	43	3	2	38
8	44	4	6	34
9	51	3	10	38
Hela riket	446	41	92	313

[1] Områdesindelningen framgår av tab. 19.

Tab. 15. Differensens storlek mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) för höstvete i olika spillområden

Difference between estimated and harvested yield (waste): winter wheat

Spill-områden	Special-områden[1]	Undersökningsområden	Skattad provyteskörd[2]		Bärgad skörd,[2] kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill)		Spill i % av skattad provyte-skörd
			Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg/ha	i % av skattad provyteskörd	
1	A	Kristianstads, Malmöhus och Hallands län	4 294	2,1	4 027	267	6,2	6,2
2	B	Kalmar och Gotlands län	3 367	5,2	2 823	544	16,2	16,2
3	C	Jönköpings län	2 875	5,5	2 886	− 11	− 0.4	1,0
	E	Örebro län	2 259	13,2	2 173	86	3,8	
4	D	Uppsala, Södermanlands och Östergötlands län	3 112	2,7	3 107	5	0,2	0,2
5	F	Skaraborgs och Värmlands län	2 598	7,0	2 391	207	8,0	8,2
	G	Göteborgs och Bohus län	2 344	6,1	2 094	250	10.7	
	H	Älvsborgs läns norra del	1 420	18,9	1 100	320	22,5	
6	I	Kopparbergs och Gävleborgs län	2 425	9,0	1 896	529	21,8	22,1
	J	—						
		Hela riket *Sweden*						4,2

[1] Områdesindelningen framgår av tablå på sid. 582. — [2] Beräknad för BE ingående i spillundersökningen.

tervall av ungefär 1 månad. Första provtagningen inföll i månadsskiftet maj—juni. Sista provtagningen gjordes sista betesdagen, dock senast den 15 oktober. Provtagning, vägning och torkning av proven utfördes på samma sätt som beträffande slåttervallen. I de fall fälten vid sista provtagningen ej helt var avbetade skördades en tilläggsprovyta 4 meter i en förutbestämd riktning från varje inhägnad. Med ledning av resultaten härav har skattningar av den ej utnyttjade skörden kunnat göras, varigenom skattningar av den genomsnittliga tillvaratagna skörden har erhållits. Vid vägningen av de torkade höproven uttogs för vattenhaltsbestämning två prov från varannan brukningsenhet. Det ena provet uttogs från höproven från första och andra provtagningen och det andra från höproven från tredje, fjärde och femte provtagningen. Med ledning av resultaten från vattenhaltsbestämningarna har betet omräknats till att avse hö med 16,5 % vattenhalt. Skattningar av den genomsnittliga skörden har verkställts enligt samma metoder, som beträffande skördeuppskattningen för slåttervall.

Av de uttagna 30 brukningsenheterna har undersökningen kunnat fullföljas på 29. Av dessa föll i 20 fall det uttagna fältet på kategorien betesvall på åker och återstoden på kategorien övrig betesvall. Skattningar har för varje provtagningstillfälle utförts dels för vardera av de

Tab. 16. Differensens storlek mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) för höstråg i olika spillområden

Difference between estimated and harvested yield (waste): winter rye

Spill-områden	Special-områden[1]	Undersökningsområden	Skattad provyteskörd[2]		Bärgad skörd,[2] kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill)		Spill i % av skattad provyte-skörd
			Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg/ha	i % av skattad provyteskörd	
1	A	Kristianstads och Hallands län	3 239	4,1	2 944	295	9,1	9,1
2	B	Kalmar läns södra del och Gotlands län	2 714	5,5	2 266	448	16,5	14,6
	D	Uppsala och Södermanlands län	2 150	11,8	1 876	274	12,7	
3	C	Jönköpings och Kronobergs län	2 775	6,1	2 456	319	11,5	10,6
	E	Örebro län	1 894	10,0	1 867	27	1,4	
	H	Älvsborgs läns norra del	1 914	17,5	1 379	535	28,0	
	I	—						
	J	—						
4	F	Skaraborgs län	3 066	4,8	2 797	269	8,8	8,8
	G	—						
		Hela riket *Sweden*						10,8

[1] Områdesindelningen framgår av tablå på sid. 582. — [2] Beräknad för BE ingående i spillundersökningen.

båda nämnda betesvallskategorierna och dels för samtliga betesvallar sammantagna. Resultaten härav redovisas i nedanstående sammanställning. Av denna framgår att för samtliga vallar sammantagna uppgår den genomsnittliga tillvaratagna skörden till 4 200 kg hö/ha. För kategorien betesvallar på åker uppgår avkastningen till 4 400 kg hö/ha och för kategorien övriga betesvallar till 3 630 kg hö/ha.

	Kg hö/ha		
	Betesvallar på åker	Övriga betesvallar (ej hagmarksbeten)	Samtliga betesvallar (ej hagmarksbeten)
Första provtagningen	1 670	870	1 460
Andra »	1 410	1 650	1 470
Tredje »	950	860	930
Fjärde »	620	460	580
Femte »	280	190	250
Summa (biologisk skörd)	4 930	4 030	4 690
Avgår ej tillvaratagen skörd	−530	−400	−490
Summa (tillvaratagen skörd)	4 400	3 630	4 200

g) Mekaniska skador på potatis

För att erhålla en ungefärlig uppfattning om storleken av de mekaniska skadorna vid olika upptagningsmetoder för 1960 års potatisskörd utfördes under året vissa specialundersökningar härför. Dessa utfördes i Södermanlands, Kronobergs, Kristianstads, Hallands och Norrbottens län. Totalt utfördes undersökningarna på 142 av de för objektiv skördeuppskattning för potatis uttagna brukningsenheterna, fördelade på föl-

Tab. 17. Differensens storlek mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) för vårvete i olika spillområden

Difference between estimated and harvested yield (waste): spring wheat

Spill-områden	Special-områden[1]	Undersökningsområden	Skattad provyteskörd[2]		Bärgad skörd,[2] kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill)		Spill i % av skattad provyteskörd
			Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg/ha	i % av skattad provyteskörd	
1	A	Kristianstads, Malmöhus och Hallands län	3 731	5,0	3 714	16	0,4	0,4
2	B	Kalmar läns norra del.	1 650	7,7	1 449	201	12,2	
	D	Uppsala och Östergötlands län	2 874	4,7	2 897	− 23	− 0,8	2,4
	C	Jönköpings och Kronobergs län	2 080	7,9	2 018	62	3,0	
3	E	Örebro län	1 361	11,9	1 543	− 182	− 13,4	
	H	Älvsborgs läns norra del	1 575	9,3	1 407	168	10,6	2,5
	I	—						
	J	—						
4	F	Värmlands län	1 978	5,8	1 852	125	6,3	
	G	Göteborgs o. Bohus län	2 885	4,8	2 640	245	8,5	7,6
		Hela riket *Sweden*						2,2

Tab. 18. Differensens storlek mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) för korn i olika spillområden

Difference between estimated and harvested yield (waste): barley

Spill-områden	Special-områden[1]	Uudersökningsområden	Skattad provyteskörd[2]		Bärgad skörd,[2] kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill)		Spill i % av skattad provyteskörd
			Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg/ha	i % av skattad provyteskörd	
1	A	Malmöhus län	4 678	2,8	3 937	741	15,8	15,8
2	B	Kalmar läns södra del och Gotlands län	2 999	5,7	2 694	305	10,2	10,2
3	C	Jönköpings län	2 775	3,6	2 462	313	11,3	
	E	—						11,3
4	D	Uppsala och Östergötlands län	2 958	2,7	2 749	209	7,1	7,1
5	F	Skaraborgs län	3 230	2,8	2 894	336	10,4	
	G	—						10,4
6	H	—						
	I	Kopparbergs län	2 200	6,0	2 102	98	4,5	4,5
7	J	Västernorrlands och Jämtlands län	1 869	7,9	1 804	65	3,5	3.5
8	K	Västerbottens och Norrbottens län	2 458	7,9	2 022	436	17,7	17,7
		Hela riket *Sweden*						10,6

[1] Områdesindelningen framgår av tablå på sid. 582. — [2] Beräknad för BE ingående i spillundersökningen.

Tab. 19. Differensens storlek mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) för havre i olika spillområden

Difference between estimated and harvested yield (waste): oats

Spill-områden	Special-områden[1]	Undersökningsområden	Skattad provyteskörd[2]		Bärgad skörd,[2] kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill)		Spill i % av skattad provyte-skörd
			Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg/ha	I % skattad provyteskörd	
1	A	Kristianstads och Hallands län	4 281	4,2	3 870	411	9,6	9,6
2	B	Kalmar läns norra del	2 112	7,0	1 759	353	16,7	16,7
3	D	Södermanlands län	3 041	4,0	2 286	755	24,8	24,8
4	C	Kronobergs län	2 795	7,1	2 660	135	4,8	4,8
5	E	Örebro län	1 796	5,6	1 748	48	2,7	2,7
6	F	Värmlands län	2 284	4,5	2 275	9	0,4	0,4
7	G	Göteborgs och Bohus län	3 086	5,5	2 888	198	6,4	6,4
8	H	Älvsborgs läns norra del	2 223	4,4	2 079	144	6,5	6,5
9	I	Gävleborgs län	2 702	2,9	2 615	87	3,2	3,2
	J	—						
	K	—						
		Hela riket *Sweden*						11,1

[1] Områdesindelningen framgår av tablå på sid. 582. — [2] Beräknad för BE ingående i spillundersökningen.

jande sätt: årder jämte handupptagning 44, sprättmaskin 48, elevatormaskin 19 och sålltrummamaskin 31. Fördelningen på de olika hushållningssällskapsområdena var följande: Södermanlands län 20, Kronobergs län 37, Kristianstads län 34, Hallands län 22 och Norrbottens län 29 brukningsenheter. Undersökningarna utfördes på följande sätt. På det för skördeuppskattning slumpmässigt uttagna fältet utfördes i samband med jordbrukarnas upptagning provtagning på fältet av den upptagna skörden. Provtagning gjordes för den fåra, som var föremål för upptagning, då provtagaren anlände till fältet. För fåran ifråga valdes slumpmässigt 4 provplatser. Vid varje provplats togs ca 5 kg av den upptagna skörden. Totalt togs således ca 20 kg. Detta prov blev föremål för kvalitetssortering enligt samma principer, som tillämpas vid skördeuppskattningen (alltför små, alltför stora, rötskadade och grönfärgade knölar bortsorterades). Den efter bortsorteringen kvarvarande delen av provet lagrades i ca 1,5 månader i källare, varefter provet blev föremål för kvalitetsbedömning beträffande de mekaniska skadorna (vikten av skadade knölar bestämdes). De enligt SMAK fastställda principerna härför tillämpades. Samtidigt med bedömningen av de mekaniska skadorna gjordes bestämning av mängden rötskadade knölar samt beträffande proven från Kronobergs och Kristianstads län bestämning av svinnet (viktförlusten) under lagringen.

Beträffande de mekaniska skadorna gav undersökningarna följande resultat för de olika upptagningsmetoderna: årder jämte handupptagning 4,6 %, sprätt-

Tab. 20. Differensens storlek mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) i olika hushållningssällskapsområden

Difference between estimated and harvested yield (waste)

Hushållningssällskapsområden	Spill i % av skattad provyteskörd				
	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*
Stockholms län.....	0,2	14,6	2,4	7,1	24,8
Uppsala »	0,2	14,6	2,4	7,1	24,8
Södermanlands »	0,2	14,6	2,4	7,1	24,8
Östergötlands »	6,9	13,4	2,4	7,8	17,5
Jönköpings »	1,0	10,6	2,5	11,3	4,8
Kronobergs »	1,0	10,6	2,5	11,3	4,8
Kalmar läns norra del	15,8	13,3	2,4	10,4	13,1
» » södra »	15,3	14,0	2,4	10,2	11,4
Gotlands län.....	16,2	14,6	2,4	10,2	16,7
Blekinge »	5,6	9,6	0,7	14,9	6,8
Kristianstads »	6,1	9,3	0,6	15,3	8,0
Malmöhus »	6,1	9,2	0,5	15,6	9,4
Hallands »	6,3	9,2	2,5	14,5	7,9
Göteborgs o. Bohus »	8,2	8,8	7,6	10,4	6,4
Älvsborgs läns norra del	9,0	9,0	7,0	10,2	2,4
» » södra »	2,3	10,3	4,1	11,0	5,0
Skaraborgs län.....	7,9	9,0	6,7	10,5	0,8
Värmlands »	11,8	9,3	6,1	8,3	2,7
Örebro »	0,3	13,6	2,4	8,1	19,7
Västmanlands »	0,2	14,5	2,4	7,1	23,5
Kopparbergs »	21,6	10,6	2,5	4,8	3,6
Gävleborgs »	22,1	10,6	2,5	4,3	3,2
Västernorrlands »	22,1	10,6	2,5	4,2	3,2
Jämtlands »	22,1	10,6	2,5	3,5	3,2
Västerbottens »	—	—	—	17,7	3,2
Norrbottens »	—	—	—	17,7	3,2
Hela riket *Sweden*	4,2	10,8	2,2	10,6	11,1

maskin 9,1 %, elevatormaskin 8,1 % och sålltrummamaskin 12,6 %. Jämfört med föregående år är årets värden högre, vilket speciellt gäller kategorien sålltrummamaskin. Detta torde bero på årets regniga väderlek under upptagningsperioden, vilket orsakade mycket besvärliga upptagningsförhållanden. Vad gäller mängden rötskador under lagringen gav undersökningarna som resultat 3,0 % som genomsnitt för samtliga brukningsenheter med följande fördelning: Södermanlands län 2,5 %, Kronobergs län 3,7 %, Kristianstads län 3,0 %, Hallands län 3,3 % och Norrbottens län 2,3 %. Svinnet slutligen uppgick till 4,0 % för Kronobergs län och 5,3 % för Kristianstads län.

h) Spillundersökning på spannmål

Vid provtagningen av provytorna på spannmål förekommer i stort sett inget spill, varför den biologiska skörden erhålles. Vid tröskningen av provyteskörden förekommer ett visst spill, som dock är av begränsad omfattning och mindre än det spill, som uppkommer vid jordbrukarnas skörd och tröskning. Då syftemålet vid skördeuppskattningarna

Tab. 21. Fördelning av arealen höstvete efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden
Distribution of winter wheat area by method of harvesting

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %
Stockholms län	303	65,9	33,7	—	—	0,4
Uppsala »	237	80,7	19,2	—	—	0,1
Södermanlands »	303	70,8	27,8	—	0,7	0,7
Östergötlands »	442	82,9	16,4	—	0,1	0,6
Jönköpings »	145	22,3	72,3	1,0	2,0	2,4
Kronobergs »	71	43,8	51,0	2,7	0,9	1,6
Kalmar läns norra del....	99	51,4	47,5	0,3	0,2	0,6
» » södra »	225	62.1	35,0	0,6	0,3	2,0
Gotlands län	224	89,6	10,1	—	—	0,3
Blekinge »	108	71,4	27,9	—	—	0,7
Kristianstads »	165	77,2	22,8	—	—	—
Malmöhus »	337	85,0	15,0	—	—	—
Hallands »	61	73,2	21,3	—	5,5	—
Göteborgs och Bohus »	141	40,6	59,1	—	0,3	—
Älvsborgs läns norra del	175	37,8	55,4	0,1	4,7	2,0
» » södra »	44	38,4	57,4	—	0,6	3,6
Skaraborgs län	551	58,2	40,5	—	0,8	0,5
Värmlands »	271	32,8	58,6	—	4,8	3,8
Örebro »	249	79,3	20,3	—	0,3	0,1
Västmanlands »	202	86,8	13,1	—	—	0,1
Kopparbergs »	128	37,9	61,4	0,4	—	0,3
Gävleborgs »	44	66,6	29,1	1,8	—	2,5
Västernorrlands »	2	100,0	—	—	—	—
Jämtlands »	1	—	100,0	—	—	—
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—
Hela riket *Sweden*	4 528	73,1	25,8	—	0,5	0,6

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

skall vara att erhålla uppgift om den tillvaratagna skörden, måste därför reducering av provyteskörden göras. För detta ändamål krävs kännedom om skillnaden i spillförlusterna (denna skillnad är fortsättningsvis benämnd spill) vid skörd och tröskning enligt jordbrukarnas metoder och enligt provytemetoden. Nämnda reducering kan variera från år till år beroende på väderleksbetingelserna vid skörden. Under år med dålig väderlek vid skörden uppstår större spillförluster vid jordbrukarnas skörd än under goda år, medan spillförlusterna vid tröskningen av provyteskörden i stort sett är oberoende av väderleksbetingelserna. Dessutom torde reduceringsfaktorn variera mellan olika områden beroende bl. a. på det tillämpade skördesättet och arronderingsförhållandena.

Under år 1960 utfördes undersökningar beträffande spillets storlek i samtliga hushållningssällskapsområden utom i Stockholms, Blekinge och Västmanlands län samt Älvsborgs läns södra del. Inom vartdera av hushållningssällskapsområdena utsågs i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 specialstrata, inom vilka 30—51 av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna valdes för spillundersökning. Undersökningarna utfördes på 1—4 grödor i respektive stratum. I samtliga specialstrata gjordes

Tab. 22. Fördelning av arealen höstråg efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of winter rye area by method of harvesting

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %
Stockholms län	66	72,3	24,2	—	—	3,5
Uppsala »	48	73,3	26,7	—	—	—
Södermanlands »	98	57,0	36,6	—	1,1	5,3
Östergötlands »	285	71,5	22,2	—	0,5	5,8
Jönköpings »	184	16,7	60,0	0,4	5,6	17,3
Kronobergs »	178	29,0	40,5	1,1	2,8	26,6
Kalmar läns norra del	101	29,0	49,5	0,5	0,5	20,5
» » södra »	253	56,8	36,6	0,5	0,3	5,8
Gotlands län	162	83,5	12,8	—	2,6	1,1
Blekinge »	186	46,6	33,0	—	0,4	20,0
Kristianstads »	346	65,1	34,7	—	—	0,2
Malmöhus »	285	77,7	22,0	0,3	—	—
Hallands »	222	41,9	58,1	—	—	—
Göteborgs och Bohus »	125	31,9	60,7	—	2,4	5,0
Älvsborgs läns norra del	158	29,2	63,9	0,5	3,5	2,9
» » södra »	102	30,1	59,0	—	2,1	8,8
Skaraborgs län	433	55,0	42,2	—	0,7	2,1
Värmlands »	93	52,9	33,6	—	3,8	9,7
Örebro »	155	75,8	20,9	—	—	3,3
Västmanlands »	33	81,4	4,8	—	13,8	—
Kopparbergs »	87	52,9	43,2	2,8	0,6	0,5
Gävleborgs »	11	80,4	19,6	—	—	—
Västernorrlands »	2	100,0	—	—	—	—
Jämtlands »	1	—	100,0	—	—	—
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—
Hela riket *Sweden*	3 614	59,5	35,3	0,2	0,8	4,2

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

undersökningarna på en fodersädsgröda och i de strata, där flera grödor undersöktes, på brödsädsgrödor i övrigt. Bedömdes det vid utläggningen omöjligt att erhålla säkra uppgifter om den faktiska skörden för en uttagen gröda utsågs en ny brukningsenhet. Denna utsågs bland ett antal på förhand slumpmässigt uttagna reservgårdar. Utgångspunkten vid val av ny gård var, att denna skulle vara av ungefär samma storleksordning som den ersatta.

En bestämning av spillets storlek förutsätter dels att god precision i skattningen av provyteskörden erhålles och dels att uppgift om den av jordbrukarna bärgade skörden kan erhållas för de uttagna brukningsenheterna. För att erhålla större precision i skattningen av provyteskörden skördades flera provytor än normalt på gårdens samtliga fält av ifrågavarande sädesslag. Antalet provytor per fält varierades från 2 till 7 allt efter fältets storlek. Minimiantalet provytor per gård och gröda uppgick till 4. Skörd och tröskning av provyteproven verkställdes på samma sätt som för övriga provyteprov av spannmål i den objektiva skördeuppskattningen. Uppgift om gårdens totalt tillvaratagna skörd införskaffades längre fram. Hade spannmålen levererats, införskaffades upp-

Tab. 23. Fördelning av arealen vårvete efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of spring wheat area by method of harvesting

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %
Stockholms län	192	71,1	26,5	—	0,1	2,3
Uppsala »	158	76,4	23,5	—	0,1	—
Södermanlands »	97	63,5	33,4	—	1,2	1,9
Östergötlands »	157	61,6	34,8	—	1,8	1,8
Jönköpings »	239	4,3	79,1	0,5	7,8	8,3
Kronobergs »	155	5,6	63,3	3,2	4,6	23,3
Kalmar läns norra del	97	20,6	61,4	—	4,9	13,1
» » södra »	129	51,1	31,7	1,7	3,3	12,2
Gotlands län	35	86,7	11,6	—	1,7	—
Blekinge »	75	83,7	10,6	1,7	0,6	3,4
Kristianstads »	196	68,0	31,1	—	0,5	0,4
Malmöhus »	307	84,7	15,3	—	—	—
Hallands »	178	45,4	54,4	—	0,2	—
Göteborgs och Bohus »	275	15,4	81,7	0,5	1,1	1,3
Älvsborgs läns norra del	187	22,3	68,9	0,1	5,3	3,4
» » södra »	186	11,3	69,8	—	13,1	5 8
Skaraborgs län	120	38,6	54,3	—	5,4	1,7
Värmlands »	169	35,6	53,5	0,3	2,9	7,7
Örebro »	141	71,8	26,6	—	0,6	1,0
Västmanlands »	162	80,4	19,1	—	0,5	—
Kopparbergs »	24	39,8	56,1	1,1	3,0	—
Gävleborgs »	59	47,0	48,6	1,2	3,2	—
Västernorrlands »	4	—	100,0	—	—	—
Jämtlands »	6	—	70,0	—	16,7	13,3
Västerbottens »	1	—	100,0	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—
Hela riket *Sweden*	3 349	61,8	34,3	0,2	1,5	2,2

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

gifter om kvantitet och vattenhalt från leveransbeskeden. I de fall spannmålen behölls på gården till foder, utsäde eller husbehov, anskaffades uppgifter om kvantiteten genom vägning vid tröskningen i de fall detta gick att genomföra, eljest genom volymmätning och hektoliterviktsbestämning. Vid vägning och volymmätning togs vattenhaltsprov. I några fall kunde säkra kvantitetsuppgifter ej erhållas, varför bortfallsprocenten i spillundersökningen är större än i den ordinarie undersökningen. Då jordbrukarna i allmänhet saknar säkra uppgifter om den besådda arealen, gjordes kontrollmätning av samtliga provytefält. Om tillförlitlig karta över skiftena fanns, mättes arealen från denna. I övriga fall mättes arealen med famnstake eller distanstub jämte planimetrering.

Skattning av den genomsnittliga provyteskörden per hektar, omräknad till 16,5 % vattenhalt, har gjorts. Medelskörden för respektive brukningsenhet har beräknats som ett vägt medeltal av uppgifterna för de olika fälten med arealen som vikt. I de fall ett provytefält eller del därav befanns vara oslaget omkring den 1 november sattes skörden för berörda provyta till 0 vid skattningarna.

Tab. 24. Fördelning av arealen korn efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of barley area by method of harvesting

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %
Stockholms län	206	88,1	10,3	—	0,1	1,5
Uppsala »	214	87,5	12,1	—	0,1	0,3
Södermanlands »	205	86,1	11,5	—	1,7	0,7
Östergötlands »	286	90,1	8,3	—	0,8	0,8
Jönköpings »	164	42,7	50 4	—	2,2	4,7
Kronobergs »	135	64,3	27,8	1,5	1,8	4,6
Kalmar läns norra del....	61	66,4	20,0	—	—	13,6
» » södra »	248	51,3	32,6	1,3	12,6	2,2
Gotlands län	237	78,6	15,4	—	3,6	2,4
Blekinge »	162	70,2	24,9	0,2	1,2	3,5
Kristianstads »	426	63,5	36,2	—	0,1	0,2
Malmöhus »	507	84,2	15,6	—	0,2	—
Hallands »	296	79,1	20,6	—	0,2	0,1
Göteborgs och Bohus »	164	68,8	28,8	—	2,0	0,4
Älvsborgs läns norra del	246	73,4	24,5	—	1,8	0,3
» » södra »	177	53 8	36,8	—	5,0	4,4
Skaraborgs län	496	80,1	19,1	—	0,6	0,2
Värmlands »	247	77,3	17,2	0,1	1,4	4,0
Örebro »	344	87,8	10,6	—	0,5	1,1
Västmanlands »	212	97,4	2,5	—	—	0,1
Kopparbergs »	284	72,8	23,2	2,3	0,6	1,1
Gävleborgs »	214	40,0	55,2	0,8	1,2	2,8
Västernorrlands »	244	21,6	52,7	6,4	8,2	11,1
Jämtlands »	140	13,5	68,1	—	2,9	15,5
Västerbottens »	234	6,3	84,3	0,7	1,6	7,1
Norrbottens »	121	9,6	72,1	0,5	3,7	14,1
Hela riket *Sweden*	6 270	70,0	25,9	0,4	1,6	2,1

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

Vid skattningarna har medtagits endast de gårdar, för vilka kvantitetsuppgifter för den tillvaratagna skörden har erhållits. På grundval av erhållna uppgifter om den tillvaratagna skörden och den besådda arealen har skattning av den bärgade skörden per hektar, omräknad till 16,5 % vattenhalt, gjorts enligt samma principer som vid skattning av provyteskörden. Den härvid erhållna hektarskörden har därefter jämförts med den skattade provyteskörden. Differensen ger uttryck för spillet. I de fall, där skörden har slagits men ej kunnat bärgas utan kassering har skett, har förlusten räknats som spill. Den oslagna arealen har genom ovannämnda skattningsförfarande däremot ej inräknats i spillet, varför de erhållna spilltalen i stort sett åskådliggör spillet för den areal, som har slagits. I något fall inträffade det, att arealer, som var oslagna den 1 november och för vilka provyteskörden redovisades som 0, blev föremål för skörd senare under vintern, vilket medför, att »negativt» spilltal för dessa arealer beräkningsmässigt har erhållits.

Beräkningar av spilltal har utförts för olika naturliga områden, s. k. spillområden, enligt följande. Riket har först in-

Tab. 25. Fördelning av arealen havre efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of oats area by method of harvesting

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %
Stockholms län	231	51,9	44,5	—	0,4	3,2
Uppsala »	203	65,5	33,8	—	—	0,7
Södermanlands »	315	30,2	58,7	0,3	6,5	4,3
Östergötlands »	447	34,7	53,0	0,4	7,1	4,8
Jönköpings »	481	6,2	72,6	0,7	14,1	6,4
Kronobergs »	414	13,5	67,6	2,1	3,1	13,7
Kalmar läns norra del	161	9,0	73,2	0,2	4,5	13,1
» » södra »	210	28,5	41,6	3,7	11,1	15,1
Gotlands län	43	74,9	21,3	—	3,8	—
Blekinge »	169	16,0	34,2	2,5	9,8	37,5
Kristianstads »	285	30,4	66,4	—	0,6	2,6
Malmöhus »	268	72,7	26,7	0,3	—	0,3
Hallands »	355	19,7	79,0	—	0,5	0,8
Göteborgs och Bohus »	359	10,8	86,9	0,6	0,7	1,0
Älvsborgs läns norra del	453	14,5	80,5	0,3	2,3	2,4
» » södra »	372	10,4	72,7	0,2	7,0	9,7
Skaraborgs län	813	19,7	75,7	—	1,9	2,7
Värmlands »	594	25,2	62,9	0,3	5,0	6,6
Örebro »	471	47,7	47,7	—	1,5	3,1
Västmanlands »	284	60,2	37,6	—	1,5	0,7
Kopparbergs »	316	28,7	68,0	0,5	0,4	2,4
Gävleborgs »	251	20,4	73,8	1,1	3,0	1,7
Västernorrlands »	119	12,6	64,0	4,7	10,7	8,0
Jämtlands »	45	6,7	71,9	—	7,6	13,8
Västerbottens »	11	—	89,1	10,9	—	—
Norrbottens »	14	4,7	95,3	—	—	—
Hela riket *Sweden*	7 684	29,0	62,5	0,4	3,7	4.4

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

delats i 11 s. k. specialområden, bestående av ur skördeskadesynpunkt likartade naturliga jordbruksområden. Indelningen framgår av nedanstående tablå:

Rikets indelning i specialområden

A. Skåne-Hallands slättbygd + Sydsvenska mellanbygden utom Kalmarslätten
B. Kalmarslätten + Öland och Gotland +Östsvenska dalbygden
C. Sydsvenska höglandet
D. Östgötaslätten + Mälar- och Hjälmarbygden
E. Södra Bergslagen + Norra Bergslagen
F. Vänerslätten
G. Västsvenska dalbygden
H. Västsvenska dalsjöområdet + Nordsvenska mellanbygden i Värmlands och Kopparbergs län
I. Östra Dalarna, Gästrikland + Kustlandet i nedre Norrland
J. Nordsvenska mellanbygden i Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län + Jämtländska silurområdet + Fjäll- och moränbygden i Jämtlands län
K. Kustlandet i övre Norrland + Fjäll- och moränbygden i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 26. Fördelning av arealen för samtliga fem grödor efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of all five crops area together by method of harvesting

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %
Stockholms län	66,7	31,4	0,0	0,1	1,8
Uppsala »	77,6	22,1	—	0,1	0,2
Södermanlands »	52,8	40,8	0,2	3,6	2,6
Östergötlands »	66,3	28,5	0,1	2,6	2,5
Jönköpings »	11,6	69,8	0,6	11,2	6,8
Kronobergs »	20,3	60,7	2,0	3,0	14,0
Kalmar läns norra del.....	24,5	61,1	0,2	3,0	11,2
» » södra »	50,3	35,8	1,4	6,3	6,2
Gotlands län	83,0	13,4	—	2,2	1,4
Blekinge »	54,7	27,7	0,8	2,7	14,1
Kristianstads »	60,5	38,7	—	0,2	0,6
Malmöhus »	82,4	17,4	0,1	0,1	—
Hallands »	44,4	54,7	—	0,5	0,4
Göteborgs och Bohus »	22,7	74,7	0,4	1,0	1,2
Älvsborgs läns norra del.....	28,5	66,6	0,2	2,6	2,1
» » södra »	17,7	66,7	0,1	6,9	8,6
Skaraborgs län	39,7	57,0	—	1,4	1,9
Värmlands »	36,3	53,3	0,2	4,2	6,0
Örebro »	62,8	34,0	—	1,0	2,2
Västmanlands »	75,8	23,0	—	0,8	0,4
Kopparbergs »	48,0	48,5	1,3	0,5	1,7
Gävleborgs »	31,0	63,7	1,0	2,2	2,1
Västernorrlands »	19,7	55,3	6,0	8,7	10,3
Jämtlands »	12,3	68,8	—	3,7	15,2
Västerbottens »	6,2	84,4	0,8	1,6	7,0
Norrbottens »	9,4	73,2	0,5	3,5	13,4
Hela riket *Sweden*	52,5	42,1	0,3	2,2	2,9

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

För de olika specialområdena har beräkningar av den genomsnittliga provyteskörden och den genomsnittliga bärgade skörden per hektar utförts på basis av resultaten från de i respektive områden ingående specialstrata, varefter den relativa differensen har uträknats. Då spillundersökningarna i flertalet av specialområdena har varit av begränsad omfattning har i regel den relativa differensen mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd ej kunnat godtagas som spilltal för området ifråga. Sammanslagning av specialområdena till större naturliga områden, s. k. spillområden, har därför gjorts, för vilka spilltal har beräknats som vägda medeltal av de ovan nämnda relativa differenserna för de ingående specialområdena med totalskörden som vikt. I något fall har sammanslagning ej behövt göras utan specialområdet har accepterats som spillområde. Olika antal spillområden har konstaterats för olika grödor. För höstvete finns spilltal beräknade för 6, för höstråg 4, för vårvete 4, för korn 8 och för havre 9 spillområden. Slutligen har spilltal beräknats för de olika hushållningssällskapsområdena och för riket i dess helhet med ledning av de redovisade spilltalen för de olika spillområdena. Härvid har sammanväg-

ning gjorts med totalskörden som vikt.

Resultaten av beräkningarna framgår av tab. 10—20. I tab. 10—14 anges för varje spillområde och för riket i dess helhet antalet uttagna brukningsenheter, antalet brukningsenheter med bortfall av skördeuppgift, antalet brukningsenheter utan grödan i fråga och antalet brukningsenheter med skördeuppgift för respektive gröda. Av tabellerna framgår, att för riket i dess helhet 725 brukningsenheter uttagits för spillundersökning på höstvete, 486 för höstråg, 546 för vårvete, 529 för korn och 446 för havre. Av dessa har för höstvete 7,6 %, för höstråg 5,1 %, för vårvete 9,0 %, för korn 13,8 % och för havre 9,2 % bortfallit med variationer mellan olika områden. Orsaken till bortfallet är huvudsakligen att säkra kvantitetsuppgifter för den bärgade skörden ej har kunnat erhållas.

I tab. 15—19 anges för varje specialområde den skattade provyteskörden i kg per ha, relativa medelfelet i %, den bärgade skörden i kg per ha, differensen mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) i kg per ha och i % av den skattade provyteskörden samt för varje spillområde och för riket i dess helhet spillet i % av den skattade provyteskörden. I tab. 20 anges för varje hushållningssällskapsområde spillet i % av den skattade provyteskörden. Av tabellerna framgår, att för riket i dess helhet uppgår spillet i relation till den skattade provyteskörden till 4,2 % för höstvete, 10,8 % för höstråg, 2,2 % för vårvete, 10,6 % för korn och 11,1 % för havre med variationer mellan olika områden. Variationerna mellan områdena torde förutom slumpvariationen bero på skiljaktigheter i väderleksbetingelserna vid skörden, arronderingsförhållandena och skördesättet. Dessutom torde kvantitetsuppgifterna över den bärgade skörden i vissa fall vara något osäkra.

Vid tolkningen av resultaten bör uppmärksammas att avsikten med undersökningarna ej är att erhålla det verkliga spillet vid jordbrukarnas skörd utan differensen mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd. Det verkliga spillet vid jordbrukarnas skörd har således med all sannolikhet varit betydligt större, speciellt i de mest regnskadade områdena, än vad de redovisade spilltalen anger. De förluster, som uppstått på grund av att vissa arealer ej kunnat slås, har sålunda ej ökat det beräknade spillet, då de redan beaktats vid skattningen av provyteskörden. Vidare föreligger, som tidigare nämnts, ett visst spill vid provtagningen och tröskningen av provyteskörden, varför den skattade provyteskörden ej helt åskådliggör den biologiska skörden. Detta spill har under året befunnits vara större än normalt beroende på det dåliga bärgningsvädret. Dessutom bör vid tolkningen av resultaten, speciellt för de regnskadade områdena, observeras att arealer, som var oslagna den 1 november och för vilka provyteskörden i spillundersökningen i likhet med den ordinarie undersökningen satts till 0, i vissa fall blev skördade senare under vintern, vilket har medfört en minskning av det beräkningsmässiga spillet för områdena ifråga. Sistnämnda orsak förklarar i huvudsak de extremt låga spilltalen för vissa grödor i vissa områden. Vidare bör uppmärksammas att primäruppgifterna härstammar från 1—2 särskilt utvalda undersökningsområden (specialstrata) inom varje län.

Följande sammanställning visar det för hela riket beräknade spillet 1960 i jämförelse med det skattade spillet 1959 och 1958. Det anges i % av provyteskörden.

	1960 %	1959 %	1958 %
Höstvete	4,2	6,9	2,9
Höstråg	10,8	4,9	6,1
Vårvete	2,2	8,0	3,7
Korn	10,6	6,1	6,1
Havre	11,1	11,2	6,6

Vid jämförelse av spilltalen mellan de olika åren bör uppmärksammas att dessa, såsom tidigare nämnts, utgör korrigeringsfaktorer för den skattade provyteskörden i den ordinarie undersökningen. För höstråg och korn konstaterades betydligt högre spill 1960 än de två föregående åren. Beträffande havren är spillet 1960 av samma storleksordning som 1959, medan det beräknade spillet för höstvete och vårvete är betydligt mindre 1960, vilket huvudsakligen beror på det ovan nämnda förhållandet med de oslagna arealerna den 1 november.

i) Skördesättet för spannmål

I samband med skörden av provytorna för spannmål och potatis inhämtades uppgift om skördesättet för de uttagna fälten av höstvete, höstråg, vårvete, korn och havre från samtliga gårdar, där provytor skördats för respektive grödor. Bortfallet i denna undersökning är således detsamma som vid skördeuppskattningen. Förekom mer än ett skördesätt, angavs den relativa andelen av fältets areal för varje skördesätt. Med ledning av de sålunda inhämtade uppgifterna har för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet verkställts skattningar av arealens relativa fördelning efter skördesättet 1960 dels för de olika grödorna separat, dels för grödorna sammanslagna. Resultaten redovisas i tab. 21—26. Skattningarna torde för de flesta områdena vara relativt säkra. För några områden är dock förekomsten av vissa grödor mycket liten, varför skattningarna för dessa grödor torde vara osäkra. I tab. 21—25 angives för varje gröda och hushållningssällskapsområde antalet brukningsenheter med uppgift om skördesätt.

Av tabellerna framgår, att för riket i dess helhet 73,1 % av höstvetearealen skördetröskades. Motsvarande värde för höstråg uppgår till 59,5 %, för vårvete 61,8 %, för korn 70,0 % och för havre 29,0 %. Variationen är stor mellan olika områden. Den förhållandevis största andelen skördetröskning förekom i slättbygdsområdena och i områden med större brukningsenheter. Skörd med självavläggare, slåttermaskin och lie förekom under året i liten omfattning. Den förhållandevis största förekomsten av dessa skördemetoder hänförde sig till Norrland. I vissa fall har hemmagjorda skördemaskiner använts. Dessa kan ej räknas till varken de traditionella självavläggarna eller slåttermaskinerna, men har i undersökningen huvudsakligen förts till kategorien slåttermaskiner. Av tab. 26 framgår vidare, att för samtliga fem grödorna sammanslagna och för riket i dess helhet 52,5 % av arealen skördetröskades och 42,1 % skördades med bindare. Då undersökningen ej omfattar vårråg och blandsäd, kan nämnda värden ej anses helt representera skördesättet för all spannmålsareal vid gårdar med minst 2 ha åker. Om man antager, att skördesättet för vårråg är detsamma som för höstråg och för blandsäd detsamma som för havre, kan dock approximativa värden beräknas med ledning av arealen vårråg och blandsäd enligt 1960 års representativa arealinventering. Dessa värden blir för riket i dess helhet: skördetröska 48,5 %, bindare 45,6 %, självavläggare 0,3 %, slåttermaskin 2,4 % och lie 3,2 %. Beaktas även

	Skördetröska, %			Bindare, %			Självavläggare och slåttermaskin, %			Lie, %		
	1960	1959	1958	1960	1959	1958	1960	1959	1958	1960	1959	1958
Höstvete	73,1	68,7	62,9	25,8	30,6	36,6	0,5	0,4	0,4	0,6	0,3	0,1
Höstråg	59,5	58,3	55,2	35,3	38,7	41,1	1,0	0,6	1,1	4,2	2,4	2,6
Vårvete	61,8	60,1	52,7	34,3	37,3	45,4	1,7	1,3	1,1	2,2	1,3	0,8
Korn.....	70,0	70,0	61,1	25,9	27,6	35,3	2,0	1,6	2,6	2,1	0,8	1,0
Havre.....	29,0	28,8	21,2	62,5	67,1	74,0	4,1	2,8	3,1	4,4	1,3	1,7
Samtliga 5 grödor	52,5	51,2	42,2	42,1	45,9	54,2	2,5	1,7	2,3	2,9	1,2	1,3

gårdar under 2 ha åker — vilka ej medtas i de objektiva skördeuppskattningarna — torde värdet för skördetröska komma att sjunka någon eller några enheter och värdena för de övriga kategorierna att öka i motsvarande grad.

Följande sammanställning visar skördesättet 1960 för hela riket i jämförelse med skördesättet 1959 och 1958. Arealens relativa fördelning efter skördesättet anges i %.

Av sammanställningen framgår att andelen skördetröskning har ökat för samtliga grödor under nämnda period, medan andelen bindarskörd har minskat. Den största ökningen för skördetröskning redovisar höstvete, vårvete och korn. Vid jämförelse mellan de olika åren framgår, att ökningen för skördetröskning är betydande mellan åren 1958 och 1959 och relativt liten mellan åren 1959 och 1960, vilket framför allt torde bero på väderleksbetingelserna vid skörden. 1959 var således ett torkår, med tidig skörd och gynnsamma väderleksbetingelser, medan det motsatta förhållandet var rådande under 1960. Andelen självavläggare och slåttermaskin har under nämnda tidsperiod varit relativt konstant, medan andelen lie har ökat ganska avsevärt mellan åren 1959 och 1960, vilket således torde sammanhänga med det dåliga bärgningsvädret för 1960 års skörd.

MEDDELANDEN

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Nationalräkenskaper

National Accounting

Den nordiska samarbetsgruppen för nationalräkenskaper sammanträdde i Köpenhamn den 31 maj— 2 juni 1961 under ordförandeskap av kontorchef Kjeld Bjerke, Det statistiske departement, Köpenhamn. Överläggningarna gällde dels beräkningar till fasta priser i nationalräkenskaperna, dels kvartalsvisa nationalräkenskaper. Svenska delegater var sakkunnig Oddmund Forsmo och sakkunnig Carl Johan Åberg, båda konjunkturinstitutet.

Som underlag för deflateringsdiskussionen förelåg från finländsk och norsk sida redogörelser för tillvägagångssätten i dessa båda länder samt från svensk sida en diskussionspromemoria rörande problemen vid fastprisberäkningar av heterogena varor. Man enades om att begränsa diskussionen till att gälla enbart de reala strömmarna och behandlade till att börja med det svenska bidraget, i vilket bl. a. redogjordes för vissa vid konjunkturinstitutet utförda försöksberäkningar med en metod som går ut på att för respektive bas- och jämförelseperioder uppskatta parametrarna i ett i allmänhet lineärt samband mellan enhetspriset och en mångdimensionell kvantitetsangivelse, varpå dessa parameterskattningar användes för en standardberäkning av enhetsprisförändringen mellan perioderna. Metoden finnes anförd bl. a. av R. Stone i OEEC-publikationen »Quantity and Price Indexes in National Accounts». Vidare genomgicks och diskuterades det norska systemet för fastprisberäkningarna som i princip går ut på att varje enskild varu- eller tjänstegrupp deflateras med sitt speciella Paasche-prisindextal, vilket medför att olika totala aggregat (t. ex. summa användning och summa tillgång) alltid överensstämmer även i fasta priser. Avslutningsvis under denna punkt diskuterades även deflateringar av indirekta skatter och av avskrivningar. Om det senare problemet uttalade man att när avskrivningarna uppfattas som en realtransaktion, som uttrycker den fysiska nedslitningen av kapitalet, så bör inget problem anses föreligga, utan deflatering kan ske med ett investeringsprisindex.

Som utgångspunkt för diskussionen av de kvartalsvisa nationalräkenskaperna förelåg redogörelser från Finland och Norge över de beräkningar som görs i dessa båda länder och som i båda fallen är baserade på den produktionsstatistiska metoden. I Norge framräknas och presenteras användningsfördelningar explicit, i Finland ges dessa i allmänhet endast i noter. Från dansk sida anfördes viss tvekan inför den produktionsstatistiska metodens lämplighet i länder med stor jordbrukssektor, i vilka fall man tvingas till så många skönsmässiga beräkningar av denna sektors produktion inom året att resultaten är av tvivelaktigt värde för den ekonomiska analysen. Från alla fyra ländernas sida var man överens om värdet av direkta uppskattningar av korttidsutvecklingen av löntagarinkomsterna samt av konsumtionen och investeringarna. Däremot anfördes visst tvivel på det meningsfulla i uppskattningar av de enskilda företagarnas och särskilt jordbrukarnas inkomster för kortare perioder än ett år. Vidare restes frågan om det inte vore lämpligt att vid kvartalsberäkningar bryta ut och särredovisa varor under arbete av följande slag: byggnader och anläggningar, fartyg samt tunga maskiner.

Avslutningsvis berördes säsongrensningsproblemet något och frågan restes,

huruvida en gemensam finländsk-norsk-svensk insats skulle kunna åstadkomma en programmering för matematikmaskin av några lämpliga metoder.

Nästa sammanträde i Nordiska utskottet för nationalräkenskaper beslöts äga rum i Oslo under september 1962, då bl. a. problem vid deflatering av det offentligas tjänster och frågan om värdet av fullt utbyggda korttidsräkenskaper skall behandlas.

C. J. A.

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Plenarsammanträde

Plenary Session

Det nionde plenarsammanträdet med den av ECE organiserade europeiska statistikerkonferensen ägde i år rum under tiden 10—14 juli. Vid sammanträdet i Genève var flertalet europeiska länder representerade, som regel genom cheferna för de statistiska centrala ämbetsverken. De viktigaste internationella organen fanns också företrädda vid mötet. Den ordinarie ordföranden, F. Fajfr, Tjeckoslovakien, hade liksom förra året blivit sjuk, och i hans frånvaro leddes förhandlingarna av en av vice ordförandena, nämligen B. Barberi, Italien. Denne utsågs för övrigt under mötet till ordinarie ordförande under den kommande tvåårsperioden. Till ny vice ordförande utsågs G. Péter, Ungern.

Programmet vid mötet kan lämpligen redovisas under tre rubriker, nämligen:

1) rapporter om verksamheten,
2) konferensens fortsatta arbetsprogram, samt
3) diskussion om organisationen av ett statistiskt centralverk.

1. Rapporter om verksamheten

Endast två av konferensens egna arbetsgrupper hade haft sammanträden sedan närmast föregående plenarmöte, vilket emellertid ägde rum så sent som i slutet av september 1960. Dessa två sammanträden gällde arbetsgrupperna för industristatistik och för elektroniska datamaskiner. Referat från dessa sammanträden har tidigare lämnats i denna tidskrift.

Arbetsgruppen för *industristatistik* hade utarbetat ett europeiskt program för de räkningar av företag m. m. som enligt FN:s rekommendationer skulle komma att företas i de flesta länder omkring år 1963. Vidare hade gruppen diskuterat sitt fortsatta arbetsprogram. Plenarmötet godkände det europeiska programmet med ett par smärre ändringar och uttalade att de skilda länderna borde tillämpa detta program för sin industriella statistik för år 1963.

Arbetsgruppen för *elektronisk databehandling* hade i sin rapport bl. a. lagt fram ett förslag till kontinuerligt samarbete mellan skilda europeiska länder, verksamma på detta område. Under plenarmötet meddelade UNESCO:s representant, att UNESCO för närvarande undersökte möjligheterna att upprätta ett EDP-centrum för dylik databehandling.

I fråga om *indextal över jordbruksproduktionen* förelåg en rapport, som utarbetats av en expertgrupp, som sammankallats gemensamt av konferensen och FAO. Denna rapport innehöll vissa rekommendationer, vilka godkändes av plenarmötet.

I fråga om *statistik över den privata konsumtionen* skulle den arbetsgrupp, vilken sammanträtt på hösten 1959, ha haft ett nytt sammanträde på våren 1961. Detta sammanträde hade dock måst inställas. I stället hade en liten rapportörsgrupp haft ett sammanträde kort före plenarmötet och därvid enats om riktlinjerna för klassificering av de privata konsumtionsutgifterna.

Frågan om *jämförelser mellan olika nationalräkenskapssystem* hade tidigare behandlats av en liten rapportörsgrupp. Under den nu behandlade perioden hade denna grupp inte haft något nytt sammanträde. Inför ett kommande nytt sammanträde med denna grupp hade sekretariatet företagit en del förberedelser, vilka nu redovisades för plenarmötet.

Under sammanträdet förekom också

rapporter om *arbete av statistisk art inom skilda internationella organ*. Skriftliga rapporter hade inkommit från OEEC, från den europeiska ekonomiska gemenskapens statistiska kontor samt från de nordiska ländernas chefsstatistikermöte. I fråga om den europeiska gemenskapen kan nämnas att de sex medlemsstaterna inom kort kommer att igångsätta familjebudgetundersökningar enligt ett gemensamt program.

Vid det närmast föregående plenarmötet hade beslutats att konferensen skulle samarbeta med OEEC i frågan om säsongutjämning av ekonomiska tidsserier med hjälp av elektroniska datamaskiner. Ett av OEEC anordnat möte härom hade också ägt rum i november 1960, och en rapport från detta möte lämnades nu.

Från ILO meddelades, att man håller på med förberedelserna för den tionde internationella konferensen för socialstatistiker, som kommer att äga rum i oktober 1962. De tre huvudämnena blir 1) konsumentprisindex med särskild tonvikt på kvalitetsproblem, 2) statistik över olycksfall i arbetet, samt 3) statistik över arbetstidens längd.

Det meddelades, att de olika internationella organen sedan något år har en samarbetsgrupp för behandling av gemensamma problem på det socialstatistiska området. Denna grupp har bl. a. tagit initiativet till utarbetandet av en bok, Handbook on Household Surveys. Arbetet därmed pågår och har kommit rätt långt.

Från Internationella statistiska institutet framlades inför konferensen en provisorisk lista på engelska och franska över termer, som begagnas inom den officiella statistiken. Mötet diskuterade möjligheterna att få denna lista utvidgad samt att få termerna översatta också till andra språk, särskilt ryska. Det meddelades att man i Sovjet snart skulle vara färdig med en ordbok innehållande över 4 000 statistiska termer.

2. Konferensens fortsatta arbetsprogram

Enligt plenarmötets beslut skall under det kommande året följande sammanträden i konferensens egen regi äga rum.

1. Ett andra sammanträde med arbetsgruppen för privata konsumtionsutgifter (uppskjutet från maj 1961).

2. Ett tredje sammanträde med rapportörsgruppen för jämförelser mellan skilda nationalräkenskapssystem.

3. Ett sammanträde med en rapportörsgrupp, som skall utarbeta frågor, som skall tillställas skilda länder för att få reda på deras läge i fråga om elektronisk databehandling (denna grupp skall endast sammanträda under förutsättning att det visar sig omöjligt att nå överenskommelse per korrespondens).

4. Ett tredje sammanträde med arbetsgruppen för industristatistik, varvid skall behandlas frågan om internationella standarder för indexar över industriproduktionen. Gruppen skall då också preliminärt behandla frågan om ett arbetsprogram för produktivitetsmätningar.

5. Ett med ILO gemensamt anordnat sammanträde med en arbetsgrupp om familjebudgetundersökningar. Närmast skulle därvid behandlas frågan om vilka uppgifter, som erfordras från sådana undersökningar samt om vilka klassifikationer som bör göras. Metodfrågorna skulle däremot inte ägnas så stor uppmärksamhet.

6. Ett med FAO gemensamt möte om statistiska undersökningar av livsmedelskonsumtionen.

7. Ett med FAO gemensamt möte om löpande jordbruksstatistik.

Konferensen skulle också ha att göra med vissa andra möten under det kommande året. Bland dessa kan nämnas ett av ILO anordnat seminarium om hushållsundersökningar (= alla slag av undersökningar vid vilka uppgifter insamlas direkt från hushåll eller familjer), vilket skulle äga rum i Wien den 16—27 oktober 1961, samt en internationell konferens om input-output-teknik i Genève i september 1961.

Vid närmast föregående plenarmöte hade man — för övrigt på förslag från svensk sida — beslutat undersöka möjligheterna att göra konferensens arbete bättre känt. Detta hade nu lett till ett förslag från sekretariatets sida, att en fullständig förteckning över alla i sam-

band med konferensens arbete utgivna handlingar skulle utges samt vidare att de viktigaste handlingarna skulle publiceras genom offset-tryck. Rapporterna från plenarmötena skulle vidare i fortsättningen göras tillgängliga för en bredare krets än hittills.

Nästa plenarmöte skulle äga rum i juni 1962. Som en motsvarighet till årets fria diskussion om organisationen av ett statistiskt centralverk (se nedan) skulle därvid komma att diskuteras frågan om system och principer för publiceringen av officiell statistik. Denna diskussion skulle inledas av en svensk representant.

3. Diskussion om organisationen av ett statistiskt centralverk

Plenarmötet 1960 hade beslutat att man vid 1961 års plenarmöte skulle ha en fri diskussion i något lämpligt ämne. Förberedelsearbetet skulle uträttas av en av konferensdeltagarna och icke av sekretariatet. Detta beslut hade nu resulterat i att den jugoslaviske representanten A. Novak hade författat en artikel om organisationen av det federala statistiska institutet i hans land. På grund av det speciella intresse, som denna fråga har för Sverige just nu, kan det vara motiverat att här nämna något om innehållet i Novaks artikel och i de synpunkter och uppgifter från olika länder, som lämnades i anslutning till dess presentation vid sammanträdet.

Den jugoslaviska staten bildades som bekant efter första världskriget. Någon utveckling av statistiken ägde aldrig rum under mellankrigstiden, och det var först i samband med befrielsen efter det andra världskriget, som behovet av en välorganiserad statistisk organisation uppmärksammades. Till en början var organisationen splittrad, och det nuvarande federala institutet bildades först 1951. Eftersom Jugoslavien är en förbundsstat, spelar regionala statistiska enheter en viktig roll. Det federala institutet fungerar emellertid som central enhet både i fråga om insamling, bearbetning och analys av statistiska uppgifter. Bearbetning sker delvis vid de regionala enheterna. Endast statistiken över hälsovården samt nationalräkenskapsberäkningarna ligger utanför institutet. Administrativt sett utgör det federala institutet en fullt självständig enhet.

Arbetsfördelningen inom institutet bygger — med vissa undantag — på principen ämnesområde och inte på insamlings- eller bearbetningsmetod. Man har följande åtta sektorer:

1. Social statistik (befolkningsstatistik, kultur- och undervisningsstatistik, politisk statistik och rättsstatistik)
2. Produktionsstatistik (industristatistik, hantverksstatistik, jordbruksstatistik samt bostads- och byggnadsproduktionsstatistik)
3. Handelsstatistik (statistik över transport och kommunikationer, statistik över inrikes handel samt över hotell och turism, statistik över utrikeshandel)
4. Allmän ekonomisk statistik (vinststatistik, finansstatistik, pris- och levnadsnivåstatistik samt statistik över arbetsförhållanden)
5. Särskilda enheter (matematisk statistik, dokumentation, internationell statistik, bibliotek, administrativ avdelning samt personalfrågor)
6. Bearbetningsavdelning (manuell bearbetning, mekanisk bearbetning samt lager)
7. Elektronisk databehandling (programmeringsavdelning, operationell avdelning samt funktionell avdelning)
8. Publiceringsavdelning (publicering, skrivcentral, ritkontor, tryckeri, distribution).

Novak betonade särskilt betydelsen av att institutet förfogar över ett eget tryckeri, där man i stor utsträckning arbetar med reproduktion i offset. Publiceringsavdelningen ansvarar inte bara för själva reproduktionen utan också för redigering och för korrekturläsning.

Planer föreligger på att reducera antalet avdelningar något. Samtidigt skulle topporganisationen förstärkas. Högste chefen har nu vid sin sida en ställföreträdare och en biträdande direktör men skulle i stället komma att få tre bi-

trädande direktörer (en för koordineringsfrågor och forskning, en för statistisk teknik samt en för organisationsfrågor och verkställighetsfrågor).

I den diskussion, som följde på Novaks redogörelse, yttrade sig många av deltagarna i mötet. Den västtyske delegaten, G. Fürst, framhöll att diskussionen bara gäller den interna organisationen men att denna i sin tur är beroende av hur statistiken över huvud taget organiserats i landet. Att den maskinella bearbetningen måste centraliseras till en enhet, vare sig den sker med hjälp av konventionella maskiner eller med datamaskiner, är självklart, men redan när det gäller sådant som maskinskrivning och behandlingen av internationella problem kan man ställa sig mera tveksam. Fürst framhöll vidare betydelsen av att ha en organisation, som tillgodoser kravet på att man genomgående använder samma definitioner och klassifikationer och på att gränsdragningen mellan olika sektorer blir konsekvent genomförd. I Västtyskland har man detta knutet till avdelningen för nationalräkenskaperna.

Harry Campion, den brittiske delegaten, framhöll att man står inför tre huvudproblem, nämligen hur man skall få in primäruppgifterna, hur den interna organisationen skall vara beskaffad samt hur relationen mellan det statistiska centralorganet och regeringen skall ordnas på bästa sätt. I England har man goda erfarenheter av att decentralisera insamlingen och bearbetningen även lokalt sett (den äger inte rum i det centrala London). En besvärlig fråga är om den statistiska personalen bör sysselsättas med icke-statistiskt arbete, såsom publicering. Ett annat frågetecken gäller centraliseringen av forskning och planering samt frågan om i vilken utsträckning man bör anlita utomstående rådgivare. I fråga om rekryteringen har man numera i England särskilda inträdesprov till statsförvaltningen för personer med statistisk kompetens. Den som klarat detta prov kan för framtiden sägas tillhöra kåren av statistiker. I fråga om relationen mellan det statistiska centralorganet och regeringen betonade Campion, att en hel del av analysen måste skötas av statistikerna själva. Man måste känna ansvar för hur statistikens resultat används.

Den nederländske representanten, Ph. J. Idenburg, berättade att han från sin kände företrädare, H. W. Methorst, ärvt en stark tro på det centraliserade systemets fördelar. En viktig fördel som uppnås är att det statistiska centralverket lättare uppnår det oberoende i förhållande till regeringen, som är så viktigt. Endast i ett centraliserat system kan man få en god överblick över statistikens kostnader. I fråga om den interna organisationen har man också i Nederländerna i huvudsak en indelning efter ämnesområde. Idenburg förklarade sig dock inte vara så säker på att man skulle komma att ha det så även i framtiden. Han underströk att man får allt flera blandade undersökningar, t. ex. i form av hushållsundersökningar.

Representanten för Tjeckoslovakien, K. Laur, framhöll att eftersom man i hans land har en centralt planerad ekonomi, så måste också statistiken vara centraliserad för att koordination skall kunna uppnås. Statistiken utgör ett nödvändigt redskap, när det gäller ekonomisk planläggning.

Från sovjetisk sida framhöll A. Ezhov, att man i hans land har dels ett statistiskt centralverk för hela unionen, dels också stora byråer för de skilda förbundsrepublikerna. Till unionsverket får man in halvfabrikat av statistik. All insamling och bearbetning sker enligt en gemensam plan. Alla företagsenheter begagnar sålunda samma redovisningsprinciper och kan inte själva ändra dem. Den för ett par år sedan genomförda decentraliseringen av industriens organisation har haft stora följder också på det statistiska området. I samband med planläggningen av statistiken anlitar man särskilda rådgivande organ. Mycket arbete läggs ner på utbildningen av statistiker vid särskilda institutioner härför.

Norges representant, P. Bog, underströk, att lösningen av det interna organisationsproblemet måste bli en lämplig avvägning mellan en indelning efter ämnesområde och en indelning efter funk-

tioner. Den senare indelningen bör i första hand tillämpas, när det gäller 1) stora undersökningar av typen folkräkningar, 2) speciella funktioner, som inte förekommer så ofta, samt 3) hjälpfunktioner såsom maskincentral. Återstoden bör indelas efter ämnesområde. Eftersom Norge är ett litet land, kan man inte ha samplingexperter och matematiker på alla avdelningar utan har tvingats sammanföra dem till en enhet. Utbildningsproblemen är viktiga och svårlösta. Bristen på akademiskt utbildad personal har gjort att man ägnat sig åt att utbilda den icke-akademiskt utbildade personalen, och detta har varit en stor framgång.

R. T. Bowman, representant för USA, framhöll, att det viktiga är att den statistiska organisationen är sådan att följande fem krav blir uppfyllda:

1) att statistiken får en självständig ställning,

2) att indelningen i avdelningar blir sådan, att behoven av statistik kan inses i förväg,

3) att en integration mellan de skilda avdelningarna kan komma till stånd,

4) att man maximalt utnyttjar material, som insamlas för andra än statistiska ändamål, samt

5) att man förhindrar dubbleringar.

Nästa plenarmöte med den europeiska statistikerkonferensen beräknas som nämnts komma att äga rum i juni 1962.

E v H

Personalnotiser

Personal Notes

Vid drätselkontoret i Malmö har en statistikavdelning inrättats, vilken börjat sin verksamhet den 1 september 1961. Avsikten är att denna avdelning skall utgöra ett centralt statistiskt organ för stadens förvaltning. Till chef för statistikavdelningen har utnämnts aktuarien vid drätselkammarens utredningskontor i Norrköping Egon Göransson.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Israel ISR-48-F

Databehandling. Sex månader. Bistå vid installation och organisation av en databehandlingscentral för förvaltningen. Engelska. 20 oktober.

Israel ISR-48-G

Hålkortsbehandling. Fyra månader. Bistå vid organisation av en planeringscentral för hålkortsbehandling, vid utbildning av personal och vid planering av administrativt arbete medelst IBM-hålkort. Engelska. 20 oktober.

Niger NIR-48-A

Statistisk organisation. Ett år. Ge råd rörande organisation av den statliga statistiska verksamheten med hänsyn till ekonomisk och social långtidsplanering. Franska och engelska. 29 september.

Niger NIR-48-B

Statistiska enkäter. 18 månader. Ge råd rörande upprättande av en utredningssektion vid den statistiska centralbyrån och utforma arbetsplaner. Franska och engelska. 29 september.

Senegal SEN-46-A

Befolkningsstatistik. Ett år. Bistå vid en reform av landets befolkningsstatistik och planera dess utbyggnad. Franska och engelska. 20 oktober.

Kommentar

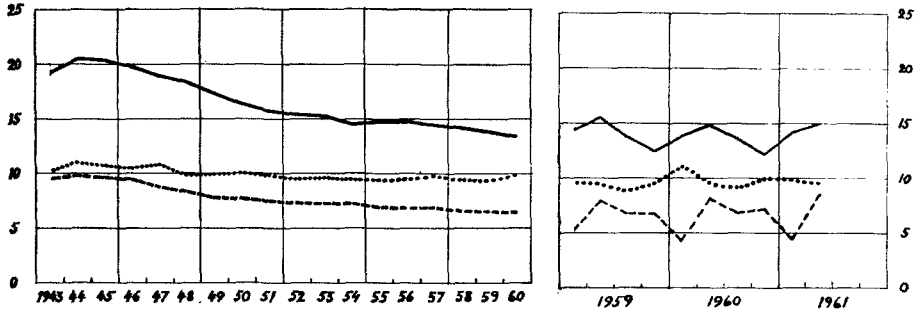
Commentary

Befolkningsutvecklingen. Födelsetalet i landet låg under andra kvartalet i år på samma nivå som motsvarande tid förra året eller 15,0 promille av folkmängden. Antalet födda har i jämförelse med andra kvartalet 1960 ökat med 300 till 28 100.

Antalet dödsfall har likaledes ökat med 300 till 18 200. Födelseöverskottet är sålunda oförändrat.

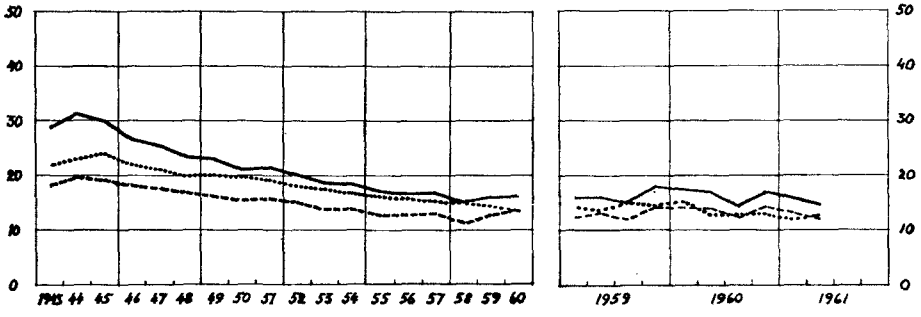
Antalet giftermål har ökat med 100 till 16 200. Antalet är dock starkt beroende av tidpunkten för påskens infallande, som förra året inträffade under andra kvartalet men i år delvis under första kvartalet.

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Födelsetal ——— *Births*
Giftermålstal - - - - - - - - *Marriages*
Dödstal ..... *Deaths*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Dödfödda ..... *Foetal mortality*
Döda inom de första 28 levnadsdagarna - - - - - - - - *Infant neo-natal mortality*
Döda inom första levnadsåret ——— *Infant mortality under 1 year*

Befolkningsutvecklingen *Vital statistics*

År och månad *Year and month*	Folkmängd den $^{31}/_{12}$ *Population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	6 522 827	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 597 348	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 673 749	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 763 685	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 842 046	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 924 888	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 986 181	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 041 829	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 099 204	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 150 606	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 192 316	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 234 664	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 290 112	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 341 122	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 392 872	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 436 066	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959	7 471 345	50 168	104 743	70 889	33 854	19 089	15 607	1 742	1 361	1 576
1960*	7 498 770	49 873	102 088	74 968	27 120	26 223	14 224	1 673	1 400	1 405
1960* april	.	5 329	9 661	6 098	3 563	1 311	792	156	132	129
maj	.	2 506	9 479	6 034	3 445	1 469	1 056	160	131	125
juni	.	8 252	8 672	5 725	2 947	1 528	946	153	128	113
juli	.	5 761	8 668	5 776	2 892	1 500	854	125	108	114
aug.	.	3 759	8 202	5 855	2 347	2 477	1 090	125	112	106
sept.	.	3 226	8 474	5 816	2 658	2 837	1 027	115	95	113
okt.	.	3 951	7 885	6 107	1 778	4 201	1 420	149	126	98
nov.	.	4 217	7 426	6 232	1 194	4 080	1 434	129	105	75
dec.	.	5 135	7 615	6 642	973	2 860	2 410	109	95	131
1961* jan.	.	2 616	8 349	6 671	1 678	2 235	1 031	143	116	103
febr.	.	2 568	8 172	5 611	2 561	1 716	1 117	138	113	101
mars	.	2 872	9 821	6 134	3 687	1 510	937	135	120	118
april	.	5 124	10 097	6 022	4 075	1 525	949	126	108	127
maj	.	4 904	9 536	6 211	3 325	1 678	954	149	120	116
juni	.	6 170	8 470	5 931	2 539	1 699	709	134	114	122
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1955	7 290 112	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 341 122	7,07	14,76	9,60	5,16	3,83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 392 872	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17,8	13,6	15,6
1958	7 436 066	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959	7 471 345	6,73	14,05	9,51	4,54	2,56	2,09	16,6	13,0	14,8
1960*	7 498 770	6,67	13,65	10,02	3,63	3,51	1,90	16,4	13,7	13,6
1960* 2 kv.	·	8,7	15,0	9,6	5,4	2,3	1,5	16,9	14,1	13,0
3 kv.	·	6,8	13,5	9,3	4,2	3,6	1,6	14,4	12,4	13,0
4 kv.	·	7,1	12,2	10,1	2,1	5,9	2,8	16,9	14,2	13,1
1961* 1 kv.	·	4,4	14,2	10,0	4,2	3,0	1,7	15,8	13,2	12,1
2 kv.	·	8,6	15,0	9,7	5,3	2,6	1,4	14,6	12,2	12,8

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1 000 births.*

Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna och landstingen den 30 juni 1961

Statistical Data on Credit Market for the Civil Primary Communes and the County Councils on June 30, 1961

För att tillgodose behovet av kreditmarknadsstatistiska uppgifter för den kommunala sektorn genomfördes i aug. 1960 och febr. 1961 de första undersökningarna av primärkommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder. Genom dessa undersökningar har det gjorts möjligt att vid ekonomisk analys beakta de finansiella transaktionernas samband med de reala förändringarna inom denna sektor.

Vid dessa första undersökningar inhämtades uppgifter per den 31. 12. 1959, 30. 6. 1960 och 31. 12. 1960. Ett urval av landskommuner, köpingar och städer samt samtliga landsting undersöktes. Beträffande principerna för detta urval se Statistisk Tidskrift 1960: 9.

I aug. detta år har insamlats uppgifter för den 30. 6. 1961. För att erhålla en större precision på de poster, som är mera sällan förekommande, har denna undersökning gjorts som en totalundersökning. Samtidigt har även uppgifter inhämtats per den 31. 12. 1960 för de primärkommuner, som icke ingick i urvalsundersökningen i början av året. De uppgifter, som nu publiceras för den 31. 12. 1960, är sålunda korrigerade på grundval av det nu inkomna totalmaterialet.

På grund av att uppgifter ännu icke är inkomna från ett mindre antal primärkommuner har materialet uppräknats till totaler med hjälp av de finansiella tillgångarna resp. skulderna den 31. 12. 1959 enligt den kommunala finansstatistiken. Bortfallet av uppgiftslämnare är till antalet 2,6 % resp. 5,2 % för den 31. 12. 1960 resp. den 30. 6. 1961. Vid uppräkningen av materialet per den 30. 6. har förutom en uppdelning i kommuntyp även en uppdelning i storleksgrupper skett.

Resultatet redovisas i tabeller på sid. 596—599. I tab. 1, där summan för de borgerliga primärkommunerna jämte landstingen redovisas, finns som jämförelse motsvarande uppgifter för den 30 juni och den 31 dec. 1960. I tab. 2 redovisas de finansiella tillgångarna och skulderna den 30. 6. 1961 för resp. uppgiftslämnarkategori.

Posten övriga finansiella tillgångar[1] fördelar sig den 31. 12. 1960 och 30. 6. 1961 i milj. kr enligt följande:

	31. 12. 1960	30. 6. 1961
Andelar och bostadsrätter ..	51	51
Fordran för:		
arbetarsmåbrukslån	21	20
lån till bostäder.....	422	430
övriga lån.....	508	487
Förskotterade familjebostadsbidrag	5	3
Statsbidragsfordringar	320	505
Summa	1 327	1 496

Posterna i tablån samt övriga skulder är i allmänhet svåra för uppgiftslämnarna att bestämma under den begränsade tid som de har till förfogande, varför de lämnade uppgifterna i många fall bygger på uppskattningar. Speciellt osäker är posten statsbidragsfordringar.

De övriga skulderna omfattar sådana skulder, som uppstått genom kommunens låneförmedlande verksamhet. Posten innefattar skuld för lyftade arbetarsmåbruksstatslån, för influtna annuiteter på statliga bostadslån, för mottagna ännu ej utbetalade familjebostadsbidrag samt skuld för deponerade insatser, byggnadskreditiv och statliga bostadslån uppburna för bostadslåntagares räkning. Den minskning av övriga skulder som ägt rum sedan juni 1960 avser huvudsakligen den sistnämnda delen av denna post.

Utöver vad som redovisas i tabellerna kan nämnas, att den långfristiga nyupplåningen under första halvåret 1961 uppgick till 254 milj. kr. Detta innebär en minskning i jämförelse med både första och andra halvåret 1960 då nyupplåningen uppgick till 301 resp. 271 milj. kr.

BoP

[1] Posterna övriga finansiella tillgångar, övriga skulder samt nyupplåningen fördelade på kommuntyp och låntagare- resp. långivarekategori kan erhållas i stencil från statistiska centralbyrån.

Tab. 1. Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna och landstingen den 30 juni 1960, 31 dec. 1960 och 30 juni 1961 samt förändringarna mellan den 30 juni 1960 och 30 juni 1961

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount, 000 omitted*

Tillgångar *Assets*	Bokförda belopp *Book-value*			Ökning[1] + minskning[2] −
	30/6 1960	31/12 1960	30/6 1961*	30/6 1960 −30/6 1961
Kassa *Cash*	21 178	14 510	17 709	− 3 469
Tillgodohavande i räkning hos *Assets in*				
riksgäldskontoret	3 225	3 036	3 361	+ 136
riksbanken	30	2 982	4 630	+ 4 600
affärsbanker	1 423 202	1 585 700	1 435 935	+ 12 733
sparbanker	683 758	750 194	699 909	+ 16 151
postsparbanken	22	2 244	2 071	+ 2 049
postgirokontoret	91 434	107 280	86 699	− 4 735
jordbrukskreditkassor	86 030	97 488	92 670	+ 6 640
ej spec. kreditinrättningar	19 104	18 764	17 489	− 1 615
Summa	2 306 805	2 567 688	2 342 764	+ 35 959
Innehav av skattkammarväxlar	—	6 000	10 952	+ 10 952
Innehav av obligationer *Bonds held*				
svenska statens	180 344	201 313	219 358	+ 39 014
kommuners	67 538	49 983	48 246	− 19 292
kommunala aktiebolags	102	285	162	+ 60
hypoteksbankens	1 085	1 687	1 690	+ 605
stadshypotekskassans	10 014	11 057	11 658	+ 1 644
bostadskreditkassans	526	942	926	+ 400
skeppshypotekskassans	35	101	35	—
inteckningsbolags och tomträttskassors	150	768	798	+ 648
privata aktiebolags	1 149	1 076	2 785	+ 1 636
ekonomiska föreningars	484	478	297	− 187
andra svenska	327	322	375	+ 48
utländska	630	612	616	− 14
Summa	262 384	268 624	286 946	+ 24 562
Innehav av förlagsbevis *Unsecured debentures held*				
bankaktiebolags	3 400	3 408	3 605	+ 205
försäkringsbolags	—	—	—	—
andra privata aktiebolags	310	96	104	− 206
ekonomiska föreningars	1 170	1 458	1 741	+ 571
övriga	103	79	241	+ 138
Summa	4 983	5 041	5 691	+ 708
Innehav av aktier *Shares held*				
statliga aktiebolags	1 352	759	332	− 1 020
kommunala aktiebolags	155 554	190 881	193 932	+ 38 378
bankaktiebolags	112	62	117	+ 5
försäkringsbolags	—	1	1	+ 1
andra privata aktiebolags	73 884	66 548	67 044	− 6 840
utländska	—	—	2	+ 2
Summa	230 902	258 251	261 428	+ 30 526
Övriga finansiella tillgångar[3] *Other financial assets*	1 314 737	1 327 639	1 496 968	+ 182 231
Summa finansiella tillgångar *Total*	4 140 989	4 447 753	4 422 458	+ 281 469

[1] *Increase.* — [2] *Decrease.* — [3] Här ingår statsbidragsfordringar samt fordran för vissa andra lån.

Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils on June 30, 1960, Dec. 31, 1960 and June 30, 1961 together with changes occurred

Skulder *Liabilities*	Bokförda belopp *Book-value*			Ökning + minskning −
	30/6 1960	31/12 1960	30/6 1961*	30/6 1960 -30/6 1961
Utestående obligationslån *Outstanding bond loans*	1 401 100	1 419 628	1 440 194	+ 39 094
Reverslån, långfristiga[1], hos *Promissory note loans, long-term, with*				
affärsbanker	126 830	104 396	117 967	− 8 863
sparbanker	647 838	684 420	696 708	+ 48 870
enskilda försäkringsanstalter	[3]1 060 066	1 042 124	1 051 223	− 8 843
postsparbanken	914 707	936 751	956 146	+ 41 439
jordbrukskreditkassor	8 427	17 490	17 033	+ 8 606
bostadsstyrelsen	47 303	59 303	55 787	+ 8 484
allmänna sjukkassor		15 787	16 535	
erkända arbetslöshetskassor		22 764	26 272	
allmänna pensionsfonder	672 168	43 130	64 652	+ 76 406
pensionsstyrelsen		409 840	411 973	
riksförsäkringsanstalten		210 752	229 142	
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	34 359	52 001	50 595	+ 16 236
kommuner	3 111	11 559	4 500	+ 1 389
kommunala aktiebolag		4 606	5 140	
kommunala stiftelser	80 607	3 207	2 615	+ 5 342
av kommun förvaltade fonder		77 289	78 194	
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	391 836	468 147	516 259	+ 124 423
övriga	[3]312 224	277 636	302 769	− 9 455
Summa	4 299 476	4 441 202	4 603 510	+ 304 034
Tillfälliga lån (även mot reverser) hos *Temporary loans (incl. those against promissory notes) with*				
affärsbanker	288 828	236 657	243 825	− 45 003
sparbanker	42 781	40 282	39 443	− 3 338
enskilda försäkringsanstalter	7 450	9 427	11 420	+ 3 970
postsparbanken	40 414	33 054	61 774	+ 21 360
jordbrukskreditkassor	962	876	1 607	+ 645
bostadsstyrelsen	653	1 598	971	+ 318
pensionsstyrelsen		2 222	562	
riksförsäkringsanstalten	5 638	2 931	—	− 5 076
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	1 988	7 162	6 692	+ 4 704
kommuner	3 332	14 655	8 077	+ 4 745
kommunala aktiebolag		12 816	21 833	
kommunala stiftelser	21 930	2 758	4 387	+ 7 744
av kommun förvaltade fonder		4 419	3 454	
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	148	700	980	+ 832
övriga	142 874	126 772	137 332	− 5 542
Summa	556 998	496 329	542 357	− 14 641
Övriga skulder[2] *Other liabilities*	[3]186 136	149 553	126 777	− 59 359
Summa skulder *Total*	6 443 710	6 506 712	6 712 838	+ 269 128

[1] Med **långfristiga** lån avses sådana lån som är upptagna för anläggningsändamål. — [2] Skulder som uppkommit genom att kommunen står som förmedlande organ. — [3] Korrigerad siffra.

Tab. 2. Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för städerna, köpingarna, landskommunerna och landstingen den 30 juni 1961. Preliminära uppgifter

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount, 000 omitted*

Tillgångar *Assets*	Bokförda belopp *Book-value*			
	Städer *Towns*	Köpingar *Boroughs*	Landskommuner *Rural communes*	Landsting *County councils*
Kassa *Cash*	13 276	402	3 476	555
Tillgodohavande hos *Assets in*				
riksgäldskontoret	300	25	36	3 000
riksbanken	438	83	4 109	—
affärsbanker	758 365	54 699	221 594	401 277
sparbanker	248 915	46 651	293 893	110 450
postsparbanken	167	675	1 229	—
postgirokontoret	39 397	4 388	31 844	11 070
jordbrukskreditkassor	886	2 013	42 492	47 279
ej spec. kreditinrättningar	5 181	401	2 007	9 900
Summa	1 053 649	108 935	597 204	582 976
Innehav av skattkammarväxlar	10 615	—	337	—
Innehav av obligationer *Bonds held*				
svenska statens	109 260	3 481	8 666	97 951
kommuners	36 771	2	24	11 449
kommunala aktiebolags	104	1	57	—
hypoteksbankens	1 621	50	19	—
stadshypotekskassans	6 964	2	185	4 507
bostadskreditkassans	597	20	9	300
skeppshypotekskassans	—	—	—	35
inteckningsbolags och tomträttskassors	150	—	648	—
privata aktiebolags	2 259	516	10	—
ekonomiska föreningars	55	25	217	—
andra svenska	285	65	25	—
utländska	605	2	—	9
Summa	158 671	4 164	9 860	114 251
Innehav av förlagsbevis *Unsecured debentures held*				
bankaktiebolags	—	—	5	3 600
försäkringsbolags	—	—	—	—
andra privata aktiebolags	91	2	11	—
ekonomiska föreningars	39	28	374	1 300
övriga	1	—	140	100
Summa	131	30	530	5 000
Innehav av aktier *Shares held*				
statliga aktiebolags	326	—	6	—
kommunala aktiebolags	167 952	12 450	13 440	90
bankaktiebolags	6	—	31	80
försäkringsbolags	—	—	1	—
andra privata aktiebolags	63 515	693	2 389	447
utländska	—	—	2	—
Summa	231 799	13 143	15 869	617
Övriga finansiella tillgångar[1] *Other financial assets*	915 374	41 821	445 994	93 779
Summa finansiella tillgångar *Total*	2 383 515	168 495	1 073 270	797 178

[1] Se not 3 sid. 596.

Statistical data on credit market for towns, boroughs, rural communes and county councils on June 30, 1961. Preliminary data

Skulder *Liabilities*	Bokförda belopp *Book-value*			
	Städer *Towns*	Köpingar *Boroughs*	Landskommuner *Rural communes*	Landsting *County councils*
Utestående obligationslån *Outstanding bond loans*	1 435 591	—	—	4 603
Reverslån, långfristiga[1], hos *Promissory note loans, long-term, with*				
affärsbanker	60 683	5 754	42 676	8 854
sparbanker	290 882	93 818	289 985	22 023
enskilda försäkringsanstalter	903 080	38 186	84 010	25 947
postsparbanken	606 744	78 405	240 555	30 442
jordbrukskreditkassor	1 074	2 818	13 029	112
bostadsstyrelsen	21 778	2 975	29 849	1 185
allmänna sjukkassor	13 290	169	2 006	1 070
erkända arbetslöshetskassor	20 463	1 730	4 079	—
allmänna pensionsfonder	40 982	4 143	13 027	6 500
pensionsstyrelsen	204 932	45 261	144 871	16 909
riksförsäkringsanstalten	136 096	18 584	57 849	16 613
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	17 963	1 600	12 287	18 745
kommuner	3 055	120	1 263	62
kommunala aktiebolag	4 482	658	—	—
kommunala stiftelser	2 080	20	515	—
av kommun förvaltade fonder	73 355	1 675	1 043	2 121
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	392 970	43 587	78 860	842
övriga	230 810	16 680	29 848	25 431
Summa	3 024 719	356 183	1 045 752	176 856
Tillfälliga lån (även mot reverser) hos *Temporary loans (incl. those against promissory notes) with*				
affärsbanker	201 589	6 922	30 484	4 830
sparbanker	22 437	3 106	13 150	750
enskilda försäkringsanstalter	10 525	—	895	—
postsparbanken	55 563	4 310	1 901	—
jordbrukskreditkassor	—	16	1 591	—
bostadsstyrelsen	607	44	320	—
pensionsstyrelsen	—	—	562	—
riksförsäkringsanstalten	—	—	—	—
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	6 646	—	46	—
kommuner	6 342	—	1 483	252
kommunala aktiebolag	21 129	—	704	—
kommunala stiftelser	3 835	75	477	—
av kommun förvaltade fonder	1 828	50	1 376	200
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	900	—	80	—
Övriga	120 219	4 247	12 866	—
Summa	451 620	18 770	65 935	6 032
Övriga skulder[2] *Other liabilities*	54 807	8 406	63 564	—
Summa skulder *Total*	4 966 737	383 359	1 175 251	187 491

[1] Se not 1 sid. 597. — [2] Se not 2 sid. 597.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad och Luleå stad är dock medtagna även växlar protesterade av den i staden ifråga fr. o. m. 1/1 1959 resp. 18/7 1961 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 196	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127
Juni	93	10	1 090	364	590	153	2 197	527	182	90
Juli	96	11	1 134	384	555	149	2 222	535	191	106
Aug.	89	8	1 328	379	592	164	2 463	514	263	162

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	1959 Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205,4	324,3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj
260,9	274,2	1 330,1	2 133,3	3 998,5	1 138,6	334,9	184,3	Juni
275,9	287,2	1 244,4	2 852,6	4 660,1	1 902,0	372,8	273,0	Juli
316,7	278,8	1 324,6	2 289,2	4 209,3	923,2	321,8	202,1	Aug.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Juli 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *July 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	17	2	19	49	18	67	330	167	497	396	187	583
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	12	2	14	67	19	86	439	245	684	518	266	784
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	8	3	11	15	14	29	33	91	124	56	108	164
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	2	—	2	5	3	8	17	27	44	24	30	54
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	16	4	20	17	20	37	49	155	204	82	179	261
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	1	1	9	8	17	14	32	46	23	41	64
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	13	2	15	16	18	34	36	79	115	65	99	164
Fotgängare *Pedestrians* ..	8	5	13	15	26	41	33	135	168	56	166	222
Övriga *Others*	1	2	3	—	—	—	3	6	9	4	8	12
Summa *Total*	77	21	98	193	126	319	954	937	1 891	1 224	1 084	2 308

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	11	53	68
7—10 »	1	13	32	46
11—14 »	1	15	56	72
15—17 »	6	32	186	224
18—29 »	23	78	575	676
30—44 »	12	36	309	357
45—59 »	22	43	251	316
60—69 »	15	29	85	129
> 69 »	14	13	60	87
Okänd ålder .. *Age not stated*	—	49	284	333
Samtliga *Total*	98	319	1 891	2 308
Därav *Of which*				
män..... *males*	78	204	1 174	1 456
kvinnor .... *females*	20	92	550	662
okänt kön .. *sex not stated*	—	23	167	190

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 899	4 058	6 957
Lastbil ..... *Lorry*	280	507	787
Buss ..... *Bus*	44	97	141
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	86	223	309
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	109	308	417
Annan lätt mc..... *Other light mc*	30	66	96
Spårvagn ..... *Tram*	—	33	33
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	7	8	15
Cykel ..... *Cycle*	80	132	212
Annat fordon ..... *Other vehicle*	58	298	356
Fotgängare ..... *Pedestrian*	57	174	231
Andra trafikelement *Other traffic elements*	116	12	128
Summa *Total*	3 766	5 916	9 682

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Juli 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *July 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	3 146	21	593	623	568	1 955
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 740	20	576	606	550	1 584
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	600	12	136	122	345	133
» korsande » *crossing*	1 215	3	307	120	106	989
» samma » *same*	528	—	86	216	48	264
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	3	—	1	—	—	3
» annan » *other*	394	5	46	148	51	195
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	406	1	17	17	18	371
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 800	59	873	478	698	624
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	464	32	315	83	96	285
med fotgängare *with pedestrian*	185	10	173	37	25	123
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 151	17	385	358	577	216
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	228	9	111	27	49	152
Olycka av annan art *Other kind of accident*	36	3	10	7	14	15
Summa *Total*	5 210	92	1 587	1 135	1 329	2 746
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	939	14	302	191	338	410
Mellersta » *Middle* »	3 079	61	945	592	727	1 760
Södra » *South* »	1 192	17	340	352	264	576

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	4 338	81	214	1 103	1 788	2 550
Halvdager *Twilight*	258	3	14	75	143	115
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	275	2	12	82	31	244
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	279	6	12	73	242	37
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	60	—	—	2	9	51

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Juli 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	4	10	54	101	169	5	14	75	94
Uppsala »	5	5	14	31	55	5	6	30	41
Södermanlands »	3	5	18	61	87	5	6	32	43
Östergötlands »	4	10	30	77	121	4	13	55	72
Jönköpings »	4	5	22	57	88	4	11	31	46
Kronobergs »	2	7	24	43	76	2	11	44	57
Kalmar »	2	2	23	67	94	2	2	32	36
Gotlands »	1	1	4	24	30	2	1	5	8
Blekinge »	—	3	19	43	65	—	3	26	29
Kristianstads »	8	9	24	60	101	8	11	47	66
Malmöhus »	5	11	40	89	145	5	13	59	77
Hallands »	—	2	23	82	107	—	2	34	36
Göteb. o. Bohus »	5	13	45	107	170	5	16	75	96
Älvsborgs »	3	4	23	76	106	3	5	37	45
Skaraborgs »	4	9	26	65	104	4	11	46	61
Värmlands »	5	11	28	61	105	5	14	48	67
Örebro »	—	5	17	30	52	—	6	30	36
Västmanlands »	3	2	16	27	48	3	3	25	31
Kopparbergs »	4	4	19	40	67	4	4	34	42
Gävleborgs »	4	7	28	60	99	4	11	42	57
Västernorrlands »	—	6	30	57	93	—	11	56	67
Jämtlands »	—	5	19	49	73	—	5	25	30
Västerbottens »	2	6	18	59	85	4	9	32	45
Norrbottens »	3	2	18	50	73	3	5	34	42
Summa *Total*	71	144	582	1 416	2 213	77	193	954	1 224

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *July 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	5	13	125	419	562	5	15	157	177
Stockholms län	1	5	28	82	116	1	6	33	40
Uppsala »	1	3	15	44	63	1	3	22	26
Södermanlands »	1	4	20	40	65	1	4	25	30
Östergötlands »	1	5	26	99	131	1	10	31	42
därav Norrköpings stad	—	2	14	47	63	—	3	18	21
Jönköpings län	—	5	29	64	98	—	5	43	48
Kronobergs »	—	2	8	32	42	—	2	8	10
Kalmar »	—	1	7	58	66	—	1	10	11
Gotlands »	—	2	6	11	19	—	2	6	8
Blekinge »	—	4	17	35	56	—	4	21	25
Kristianstads »	—	2	24	65	91	—	3	28	31
Malmöhus »	1	8	82	221	312	1	8	97	106
därav Malmö stad	1	2	52	98	153	1	2	64	67
Hallands län	—	2	24	80	106	—	2	38	40
Göteb. o. Bohus »	3	19	128	243	393	3	22	159	184
därav Göteborgs stad ..	2	18	113	191	324	2	21	140	163
Älvsborgs län	2	2	22	65	91	2	2	24	28
Skaraborgs »	1	2	13	50	66	1	3	19	23
Värmlands »	2	3	21	74	100	2	3	26	31
Örebro »	2	3	25	52	82	2	3	27	32
Västmanlands »	—	3	13	73	89	—	4	13	17
Kopparbergs »	—	1	30	42	73	—	1	36	37
Gävleborgs »	1	9	23	67	100	1	13	32	46
Västernorrlands »	—	4	18	72	94	—	4	21	25
Jämtlands »	—	1	9	30	40	—	1	10	11
Västerbottens »	—	4	21	43	68	—	4	30	34
Norrbottens »	—	1	19	54	74	—	1	21	22
Summa *Total*	21	108	753	2 115	2 997	21	126	937	1 084
Hela riket *Sweden*	92	252	1 335	3 531	5 210	98	319	1 891	2 308

Husdjursräkningen den 1 juni 1961

Census of Livestock

Statistiska centralbyrån har i samband med sommarens arealinventering verkställt en räkning av antalet husdjur den 1 juni 1961. Räkningen har grundats på samma urval som arealinventeringen. Den har omfattat hela riket, men endast brukningsenheter med mer än två hektar åker. Beträffande hästar, nötkreatur och får har tillägg gjorts för lägenheter och brukningsenheter med högst två hektar åker. Därvid har antalet djur hämtats från 1951 års jordbruksräkning. Detta torde innebära för stort pålägg, då det nuvarande antalet djur hos dessa kategorier av innehavare kan antas vara lägre än 1951. I samband med 1961 års jordbruksräkning kommer aktuellare uppgifter att erhållas för nämnda grupper.

Endast huvudresultaten framlägges här.

Antalet hästar den 1 juni 1961 utgjorde för samtliga innehavare i hela riket 194 400, varav 173 700 var 3 år och däröver, 14 900 unghästar 1 och 2 år samt 5 800 föl. I förhållande till 1960 förelåg en nedgång av hela antalet med drygt 7 %.

Totala antalet nötkreatur uppgick till 2 574 900, fördelat på 25 000 tjurar 1 år och däröver, 1 302 600 kor, 646 700 ungnöt 1 år och däröver och 600 600 kalvar under 1 år. Av ungnöt 1 år och däröver var 449 200 djur avsedda för pålägg och 197 500 för slakt. Antalet kalvar under 1 år fördelade sig med 344 000 på kalvar för pålägg och 256 600 på kalvar för slakt. Hela antalet nötkreatur var drygt 3 % större än närmast föregående år. Ökningen hänförde sig huvudsakligen till ungnöt 1 år och däröver för slakt och kalvar under 1 år. För övriga grupper av nötkreatur förelåg endast obetydlig avvikelse. Antalet får utgjorde 171 400, vilket innebär en fortsatt ökning med nära 11 % sedan föregående år.

Antalet svin vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker uppgick till 1 963 300, eller drygt 7 % mer än 1960. Antalet fördelade sig på 236 800 avelssvin, 801 900 svin 3 månader och däröver och 924 600 grisar under 3 månader. I jämförelse med 1960 förelåg ökning för samtliga tre grupper av svin.

Antalet höns och kycklingar vid jordbruk med mer än två hektar åker uppgick till 9 779 700, vilket var 0,6 % mer än 1960. Uppgången kom på kycklingar, som ökade med över 9 %, medan hönsantalet minskade med nära 5 %. Antalet kalkoner utgjorde 70 200 eller nära 3 % lägre än föregående år.

T. S.

Preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet år 1960

Activity of Local Savings Banks Preliminary Data

Preliminär redogörelse för sparbankernas verksamhet under år 1960 lämnas i tabeller på sid. 608—611. En definitiv redogörelse för 1960 med utförligare uppgifter utkommer i serien Sveriges officiella statistik. I jämförelse med föregående års preliminära redogörelse är årets något utförligare, då vinstdispositionen och vissa av årets intäkter och kostnader enligt vinst- och förlusträkningen även redovisas. En särredovisning sker nu också av kommunernas upptagna och garanterade lån, bankmedel, fastigheter samt till pensionsändamål avsatta medel.

I tab. 1 redovisas sparbankernas tillgångar och skulder den 31. 12. 1960 samt

dispositionen av 1960 års vinst. Balansräkningens omslutning utgör summan av samtliga tillgångar resp. skulder. Årets vinstmedel är på skuldsidan upptagna dels bland egna fonder (årets fondavsättning) och dels bland övriga skulder (anslag till allmännyttiga ändamål). Insättarnas medel på sparbanks- och överinsättningsräkning, som utgör 95 % av skulderna, har under året ökat med 1 077 milj. kr. Av denna ökning utgör 676 milj. kr till insättarna gottgjorda räntor och 401 milj. kr insättningsöverskott (årets insättningar minus årets uttag). Motsvarande insättningsöverskott år 1959 var 262 milj. kr. Insättarnas medel har under 1960 ökat med 7,4 %, samtidigt som på tillgångssidan utlåningen — i form av lån och utnyttjade krediter i checkräkning — ökat med 5,6 %. Ökningen med 214 milj. kr av bankmedel avser till 210 milj. kr innestående medel hos inländska bankbolag.

Sparbankernas intäkter och kostnader år 1960 samt utlåningen den 31. 12. 1960 redovisas i tab. 2. Ökningen under år 1960 av debiterade räntor med 14,3 % sammanhänger dels med den tidigare nämnda utlåningsökningen och dels med en räntehöjning i början av året. Kostnaderna för räntor på insättarnas medel har icke ökat lika mycket — trots en i förhållande till utlåningen större ökning av inlåningsräkningarna — då räntehöjningen icke i lika hög grad kom att påverka inlåningsräntorna.

Den totala utlåningen har i nominellt värde under år 1960 ökat med 732 milj. kr (5,6 %). Lån mot inteckning, som är den vanligaste lånetypen med 85 % av utlåningen, har ökat med 672 milj. kr (6,1 %).

Vart femte år — de år som slutar på 0 eller 5 — undersökes fördelningen av kontona på sparbanksräkning och överinsättningsräkning efter behållningens storlek vid årets slut. Denna fördelning redovisas i nedanstående tabell för 1955 och 1960 såväl absolut som procentuellt.

Den innestående behållningen har under åren 1955 till 1960 ökat årligen med 6,5—8,1 %, medan antalet konton endast ökat 1,9—2,0 %. Utvecklingen mot en större behållning på kontona har medfört att år 1960 36,1 % av de innestående medlen fanns på konton med en behållning över 20 000 kr, medan motsvarande andel 1955 var 28,1 %. Till antalet omfattade dessa konton 1,4 % år 1955 mot 2,0 % år 1960.

BoP

Fördelning av kontona på sparbanksräkning och överinsättningsräkning efter behållningens storlek vid 1960 års slut
Depositors' accounts, by size

Konton med behållning	Absoluta tal				Procenttal			
	Antal konton, 1 000-tal[1]		Innestående behållning, mkr[2]		Antal konton		Innestående behållning	
	1955	1960	1955	1960	1955	1960	1955	1960
under 100 kr	2 793	2 828	79	79	46,1	42,3	0,7	0,5
101— 500 »	1 114	1 254	274	318	18,4	18,7	2,6	2,1
501— 1 000 »	458	531	323	382	7,6	7,9	3,0	2,5
1 001— 5 000 »	1 133	1 333	2 478	3 143	18,7	19,9	23,2	20,5
5 001—10 000 »	297	373	2 090	2 630	4,9	5,6	19,5	17,2
10 001—20 000 »	181	237	2 460	3 237	3,0	3,5	23,0	21,1
20 001—30 000 »	49	73	1 177	1 766	0,8	1,1	11,0	11,5
30 001—40 000 »	18	29	616	988	0,3	0,4	5,8	6,5
40 001—50 000 »	8	13	370	594	0,1	0,2	3,5	3,9
över 50 000 »	12	20	829	2 176	0,2	0,3	7,8	14,2
Summa *Total*	6 063	6 691	10 696	15 313	100,1	99,9	100,1	100,0

[1] *Number of depositors' accounts.* — [2] *Depositors' funds.*

Tab. 1. Sparbankernas tillgångar och skulder den 31.12. 1960 samt 1960 års vinst, 1 000 kr. Preliminära uppgifter

Län *County* Storleksgrupper *Size groups*	Tillgångar, bokförda värden[1] *Assets, book-value*							
	Kassa *Cash*	Bankmedel *Due from banks at sight*	Obligationer *Bonds*	Lån och utnyttjade krediter i checkräkning[2]		Fastigheter *Real property*	Övriga tillgångar *Other assets*	Balansräkningens omslutning *Total*
				Summa *Total*	Därav checkräkningskredit			
Stockholms stad	5 515	14 614	132 910	1 007 131	—	19 582	17 875	1 197 627
Stockholms län	2 122	8 457	45 067	374 880	103	11 516	9 120	451 162
Uppsala län	2 280	4 612	39 757	390 417	309	2 039	6 160	445 265
Södermanlands län	2 169	14 047	46 372	452 692	156	3 856	8 932	528 068
Östergötlands län	3 259	16 987	74 036	719 288	803	9 218	13 134	835 922
Jönköpings län	3 744	29 073	70 327	743 144	1 031	9 078	14 511	869 877
Kronobergs län	2 417	15 475	46 019	436 679	402	2 969	8 370	511 929
Kalmar län	3 045	32 933	55 847	504 608	428	4 807	11 553	612 793
Gotlands län	438	1 754	4 486	53 970	11	428	1 292	62 368
Blekinge län	1 245	8 730	33 236	311 455	306	3 931	7 030	365 627
Kristianstads län	3 800	35 989	85 568	775 366	873	6 891	19 719	927 333
Malmöhus län	9 706	64 893	269 409	2 210 014	956	23 904	52 627	2 630 553
Hallands län	1 679	15 520	45 018	447 141	91	3 879	7 474	520 711
Göteb. o. Bohus län	4 350	18 590	106 872	1 211 702	460	8 668	21 217	1 371 399
Älvsborgs län	2 561	18 513	71 006	658 640	473	7 580	12 356	770 656
Skaraborgs län	2 656	17 152	74 784	553 400	809	5 743	10 361	664 096
Värmlands län	1 665	10 064	51 480	426 916	93	4 692	6 107	500 924
Örebro län	2 038	21 111	59 266	524 962	38	3 710	15 919	627 006
Västmanlands län	2 255	14 170	35 693	396 210	39	3 299	7 585	459 212
Kopparbergs län	3 745	9 864	40 242	444 046	167	1 611	6 103	505 611
Gävleborgs län	2 025	13 233	37 999	393 667	296	3 911	8 231	459 066
Västernorrlands län	740	7 585	16 052	192 531	—	1 229	6 199	224 336
Jämtlands län	659	1 364	8 607	117 217	70	2 744	3 403	133 994
Västerbottens län	908	3 564	18 207	211 486	—	1 658	4 039	239 862
Norrbottens län	946	7 483	11 156	140 334	114	1 175	3 640	164 734
Storleksgrupper efter insättarbehållning								
I T. o. m. 1 000	233	1 006	653	12 541	—	37	387	14 857
II 1 000— 2 000	170	1 984	1 435	28 354	58	181	719	32 843
III 2 000— 5 000	1 735	17 818	20 853	225 577	64	1 482	5 463	272 928
IV 5 000— 10 000	3 950	37 005	62 735	570 974	376	4 431	14 287	693 382
V 10 000— 20 000	6 167	55 789	121 913	1 065 805	1 998	9 115	27 312	1 286 101
VI 20 000— 50 000	8 726	87 687	222 556	1 987 897	1 329	22 222	43 844	2 372 932
VII 50 000—100 000	10 915	89 255	299 931	2 481 798	1 873	27 676	52 096	2 961 671
VIII Över 100 000	34 071	115 233	749 340	7 324 950	2 330	82 974	138 849	8 445 417
Summa år 1960	65 967	405 777	1 479 416	13 697 896	8 028	148 118	282 957	16 080 131
» » 1959	57 909	191 957	1 377 714	12 973 648	5 867	136 361	244 827	14 982 416

[1] Enligt balansräkningen och efter avdrag av å värdeminskningskonto avsatta belopp. — [2] *Loans poses, etc.*

Assets and liabilities of the savings banks, and use profits, 000 omitted. Preliminary data

Skulder, bokförda värden *Liabilities, book value*								Vinstdisposition *Use of profits*	
Insättarnas medel på sparbanks- och överinsättningsräkning *Deposits, savings accounts*				Insättarnas medel på andra räkningar *Deposits, other*	Egna fonder[3] *Capital*	Till pensionsändamål avsatta medel *Pension funds*	Övriga skulder *Other liabilities*	Avsatt till reservfonden *For reserve-funds*	Anslag till allmännyttiga ändamål[4]
Insättningar *Deposits made*	Uttagningar *Withdrawals*	Behållning vid årets slut *Funds as at Dec. 31*	Därav bundna på minst 6 mån.						
315 624	297 834	1 146 535	531 186	5 873	38 627	377	6 215	2 478	100
166 556	156 447	429 104	192 977	4 861	15 163	1	2 033	930	29
252 641	242 654	425 228	113 756	2 609	14 168	132	3 128	1 255	56
229 483	213 129	503 412	156 369	3 132	18 658	303	2 563	2 152	38
382 384	358 492	794 517	264 927	5 412	30 536	292	5 165	2 459	6
305 510	271 882	832 924	230 735	4 674	28 630	84	3 565	2 883	33
157 156	141 835	491 196	24 580	3 197	15 650	103	1 783	1 298	13
295 176	281 020	584 916	274 991	4 506	20 829	190	2 352	1 610	32
23 203	22 379	58 907	—	457	2 972	11	21	60	1
117 561	108 320	346 920	15 638	2 997	13 634	576	1 500	986	9
299 278	277 286	876 250	101 966	6 634	38 431	1 462	4 556	1 948	34
1 076 773	1 020 544	2 484 833	1 211 329	15 357	113 010	1 266	16 087	8 760	156
163 407	145 841	497 525	87 346	2 839	18 159	74	2 114	1 398	20
442 892	418 389	1 301 712	471 967	6 653	54 247	146	8 641	4 319	68
263 353	238 635	736 545	290 524	5 828	24 593	116	3 574	1 702	37
268 462	251 682	632 189	261 990	3 173	23 902	1 552	3 280	1 896	48
177 862	162 808	481 679	173 491	1 812	15 141	98	2 194	1 475	11
178 755	162 746	598 784	234 199	1 519	22 703	1 286	2 714	2 220	28
165 358	154 341	439 008	121 757	1 658	16 262	233	2 051	1 256	6
178 947	160 146	485 840	78 100	1 307	16 474	125	1 865	1 351	12
135 352	129 200	434 980	129 849	2 134	18 395	1 527	2 030	1 717	51
71 669	68 001	213 101	94 415	2 230	7 613	414	978	642	12
48 149	47 542	127 608	2 635	255	5 524	288	319	172	8
72 533	62 938	231 737	24 366	197	6 452	100	1 376	600	6
56 580	49 141	157 640	43 859	766	5 367	102	859	363	8
1 954	1 904	13 855	326	0	978	—	24	28	0
5 748	5 227	30 854	947	—	1 938	35	16	64	0
63 469	55 470	259 706	44 646	622	11 351	145	1 104	647	7
207 808	186 734	661 061	137 196	4 587	25 494	436	1 804	1 433	19
448 103	411 107	1 224 971	295 687	9 723	44 225	1 491	5 691	2 762	25
841 694	782 288	2 259 624	621 036	14 770	87 623	2 108	8 807	5 907	106
1 138 417	1 060 576	2 817 630	1 035 159	17 510	109 595	1 951	14 985	8 795	161
3 137 471	2 939 926	8 045 389	2 997 955	42 868	303 936	4 692	48 532	26 294	504
5 844 664	5 443 232	15 313 090	5 132 952	90 080	585 140	10 858	80 963	45 930	822
5 106 332	4 844 294	14 235 676	4 311 976	101 724	539 167	11 303	94 546	31 851	587

and used credits on curr. acc. — [3] Inklusive avsättningar från årets vinst. — [4] *For charitable pur-*

Tab. 2. Sparbankernas intäkter och kostnader år 1960 samt fördelningen av utlåningen den 31.12. 1960, 1 000 kr. Preliminära uppgifter

Län *County* Storleksgrupper *Size groups*	Intäkter och kostnader år 1960 enligt v & f-räkning								
	Intäkter *Income*			Kostnader *Expenditure*					Årets vinst[1] *Net profit*
	Debiterade räntor *Interest due*	Övriga intäkter *Other income*	Summa intäkter *Total*	Räntor på insättarnas medel *Depositors' interest*	Avlöningar, pensioner, understöd o.d. *Salaries, etc.*	Övriga rörelsekostnader *Other expenditure*	Avskrivningar *Depreciations*	Summa kostnader *Total*	
Stockholms stad	65 978	2 896	68 874	50 546	5 152	5 908	4 690	66 296	2 578
Stockholms län	25 175	1 412	26 587	19 053	2 445	2 850	1 280	25 628	959
Uppsala län	25 815	876	26 691	18 356	1 674	2 662	2 688	25 380	1 311
Södermanlands län	30 570	1 209	31 779	21 900	2 285	3 560	1 844	29 589	2 190
Östergötlands län	48 447	1 813	50 260	34 882	3 764	5 571	3 578	47 795	2 465
Jönköpings län	49 312	1 464	50 776	36 299	3 185	4 714	3 662	47 860	2 916
Kronobergs län	28 945	567	29 512	21 951	1 783	2 315	2 152	28 201	1 311
Kalmar län	35 031	768	35 799	25 759	2 675	3 186	2 537	34 157	1 642
Gotlands län	3 638	68	3 706	2 675	362	330	281	3 648	58
Blekinge län	21 362	632	21 994	15 671	1 472	1 950	1 906	20 999	995
Kristianstads län	52 291	1 206	53 497	39 510	3 975	4 285	3 799	51 569	1 928
Malmöhus län	151 478	4 257	155 735	110 451	10 919	15 971	9 478	146 819	8 916
Hallands län	29 065	835	29 900	22 321	1 641	2 037	2 483	28 482	1 418
Göteb. o. Bohus län	77 428	2 064	79 492	58 913	5 242	7 278	3 672	75 105	4 387
Älvsborgs län	43 485	1 208	44 693	32 191	3 042	3 611	4 110	42 954	1 739
Skaraborgs län	37 535	1 439	38 974	27 823	2 544	3 419	3 244	37 030	1 944
Värmlands län	28 873	1 015	29 888	20 935	2 130	2 239	3 098	28 402	1 486
Örebro län	35 965	1 221	37 186	26 089	2 515	3 901	2 433	34 938	2 248
Västmanlands län	26 720	675	27 395	18 950	2 095	2 652	2 436	26 133	1 262
Kopparbergs län	29 239	1 310	30 549	21 654	1 892	2 431	3 209	29 186	1 363
Gävleborgs län	26 747	1 078	27 825	19 062	2 216	2 946	1 833	26 057	1 768
Västernorrlands län	13 398	431	13 829	9 422	1 125	1 601	1 027	13 175	654
Jämtlands län	8 100	453	8 553	5 859	699	729	1 086	8 373	180
Västerbottens län	14 028	349	14 377	10 244	980	1 159	1 388	13 771	606
Norrbottens län	9 596	214	9 810	6 772	882	992	793	9 439	371
Storleksgrupper efter insättarbehållning									
I T. o. m. 1 000	857	3	860	624	81	90	40	835	25
II 1 000— 2 000	1 866	23	1 889	1 386	172	169	98	1 825	64
III 2 000— 5 000	15 343	240	15 583	11 547	1 181	1 298	903	14 929	654
IV 5 000— 10 000	39 180	710	39 890	29 352	3 040	2 999	3 047	38 438	1 452
V 10 000 — 20 000	72 521	1 732	74 253	54 334	5 322	6 209	5 655	71 520	2 733
VI 20 000— 50 000	135 848	4 737	140 585	99 805	10 128	12 881	11 758	134 572	6 013
VII 50 000—100 000	169 218	5 310	174 528	123 540	12 401	16 337	13 294	165 572	8 956
VIII Över 100 000	483 388	16 705	500 093	356 700	34 369	48 314	33 912	473 295	26 798
Summa år 1960	918 221	29 460	947 681	677 288	66 694	88 297	68 707	900 986	46 695
» » 1959	803 669	28 404	832 073	602 013	58 056	69 106	70 460	799 635	32 438

[1] Efter avdrag av eventuell förlust. — [2] Eller jämförlig samfällighet.

Income, expenditure and loans of local savings banks, 000 omitted. Preliminary data

Lån och utnyttjade krediter i checkräkning den 31. 12. 1960. Nominella belopp
Loans and used credits on current accounts. Nominal value

Statsgaranterade lån *With State guarantee*	Av kommun[2] *With municipal guarantee*		Lån mot pant av fullgoda obligationer *Loans against bonds*	Lån mot inteckning *Loans against mortgage*				Lån mot borgen *With personal security*	Övriga lån *Other loans*	Summa lån *Total*
	upptagna lån	garanterade lån		i jordbruksfastighet *in agricultural real estate*	i andra fastigheter *in other real estate*	i tomträtt *in site lease holdership rights*	jämte borgen + *personal security*			
17 773	88 063	70 785	149	3 383	642 152	175 854	17 115	11 957	3 261	1 030 492
4 641	42 657	8 692	927	14 165	283 579	7 516	6 022	3 673	3 628	375 500
13 956	35 508	16 750	765	24 798	264 311	1 413	23 606	9 183	1 119	391 409
5 506	19 703	23 204	1 598	43 357	332 217	12 250	7 277	6 674	1 684	453 470
4 961	39 628	24 147	5 788	61 595	500 119	15 385	27 937	31 409	8 655	719 624
6 718	40 141	19 887	2 694	78 013	517 459	17 113	32 306	27 983	2 226	744 540
7 010	41 222	8 721	1 754	61 590	275 648	—	12 325	27 652	1 174	437 096
5 796	29 622	11 378	4 237	58 884	334 507	535	27 304	29 104	3 861	505 228
655	2 179	1 558	481	7 963	31 623	—	2 232	6 873	487	54 051
5 194	17 451	10 903	2 267	31 608	211 563	285	11 163	21 516	2 176	314 126
21 545	30 151	13 664	6 556	150 505	429 481	10 282	49 319	61 075	3 392	775 970
34 302	108 935	28 864	19 104	217 550	1 388 310	256 225	76 175	70 782	16 414	2 216 661
8 159	25 730	11 231	2 985	66 010	276 592	25 379	18 843	13 766	747	449 442
7 003	51 162	19 296	1 692	23 934	789 958	286 144	14 051	28 177	1 716	1 223 133
10 715	39 684	22 495	4 363	53 389	464 160	23 897	23 143	15 172	2 546	659 564
13 675	50 392	21 682	4 075	74 284	350 891	1 916	18 329	18 309	1 349	554 902
3 328	22 997	10 568	3 042	31 664	306 835	32 433	5 182	9 970	1 551	427 570
3 647	42 974	21 393	1 816	33 742	378 153	27 044	6 761	10 790	1 364	527 684
6 123	19 823	17 065	760	41 943	269 133	24 931	8 681	6 931	1 071	396 461
2 771	14 542	25 452	2 323	26 837	350 964	3 673	6 896	9 901	1 399	444 758
3 046	10 536	19 555	1 681	15 963	304 013	20 337	9 663	8 028	1 081	393 903
3 068	5 541	6 997	749	11 016	157 256	—	4 217	3 912	647	193 403
3 020	2 455	3 730	579	17 187	80 781	1 810	5 157	2 636	168	117 523
7 244	3 418	9 058	1 199	26 786	156 868	65	2 325	4 866	239	212 068
2 559	7 147	2 630	973	14 891	92 982	676	6 597	11 667	298	140 420
209	668	30	6	3 500	3 588	—	780	3 757	3	12 541
231	1 034	18	116	7 241	12 540	10	1 642	5 497	31	28 360
5 160	11 287	2 403	1 761	60 166	103 818	49	11 072	28 772	1 122	225 610
13 385	25 224	10 707	3 452	124 344	301 079	496	28 095	61 913	2 348	571 043
21 089	66 983	23 217	7 862	191 915	603 824	2 649	56 307	87 305	4 933	1 066 084
31 244	104 802	59 387	15 961	234 186	1 359 165	20 726	70 298	85 727	10 327	1 991 823
39 889	133 993	79 491	17 009	272 434	1 720 791	48 631	95 516	65 735	12 498	2 485 987
91 208	447 670	254 452	26 390	297 271	5 084 750	872 602	158 916	113 300	30 991	7 377 550
202 415	791 661	429 705	72 557	1 191 057	9 189 555	945 163	422 626	452 006	62 253	13 758 998
187 060	750 302	430 041	78 849	1 147 716	8 648 599	894 555	385 309	450 731	54 114	13 027 276

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.[1]	Sågverk och hyvlerier (38 företag) *Sawmills and planing mills*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 877	4 052	+ 175	+ 5
2 Antal industriarbetare	2 766	2 822	+ 56	+ 2
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	10,0	9,0	— 1,1	— 11
4 Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	+ 18
5 Räntor	0,6	0,9	+ 0,3	+ 44
6 Överskott å annan rörelse	0,7	1,5	+ 0,8	+ 107
7 Övriga intäkter	0,9	1,4	+ 0,6	+ 64
8 Summa	12,3	12,8	+ 0,6	+ 5
Kostnader och vinst				
9 Räntor	3,1	2,6	— 0,4	— 14
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	4,4	5,4	+ 1,0	+ 23
11 Skatter	1,8	1,0	— 0,8	— 46
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,1	1,0	+ 1,0	[2] —
13 Avsättningar till investeringsfonder	1,3	0,2	— 1,2	— 89
14 Övriga kostnader	0,4	0,6	+ 0,2	+ 67
15 Redovisad vinst	1,3	2,1	+ 0,8	+ 65
16 Summa	12,3	12,8	+ 0,6	+ 5
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	170,3	192,7	+ 22,4	+ 13
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	160,0	183,0	+ 23,1	+ 14
19 Varuskatter	0,3	0,7	+ 0,4	+ 149
20 Summa avgående poster	160,3	183,7	+ 23,5	+ 15
21 Bruttovinst	10,0	9,0	— 1,1	— 11
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	7,1	7,4	+ 0,3	+ 4
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	5,8	6,8	+ 1,0	+ 17
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,0	— 0,1	— 97
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,9	3,4	+ 0,5	+ 18
26 Lagervärdeförändring	— 15,6	+ 18,7	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 15,4	+ 18,8	.	.
28 Lön till anställda	42,6	47,1	+ 4,5	+ 11
29 Därav till industriarbetare	27,2	29,8	+ 2,6	+ 9
30 v företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,7	1,4	+ 0,7	+ 104
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,7	+ 0,7	.
32 Beslutad utdelning	0,7	0,7	+ 0,1	+ 8
33 För föregående år beslutad utdelning	0,7	0,7	+ 0,0	+ 0

[1] For translation v. p. 465. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämp-

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Byggnadssnickerier och trähustillverkning (19 företag) *Manufacture of window frames, doors, etc. and manufacture of wooden houses*				Möbelfabriker (39 företag) *Manufacture of furniture*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
2 858	3 020	+ 162	+ 6	3 570	3 854	+ 284	+ 8	1
2 168	2 281	+ 113	+ 5	3 011	3 233	+ 222	+ 7	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,4	3,1	− 2,3	− 42	5,3	6,4	+ 1,0	+ 20	3
0 0	0,0	—	—	0,0	0,0	− 0,0	− 95	4
0,1	0,1	+ 0,0	+ 58	0,2	0,2	+ 0,0	+ 15	5
0,0	0,0	− 0,0	(− 89)	—	—	—	—	6
0,6	4,5	+ 3,9	+ 686	0,5	0,2	− 0,4	− 69	7
6,1	7,7	+ 1,7	+ 27	6,1	6,7	+ 0,7	+ 11	8
2,1	2,3	+ 0,2	+ 8	1,3	1,3	+ 0,0	+ 4	9
3,2	3,4	+ 0,3	+ 9	2,3	2,6	+ 0,4	+ 17	10
0,3	0,7	+ 0,4	+ 125	0,6	0,7	+ 0,1	+ 14	11
0,4	0,0	− 0,3	− 95	0,5	0,1	− 0,4	− 85	12
0,1	0,7	+ 0,5	+ 380	0,3	0,5	+ 0,2	+ 98	13
0,3	0,2	− 0,1	− 33	0,3	0,7	+ 0,4	+ 136	14
− 0,3	0,4	+ 0,7	.	0,8	0,7	− 0,1	− 13	15
6,1	7,7	+ 1,7	+ 27	6,1	6,7	+ 0,7	+ 11	16
123,4	127,1	+ 3,6	+ 3	116,3	134,9	+ 18,6	+ 16	17
117,9	122,5	+ 4,6	+ 4	111,0	128,3	+ 17,3	+ 16	18
0,1	1,4	+ 1,3	[2] —	0,0	0,2	+ 0,2	+ 684	19
118,0	123,9	+ 5,9	+ 5	111,0	128,5	+ 17,5	+ 16	20
5,4	3,1	− 2,3	− 42	5,3	6,4	+ 1,0	+ 20	21
5,9	7,5	+ 1,6	+ 27	3,4	8,8	+ 5,4	+ 160	22
5,8	7,1	+ 1,3	+ 23	3,4	8,7	+ 5,4	+ 160	23
0,0	0,0	− 0,0	− 58	0,1	0,0	− 0,0	− 54	24
1,5	1,9	+ 0,4	+ 29	1,2	1,7	+ 0,5	+ 40	25
− 8,5	+ 10,3	.	.	+ 0,2	+ 3,5	.	.	26
− 1,8	+ 3,8	.	.	+ 1,7	+ 4,4	.	.	27
34,2	40,1	+ 5,9	+ 17	41,2	46,9	+ 5,7	+ 14	28
24,3	28,3	+ 4,1	+ 17	31,8	36,1	+ 4,3	+ 14	29
0,5	1,1	+ 0,5	+ 107	0,3	1,1	+ 0,8	+ 230	30
—	0,6	+ 0,6	.	—	0,8	+ 0,8	.	31
0,0	0,0	− 0,0	− 33	0,1	0,1	+ 0,1	+ 72	32
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 200)	0,1	0,1	− 0,0	+ 12	33

ligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Annan träindustri (34 företag) *Other wood industries*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	6 090	6 346	+ 256	+ 4
2 Antal industriarbetare	4 394	4 681	+ 287	+ 7
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	20,1	21,6	+ 1,5	+ 8
4 Utdelning å aktier och andelar	0,4	0,3	— 0,1	— 16
5 Räntor	1,0	1,2	+ 0,1	+ 13
6 Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 300)
7 Övriga intäkter	0,1	1,3	+ 1,2	[1] —
8 Summa	21,6	24,4	+ 2,8	+ 13
Kostnader och vinst				
9 Räntor	3,3	3,8	+ 0,5	+ 14
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,9	9,0	+ 1,1	+ 14
11 Skatter	3,2	3,6	+ 0,4	+ 12
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	3,0	0,4	— 2,6	— 88
13 Avsättningar till investeringsfonder	1,3	3,1	+ 1,9	+ 146
14 Övriga kostnader	0 5	0,4	— 0,1	— 14
15 Redovisad vinst	2,4	4,1	+ 1,7	+ 73
16 Summa	21,6	24,4	+ 2,8	+ 13
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	255,2	286,0	+ 30,8	+ 12
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	234,9	263,4	+ 28,6	+ 12
19 Varuskatter	0,2	1,0	+ 0,7	+ 325
20 Summa avgående poster	235.1	264.4	+ 29,3	+ 12
21 Bruttovinst	20,1	21,6	+ 1,5	+ 8
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	10,6	14,6	+ 3,9	+ 37
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	9,8	13,7	+ 3,9	+ 40
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,4	+ 0,3	+ 336
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	6,1	6,8	+ 0,7	+ 12
26 Lagervärdeförändring	— 1,0	+ 9,1	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,6	+ 4,0	.	.
28 Lön till anställda	73,9	82,8	+ 8,9	+ 12
29 Därav till industriarbetare	48,1	54,5	+ 6,5	+ 13
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	2,3	3,3	+ 1,0	+ 43
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,3	+ 1,3	.
32 Beslutad utdelning	1,8	1,8	+ 0,0	+ 1
33 För föregående år beslutad utdelning	2,2	1,8	— 0,4	— 19

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Pappersmassefabriker (16 företag) *Wood pulp mills*				Pappersindustri (25 företag) *Paper mills*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
14 381	15 536	+ 1 155	+ 8	17 917	18 346	+ 429	+ 2	1
7 487	8 170	+ 683	+ 9	12 817	13 320	+ 503	+ 4	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
89,4	116,9	+ 27,5	+ 31	116,5	130,1	+ 13,6	+ 12	3
4,5	4,9	+ 0,4	+ 9	2,1	2,6	+ 0 4	+ 20	4
7,1	6,7	— 0,4	— 6	3,8	3 8	— 0,0	— 1	5
10,4	11,7	+ 1,3	+ 12	4,6	4,1	— 0,5	— 11	6
21,3	29,4	+ 8,1	+ 38	7,6	11,3	+ 3,7	+ 48	7
132,8	169,5	+ 36,8	+ 28	134,7	151,8	+ 17,1	+ 13	8
9,8	13,9	+ 4,1	+ 42	11,0	12,0	+ 1,0	+ 9	9
44,5	51,5	+ 7,0	+ 16	61,0	70,0	+ 9,0	+ 15	10
25,6	29,0	+ 3,3	+ 13	19,9	20,9	+ 1,0	+ 5	11
1,0	0 3	— 0,7	— 67	6,3	1,4	— 4 9	— 78	12
28,7	29.5	+ 0,8	+ 3	17,2	20,2	+ 3 0	+ 17	13
0,9	0,2	— 0,7	— 75	0,4	2 2	+ 1,8	+405	14
22,2	45,1	+ 22,9	+ 103	18,8	25,1	+ 6,3	+ 34	15
132,8	169,5	+ 36,8	+ 28	134,7	151,8	+ 17,1	+ 13	16
611,5	730 9	+ 119 4	+ 20	834,9	914,8	+ 79,9	+ 10	17
518,6	609,9	+ 91,2	+ 18	712,6	777,7	+ 65,1	+ 9	18
3,4	4,2	+ 0,8	+ 22	5,8	7 0	+ 1,2	+ 20	19
522 0	614 0	+ 92,0	+ 18	718,4	784 7	+ 66,3	+ 9	20
89 4	116 9	+ 27,5	+ 31	116,5	130,1	+ 13,6	+ 12	21
105,7	135,7	+ 30,0	+ 28	79,2	109,4	+ 30,1	+ 38	22
95,6	135,2	+ 39,7	+ 42	77,6	108,8	+ 31,2	+ 40	23
3,1	2,7	— 0,4	— 13	0,0	0,4	+ 0.4	+809	24
39,3	45,5	+ 6,2	+ 16	38,4	40 8	+ 2,3	+ 6	25
— 21,9	+ 33 2	.	.	— 6,2	+ 38,4	.	.	26
— 40,1	+ 1,0	.	.	— 8,4	+ 12,3	.	.	27
177,5	203,7	+ 26,2	+ 15	204,0	226,0	+ 22,0	+ 11	28
92,8	107,7	+ 14,9	+ 16	138,4	152,5	+ 14,1	+ 10	29
5,0	6,0	+ 1,1	+ 21	7,9	10,7	+ 2,8	+ 36	30
—	1,6	+ 1,6	.	—	3,1	+ 3,1	.	31
20,3	21,0	+ 0,8	+ 4	12,0	12,0	— 0,0	— 0	32
18,3	20,3	+ 1,9	+ 11	11,2	12,0	+ 0,8	+ 7	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Annan skogsindustri samt kombinerade företag (15 företag) *Not specified wood and forest industries and enterprises combining different forest products industries*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	44 448	46 818	+ 2 370	+ 5
2 Antal industriarbetare	24 392	24 552	+ 160	+ 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	282,6	361 9	+ 79,3	+ 28
4 Utdelning å aktier och andelar	9 8	34 0	+ 24,2	+247
5 Räntor	16 5	25,0	+ 8,4	+ 51
6 Överskott å annan rörelse	28,6	37,2	+ 8,6	+ 30
7 Övriga intäkter	52,0	41,1	— 10,9	— 21
8 Summa	389,5	499,1	+ 109,6	+ 28
Kostnader och vinst				
9 Räntor	48,1	53,5	+ 5,4	+ 11
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	166,6	164,5	— 2,0	— 1
11 Skatter	56,4	71,6	+ 15,2	+ 27
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	27,0	3,8	— 23,1	— 86
13 Avsättningar till investeringsfonder	25,0	95,0	+ 70,0	+280
14 Övriga kostnader	4 6	29,3	+ 24,7	+543
15 Redovisad vinst	61,9	81,4	+ 19 5	+ 32
16 Summa	389,5	499,1	+ 109,6	+ 28
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	2 054,3	2 267,5	+ 213,1	+ 10
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 761,6	1 891,8	+ 130,3	+ 7
19 Varuskatter	10,2	13 8	+ 3 6	+ 35
20 Summa avgående poster	1 771,7	1 905,6	+ 133,9	+ 8
21 Bruttovinst	282,6	361,9	+ 79,3	+ 28
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	268,8	336,5	+ 67,7	+ 25
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	262 8	333,0	+ 70,1	+ 27
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	—	— 0,1	—100
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	149,8	178,5	+ 28,7	+ 19
26 Lagervärdeförändring	— 201,9	+ 28 0	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 177,2	— 31,1	.	.
28 Lön till anställda	557,5	622,1	+ 64,6	+ 12
29 Därav till industriarbetare	300,4	323,6	+ 23,2	+ 8
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	7,7	22,0	+ 14,3	+186
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	6,1	+ 6,1	.
32 Beslutad utdelning	43,6	45,2	+ 1,6	+ 4
33 För föregående år beslutad utdelning	37,7	43,6	+ 5,9	+ 16

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Skogs- och träindustri; samtliga branscher (186 företag) *Total wood and forest products industries*				Bok- och accidenstryckerier (31 företag) *Book and job printing*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
93 141	97 972	+ 4 831	+ 5	4 430	4 700	+ 270	+ 6	1
57 035	59 059	+ 2 024	+ 4	3 263	3 471	+ 208	+ 6	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
529,3	648,9	+ 119,6	+ 23	12,9	13,4	+ 0,5	+ 4	3
16,9	41,8	+ 24,9	+ 148	0,3	0,4	+ 0,1	+ 36	4
29,4	37,8	+ 8,4	+ 29	1,1	1,3	+ 0.2	+ 18	5
44,4	54,5	+ 10,2	+ 23	0.2	0,1	— 0,1	— 64	6
83,0	89,2	+ 6,2	+ 7	1,4	1,8	+ 0.4	+ 29	7
703,0	872,2	+ 169,3	+ 24	15,9	17,1	+ 1,2	+ 7	8
78,7	89,4	+ 10,7	+ 14	1,7	2,3	+ 0,6	+ 35	9
289,8	306,4	+ 16,6	+ 6	5,0	5,6	+ 0,6	+ 13	10
107,9	127,5	+ 19,6	+ 18	2,5	2,4	— 0,1	— 6	11
38,2	7,1	— 31.1	— 82	2,9	0.3	— 2,6	— 89	12
73,9	149,2	+ 75,2	+ 102	1 0	2,8	+ 1,8	+ 173	13
7,3	33,7	+ 26,4	+ 361	0,8	0,6	— 0,2	— 24	14
107,1	159,0	+ 51,9	+ 48	2,0	3,1	+ 1,0	+ 50	15
703,0	872,2	+ 169,3	+ 24	15,9	17,1	+ 1,2	+ 7	16
4 165,9	4 653,8	+ 487,9	+ 12	145,7	163,8	+ 18,1	+ 12	17
3 616,6	3 976,7	+ 360,1	+ 10	132,8	149,1	+ 16.4	+ 12	18
20,0	28,2	+ 8,2	+ 41	0,0	1,2	+ 1,2	[1]—	19
3 636,6	4 004,9	+ 368,3	+ 10	132.8	150,3	+ 17,6	+ 13	20
529,3	648,9	+ 119,6	+ 23	12,9	13,4	+ 0,5	+ 4	21
480,8	619,8	+ 139,0	+ 29	9,9	13,9	+ 4.0	+ 40	22
460,7	613,3	+ 152,6	+ 33	8,8	11,1	+ 2,3	+ 26	23
3,5	3,6	+ 0,1	+ 3	0,0	0,0	+ 0.0	[1]—	24
239,1	278,5	+ 39,4	+ 16	1,5	1,6	+ 0,1	+ 6	25
— 254,9	+ 141,2	.	.	+ 1,2	+ 3 6	.	.	26
— 241,8	+ 13,3	.	.	+ 0,3	+ 2.8	.	.	27
1 130,9	1 268,7	+ 137,8	+ 12	56,9	63.1	+ 6,2	+ 11	28
663,0	732,6	+ 69,6	+ 10	36,4	39,8	+ 3.4	+ 9	29
24,4	45,7	+ 21,2	+ 87	2,1	3.1	+ 1,0	+ 46	30
—	14 2	+ 14 2	.	—	1,0	+ 1,0	.	31
78,5	81,0	+ 2,5	+ 3	1.6	1.8	+ 0.2	+ 15	32
70,2	78,5	+ 8,3	+ 12	1,6	1,6	+ 0,0	+ 0	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tidningstryckerier (49 företag) *Printing of newspapers*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	11 706	12 192	+ 486	+ 4
2 Antal industriarbetare	5 639	5 849	+ 210	+ 4
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	25,5	27,8	+ 2,3	+ 9
4 Utdelning å aktier och andelar	0,8	0,8	— 0,0	— 2
5 Räntor	1.8	2,6	+ 0,8	+ 42
6 Överskott å annan rörelse	0,8	0,8	— 0,0	— 3
7 Övriga intäkter	[1]13,7	[1]13,5	— 0,2	— 2
8 Summa	42,6	45,4	+ 2,8	+ 7
Kostnader och vinst				
9 Räntor	5,7	7,5	+ 1,9	+ 33
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	10,6	12,4	+ 1,8	+ 17
11 Skatter	4,0	6,8	+ 2,8	+ 69
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	14,1	2,2	— 11,9	— 84
13 Avsättningar till investeringsfonder	2,2	8,0	+ 5,8	+ 259
14 Övriga kostnader	1,8	2,9	+ 1,1	+ 61
15 Redovisad vinst	4,2	5,6	+ 1.4	+ 34
16 Summa	42,6	45,4	+ 2,8	+ 7
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	538,6	600,4	+ 61,8	+ 11
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	513,1	571,9	+ 58,8	+ 11
19 Varuskatter	0,1	0,7	+ 0,6	+ 916
20 Summa avgående poster	513,2	572,6	+ 59,4	+ 12
21 Bruttovinst	25,5	27,8	+ 2,3	+ 9
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	29,2	17,4	— 11,8	— 40
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	28,6	17,3	— 11,3	— 39
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 820)
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	3,9	5,1	+ 1,2	+ 30
26 Lagervärdeförändring	— 0,8	+ 1,8	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,4	+ 2,1	.	.
28 Lön till anställda	196,3	220,2	+ 23,8	+ 12
29 Därav till industriarbetare	78,0	85,4	+ 7,4	+ 10
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	5,7	9,8	+ 4,2	+ 73
31 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	3,8	+ 3,8	.
32 Beslutad utdelning	2,2	2,3	+ 0,1	+ 7
33 För föregående år beslutad utdelning	2,1	2,2	+ 0,1	+ 5

[1] Härav tillskott från aktieägare och intressenter 12,7 milj. kr år 1959 och 12,5 milj. kr år 1960.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Annan grafisk industri och pappersförädling samt komb. företag (43 företag) *Printing and allied ind., not elsewhere classified*				Grafisk industri och pappersförädling; samtliga branscher (123 företag) *Total printing and allied industries*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
15 268	15 566	+ 298	+ 2	31 404	32 458	+1054	+ 3	1
10 525	10 663	+ 138	+ 1	19 427	19 983	+ 556	+ 3	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
57,2	59,0	+ 1,9	+ 3	95,5	100.2	+ 4,7	+ 5	3
2,5	2,7	+ 0,2	+ 8	3,6	3,9	+ 0,3	+ 8	4
4,7	5,6	+ 1,0	+ 21	7,6	9,5	+ 1,9	+ 25	5
0,0	0,0	− 0,0	− 13	0,9	0,8	− 0,1	− 13	6
3,5	0,7	− 2,8	− 80	18,6	16,0	− 2,6	− 14	7
67,7	68,0	+ 0,2	+ 0	126,2	130,5	+ 4,2	+ 3	8
10,0	12,0	+ 2,0	+ 20	17,4	21,8	+ 4,5	+ 26	9
22,8	27,2	+ 4,4	+ 19	38,3	45,2	+ 6,8	+ 18	10
9,8	8,8	− 0,9	− 10	16,3	18,0	+ 1,7	+ 10	11
6,3	0,5	− 5,8	− 92	23,3	3,0	− 20,3	− 87	12
3,5	5,2	+ 1,6	+ 45	6,8	16,0	+ 9,2	+ 135	13
3,5	3,0	− 0,5	− 14	6,0	6,4	+ 0,4	+ 7	14
11,8	11,3	− 0,5	− 4	18,1	20,0	+ 2,0	+ 11	15
67,7	68,0	+ 0,2	+ 0	126,2	130,5	+ 4,2	+ 3	16
671,0	746,7	+ 75,7	+ 11	1 355,4	1 510,9	+ 155,6	+ 11	17
613,7	687,3	+ 73,6	+ 12	1 259,6	1 408 3	+ 148,8	+ 12	18
0,2	0,5	+ 0,3	+172	0,3	2,4	+ 2,1	+ 810	19
613,9	687,7	+73,9	+ 12	1 259,8	1 410,7	+ 150,9	+ 12	20
57,2	59,0	+ 1,9	+ 3	95,5	100,2	+ 4,7	+ 5	21
37,0	40,4	+ 3,4	+ 9	76,1	71,7	− 4,4	− 6	22
36,4	39,7	+ 3,3	+ 9	73,8	68,2	− 5,6	− 8	23
0,1	0,1	− 0,0	− 15	0,1	0,1	+ 0,1	+ 86	24
6,0	7,1	+ 1,1	+ 18	11,4	13,8	+ 2,4	+ 21	25
+ 0,5	+ 19,5	.	.	+ 1,0	+ 25,0	.	.	26
+ 7,1	+ 13,5	.	.	+ 7,8	+ 18 3	.	.	27
206,3	222,0	+ 15,7	+ 8	459,5	505,3	+ 45,8	+ 10	28
119,6	126,9	+ 7,3	+ 6	234,0	252,1	+ 18,1	+ 8	29
7,3	9,6	+ 2,3	+ 31	15,1	22,5	+ 7,4	+ 49	30
—	2,5	+ 2,5	.	—	7,3	+ 7,3	.	31
7,0	5,3	− 1,7	− 24	10.7	9,4	− 1,3	− 12	32
5,0	7,0	+ 1,9	+ 38	8,7	10,7	+ 2,0	+ 23	33

Antal skattekronor enligt 1961 års taxering. Preliminära uppgifter

Local Taxable Income. Preliminary Data

I nedanstående tabell redovisas preliminära uppgifter över antalet skattekronor till kommunal inkomstskatt enligt 1961 års taxering länsvis samt motsvarande uppgifter för hela riket vid taxeringen år 1960. I jämförelse med detta år har totala antalet skattekronor ökat med 37,5 milj. eller 11,7 %. Denna ökning har procentuellt sett varit störst för köpingarna med 13,8 % och minst för städerna med 11,0 %.

Antalet skattekronor per invånare den 1 januari taxeringsåret — medelskattekraften — är år 1961 för hela riket 47,63. Medelskattekraften för de olika kommuntyperna utgjorde:

	Taxeringen år 1960	1961
Landskommuner	29,79	33,87
Köpingar	40,77	45,60
Städer	53,72	58,97
Hela riket	42,79	47,63

Landskommunerna uppvisar på grund av minskat befolkningsunderlag den största procentuella ökningen av medelskattekraften med 13,7 %. Den motsvarande ökningen för hela riket har varit 11,3 %.

BoP

Antal skattekronor till allmän kommunalskatt enligt 1961 års taxering
Preliminära uppgifter

Local taxable income. Preliminary data (1 unit = 100 kr taxable income)

Län *County*	Landskommuner *Rural districts*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Summa *Total*
Stockholms stad	—	—	62 755 443	62 755 443
Stockholms län	8 591 306	4 336 077	13 694 355	26 621 738
Uppsala »	2 801 119	162 181	4 749 300	7 712 600
Södermanlands »	2 891 243	252 009	7 066 420	10 209 672
Östergötlands »	3 743 068	1 499 807	10 095 960	15 338 835
Jönköpings »	3 616 413	1 211 956	6 461 282	11 289 651
Kronobergs »	2 427 702	1 516 000	1 653 932	5 597 634
Kalmar »	3 850 497	653 675	3 633 560	8 137 732
Gotlands »	798 853	115 287	670 063	1 584 203
Blekinge »	2 184 406	290 194	2 677 228	5 151 828
Kristianstads »	4 777 376	1 988 485	2 784 639	9 550 500
Malmöhus »	6 613 523	1 609 443	23 791 605	32 014 571
Hallands »	2 828 966	128 522	3 473 620	6 431 108
Göteb. o. Bohus »	4 708 119	—	28 052 380	32 760 499
Älvsborgs »	6 393 246	1 164 634	7 623 718	15 181 598
Skaraborgs »	4 297 168	772 573	4 200 589	9 270 330
Värmlands »	4 861 028	1 631 142	5 286 331	11 778 501
Örebro »	3 387 631	1 601 129	7 001 421	11 990 181
Västmanlands »	2 737 131	1 072 604	7 204 774	11 014 509
Kopparbergs »	7 043 195	859 152	4 462 859	12 365 206
Gävleborgs »	5 878 656	291 846	5 784 274	11 954 776
Västernorrlands »	6 434 307	1 474 523	4 290 218	12 199 048
Jämtlands »	2 998 854	453 802	1 232 288	4 684 944
Västerbottens »	5 306 588	682 048	2 719 041	8 707 677
Norrbottens »	6 133 572	139 435	6 574 305	12 847 312
Summa år 1961	105 303 967	23 906 524	227 939 605	357 150 096
» » 1960	93 378 449	21 002 051	205 284 984	319 665 484

TENTAMENSUPPGIFTER

Tentamensuppgifter i statistik vid Stockholms Universitet

Examination Papers for the First Degree in Statistics (Stockholm University)

Examensämnet statistik vid Stockholms Universitet är uppdelat på två linjer, den ena kallad »statistik, samhällsvetenskaplig linje» och den andra »statistik, naturvetenskaplig linje».

Undervisningen omfattar föreläsningar, proseminarieövningar och övningar. Vissa avsnitt i kurserna för betygen B och AB är upplagda som delstudiekurser. Sådana kurser ges i statistisk analys och sannolikhetskalkyl för betyget B och i statistisk teori för betyget AB. För betyget B på samhällsvetenskaplig linje fordras dessutom en delstudiekurs i stickprovsteori.

Examinationen sker dels genom skrivningar på delstudiekurserna dels genom särskild sluttentamen, som omfattar både en skriftlig och en muntlig del. Den skriftliga sluttentamen består av två prov utom för dem som studerar till betyget B på samhällsvetenskaplig linje, vilka endast skriver ett slutprov.

Nedan följer några tentamensproblem för betyget AB, som använts under läsåret 1960—61. Avdelning I innehåller uppgifter i statistisk teori och avdelning II problem som givits vid det av proven, som avser stickprovsteori, i den skriftliga sluttentamen på samhällsvetenskaplig linje.

I

1. y_{ij} är en normalt fördelad variabel som kan uppfattas som additivt sammansatt av en konstant μ, en slumpvariabel u_i och en annan, ε_{ij}. u_i har medelvärdet 0 och variansen σ_u^2 medan ε_{ij} har medelvärdet 0 och variansen σ_ε^2. u_i och ε_{ij} är okorrelerade. Som bekant gäller

$$\sum_{i,j}(y_{ij} - y..)^2 = \sum_{i,j}(y_{ij} - y_{i.})^2 + \sum_i n_i(y_{i.} - y..)^2$$

där

$$y.. = \frac{\sum_{i,j} y_{ij}}{\sum_i n_i} \text{ och } y_{i.} = \frac{\sum_j y_{ij}}{n_i}$$

Bestäm medelvärdet för $\sum_i n_i(y_{i.} - y..)^2$

2. I en urna har man sexton kulor numrerade 1, 2, 3, 4, 5 med frekvenserna $f_1 = f_5 = \frac{1}{16}$, $f_2 = f_4 = \frac{1}{4}$ och $f_3 = \frac{3}{8}$ I demonstrationssyfte gör man n serier om fem dragningar (utan återläggning) och bildar summan s_i av de fem tal som erhållits i resp. serier. Slutligen bildar man $\bar{s} = \frac{\Sigma s_i}{5n}$

Bestäm hur många serier som måste utföras för att sannolikheten att talet $\bar{s}$ ligger i intervallet 2,5—3,5 skall vara åtminstone 95 %.

3. A gör serier av kast med ett mynt. En serie är slut då krona inträffat eller om A fått 6 klave i följd. Följande resultat erhålles:

Antal kast	Antal serier
1	198
2	106
3	54
4	18
5	3
6	5

Pröva med χ^2 överensstämmelsen med den »teoretiska» fördelningen.

4. En oändlig population har medelvärde μ och varians σ^2. Ett urval om n oberoende observationer göres. Låt x_i och x_j vara två godtyckliga observationer i urvalet och $\bar{x}$ medeltalet i urvalet.

Bestäm

$$E[(x_i - \bar{x})(x_j - \bar{x})]$$

för $i \neq j$

5. Vid ett försök förfogar man över en viss variabel X. För fixerade X-värden betraktar man en annan variabel y, som kan anses vara normalfördelad med medelvärdet $\alpha + \beta\ (X - \bar{X})$. Man har för att uppskatta α och β gjort n observationer på y för $X = X_1$ och lika många för $X = X_2$. Härled i detta läge en uppskattning av $E(y/X = X_3)$ baserad på n observationer och denna uppskattnings varians.

6. Från en population om N enheter $X_1, X_2 \ldots X_N$ göres två urval av observationer. Det första urvalet innehåller n observationer och drages fullständigt slumpmässigt utan återläggning. Man bildar summan y av de erhållna värdena. Det andra urvalet omfattar en observation, säg z, från de återstående observationerna i populationen. Beräkna korrelationskoefficienten mellan y och z.

7. I en population är medelvärdet $\mu(X) = \mu_0$. Man använder en biased estimator y för att skatta μ_0. Estimatorns bias uppträder på sådant sätt att den överskattar $\mu(x)$ med $\frac{1}{10}$ av populationens standardavvikelse σ. Vidare är dess varians lika med σ^2/n och dess fördelning approximativt normal. Hur ofta kommer hypotesen $\mu = \mu_0$ att felaktigt förkastas om den prövas enkelsidigt mot $\mu > \mu_0$ på 5 %-nivån. n = 100.

8. Bestäm $E \sum_1^n (x_i - \bar{x})^2$, där x_i är en observation från den ändliga populationen $X_1 \ldots\ldots X_N$.

9. Mellan en variabel X, som man fritt förfogar över, och en effektvariabel y, gäller följande linjära samband

$$y = 3 + 4X + \varepsilon$$

där ε är normalt fördelad med $E(\varepsilon) = 0$ $\sigma^2(\varepsilon) =$ konstant $= \sigma^2$. För vardera av de 5 X-värdena 0; 1; 2; 3; 4; gör man 2 bestämningar på y. Bestäm ett 95 %-igt konfidensintervall för σ^2.

y \ X	0	1	2	3	4
y_1	1	2	8	10	16
y_2	10	9	17	20	22

10. Tabellen nedan svarar mot utfallet vid ett antal serier av upprepningar av ett binomialt försök, varvid en viss händelse betraktas. (Den betraktade händelsen kan tydligen inträffa högst 4 gånger i varje serie.)

x	0	1	2	3	4
frekvens	10	80	65	22	3

Ange motsvarande förväntade värden och pröva överensstämmelsen med χ^2.

11. Från en ändlig population göres ett urval om $2n$ observationer utan återläggning. Beräkna korrelationen mellan $\bar{x}$ och $\bar{y}$, där $\bar{x}$ är medeltalet av de n första och $\bar{y}$ av de n sista observationerna.

12. Man gör sexhundra kast med 3 tärningar T_1, T_2 och T_3 och registrerar antalet ettor, tvåor och treor för att pröva om tärningarna är homogena med avseende på vart och ett av dessa utfall. Genomför en dylik prövning med hjälp av χ^2.

	1	2	3
T_1	70	110	95
T_2	65	112	115
T_3	63	102	96

13. I nedanstående tabell anger x och y skjutresultat i resp. liggande och knästående för 100 rekryter. Pröva hypotesen $\varrho = 0$ på 1 %-nivån under förutsättning att observationerna kan betraktas som härrörande från en bivariat normalfördelning.

	75—79	80—84	85—89	90—94	95—99
75—79	4	7	6	3	
80—84	1	3	9	11	4
85—89		1	8	9	11
90—94			4	7	9
95—99				1	2

(*Obs.* Korrelationskoefficienten skall uträknas.)

II

1. A. Vid övergång till obundet slumpmässigt urval (OSU) till proportionellt stratifierat urval (PSU) reduceras variansen med en faktor, som vi betecknar som precisionsvinsten (G).
Redovisa led för led hur variansen vid OSU kan uppdelas i »variansen vid PSU + precisionsvinsten G».

B. Vilka frågor kan en analys av termen G ge svar på?

C. En population om $N = 10\,000$ enheter är stratifierad på $L = 3$ strata, med följande parametervärden:

Stratum	W_h	ΣX_{hj}	σ_h^2
1	0,60	120 000	25
2	0,25	130 000	144
3	0,15	150 000	400

Populationsmedeltalet $\overline{X}$ skall estimeras. Förutsätt urval av $n = 5\,000$ *utan* återläggning i C.1 — C.2

C.1 Vad blir var $\overline{x}$ vid PSU?

C.2 Vad blir var $\overline{x}$ vid OSU om populationen ej varit stratifierad?

C.3 Vad blir var $\overline{x}$ vid minimumvariansfördelning av urvalet?

2. I staden Aby, som har 250 000 invånare, vill man uppskatta totala antalet kvinnor i förvärvsarbete = X.

Man går då tillväga på följande sätt:

1. Staden indelas i kvarter.

2. Man väljer slumpmässigt ut $n = 5$ kvarter med sannolikheter proportionella mot antalet invånare i varje kvarter.

3. För vart och ett av de $n = 5$ kvarteren bestäms antalet kvinnor i förvärvsarbete.
Följande data erhölls då:

Kvarter	Antal invånare	Antal kvinnor i förvärvsarbete
1	8 000	1 040
2	12 000	1 380
3	5 000	725
4	15 000	1 875
5	13 000	1 755

A. Ange en unbiased estimator för X och visa att den är unbiased. Beräkna estimatet x' av X.

B. Estimera variansen för estimatet x' av X. Är denna estimator unbiased? Om svaret är *ja*, genomför beviset.

3. För en population av familjer vill man estimera proportionen pojkar bland barnen.
För populationen har man följande uppgifter:

Familjetyp	Familjetypens procentuella frekvens
Man + hustru + 2 flickor	35
Man + hustru + 1 flicka + 1 pojke	30
Man + hustru + 2 pojkar	35

Vad blir värdet på δ vid urval av familjer?

4. Följande population är given:

Stratum	N_h	$\overline{X}_h$	σ_h
1	120	40	5
2	80	100	15
3	40	180	30
4	10	300	80

a. Bestäm hur ett sample om $n = 110$ enheter skall fördelas enligt »optimum allocation».
b. Beräkna variansen för $\bar{x}$ enl. a.
c. Antag att spridningarna (σ_h) är okända, men att man vet att relativa varianserna är approximativt desamma i de fyra strata. Ange hur ett sample om $n = 110$ enheter skall fördelas enligt »optimum allocation» under denna förutsättning.
d. Beräkna variansen för $\bar{x}$ enl. c.
e. Beräkna variansen för $\bar{x}$ vid proportionellt stratifierat urval av $n = 110$ enheter.
f. Under vilken förutsättning kommer var($\bar{x}$) enl. b. att bli lika med var($\bar{x}$) enl. e?
Förutsättning: urvalet i samtliga exempel a—e sker *utan* återläggning.

5. En population är indelad i M primära urvalsenheter. Den i:te av dessa räknar N_i element. Populationstotalen är $X = \sum_i \sum_j X_{ij}$. Medelst OSU uttas m primära urvalsenheter; ur den i:te av dessa uttas på samma sätt n_i element. Estimatorn:

$$x' = \frac{M}{m} \sum_i \frac{N_i^+}{n_i} \sum_j X_{ij}^+$$

har variansen:

$$\text{Var } x' = M^2 \frac{M-m}{M-1} \frac{1}{m} \frac{1}{M} \sum_i (X_i - \overline{X})^2 + \\ + \frac{M}{m} \sum_i N_i^2 \frac{N_i - n_i}{N_i - 1} \frac{1}{N_i} \sum_j (X_{ij} - \overline{\overline{X}}_i)^2$$

Som estimator av medelvärdet per element $\overline{\overline{X}} = X/N$, där $N = \sum_i N_i$, kan man använda

$$\bar{\bar{x}} = \frac{1}{N} x'$$

a) Härled Var $\bar{\bar{x}}$ från Var x' under förutsättning, att alla primära urvalsenheter i populationen räknar samma antal element, dvs. $N_i = N_o$, och att urvalet av element inom varje uttagen primär urvalsenhet görs lika stort, dvs. $n_i = n_o$. Utgå vid härledning från att de två i Var x' ingående finita populationskorrektionerna kan sättas lika med 1.

b) Härled speciellt uttrycket

$$\text{Var } \bar{\bar{x}} = \frac{\sigma_b^2}{m} + \frac{\sigma_W^2}{m\, n_o}$$

där

$$\sigma_b^2 = \frac{1}{M} \sum_i (\overline{\overline{X}}_i - \overline{\overline{X}})^2$$

$$\sigma_W^2 = \frac{1}{N} \sum_i \sum_j (X_{ij} - \overline{\overline{X}}_i)^2$$

6. En population omfattar $N = 100\,000$ element. Medeltalet $\overline{X}$ skall estimeras medelst en stickprovsundersökning. Den tillgängliga budgeten möjliggör en undersökning omfattande $n = 1\,000$ element.
En analys visar, att vid användning av systematiskt urval måste man räkna med en intraklasskorrelation om $\delta = 0{,}01$. Ett alternativt undersökningsförfarande är OSU. Hur stort måste i så fall urvalet göras för att ge samma varians som vid systematiskt urval enligt ovan?

7. För en stickprovsundersökning står en budget om totalt $C = 10\,000$ kr till förfogande. Man avser att utföra undersökningen på ett av följande sätt.
a. Obundet slumpmässigt urval (*med* återläggning) av elementära enheter med användande av differensestimation

$$\overline{x}_k = \overline{x} + k(\overline{U} - \overline{u})$$

Härvid gäller, att
$\sigma^2(X) = 700$
$\sigma^2(U) = 200$
$\varrho(X, U) = 0{,}8$
Kostnadsfunktionen är
C = a + b n
C = 10 000 kr = total budget
a = 2 000 kr = fast kostnad
b = 16 kr = kostnad per observation
b. Stratifierat enstegsurval (*med* återläggning) av elementära enheter med användande av linjär estimation

$$\bar{x} = \sum_{h}^{3} W_h \bar{x}_h$$

Härvid gäller att

$W_1 = 0{,}45 \quad W_2 = 0{,}30 \quad W_3 = 0{,}25$

$\sigma_1^2 = 100 \quad \sigma_2^2 = 225 \quad \sigma_3^2 = 400$

Kostnadsfunktionen är

$C = a + \sum_h C_h n_h$

C = 10 000 kr = total budget
a = 2 500 kr = fast kostnad
C_h = 10 kr = kostnad per observation i stratum h, $h = 1, 2, 3$.
Fråga: Vilket förfarande, a. eller b. bör användas?
Motivera svaret. Basera svaret på »bästa utformning» av resp. förfarande.

8. a. Diskutera kritiskt följande påstående. »Systematiskt urval ger ofta biased resultat, om populationen företer någon slags periodicitet».
b. Vad menas med Tukey-planen? Vilket skulle motivet vara för att använda den?

9. Följande fiktiva population är given

Cluster	X_i	X_{ij}	N_i
1	15	1, 2, 3, 4, 5,	5
2	20	5, 6, 9	3
3	10	4, 6	2
4	15	4, 5, 6	3
5	21	1, 1, 2, 3, 3, 5, 6	7

Beräkna »homogenitetskoefficienten» δ.

10. I kap. 6 av T. Dalenius: Sampling in Sweden beskrives en metod, »the persons method», för hushållsurval på basis av i Sverige tillgängligt folkbokföringsmaterial. Redogör utförligt för denna metod.

11. Upprätta en förteckning över de olika leden vid planeringen av en stickprovsundersökning i den ordning, de aktualiseras vid planeringsarbetet. Kommentera kortfattat varje led.

12. För att beräkna totala lönesumman (X) inom en population av företag, uttogs $n = 5$ företag med sannolikheter proportionella mot antalet anställda (S_j) inom företaget. Urvalet gjordes med återläggning. Räkna fram ett estimat av X.

Urvalet:	Företag nr	X_j	S_j
	1	60 000	100
	2	12 500	25
	3	33 000	60
	4	28 000	40
	5	46 875	75

För hela populationen är $S = \Sigma S_j = 100\,000$. Estimera variansen.

THE ISSUE IN BRIEF

Adjustment of Sampling Values. A Brief Review of Different Methods of Adjusting Sampling Values when Information on Certain Population Values is Available

By I. Ståhl

In the article the author gives a review of previous discussion in different statistical journals on the problems of adjusting sample tabulations when marginal totals are known in the population. Problems of this kind are to-day very relevant in the official production of statistical data, due to the large number of partly overlapping surveys on a sample or a census basis. The advantage of using different methods of adjustment is, firstly, that the same result is given for known marginal totals in the sample as in the population. Secondly, the precision of the sample under certain conditions may be improved by using information of marginal distributions in the population. This second aspect may be of a great importance due to the very rapid development of computation techniques by the introduction of EDP-equipment.

The author begins by demonstrating how a method of adjustment is used in the 1950 census in Sweden. He goes on to show how the maximum-likelihood estimators are developed for the case with a two-dimensional tabulation with one marginal known. The section that follows contains a presentation of four different methods of adjustment of a two-dimensional tabulation when marginals are known, exemplified by a tabulation from the 1950 census. The four methods are: Iterative ratio adjustment, proportional distribution of marginal deviations maximum-likelihood estimates under side conditions and least squares estimates under side conditions. The maximum-likelihood method is applied to a multinomial distribution.

In the last section the maximum-likelihood method is demonstrated in the case when the sample is drawn from a multivariate normal distribution and the sum of mean values is known. The method of adjustment is exemplified by data from the Swedish election statistics.

Salaried Employees in Quasi-Official Occupational Groups in 1960

By E. Lundén

Since 1954, the Central Bureau of Statistics has been compiling statistics of government employees and of salaried employees in quasi-official occupational groups. The most recent account in this Review of the former group is to be found in No. 7/1961 and of the latter group in this issue.

The statitics comprise the following groups of salaried employees that come under the State Remuneration Regulations: the clergy, church organists, teaching staff in primary schools, employees of the County Forestry Boards and of the County Agricultural Committées, policemen and the staff of the Institutes of Social Science.

The result of the investigation is published in Tables 1—11. Data are

given on distribution by type of appointment, salary scale, sex, etc. for each of the above categories. Where clergymen, policemen and teaching staff of primary schools are concerned, additional particulars have been given on distribution by year of birth and for the two latter groups, by education. A special analysis of changes during the accounting year (resignations, new appointments and promotions) is given in Tables 8—11.

The teaching staff of primary schools is the largest, 46 837, of the groups presented. About 65 % of the teachers are women. The majority of the male teachers are primary school teachers in salary scales 12, 14 and 16; half of the female teachers are primary school teachers in the salary scales mentioned, while the other half are infant school teachers in salary scales 7, 9, 10 and 11. About 85 % of the teachers were on the established or semi-established staff. In the case of employees outside the Salary Scheme only teachers paid by the hour who teach more than 15 hours a week are included in the statistics.

There were 10 323 policemen, only 103 of them being women. Police constables in salary scale 10 formed 29 % of the total number of policemen. As many as 4 000 or 39 % have received their basic training at Service schools. Approximately 26 % had attended an adult continuation school or equivalent and about 14 % has passed the lower certificate ("realexamen").

There were 2 739 clergymen and 76 % of them were on the establishment. About one half of the clergy had reached the age of 50.

The remaining groups of salaried employees only comprise a small number of persons, i.e. church organists (413), employees of the County Forestry Boards (1 066), the County Agricultural Committees (816) and of the Institutes of Social Science (33).

The following data on changes during the accounting year concern only the two most important groups, teachers in primary schools and policemen. About 3 300 teachers resigned their appointments, 947 of whom retired with a pension; there were about 4 200 new appointments and 8 000 were promoted. In the police force there were 440 resignations and 750 new appointments. More than 2 000 policemen or 20 % of the total on Salary Scheme A were promoted.

Pilot Crop-Cutting Survey. IX

Special Surveys

By B. Nilsson

With pilot plots of hay it is important that the haymaking should coincide with the haymaking on the farms. However, from the practical point of view this cannot always be achieved. In general the surveys take place immediately before the haymaking in order to eliminate the risk of non-response. In certain cases the actual haymaking can be delayed several days because of uncertain weather, which generally causes an undervaluation of the yield per hectare in the survey. Should the survey take place after the actual cutting of the hay the yield might be over-estimated. This year the plots were cut on an average 1,9 days before farm haymaking. In most of the counties the mean time was between 1,5 and 2,5 days.

In order to determine the rate of growth during the harvesting period this year growth studies have been carried out in 22 different counties throughout Sweden, the time interval being 8 days. On average the growth was 2,1 per cent a day with variations between the different areas. The difference already mentioned of 1,9 days between the survey and the haymaking would with 2,1 per cent growth cause an undervaluation of the hectare-yield in the survey of 4,0 per cent. However, this undervaluation probably is varying from year to year depending on the weather.

The hay from the pilot plots is dried indoors and thus is not affected by the weather to the same extent as hay dried

in the fields, neither is it subject to the same mechanical handling. There is the likelihood that the losses in harvesting will be lower with the survey method than with other methods of haymaking, and this will cause the hectare-yield to be over-estimated. A special investigation of this was undertaken in 679 fields in 1960. The investigation gave the total over-valuation of the hectare-yield of 12,8 per cent on an average for all the fields surveyed.

In order to determine the part of the hay-yield coming from the later crop — in the form of hay, silage or pasture — special investigations have been made in 1960 in every county. According to these investigations the new crop percentage amounted to about 43 per cent.

Also during the year the way the later hay crop is used has been investigated throughout the entire country. The results show that for Sweden as a whole 18,4 per cent of the new crop in the total area under hay had not been used; the variations between the different counties are rather significant. The southern counties of Sweden have the lowest values and the northern the highest — this is natural considering the lower intensity of hay cultivation and the shorter growing season in Norrland (the northern half of Sweden). The most usual way of attaining the new crop was by pasture. Throughout Sweden as a whole pasture provides the new crop in 72,8 per cent of the total area. In southern Sweden pasture accounted for no less than 80—90 per cent of the area, while in Norrland the figure was 65—75 per cent. Only in a very small percentage of the hayfield area was the new crop used for silage, hay or seed, namely, 4,5 per cent, 3,4 per cent and 0,9 per cent respectively.

The 1960 special survey of hay-fields had reference to the difference in time between the cutting of the experimental plots and of the hay owned by the farmers, growth at the stage of development when hay-making was carried out, the difference between the estimated hay crop (biological harvest) and the weighed hay harvest (the crop carried), the size of the later crop and the method used for the carrying of the later crop. The special survey of the pasture hay dealt with the size of the yield. The special surveys of potatoes and of grain referred to the amount of mechanical damage occurring in the hay cut by the farmers and to the difference in the wastage created in cutting and threshing according to the method used by the farmers and according to the experimental plot method, as well as to the method used for the carrying of the harvest.

In order to find a suitable way of carrying out objective harvest estimates on hay pastures according to the experimental plot method, a survey has been carried out in the County of Kristianstad. It was only made within one sub-stratum. The survey found that there was an average yield of 4 400 kg hay/hectare for pasture hay on arable land and 3 630 kg hay/hectare for other pasture hay.

In order to obtain a rough estimate of the amount of mechanical damage occurring in various methods of lifting potatoes in the 1960 potato harvest, special surveys were carried out in five county agricultural committee districts. In all, a total of 142 farms were surveyed. The findings of the surveys as regards the mechanical damage occurring in various methods of lifting potatoes were as follows: wooden ploughs and manual lifting, 4,6 %, throw-wheel machine 9,1 %, elevators 8,1 %, and sieve drum machines 12,6 %. Figures for this year are higher than last year's, especially in the case of the sieve drum machine. This is probably due to this year's rainy weather when the potatoes were being lifted and the resultant extremely difficult conditions under which this was carried out.

The crop-cutting method is used tentatively in Sweden in the last years for harvest estimates. As there is little or no wastage when the plots are harvested and threshed, it is necessary to investigate the waste at the farmer's harvest as compared to the plot waste.

In 1960, the difference in wastage thus amounted to 4,2 % for winter wheat, 10,8 % for winter rye, 2,2 % for spring wheat, 10,6 % for barley and 11,1 % for oats. It is obvious that this waste differs from year to year, owing to weather conditions during the harvest.

In connection with the waste study there was also made a survey of harvest methods used by farmers. In this survey the following data were obtained for all cereals mentioned above: 52,5 % harvest thresher, 42,1 % binder, 2,2 % mower, 0,3 % mower with straw collector, and 2,9 % scythe. Data for counties varied considerably, harvest thresher being used especially in plain districts and at large farming units.

LITTERATUR

Bokanmälningar

Book Reviews

Controlled clinical trials. Papers delivered at the conference convened by the Council for International Organizations of Medical Sciences. Oxford 1960. 177 s. 20 sh.

Läkemedelsindustrier över hela världen framställer dagligen rader av nya preparat, vilkas effekt i många fall ej är tillfredsställande verifierad. För att slutgiltigt kunna värdera ett nytt läkemedel måste det givetvis prövas på människor med den sjukdom läkemedlet är avsett att bekämpa. För att en entydig tolkning av försöksresultaten skall vara möjlig måste denna prövning ske med hjälp av kontrollerade experiment — dvs. via randomisering fördelas det aktuella läkemedlet och något kontrollpreparat på ett antal sjuka människor.

Denna typ av experiment är förknippad med en rad specifika problem. Avgörande för huruvida ett kontrollerat försök skall kunna genomföras är de etiska förutsättningarna:

Det etiska problemet

Är experimentet moraliskt försvarbart? Givetvis vill man för varje enskild patient ge optimal behandling och då ej gärna behandla vederbörande med ett preparat om vilket man ej vet huruvida det är bättre eller sämre än läkemedel som förut använts.

Om man ej genomför planerade experiment förblir effekten av nya preparat okänd längre tid och patienterna får genomsnittligt en mindre effektiv behandling.

På det praktiska planet föreligger beträffande kontrollerade kliniska försök en rad problem av varierande svårighetsgrad:

Definition av populationen

För varje försök måste den aktuella sjukdomen definieras inte bara till typ utan även i viss mån med avseende på svårighetsgrad. Man måste här bestämma sig för medicinskt relevanta definitioner som är praktiskt-statistiskt användbara.

Poweraspekter

Hur konstruerar man på effektivaste sätt grupper som är så »jämförbara som möjligt»?

Hur skall man lägga upp den tekniskt-statistiska bearbetningen och den direkta bokföringen för att ett försök skall kunna avbrytas så fort preparatets effekt kunnat bestämmas med tillfredsställande noggrannhet?

Val av beroende variabel

Skall patienten själv fälla omdömet »känner mig bättre/sämre»?

Är det möjligt att bestämma preparatets effekt medelst objektiva mätningar av olika slag?

Kan man som beroende variabel t. ex. använda tidsintervallet mellan insättandet av preparatet och tillfrisknandet?

Vilken beroende variabel bör väljas när den aktuella sjukdomen är förknippad med säker dödlig utgång?

Bortfall

Hur bör man förfara när försökspersonernas tillstånd förändras på ett sådant sätt att de rimligtvis bör avföras från försöket?

* * *

I mars 1959 hölls, under ledning av Prof. Bradford Hill, i Wien en konferens kring dessa problem. Alla föredrag gavs av engelska forskare — både medicinare och statistiker — som tog upp olika aspekter av kontrollerade kliniska försök. För att ej få alltför stor »overlapping» mellan de olika inläggen följde samtliga bidrag en från början uppgjord plan. Efterfrågan på de stencilerade framställningar som varje föredragshållare tillhandahöll blev så stor att man beslöt att ge ut en tryckt version.

Resultatet blev en liten monografi av mycket hög kvalitet. Den är uppdelad i nio avdelningar varav fyra stycken (1, 5, 8 och 9) består av artiklar med allmänna resonemang framförallt kring metod- och organisationsproblem. De övriga avdelningarna är diskussioner kring konkreta tillämpningar inom olika områden (2 — akuta infektioner, 3 — lungtuberkulos, 4 — ledgångsreumatism, 6 — hjärtinfarkt och 7 — cancer.)

Monografien innehåller ur statistisk-metodologisk synpunkt i stort sett inget nytt stoff. Detta saknar emellertid betydelse. Det väsentliga är, så vitt anmälaren kan förstå, att de i detta sammanhang aktuella

moderna statistiska idéerna presenteras och demonstreras på ett för läkarna förståeligt och övertygande sätt. Ur den synpunkten är det föreliggande arbetet mönstergillt. De statistiska grunddragen är givetvis desamma i alla redovisade tillämpningar. Detta stör ej — den medicinske läsaren får på så sätt dels grundresonemangen väl inprintade dels demonstration av olika modifieringar i försöksuppläggningen som betingas av vilka typer av sjukdomar och preparat som är föremål för undersökning.

Det etiska problemet återkommer ständigt. I kap. 3 diskuteras t. ex. försök med streptomycin mot tbc. Man ville jämföra detta preparats effekt i kombination med vissa andra läkemedel (P.A.S. m. m.). Att streptomycin har en stark effekt var redan känt. Genom att i ett landsomfattande försök använda all tillgänglig streptomycin (vilket tydligen inte räckte till samtliga patienter) kunde man med fog påstå att även kontrollerna fick bästa möjliga tillgängliga behandling (s. 52).

Flera av författarna påpekar det olyckliga i att synnerligen osäkra preliminära resultat publiceras och sålunda påverkar läkarnas uppfattning och försvårar stort upplagda objektiva försök. Bradford Hill säger bl. a.:

»Even the most hardened enthusiast for the approach through the individual patient will not, on seeing an event occur once, write immediately to the weekly medical journal. He will not do so if he is wise, because the journal will almost certainly publish it» (s. 170).

Ur statistisk-metodologisk synpunkt är framförallt de tre uppsatserna i avd. 5 av intresse (Reid: The Patient as his Own Control, Doll: The Concurrent Assessment of Several Treatments, Armitage: The Sequential Approach). I den första demonstreras bl. a. nyttan av pilot studies för att klarlägga olika variationskällor, i den andra hur man i vissa situationer kan ekonomisera försöken samt kartlägga eventuella interaktionseffekter mellan flera preparat. Hur en sekvensanalys vid kliniska försök kan genomföras beskrevs utförligt och klart 1953 av Bross i Biometrics. Armitage's bidrag i monografien innehåller kommentarer beträffande några konkreta tillämpningar samt påpekanden beträffande denna analysmetods många fördelar — när den är användbar.

Boken avslutas med två sammanfattningar — läkarens (Sir George W. Pickering) och statistikerns (Prof. Bradford Hill). Hela arbetet är ett vackert exempel på teamwork mellan representanter för två olika ämnesområden. 21 olika författare har medverkat och alla har lyckats presentera sina problem så att det ger mycken tänkvärd läsning både för läkare och statistiker.

Adam Taube

Freeman, T. W., The conurbations of Great Britain. Manchester, University press, 1959. 393 s. Pris 37 s. 6 d.

Det världsomfattande företag, som heter 1960 års folkräkning, kan som förarbeten tillgodoräkna sig åtskilliga vetenskapliga undersökningar. Som ett led häri kan man om man så vill betrakta manchestergeografen Freemans stora arbete om Englands conurbations, i den mån han ingår på den för alla folkräkningar besvärliga frågan om den regionala avgränsningen av räkneobjekten.

Freemans huvuduppgift är dock ingalunda att diskutera avgränsningsprinciper. Med mild ironi skildrar han de brittiska myndigheternas försök att få till stånd godtagbara överensstämmelser mellan storstädernas officiella och verkliga utbredning, inte minst Londons. Tidigt kom man i England underfund med den inre differentieringens mekanism, så som den tog sig uttryck t. ex. i uttunningen av boende i centrum. Såväl i randområdena som i centrum ändrades markanvändningen (land-use) oberoende av de administrativa gränserna. Stadskonglomeratet fungerade som en enhetlig organism, och för dess analys fann man det omöjligt att röra sig med de gamla administrativa enheterna. Det är typiskt engelskt, att en kunglig kommission för utredande av städernas omfattning 1871 framför allt tryckte på hälsovårdssynpunkterna vid sitt krav att få fastställd en definition på town, så att goda samhällen kunde byggas.

Termen conurbation går tillbaka på ett förslag av sir Patrick Geddes, vilken var en av de första att i sin Cities in evolution (1915) åskådligt fastslå, att i England funnes väldiga trakter av helt stadslik karaktär, t. ex. ett Manchester-Liverpool-område och ett Sheffield-distrikt. I allmänhet följer man i England den definition av conurbations, som formulerades 1932 av C. B. Fawcett.[1] En conurbation är ett område, upptaget av en oavbruten serie av bostäder, fabriker och andra byggnader, hamn- och dockanläggningar, stadsparker, idrottsplaner etc., vilka inte skiljes från varandra genom »rural land» för jordbruksändamål. Som ju alltid måste ske i praktiken göres många avsteg från denna definition, men man har inte givit upp kravet på att en stad och en conurbation skall förete en oavbruten stadsbebyggelse (built up area).

En motsvarighet till conurbation i Fawcetts definition har man i USA:s »urbanized area», som väl måste skiljas från den vid folkräkningarna praktiserade »metropolitan area». Den senare räkneenheten följs i den undersökning av The World Metropolitan Areas, som presenterades i ett

[1] Fawcett, C. B., Distribution of the urban population in Great Britain. Geogr. Journal, 79. 1932.

tidigare nummer av Statistisk Tidskrift och som utförts av ett kaliforniskt team för International Urban Research (IUR). Den förra, the »urbanized area», är dock, det medger man, den ideala räkneenheten även om den är svår att följa i praktiken. Definitionen härav borde dock enligt IUR starkare framhålla den funktionella samhörigheten inom stadsområdet än Fawcett gör. Han betonar ju främst själva stadsbilden. USA:s Census 1950 utgick vid avskiljandet av urbaniserade områden från en större ort om minst 50 000 invånare, och fångade in alla näraliggande »closely settled incorporated places» (småtätorter) samt den landsbygd, som kan anses tillhöra staden genom speciell bebyggelse (housing), befolkningstäthet eller markutnyttjande. Tätbebyggelsens gränser drogs ej efter administrativa skiljelinjer utan avskildes efter noggrant studium av kartor, flygfotografier etc., som granskades på ort och ställe. Deras avgränsning skedde alltså i princip efter ett arbetsschema av samma art, som prövades för 1950 års folkräkning i Sverige och nu slagit igenom 1960.

Freeman följer i stort sett Fawcetts definition av conurbation med ett stort undantag, som påminner om USA. Som conurbations räknar den officiella registreringen (verkställd av the Register-General) endast med sex storstadsområden: Greater London, West Midland, Merseyside, Manchester, West Yorkshire och Tyneside. Freeman behandlar också 89 mindre stadsbygdsområden bestående av kommuner, som administrativt är county boroughs, municipal boroughs eller urban districts och som bildar enheter om minst 50 000 invånare. De är sammanlagda av administrativa områden.

I utförliga monografier för varje conurbation ger Freeman en överdådig inblick i villkoren för dessa storstäders tillväxt och graden av deras egenart, vilken sannerligen är stor. Som geograf lägger han stor omsorg vid analysen av själva stadsområdets användning (land-use), om man däri inbegriper hela den nyanserade användning, som ett stadsområde får genom den inre differentieringens (city-bildningens) fortskridande. I kartor framläggs sammanfattning av denna utveckling under kategorierna a) main industrial and commercial centres, b) transitional residential zone och c) new residential fringe. Det kan givetvis inte här vara lämpligt att närmare redogöra för dessa zoners förskjutning, orsakerna har varit starkt betingade av varje orts topografiska och ekonomiska förutsättningar. Av större principiellt intresse är måhända den stora skillnad han finner i fråga om utbildningen av de dominerande handelscentra av citykaraktär. London, Manchester och andra framträder som en klart markerad stad med dess randbebyggelse av stadslik karaktär. För Londons del är det t. o. m. mycket befogat att tänka sig det hela som ett system av sol med satelliter. Andra conurbations har en starkare karaktär av konglomerat av städer och orter, där ingen har en klart central ställning, även om den skulle råka vara störst, t. ex. West Yorkshire.

Freeman fastslår som en regel, att den areella tillväxten av en engelsk stad vanligen sker i två vågor: först söker välställda familjer tomter i vackra utkanter, med nya och goda kommunikationer, därutanför byggs hyreshus i statlig eller kommunal regi, och därefter börjar hela cykeln på nytt.

Freemans sista kapitel The problem of the conurbation sysslar framför allt med de praktiska problemen, så som de framstår för planeraren, dit han då också räknar avgränsningsproblemen. Den alltmer ökade och invecklade pendlingen gör det vanskligare än någonsin att fastställa just det område, som bör bilda en planeringsenhet. Han fastslår: aldrig har det varit svårare än nu att skilja stad från land.

Gerd Enequist

Utkom från trycket den 30 september 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

10 · 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STOCKHOLM 1961. KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 10 OKTOBER 1961

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd 636

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 637
Folkräkningens demografiska data klara 637
Taxeringsutfallet år 1961 641
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 645
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter 637, 646
Konkurser och protesterade växlar 662
Vägtrafikolyckor 664
Beställningstrafik med lastbil 668
Preliminär försäkringsstatistik för juli och augusti 1961 jämte vissa beståndsuppgifter från 1960 671
Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1959 676

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance 636

TABLES

Commentary 637
Census of population 1960: Demographic data now available 637
Preliminary tax assessment data for 1961 641
Local savings banks statistics, quarterly 645
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 637, 646
Bankruptcies and protested bills 662
Road traffic accidents 664
For-hire lorry transport 668
Preliminary insurance statistics 671
Prices of dwelling and business real estate in 1959 676

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 11 87.

Iran IRA-48-D

Industristatistik. Ett år. Bistå vid planering och genomförande av en landsomfattande industrienkät. Bearbeta resultatet samt dra upp riktlinjer för ett kontinuerligt enkätarbete. Engelska eller franska. 3 november.

Tunisien TUN-47-A

Nationalinkomstberäkningar. Ett år. Kritiskt granska grundmaterialet för tidigare nationalinkomstberäkningar och föreslå förbättringar i insamlings- och analysmetoder. Franska. 17 november.

Dahomey DAH-48-A

Organisation av statistisk verksamhet. 18 månader. Bistå regeringen vid uppbyggnad av en statlig organisation för ekonomisk, demografisk och social statistik. Ge råd rörande statistikens utnyttjande för ekonomisk långtidsplanering. Franska.

Dahomey DAH-48-B

Statistiska enkäter. 18 månader. Deltaga vid planeringen av en byrå för statistiska enkäter vid den statistiska centralbyrån. Ge vägledning vid arbetet och träna personalen. Franska.

Tanganyika TAN-48-A

Statistisk utbildning. Två år. Vidareutbilda personalen vid den statistiska centralbyrån rörande alla former av grundläggande ekonomisk statistik. Engelska.

Nigeria NIGERED-7

Skolstatistik. 18 månader. Koordinera skolstatistiken inom federationen samt bistå regionala och federala skolmyndigheter på det statistiska området. Engelska.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m.m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 646.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 " Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 " ; " " volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 of which payments by employers for Supplementary Pension
32 Declared dividends
33 Declared dividends for previous year

Folkräkningens demografiska data klara

Census of Population 1960: Demographic Data now Available

Från 1960 års folkräkning har nu framkommit uppgifter om befolkningens fördelning efter kön, ålder och civilstånd för såväl landets samtliga kommuner, församlingar och kyrkobokföringsdistrikt som särskilt avgränsade tätorter. För varje sådan regional enhet har framställts en s. k. råtabell i vilken varje ettårsklass kombineras med såväl kön som civilstånd. I en annan råtabell lämnas motsvarande fördelning för femårsklasser i såväl absoluta som relativa tal, varjämte för varje regional enhet med minst 500 inv. framställes en befolkningspyramid över befolkningens fördelning efter kön och ålder (femårsklasser). Pyramiden, som framställes direkt i den elektroniska databehandlingsmaskinen, anger även civilstånd (ogifta resp. gifta och förut gifta). Se exempel på sid. 639.

Varje kommun har gratis erhållit ett exemplar av de råtabeller som berör kommunen i fråga och varje länsstyrelse råtabellerna för länets kommuner. Råtabellerna finns även tillgängliga hos statistiska centralbyrån.

En folkräkningsvolym har redan utkommit av trycket och ytterligare volymer beräknas utkomma under de närmaste månaderna. Den första volymen ger för varje kommun och församling uppgifter om fördelningen efter dels kön och civilstånd, dels kön och ålder (femårsklasser). En andra volym med motsvarande uppgifter för varje tätort med minst 200 inv. beräknas utkomma omkring den 1 november. I senare volymer kommer uppgifter att redovisas för olika indelningar och områden, såsom län, landskap, fögderier, pastorat m. m. Vidare kommer att lämnas uppgifter om

utrikes födda personer och utlänningar samt om personer som kvarstår i bok över obefintliga.

Uppgifterna om befolkningens fördelning efter kön, ålder och civilstånd m. m. — folkräkningens första etapp — avser den mantalsskrivna folkmängden per den 1 november 1960 och har erhållits genom en bearbetning av mantalslängderna för år 1961, av vilka en särskild upplaga framställts för folkräkningen.

Enligt folkräkningen uppgick den mantalsskrivna folkmängden per den 1 november 1960 till 3 738 696 män och 3 756 433 kvinnor eller tillsammans 7 495 129 personer.

Fördelningen efter kön och ålder framgår av nedanstående tabell. Den procentuella fördelningen efter civilstånd var följande:

	1960		1950	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Ogifta	47,3	42,2	49,0	44,8
Gifta	47,7	47,5	46,3	46,0
Förut gifta	5,0	10,3	4,7	9,2

För män och kvinnor tillhopa var den procentuella åldersfördelningen:

	1960	1950
0—14 år	22,0	23,5
15—64 »	66,0	66,3
65— »	12,0	10,2

I olika delar av landet liksom många gånger även inom en kommun kan befolkningens sammansättning variera högst avsevärt. (Jämför befolkningspyramiderna på sid. 639.) I Kungsholms församling i Stockholm, som är en innerstadsförsamling, var antalet barn under 15 år ringa (9,2 %) och antalet personer som uppnått 65 år stort (21,2 %).

Åldersfördelningen enligt 1960 års folkräkning

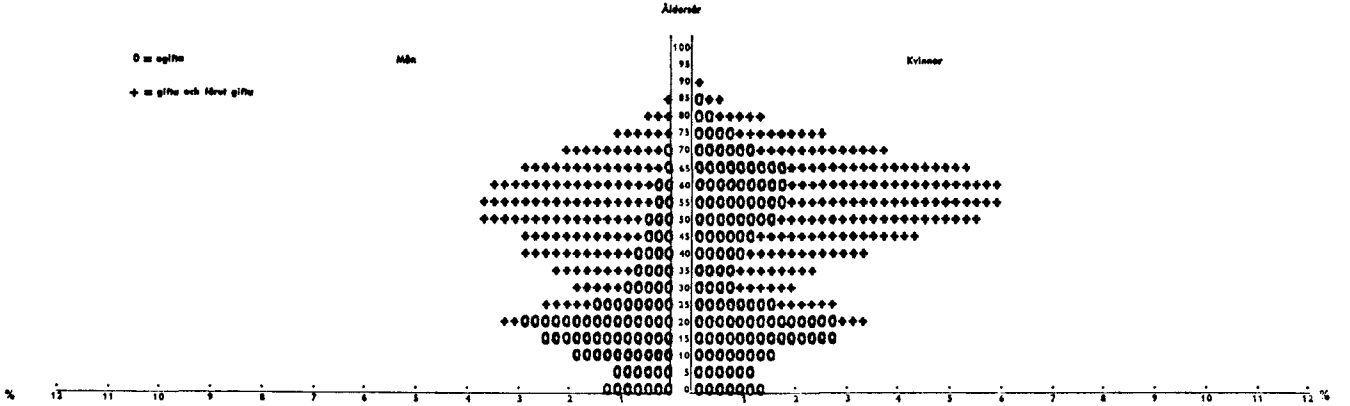
Population by age

Ålder *Age*	Landsbygd *Rural distr.*		Städer *Towns*		Hela riket *Sweden*		
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Båda könen *Both sexes*
0— 4	126 360	118 710	133 581	126 578	259 941	245 288	505 229
5— 9	139 533	131 570	134 666	127 713	274 199	259 283	533 482
10—14	160 103	151 671	152 435	145 975	312 538	297 646	610 184
15—19	154 282	137 582	148 980	153 401	303 262	290 983	594 245
20—24	112 664	95 950	123 125	134 482	235 789	230 432	466 221
25—29	99 225	92 445	120 604	123 139	219 829	215 584	435 413
30—34	108 192	102 045	128 103	131 800	236 295	233 845	470 140
35—39	123 276	115 134	145 548	149 552	268 824	264 686	533 510
40—44	127 268	117 109	143 243	148 366	270 511	265 475	535 986
45—49	131 577	119 871	137 363	144 934	268 940	264 805	533 745
50—54	132 023	119 885	129 125	140 855	261 148	260 740	521 888
55—59	119 672	111 939	106 518	123 280	226 190	235 219	461 409
60—64	104 592	100 207	86 337	105 323	190 929	205 530	396 459
65—69	84 754	84 503	67 711	88 824	152 465	173 327	325 792
70—74	65 710	68 325	50 152	69 484	115 862	137 809	253 671
75—w	86 760	90 672	55 214	85 109	141 974	175 781	317 755
S:a *Total*	1 875 991	1 757 618	1 862 705	1 998 815	3 738 696	3 756 433	7 495 129

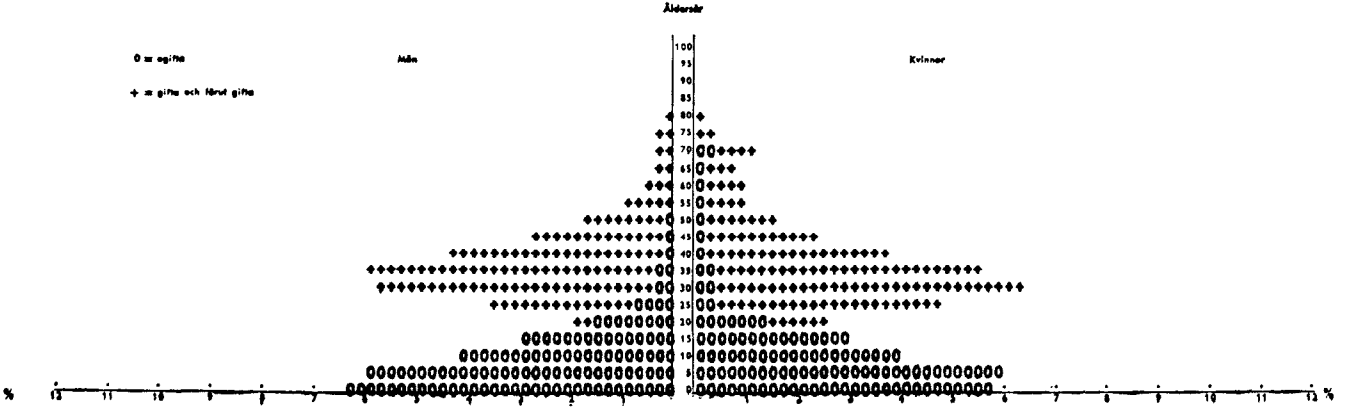
Kungsholms församling

Grafisk framställning av den relativa köns-, ålders- och civilståndsfördelningen

Varje ruta motsvarar 0,2 % av hela folkmängden

Hässelby kyrkobokföringsdistrikt

I Hässelby kyrkobokföringsdistrikt, som är ett ytterstadsområde, var förhållandet det motsatta: barnen under 15 år utgjorde nära 1/3 av befolkningen, medan det endast fanns ett litet antal personer i åldern 65 år eller däröver (4,5 %). Proportionen mellan könen var också mycket olika i dessa två församlingar. I Kungsholms församling var det 1 352 kvinnor per 1 000 män men i Hässelby endast 1 046. Även mellan t. ex. en glesbygdsförsamling utan egentliga tätorter och en industriort kan skillnaderna vara stora. I Vireda församling i Jönköpings län var 20 % av befolkningen under 15 år medan 18 % var 65 år eller äldre; i Gnosjö tätort var motsvarande procenttal 28 resp. 6.

Liksom vid tidigare folkräkningar har en redovisning gjorts för landets tätorter. Med tätort avses i folkräkningssammanhang varje ort med minst 200 invånare där avståndet mellan husen normalt ej överstiger 200 m. Avgränsningen har skett helt oavsett de administrativa gränserna. Städernas glesbebyggda områden har sålunda frånskilts, medan förorter i angränsande kommuner sammanslagits med huvudortens folkmängd, när bebyggelsen motiverar detta. I tätorten Stockholm ingår exempelvis ej blott Stockholms stad utan även stora delar av Nacka, Huddinge, Solna, Sundbyberg, Järfälla, Djursholm, Stocksund och Danderyd.

För tätortsavgränsningen har denna gång anlitats geografisk expertis. I förhållande till 1950 års folkräkning, då arbetet utfördes lokalt, har avgränsningen helt naturligt blivit mera enhetlig denna gång. I enskilda fall kan därigenom jämförbarheten mellan de båda räkningarna ha rubbats men för landet i dess helhet torde förändringarna återspegla den faktiska utvecklingen.

Antalet tätorter har minskat från 2 056 år 1950 till 1 821 år 1960, vilket till stor del förklaras av sammanslagningar av två eller flera tätorter 1950 till en tätort 1960. Särskilt kring de större städerna har sådana sammanslagningar ägt rum.

Antal tätorter med minst 200 inv. enligt folkräkningen 1950 och 1960

	1950	1960
Tätorter både 1950 och 1960	1 474	1 474
Tätorter, berörda av sammanslagningar m. m. från 1950 till 1960	362	172
Tätorter 1950 men ej 1960	220	—
Tätorter 1960 men ej 1950	—	175
S:a	2 056	1 821

Tätorternas folkmängd har fortsatt att växa mellan 1950 och 1960. Av hela landets folkmängd bodde sålunda 3/4 i tätorter år 1960 mot endast 2/3 år 1950. En tillbakablick visar, att folkmängden i tätorterna uppgick till 45 % enligt 1920 års folkräkning för att vid 1935 års folkräkning för första gången överstiga 50 %. Det bör anmärkas, att folkräkningarna t. o. m. 1945 icke gjorde någon avgränsning inom städer, köpingar och municipalsamhällen, vilkas totala befolkning alltså inräknades i tätorterna. År 1950 skulle den procentuella andelen i tätorter enligt den tidigare redovisningsmetoden ha blivit 67,9 i stället för 66,2 %.

Procentuella andelen folkmängd i tätorterna

Folkräkningen år	%	Folkräkningen år	%
1920	45,2	1945	61,0
1930	48,5	1950	66,2
1935	51,4	1960	72,8
1940	56,2		

Folkmängden i tätorter av olika storlek framgår av följande tablå.

Folkmängden i tätorter[1] *av olika storlek*

	Antal tätorter	Antal invånare
Tätorten Stockholm	1	957 544
» Göteborg	1	443 843
» Malmö	1	227 601
Tätorter med 50 000—100 000	10	688 948
» » 20 000— 50 000	26	743 781
» » 10 000— 20 000	40	545 113
» » 5 000— 10 000	68	468 945
» » 2 000— 5 000	162	497 634
» » 1 000— 2 000	224	318 656
» » 500— 1 000	397	277 805
» » 200— 500	891	283 785
Samtliga tätorter	1 821	5 453 655

[1] Enligt här angiven definition.

Det finns som bekant i vårt land flera kvinnor än män. Kvinnoöverskottet har dock minskat något mellan 1950 och 1960. Kvinnoöverskottet är mycket varierande i olika åldrar, i glesbygd och i tätorter och i skilda delar av landet. I exempelvis glesbygden föreligger ett betydande kvinnounderskott — 889 kvinnor på 1 000 män enligt 1960 års folkräkning — och detta underskott har blivit kraftigare sedan år 1950, då det fanns 907 kvinnor per 1 000 män. I tätorterna däremot råder ett kvinnoöverskott; det fanns sålunda 1 052 kvinnor på 1 000 män år 1960 mot 1 065 år 1950.

Folkräkningens siffror visar också skillnader i ålderssammansättningen mellan glesbygd och tätorter. Det finns sålunda relativt fler äldre personer i glesbygden än i tätorterna och denna skillnad har förstärkts sedan 1950. I åldern 65 och däröver har sålunda andelen för glesbygden stigit från 12,3 % år 1950 till 15,1 % år 1960. För tätorterna är motsvarande tal 9,2 % år 1950 och 10,8 % år 1960.

G. B-d

Taxeringsutfallet år 1961

Preliminary Tax Assessment Data

Preliminär redogörelse för utfallet av 1961 års fastighets- samt inkomst- och förmögenhetstaxeringar enligt taxeringsnämndernas beslut lämnas i tab. 1 och 2. Uppgifterna grundar sig på sammandrag över årets taxeringar, vilka enligt föreskrift i taxeringskungörelsen 58 § insänts till statistiska centralbyrån från de lokala skattemyndigheterna.

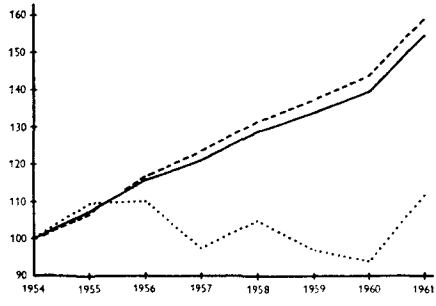
Det beslutade värdet på skattepliktig jordbruksfastighet har vid 1961 års taxering förändrats obetydligt. Detta är naturligt, då någon allmän fastighetstaxering icke ägt rum. Nästa allmänna fastighetstaxering skall äga rum 1964. Värdet på skattepliktig annan fastighet har totalt ökat med 6,5 %. Den största delen av denna ökning ligger i ökade byggnadsvärden i samband med nybyggnad.

Från 1961 års taxering till statlig inkomstskatt kan konstateras, att den sammanräknade nettoinkomsten uppgår till 47 588,8 milj. kr. I jämförelse med föregående års taxering innebär detta en ökning med 4 795,3 milj. kr eller 11,2 %. I diagrammet åskådliggöres utvecklingen av den sammanräknade nettoinkomsten för samtliga skattskyldiga och skattekategorierna fysiska personer m. fl. och svenska aktiebolag m. fl. genom en indexserie med värdena från 1954 års taxering = 100. Som synes har den sammanräknade nettoinkomsten för svenska aktiebolag m. fl. icke ökat i samma utsträckning som för fysiska personer m. fl.

Av de olika inkomstslagen företer enligt tab. 1 inkomst av jordbruksfastighet den procentuellt största ökningen med 13,9 %. Storleken av denna ökning torde bl. a. sammanhänga med att inkomst av jordbruksfastighet vid föregående års taxering minskade beroende på skördeskadorna under sommaren 1959. De ökade inkomsterna av tjänst torde bl. a. ha påverkats av de ökade kontantlöner, som SPP-försäkrade m. fl. tjänstemän erhöll under 1960 i samband med övergången till den allmänna tilläggspensioneringen.

Sammanräknad nettoinkomst (Index 1954 = 100)

Total of net income

Tab. 1. Utfallet av fastighets- samt inkomst- och förmögenhetstaxeringen åren 1960 och 1961 inom hela riket (milj. kr)

Tax assessment summary, millions of Sw. crowns

	År 1960	År 1961	Ökning (+) eller minskning (—)	
			Absoluta tal	%
Fastighetstaxeringen *Assessment of real estate*				
Skattepliktig jordbruksfastighet				
Jordbruksvärde	12 629,2	12 638,4	+ 9,2	+ 0,1
därav: skogsmarksvärde	1 124,6	1 123,5	— 1,1	— 0,1
» särskilda förmåner eller naturtillgångar	189,6	193,3	+ 3,7	+ 2,0
Skogsvärde	9 265,2	9 237,2	— 28,0	— 0,3
Tomt- och industrivärde	157,3	157,3	—	—
Summa	22 051,7	22 032,9	— 18,8	— 0,1
Skattepliktig annan fastighet				
Markvärde	12 888,2	13 166,2	+ 278,0	+ 2,2
Byggnadsvärde	63 372,3	68 076,7	+ 4 704,4	+ 7,4
Parkvärde	3,6	4,1	+ 0,5	+ 13,9
Summa	76 264,1	81 247,1	+ 4 983,0	+ 6,5
Summa fastigheter	98 315,8	103 280,0	+ 4 964,2	+ 5,0
Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*				
Inkomst av jordbruksfastighet	1 943,8	2 213,7	+ 269,9	+ 13,9
» » annan fastighet	479,8	492,1	+ 12,3	+ 2,6
» » rörelse o. d.	5 736,8	6 349,3	+ 612,5	+ 10,7
» » tjänst m. m.	34 172,8	38 033,8	+ 3 861,0	+ 11,3
» » kapital	892,3	980,1	+ 87,8	+ 9,8
Avdrag för underskott å förvärvskälla	432,0	480,2	+ 48,2	+ 11,2
Sammanräknad nettoinkomst	42 793,5	47 588,8	+ 4 795,3	+ 11,2
Andra allmänna avdrag än underskott å förvärvskälla	6 312,4	7 425,2	+ 1 112,8	+ 17,6
Taxerad inkomst	36 470,3	40 109,9	+ 3 639,6	+ 10,0
Beskattningsbar inkomst	26 387,3	29 756,5	+ 3 369,2	+ 12,8
Uträknad skatt	5 196,1	5 634,3	+ 438,2	+ 8,4
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*				
Beskattningsbar förmögenhet	33 219,1	34 736,9	+ 1 517,8	+ 4,6
Uträknad skatt	215,5	222,5	+ 7,0	+ 3,2
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*				
Taxerad inkomst	41 999,3	46 076,6	+ 4 077,3	+ 9,7
Beskattningsbar inkomst	31 958,1	35 714,8	+ 3 756,7	+ 11,8

Den taxerade inkomsten uppgår till 40 109,9 milj. kr, en ökning med 10 %. Denna ökning är mindre än den sammanräknade nettoinkomstens, vilket sammanhänger med dels en ökning av andra allmänna avdrag än underskott å förvärvskälla och dels de vid 1961 års taxering införda förlustavdragen. Den förstnämnda posten uppgår till 7 425,2 milj. kr, vilket innebär en ökning från föregående år med 1 112,8 milj. kr eller 17,6 %. Denna kraftiga ökning torde

Tab. 2. Utfallet av inkomst- och förmögenhetstaxeringen år 1961 inom hela riket för olika slag av skattskyldiga (milj. kr)

Tax assessment: Individuals and corporations, millions of Sw. crowns

Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*	A-längden: Fysiska personer m. fl. *Individuals*	B-längden: Svenska aktiebolag m. fl.[1]	B-längden: Ekonomiska föreningar, sparbanker m. fl.[2]	C-längden: Ideella föreningar m. fl.[3]	Summa *Total*
Inkomst av jordbruksfastighet	2 070,4	119,8	1,4	22,1	2 213,7
» » annan fastighet	405,5	57,4	21,5	7,7	492 1
» » rörelse o. d.	3 257,2	2 883,1	190,5	18,5	6 349,3
» » tjänst m. m.	38 033,8	.	.	.	38 033,8
» » kapital	887,3	21,6	2,4	68,8	980,1
Avdrag för underskott å förvärvskälla	454,6	21,8	2,6	1,2	480,2
Sammanräknad nettoinkomst.....	44 199,6	3 060,1	213,2	115,9	47 588,8
Andra allmänna avdrag än underskott å förvärvskälla	6 963,8	416,2	29,4	15,8	7 425,2
Taxerad inkomst.....	37 214,4	2 612,9	183,2	99,4	40 109,9
Beskattningsbar inkomst.....	26 861,0	2 612,9	183,2	99,4	29 756,5
Uträknad skatt	4 537,2	1 023,6	58,6	14.9	5 634,3
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*					
Beskattningsbar förmögenhet	32 374,6	—	10,9	2 351,4	34 736,9
Uträknad skatt	219,0	—	0,0	3 5	222,5
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*					
Taxerad inkomst	41 687,6	3 323,0	438,4	627,6	46 076,6
Beskattningsbar inkomst	31 325,8	3 323,0	438,4	627,6	35 714,8

[1] *Swedish joint-stock companies.* — [2] *Swedish economic associations, savings banks.* — [3] *Non-economic associations, foundations, etc.*

sammanhänga med tidigare höjningar av kommunalskatterna och folkpensionsavgifterna samt höjningen av de gifta kvinnornas förvärvsavdrag. Till en viss del kan också ökningen bero på att förlustavdragen felaktigt sammanförts med allmänna avdrag i taxeringssammandragen. Detta har i görligaste mån rättats vid granskningen av materialet.

Förlustavdragen redovisas icke särskilt och kan endast uppskattas på grundval av det belopp, varmed differensen mellan sammanräknad nettoinkomst och taxerad inkomst, överstiger andra allmänna avdrag än underskott å förvärvskälla. I denna differens ingår dock även den skillnad som uppstår genom att den taxerade inkomsten skall avrundas nedåt till närmast fulla tiotal kronor. Om det antages, att denna »avrundningsskillnad» vid taxeringen 1961 uppgår till samma belopp som vid taxeringen 1960 dvs. 11 milj. kr, skulle förlustavdragen kunna uppskattas till 42,7 milj. kr.

För såväl fysiska som juridiska personer har den beskattningsbara inkomsten stigit. Procentuellt sett har B- och C-längdernas skattskyldiga ökat mest, med 18,7 % eller 456,2 milj. kr. Ökningen för fysiska personer uppgår till 2 913,0 milj. kr (12,2 %).

Den uträknade skatten har sedan föregående taxeringsår för fysiska personer m. fl. ökat med 11,7 % eller 473,9 milj. kr, medan den minskat med 39,3 milj. kr, 3,7 %, för svenska aktiebolag m. fl. Denna minskning har skett — trots en ökning av den beskattningsbara inkomsten — då den statliga inkomstskatten för denna kategori vid årets taxering har sänkts från 50 till 40 % av den beskattningsbara inkomsten.

Den enligt förordningen om statlig förmögenhetsskatt beskattningsbara förmögenheten (förmögenheter över 80 000 kr) utgör 34 736,9 milj. kr, vilket med 4,6 % överstiger föregående års belopp.

Den beskattningsbara inkomsten vid taxeringen till allmän kommunalskatt uppgår vid 1961 års taxering till 35 714,8 milj. kr. På grundval av detta belopp fastställes antalet skattekronor till kommunal inkomstskatt, varvid 1 skattekrona = 100 kr i beskattningsbar inkomst. Preliminära uppgifter över antalet skattekronor redovisades fördelat på län och kommuntyp i föregående nummer av denna tidskrift.

Underlaget för beräkning av skogsvårdsavgift uppgår till 9 989,1 milj. kr varav 5 793,2 milj. kr för fysiska personer, 2 203,5 milj. kr för svenska aktiebolag och 1 981,7 milj. kr för ideella föreningar. Totalt innebär detta en minskning med 2,1 % från föregående år.

Enligt förordningen om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar uppgår den uträknade skatten till 4,5 milj. kr. Motsvarande belopp var föregående år 5,3 milj. kr.

I samband med inkomsttaxeringen sker taxeringen till allmän varuskatt för jordbruksprodukter enligt 13 kap. varuskatteförordningen. Den skattepliktiga omsättningen uppgår enligt 1961 års taxering till 322,7 milj. kr. Resultatet av taxeringen av de i varuskattelängden upptagna skattskyldiga, som tidigare i annat sammanhang sammanställts, visar som jämförelse en skattepliktig omsättning av 29 976,2 milj. kr.

BoP

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter (postsparbanken ingår ej) *Preliminary data (The Post Office Savings Bank is not included).*

	Ställningen i 1 000 kr				
	30 sept. 1960	31 dec. 1960	31 mars 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	15 653 511	16 053 630	16 332 549	16 406 112	16 770 468
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:					
Certain assets:					
Kassabehållning *Cash*	56 464	66 722	61 918	67 438	66 866
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	12 017	11 453	11 510	11 467	12 669
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc.*	303 061	393 698	447 591	281 803	377 840
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc.*	7 317	14 630	16 608	19 812	19 705
Obligationer *Bonds*	1 500 719	1 530 004	1 547 397	1 573 088	1 582 513
Lån *Loans*	13 527 368	13 743 020	14 009 929	14 211 389	14 431 273
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	7 888	7 877	9 096	10 190	11 422
AV SKULDERNA UTGJORDE:					
Certain liabilities:					
Insättarnas medel *Deposits by the public*	14 781 878	14 841 101	15 684 690	15 542 290	15 832 765
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	13 722 743	13 760 773	14 523 394	14 465 150	14 648 697
fria sektorn *Of which other accounts*	1 059 135	1 080 328	1 161 296	1 077 140	1 184 068
Upplåning *Borrowings*	14 920	8 296	18 693	38 449	20 468

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Tredje kvartalet 1960 *3rd quarter*	2 083 399	1 859 650
Fjärde » 1960 *4th* »	2 448 016	2 388 668
Första » 1961 *1st* »	2 959 788	2 679 084
Andra » 1961 *2nd* »	2 417 197	2 560 574
Tredje » 1961 *3rd* »	2 506 987	2 217 806

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Under året men ej vid årsskiftet kapitaliserade räntor ingår. Bland insättningar och uttag redovisas även förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.[1]	Bageriindustri (18 företag) *Bakeries*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	3 216	3 256	+ 40	+ 1
2	Antal industriarbetare	2 548	2 557	+ 9	+ 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	8,7	14,2	+ 5,5	+ 64
4	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,1	+ 0,1	[2] —
5	Räntor	0,4	0,3	— 0,1	— 23
6	Överskott å annan rörelse	0,0	0,1	+ 0,0	+109
7	Övriga intäkter	0,2	0,2	— 0,0	— 2
8	Summa	9,3	14,9	+ 5,6	+ 60
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	1,8	2,4	+ 0,7	+ 38
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	5,9	6,5	+ 0,6	+ 10
11	Skatter	1,1	2,0	+ 1,0	+ 92
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,4	—	— 0,4	—100
13	Avsättningar till investeringsfonder	0,5	2,6	+ 2,2	+466
14	Övriga kostnader	0,1	0,1	+ 0,0	+ 30
15	Redovisad vinst	—0,3	1,3	+ 1,6	.
16	Summa	9,3	14,9	+ 5,6	+ 60
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	198,5	218,3	+ 19,9	+ 10
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	182,6	197,4	+ 14,8	+ 8
19	Varuskatter	7,2	6,7	— 0,5	— 7
20	Summa avgående poster	189,8	204,1	+ 14,3	+ 8
21	Bruttovinst	8,7	14,2	+ 5,5	+ 64
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	8,3	9,9	+ 1,5	+ 18
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	8,2	9,8	+ 1,6	+ 20
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,1	+ 0,1	(+659)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	6,8	7,6	+ 0,8	+ 12
26	Lagervärdeförändring	+ 2,0	+ 3,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 2,4	+ 1,3	.	.
28	Lön till anställda	41,7	45,5	+ 3,8	+ 9
29	Därav till industriarbetare	29,4	31,7	+ 2,3	+ 8
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,6	1,8	+ 1,3	+220
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,7	+ 0,7	.
32	Beslutad utdelning	0,1	0,1	— 0,0	— 8
33	För föregående år beslutad utdelning	0,1	0,1	—	—

[1] *For translation v. p. 637.* — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpvinster vid aktieförsäljning. — [4] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. Förmedlade leveransprisregleringsbidrag och avgifter redovisats brutto.

Income, expenditure and profits of business enterprises

Preliminary data

Manufacturing enterprices

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Choklad och konfektindustri (14 företag) *Manufacture of chocolate and sugar confectionery*				Mejeriindustri (21 företag) [3] *Manufacture of dairy products*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) el. minskn. *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) el. minskn. *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
3 037	2 997	— 40	— 1	7 826	7 476	— 350	— 4	1
2 190	2 153	— 37	— 2	3 510	3 599	+ 89	+ 3	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4 9	7,2	+ 2,3	+ 47	29 3	24 6	— 4,7	— 16	3
0,3	0,3	— 0,0	— 1	0,1	0,6	+ 0,5	+644	4
0,3	0,3	+ 0,0	+ 4	3,4	3,5	+ 0,1	+ 3	5
0,7	0,6	— 0,0	— 7	—	—	—	—	6
0,2	2,0	[3]+ 1,8	[3]+982	1,5	1,6	+ 0,1	+ 8	7
6,4	10,5	+ 4,1	+ 64	34,2	30,3	— 3,9	— 11	8
2,0	2,2	+ 0,2	+ 8	3 8	4,1	+ 0,3	+ 8	9
3,4	4,8	+ 1,4	+ 41	20,7	20 9	+ 0,2	+ 1	10
0,1	0,3	+ 0,1	+ 84	1,9	2,1	+ 0,2	+ 10	11
0,2	0,2	+ 0,0	+ 7	5,4	0 1	— 5,3	— 99	12
—	0,4	+ 0,4	.	—	—	—	—	13
0,2	0,1	— 0 0	— 23	1,1	1,5	+ 0,3	+ 30	14
0,5	2,5	[3]+ 2,0	[3]+419	1,4	1,8	+ 0,4	+ 29	15
6,4	10,5	+ 4,1	+ 64	34 2	30,3	— 3,9	— 11	16
217,3	214,9	— 2,4	— 1	1 384,9	1 462,9	+ 78,0	+ 6	17
147,7	142,3	— 5,4	— 4	1 353,2	1 429,3	+ 76,1	+ 6	18
64,7	65,4	+ 0,6	+ 1	2,4	9,0	+ 6,6	+275	19
212,4	207,6	— 4,7	— 2	1 355,6	1 438,3	+ 82,7	+ 6	20
4,9	7,2	+ 2,3	+ 47	29,3	24,6	— 4,7	— 16	21
5,6	4,9	— 0,8	— 14	33,9	28,9	— 5,0	— 15	22
5,6	4,9	— 0,8	— 14	31 7	28 6	— 3,1	— 10	23
0,3	0,5	+ 0,1	+ 47	0,1	0,0	— 0,1	— 61	24
3,2	3,1	— 0,0	— 1	13,9	14,0	+ 0,1	+ 1	25
— 2,8	+ 0,9	.	.	+ 3,9	+ 5,9	.	.	26
— 0,6	+ 1,5	.	.	+ 2,9	+ 1,9	.	.	27
33,9	35,7	+ 1,8	+ 5	86 8	90,4	+ 3,6	+ 4	28
18,9	19,3	+ 0,4	+ 2	37,8	38,8	+ 1,0	+ 3	29
1,8	2,2	+ 0,5	+ 27	4 2	5,6	+ 1,5	+ 35	30
—	0,6	+ 0,6	.	—	1,5	+ 1,5	.	31
0,5	0,8	+ 0.3	+ 51	0,1	0,1	—	—	32
0,3	0,5	+ 0 2	+ 66	0,1	0,1	—	—	33

ligen kan angivas procentuellt. — [3] Ökningen har till större delen förorsakats av realisationstillägg, producent- och kontantbidrag ingår icke i redovisningen. Till skillnad från tidigare år har

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Slakteriindustri (25 företag) [1] *Slaughtering and manufacture of meat products*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	9 507	9 454	— 53	— 1
2	Antal industriarbetare	4 764	4 755	— 9	— 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	17,5	19,8	+ 2,3	+ 13
4	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	— 0,0	— 3
5	Räntor	2,3	2,4	+ 0,1	+ 5
6	Överskott å annan rörelse	0,2	0,2	+ 0,1	+ 50
7	Övriga intäkter	0,2	0,9	+ 0,7	+ 308
8	Summa	20,2	23,4	+ 3,2	+ 16
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	2,5	3,0	+ 0,5	+ 20
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	12,6	14,4	+ 1,9	+ 15
11	Skatter	2,1	2,3	+ 0,1	+ 6
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,3	0,0	— 1,3	— 99
13	Avsättningar till investeringsfonder	0,1	1,0	+ 0,9	+ 790
14	Övriga kostnader	0,7	0,7	— 0,0	— 1
15	Redovisad vinst	0,9	1,9	+ 1,0	+ 110
16	Summa	20,2	23,4	+ 3,2	+ 16
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	1 610,5	1 628,3	+ 17,8	+ 1
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	[2] 1 593,0	[2] 1 598,8	+ 5,8	+ 0
19	Varuskatter	—	9,6	+ 9,6	.
20	Summa avgående poster	1 593,0	1 608,5	+ 15,5	+ 1
21	Bruttovinst	17,5	19,8	+ 2,3	+ 13
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	30,5	28,4	— 2,1	— 7
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	29,1	27,3	— 1,8	— 6
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,2	0,7	— 0,5	— 44
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,4	7,8	— 0,6	— 7
26	Lagervärdeförändring	+ 3,2	— 0,0	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,8	+ 0,2	.	.
28	Lön till anställda	102,0	107,5	+ 5,5	+ 5
29	Därav till industriarbetare	53,1	54,6	+ 1,5	+ 3
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,4	3,0	+ 1,6	+ 114
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,8	+ 1,8	.
32	Beslutad utdelning	0,3	0,3	—	—
33	För föregående år beslutad utdelning	0,3	0,3	—	—

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. — [2] I slaktdjursavgifter inlevererades år 1959 — [4] AB Svenska Tobaksmonopolet och AB Vin- o. Spritcentralen ingår.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Konservindustri (19 företag) *Canning and preserving of fish, etc.*				Annan livsmedelsind. (även spritfabriker) samt komb. företag (21 företag)[3] *Other food industries incl. enterprises comb. different food ind. branches*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
3 213	3 367	+ 154	+ 5	11 417	11 638	+ 221	+ 2	1
2 504	2 618	+ 114	+ 5	8 057	8 244	+ 187	+ 2	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
8,8	10,2	+ 1,4	+ 16	150 2	207,2	+ 57,0	+ 38	3
0,0	0,0	— 0,0	— 12	7,3	10,5	+ 3,2	+ 43	4
0,3	0,3	+ 0 0	+ 11	11,9	11,9	— 0,1	— 0	5
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 320)	1,4	1,7	+ 0,3	+ 21	6
0,2	0,2	+ 0,0	+ 2	6.6	12,8	+ 6,2	+ 94	7
9,3	10,8	+ 1,4	+ 15	177,4	244,0	+ 66.6	+ 38	8
2,0	2,2	+ 0,1	+ 5	10,5	13,0	+ 2.5	+ 24	9
3,3	4,4	+ 1,1	+ 34	37,2	44,9	+ 7,7	+ 21	10
1,7	1,4	— 0,3	— 17	40,7	41,4	+ 0,8	+ 2	11
0,7	0 3	— 0,3	— 48	14 5	0 4	— 14.1	— 97	12
0,3	0,7	+ 0 4	+ 161	22,1	60,1	+ 38,0	+172	13
0,2	0,5	+ 0,2	+ 107	4 3	2 0	— 2,4	— 55	14
1,1	1,3	+ 0 2	+ 15	48 1	82 3	+ 34 2	+ 71	15
9,3	10,8	+ 1,4	+ 15	177,4	244,0	+ 66,6	+ 38	16
172,6	192,2	+ 19,6	+ 11	3 662,9	3 708 4	+ 45,6	+ 1	17
163,6	181,5	+ 17,9	+ 11	1 325,1	1 320 6	— 4,4	— 0	18
0,2	0,5	+ 0 3	+ 136	[4]2 187 6	[4]2 180,6	— 7,0	— 0	19
163,8	182,0	+ 18,2	+ 11	3 512,7	3 501,2	— 11,4	— 0	20
8,8	10,2	+ 1,4	+ 16	150 2	207,2	+ 57,0	+ 38	21
3,7	5,2	+ 1,6	+ 42	75,0	81 3	+ 6 3	+ 8	22
3,7	5,2	+ 1,5	+ 41	73,6	81,1	+ 7,5	+ 10	23
0,0	—	— 0,0	(— 100)	0,5	0,3	— 0,2	— 34	24
2,4	2,8	+ 0,3	+ 14	38,7	39,2	+ 0,5	+ 1	25
— 2,4	+ 4,3	.	.	+ 14 2	+ 52,7	.	.	26
— 1,4	+ 5,1	.	.	+ 52,0	+ 34,1	.	.	27
31,2	34,7	+ 3,5	+ 11	141,5	155,3	+ 13 8	+ 10	28
19,6	21,7	+ 2,1	+ 11	83,2	90,7	+ 7 6	+ 9	29
0,7	1,2	+ 0,5	+ 77	13,8	13,4	— 0,4	— 3	30
—	0,5	+ 0,5	.	—	2,1	+ 2,1	.	31
0,8	0,9	+ 0,1	+ 14	18,9	23,7	+ 4,9	+ 26	32
0 8	0 8	— 0,0	— 1	18 6	18,9	+ 0 3	+ 2	33

49,3 milj. kr och år 1960 48,2 milj. kr. — [3] Kvarnindustrin har medräknats i denna bransch.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Livsmedelsindustri; samtliga branscher (154 företag)[1] *Total food manufacturing industries*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	43 884	43 877	— 7	— 0
2	Antal industriarbetare	27 877	28 250	+ 373	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	259,9	314,2	+ 54,3	+ 21
4	Utdelning å aktier och andelar	16,3	19,7	+ 3,4	+ 21
5	Räntor	21,8	22,4	+ 0,6	+ 3
6	Överskott å annan rörelse	3,2	3,7	+ 0,4	+ 13
7	Övriga intäkter	11,4	24,2	+ 12,8	+ 113
8	Summa	312,6	384,2	+ 71,5	+ 23
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	25,6	30,3	+ 4,7	+ 18
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	97,1	111,0	+ 13,9	+ 14
11	Skatter	59,1	55,7	— 3,4	— 6
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	29,3	1,0	— 28,3	— 96
13	Avsättningar till investeringsfonder	24,4	69,8	+ 45,4	+ 186
14	Övriga kostnader	8,0	8,1	+ 0,1	+ 1
15	Redovisad vinst	69,1	108,2	+ 39,2	+ 57
16	Summa	312,6	384,2	+ 71,5	+ 23
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	7 639,5	7 805,5	+166,0	+ 2
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	4 992,7	5 098,4	+105,7	+ 2
19	Varuskatter	2 386,9	2 392,9	+ 6,0	+ 0
20	Summa avgående poster	7 379,6	7 491,4	+111,7	+ 2
21	Bruttovinst	259,9	314,2	+ 54,3	+ 21
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	174,9	178,4	+ 3,5	+ 2
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	168,2	175,7	+ 7,5	+ 4
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	3,4	2,6	— 0,8	— 24
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	81,7	84,0	+ 2,3	+ 3
26	Lagervärdeförändring	+ 16,2	+ 71,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 60,2	+ 46,1	.	.
28	Lön till anställda	514,7	551,8	+ 37,1	+ 7
29	Därav till industriarbetare	293,5	310,5	+ 17,0	+ 6
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	27,1	33,2	+ 6,1	+ 22
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	8,3	+ 8,3	.
32	Beslutad utdelning	36,3	41,4	+ 5,1	+ 14
33	För föregående år beslutad utdelning	34,4	36,3	+ 1,9	+ 5

[1] Den i gruppen ingående branschen bryggerier och vattenfabriker har redovisats i Stat. procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Ylleindustri (21 företag) *Wool industry*				Bomullsindustri (17 företag) *Cotton industry*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
5 101	5 478	+ 377	+ 7	7 976	8 114	+ 138	+ 2	1
4 327	4 673	+ 346	+ 8	6 860	7 023	+ 163	+ 2	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
15,4	22,1	+ 6,7	+ 44	24,6	37,7	+ 13,2	+ 54	3
0,3	0,5	+ 0,2	+ 47	4,7	3,6	− 1,1	− 24	4
0,9	0,9	+ 0,0	+ 1	1,5	1,4	− 0,1	− 4	5
0,2	0,1	− 0,0	− 15	1,2	1,4	+ 0,2	+ 14	6
0,9	0,7	− 0,2	− 27	5,4	14,1	+ 8,8	+164	7
17,7	24,3	+ 6,6	+ 37	37,3	58,2	+ 20,9	+ 56	8
2,1	2,4	+ 0,3	+ 12	3,9	3,5	− 0,4	− 10	9
5,2	5,8	+ 0,6	+ 12	13,1	21,0	+ 7,8	+ 60	10
3,5	5,0	+ 1,5	+ 44	2,4	3,0	+ 0,6	+ 24	11
1,6	0,2	− 1,3	− 85	1,2	0,4	− 0,8	− 70	12
1,5	4,4	+ 2,9	+202	6,2	15,2	+ 9,0	+145	13
0,7	0,8	+ 0,1	+ 18	0,8	1,9	+ 1,1	+131	14
3,2	5,6	+ 2,4	+ 75	9,6	13,3	+ 3,6	+ 38	15
17,7	24,3	+ 6,6	+ 37	37,3	58,2	+ 20,9	+ 56	16
180,1	209,1	+ 29,0	+ 16	265,7	303,2	+ 37,6	+ 14	17
164,6	185,7	+ 21,1	+ 13	240,7	264,8	+ 24,1	+ 10	18
0,1	1,3	+ 1,2	[1] —	0,4	0,7	+ 0,3	+ 66	19
164,7	187,0	+ 22,3	+ 14	241,1	265,5	+ 24,4	+ 10	20
15,4	22,1	+ 6,7	+ 44	24,6	37,7	+ 13,2	+ 54	21
5,0	7,2	+ 2,2	+ 43	24,3	36,0	+ 11,7	+ 48	22
4,5	6,5	+ 2,0	+ 43	24,0	35,6	+ 11,7	+ 49	23
0,0	0,1	+ 0,0	+185	0,1	0,0	− 0,1	− 98	24
3,4	4,8	+ 1,4	+ 42	6,6	9,6	+ 3,1	+ 47	25
+ 5,7	+ 10,1	.	.	− 2,6	+ 9,1	.	.	26
+ 9,9	+ 9,8	.	.	− 3,5	+ 1,0	.	.	27
49,8	57,1	+ 7,3	+ 15	81,7	89,4	+ 7,7	+ 9	28
36,0	41,6	+ 5,5	+ 15	61,3	66,1	+ 4,8	+ 8	29
1,7	2,3	+ 0,7	+ 39	3,0	3,3	+ 0,3	+ 11	30
—	1,0	+ 1,0	.	—	1,5	+ 1,5	.	31
1,8	1,8	+ 0,0	+ 1	4,9	5,1	+ 0,2	+ 4	32
1,3	1,8	+ 0,4	+ 31	4,6	4,9	+ 0,3	+ 5	33

Tidskr. nr 5. — [1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Trikåfabriker (32 företag) *Knitting mills*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	6 962	7 044	+ 82	+ 1
2	Antal industriarbetare	5 212	5 424	+ 212	+ 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	17,8	24,3	+ 6,5	+ 37
4	Utdelning å aktier och andelar	3,5	0,8	− 2,7	− 77
5	Räntor	1,1	1,3	+ 0,1	+ 13
6	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	− 0,0	− 31
7	Övriga intäkter	2,0	0,4	− 1,5	− 78
8	Summa	24,5	26,9	+ 2,4	+ 10
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	2,3	2,5	+ 0,3	+ 12
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,4	6,5	+ 0,0	+ 1
11	Skatter	4,3	5,3	+ 1,0	+ 24
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,2	0,1	− 0,1	− 43
13	Avsättningar till investeringsfonder	3,9	5,7	+ 1,8	+ 45
14	Övriga kostnader	3,2	0,4	− 2,8	− 88
15	Redovisad vinst	4,3	6,4	+ 2,1	+ 50
16	Summa	24,5	26,9	+ 2,4	+ 10
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	188,5	211,1	+ 22,6	+ 12
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	170,6	186,6	+ 16,0	+ 9
19	Varuskatter	0,1	0,3	+ 0,1	+ 97
20	Summa avgående poster	170,7	186,8	+ 16,1	+ 9
21	Bruttovinst	17,8	24,3	+ 6,5	+ 37
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	6,7	11,9	+ 5,2	+ 78
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	6,6	11,7	+ 5,1	+ 77
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	− 0,0	(− 50)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,9	2,5	+ 0,6	+ 29
26	Lagervärdeförändring	− 3,0	+ 11,3	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	− 4,6	+ 9,2	.	.
28	Lön till anställda	61,5	66,7	+ 5,3	+ 9
29	Därav till industriarbetare	42,5	46,1	+ 3,6	+ 8
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.prem.	1,1	1,8	+ 0,8	+ 72
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,9	+ 0,9	.
32	Beslutad utdelning	2,0	2,7	+ 0,8	+ 38
33	För föregående år beslutad utdelning	1,5	2,0	+ 0,5	+ 34

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Beklädnadssömnad (133 företag) *Manufacture of wearing apparel*				Linne-, hamp- och juteindustri (8 företag) *Linen, hemp and jute industries*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
22 822	23 099	+ 277	+ 1	3 604	3 600	— 4	— 0	1
18 717	19 117	+ 400	+ 2	3 070	3 082	+ 12	+ 0	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
28,5	32,4	+ 3,9	+ 14	8,9	12,5	+ 3,6	+ 41	3
0,6	0,9	+ 0,2	+ 38	0,2	0,2	— 0,0	— 23	4
2,9	2,8	— 0,2	— 5	0,5	0,5	+ 0,0	+ 7	5
0,2	0,2	— 0,0	— 14	0,3	0,4	+ 0,0	+ 11	6
1,5	1,1	— 0,4	— 27	4,4	3,1	— 1,2	— 28	7
33,8	37,3	+ 3,5	+ 10	14,3	16,7	+ 2,4	+ 17	8
8,7	9,5	+ 0,8	+ 10	1,1	1,1	+ 0,0	+ 4	9
7,0	6,5	— 0,5	— 8	3,4	3,4	— 0,1	— 2	10
5,5	6,1	+ 0,5	+ 10	0,7	1,3	+ 0,5	+ 76	11
1,8	0,5	— 1,4	— 74	0,8	—	— 0,8	— 100	12
3,6	3,1	— 0,5	— 14	1,5	4,7	+ 3,2	+ 214	13
2,6	4,9	+ 2,2	+ 85	3,8	4,7	+ 0,9	+ 25	14
4,5	6,8	+ 2,3	+ 52	3,1	1,6	— 1,5	— 48	15
33,8	37,3	+ 3,5	+ 10	14,3	16,7	+ 2,4	+ 17	16
688,9	734,6	+ 45,6	+ 7	129,8	137,6	+ 7,7	+ 6	17
660,4	701,6	+ 41,2	+ 6	120,9	124,9	+ 4,0	+ 3	18
0,0	0,6	+ 0,5	[1] —	0,0	0,2	+ 0,2	+ 370	19
660,4	702,2	+ 41,8	+ 6	120,9	125,1	+ 4,1	+ 3	20
28,5	32,4	+ 3,9	+ 14	8,9	12,5	+ 3,6	+ 41	21
12,2	13,2	+ 1,0	+ 8	4,7	4,0	— 0,7	— 14	22
10,7	12,6	+ 1,9	+ 18	4,7	3,7	— 0,9	— 20	23
0,2	0,1	— 0,1	— 50	0,2	—	— 0,2	— 100	24
3,6	4,6	+ 1,0	+ 29	4,4	4,7	+ 0,3	+ 6	25
+ 5,1	+ 29,5	·	.	+ 1,4	+ 8,0	·	.	26
+ 0,9	+ 22,9	·	.	+ 1,0	+ 2,0	·	.	27
211,1	227,2	+ 16,1	+ 8	35,5	38,3	+ 2,7	+ 8	28
142,8	154,7	+ 11,9	+ 8	26,7	28,1	+ 1,3	+ 5	29
2,8	6,1	+ 3,3	+ 116	1,0	1,7	+ 0,6	+ 58	30
—	3,6	+ 3,6	.	—	0,7	+ 0,7	.	31
1,3	1,9	+ 0,5	+ 40	1,2	1,1	— 0,1	— 8	32
1,5	1,3	— 0,2	— 12	1,3	1,2	— 0,1	— 9	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Annan textilindustri samt kombinerade företag (50 företag) *Other manufacture of textile goods including enterprises combining different textile industry branches*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	11 731	11 761	+ 30	+ 0
2	Antal industriarbetare	9 343	9 440	+ 97	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	22,6	41,2	+ 18,6	+ 82
4	Utdelning å aktier och andelar	0,8	0,7	— 0,1	— 9
5	Räntor	1,8	2,0	+ 0,3	+ 15
6	Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	— 0,0	— 8
7	Övriga intäkter	11,1	4,2	— 6,9	— 62
8	Summa	36,3	48,3	+ 11,9	+ 33
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	5,3	5,5	+ 0,2	+ 4
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	11,1	12,2	+ 1,1	+ 10
11	Skatter	4,1	7,6	+ 3,5	+ 86
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,3	0,5	— 0,8	— 60
13	Avsättningar till investeringsfonder	3,3	13,1	+ 9,8	+ 297
14	Övriga kostnader	2,7	1,4	— 1,3	— 47
15	Redovisad vinst	8,6	8,0	— 0,6	— 7
16	Summa	36,3	48,3	+ 11,9	+ 33
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	408,3	455,0	+ 46,8	+ 11
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	385,2	412,7	+ 27,5	+ 7
19	Varuskatter	0,4	1,1	+ 0,7	+ 147
20	Summa avgående poster	385,7	413,8	+ 28,1	+ 7
21	Bruttovinst	22,6	41,2	+ 18,6	+ 82
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	16,0	22,7	+ 6,7	+ 42
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	15,4	20,5	+ 5,1	+ 33
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	—	— 0,1	— 100
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	9,4	11,0	+ 1,6	+ 17
26	Lagervärdeförändring	— 8,0	+ 12,3	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,8	+ 6,0	.	.
28	Lön till anställda	118,7	128,7	+ 10,0	+ 8
29	Därav till industriarbetare	80,7	87,0	+ 6,3	+ 8
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	3,9	5,5	+ 1,6	+ 41
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	2,1	+ 2,1	.
32	Beslutad utdelning	2,7	2,4	— 0,3	— 13
33	För föregående år beslutad utdelning	1,8	2,7	+ 0,9	+ 48

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Textil- och sömnadsindustri; samtliga branscher (261 företag) *Total manufacture of textiles, apparel and made-up textile goods*				Skoindustri (37 företag) *Manufacture of footwear*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
58 196	59 096	+ 900	+ 2	3 694	3 785	+ 91	+ 2	1
47 529	48 759	+ 1 230	+ 3	3 108	3 190	+ 82	+ 3	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
117,7	170 2	+ 52,5	+ 45	1 9	4 2	+ 2 3	+ 117	3
10,2	6 6	− 3,5	− 35	0,2	0,0	− 0,2	− 94	4
8,7	9,0	+ 0,2	+ 3	0,6	0 6	− 0,1	− 11	5
2,1	2,2	+ 0,1	+ 5	0,0	0,0	+ 0,0	+ 75	6
25,2	23,7	− 1.5	− 6	0,8	1,0	+ 0,2	+ 24	7
163,9	211,7	+ 47,8	+ 29	3,6	5,8	+ 2,2	+ 62	8
23,3	24,5	+ 1,2	+ 5	0,9	1,1	+ 0,1	+ 16	9
46,4	55,3	+ 9,0	+ 19	1,1	1,7	+ 0,5	+ 47	10
20,5	28,2	+ 7,7	+ 38	0,4	0,5	+ 0,1	+ 22	11
6,8	1,7	− 5,1	− 75	0,3	0,3	+ 0,0	+ 2	12
20,0	46,3	+ 26,3	+ 131	0,1	0,5	+ 0,4	+ 364	13
13,7	14,0	+ 0,3	+ 2	0,1	0,2	+ 0,1	+ 65	14
33,3	41,7	+ 8,4	+ 25	0,6	1,6	+ 1,0	+ 166	15
163,9	211,7	+ 47,8	+ 29	3,6	5,8	+ 2,2	+ 62	16
1 861,3	2 050,6	+ 189,3	+ 10	114,8	122,1	+ 7,3	+ 6	17
1 742,4	1 876,3	+ 133,9	+ 8	112,9	117,8	+ 5,0	+ 4	18
1,2	4,1	+ 3,0	+ 247	0,0	0,1	+ 0,1	[1] —	19
1 743,6	1 880,4	+ 136,8	+ 8	112,9	117,9	+ 5,0	+ 4	20
117,7	170,2	+ 52,5	+ 45	1,9	4,2	+ 2,3	+ 117	21
68,8	94,9	+ 26,0	+ 38	1,8	1,7	− 0,2	− 9	22
65,9	90,7	+ 24 8	+ 38	1,7	1,7	− 0,0	− 1	23
0,6	0,1	− 0,5	− 76	0,0	—	− 0,0	− 100	24
29,2	37,2	+ 8,0	+ 27	1,0	1,1	+ 0,1	+ 7	25
− 1,3	+ 80,4	.	.	+ 3,4	− 1,1	.	.	26
+ 4,5	+ 50,8	.	.	+ 4,1	− 2,1	.	.	27
558,2	607,3	+ 49,1	+ 9	40,1	42,9	+ 2,7	+ 7	28
390,2	423,6	+ 33,4	+ 9	29,3	31,6	+ 2,3	+ 8	29
13,4	20,7	+ 7,2	+ 54	0,7	1,4	+ 0,7	+ 97	30
—	9,8	+ 9,8	.	—	0,7	+ 0,7	.	31
13,8	14,9	+ 1,0	+ 8	0,5	0,4	− 0,0	− 7	32
12,1	13,8	+ 1,8	+ 14	0,5	0,5	− 0,0	− 5	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Gummivarufabriker (7 företag) *Manufacture of rubber products*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	8 284	9 038	+ 754	+ 9
2	Antal industriarbetare	6 241	6 881	+ 640	+ 10
	Intäkter	milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.	
3	Bruttovinst	47,1	38,9	− 8,2	− 17
4	Utdelning å aktier och andelar	2,3	3,1	+ 0,8	+ 37
5	Räntor	2,9	2,8	− 0,1	− 2
6	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	+ 0,0	+ 26
7	Övriga intäkter	1,8	2,8	+ 1,0	+ 58
8	Summa	54,1	47,7	− 6,4	− 12
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	2,5	3,6	+ 1,1	+ 46
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	15,3	17,4	+ 2,1	+ 14
11	Skatter	11,6	8,1	− 3,5	− 30
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,9	2,0	− 0,9	− 31
13	Avsättningar till investeringsfonder	8,5	2,2	− 6,3	− 74
14	Övriga kostnader	1,1	2,7	+ 1,6	+ 148
15	Redovisad vinst	12,3	11,8	− 0,6	− 5
16	Summa	54,1	47,7	− 6,4	− 12
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	411,2	443,6	+ 32,4	+ 8
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	363,8	404,1	+ 40,3	+ 11
19	Varuskatter	0,3	0,5	+ 0,3	+ 97
20	Summa avgående poster	364,1	404,7	+ 40,6	+ 11
21	Bruttovinst	47,1	38,9	− 8,2	− 17
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	19,7	34,4	+ 14,6	+ 74
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	19,7	34,4	+ 14,7	+ 75
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,6	0,8	+ 0,1	+ 18
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,7	10,2	+ 1,5	+ 17
26	Lagervärdeförändring	+ 2,6	+ 15,7		·
27	Uppskattad lagervolymförändring	− 6,8	+ 15,2	·	·
28	Lön till anställda	98,8	114,8	+ 16,0	+ 16
29	Därav till industriarbetare	66,3	77,3	+ 11,0	+ 17
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	3,6	3,9	+ 0,4	+ 10
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,9	+ 1,9	·
32	Beslutad utdelning	5,0	5,6	+ 0,6	+ 12
33	För föregående år beslutad utdelning	4,6	5,0	+ 0,4	+ 8

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Garverier och läderfabriker (12 företag) *Tanneries and manufacture of leather products*					Annan läder-, hår- och gummivaruindustri samt kombinerade företag (22 företag) *Manufacture of other leather, hair and rubber goods*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960			1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%				absolut	%	
1 659	1 677	+ 18	+ 1	1	3 558	3 679	+ 121	+ 3	1
1 395	1 387	− 8	− 1	2	2 522	2 665	+ 143	+ 6	2
milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.			milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.		
3,5	4,9	+ 1,4	+ 38	3	4,8	4,7	− 0,1	− 3	3
0,4	0,3	− 0,1	− 36	4	0,0	0,0	+ 0,0	+ 94	4
0,7	0,6	− 0,0	− 5	5	0,3	0,5	+ 0,2	+ 74	5
0,0	0,0	− 0,0	− 23	6	0,0	0,1	+ 0,1	+ 30	6
0,1	0,4	+ 0,3	+ 213	7	1,2	0,1	− 1,1	− 92	7
4,8	6,3	+ 1,5	+ 31	8	6,4	5,4	− 0,9	− 15	8
0,6	0,7	+ 0,1	+ 8	9	1,7	2,2	+ 0,5	+ 29	9
1,0	1,0	+ 0,1	+ 7	10	1,5	1,2	− 0,3	− 21	10
1,2	1,7	+ 0,5	+ 45	11	0,9	0,9	− 0,1	− 7	11
0,6	0,4	− 0,2	− 28	12	0,8	—	− 0,8	− 100	12
0,1	0,2	+ 0,1	+ 150	13	0,0	0,2	+ 0,2	[1] —	13
0,3	0,2	− 0,1	− 26	14	0,2	0,2	+ 0,0	+ 17	14
1,1	2,0	+ 0,9	+ 86	15	1,1	0,6	− 0,5	− 45	15
4,8	6,3	+ 1,5	+ 31	16	6,4	5,4	− 0,9	− 15	16
86,2	91,8	+ 5,6	+ 6	17	123,7	134,2	+ 10,5	+ 8	17
81,1	85,4	+ 4,4	+ 5	18	118,9	129,4	+ 10,5	+ 9	18
1,6	1,5	− 0,1	− 7	19	0,0	0,1	+ 0,1	[1] —	19
82,6	86,9	+ 4,2	+ 5	20	118,9	129,5	+ 10,6	+ 9	20
3,5	4,9	+ 1,4	+ 38	21	4,8	4,7	− 0,1	− 3	21
0,9	1,6	+ 0,7	+ 76	22	1,7	2,4	+ 0,7	+ 38	22
0,8	1,5	+ 0,7	+ 93	23	1,5	2,3	+ 0,7	+ 46	23
—	—	—	—	24	0,1	0,0	− 0,0	− 90	24
1,0	1,2	+ 0,3	+ 28	25	0,4	0,8	+ 0,3	+ 74	25
+ 1,6	+ 3,7	·	·	26	+ 1,8	+ 0,3	·	·	26
+ 0,7	+ 3,7	·	·	27	+ 3,1	+ 2,6	·	·	27
18,2	19,7	+ 1,4	+ 8	28	34,8	38,9	+ 4,1	+ 12	28
13,4	14,3	+ 1,0	+ 7	29	23,8	26,4	+ 2,6	+ 11	29
0,5	1,0	+ 0,5	+ 98	30	0,3	0,9	+ 0,6	+ 187	30
—	0,3	+ 0,3	·	31	—	0,5	+ 0,5	·	31
0,6	2,3	+ 1,6	+ 260	32	0,0	0,0	− 0,0	− 7	32
0,6	0,6	+ 0,1	+ 12	33	0,0	0,0	+ 0,0	+ 11	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Läder-, hår- och gummivaruindustri; samtliga branscher (78 företag) *Total manufacture of leather, hair and rubber products*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	17 195	18 179	+ 984	+ 6
2	Antal industriarbetare	13 266	14 123	+ 857	+ 6
	Intäkter	milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.	
3	Bruttovinst	57,3	52,6	− 4,7	− 8
4	Utdelning å aktier och andelar	2,9	3,5	+ 0,5	+ 19
5	Räntor	4,5	4,5	+ 0,1	+ 1
6	Överskott å annan rörelse	0,2	0,2	+ 0,1	+ 60
7	Övriga intäkter	3,9	4,3	+ 0,4	+ 10
8	Summa	68,8	65,2	− 3,6	− 5
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	5,7	7,6	+ 1,8	+ 32
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	18,9	21,3	+ 2,4	+ 13
11	Skatter	14,1	11,2	− 2,9	− 21
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	4,6	2,7	− 1,8	− 40
13	Avsättningar till investeringsfonder	8,7	3,1	− 5,5	− 64
14	Övriga kostnader	1,8	3,4	+ 1,7	+ 95
15	Redovisad vinst	15,1	16,0	+ 0,8	+ 6
16	Summa	68,8	65,2	− 3,6	− 5
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	735,9	791,6	+ 55,8	+ 8
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	676,7	736,8	+ 60,1	+ 9
19	Varuskatter	1,9	2,2	+ 0,3	+ 18
20	Summa avgående poster	678,5	739,0	+ 60,5	+ 9
21	Bruttovinst	57,3	52,6	− 4,7	− 8
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	24,2	40,0	+ 15,8	+ 65
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	23,7	39,8	+ 16,1	+ 68
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,7	0,8	+ 0,0	+ 4
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	11,1	13,3	+ 2,2	+ 20
26	Lagervärdeförändring	+ 9,3	+ 18,5	·	·
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,1	+ 19,3	·	·
28	Lön till anställda	191,9	216,3	+ 24,3	+ 13
29	Därav till industriarbetare	132,9	149,7	+ 16,8	+ 13
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	5,1	7,2	+ 2,1	+ 42
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	3,4	+ 3,4	·
32	Beslutad utdelning	6,1	8,3	+ 2,2	+ 36
33	För föregående år beslutad utdelning	5,7	6,1	+ 0,4	+ 7

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Kemisk-teknisk industri (76 företag) *Manufacture of chemicals and chemical products*					Kraftverk (12 företag) *Electricity works*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960			1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960		
		absolut	%				absolut	%	
24 592	26 028	+ 1 436	+ 6	1	3 334	3 300	− 34	− 1	1
15 806	16 765	+ 959	+ 6	2	2 047	2 002	− 45	− 2	2
milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.			milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.		
221,0	246,2	+ 25,3	+ 11	3	159,3	189,4	+ 30,1	+ 19	3
4,5	5,0	+ 0,5	+ 12	4	3,6	2,3	− 1,4	− 37	4
10,4	12,7	+ 2,3	+ 22	5	7,4	9,9	+ 2,5	+ 34	5
0,5	0,7	+ 0,2	+ 37	6	—	0,1	+ 0,1	·	6
6,2	9,1	+ 2,9	+ 48	7	2,0	0,5	− 1,5	− 75	7
242,5	273,7	+ 31,2	+ 13	8	172,3	202,1	+ 29,8	+ 17	8
26,8	30,5	+ 3,7	+ 14	9	26,5	28,3	+ 1,8	+ 7	9
78,4	86,4	+ 8,0	+ 10	10	65,0	68,4	+ 3,4	+ 5	10
50,3	49,7	− 0,5	− 1	11	28,5	32,9	+ 4,4	+ 15	11
19,7	3,3	− 16,5	− 84	12	0,7	9,4	+ 8,7	[1] —	12
25,4	45,3	+ 19,8	+ 78	13	25,5	27,3	+ 1,8	+ 7	13
3,3	4,2	+ 0,8	+ 25	14	0,6	3,4	+ 2,8	+ 478	14
38,6	54,4	+ 15,8	+ 41	15	25,5	32,4	+ 6,9	+ 27	15
242,5	273,7	+ 31,2	+ 13	16	172,3	202,1	+ 29,8	+ 17	16
1 919,5	2 056,2	+ 136,6	+ 7	17	412,7	445,1	+ 32,4	+ 8	17
1 563,8	1 660,8	+ 96,9	+ 6	18	244,2	244,9	+ 0,6	+ 0	18
134,7	149,2	+ 14,5	+ 11	19	9,2	10,9	+ 1,7	+ 18	19
1 698,6	1 809,9	+ 111,4	+ 7	20	253,4	255,7	+ 2,3	+ 1	20
221,0	246,2	+ 25,3	+ 11	21	159,3	189,4	+ 30,1	+ 19	21
128,3	136,5	+ 8,2	+ 6	22	63,8	63,9	+ 0,1	+ 0	22
117,6	130,3	+ 12,7	+ 11	23	62,3	33,9	− 28,5	− 46	23
2,2	2,9	+ 0,7	+ 32	24	0,7	0,5	− 0,2	− 33	24
70,5	81,2	+ 10,7	+ 15	25	31,6	33,7	+ 2,1	+ 7	25
− 21,8	+ 62,1	·	·	26	− 3,6	+ 3,2	·	·	26
− 7,8	+ 65,1	·	·	27	− 1,4	+ 0,9	·	·	27
333,6	375,9	+ 42,3	+ 13	28	47,3	51,2	+ 3,9	+ 8	28
179,7	196,0	+ 16,3	+ 9	29	24,6	25,4	+ 0,9	+ 4	29
14,1	18,6	+ 4,5	+ 32	30	4,9	5,6	+ 0,7	+ 14	30
—	5,8	+ 5,8	·	31	—	0,7	+ 0,7	·	31
23,4	25,9	+ 2,5	+ 10	32	18,5	18,4	− 0,1	− 0	32
22,0	23,4	+ 1,4	+ 7	33	17,9	18,5	+ 0,6	+ 3	33

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Kombinerade företag (22 företag) *Enterprises combining different manufactures*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	35 935	39 497	+3 562	+ 10
2	Antal industriarbetare	23 380	25 558	+2 178	+ 9
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	301,3	360,9	+ 59,6	+ 20
4	Utdelning å aktier och andelar	14,9	11,0	— 3,8	— 26
5	Räntor	14,3	15,0	+ 0,8	+ 5
6	Överskott å annan rörelse	13,6	29,5	+ 15,9	+ 117
7	Övriga intäkter	[1] 73,5	28,4	— 45,2	— 61
8	Summa	417,6	444,9	+ 27,3	+ 7
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	24,3	27,2	+ 2,9	+ 12
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	138,6	152,0	+ 13,4	+ 10
11	Skatter	58,7	72,8	+ 14,1	+ 24
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	19,9	6,3	— 13,6	— 68
13	Avsättningar till investeringsfonder	44,8	78,8	+ 34,0	+ 76
14	Övriga kostnader	15,2	21,1	+ 5,9	+ 39
15	Redovisad vinst	[1] 116,1	86,6	— 29,5	— 25
16	Summa	417,6	444,9	+ 27,3	+ 7
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	1 472,9	1 737,5	+264,6	+ 18
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 161,5	1 362,7	+201,2	+ 17
19	Varuskatter	10,1	13,9	+ 3,7	+ 37
20	Summa avgående poster	1 171,6	1 376,6	+205,0	+ 17
21	Bruttovinst	301,3	360,9	+ 59,6	+ 20
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	260,4	317,9	+ 57,5	+ 22
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	248,5	287,3	+ 38,8	+ 16
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,3	+ 0,3	[2] —
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	97,6	108,9	+ 11,3	+ 12
26	Lagervärdeförändring	+ 5,9	+ 65,6	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 4,6	+ 31,5	.	.
28	Lön till anställda	444,4	529,1	+ 84,7	+ 19
29	Därav till industriarbetare	279,8	332,0	+ 52,2	+ 19
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	9,2	18,3	+ 9,1	+ 99
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	7,7	+ 7,7	.
32	Beslutad utdelning	48,8	53,0	+ 4,2	+ 9
33	För föregående år beslutad utdelning	43,8	48,8	+ 5,1	+ 12

[1] Dessa siffror har kraftigt påverkats av realisationsvinster vid aktieförsäljning. — [2] Föränd-

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Samtliga industribranscher (1 443 företag) *Total industry*			
		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal anställda	599 096	631 473	+ 32 377	+ 5
2	Antal industriarbetare	413 837	435,909	+ 22 072	+ 5
	Intäkter	milj kr.	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	3 470,2	3 943,4	+ 473,1	+ 14
4	Utdelning å aktier och andelar	284,0	208,0	— 75,9	— 27
5	Räntor	307,4	339,8	+ 32,4	+ 11
6	Överskott å annan rörelse	101,1	150,6	+ 49,6	+ 49
7	Övriga intäkter	359,6	285 2	— 74,4	— 21
8	Summa	4 522,3	4 927,1	+ 404,8	+ 9
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	378,8	448,1	+ 69,3	+ 18
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1 379,3	1 519.3	+ 140,0	+ 10
11	Skatter	759,2	787,5	+ 28,4	+ 4
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	414,7	98,8	— 315,9	— 76
13	Avsättningar till investeringsfonder	456,5	845,7	+ 389,3	+ 85
14	Övriga kostnader	243,3	193,3	— 50,0	— 21
15	Redovisad vinst	890,6	1 034,3	+ 143,7	+ 16
16	Summa	4 522,3	4 927,1	+ 404,8	+ 9
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	34 095,5	37 482,2	+3 386,7	+ 10
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	27 962,6	30 770,3	+2 807,6	+ 10
19	Varuskatter	2 662,6	2 768 5	+ 105,9	+ 4
20	Summa avgående poster	30 625,3	33 538,8	+2 913,5	+ 10
21	Bruttovinst	3 470,2	3 943,4	+ 473,1	+ 14
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2 380,0	2 795,8	+ 415,8	+ 17
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	2 252,8	2 655,1	+ 402,4	+ 18
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	29,8	35,8	+ 6,0	+ 20
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1 069,9	1 261,2	+ 191,4	+ 18
26	Lagervärdeförändring	—426,0	+1 224,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	—232,7	+1 112,5	.	.
28	Lön till anställda	7 625,0	8 624,5	+ 999,6	+ 13
29	Därav till industriarbetare	4 696,2	5 214,1	+ 517,9	+ 11
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	256,9	380,4	+ 123,5	+ 48
31	Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	135,7	+ 135,7	.
32	Beslutad utdelning	518,2	561,7	+ 43,5	+ 8
33	För föregående år beslutad utdelning	477,8	518,2	+ 40,4	+ 8

ringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För städerna Göteborg, Luleå och Östhammar är dock medtagna även växlar protesterade av de i dessa städer förordnade särskilda protestförrättarna.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127
Juni	93	10	1 090	364	590	153	2 197	527	182	90
Juli	96	11	1 134	384	555	149	2 222	535	191	106
Aug.	89	8	1 328	379	592	164	2 463	514	263	162
Sept.	121	11	1 099	360	541	159	2 159	496	158	120

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	1959 Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130.1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214.5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898.5	3 725,3	756,5	213.5	134.6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205.4	324.3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj
260,9	274,2	1 330,1	2 133,3	3 998,5	1 138.6	334,9	184,3	Juni
275,9	287,2	1 244,4	2 852,6	4 660,1	1 902,0	372,8	273,0	Juli
316,7	278,8	1 324,6	2 289,2	4 209,3	923,2	321,8	202,1	Aug.
248,1	270,4	1 200,6	3 541,0	5 260,1	2 640,0	324,8	178,1	Sept.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Augusti 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *August 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	14	4	18	46	18	64	269	168	437	329	190	519
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	24	1	25	64	11	75	354	184	538	442	196	638
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	2	3	5	17	17	34	33	85	118	52	105	157
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	4	4	9	17	26	9	21	30
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	12	3	15	20	23	43	44	232	276	76	258	334
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	3	1	4	8	8	16	18	37	55	29	46	75
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	9	8	17	15	24	39	34	135	169	58	167	225
Fotgängare *Pedestrians*	10	7	17	22	19	41	15	135	150	47	161	208
Övriga *Others*	4	—	4	—	—	—	7	3	10	11	3	14
Summa *Total*	78	27	105	192	124	316	783	996	1 779	1 053	1 147	2 200

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	7	11	42	60
7—10 »	3	10	45	58
11—14 »	3	14	52	69
15—17 »	11	36	217	264
18—29 »	21	86	481	588
30—44 »	12	41	267	320
45—59 »	14	40	259	313
60—69 »	20	22	92	134
> 69 »	14	19	64	97
Okänd ålder *Age not stated*	—	37	260	297
Samtliga *Total*	105	316	1 779	2 200
Därav *Of which*				
män *males*	80	226	1 171	1 477
kvinnor *females*	25	69	455	549
okänt kön *sex not stated*	—	21	153	174

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	2 226	3 990	6 216
Lastbil *Lorry*	308	527	835
Buss *Bus*	35	96	131
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	66	209	275
Moped *Cycle with aux. motor*	102	399	501
Annan lätt mc *Other light mc*	40	71	111
Spårvagn *Tram*	—	49	49
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	19	5	24
Cykel *Cycle*	68	222	290
Annat fordon *Other vehicle*	72	333	405
Fotgängare *Pedestrian*	46	168	214
Andra trafikelement *Other traffic elements*	106	10	116
Summa *Total*	3 088	6 079	9 167

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Augusti 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *August 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 846	15	514	428	463	1 955
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 424	15	503	418	448	1 558
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	469	8	107	73	269	127
» korsande » *crossing*	1 131	4	263	98	95	938
» samma » *same*	407	1	63	117	29	261
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	—	2	—	—
» annan » *other*	415	2	70	128	55	232
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	422	—	11	10	15	397
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 744	62	889	447	584	713
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	585	29	426	88	78	419
med fotgängare *with pedestrian*	166	16	147	26	24	116
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	993	17	316	333	482	178
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	283	12	138	23	71	189
Olycka av annan art *Other kind of accident*	37	3	9	7	9	21
Summa *Total*	4 910	92	1 550	905	1 127	2 878
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	747	26	222	133	249	365
Mellersta » *Middle* »	3 114	47	972	517	617	1 980
Södra » *South* »	1 049	19	356	255	261	533

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 800	76	209	1 031	1 361	2 439
Halvdager *Twilight*	208	5	15	59	105	103
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	464	6	11	96	54	410
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	350	5	33	94	326	24
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	88	—	—	2	6	82

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Augusti 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	4	10	36	79	129	4	15	52	71
Uppsala »	1	7	15	37	60	1	13	22	36
Södermanlands »	2	5	24	58	89	3	6	42	51
Östergötlands »	4	4	28	63	99	4	5	38	47
Jönköpings »	4	6	17	55	82	4	6	26	36
Kronobergs »	1	5	8	39	53	1	5	12	18
Kalmar »	1	6	17	35	59	2	7	34	43
Gotlands »	1	3	5	16	25	1	5	11	17
Blekinge »	—	6	11	34	51	—	7	16	23
Kristianstads »	7	6	29	73	115	9	8	53	70
Malmöhus »	2	12	44	78	136	4	13	67	84
Hallands »	3	6	24	39	72	3	10	36	49
Göteb. o. Bohus »	3	15	36	74	128	5	17	51	73
Älvsborgs »	3	7	29	66	105	3	5	50	58
Skaraborgs »	5	4	15	61	85	6	5	22	33
Värmlands »	4	10	15	77	106	4	13	27	44
Örebro »	2	2	17	29	50	2	2	26	30
Västmanlands »	1	6	16	28	51	1	7	32	40
Kopparbergs »	5	4	14	36	59	5	6	34	45
Gävleborgs »	4	7	11	45	67	8	11	29	48
Västernorrlands »	4	10	17	44	75	4	11	30	45
Jämtlands »	1	4	11	23	39	1	7	22	30
Västerbottens »	1	4	14	35	54	1	5	26	32
Norrbottens »	2	3	14	44	63	2	3	25	30
Summa *Total*	65	152	467	1 168	1 852	78	192	783	1 053

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *August 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	1	16	140	464	621	1	17	160	178
Stockholms län	5	10	37	103	155	5	11	54	70
Uppsala »	—	4	19	54	77	—	4	24	28
Södermanlands »	—	6	18	64	88	—	6	18	24
Östergötlands »	1	5	43	88	137	1	6	61	68
därav Norrköpings stad	1	1	23	40	65	1	1	25	27
Jönköpings län	—	3	35	50	88	—	3	37	40
Kronobergs »	—	1	13	26	40	—	1	13	14
Kalmar »	1	3	13	33	50	1	3	18	22
Gotlands »	—	—	7	12	19	—	—	7	7
Blekinge »	1	3	14	27	45	1	3	21	25
Kristianstads »	2	3	28	49	82	2	3	34	39
Malmöhus »	—	4	84	243	331	—	4	96	100
därav Malmö stad	—	2	48	122	172	—	2	55	57
Hallands län	1	2	26	35	64	1	2	36	39
Göteb. o. Bohus »	2	16	134	286	438	2	18	156	176
därav Göteborgs stad ..	1	15	120	250	386	1	17	140	158
Älvsborgs län	3	5	28	61	97	3	5	37	45
Skaraborgs »	1	4	8	52	65	1	3	9	13
Värmlands »	—	5	13	81	99	—	5	20	25
Örebro »	—	5	27	49	81	—	5	32	37
Västmanlands »	—	6	34	51	91	—	7	39	46
Kopparbergs »	2	3	21	35	61	2	3	29	34
Gävleborgs »	2	2	25	63	92	2	4	37	43
Västernorrlands »	2	4	13	71	90	2	4	15	21
Jämtlands »	—	—	3	26	29	—	—	4	4
Västerbottens »	1	2	12	23	38	1	3	15	19
Norrbottens »	2	4	20	54	80	2	4	24	30
Summa *Total*	27	116	815	2 100	3 058	27	124	996	1 147
Hela riket *Sweden*	92	268	1 282	3 268	4 910	105	316	1 779	2 200

Beställningstrafik med lastbil — Augusti 1961

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1956: Medeltal per månad	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
2	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
3	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
4	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
5	1960: » » »	23 128	5,67	45 859	2 552	17,97
6	1960: Augusti	22 968	5,70	48 312	2 628	18,38
7	» November	23 590	5,77	51 108	2 795	18,29
8	1961: Februari	23 652	5,87	43 891	2 393	18,34
9	» Maj	23 947	5,97	50 621	2 672	18,94
10	» Augusti	[2] 24 352	6,02	53 930	2 825	19,09
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 669	4,71	8 114	431	18,83
B	Stockholms län	1 436	6,03	4 481	213	21,04
C	Uppsala län	627	6,63	904	50	18,08
D	Södermanlands län	806	6,36	1 306	72	18,14
E	Östergötlands län	1 056	6,15	2 077	111	18,71
F	Jönköpings län	886	6,11	1 314	75	17,52
G	Kronobergs län	494	6,22	460	27	17,04
H	Kalmar län	649	6,87	1 182	57	20,74
I	Gotlands län	175	4,90	202	12	16,83
K	Blekinge län	405	6,25	614	37	16,59
L	Kristianstads län	818	6,46	910	48	18,96
M	Malmöhus län	1 694	5,68	3 026	179	16,91
N	Hallands län	539	5,84	851	47	18,11
O	Göteborgs och Bohus län	2 090	4,99	5 822	311	18,72
P	Älvsborgs län	1 123	5,81	1 664	98	16,98
R	Skaraborgs län	805	6,64	1 438	72	19,97
S	Värmlands län	927	6,62	1 345	71	18,94
T	Örebro län	871	6,55	1 753	94	18,65
U	Västmanlands län	695	6,52	1 499	72	20,82
W	Kopparbergs län	922	6,73	1 298	71	18,28
X	Gävleborgs län	1 237	6,91	2 972	153	19,42
Y	Västernorrlands län	1 231	5,95	3 674	183	20,08
Z	Jämtlands län	378	6,00	955	46	20,76
AC	Västerbottens län	920	7,14	3 027	143	21,17
BD	Norrbottens län	899	6,39	3 042	152	20,01

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 98 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *August 1961*

Statistics prepared by the State Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd km *Mean haul-distance*	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
2	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
3	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
4	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
5	4 136	23 846	12 006	33	56	1 646	42 577	119
6	4 134	23 405	11 808	34	56	1 627	42 105	120
7	4 576	24 216	12 075	33	54	1 629	43 930	121
8	3 774	22 016	11 062	33	61	1 542	40 847	123
9	4 199	23 507	11 616	33	59	1 620	44 039	125
10	4 502	24 801	12 432	33	59	1 680	46 895	126
A	10	315	9	—	580	12	512	158
B	125	485	372	43	35	35	968	113
C	164	907	502	36	51	64	1 681	119
D	180	1 160	576	33	64	75	2 112	122
E	240	1 443	760	34	64	101	2 601	118
F	186	1 435	497	26	89	94	2 676	139
G	150	1 066	412	28	73	66	1 739	118
H	145	1 142	472	29	91	68	2 116	131
I	66	142	100	41	11	15	282	117
K	57	714	176	20	147	38	1 244	140
L	214	1 847	684	27	97	110	3 106	123
M	389	2 124	1 113	34	55	149	3 876	120
N	100	714	323	31	75	51	1 316	127
O	103	823	306	27	88	49	1 623	144
P	257	1 463	694	32	47	109	2 619	121
R	145	1 386	523	27	112	85	2 359	124
S	234	1 338	812	38	59	108	2 747	128
T	188	1 096	555	34	69	73	2 268	137
U	149	765	374	33	62	52	1 562	137
W	483	1 459	1 116	43	28	111	3 121	121
X	206	1 030	639	38	60	72	2 220	133
Y	144	626	402	39	45	46	1 293	126
Z	156	330	287	47	21	24	715	116
AC	193	559	399	42	41	39	1 161	121
BD	218	432	329	43	23	34	978	129

Beställningstrafik med lastbil (forts.) — Augusti 1961

For-hire lorry transport (cont.) — *August 1961*

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
2	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
3	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
4	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
5	233 619	18	391 334	11	60	182	3 824
6	230 071	18	390 450	11	59	185	3 937
7	245 081	18	402 438	11	61	188	4 029
8	228 443	18	383 942	11	59	166	3 583
9	249 186	18	414 543	11	60	179	3 953
10	266 506	18	461 253	10	58	185	4 140
A	5 797	9	6 267	8	93	166	3 232
B	4 415	22	7 419	13	60	173	3 795
C	8 391	20	15 542	11	54	182	4 123
D	11 443	18	19 626	11	58	182	4 241
E	15 296	17	25 328	10	60	201	4 430
F	16 622	16	24 060	11	69	191	4 503
G	10 908	16	16 966	10	64	188	4 451
H	13 196	16	22 876	9	58	193	5 082
I	716	39	1 350	21	53	154	2 766
K	8 396	15	13 138	9	64	185	4 588
L	20 779	15	32 950	9	63	193	4 910
M	21 207	18	34 318	11	62	194	4 074
N	7 502	18	12 815	10	59	182	4 020
O	9 032	18	20 767	8	43	172	3 562
P	11 952	22	20 246	13	59	184	3 814
R	16 310	14	23 848	10	68	195	4 717
S	13 891	20	23 787	12	58	193	4 414
T	13 010	17	26 500	9	49	192	4 617
U	9 218	17	21 223	7	43	178	4 404
W	13 442	23	26 923	12	50	197	4 793
X	12 386	18	23 083	10	54	182	4 197
Y	6 497	20	11 373	11	57	186	4 035
Z	3 200	22	7 517	10	43	185	4 418
AC	7 832	15	14 377	8	54	198	4 552
BD	5 068	19	8 954	11	57	207	4 472

Preliminär försäkringsstatistik för juli och augusti 1961 jämte vissa beståndsuppgifter från 1960

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen i detta avsnitt avser *svenska riksbolag* (inalles 102, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1959 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under juli—augusti 1961 med 115 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 263 mkr och en bruttominskning av 148 mkr. I *tab. 1* redovisas bruttoökningarna och nettoökningarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under juli—augusti 1961 (bruttoökningarna med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodohavanden) 14 % avsåg statslån, 36 % bostadslån, 2 % utlånats till kommuner (inkl. av kommuner garanterade lån andra än bostadslån), 23 % använts för inköp av fastigheter och aktier, 24 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt, medan endast 0,4 % placerats i utländska obligationer. För enbart liv- och sjukbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 10, 52, 2, 12, 24 och 0 %. Genom förbättrad redovisning har fr. o. m. 1961 som bostadslån även kunnat räknas bostadskrediter som ingår i svenska kommunlån och andra värdehandlingar. Statslån och bostadslånen tillsammans upptog under juli—augusti 50 % av den totala bruttoökningen.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska inteckningslån den största ökningen medan svenska kommunlån, utländska obligationer, förlagsbevis och andra värdehandlingar samtliga visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar svenska aktier den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1959—aug. 1961 redovisas i *tab. 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under juli—augusti 1961 var 38 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1960.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1960—aug. 1961. I tabellen har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadsperiod senare än de övriga uppgifterna.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—juni 1960 och 1961 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Premieintäkten i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) och i skadebolagen visar en obetydlig ökning under jan.—juni 1961 jämfört med motsvarande period 1960. Den stora minskningen av SPP:s avgiftssumma beror på den omläggning av verksamheten, som föranletts av införandet per 1 januari 1960 av den allmänna tilläggspensioneringen (ATP).

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under juli—augusti 1961 *(tab. 5)* till 220 mkr (f. å. 228 mkr), en nedgång med 4 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring utgjorde 130 mkr (f. å. 132 mkr), motsvarande 59 % av nyssnämnda nyanskaffning.

Nyanskaffningen av vanlig gruppliv-försäkring var 140 mkr under juli—

(Forts. sid. 676)

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	30/6[2] 1961	Ökningar[3] *Increases*[3] Juli+aug. 1961		30/6[2] 1961	Ökningar[3] *Increases*[3] Juli+aug. 1961	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 756	16	10	[4] 437	14	9
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	553	44	41	304	5	4
Svenska *Swedish*	537	44	41	304	5	4
Utländska[5] *Foreign*	16	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 763	82	43	4 350	57	47
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	3 192	28	6	2 488	23	20
Kontors- o. affärsfast. *Office bldgs*	456	6	5	317	4	4
Fabriksfastigheter *Factories*	1 301	25	12	885	10	4
Kraftverk *Power plants*	303	20	20	272	20	20
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	267	1	0	224	0	— 0
Härav till industri *Of which for ind.*	226	0	— 0	192	0	— 0
Övriga fastigheter *Other buildings*	244	2	0	164	0	— 1
Sv. kommunlån *Loans to municipalities*	1 646	5	— 3	1 515	3	— 3
Lån till kommun *Loans to municip.*	1 199	5	— 0	1 087	3	— 0
Bostadslån m. kom.borgen *Loans with*	381	—	— 3	372	—	— 3
Övriga lån m. kom.borgen *mun. guar.*	66	—	— 0	56	—	— 0
Obligationer *Bonds — Issued by*	7 375	106	25	6 516	81	6
Statens o. statsgar. *the Government*	2 987	36	—31	2 674	17	—46
Hypoteksbankens *Mortgage comp.*	535	2	— 0	500	2	— 1
Bostadshypotekskassors » »	2 413	66	65	2 207	62	62
Fartygshypotekskassors » »	[8] 45	0	— 1	[8] 18	0	— 0
Kommuners *Municipalities*	564	0	— 6	500	—	— 7
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	4	—	—	2	—	—
Industribolags *Industrial companies*	675	1	— 0	537	0	0
Övriga *Others*	[8] 2	—	—	[8] 0	—	—
Utländska[5] *Foreign borrowers*	150	1	— 2	78	—	— 2
Förlagsbevis *Debentures*	126	0	— 1	65	0	— 1
Andra värdehandlingar *Other securities*	[4] 388	6	— 4	[4] 245	3	— 5
Bostadslån *Residential loans*	89	0	— 0	75	—	— 0
Lån till sv. näringslivet *Loans to Sw. enterprises*	214	3	— 3	139	1	— 4
Övriga[5] *Others*	85	3	— 1	31	2	— 1
Kontant, checkar o. banker[7] *Cash and at banks*	220	(3	3	31	1	1
Livlån[7] *Policy loans*	608	(1)	1	608	..	— 3
Summa *Total*	17 435	263	115	14 071	164	55

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance comp., etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 121 milj. kronor utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enl. särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits. — [8] Korrigerad siffra. *Corrected figure.*

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1959 —aug. 1961 *Gross and net changes of investments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Jan.—febr.	343	297	223	151	134	115	192	163	108
Mars—april	311	434	288	116	228	143	195	206	145
Maj—juni	291	256	278	138	121	202	153	135	76
Juli—aug.	241	278	263	94	125	148	147	153	115
Sept.—okt.	367	358		178	183		189	175	
Nov.—dec.	477	484		203	338		274	146	
Hela året *Whole year*	2 030	2 107		880	1 129		1 150	978	
Därav: Jan.—augusti *Of which: Jan.—August*	1 186	1 265	1 052	499	608	608	687	657	444

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1960—aug. 1961
Net result of the activities of Swedish nation-wide companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1960		1961				
	Jan.–dec.	Jan.–aug.	Jan.–aug.	Jan.–febr.	Mars–april	Maj–juni	Juli–aug.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	978	657	444	108	145	76	115
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	87,6	57,6	73,3	8,8	21,7	18,9	23,9
härav banklån *of which: borrowings from banks*	58,5	38,9	37,9	1,3	6,2	16,1	14,3
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	90,9	55,6	40,2	5,7	6,6	19,1	8,8
härav banklån *of which: borrowings from banks*	60,2	38,0	24,7	4,2	3,5	10,1	6,9
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 3,3	2,0	33,1	3,1	15,1	—0,2	15,1
Nettoresultat *Net result*	981	655	411	105	130	76	100
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 074	1 384	..	325	298	282	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	713	429	..	97	161	138	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2]. Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 215	770	..	207	215	225	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—juni 1960 och 1961 ***Payments***

Miljoner kroner *000 000 omitted*

	Jan.—juni								Jan.—aug.	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	291	296	221	5	554	603	1 066	904	304	11
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	164	220	116	134	66	42	346	396	145	167
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	229	254	42	49	317	344	588	647	57	66
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	226	262	295	90	303	301	824	653	392	112

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital ***New life insurance business***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*			Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Industrial insurance*		Vanlig *Ordinary*		Tjänstegruppliv *As coll. agreed*		
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1961	1960	1961
Jan.	98,4	82,6	65,7	54,6	164,1	137,2	16,5	12,6	84,4	203,1	7 251,7	248,5	7 592,0
Febr.	68,7	75,7	82,2	80,9	150,9	156,6	16,7	15,5	88,3	159,9	94,1	239,2	410,6
Mars	70,8	68,8	104,7	93,3	175,5	162,1	19,9	16,3	153,0	226,0	49,0	328,5	437,1
April	70,5	67,5	95,8	94,7	166,3	162,2	22,9	17,5	123,7	171,2	30,3	290,0	363,7
Maj	70,9	71,9	98,4	93,7	169,3	165,6	17,7	14,3	153,3	179,6	20,6	322,6	365,8
Juni	68,8	74,8	90,0	92,4	158,8	167,2	14,7	12,8	181,0	311,4	13,4	339,8	492,0
Juli	48,1	48,8	68,5	77,2	116,6	126,0	9,1	7,1	139,9	99,5	22,2	256,5	247,7
Aug.	47,7	42,1	63,6	52,3	111,3	94,4	12,6	7,3	129,7	40,7	3,7	241,0	138,8
Sept.	56,5		77,1		133,6		17,1		48,4			182,0	
Okt.	88,3		101,0		189,3		29,5		108,2			297,5	
Nov.	92,5		117,5		210,0		21,4		157,3			367,3	
Dec.	249,2		140,8		390,0		17,3		331,4			721,4	
Summa *Total*	1 030,4		1 105,3		2 135,7		215,4		1 698,6			3 834,3	
Därav: Jan.–aug. *Of which: Jan.–Aug.*	543,9	532,2	668,9	639,1	1 212,8	1 171,3	130,1	103,4	1 053,3	1 391,4	7 485,0	2 266,1	10047,7

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

Tab. 6. Försäkringsbeståndet i vissa försäkringsgrenar

Business in force in specified classes of fire and casualty insurance

Tabellen omfattar de svenska riksbolagens direkta affär i Sverige.
Direct business in Sweden of Swedish nation-wide companies.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Sjuk- och olycksfallsförsäkring. Antal försäkringar, resp. antal försäkrade personer, 1 000-tal [1] *Sickness and accident insurance. No. of policies or of insured persons, 000 omitted*						
Sjukförsäkring för längre tid än tio år *Sickness insurance for more than ten years* ...	128	142	153	163	172	185
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år *Accident insurance for more than ten years*	97	95	93	90	86	80
Olycksfallsförsäkring för högst tio år *Accident insurance for ten years or less*						
individuell försäkring *individual insurance*						
förarplatsförsäkring *insurance for motor car drivers*	—	—	843	1 021	1 128	1 256
annan individuell försäkring *other individual insurance*	549	624	673	729	801	914
kollektiv försäkring *collective insurance*	2 828	3 377	3 642	3 908	4 150	4 448
Brandförsäkring. Försäkringssumma, milj. kr *Fire insurance. Business in force, 000 000 omitted*	185 752	195 727	211 442	223 295	232 968	245 435
Skogsförsäkring. Försäkrad areal, 1 000-tal hektar [2] *Forest insurance based on area*	—	—	—	—	11 100	10 627
Fartygsförsäkring. Försäkringssumma, milj. kr *Marine hull insurance. Business in force, 000 000 omitted*	4 633	5 266	6 480	7 453	7 555	7 047
Trafikförsäkring. Antal fordon under årsrisk, [3] 1 000-tal *Compulsory motor third party insurance. No. of vehicles on annual risk, 000 omitted*	1 074	1 167	1 238	1 336	1 395	1 475
Annan motorfordonsförsäkring. Antal fordon under årsrisk, [3,4] 1 000-tal *Other motor vehicle insurance. No. of vehicles on annual risk, 000 omitted*						
Ansvarighetsförsäkrade, ej trafikförsäkringspliktiga fordon *Third party insurance non-compulsory*	—	—	—	—	16	18
Kaskoförsäkrade fordon *Motor vehicle insurance*	—	—	—	—	1 150	1 256
Därav vagnskadeförsäkrade *Of which complete*	—	—	—	—	455	522
Husdjursförsäkring (ej smittsjukdom) *Live stock insurance (epizootic diseases excluded)*						
Försäkringssumma, miljoner kronor (hästar o. nötkreatur) *Business in force, 000 000 omitted (horses and cattle)*	723	728	725	749	755	763
Antal försäkrade djur, 1 000-tal *No. of insured animals, 000 omitted*						
hästar *horses*	180	165	139	128	120	115
nötkreatur *cattle*	769	771	786	830	875	892
svin *swine*	221	299	367	402	412	325

[1] För kollektiv olycksfallsförsäkring avses antalet försäkrade personer; i övriga fall avses antalet försäkringar. — [2] Beträffande tidigare redovisad sifferserie avseende beståndsvärde, se Stat. Tidskr. 1959: 8, s. 481. — [3] Betr. tidigare redovisad sifferserie avseende antal försäkrade fordon vid årets slut, se Stat. Tidskr. 1959: 8, s. 481. — [4] Exkl. mopeder.

(Forts. från sid. 671)

augusti 1961 (f. å. 270 mkr), vilket innebär en nedgång med 48 %. I förhållande till anskaffningsresultatet under motsvarande månader 1959 (116 mkr) har en ökning med 21 % ägt rum.

Tjänstegrupplivförsäkringen introducerades den 1 januari 1961 genom pensionsöverenskommelsen 1960 mellan Svenska Arbetsgivareföreningen, Svenska Industritjänstemannaförbundet och Sveriges Arbetsledareförbund. I anslutning till denna och andra liknande uppgörelser på arbetsmarknaden har avtal träffats om tjänstegrupplivförsäkring, varvid under juli—augusti 1961 tecknats 26 milj. kronor.

Försäkringsbeståndet i vissa försäkringsgrenar

I nr 8, sid. 510 f., av denna tidskrift har preliminära uppgifter lämnats rörande *skadeförsäkringens* utveckling i vad avser premier och skador år 1960. Dessa uppgifter kompletteras i det följande genom data beträffande försäkringsbeståndet i de särskilda grenarna *(tab. 6)*.

Inom sjökaskoförsäkring har försäkringsbeståndet (7,0 miljarder kr) minskat med 7 % sedan 1959. Premieinkomsten (98 milj. kr) har minskat med 10 %.

Inom den obligatoriska trafikförsäkringen har de reduktioner av trafikförsäkringspremierna som ägt rum under senare år dels genom en allmän premiesänkning år 1955, dels genom de betydande rabatter (eller återbäring) som beviljats försäkringstagarna haft till följd att premieinkomsten icke ökat i samma takt som bilbeståndet och skadeutbetalningarna. En jämförelse mellan 1960 års data (premier 177 milj. kr, skador 133 milj. kr, bestånd 1,48 milj. försäkrade fordon under årsrisk) och 1955 års visar ökningar på 12, 93 respektive 37 %. Även inom övrig motorfordonsförsäkring kan under senare år konstateras en snabbare tillväxt av beståndet än av premieinkomsten. Detta sammanhänger bl. a. med att många fordonsägare tecknar försäkringar med höga självriskbelopp, vilket medför lägre premier. Motorfordonsförsäkring utan vagnskademoment, dvs. skydd mot enbart stöld och brand gällde 1960 för 734 000 fordon under årsrisk, varav 568 000 personbilar och 68 000 motorcyklar.

S. k. lång sjukförsäkring, dvs. sådan med avtalstider på mer än 10 år, omfattade 1960 ca 185 000 försäkringar, en ökning från 1959 med 8 %. I början av år 1957 introducerades förarplatsförsäkringen, vilken utgör ett komplement till bilförsäkringen men som på grund av sin karaktär redovisas som olycksfallsförsäkring. Av beståndet inom individuell olycksfallsförsäkring, 2,2 milj. försäkringar, är 1,3 milj. dvs. 58 % förarplatsförsäkringar. Inom den kollektiva korta olycksfallsförsäkringen, som till större delen drivs av Folksam, omfattade beståndet 4 448 000 personer eller 7 % mer än under 1959.

G. J. J. E. K. v. W.

Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1959

Prices of Dwelling and Business Real Estate

Härmed framlagda uppgifter rörande förhållandet mellan bostads- och affärsfastigheters saluvärden och taxeringsvärden avser år 1959. För de två tidigare åren i den nu löpande taxeringsperioden är redogörelser lämnade i Statistisk Tidskrift 1959: 12, s. 812 och 1960: 8, s. 469.

Beträffande den omläggning av statistiken som skett år 1957 hänvisas till de upplysningar därom, som är lämnade i den förstnämnda redogörelsen. Därav framgår, att förutsättning för att ett köp skall komma med i statistiken bl. a. är, dels att fastigheten har ett taxeringsvärde överstigande 5 000 kr, dels att lagfart sökts inom sex månader efter köpet. Närmare upplysningar i övrigt rörande statistikens omfattning och uppläggning är meddelade i redogörelsen för taxeringsperioden 1952—1956 (häfte 1958: 5, s. 247).

Huvudtabeller och texttabeller är desamma som i redogörelsen för år 1958.

Beträffande flerfamiljs- och affärsfastigheterna på landsbygden är således länsfördelningen icke, såsom i fråga om övriga fastighetstyper genomförd även i kombination med en fördelning efter fastigheternas taxeringsvärde, på grund av det ringa antalet köp av dylika fastigheter. Även i de administrativa tätorterna blir köpen av sådana fastigheter vid en kombinerad fördelning årsvis, efter län och taxeringsvärde, i flera fall fåtaliga, varför försiktighet är nödvändig vid bedömande av pristalen.

Det redovisade materialet för år 1959 omfattar 16 518 köp, varav 8 181 i städer, köpingar och municipalsamhällen samt 8 337 på landsbygden. Detta innebär en ökning i antalet köp från 1958 med 1 754. Ökningen faller till största delen på de administrativa tätorterna, 13,5 %, medan landsbygden uppvisar en något mindre ökning eller 10,4 %.

Av nedanstående tablå framgår att överpriserna i riket sedan år 1958 genomsnittligt sett stigit något för samtliga fastighetstyper utom för de rena affärsfastigheterna. Ökningen håller sig i huvudsak omkring 2 till 4 %. En- och tvåfamiljsfastigheterna har sålunda ökat med ca 2 % och de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna med 4 %. Vad de rena affärsfastigheterna beträffar, bör de sista årens hastiga förändringar uppmärksammas. Från år 1957 till år 1958 ökade överprisprocenten från 51,1 till 68,7, men under år 1959 undergick överpriserna en minskning, vilket resulterade i procenttalet 47,7.

Det framgår vidare att fastigheterna trots de inträffade prisförändringarna efter överprisprocentens storlek bibehållit samma inbördes ordningsföljd som föregående två år i taxeringsperioden. Affärsfastigheterna uppvisar alltså det högsta överpriset med 48 %, enfamiljsvillorna ligger på andra plats med 45 %, varefter följer tvåfamiljsvillorna med 34 %, de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna med 27 % samt flerfamiljsbostadshusen med 19 %.

I tab. A redovisas prisutvecklingen sedan år 1958 med materialet uppdelat på administrativa tätorter och landsbygd. Det framgår därvid, att överprisprocenten för flerfamiljs- och affärsfastigheter i huvudsak är bestämd av förhållandena i administrativa tätorter. För samtliga fastighetstyper redovisas högre överpriser där än på landsbygden. Av denna tabell framgår även, att prisutvecklingen icke varit enhetlig i administrativa tätorter och på landsbygden. Jämfört med år 1958 visar sålunda de administrativa tätorterna en minskad överprisprocent 1959 endast för de rena affärsfastigheterna, medan landsbygden har minskad överprisprocent också för tvåfamiljsfastigheter samt kombinerade bostads- och affärsfastigheter. Flerfamiljsbostadsfastigheterna i administrativa tätorter visar i stort sett oförändrade priser.

Av huvudtabellerna ses beträffande överprisprocenten att spridningen mellan länen kan vara stor. Standardavvikelsen för en- och tvåfamiljsfastigheter är i administrativa tätorter 11,26 och på landsbygden 8,02. För flerfamiljs- och affärsfastigheter är motsvarande tal 9,45 och 18,72.

En översikt över några av de i övrigt framkomna resultaten lämnas i tab.

Fastighetens användning	Antal köp		Överpris %	
	1958	1959	1958	1959
Enfamiljsfastigheter	9 971	10 907	42,1	44,9
Tvåfamiljsfastigheter	3 153	3 471	33,4	34,1
Summa	13 124	14 378	39,6	41,7
Flerfamiljs- och affärsfastigheter:				
Bostadsfastigheter	1 125	1 485	18,2	18,5
Bostads- och affärsfastigheter	416	541	23,4	27,4
Affärsfastigheter	99	114	68,7	47,7
Summa affärs- samt bostads- och affärsfastigheter	515	655	35,4	32,5
Summa flerfamiljs- och affärsfastigheter	1 640	2 140	25,7	24,5

Tab. A. Antal köp och överprisprocent för bostads- och affärsfastigheter, efter fastighetens användning, åren 1958 och 1959

Numbers of sales and excess price for dwelling and business properties, according to the type of building

Fastighetens användning	Städer, köpingar, m:en				Landsbygd			
	Antal köp		Överpris %		Antal köp		Överpris %	
	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959
Enfamiljsfastigheter	3 868	4 215	44,2	47,8	6 103	6 692	39,9	41,8
Tvåfamiljsfastigheter	1 887	2 064	35,6	37,0	1 266	1 407	29,0	28,2
Summa	5 755	6 279	41,2	44,0	7 369	8 099	37,6	38,9
Flerfamiljs- och affärsfastigheter:								
Bostadsfastigheter	1 025	1 367	18,5	18,6	100	118	10,3	16,2
Bostads- o. affärsfastigheter	347	448	23,3	28,1	69	93	26,0	17,7
Affärsfastigheter	84	87	69,7	48,7	15	27	27,2	23,5
Summa affärs- samt bostads- och affärsfastigheter	431	535	35,8	33,3	84	120	26,2	18,8
Summa flerfamiljs- och affärsfastigheter	1 456	1 902	26,0	24,7	184	238	18,2	17,7

B—F. Vissa av de i huvudtabellerna tillämpade taxeringsvärdegrupperna har till vinnande av jämförelse med perioden 1952—1956 uppdelats på ytterligare grupper (tab. B—D).

Av tab. B synes att enfamiljsfastigheterna visar avtagande överpriser vid stigande taxeringsvärden tills taxeringsvärdena i de administrativa tätorterna överstiger 50 000 kr och på landsbygden 100 000 kr. Den därefter inträffade stegringen av priserna är, särskilt vad landsbygden beträffar, ögonenfallande men värdet för denna grupp av fastigheter måste med hänsyn till det ringa antalet köp betecknas såsom osäkert. Vad angår tvåfamiljsfastigheterna, så visar dessa på landsbygden avtagande överpriser med stigande taxeringsvärden, medan överpriserna i de administrativa tätorterna börjar stiga vid taxeringsvärden överstigande 100 000 kr.

Jämfört med år 1958 är det enfamiljsfastigheter med taxeringsvärden om 5 100—15 000 kr i administrativa tätorter, som år 1959 visar den största ökningen av överpriserna, ca 10 %. Denna grupp torde rymma även sommarstugebebyggelse. På landsbygden uppgår ökningen för motsvarande grupp av fastigheter till ej fullt 4 %. I den närmast högre taxeringsvärdegruppen, 15 100—20 000 kr, visar däremot enfamiljs- och tvåfamiljsfastigheterna i administrativa tätorter oförändrade resp. minskade överpriser. Ökningen i överpris för hela riket är för sist berörda båda grupper av fastigheter tillsammantagna blott ca 2 % jämfört med år 1958.

I fråga om de rena affärsfastigheterna i administrativa tätorter visar tab. C, att inom taxeringsvärdegruppen 100 100—200 000 kr en stegring skett av överpriserna från ca 28 till ca 50 %, men att denna på grund av det ringa antalet köp icke i större utsträckning kunnat motverka den nedgång av överpriserna, som ägt rum för övriga taxeringsvärdegrupper och som varit mycket stark för fastigheter med taxeringsvärden överstigande 500 000 kr. För de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna har överpriserna ökat i samtliga taxeringsvärdeklasser; för gruppen bostadsfastigheter, omfattande de rena hyreshusen, för fastigheter med taxeringsvärden, överstigande 100 000 men understigande 1 milj. kr.

Tab. B. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter taxeringsvärde, år 1959

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by assessed value

Taxeringsvärde	En- och tvåfamiljsfastigheter		Därav			
			Enfamiljsfastigheter		Tvåfamiljsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamh:n						
5 100— 15 000 kr	1 311	62,6	1 089	65,4	222	50,8
15 100— 20 000 »	677	47,2	445	50,6	232	40,6
20 100— 50 000 »	3 283	40,6	2 011	42,3	1 272	37,9
50 100—100 000 »	921	43,9	605	50,0	316	32,1
> 100 000 »	87	50,6	65	53,7	22	40,7
Summa	6 279	44,0	4 215	47,8	2 064	37,0
Landsbygd						
5 100— 15 000 kr	3 880	49,8	3 488	51,3	392	39,0
15 100— 20 000 »	1 175	41,9	894	44,1	281	34,7
20 100— 50 000 »	2 752	35,5	2 112	38,1	640	26,5
50 100—100 000 »	286	28,2	195	31,6	91	21,0
> 100 000 »	6	39,7	3	71,5	3	16,3
Summa	8 099	38,9	6 692	41,8	1 407	28,2
Hela riket						
5 100— 15 000 kr	5 191	53,3	4 577	54,8	614	43,4
15 100— 20 000 »	1 852	43,8	1 339	46,3	513	37,4
20 100— 50 000 »	6 035	38,3	4 123	40,2	1 912	34,3
50 100—100 000 »	1 207	40,3	800	45,8	407	29,7
> 100 000 »	93	49,9	68	54,4	25	37,0
Summa	14 378	41,7	10 907	44,9	3 471	34,1

Spridningen av överpriserna och snedhetsgraden i fördelningen belyses, såvitt angår en- och tvåfamiljsfastigheter samt flerfamiljs- och affärsfastigheter, i tab. D, som förutom överprisernas medelvärde även ger medianen och kvartilerna. För en- och tvåfamiljsfastigheterna har i denna tabell taxeringsvärdegruppen 5 100—20 000 uppdelats på tre värdegrupper. I fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheterna på landsbygden har på grund av det ringa antalet köp uppdelningen på taxeringsvärdegrupper ej skett.

Tab. E ger en fördelning av överpriserna för en- och tvåfamiljsfastigheter efter byggnadens material och kvalitet. Det framgår att det i administrativa tätorter är fastigheterna med byggnader uppförda av trä som har de högsta överpriserna av de halvmoderna och omoderna fastigheterna. På landsbygden har fastigheterna med trähus genomgående de högsta överpriserna (bortsett från det fall då moderniteten är okänd).

I administrativa tätorter är det företrädesvis de halvmoderna och omoderna, på landsbygden de omoderna fastigheterna, som visar höjda överpriser. Den högsta stegringen av överpriserna, visar i administrativa tätorter (se tab. E) halvmoderna byggnader av trä

Tab. C. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter taxeringsvärde, år 1959

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by assessed value

Taxeringsvärde	Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Därav					
			Bostadsfastigheter		Bostads- och affärsfastigheter		Affärsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
5 100— 15 000 kr	30	26,3	24	20,7	—	—	6	54,0
15 100— 30 000 »	240	43,3	214	40,9	20	71,2	6	31,2
30 100— 100 000 »	917	31,8	704	28,3	194	41,0	19	53,2
100 100— 200 000 »	348	23,2	231	17,4	106	32,5	11	50,4
200 100— 500 000 »	256	20,4	136	11,6	93	26,9	27	40,8
500 100—1 000 000 »	85	19,3	49	14,5	24	17,2	12	43,3
> 1 000 000 »	26	30,4	9	15,4	11	25,6	6	58,3
Summa	1 902	24,7	1 367	18,6	448	28,1	87	48,7

(11,0 %) och omoderna byggnader av annat material (6,4 %) samt på landsbygden omoderna byggnader av annat material (5,3 %). Förhållandevis stor ökning visar i administrativa tätorter även de omoderna trähusen (5,5 %). En mycket stark ökning noteras av utbudet av fastigheter med byggnader av trä och annat material. I administrativa tätorter uppgår ökningen till 42 % och på landsbygden till närmare 90 %. Detta förhållande har resulterat i en minskning med ca 1 % av överpriserna för dylika fastigheter. I administrativa tätorter är det dock endast de moderna, men på landsbygden både de moderna och omoderna husen, som berörs av denna prisnedgång (1,4 %, 0,2 % resp. 9,0 %). En minskning av överpriserna noteras vidare i de administrativa tätorterna för halvmoderna byggnader av annat material (4,4 %).

I fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheter i administrativa tätorter lämnas uppgifter rörande byggnadens material och kvalitet i tab. F. Enär uppgifter rörande byggnadens kvalitet i regel icke föreligger beträffande de rena affärsfastigheterna, avser tabellen endast bostads- samt kombinerade bostads- och affärsfastigheter.

Tab. F visar, att det är de omoderna flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter som betingat de högsta och de moderna de lägsta överpriserna. Den högsta överprisprocenten (35,7 %) har omoderna fastigheter uppförda av trä och annat material och den lägsta (15,2 %) moderna fastigheter av annat byggnadsmaterial (stenhus o. dyl.). Jämfört med år 1958 har en minskning av överpriserna ägt rum för de moderna fastigheterna (ca 1 %) medan en stegring av överpriserna visas för de halvmoderna (ca 6 %). För flerfamiljs- och affärsfastigheter tagna under ett har överprisprocenten från föregående år ökat från 20,2 till 21,9 %.

Härefter intagna tablå visar vid jämförelse med motsvarande tablå i redogörelsen för år 1958 (häfte 1960: 8, s. 473) att överpriserna åren 1958 och 1959 icke förändrats likformigt för en- och tvåfamiljhus med olika byggnadsår. Den största stegringen av överpriserna uppvisar i administrativa tätorter fastigheter med hus uppförda under 1930-talet och på landsbygden fastigheter med hus uppförda åren 1940—1944. I stort sett blir i de administrativa tätorterna överpriserna lägre ju senare byggnaderna å fastigheterna är uppförda medan förhållandet är det omvända för landsbygdens del.

Tab. D. Median- och kvartilvärden för överpriserna på bostads- och affärsfastigheter, efter taxeringsvärde, år 1959

Medians and quartiles for the excess prices of dwelling and business properties, by assessed value

Taxeringsvärden, kr	Medelvärde	Median	Nedre kvartilen	Övre kvartilen
Städer, köpingar, municipalsamh:n				
En- och tvåfamiljsfastigheter				
5 100— 10 000	83,6	49,9	16,9	96,2
10 100— 15 000	51,7	44,7	18,4	76,0
15 100— 20 000	47,2	40,8	18,0	69,2
20 100— 50 000	40,6	36,2	17,7	56,9
50 100—100 000	43,9	37,5	20,7	59,7
> 100 000	50,6	44,3	30,8	65,3
Summa	44,0	38,7	18,5	63,0
Därav > 50 000	45,0	38,5	21,4	60,7
Flerfamiljs- och affärsfastigheter				
5 100— 30 000	42,2	30,2	4,6	63,4
30 100—100 000	31,8	25,2	6,5	50,6
100 100—200 000	23,2	14,2	2,8	32,6
> 200 000	22,8	12,7	3,5	26,9
Summa	24,7	20,1	4,5	44,1
Landsbygd				
En- och tvåfamiljsfastigheter				
5 100— 10 000	54,3	45,3	10,6	89,0
10 100— 15 000	46,3	38,9	11,3	71,8
15 100— 20 000	41,9	36,1	10,2	65,2
20 100— 50 000	35,5	32,8	12,6	56,5
> 50 000	28,7	22,3	10,5	44,9
Summa	38,9	36,4	11,4	67,9
Flerfamiljs- och affärsfastigheter				
Summa	17,7	11,9	-4,7	39,4

Motsvarande uppgifter lämnas i vidstående tablå beträffande flerfamiljs- och affärsfastigheter i administrativa tätorter. Det framgår att fastigheter med hus uppförda före år 1920 har de högsta överpriserna. Det ringa antalet köp i vissa av de efter byggnadsår bestämda grupperna medför att pristalen måste bedömas med viss försiktighet.

Byggnadsår	En- och tvåfamiljsfastigheter			
	Städer, köpingar, m : en		Landsbygd	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Före 1920	1 577	48,3	1 877	36,3
1920— 29	1 090	44,7	805	37,6
1930— 39	1 201	49,1	1 455	41,4
1940— 44	418	37.8	536	45,6
1945— 49	612	35,7	930	35,6
1950— 54	349	36,5	595	41,0
1955— 58	178	41,2	277	48,2
Okänt	854	46,1	1 624	35,7
Summa	6 279	44,0	8 099	38,9

Byggnadsår	Flerfamiljs- och affärsfastigheter	
	Städer, köpingar, m : en	
	Antal köp	Överpris %
Före 1920	885	32,9
1920— 29	157	18,3
1930— 39	316	17,2
1940— 44	80	4,1
1945— 49	105	15,4
1950— 54	37	17,7
1955— 58	18	20,4
Okänt	304	39,8
Summa	1 902	24,7

Tab. E. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter kvalitet och byggnadsmaterial, år 1959

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by building material and by equipment

Kvalitet / Byggnadsmaterial	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamh:n										
Trä	993	41,9	677	49,3	1 818	44,7	34	48,7	3 522	44,6
Trä/annat	775	45,1	254	38,9	211	38,2	6	35,4	1 246	43,3
Annat	650	45,7	253	39,7	348	42,1	15	31,7	1 266	44,2
Okänt	56	36,1	37	39,1	66	42,3	86	42,4	245	39,6
Summa	2 474	44,0	1 221	44,6	2 443	43,5	141	42,4	6 279	44,0
Landsbygd										
Trä	803	40,3	665	36,5	4 345	42,7	71	45,0	5 884	41,1
Trä/annat	399	35,9	153	29,7	239	29,9	11	53,3	802	33,9
Annat	392	37,7	177	32,8	436	36,0	25	25,6	1 030	36,2
Okänt	52	39,5	18	30,0	131	35,8	182	32,7	383	35,0
Summa	1 646	38,4	1 013	34,5	5 151	41,2	289	35,8	8 099	38,9

Tab. F. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter, exklusive rena affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter kvalitet och byggnadsmaterial, år 1959

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses, exclusive of pure business properties, in towns, boroughs and municipal communities, by building material and by equipment

Kvalitet / Byggnadsmaterial	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Trä	143	27,3	290	29,3	413	30,3	2	13,6	848	29,1
Trä/annat	72	21,2	83	17,3	98	35,7	—	—	253	24,3
Annat	257	15,2	138	25,0	234	24,9	1	0,0	630	18,8
Okänt	8	3,7	21	16,2	52	42,1	3	56,6	84	24,6
Summa	480	16,6	532	25,5	797	29,1	6	44,1	1 815	21,9

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis

Market prices and assessed values of properties with 1- and 2-family houses, by county, 1 000 kr

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr är ej medtagna.

Län *County*	Enfamiljsfastigheter *1-family houses*								Tvåfamiljsfastigheter *2-family houses*							
	Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*				Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*			
	Antal köp[1]	Köpeskilling[2]	Taxeringsvärde[3]	Överpris[4] %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %
Stockholms stad	177	13 757,2	8 773,4	56,8	—	—	—	—	55	3 890,6	2 678,1	45,3	—	—	—	—
Stockholms län	650	40 210,2	26 520,7	51,6	1 338	43 986,3	30 429,1	44,6	107	6 439,9	4 435,5	45,2	132	5 483,2	4 160,6	31,8
Uppsala »	87	3 313,6	2 556,2	29,6	171	4 476,9	3 396,7	31,8	49	2 228,4	1 853,3	20,2	43	1 254,8	1 104,8	13,6
Södermanlands »	151	6 081,1	4 486,1	35,6	228	5 838,8	4 293,4	36,0	86	3 981,3	3 156,6	26,1	55	1 569,1	1 275,3	23,0
Värmlands »	211	7 572,1	5 221,0	45,0	190	4 672,4	3 239,4	44,2	113	5 203,1	3 527,5	47,5	43	1 340,4	1 042,9	28,5
Örebro »	226	8 871,8	5 848,5	51,7	219	5 388,6	3 960,2	36,1	128	5 449,4	3 830,1	42,3	43	1 112,5	850,5	30,8
Västmanlands »	104	3 819,5	2 597,6	47,0	144	3 443,3	2 324,1	48,2	89	4 083,0	2 669,2	53,0	39	1 235,9	975,9	26,6
Kopparbergs »	104	4 938,7	3 083,6	60,2	197	6 286,3	4 057,2	54,9	51	2 067,0	1 538,8	34,3	72	2 174,8	1 549,1	40,4
Östergötlands »	242	11 243,9	6 411,2	75,4	296	7 616,4	5 677,6	34,1	150	7 569,2	4 800,1	57,7	92	2 753,1	2 052,5	34,1
Jönköpings »	142	6 274,2	4 877,0	28,6	141	3 658,0	2 843,4	28,6	117	6 084,5	4 800,8	26,7	72	2 361,9	2 062,7	14,5
Kronobergs »	73	3 349,0	2 441,4	37,2	110	2 463,5	1 868,9	31,8	61	2 393,1	1 964,6	21,8	46	1 265,7	1 004,3	26,0
Kalmar »	102	4 284,7	3 041,4	40,9	263	6 127,4	4 566,9	34,2	79	3 382,9	2 627,8	28,7	70	1 957,6	1 553,4	26,0
Gotlands »	40	1 530,5	1 124,2	36,1	46	703,6	513,8	36,9	17	941,8	748,4	25,8	4	87,8	63,4	38,5
Blekinge »	53	1 810,7	1 343,3	34,8	176	3 396,7	2 621,8	29,6	39	1 557,7	1 262,0	23,4	30	795,3	693,9	14,6
Kristianstads »	226	7 139,2	5 549,9	28,6	412	9 458,0	7 188,0	31,6	57	2 025,0	1 686,0	20,1	64	1 769,2	1 523,1	16,2
Malmöhus »	514	24 268,2	16 211,1	49,7	616	15 679,9	11 494,6	36,4	188	8 687,7	6 144,5	41,4	77	2 431,0	2 038,4	19,3
Hallands »	73	3 149,5	2 248,4	40,1	288	7 886,3	5 242,3	50,4	40	1 898,8	1 433,3	32,5	39	1 256,8	982,6	27,9
Göteborgs o. Bohus »	298	17 239,6	10 427,6	65,3	465	13 798,7	8 386,8	64,5	140	8 614,0	6 004,4	43,5	80	3 741,0	2 612,4	43,2
Älvsborgs »	209	8 085,4	6 313,2	28,1	333	9 715,0	6 770,4	43,5	130	6 114,5	4 958,4	23,3	79	2 529,0	1 943,6	30,1
Skaraborgs »	130	5 241,1	3 831,3	36,8	162	4 235,4	2 890,5	46,5	88	4 391,9	3 359,1	30,7	53	1 686,9	1 314,5	28,3
Gävleborgs »	104	4 508,9	3 116,7	44,7	230	6 007,1	4 198,7	43,1	80	3 231,0	2 548,9	26,8	92	2 802,8	2 327,2	20,4
Västernorrlands »	130	5 069,1	3 577,1	41,7	276	6 939,2	4 909,8	41,3	93	3 563,4	2 636,8	35,1	92	2 702,1	1 956,8	38,1
Jämtlands »	19	999,6	643,9	55,2	83	2 237,9	1 571,2	42,4	19	1 185,8	784,0	51,3	20	666,9	526,1	26,8
Västerbottens »	60	2 841,1	2 038,6	39,4	146	4 095,7	2 871,2	42,6	44	1 798,5	1 413,2	27,3	45	1 466,5	1 117,0	31,3
Norrbottens »	90	3 846,3	2 684,9	43,3	162	3,727,9	2 895,0	28,8	44	2 589,0	1 680,7	54,0	25	879,5	620,1	41,8
Summa *Total*	4 215	199 445,2	134 968,3	47,8	6 692	181 839,3	128 211,0	41,8	2 064	99 371,5	72 542,1	37,0	1407	45 323,8	35 351,1	28,2

[1] *Purchase.* — [2] *Market price.* — [3] *Assessed value.* — [4] *Surplus.*

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda bostads- och affärsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis

Market prices and assessed values of dwelling properties and business properties, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Län *County*	En- och tvåfamiljsfastigheter *1- and 2-family houses*								Flerfamiljs- och affärsfastigheter *Other dwelling houses and business houses*							
	Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*				Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*			
	Antal köp[1]	Köpeskilling[2]	Taxeringsvärde[3]	Överpris[4] %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %
Stockholms stad	232	17 647,8	11 451,5	54,1	—	—	—	—	167	93 714,3	79 153,5	18,4	—	—	—	—
Stockholms län	757	46 650,1	30 956,2	50,7	1 470	49 469,5	34 589,7	43,0	105	17 692,6	13 118,8	34,9	7	886,0	610,7	45,1
Uppsala »	136	5 542,0	4 409,5	25,7	214	5 731,7	4 501,5	27,3	31	7 391,9	6 634,7	11,4	6	220,5	169,7	29,9
Södermanlands »	237	10 062,4	7 642,7	31,7	283	7 407,9	5 568,7	33,0	86	12 005,5	10 959,2	9,5	22	1 091,2	923,6	18,1
Värmlands »	324	12 775,2	8 748,5	46,0	233	6 012,8	4 282,3	40,4	83	11 970,1	8 225,0	45,5	13	583,0	483,2	20,7
Örebro »	354	14 321,2	9 678,6	48,0	262	6 501,1	4 810,7	35,1	73	9 575,7	7 822,9	22,4	11	425,6	411,3	3,5
Västmanlands »	193	7 902,5	5 266,8	50,0	183	4 679,2	3 300,0	41,8	72	9 897,7	7 911,2	25,1	6	497,0	468,5	6,1
Kopparbergs »	155	7 005,7	4 622,4	51,6	269	8 461,1	5 606,3	50,9	41	4 168,9	3 348,4	24,5	7	444,0	448,9	-1,1
Östergötlands »	392	18 813,1	11 211,3	67,8	388	10 369,5	7 730,1	34,1	174	34 292,3	27 145,4	26,3	11	778,0	545,9	42,5
Jönköpings »	259	12 358,7	9 677,8	27,7	213	6 019,9	4 906,1	22,7	84	9 943,8	8 528,5	16,6	9	769,5	583,2	31,9
Kronobergs »	134	5 742,1	4 406,0	30,3	156	3 729,2	2 873,2	29,8	35	3 887,4	3 218,7	20,8	6	196,0	176,3	11,2
Kalmar »	181	7 667,6	5 669,2	35,3	333	8 085,0	6 120,3	32,1	54	5 173,6	4 103,3	26,1	17	1 066,5	1 059,0	0,7
Gotlands »	57	2 472,3	1 872,6	32,0	50	791,4	577,2	37,1	6	476,5	377,0	26,4	2	179,0	101,0	77,2
Blekinge »	92	3 368,4	2 605,3	29,3	206	4 192,0	3 315,7	26,4	41	3 534,2	3 149,8	12,2	3	205,0	213,6	-4,0
Kristianstads »	283	9 164,2	7 235,9	26,6	476	11 227,2	8 711,1	28,9	40	3 677,8	3 028,7	21,4	12	959,5	868,6	10,5
Malmöhus »	702	32 955,9	22 355,6	47,4	693	18 110,9	13 533,0	33,8	217	37 282,7	29 309,0	27,2	13	582,7	558,5	4,3
Hallands »	113	5 048,3	3 681,7	37,1	327	9 143,1	6 224,9	46,9	58	5 782,0	4 547,5	27,1	10	550,4	454,1	21,2
Göteborgs o. Bohus »	438	25 853,6	16 432,0	57,3	545	17 539,7	10 999,2	59,5	168	40 789,2	30 098,2	35,5	10	819,2	644,3	27,1
Älvsborgs »	339	14 199,9	11 271,6	26,0	412	12 244,0	8 714,0	40,5	87	16 060,0	12 559,2	27,9	20	1 236,9	1 032,9	19,8
Skaraborgs »	218	9 633,0	7 190,4	34,0	215	5 922,3	4 205,0	40,8	44	4 395,9	3 792,0	15,9	10	489,9	411,7	19,0
Gävleborgs »	184	7 739,9	5 665,6	36,6	322	8 809,9	6 525,9	35,0	64	7 041,4	6 030,7	16,8	10	710,3	663,8	7,0
Västernorrlands »	223	8 632,5	6 213,9	38,9	368	9 641,3	6 866,6	40,4	73	7 678,8	5 961,9	28,8	12	633,7	511,3	23,9
Jämtlands »	38	2 185,4	1 427,9	53,0	103	2 904,8	2 097,3	38,5	20	4 018,5	2 786,3	44,2	7	277,5	255,6	8,6
Västerbottens »	104	4 639,6	3 451,8	34,4	191	5 562,2	3 988,2	39,5	35	6 603,4	4 709,6	40,2	7	442,6	411,1	7,7
Norrbottens »	134	6 435,3	4 365,6	47,4	187	4 607,4	3 515,1	31,1	44	4 921,5	3 667,2	34,2	7	392,0	259,4	51,1
Summa *Total*	6 279	298 816,7	207 510,4	44,0	8 099	227 163,1	163 562,1	38,9	1 902	361 975,7	290 186,7	24,7	238	14 436,0	12 266,2	17,7

[1] *Purchase.* — [2] *Market price.* — [3] *Assessed value.* — [4] *Surplus.*

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of properties with 1- and 2-family houses, by county and by assessed value, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—20 000 kronor				20 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp[1]	Köpeskilling[2]	Tax.-värde[3]	Överpris[4] %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamhällen *Towns, boroughs and municipal communities*																
Stockholms stad	25	642,5	410,5	56,5	119	6 882,2	4 279,3	60,8	79	7 657,2	5 211,7	46,9	9	2 465,9	1 550,0	59,1
Stockholms län	215	4 609,1	2 941,9	56,7	303	15 418,2	10 504,8	46,8	215	21 777,3	14 423,2	51,0	24	4 845,5	3 086,3	57,0
Uppsala »	28	457,4	368,8	24,0	95	3 922,1	3 152,3	24,4	12	957,5	753,4	27,1	1	205,0	135,0	51,9
Södermanlands »	65	1 214,1	864,2	40,5	141	6 111,9	4 721,5	29,4	30	2 586,4	1 951,0	32,6	1	150,0	106,0	41,5
Värmlands »	118	2 330,3	1 518,5	53,5	193	8 929,8	6 266,9	42,5	11	1 096,6	715,7	53,2	2	418,5	247,4	69,2
Örebro »	119	2 615,1	1 633,4	60,1	212	9 469,9	6 570,6	44,1	22	2 101,2	1 364,6	54,0	1	135,0	110,0	22,7
Västmanlands »	74	1 554,8	976,7	59,2	104	4 843,2	3 259,4	48,6	14	1 379,5	910,7	51,5	1	125,0	120,0	4,2
Kopparbergs »	58	1 278,8	772,1	65,6	79	3 978,3	2 539,5	56,7	16	1 408,6	1 055,8	33,4	2	340,0	255,0	33,3
Östergötlands »	144	3 545,3	1 759,1	101,5	207	105 23,0	6 650,1	58,2	40	4 602,3	2 692,1	71,0	1	142,5	110,0	29,5
Jönköpings »	46	732,7	551,4	32,9	151	6 479,6	5 083,8	27,5	59	4 689,4	3 704,8	26,6	3	457,0	337,8	35,3
Kronobergs »	37	671,2	490,3	36,9	73	2 969,8	2 391,2	24,2	24	2 101,1	1 524,5	37,8	—	—	—	—
Kalmar »	56	999,1	740,9	34,8	104	4 709,0	3 506,9	34,3	20	1 784,5	1 295,4	37,8	1	175,0	126,0	38,9
Gotlands »	17	264,0	222,2	18,8	32	1 488,3	1 119,4	33,0	7	530,0	411,0	29,0	1	190,0	120,0	58,3
Blekinge »	41	706,9	546,2	29,4	40	1 749,0	1 351,9	29,4	11	912,5	707,2	29,0	—	—	—	—
Kristianstads »	131	2 251,7	1 679,7	34,1	130	5 168,3	4 168,3	24,0	22	1 744,2	1 387,9	25,7	—	—	—	—
Malmöhus »	263	5 627,5	3 421,3	64,5	337	15 473,0	11 092,9	39,5	88	8 885,5	5 860,9	51,6	14	2 969,9	1 980,5	50,0
Hallands »	37	757,9	497,3	52,4	60	2 692,4	2 025,4	32,9	14	1 294,0	934,0	38,5	2	304,0	225,0	35,1
Göteborgs o. Bohus »	117	2 784,1	1 464,6	90,1	226	11 595,8	7 376,5	57,2	80	8 114,7	5 512,7	47,2	15	3 359,0	2 078,2	61,6
Älvsborgs »	88	1 629,0	1 230,3	32,4	202	8 271,9	6 562,9	26,0	46	3 804,0	3 041,4	25,1	6	905,2	801,1	13,0
Skaraborgs »	56	1 164,5	772,6	50,7	137	6 285,1	4 727,6	32,9	25	2 183,4	1 690,2	29,2	—	—	—	—
Gävleborgs »	62	1 102,6	791,3	39,3	96	4 277,9	3 114,2	37,4	23	1 949,2	1 396,0	39,6	—	—	—	—
Västernorrlands »	108	1 905,0	1 341,7	42,0	96	4 677,8	3 429,2	36,4	17	1 654,9	1 170,0	41,4	2	394,8	273,0	44,6
Jämtlands »	5	124,0	71,5	73,4	26	1 391,4	889,6	56,4	7	670,0	466,8	43,5	—	—	—	—
Västerbottens »	32	655,1	415,9	57,5	51	2 307,4	1 762,1	30,9	21	1 677,1	1 273,8	31,7	—	—	—	—
Norrbottens »	46	1,008,3	654,8	54,0	69	3 554,4	2 392,4	48,6	18	1 722,6	1 208,7	42,5	1	150,0	109,7	36,7
Summa *Total*	1 938	40 631,0	26 137,2	55,5	3 283	153 169,7	108 938,7	40,6	921	87 283,7	60 663,5	43,9	87	17 732,3	11 771,0	50,6

[1] *Purchase.* — [2] *Market price.* — [3] *Assessed value.* — [4] *Surplus.*

Tab. 3 (forts.). Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—20 000 kronor				20 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskilling *Market price*	Taxvärde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp	Köpeskilling	Taxvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxvärde	Överpris %
Landsbygd *Rural districts*																
Stockholms län	832	16 599,0	10 382,8	59,9	536	24 453,4	17 583,1	39,1	98	7 516,1	5 990,8	25,5	4	901,0	633,0	42,3
Uppsala »	131	2 070,2	1 524,3	35,8	74	2 951,9	2 342,3	26,0	8	554,6	519,4	6,8	1	155,0	115,5	34,2
Södermanlands »	171	2 925,8	2 083,5	40,4	106	4 022,2	3 140,1	28,1	6	459,9	345,1	33,3	—	—	—	—
Värmlands »	154	2 597,6	1 781,3	45,8	74	3 051,0	2 211,6	38,0	5	364,2	289,4	25,8	—	—	—	—
Örebro »	176	2 728,8	1 998,8	36,5	81	3 409,7	2 502,9	36,2	5	362,6	309,0	17,3	—	—	—	—
Västmanlands »	128	2 114,1	1 457,3	45,1	51	2 261,5	1 601,7	41,2	4	303,6	241,0	26,0	—	—	—	—
Kopparbergs »	155	2 968,8	1 933,3	53,6	109	4 960,3	3 351,6	48,0	5	532,0	321,4	65,5	—	—	—	—
Östergötlands »	240	4 010,2	2 870,3	39,7	140	5 719,3	4 374,4	30,7	8	640,0	485,4	31,9	—	—	—	—
Jönköpings »	109	1 732,7	1 311,8	32,1	92	3 462,8	2 883,9	20,1	12	824,4	710,4	16,0	—	—	—	—
Kronobergs »	110	1 714,8	1 314,6	30,4	43	1 765,4	1 377,8	28,1	3	249,0	180,8	37,7	—	—	—	—
Kalmar »	237	3 914,6	2 769,5	41,3	86	3 466,7	2 667,1	30,0	10	703,7	683,7	2,9	—	—	—	—
Gotlands »	45	620,1	444,3	39,6	5	171,3	132,9	28,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	159	2 430,7	1 837,4	32,3	45	1 648,3	1 362,1	21,0	2	113,0	116,2	- 2,8	—	—	—	—
Kristianstads »	316	4 981,6	3 761,2	32,4	153	5 701,1	4 554,4	25,2	7	544,5	395,5	37,7	—	—	—	—
Malmöhus »	445	7 396,6	5 181,7	42,7	223	8 610,4	6 726,9	28,0	25	2 103,9	1 624,4	29,5	—	—	—	—
Hallands »	219	4 147,1	2 619,3	58,3	97	4 052,5	2 956,0	37,1	11	943,5	649,6	45,2	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus »	355	6 839,0	3 814,9	79,3	161	8 065,5	5 229,5	54,2	28	2 497,7	1 848,7	35,1	1	137,5	106,1	29,6
Älvsborgs »	230	3 884,0	2 709,8	43,3	168	7 021,2	5 132,4	36,8	14	1 338,8	871,8	53,6	—	—	—	—
Skaraborgs »	131	2 384,2	1 541,4	54,7	79	3 224,6	2 361,0	36,6	5	313,5	302,6	3,6	—	—	—	—
Gävleborgs »	181	2 996,6	2 102,5	42,5	136	5 382,8	4 074,6	32,1	5	430,5	348,8	23,4	—	—	—	—
Västernorrlands »	243	3 775,2	2 616,7	44,3	114	5 057,3	3 616,7	39,8	11	808,8	633,2	27,7	—	—	—	—
Jämtlands »	59	885,5	622,0	42,4	42	1 831,2	1 348,1	35,8	2	188,1	127,2	47,9	—	—	—	—
Västerbottens »	114	1 781,3	1 309,8	36,0	70	3 268,2	2 300,2	42,1	7	512,7	378,2	35,6	—	—	—	—
Norrbottens »	115	1 600,6	1 251,2	27,9	67	2 710,3	1 999,7	35,5	5	296,5	264,2	12,2	—	—	—	—
Summa *Total*	5 055	87 099,1	59 239,7	47,0	2 752	116 268,9	85 831,0	35,5	286	22 601,6	17 636,8	28,2	6	1 193,5	854,6	39,7

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda flerfamiljs- och affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by county and by assessed value, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Län *County* / Taxeringsvärde *Assessed value*	5 100—30 000 kronor				30 100—100 000 kronor				100 100—200 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskilling *Market price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	3	124,0	67,0	85,1	24	2 048,1	1 493,5	37,1	17	3 545,0	2 701,0	31,2
Stockholms län	12	525,3	258,2	103,4	60	5 050,3	3 429,9	47,2	15	3 281,5	2 230,2	47,1
Uppsala »	5	119,5	128,9	− 7,3	11	961,5	772,9	24,4	10	1 801,7	1 523,0	18,3
Södermanlands »	10	332.0	222,4	49,3	41	3 165,4	2 599,5	21,8	23	3 597,3	3 218,6	11,8
Värmlands »	14	458,5	321,2	42,7	49	4 093,2	2 923,3	40,0	12	2 478,4	1 805,5	37,3
Örebro »	5	171,0	116,5	46,8	45	3 883,1	2 929,4	32,6	17	2 694,1	2 362,1	14,1
Västmanlands »	14	419,0	292,2	43,4	41	3 099,0	2 338,0	32,5	8	1 365,0	1 209,0	12,9
Kopparbergs »	7	213,0	159,0	34,0	26	2 045,9	1 595,8	28,2	5	895,0	635,2	40,9
Östergötlands »	23	829,7	502,7	65,0	72	5 916,2	4 366,2	35,5	42	7 741,4	5 892,2	31,4
Jönköpings »	8	251,5	192,4	30,7	45	3 629,4	2 703,6	34,2	21	2 870,5	2 711,7	5,9
Kronobergs »	5	123,3	80,2	53,7	21	1 566,0	1 162,5	34,7	4	607,6	520,1	16,8
Kalmar »	16	429,5	350,6	22,5	29	2 271,6	1 829,7	24,2	6	1 150,5	842,0	36,6
Gotlands »	—	—	—	—	6	476,5	377,0	26,4	—	—	—	—
Blekinge »	10	277,0	227,9	21,5	24	1 519,7	1 277,8	18,9	2	260,0	234,1	11,1
Kristianstads »	13	382,4	286,7	33,4	18	1 253,5	1 105,7	13,4	5	805,9	651,3	23,7
Malmöhus »	39	1 286,3	884,1	45,5	105	8 193,5	6 209,0	32,0	39	6 881,9	5 572,8	23,5
Hallands »	9	264,5	203,5	30,0	38	2 595,5	2 098,0	23,7	6	1 016,0	771,0	31,8
Göteborgs o. Bohus »	22	682,3	469,6	45,3	52	4 608,0	3 431,0	34,3	53	8 670,5	7 598,6	14,1
Älvsborgs »	12	383,4	310,6	23,4	47	3 357,6	2 830,6	18,6	15	2 459,0	2 028,6	21.2
Skaraborgs »	7	224,2	171,0	31,1	30	2 548,2	2 138,0	19,2	5	680,5	630,0	8,0
Gävleborgs »	11	319,0	260,5	22,5	41	3 024,3	2 328,1	29,9	6	729,0	753,4	− 3,2
Västernorrlands »	15	444,7	325,9	36,5	41	3 169,5	2 519,0	25,8	13	2 524,6	1 946,0	29,7
Jämtlands »	—	—	—	—	7	782,0	440,0	77,7	10	1 682,5	1 304,9	28.9
Västerbottens »	1	24,0	24,5	− 2,1	18	1 656,5	1 109,3	49,3	8	1 722,0	1 101,3	56,4
Norrbottens »	9	352,9	218,5	61,5	26	2 336,7	1 576,4	48,2	6	1 073,7	887,9	20,9
Summa *Total*	270	8 637,0	6 074,1	42,2	917	73 251,2	55 584,2	31,8	348	60 533,6	49 130,5	23,2

Tab. 4 (forts.). Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda flerfamiljs- och affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Län *County* / Taxeringsvärde *Assessed value*	200 100—500 000 kronor				500 100—1 000 000 kronor				Över 1 000 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskilling *Market price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	60	24 428,9	20 467,0	19,4	51	40 179,3	35 435,0	13,4	12	23 389,0	18 990,0	23,2
Stockholms län	16	5 510,5	4 620,5	19,3	—	—	—	—	2	3 325,0	2 580,0	28,9
Uppsala »	2	680,0	585,0	16,2	1	1 296,0	910,0	42,4	2	2 533,2	2 714,9	− 6,7
Södermanlands »	9	2 544,0	2 632,5	− 3,4	3	2 366,8	2 286,2	3,5	—	—	—	—
Värmlands »	6	2 430,0	1 655,0	46,8	2	2 510,0	1 520,0	65,1	—	—	—	—
Örebro »	5	1 652,5	1 434,9	15,2	1	1 175,0	980,0	19,9	—	—	—	—
Västmanlands »	7	2 396,3	2 117,0	13,2	1	1 500,0	725,0	106,9	1	1 118,4	1 230,0	− 9,1
Kopparbergs »	3	1 015,0	958,4	5,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands »	27	10 848,5	8 483,3	27,9	8	5 470,2	4 698,0	16,4	2	3 486,3	3 203,0	8,8
Jönköpings »	10	3 192,4	2 920,8	9,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs »	5	1 590,5	1 455,9	9,2	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	2	747,0	560,0	33,4	1	575,0	521,0	10,4	—	—	—	—
Gotlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	5	1 477,5	1 410,0	4,8	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads »	4	1 236,0	985,0	25,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus »	28	10 652,0	8 528,1	24,9	4	3 490,0	2 755,0	26,7	2	6 779,0	5 360,0	26,5
Hallands »	4	1 116,0	950,0	17,5	1	790,0	525,0	50,5	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus »	31	10 824,0	8 959,0	20,8	6	5 554,4	3 905,0	42,2	4	10 450,0	5 735,0	82,2
Älvsborgs »	10	4 035,0	3 339,4	20,8	2	1 730,0	1 550,0	11,6	1	4 095,0	2 500,0	63,8
Skaraborgs »	1	223,0	223,0	± 0,0	1	720,0	630,0	14,3	—	—	—	—
Gävleborgs »	4	1 403,1	1 348,7	4,0	2	1 566,0	1 340,0	16,9	—	—	—	—
Västernorrlands »	4	1 540,0	1 171,0	31,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands »	3	1 554,0	1 041,4	49,2	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	7	2 269,7	1 708,5	32,8	1	931,2	766,0	21,6	—	—	—	—
Norrbottens »	3	1 158,2	984,4	17,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	256	94 524,1	78 538,8	20,4	85	69 853,9	58 546,2	19,3	26	55 175,9	42 312,9	30,4

Utkom från trycket den 31 okt. 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20: — per år och kr. 3: — resp. 1: 50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 11 NOVEMBER 1961

INNEHÅLL

ARTIKLAR

HANNES HYRENIUS:

Demometric analysis by the use of electronic computors 691

SVEIN NORDBOTTEN:

Om maskinell granskning av statistiske primæroppgaver 695, 749

MEDDELANDEN

Statistiska föreningens 60-årsjubileum 707
Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen):
ECE:s kommitté för inrikes transporter: Arbetsutskottet för statistiska frågor 711
Konferens mellan användare av IBM 1401 och 7070 i statistikproduktionen 712
Förenta Nationernas statistiska byrå: Arbetsgrupp för stickprovsmetodik 713
Befolkningskonferens i New York 714
Internationella statistiska institutets möte i Paris 715
Världshälsoorganisationen: Europeisk teknisk konferens rörande mortalitetsstatistik 717
Personalnotiser 720

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 721
Företagens intäkter, kostnader och vinster m.m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter 721, 728
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter 730
Års- och kvartalsuppgifter 722, 734
Brott som kommit till polisens kännedom 726, 736
Konkurser och protesterade växlar 740
Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1961 742
Sammanfattning av kommunernas finanser år 1959 746

THE ISSUE IN BRIEF 749

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur 750
Bokanmälningar:
Weibull, C., Some aspects of statistical inference with applications to sample survey theory (E. Lyttkens) 751
Yates, F., Sampling methods for censuses and surveys (O. Sjöström) 752
A short manual on sampling. Vol. 1. Elements of sample survey theory (O. Sjöström) 752

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 10 | No. 11 | NOVEMBER 1961

CONTENTS

ARTICLES

H. HYRENIUS:

Demometric analysis by the use of electronic computors 691

S. NORDBOTTEN:

Automatic editing of collected statistical data 695, 749

NOTES

The Swedish Statistical Society —60 years old 707

European statistical meetings (Other than The Conference of European Statisticians):

ECE Inland Transport Committee:

Working party of experts on statistical information 711

Meeting of IBM 1401 and 7070 users in statistical production 712

The United Nations Statistical Office:

Working group on sample survey methods 713

World population congress in New York 714

International Statistical Institute:

The 1961 session in Paris 715

World Health Organization:

European technical conference on mortality statistics 717

Personal notes 720

TABLES

Commentary 721

Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data 721, 728

Road traffic accidents:

Monthly data 730

Annual and quarterly data 722, 734

Offences known to the police 726, 736

Bankruptcies and protested bills 740

The Swedish network of roads and streets: Jan. 1, 1961 742

Local government finance in 1959 746

THE ISSUE IN BRIEF 749

LITERATURE

Recent Swedish articles, new periodicals and books on statistics 750

Book reviews:

Weibull, C., Some aspects of statistical inference with applications to sample survey theory (E. Lyttkens) 751

Yates, F., Sampling methods for censuses and surveys (O. Sjöström) 752

A short manual on sampling. Vol. 1. Elements of sample survey theory (O. Sjöström) 752

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*

Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*

Ton, t = *Metric tons*

DEMOMETRIC ANALYSIS BY THE USE OF ELECTRONIC COMPUTORS[1]

By HANNES HYRENIUS, Professor, University of Gothenburg

1. The rôle of EDP in demographic research

The development of electronic computors has led to a revolution in many scientific fields with regard to object, scope and methods as well as to speed, precision and costs. It seems that the new technique has so far been very little used in demography except for the production of statistics on population and vital events, where the methods have been developed successively during the last decades. As far as demographic analysis is concerned, much can be expected in the future from the use of electronic computors.

The rôle which EDP can be expected to play in the future development of demographic analysis may be judged from the following points.

a) Electronic computors can perform all operations which can be carried out by conventional methods — desk calculators, use of logarithmic tables etc. While conventional methods are limited with regard to details, time, space and table technique, electronic computors have a much larger capacity in several respects. They therefore allow much more detailed and adequate operations of the types already performed by older methods.

b) EDP is already being used all over the world for improving and speeding up the production of statistics on population and vital events and on related economic and social phenomena. The new technique makes it possible to obtain more detailed data in forms desirable for subsequent analysis and/or for administrative purposes. An interesting and valuable feature is the possibility of inserting special programs of selection for situations where it cannot be decided in advance which tables and combinations of variables to produce.

c) The main reason why the EDP technique will prove useful in demographic analysis is its capacity of storing large materials and treating them according to complicated programs. The programs can be constructed so as to select among different alternatives, to make successive adjustments to data or distributions according to different principles, to present solutions with stipulated degree of approximation etc.

d) The capacity of certain computors makes it possible to work simultaneously with many more variables and greater detail than is possible by conventional methods, without the need for distorting the information by rounding and crude grouping. For demographic analysis, this opens up new means of constructing models of a much more realistic nature than previously, including several dimensions of measurable

[1] Paper prepared for the International Population Union Conference in New York 11—16 Sept., 1961.

factors, demographic as well as economic and social. At the same time, an unexplained remainder, a random component, can be included.

2. Programming for demographic models

The use of electronic computors in demographic research requires a systematic classification and treatment of all factors involved and a logical penetration of their functional relations. This formal part of demography has not yet been developed far enough to meet the new needs. The attempts to widen the methods used by actuarial science for the studying of mortality to suit other demographic fields need coordination. It was suggested by the present author several years ago that the word *demometrics* be used for this work, by analogy with econometrics, psychometrics, and biometrics (see Multilingual Demographic Dictionary, Swedish volume, first edition, 1960, item 102.3 and 105.3).

The basis of the EDP-technique consists in constructing partial programs and routines for a number of functional relations between demographic variables. These programs can then be combined and further extended. It will in this way be possible to derive the structure of a population at a given moment by means of detailed sets of the demographic elements during previous years.

It is a fairly simple task to construct a stationary age distribution from a series of age-specific mortality rates. Regressive and progressive age distributions are also easily derived. In this connection, Lotka's equation can be solved, as a new alternative, by the computor through a series of successive approximations.

A second step consists in using a mortality which changes in time. This can be done either through the input of age-time-specific mortality rates or through a function which varies in both age and time (e. g. Makeham—Gompertz' law, where the parameters are functions of the time variable). With a sufficiently long series of data on mortality and the number of births, it is, in principle, possible to derive the age distribution of an observed population on the assumption of no migration.

The further generalization consists in the inclusion of net migration. In principle this offers no new problems but the practical work is hampered or stopped by the lack of reliable data. If the age distributions of successive censuses can be considered acceptably accurate, it is perhaps rather so that these methods give retroactive corrections to the crude and inaccurate data on migration.

The operations mentioned in the last four paragraphs can all be carried out by conventional methods. The more advanced and complicated the calculations are, however, the more desirable will be the use of EDP-technique. This can be said with regard both to time and costs and to the result. The need for greater calculating capacities is easily realized if, instead of working only with age, we also introduce the civil status by means of rates of nuptiality and divorce. Here, with previous methods of calculation one was forced to make great simplifications. The EDP-technique, however, makes it possible to work with e. g. the nuptiality intensities of first-marriages, of second-

marriages etc., to include differences in mortality between civil statuses etc. All these measures must also be given numerically in one-year grouping throughout a period of a hundred years or by means of an approximating function (by age and time).

The system becomes complete with the introduction of detailed measures of fertility. Differentiation by age, civil status and duration of marriage leads to calculations of such dimensions that only a large-sized electronic computor can solve the system.

The possibilities of the above-mentioned calculations are of interest from different points of view. The formal reconstruction of the demographic development will reveal new aspects and give rise to correction of certain incomplete or incorrect data. The main value, however, lies in the derivation of a new instrument for demographic analysis, *demographic models*. With these models it will be possible to study the relative importance of different demographic factors and the interaction between them.

What has been said in the last paragraph refers to the demographic variables in a narrow sense. It is desirable, however, and in fact possible, to employ the demographic models on a wider scale. They will then become more realistic and will be useful e. g. in making population forecasts and for studying different aspects of socio-economic planning. This generalization may be carried out by the inclusion of a number of factors of a semi-demographic nature, such as industry and profession and the changes between these, income, school-attendance and professional education etc. Finally, if the way in which some of the pure demographic variables vary with economic cycles can be introduced, the demographic models will be further improved so as to reflect and simulate real situations.

The successive construction of demographic models can, to a certain extent, be done by pure mathematical methods such as are used in the construction of mortality tables. For certain sections, however, factual numerical data will be necessary. This is especially the case when testing and concretizing the total model in order to make it simulate the real demographic history of a population.

3. Remarks on applications

No attempt will be made here to list the various problems and works where electronic computors have already been used for demographic studies. This has mostly been in the production of statistical data on population and vital events. A few remarks will be made here regarding analytical problems.

As far as the total models discussed in the previous section are concerned, their construction partly requires a population with reliable demographic statistics over a very long time. If the above mentioned attempts to construct demographic models prove successful, it will then be possible to use the models both for the population in question and also for population types of other stages of demographic development. The methods of making local population forecasts may be improved and linked more closely with economic development. For underdeveloped countries the rapid population changes and their relation to changes in economy, diminishing illiteracy etc. can be studied.

As an actual example, it may be mentioned that preliminary work has begun on analysing the long series of Swedish population statistics in order to obtain models useful for specific studies of the interrelations of demographic and socio-economic factors under both industrial and pre-industrial conditions.

Another, less far-reaching example is a series of schematic local population forecasts which are planned to be carried out in connection with the 1960 census in Sweden. The underlying assumptions may here be made according to certain principles which will be programmed into the machine in order to have it select a number of suitable alternatives based on a comparison with the previous census, under a certain stratification by type of community.

Summary

Section 1 of the present paper gives a general statement of the use of electronic computors for improving and widening the methods of demographic analysis. In addition to what can be done with ordinary desk calculators, electronic computors have a very much larger capacity of executing complicated operational programs on large materials and at a very high speed.

In Section 2, the author discusses the step-by-step construction of partial programs which can be combined into what are called *demographic models*. By a »total model» is meant a construction which more or less simulates all the main relations between demographic factors in a narrow sense and the structure of the population. A subsequent inclusion of semi-demographic factors will make the model more realistic and capable of serving as an instrument for analysing the interrelations between demographic and socio-economic factors.

The author has for some years pledged for using the word *demometrics* for metric aspects of demography and for the study of the formal interrelations between demographic variables and demographic structure. The future work on model-construction seems to make this term especially suitable as a parallel to econometrics.

OM MASKINELL GRANSKNING AV STATISTISKE PRIMÆROPPGAVER[1]

Av byråsjef SVEIN NORDBOTTEN, Statistisk Sentralbyrå, Oslo

Innhold

1. Innføring .....
 1.1. Statistiske estimater og kvalitetsbegrepet .....
 1.2. Kvalitetskontroll og granskning av statistiske primæroppgaver .....
 1.3. Feilkilder i statistikkproduksjonen og ressursallokering .....
 1.4. Kvalitetsverdi og kvalitetskostnad
2. Granskningsprinsipper .....
 2.1. Granskning, kontroll og korreksjon
 2.2. Konsumentmodellens betydning for granskningen .....
 2.3. Fastsetting av forkastningsområder
 2.4. Korreksjonsprinsipper .....
3. Maskinell granskning.....
 3.1. Manuell kontra maskinell granskning
 3.2. Maskinelle hjelpemiddel .....
 3.3. Eksempler på maskinell kontroll ..
 3.4. Eksempler på maskinell korreksjon
 3.5. Kritisk vurdering av maskinell granskning hittil.....
4. Maskinell granskning ved hjelp av en EDB-maskin .....
 4.1. Granskning og analyse av basisutvalg .....
 4.2. Granskning av hovedmassen .....
 4.3. Kvalitetsvurdering.....

1. Innføring

1.1. Statistiske estimater og kvalitetsbegrepet

Statistikkproduksjonen tar sikte på å tilfredsstille statistikk-konsumentenes behov for informasjon om masser. Dette krever registrering og behandling av data vedrørende telleenhetene i massene. Hvilke data som skal registreres og behandles bør i prinsippet bestemmes av de former for resonnementer eller modeller statistikk-konsumentene arbeider med.

I teoretiske resonnementer vil en arbeide med et sterkt forenklet og idealisert bilde av den reelle situasjon eller utvikling som skal forklares. Det finnes neppe noe reelt målbart motstykke til de teoretiske størrelser som inngår i resonnementet. Statistikerens første oppgave må derfor være å utarbeide entydige definisjoner av målbare størrelser, dvs. størrelser som er operasjonelt definert. Her kommer statistikkproduksjonens første og kanskje vanskeligste kvalitetsproblem inn, nemlig spørsmålet om hvor stor relevans det er mellom de teoretiske størrelser som inngår i våre resonnementer og de operasjonelt definerte størrelser vi forsøker å måle.

Som alle statistikere vet er det imidlertid meget vanskelig å gjennomføre en operasjonelt definert måling, og det fører til at måleresultatet i praksis ofte vil kunne avvike fra den verdi vi ville oppnådd om målingen hadde vært utført nøyaktig etter definisjonen. Vi vil således få som resultat av statistikkproduksjonen et sett av estimater, og det kvalitetsbegrep vi skal drøfte i det følgende vil knytte seg til spørsmålet om i hvilken utstrekning disse estimater avviker fra den »sanne» verdi av det som ønskes målt. Vi vil si at et estimat som avviker lite fra estimanden har en høyere kvalitet enn et

[1] Artikkelen bygger på et innlegg under en Konferanse om statistisk kvalitetskontroll i Stockholm den 12 juni 1961 arrangert av Kungl. Statistiska Centralbyrån. (Se sid. 423).

annet estimat som avviker mer fra samme estimand. Ettersom vi ikke kjenner estimandens verdi, må således også kvaliteten estimeres. (1)

1.2. Kvalitetskontroll og granskning av statistiske primæroppgaver

Når de statistiske resultater er estimater, dvs. beheftet med feilkomponenter, er det ønskelig å kontrollere i selve produksjonsprosessen at feilenes samlede virkning ikke overstiger visse grenser og til slutt å finne et mål for hvilke kvalitative egenskaper de ferdige estimater har. En må altså være klar over at det her ikke er de enkelte enheter konsumentene skal bruke, men aggregater av verdiene knyttet til de enkelte enheter.

I statistikkproduksjonen har en bevisst forsøkt å fremme kvaliteten av estimatene ved å legge inn en egen operasjon, granskningen, hvis hensikt det er å påvise og korrigere feil som er knyttet til registreringen av data for enkeltenheter og andre forutgående operasjoner. Hva en i statistikkproduksjonen imidlertid ikke alltid har hatt klart for seg er at det ikke er de enkelte individuelle feil det prinsipielt gjelder å påvise og korrigere, men at det er den samlede virkning av feilene i de forskjellige tabelleringer en bør holde under kontroll. Dessverre viser det seg å være vanskelig å forutsi alle tabelleringer, og av denne grunn hefter granskningen seg fortsatt i en viss grad med kontroll av enheter.

1.3. Feilkilder i statistikkproduksjonen og ressursallokering

Skjematisk kan statistikkproduksjonen tenkes å bestå av en rekke operasjoner, og en kan si at hver operasjon representerer en latent feilkilde. Konsumentene er hovedsakelig interessert i nøyaktigheten av det endelige estimat; for statistikeren er det imidlertid et spørsmål om hvordan ressursene skal allokeres til de forskjellige operasjoner med sikte på å redusere den endelige feilkomponent mest mulig. Under visse forutsetninger kan vi stille opp allokeringsregler hvor det tas hensyn til størrelsesordenen av det sannsynlige bidrag til feilkomponenten fra den enkelte operasjon. Hittil har det ofte vært vanlig å se på hver operasjon partielt og legge opp en kvalitetskontroll for de enkelte operasjoner med sikte på å holde feilkomponentene for den enkelte operasjon innenfor visse grenser. Dette kan selvsagt føre til en urasjonell bruk av ressursene dersom målsettingen er maksimal effekt av kvalitetskontrollopplegget. (2)

1.4. Kvalitetsverdi og kvalitetskostnad

Det er etter min oppfatning viktig at økonomisynspunktet kommer skarpt fram, dvs. at en alltid ser verdien av kvalitetsfremmende tiltak i relasjon til de kostnader de påfører produksjonen. Spørsmålet om verdsetting av statistikkproduksjonen blir her et sentralt punkt. Forenklet kan vi kanskje tenke oss problemet illustrert på følgende måte etter forenklet desisjonsteori-mønster:

La oss anta at det er omsetningsmuligheter for et bestemt antall produktenheter pr. tidsenhet og utbygning av industrigrenen krever statistisk informasjon om industriens struktur. Både for stor og for liten kapasitet fører til inntektstap, og mest mulig nøyaktig informasjon er ønskelig. På den annen side øker granskningskostnadene med de krav som stilles til nøyaktighet, og de forskjellige granskningsalternativer er således for-

bundet med bestemte kostnader. En har valget f. eks. mellom hvor stor del av massen som skal underkastes ideell granskning og dermed hvor stor del som skal underkastes vanlig kontroll, hvor mange av de forkastede verdier skal observeres på ny og hvor mange skal automatisk korrigeres. Det er rimelig å velge det granskningsopplegg hvis forventede marginalkostnad er lik forventet marginalverdi av det tap det tilhørende kvalitetsnivå påfører konsumenten.

2. Granskningsprinsipper

2.1. Granskning, kontroll og korreksjon

Granskningen skiller seg noe fra den statistiske kvalitetskontroll, men granskningsmetodikken kan trolig ha stor nytte av den teorioppbygning som den industrielle type av kvalitetskontrollen bygger på.

Kvalitetskontrollens problemstilling er hvordan en mest økonomisk skal kontrollere de to feiltyper under klassifikasjon av grupper av enheter. I granskningen er problemet et annet. Granskningen slik jeg mener det er korrekt å gjennomføre den, bygger på etablering av kontrollkriterier ved hjelp av et ideelt gransket basisutvalg, testing av basisutvalget mot enkeltenheter og submasser som representerer hypoteser, og eventuell korreksjon av enhetene som ikke tilfredsstiller kontrollen.

En kan selvsagt igjen reise spørsmålet om hvorfor hver enkelt enhet skal undersøkes på dette vis. Begrunnelsen er at en søker å gjøre materialet generelt mest mulig sikkert med hensyn på mange anvendelser.

Granskningen består således av flere faser. Den første er ideell granskning og analyse av et basisutvalg for utvikling av forkastnings- og korreksjonskriterier som tillater en rimeligere og raskere granskning; den annen er kontroll av enhetene i hovedmassen og korreksjon av forkastede enheter.

2.2. Konsumentmodellens betydning for granskningen

Granskningen gjelder ofte kombinasjoner av observerte kjennemerker og forutsetter derfor kunnskap om massen for å se på de relevante kombinasjoner. Det gjelder å utnytte tidligere vunnet erfaring rasjonelt. La oss igjen ved et forenklet eksempel se på hva det ligger i dette.

Materialet fra en produksjonsstatistikk utnyttes blant annet til analyser av bedriftsstrukturen, produktivitet etc. På grunnlag av erfaring vet vi det eksisterer en sammenheng mellom produksjonsresultat og innsatsfaktorer i de enkelte bedrifter og at denne også gjelder for en hel industrigren. Forutsetningen om en slik sammenheng vil trolig inngå i de aller fleste resonnementer som konsumentene gjør på grunnlag av statistikken, og under granskningen må vi derfor ha dette for øye. Vi vet imidlertid at de registreringer vi har gjort i de enkelte bedriftene ikke representerer vilkårlige situasjoner innenfor en produktfunksjonssammenheng, men situasjoner hvor bedriftene har søkt å maksimalisere produksjonen under båndbetingelser om gitt produktkostnad eller vice versa.

Kan disse helt generelle forutsetninger hjelpe oss til å velge rasjonelle granskningsvariable? La oss se hvordan den vanlige granskningsvariabel definert som forholdet mellom de forskjellige størrelser holder under disse produksjonsteo-

retiske forutsetninger. Vi antar først at produktfunksjonen er lineær, og en viser da lett at det ikke finnes noen endelig ekstremalløsning på problemet og at det ikke kan sies å være noen bestemt begrunnelse for nettopp en slik forholdskontroll.

Som neste alternativ ser vi på en vanlig forutsetning om formen på produktfunksjonen, nemlig at den er en eksponensialfunksjon. Uten flere restriksjoner finner vi at maksimaliseringsprosessen gir løsningsbetingelser som berettiger en sammenlikning mellom forskjellige innsatsfaktorer gjensidig, og mot deres priser i kostnadsfunksjonen. Derimot er det ikke generelt grunnlag for å se på forholdet mellom produktmengde og innsatsfaktorer som en tilnærmet stabil størrelse.

Gjør vi imidlertid ytterligere en forutsetning om at summen av eksponentene i eksponentialfunksjonen skal være lik 1, har vi også et grunnlag til å se på forholdstallene mellom produksjonsresultat og innsatsfaktorer.

Dette eksempel viser at en ved betraktninger på forhånd trolig kan eliminere en rekke kontrollmuligheter som urasjonelle og velge de som er rasjonelle sett i sammenheng med de resonnementer materialet sannsynligvis kommer til å bli nyttet til.

La oss så gå over til å se på korreksjoner. Her har vi tydeligvis flere mulige framgangsmåter når vi finner en registrering mistenkelig. Enten kan vi foreta en ny registrering eller en korreksjon av den forkastelige verdi uten noen ny observasjon. Her kommer avveining mellom kostnad og kvalitet på ny inn idet en ny observasjon ofte er langt mer kostbar og tidkrevende enn en korreksjon. Når bør en så foreta ny observasjon og når ny korreksjon? Her må vi da tilbake til vår opprinnelige tankeresonnement om kvalitetens verdi og utvikle kriterier for i hvilke tilfeller vi skal foreta observasjon og når vi skal foreta korreksjon.

Dersom konklusjonen blir at det skal foretas en korreksjon og ikke en ny observasjon, er det da igjen grunn til at korreksjonen også skal foregå i overensstemmelse med de kunnskaper og erfaringer vi har med hensyn til konsumentenes bruk av materialet, dvs. vi må gjøre bruk av de sammenhenger vi på teoretisk kan utvikle mellom de forskjellige variable og de restriksjoner som er lagt på disse for å stille opp en korreksjonsmodell.

2.3. Fastsetting av forkastningsområder

Etter disse innledende bemerkninger om utnytting av tidligere erfaringer på en relevant måte, vil neste steg være å etablere prinsipper for fastsetting av forkastningsområder. En mulig veg vil være å trekke et basisutvalg som gjennomgås etter den definisjonsmessige ideelle rutine for granskning. På grunnlag av granskningen av dette basisutvalg estimeres de sanne kjennemerkeverdiers og feilkomponentenes fordelingsparametre som spredning, ekstremalverdier o. l. Størrelsen på dette basisutvalg behøver ikke fastsettes på forhånd. Tvert om vil det være en fordel om det bestemmes under granskningen og analysen av utvalget etter sekvensanalytiske prinsipper slik at den risiko en løper med hensyn til kvalitetstap på grunn av usikkerhet i de forkastnings- og korreksjonsregler som utledes for anvendelse på resten av massen, er vurdert mot kostnadene ved å øke basisutvalget.

Hittil har det vært vanlig praksis å tenke seg to soner under en granskning

av et kjennemerke. Kjennemerkeverdiene har blitt endelig forkastet eller godkjent alt ettersom hypotesen om at basisutvalget er trukket fra en masse med egenskaper representert ved de kjennemerker de granskede enheter har, blir forkastet eller akseptert. En mer omfattende granskning oppnår en imidlertid om en arbeider med flere soner. Bortsett fra den ytterste sone som oppfattes som absolutt forkastningssone, avgjøres spørsmålet om forkastning eller aksept for et sett av granskede enheter og ikke for hver enkelt enhet. Etter at kjennemerkeverdiene hos et sett av enheter er studert og enhetene klassifisert i de forskjellige soner, testes hypotesen om hvorvidt basisutvalgets granskede og korrigerte enheter kan være trukket fra en fordeling med de fordelingsegenskaper på soner som er registrert hos det sist studerte sett av enheter. Utfallet av testen fører deretter til forkastning, aksept eller eventuelt utvidelse av settet før endelig avgjørelse fattes.

2.4. Korreksjonsprinsipper

Korreksjonsproblemet oppstår når en enhet eller et sett av enheter i hovedmassen er forkastet. Om korreksjonen skal foregå som ny registrering eller automatisk korreksjon er igjen et spørsmål om den risiko en løper, med andre ord det kan betraktes som avhengig av de fordelingsegenskaper en har estimert for feilkomponentene som ble utledet under granskning og analyse av basisutvalget. Dersom en enhet eller et sett av enheter med forkastede kjennemerkeverdier kan aksepteres når de korrigeres med de feilledd som kan utledes fra feilkomponentens fordelinger, er det rimelig å anta at risikoen en løper ved automatisk korreksjon er så liten at den ikke berettiger ny registrering. Den automatiske korreksjon kan tenkes gjennomført ved en generering av tilfeldige feilledd med fordeling svarende til den som ble utledet fra basisutvalget. Deretter korrigeres de forkastede kjennemerkeverdier ved hjelp av disse genererte feilledd.

3. Maskinell granskning

3.1. Manuell kontra maskinell granskning

La oss se litt på hvordan den manuelle granskning ofte foregår. Det engasjeres eller overføres fra annet statistisk arbeid en rekke funksjonærer med såvel akademisk som ikke-akademisk bakgrunn. Hovedkravet til disse funksjonærer er at de skal ha kjennskap til statistisk arbeid, men det er sjelden det er mulig å kreve forhåndspraksis eller spesiell kunnskap fra de felter oppgavene skriver seg fra.

Det er med andre ord en meget inhomogen masse både med hensyn til utdanning og personlig erfaring som settes til dette arbeid. For arbeidet utarbeides gjerne en såkalt granskningsinstruks. De som har forsøkt å stille opp en slik instruks vet at det byr på en serie av problemer og at en har valget mellom å formulere instruksen i runde vendinger og overlate til granskerne å bruke sunt vett, eller å formulere granskningsinstruksen meget detaljert og risikere at granskerne ikke makter å sette seg fullstendig inn i å bruke den slik en ønsker. Her, som på mange andre felter, fristes en derfor til å gå den letteste vei, og de fleste instrukser som lages er derfor ikke særlig presise. Jeg skal her sitere noen bruddstykker fra instrukser for manuell revisjon som har vært brukt:

»... se etter at det er et rimelig forhold mellom ...»

»... disse tall må da være svært små ...»

»... for den enkelte bedrift kontrollerer en forholdet mellom verdi av produksjon, råstoff, brensel og emballasje ...»

»... her må en bare passe på uforholdsmessig store tall ...»

»... en bør også se etter at tallenes størrelse er rimelige for vedkommende vare ...»

Det er åpenbart at hva som er et rimelig forhold, svært små, hvordan forholdet skal kontrolleres, uforholdsmessig store tall, tallenes rimelige størrelse osv. blir en skjønnssak for de enkelte granskere som sikkert har forskjellig oppfatning av saken. Hva kanskje er verre, er at selv den enkelte gransker sikkert ikke har samme mening om hva som er rimelig etter å ha sittet og studert diverse oppgaver i seks timer, og etter et par måneders arbeid kan han ha fått en oppfatning som avviker meget fra den han startet med. Slik uensartet granskning med etterfølgende oppretting fører til at vi etter granskning og korreksjon ikke lenger kjenner sammenhengen mellom det opprinnelige materiale og det ferdig behandlede materialet. Det ønskelige hovedprinsipp i statistikkproduksjonen om at det skal være en klar dokumentert sammenheng mellom observasjon og informasjonsresultat, blir således grovt krenket. I og med at granskningen ikke følger den ideelle definisjon, introduseres dessuten en spesiell feil i statistikkproduksjonen, nemlig den feil som skyldes ukorrekt eller ufullstendig granskning.

Jeg kan her nevne en undersøkelse som ble gjort i Norge i forbindelse med granskning av primærmaterialet til bedriftstellingen i 1953. (3) Dette materialet ble bl. a. gransket manuelt, men på grunn av massenes størrelse, tidsbegrensningen etc., var en klar over på forhånd at granskningsarbeidet ikke kunne foregå på den måte de operasjonelle definisjoner ideelt forutsatte. En fant det derfor av interesse å få et mål for den feil som skyldtes selve granskningsoperasjonen, og et basisutvalg ble gransket meget omhyggelig og tilnærmet slik den ideelle definisjon forutsatte. Resultatet av denne undersøkelse gjorde det mulig å estimere den sannsynlige maksimale feil, og denne størrelse ble for en del indikative kjennemerker anslått til 5 og 6 prosent av total kjennemerkeverdi.

Maskinell granskning har den fordel fremfor den manuelle at det er mulig å lage detaljerte granskningsinstrukser som man vet vil bli konsekvent fulgt. Maskinell granskning leder derfor til en langt mer konsistent og fullverdig granskningsbehandling enn den manuelle. Den maskinelle granskning vil dessuten foregå langt raskere og sannsynligvis også i de fleste tillfeller langt rimeligere enn den manuelle granskning samt gjøre det mulig å anvende metoder som ellers ikke kunne gjennomføres. En vesentlig ulempe ved den maskinelle granskning er imidlertid at selve granskningsopplegget blir lite fleksibelt. Er det under utarbeiding av granskningsinstruksen blitt gjort en logisk feil, kan det være at en maskinelt vil utføre hele granskningen med den logiske feil og først på et senere stadium oppdage at en har gjort en alvorlig feil. Maskinell granskning forutsetter derfor omhyggelig planlegging og uttesting før den set-

tes i verk, og stiller således meget store krav til forutgående planlegging og testing av instruksene.

3.2. Maskinelle hjelpemiddel

I forbindelse med maskinell granskning tenker en som oftest på de nye elektroniske databehandlingsmaskiner. En skal imidlertid her for fullstendighets skyld nevne at også andre mer konvensjonelle typer av kontormaskiner kan gjøre stor nytte under granskningen av primærmaterialet. I forbindelse med stansingen kan det i forskjellige høve la seg gjøre å knytte et spesielt aggregat til stansemaskinene som gjør det mulig å nytte koder med kontrollsiffer og allerede under stansingen foreta en granskning av kodingen på skjemaene. Mer alminnelig er bruk av hullkortmaskiner. Her skal vi spesielt nevne IBM's Electronic Statistical Machine 101 som i de siste 10 år har fått en utstrakt anvendelse som en kontrollmaskin i tillegg til det den er konstruert for, nemlig opptellinger av enheter i fordelinger. I tillegg til denne maskin kommer også kalkulatoren som i stor utstrekning kan gjøre nytte for seg i en maskinell granskningsprosess, men det er likevel først og fremst de nye elektroniske maskiner som har gjort det mulig for oss å tenke videre på maskinell granskning og sette oss som mål å finne fram til mer akseptable granskningsprinsipper enn de som hittil har vært i bruk.

3.3. Eksempler på maskinell kontroll

Vi skal så se litt på hvordan granskningen har foregått i de senere år ved hjelp av maskiner, og vi starter med kontrollfasen. Jeg skal nevne et eksempel som er illustrerende for bruk av IBM's 101 til kontroll av diverse kjennemerker. Denne maskinen ble i Norge nyttet til kontroll av både folketellingen i 1950 og bedriftstellingen i 1953. Spesielt den siste hvor man har kvantitative kjennemerker er kontrollen av stor interesse. (4) Prinsippet som ble fulgt var her en sammenlikning mellom par av kjennemerkeverdier for samme enhet. Som antydet ovenfor er dette ikke alltid velbegrunnet kontrollkriterium. Framgangsmåten var at maskinen arbeidet med kombinasjoner av kjennemerkeverdier og sorterte ut kombinasjoner som en på forhånd hadde definert som tilhørende forkastningsområdet. Selv om området nødvendigvis ble nokså grovt definert, fant en mange feil på denne måte.

Opplysningene om hver bedrift ble punchet på tre kort som ble maskinelt gransket. Av kortmassen ble for de tre korttyper henholdsvis 17, 3 og 7 prosent forkastet og gjennomgikk manuell korreksjon som medførte korreksjon på 5, 2 og 2 prosent av kortene. Det lot seg ikke gjøre å studere størrelsesordenen for de enkelte korreksjoner som ble foretatt, men utslaget på totaltallene som er av virkelig interesse ble studert. Forholdet mellom estimatene før og etter maskinell kontroll med etterfølgende korreksjon var for hovedtall som bruttoproduksjonsverdi, produksjon for egen regning henholdsvis 1,05 og 0,99. Bortsett fra at en ikke gikk inn på korreksjonsproblemet, må hovedkritikken her være at kontrollkriteriene ikke var statistisk fastsatt. De fleste av våre nåværende anvendelser av maskinell granskning ved hjelp av EDB-maskiner faller også inn under denne kritikk.

3.4. Eksempler på maskinell korreksjon

I stor utstrekning er det ennå få som har gjort forsøk på å nytte maskinene i korreksjonsfasen. Så vidt jeg vet er det kun i Amerika en hittil har nyttet maskinene i korreksjon av forkastet materiale. I USA nyttes nå f. eks. automatisk korreksjon i stor utstrekning i forbindelse med Folketellingen 1960. Framgangsmåten er her at når en kjennemerkeverdi er forkastet, reproduseres tilsvarende kjennemerkeverdi fra den nærmest foregående enhet. Begrunnelsen for dette er at enheter som tilhører samme geografiske områder m. m. sikkert har mange likhetspunkter. Denne framgangsmåte kan være brukbar under store forhold som en finner i USA, men her i Skandinavia hvor massene er langt mindre og hvor risikoen ved en slik opprettingsteknikk er meget større, må en finne fram til andre og mer tilfredsstillende korreksjonsmetoder.

I Norge gjorde vi et eksperiment på dette område i 1955 i forbindelse med vår årlige produksjonsstatistikk. Opplegget for eksperimentet ble begrenset til noen få næringsgrupper, nemlig bakerier, sagbruk og stålkonstruksjonsverksteder. Undersøkelsen ble foretatt på et materiale som allerede var gransket og punchet etter de konvensjonelle rutiner. Deretter ble oppgavene punchet slik de opprinnelig var registrert. Disse punchede oppgaver ble bearbeidd på to måter: først uten noen som helst form for granskning og deretter etter en automatisk granskningsprosess. Til slutt ble de tre sett av resultater sammenliknet og dannet grunnlaget for vurderingen av de forskjellige granskningsmetoder.

Den automatiske granskning foregikk i to faser: En kontrollfase og en korreksjonsfase. I alt ble 20 utvalgte kjennemerker ved hver enkelt bedrift gransket. På grunnlag av tidligere erfaringer og etter inngående konferanser med de granskere som hadde stått for dette arbeidet tidligere, ble det bestemt at granskningen skulle baseres på 18 forskjellige forholdstall mellom de 20 kjennemerker, og grenser for forkastningsområdene for disse forholdstallene ble etablert. Eksperimentet ble gjennomført ved hjelp av alminnelige hullkortmaskiner, og opplegget var basert på en maskinell beregning og kontroll av de forskjellige forholdsverdier. I tilfelle forholdstallene lå i de fastlagte forkastningsområder ble det punchet kopier av vedkommende hullkort med indikasjon av feiltype. Etter at alle de 18 forskjellige forholdstall var utregnet og kontrollert for hver enkelt bedrift, ble de aksepterte bedrifter inngående studert med sikte på å fastlegge regler for avgjørelse om hvilken av, eventuelt om begge, de to størrelser som inngikk i de forskjellige forholdstall var å betrakte som feilaktige dersom forholdstallet lå i forkastningsområdet. Data fra de aksepterte bedrifter ble også inngående studert med sikte på å fastlegge korreksjonsrelasjoner. Det ble beregnet en rekke regresjonssammenhenger mellom de forskjellige kjennemerker, og for hver kjennemerkeverdi som skulle anslås valgte en ut som uavhengig variabel det kjennemerke som i den aksepterte masse var sterkest korrelert med det som skulle anslås. Dersom dette kjennemerke også skulle anslås, gikk en over til å nytte den nest beste korrelasjon osv. Allerede på planleggingsstadiet var en oppmerksom på at en alvorlig innvending mot denne framgangsmåte åpenbart var at en reduserte spredningen i massen sterkt.

Undersøkelsen omfattet både såkalte hovedkort som inneholdt generelle opplysninger om bedriftene og detaljkort som inneholdt opplysninger om produsert mengde og forbruk av forskjellige varetyper.

Resultatene fra undersøkelsen ble utførlig tabulert. De viser bl. a. at den automatiske kontrollen førte til at fra 4 til vel 50 prosent av bedriftene ble forkastet og senere korrigert for enkelte kjennemerkers vedkommende. Den samlede virkning av korreksjonen viser bl. a. at estimatene på verdi av produksjon for egen regning i gruppen av bakerier og konditorier lå 4,7 prosent høyere etter maskinell revisjon enn estimatene fra den ureviderte masse. Den vanlige revisjon hadde gitt et estimat som lå 4,5 prosent høyere enn urevidert, med andre ord en ubetydelig forskjell mellom den maskinelle og den vanlige granskning. Når det gjaldt sagbruk og høvlerier ga den maskinelle revisjon et estimat som lå 0,3 prosent høyere enn de ureviderte estimater, mens vanlig revisjon ga et estimat som lå 5,2 prosent høyere enn de ureviderte estimater. For estimatene på produksjon og forbruk av enkelte varer var forskjellene i enkelte tilfeller langt større.

Kostnadene ved den automatiske revisjon ved hjelp av konvensjonelle hullkortmaskiner ble anslått til ca. 1/3 av den manuelle revisjon kostet. Konklusjonene av eksperimentet var at den maskinelle revisjon var teknisk mulig ved hjelp av konvensjonelle hullkortmaskiner. Så lenge industrigruppene ikke var alt for små foregikk den maskinelle revisjonen raskere uten at en kunne vise at det gikk ut over kvaliteten. Den maskinelle granskning krevde at en på forhånd kartla granskningsrutinen i den minste detalj, og at det ble stilt opp regler for hvordan hvert tvilstilfelle skulle behandles. Opplegget, slik det ble gjennomført i eksperimentet, ble aldri satt ut i livet i stor målestokk på konvensjonelle maskiner. Kritikken mot dette opplegg som i og for seg kan sies å være avansert, er at det ikke foregikk noen forutgående statistisk analyse av kriteriene for oppretting og kontroll som heller ikke var tilfredsstillende teoretisk begrunnet.

3.5. Kritisk vurdering av maskinell granskning hittil

Etter anskaffelsen av EDB-maskiner i statistikkproduksjonen har granskningen ved hjelp av maskiner teknisk sett gjennomgått en rivende utvikling. I Norge utføres f. eks. i dag automatisk kontroll av statistiske primærmaterialer integrert med en eller flere andre operasjoner i statistikkproduksjonen. Maskinell granskning nyttes på en rekke forskjellige felter fra industristatistikk, lønnsstatistikk, skattestatistikk til handelsstatistikk og befolkningsstatistikk. (5) Utvikling av granskningsmetoder og prinsipper har en imidlertid inntrykk av har stagnert etter at en ble for opptatt av å anvende elektroniske databehandlingsmaskiner. Det kan rettes meget kritikk mot den form for maskinell granskning som praktiseres i statistikkproduksjonen i dag. Hovedkritikken kan trolig oppsummeres til at: 1) granskningsprinsippene settes nokså vilkårlig, 2) det nyttes lite maskinell korreksjon, og i de tilfeller den nyttes, bygger den på teoretisk sett forkastelige prinsipper. En kan ellers si at granskningsmetodikken slik den har vært praktisert hittil, neppe har dratt full nytte av de nye muligheter som de elektroniske, og særlig da de tape-orienterte elektroniske

databehandlingsmaskiner, byr på. Til sist må en kunne si at statistikerne trolig har meget å lære fra kolleger innen felter som er nært beslektet med granskningen, og som sikkert kan tilføre granskningsmetodikken nye impulser. Jeg tenker her spesielt på sannsynlighetsteorien, den industrielle kvalitetskontroll osv.

4. Maskinell granskning ved hjelp av en EDB-maskin

4.1. Granskning og analyse av basisutvalg

Jeg skal her skissere hvordan granskningen bør gjennomføres om en har en EDB-maskin med rikelig input-output utstyr til disposisjon. Granskningen må gjennomføres mest mulig integrert for å unngå de feilmuligheter manuell behandling innebærer. En kan imidlertid skjeldne mellom tre faser i prosessen.

Den første fasen er granskning og analyse av et basisutvalg. I denne fase gjør en bruk av fire typer input-output som vi for enkelhets skyld tenker oss representert ved hvert sitt magnetbånd. De fire bånd er:

1. Datumbånd med spesifikasjon av granskningsmodell samt alle andre tilgjengelige opplysninger som har betydning for granskningen.
2. Primærbånd som inneholder alle de oppgaver som skal granskes.
3. Akseptbånd hvor granskede oppgaver etter hvert overføres.
4. Forkastningsbånd hvor oppgaver som må behandles manuelt overføres.

Første fase av granskningen kan tenkes sammensatt av fire maskinrutiner: utvalgsrutine, granskningsrutine, beregningsrutine og vurderingsrutine.

Etter at maskinen har ekstrahert de relevante opplysninger fra datumbåndet, går den inn i utvalgsrutinen. Denne rutine bygger på generering av tilfeldige tall som nyttes til å trekke et tilfeldig basisutvalg. Størrelsen på utvalget er i første omgang gitt ved en minimumsstørrelse.

Etter at utvalget er trukket eller eventuelt fortløpende, avhengig av lagerplass og utstyr ved maskinen, gjennomføres granskningsrutinen. I denne fase av granskningen nyttes alle tilgjengelige opplysninger under granskningen som er lagt så langt opp mot det definisjonsmessig ideelle som mulig. Rutinen tillater at spesielle tilfeller kan overføres til forkastningsbåndet for manuell inspeksjon. Det er rimelig å anta at forkastningsprosenten i denne fase er langt større enn i den etterfølgende. De aksepterte oppgaver overføres til akseptbåndet.

Etter granskningsrutinen beregnes egenskapene ved de korrigerte oppgavers og feilkomponenters fordelinger. Disse fordelinger er av sentral betydning og nyttes bl. a. til å estimere kontroll- og korreksjonskriterier inklusive sonefordelinger for hovedmassen og ved hjelp av granskningsmodellen til å estimere tilhørende kvalitetsnivå og -kostnad.

Den siste rutine i første fase er vurderingsrutinen hvor det vurderes om basisutvalget bør økes for å sikre en høyere kvalitet på sluttresultatet. Jo større basisutvalget er, dess større prosent av massen blir omhyggelig gransket og dess mer presise kontroll- og korreksjonskriterier kan anslås for resten av massen. På den annen side er granskningskostnaden per enhet langt høyere i det om-

hyggelig granskede basisutvalg enn i hovedmassen. Om vurderingen fører til at basisutvalget må økes, går maskinen tilbake til utvalgsrutinen og fortsetter deretter i tur og orden gjennom de andre rutiner. Fører vurderingen til den konklusjon at basisutvalget er stort nok og har gitt tilfredsstillende kriterier for den videre behandling, går maskinen over til annen fase av granskningen.

4.2. Granskning av hovedmassen

Annen fase i den maskinelle granskning vil være kontroll og korreksjon av hovedmassen, det vil si massen etter at basisutvalget er ekstrahert og behandlet. I denne fase har vi i tillegg til de fire bånd som ble nyttet under første fase også behov for:

5. Sonebånd hvor de kontrollerte oppgaver overføres etter at de er klassifisert etter sone.

I annen fase gjør en bruk av følgende tre maskinrutiner: kontrollrutine, korreksjonsrutine og vurderingsrutine.

Etter å ha lest opplysninger fra datumbåndet om kriterier o. l. som er nødvendige for denne del av granskningen, tar maskinen for seg en oppgave fra primærbåndet og går inn i kontrollrutinen. Oppgaven blir her sammenholdt med kriteriene for forkastning. Dersom oppgaven ikke tilfredsstiller kriteriene for forkastning, klassifiseres den i sone etter kjennemerkeverdi og overføres til sonebåndet. Maskinen går deretter over til vurderingsrutinen. Er derimot kriteriene for forkastning oppfylt, undersøker maskinen først om oppgaven allerede er korrigert, i så fall overføres den til forkastningsbåndet. Er oppgaven ennå ikke korrigert, går maskinen over til korreksjonsrutinen.

I korreksjonsrutinen genereres et korreksjonsledd fra en fordeling som svarer til den som ble beregnet i første fase for feilkomponenten. Oppgaven korrigeres så med dette korreksjonsledd, og den korrigerte oppgave blir igjen kontrollert i kontrollrutinen. Kan den nå aksepteres, blir oppgaven overført til sonebåndet, mens korreksjonsleddet registreres på datumbåndet for videre beregninger. Er derimot den korrigerte oppgave fortsatt i overensstemmelse med kriterier for forkastning, overføres oppgaven i sin opprinnelige form til forkastningsbåndet, og maskinen går inn i vurderingsrutinen.

Her undersøker maskinen om det er tilstrekkelig mange oppgaver klassifisert på sonebåndet til testing av fordelingen på soner mot den fordeling som ble beregnet i fase en. Dersom det er for få oppgaver, går maskinen tilbake til kontrollrutinen og leser en ny oppgave som den behandler som beskrevet ovenfor.

Er det derimot tilstrekkelig mange enheter på sonebåndet til å berettige en test av fordelingen, går maskinen inn i en annen del av kontrollrutinen, leser sonebåndet og tester fordelingen mot den beregnede fordeling fra basisutvalget. Om forskjellen ikke er utsagnskraftig, overføres oppgavene fra sonebåndet til akseptbåndet, og maskinen går tilbake til begynnelsen av annen fase så sant det er flere oppgaver igjen på primærbåndet. Viser testen en utsagnskraftig forskjell og alle enheter på sonebåndet allerede er korrigert, overføres oppgavene til forkastningsbåndet. Finnes det på soneområdet noen oppgaver som fortsatt er ukorrigert, går maskinen videre til korreksjonsrutinen hvor alle ukorrigerte oppgaver korrigeres før maskinen går inn i kontrollrutinen for ny test av fordelingen.

4.3. Kvalitetsvurdering

Når alle oppgaver på primærbåndet er bearbeidd, går maskinen over til tredje fase som omfatter kvalitetsvurdering av granskningsprosessen. På dette stadium vil alle oppgaver være overført fra primærbåndet delvis til akseptbåndet og delvis til forkastningsbåndet, som representerer henholdsvis ferdig granskede oppgaver og oppgaver som det ikke er forsvarlig å korrigere maskinelt og som trolig bør registreres på ny. Dessuten har vi på datumbåndet fått en del nye opplysninger som tallet på direkte aksepterte oppgaver, automatisk korrigerte oppgaver og forkastede oppgaver. Videre finnes det oppgaver over korreksjonsleddenes samlede størrelse og virkning. Disse opplysninger sammen med de som ble utviklet under analysen av basisutvalget gjør det mulig å vurdere granskningsprosessen kvalitativt i en avsluttende kvalitetsvurderingsrutine hvis resultat kan ha form av en sannsynlighetsformulert varedeklarasjon.

Opplysningene vil også være et tilskudd av erfaring som utnyttes neste gang den maskinelle granskning skal utføres.

Referanser

NORDBOTTEN, S. (1), Vurdering av statistikkens nøyaktighet. Stimulator 8 (1954): 1, s. 8.
— (2), On errors and optimal allocation in a census. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): ½, s. 1—10.
— (3), Measuring the error of editing the questionnaires in a census. Journal of the American statistical association 50 (1955), s. 364—369.
— (4), Kontrollmetoder nyttet under bearbeidingen av bedriftstellingen 1953. Statistiske meldinger 73 (1955): 12, s. 333—339.
— (5), Bruk av en EDB-maskin i statistikkproduksjonen. Statistisk tidskrift 8 (1959): 9, s. 487—501.

MEDDELANDEN

Statistiska föreningens 60-årsjubileum

The Swedish Statistical Society — 60 Years Old

Statistiska föreningen firade sitt 60-årsjubileum den 6 oktober 1961 med en högtidssammankomst på förmiddagen i Industrisalen hos Sveriges Industriförbund och en festlighet på kvällen på Hotell Malmen.

Huvudtalarna vid sammankomsten var tre, nämligen föreningens ordförande, professorn i statistik vid Stockholms Universitet Sten Malmquist, generaldirektören och chefen för statistiska centralbyrån Ingvar Ohlsson, och verkställande direktören i Sveriges Industriförbund Axel Iveroth. Hälsningar framfördes från Dansk statistisk forening av kontorchef Axel Holm, från Norsk statistisk forening av byråsjef Thomas Schiøtz och från Statistiska samfundet i Finland av avdelningschefen Georg Luther. En historik, som på föreningens uppdrag utarbetats av förste aktuarien Yngve Fritzell, presenterades av denne vid kvällens festlighet.

Professor Sten Malmquist förklarade Statistiska föreningens sammanträde öppnat och riktade därvid en särskild välkomsthälsning till representanterna för de nordiska sammanslutningarna i Danmark, Finland och Norge.

Han framhöll, att detta skandinaviska inslag har en betydelse som icke endast ligger i önskvärda personliga kontakter mellan personer med samma yrkesintresse. Detta yrkesintresse rör nämligen här i många fall produktionen av statistik, en produkt vars värde i vissa fall väsentligt ökas genom internationell samordning av klassificeringsgrunder och standards.

Samordning är ett ord som på senare tid flitigt använts i diskussioner om den officiella statistikproduktionen, fortsatte professor Malmquist. Den senaste statistikkommittén föreslog ju som bekant en ökad centralisering av statistikproduktionen. Ett av huvudskälen var, att en centralisering av produktionen skulle möjliggöra en samordning som innebar ett mera rationellt utnyttjande av personella och maskinella resurser. Den närmare organisatoriska utformningen av denna centralisering handhas som bekant av delegationen för statistikfrågor.

Talaren konstaterade, att det kommer att vara frågan om smärtsamma anpassningsprocesser som kan komma att ställa stora krav på det personella elementet i denna anpassning. Vidare synes man hitintills alltför ensidigt beaktat samordning av *produktionen*, som ju är ett medel och inte så mycket samordning av *produkten*, som kan sägas vara ett mål.

Samordning kan avse anpassning mellan produkten och konsumentönskemål. Konsumentönskemålen har fått allt större betydelse vid utformningen av statistikgrenar och efterlyses med allt större iver av statistikproducenter. Från producentens diktatur skulle man kunna komma över i konsumentens diktatur: situationer som icke är idealiska för produktens användbarhet.

Talaren framhöll, att producent-konsument-aspekten torde komma att få en närmare belysning senare vid sammanträdet. Rubrikerna »Statistikproduktionen inför 60-talet» och »Industriföretagens behov av statistik» antydde ju något dylikt.

Den svenska officiella statistikproduk-

tionen har haft ett gott rykte. Det svenska tabellverket av år 1749 producerade ju ett unikt statistiskt material. Det byggde på en organisation, som även för tidigare perioder levererat demografiskt statistiskt material. Analyser, som gick utöver rena sammanställningar, gjordes av t. ex. Wargentin på grundval av material från tabellverket. För ungefär 50 år sedan uttryckte Fahlbeck, att statistikens uppgift vore

> »att siffermässigt framställa alla mänskliga förhållanden som låta sig i tal uttryckas samt att däri konstatera lagbundenhet».

Utvecklingen inom officiell statistik till att omfatta allt större sektorer av samhällslivet har gått parallellt med en utveckling inom det teoretiska området. Här har utvecklingen tidigare skett huvudsakligen i anslutning till naturvetenskapliga tillämpningar. Speciellt nämnde professor Malmquist teorin för experiment. Svenska teoretiska statistiker har också spelat en roll i denna utveckling.

Inom astronomien och fysiken har den statistiska teorin fått en vidsträckt tillämpning. Vad anknytningen till astronomien beträffar har den historiska traditioner. Bland tillämpningar på det tekniska området kan nämnas kvalitetskontroll. Här har man fått alltmera förfinade och flexibla kontrollmetoder. Köteori kan tagas som exempel på en teori, som utvecklats i direkt anslutning till tillämpningarna.

Den moderna analysen ställer upp en modell för ett förlopp och låter analysens uppgift bli dels att ge anvisningar om utseendet av denna modell, dels att på grundval av en från observationer preciserad modell göra prognoser om framtida utfall. Tillvägagångssättet överensstämmer med motsvarande naturvetenskapliga metodik. Ibland kan modellerna även på det socialvetenskapliga området bli så realistiska, att prognoser verkligen innebär en villkorslös förutsägelse. Oftare är emellertid prognoser att fatta som räkneexempel avsedda att illustrera vad som skulle hända om vissa förutsättningar är uppfyllda. Däremot saknas hållpunkter för ett realistiskt val av tillräckligt specificerade förutsättningar. Dylika prognoser kan då ge värdefulla upplysningar om den antaget realistiska modellens funktionering.

Konstruktionen och estimationen av modeller har stora inslag av statistisk teori. I själva verket föreligger här en växelverkan mellan statistikern och expertis på det sakområde modellen avser. Den moderna databehandlingstekniken har delvis förändrat förutsättningarna för ett sådant samarbete. Klassen av i praktiken estimerbara modeller har väsentligt utökats.

Den här antydda utvecklingen har icke i önskvärd utsträckning beaktat den ömsesidiga anpassningen mellan teori och metoder samt tillämpningarna utanför de naturvetenskapliga. Ökade kontaktmöjligheter mellan å ena sidan den »teoretiske statistikern» med intresse för teori och metoder och å den andra den »tillämpade statistikern» med intresse för metodernas objekt och funna slutsatser skulle kunna medföra, att den statistiska teorins landvinningar i högre grad än tidigare kom att prägla den samhällsvetenskapliga analysen.

Professor Malmquist erinrade om att en av de följande talarna torde beröra industriföretagens behov av statistik. Intressant skulle även vara ett kartläggande av industriföretagens behov av statistiker. Det skulle kunna vara aktuellt i dessa dagar, då svenska industriföretag går ut till sina aktieägare och ber dem satsa 100-tals miljoner för ändamål, som måste ha bedömts med ledning av prognoser baserade på statistisk teori och metod. I bakgrunden härvidlag ligger också den uppfattningen att utredningsarbetet från s. k. marknadsundersökningsbyråer ibland inte fyller rimliga kvalitetskrav.

En statistiker utan statistik är relativt ofarlig. Statistik utan statistiker kan däremot vara oerhört riskabel, slutade professor Malmquist.

Generaldirektör Ingvar Ohlsson underströk i sitt anförande, som han hade ru-

bricerat »Statistikproduktionen inför 60-talet», att statistikproduktionen skall tjäna statistikkonsumenterna. Dessa konsumenter har under efterkrigstiden blivit flera och mera krävande än tidigare. Statistiken utnyttjas i stigande grad som grundval för planering och för beslut som fattas på olika områden. Det är inte bara statliga myndigheter som i sin verksamhet behöver alltmer statistisk information utan också företag och näringslivets intresseorganisationer. På allt fler områden förekommer också att avtal och förmåner regleras med hjälp av löpande statistisk information. Folkpensionerna varierar med konsumentprisindex, försvarets anslagsram regleras med försvarsprisindex, jordbrukarna skall få ekonomiskt stöd vid skördeskador genom skördeskadeskyddet, som bygger på de objektiva skördeuppskattningarna. När ett par procents förändring i exempelvis ett indextal kan betyda automatisk reglering med 10-tals miljoner kronor, blir statistikproduktionens roll mera direkt påtaglig. Det finns ingen anledning annat än att förvänta, att efterfrågan på dess produkter kommer att fortsätta att stiga starkt under 60-talet.

Talaren betonade behovet av aktualitet. Konsumenterna nöjer sig inte med uppgifter om nuet. Tidsfronten måste flyttas ännu längre framåt. Planstatistik och tendensstatistik skall ge konturer åt framtiden. Ökade krav kommer också att ställas på prognostekniken. Korttidsstatistik, snabbstatistik och planstatistik kommer att stå högt på prioritetslistan för statistikproduktionen under 60-talet.

Aktualiteten står emellertid ofta i strid med kvaliteten. Under 60-talet kommer kvalitetsproblemen att få tas upp till mer systematisk behandling. Viktiga tekniska hjälpmedel står numera till förfogande. Centralbyrån har i årets petita begärt medel för att experimentera med integrerade system av kvalitetskontroller för olika statistikgrenar. Det gäller att med den minst kostnadskrävande allokeringen av resurserna uppnå en given precision i slutresultaten och att ha kvaliteten under kontroll.

Genom ökad upplysning skulle nuvarande statistik kunna användas betydligt mera och därigenom bli mera ekonomisk, ansåg generaldirektör Ohlsson, som även trodde att mycket skulle stå att vinna, inte minst ur prioritetssynpunkt, om statistikproduktionen kunde bli mer affärsmässig genom betald statistiktjänst till specialkonsumenter. Centralbyrån har i årets petita aviserat sin önskan att starta en statistiktjänst mot betalning.

Liksom många andra företag står även statistikproduktionen inför kostnadsproblem av betydande mått. Om efterfrågan fortsätter att stiga, och om den skall tillgodoses, kommer utgifterna att stiga starkt, såvida vi inte kan mer effektivt använda de instrument, som vetenskap och teknik sätter i våra händer, och utnyttja de knappa resurserna genom en funktionell arbetsfördelning. Knappheten gäller inte minst arbetskraften. Bristen på samhällsvetare tvingar till en viss grad fram en ökad ekonomisering med denna produktionsfaktor. Genom en ekonomisering, som skulle komma att arbetstekniskt och organisatoriskt omforma statistikproduktionen, hoppades generaldirektör Ohlsson att akademikerarbetet skulle bli mer kvalificerat och därigenom mer stimulerande. I den omformningen skulle en ökad planering och automation sannolikt också komma att spela en betydande roll.

Talaren trodde f. ö. inte att en begränsning av efterfrågan på ekonomer och statistiker i den statliga sektorn var sättet att lösa det nuvarande bristproblemet, som nyligen varit föremål för debatt i pressen. Med den utveckling som ligger framför oss på behovssidan torde ett av de viktigaste problemen utöver ett mer ekonomiskt utnyttjande av knappa resurser ligga i att snarast söka tillföra statsverket ett tillräckligt antal nyutbildade samhällsvetare och att systematiskt ge dem praktisk utbildning. Statistiska centralbyrån har i årets petita just understrukit betydelsen av en långsiktig personalplanering inom den statliga sektorn när det gäller samhällsvetarna. Utbildningsfrågornas lösning och

därmed rekryteringsmöjligheterna kommer att bli avgörande för den takt med vilken planerings- och utvecklingsarbetet kan bedrivas inom statistikproduktionen.

Hand i hand med ökad funktionell arbetsfördelning kommer utvecklingen att gå mot behov av ökad planering, om statistikproduktionen skall kunna utnyttja de nya tekniska hjälpmedlen på rätt sätt. Men då gäller det samtidigt att inte förlora för mycket av flexibilitet. Inte minst maskinerna binder produktionen för en viss uppläggning tidigare än förr.

Generaldirektör Ohlsson slutade med att som representant för statistikproduktionen lyckönska Statistiska föreningen med anledning av jubileet. Han uttalade den förhoppningen att föreningen, som hittills genom sin medlemsstruktur kanske till övervägande delen varit en statistikproducenternas förening, i högre grad än förut i sitt arbete skulle få med vetenskapens representanter och statistikkonsumenterna och bli en stark samarbetsorganisation inom statistikens område.

Direktör Axel Iveroth, som talade över ämnet »Vilken statistik behöver näringslivet?» framhöll inledningsvis att framtiden är det viktigaste för företagaren. Historiska data har endast intresse i den mån de kan ge indikationer om framtiden. Det är därför av utomordentlig vikt att den statistik, som företagaren behöver, inte publiceras med för stor tidseftersläpning. För att öka hastigheten i statistikproduktionen är det önskvärt att stickprovstekniken mer kommer till användning. För att detta skall bli möjligt måste emellertid det planerade företagsregistret med det snaraste bli färdigt. I detta sammanhang underströk också direktör Iveroth behovet av en ny företagsräkning. Den sista gjordes 1951 och är alltså helt föråldrad. Mer än 10 år borde inte få förflyta mellan företagsräkningarna.

Ett annat område, där det hittills har förelegat stora brister i statistiken är på bostads- och byggnadsområdet, även om det nu ser ut att ske en vändning till det bättre. Vad gäller bostadsbeståndets storlek och struktur har man i femton års tid, med en tidigare aldrig skådad befolkningsomflyttning, baserat bostadspolitiken på löst grundade framskrivningar av 1945 års bostadsräkning. Dessbättre fick vi en ny bostadsräkning 1960. De uppgifter, som redan kommit fram i anslutning till denna (och som behandlas i skriften »Bygga om», som Näringslivets Bostadsutredning nyligen givit ut), tyder på att 1950-talets bostadspolitik kanske fått en väsentligt annan uppläggning, om myndigheterna haft bättre statistiska informationer. Direktör Iveroth ansåg det därför nödvändigt att vi i fortsättningen får bostadsräkningar vart femte år eller i vart fall att kontinuerliga uppgifter insamlas om ett »miniatyrbostadsbestånd».

Direktör Iveroth tog vidare upp frågan om statistikproduktionens struktur. På samma sätt som inom näringslivet måste vi få till stånd en strukturomvandling i fråga om statistikproduktionen. Vi kan inte enbart lägga till inom de expanderande sektorerna och samtidigt av pietet mot gamla serier behålla sådant, som inte längre har så stort intresse. På liknande sätt som inom ett företag måste vi göra intäkts- och kostnadsjämförelser.

Avslutningsvis gratulerade direktör Iveroth Statistiska föreningen till dess idoga arbete för att sprida kännedom inte minst inom näringslivet om statistiskt arbete och statistiska metoder samt hoppades att föreningen verkligen skulle bli en träffpunkt mellan producenter, konsumenter och uppgiftslämnare av statistik.

•

Den minnesskrift, som utarbetats av förste aktuarien Yngve Fritzell, presenterades med några ord av författaren vid kvällens sällskapliga samvaro. Skriften, som utgivits i tryck under rubriken »Statistiska föreningen 1951—1960», berör i viss omfattning också förhållandena före den tioårsperiod, som varit dess egentliga ämne. Sålunda framhölls, att initiativet till föreningens bildande togs av Gustav Sundbärg vid en tid, 1901,

då han måste ha stått mitt uppe i sitt stora arbete med revisionen av det svenska tabellverket. Ändå visar en genomgång av protokollen att han gav sig tid att hålla 13 föredrag i föreningen under de lika många år han levde efter 1901. Den oftast hörde talaren var Ernst Höijer, som hållit inte mindre än 22 föredrag i föreningen. — Ett försök till indelning efter ämne av föredragen under de gångna 60 åren visade, att ungefär hälften hörde till gruppen teori och metodik och en dryg tredjedel till gruppen organisation.

Som 50-talets signaturmelodi ville talaren beteckna de många diskussions- eller arbetsgrupper, som kom till efter en stadgeändring 1953. Arbetsgruppen i sampling hade under sina två år inte mindre än 17 sammankomster under ledning av bl. a. Tore Dalenius. Diskussionsgruppen om de tekniska hjälpmedlen, ledd av Nils Lagerström m. fl., ordnade ett antal studiebesök som fick en mycket stor anslutning. Arbetsgruppen för samordningsproblem inom den officiella statistiken gjorde ett gott lagarbete under Karin Kocks ledning. Ett resultat av arbetet inom denna arbetsgrupp kan den skrivelse sägas vara, som Statistiska föreningen ingav till Kungl. Maj:t den 21 jan. 1955. I direktiven för 1956 års statistikkommitté hänvisas bl. a. till denna skrivelse.

För samarbetet över gränserna hade decenniet 1951—60 ett gynnsamt klimat, och inte mindre än fyra nordiska statistiska möten hölls. Ett annat resultat av de nordiska statistiska föreningarnas samverkan var den lilla skriften Nordisk statistisk nomenklatur, som vill vara normgivande för termerna i statistisk teori i våra länder.

Den stora händelsen under 1950-talet var när Internationella statistiska institutet förlade sin session 1957 till Stockholm. Föreningen var inte engagerad officiellt, men desto mer reellt var medlemmarna aktiva i förarbetena, sekretariatet och de sällskapliga arrangemangen inklusive i många fall privat värdskap i hemmen.

Förteckningar över de föredrag, som hållits vid föreningens sammanträden 1951—1960 samt över styrelseledamöter m. m. under hela dess 60-åriga tillvaro ingår även i minnesskriften.

Europeiska statistiska möten (utom Europeiska statistikerkonferensen)

European Statistical Meetings (Other than The Conference of European Statisticians)

ECE:s kommitté för inrikes transporter: Arbetsutskottet för statistiska frågor

ECE Inland Transport Committee: Working Party of Experts on Statistical Information

Arbetsutskottet avhöll sitt sjuttonde sammanträde den 30 augusti—1 september 1961. Med detta sammanträde hade kombinerats ett seminarium under de två närmast föregående dagarna som behandlade stickprovsundersökningar av godstransporter på vägarna. I nämnda seminarium deltog från svensk sida sekreterare Lars Kritz, Industrins utredningsinstitut och byrådirektör Gunnar Sidenvall, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Seminariet diskuterade bl. a. olika metoder för undersökning av godstransporter på vägarna, urvalsram, urvalsenhet, urvalsstorlek, urvalsperiod, metoder för uppräkning av resultaten till årssiffror och för uppskattning av godstransporterna under åren närmast efter undersökningsåret. Redogörelser lämnades även för de i olika länder företagna stickprovsundersökningarna.

Av de punkter som är uppförda på arbetsutskottets program behandlades på det nu avhållna mötet frågor rörande de av inlandstransportkommittén för insamling av statistiska uppgifter använda frågeformulären och det nyligen omarbetade förslaget till gemensam varugruppering för olika transportgrenar. Vidare diskuterades förslag till ny statistik beträffande pipelines, konstrue-

randet av indextal för att mäta transportvolym och produktivitet inom transportväsendet, behovet av statistikinformation belysande transportnäringarna och möjligheterna att täcka detta behov. Utskottet beslöt att föreslå inlandstransportkommittén att tillsätta rapportörsgrupper dels beträffande frågan om en särskild räkning inom transportsektorn, dels beträffande utformningen av statistik ifråga om den kollektiva lokaltrafiken, samt att anordna ett seminarium rörande undersökningar av personbilstrafiken på vägarna. Utskottets nästa möte skall hållas under eftersommaren 1962.

G. S.

Konferens mellan användare av IBM 1401 och 7070 i statistikproduktionen

Meeting of IBM 1401 and 7070 Users in Statistical Production

Med statistiska centralbyrån som anordnare sammanträffade i Stockholm den 12—14 oktober delegater från sammanlagt sju europeiska länder, nämligen:

a) Statistisches Bundesamt, Wiesbaden
b) Institut national de la statistique et des études économiques, Paris
c) Statistisk sentralbyrå, Oslo
d) Eidgenössisches statistisches Amt, Bern
e) Datacentralen, Köpenhamn
f) Statistiska centralbyrån, Helsingfors
g) Statistiska centralbyrån, Stockholm.

Gemensamt för de olika länderna var att de hade planer på att anskaffa eller redan förfogade över IBM 1401 och 7070 som redskap för statistikproduktionen. Avsikten med konferensen var att utbyta erfarenheter och undersöka möjligheterna till framtida samarbete.

De frågor som behandlades kan sammanfattas i följande punkter:

1. En kort presentation av varje lands EDB-utrustning

Det framkom att den linje som statistiska centralbyrån, Stockholm, hade följt med bandorienterat 1401—7070 system var standard. Dvs. 1401 maskinen användes endast som en satellitmaskin till den större maskinen för konvertering till och från magnetiskt band. Norge utgjorde ett undantag från denna regel. Där förfogade man nämligen över dels en engelsk maskin, dels en enbart hålkortsutrustad 1401 maskin. Beträffande Finland, förelåg tills vidare endast planer på att anskaffa EDB-maskiner för statistikproduktionen.

Den vanligaste varianten av 7070 var med två kanaler och ett kärnminne på 10 000 ord. I Frankrike förfogade man emellertid över endast *en* kanal och ett kärnminne på 5 000 ord. IBM 1401 var i samtliga fall utrustad med 4 000 positioners kärnminne.

2. Standardprogram

Programmeringssystem och språk

De diskuterade systemen var Autocoder, FORTRAN, COBOL för 7070 och SPS för 1401. Frågan var vilka slags problem de olika systemen bäst lämpade sig för. Någon definitiv slutsats lyckades man ej komma till. Emellertid ansågs alla dessa system utgöra lämpliga former för utbyte av principiella lösningar på olika problem.

Konvertering av data

Det befanns att flera input-output program av allmänt intresse hade utarbetats av de olika ländernas statistikverk. De tyska, franska och norska delegaterna skulle låta sina program cirkulera.

Sortering m. m.

Under denna rubrik diskuterades bl. a. extraktionsproblemet. Som exempel på detta problem kan nämnas det fall, då man förfogar över en stor mängd data lagrade på magnetband, och önskemålet är att enligt vissa kriterier uttaga poster för ytterligare behandling.

I ett standardprogram för extraktion skulle man även kunna ha inbyggt en process som genererade slumptal. På så sätt skulle extraktionen kunna utföras som ett slumpmässigt urval. Extraktionsproblemet borde diskuteras ytterligare innan de önskade specifikationerna på ett standardprogram kunde specificeras.

En annan fråga som diskuterades var intern selektering i maskinen kontra sortering. Det påpekades att lösningen på detta problem var beroende på huruvida programmeringen eller maskintiden utgjorde en flaskhals.

De tyska delegaterna ombads lämna beskrivning och programlista för ett tyskt sorteringsprogram.

Tabulering

De tyska, franska och norska representanterna lämnade orienteringar över tabuleringsprogram för 1401 och 7070. De olika programmen visade sig vara av allmänt intresse och skulle utsändas till deltagarna.

En redogörelse lämnades för vissa svenska försök att använda FORTRAN för tabuleringsändamål. Vidare diskuterades IBM:s REPORT PROGRAM GENERATOR i samband med tabuleringsproblemet. IBM ombads att närmare studera möjligheten att använda RPG för detta ändamål.

Analytiska beräkningar

Från svensk sida lämnades en redogörelse för ett allmänt program för stegvis regressionsanalys. En redogörelse för detta program kommer att lämnas i ett kommande nummer av Statistisk Tidskrift.

3. Utbildning och träning

Begreppen kodare, programmerare och systemmän diskuterades utan att man kunde enas om någon klar åtskiljande definition. Det ansågs emellertid av särskilt de tyska delegaterna att programmerare borde rekryteras bland kodare och systemmän bland programmerare. En kodare skulle således ha möjlighet att avancera till programmerare och en programmerare till systemman.

Därefter diskuterades utbildningsfrågor. I allmänhet skedde grundutbildningen hos IBM. Ett undantag från denna regel rapporterades av de tyska delegaterna. För Tysklands del skedde nämligen all utbildning inom Statistisches Bundesamt. Denna utbildning var särdeles grundlig och omfattade dels en 1401 kurs på 3—4 veckor, dels en 7070 kurs på tre månader. Det ansågs vid dessa kurser vara av vikt att man lärde sig koda såväl i de respektive maskinernas eget språk som i Autocoder för 7070 och SPS för 1401. De tyska delegaterna erbjöd sig att låta sina kurshandböcker cirkulera.

4. Framtida samarbete

Det beslöts preliminärt att Sverige skulle vara distributionscentrum för utbyte av olika slags manualer, program, handböcker etc. När det emellertid var fråga om program av matematisk-statistisk karaktär skulle motsvarande funktion handhavas av Datacentralen, Köpenhamn.

De tyska delegaterna skulle utarbeta förslag till allmänna regler för dokumentering av de program som skulle utbytas mellan de olika länderna.

Man kom slutligen överens om att i framtiden informera samtliga deltagare i gruppen, när man planerade att utarbeta standardprogram som kunde vara av allmänt intresse.

PGC

Förenta Nationernas statistiska byrå:

Arbetsgrupp för stickprovsmetodik

The United Nations Statistical Office: Working Group on Sample Survey Methods

Förenta Nationernas statistiska byrå förbereder sedan någon tid utarbetandet av en »Handbook of Household Surveys». Som ett led i förberedelsearbetet sammanträdde den 9—13 oktober i år en särskild arbetsgrupp av »specialists on sample survey methods». I

denna arbetsgrupp ingick docent Tore Dalenius, Stockholms Universitet. I sammanträdena deltog dessutom representanter för FAO, ILO, Unesco och WHO.

Arbetsgruppens sammanträden ägnades främst åt metodologiska problem. Sålunda diskuterades utförligt användbarheten av hushållsundersökningar för insamling av de olika data, som erfordras för en allsidig belysning av levnadsnivån i ett land och möjligheterna att i olika avseenden (innehållsligt, administrativt och tekniskt) integrera olika undersökningar. Självfallet ägnades särskilt stor uppmärksamhet åt stickprovsproblemen liksom åt problemen med »non-sampling errors».

T. Ds

Befolkningskonferens i New York

World Population Congress

Internationella befolkningsunionen anordnade den 11—16 sept. 1961 i New York en generalförsamling med vetenskaplig konferens över ett antal demografiska forskningsområden. Närmast föregående konferens ägde rum i Wien 1959.

Den hittillsvarande presidenten, prof. Frank Lorimer, avgick och valdes till honorary president. Till ny president för tiden intill nästa generalförsamling utsågs prof. Alfred Sauvy, Paris. Generalsekreteraren och skattmästaren sedan flera år, dr Louis Henry, Paris, hade undanbett sig återval och ersattes av dr Bernhard Benjamin, London. Som en nyhet enligt de ändrade stadgarna utsågs en president-elect, avsedd att vid nästa generalförsamling inträda på presidentposten. Härtill valdes prof. David Glass, London.

De vetenskapliga sammanträdena avhandlade följande 10 ämnen:

1. Dödlighetens utveckling, biologiska och medicinska aspekter
2. Fruktsamheten i industriellt utvecklade länder
3. Fruktsamheten i underutvecklade länder
4. Nuptialitet och skilsmässofrekvens
5. Familje- och hushållsstruktur
6. Migration
7. Forskning rörande 1700-talets demografiska förhållanden
8. Matematiska modeller samt användning av EDB inom demografien
9. Nya metoder för att analysera befolkningsförhållandena i utvecklingsländerna
10. Interrelationerna mellan befolkningen och den ekonomiska och den sociala utvecklingen.

Till konferensen hade insänts ungefär 130 papers dels avseende ovan angivna ämnen, dels avhandlande en del andra spörsmål. Bidragen hade i stencilerad form utsänts i förväg med undantag för ett antal, som ej kunnat färdigställas i tid. Tekniken vid sammanträdena var, att en särskilt utsedd rapportör gjorde en sammanfattande presentation av de till sammanträdet hörande arbetena jämte en del egna kommentarer. Man fick härigenom mera tid för den följande diskussionen.

Här skall icke göras någon närmare översikt över de olika bidragen. En del var av relativt enkelt deskriptivt slag och härrörde delvis från länder och områden, vars befolkningsförhållanden varit tämligen ofullständigt kända.

En grupp av papers sysslade med metodfrågor rörande framställning av befolkningsstatistik rörande gången tid och rörande underutvecklade länder i modern tid. Möjligheterna att genomföra en analys av förhållandena inom dylika befolkningar är givetvis begränsade, men det är uppenbart att man genom utveckling av den demografiska metodiken kan nå betydligt längre än man tidigare trott. Man har därför även anledning att med förbättrade metoder göra förnyade granskningar av äldre tiders befolkningsutveckling i dess samspel med ekonomiska och sociala förhållanden.

Ett stort antal papers sysslade med metoder att få fram data och med metoder att utvinna relevant information. De centrala befolkningsproblemen rörande

samspelet mellan befolkningsfaktorerna, de ekonomiska förändringarna och de sociala förhållandena är ännu endast obetydligt utforskade. Ett mindre antal bidrag berörde dessa frågor. Ofta begränsade man sig emellertid till att söka klargöra hur olika demografiska faktorer varierar med ekonomiska och/eller sociala faktorer utan att direkt syfta till kausalanalys. Allteftersom man samlar dylik information från olika situationer får man dock ökade möjligheter att gå in på de centrala funktionella sambanden.

Ett sammanträde ägnades matematiska modeller och användning av elektronisk databehandling inom demografien. Härvid avslöjades en del nya ansatser, som kan förväntas med tiden möjliggöra en skärpning av metodiken och en fördjupad analys av de reella problemen.

Befolkningsproblemen behandlas med intresse av företrädare för ett flertal discipliner. Den långa raden av bidrag med metodologiskt innehåll och med försök till demografisk analys ger emellertid samtidigt ett starkt intryck av att demografien utvecklas mot en ställning som självständig disciplin. Viktiga forskningsuppgifter, som kan betecknas som demografiska, är icke omhändertagna av andra vetenskaper och torde heller icke bli så. Den demografiska metodläran har vidare efter en period av stagnation nu åter börjat tilldraga sig uppmärksamhet. De moderna tekniska resurserna ger dessutom möjlighet både till bättre demografiska analysmetoder och till mera informativa statistiska konkretiseringar.

Den skandinaviska insatsen vid konferensen var av blygsam omfattning. Assuransdirektören dr Tage Larsson medverkade genom att till konferensen insända en inspirerande aktuell exposé över dödlighetsutvecklingen i Sverige med biologiska och medicinska synpunkter. Författaren till dessa rader var ende skandinaviske deltagaren och medverkade med en uppsats om demometriska modeller, vilken på grund av distributionsförsening nu publiceras som artikel i detta nummer av Statistisk Tidskrift, sid. 691.

Slutligen är att nämna, att nästa generalförsamling med Internationella befolkningsunionen bestämdes att äga rum 1963, troligen i anslutning till Internationella statistiska institutets kongress. Man skulle härigenom få lämpligt tidsavstånd till den allmänna internationella befolkningskongress, som man räknar med kommer att anordnas av Förenta Nationerna 1965.

H. H.

Internationella statistiska institutets möte i Paris

International Statistical Institute: The 1961 Session in Paris

Internationella statistiska institutet brukar normalt sammanträda vartannat år men har på grund av särskilda omständigheter kommit att sammanträda såväl 1960 som 1961. Årets kongress, som var den 33:e i ordningen, hölls i Paris under tiden 29 augusti—7 september.

Vissa av sessionerna anordnades gemensamt med närstående vetenskapliga sammanslutningar som samtidigt höll kongress i Paris. Hit hörde Econometric Society och International Association of Municipal Statisticians.

Förhandlingarna omspände som vanligt stora delar av teoretisk och tillämpad statistik. Sammanlagt framlades omkring 125 uppsatser, vilka introducerades i korta anföranden av författarna och därefter blev föremål för diskussion. I det följande redovisas några av de ämnesgrupper och enskilda uppsatser, som kan antas vara av mera allmänt intresse för denna tidskrifts läsare.

Stort utrymme ägnades åt konstruerandet av matematiska modeller, särskilt sådana av stokastisk typ. Som upptakt till kongressen presenterade sålunda Harald Cramér en uppsats om *Model building with the aid of stochastic processes*. Härvid konstaterades inledningsvis att man vid uppbyggandet av en matematisk modell etablerar en korrespondens mellan sina observationer och de

matematiska begrepp som utgör byggstenar i modellen. För att modellen skall tjäna ett nyttigt syfte måste den ge en adekvat idealiserad *beskrivning* av observationerna. Under vissa förutsättningar kan modellen även användas för *analys* av strukturen hos de studerade fenomenen, för *prognos* eller praktiskt *beslutsfattande*. Efter en översikt av den historiska bakgrunden till teorin för stokastiska processer lämnades en redogörelse för de olika huvudtyperna av dylika processer. Vid samma session behandlade H. R. van der Vaart *The role of mathematical models in biological research*. Med stöd av omfattande bibliografiska hänvisningar gavs här en översikt över skilda principiella och metodologiska problem.

Vid sessionen i socialstatistik behandlade ett par uppsatser de ekonomiska konsekvenserna av pågående förskjutningar i befolkningens åldersfördelning, särskilt tendenserna i riktning mot en ökad andel av äldre personer. I uppsatsen *Problems of forecasting the future supply of persons with university training and the demand for their services* införde G. Fougstedt modeller för efterfrågan av vissa slag av akademiskt skolad arbetskraft. För exempelvis tandläkare antogs den förväntade efterfrågan kunna uttryckas som en funktion av förändringar i totalbefolkningens och nationalinkomstens storlek, medan man för t. ex. tekniska experter inom olika produktionssektorer i regel måste använda ett större antal förklarande variabler.

Efter att under några årtionden ha varit föremål för ett ganska ringa intresse från den statistiska vetenskapens sida har problemen kring frekvensfördelningarnas utseende under de senaste åren ånyo dragit uppmärksamheten till sig. Vid kongressen tog sig detta bl. a. uttryck däri, att en hel session ägnades åt frekvensfördelningar inom biologin.

Vid sessionen i databehandling presenterade J. F. Daly och A. R. Eckler en uppsats om *Applications of electronic equipment to statistical data-processing in the U.S. Bureau of the Census*. Mot bakgrund av det pionjärarbete som utförts inom den amerikanska censusbyrån var denna uppsats av särskilt intresse från den administrativa statistikens synpunkt, även om åtskilligt av innehållet varit känt redan tidigare genom andra publikationer. Det var redan 1946 som censusbyrån tog initiativ till undersökningar rörande möjligheterna att utnyttja elektroniska beräkningsmaskiner inom statistikproduktionen. Den första maskinen, en *Univac I*, beställdes 1948 och levererades på våren 1951 i tid för att utnyttjas vid vissa arbeten i samband med 1950 års folkräkning. Några år senare anskaffades ytterligare en maskin av samma typ. Därefter har erhållits fyra maskiner, benämnda *1105*, av vilka två är placerade vid olika universitet och utnyttjas endast delvis av censusbyrån. Dessa nya maskiner är i och för sig 10 gånger så snabba som de två första, men den praktiska effektiviteten bedöms vara endast två till tre gånger så stor, varför de två först anskaffade maskinerna fortfarande är i drift. För närvarande förbereds anskaffandet av ännu modernare maskiner, varvid man räknar med att ånyo vinna 2—3 gånger i effektivitet. Efterfrågan på maskintid har ständigt ökat och trots nyanskaffningarna utnyttjas maskinparken dygnet runt sju dagar i veckan. Det nämndes i uppsatsen, att man vid anskaffningen av typ 1105 gjort beräkningar som tydde på att man genom köp av maskinerna inbesparade minst 4 millioner dollars i jämförelse med hyresalternativet (vid då aktuella pris- och hyresnivåer). Vid 1960 års folkräkning introducerade censusbyrån den utrustning för automatisk avläsning av blanketter som fått namnet *FOSDIC*, dvs. *Film Optical Sensing Device for Input to Computers*. Blanketterna ifylls genom ett särskilt markeringssystem. Via mikrofilmning överförs uppgifterna direkt till den elektroniska datamaskinen, varigenom det dyrbara och tidsödande stansningsarbetet bortfallit. Förenta staternas folkmängd ökade med 30 millioner mellan 1950 och 1960. Trots detta har bearbetningsstaben för den senaste folkräkningen inte överstigit 4 000 personer mot 9 500 tio år tidigare, samtidigt som resultatpubliceringen sker 6—18 månader tidigare.

En session ägnades åt livsmedels- och näringsstatistik. Särskilt intresse väckte en uppsats av Helen C. Farnsworth om *Defects, uses, and abuses of national food supply and consumption data,* som innehöll en kraftig vidräkning med de nuvarande beräkningarna rörande livsmedelsläget i världen. Även om kritiken väckte åtskilliga gensagor, stod det efter diskussionen klart att beräkningarna på detta område är förknippade med en betydande osäkerhet.

Inför mötet hade en sammanställning gjorts rörande utbildningen i industriell statistik inom de europeiska länderna. Här redovisades en väldig mängd av kurser på skilda nivåer och med varierande inriktning, uppläggning och omfattning. I detta material framstod olikheterna mellan länderna på det stora hela taget som långt mera framträdande än likheterna.

Bland övriga vid konferensen behandlade områden kan nämnas trafikforskning, nationalräkenskaper, industriella utmattningsfenomen och andra industristatistiska problem samt kommunalstatistiska frågor.

Särskilda sessioner ägnades tidsserieanalys respektive experimentplanering och variansanalys. Vid flera sessioner behandlades olika problem inom andra delområden av den statistiska teorin.

Kongressens sista session ägnades de statistiska problemen kring sambandet mellan rökning och lungcancer. Som väntat tilldrog sig denna session ett mycket stort intresse, men problemet föreföll inte att komma nämnvärt närmare sin lösning. E. C. Hammond gav en sammanfattning av dels fem förut publicerade stora undersökningar, dels preliminära resultat från en egen stor undersökning. I samtliga dessa undersökningar studerades rökningsvanor och dödlighet för olika grupper av personer. Resultaten pekade på en väsentligt högre cancerdödlighet bland rökare än bland övriga; dödligheten ökade dessutom med tobakskonsumtionens omfattning. Det framgick emellertid av Hammonds redogörelse, att man inte kan draga särskilt långtgående slutsatser av dessa resultat — samma allmänna tendenser uppvisar nämligen också andra viktiga sjukdomar, t. ex. vissa hjärtsjukdomar. Kritiken mot de kategoriska påståendena om ett samband mellan rökning och cancer utvecklades av J. Berkson i en uppsats betitlad *Difficulty of interpretation of the »association» of death rates and physical factors.* Denna kritik vållade emellertid starka gensagor i diskussionen som blev synnerligen livlig. Ett ovanligt material presenterades av G. Dean i *The comparative mortality between the South African-born white population and white immigrants lung cancer, multiple sclerosis and other diseases.* Genom jämförelser av detta slag ansågs det föreligga särskilda möjligheter att separera arvs- och miljöfaktorerna. Den äldre vita befolkningens härstamning kan lätt följas, och det visades t. ex. att samtliga undersökta fall av en viss sjukdom gällde ättlingar till ett par som gifte sig i Kapstaden 1688. Å andra sidan är lungcancern kanske mera miljöbunden. Som bakgrund till en fördjupad forskning konstaterades att dödligheten i lungcancer i Sydafrika var bara hälften så stor som i England trots att de vita sydafrikanerna under flera årtionden varit de största cigarrettkonsumenterna i världen.

K. M.

Världshälsoorganisationen: Europeisk teknisk konferens rörande mortalitetsstatistik

World Health Organization: European Technical Conference on Mortality Statistics

Den europeiska tekniska konferensen rörande mortalitetsstatistik, som organiserats av the Regional Office for Europe of the World Health Organization, ägde rum den 23 till 28 oktober 1961 i Asnières-sur-Oise nära Paris. Konferensens ändamål var att ytterligare förbättra statistiken rörande dödsorsaker inom den europeiska regionen med avseende på fullständigheten, noggrannheten och jämförbarheten.

I konferensen deltog representanter från flertalet europeiska länder jämte experter från United Nations Statistical Office och World Health Organization Headquarters and Regional Office for Europe.

Konferensen öppnades av Madame Dr. Laporte, representant för le Ministre de la Santé Publique et de la Population. Hon hälsade deltagarna välkomna och framhöll samtidigt den betydelse som mortalitetsstatistiken har som hjälpmedel för samhälleligt ingripande inom hälsovårdens område.

Dr. W. Hobson, WHO Regional Office for Europe, lämnade en kortfattad historisk redogörelse rörande mortalitetsstatistikens utveckling. Mr. R. Chevry, som representerade the International Statistical Institute påminde konferensen om den aktiva roll som detta institut spelat alltsedan 1891 i fråga om utvecklingen av internationell nomenklatur rörande sjukdomar och dödsorsaker.

Konferensen valde Dr. M. Aubenque (Frankrike) som ordförande och Dr. M. J. W. de Groot (Nederländerna) som vice ordförande.

Programmet vid mötet kan sammanfattas sålunda:

1) Översikt av mortalitetsstatistikens nuvarande status i Europa

2) Fullständigheten och noggrannheten av mortalitetsstatistiken

3) Jämförbarheten av mortalitetsstatistiken samt

4) Utnyttjandet av statistisk information rörande mortaliteten.

1. Översikt av mortalitetsstatistikens nuvarande status i Europa

Dr. A. Weber, WHO Regional Office for Europe, redogjorde för organisationen och administrationen av den nationella verksamheten i fråga om »vital and health statistics». Underlaget för redogörelsen utgjordes av svar enligt frågeformulär, som deltagarna tidigare ingivit till WHO.

Miss N. Powell, UN Statistical Office, lämnade en sammanfattning av en redogörelse rörande europeisk praxis i fråga om registrering och rapportering av dödsfall. Hon underströk särskilt fördelen med central kontroll av dödsbevisen. Fördelningen av dödsfallen bör grundas på bosättningsort och inte på platsen för dödsfallet.

Madame Dr. M. Cakrtova, WHO Headquarters i Genève, gav en sammanfattning av en utredning rörande europeisk praxis beträffande statistiken över dödsorsaker. Utredningen var grundad på svar enligt frågeformulär, som utsänts till de europeiska medlemsstaterna i WHO under 1960. Redogörelsen upptog även en sammanfattning av de internationella rekommendationerna rörande intygandet av dödsorsak, bl. a. den internationella blanketten för »medical certificate of cause of death» jämte definitioner och metoder för klassificering och tabulering av dödsorsaker. Nationell praxis hade analyserats med avseende på innehållet i dödsbeviset, diagnostisk evidens, ansvaret för intygad orsak, rapportvägar till nationella myndigheter m. m. Med diagnostisk evidens menas här huruvida dödsorsaken grundats på obduktion, operation, laboratorieresultat m. m. I den efterföljande diskussionen fästes uppmärksamheten på vissa nya aspekter på hithörande problem. Särskilt framhölls värdet av speciella undersökningar, i vilka togs hänsyn inte endast till den egentliga dödsorsaken utan även till sekundära, bidragande och associerade dödsorsaker. Vidare underströks önskvärdheten av att på dödsbeviset ange yrket. Ett utsättande av yrke skulle emellertid erfordra uniformitet i fråga om yrkesangivningen. Såsom lämplig bas härför nämndes internationella arbetsbyråns »Short list of ten occupational groups».

2. Fullständigheten och noggrannheten av mortalitetsstatistiken

Professor S. Somogyi, WHO temporary adviser, presenterade en rapport rörande de faktorer som påverkar fullständigheten och exaktheten av dödlighetsstatistiken. Han framhöll bl. a. att statistikens kvalitet framför allt berodde på riktigheten av den medicinska diagnosen. En möjlighet till kvalitets-

kontroll erhålles genom jämförelser av kliniska observationer med obduktionsresultat.

Dödlighetsstatistiken blir felaktig om läkaren under påtryckning av den avlidnes anförvanter inte lämnar korrekta uppgifter. Denna situation kan undvikas, om dödsbeviset är en konfidentiell handling såsom fallet är t. ex. i Frankrike och Belgien.

Religiösa föreställningar påverkar registreringen av dödfödda, varigenom statistiken över den perinatala dödligheten blir felaktig. I de katolska länderna föreligger en tendens att registrera den dödfödde som levande född för att därigenom möjliggöra efterdop och begravning.

Enligt professor Somogyi är det nödvändigt med ett mera ingående studium av den perinatala dödligheten. I detta sammanhang framhölls att klassifikationen av dödsorsaker vad gäller den perinatala dödligheten inte är helt tillfredsställande. Dr. Cakrtova utlovade en förbättring. Sålunda skulle en grupp experter i WHO redan i november detta år behandla problemet. En sammanslagning av den separata listan rörande orsaker till död före eller under förlossning (serien Y 30.0—39.6) och huvudlistan rörande orsaker till andra dödsfall borde medföra en förbättring.

3. Jämförbarheten av mortalitetsstatistiken

Dr. Y. Biraud, WHO consultant, gav en historisk överblick av de åtgärder som vidtagits för att ernå internationell jämförbarhet av mortalitetsstatistiken. De olikheter i nomenklatur och klassificering som ännu finns är ett stort hinder för internationell jämförbarhet. Konferensen noterade därför med stor tillfredsställelse att Sovjetunionen och andra socialistiska republiker hade för avsikt att inom den närmaste framtiden antaga den internationella klassifikationen av sjukdomar.

Mr. H. C. Corbett, WHO Centre for Classification of Diseases, redogjorde för de faktorer som påverkar jämförbarheten av dödlighetsstatistiken. Sålunda föreligger nationella olikheter i sättet att kodifiera. Detta framgår av en undersökning av dödsbevis från olika länder, som insänts till WHO för kodning.

Dr. W. P. D. Logan, WHO Headquarters i Genève, framhöll att alla medel för en god statistik måste användas. Ser man på dödsbevisen som sådana, så är de i många fall ofullständiga, felskrivna samt med dödsorsakerna upptagna i fel ordning. Läkaren vet i regel inget om dödsorsaksstatistiken. Han måste därför undervisas om den korrekta användningen av blanketten till dödsbeviset. I England erhåller varje nylegitimerad läkare WHO:s broschyr: »Medical Certification of Cause of Death».

4. Utnyttjandet av statistisk information rörande mortaliteten

Dr. M. A. Heasman, WHO temporary adviser, presenterade en utredning om värdet och begränsningen av mortalitetsstatistik. Det egentliga syftet med sådan statistik är att påvisa närvaron av vissa hälsoproblem. Men enbart antalet dödsfall kan inte belysa alla dessa frågor, t. ex. de som gäller mental hälsa. Antalet dödsfall inom skilda grupper av dödsorsaker varierar från tid till annan, och man måste avgöra huruvida dessa ökningar och minskningar är verkliga eller orsakade av ändringar i den diagnostiska precisionen. Systematiskt verkställda obduktioner har i kontrollerade serier modifierat inte mindre än 20 % av de kliniska diagnoserna rörande dödsorsak. Vid utnyttjandet av dödlighetsstatistiken måste man noga beakta de brister som vidlåder densamma.

Vid konferensen behandlades även frågan rörande möjligheten att reducera kostnaderna för dödlighetsstatistiken genom urvalsundersökningar. Flertalet deltagare ansåg att detta inte är möjligt med hänsyn till det arbete som erfordras för en riktig stratifiering och att många geografiska och andra fördelningar rörande dödligheten inom framför allt sällsynta dödsorsaksgrupper skulle förloras genom ett urvalsförfarande.

L. W.

Personalnotiser

Personal Notes

Kārlis Ziverts †

Byrådirektören i statistiska centralbyrån Kārlis Ziverts avled den 20 september 1961.

Ziverts, som var född i Stende i Lettland den 22 september 1907, var åren 1929—1937 knuten till Lettlands statliga statistiska byrå, där han de senaste åren bl. a. ansvarade för statistiken över inrikeshandeln. Han blev ekonomie magister 1932 och assistent vid universitetets lärostol i statistik år 1937. Hans gradualavhandling om prisväxlingarna på fläsk på den lettiska marknaden meriterade honom år 1943 för en docentur i statistik vid Lettlands Universitet, där han även föreläste i ämnet ekonomisk geografi. Under åren 1940—1942 var han dessutom direktör för staden Rigas statistiska byrå.

Under den tyska ockupationen anslöt sig Ziverts till den nationella motståndsrörelsen. Han häktades men lyckades undkomma och fly över till Sverige i november 1944.

Redan efter några månader började han sitt arbete i statistiska centralbyrån, där han till en början var sysselsatt med översättningar från ryska till tyska för bibliotekets räkning. Han tjänstgjorde därefter en följd av år som biträde i olika grader vid 1946 års arealinventering och folkräkningarna 1945 och 1950. Samtidigt bedrev han studier vid Uppsala Universitet, där han blev fil. lic. i statistik år 1952. Han avancerade därefter i centralbyrån, var ledare för 1956 års valstatistik och tjänstgjorde vidare vid utredningsinstitutet, 1951 års jordbruksräkning och avdelningen för jordbruksstatistik, där han blev byrådirektör den 1 juli 1961.

Ziverts bidrog med många artiklar i det stora lettiska konversationslexikon och det nationalekonomiska lexikon, som utkom i Riga före det andra världskriget. Under sina år i Sverige publicerade han bl. a. i tidskriften East and West en artikel, »The population of Latvia under Soviet occupation», innehållande en uppskattning av invånarantalet i Lettland vid en tidpunkt (1955) då stora befolkningsomflyttningar hade skett men färska folkräkningsdata saknades. Han har även medarbetat i den lettiska encyklopedi, som utgavs i Stockholm under 1950-talet.

Genom sin redan i hemlandet förvärvade stora kunnighet, ytterligare förstärkt både genom vetenskapliga studier och praktiskt statistiskt arbete i Sverige, och genom sin plikttrohet och stora arbetsförmåga var Ziverts en mycket uppskattad medarbetare i statistiska centralbyrån, där han också på grund av sina gedigna personliga egenskaper efterlämnar ett stort tomrum.

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the tables, p. 728 and 729.

Shipping companies (joint-stock companies)

Kind of income, etc.

1 Manning
2 Number of vessels
3 Registered gross tonnage

Income

4 Gross profit from shipping trade
5 Dividends
6 Interest
7 Profit from sold fixed assets
8 Gross profit from other activities
9 Sundry
10 Total

Expenditure and net profit

11 Interest
12 Depreciation
13 Taxes
14 Pension funds
15 Investment reserve
16 Sundry
17 Net profit
18 Total

Gross profit account

19 Gross income
20 Deducted: Fuel and lubricant costs
21 General shipping dues, loading and unloading costs
22 Chartered vessels
23 Administrative expenses and sundry
24 Total
25 Gross profit

Other data

26 Vessels contracted during accounting period
27 Investments in vessels
28 of which primary investments
29 Amounts immediately written off on current investments
30 Book value of vessels at end of accounting period
31 Costs of maintenance and repairs
32 Wages and salaries: Board of directors and executives
33 Manning
34 Other employees
35 Costs of pension and pension insurance
36 of which payments by employers for Supplementary Pension
37 Declared dividends
38 Declared dividends for previous year

Enterprises running lorry transport service

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners in lorry transport service
2 Number of lorries
3 Loading capacity in tons
4 Number of trailers
5 Loading capacity in tons

Income

6 Gross profit
7 Dividends
8 Interest
9 Gross profit from other activities
10 Sundry
11 Total

Expenditure and net profit

12 Interest
13 Depreciation
14 Taxes
15 Pension funds
16 Investment reserve
17 Sundry
18 Net profit
19 Total

Gross profit account

20 Gross income
21 Deducted: Fuel and lubricant costs
22 Motor car duty and insurance
23 Administrative expenses and sundry
24 Total
25 Gross profit

Other data

26 Investments in lorries
27 of which primary investments
28 Amounts immediately written off on current investments
29 Costs of maintenance and repairs
Wages and salaries:
30 Board of directors and executives
31 Wage-earners in lorry transport service
32 Other employees
33 Costs of pension and pension insurance
34 of which payments by employers for Supplementary Pension
35 Declared dividends
36 Declared dividends for previous year

Vägtrafikolyckor. De preliminära siffrorna för tredje kvartalets polisundersökta vägtrafikolyckor återfinns i tabellen på s. 734, vilken ger möjlighet till jämförelse bl. a. med motsvarande siffror för närmast föregående år för ej tättbebyggda och för tättbebyggda områden. Diagrammet visar de kvartalsvisa förändringarna i dels totalantalet vägtrafikolyckor, dels antalet sådana olyckor med person- resp. endast egendomsskada, åren 1959—1961.

Antalet dödsolyckor i icke tättbebyggda områden (196) är ett bland de högsta noterade för tredje kvartalet under senare år. Totalt noteras någon minskning av antalet vägtrafikolyckor i icke tättbebyggda områden under tredje kvartalet 1961 i jämförelse med motsvarande kvartal i fjol. För de hastighetsbegränsningsperioder, vilka helt eller delvis infallit under årets tredje kvartal, lämnas vissa uppgifter i det följande.

I tättbebyggda områden visar totalantalet polisundersökta vägtrafikolyckor under tredje kvartalet 1961 någon ökning i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år, huvudsakligen avseende olyckor med endast egendomsskada till följd. Antalet dödsolyckor är i det närmaste oförändrat.

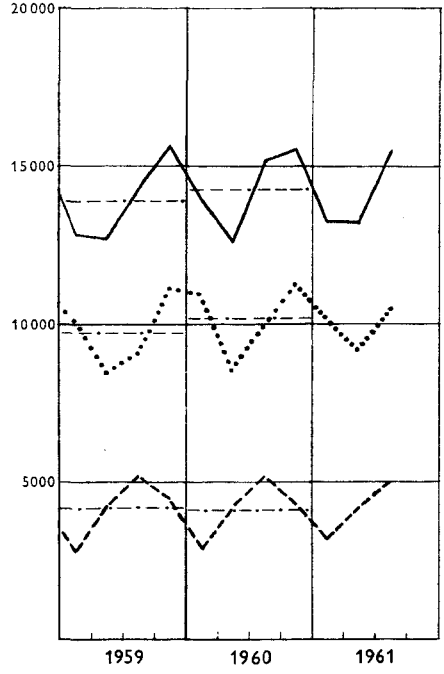
Det för hela riket under tredje kvartalet 1961 redovisade antalet polisundersökta vägtrafikolyckor är 15 504, varav 275 dödsolyckor, 761 olyckor med svår och 3 965 med lindrig personskada eller tillhopa 5 001 olyckor med personskada samt 10 503 med enbart egendomsskada. Motsvarande totalsiffra för tredje kvartalet 1960 var 15 141, varav 5 153 olyckor med personskada samt 9 988 med enbart egendomsskada.

Antalet under tredje kvartalet 1961 i trafiken dödade och skadade personer uppgår till 6 586 mot 6 784 vid samma tid i fjol. Den minskning dessa siffror utvisar, kommer dock ej till synes i fråga om samtliga trafikantgrupper. Ökning visar bl. a. grupperna bilförare, bilpassagerare och mopedister.

Antalet dödade uppgick till 298 mot 284 vid samma tid i fjol. Av dessa var 112 bilförare eller -passagerare, 26 förare av tung och 8 av lätt motorcykel (inkl. passagerare), 50 mopedister, 48 cyklister och 41 fotgängare samt 13 andra trafikanter. Av hela antalet dödade var 13 i åldrarna under 7 år, 5 i åldern 7—10 år och 9 i åldern 11—14 år samt 45 i åldrarna över 69 år.

H a s t i g h e t s b e g r ä n s n i n g s p e r i o d e r n a. Hastighetsbegränsning för motorfordon i ej tättbebyggda områden har bl. a. gällt under vissa perioder, som helt eller delvis infallit under årets tredje kvartal, nämligen dels i

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor. *Number of Road traffic accidents: Quarterly data*

Hela antalet
Total
Med personskada
Personal injury
Med enbart egendomsskada
Damage to property only

Kvartalsmedelvärde:
Quarterly mean:
Hela antalet
Med personskada
Med enbart egendomsskada

samband med midsommarhelgen under tiden den 22/6—12/7, dels under tiden den 1/9—11/9 1961. För den del av midsommarhelgens hastighetsbegränsningsperiod, som inföll under juni månad, har vissa uppgifter meddelats i samband med redogörelsen för andra kvartalet 1961 (Statistisk Tidskrift 1961: 8, s. 464). Uppgifterna var hämtade ur de s. k. veckorapporterna. Numera har motsvarande bearbetning av månadsrapporterna som för tidigare begränsningsperioder skett jämväl för de två senaste begränsningsperioderna samt av årsrapporterna för motsvarande perioder under föregående år. Uppgifterna för hastighetsbegränsningsperioderna är således preliminära, men för jämförelseperioderna definitiva. För att underlätta en direkt jämförelse har därför de preliminära siffrorna uppräknats med ledning av tillgängliga uppgifter rörande preliminärsiffrornas fullständighetsgrad i jämförelse med de definitiva siffrorna. Uppräkningen innebär en approximation, varför de erhållna värdena är att betrakta såsom uppskattade.

Såsom anmärkts redan vid framläggandet av uppgifterna för tidigare hastighetsbegränsningar, kan av en jämförelse sådan som den förevarande endast en viss allmän information hämtas rörande hastighetsbegränsningarnas inflytande på olycksfrekvensen under ett redogörelsekvartal. För en närmare analys kräves mera ingående information utöver preliminärstatistikens summariska data, bl. a. även om trafikintensitet och andra i sammanhanget betydelsefulla faktorer, vilka här icke kan belysas. En översikt över de erhållna siffrorna för samtliga fem hastighetsbegränsningsspe-

Tab. A. Antal vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område under perioder med (H) och motsvarande perioder utan (Ej H) hastighetsbegränsning[1]

Perioder	Olyckor med				
	dödlig utgång	annan personskada		endast egendomsskada	Summa
		Svår	Lindrig		
1. Jul					
Ej H ($^{22}/_{12}$ 1959—$^{9}/_{1}$ 1960)..	37	56	251	745	1 089
H ($^{22}/_{12}$ 1960—$^{9}/_{1}$ 1961)..	15	33	176	706	930
2. Påsk					
Ej H ($^{13}/_{4}$—$^{20}/_{4}$ 1960)	13	23	90	223	349
H ($^{29}/_{3}$—$^{5}/_{4}$ 1961)	11	29	155	484	679
3. Pingst					
Ej H ($^{3}/_{6}$—$^{8}/_{6}$ 1960)	10	41	108	214	373
H ($^{19}/_{5}$—$^{24}/_{5}$ 1961)	12	16	71	180	279
4. Midsommar					
Ej H ($^{23}/_{6}$—$^{13}/_{7}$ 1960)	40	114	414	871	1 439
H ($^{22}/_{6}$—$^{12}/_{7}$ 1961)	38	87	341	849	1 315
5. September					
Ej H ($^{2}/_{9}$—$^{12}/_{9}$ 1960)	18	49	189	429	685
H ($^{1}/_{9}$—$^{11}/_{9}$ 1961)	13	27	166	369	575
Samtliga perioder					
Ej H.....	118	283	1 052	2 482	3 935
H	89	192	909	2 588	3 778
Differens i %.....	− 24,6	− 32,2	− 13,6	+ 4,3	− 4,0

[1] Under julperioden var hastigheten begränsad till 80 km tim; under övriga perioder till 90 km tim.

rioder och motsvarande jämförelseperioder utan hastighetsbegränsning ges i tab. A.

Av tab. A framgår, att en nedgång i olycksfrekvensen och i olyckornas svårhetsgrad skett i förhållande till jämförelseperioden under var och en av de två senaste hastighetsbegränsningsperioderna. I detta avseende ger siffrorna ett likartat resultat som för samtliga de föregående hastighetsbegränsningsperioderna utom den som inföll under påsken. Såsom tabellen visar, noteras för den sistnämnda begränsningsperioden i förhållande till jämförelseperioden en ökning av frekvenstalen för samtliga olyckor utom för sådana med dödlig utgång. Ökningen avser dock huvudsakligen olyckor med lindrig personskada eller enbart egendomsskada. Möjligen kan den ökade olycksfrekvensen sättas i samband med den skiljaktighet i avseende å olyckornas fördelning efter väglaget, som enligt vad tidigare anmärkts, kunnat konstateras mellan å ena sidan påskens hastighetsbegränsningsperiod och å andra sidan den valda jämförelseperioden. Vid påsken 1960 hade således praktiskt taget samtliga olyckor (98 %) inträffat på barmark, medan vid påsken 1961 (hastighetsbegränsningsperioden) andelen barmarksolyckor var väsentligt mindre (44 %). Bemärkas bör vidare, att hänsyn här icke kunnat tagas till eventuella förändringar bl. a. i trafikens omfattning eller sammansättning under de båda perioderna. En liknande utveckling kan för övrigt iakttagas under januaridelen av hastighetsbegränsningsperioden i samband med julen 1960, då likaledes andelen barmarksolyckor var väsentligt mindre (15 %) än under jämförelseperioden (43 %); se Statistisk Tidskrift 1961: 5, s. 302.

Såsom framgår av följande tablå, hänför sig ökningen av den totala olycksfrekvensen under januaridelen av julens och under påskens hastighetsbegränsningsperiod huvudsakligen till gruppen olyckor av typen kollisioner i motsatt färdriktning, samt under sistnämnda period även till olyckor av typen körning av vägen. Olyckor av den senare arten var under januaridelen av julens hastighetsbegränsningsperiod till antalet nära nog oförändrat i förhållande till jämförelseperioden.

Olyckans art Skadepåföljd	Vägtrafikolyckor Period med (H) resp. utan (Ej H) hastighetsbegränsning			
	Januari		Påsk	
	Ej H	H	Ej H	H
Kollision i motsatt färdriktning	105	181	53	191
Därav med dödlig utgång eller svår personskada	10	5	5	15
Körning av vägen	166	157	115	267
Därav med dödlig utgång eller svår personskada	10	5	10	8
Samtliga	479	539	349	679
Därav med dödlig utgång eller svår personskada	43	23	36	40

Av tablån framgår även att, frånsett kollisionerna i motsatt färdriktning under påskens hastighetsbegränsning, de svårare olyckorna, dvs. dödsolyckor och olyckor med svår personskada, minskat i antal även för olyckor av nyss nämnda typ samt av typen körning av vägen.

Under midsommarhelgens hastighetsbegränsning kan en motsvarande iakttagelse göras beträffande olyckor av typen kollisioner i motsatt färdriktning, vilka ökade från 271 under jämförelseperioden till 305 under hastighetsbegränsningsperioden. Ökningen berörde här även de svåra personskadeolyckorna, dvs. dödsolyckorna samt olyckorna med svår personskada.

Uttrycket kollision mellan fordon inkluderar även kollisioner, som icke skett endast mellan motorfordon. Till komplettering av tidigare uppgifter meddelas i följande tablå motsvarande uppgifter beträffande enbart kollisioner mellan motorfordon.

Skadepåföljd	Period med (H) resp. utan (Ej H) hastighetsbegränsning			
	Januari		Påsk	
	Ej H	H	Ej H	H
Hela antalet	180	254	145	258
Därav med dödlig utgång eller svår personskada	10	4	6	17

Förändringarna i olycksfrekvensen är, såsom synes, väsentligen likartade med de som förut påvisats i fråga om kollisioner mellan fordon i motsatt färdriktning. Med kollision menas här som eljest kollision mellan fordon, som var i rörelse eller varav något var tillfälligt stillastående.

Tab. B visar medeltalet vägtrafikolyckor per dag under perioder med (H) och perioder utan (Ej H) hastighetsbegränsning under söndagar, måndagar—fredagar, samt lördagar. Till söndagar har härvid räknats även helgdagar samt till måndagar och lördagar dag efter resp. före helgdag. Medeltalen har beräknats på ett varierande antal dagar. I tabellen har därför inom parentes antalet dagar inom perioden för varje fall angivits. Såsom därav framgår omfattar pingstens båda perioder endast 1 lördag; här avser siffran således i båda fallen det absoluta antalet vägtrafikolyckor. Detta har utmärkts genom att siffrorna satts inom parentes.

Det framgår, att nedgången i antalet vägtrafikolyckor under flertalet hastighetsbegränsningsperioder i allmänhet är mest markerad under sön- och helgdagar samt lördagar och dagar före helgdag. Under septemberperioden är dock minskningen relativt större under måndagar—fredagar än under övriga veckodagar.

Hastighetsbegränsningen i ej tättbebyggda områden bör ha medfört en förskjutning i relationen mellan antalet olyckor i sådana och i tättbebyggda områden. I tablån här nedan har en jämförelse gjorts mellan ej tättbebyggda och

Tab. B. Medeltal olyckor per dag[1] under perioder med (H) resp. utan (Ej H) hastighetsbegränsning[2]

Perioder	Söndag[3]	Måndag—fredag[3]	Lördag[3]	Summa[3]
1. Jul				
Ej H.....	59 (6)	58 (8)	55 (5)	57 (19)
H	45 (5	50 (10)	52 (4)	49 (19)
2. Påsk				
Ej H.....	53 (3)	31 (3)	49 (2)	44 (8)
H	94 (3)	79 (3)	81 (2	85 (8)
3. Pingst				
Ej H.....	75 (2)	48 (3)	(76) (1)	62 (6)
H	55 (2)	40 (3)	(49) (1)	47 (6)
4. Midsommar				
Ej H.....	87 (4)	56 (14)	103 (3)	69 (21)
H	73 (4)	54 (14)	91 (3)	63 (21)
5. September				
Ej H.....	96 (2)	47 (7)	82 (2)	62 (11)
H	82 (2)	39 (7)	70 (2)	52 (11)
Samtliga perioder				
Ej H.....	71 (17)	52 35)	71 (13)	61 (65)
H	67 (16	51 (37)	69 (12)	58 (65)

[1] Såsom söndag har räknats även helgdag, såsom lördag även annan dag före helgdag samt såsom måndag även annan dag efter helgdag. — [2] Under julperioden var hastigheten begränsad till 80 km tim; under övriga perioder till 90 km tim. — [3] Inom parentes (senare parentes) angiven siffra anger antal veckodagar inom perioden.

Perioder	Vägtrafikolyckor i ej tättbebyggt område på 100 olyckor i tättbebyggt område under perioder med (H) resp. utan (Ej H) hastighetsbegränsning[1]	
	Olyckor med dödlig utgång eller svår personskada	Samtliga olyckor
1. Jul		
Ej H	118	60
H.....	87	56
2. Påsk		
Ej H	86	50
H.....	167	89
3. Pingst		
Ej H	213	65
H.....	108	50
4. Midsommar		
Ej H	159	68
H.....	137	63
5. September		
Ej H	96	58
H.....	65	44
Samtliga perioder		
Ej H	129	62
H.....	109	59

[1] Under julperioden var hastigheten begränsad till 80 km tim; under övriga perioder till 90 km tim.

tättbebyggda områden i avseende å dels de svåra olyckorna (med dödlig utgång eller svår personskada) dels samtliga olyckor under period med (H) resp. utan (Ej H) hastighetsbegränsning. De erhållna relativtalen anger antalet olyckor i ej tättbebyggda områden på 100 olyckor i tättbebyggda områden.

Det framgår att — frånsett påskens hastighetsbegränsning — antalet olyckor i ej tättbebyggda områden i förhållande till antalet olyckor i tättbebyggda områden, såväl vad gäller svåra olyckor som totalantalet olyckor, under varje period med hastighetsbegränsning minskat i jämförelse med motsvarande period utan hastighetsbegränsning.

Hg

Brottsligheten. Liksom under andra kvartalet 1961 visar antalet till polisens kännedom komna brott enligt strafflagen (utom fylleri och förargelseväckande beteende) under årets tredje kvartal endast obetydliga förändringar i jämförelse med motsvarande kvartal i fjol. Under båda kvartalen noteras en svag minskning, enligt härefter intagna tablå för tredje kvartalet ej uppgående till 1 %.

Förändringarna i strafflagsbrottsligheten är även i övrigt såtillvida överensstämmande under andra och tredje kvartalen, att det inom den dominerande brottsgruppen — brotten enligt 20 kap. SL (stöld o. dyl.) — framför allt är tillgreppen av motorcyklar, mopeder och cyklar samt snatteri och bodräkt, som visar minskning. Minskningen för de tre nyssnämnda grupperna av tillgreppsbrott framgår av tablån nedan; för gruppen snatteri och bodräkt uppgår minskningen till något mer än 6 %. Även inbrottsstölderna visar fortsatt minskning, medan däremot stöldbrotten i övrigt tvärtom ökat. För våldtäktsbrotten noteras ånyo en ökning.

Av biltillgreppen under tredje kvartalet 1961, tillhopa 5 460, hade 2 276 eller 41,7 % stannat vid försök till sådant tillgrepp. I 241 fall har inbrottsstöld förövats medelst inbrott i kassaskåp, valv eller dylikt. Antalet för tredje kvartalet redovisade fall av varusmuggling var 120.

Brott		Antal 3:e kvartalet 1960	1961	Diff. i %[1]
SL (utom 11: 10 och 11		74 556	74 266	— 0,4
Därav				
10: 1—3	Våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	243	242	— 0,4
10: 4	Våldsamt motstånd	492	539	+ 9,6
14: 1, 3	Mord, dråp	11	6	..
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	5	3	..
15: 12—15a	Våldtäkt	116	134	+ 15,5
20: 1, 4, 10	Stöld, grov stöld[2]	16 663	18 515	+ 11.1
20: 1, 4. 10	Inbrottsstöld	15 482	14 692	— 5,1
20: 1-4,6,10	Tillgrepp av:			
	Bil	5 241	5 460	+ 4,2
	Motorcykel	1 179	993	— 15,8
	Moped	3 230	2 836	— 12,2
	Cykel	11 321	10 333	— 8,7
20: 5	Rån	139	135	— 2,9
Andra författningar:				
Brännvinstillverkningsförordningen, 19 §		44	55	+ 25,0
Trafikbrottslagen, 4 §		4 083	4 076	— 0,2

[1] Procenttal ej uträknade på tal mindre än 50. — [2] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 736.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
- of which:
- Violence or threats against officials
- Forcible resistance to a public officer performing his duty

» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly behaviour)
- of which:
- Riot

» 12. Forgery
- of which:
- Forgery (incl. attempts at) of documents
- Forgery (incl. attempts at) of signature
- Counterfeiting coins, forgery of banknotes, uttering (incl. attempts at)

» 13. Perjury, false charge and other false statements
- of which:
- Perjury and false party-statement (incl. attempts at)
- False prosecution, false charge, etc.

» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
- of which:
- Murder and manslaughter
- Attempt to murder or manslaughter
- Felonious wounding resulting in death
- Homicide by misadventure, etc.
- Infanticide (incl. attempts at)
- Procuring abortion (incl. attempts at)
- Assault and battery resulting in a slight injury or none
- Grave assault and battery
- Exposing another person to the risk of being infected with sexual disease

» 15. Violation of personal safety, etc.
- of which:
- Rape (incl. attempts at)

» 18. Sexual offences
- of which:
- Indecent assaults on persons under 15 years of age (incl. attempts at)
- Other indecent assaults (incl. attempts at)
- Indecent exposure
- Other indecent actions

Chapter 19. Offences dangerous to the public
- of which:
- Arson (incl. attempts at)

» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
- of which:
- Larceny, aggravated larceny, burglary, housebreaking (incl. attempts at)
- Thereof by blasting safes
- Other housebreaking, etc.
- Petty larceny and larceny from family members
- Unauthorized takings and thefts of motorcars (incl. attempts at)
- motor cycles »
- mopeds »
- pedal cycles »
- Robbery (incl. attempts at)

» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
- of which:
- Extortion (incl. attempts at)
- Usury (incl. attempts at)
- Receiving stolen goods
- Restaurant, hotel and taxi cab frauds
- Other frauds

» 22. Embezzlement, etc.
- of which:
- Embezzlement, petty embezzlement (incl. attempts at)
- Illegal disposal of hire-purchase goods
- Other illegal disposal of goods

» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Malicious damage, trespass on land
» 25. Offences by officials
» 26. Military offences
- of which:
- Absence without leave from military service, desertion (incl. attempts at)

Other chapters

Chapter 8. Offences against the security of the State
» 9. Lese-majesty
» 16. Defamation
» 17. Bigamy, etc.

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery
Illegal importation of goods

Driving motor vehicles under influence of drink
False or negligent income-tax return
Regulations concerning the collection of taxes

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data

Rederiföretag (aktiebolag) *Shipping companies (joint-stock companies)*

Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 132 rederiföretag *For translation of text, see commentary*	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal ombordanställda	19 007	18 935	— 72	— 0
2 Antal fartyg	584	572	— 12	— 2
3 Bruttodräktighet i reg.ton	2 764 628	2 882 219	+ 117 591	+ 4
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
4 Bruttovinst	327,1	345,0	+ 17,9	+ 5
5 Utdelning å aktier och andelar	16,4	16,2	— 0,2	— 1
6 Räntor	28,8	27,6	— 1,2	— 4
7 Vinst å avyttring av materiella anläggningstillgångar	90,3	110,9	+ 20,5	+ 23
8 Överskott å annan rörelse	5,4	4,0	— 1,4	— 26
9 Övriga intäkter	31,3	29,2	— 2,1	— 7
10 Summa	499,3	532,8	+ 33,5	+ 7
Kostnader och vinst				
11 Räntor	54,8	53,9	— 0,9	— 2
12 Avskrivning å materiella anläggningstillgångar (inkl. nybyggnadskontrakt)	328,2	389,0	+ 60,8	+ 19
13 Skatter	11,0	10,4	— 0,6	— 6
14 Avsättn. till pensions- och personalstift.	4,1	0,2	— 3,9	— 94
15 Avsättningar till investeringsfonder	45,2	21,6	— 23,7	— 52
16 Övriga kostnader	12,3	4,5	— 7,8	— 64
17 Redovisad vinst	43,7	53,3	+ 9,6	+ 22
18 Summa	499,3	532,8	+ 33,5	+ 7
Beräkning av bruttovinsten				
19 Bruttointäkt av rörelsen	1 922,4	1 979,7	+ 57,4	+ 3
20 Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	174,1	155,4	— 18,7	— 11
21 Skeppsumgälder, lastnings- och lossningskostnader	394,1	423,7	+ 29,6	+ 8
22 Hyror för chartrade fartyg	134,9	140,6	+ 5,7	+ 4
23 Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	892,1	915,0	+ 22,9	+ 3
24 Summa avgående poster	1 595,2	1 634,7	+ 39,5	+ 2
25 Bruttovinst	327,1	345,0	+ 17,9	+ 5
Övriga uppgifter				
26 Nytecknade nybyggnadskontrakt	319,4	397,1	+ 77,7	+ 24
27 Anskaffning av fartyg (inkl. förbättringskostnader)	[1] 335,6	[1] 478,6	+143,0	+ 43
28 Därav nya fartyg (eg. investering)	[1] 291,4	[1] 458,2	+166,8	+ 57
29 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,9	+ 0,8	+505
30 Bokfört värde vid årets slut av fartyg	947,4	1 047,3	+ 99,9	+ 11
31 Ungefärliga kostnader för reparation och underhåll av fartyg	114,4	118,6	+ 4,2	+ 4
32 Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	11,8	12,9	+ 1,0	+ 9
33 Ombordanställda	305,8	332,7	+ 26,9	+ 9
34 Andra anställda	45,1	49,5	+ 4,4	+ 10
35 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	16,4	14,4	— 2,0	— 12
36 Därav arbetsg. avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	3,6	+ 3,6	.
37 Beslutad utdelning	29,0	30,1	+ 1,1	+ 4
38 För föregående år beslutad utdelning	29,1	29,0	— 0,1	— 0

[1] Därjämte har tidigare avskrivits 37,6 resp. 116,1 milj. kr på kontrakt för under åren 1959 och 1960 levererat nytt tonnage.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data

Lastbilstrafikföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Enterprises running lorry transport service

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 92 lastbilstrafikföretag	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
				absolut	%
1	Antal arbetare i lastbilstrafik	3 073	3 238	+ 165	+ 5
2	Antal motorfordon i lastbilstrafik	2 497	2 585	+ 88	+ 4
3	Sammanlagd maximilast i ton	12 323	13 381	+1 058	+ 9
4	Antal släpvagnar i lastbilstrafik	408	445	+ 37	+ 9
5	Sammanlagd maximilast i ton	2 833	3 165	+ 332	+ 12
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
6	Bruttovinst	16,0	18,3	+ 2,4	+ 15
7	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 125)
8	Räntor	0,2	0,2	+ 0,0	+ 16
9	Överskott å annan rörelse	0,7	0,7	+ 0,0	+ 5
10	Övriga intäkter	0,8	0,5	− 0,3	− 36
11	Summa	17,6	19,8	+ 2,2	+ 12
	Kostnader och vinst				
12	Räntor	1,5	2,2	+ 0,6	+ 41
13	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	12,1	13,7	+ 1,6	+ 13
14	Skatter	1,2	1,5	+ 0,3	+ 26
15	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,3	0,3	− 1,0	− 76
16	Avsättningar till investeringsfonder	0,2	0,2	+ 0,0	+ 27
17	Övriga kostnader	0,4	0,8	+ 0,4	+ 81
18	Redovisad vinst	0,9	1,1	+ 0,2	+ 27
19	Summa	17,6	19,8	+ 2,2	+ 12
	Beräkning av bruttovinsten				
20	Bruttointäkt av rörelsen	146,8	167,8	+ 21,0	+ 14
21	Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	14,2	14,2	+ 0,0	+ 0
22	Fordonsskatt, bil- och trafikförsäkring	7,5	8,3	+ 0,9	+ 11
23	Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	109,1	126,8	+ 17,8	+ 16
24	Summa avgående poster	130,8	149,4	+ 18,6	+ 14
25	Bruttovinst	16,0	18,3	+ 2,4	+ 15
	Övriga uppgifter				
26	Anskaffning av lastfordon	18,3	16,1	− 2,3	− 12
27	Därav nya fordon (eg. investering)	16,3	15,6	− 0,8	− 5
28	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	—	− 0,0	− 100
29	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll å lastfordon	11,6	11,6	+ 0,1	+ 0
30	Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	4,3	4,9	+ 0,6	+ 14
31	Arbetare i lastbilstrafik	41,9	47,5	+ 5,7	+ 14
32	Andra anställda	11,9	13,8	+ 1,9	+ 16
33	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,3	1,3	+ 1,0	+ 403
34	Därav arbetsg. avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,0	+ 1,0	.
35	Beslutad utdelning	0,1	0,1	− 0,0	− 18
36	För föregående år beslutad utdelning	0,1	0,1	+ 0,0	+ 26

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — September 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *September 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	16	3	19	31	16	47	234	150	384	281	169	450
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	15	2	17	24	14	38	243	117	360	282	133	415
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	2	5	7	12	12	24	24	82	106	38	99	137
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	1	1	1	1	2	3	15	18	4	17	21
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	7	8	15	15	24	39	46	227	273	68	259	327
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	1	3	9	6	15	10	37	47	21	44	65
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	10	6	16	6	15	21	29	144	173	45	165	210
Fotgängare *Pedestrians* ..	5	6	11	14	47	61	25	171	196	44	224	268
Övriga *Others*	6	—	6	3	6	9	10	9	19	19	15	34
Summa *Total*	63	32	95	115	141	256	624	952	1 576	802	1 125	1 927

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	9	68	79
7—10 »	1	10	47	58
11—14 »	5	7	55	67
15—17 »	7	36	214	257
18—29 »	21	56	428	505
30—44 »	11	27	223	261
45—59 »	18	38	216	272
60—69 »	13	28	90	131
> 69 »	17	18	55	90
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	27	180	207
Samtliga *Total*	95	256	1 576	1 927
Därav *Of which*				
män..... *males*	82	180	1 103	1 365
kvinnor .... *females*	13	59	366	438
okänt kön.. *sex not stated*	—	17	107	124

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 782	4 099	5 881
Lastbil ..... *Lorry*	278	579	857
Buss ..... *Bus*	25	95	120
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	51	191	242
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	80	422	502
Annan lätt mc..... *Other light mc*	24	71	95
Spårvagn ..... *Tram*	—	57	57
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	6	8	14
Cykel ..... *Cycle*	58	234	292
Annat fordon ..... *Other vehicle*	80	478	558
Fotgängare ..... *Pedestrian*	47	235	282
Andra trafikelement *Other traffic elements*	134	19	153
Summa *Total*	2 565	6 488	9 053

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas,* Tättbebyggt område = *Built-up areas,* S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — September 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *September 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 749	27	436	326	353	2 070
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 184	27	416	314	338	1 532
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	382	15	89	64	187	131
» korsande » *crossing*	1 009	8	210	77	63	869
» samma » *same*	426	1	57	78	41	307
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	4	—	2	—	1	3
» annan » *other*	363	3	58	95	46	222
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	565	—	20	12	15	538
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 742	54	850	407	537	798
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	549	28	390	70	51	428
med fotgängare *with pedestrian*	219	11	202	26	29	164
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	974	15	258	311	457	206
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	330	10	173	41	58	231
Olycka av annan art *Other kind of accident*	37	—	9	8	6	23
Summa *Total*	4 858	91	1 468	782	954	3 122
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	761	18	243	119	258	384
Mellersta » *Middle* »	3 220	52	955	482	484	2 254
Södra » *South* »	877	21	270	181	212	484

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 367	59	137	910	960	2 407
Halvdager *Twilight*	189	—	9	62	93	96
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	757	7	42	169	88	669
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	457	25	31	108	422	35
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	88	—	—	—	7	81

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

September 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	7	3	29	56	95	8	5	54	67
Uppsala »	1	1	12	31	45	1	1	22	24
Södermanlands »	2	4	21	58	85	2	6	28	36
Östergötlands »	2	10	28	56	96	2	11	37	50
Jönköpings »	4	4	16	56	80	5	7	25	37
Kronobergs »	—	2	13	23	38	—	2	16	18
Kalmar »	2	4	13	30	49	2	4	16	22
Gotlands »	2	—	4	10	16	2	2	7	11
Blekinge »	3	2	11	24	40	3	2	18	23
Kristianstads »	3	3	21	51	78	4	4	35	43
Malmöhus »	4	10	32	73	119	4	11	48	63
Hallands »	3	3	14	30	50	3	3	19	25
Göteb. o. Bohus »	1	5	23	58	87	1	7	38	46
Älvsborgs »	4	5	32	58	99	4	6	42	52
Skaraborgs »	3	5	8	52	68	3	5	17	25
Värmlands »	6	5	17	46	74	6	7	34	47
Örebro »	1	1	7	28	37	1	1	7	9
Västmanlands »	2	3	9	45	59	2	3	11	16
Kopparbergs »	4	5	19	44	72	4	8	26	38
Gävleborgs »	2	1	22	43	68	2	2	28	32
Västernorrlands »	1	4	20	39	64	1	4	28	33
Jämtlands »	1	5	8	21	35	1	5	14	20
Västerbottens »	1	4	22	32	59	1	4	32	37
Norrbottens »	1	4	15	37	57	1	5	22	28
Summa *Total*	60	93	416	1 001	1 570	63	115	624	802

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *September 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	5	21	145	621	792	5	24	163	192
Stockholms län	—	13	45	119	177	—	13	58	71
Uppsala »	—	5	15	43	63	—	5	17	22
Södermanlands »	3	1	34	59	97	4	1	40	45
Östergötlands »	2	9	43	85	139	2	9	48	59
därav Norrköpings stad	2	2	24	36	64	2	2	25	29
Jönköpings län	1	5	29	64	99	1	6	31	38
Kronobergs »	—	—	12	13	25	—	—	15	15
Kalmar »	1	3	11	35	50	1	3	13	17
Gotlands »	—	—	5	8	13	—	—	5	5
Blekinge »	—	6	9	25	40	—	6	12	18
Kristianstads »	—	1	18	49	68	—	1	19	20
Malmöhus »	3	8	79	217	307	3	12	93	108
därav Malmö stad	1	3	35	119	158	1	3	36	40
Hallands län	—	—	13	34	47	—	—	15	15
Göteb. o. Bohus »	1	23	152	367	543	1	27	173	201
därav Göteborgs stad ..	1	20	140	321	482	1	23	159	183
Älvsborgs län	1	5	22	38	66	1	5	24	30
Skaraborgs »	—	1	20	38	59	—	1	20	21
Värmlands »	1	2	21	65	89	1	2	21	24
Örebro »	4	6	24	67	101	4	7	28	39
Västmanlands »	1	4	35	67	107	1	4	38	43
Kopparbergs »	2	5	17	28	52	2	5	20	27
Gävleborgs »	2	4	23	77	106	2	5	30	37
Västernorrlands »	—	2	22	74	98	—	2	25	27
Jämtlands »	1	—	10	10	21	1	—	12	13
Västerbottens »	1	2	11	39	53	1	3	13	17
Norrbottens »	2	—	18	56	76	2	—	19	21
Summa *Total*	31	126	833	2 298	3 288	32	141	952	1 125
Hela riket *Sweden*	91	219	1 249	3 299	4 858	95	256	1 576	1 927

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958.....	876	2 675	13 211	40 296	57 058	106 812	941	3 104	17 755	21 800
1959.....	[4]939	2 662	13 568	39 473	56 642	106 216	[4]1 000	3 137	18 338	22 475
1960*[2].....	895	2 634	13 131	41 495	58 155	107 916	961	3 090	17 592	21 643
1959* 3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
2 kv.	191	640	3 300	8 457	12 588	23 250	202	729	4 347	5 278
3 kv.	263	814	4 076	9 988	15 141	27 936	284	957	5 543	6 784
4 kv.	276	703	3 249	11 298	15 526	28 939	298	826	4 327	5 451
1961* 1 kv.	182	471	2 501	10 138	13 292	24 504	186	553	3 441	4 180
2 kv.	197	584	3 369	9 113	13 263	24 657	212	698	4 485	5 395
3 kv.	275	761	3 965	10 503	15 504	28 848	298	913	5 375	6 586
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1959* 3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
2 kv.	124	314	1 161	2 537	4 136	6 680	134	384	1 832	2 350
3 kv.	183	443	1 665	3 696	5 987	9 933	202	559	2 657	3 418
4 kv.	180	323	1 213	3 562	5 278	8 701	202	426	1 920	2 548
1961* 1 kv.	111	230	936	3 415	4 692	7 714	114	294	1 521	1 929
2 kv.	136	275	1 190	2 665	4 266	6 931	150	359	1 884	2 393
3 kv.	196	400	1 509	3 740	5 845	9 763	218	511	2 427	3 156
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1959* 3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822
2 kv.	67	326	2 139	5 920	8 452	16 570	68	345	2 515	2 928
3 kv.	80	371	2 411	6 292	9 154	18 003	82	398	2 886	3 366
4 kv.	96	380	2 036	7 736	10 248	20 238	96	400	2 407	2 903
1961* 1 kv.	71	241	1 565	6 723	8 600	16 790	72	259	1 920	2 251
2 kv.	61	309	2 179	6 448	8 997	17 726	62	339	2 601	3 002
3 kv.	79	361	2 456	6 763	9 659	19 085	80	402	2 948	3 430

[1] I de preliminära siffrorna för »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death*

Road traffic accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	Cyklister[3] *Cyclists*[3]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1951	1 294	2 163	2 096	425	.	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958.....	4 621	5 656	1 909	526	2 180	869	2 393	3 206	440	21 800
1959.....	4 855	5 870	1 717	502	2 616	849	2 435	3 194	437	22 475
1960*[2].....	5 247	5 825	1 370	360	2 432	629	2 205	3 277	298	21 643
1959* 3 kv. ..	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv. ..	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv. ..	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
2 kv. ..	1 148	1 287	459	110	704	208	589	739	34	5 278
3 kv. ..	1 481	1 809	602	186	926	234	749	754	43	6 784
4 kv. ..	1 453	1 481	194	36	510	115	541	1 017	104	5 451
1961* 1 kv. ..	1 220	1 289	82	9	327	82	332	718	121	4 180
2 kv. ..	1 221	1 444	370	103	774	148	562	719	54	5 395
3 kv. ..	1 595	1 871	467	107	938	212	620	716	60	6 586
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1959* 3 kv. ..	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv. ..	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv. ..	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
2 kv. ..	751	868	150	41	181	67	146	130	16	2 350
3 kv. ..	1 008	1 322	230	86	274	85	214	173	26	3 418
4 kv. ..	963	1 000	52	15	122	32	130	177	57	2 548
1961* 1 kv. ..	730	820	12	1	71	19	80	133	63	1 929
2 kv. ..	792	967	93	32	181	50	129	119	30	2 393
3 kv. ..	1 036	1 262	152	38	233	76	173	152	34	3 156
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1959* 3 kv. ..	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv. ..	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv. ..	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822
2 kv. ..	397	419	309	69	523	141	443	609	18	2 928
3 kv. ..	473	487	372	100	652	149	535	581	17	3 366
4 kv. ..	490	481	142	21	388	83	411	840	47	2 903
1961* 1 kv. ..	490	469	70	8	256	63	252	585	58	2 251
2 kv. ..	429	477	277	71	593	98	433	600	24	3 002
3 kv. ..	559	609	315	69	705	136	447	564	26	3 430

within 24 hours. — [2] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.* — [4] Ökningen från år 1958 torde till största delen vara blott skenbar. Jfr texten i nr 5, 1961, s. 299.

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences* [1]	1958	1959	1960	1959	
					3 kv.	4 kv.
1	*Strafflagsbrott*	279 403	273 882	269 001	76 671	68 516
2	10 kap. Brott mot allmän verksamhet	3 488	3 452	3 708	916	843
3	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	630	638	779	163	159
4	våldsamt motstånd	1 808	1 761	1 747	497	402
5	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	445	493	414	148	81
6	Därav: upplopp	1	1	2	—	—
7	12 kap. Förfalskningsbrott	[2] 2 684	1 518	1 452	395	347
8	Därav: urkundsförfalskning o. dyl.	2 418	1 164	1 177	282	296
9	signaturförfalskning o. dyl.	29	37	23	7	5
10	penningförfalskning o. dyl.	146	150	170	38	28
11	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	930	970	1 151	186	303
12	Därav: mened o. dyl.	237	261	260	34	97
13	falsk angivelse, falskt åtal o. dyl.	153	134	165	27	39
14	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 262	8 795	9 469	2 401	2 305
15	Därav: mord och dråp	55	53	38	20	12
16	försök till mord och dråp	64	60	76	10	21
17	misshandel varav döden följt	19	10	15	1	2
18	vållande till annans död	278	245	259	83	80
19	barnamord o. dyl.	6	6	11	1	1
20	fosterfördrivning	61	69	77	11	10
21	ringare misshandel (13 §)	8 283	7 837	8 455	2 122	2 043
22	svårare misshandel (10—14 §§)					
23	överförande av könssjukdom o. dyl.	53	66	106	25	12
24	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 519	2 552	2 522	631	663
25	Därav: våldtäkt	374	404	461	110	95
26	18 kap. Sedlighetsbrott	2 147	2 602	2 721	581	665
27	Därav: otukt med person under 15 år.	788	1 032	1 042	191	277
28	annan otukt	117	227	244	55	41
29	exhibitionism	479	594	695	145	142
30	annan sedlighetssårande handling	613	617	615	157	177
31	19 kap. Allmänfarliga brott	3 445	5 008	4 519	1 493	1 041
32	Därav: mordbrand	234	324	296	99	85
33	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	213 188	206 291	200 811	59 901	50 661
34	Därav: Stöld, även grov [3]	107 895	109 462	114 390	30 936	27 609
35	därav: medelst inbrott i kassaskåp, valv o. dyl.	53 611	52 976	56 654	13 954	12 994
36	övriga fall av inbrottsstöld					
37	snatteri och bodräkt [3]	12 465	13 176	13 528	3 380	3 368

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning. —

Offences known to the police. Preliminary data

1960				1961			Därav under 3:e kv.			
1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
57 160	70 910	74 556	66 375	59 748	69 656	74 266	14 995	5 625	3 272	1
804	908	1 026	970	859	905	1 031	220	81	59	2
154	171	243	211	183	173	242	48	27	18	3
361	459	492	435	389	476	539	110	38	20	4
117	93	102	102	123	129	90	6	1	1	5
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
339	386	329	398	404	313	309	23	24	8	7
249	321	284	323	333	257	259	19	21	8	8
5	7	3	8	7	8	8	—	1	—	9
62	39	25	44	44	27	21	4	2	—	10
241	306	259	345	339	243	248	41	32	7	11
73	54	60	73	70	74	34	8	3	2	12
28	49	30	58	56	26	41	15	—	—	13
1 995	2 341	2 515	2 618	2 190	2 221	2 541	506	244	179	14
6	7	11	14	13	4	6	4	—	—	15
16	23	15	22	16	19	17	2	—	2	16
5	3	5	2	5	5	3	—	—	—	17
49	46	72	92	59	54	68	1	1	2	18
—	5	4	2	2	2	—	—	—	—	19
11	10	32	24	66	17	19	4	7	3	20
1 767	2 119	2 236	2 333	1 618	1 803	2 059	452	236	167	21
				311	206	253	14	—	3	22
44	27	13	22	21	26	20	3	—	—	23
576	634	631	681	612	675	694	103	62	34	24
93	133	116	119	83	120	134	24	10	3	25
583	675	628	835	739	789	620	88	60	64	26
218	279	219	326	269	288	178	10	4	23	27
94	50	35	65	94	39	54	15	5	3	28
124	160	168	243	187	253	182	29	28	23	29
109	162	179	165	164	181	192	27	22	13	30
980	1 745	785	1 009	837	1 142	833	236	9	26	31
75	73	60	88	78	47	88	9	3	5	32
41 200	53 238	57 639	48 734	43 254	52 240	57 234	12 115	4 284	2 506	33
24 852	29 063	32 145	28 330	26 186	30 827	33 207	7 409	2 508	1 285	34
13 137	14 566	15 482	13 469	167	197	241	57	10	7	35
				12 726	13 932	14 451	2 784	1 196	744	36
3 116	3 548	3 373	3 491	2 993	2 756	3 162	383	309	220	37

[1] Utom tillgrepp av bilar, motorcyklar, mopeder och cyklar (jfr rad 38—41).

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter (forts.)

	Brott *Offences*	1958	1959	1960	1959	
					3 kv.	4 kv.
38	tillgrepp av bilar	21 192	17 933	18 306	4 392	4 945
39	» » motorcyklar	5 796	4 414	3 270	1 631	875
40	» » mopeder	12 821	12 359	10 846	3 812	3 293
41	» » cyklar	48 918	44 833	36 333	14 506	9 576
42	rån	443	408	477	107	110
43	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri	18 883	18 527	18 685	4 278	5 381
44	Därav: utpressning	69	61	68	14	12
45	ocker	86	88	85	17	21
46	häleri o. dyl.	1 438	1 774	1 764	340	538
47	rest.-, hotell- o. droskbedrägeri	3 935	3 788	3 782	891	898
48	övriga fall av bedrägeri o. dyl.	13 355	12 816	12 986	3 016	3 912
49	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 659	6 267	5 865	1 451	1 551
50	Därav: förskingring, undandräkt	..	..	..	..	..
51	olovligt förfogande över avbetalningsgods	1 565	1 950	1 707	478	481
52	övriga fall av olovligt förfogande	..	..	..	..	..
53	23 kap. Gäldenärsbrott	386	395	390	79	95
54	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	12 383	13 235	13 269	3 258	3 490
55	25 kap. Ämbetsbrott	786	711	890	145	213
56	26 kap. Brott av krigsmän	3 066	2 900	2 943	773	830
57	Därav: undanhållande och rymning	1 226	1 179	1 157	398	317
58	Övriga strafflagsbrott (8, 9, 16, 17, 27 kap.)	132	166	192	35	47
59	*Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa*	16 103	17 087	16 392	5 759	4 537
60	Brännvinstillverkningsförordningen, 19 §[1]	173	163	157	43	36
61	Varusmuggling	..	..	..	..	..
62	Trafikbrottslagen, 4 §	12 092	13 246	12 638	4 386	3 075
63	Skattestrafflagen	3 838	3 678	3 597	1 330	1 426
64	Uppbördsförordningen, 80 § 1 mom. 2 st.	..	..	..	..	..
65	Summa *Total*	295 506	290 969	285 393	82 430	73 053

[1] Härunder föres fr. o. m. 1/1 1961 förutom lönnbränning även viss annan olovlig befattning med brännvin.

Offences known to the police. Preliminary data (cont.)

1960				1961			Därav under 3:e kv.			
1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
3 736	4 319	5 241	5 010	4 505	4 678	5 460	2 161	455	149	38
320	1 121	1 179	650	308	766	993	362	113	31	39
1 842	3 219	3 230	2 555	2 010	2 806	2 836	516	374	189	40
6 561	10 818	11 321	7 633	6 352	9 219	10 333	1 054	420	599	41
101	112	139	125	105	108	135	60	26	5	42
5 010	4 207	4 662	4 806	4 349	4 363	4 355	941	399	200	43
17	12	31	8	16	9	11	5	—	—	44
22	16	15	32	37	49	11	6	1	—	45
454	343	408	559	516	534	383	18	25	19	46
960	884	1 015	923	910	882	910	248	125	50	47
3 557	2 952	3 193	3 284	2 870	2 889	3 040	664	248	131	48
1 500	1 412	1 465	1 488	1 578	1 479	1 599	258	206	67	49
..	..	..	..	971	859	918	181	139	33	50
441	412	362	492	301	261	333	48	43	22	51
..	..	..	..	200	217	230	15	24	10	52
140	89	70	91	109	118	104	4	3	3	53
2 705	3 816	3 515	3 233	3 354	4 103	3 672	368	148	114	54
226	229	204	231	214	212	155	7	2	1	55
672	775	706	790	762	704	760	77	70	3	56
242	240	357	318	246	271	388	38	38	2	57
72	56	20	44	25	20	21	2	—	—	58
2 684	3 881	5 455	4 372	4 288	4 927	6 103	701	443	222	59
16	48	44	49	34	43	55	—	—	—	60
..	..	..	..	143	128	120	—	2	2	61
1 991	3 459	4 083	3 105	2 300	3 522	4 076	528	359	168	62
677	374	1 328	1 218	607	281	1 059	75	12	23	63
..	..	..	..	1 204	953	793	98	70	29	64
59 844	74 791	80 011	70 747	64 036	74 583	80 369	15 696	6 068	3 494	65

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För städerna Göteborg, Luleå och Östhammar är dock medtagna även växlar protesterade av de i dessa städer förordnade särskilda protestförrättarna.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127
Juni	93	10	1 090	364	590	153	2 197	527	182	90
Juli	96	11	1 134	384	555	149	2 222	535	191	106
Aug.	89	8	1 328	379	592	164	2 463	514	263	162
Sept.	121	11	1 099	360	541	159	2 159	496	158	120
Okt.	149	11	1 144	350	652	181	2 327	522	169	147

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340.2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162.9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670.5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204.6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868.9	17 129,1	39 888,2	10 331.5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855.7	350,6	130,1	1959 Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209.2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134.6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152,4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294,0	735,1	181,2	146,1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883,3	212,0	175,2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515,1	1 022,8	205,4	324,3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj
260,9	274,2	1 330,1	2 133,3	3 998,5	1 138,6	334,9	184,3	Juni
275,9	287,2	1 244,4	2 852,6	4 660,1	1 902,0	372,8	273,0	Juli
316,7	278,8	1 324,6	2 289,2	4 209,3	923,2	321,8	202,1	Aug.
248,1	270,4	1 200,6	3 541,0	5 260,1	2 640,0	324,8	178,1	Sept.
270,6	253,1	1 458,3	2 789,2	4 771,2	1 659,0	268,5	201,6	Okt.

Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1961

The Swedish Network of Roads and Streets

I årets väglängdsstatistik särredovisas följande huvudkategorier av vägar, nämligen:

1) allmänna vägar på landsbygden
2) vägar och gator i städer och samhällen, som är egna väghållare samt
3) enskilda bidragsberättigade vägar.

Utöver dessa vägtyper finns även vissa enskilda icke bidragsberättigade vägar, vars totala längd icke närmare kan anges. I stort sett kan dock de medtagna kategorierna sägas visa den totala väg- och gatulängden i landet av betydelse för biltrafiken. I tab. 1 redovisas den sammanlagda väglängden fördelad efter kategori och slitlagertyp.

1. Allmänna vägar på landsbygden

Den 1 januari 1961 utgjorde längden av landsbygdens allmänna vägnät ca 95 200 km, varav ca 15 500 km var belagd och drygt 7 200 km oljegrusbehandlad. Nära 25 % av vägnätet har således nu försetts med varaktigare slitlager än grus (jfr diagrammet på sid. 745). Till följd av kronans övertagande av en del av städernas väghållning tillväxte landsbygdens vägnät i år särskilt kraftigt eller med ca 1 700 km (jfr tab. 2). Härav utgjorde nettotillskottet genom ny- och ombyggnadsverksamhet samt intagning av enskilda vägar till allmänt underhåll drygt 600 km. Under 1960 ökade de belagda vägarna med inemot 2 500 km och oljegrusvägarna med drygt 3 200 km. Den sammanlagda ökningen — 5 700 km — motsvarar ca 6 % av den totala väglängden. Som jämförelse redovisas nedan den årliga tillväxten av belagda eller oljegrusbehandlade vägar åren 1955—1959.

År	Tillväxt i km av vägar med varaktigare slitlager
1955	898
1956	1 163
1957	1 490
1958	2 248
1959	3 447

Från och med år 1957 kunde beläggningarna kompletteras med oljegrusvägar, dvs. arbetet med att förse vägarna

Tab. 1. Längd i km av det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1961, fördelad efter vägens och slitlagrets art

Length in km of all Swedish roads and streets, by kind and by surface

Vägkategori	Total väglängd	Belagd väglängd *Surfaced*	% belagd väg	Summa grusväglängd	Därav *Of which*	
					Oljegrusvägar *Oiled gravel roads*	Övriga *Others*
A. Allmänna vägar på landsbygden ..	95 211	15 485	16	79 726	7 246	72 480
1. Riksvägar	12 115	7 579	63	4 536	1 632	2 904
2. Länsvägar	78 576	7 856	10	70 720	5 597	65 123
3. Ödebygdsvägar.....	4 520	50	1	4 470	17	4 453
B. Vägar och gator i städer och samhällen, som är egna väghållare ..	10 879	6 925	64	3 954	..	..
1. Statsbidragsberättigade vägar och gator	4 793	3 445	72	1 348	..	..
2. Övriga vägar och gator.....	6 086	3 480	57	2 606	..	..
C. Enskilda bidragsberättigade vägar	52 606	—	—	52 606	..	..
Summa *Total*	158 696	22 410	14	136 286	..	..

Tab. 2. Längd i km av allmänna vägar på landsbygden samt därav belagda och oljegrusbehandlade vägar vid början av åren 1948—1961

Length in km of all public roads in rural districts, sub-divided according to surfaced and oiled gravel roads

År	Total väglängd, km	Därav längd i km av		Summa belagda och oljegrusbehandlade vägar	Andel i %		
		Beläggningar	Oljegrusvägar		Beläggningar	Oljegrus	Summa
1961	95 211	15 485	7 246	22 731	16,3	7,6	23,9
1960	93 481	13 012	3 985	16 997	13,9	4,3	18,2
1959	93 086	11 569	1 981	13 550	12,4	2,1	14,6
1958	92 594	10 525	777	11 302	11,4	0,8	12,2
1957	92 070	9 598	214	9 812	10,4	0,2	10,7
1956	91 609	8 649	—	8 649	9,4	—	9,4
1955	91 237	7 751	—	7 751	8,5	—	8,5
1954	91 047	6 858	—	6 858	7,5	—	7,5
1953	90 609	6 166	—	6 166	6,8	—	6,8
1952	90 353	5 680	—	5 680	6,3	—	6,3
1951	90 474	5 414	—	5 414	6,0	—	6,0
1950	90 409	5 215	—	5 215	5,8	—	5,8
1949	90 007	4 750	—	4 750	5,3	—	5,3
1948	89 984	4 185	—	4 185	4,7	—	4,7

med varaktigare slitlager intensifierades. Den stora ökningen under åren 1959 och 1960 beror till väsentlig del på ökad beläggningsverksamhet i anslutning till beredskapsarbeten.

Den belagda väglängden redovisas nedan fördelad på beläggningstyper.

Totalt belagd väglängd, km	Därav med		
	Gatsten *Stonesets*	Cementbetong[1]	Bituminös beläggning[2]
15 485	301	326	14 858

[1] *Concrete.* — [2] *Bitumen.*

Den nästan uteslutande användningen av bituminösa beläggningstyper under senare år har medfört, att dessa helt dominerar. Andelen härav utgör nu 96 % mot 77 % år 1948.

I årets statistik har fördelningen på olika vägkategorier anslutits till indelningen av vägnätet i »Vägplan för Sverige» (SOU 1958: 1). I det utökade riksvägnätet ingår, förutom riksvägarna 1—14, även ett stort antal vägar, som tidigare hänförts till länsvägnätet. En jämförelse mellan den nya och den äldre indelningen visas nedan:

	Ny indelning	*Äldre indelning*
Riksvägar	12 115 km	4 492 km
därav beläggning	63 %	85 %
därav beläggning och oljegrus	76 %	95 %
Länsvägar	78 576 km	86 199 km
därav beläggning	10 %	13 %
därav beläggning och oljegrus	17 %	21 %
Ödebygdsvägar	4 520 km	4 520 km
Samtliga vägar	95 211 km	95 211 km

De allmänna vägarna indelas således fortfarande i riksvägar, länsvägar och ödebygdsvägar. Den senare kategorin berörs som synes icke av indelningsändringen.

I tab. 3 redovisas landsbygdens allmänna vägnät länsvis enligt den nya indelningen. Som framgår av tabellen är nu ca 2/3 av *riksvägarna* belagda och ca 3/4 belagda eller oljegrusbehandlade. I inte mindre än 8 län är praktiskt taget hela riksväglängden nu försedd med

Tab. 3. Längd i km av landsbygdens allmänna vägar den 1 januari 1961, samt därav belagd eller oljegrusbehandlad väg i %, länsvis

Length in km of public roads in rural districts by kind of road, by county

Län *County*	Samtliga vägar *All roads*			Riksvägar *National main roads*			Länsvägar *County roads*			Ödebygdsvägar[2]		
	Total väglängd, km	Därav *Of which*		Total väglängd, km	Därav		Total väglängd, km	Därav		Total väglängd, km	Därav	
		Belagd *Surfaced roads* %	Belagd el. oljegrusbehandlad,[1] %		Belagd, %	Belagd el. oljegrusbehandlad, %		Belagd, %	Belagd el. oljegrusbehandlad, %		Belagd, %	Belagd el. oljegrusbehandlad, %
B	3 270	32	39	397	89	97	2 873	25	30	—	—	—
C	2 069	19	29	331	81	84	1 738	7	18	—	—	—
D	2 651	19	28	421	72	86	2 230	10	17	—	—	—
E	4 170	13	19	461	72	87	3 709	6	10	—	—	—
F	4 597	16	22	521	87	90	4 076	7	13	—	—	—
G	3 811	14	22	506	54	83	3 305	8	12	—	—	—
H	3 922	18	26	578	52	88	3 344	12	15	—	—	—
I	1 492	22	22	—	—	—	1 492	25	25	—	—	—
K	1 509	24	30	156	100	100	1 353	15	22	—	—	—
L	3 683	31	36	539	90	92	3 144	21	26	—	—	—
M	3 966	33	40	465	96	98	3 501	24	32	—	—	—
N	2 490	22	32	268	95	97	2 222	13	24	—	—	—
O	2 649	30	53	230	97	100	2 419	23	48	—	—	—
P	5 183	15	24	513	81	94	4 670	8	16	—	—	—
R	3 979	16	29	523	71	81	3 456	7	21	—	—	—
S	4 799	16	25	607	61	75	4 192	10	18	—	—	—
T	2 564	18	28	421	68	87	2 143	9	16	—	—	—
U	2 382	15	29	300	75	84	2 082	6	22	—	—	—
W	4 863	13	22	560	54	87	4 193	8	14	110	3	3
X	3 374	18	27	672	58	70	2 644	8	16	58	21	21
Y	5 603	10	15	750	43	51	4 461	6	9	392	2	4
Z	5 148	9	14	717	43	58	3 576	4	8	855	3	4
AC	8 953	7	12	1 067	33	40	6 219	5	10	1 667	—	—
BD	8 084	8	13	1 112	36	56	5 534	4	8	1 438	—	—
Hela riket *Sweden*	95 211	16	24	12 115	63	76	78 576	10	17	4 520	1	2

[1] *Surfaced or oiled gravel roads.* — [2] *Roads in desolate regions.*

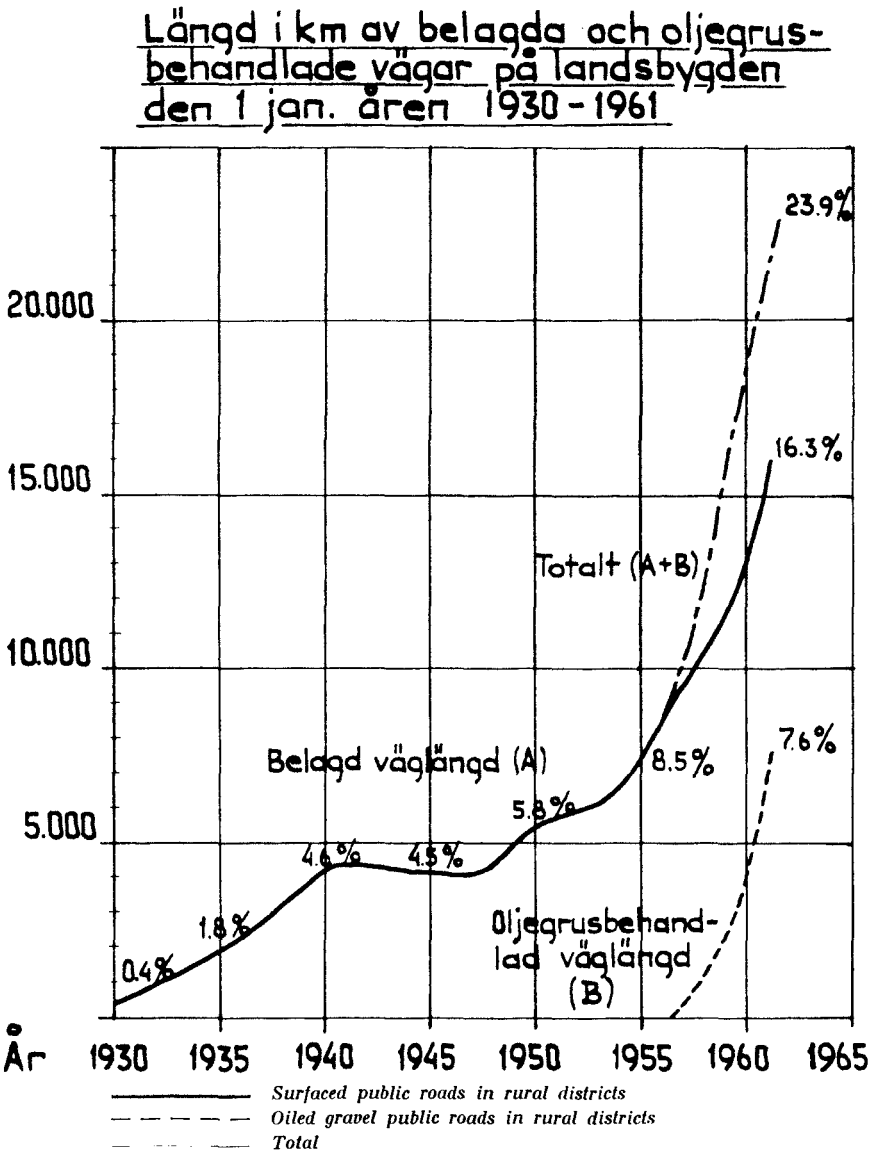
varaktigare slitlager. *Länsvägarna* är nu belagda till 10 % och belagda eller oljegrusbehandlade till 17 %, dvs. omkring 5 600 km av länsvägarna är försedda med oljegrus.

2. Vägar och gator i städer och samhällen, som är egna väghållare

Samtliga vägar och gator i städerna omfattar nu en total längd av inemot 11 000 km (jfr tab. 1). Beläggningsandelen uppgår till ca 65 %. De statsbidragsberättigade vägarna och gatorna upptar en längd av endast ca 4 800 km, vilket innebär en minskning i förhållande till år 1958 med ca 950 km. Denna minskning förklaras dock helt av den av kronan ovan omnämnda från städerna övertagna väg- och gatulängden, som totalt uppgick till ca 1 100 km.

3. Enskilda bidragsberättigade vägar

Som ovan nämnts kan den totala längden av enskilda vägar icke närmare angivas. Längden av enskilda vägar med underhållsbidrag, beviljade under år

1960, uppgår till 52 600 km, dvs. bidragsvägarna utgör nu mer än hälften av de allmänna vägarna på landsbygden. Ökningen under året uppgick till ca 1 400 km.

Motorvägarna upptar en längd av 67 km (inkl. städer), som fördelas på följande vägar:

Riksväg nr 1	Huskvarna—Gränna, delen Huskvarna—Vättersmålen	12	km
» » 2	Göteborg—Kungälv, delen Göteborg—vägskälet Jordfallsvägen	16	»
» » 2	Malmö—Göteborg, delen S. Varalöv—Rebbelberga	8	»
» » 4	Malmö—Lund	16	»
Länsväg » 275	Danderyds k:a—Rosenkälla	15	»
		67	km

Börje Gustafsson

Sammanfattning av kommunernas finanser år 1959

Local Government Finance

En sammanfattning av samtliga kommunala finanser år 1959 framlägges härmed i två tabeller. I ett tidigare häfte av tidskriften (nr 8/1961) har preliminära siffror rörande de borgerliga primärkommunernas finanser lämnats. Dessförinnan hade preliminära uppgifter för enbart städer resp. landsting publicerats (nr 2/1961).

I tab. 1 redogöres för samtliga kommuners inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder. Av tabellen framgår bl. a. de borgerliga primärkommunernas starka övervikt i jämförelse med övriga kategorier av kommuner. Av dessa har endast landstingen relativt taget någon större betydelse. Synnerligen obetydlig, endast 0,2 %, är municipalsamhällenas andel av samtliga kommunala inkomster och utgifter. I övrigt kan utläsas av tabellen, att skatterna var den viktigaste inkomstposten med 4 486 milj. kr, varefter följde statsbidrag med 2 258 milj. kr. Bland utgifterna var lönerna den största posten med 3 276 milj. kr. Utgifterna för fastighetsanskaffning och nyanläggning uppgick till 2 192 milj. kr.

Beträffande redovisningen av kommunernas inkomster och utgifter må följande framhållas. Vissa transaktioner, såsom upptagna lån, i anspråk tagna medel ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån medräknas ej bland inkomsterna. Ej heller medräknas amorteringar på av kommunerna upptagna lån, avsättningar till egna fonder eller av kommunerna utlämnade lån bland utgifterna. Vidare ingår ej interna transaktioner o. d. bland kommunernas inkomster och utgifter. Vissa dubbelräkningar i form av ersättningar från kommunerna till andra kommuner eller mellan kommuner och landsting förekommer dock. Storleken av dessa ersättningar kan ej angivas, men några av dem redovisas i det statistiska primärmaterialet, nämligen ersättningar olika kommuner emellan för lämnad socialhjälp och barnavård. I förhållande till de totala kommunala utgifterna är emellertid dessa ersättningar mycket obetydliga.

Tab. 1 innehåller även uppgifter om kommunernas tillgångar och skulder samt fonder enligt kommunal- resp. landstingslagen. De borgerliga primärkommunernas övervikt över andra typer av kommuner framträder även här. Av fonderna utgör skatteregleringsfonderna den största gruppen. En anmärkningsvärt stor del av dessa fonder, eller nära en fjärdedel, faller på landstingen. De s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning (SFS 154/1954) har ej inräknats här utan bland »Övriga» fonder.

En sammanställning av samtliga kommunala inkomster (utom skatter) och utgifter för olika verksamhetsområden lämnas i tab. 2. Av tabellen framgår bl. a., att undervisnings- och bildningsverksamhet är den mest betydande förvaltningsgrenen vad såväl inkomsterna som utgifterna beträffar. Bland övriga mera kostnadskrävande förvaltningsgrenar kan nämnas hälso- och sjukvård, planerings- och anläggningsverksamhet samt socialvård. Särskilt må här framhållas hälso- och sjukvården, som är landstingens viktigaste verksamhetsområde. Den är — med undantag av kyrkliga ändamål — den enda förvaltningsgren, för vilken de borgerliga primärkommunerna icke är den mest betydande gruppen.

Br. B.

Tab. 1. Samtliga kommuners finanser år 1959 *Local Government finance*

Inkomster och utgifter *Revenue and expenditure* (realekonomisk fördelning) Tillgångar *Assets* Skulder *Liabilities* Fonder *Funds*	Belopp *Amounts*		Beloppets procentuella fördelning på				
			Primärkommuner *Primary communes*		Landsting *County councils*	Municipalsamhällen *Partly self-administrated built-up areas*	Summa *Total*
	1 000 kr	%	Borgerliga *Civil*	Kyrkliga *Ecclesiastical*			
INKOMSTER *Revenue*							
Skatter *Taxes*	4 486 017,8	46,1	75,0	5,4	19,5	0,1	100
Statsbidrag *State grants*	2 257 561,0	23,2	85,6	3,1	11,2	0,1	100
Därav: skatteersättning *Substitute for taxes*	608 669,1	6,3	73,7	6,2	19,9	0,2	100
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	872 246,4	9,0	74,4	1,3	24,1	0,2	100
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	1 337 898,8	13,8	96,3	2,4	0,8	0,5	100
Räntor *Interest*	178 927,2	1,8	73,3	6,5	20,0	0,2	100
Övriga *Others*	592 833,3	6,1	87,9	6,3	5,2	0,6	100
Summa *Total*	9 725 484,5	100	81,1	4,1	14,6	0,2	100
UTGIFTER *Expenditure*							
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	2 192 283,8	22,1	85,5	3,3	10,7	0,5	100
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	480 845,1	4,8	83,5	11,6	4,4	0,5	100
Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	340 205,7	3,4	75,2	3,6	21,0	0,2	100
Löner *Wages and salaries*	3 275 854,5	33,0	76,0	4,4	19,5	0,1	100
Pensioner *Pensions*	269 374,2	2,7	89,0	2,5	8,4	0,1	100
Räntor *Interest*	271 958,5	2,7	95,2	2,2	2,2	0,4	100
Övriga *Others*	3 112 035,9	31,3	81,3	4,0	14,5	0,2	100
Summa *Total*	9 942 557,7	100	81,0	4,2	14.6	0,2	100
Tillgångar vid årets slut *Assets*							
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	13511215,2	65,7	86,8	1,0	11,9	0,3	100
Övriga *Others*	7 050 946,5	34,3	79,6	4,5	15,7	0,2	100
Summa *Total*	20562161,7	100	84,3	2,2	13,2	0,3	100
Skulder vid årets slut *Liabilities*							
Långfristiga *Fixed loans*	5 846 687,5	71,2	94,5	2,6	2,5	0,4	100
Kortfristiga *Liquid debt*	2 366 063,1	28,8	95,3	0,9	3,7	0,1	100
Summa *Total*	8 212 750,6	100	94,7	2,1	2,8	0,4	100
Upptagna lån *Loans raised*	745 327,4	·	90,3	3,4	5,6	0,7	100
Betalda lån *Loans redeemed*	310 936,2	·	91,2	4,6	3,7	0,5	100
Fonder enligt kommunallagen (landstingslagen) *Funds*							
Pensionsfonder *Pension funds*	728 291,9	21,5	81,0	1,3	17,7	0,0	100
Allmänna investeringsfonder *Investment funds*	760 239,1	22,4	80,4	4,7	14,6	0,3	100
Skatteregleringsfonder *Funds for balancing of taxes*	1 056 794,6	31,2	72,1	3,7	24,2	0,0	100
Övriga fonder *Others*	843 153,8	24,9	74,5	6,9	18,4	0,2	100
Summa *Total*	3 388 479,4	100	76,5	4,2	19,2	0,1	100

Tab. 2. Samtliga kommuners inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1959

Total revenue (excl. of taxes) and expenditure of communes by purpose

Ändamål *Administrative units*	Inkomster *Revenue*		Utgifter *Expenditure*	
	1 000 kr	%	1 000 kr	%
Kyrkliga ändamål *Ecclesiastical purposes*	161 691,8	3,1	419 055,1	4,2
Allmän förvaltning *General administration* ...	10 125,6	0,2	208 436,8	2,1
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	62 201,1	1,2	277 965,3	2,8
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	391 965,8	7,5	628 046,3	6,3
Planerings- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*	552 982,4	10,6	1 338 194,7	13,5
Därav: Gator och vägar *Streets and parks*	255 486,2	4,9	662 797,1	6,7
Vattenverk *Water works*	221 709,4	4,2	321 719,1	3,2
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	60 525,2	1,2	285 668,7	2,9
Industriella verk o. d. *Public utilities*	1 120 104,0	21,4	1 002 063,4	10,1
Därav: Gasverk *Gas works*	147 965,2	2,8	129 131,7	1,3
Elektricitetsverk *Electricity works* ..	728 277,0	13,9	611 298,2	6,1
Hamn *Harbours*	138 618,7	2,6	130 609,5	1,3
Kommunikationsföretag *Transport* .	80 126,2	1,5	98 271,8	1,0
Hälso- och sjukvård *Public health*	464 923,0	8,9	1 774 411,7	17,8
Allmän hygien *Sanitary service*	102 954,2	1,9	162 668,1	1,6
Därav: Renhållningsverk *Sanitary works* ..	64 199,1	1,2	86 136,3	0,9
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	1 177 107,0	22,4	2 255 760,8	22,7
Därav: Folkskola *Primary schools*	908 825,4	17,3	1 547 166,2	15,6
Annan undervisning *Other*	268 281,6	5,1	708 594,6	7,1
Socialvård *Social services*	305 297,2	5,8	1 206 697,7	12,1
Därav: Socialhjälp *Public assistance*	188 766,1	3,6	510 206,5	5,1
Barnavård *Child welfare*	67 823,0	1,3	191 001,6	1,9
Folkpensionering *National pensions*	54,6	0,0	344 002,8	3,5
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*	69 561,6	1,3	243 522,0	2,5
Därav: Brandförsvar *Fire precaution*	14 917,5	0,3	114 192,1	1,1
Finansförvaltning *Financial administration* ...	820 553,0	15,7	425 735,8	4,3
Summa *Total*	5 239 466,7	100	9 942 557,7	100

THE ISSUE IN BRIEF

Automatic Editing of Collected Statistical Data

By S. Nordbotten

The discussion in this paper concerns the principles for automatic editing of collected statistical data. As a main objective for working out such principles, the balance between the gained quality on one hand and the cost of editing on the other is stressed.

It is also pointed out that the later use of the processed statistics must be a determining factor in the selection of original and derived variates to be controlled and corrected. Both the control and the correction must be based on a solid theoretical basis. Control based on the theory of testing hypothesis and correction based on random generation of substituting values from stochastic distributions are proposed.

So far, the editing of statistical data has been rather arbitrary performed as indicated by examples from both manual and automatic editing. The last part of the paper gives a frame for automatic editing based on the proposed principles.

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur

Ett urval av tidskriftsartiklar, nya tidskrifter och böcker[1]

Recent Swedish Articles, New Periodicals and Books on Statistics

Albinsson, G., Några utvecklingstendenser inom svensk verkstadsindustri. Ekonomisk revy 18 (1961): 6, s. 405—412.

Berglind, R., Hur går det för fosterbarnen? En intervjuundersökning verkställd på uppdrag av Allmänna barnhusets direktion. Sociala meddelanden 1961: 2, s. 105—120. With English summary.

Burenstam Linder, S., An essay on trade and transformation. Sthlm 1961. 167 s., 1 tab.-bl. Akad. avh. Handelshögsk. i Sthlm.

Cramér, H., Aus der neueren mathematischen Wahrscheinlichkeitslehre. Köln & Opladen 1959. 27 s. (Arbeitsgemeinschaft für Forschung des Landes Nordrhein-Westfalen. H. 76 a.) With English and French summaries.

Hofsten, E. von, & Karlsson, M.-B., Kostnader för barns konsumtion, vård och uppfostran åren 1958 och 1961. Sociala meddelanden, Statistisk information 1961: 6, s. 129—142. With English summary.

Hofsten, E. von, & Lindén, Y., Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser. Sociala meddelanden, Statistisk information 1961: 5, s. 109—114. With English summary.

Hyrenius, H., Flerspråkig demografisk ordbok. Svensk volym. Göteborg 1961. 136 s. (Statistiska institutionen, Göteborgs universitet. Skriftserie. 8.)

Kock, K., Kreditmarknad och räntepolitik 1924—1958. D. 1. Sthlm 1961. 222 s.

Kulldorff, G., Contributions to the theory of estimation from grouped and partially grouped samples. Sthlm 1961. 144 s. Akad. avh. Lunds univ.

Medin, K., Kvalitetskontrollen i offentlig statistikproduktion. Statistisk tidskrift 10 (1961): 7, s. 371—379. With English summary.

Neymark, E., Selektiv rörlighet. Flyttningstendenser och yrkesval i relation till utbildning, begåvning och härkomst. Uppföljning av en åldersklass. Sthlm 1961. 526 s. (PA-rådet. Rapport. Nr 24.) Akad. avh. Sthlms univ. With English summary.

Nordisk tidskrift for informationsbehandling. 1 (1961)—. Lund.

Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. 9. Specialundersökningar på slåttervall, spannmål och potatis. Av B. Nilsson. Statistisk tidskrift 10 (1961): 9, s. 555—586. With English summary.

Reyment, R. A., Kvantitativ biologi. Svensk naturvetenskap 14 (1961), s. 97—104. With English summary.

Scott, F. D., The study of the effects of emigration. The Scandinavian economic history review 8 (1960): 2, s. 161—174.

Semmingsen, I., Norwegian emigration in the nineteenth century. The Scandinavian economic history review 8 (1960): 2, s. 150—160.

Ståhl, I., Justering av sampelvärden. Något om olika metoder att justera sampelvärden, när information om vissa populationsvärden föreligger. Statistisk tidskrift 10 (1961): 9, s. 523—532. With English summary.

Söderlind, T., Objektiv skördeuppskattning. Jordbruksekonomiska meddelanden 23 (1961): 4, s. 141—148. With English summary.

Winberg, I. P., Några befolkningsstatistiska tal i regional belysning, 1891—1955. Ymer 81 (1961): 2, s. 105—127. With English summary.

[1] I de flesta fall utg. under tiden 28/5—27/9 1961; urvalet har gjorts för den systematiskt ordnade bibliografien i kommande nummer av Revue de l'Institut international de statistique.

Bokanmälningar

Book Reviews

Weibull, Christer, Some aspects of statistical inference with applications to sample survey theory. Sthlm 1960. 87 s. Akad. avh. Göteborgs univ. (Statistiska institutionen, Göteborgs universitet. Skriftserie. 7.) Kr. 15:—.

När väl utvecklade teorier för ett statistiskt tillämpningsområde ger motsägande resultat, beror det understundom på olikheter i de grundläggande synpunkterna på den statistiska inferensteorin. Särskilt bekant är härvidlag Behrens-Fishers test för *differensen mellan medelvärdena för två* normalfördelade populationer med olika varians, vilket icke kunde tolkas från Pearsons och Neymans utgångspunkter. Det är därför synnerligen tacknämligt att Christer Weibull, numera docent vid Göteborgs Universitet, i en gradualavhandling tagit upp de grundläggande problemen i den statistiska inferensteorin till diskussion.

Inledningsvis behandlar författaren de olika gängse teorierna för statistisk inferens, först sådana som bygger på ett sannolikhetsbegrepp, som inte medger frekvenstolkning, nämligen Jeffreys, Savages och Pearsons teorier, dels de modernare, som bygger på Neymans och Pearsons teorier, grundade på sannolikhetsbegrepp, som medger frekvenstolkning. Att Fisher räknas till den förra gruppen beror på hans teori för »fiducial probability», ett sannolikhetsbegrepp, som enligt Fisher själv följer av klassiska författares, t. ex. Bayes' skrifter, men som i varje fall i vissa tillämpningar, t. ex. det ovan nämnda Behrens-Fishers test, icke kan ges frekvenstolkning.

I kapitel 3 och 4 behandlas den statistiska inferens, som kan erhållas från observationerna i ett enda stickprov under förutsättning att några ytterligare informationer inte står till buds. Det framhålles att inferensen från ett enda stickprov icke bör påverkas av slumpmässiga faktorer, som ej har med stickprovet att göra, och därför förkastas helt idén med randomiserade test och randomiserade konfidensintervall. Författarens syn på konfidensintervall uttrycks kanske bäst med hans egna ord: *Endera ligger den sanna parametern inom* intervallet, eller också har en händelse med liten sannolikhet inträffat. Med händelse menas de erhållna observationerna. Från sina utgångspunkter — ingen förlustfunktion (loss function) eller andra speciella kriterier tillgängliga — finner författaren att maximum-likelyhood-metoden är lämplig för att utröna den bästa skattningen.

Den av författaren framlagda inferensteorin — *i avhandlingen benämnd indirekt* inferens — ansluter sig så nära till Fishers synpunkter, som det synes vara möjligt, om man icke godtar begreppet »fiducial probability».

Framställningen av den allmänna teorin verkar onödigt mångordig och delvis diffus. Det synes därför ovisst i vad mån författaren lyckats i sin strävan att lägga en mera hållbar grund för den statistiska inferensen.

Emellertid blir framställningen klarare, när författaren kommer över till mera konkreta problem inom stickprovsteorin. Han angriper förfarandet att använda olika urvalssannolikheter. Den mindre varians i skattningen som man härvid erhåller, är illusorisk för det fall att händelser med liten sannolikhet inträffat, i praktiken om man i det aktuella samplet erhållit små clusters. Härmed kan dock hävdas att samma *invändning kan — ehuru ej med samma* styrka — resas om nämnda urval erhållits vid lika urvalssannolikheter, eftersom icke heller i detta fall den beräknade variansen tar hänsyn till hur stora clusters som erhållits i det aktuella samplet.

Efter att ha påpekat, att variationskoefficienten är lämplig att använda, om man vill jämföra approximativt normalfördelade estimatorer med känd bias, behandlar författaren problem i samband med att en okänd snedsyftning (bias) kan föreligga. Först jämföres två estimatorer, med olika varians, av vilka endast en är snedsyftande. Om variansen är störst för den förväntningsriktiga estimatorn kan det hända, att sannolikheten för ett värde inom ett symmetriskt intervall kring medelvärdet är densamma för båda estimatorerna. I kap. 6, tab. 1 anges det förhållande mellan medelavvikelserna som härför erfordras på 5 %- och 1 %-nivån för olika värden på den relativa biasen, dvs. förhållandet mellan biasen och medelavvikelsen. I kap. 7 återfinnes motsvarande tabell för enkelsidiga test. Väljer *man symmetriskt konfidensintervall* kring det observerade värdet måste för en given nivå intervallstorleken öka med den relativa biasen. Tab. 2 i kap. 6 visar hur den välkända faktorn 1,96 som gäller vid 5 %-nivån ökar med relativa biasen för att

uppnå värdet 2,65 om biasen är lika med medelfelet. Motsvarande siffror ges för 1 %-nivån. Behandlingen av problemet om snedsyftning i samband med parameterskattning och hypotesprövning vid stickprovsundersökningar ansluter sig sålunda direkt till problem som möter inom den tillämpade statistiken, och överhuvudtaget är författarens synpunktsrika framställning av tillämpningsproblemen av värde även för den praktiska statistikern.

Ejnar Lyttkens

Yates, Frank. Sampling methods for censuses and surveys. 3. ed. rev. and enlarged. London 1960. 440 s. Kr. 45:90.

Första upplagan av denna bok utkom 1949 och var avsedd att vara till hjälp vid planeringen av 1950 års folk- och bostadsräkningar runt om i världen. Initiativet kom ursprungligen från Förenta Nationernas Subcommission on Statistical Sampling. Yates' bok var vid denna tidpunkt synnerligen välkommen och nödvändig. Det fanns inte någon lärobok eller handbok, som så fullständigt behandlade alla faser av urvalsförfarandet vid en undersökning. Sedan dess har ett antal läroböcker med liknande uppläggning tillkommit (exempelvis av Cochran, Deming, Hansen-Hurwitz-Madow, Sukhatme). Dessa är mer konsekvent upplagda som *läroböcker*, eftersom de bl. a. utförligt härleder uppställda formler. Yates utesluter alla bevis och kan därför ge en mycket översiktlig framställning av samplingmetodiken. Boken är avsedd för den redan praktiskt verksamme statistikern, som ej behöver ha utbildning i »mathematical statistics» men däremot bör ha »some training or experience in the presentation and handling of statistical data».

Efter ett inledande kapitel om möjliga tillämpningar av sampling vid räkningar diskuteras i kap. 2 krav på ett fullgott sampel, och i kap. 3 redogör författaren för de viktigaste typerna av sampel. De två följande kapitlen behandlar huvudsakligen de praktiska och principiella problemen vid planeringen, genomförandet och bearbetningen av en undersökning. Kap. 6 ger estimationsformler för totaler och medeltal med numeriska exempel. På motsvarande sätt presenteras formler och räkneexempel för estimat av varianser i kap. 7. Med kap. 8 om »Efficiency» avslutades första upplagan. Till andra upplagan 1953 fogades ytterligare två kapitel, som behandlade speciella tillämpningar av mer avancerad teoretisk karaktär. Där behandlas bl. a. skattningar av varianser för estimat i undergrupper (domains) av strata, som är av stor betydelse vid analytiska tolkningar av en undersökning. Till den senaste upplagan har författaren tillagt ett välskrivet kapitel med allmän information om hur elektroniska datamaskiner kan utnyttjas. En mycket utförlig och klart disponerad bibliografi avslutar boken.

I väntan på en grundligt reviderad eller nyskriven bok av detta slag är Yates' bok fortfarande en av de oumbärliga handböckerna. Den är synnerligen läsvärd också för den som vill skaffa sig en allmän orientering om problemen i samband med urvalsundersökningar. Som grundlärobok i sampling*teori* är den inte skriven, och som sådan är den mindre lämpad på grund av bristen på härledningar av formler.

Olle Sjöström

A short manual on sampling. Vol. 1. Elements of sample survey theory. New York 1960. 214 s. (Studies in methods. Ser. F:9. United Nations.) $ 3.

Denna handbok är i likhet med Yates' bok skriven för den praktiskt verksamme statistikern som icke har större matematiska eller statistiska teorikunskaper. Den är avsedd att tjäna som idégivare inom förvaltningen främst med tanke på undersökningar av ekonomisk och demografisk karaktär. Olika samplingschemata presenteras kortfattat och översiktligt i Part I (13 avsnitt) med numeriska räkneexempel som illustration till varje metod i Part II. Definitionerna är klart redovisade, och notationen är inte onödigt tillkrånglad.

Det är kanske optimistiskt att hoppas, att en så pass koncentrerad och kompendieartad handbok skall stimulera den som saknar förkunskaper. Däremot torde den kunna anses värdefull för statistiker inom förvaltningen med grundkunskaper i sampling. Handboken ger översiktligt en kortfattad presentation av olika metoder som repetition och komplettering av tidigare kunskaper. En tillämpning av någon viss metod fordrar nog ofta kompletterande studier i andra böcker, och därför saknar man en mer utförlig bibliografi. För en sådan hänvisas lämpligen till ovan recenserade bok av Yates.

Olle Sjöström

Utkom från trycket den 30 nov. 1961

STATISTISK TIDSKRIFT

12 · 1961

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STOCKHOLM 1961. KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDE

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständig häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 20:— per år och kr. 3:— resp. 1:50 per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 10 NR 12 DECEMBER 1961

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd ... 756

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 757
Arealinventeringen i oktober 1961 ... 758
Befolkningsutvecklingen ... 757, 759
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960. Preliminära uppgifter ... 758, 760
Konkurser och protesterade växlar ... 772
Vägtrafikolyckor ... 774
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag ... 758, 778
Traktorer ... 780
Bilar fördelade efter drivmedel ... 781
Förändringar i beståndet av motorfordon ... 782
Preliminär försäkringsstatistik för september och oktober 1961 ... 783
Studentexamen vårterminen 1961 ... 788
Priserna på jordbruksfastigheter år 1960 ... 790
Inkomstfördelningen år 1960. Preliminär redogörelse ... 797, 807
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1961. Preliminära uppgifter ... 808
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1960—1962. Snabb- och prognosstatistik ... 809

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance ... 756

TABLES

Commentary ... 757
Survey of acreage in October, 1961 ... 758
Vital statistics ... 757, 759
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1959 and 1960. Preliminary data ... 758, 760
Bankruptcies and protested bills ... 772
Road traffic accidents ... 774
Registered motor vehicles ... 758, 778
Preliminary insurance statistics ... 783
Higher certificate examinations, spring term, 1961 ... 788
Farm real estate prices in 1960 ... 790
The income distribution in 1960. Preliminary data ... 797, 807
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1961. Preliminary data ... 808
Revenue and expenditure of local governments in 1960—1962. Provisional and projectional data ... 809

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s och Unescos tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN and UNESCO Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN eller Unesco av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 11 87.

Bolivia BOL-48-A (Opex)

Sampling. Ett år. Organisera avdelningen för sampling vid Division of Census and Statistics och fungera som dess direktör. Utarbeta arbetsprogram för avdelningen. Organisera kurser för utbildning av specialister i samplingteknik. Spanska. 19 januari.

Bolivia BOL-48-B (Opex)

Sampling. Ett år. Utarbeta arbetsplaner för insamling och bearbetning av statistiska data vid Division of Census and Statistics. Utarbeta handledning och instruktioner rörande sampling för fältarbetare och tjänstemän. Spanska. 19 januari.

Cameroun CAMEROUNED-4

Skolstatistik. Ett år. Organisera och leda arbetet vid en statistisk byrå inom undervisningsdepartementet. Franska.

Guinea GUINED-5

Skolstatistik. Ett år. Organisera och leda arbetet vid en statistisk byrå inom undervisningsdepartementet. Franska.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Upprepning	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än hälften av den använda enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Uppgift kan icke förekomma ...	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*
Miljoner kronor	mkr milj. kr	*Millions of kronor (see below)*

Note for foreign readers

If 000's or 000 000's are omitted, this is indicated (in the Swedish text only) by 1 000 (1 000-tal) or 1 000 000.

According to Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Hektar, ha = *1 sq. hectometre (= 100 ares)*
Krona, kronor, kr = *Swedish crowns*
Ton, t = *Metric tons*

Kommentar

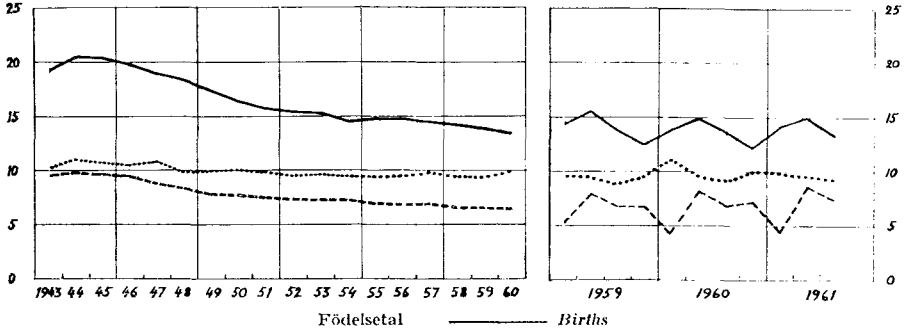
Commentary

Befolkningsutvecklingen. Giftermålsfrekvensen i landet var under tredje kvartalet i år ej oväsentligt högre än motsvarande tid förra året. Antalet giftermål har i jämförelse med motsvarande tid förra året ökat med 1 500 till 14 200, vilket är det största antal som registrerats under tredje kvartalet sedan år 1946. Giftermålsfrekvensen har därigenom ökat från 6,8 promille av folkmängden under samma kvartal förra året till 7,5 promille.

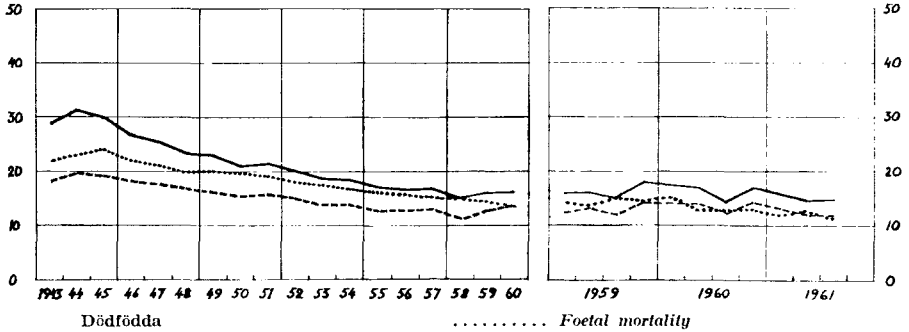
Födelsetalet låg under kvartalet på samma nivå som motsvarande tid förra året eller 13,5 promille av folkmängden. Antalet födda var 25 500, vilket innebär en ökning med 200 i jämförelse med samma period föregående år.

Antalet dödsfall har under samma tid ökat med 300 till 17 700, vilket motsvarar 9,3 promille av folkmängden. Födelseöverskottet är sålunda i det närmaste oförändrat, 4,2 promille av folkmängden.

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 760.

Larger commercial enterprises

1 Number of employees

Income
2 Gross profit
3 Sundry
4 Total

Expenditure and net profit
5 Interest
6 Depreciation
7 Taxes
8 Pension funds
9 Sundry
10 Net profit
11 Total

Gross profit account
12 Sales proceeds
13 Added: Inventories at end of accounting period
14 Total
15 Deducted: Inventories at beginning of accounting period
16 Purchase of goods
17 Expenses
18 Excise duty
19 Total
20 Gross profit

Other data
21 Investments in plant and equipment
22 Inventories; variation in value
23 Inventories; variation in volume (rough estimate)
24 Wages and salaries
25 Costs of pension and pension insurance
26 of which payments by employers for Supplementary Pension
27 Rent
28 Declared dividends
29 Declared dividends for previous year

Motorfordonsbeståndet. Vid slutet av andra kvartalet 1960 omfattade motorfordonsbeståndet 1 272 800 bilar, varav 1 144 400 var personbilar, 120 300 lastbilar och 8 100 bussar, samt 183 400 motorcyklar, 179 000 traktorer och 34 300 släpfordon (inkl. släpsläder). Under kvartalet har antalet personbilar ökat med 52 000 — i stort sett samma ökning som under motsvarande period 1959. Antalet lastbilar har stigit med 1 100 mot 1 800 året innan. Motsvarande siffror för traktorer är 1 400 och 3 500.

Centrala bilregistrets bearbetning sker fr. o. m. det nu redovisade kvartalet på centralbyråns nya datamaskinanläggning. Denna omläggning av bilregistrets uppdatering och därmed integrerad statistikbearbetning har pågått under större delen av år 1961, varigenom den tidigare avsevärda eftersläpningen temporärt tillåtits bli ännu större. Sedan numera omläggningen genomförts kan den tidigare och den därtill tillfälligt adderade arbetsbalansen successivt elimineras.

Arealinventeringen i oktober 1961

Survey of Acreage

Den årliga inventeringen av höstsådda arealer har nu slutförts av statistiska centralbyrån. Inventeringen har omfattat höstvete, höstråg, höstraps och höstrybs i Svealand och Götaland samt Gävleborgs län. Uppgifterna om höstsådden har infordrats från det urval av brukningsenheter, som används för de löpande jordbruksstatistiska undersökningarna.

Inom de 20 län som inventeringen omfattat, har i år 296 800 hektar besåtts med höstsäd, varav 220 900 hektar höstvete och 75 900 hektar höstråg. I förhållande till år 1960 föreligger en ökning i sammanlagd höstsädsareal med 54 700 hektar (22,6 %). Vetearealen har utökats med 55 600 hektar (33,6 %), medan rågarealen har undergått en obetydlig minskning (900 hektar, 1,1 %).

De höstsådda oljeväxterna omfattar sammanlagt 79 600 hektar eller 29 900 hektar (60,2 %) mer än föregående år.

B. M—s

Befolkningsutvecklingen *Vital statistics*

År och månad *Year and month*	Folkmängd den $^{31}/_{12}$ *Population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 522 827	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 597 348	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 673 749	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 763 685	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 842 046	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 924 888	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 986 181	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 041 829	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 099 204	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 150 606	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 192 316	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 234 664	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 290 112	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 341 122	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 392 872	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 436 066	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959	7 471 345	50 168	104 743	70 889	33 854	19 089	15 607	1 742	1 361	1 576
1960*	7 498 770	49 873	102 088	74 968	27 120	26 223	14 224	1 673	1 400	1 405
1960* juli	.	5 761	8 668	5 776	2 892	1 500	854	125	108	114
aug.	.	3 759	8 202	5 855	2 347	2 477	1 090	125	112	106
sept.	.	3 226	8 474	5 816	2 658	2 837	1 027	115	95	113
okt.	.	3 951	7 885	6 107	1 778	4 201	1 420	149	126	98
nov.	.	4 217	7 426	6 232	1 194	4 080	1 434	129	105	75
dec.	.	5 135	7 615	6 642	973	2 860	2 410	109	95	131
1961* jan.	.	2 616	8 349	6 671	1 678	2 240	1 044	143	116	103
febr.	.	2 568	8 172	5 611	2 561	1 720	1 132	138	113	101
mars	.	2 872	9 821	6 134	3 687	1 513	949	135	120	118
april	.	5 124	10 097	6 022	4 075	1 529	973	126	108	127
maj	.	4 904	9 536	6 211	3 325	1 701	1 027	149	120	116
juni	.	6 170	8 470	5 931	2 539	1 812	833	134	114	122
juli	.	6 091	8 614	5 896	2 718	1 653	884	126	104	98
aug.	.	3 948	8 506	5 974	2 532	2 424	1 004	134	108	85
sept.	.	4 203	8 427	5 814	2 613	2 894	941	119	95	112
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1955	7 290 112	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 341 122	7,07	14,76	9,60	5,16	3,83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 392 872	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17,8	13,6	15,6
1958	7 436 066	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959	7 471 345	6,73	14,05	9,51	4,54	2,56	2,09	16,6	13,0	14,8
1960*	7 498 770	6,67	13,65	10,02	3,63	3,51	1,90	16,4	13,7	13,6
1960* 3 kv.	·	6,8	13,5	9,3	4,2	3,6	1,6	14,4	12,4	13,0
4 kv.	·	7,1	12,2	10,1	2,1	5,9	2,8	16,9	14,2	13,1
1961* 1 kv.	·	4,4	14,2	10,0	4,2	3,0	1,7	15,8	13,2	12,1
2 kv.	·	8,6	15,0	9,7	5,3	2,7	1,5	14,6	12,2	12,8
3 kv.	·	7,5	13,5	9,3	4,2	3,7	1,5	14,8	12,0	11,4

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1 000 births.*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1959 och 1960 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Järn och metaller samt arbeten därav (112 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	18 015	18 963	+ 948	+ 5
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	69,9	90,4	+ 20,6	+ 29
3 Övriga intäkter	28,1	29,4	+ 1,3	+ 5
4 Summa	98,0	119,8	+ 21,9	+ 22
Kostnader och vinst				
5 Räntor	21,1	28,0	+ 6,8	+ 32
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	15,6	16,0	+ 0,3	+ 2
7 Skatter	15,2	22,6	+ 7,5	+ 49
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	12,0	4,1	— 7,9	— 66
9 Övriga kostnader	14,3	17,9	+ 3,7	+ 26
10 Redovisad vinst	19,7	31,3	+ 11,5	+ 58
11 Summa	98,0	119,8	+ 21,9	+ 22
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	3 153,1	3 641,3	+488,2	+ 15
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	270,3	318,9	+ 48,5	+ 18
14 Summa	3 423,4	3 960,2	+536,7	+ 16
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	224,9	270,3	+ 45,4	+ 20
16 Inköp av varor	2 671,2	2 935,4	+264,2	+ 10
17 Omkostnader	456,9	520,9	+ 64,1	+ 14
18 Försäljningsskatt	0,6	143,0	+142,5	[1] —
19 Summa avgående poster	3 353,6	3 869,7	+516,2	+ 15
20 Bruttovinst	69,9	90,4	+ 20,6	+ 29
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	38,2	41,1	+ 2,9	+ 8
22 Lagervärdeförändring	+ 45,1	+ 48,4	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 66,6	+ 39,9	.	.
24 Lön till anställda	281,5	323,5	+ 42,0	+ 15
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	11,4	14,5	+ 3,0	+ 27
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	4,9	+ 4,9	.
27 Lokalhyror	10,7	11,4	+ 0,6	+ 6
28 Beslutad utdelning	14,9	14,0	— 0,9	— 6
29 För föregående år beslutad utdelning	8,1	14,9	+ 6,9	+ 85

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Larger commercial enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Partihandel *Wholesale trade*

Bilar (42 företag) *Motor cars*				Bränsle, oljor, byggnadsmaterial (33 företag) *Combustibles, oils and greases, construction materials*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
7 655	7 589	— 66	— 1	10 022	9 778	— 244	— 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
45,4	42,3	— 3,1	— 7	57,8	65,0	+ 7,2	+ 12	2
14,8	12,9	— 2,0	— 13	11,6	21,2	+ 9,5	+ 82	3
60,2	55,2	— 5,0	— 8	69,5	86,2	+ 16,7	+ 24	4
10,7	11,1	+ 0,4	+ 4	12,8	13,2	+ 0,4	+ 3	5
5,4	6,0	+ 0,6	+ 12	43,0	56,7	+ 13,7	+ 32	6
19,4	14,8	— 4,6	— 24	2,7	3,7	+ 1,0	+ 36	7
3,1	0,5	— 2,6	— 84	11,7	0,3	— 11,3	— 97	8
6,0	5,9	— 0,1	— 2	5,4	14,9	+ 9,6	+179	9
15,7	16,9	+ 1,2	+ 8	— 6,1	— 2,6	+ 3,5	.	10
60,2	55,2	— 5,0	— 8	69,5	86,2	+ 16,7	+ 24	11
1 366,0	1 354,7	— 11,3	— 1	3 081,1	3 283,5	+202,4	+ 7	12
114,2	165,1	+ 50,9	+ 45	327,9	344,1	+ 16,2	+ 5	13
1 480,2	1 519,8	+ 39,6	+ 3	3 409,1	3 627,6	+218,5	+ 6	14
161,0	114,2	— 46,8	— 29	232,4	327,9	+ 95,5	+ 41	15
1 058,9	1 128,0	+ 69,1	+ 7	1 892,3	1 903,0	+ 10,8	+ 1	16
155,2	164,4	+ 9,2	+ 6	392,7	424,7	+ 32,0	+ 8	17
59,7	70,8	+ 11,1	+ 19	833,9	906,9	+ 73,1	+ 9	18
1 434,8	1 477,4	+ 42,7	+ 3	3 351,3	3 562,6	+211,3	+ 6	19
45,4	42,3	— 3,1	— 7	57,8	65,0	+ 7,2	+ 12	20
10,8	14,3	+ 3,5	+ 33	124,7	116,8	— 7,9	— 6	21
—46,8	+ 50,9	.	.	+ 88,3	+ 18,9	.	.	22
—44,8	+ 54,4	.	.	+ 49,9	+ 34,1	.	.	23
111,6	118,2	+ 6,6	+ 6	161,0	173,2	+ 12,1	+ 8	24
2,6	2,4	— 0,2	— 6	3,0	11,0	+ 8,0	+263	25
—	1,4	+ 1,4	.	—	3,0	+ 3,0	.	26
7,8	8,2	+ 0,4	+ 5	19,6	23,1	+ 3,5	+ 18	27
18,0	14,5	— 3,6	— 20	1,3	1,5	+ 0,2	+ 17	28
14,2	18,0	+ 3,8	+ 27	3,5	1,3	— 2,2	— 63	29

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Trävaror, snickeriarbeten, pappersmassa m. m. (27 företag) *Timber, wood products, wood pulp, etc.*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	1 992	2 182	+ 190	+ 10
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	6,6	8,8	+ 2,1	+ 32
3 Övriga intäkter	2,9	2,6	— 0,3	— 10
4 Summa	9,5	11,4	+ 1,9	+ 19
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,1	2,4	+ 0,3	+ 14
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,4	2,4	— 0,0	— 1
7 Skatter	0,5	1 2	+ 0,6	+122
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	0,1	— 0,6	— 89
9 Övriga kostnader	2,6	3,9	+ 1,2	+ 48
10 Redovisad vinst	1,2	1,5	+ 0,3	+ 27
11 Summa	9,5	11,4	+ 1,9	+ 19
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	302,1	355,1	+ 53,0	+ 18
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	21,4	33,3	+ 11,9	+ 56
14 Summa	323,5	388,4	+ 64,9	+ 20
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	22,7	21,4	— 1,3	— 6
16 Inköp av varor	253,0	307,9	+ 54,9	+ 22
17 Omkostnader	41,2	46,5	+ 5,3	+ 13
18 Försäljningsskatt	0,0	3,8	+ 3,8	[1] —
19 Summa avgående poster	316,8	379,6	+ 62,7	+ 20
20 Bruttovinst	6,6	8,8	+ 2,1	+ 32
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	3,2	3,2	+ 0,0	+ 0
22 Lagervärdeförändring	— 2,1	+ 12,3	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 1,2	+ 11,2	.	.
24 Lön till anställda	27,1	31,5	+ 4,5	+ 17
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,9	1,4	+ 0,5	+ 55
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,5	+ 0,5	.
27 Lokalhyror	0,8	0,9	+ 0,1	+ 9
28 Beslutad utdelning	0,2	0,2	— 0,0	— 2
29 För föregående år beslutad utdelning	0,2	0,2	+ 0,0	+ 3

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Papp och papper samt arbeten därav, kontors- och förlagsartiklar jämte kontorsmaskiner (25 företag)[2]				Livsmedel (55 företag) *Groceries and food*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
3 768	4 134	+ 366	+ 10	9 254	9 536	+ 282	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
32,1	28,4	— 3,7	— 12	32,4	34,6	+ 2,3	+ 7	2
4,8	6,2	+ 1,4	+ 29	9,5	12,5	+ 3,0	+ 32	3
36,9	34,6	— 2,3	— 6	41,8	47,1	+ 5,3	+ 13	4
2,2	2,8	+ 0,6	+ 29	12,3	13,7	+ 1.4	+ 12	5
2,3	3,2	+ 0,9	+ 37	13,9	14,6	+ 0,7	+ 5	6
10,6	10,0	— 0,6	— 6	5,9	5,2	— 0,7	— 11	7
8,2	1,9	— 6,3	— 77	1,4	1,0	— 0,4	— 27	8
3,7	5,3	+ 1,6	+ 41	3,8	6,3	+ 2,5	+ 66	9
9,8	11,4	+ 1,6	+ 17	4,6	6,3	+ 1,7	+ 37	10
36,9	34,6	— 2,3	— 6	41,8	47,1	+ 5,3	+ 13	11
490,6	538,4	+ 47,7	+ 10	2 032,6	2 198,6	+166,0	+ 8	12
31,8	41,4	+ 9,6	+ 30	82,9	96,1	+ 13,2	+ 16	13
522,4	579,7	+ 57,3	+ 11	2 115,5	2 294,7	+179,2	+ 8	14
30,3	31,8	+ 1,6	+ 5	82,9	82,9	+ 0,1	+ 0	15
369,2	407,2	+ 38,0	+ 10	1 790,2	1 942,4	+152,2	+ 8	16
90,9	107,7	+ 16,8	+ 19	203,4	223,4	+ 20,0	+ 10	17
0,1	4,7	+ 4,6	[1] —	6,7	11,4	+ 4,7	+ 71	18
490,4	551,4	+ 61,0	+ 12	2 083,2	2 260,1	+177,0	+ 8	19
32,1	28,4	— 3,7	— 12	32,4	34,6	+ 2,3	+ 7	20
13,8	10,1	— 3,7	— 27	24,6	32,7	+ 8,1	+ 33	21
+ 1,6	+ 9,6	.	.	+ 0,1	+ 13,2	.	.	22
+ 2,3	+ 6,8	.	.	+ 4,7	+ 14,2	.	.	23
59,8	72,0	+ 12,2	+ 20	118,9	131,1	+ 12,2	+ 10	24
1,3	2,1	+ 0,8	+ 67	3,7	4,7	+ 1,0	+ 28	25
—	0,8	+ 0,8	.	—	2,1	+ 2,1	.	26
3,0	3,6	+ 0,7	+ 23	4,5	5,2	+ 0,7	+ 15	27
5,6	5,7	+ 0,1	+ 3	2,6	2,6	+ 0,0	+ 0	28
4,7	5,6	+ 0,9	+ 19	2,5	2,6	— 0,1	+ 4	29

— [2] *Paper and its products; stationery, office supplies and office machines.*

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Textil- och beklädnadsvaror (32 företag) *Textile products, clothing*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 064	3 199	+ 135	+ 4
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	10,2	9,8	— 0,4	— 4
3 Övriga intäkter	2,4	2,2	— 0,2	— 7
4 Summa	12,5	12,0	— 0,5	— 4
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,8	3.2	+ 0,5	+ 16
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,2	1,5	+ 0,3	+ 24
7 Skatter	2.7	2,6	— 0,1	— 5
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,7	0,1	— 1,6	— 91
9 Övriga kostnader	1,8	2,6	+ 0,8	+ 44
10 Redovisad vinst	2,3	2,0	— 0,3	— 14
11 Summa	12,5	12,0	— 0,5	— 4
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	338,8	371,0	+ 32,2	+ 10
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	39,9	48,9	+ 9,0	+ 23
14 Summa	378,6	419,9	+ 41,3	+ 11
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	33,9	39.9	+ 5,9	+ 17
16 Inköp av varor	271,4	298,4	+ 27,0	+ 10
17 Omkostnader	63,0	67,7	+ 4,7	+ 7
18 Försäljningsskatt	0,1	4,1	+ 4,0	[1] —
19 Summa avgående poster	368,5	410,1	+ 41,6	+ 11
20 Bruttovinst	10,2	9,8	— 0,4	— 4
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	4,4	4,0	— 0,4	— 9
22 Lagervärdeförändring	+ 5,9	+ 9,0	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 7,0	+ 9,6	.	.
24 Lön till anställda	34,9	39,8	+ 4,8	+ 14
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,3	1,6	+ 0,3	+ 25
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,5	+ 0,5	.
27 Lokalhyror	1,4	1,4	+ 0.0	+ 1
28 Beslutad utdelning	1,4	1,2	— 0,2	— 12
29 För föregående år beslutad utdelning	1,3	1,4	+ 0,1	+ 7

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Färger, kemisk-tekniska artiklar o. d. (21 företag) *Colours, chemicals, chemical products, etc.*				Utsädes-, spannmåls- och fröhandel (13 företag) *Seed and grain*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
2 729	2 729	—	—	1 572	1 633	+ 61	+ 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
10,8	10,5	− 0,3	− 3	7,5	10,5	+ 3,1	+ 41	2
2,4	2,5	+ 0,1	+ 4	2,2	2,2	− 0,0	− 1	3
13,2	13,0	− 0,2	− 2	9,7	12,7	+ 3,1	+ 32	4
2,5	2,8	+ 0,3	+ 11	2,9	3,8	+ 0,9	+ 33	5
2,4	2,7	+ 0,3	+ 13	2,5	2,9	+ 0,4	+ 17	6
2,9	2,8	− 0,1	− 5	1,0	1,6	+ 0,6	+ 57	7
1,4	0,6	− 0,8	− 57	1,5	0,2	− 1,3	− 89	8
0,5	0,8	+ 0,3	+ 51	0,7	2,3	+ 1,5	+ 201	9
3,5	3,4	− 0,1	− 3	1,1	2,0	+ 0,9	+ 86	10
13,2	13,0	− 0,2	− 2	9,7	12,7	+ 3,1	+ 32	11
566,6	598,3	+ 31,7	+ 6	272,8	283,9	+ 11,1	+ 4	12
31,6	39,4	+ 7,8	+ 25	41,3	34,3	− 6,9	− 17	13
598,2	637,8	+ 39,6	+ 7	314,0	318,2	+ 4,2	+ 1	14
28,5	31,6	+ 3,0	+ 11	27,7	41,3	+ 13,6	+ 49	15
476,6	507,2	+ 30,6	+ 6	244,7	232,4	− 12,3	− 5	16
72,2	75,2	+ 2,9	+ 4	34,2	33,5	− 0,7	− 2	17
10,1	13,3	+ 3,3	+ 33	—	0,5	+ 0,5	.	18
587,4	627,3	+ 39,9	+ 7	306,6	307,7	+ 1,1	+ 0	19
10,8	10,5	− 0,3	− 3	7,5	10,5	+ 3,1	+ 41	20
3,8	7,1	+ 3,3	+ 86	4,0	8,2	+ 4,2	+ 106	21
+ 3,0	+ 7,8	.	.	+ 13,6	− 6,9	.	.	22
− 7,0	+ 5,3	.	.	+ 12,0	− 8,1	.	.	23
37,0	40,0	+ 3,1	+ 8	20,0	21,8	+ 1,8	+ 9	24
1,0	1,9	+ 0,9	+ 86	0,4	0,8	+ 0,4	+ 92	25
—	0,5	+ 0,5	.	—	0,4	+ 0,4	.	26
2,7	3,1	+ 0,4	+ 14	0,3	0,3	+ 0,0	+ 13	27
1,3	1,5	+ 0,2	+ 12	0,9	0,9	− 0,0	− 3	28
1,2	1,3	+ 0,1	+ 12	0,9	0,9	+ 0,0	+ 6	29

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Jordbrukskooperativa inköps- och försäljningsföreningar (22 föreningar) *Farm products and farm supplies (cooperative enterprises)*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	4 643	4 930	+ 287	+ 6
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	36,5	38,4	+ 1,9	+ 5
3 Övriga intäkter	24,8	29,6	+ 4,8	+ 19
4 Summa	61,3	68,0	+ 6,7	+ 11
Kostnader och vinst				
5 Räntor	34,2	42,1	+ 8,0	+ 23
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	16,7	17,7	+ 1,0	+ 6
7 Skatter	2,8	2,5	— 0,3	— 10
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,9	—	— 2,9	—100
9 Övriga kostnader	2,1	2,1	+ 0,0	+ 2
10 Redovisad vinst	2,8	3,5	+ 0,8	+ 28
11 Summa	61,3	68,0	+ 6,7	+ 11
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	1 922,5	2 110,4	+187,9	+ 10
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	171,3	199,7	+ 28,4	+ 17
14 Summa	2 093,8	2 310,1	+216,3	+ 10
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	120,1	171,3	+ 51,2	+ 43
16 Inköp av varor	1 858,7	1 991,0	+152,3	+ 8
17 Omkostnader	98,5	103,5	+ 5,0	+ 5
18 Försäljningsskatt	0,0	5,9	+ 5,9	[1]
19 Summa avgående poster	2 057,3	2 271,7	+214,4	+ 10
20 Bruttovinst	36,5	38.4	+ 1,9	+ 5
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	40,2	26,9	— 13,4	— 33
22 Lagervärdeförändring	+ 49,5	+ 34,2	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 40,1	+ 30,9	.	.
24 Lön till anställda	53,2	61,4	+ 8,2	+ 15
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	2,8	2,8	+ 0,0	+ 2
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,1	+ 1,1	.
27 Lokalhyror	1,7	1,6	— 0,1	— 4
28 Beslutad utdelning	0,5	—	— 0,5	(—100)
29 För föregående år beslutad utdelning	—	0,5	+ 0,5	.

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.
[2] Därav avsättningar till investeringsfonder 15,8 milj. kr, 1959 och 32,0 milj. kr 1960.

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Blandade eller ej specificerade varuslag[2] (35 företag) *Nonspecified branches*				Samtliga branscher (417 företag) *Total*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
4 387	4 549	+ 162	+ 4	67 101	69 222	+ 2 121	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
15,3	20,9	+ 5,6	+ 36	324,4	359,7	+ 35,3	+ 11	2
11,1	4,8	— 6,3	— 56	114,6	126,1	+ 11,5	+ 10	3
26,5	25,8	— 0,7	— 3	439,0	485,8	+ 46,8	+ 11	4
6,1	6,7	+ 0,6	+ 9	109,7	129,9	+ 20,2	+ 18	5
9,4	7,7	— 1,7	— 18	114,9	131,3	+ 16,4	+ 14	6
3,0	3,8	+ 0,8	+ 28	66,6	70,6	+ 4,0	+ 6	7
0,8	0,4	— 0,4	— 49	45,3	9,2	— 36,1	— 80	8
3,0	3,4	+ 0,5	+ 15	[3] 43,9	[3] 65,4	+ 21,5	+ 49	9
4,1	3,7	— 0,4	— 11	58,6	79,3	+ 20,7	+ 35	10
26,5	25,8	— 0,7	— 3	439,0	485,8	+ 46,8	+ 11	11
821,4	955,2	+ 133,9	+ 16	14 347,5	15 690,3	+1 342,8	+ 9	12
46,7	56,4	+ 9,7	+ 21	1 179,3	1 377,6	+ 198,3	+ 17	13
868,0	1 011,6	+ 143,6	+ 17	15 526,8	17 067,9	+1 541,1	+ 10	14
44,9	46,7	+ 1,8	+ 4	1 009,3	1 179,3	+ 170,0	+ 17	15
698,6	813,0	+ 114,3	+ 16	11 564,8	12 465,9	+ 901,1	+ 8	16
109,1	128,5	+ 19,4	+ 18	1 717,2	1 895,9	+ 178,6	+ 10	17
0,1	2,6	+ 2,5	[1] —	911,1	1 167,2	+ 256,1	+ 28	18
852,7	990,7	+ 138,0	+ 16	15 202,4	16 708,2	+1 505,8	+ 10	19
15,3	20,9	+ 5,6	+ 36	324,4	359,7	+ 35,3	+ 11	20
23,5	10,1	— 13,4	— 57	291,2	274,5	— 16,7	— 6	21
+ 1,8	+ 9,7	.	.	+ 160,0	+ 207,1	.	.	22
+ 4,8	+ 9,1	.	.	+ 148,4	+ 207,4	.	.	23
57,5	63,7	+ 6,2	+ 11	962,4	1 076,1	+ 113,7	+ 12	24
1,7	1,9	+ 0,2	+ 10	30,1	45,2	+ 15,1	+ 50	25
—	0,8	+ 0,8	.	—	15,9	+ 15,9	.	26
2,0	2,1	+ 0,1	+ 3	54,5	61,0	+ 6,5	+ 12	27
1,5	1,8	+ 0,3	+ 17	48,2	43,9	— 4,4	— 9	28
1,3	1,5	+ 0,3	+ 21	37,8	48,2	+ 10,4	+ 28	29

— [2] Omfattar till skillnad från tidigare år även »hudar och skinn, läder, gummivaror o. d.» —

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Textil- och beklädnadsvaror (36 företag) *Textile products, clothing*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 724	3 724	—	—
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	5,8	6,9	+ 1,1	+ 19
3 Övriga intäkter	3,2	2,7	— 0,4	— 14
4 Summa	8,9	9,6	+ 0,7	+ 7
Kostnader och vinst				
5 Räntor	1,5	1,5	— 0,0	— 3
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,5	1,7	+ 0,3	+ 17
7 Skatter	2,2	2,4	+ 0,3	+ 13
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	0,0	— 0,7	— 99
9 Övriga kostnader	1,0	1,5	+ 0,5	+ 50
10 Redovisad vinst	2,1	2,4	+ 0,4	+ 17
11 Summa	8,9	9,6	+ 0,7	+ 7
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	215,1	223,4	+ 8,3	+ 4
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	24,1	29,4	+ 5,2	+ 22
14 Summa	239,2	252,8	+ 13,6	+ 6
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	26,7	24,1	— 2,6	— 10
16 Inköp av varor	143,0	147,9	+ 4,9	+ 3
17 Omkostnader	63,5	66,7	+ 3,2	+ 5
18 Försäljningsskatt	0,2	7,3	+ 7,1	[1] —
19 Summa avgående poster	233,4	245,9	+ 12,5	+ 5
20 Bruttovinst	5,8	6,9	+ 1,1	+ 19
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	3,8	2,3	— 1,5	— 38
22 Lagervärdeförändring	— 2,6	+ 5,3	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 3,1	+ 1,1	.	.
24 Lön till anställda	42,2	43,4	+ 1,3	+ 3
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,8	1,8	+ 1,0	+ 116
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	0,7	+ 0,7	.
27 Lokalhyror	5,3	5,3	+ 0,0	+ 0
28 Beslutad utdelning	0,4	0,4	— 0,0	— 5
29 För föregående år beslutad utdelning	0,3	0,4	+ 0,1	+ 33

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Larger commercial enterprises (cont.)

Detaljhandel *Retail trade*

Järnaffärer (14 företag) *Hardware*				Varuhus (8 företag) *Department stores*				
1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1959—1960		
		absolut	%			absolut	%	
789	737	— 52	— 7	8 838	10 154	+ 1 316	+ 15	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
2,1	2,3	+ 0,1	+ 7	31,7	28,8	— 2,9	— 9	2
0,6	0,5	— 0,0	— 8	10,1	11,8	+ 1,7	+ 17	3
2,7	2,8	+ 0,1	+ 4	41,8	40,6	— 1,2	— 3	4
0,7	0,8	+ 0,1	+ 8	3,4	3,6	+ 0,3	+ 8	5
0,5	0,6	+ 0,0	+ 3	5,5	12,7	+ 7,2	+132	6
0,4	0,3	— 0,1	— 20	11,5	6,4	— 5,1	— 44	7
0,1	0,0	— 0,1	— 62	2,7	0,5	— 2,3	— 83	8
0,8	1,3	+ 0,4	+ 55	6.5	7,2	+ 0,7	+ 10	9
0,2	— 0,1	— 0,3	(— 149)	12,2	10,2	— 2,0	— 16	10
2,7	2,8	+ 0,1	+ 4	41,8	40,6	— 1,2	— 3	11
108,7	119,4	+ 10,7	+ 10	556,5	670,3	+ 113,7	+ 20	12
9,5	10,8	+ 1,3	+ 14	45,6	72,2	+ 26,6	+ 58	13
118,2	130,3	+ 12,0	+ 10	602,1	742,5	+ 140,4	+ 23	14
9,2	9,5	+ 0,3	+ 4	42,6	45.6	+ 3,0	+ 7	15
90,1	99,2	+ 9,1	+ 10	384,4	476,1	+ 91,7	+ 24	16
16,8	17,0	+ 0,2	+ 1	142,7	169 8	+ 27.1	+ 19	17
—	2,2	+ 2,2	.	0,7	22,1	+ 21,5	[1] —	18
116,1	128,0	+ 11,9	+ 10	570,4	713,7	+ 143,2	+ 25	19
2,1	2,3	+ 0,1	+ 7	31,7	28,8	— 2,9	— 9	20
0,8	1,1	+ 0,3	+ 43	18,2	42,3	+ 24.1	+133	21
+ 0,3	+ 1,3	.	.	+ 3,0	+ 26,6	.	. .	22
+ 0,2	+ 1,2	.	.	+ 7,7	+ 34,3	.	.	23
10,3	11,0	+ 0,6	+ 6	94,6	113.9	+ 19.3	+ 20	24
0,2	0,3	+ 0,1	+ 77	2,1	2.6	+ 0.6	+ 27	25
—	0,2	+ 0,2	.	—	0.8	+ 0,8	.	26
0,6	0,6	— 0,0	— 6	7,8	10,3	+ 2,6	+ 33	27
—	—	—	—	5,3	5,3	+ 0,0	+ 0	28
—	—	—	—	4,0	5,3	+ 1,4	+ 34	29

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Övrig detaljhandel (44 företag)[1] *Nonspecified branches*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	5 304	5 341	+ 37	+ 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	63,5	60,7	— 2,7	— 4
3 Övriga intäkter	3,2	4,4	+ 1,2	+ 39
4 Summa	66,7	65,1	— 1,5	— 2
Kostnader och vinst				
5 Räntor	1,4	1,5	+ 0,1	+ 8
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,8	2,4	— 0,4	— 15
7 Skatter	34,5	29,7	— 4,7	— 14
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,7	0,1	— 1,6	— 92
9 Övriga kostnader	0,6	1,0	+ 0,4	+ 72
10 Redovisad vinst	25,6	30,3	+ 4,7	+ 19
11 Summa	66,7	65,1	— 1,5	— 2
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	1 739,3	1 813,5	+ 74,3	+ 4
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	109,0	135,3	+ 26,3	+ 24
14 Summa	1 848,3	1 948,8	+ 100,6	+ 5
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	110,8	109,0	— 1,8	— 2
16 Inköp av varor	1 570,4	1 607,5	+ 37,1	+ 2
17 Omkostnader	103,1	109,1	+ 6,0	+ 6
18 Försäljningsskatt	0,5	62,5	+ 62,0	[2] —
19 Summa avgående poster	1 784,8	1 888,1	+ 103,3	+ 6
20 Bruttovinst	63,5	60,7	— 2,7	— 4
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	4,2	6,6	+ 2,4	+ 58
22 Lagervärdeförändring	— 1,8	+ 26,3	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 1,3	+ 24,0	.	.
24 Lön till anställda	62,7	65,7	+ 3,0	+ 5
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	8,0	9,1	+ 1,1	+ 14
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	1,0	+ 1,0	.
27 Lokalhyror	6,8	7,5	+ 0,6	+ 9
28 Beslutad utdelning	0,2	0,2	+ 0 0	+ 3
29 För föregående år beslutad utdelning	0,1	0,2	+ 0,1	+ 41

[1] Nya Systemaktiebolaget ingår i denna bransch. — [2] Förändringen är av sådan storleksord-

Larger commercial enterprises (cont.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Samtliga branscher (102 företag) *Total*			
	1959	1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	
			absolut	%
1 Antal anställda	18 655	19 956	+ 1 301	+ 7
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	103,0	98,7	— 4,4	— 4
3 Övriga intäkter	17,0	19,5	+ 2,5	+ 14
4 Summa	120,1	118,2	— 1,9	— 2
Kostnader och vinst				
5 Räntor	7,0	7,4	+ 0,4	+ 6
6 Avskrivning på materialla anläggningstillgångar	10,3	17,4	+ 7,1	+ 69
7 Skatter	48,5	38,9	— 9,7	— 20
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	5,3	0,7	— 4,6	— 87
9 Övriga kostnader	8,9	10 9	+ 2,0	+ 23
10 Redovisad vinst	40,0	42,9	+ 2,9	+ 7
11 Summa	120,1	118,2	— 1,9	— 2
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	2 619,6	2 826,6	+ 207,0	+ 8
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	188,2	247,7	+ 59,5	+ 32
14 Summa	2 807,8	3 074,4	+ 266,5	+ 9
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	189,4	188,2	— 1,1	— 1
16 Inköp av varor	2 188,0	2 330.7	+ 142,7	+ 7
17 Omkostnader	326,1	362,6	+ 36.4	+ 11
18 Försäljningsskatt	1,4	94,2	+ 92,8	[1] —
19 Summa avgående poster	2 704,8	2 975,7	+ 270,9	+ 10
20 Bruttovinst	103,0	98,7	— 4,4	— 4
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	27,0	52,4	+ 25,4	+ 94
22 Lagervärdeförändring	— 1,0	+ 59,5	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 3,6	+ 60,6	.	.
24 Lön till anställda	209,8	234,0	+ 24,2	+ 12
25 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	11,0	13,8	+ 2 8	+ 25
26 Därav arbetsg.avg. t. tilläggspens. (ATP)	—	2,6	+ 2,6	.
27 Lokalhyror	20,5	23.7	+ 3,2	+ 15
28 Beslutad utdelning	5,9	5.9	— 0,0	— 0
29 För föregående år beslutad utdelning	4,4	5,9	+ 1,5	+ 34

[1] ning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För städerna Göteborg, Luleå och Östhammar är dock medtagna även växlar protesterade av de i dessa städer förordnade särskilda protestförrättarna.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1960	1 349	132	15 064	4 544	7 427	1 622	28 657	7 129	2 229	1 449
1959 Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117
Dec.	129	17	1 192	329	597	167	2 285	584	177	108
1961 Jan.	130	6	953	288	514	135	1 890	485	135	81
Febr.	127	10	980	293	484	137	1 894	464	162	99
Mars	121	11	980	333	579	176	2 068	515	162	100
April	112	13	988	327	580	137	2 032	466	136	142
Maj	107	10	1 060	366	627	146	2 199	502	202	127
Juni	93	10	1 090	364	590	153	2 197	527	182	90
Juli	96	11	1 134	384	555	149	2 222	535	191	106
Aug.	89	8	1 328	379	592	164	2 463	514	263	162
Sept.	121	11	1 099	360	541	159	2 159	496	158	120
Okt.	149	11	1 144	350	652	181	2 327	522	169	147
Nov.	141	15	1 161	352	665	195	2 373	491	191	162

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418.4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140.6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
3 498,1	3 378,3	16 858,4	20 875,8	44 610,6	12 285,4	3 121,1	1 610,8	1960
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	1959 Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594.2	3 373.9	1 032 0	250.8	98.2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209.2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311.0	1 401,7	1 666.0	3 691.6	968,4	215,0	141.0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867.0	1 154,6	268,5	214.5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91.8	Okt.
256.0	274,5	1 296,3	1 898.5	3 725.3	756,5	213.5	134.6	Nov.
278,0	243,4	1 366,1	2 264,9	4 152.4	1 342,9	251,5	116,3	Dec.
223,8	211,8	1 178,9	1 679,5	3 294.0	735,1	181,2	146.1	1961 Jan.
223,9	220,9	1 074,3	1 784,1	3 303,2	883.3	212,0	175.2	Febr.
229,9	248,1	1 269,9	2 487,3	4 235,2	1 377,5	246,7	147,6	Mars
235,5	245,1	1 297,6	1 736,9	3 515.1	1 022 8	205.4	324.3	April
254,7	271,1	1 447,0	2 193,7	4 166,5	1 525,7	309,3	184,2	Maj
260,9	274,2	1 330,1	2 133,3	3 998,5	1 138,6	334,9	184,3	Juni
275,9	287,2	1 244,4	2 852,6	4 660,1	1 902,0	372,8	273,0	Juli
316,7	278,8	1 324,6	2 289,2	4 209,3	923,2	321,8	202,1	Aug.
248,1	270,4	1 200,6	3 541,0	5 260,1	2 640,0	324,8	178,1	Sept.
270,6	253,1	1 458,3	2 789,2	4 771,2	1 659,0	268,5	201,6	Okt.
274,7	262,4	1 565,3	2 913,7	5 016,1	1 481,7	411,3	288,9	Nov.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Oktober 1961

Road traffic accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *October 1961*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	12	2	14	46	16	62	281	174	455	339	192	531
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	13	3	16	45	9	54	305	160	465	363	172	535
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	3	1	4	6	15	21	22	56	78	31	72	103
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	1	—	1	3	13	16	4	13	17
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	11	5	16	14	18	32	45	171	216	70	194	264
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	1	3	5	6	11	16	34	50	23	41	64
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	10	7	17	16	29	45	28	140	168	54	176	230
Fotgängare *Pedestrians* ..	27	13	40	21	56	77	27	204	231	75	273	348
Övriga *Others*	3	5	8	3	3	6	9	15	24	15	23	38
Summa *Total*	81	37	118	157	152	309	736	967	1 703	974	1 156	2 130

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	5	16	41	62
7—10 »	3	11	40	54
11—14 »	5	10	45	60
15—17 »	6	32	188	226
18—29 »	16	72	446	534
30—44 »	12	40	266	318
45—59 »	26	46	261	333
60—69 »	23	31	112	166
> 69 »	22	26	55	103
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	25	249	274
Samtliga *Total*	118	309	1 703	2 130
Därav *Of which*				
män..... *males*	84	217	1 132	1 433
kvinnor .... *females*	34	75	413	522
okänt kön.. *sex not stated*	—	17	158	175

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 909	4 368	6 277
Lastbil ..... *Lorry*	286	583	869
Buss ..... *Bus*	35	102	137
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	39	158	197
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	84	330	414
Annan lätt mc..... *Other light mc*	29	69	98
Spårvagn ..... *Tram*	1	66	67
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	6	5	11
Cykel ..... *Cycle*	66	243	309
Annat fordon ..... *Other vehicle*	78	456	534
Fotgängare ..... *Pedestrian*	78	282	360
Andra trafikelement *Other traffic elements*	124	19	143
Summa *Total*	2 735	6 681	9 416

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Oktober 1961
Road traffic accidents: Number of accidents, by type — *October 1961*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 836	21	417	406	290	2 140
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 250	21	399	390	275	1 585
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	383	11	87	84	157	142
» korsande » *crossing*	1 090	6	209	99	49	942
» samma » *same*	430	3	62	98	27	305
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	—	—	—	1
» annan » *other*	346	1	41	109	42	195
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	586	—	18	16	15	555
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 890	75	937	503	550	837
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	525	28	366	81	51	393
med fotgängare *with pedestrian*	281	37	236	40	38	203
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 084	10	335	382	461	241
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	302	10	157	32	67	203
Olycka av annan art *Other kind of accident*	25	4	7	4	5	16
Summa *Total*	5 053	110	1 518	945	912	3 196
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	812	24	266	148	249	415
Mellersta » *Middle* »	3 311	59	964	537	457	2 317
Södra » *South* »	930	27	288	260	206	464

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road traffic accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 707	47	144	706	770	1 937
Halvdager *Twilight*	270	7	13	73	109	161
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 272	21	55	297	122	1 150
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	685	34	42	185	649	36
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	119	1	1	2	15	104

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Oktober 1961

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	6	12	34	77	129	7	20	53	80
Uppsala »	3	3	7	25	38	3	3	18	24
Södermanlands »	—	3	31	52	86	—	3	54	57
Östergötlands »	3	6	21	59	89	3	10	39	52
Jönköpings »	3	4	28	39	74	3	5	45	53
Kronobergs »	1	2	12	36	51	1	2	19	22
Kalmar »	1	4	11	41	57	1	6	15	22
Gotlands »	1	—	1	14	16	1	—	1	2
Blekinge »	2	3	11	37	53	2	3	18	23
Kristianstads »	7	3	16	60	86	7	3	27	37
Malmöhus »	7	9	44	79	139	7	11	55	73
Hallands »	2	5	19	42	68	3	5	32	40
Göteb. o. Bohus »	4	6	20	36	66	4	6	29	39
Älvsborgs »	5	15	18	59	97	5	23	35	63
Skaraborgs »	4	6	20	58	88	4	7	33	44
Värmlands »	4	5	18	49	76	4	6	25	35
Örebro »	4	4	12	25	45	4	5	17	26
Västmanlands »	1	1	13	29	44	1	1	24	26
Kopparbergs »	4	1	20	50	75	4	2	31	37
Gävleborgs »	5	4	22	26	57	6	6	43	55
Västernorrlands »	—	3	18	36	57	—	4	21	25
Jämtlands »	3	5	18	23	49	3	5	33	41
Västerbottens »	4	11	21	20	56	4	15	39	58
Norrbottens »	4	2	17	46	69	4	6	30	40
Summa *Total*	78	117	452	1 018	1 665	81	157	736	974

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road traffic accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *October 1961*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	19	160	662	844	5	23	192	220
Stockholms län	4	13	42	124	183	4	17	53	74
Uppsala »	1	—	20	61	82	4	1	34	39
Södermanlands »	1	5	24	66	96	1	5	29	35
Östergötlands »	2	4	34	94	134	2	4	34	40
därav Norrköpings stad	2	1	20	50	73	2	1	20	23
Jönköpings län	1	7	27	70	105	1	7	37	45
Kronobergs »	1	1	5	24	31	1	1	6	8
Kalmar »	2	2	17	30	51	2	2	20	24
Gotlands »	—	—	6	9	15	—	—	6	6
Blekinge »	1	3	6	38	48	1	3	6	10
Kristianstads »	1	3	13	45	62	1	3	14	18
Malmöhus »	2	10	90	190	292	2	10	114	126
därav Malmö stad	1	3	47	90	141	1	3	68	72
Hallands län	1	2	10	30	43	1	2	10	13
Göteb. o. Bohus »	4	27	149	317	497	4	30	176	210
därav Göteborgs stad	3	22	140	282	447	3	25	162	190
Älvsborgs län	2	8	22	51	83	2	10	27	39
Skaraborgs »	1	—	12	49	62	1	—	14	15
Värmlands »	1	3	22	58	84	1	3	24	28
Örebro »	—	3	33	78	114	—	3	35	38
Västmanlands »	—	2	21	90	113	—	2	23	25
Kopparbergs »	1	3	14	42	60	1	3	14	18
Gävleborgs »	2	5	23	70	100	2	5	28	35
Västernorrlands »	1	4	12	78	95	1	4	13	18
Jämtlands »	—	3	5	40	48	—	3	6	9
Västerbottens »	—	5	21	26	52	—	5	27	32
Norrbottens »	—	6	23	65	94	—	6	25	31
Summa *Total*	32	138	811	2 407	3 388	37	152	967	1 156
Hela riket *Sweden*	110	255	1 263	3 425	5 053	118	309	1 703	2 130

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957	40 011	8 861	6 137	9 819	19 129	12 550	2 272	4 246	12 727	115797	20 892
1958 2 kv.	40 263	9 042	5 956	8 735	17 730	13 305	2 506	4 426	13 049	115053	20 724
3 kv.	40 840	9 395	5 986	8 621	17 627	13 792	2 638	4 615	13 269	116826	21 094
4 kv.	41 162	9 694	5 926	8 310	17 314	14 355	2 752	4 832	13 433	117822	21 009
1959 1 kv.	40 440	9 722	5 738	7 543	16 281	14 576	2 831	4 942	13 490	115601	20 823
2 kv.	40 923	10 077	5 784	7 375	16 125	15 073	3 031	5 248	13 710	117382	21 226
3 kv.	41 390	10 549	5 830	7 217	15 970	15 518	3 376	5 596	13 887	119367	21 494
4 kv.	41 576	10 927	5 773	6 943	15 593	15 774	3 654	5 902	14 097	120267	21 345
1960 1 kv.	41 148	11 029	5 712	6 458	14 738	15 925	3 893	6 055	14 178	119163	20 111
2 kv.	41 436	11 271	5 705	6 199	14 359	16 144	4 170	6 486	[2]14 468	120263	20 234
Därav *County*											
A o. AA Sthlms stad	5 756	2 092	1 000	1 089	1 753	948	350	212	1 578	14 783	2 481
B Stockholms län	3 033	619	275	310	640	888	315	348	774	7 203	1 029
C Uppsala »	940	262	105	143	296	388	107	176	344	2 762	536
D Södermanlands »	1 234	306	152	174	452	512	120	213	531	3 695	725
E Östergötlands »	2 104	477	296	213	600	740	126	342	623	5 522	846
F Jönköpings »	1 229	386	188	181	437	685	143	271	477	3 998	701
G Kronobergs »	596	232	91	104	274	451	78	235	299	2 360	482
H Kalmar »	1 055	263	147	155	429	519	151	386	414	3 519	719
I Gotlands »	324	58	32	80	133	123	25	22	89	886	117
K Blekinge »	668	157	72	139	270	330	68	149	245	2 099	342
L Kristianstads »	1 469	449	263	203	558	781	196	264	585	4 770	580
M o. MA Malmöh. »	3 994	1 092	467	534	1 447	1 332	357	362	1 183	10 771	1 395
N Hallands »	1 099	273	126	165	374	541	111	114	347	3 150	441
O o. OA Gbgs o. Boh. »	3 885	1 031	559	617	1 337	1 026	272	315	1 009	10 052	1 707
P Älvsborgs »	2 006	452	296	282	660	973	152	311	710	5 842	882
R Skaraborgs »	1 042	301	165	175	442	657	182	320	413	3 700	675
S Värmlands »	1 348	310	184	186	517	575	133	302	799	4 357	773
T Örebro »	1 237	337	146	194	572	561	102	370	546	4 065	680
U Västmanlands »	1 163	282	157	170	387	535	114	242	456	3 506	620
W Kopparbergs »	1 339	366	244	236	560	646	154	246	722	4 513	631
X Gävleborgs »	1 494	442	184	259	504	623	146	171	796	4 619	937
Y Västernorrl. »	1 607	370	208	178	575	755	235	282	525	4 736	904
Z Jämtlands »	799	177	92	111	235	357	68	109	226	2 174	325
AC Västerbottens »	828	265	114	127	375	556	233	381	381	3 261	795
BD Norrbottens »	1 187	272	142	174	532	642	232	343	396	3 920	911

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 306.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[1] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpsläder *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	1956
862 992	11 321	8 163	986 952	247 587	7 424	13 219	1 223	1 189	11563	27 297	1 911	1957
928 113	11 293	8 181	1051347	238 970	7 410	13 399	1 161	1 091	11847	27 597	1 899	1958 2 kv.
960 206	11 249	8 153	1085185	239 785	7 584	14 185	1 164	1 082	12187	28 718	1 898	3 kv.
971 973	11 145	8 042	1097837	221 598	7 133	14 395	1 172	1 050	12534	29 255	1 891	4 kv.
980 989	11 119	8 006	1104596	205 724	6 840	14 124	1 142	997	12441	28 806	1 891	1959 1 kv.
1032747	11 098	8 055	1158184	211 651	7 234	14 621	1 147	972	12701	29 544	1 891	2 kv.
1068133	10 966	8 048	1195548	210 792	7 572	15 771	1 135	943	13163	31 012	1 891	3 kv.
1087533	10 902	8 086	1215886	193 225	7 297	15 940	1 118	925	13429	31 506	1 891	4 kv.
1092442	9 782	8 030	1219635	178 868	7 017	15 918	1 112	860	13394	31 379	1 891	1960 1 kv.
1144487	9 820	8 093	1272843	183 360	7 251	16 549	1 115	841	13798	32 401	1 891	2 kv.
												Därav *County*
114 080	1 401	751	129 614	12 058	814	765	48	40	430	1 285	—	A o. AA
67 521	395	532	75 256	8 001	473	649	41	44	360	1 097	1	B
26 907	190	213	29 882	4 071	241	404	12	17	363	797	6	C
36 215	224	264	40 174	5 331	317	403	21	21	472	918	—	D
54 320	348	344	60 186	9 750	489	676	35	21	735	1 468	2	E
46 903	356	352	51 253	8 490	200	815	38	18	551	1 424	—	F
25 196	292	133	27 689	3 975	178	472	15	12	320	821	2	G
36 518	332	229	40 266	6 265	191	561	21	24	494	1 102	—	H
8 425	79	66	9 377	2 053	151	176	21	10	44	251	—	I
19 836	94	141	22 076	3 222	163	367	7	6	285	668	—	K
41 981	280	177	46 928	6 888	198	785	16	16	703	1 527	—	L
95 143	441	461	106 375	12 793	548	1 112	65	52	1 027	2 265	—	M o. MA
26 209	141	175	29 534	5 360	154	386	13	29	371	801	—	N
82 633	913	524	93 209	16 633	594	885	58	51	548	1 545	—	O o. OA
58 605	489	374	64 821	11 365	338	718	50	30	642	1 447	—	P
42 675	346	236	46 611	7 144	236	835	24	19	623	1 510	3	R
47 314	462	348	52 019	7 997	299	681	93	78	611	1 467	16	S
44 653	252	247	48 965	7 226	362	849	42	23	497	1 414	1	T
38 831	231	279	42 616	4 641	259	504	23	26	575	1 131	52	U
49 589	383	304	54 406	8 933	277	742	51	30	765	1 593	103	W
43 413	474	382	48 414	8 223	251	944	90	53	778	1 876	204	X
43 046	511	458	48 240	7 995	166	719	69	55	775	1 621	225	Y
20 232	304	241	22 647	3 390	91	413	45	41	356	857	242	Z
37 711	477	427	41 399	6 127	161	993	106	78	802	1 984	440	AC
36 531	405	435	40 886	5 429	100	695	111	47	671	1 532	594	BD

[1] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[4] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjul-traktorer *Tractors wheeled*	Band-traktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensin-blandn. *Gasoline*	Bränn-olja *Gas oil*	Foto-gen *Kero-sene*	Gen-gas *Prod-ucer gas*	Andra *Other*	Ej an-givet *Un-known*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957	153 656	1 517	155 173	26 962	45 990	81 598	20	3	600
1958 2 kv.	158 880	1 596	160 476	28 299	50 525	81 040	21	3	588
3 kv.	161 401	1 599	163 000	28 858	52 735	80 797	21	3	586
4 kv.	163 319	1 604	164 923	29 340	54 553	80 426	20	3	581
1959 1 kv.	165 252	1 610	166 862	29 835	56 385	80 043	19	5	575
2 kv.	168 737	1 608	170 345	30 775	59 311	79 664	19	5	571
3 kv.	172 138	1 614	173 752	31 704	62 139	79 318	20	5	566
4 kv.	173 644	1 611	175 255	31 974	63 871	78 823	17	8	562
1960 1 kv.	175 893	1 656	177 549	32 426	66 270	78 271	17	9	556
2 kv.	177 296	1 676	178 972	32 726	67 873	77 792	17	15	549
Därav *County*									
A o. AA Sthlms stad	734	56	790	217	449	122	—	1	1
B Stockholms län	6 736	19	6 755	744	2 633	3 341	1	—	36
C Uppsala »	6 908	21	6 929	451	2 945	3 510	1	—	22
D Södermanlands »	7 473	16	7 489	734	3 086	3 642	—	—	27
E Östergötlands »	11 406	41	11 447	1 187	4 846	5 373	1	1	39
F Jönköpings »	5 790	12	5 802	1 811	2 147	1 830	—	—	14
G Kronobergs »	3 696	19	3 715	855	1 630	1 220	—	—	10
H Kalmar »	8 654	17	8 671	1 042	3 384	4 229	—	—	16
I Gotlands »	4 421	5	4 426	339	1 613	2 440	—	—	34
K Blekinge »	2 557	4	2 561	353	1 111	1 079	—	—	18
L Kristianstads »	13 002	37	13 039	2 284	5 196	5 532	2	1	24
M o. MA Malmöh. »	18 819	69	18 888	2 992	7 220	8 587	2	2	85
N Hallands »	7 223	19	7 242	1 403	2 510	3 287	—	1	41
O o. OA Gbgs o. Boh. »	4 862	20	4 882	1 566	1 437	1 870	2	—	7
P Älvsborgs »	9 327	29	9 356	3 031	2 751	3 553	—	2	19
R Skaraborgs »	14 976	25	15 001	2 903	5 665	6 421	—	2	10
S Värmlands »	7 319	109	7 428	1 608	2 228	3 562	1	1	28
T Örebro »	7 394	69	7 463	1 230	2 384	3 816	2	—	31
U Västmanlands »	7 508	75	7 583	578	3 024	3 955	2	1	23
W Kopparbergs »	6 108	153	6 261	1 960	1 897	2 389	—	—	15
X Gävleborgs »	5 335	71	5 406	1 275	2 241	1 874	1	—	15
Y Västernorrlands »	4 222	165	4 387	1 183	1 572	1 625	1	—	6
Z Jämtlands »	2 926	130	3 056	817	1 278	953	—	—	8
AC Västerbottens »	6 170	265	6 435	1 504	2 808	2 108	1	3	11
BD Norrbottens »	3 730	230	3 960	659	1 818	1 474	—	—	9

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957	860 726	2 225	38	3	1 865	6 155	1	142	86 126	29 601	17	53
1958 2 kv.	925 662	2 417	31	3	1 830	6 214	1	136	84 903	30 088	16	46
3 kv.	957 501	2 673	29	3	1 794	6 224	1	134	85 762	31 004	15	45
4 kv.	968 982	2 959	29	3	1 753	6 148	1	140	85 982	31 780	15	45
1959 1 kv.	977 704	3 259	24	2	1 703	6 162	1	140	83 843	31 703	15	40
2 kv.	1029248	3 475	23	1	1 704	6 216	1	134	84 650	32 679	15	38
3 kv.	1064342	3 768	21	2	1 704	6 218	1	125	85 520	33 800	13	34
4 kv.	1083155	4 357	17	4	1 711	6 252	1	122	85 581	34 645	12	24
1960 1 kv.	1087771	4 651	17	3	1 694	6 215	1	120	84 092	35 031	12	28
2 kv.	1139610	4 854	17	6	1 715	6 260	1	117	84 326	35 896	12	29
Därav: *County*												
A o. AA	113 579	498	—	3	40	606	—	105	12 844	1 935	—	4
B	67 255	264	1	1	74	458	—	—	5 299	1 902	1	1
C	26 825	82	—	—	59	154	—	—	1 873	888	—	1
D	36 143	72	—	—	54	210	—	—	2 550	1 141	—	4
E	54 194	126	—	—	74	270	—	—	3 941	1 581	—	—
F	46 761	141	1	—	101	251	—	—	2 533	1 463	1	1
G	25 083	112	1	—	56	77	—	—	1 394	965	—	1
H	36 441	77	—	—	86	143	—	—	2 242	1 276	1	—
I	8 411	14	—	—	25	41	—	—	659	227	—	—
K	19 791	45	—	—	21	120	—	—	1 446	651	—	2
L	41 870	111	—	—	54	123	—	—	3 351	1 419	—	—
M o. MA	95 038	102	3	—	107	354	—	—	8 711	2 055	4	1
N	26 093	116	—	—	52	123	—	—	2 235	915	—	—
O o. OA	82 202	431	—	—	51	461	—	12	7 993	2 054	2	3
P	58 382	222	1	—	88	286	—	—	3 963	1 877	—	2
R	42 458	216	1	—	79	157	—	—	2 196	1 504	—	—
S	47 001	312	1	—	97	251	—	—	2 619	1 736	—	2
T	44 546	105	1	1	56	191	—	—	2 605	1 459	1	—
U	38 697	133	1	—	76	203	—	—	2 253	1 252	—	1
W	49 461	127	1	—	74	230	—	—	2 777	1 735	—	1
X	43 193	218	1	1	102	280	—	—	2 981	1 636	—	2
Y	42 671	375	—	—	87	371	—	—	2 835	1 898	1	2
Z	19 987	245	—	—	48	193	—	—	1 326	848	—	—
AC	37 326	382	3	—	63	363	1	—	1 635	1 624	1	1
BD	36 202	328	1	—	91	344	—	—	2 065	1 855	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1959		1960		1959		1960	
	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	17 282	4 105	17 618	5 294	192	193	210	209
Definitivt avregistrerade *Condemned*	7 877	6 886	10 233	6 834	18	11	30	16
Återregistrerade *Re-registered*	4 636	10 314	2 114	12 814	113	176	65	150
Nyregistrerade *Registered*	29 496	52 304	30 143	51 168	60	72	101	112
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 9 016	+51 758	+ 4 909	+52 045	− 36	+ 49	− 56	+ 63
	Lastbilar *Lorries*				Motorcyklar *Motor-cycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	4 739	1 903	4 484	2 097	11 741	3 084	9 272	2 775
Definitivt avregistrerade *Condemned*	1 577	1 116	1 648	1 118	6 107	3 064	6 606	2 762
Återregistrerade *Re-registered*	829	1 221	558	1 143	1 489	8 268	1 079	7 780
Nyregistrerade *Registered*	3 204	3 502	4 318	3 132	556	3 713	514	2 105
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	− 2 221	+ 1 781	− 1 104	+ 1 100	−15 874	+ 5 927	−14 357	+ 4 492
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	172	120	162	149	1 098	376	1 080	384
Definitivt avregistrerade *Condemned*	349	398	479	457	225	121	231	118
Återregistrerade *Re-registered*	52	39	24	34	145	301	130	394
Nyregistrerade *Registered*	2 300	3 804	2 772	1 821	716	918	1 017	1 116
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 1 939	+ 3 483	+ 2 294	+ 1 423	− 449	+ 738	− 127	+ 1 022

Preliminär försäkringsstatistik för september och oktober 1961

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen i detta avsnitt avser *svenska riksbolag* (inalles 102, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, häradsoch sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1959 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen förvaltade tillgångarna ökade under september—oktober 1961 med 129 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 289 mkr och en bruttominskning av 160 mkr. I *tab. 1* redovisas bruttoökningarna och nettoökningarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under september—oktober 1961 (bruttoökningarna med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodohavanden) 27 % avsåg statslån, 37 % bostadslån, 4 % utlånats till kommuner (inkl. av kommuner garanterade lån andra än bostadslån), 10 % använts för inköp av fastigheter och aktier, 22 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt, medan endast 0,4 % placerats i utländska obligationer. För enbart liv- och sjukbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 33, 40, 3, 10, 14 och 0 %. Genom förbättrad redovisning har fr. o. m. 1961 som bostadslån även kunnat räknas bostadskrediter som ingår i svenska kommunlån och andra värdehandlingar. Statslån och bostadslån tillsammans upptog under september—oktober 64 % av den totala bruttoökningen.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska obligationer den största ökningen medan svenska kommunlån och förlagsbevis visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar kontanta medel och banktillgodohavanden den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1959—okt. 1961 redovisas i *tab. 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under september—oktober 1961 var 46 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1960.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1960—okt. 1961. I tabellen har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadsperiod senare än de övriga uppgifterna.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—aug. 1960 och 1961 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Premieintäkten i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) och i skadebolagen visar en obetydlig ökning under jan.—aug. 1961 i jämförelse med motsvarande period 1960. Den stora minskningen av SPP:s avgiftssumma beror på den omläggning av verksamheten, som föranletts av införandet per 1 januari 1960 av den allmänna tilläggspensioneringen (ATP).

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under september—oktober 1961 *(tab. 5)* till 354 mkr (f. å. 323 mkr), en ökning med 10 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring utgjorde 200 mkr (f. å.

(forts. sid. 787)

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	30/6[2] 1961	Ökningar[3] *Increases*[3] Sept.+okt. 1961		30/6[2] 1961	Ökningar[3] *Increases*[3] Sept.+okt. 1961	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 756	17	17	[4] 437	13	13
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	553	11	9	304	8	7
Svenska *Swedish*	537	11	9	304	8	7
Utländska[5] *Foreign*	16	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 763	46	15	4 350	29	9
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	3 192	18	6	2 488	15	8
Kontors- o. affärsfast. *Office bldgs*	456	7	1	317	3	— 3
Fabriksfastigheter *Factories*	1 301	19	11	885	10	6
Kraftverk *Power plants*	303	0	— 2	272	0	— 2
Jordbruks- o. skogsfast. *Farms and forests*	267	—	— 1	224	—	— 0
Härav till industri *Of which for ind.*	226	—	— 0	192	—	— 0
Övriga fastigheter *Other buildings*	244	2	0	164	1	0
Sv. kommunlån *Loans to municipalities*	1 646	12	— 3	1 515	6	— 6
Lån till kommun *Loans to municip.*	1 199	9	0	1 087	5	— 1
Bostadslån m. kom.borgen *Loans with mun. guar.*	381	2	— 4	372	0	— 6
Övriga lån m. kom.borgen	66	1	1	56	1	1
Obligationer *Bonds — Issued by*	7 375	165	69	6 516	150	69
Statens o. statsgar. *the Government*	2 987	74	1	2 674	72	7
Hypoteksbankens *Mortgage comp.*	535	9	6	500	9	6
Bostadshypotekskassors » »	2 413	80	79	2 207	69	68
Fartygshypotekskassors » »	45	—	— 2	18	—	— 0
Kommuners *Municipalities*	564	—	— 5	500	—	— 3
Trafikbolags *Traffic and shipping comp.*	4	—	— 0	2	—	— 0
Industribolags *Industrial companies*	675	1	—11	537	0	— 9
Övriga *Others*	2	—	—	0	—	—
Utländska[5] *Foreign borrowers*	150	1	1	78	—	— 0
Förlagsbevis *Debentures*	126	2	— 2	65	2	0
Andra värdehandlingar *Other securities*	[4] 388	20	9	[4] 245	7	1
Bostadslån *Residential loans*	89	1	1	75	1	1
Lån till sv. näringslivet *Loans to Sw. enterprises*	214	14	9	139	3	— 0
Övriga *Others*	85	5	— 1	31	3	— 0
Kontant, checkar o. banker[7] *Cash and at banks*	220	(16)	16	31	(8)	8
Livlån[7] *Policy loans*	608	..	— 1	608	..	— 1
Summa *Total*	17 435	289	129	14 071	223	100

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance comp., etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 121 milj. kronor utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enl. särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1959—okt. 1961 *Gross and net changes of investments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
Jan.—febr.	343	297	223	151	134	115	192	163	108
Mars—april	311	434	288	116	228	143	195	206	145
Maj—juni	291	256	278	138	121	202	153	135	76
Juli—aug.	241	278	263	94	125	148	147	153	115
Sept.—okt.	367	358	289	178	183	160	189	175	129
Nov.—dec.	477	484		203	338		274	146	
Hela året *Whole year*	2 030	2 107		880	1 129		1 150	978	
Därav: Jan.—okt. *Of which: Jan.—Oct.*	1 553	1 623	1 341	677	791	768	876	832	573

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1960—okt. 1961 *Net result of the activities of Swedish nation-wide companies*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1960		1961					
	Jan.–dec.	Jan.–okt.	Jan.–okt.	Jan.–febr.	Mars–april	Maj–juni	Juli–aug.	Sept.–okt.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	978	832	573	108	145	76	115	129
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	87,6	70,0	90,6	8,8	21,7	18,9	23,9	17,3
härav banklån *of which: borrowings from banks*	58,5	46,5	51,2	1,3	6,2	16,1	14,3	13,3
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	90,9	65,9	62,7	5,7	6,6	19,1	8,8	22,5
härav banklån *of which: borrowings from banks*	60,2	44,1	43,5	4,2	3,5	10,1	6,9	18,8
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 3,3	4,1	27,9	3,1	15,1	—0,2	15,1	- 5,2
Nettoresultat *Net result*	981	828	545	105	130	76	100	134
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 074	1 710	..	325	298	282	260	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	713	570	..	97	161	138	90	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2]. Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 215	981	..	207	215	225	194	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—aug. 1960 och 1961 *Payments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—aug.								Jan.—okt.	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	371	379	304	11	709	774	1 384	1 164	359	24
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	201	258	145	167	83	61	429	486	194	223
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	295	324	57	66	418	451	770	841	70	93
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	277	313	392	112	374	384	1 043	809	483	154

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital *New life insurance business*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*			Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content«*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Industrial insurance*		Vanlig *Ordinary*		Tjänstegruppliv *As coll. agreed*		
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1961	1960	1961
Jan.	98,4	82,6	65,7	54,6	164,1	137,2	16,5	12 6	84,4	203,1	7 251,7	248,5	7 592,0
Febr.	68,7	75.7	82,2	80,9	150,9	156,6	16,7	15,5	88,3	159,9	94,1	239,2	410,6
Mars	70,8	68,8	104,7	93,3	175,5	162,1	19,9	16,3	153,0	226,0	49,0	328,5	437,1
April	70.5	67,5	95,8	94,7	166,3	162,2	22,9	17,5	123,7	171,2	30,3	290,0	363,7
Maj	70,9	72,0	98,4	93,7	169,3	165,7	17,7	14,3	153,3	179,6	20,6	322,6	365,9
Juni	68.8	74,9	90,0	92,4	158,8	167,3	14,7	12,8	181,0	311,4	13,4	339.8	492,1
Juli	48,1	48,8	68,5	77,2	116,6	126,0	9,1	7,1	139 9	99,5	22,2	256,5	247,7
Aug.	47,7	42,2	63,6	52,3	111,3	94,5	12,6	7,3	129.7	40,7	3,7	241,0	138,9
Sept.	56,5	58,0	77,1	75,8	133,6	133,8	17,1	11,6	48,4	96,8	24,3	182,0	254,9
Okt.	88,3	96,1	101,0	124,5	189,3	220,6	29,5	24,6	108,2	180,8	12,1	297,5	413,5
Nov.	92,5		117 5		210,0		21,4		157,3			367,3	
Dec.	249,2		140,8		390,0		17,3		331,4			721,4	
Summa *Total*	1 030,4		1 105,3		2 135,7		215,4		1 698,6			3 834,3	
Därav: Jan.–okt. *Of which: Jan.–Oct.*	688,7	686,6	847,0	839,4	1 535,7	1 526,0	176,7	139,6	1 209,9	1 669,0	7 521,4	2 745,6	10716,4

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

Tab. 6. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1960 och 1961

New sickness insurance business (for more than ten years)

Belopp i 1 000-tal kronor *Amounts 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet ..... *January—March*	3 594	3 705	1 391	3 374	51	18	5 036	7 097
2:a kvartalet ..... *April—June*	3 641	4 055	871	4 115	12	18	4 524	8 188
3:e kvartalet..... *July—September*	2 627	2 911	1 373	8 553	5	4	4 005	11 468
4:e kvartalet ..... *October—December*	4 476		2 297		9		6 782	
Härav: 1:a—3:e kvartalet ..... *Of which: January—September*	9 862	10 671	3 635	16 042	68	40	13 565	26 753
Årligt belopp *Annual income*								
1:a kvartalet ..... *January—March*	20 699	23 694	6 167	12 222	372	121	27 238	36 037
2:a kvartalet ..... *April—June*	19 558	22 032	3 958	17 143	85	173	23 601	39 348
3:e kvartalet..... *July—September*	14 828	15 918	3 951	31 309	55	10	18 834	47 237
4:e kvartalet..... *October—December*	27 451		8 325		56		35 832	
Härav: 1:a—3:e kvartalet ..... *Of which: January—September*	55 085	61 644	14 076	60 674	512	304	69 673	122 622

(forts. från sid. 783)

178 mkr), motsvarande 56 % av nyssnämnda nyanskaffning.

Nyanskaffningen av vanlig grupplivförsäkring var 278 mkr under september—oktober 1961 (f. å. 157 mkr), vilket innebär en ökning med 77 %.

Tjänstegrupplivförsäkringen introducerades den 1 januari 1961 genom pensionsöverenskommelsen 1960 mellan Svenska Arbetsgivareföreningen, Svenska Industritjänstemannaförbundet och Sveriges Arbetsledareförbund. I anslutning till denna och andra liknande uppgörelser på arbetsmarknaden har t. o. m. oktober månad 1961 avtal träffats om tjänstegrupplivförsäkring till ett sammanlagt belopp av 7 521 mkr, varav under september—oktober 1961 tecknats 36 mkr.

Lång sjukförsäkring (dvs. sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år) tecknades under tredje kvartalet 1961 *(tab. 6)* av närmare 11 500 (f. å. ca 4 000) personer till ett sammanlagt årligt ersättningsbelopp av 47 mkr (f. å. 19 mkr). Gruppsjukförsäkringen, som introducerades under 1958, svarade härvid för 31 mkr (f. å. 4 mkr) eller 66 % av det nytecknade ersättningsbeloppet.

J. E. K. v. W.

Studentexamen vårterminen 1961

Higher Certificate Examinations

En redogörelse för studentexaminationen under vårterminen 1961 lämnas i tab. 1—2. Redogörelsen grundar sig på examenskataloger, som insänts av läroanstalterna till skolöverstyrelsen, och som statistiska centralbyrån fått ta del av för sin bearbetning.

I tab. 1 redovisas antalet studentexamina under vårterminerna 1960 och 1961 efter linje, gren och den examinerades kön. Förändringen mellan de båda åren för gymnasiets olika grenar framgår av följande tablå, i vilken latin- och reallinjernas s. k. A-kombinationer förts samman med den allmänna linjens sociala och språkliga gren. Som jämförelse medtas här även uppgifter avseende åren 1959 och 1960 (se Statistisk Tidskrift 1960: 12).

Tab. 1. Antal studentexamina vårterminerna 1960 och 1961
Examinations by branches (spring term)

Linje *Side* Gren *Branch*	4-årig linje *4-year course*		3-årig linje (inkl. 2-årig)		Privatister *External students*		S:a examina vt 1961		S:a examina vt 1960	
	Samtliga *Total*	Därav kvinnor[1]	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Allmän linje *General side*										
Social gren *Social branch*	703	308	855	433	18	7	1 576	748	1 184	514
Språklig gren *Language branch*	335	230	464	343	14	5	813	578	749	506
Summa *Total*	1 038	538	1 319	776	32	12	2 389	1 326	1 933	1 020
Latinlinje *Latin side*										
Halvklassisk gren *Semiclassical branch*	1 624	1 212	868	630	32	19	2 524	1 861	2 273	1 644
Helklassisk gren *Classical branch*	325	161	138	89	2	—	465	250	396	224
Nyspråklig gren *Language branch (modern)*	181	128	121	99	1	1	303	228	333	246
Enl. 1933 års lärov.-stadga *According to the regulations of 1933*	1	—	—	—	2	1	3	1	22	9
Summa *Total*	2 131	1 501	1 127	818	37	21	3 295	2 340	3 024	2 123
Reallinje *Modern side*										
Biologisk gren *Biology branch*	1 102	454	1 036	382	16	3	2 154	839	1 936	698
Matematisk gren *Mathematics branch*	1 115	142	1 053	148	9	1	2 177	291	1 657	215
Nyspråklig gren *Language branch (modern)*	17	12	28	18	1	—	46	30	36	20
Social gren *Social branch*	120	53	264	107	—	—	384	160	276	131
Enl. 1933 års lärov.-stadga *According to the regulations of 1933*	3	2	—	—	4	2	7	4	23	7
Summa *Total*	2 357	663	2 381	655	30	6	4 768	1 324	3 928	1 071
Totalsumma *Grand total*	5 526	2 702	4 827	2 249	99	39	10 452	4 990	8 885	4 214

[1] *Of which women.*

Gren	Antal studentexamina Vt 1960	Vt 1961	Proc.förändring vårterminerna 1960-1961	1959-1960
Social gren	1 460	1 960	+34,2	+ 7,7
Språklig gren	1 118	1 162	+ 3,9	− 3,5
Halvklassisk gren	2 273	2 524	+11,0	+ 8,1
Helklassisk gren	396	465	+17,4	+ 2,9
Biologisk gren	1 936	2 154	+11,3	+ 2,2
Matematisk gren	1 657	2 177	+31,4	+24,4
Enl. 1933 års lärov.-stadga	45	10	..	..
Samtliga	8 885	10 452	+17,6	+ 7,1

Antalet studentexamina har alltså ökat med nästan 18 % mellan 1960 och 1961. Motsvarande procenttal för ökningen mellan vårterminerna 1959 och 1960 uppgick som synes av tablån till 7 %.

De kraftigaste ökningarna mellan 1960 och 1961 finner man på den sociala grenen (inkl. A-kombination) och den matematiska grenen samt den minsta ökningen på den språkliga grenen.

Utvecklingen från 1960 till 1961 belyses närmare i följande sammanställning, i vilken redovisas den relativa förändringen av antalet examinerade med uppdelning på kön.

Tab. 2. Antal studentexamina 1957—1960 och vårterminen 1961 med relativ fördelning efter gren

Examinations by branches, in percentages

Kön *Sex* Gren *Branch*[1]	1957	1958	1959	1960	Vt[5] 1961
Antal examinerade män[2]	4 023	4 251	4 519	4 844	5 462
Relativ fördelning (%)					
Social gren	16,4	17,1	17,0	17,5	19,3
Språklig gren	9,0	8,9	8,5	7,4	6,0
Halvklassisk gren	16,4	15,8	15,1	13,7	12,1
Helklassisk gren	4,2	4,4	4,3	3,6	3,9
Biologisk gren	25,5	27,4	26,8	26,4	24,1
Matematisk gren	23,1	24,7	26,8	30,3	34,5
Enl. 1933 års lärov.-stadga	5,4	1,7	1,5	1,1	0,1
Summa *Total*	100	100	100	100	100
Antal examinerade kvinnor[3]	3 284	3 615	3 979	4 292	4 990
Relativ fördelning (%)					
Social gren	15,5	15,5	15,7	15,4	18,2
Språklig gren	17,4	16,9	20,1	18,2	16 8
Halvklassisk gren	40,1	40,1	37,0	38,9	37,3
Helklassisk gren	4,6	5,1	4,9	5,2	5,0
Biologisk gren	16,1	17,3	18,2	16,5	16,8
Matematisk gren	2.9	4,2	3.3	5,1	5,8
Enl. 1933 års lärov.-stadga	3,4	0,9	0,8	0,7	0,1
Summa *Total*	100	100	100	100	100
Samtliga examinerade[4]	7 307	7 866	8 498	9 136	10 452
Relativ fördelning (%)					
Social gren	16,0	16,3	16,4	16,5	18,8
Språklig gren	12,7	12,6	14,0	12,5	11,1
Halvklassisk gren	27,1	27 0	25,3	25.6	24,1
Helklassisk gren	4,4	4,7	4,6	4,3	4,5
Biologisk gren	21,3	22,8	22,8	21,7	20,6
Matematisk gren	14,0	15,3	15,8	18,4	20,8
Enl. 1933 års lärov.-stadga	4,5	1,3	1,1	1,0	0,1
Summa *Total*	100	100	100	100	100

[1] *For translation, see Table 1.* — [2] *Number of passing men.* — [3] *Number of passing women.* — [4] *Total number of passing.* — [5] *Spring term.*

Proc.förändring 1960—1961	Gren Social	Språklig	Halvklassisk	Helklassisk	Biologisk	Matematisk	Enl. 1933 års lärov.-stadga	Samtliga
M	+ 29,1	— 5,8	+ 5,4	+ 25,0	+ 6,2	+ 30,8	..	+ 16,9
Kv	+ 40,8	+ 8,3	+ 13,2	+ 11,6	+ 20,2	+ 35,3	..	+ 18,4
Samtliga	+ 34,2	+ 3,9	+ 11,0	+ 17,4	+ 11,3	+ 31,4	..	+ 17,6

Såsom framgår av tablån, har antalet manliga studenter på den språkliga grenen minskat med 6 % mellan 1960 och 1961, medan antalet kvinnliga studenter ökat med drygt 8 %.

Antalet manliga studenter på den matematiska grenen har ökat med ca 31 % och antalet kvinnliga med omkring 35 %. Motsvarande ökningstal mellan 1959 och 1960 var 20 respektive 65 %. (Jfr Statistisk Tidskrift 1960: 12, s. 741.)

I tab. 2 belyses den relativa fördelningen av de examinerade på olika grenar i gymnasiet åren 1957—1960 och vårterminen 1961. Den olikhet, som består i att fördelningen 1961 grundas endast på vårterminens examination saknar praktisk betydelse, då 97 à 98 % av studentexamina under ett år avlägges under vårterminen.

Gdo

Priserna på jordbruksfastigheter år 1960

Farm Real Estate Prices

Här framlagda uppgifter för år 1960 rörande förhållandet mellan jordbruksfastigheters saluvärden och taxeringsvärden är *definitiva.* Preliminära uppgifter för år 1960 återgavs i häfte 1961: 8, s. 490. De definitiva uppgifterna för år 1959 återgavs i samma häfte, s. 484.

Jämfört med den preliminära redovisningen och redovisningen för år 1959 har huvudtabellerna samma uppställning, men texttabellen, tab. A, har förändrats något. Liksom tidigare visar tab.

Tab. A. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, efter produktionsområden

Market prices and assessed values of farm land, by production area, 1 000 kr

Produktionsområden	Samtliga försålda jordbruksfastigheter				Därav med mer än 5 ha åker och skogsmark och skog till högst 50 % av taxeringsvärdet			
	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskill.	Tax.-värde	Överpris %
Götalands								
s. slättbygder	271	26 214,7	19 048,9	37,6	162	22 927,8	16 660,1	37,6
mellanbygder	267	16 407,4	12 265,8	33,8	159	13 906,3	10 377,9	34,0
skogsbygder	624	39 006,5	29 600,7	31,8	215	16 040,5	12 219,1	31,3
n. slättbygder	363	21 897,1	16 744,5	30,8	245	17 370,6	13 348,9	30,1
Svealands								
slättbygder	309	26 434,5	19 297,3	37,0	214	20 854,5	15 661,9	33,2
skogsbygder[1]	282	13 494,1	9 776,8	38,0	87	4 673,0	3 756,5	24,4
Norrland								
nedre[2]	251	7 783,0	5 402,1	44,1	44	1 765,3	1 319,2	33,8
övre	124	3 325,9	2 636,9	26,1	47	1 533,8	1 238,0	23,9
Hela riket	2 491	154 563,2	114 773,0	34,7	1 173	99 071,8	74 581,6	32,8

[1] Omfattar även mindre delar av Götaland.
[2] » » » » » Svealand.

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, länsvis

Market prices and assessed values of farm land, by county, 1 000 kr

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr eller lydande under rådhusrätt ej medtagna.

Län *County*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %
Stockholms	29	3 770,0	2 796,2	34,8
Uppsala	43	3 098 0	2 428,4	27,6
Södermanlands ..	87	8 939,7	6 322,4	41,4
Östergötlands ..	138	10 595,8	8 116,7	30,5
Jönköpings	100	8 844,6	7 117,7	24,3
Kronobergs	91	5 377,8	3 915 5	37,3
Kalmar	67	5 486,0	4 434,6	23,7
Gotlands.....	46	2 201,7	1 740,2	26,5
Blekinge.....	36	2 640,6	1 703,2	55 0
Kristianstads....	205	13 232,9	9 263,4	42,9
Malmöhus	339	27 681,1	20 445.9	35,4
Hallands.....	69	4 449,4	3 500,1	27,1
Göteborgs o. Bohus	53	4 055,4	2 898,1	39,9
Älvsborgs	173	8 061,2	6 170,2	30,6
Skaraborgs.....	276	14 901,9	11 309,9	31,8
Värmlands.....	134	7 771,0	4 912,3	58 2
Örebro	127	6 433,0	5 172,4	24,4
Västmanlands ..	51	3 880 7	2 840,0	36,6
Kopparbergs....	41	1 957,9	1 294 3	51,3
Gävleborgs	93	3 453,9	2 574,8	34,1
Västernorrlands	140	3 597,9	2 569,5	40,0
Jämtlands	38	1 107,8	852,0	30,0
Västerbottens ..	65	1 779 4	1 402 1	26,9
Norrbottens	50	1 245,5	993,1	25,4
Summa *Total* 1960	2 491	154563,2	114773 0	34,7
» » 1959	2 389	131866,7	103363,1	27,6

A förhållandet mellan köpeskillingar och taxeringsvärden efter produktionsområden men nu dessutom motsvarande uppgifter för fastigheter vars åkerareal överstiger 5 hektar och för vilka värdet av skogsmark och skog utgör högst 50 % av taxeringsvärdet. Den indelning i produktionsområden som förekommer i tab. A överensstämmer med den av lantbruksstyrelsen tillämpade i de genom dess försorg utförda jordbruksekonomiska undersökningarna.

I motsats till de preliminära uppgifterna omfattar de definitiva uppgifterna av 1960 års frivilliga köp även de köp, för vilka lagfart sökts under första halvåret 1961. I jämförelse med de preliminära har härigenom de definitiva uppgifterna erhållit ett tillskott av 376 köp, vilket betyder att det slutgiltigt redovisade antalet köp uppgår till 2 491. Detta har medfört en höjning av den preliminärt redovisade överprisprocenten för år 1960 från 33,6 till 34,7.

Genomsnittssiffrorna för länen utvisar, frånsett Kalmar, Blekinge och Västmanlands län, endast mindre förändringar i jämförelse med de preliminära siffrorna. Jämfört med år 1959 har dock relativt stora förändringar ägt rum för flera av länen, men där köpen är att betrakta som fåtaliga är försiktighet nödvändig vid en bedömning av de redovisade pristalen.

Tn

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of farm land by assessed farm value, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—10 000 kronor				10 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	—	—	—	—	11	465 5	381,7	22	11	1 164,5	724,6	61	7	2 140,0	1 689 9	27
Uppsala	3	26,3	23,4	12	21	725 4	626,5	16	11	874,0	685,6	27	8	1 472,3	1 092,9	35
Södermanlands....	2	18,0	14 5	24	52	1 943,7	1 397 5	39	18	1 673,5	1 264,3	32	15	5 304,5	3 646,1	45
Östergötlands	8	89,2	60,8	47	72	2 413,1	1 855 8	30	39	3 139,5	2 657,1	18	19	4 954,0	3 543,0	40
Jönköpings	2	33,0	16,2	104	48	1 680,6	1 302,6	29	31	2 415,3	2 152,5	12	19	4 715,7	3 646,4	29
Kronobergs	9	118,2	67,0	76	55	1 883,6	1 391,2	35	21	1 916,0	1 442,9	33	6	1 460,0	1 014,4	44
Kalmar	10	103,1	77,4	33	31	1 185,8	959,0	24	15	1 327,5	1 105,2	20	11	2 869,6	2 293,0	25
Gotlands	11	126 4	89,6	41	24	896,8	693,5	29	8	568,5	469,8	21	3	610,0	487,3	25
Blekinge.....	5	36,7	39,2	− 6	19	580,9	400,4	45	9	831,0	641,4	30	3	1 192,0	622,2	92
Kristianstads	21	233,9	161,1	45	137	5 184,0	3 611,3	44	34	3 080,5	2 284,1	35	13	4 734,5	3 206,9	48
Malmöhus	17	221,7	143,7	54	208	7 066 7	5 230,4	35	72	6 823,3	5 105 5	34	42	13 569 4	9 966 3	36
Hallands.....	—	—	—	—	41	1 537,9	1 185 6	30	22	1 961,9	1 532 3	28	6	949 6	782,2	21
Göteborgs o. Bohus	1	10,0	8,7	15	40	1 381,7	1 040,9	33	7	578 0	466,4	24	5	2 085,7	1 382,1	51
Älvsborgs	17	202,4	130,2	55	122	4 236 3	3 099,3	37	25	2 140,5	1 616,4	32	9	1 482,0	1 324,3	12
Skaraborgs	41	463,7	324,9	43	176	5 777,8	4 526,8	28	44	3 840.9	3 013,2	27	15	4 819,5	3 445,0	40
Värmlands.....	33	393,8	241,0	63	81	2 495,7	1 731,4	44	14	1 445,0	971,9	49	6	3 436,5	1 968,0	75
Örebro	12	152,7	104,8	46	80	2 587,3	1 989,3	30	29	2 476,0	2 044,3	21	6	1 217,0	1 034,0	18
Västmanlands	1	11,5	8,0	44	28	987,7	751,6	31	16	1 397,0	1 105,2	26	6	1 484,5	975,2	52
Kopparbergs.....	2	18,5	16,3	13	33	1 213,4	811,0	50	5	451,0	317,8	42	1	275,0	149,2	84
Gävleborgs.....	9	112,3	77,6	45	75	2 128,1	1 673,5	27	7	698,5	517,3	35	2	515,0	306,4	68
Västernorrlands ..	48	525,4	372,8	41	88	2 677 5	1 897,0	41	4	395,0	299,7	32	—	—	—	—
Jämtlands	5	61,9	43.7	42	31	797,9	634,1	26	2	248 0	174,2	42	—	—	—	—
Västerbottens	15	157,6	124,2	27	49	1 551,8	1 224,9	27	1	70,0	53,0	32	—	—	—	—
Norrbottens	10	83,7	77,0	9	38	871,8	698,4	25	—	—	—	—	2	290,0	217,7	33
Summa *Total* 1960	282	3 200,0	2 222,1	44,0	1 560	52 271,0	39 113,7	33,6	445	39 515,4	30 644,7	28,9	204	59 576,8	42 792 5	39,2
» » 1959	281	3 012,1	2 189,6	37,6	1 521	49 475,6	38 516,3	28,5	399	33 332,9	26 916,7	23,8	188	46 046,1	35 740,5	28,8

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	0,0 %				0,1—25,0 %				25,1—50,0 %			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	2	124,0	94,0	32	13	1 879,5	1 345,4	40	13	1 466,5	1 077,8	36
Uppsala	1	55,0	54,3	1	24	2 029,5	1 496,8	36	17	948,5	821,9	15
Södermanlands	3	91,5	62,5	46	44	4 798,4	3 248,8	48	31	3 196,6	2 398,6	33
Östergötlands	29	1 872,7	1 395,7	34	47	4 057,1	3 022,1	34	35	2 585,4	2 052,1	26
Jönköpings	4	89,0	74,9	19	17	749,1	544,8	38	27	2 372,6	1 795,1	32
Kronobergs	5	97,5	63,5	54	16	626,7	479,2	31	29	1 690,1	1 229,6	37
Kalmar	10	177,3	139,5	27	15	744,3	548,0	36	13	940,0	802,4	17
Gotlands	11	195,0	151,0	29	25	1 073,7	861,2	25	7	668,0	495,0	35
Blekinge	4	188,0	115,6	63	9	273,7	253,0	8	11	670,9	483,2	39
Kristianstads	89	6 892,2	4 976,8	38	77	4 617,0	3 130,9	47	30	1 320,2	897,9	47
Malmöhus	308	22 159,9	16 382,3	35	29	5 148,2	3 788,2	36	2	373,0	275,4	35
Hallands	22	1 796,1	1 395,1	29	28	1 713,4	1 337,7	28	10	390,6	340,9	15
Göteborgs o. Bohus	6	182,0	121,7	50	27	1 460,6	1 148 0	27	17	2 212,8	1 464,9	51
Älvsborgs	15	389,3	265,4	47	48	1 508,1	1 162,3	30	56	2 621,6	2 042,3	28
Skaraborgs	75	1 995,2	1 530,9	30	105	5 678,3	4 253,3	34	67	4 064,0	3 243,7	25
Värmlands	13	194,0	136,3	42	43	931,4	661,6	41	45	1 819,3	1 327,6	37
Örebro	17	379,8	272,6	39	53	3 067,1	2 564,7	20	33	1 670,9	1 430,0	17
Västmanlands	6	335,5	270,4	24	17	1 495,5	1 009,5	48	23	1 579,7	1 208,3	31
Kopparbergs	2	65,0	43,6	49	16	482,2	367,1	31	13	509,1	396,1	29
Gävleborgs	10	152,0	114,5	33	28	675,2	532,3	27	37	1 171,0	900,4	30
Västernorrlands	44	629,7	442,0	42	55	1 189,4	836,3	42	20	779,3	561,6	39
Jämtlands	10	157,0	116,9	34	17	422,6	344,9	23	8	309,1	256,6	20
Västerbottens	8	107,7	81,1	33	34	843,5	710,9	19	19	681,6	529,0	29
Norrbottens	10	125,6	108,5	16	27	599,7	478,3	25	10	185,2	162,5	14
Summa *Total* 1960	704	38 451,0	28 409,1	35,3	814	46 064,2	34 125,3	35,0	573	34 226,0	26 192,9	30,7
» » 1959	691	32 567,0	25 160,0	29,4	792	42 232,0	32 633,5	29,4	528	27 819,8	22 533,1	23,5

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	50,1—75,0 %				75,1—90,0 %				Över 90 %			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	1	300,0	279,0	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	1	65,0	55,4	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	9	853,2	612,5	39	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	21	1 527,2	1 220,1	25	6	553,4	426,7	30	—	—	—	—
Jönköpings	41	4 247,2	3 588,2	18	9	983,0	893,4	10	2	403,7	221,3	82
Kronobergs	31	1 739,5	1 285,7	35	10	1 224,0	857,5	43	—	—	—	—
Kalmar	19	2 170,9	1 625,6	34	8	750,0	720,9	4	2	703,5	598,2	18
Gotlands	2	202,5	172,8	17	1	62,5	60,2	4	—	—	—	—
Blekinge	8	822,0	491,8	67	3	612,0	326,5	87	1	74,0	33,1	124
Kristianstads	8	331,5	204,4	62	—	—	—	—	1	72,0	53,4	35
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	8	465,3	345,2	35	1	84,0	81,2	3	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	3	200,0	163,5	22	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	36	1 936,2	1 428,8	36	14	961,5	789,4	22	4	644,5	482,0	34
Skaraborgs	26	2 374,9	1 773,6	34	3	789,5	508,4	55	—	—	—	—
Värmlands	21	2 996,3	1 656,7	81	11	1 715,0	1 075,1	60	1	115,0	55,0	109
Örebro	17	889,5	696,1	28	5	395,0	187,6	111	2	30,7	21,4	43
Västmanlands	5	470,0	351,8	34	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	7	657,5	393,0	67	2	119,1	48,0	148	1	125,0	46,5	169
Gävleborgs	15	1 136,1	815,3	39	2	301,0	189,4	59	1	18,6	22,9	-19
Västernorrlands	19	949,5	677,8	40	2	50,0	51,8	−3	—	—	—	—
Jämtlands	3	219,1	133,6	64	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	3	111,6	66,3	68	1	35,0	14,8	136	—	—	—	—
Norrbottens	2	195,0	130,4	50	1	140,0	113,4	23	—	—	—	—
Summa *Total* 1960	306	24 860,0	18 167,6	36,8	79	8 775,0	6 344,3	38,3	15	2 187,0	1 533,8	42,6
» » 1959	286	20 920,5	17 205,6	21,6	81	7 156,4	5 125,4	39,6	11	1 171,0	705,5	66,0

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, länsvis efter åkerarealens storlek

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land* / Län *County*	Högst 5 ha *hectares*				5—10 ha *hectares*				10—20 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	3	114,5	97,0	18	4	388,0	220,4	76	2	104,0	89,8	16
Uppsala	2	20,0	15,7	27	4	87,6	83,0	6	8	361,6	313,4	15
Södermanlands	12	380,1	210,3	81	13	395,3	298,1	33	10	550,5	434,6	27
Östergötlands	25	440,3	350,3	26	13	507,5	367,5	38	17	1 106,0	933,6	18
Jönköpings	15	411,6	294,0	40	2	81,5	61,0	34	3	158,0	122,8	29
Kronobergs	18	461,2	338,1	36	2	138,0	97,6	41	—	—	—	—
Kalmar	15	313,1	235,5	33	4	181,0	133,5	36	5	282,5	205,5	37
Gotlands	15	214,8	163,7	31	3	54,9	40,3	36	11	463,0	357,2	30
Blekinge	9	138,7	109,4	27	2	98,0	87,6	12	2	225,0	171,6	31
Kristianstads	61	1 467,9	992,4	48	49	2 214,8	1 493,0	48	44	3 343,0	2 586,0	29
Malmöhus	148	3 964,0	2 937,2	35	74	3 601,2	2 645,4	36	75	6 917,4	5 208,3	33
Hallands	10	271,0	194,1	40	13	625,0	467,6	34	18	1 334,9	1 038,5	29
Göteborgs o. Bohus	12	266,0	178,1	49	11	454 1	331,7	37	8	422,5	342,1	24
Älvsborgs	29	549,7	371,3	48	17	505,5	381,9	32	14	644,7	515,5	25
Skaraborgs	63	1 018,3	694,0	47	48	1 279,2	1 013,6	26	46	2 452,5	1 902,4	29
Värmlands	44	693,9	466,2	49	8	279,5	191,8	46	3	109,0	98,0	11
Örebro	32	634,2	472,2	34	10	358,0	275,2	30	14	692,9	577,9	20
Västmanlands	8	166,0	123,2	35	1	30,0	21,9	37	6	271,0	206,3	31
Kopparbergs	12	309,0	206,1	50	3	94,5	63,4	49	1	36,7	33,6	9
Gävleborgs	24	437,9	330,0	33	14	389,3	316,8	23	—	—	—	—
Västernorrlands	91	1 556,4	1 077,9	44	8	262 7	200,4	31	—	—	—	—
Jämtlands	22	403,7	324,1	25	4	118,9	104,7	14	1	57,0	33,0	73
Västerbottens	25	400 0	314,5	27	11	340,2	277,5	23	6	211,0	200,0	6
Norrbottens	25	368,8	326,1	13	11	335,5	238,3	41	1	21,0	22,4	−6
Summa *Total* 1960	720	15 001,1	10 821,4	38,6	329	12 820,2	9 412,2	36,2	295	19 764,2	15 392,5	28,4
» » 1959	689	13 320,6	9 923,7	34,2	314	11 765,7	8 959,7	31,3	306	20 220,6	15 927,0	27,0

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1960 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts t. o. m. den 30 juni 1961, länsvis efter åkerarealens storlek (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land* / Län *County*	20—50 ha *hectares*				50—100 ha *hectares*				Över 100 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchase*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	2	272,0	163,4	66	4	1 125,0	868,8	29	—	—	—	—
Uppsala	10	1 190,3	880,7	35	1	425,0	258,3	65	—	—	—	—
Södermanlands	7	862,0	600,2	44	1	275,0	185,8	48	4	2 427,0	1 582,3	53
Östergötlands	19	2 911,0	2 093,6	39	1	305,0	226,5	35	1	660,0	446,3	48
Jönköpings	1	187,0	141,9	32	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	1	125,0	107,0	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	1	145,0	113,0	28	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands	7	536,0	451,0	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	9	1 443,5	1 095,4	32	—	—	—	—	3	3 040,0	1 940,9	57
Malmöhus	29	5 647,5	4 237,2	33	8	3 993,0	2 853,6	40	3	3 185,0	2 288,8	39
Hallands	9	1 278,6	1 032,6	24	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	1	200,0	161,9	24	1	300,0	255,9	17	—	—	—	—
Älvsborgs	3	197,5	159,0	24	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs	21	2 108,5	1 681,2	25	2	815,0	493,0	65	—	—	—	—
Värmlands	1	43,0	41,9	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	13	1 336,8	1 114,4	20	—	—	—	—	1	425,0	397,6	7
Västmanlands	4	389,0	288,0	35	3	525,0	362,4	45	1	450,0	278,1	62
Kopparbergs	2	107,0	107,6	−1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total* 1960	140	18 979,7	14 470,0	31,2	21	7 763,0	5 504,3	41,0	13	10 187,0	6 934,0	46,9
» » 1959	146	19 271,1	15 140,3	27,3	18	4 226,0	3 664,4	15,3	10	5 995,0	4 178,4	43,5

Inkomstfördelningen år 1960
Preliminär redogörelse

The Income Distribution
Preliminary Data

Följande redogörelse är grundad på uppgifter som lämnats över inkomstfördelningen år 1960 (taxeringsåret 1961) i Preliminär redogörelse nr 18 år 1961, stencil från avdelningen för ekonomisk statistik. En utförligare redogörelse för resultatet av 1960 års inkomststatistik kommer att lämnas i publikationen Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1961, vilken beräknas utkomma våren 1962.

A. Allmänna upplysningar m. m.

1. Uppgiftsskyldighet

Jämlikt föreskrifter i Kungl. kungörelsen den 21 december 1951 (nr 832) med senare ändring skall genom länsstyrelsernas och taxeringsnämndsordförandenas försorg uppgifter om inkomst och yrke samt födelsetid och civilstånd insamlas för de personer som är födda den 5, 15 eller 25 dagen i månaden. I fråga om samtaxerade personer, som båda haft inkomst, skall uppgifter införskaffas för var och en av dem, även om endast endera av dem är född på sådan dag. Vidare skall uppgifter insamlas för *varje* person, som ensam eller vid samtaxering som taxeringsenhet haft inkomst uppgående till minst 50 000 kr (tidigare 30 000 kr).

2. Inkomst- och yrkesuppgifter

Inkomstuppgifterna hämtas ur inkomsttaxeringslängden för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (A-längden). Den inkomstuppgift som göres till föremål för statistisk bearbetning är den sammanräknade nettoinkomsten för fysiska personer. Denna utgör summan av inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt från jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet samt kapital, sedan avdrag gjorts för underskott å förvärvskälla.

I längderna skall införas inkomstuppgift för dels ensamstående, som enligt förordningen om statlig inkomstskatt har en beräknad taxerad inkomst (= *sammanräknad nettoinkomst minus andra allmänna avdrag än underskott å förvärvskälla samt förlustavdrag*), vilken uppgår till minst 1 200 kr, och dels för samtaxerade personer, som tillsammans har en taxerad inkomst på minst 1 200 kr.

Därutöver ingår i statistiken inkomster för sjömän för tjänstgöring ombord. Denna inkomst beskattas på annat sätt än genom statlig inkomstskatt och skall antecknas i inkomstlängdens anmärkningskolumn.

Det bör påpekas, att den sammanräknade nettoinkomsten är ett taxeringstekniskt begrepp, som icke direkt motsvarar den för konsumtion och sparande disponibla inkomsten. I den sammanräknade nettoinkomsten ingår icke sådana inkomster, som ej är skattepliktiga, t. ex. sjukkasseersättning, barnbidrag och andra bidrag och understöd från stat och kommun, och ej heller inkomster, som beskattas i annan ordning (t. ex. lotterivinster). *Det är således inkomster av delvis mycket betydande storleksordning, som icke kommer med i inkomststatistiken.*

Yrkesuppgifterna anges med en fördelning på följande 9 näringsgrenar: jordbruk med binäringar, byggnadsverksamhet, industri och hantverk i övrigt, samfärdsel, handel, allmän förvaltningstjänst, fria yrken, husligt arbete och övriga.

Inom varje näringsgren är inkomsttagarna uppdelade på företagare, anställda och icke yrkesverksamma med undantag för huvudgrupperna allmän förvaltningstjänst och husligt arbete, i vilka företagare icke förekommer. Statistiken upptar alltså inalles 25 grupper.

Yrkesuppgifterna anges av taxeringsnämndsordförandena med en speciell kod. För denna kodsättning utfärdar centralbyrån särskilda anvisningar.

Tab. 1. Inkomsttagarna fördelade på inkomstklasser samt efter yrkesställning hela riket, år 1960

Income earners, by size of income, and by group of industry: Total

Yrkesställning och näringsgren[1]	Inkomstklasser, kr *Size of income*									Summa inkomsttagare
	–2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–15 000	15 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	
FÖRETAGARE										
Employers										
Jordbruk m. binär. .	9 260	16 080	42 810	46 720	61 030	58 220	21 030	11 610	524	267 284
Byggnadsverksamhet	270	380	1 520	1 960	4 020	6 900	3 610	3 700	562	22 922
Ind. o. hantv. i övr. .	2 680	2 470	6 040	6 840	10 560	15 080	8 610	8 970	1 111	62 361
Samfärdsel	160	320	910	1 670	3 640	6 950	4 900	6 180	348	25 078
Handel	2 970	3 170	8 130	9 060	13 240	20 940	12 630	17 250	2 542	89 932
Fria yrken	1 020	870	1 760	1 220	1 850	2 050	1 150	3 720	1 734	15 374
Övriga	1 010	810	920	410	260	210	90	200	15	3 925
Summa	17 370	24 100	62 090	67 880	94 600	110 350	52 020	51 630	6 836	486 876
ANSTÄLLDA										
Employees										
Jordbruk m. binär. .	24 250	25 220	44 920	33 600	45 150	41 980	7 400	3 170	151	225 841
Byggnadsverksamhet	6 880	6 520	15 740	17 180	34 480	90 440	60 120	32 400	876	264 636
Ind. o. hantv. i övr. .	54 600	45 820	98 470	101 840	177 660	374 170	161 500	83 330	5 611	1 103 001
Samfärdsel	8 920	7 570	15 580	16 460	33 390	106 530	44 690	17 580	582	251 302
Handel	61 340	43 150	87 730	76 040	108 670	120 590	48 430	47 610	5 047	598 607
Allm. förv.-tjänst ...	37 100	23 750	46 540	40 130	72 810	117 780	73 700	69 410	3 833	485 053
Fria yrken	4 190	3 170	5 420	4 750	7 210	8 760	4 420	4 700	511	43 131
Husligt arbete	16 530	19 580	23 530	9 140	4 130	1 510	380	160	5	74 965
Övriga	5 730	3 260	2 990	1 500	1 040	1 070	460	350	17	16 417
Summa	219 540	178 040	340 920	300 640	484 540	862 830	401 100	258 710	16 633	3 062 953
ICKE YRKESVERKSAMMA										
Persons not in the labour force										
Jordbruk m. binär. .	6 480	30 450	31 220	10 200	4 180	2 490	490	360	28	85 898
Byggnadsverksamhet	1 130	5 500	7 250	2 530	1 410	610	260	130	16	18 836
Ind. o. hantv. i övr. .	4 080	16 810	30 230	8 890	7 150	4 010	1 410	1 340	156	74 076
Samfärdsel	1 070	2 290	4 980	5 240	13 220	7 890	1 690	560	15	36 955
Handel	2 220	4 770	9 040	4 140	3 930	2 970	1 560	1 420	152	30 202
Allm. förv.-tjänst ...	1 530	2 160	5 070	5 200	12 050	11 180	4 520	4 710	177	46 597
Fria yrken	250	620	1 120	720	350	260	130	150	14	3 614
Husligt arbete	1 430	7 210	6 070	840	260	140	60	20	1	16 031
Övriga	72 180	104 330	103 450	31 070	15 880	10 210	4 210	4 500	559	346 389
Summa	90 370	174 140	198 430	68 830	58 430	39 760	14 330	13 190	1 118	658 598
SAMTLIGA										
Total										
Jordbruk m. binär. .	39 990	71 750	118 950	90 520	110 360	102 690	28 920	15 140	703	579 023
Byggnadsverksamhet	8 280	12 400	24 510	21 670	39 910	97 950	63 990	36 230	1 454	306 394
Ind. o. hantv. i övr. .	61 360	65 100	134 740	117 570	195 370	393 260	171 520	93 640	6 878	1 239 438
Samfärdsel	10 150	10 180	21 470	23 370	50 250	121 370	51 280	24 320	945	313 335
Handel	66 530	51 090	104 900	89 240	125 840	144 500	62 620	66 280	7 741	718 741
Allm. förv.-tjänst ...	38 630	25 910	51 610	45 330	84 860	128 960	78 220	74 120	4 010	531 650
Fria yrken	5 460	4 660	8 300	6 690	9 410	11 070	5 700	8 570	2 259	62 119
Husligt arbete	17 960	26 790	29 600	9 980	4 390	1 650	440	180	6	90 996
Övriga	78 920	108 400	107 360	32 980	17 180	11 490	4 760	5 050	591	366 731
Totalsumma år 1960	327 280	376 280	601 440	437 350	637 570	1 012 940	467 450	323 530	24 587	4 208 427
» » 1959	336 780	402 860	598 400	446 630	686 090	1 001 000	371 130	234 375	20 822	4 098 087

[1] *Translation of text, see Table 6.*

Tab. 2. Inkomsttagarna fördelade på inkomstklasser samt efter kön och ålder, hela riket, år 1960

Income earners, by size of income, by sex, and by age group

Kön och ålder	Inkomstklasser, kr *Size of income*									Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–15 000	15 000–20 000	20 000–50 000	50 000-	
Män *Men*										
—19 år	17 960	27 270	53 190	36 920	26 330	8 260	560	350	32	170 872
20—24 »	7 950	12 860	24 820	25 760	49 150	72 210	12 930	2 490	31	208 201
25—29 »	2 370	4 160	8 500	10 350	26 760	97 120	42 740	15 170	181	207 351
30—34 »	1 620	2 980	7 280	9 380	24 010	88 580	52 840	33 510	783	220 983
35—39 »	1 640	3 100	8 330	10 850	26 510	96 800	60 860	48 020	2 125	258 235
40—44 »	1 920	3 450	7 780	11 050	26 640	92 480	62 540	49 710	3 636	259 206
45—49 »	2 080	3 750	9 440	12 860	28 960	92 990	57 520	44 260	4 019	255 879
50—54 »	2 660	4 600	11 820	15 030	32 940	90 680	47 910	37 270	3 980	246 890
55—59 »	3 770	6 030	14 810	16 220	32 170	75 110	33 960	26 970	3 279	212 319
60—66 »	7 140	13 280	27 010	24 880	44 230	69 440	27 140	23 080	3 141	239 341
67— »	7 510	51 190	87 790	43 550	44 100	36 090	13 360	13 720	2 092	299 402
Summa	56 620	132 670	260 770	216 850	361 800	819 760	412 360	294550	23 299	2 578 679
Kvinnor *Women*										
—19 år	19 830	26 020	45 350	26 820	13 930	1 240	250	210	14	133 664
20—24 »	16 360	14 370	27 650	30 730	54 610	18 410	1 170	290	18	163 608
25—29 »	20 660	9 930	15 680	14 270	29 920	27 210	5 040	930	30	123 670
30—34 »	25 640	10 690	16 390	13 640	22 290	23 640	5 860	2 050	24	120 224
35—39 »	28 520	13 000	20 590	17 160	24 160	23 520	6 530	2 750	85	136 315
40—44 »	28 650	13 900	22 870	18 540	24 160	20 820	6 920	3 490	111	139 461
45—49 »	27 820	14 100	23 200	18 400	25 210	19 650	6 160	3 630	113	138 283
50—54 »	25 280	14 780	23 420	17 090	23 770	18 500	7 120	4 110	176	134 246
55—59 »	20 570	14 320	22 080	14 500	18 020	14 460	6 770	4 290	158	115 168
60—66 »	23 320	28 550	32 920	17 500	18 640	11 980	4 830	3 720	220	141 680
67— »	34 010	83 950	90 520	31 850	21 060	13 750	4 440	3 510	339	283 429
Summa	270 660	243 610	340 670	220 500	275 770	193 180	55 090	28 980	1 288	1 629 748
Samtliga *Total*										
—19 år	37 790	53 290	98 540	63 740	40 260	9 500	810	560	46	304 536
20—24 »	24 310	27 230	52 470	56 490	103 760	90 620	14 100	2 780	49	371 809
25—29 »	23 030	14 090	24 180	24 620	56 680	124 330	47 780	16 100	211	331 021
30—34 »	27 260	13 670	23 670	23 020	46 300	112 220	58 700	35 560	807	341 207
35—39 »	30 160	16 100	28 920	28 010	50 670	120 320	67 390	50 770	2 210	394 550
40—44 »	30 570	17 350	30 650	29 590	50 800	113 300	69 460	53 200	3 747	398 667
45—49 »	29 900	17 850	32 640	31 260	54 170	112 640	63 680	47 890	4 132	394 162
50—54 »	27 940	19 380	35 240	32 120	56 710	109 180	55 030	41 380	4 156	381 136
55—59 »	24 340	20 350	36 890	30 720	50 190	89 570	40 730	31 260	3 437	327 487
60—66 »	30 460	41 830	59 930	42 380	62 870	81 420	31 970	26 800	3 361	381 021
67— »	41 520	135 140	178 310	75 400	65 160	49 840	17 800	17 230	2 431	582 831
Summa	327 280	376 280	601 440	437 350	637 570	1 012 940	467 450	323530	24 587	4 208 427

3. Primärmaterialets beskaffenhet

Vissa brister föreligger beträffande primärmaterialet såväl i vad avser urvalsdelen som den fullständiga delen av undersökningen. Vid granskning av primärmaterialet har det visat sig, att antalet personer födda den 5 resp. 25 understiger antalet födda den 15 med 1,8 resp. 1,3 %. Uppgifterna för dem som är födda den 15 skall även användas för befolkningsregistret, och därför skall för

Tab. 3. Inkomsttagarna fördelade på inkomstklasser samt efter yrkesställning och ålder, hela riket, år 1960

Income earners, by size of income, by occupational status, and by age group

Yrkesställning och ålder	Inkomstklasser, kr *Size of income*									Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–15 000	15 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	
Företagare										
—19 år	160	340	580	340	380	260	110	90	10	2 270
20—24 »	290	290	880	990	1 170	1 170	340	280	10	5 420
25—29 »	590	610	1 490	1 800	3 050	4 530	2 040	1 440	73	15 623
30—34 »	840	790	1 860	2 990	5 430	7 780	3 730	3 330	248	26 998
35—39 »	1 380	1 130	3 040	4 550	8 240	12 640	6 480	6 630	604	44 694
40—44 »	1 720	1 550	3 820	5 760	10 550	15 590	8 600	8 270	1 005	56 865
45—49 »	1 940	1 740	5 160	7 100	12 600	16 660	9 270	8 960	1 123	64 553
50—54 »	2 310	2 490	6 670	8 660	14 030	17 710	8 320	8 030	1 233	69 453
55—59 »	2 630	3 330	8 390	9 270	12 980	13 900	5 870	6 160	931	63 461
60—66 »	3 780	5 300	13 290	12 960	14 340	12 040	4 680	4 910	892	72 192
67— »	1 730	6 530	16 910	13 460	11 830	8 070	2 580	3 530	707	65 347
Summa	17 370	24 100	62 090	67 880	94 600	110 350	52 020	51 630	6 836	486 876
Anställda										
—19 år	33 700	48 920	93 920	62 250	39 210	8 900	530	240	8	287 678
20—24 »	21 690	24 470	49 330	54 740	101 860	89 000	13 630	2 390	28	357 138
25—29 »	20 610	12 180	21 610	22 460	53 290	119 400	45 480	14 530	129	309 689
30—34 »	23 820	11 460	20 510	19 570	40 440	103 990	54 810	32 060	553	307 213
35—39 »	25 320	13 160	23 970	22 820	41 960	107 120	60 650	43 850	1 576	340 426
40—44 »	24 470	13 260	24 880	23 000	39 620	97 180	60 590	44 620	2 711	330 331
45—49 »	23 110	13 220	24 540	23 290	40 840	95 320	54 060	38 680	2 968	316 028
50—54 »	19 760	12 800	23 960	21 860	41 810	90 660	46 450	32 990	2 867	293 157
55—59 »	14 150	10 610	20 470	19 000	35 020	74 210	34 390	24 610	2 449	234 909
60—66 »	11 260	11 570	22 520	19 570	37 100	61 560	24 550	19 850	2 308	210 288
67— »	1 650	6 390	15 210	12 080	13 390	15 490	5 960	4 890	1 036	76 096
Summa	219 540	178 040	340 920	300 640	484 540	862 830	401 100	258710	16 633	3 062 953
Icke yrkesverksamma										
—19 år	3 930	4 030	4 040	1 150	670	340	170	230	28	14 588
20—24 »	2 330	2 470	2 260	760	730	450	130	110	11	9 251
25—29 »	1 830	1 300	1 080	360	340	400	260	130	9	5 709
30—34 »	2 600	1 420	1 300	460	430	450	160	170	6	6 996
35—39 »	3 460	1 810	1 910	640	470	560	260	290	30	9 430
40—44 »	4 380	2 540	1 950	830	630	530	270	310	31	11 471
45—49 »	4 850	2 890	2 940	870	730	660	350	250	41	13 581
50—54 »	5 870	4 090	4 610	1 600	870	810	260	360	56	18 526
55—59 »	7 560	6 410	8 030	2 450	2 190	1 460	470	490	57	29 117
60—66 »	15 420	24 960	24 120	9 850	11 430	7 820	2 740	2 040	161	98 541
67— »	38 140	122 220	146 190	49 860	39 940	26 280	9 260	8 810	688	441 388
Summa	90 370	174 140	198 430	68 830	58 430	39 760	14 330	13 190	1 118	658 598

dessa, i motsats mot de övriga, uppgifter lämnas även om namn. Dessa uppgifter kan därför möjligen ha synts uppgiftslämnarna viktigare och av den anledningen blivit fullständigare redovisade. Liknande skillnader har konstaterats även de föregående åren.

För inkomsttagarna med minst 50 000 kr inkomst torde även en viss ofullständighet föreligga. Vid bearbetningen har

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade på inkomstklasser samt efter yrkesställning, kön och civilstånd, hela riket, år 1960

Income earners, by size of income, by occupational status, by sex, and by marital status

Yrkesställning, kön och civilstånd Ogifta *Single* Gifta *Married* Förut g. *Wid. or div.*	Inkomstklasser, kr *Size of income*									Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000-3 000	3 000-5 000	5 000-7 000	7 000-10 000	10 000-15 000	15 000-20 000	20 000-50 000	50 000-	
Företagare										
Ogifta män	2 390	6 110	14 230	12 660	13 300	10 920	3 720	2 450	201	65 981
» kvinnor	1 970	3 160	6 360	3 320	2 630	2 050	720	720	69	20 999
Gifta män	3 480	6 360	27 240	41 200	68 470	88 360	43 470	43 620	5 985	328 185
» kvinnor	8 290	4 240	4 870	4 130	4 230	3 830	1 940	2 310	197	34 037
Förut gifta män	460	1 710	4 500	3 440	3 150	2 940	1 350	1 430	221	19 201
» » kvinnor	780	2 520	4 890	3 130	2 820	2 250	820	1 100	163	18 473
Summa	17 370	24 100	62 090	67 880	94 600	110 350	52 020	51 630	6 836	486 876
Därav män	6 330	14 180	45 970	57 300	84 920	102 220	48 540	47 500	6 407	413 367
» kvinnor	11 040	9 920	16 120	10 580	9 680	8 130	3 480	4 130	429	73 509
Anställda										
Ogifta män	26 780	47 910	99 910	85 010	119 730	176 440	46 770	16 620	422	619 592
» kvinnor	29 590	50 230	90 750	73 680	106 450	68 930	19 800	7 610	99	447 139
Gifta män	7 820	9 240	25 590	37 070	111 870	489 370	295 780	214 550	15 211	1 206 501
» kvinnor	151 070	61 920	101 670	81 200	105 950	77 440	20 220	9 430	168	609 068
Förut gifta män	850	2 210	6 450	6 630	12 010	27 490	12 130	6 920	570	75 260
» » kvinnor	3 430	6 530	16 550	17 050	28 530	23 160	6 400	3 580	163	105 393
Summa	219 540	178 040	340 920	300 640	484 540	862 830	401 100	258 710	16 633	3 062 953
Därav män	35 450	59 360	131 950	128 710	243 610	693 300	354 680	238 090	16 203	1 901 353
» kvinnor	184 090	118 680	208 970	171 930	240 930	169 530	46 420	20 620	430	1 161 600
Icke yrkesverksamma										
Ogifta män	4 570	15 560	16 250	3 740	3 060	1 990	680	770	70	46 690
» kvinnor	4 480	23 660	32 000	7 650	9 280	5 960	1 720	900	58	85 708
Gifta män	9 330	28 900	42 250	21 470	23 100	18 430	7 260	7 010	539	158 289
» kvinnor	66 310	50 850	14 780	4 210	4 660	2 830	900	950	115	145 605
Förut gifta män	940	14 670	24 350	5 630	7 110	3 820	1 200	1 180	80	58 980
» » kvinnor	4 740	40 500	68 800	26 130	11 220	6 730	2 570	2 380	256	163 326
Summa	90 370	174 140	198 430	68 830	58 430	39 760	14 330	13 190	1 118	658 598
Därav män	14 840	59 130	82 850	30 840	33 270	24 240	9 140	8 960	689	263 959
» kvinnor	75 530	115 010	115 580	37 990	25 160	15 520	5 190	4 230	429	394 639
Samtliga										
Ogifta män	33 740	69 580	130 390	101 410	136 090	189 350	51 170	19 840	693	732 263
» kvinnor	36 040	77 050	129 110	84 650	118 360	76 940	22 240	9 230	226	553 846
Gifta män	20 630	44 500	95 080	99 740	203 440	596 160	346 510	265 180	21 735	1 692 975
» kvinnor	225 670	117 010	121 320	89 540	114 840	84 100	23 060	12 690	480	788 710
Förut gifta män	2 250	18 590	35 300	15 700	22 270	34 250	14 680	9 530	871	153 441
» » kvinnor	8 950	49 550	90 240	46 310	42 570	32 140	9 790	7 060	582	287 192
Summa	327 280	376 280	601 440	437 350	637 570	1 012 940	467 450	323 530	24 587	4 208 427
Därav män	56 620	132 670	260 770	216 850	361 800	819 760	412 360	294 550	23 299	2 578 679
» kvinnor	270 660	243 610	340 670	220 500	275 770	193 180	55 090	28 980	1 288	1 629 748

i så stor utsträckning som möjligt en komplettering av materialet i detta avseende skett, men en viss ofullständighet kan likväl kvarstå.

De redovisade uppgifterna har framkommit genom en summering av den uppräknade urvalsdelen och den totalräknade delen. Det på så sätt framräknade totala inkomstbeloppet kan jämföras med tillgängliga uppgifter från inkomsttaxeringen. Den sammanräknade nettoinkomsten enligt inkomstlängdens A-längd uppgår vid 1961 års taxering till 44 199,6 milj. kr, medan inkomststatistikens totala inkomstbelopp uppgår till 43 002,7 milj. kr. Den sistnämnda summan understiger den förra med 1 196,9 milj. kr eller 2,8 %. Föregående år var motsvarande differens 2,7 %. Oskifta dödsbon och familjestiftelser, vilka ingår i inkomstlängden men icke i inkomststatistiken, torde svara för en relativt betydande del av denna differens.

Förutom nämnda brister hos primärmaterialet bör observeras, att uppgifter för inkomsttagare med under 50 000 kr i inkomst, då redovisat antal inkomsttagare är lågt, grundar sig på en uppräkning av små tal. Härvid kan det redovisade antalet procentuellt sett i hög grad avvika från det »sanna» antalet.

B. Undersökningens resultat

1. Inkomst och yrkestillhörighet

Hela antalet inkomsttagare uppgick år 1960 till 4 208 427, en ökning från föregående år med 110 340 inkomsttagare eller 2,7 %. Denna ökning har för städerna varit 3,5 % och för landsbygden 1,7 %. Föregående år var motsvarande ökning för hela riket 1,3 %. Under 1959 och 1960 ökade medelfolkmängden med 0,5 resp. 0,4 %. Till den större ökningen av antalet inkomsttagare under 1960 i relation till medelfolkmängdens förändring skulle — förutom förändringen av ålders-, köns- och civilståndsfördelningen — det förhållandet, att inkomsterna fr. o. m. den 1 januari 1960 är pensionsgrundande enligt lagen om allmän tilläggspensionering, kunna ha bidragit.

I tab. 1 lämnas uppgifter för hela riket (inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet) om antalet inkomsttagare inom olika inkomstklasser med fördelning efter yrkesställning och näringsgren. I denna tabell har liksom i övriga fall, om ej annat angivits, samtaxerade personer räknats var för sig och således som två inkomsttagare.

Inkomstfördelningen på landsbygden, i städerna och i hela riket med jämförande uppgifter från 1959 framgår av nedanstående sammanställning.

Inkomstklasser, kr	Antal inkomsttagare				I % av hela antalet inkomsttagare	
	Landsbygd	Städer	Hela riket[1]		Hela riket	
			År 1960	År 1959	År 1960	År 1959
— 2 000	159 690	167 540	327 280	336 780	7,8	8,2
2 000— 3 000	216 720	159 550	376 280	402 860	8,9	9,8
3 000— 4 000	165 050	166 070	331 120	330 190	7,9	8,1
4 000— 5 000	134 560	135 730	270 320	268 210	6,4	6,6
5 000— 6 000	113 960	114 710	228 690	232 310	5,4	5,7
6 000— 7 000	104 290	104 370	208 660	214 320	5,0	5,2
7 000— 8 000	101 490	104 740	206 240	222 440	4,9	5,4
8 000— 9 000	102 020	112 300	214 320	230 980	5,1	5,6
9 000—10 000	106 060	110 950	217 010	232 670	5,1	5,7
10 000—12 000	205 970	230 750	436 820	456 070	10,4	11,1
12 000—15 000	244 510	331 480	576 120	544 930	13,7	13,3
15 000—20 000	159 010	308 270	467 450	371 130	11,1	9,1
20 000—30 000	70 700	168 150	238 930	177 020	5,7	4,3
30 000—50 000	20 700	63 740	84 600	57 355	2,0	1,4
50 000—	4 627	19 935	24 587	20 822	0,6	0,5
Summa	1 909 357	2 298 285	4 208 427	4 098 087	100	100

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet.

Näringsgrenar och yrkesställning	Antal inkomsttagare		I % av hela antalet inkomsttagare	
	År 1960	År 1959	År 1960	År 1959
Jordbruk med binäringar	579 023	592 666	13,8	14,5
Byggnadsverksamhet	306 394	300 533	7,3	7,3
Industri och hantverk i övrigt	1 239 438	1 204 002	29,4	29,4
Samfärdsel	313 335	314 510	7,4	7,7
Handel	718 741	698 956	17,1	17,0
Allmän förvaltningstjänst	531 650	510 316	12,6	12,4
Fria yrken	62 119	52 519	1,5	1,3
Husligt arbete	90 996	88 877	2,2	2,2
Övriga	366 731	335 708	8,7	8,2
Summa	4 208 427	4 098 087	100	100
Därav: Företagare	486 876	493 283	11,6	12,0
Anställda	3 062 953	2 973 501	72,8	72,6
Icke yrkesverksamma	658 598	631 303	15,6	15,4

Inkomsttagarna i klasserna under 12 000 kr har, med undantag för klasserna mellan 3 000 och 5 000 kr, minskat jämfört med föregående år. Ökningen av antalet inkomsttagare i intervallet 3 000—5 000 kr har berott på en avsevärd ökning av antalet inkomsttagare över 67 års ålder, vilka på grund av folkpensionen i allmänhet har en inkomst av denna storlek. Antalet inkomsttagare med över 12 000 kr ökade med 19 % under 1960, och denna grupp uppgår nu till 33 % av samtliga inkomsttagare mot 29 % år 1959.

När man bedömer uppgifterna om inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstklasser, bör man hålla i minnet, att inkomststatistiken omfattar många personer med låga inkomster, som av olika anledningar ej uppburit skattepliktig inkomst hela året. En speciell undersökning av »de låga inkomsttagarna» dvs. enskilda inkomsttagare med inkomst under 6 000 kr och samtaxerade makar med inkomst under 10 000 kr har utförts av centralbyråns utredningsinstitut och redovisats i denna tidskrift 1960: 11 och 1961: 5.

Genom att samtaxerade personer räknas som två skilda inkomsttagare, och på grund av att de samtaxerade (gifta) kvinnorna i betydande utsträckning endast arbetar på deltid eller en del av året, omfattar de lägre inkomstklasserna till stor del samtaxerade kvinnor med låga inkomster. Av samtliga 1 305 000 inkomsttagare med mindre än 5 000 kr i inkomst var 464 000 eller omkring en tredjedel gifta kvinnor. I samband härmed erinras om vad som tidigare sagts om förandet av taxeringslängderna, vilket innebär att endast personer som samtaxerats kan ingå i inkomststatistiken, när den taxerade inkomsten individuellt understiger 1 200 kr.

Fördelningen av inkomsttagarna efter näringsgren och yrkesställning framgår av ovanstående sammanställning.

Näringsgrenar	Summa inkomster, milj. kr				
	Företagare	Anställda	Icke yrkesverksamma	Totalsumma År 1960	År 1959
Jordbruk med binäringar	2 432	1 574	351	4 357	4 014
Byggnadsverksamhet	357	3 535	87	3 979	3 593
Industri och hantverk i övrigt	852	12 778	397	14 027	12 619
Samfärdsel	409	3 080	307	3 796	3 512
Handel	1 400	5 945	221	7 566	6 889
Allmän förvaltningstjänst	.	6 058	515	6 573	5 972
Fria yrken	326	478	24	828	672
Husligt arbete	.	277	53	330	301
Övriga	22	75	1 450	1 547	1 313
Totalsumma år 1960	5 798	33 800	3 405	43 003	.
» » 1959	5 463	30 331	3 091	.	38 885

Antalet inkomsttagare har ökat inom samtliga näringsgrenar med undantag av jordbruk med binäringar och samfärdsel. Procentuellt har den största ökningen skett för fria yrken, som ökat med 18 %. I likhet med föregående år har antalet företagare minskat medan anställda och icke yrkesverksamma ökat.

Den totala inkomsten för samtliga inkomsttagare ökade från 1959 med 11 % till 43 003 milj. kr. Inkomstsummans fördelning inom olika näringsgrenar och efter yrkesställning framgår av tablån nederst på föregående sida.

Den procentuellt största ökningen av inkomsten har ägt rum inom näringsgrenarna fria yrken, övriga, industri och hantverk samt byggnadsverksamhet. De anställdas inkomstökning har varit större än företagarnas.

Den här redovisade inkomstökningen inom de olika näringsgrenarna sammanhänger å ena sidan med förändringar av inkomstfördelningen och å andra sidan med det totala antalet inkomsttagare inom de olika näringsgrenarna. För att belysa inkomstutvecklingen korrigerad med hänsyn till antalet inkomsttagare har medelinkomsterna uträknats. Medelinkomsten för samtliga inkomsttagare uppgick till 10 218 kr år 1960 mot 9 488 år 1959, en ökning med 7,7 %. I samband härmed måste ånyo poängteras att i den sammanräknade nettoinkomsten *icke* ingår vissa inkomster såsom sjukkasseersättning, olika bidrag från stat och kommun m. m., jämför sid. 797. Den uträknade medelinkomsten är också helt beroende av den gräns vid vilken deklaration skall avges. Om denna gräns förskjutes uppåt kommer detta att medföra en höjning av medelinkomsterna utan att någon förändring skett av inkomsterna.

I nedanstående tablå redovisas medelinkomsten efter yrkesställning inom de olika näringsgrenarna.

De anställdas medelinkomst har procentuellt ökat något mer än företagarnas, och inom jordbruk med binäringar har medelinkomstens ökning varit större procentuellt än i de övriga näringsgrenarna. Medelinkomsten för icke yrkesverksamma, som ej här redovisas, uppgick 1960 till 5 170 kr mot 4 897 kr 1959.

2. *Inkomst samt ålder, kön och civilstånd*

I tab. 2 redovisas inkomstfördelningen efter kön och ålder. Man kan här konstatera, att medan flertalet män har inkomster i klasserna 7 000 till 20 000 kr är motsvarande intervall för kvinnorna 3 000—10 000 kr. Inkomstfördelningen är även annorlunda i de olika åldersklasserna, och bl. a. ligger i den lägsta liksom i den högsta åldersklassen det största antalet inkomster under 5 000 kr, medan detta icke är förhållandet i övriga åldersklasser.

Näringsgrenar	Medelinkomst, kr					
	Företagare		Anställda		Samtliga	
	År 1960	År 1959	År 1960	År 1959	År 1960	År 1959
Jordbruk med binäringar	9 101	8 182	6 968	6 269	7 525	6 772
Byggnadsverksamhet	15 560	14 896	13 359	12 229	12 987	11 954
Industri och hantverk i övrigt	13 662	12 634	11 585	10 724	11 317	10 481
Samfärdsel	16 301	14 916	12 256	11 298	12 113	11 168
Handel	15 562	15 120	9 931	9 167	10 526	9 856
Allmän förvaltningstjänst	.	.	12 490	11 827	12 363	11 702
Fria yrken	21 220	20 749	11 096	9 975	13 337	12 785
Husligt arbete	.	.	3 694	3 463	3 625	3 391
Övriga	5 552	5 872	4 579	4 551	4 220	3 910
Samtliga	11 908	11 073	11 035	10 200	10 218	9 488
Enbart landsbygden	10 266	9 375	9 514	8 517	8 839	8 134
» städerna	16 563	15 846	12 088	11 229	11 360	10 631

Ålder	Män			Kvinnor			Samtliga		
	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr
—19 år	6,6	2,6	5 028	8,2	5,7	4 270	7,2	3,3	4 696
20—24 »	8,1	5,7	8 968	10,0	10,5	6 426	8,8	6,8	7 849
25—29 »	8,0	8,1	12 827	7,6	8,8	7 158	7,9	8,2	10 709
30—34 »	8,6	9,8	14 686	7,4	8,2	6 861	8,1	9,5	11 929
35—39 »	10,0	12,3	15 712	8,4	9,3	6 804	9,4	11,6	12 635
40—44 »	10,1	12,8	16 274	8,5	9,4	6 733	9,5	12,0	12 937
45—49 »	9,9	12,3	15 871	8,5	9,2	6 677	9,4	11,6	12 646
50—54 »	9,6	11,3	15 109	8,2	9,2	6 905	9,1	10,8	12 219
55—59 »	8,2	9,1	14 114	7,1	7,9	6 876	7,8	8,8	11 568
60—66 »	9,3	8,8	12 175	8 7	8,3	5 847	9,0	8,7	9 822
67— »	11,6	7,2	7 929	17,4	13,5	4 763	13,8	8,7	6 389
Summa	100	100	12 791	100	100	6 148	100	100	10 218

Den procentuella fördelningen för hela riket av inkomsttagarna och deras inkomster efter kön och ålder samt medelinkomsten för dessa grupper framgår av ovanstående sammanställning.

Medelinkomsten, som för männen är mer än dubbelt så hög som för kvinnorna, når för männen sitt maximum i åldersgruppen 40—44 år medan den för kvinnorna når sitt maximum redan i åldersgruppen 25—29 år.

Tab. 3 innehåller uppgifter om inkomstfördelningen efter yrkesställning och ålder. För företagarna utgör antalet inkomsttagare i åldrarna över 40 år 80 % och inkomstsumman i samma åldrar 79 %, medan för de anställda motsvarande procenttal är 48 och 54. Flertalet icke yrkesverksamma är pensionärer, och gruppen icke yrkesverksamma domineras sålunda helt av åldersgrupperna över 60 år.

I tab. 4 redovisas inkomstfördelningen efter yrkesställning, kön och civilstånd. I vidstående sammanställning lämnas uppgifter om den procentuella fördelningen av antalet inkomsttagare och summa inkomster jämte medelinkomsten på olika kön och civilstånd.

Man kan här konstatera att de gifta männen utgör 40 % av inkomsttagarna och uppbär 59 % av inkomsterna, medan de gifta kvinnorna utgör 19 % av inkomsttagarna men endast uppbär 10 % av inkomsterna. Bland kvinnorna har ogifta den högsta medelinkomsten. De gifta kvinnornas låga inkomster beror

Kön och civilstånd	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr
Ogifta män	17,4	14,5	8 508
» kvinnor	13,2	8,8	6 876
Gifta män	40,2	58,8	14 930
» kvinnor	18,7	10,0	5 441
Förut gifta män...	3,7	3,4	9 630
» » kvinnor	6,8	4,5	6 685
Samtliga	100	100	10 218

delvis på det förhållandet, att många av dem utövat förvärvsverksamhet endast under en del av året eller haft deltidsarbete. Vidare bör observeras, att ett stort antal gifta kvinnor med inkomster under 1 200 kr, som taxerats på grund av samtaxering med mannen, ej skulle ha taxerats som ensamstående.

3. *Samtaxeringar*

Tab. 5 innehåller uppgifter om fördelningen på inkomstklasser av samtaxerade personer efter mannens och kvinnans inkomst. Antalet samtaxeringar uppgår till 730 173, en ökning från föregående år med 6 %. Denna ökning torde delvis sammanhänga med att fr. o. m. 1961 års taxering bestämmelserna för gift skattskyldig även skall äga tillämpning för dem som lever tillsammans utan att vara gifta, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt har eller har haft barn.

Enligt tab. 4 var antalet gifta kvinnor 788 710. Detta antal överstiger med 8 %

Tab. 5. Samtaxerade inkomsttagare fördelade på inkomstklasser efter mannens och kvinnans inkomst, hela riket, år 1960

Income-earning persons, jointly assessed, by size of income

Mannens inkomst, kr *Income of man*	Kvinnans inkomst, kr *Income of women*								Summa män
	–2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	
— 2 000	4 095	2 540	2 107	1 553	2 473	2 720	493	19	16 000
2 000— 3 000	6 251	17 419	3 546	1 687	1 892	1 830	234	7	32 866
3 000— 5 000	12 116	14 977	6 322	2 284	2 988	2 837	297	12	41 833
5 000— 7 000	11 649	6 076	4 311	2 985	3 526	3 062	230	4	31 843
7 000—10 000	28 651	10 517	11 124	8 178	10 933	7 028	480	7	76 918
10 000—20 000	126 144	49 201	69 976	54 902	69 400	53 957	2 127	27	425 734
20 000—50 000	30 619	10 208	13 897	9 969	11 237	18 678	2 149	48	96 805
50 000—	2 775	847	999	680	712	1 249	781	131	8 174
Summa kvinnor	222 300	111 785	112 282	82 238	103 161	91 361	6 791	255	730 173

antalet samtaxeringar. Skillnaden beror på det förhållandet att de gifta kvinnorna med inkomst, vars män saknar inkomst, blir redovisade som individuella inkomsttagare men icke som samtaxerade. Vidare blir enligt taxeringsbestämmelserna kvinnor som ingått äktenskap under inkomståret icke samtaxerade, och samma sak gäller för kvinnor under hemskillnad, som redovisas som gifta. Ett fåtal äkta makar, som är upptagna i olika inkomstlängder, blir också av praktiska skäl i samband med uppgiftslämnandet icke räknade som samtaxerade i inkomststatistiken, trots att de i verkligheten är samtaxerade.

Av männen hade 73 % inkomster över 10 000 kr, medan 61 % av kvinnorna hade inkomster under 5 000 kr.

I tab. 6 redovisas de samtaxerade per-

Tab. 6. Samtaxerade inkomsttagare fördelade efter mannens och kvinnans näringsgren, hela riket, år 1960

Income-earning persons, jointly assessed, by branch of industry

Mannens näringsgren *Industry of man*	Kvinnans näringsgren *Industry of women*									Summa män
	Jordbruk m. binär. *Agriculture, forestry, fishing*	Byggnadsverks. *Construction*	Ind. o. hantv. i övr. *Mining, manufacturing*	Samfärdsel *Transport and communications*	Handel *Commerce*	Allm. förv.-tjänst *General administration*	Fria yrken *Professions*	Husligt arbete *Domestic service*	Övriga *Others*	
Jordbruk m. binär.	21 238	221	5 351	1 453	4 419	8 533	276	1 910	18 659	62 060
Byggnadsverksamhet	4 001	4 642	17 430	3 079	21 214	16 301	936	2 625	12 584	82 812
Ind. o. hantv. i övr.	7 028	2 728	103 591	9 378	73 271	47 054	3 321	6 181	37 614	290 166
Samfärdsel	2 219	885	12 989	9 310	24 225	14 974	877	1 804	13 470	80 753
Handel	1 463	771	13 147	4 312	45 623	18 674	1 862	1 053	15 269	102 174
Allm. förv.-tjänst	991	608	7 292	2 866	16 552	38 626	1 640	985	12 988	82 548
Fria yrken	96	85	1 070	401	2 334	2 789	2 375	152	2 158	11 460
Husligt arbete	26	10	120	1	57	62	5	179	84	544
Övriga	220	148	1 237	292	2 219	1 532	94	189	11 725	17 656
Summa kvinnor	37 282	10 098	162 227	31 092	189 914	148545	11386	15 078	124551	730 173

Inkomstklasser, kr	Antal samtaxeringar		Summa inkomster (1 000 kr) Mannen	Kvinnan	Tillsammans	
	År 1960	År 1959	År 1960	År 1960	År 1960	År 1959
— 2 000	588	458	458	408	866	762
2 000— 3 000	1 477	1 683	2 028	1 809	3 837	4 437
3 000— 5 000	25 337	30 467	59 987	50 029	110 016	130 104
5 000— 7 000	40 087	36 757	142 720	94 611	237 331	217 124
7 000—10 000	45 300	50 619	272 427	115 710	388 137	436 562
10 000—20 000	335 982	350 521	4 026 659	1 177 149	5 203 808	5 360 047
20 000—50 000	271 677	205 791	5 167 130	2 148 854	7 315 984	5 382 637
50 000—	9 725	11 572	737 526	114 418	851 944	915 307
Summa	730 173	687 868	10 408 935	3 702 988	14 111 923	12 446 980

sonerna efter fördelning på näringsgrenar.

I ovanstående sammanställning lämnas för samtaxerade personer uppgift om mannens och kvinnans sammanlagda inkomst med fördelning på olika inkomstklasser.

Den sammanlagda inkomsten i samtliga samtaxeringar uppgick till 14 111,9 milj. kr eller 33 % av hela den sammanräknade nettoinkomsten enligt inkomststatistiken. Av den sammanlagda inkomsten kom 74 % på männen och 26 % på kvinnorna. Antalet samtaxeringar i inkomstklasserna 10 000—30 000 utgjorde 74 % av hela antalet samtaxeringar, och de sammanlagda inkomsterna för dessa samtaxeringar utgjorde 72 % av motsvarande totala inkomstbelopp. Medelinkomsten för samtliga samtaxeringar uppgick till 19 327 kr mot 18 095 år 1959.

BoP

The Income Distribution in 1960

Preliminary Data

From 1951 the annual income statistics are based on a sample survey. Only income earners with a minimum income of Kr. 50 000 are completely reported. The sample population consists of about 10 % of all income earners.

The income statistics do not include non-taxable income, such as social benefits of different kinds, nor income subject to a form of taxation other than State income tax, e. g. football pools and lottery prizes.

There are nine industry groups: agriculture (including forestry and fishing), construction, other manufacturing, transport and communications, commerce, civil service, professions, domestic service, and others. In most of the industry groups the income earners are divided into employers, employees and persons not in the labour force.

The income earners are also classified with regard to age, sex and marital status.

Finally the income-earning couples, who, according to the existing regulations, are assessed jointly, have been classified by size of income of man and woman in combination.

The material embraces only individuals, not companies, etc. Certain deficiencies in the material have been discovered. For example, income earners with a minimum income of Kr. 50 000 are not so completely reported as was intended.

In 1959, there were about 4 208 000 income earners, or about 56 % of the population. The total amount of incomes was Kr. 43 003 million, the mean income being about Kr. 10 218. About 37 % of the income earners came under mining and manufacturing, including construction, 14 % under agriculture, forestry and fishing, and 17 % under commerce. Somewhat under 73 % of the income earners were employees. About 40 % of the income earners were married men who however received 59 % of the total amount of income. The corresponding figures for married women were 19 % and 10 % respectively. Jointly assessed married couples had 33 % of the whole amount of income.

BoP

Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1961

Preliminära uppgifter

Local Taxation:
Taxable Income and Debited Tax

Preliminary Data

I efterföljande tablå lämnas preliminära uppgifter om kommunalskatteunderlaget (antal skattekronor) enligt 1961 års taxering samt om den på grundval därav beslutade genomsnittliga utdebiteringen per skattekrona.

I jämförelse med föregående år (definitiva siffror enligt Årsbok för Sveriges kommuner 1961) har antalet skattekronor enligt taxeringsnämndens beslut stigit med 37,59 milj. eller med 11,8 %. På landsbygden (dvs. landskommunerna jämte köpingarna) var ökningen 14,94 milj. och för städerna 22,65 milj. Det av staten tillskjutna skattekrontalet har däremot nedgått med 4,75 milj. kr (12,2 %) beroende på att detsamma reduceras enligt vissa grunder föreskrivna i Kungl. Maj:ts kungörelse den 16 maj 1957 (nr 205) angående skatteersättning i anledning av 1957 års ortsavdragsreform.

Den totala kommunala utdebiteringen per skattekrona, vilken utöver kommunalskatten även innefattar landstings- och tingshusmedel, visar i jämförelse med föregående år (definitiva siffror) en uppgång, vilken för samtliga primärkommuner utgör 24 öre per skattekrona (från 15,00 till 15,24 kr). Ökningen är mindre för städerna (21 öre) än för landsbygden (30 öre).

Vad kommunalskatten beträffar, har medelutdebiteringen, som enligt tablån uppgår till 11,89 kr, stigit med 10 öre, under det att utdebiteringen av landstings- och tingshusmedel ökats med 14 öre. På landsbygden har kommunalskatten stigit med i medeltal 12 öre, medan i städerna ökningen stannar vid 10 öre. Utdebiteringen för kyrkliga ändamål visar ingen förändring vare sig för samtliga primärkommuner eller för landsbygden, men har ökat obetydligt, eller med 2 öre, i städerna. Ökningen av kommunalskatten faller sålunda nästan helt på de borgerliga kommunerna, vilkas medelutdebitering stigit med 10 öre.

L. A.

	Landsbygden *Rural distr.*	Städerna *Towns*	Samtliga primärkommuner *All primary communes*
Antal skattekronor			
Units of tax assessment			
A. Enligt taxeringsnämndens beslut, miljoner kr	129,22	227,94	357,16
Kr per invånare	35,56	58,97	47,63
B. Av staten tillskjutet antal skattekronor, miljoner kr	19,81	14,32	34,13
Utdebitering per skattekrona			
Local tax per unit			
Kommunalskatt			
Borgerlig	9,75	11,85	11,10
Kyrklig	1,02	0,67	0,79
Summa	10,77	12,52	11,89
Landstings- och tingshusmedel	4,90	2,47	3,35
Total kommunal utdebitering	15,67	14,99	15,24

Kommunernas inkomster och utgifter åren 1960—1962

Snabb- och prognosstatistik

Revenue and Expenditure of Local Governments. Provisional and Projectional Data

I det följande lämnas resultatet av den s. k. snabb- och prognosstatistiken. Huvudvikten har härvid lagts på redovisning av kommunernas inkomster och utgifter med fördelning efter realekonomiska grunder. Vidare har för bedömning av prognosstatistikens tillförlitlighet vissa jämförelser gjorts för åren 1955—1962.

Snabbstatistiken är en preliminär sammanräkning av räkenskapssammandragen över kommunernas finanser. Efter granskningen och vissa justeringar i sammandragen göres den definitiva bearbetningen. Resultatet av denna ingår i berättelsen Kommunernas finanser.

Prognosstatistiken grundar sig på uppgifter från kommunerna avseende dels en preliminär uppgift för det innevarande räkenskapsåret samt dels en prognos för det kommande.

Primärmaterialet avlämnas i oktober/november, varför den ovan nämnda preliminära uppgiften avser kända förhållanden för ca 3/4 av räkenskapsåret samt en uppskattning för den resterande fjärdedelen. Uppgiftslämnare är städer och landsting samt ett urval av köpingarna och landskommunerna.

Urvalet omfattar dels 65 slumpvis utvalda köpingar, dels 200 landskommuner, vilka uttagits genom ett stratifierat urval. Som stratifieringsvariabel har därvid valts antalet skattekronor per kommun. Samtliga landskommuner har indelats i fyra strata efter stigande skattekrontal. I stratum 4, som omfattar de största kommunerna, har samtliga kommuner, eller 21 st medtagits. I övriga tre strata har kommunerna uttagits medelst ett obundet slumpmässigt urval.

Tab. 1. Kommunernas inkomster och utgifter enligt räkenskapssammandragen år 1960, 1 000 kr. Preliminära tal

Actual revenue and expenditure of local governments. Preliminary figures

Kommuntyper och län *Communes County*	Samtliga inkomster *Total revenue*	Utgifter *Expenditure*					
		Löner *Wages and salaries*	Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	Anskaffning och underhåll av maskiner o. inventarier *Equipment*	Övriga *Others*	Samtliga utgifter *Total*
Borgerliga primärkommuner *Civil communes*							
Landskommuner *Rural communes*	2 047 718	725 308	490 404	69 608	48 895	755 888	2 090 103
Köpingar *Boroughs*	463 416	134 520	122 127	23 917	15 081	178 468	474 113
Städer *Towns*	6 121 048	1 857 671	1 245 827	331 934	206 331	2 402 763	6 044 526
Samtliga borgerliga primärkommuner *All civil primary communes*	8 632 182	2 717 499	1 858 358	425 459	270 307	3 337 119	8 608 742
Kyrkliga kommuner *Ecclesiastical communes*	422 998	149 473	61 284	51 543	9 341	141 030	412 671
Landsting *County councils*	1 558 723	716 313	238 295	20 335	69 228	537 757	1 581 928

Tab. 2. De borgerliga primärkommunernas och landstingens beräknade inkomster och utgifter enligt prognosstatistiken åren 1960—1962, milj. kr

Estimated revenue and expenditure of civil primary communes and county councils

	Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	1960	1961	1962	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1960—1961	1961—1962
	INKOMSTER *Revenue*					
1	I anspråk taget överskott från tidigare år *Drawings on surplus from previous years*	271	340	392	+ 69	+ 52
2	I anspråk tagna fondmedel *Funds drawn on*	502	596	513	+ 94	− 83
3	Upplåning (ej tillfällig) *Loans raised*	716	763	871	+ 47	+ 108
4	Skatter *Taxes*	4 624	4 964	5 935	+ 340	+ 971
5	Statsbidrag *Government grants*	2 127	2 205	2 268	+ 78	+ 63
6	Övriga inkomster *Other revenue*	1 524	1 648	1 713	+ 124	+ 65
7	Summa inkomster *Total*	9 764	10 516	11 692	+ 752	+ 1 176
	UTGIFTER *Expenditure*					
8	Täckande av underskott från tidigare år *Previous years' deficit covered*	60	50	52	− 10	+ 2
9	Fondavsättningar *Allocations to funds*	608	596	754	− 12	+ 158
10	Återbetalning av lån *Loans redeemed*	351	353	411	+ 2	+ 58
11	Lämnade lån, aktieteckning *Loans made, share subscriptions*	23	47	22	+ 24	− 25
12	Bruttoinvesteringar och fastighetsköp *Gross investment*	2 049	1 986	2 316	− 63	+ 330
13	Räntekostnader *Interest*	295	328	370	+ 33	+ 42
14	Folkpensioneringskostnader *National pensions*	376	417	486	+ 41	+ 69
15	Löner och pensioner *Wages salaries and pensions*	3 422	3 772	4 081	+ 350	+ 309
16	Övriga utgifter *Other expenditure*	2 336	2 401	2 582	+ 65	+ 181
17	Anslag för oförutsedda utgifter *Appropriation for unforeseen expenditure*	—	.	373	—	+ 373
18	Summa utgifter *Total*	9 520	9 950	11 447	+ 430	+ 1 497
19	Löpande inkomster (rad 4—6) *Current revenue*	8 275	8 817	9 916	+ 542	+ 1 099
20	Utgifter (rad 12—17)	8 478	8 904	10 208	+ 426	+ 1 304
21	Saldo (finansiellt sparande) *Balance (financial saving)*	− 203	− 87	− 292	+ 116	− 205

I stratum 1, som omfattar de minsta kommunerna med i regel decentraliserad förvaltning, har blott ett fåtal kommuner, eller 8 av 50 uttagits. I stratum 2 uppgår urvalets storlek till 130 av 657 och i stratum 3 till 41 av 72 kommuner.

Uppgifter enligt snabbstatistiken för år 1960 redovisas i tab. 1. I siffrorna ingår ej lånetransaktioner samt avsättning till resp. uttag från fonder. En jämförelse av siffrorna i tab. 1 med 1959 års kommunala finansstatistik (definitiva siffror) ger vid handen, att inkomsterna för samtliga borgerliga primärkommuner stigit med drygt 9 % mellan åren 1959 och 1960. Utgiftsökningen uppgår till ca 7 %.

Tab. 2 är en sammanställning av de borgerliga primärkommunernas samt landstingens finanser enligt prognosstatistiken för åren 1960, 1961 och 1962 i enlighet med de principer som användes

Tab. 3. Landskommunernas, köpingarnas, städernas samt landstingens beräknade inkomster och utgifter enligt 1961 års prognosstatistik åren 1961—1962, milj. kr

Estimated revenue and expenditure of local governments (excl. ecclesiastical communes)

Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	Landskommuner *Rural communes*		Köpingar *Boroughs*		Städer *Towns*		Samtliga borgerliga primärkommuner[1]		Landsting *County councils*	
	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962
INKOMSTER *Revenue*										
Skatter *Taxes*	964,6	1 177,1	236,5	287,7	2 667,4	3 107,7	3 868,5	4 572,5	1 095,8	1 362,4
Skatteersättning[2]	178,9	173,2	22,3	20,4	216,9	173,2	418,1	366,8	125,4	119,6
Övriga statsbidrag *Other government grants*	577,3	576,4	85,2	92,8	884,4	977,0	1 546,9	1 646,2	126,8	144,8
Övriga *Other revenue*	320,5	336,1	123,3	130,0	2 364,5	2 534,1	2 808,3	3 000,2	278,3	292,5
S:a egentliga inkomster *Total*	2 041,3	2 262,8	467,3	530,9	6 133,2	6 792,0	8 641,8	9 585,7	1 626,3	1 919,3
UTGIFTER *Expenditure*										
Fastighetsanskaffning o. nyanläggningar *Investment in real estate*	467,6	538,7	127,0	154,9	1 412,6	1 558,1	2 007,2	2 251,7	236,1	320,6
Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	56,3	61,8	21,7	22,4	301,2	329,3	379,2	413,5	20,7	20,1
Anskaffning o. underhåll av maskiner o. invent. *Equipment*	36,5	40,0	14,4	16,6	248,2	264,4	299,1	321,0	75,8	88,8
Löner o. pensioner *Wages, salaries, and pensions*	770,4	833,0	156,2	177,5	2 285,8	2 429,7	3 212,4	3 440,2	845,8	938,6
Övriga *Other expend.*	805,5	935,3	190,9	231,9	2 317,7	2 692,7	3 314,1	3 859,9	575,8	696,6
S:a egentliga utgifter *Total*	2 136,3	2 408,8	510,2	603,3	6 565,5	7 274,2	9 212,0	10286,3	1 754,2	2 064,7

[1] *All civil primary communes.* — [2] *Government grant for tax reduction.*

i nationalräkenskapen. Sålunda ingår i motsats till tab. 1 ej uppgifter för kommunernas affärsdrivande verk. Vidare har ianspråktagna överskott och täckta underskott, uttag ur och avsättningar till egna fonder samt lånetransaktioner medtagits.

Kommunernas faktiska inkomster och utgifter under år 1961 synes, av uppgifter grundade på årets tre första kvartal att döma, i stora drag komma att överensstämma med vad som förutsågs i november 1960. Överensstämmelsen är särskilt god beträffande skatteintäkterna och statsbidragen, vilket beror på att skatterna och i viss mån även statsbidragen praktiskt taget är kända före ingången av ett nytt år. Utgifterna visar något sämre överensstämmelse, vilket i synnerhet gäller bruttoinvesteringarna och fastighetsköpen. I allmänhet har utgifterna liksom fallet varit i tidigare prognoser beräknats för högt.

Av tab. 2 framgår vidare, att kommunernas löpande inkomster under år 1962 beräknas öka med ca 1 100 milj. kr, medan utgifterna för investeringar, löner etc. förutses stiga med omkring 930 milj. kr. Av inkomstökningen faller största delen på skatterna, som förväntas stiga med 970 milj. kr. Uppgången beror dels på kraftigt ökat skatteunderlag, dels på höjda kommunala utdebiteringar för år 1962. Medelutdebiteringen för år 1962 beräknas nämligen stiga med 24 öre från 15,00 kr år 1961 till

Tab. 4. Jämförelse mellan prognos- och snabbstatistikens uppgifter år 1960, milj. kr

Comparison between projectional and provisional data

Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	För år 1960 beräknade belopp enl.		
	Prognosstatistiken 1959	Prognosstatistiken 1960	Snabbstatistiken 1960
INKOMSTER *Revenue*			
Skatter *Taxes*	3 661,6	3 646,8	3 645,9
Skatteersättning[1]	451,0	462,2	459,9
Övriga statsbidrag *Other government grants*	1 424,8	1 424,5	1 572,4
Övriga *Other revenue*	2 532,4	2 591,1	2 954,0
S:a egentliga inkomster *Total*	8 069,8	8 124,6	8 632,2
UTGIFTER *Expenditure*			
Fastighetsanskaffning o. nyanläggningar *Investment in real estate*	1 794,8	1 732,5	1 858,3
Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	356,8	349,3	425,5
Anskaffning o. underhåll av maskiner o. invent. *Equipment*	280,2	282,3	270,3
Löner o. pensioner *Wages, salaries, and pensions*	2 807,9	2 910,4	2 981,8
Övriga *Other expend.*	3 342,7	3 107,3	3 072,8
S:a egentliga utgifter *Total*	8 582,4	8 381,8	8 608,7

[1] *Government grant for tax reduction.*

15,24 kr år 1962. Vad utgifterna beträffar, beräknas bruttoinvesteringar och fastighetsköp öka med omkring 330 milj. kr (17 %) samt löner och pensioner med ca 310 milj. kr (8 %). Av tabellen kan även utläsas, att kommunerna planerar att under år 1962 i större utsträckning än under år 1961 finansiera sin verksamhet lånevägen.

I tab. 3 har de viktigaste uppgifterna i prognosstatistiken fördelats på landskommuner, köpingar, städer och landsting. I denna tabell har i olikhet mot tab. 2 även de affärsdrivande verkens inkomster och utgifter medtagits men däremot icke ianspråktagna överskott och täckta underskott samt fond- och lånetransaktioner, varför tabellen i sin helhet uppställts efter samma principer som i berättelsen »Kommunernas finanser». Av jämförelsen framgår bl. a., att skatteinkomsterna samt löneutgifterna för landstingen något överstiger landskommunernas.

Uppgifter om uppdelning på skilda förvaltningsgrenar har i prognosstatistiken infordrats endast för investeringarna. I nedanstående tablå lämnas en fördelning av kostnaderna för nyanläggning och underhåll av fastigheter i milj. kr på olika förvaltningsgrenar inom de borgerliga primärkommunerna för åren 1960—1962. Uppgifterna för 1960 och 1961 är kommunernas preliminära beräkningar i oktober/november för resp. räkenskapsår.

Efterföljande slutsummor för investeringarna i milj. kr är icke jämförbara med motsvarande siffror i tab. 2, vilket beror dels på att landstingen ingår i tab. 2 men icke i sammanställningen, dels på att kommunens affärsdrivande verk icke medtagits i tab. 2 men väl i tablån.

	1960	1961	1962
Förvaltningsbyggnader	61,0	65,3	93,4
Bostäder	78,8	121,7	129,1
Gator och vägar	407,7	471,6	558,5
Hamnar	67,9	85,7	85,5
Elverk	149.3	170.6	190,1
Gasverk	11,7	14.3	13,1
Hälso- och sjukvård	54,5	50.3	70,6
Vattenverk, avlopps- och reningsverk	485,6	498,3	549,9
Undervisning	372,9	395.7	492,5
Sociala ändamål	83,0	89,2	122,1
Övriga ändamål	158,6	216,7	235,7
Summa	1 931,0	2 179,4	2 540,5

De största investeringarna förekommer inom förvaltningsgrenarna »Vattenverk, avlopps- och reningsverk», »Gator och vägar» samt »Undervisning», vilka tillsammans svarar för över 60 % av samtliga i tabellen ingående investeringar.

Utöver vad som angives i tabellerna kan nämnas, att skatteregleringsfonderna, som för samtliga borgerliga primär-

Tab. 5. Jämförelse mellan prognos-, snabb- och definitiva statistiken åren 1955—1962, milj. kr

Comparison between projectional, provisional and definite data

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Fastighetsanskaffning och nyanläggning								
Prognos[1]	1 654	1 610	1 685	1 588	1 667	1 794	1 791	2 251
Prelimin. enl. prognos[1]	1 433	1 388	1 533	1 576	1 728	1 732	2 007	..
Snabbstatistik	1 387	1 427	1 643	1 674	1 860	1 858	..	..
Definitiv statistik	1 402	1 446	1 650	1 685	1 874	..	..	..
Upplåning								
Prognos	1 123	864	744	584	653	609	730	798
Prelimin. enl. prognos	647	650	377	519	602	671	707	..
Snabbstatistik	620	695	641	637	636	777	..	..
Definitiv statistik	653	749	672	623	673	..	..	..

[1] Uppgifter för ett och samma år lämnas dels under nästföregående år, dels under det löpande året. Av dessa uppgifter har de förstnämnda i tabellen redovisats som prognos, de sistnämnda som preliminärt enl. prognos.

kommuner beräknas uppgå till 924 milj. kr vid 1960 års slut, enligt prognosuppgifterna kan uppskattas till resp. 914 och 965 milj. kr för åren 1961 och 1962.

I tab. 4 lämnas en jämförelse mellan den prognos som år 1959 ställdes för 1960, den preliminära beräkningen i oktober/november 1960 samt snabbstatistiken.

Liksom tidigare år visar prognosen för skatteinkomsterna samt skatteersättningen god överensstämmelse med snabbstatistikens uppgifter.

För att erhålla en bild över hur prognosens uppgifter för fastighetsanskaffning och nyanläggning samt upplåning avvikit från snabbstatistiken och den definitiva statistiken har i tab. 5 gjorts en jämförelse för åren 1955—1962. Den tydliga överskattning som kommunerna gjort i sin prognos för åren 1955—1957 kan tänkas ha ett visst samband med förhållandena på kreditmarknaden. Omdisponeringen av statens upplåning till kapitalmarknaden 1954 samt det skärpta kreditmarknadsläget 1955—1957 medförde nämligen vissa svårigheter för kommunernas placering av sina lån. År 1957 slopades lånetaket och lättnader inträdde sedermera på kreditmarknaden. Underskattningarna av kommunernas utgifter för fastighetsanskaffning och nyanläggning under åren 1959 och 1960 kan möjligen sammanhänga med omsättningsskattens införande. För undvikande av omsättningsskatt torde många kommuner redan under år 1959 ha betalat en del utgifter, som ursprungligen var avsedda att inbetalas först under år 1960. I detta sammanhang bör dock påpekas, att investeringarna till en del finansieras på annat sätt än genom upplåning.

Snabbstatistikens siffror ligger i jämförelse med den definitiva statistikens genomgående något lägre.

L. A.

Utkom från trycket den 29 dec. 1961